

ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΟ : ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	4
ΒΙΒΛΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ : ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	13
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΑΣΩΝ	13
ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ : ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΙ	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΔΑΣΙΚΟΙ ΧΑΡΤΕΣ	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΔΑΣΟΛΟΓΙΟ	36
ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ : ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ ΔΑΣΩΝ & ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΕΠΙΤΡΕΠΤΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ	68
ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ : ΔΑΣΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	93
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΔΑΣΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	93
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΑΝΑΔΑΣΩΤΕΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ	95
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ	103
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄: ΔΑΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ	114
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄: ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ - ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ-ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ	122
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΑΣΩΝ	124
ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ : ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	124
ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ : ΔΑΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ	130
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΚΑΡΠΩΣΗ ΔΑΣΩΝ	130
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΈΛΕΓΧΟΣ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	203
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΔΙΑΤΙΜΗΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	216
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄: ΑΔΕΣΠΟΤΑ ΔΑΣΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	219
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄: ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	222
ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ : ΔΑΣΙΚΑ ΕΡΓΑ	233
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΔΑΣΟΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ	233
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΔΑΣΙΚΕΣ ΟΔΟΙ	255
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΔΑΣΙΚΑ ΚΤΙΡΙΑ	259
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	260
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄: ΔΑΣΩΣΕΙΣ - ΑΝΑΔΑΣΩΣΕΙΣ	268
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄: ΔΑΣΙΚΟ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ	271
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄: ΔΑΣΙΚΑ ΦΥΤΩΡΙΑ	296
ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ : ΔΑΣΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ	297
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΔΑΣΟΠΟΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ	297
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΔΑΣΟΠΟΝΙΚΑ - ΔΑΣΙΚΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ	298
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΠΙΝΑΚΕΣ ΥΛΟΤΟΜΙΑΣ	303
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄: ΥΛΟΤΟΜΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΣΩΝ - ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ	305
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄: ΔΑΣΙΚΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟ ΕΤΟΣ	306
ΤΜΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟ : ΟΡΕΙΝΗ ΥΔΡΟΝΟΜΙΑ	307
ΤΜΗΜΑ ΕΚΤΟ : ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	309

ΤΜΗΜΑ ΕΒΔΟΜΟ : ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΑΤΕΛΕΙΕΣ	337
ΤΜΗΜΑ ΟΓΔΟΟ : ΔΑΣΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ	358
ΤΜΗΜΑ ΕΝΑΤΟ : ΒΟΣΚΗ - ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ	393
ΤΜΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ : ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	418
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΑ ΔΑΣΗ	418
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΠΑΡΑΜΕΘΟΡΙΑ ΔΑΣΗ	421
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΔΑΣΗ ΒΑΡΥΝΟΜΕΝΑ ΔΙΑ ΔΟΥΛΕΙΩΝ	423
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΑΣΩΝ ΤΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	423
ΤΜΗΜΑ ΕΝΔΕΚΑΤΟ : ΘΗΡΑ	428
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ - ΔΑΣΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ	484
ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ : ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	484
ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ : ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΔΑΣΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ	487
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΣΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ	487
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΔΑΣΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ	489
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΣΥΝΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ	494
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄: ΔΙΑΚΑΤΕΧΟΜΕΝΑ ΔΑΣΗ	496
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄: ΔΑΣΩΜΕΝΟΙ ΑΓΡΟΙ	499
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄: ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΣΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ	501
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄: ΝΟΜΗ ΕΠΙ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ	507
ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ : ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΤΗΣ ΔΑΣΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ	510
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ	510
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ/ΕΞΑΓΟΡΑ/ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ	516
ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ : ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	521
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ	521
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΔΑΣΩΝ	521
ΒΙΒΛΙΟ ΤΡΙΤΟ : ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	522
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ - ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ	522
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	522
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΑΣΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	527
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΔΑΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	535
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄: ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	541
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄: ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ - ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ	542
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ - ΔΑΣΙΚΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ	550
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	550
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΑΝΑΚΡΙΤΙΚΑ - ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ	553
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ - ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	558
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄: ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ	566
~~ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄: ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ - ΔΑΣΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ~~	~~569~~
~~ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄: ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ & ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΔΑΣΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ~~	~~571~~
ΒΙΒΛΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ : ΚΥΡΩΣΕΙΣ	573

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΔΑΣΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	573
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΔΑΣΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ	580
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΔΑΣΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ	594
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄: ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΟΙΝΩΝ	602
<u>ΒΙΒΛΙΟ ΠΕΜΠΤΟ : ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ, ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ</u>	<u>603</u>

ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο .....

Σκοπός

[Άρθρο 1 ν. 998/1979]

Σχόλιο: Προστίθεται ο τομέας της διαχείρισης καθώς επίσης και η διάσταση της κλιματικής αλλαγής και της βιοποικιλότητας.

Σκοπός της δασικής νομοθεσίας είναι ο καθορισμός των συγκεκριμένων μέτρων προστασίας και διαχείρισης για τη διατήρηση, ανάπτυξη και βελτίωση των δασών, των δασικών εκτάσεων και των δημοσίων χορτολιβαδικών και βραχωδών εκτάσεων σύμφωνα με την αρχή της αειφορίας, την ανάγκη διατήρησης της βιοποικιλότητας και της αντιμετώπισης του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής και σε συνάρτηση με το ιδιαίτερο νομικό καθεστώς που διέπει την ιδιοκτησία και την εκμετάλλευση αυτών. Σκοπός της είναι επίσης και ο προσδιορισμός, κατά περίπτωση, των όρων και προϋποθέσεων, υπό τις οποίες οι προστατευτές εκτάσεις μπορεί στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης να μεταβάλουν την κατά προορισμό χρήση τους ή να εξυπηρετούν και άλλες χρήσεις, για λόγους επιβαλλομένους από το δημόσιο συμφέρον.

Άρθρο .....

Ορισμοί

[Άρθρο 9 ν. 3208/2003, Άρθρα 37, 69 & 78 ν.δ. 86/1969, Άρθρο 1 ν. 4351/2015, Άρθρο 5 π.δ. 32/2016, Άρθρο 1 παρ. 1 ε του π.δ. 365/2002]

Σχόλιο 1: Οι ορισμοί των εθνικών δρυμών, αισθητικών δασών και διατηρητέων μνημείων της φύσης στηρίζονται στις αναφερόμενες σχετικές διατάξεις του ν.δ. 86/1969, οι οποίες εμπλουτίζονται με τα στοιχεία των οικείων ορισμών που δίδονται από το άρθρο 19 του ν. 1650/1986.

Σχόλιο 2: Εισάγονται οι έννοιες της δασικής αρχής και των ειδικότερων εννοιών της κεντρικής δασικής υπηρεσίας και των περιφερειακών δασικών υπηρεσιών.

Σχόλιο 3: Ο ορισμός των πάρκων ή αλσών ενσωματώνει στοιχεία από την πάγια νομολογία του ΣτΕ, βλ. ενδ. ΣτΕ (Ολομ) 677/2010, 4394/2009.

1. «Αισθητικά Δάση»: δάση ή φυσικά τοπία τα οποία δεν παρουσιάζουν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των εθνικών δρυμών, που όμως έχουν μεγάλη οικολογική, γεωλογική, αισθητική, υγιεινή, τουριστική ή πολιτισμική αξία και εκτάσεις που είναι ιδιαίτερα πρόσφορες για αναψυχή του κοινού ή συμβάλλουν στην προστασία φυσικών πόρων λόγω των ιδιαίτερων φυσικών ή ανθρωπογενών χαρακτηριστικών τους και των οποίων κρίνεται επιβεβλημένη η προστασία της πανίδας, χλωρίδας και εν γένει βιοποικιλότητας

και του ιδιαίτερου φυσικού τους κάλλους, ήτοι δάση αναψυχής, υγείας και περιπάτου ή τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.

2. «(Ανα)δάσωση»: Ως αναδάσωση νοείται η αναδημιουργία της με οποιονδήποτε τρόπο καταστραφείσας ή σημαντικά αραιωθείσας ή με άλλο τρόπο υποβαθμισθείσας δασικής βλάστησης, είτε με τη φύτευση ή σποράς, είτε με την διευκόλυνση της φυσικής αναγέννησης, για τη δημιουργία δάσους ή δασικής έκτασης. Στην έννοια της αναδάσωσης περιλαμβάνεται και η δάσωση που ενεργείται για πρώτη φορά με τη σπορά ή φύτευση δασικών φυτών σε ασκεπείς εκτάσεις, οι οποίες δεν έχουν ούτε είχαν στο παρελθόν τον χαρακτήρα δάσους ή δασικής έκτασης.

3. «Βοσκήσιμες γαίες (βοσκότοποι)»: Βοσκήσιμες γαίες καλούνται οι εκτάσεις που μπορεί να χρησιμοποιηθούν για βόσκηση ζώων (βοσκότοποι) στις οποίες αναπτύσσεται βλάστηση αυτοφυής ή μη, ποώδης, φρυγανική ή ξυλώδης με θαμνώδη ή αραιά δενδρώδη μορφή ή και μικτή και οι οποίες μπορεί να εκτείνονται και σε υδάτινα παραλίμνια ή παραποτάμια οικοσυστήματα, όπου αναπτύσσεται υδροχαρής βλάστηση. Ο χαρακτήρας και ο προορισμός των βοσκήσιμων γαίων δεν μεταβάλλεται λόγω της χρήσης τους για τη διατροφή των αγροτικών ζώων, η δε διαχείριση και η προστασία τους διέπεται από τις σχετικές για κάθε κατηγορία έκτασης διατάξεις της αγροτικής, δασικής και περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

4. «Βραχώδεις ή πετρώδεις εκτάσεις»: Εκτάσεις επί των οποίων κυριαρχούν οι βραχώδεις ή πετρώδεις εξάρσεις επί του εδάφους και βρίσκονται επί ημιορεινών, ορεινών και ανώμαλων εδαφών

5. «Δάσος»: Ως δάσος ή δασικό οικοσύστημα νοείται το οργανικό σύνολο αγρίων φυτών με ξυλώδη κορμό πάνω στην αναγκαία επιφάνεια του εδάφους, τα οποία, μαζί με την εκεί συνυπάρχουσα χλωρίδα και πανίδα, αποτελούν μέσω της αμοιβαίας αλληλεξάρτησης και αλληλοεπίδρασής τους, ιδιαίτερη βιοκοινότητα (δασοβιοκοινότητα) και ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον (δασογενές).

6. «Δασική έκταση» υπάρχει όταν στο σύνολο της ως άνω παραγράφου 5 η άγρια ξυλώδης βλάστηση, υψηλή ή θαμνώδης, είναι αραιά.

7. «Δασική Αρχή»: η Κεντρική και οι Περιφερειακές Δασικές Υπηρεσίες.

8. «Δασικές οδοί»: Δασικές οδοί είναι αυτές που κατασκευάζονται εντός ή στις παρυφές δασών ή δασικών εκτάσεων και εξυπηρετούν την προστασία και εκμετάλλευση αυτών ή την πρόσβαση προς υφιστάμενες τεχνικές εγκαταστάσεις ή αισθητικά τοπία ή την εκτέλεση και συντήρηση δασικών έργων ή τας μεταφοράς δασικών προϊόντων και οι οποίες δεν συμπίπτουν με το εθνικό, επαρχιακό ή δημοτικό οδικό δίκτυο της Χώρας.

9. «Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης»: εκτάσεις, δημόσιες ή μη, οι οποίες δεν δύναται να χαρακτηριστούν ως εθνικοί δρυμοί ή αισθητικά δάση, που όμως παρουσιάζουν ιδιαίτερη επιστημονική, οικολογική, παλαιοντολογική, γεωλογική, γεωμορφολογική, αισθητική και ιστορική σημασία ή συμβάλλουν στη διατήρηση των φυσικών διεργασιών και στην προστασία φυσικών πόρων καθώς και λειτουργικά τμήματα της φύσης ή μεμονωμένα δημιουργήματά της, όπως δέντρα ή συστάδες δέντρων, υγροβιότοποι, όπως και σπάνια είδη φυτών, που παρουσιάζουν ιδιαίτερη βοτανική, φυτογεωγραφική, αισθητική και ιστορική σημασία.

10. «Εθνικοί δρυμοί»: δασικές περιοχές οι οποίες παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον λόγω της ποιότητας και ποικιλίας των φυσικών και πολιτιστικών τους χαρακτηριστικών και ιδιαίτερος από την άποψη της διατήρησης της αγρίας χλωρίδας και πανίδας και εν γένει

της βιοποικιλότητας, των βιολογικών, οικολογικών, γεωλογικών, γεωμορφολογικών και αισθητικών τους χαρακτηριστικών, του υπεδάφους, της ατμοσφαιράς, των υδάτων και γενικώς του φυσικού περιβάλλοντός τους και των οποίων κρίνεται επιβεβλημένη η προστασία, η διατήρηση και η βελτίωση της σύνθεσης, της μορφής και των φυσικών καλλονών τους, για αισθητική, ψυχική και υγιεινή απόλαυση και ανάπτυξη του τουρισμού καθώς και για τη διενέργεια πάσης φύσεως επιστημονικών ερευνών και δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης και του τοπίου.

11. «Επιβλαβείς οργανισμοί»: εχθροί και ασθένειες των φυτών ή των φυτικών προϊόντων, που ανήκουν στο ζωικό ή φυτικό βασίλειο ή είναι ιοί, μυκοπλάσματα ή άλλα παθογόνα.

12. «Κεντρική Δασική Υπηρεσία»: οι αρμόδιες για θέματα δασικής πολιτικής, προστασίας και ανάπτυξης δασών και αγροπεριβάλλοντος, δασικών έργων και υποδομών και διαχείρισης δασών και δασικού περιβάλλοντος υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

13. «Πάρκα ή άλση»: εκτάσεις εντός εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου, οι οποίες καλύπτονται από δασική βλάστηση που έχει δημιουργηθεί φυσικώς ή τεχνητώς και προβλέπονται από το οικείο σχέδιο πόλης ως κοινόχρηστοι χώροι πράσινου ή έχουν αποκτήσει εν τοις πράγμασι τέτοιο χαρακτήρα, καθώς εκτάσεις που περιβάλλονται από τον οικιστικό ιστό, χωρίς να έχουν ενταχθεί σε σχέδιο πόλης, και καλύπτονται από δασική βλάστηση που έχει δημιουργηθεί φυσικώς ή τεχνητώς, λειτουργώντας εκ των πραγμάτων ως πάρκα και άλση

14. «Περιφερειακές Δασικές Υπηρεσίες»: Οι υπηρεσίες και οργανικές εν γένει μονάδες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της χώρας, που ασχολούνται με θέματα προστασίας και διαχείρισης δασών, δασικών εκτάσεων και αγροπεριβάλλοντος.

15. «Προστατευτικά Δάση και δασικές εκτάσεις»: Δάση και δασικές εκτάσεις που ασκούν ιδιαίτερη προστατευτική επίδραση στα εδάφη και στα υπόγεια ύδατα, όπως αυτά που βρίσκονται εντός λεκανών απορροής χειμάρρων, που υπέρκεινται πόλεων, χωριών ή οικισμών, που ασκούν προστασία σε παρακείμενα φυσικά ή πολιτιστικά μνημεία ή σημαντικά τεχνικά έργα.

Άρθρο .....

Επιστημονικά Κριτήρια και συνεκτιμώμενα στοιχεία για τα δάση και τις δασικές εκτάσεις

[Άρθρα 2, 3 και 4 π.δ. 32/2016]

1. Κριτήρια της οργανικής ενότητας για τα δάση και τις δασικές εκτάσεις είναι τα ακόλουθα:

Α. Κριτήριο 1ο: “Αναγκαία επιφάνεια εδάφους”, ως ενδεικτικό προσδιοριστικό αριθμητικό δεδομένο για την ύπαρξη δάσους ή δασικής έκτασης, νοείται η εδαφική έκταση που καλύπτεται από δασική βλάστηση (υψηλή ή θαμνώδη), έχει τα οικολογικά χαρακτηριστικά της δασοβιοκοινότητας και του ιδιαίτερου δασογενούς περιβάλλοντος και αποτελεί, κατά τους κανόνες της δασολογικής επιστήμης, λειτουργική διαχειριστική μονάδα που συμβάλλει στην οικολογική ισορροπία του περιβάλλοντος ορισμένης περιοχής. Ως τέτοια επιφάνεια δίδεται, ενδεικτικά, η έχουσα μέγεθος λόχμης με ελάχιστο εμβαδόν επτακόσια τετραγωνικά μέτρα (700 τ.μ.), επιφάνεια, χωρίς να αποκλείονται, λόγω της αλληλεξάρτησης και αλληλεπίδρασης και των ιδιαίτερων εκάστοτε συνθηκών, και εκτάσεις με δασική βλάστηση μικρότερες αυτής, στις περιπτώσεις που περιβάλλονται ή συνορεύουν

με άλλες εκτάσεις δασικού χαρακτήρα ή που συντρέχουν οι προϋποθέσεις του επόμενου κριτηρίου.

Β. Κριτήριο 2ο: Το σύνολο των άγριων φυτών με ξυλώδη κορμό, τα οποία μαζί με την εκεί συνυπάρχουσα χλωρίδα και πανίδα, αποτελούν μέσω της αμοιβαίας αλληλεξάρτησης και αλληλεπίδρασής τους ιδιαίτερη βιοκοινότητα (δασοβιοκοινότητα) και ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον (δασογενές). Κατά την εξέταση του κριτηρίου αυτού λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία της δασικής οικολογίας, όπως: α) Η φυόμενη επί της εκτάσεως άγρια ξυλώδης βλάστηση (υψηλή ή θαμνώδης). Τα στοιχεία της χλωρίδας που συνθέτουν την ξυλώδη βλάστηση (είδη και σύνθεση αυτής). β) Η ύπαρξη άγριας ζωής ως στοιχείο της δασοβιοκοινότητας μέσω της αμοιβαίας αλληλεξάρτησης και αλληλεπίδρασης της υπάρχουσας χλωρίδας και πανίδας. γ) Η φυτοκοινωνιολογική ζώνη στην οποία υπάγεται η περιοχή της υπό εξέταση εκτάσεως. δ) Οι εδαφολογικές συνθήκες (είδος και βάθος εδάφους, γόνιμο, άγονο, επιδεκτικό ή μη καλλιέργειας). ε) Οι σταθμολογικές συνθήκες (τοπογραφία, ανάγλυφο, υπερθαλάσσιο ύψος, έκθεση ως προς τον ορίζοντα, κλίσεις εδάφους). στ) Το γεωλογικό υπόστρωμα (υπέδαφος, μητρικό πέτρωμα), ζ) Οι κλιματολογικές συνθήκες (πώς επηρεάζουν την ανάπτυξη και εξέλιξη της βλάστησης ιδιαίτερα σε σχέση με την κλιματική ζώνη, μέσο ύψος βροχής, διάρκεια ξηροθερμικών περιόδων κ.λπ.). η) Η θέση της έκτασης σε σχέση με την ευρύτερη περιοχή (στοιχεία όμορων και παρακείμενων εκτάσεων, απόσταση εξ αυτών, είδος βλάστησης) καθώς και αν η έκταση ευρίσκεται εντός αλπικής ζώνης ή επί άβατων κλιτύων ορέων (αναφορικά με εκτάσεις που καλύπτονται από οποιαδήποτε ξυλώδη ή μη βλάστηση και ευρίσκονται εντός και υπεράνω των δασών και δασικών εκτάσεων).

Γ. Τα άνω δύο κριτήρια λαμβάνονται υπ’ όψιν σωρευτικώς.

2. Κριτήριο προσδιορισμού διάκρισης του δάσους από τη δασική έκταση: Θεωρείται αραιά η δασική βλάστηση εφόσον μεταξύ των διακένων των δασικών ατόμων δύναται να παρεμβληθεί άτομο με κανονική κόμη και εφόσον στο σύνολο της έκτασης ο μέσος βαθμός συγκόμωσης δεν υπερβαίνει το 25% (αραιά συγκόμωση). Το κριτήριο είναι ενδεικτικό και μπορεί η έκταση να αποτελεί δάσος και με μικρότερη συγκόμωση.

3. Συμπληρωματικά στοιχεία: Συνεκτιμώνται, συμπληρωματικά, τα ακόλουθα στοιχεία που προκύπτουν από το αρχείο των δασικών υπηρεσιών: α) Ανθρώπινες παρεμβάσεις και δραστηριότητες που έχουν λάβει χώρα οποτεδήποτε στην έκταση είτε κατόπιν εκδόσεως νομίμων αδειών είτε παράνομων υλικών ενεργειών και πράξεων, ή διοικητικές πράξεις που αφορούν την έκταση. β) Στερεοσκοπική παρατήρηση της έκτασης διαχρονικά με χρήση αεροφωτογραφιών, ορθοφωτοχαρτών και άλλων στοιχείων της σύγχρονης τεχνολογίας και επιστήμης, ιδίως χαρτών, δορυφορικών συστημάτων τηλεπισκόπησης, καθώς και φωτοερμηνευτική ανασκόπηση της έκτασης σε συνδυασμό με την επιτόπια αυτοψία.

Άρθρο .....

Κατηγορίες δασών και δασικών εκτάσεων

[Άρθρο 4 ν. 998/1979 και άρθρο 2, 3 και 4 π.δ. 32/2016]

1. Τα δάση και οι δασικές εκτάσεις, για την αποτελεσματική και διαρκή προστασία τους, διακρίνονται ανάλογα με την ωφελιμότητα και τις λειτουργίες που εξυπηρετούν, ως ακολούθως:

α) Δάση και δασικές εκτάσεις που παρουσιάζουν ιδιαίτερο επιστημονικό, αισθητικό, οικολογικό και γεωμορφολογικό ενδιαφέρον ή περιλαμβάνονται σε ειδικές ζώνες διατήρησης και ζώνες ειδικής προστασίας (εθνικοί δρυμοί, αισθητικά δάση, υγροβιότοποι, διατηρητέα μνημεία της φύσης, δίκτυα και περιοχές προστατευόμενα από τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου, αρχαιολογικοί χώροι, το άμεσο περιβάλλον μνημείων και ιστορικοί τόποι).

β) Προστατευτικά δάση και δασικές εκτάσεις, όπως αυτά ορίζονται στο **άρθρο .....παρ.....** του παρόντος κώδικα.

γ) Δάση και δασικές εκτάσεις που παρουσιάζουν ιδιαίτερη σημασία από άποψη παραγωγής δασικών προϊόντων ή άλλων αγαθών πρωτογενούς παραγωγής (εκμεταλλεύσιμα ή παραγωγικά δάση και δασικές εκτάσεις).

δ) Δάση και δασικές εκτάσεις που προσφέρονται για αναψυχή του πληθυσμού ή αποτελούν παράγοντα συνθηκών διαβίωσης αυτού στην περιοχή ή της τουριστικής ανάπτυξης αυτής (δάση και δασικές εκτάσεις αναψυχής).

ε) Τα δάση και οι δασικές εκτάσεις που δεν εμπίπτουν σε καμία από τις κατηγορίες α΄ έως και δ΄.

2. Από την άποψη της θέσης των δασών και δασικών εκτάσεων σε σχέση με τους χώρους εγκατάστασης και δραστηριότητας του ανθρώπου, διακρίνονται σε:

α) Πάρκα και άλση εντός των πόλεων ή των οικιστικών περιοχών.

β) Δάση και δασικές εκτάσεις που βρίσκονται σε ζώνη πλάτους χιλίων (1.000) μέτρων από τη θάλασσα, για όλες τις παράκτιες περιοχές της Χώρας (παραλιακά δάση), πεντακοσίων μέτρων γύρωθεν της όχθης των λιμνών (παραλίμνια δάση) και διακοσίων (200) μέτρων εκατέρωθεν της όχθης των ποταμών.

γ) Δάση και δασικές εκτάσεις που βρίσκονται σε ζώνη πλάτους χιλίων (1.000) μέτρων εκατέρωθεν των εθνικών οδών και διακοσίων (200) μέτρων εκατέρωθεν επαρχιακών οδών.

δ) Δάση και δασικές εκτάσεις που βρίσκονται εντός ή πέριξ τουριστικών περιοχών ή λουτροπόλεων και σε ακτίνα τριών χιλιάδων (3.000) μέτρων από το κέντρο αυτών.

ε) Δάση και δασικές εκτάσεις που βρίσκονται γύρω από αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους ή μνημεία ή παραδοσιακούς οικισμούς και σε ακτίνα τριών χιλιάδων (3.000) μέτρων από το κέντρο αυτών.

στ) Δάση και δασικές εκτάσεις που βρίσκονται εντός βιομηχανικών ζωνών ή στις παρυφές βιομηχανικών περιοχών και εντός ζώνης χιλίων (1.000) μέτρων από την περιφέρεια αυτών.

ζ) Δάση και δασικές εν γένει εκτάσεις που βρίσκονται εντός της περιφέρειας Αττικής.

3. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται κατόπιν πρότασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας είναι δυνατόν να α) προσαυξάνονται οι αποστάσεις της παρ. 2 μέχρι και κατά το ήμισυ των εκεί προβλεπόμενων ορίων σε ορισμένες περιοχές της Χώρας, β) προστίθενται και άλλες Περιφέρειες στην κατηγορία ζ΄ της παρ. 2.

Άρθρο .....

Πεδίο εφαρμογής – υπαγόμενες εκτάσεις

[Άρθρο 3 ν. 998/1979 , άρθρα 2, 3 και 4 π.δ. 32/2016 & άρθρο 21 παρ.2 ν. 3208/2003]

Σχόλιο: αναδιατύπωση και νομοτεχνική επεξεργασία του άρθρου και αυτοτελής αναφορά των αναδασωτέων εκτάσεων, με σκοπό την σαφέστερη απόδοση του πεδίου εφαρμογής της δασικής νομοθεσίας.

Στις διατάξεις του παρόντος νόμου υπάγονται :

1. τα δάση και οι δασικές εκτάσεις, όπως ορίζονται στο άρθρο.....παρ.....και ..... του παρόντος κώδικα.
2. οι οποιασδήποτε φύσεως ασκεπείς εκτάσεις (φρυγανώδεις ή χορτολιβαδικές εκτάσεις, βραχώδεις εξάρσεις και γενικά ακάλυπτοι χώροι), που περικλείονται, αντιστοίχως, από δάση και δασικές εκτάσεις, καθώς και οι υπεράνω των δασών ή δασικών εκτάσεων ασκεπείς κορυφές ή αλπικές ζώνες των ορέων και οι άβατοι κλιτύες αυτών. Οι εκτάσεις της παρ. 6 του παρόντος άρθρου δεν υπάγονται στις διατάξεις της παρούσας παραγράφου, έστω και αν περικλείονται από δάση ή δασικές εκτάσεις.
3. τα πάρκα και άλση , όπως ορίζονται στο άρθρο ....παρ. .... του παρόντος κώδικα, το περιαστικό πράσινο καθώς και τμήματα πάρκου ή άλσους, τα οποία φέρουν μη δασική βλάστηση συνδέονται όμως οργανικά με το σύνολο του πάρκου ή άλσους υπό την έννοια ότι συμβάλλουν στη διατήρηση της φυσικής ισορροπίας του συνόλου.
4. οι κηρυγμένες δασωτές ή αναδασωτές εκτάσεις.
5. Στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα, πλην των περιπτώσεων των άρθρων 17, 22, 63, 64 και 65..... και ....., υπάγονται και οι εκτάσεις των επομένων περ. α' και β' που δεν έχουν αναγνωριστεί ως ιδιωτικές με έναν από τους τρόπους του άρθρου 10 του ν. 3208/2003 του παρόντος Κώδικα.
  - α) Οι χορτολιβαδικές εκτάσεις που βρίσκονται επί ημιορεινών, ορεινών και ανωμάτων εδαφών και συγκροτούν φυσικά οικοσυστήματα αποτελούμενα από φρυγανική, ποώδη ή άλλη αυτοφυή βλάστηση ή από δασική μεν βλάστηση που δεν συνιστά δασοβιοκοινότητα.
  - β) Οι βραχώδεις ή πετρώδεις εκτάσεις των ημιορεινών, ορεινών και ανώμαλων εδαφών.
  - γ) Οι εκτάσεις των περ. 5α' και 5β' του παρόντος δεν κηρύσσονται αναδασωτές, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 37 του παρόντος Κώδικα, δύναται όμως να κηρυχθούν δασωτές, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 2 του ως άνω άρθρου 37 . Σε περίπτωση καταστροφής τους από πυρκαγιά ή άλλη αιτία δεν αποβάλλουν τον χαρακτήρα τους, αποκαθίστανται και προστατεύονται και διαχειρίζονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Το άρθρο 4 του παρόντος Κώδικα, όπως ισχύει, με εξαίρεση την περ. γ' της παρ. 1 και των περ. α' και η' της παρ. 2 αυτού, εφαρμόζεται αναλόγως και επί των ανωτέρω εκτάσεων.
  - δ) Οι εκτάσεις των περ. 5α' και 5β' του παρόντος χαρτογραφούνται και διατίθενται ιδίως για την εξυπηρέτηση των σκοπών του κεφ. Στ'..... του παρόντος Κώδικα ή χρησιμοποιούνται ως βοσκότοποι ή για τη δημιουργία νέων δασών.
6. Δεν υπάγονται οπωσδήποτε στις διατάξεις του παρόντος νόμου:
  - α) Οι ανέκαθεν γεωργικώς καλλιεργούμενες εκτάσεις.

β) Οι εκτάσεις που έχουν τη μορφή της περ. α' της παρ. 5 του παρόντος, που στη λήψη Α/Φ έτους 1945 ή εφ' όσον αυτές δεν είναι ευκρινείς, του 1960, εμφάνιζαν αγροτική μορφή.

γ) Οι τεχνητές δασικές φυτείες, που δημιουργούνται από τους ιδιοκτήτες τους, ως και οι από αυτούς φυτεύσεις δένδρων, επί εκτάσεων που έχουν τη μορφή των ανωτέρω περ. α' και β' της παρ. 5 ή των περ. α' και β' της παρούσας παρ. 6, είτε σε εφαρμογή εθνικών ή κοινοτικών προγραμμάτων είτε όχι, με σκοπό την παραγωγή και εμπορία δασικών προϊόντων ή την αναβάθμιση της αισθητικής του τοπίου.

δ) Οι αλυκές.

ε) Αμμόδεις εκτάσεις της παραλιακής ζώνης, που δεν καταλαμβάνονται από δασική βλάστηση και δεν υπάγονται στην κατηγορία των εκτάσεων των περ. α' και β' της παρ. 5 του παρόντος.

στ) Τα πεδινά ρέματα που δεν φέρουν δασική βλάστηση.

ζ) Οι περιοχές, για τις οποίες υφίστανται εγκεκριμένα σχέδια πόλεως ή καταλαμβάνονται υπό οικισμών, τα όρια των οποίων έχουν εγκριθεί με πράξεις της Διοικήσεως, σύμφωνα με τις διατάξεις των πδ 21.11-1.12.1979 (Δ' 693), 2.3-13.3.1981 (Δ' 138) ή 24.4-3.5.1985 (Δ' 181) ή βρίσκονται εντός ορίων εγκεκριμένων πολεοδομικών μελετών ή ρυμοτομικών σχεδίων και όπως τα όρια αυτά έχουν εφαρμοσθεί στο έδαφος ή πρόκειται περί οικοδομήσιμων εκτάσεων των οικιστικών περιοχών του ν. 947/1979 ή αποτελούν εκτάσεις Οργανωμένων Υποδοχέων Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων, που οργανώθηκαν, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4458/1965, όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 742/1977 καθώς και τις διατάξεις του ν. 2545/1997 και όπως ορίζονται στην παρ. 4 του άρθρου 41 του ν. 3982/2011 (Α' 143), για τις οποίες έχει εγκριθεί η οριοθέτηση ή το ρυμοτομικό τους σχέδιο.

η) Οι ζώνες των αποστραγγιστικών δικτύων, που φέρουν δασική βλάστηση φυσικώς ή τεχνητώς δημιουργημένη.

7. Εκτάσεις που έχουν απολέσει το δασικό τους χαρακτήρα πριν τις 11.6.1975 λόγω επεμβάσεων που έλαβαν χώρα με βάση σχετική διοικητική πράξη, η οποία καλύπτεται από το τεκμήριο νομιμότητας, δεν χαρακτηρίζονται ως δάση ή δασικές εκτάσεις, κατά τη διαδικασία του άρθρου 14 του παρόντος και δεν κηρύσσονται αναδασωτέες. Στις περιπτώσεις ακινήτων εκτός σχεδίου, ως και εντός των περιοχών της περίπτωσης β της παραγράφου 2 του άρθρου 23 του ν. 3889/2010, όπως ισχύει, για τα οποία εκδόθηκε νόμιμη οικοδομική άδεια προ της 11.6.1975, η οποία δεν έχει ανακληθεί ή ακυρωθεί, δεν χαρακτηρίζεται ως δάσος ή δασική έκταση, κατά τη διαδικασία του άρθρου 14 του παρόντος και δεν κηρύσσεται αναδασωτέα επιφάνεια αυτών ίση με την απολύτως αναγκαία για την εφαρμογή της συγκεκριμένης διοικητικής πράξης - οικοδομικής άδειας και δεν απαιτείται βεβαίωση του δασαρχείου για κάθε έννομη συνέπεια. Η παρούσα διάταξη εφαρμόζεται για ακίνητα ή τμήματα αυτών που πληρούν του όρους αρτιότητας σύμφωνα με το ισχύον καθεστώς κατά το χρόνο έκδοσης της σχετικής άδειας. Ως όρια αρτιότητας λαμβάνονται υπόψη και οι κατά παρέκκλιση όροι δόμησης για την εγκατάσταση λυομένων κατασκευών κατά τις ειδικότερες διατάξεις του β.δ. 7.8.1967. Για τις οικοδομικές άδειες οι οποίες έχουν εκδοθεί πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4030/2011, οι οποίες δεν έχουν ανακληθεί ή ακυρωθεί, εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου της παρούσας μόνον για ακίνητα ή τμήματα αυτών που πληρούν τους όρους αρτιότητας σύμφωνα με το ισχύον καθεστώς κατά το χρόνο έκδοσης της σχετικής άδειας. Στις περιπτώσεις αυτές δεν απαιτείται η εκ νέου έκδοση βεβαίωσης της

οικείας δασικής αρχής για την έκδοση έγκρισης δόμησης και άδειας δόμησης κατά τις διατάξεις του ν. 4030/2011.

Άρθρο .....

Γενικές αρχές προστασίας

[Άρθρο 2 ν. 998/1979 και άρθρο 52 παρ. 21 ν. 4280/2014]

Σχόλιο: Λαμβάνοντας υπόψη ότι εκδόθηκε το π.δ. που καθορίζει πλέον τα επιστημονικά κριτήρια και γενικότερα τα συνεκτιμώμενα στοιχεία για την υπαγωγή μιας έκτασης στις παρ. 1, 2 και 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, η πρόβλεψη έκδοσης του εν λόγω προεδρικού διατάγματος απαλείφεται.

1. Οι εκτάσεις του άρθρου 3 του παρόντος, που διέπονται από τις προστατευτικές διατάξεις αυτού, συνιστούν εθνικό κεφάλαιο, που η προστασία του αποτελεί υποχρέωση των κρατικών οργάνων κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους και συγχρόνως υποχρέωση και δικαίωμα των πολιτών.
2. Κανενός ιδιωτικού δικαιώματος η άσκηση δεν μπορεί να ενεργείται κατά παραβίαση της παραπάνω υποχρέωσης, εκτός αν, κατ’ εξαίρεση ορίζει ο νόμος διαφορετικά και εντός των ορίων της εξαίρεσης αυτής.
3. Οι παραπάνω εκτάσεις θεωρούνται δημόσιες, εκτός αν υπάγονται σε μία από τις περιπτώσεις του άρθρου 10 του ν. 3208/2003 .....του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο .....

Σχέδιο Στρατηγικής Ανάπτυξης της Δασοπονίας

[Άρθρο 60 ν. 4280/2014]

Σχόλιο: Οι παρ. 1 α και 2 λόγω του ειδικότερου περιεχομένου τους καθίστανται άνευ αντικειμένου και ως εκ τούτου απαλείφονται.

1. Με ευθύνη του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας συντάσσεται ολοκληρωμένο Σχέδιο Στρατηγικής Ανάπτυξης της Δασοπονίας της χώρας.
2. Με το Σχέδιο Στρατηγικής Ανάπτυξης της Δασοπονίας της χώρας της παραγράφου 1 καθορίζονται οι αρχές και οι κατευθύνσεις της δασικής πολιτικής για τα επόμενα είκοσι χρόνια από την έναρξη ισχύος του ν. 4280/2014 προσδιορίζονται συγκεκριμένοι στόχοι της πολιτικής αυτής, καθώς και οι αναγκαίοι πόροι και τα μέσα εφαρμογής της. Η πολιτική αυτή λαμβάνοντας υπόψη τη διαμορφούμενη Νέα Στρατηγική για τα Δάση στην Ε.Ε., στοχεύει πρωτίστως, στην προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων, στην αύξηση της επιφάνειάς τους, στη διατήρηση και ενίσχυση του πολυλειτουργικού τους ρόλου, όπως η διατήρηση και αύξηση της παραγωγικής τους ικανότητας, η διατήρηση της βιοποικιλότητας, η αύξηση της συμβολής των δασών στο μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, η αύξηση της συμβολής τους στην προστασία των εδαφών και των υδάτων, καθώς

και στην αύξηση της συμμετοχής της δασοπονίας στο ΑΕΠ της χώρας με παράλληλη δημιουργία σταθερών θέσεων εργασίας στον παραδασόβιο και όχι μόνο πληθυσμό και τέλος στην εκπλήρωση των διεθνών υποχρεώσεων της χώρας μας όσον αφορά το δασικό τομέα. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ορίζονται οι ειδικότερες ενέργειες και μέτρα για την αύξηση της συμβολής των δασών στο μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Με το σχέδιο Στρατηγικής Ανάπτυξης της Δασοπονίας της χώρας προσδιορίζονται επίσης οι αναγκαίοι πόροι για την επίτευξη των παραπάνω στόχων, καθώς και η απαιτούμενη οργάνωση και στελέχωση των υπηρεσιών που θα υλοποιήσουν τους στόχους αυτούς. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια των απαιτούμενων στοιχείων και προδιαγραφών εκπόνησης του σχεδίου συμφώνως με το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο.

Άρθρο .....

Υπολογισμός αξίας υπαγομένων εκτάσεων

[Άρθρο 6 ν. 998/1979 και άρθρο 52 παρ. 1 ν. 4280/2014]

1. Σε κάθε περίπτωση που είναι απαραίτητο να προσδιορισθεί η αξία δάσους, δασικής έκτασης ή των εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 .... του παρόντος για οποιαδήποτε αιτία, ο προσδιορισμός αυτός ενεργείται με βάση τη θέση τους, τις παραγωγικές, προστατευτικές, υδρονομικές, αισθητικές και λοιπές λειτουργίες τους, λαμβανομένης υπ' όψιν, προκειμένου περί δάσους ή δασικής έκτασης, της, κατά νόμο, αδυναμίας χρησιμοποίησής τους για οικιστικούς σκοπούς ή άλλη εκμετάλλευση ξένη προς τον προορισμό τους. Για τον εν λόγω προσδιορισμό δεν δύναται να ληφθούν υπ' όψιν συγκριτικά στοιχεία αναφερόμενα σε γειτονικές οικοπεδικές εκτάσεις ή έτερα στοιχεία εμφανίζοντα το δάσος ή τη δασική έκταση ή τις εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 ... του παρόντος, ως έχοντα οικοπεδική αξία.
2. Η διάταξη της παρ. 1 καταλαμβάνει και όσες υποθέσεις δεν ολοκληρώθηκαν κατά την 8^η Αυγούστου 2014 ανεξαρτήτως του σταδίου στο οποίο βρίσκονται, με εξαίρεση όσων διαθέτουν κατά την 8^η Αυγούστου 2014 αποδεικτικό καταβολής τιμήματος εξαγοράς δικαιωμάτων διακατεχόμενης δασικής έκτασης για τις οποίες θα εκδίδεται απευθείας απόφαση του αρμόδιου Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατά το άρθρο 50 του ν. 998/1979 .....του παρόντος Κώδικα.

ΒΙΒΛΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΑΣΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο .....

Προσωρινή επίλυση αμφισβητήσεων

[Άρθρο 14 ν. 998/1979 , άρθρο 52 παρ. 2 και 3 ν. 4280/2014]

***Σχόλιο:** Η Κτηματική Υπηρεσία έχει μετονομαστεί σε Περιφερειακή Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας δυνάμει του π.δ. 111/2014 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών» (ΦΕΚ Α 178). Στην παρ. 11 υπάρχουν 2 λανθασμένες παραπομπές στις παρ. 3 και 2 του παρόντος άρθρου που είναι 4 και 3 αντίστοιχα.*

2. Στην παρ. 13 ενσωματώνεται σχόλιο της διαβούλευσης επί του παραδοτέου Π.5.1 (Προσχέδιο).

1. Μέχρι την ανάρτηση του δασικού χάρτη, ο χαρακτηρισμός μίας περιοχής ή τμήματος της επιφανείας της γης ως υπαγομένης ή μη στις περιπτώσεις του άρθρου 3 του παρόντος Κώδικα και ο καθορισμός των ορίων τούτων για την εφαρμογή των διατάξεων αυτού, όπως και ο προσδιορισμός της κατηγορίας, στην οποία ανήκει κατά τις στο άρθρο 4 διακρίσεις, ενεργείται μετά από αίτηση οποιουδήποτε έχοντος έννομο συμφέρον ή και αυτεπαγγέλτως με πράξη του κατά τόπον αρμοδίου δασάρχη ή του προϊσταμένου της Διεύθυνσης Δασών, εάν στον νομό δεν υφίσταται δασαρχείο.

2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο πράξη, εκδίδεται μετά από σχετική εισήγηση αρμόδιου δασολόγου και αιτιολογείται προσηκόντως με βάση τα τυχόν υφιστάμενα στοιχεία φωτογραφήσεως και χαρτογραφήσεως της περιοχής, με τη μορφολογία του εδάφους, το είδος, τη σύνθεση, την έκταση της βλαστήσεως και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτής, τις τυχόν επελθούσες διαχρονικές αλλοιώσεις ή καταστροφές, καθώς και κάθε άλλο χρήσιμο στοιχείο για το χαρακτηρισμό της εκτάσεως.

3. Η πράξη αυτή επιδίδεται στον υποβάλλοντα τη σχετική αίτηση ιδιώτη ή νομικό πρόσωπο ή δημόσια υπηρεσία εντός δέκα (10) ημερών από την έκδοσή της με υπάλληλο της δασικής αρχής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 47 επ. του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και κοινοποιείται εντός της ίδιας προθεσμίας στον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στην Περιφερειακή Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών, στον αρμόδιο φορέα διαχείρισης του άρθρου 15 του ν. 2742/1999 (Α΄ 207), εφ’ όσον υπάρχει, στον ΟΠΕΚΕΠΕ και στον οικείο δήμο, ο οποίος την αναρτά επί ένα (1) μήνα στον πίνακα ανακοινώσεών του. Ανακοίνωση περί της σύνταξης της ως άνω πράξεως και της αποστολής αυτής στον οικείο δήμο, με περίληψη του περιεχομένου της δημοσιεύεται σε δύο τουλάχιστον τοπικές εφημερίδες ή σε μία τοπική και μία εφημερίδα

των Αθηνών ή της Θεσσαλονίκης. Η ως άνω πράξη μετά του συνημμένου τοπογραφικού διαγράμματος αναρτάται εντός της δεκαήμερης προθεσμίας του πρώτου εδαφίου της παρούσας σε ειδικά προς τούτο καταχωρισμένο δικτυακό τόπο. Με την ανάρτηση της αποφάσεως στον ειδικό αυτό δικτυακό τόπο, η οποία αντιστοιχεί με επιβαλλόμενη από τον νόμο δημοσίευση, τεκμαίρεται η πλήρης γνώση για κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, προκειμένου να ασκήσει οποιοδήποτε ένδικο μέσο.

4. Κατά της πράξης του δασάρχη επιτρέπονται αντιρρήσεις, ενώπιον της κατά το **άρθρο 10** του παρόντος **Κώδικα** επιτροπής της Περιφερειακής Ενότητας, στην οποία βρίσκεται η υπό αμφισβήτηση έκταση ή το μεγαλύτερο τμήμα αυτής, από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ατελώς, όπως και από κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον κατόπιν καταβολής παραβόλου. Το ανωτέρω παράβολο κατατίθεται υπέρ του Πράσινου Ταμείου στον ειδικό κωδικό, Ειδικός Φορέας Δασών και διατίθεται κατά προτεραιότητα για την αποζημίωση των μελών της ανωτέρω Επιτροπής, διατιθεμένου του τυχόν υπολοίπου για τους σκοπούς του Πράσινου Ταμείου.

Οι αντιρρήσεις ασκούνται εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από της κατά τα ανωτέρω επιδόσεως και κοινοποιήσεως ή, σε κάθε άλλη περίπτωση, από την ανάρτηση. Η Επιτροπή αποφαινεται αιτιολογημένα εντός προθεσμίας ενός εξαμήνου από της υποβολής των αντιρρήσεων, αφού λάβει υπ’ όψη τον σχετικό φάκελο και τις προτάσεις του ενδιαφερομένου ως άνω ιδιώτη, νομικού προσώπου ή δημοσίας υπηρεσίας. Για τον σκοπό αυτό μπορεί να διενεργήσει και αυτοψία προς μόρφωση ασφαλέστερης γνώμης, περί της υφισταμένης στην περιοχή καταστάσεως. Εάν δεν εκδοθεί απόφαση εντός της ανωτέρω προθεσμίας, η οικεία Επιτροπή, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, οφείλει να χορηγήσει εντός διμήνου από την υποβολή της αίτησης αυτής, βεβαίωση περί της σιωπηρής απόρριψης των αντιρρήσεων, εκτός εάν αποφανθεί, εντός του ανωτέρω διμήνου από την υποβολή της αίτησης επί των εκκρεμών αντιρρήσεων. Η εξέταση των αντιρρήσεων στην περίπτωση αυτή γίνεται κατά προτεραιότητα. Μετά την άπρακτη πάροδο του διμήνου τεκμαίρεται σιωπηρή απόρριψη των αντιρρήσεων.

5. Η απόφαση της Επιτροπής επί των αντιρρήσεων επιδίδεται, κοινοποιείται και αναρτάται στο δικτυακό τόπο κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παρ. 3 του παρόντος άρθρου. Με την ανάρτηση αυτή, η οποία αντιστοιχεί με επιβαλλόμενη από τον νόμο δημοσίευση, τεκμαίρεται η πλήρης γνώση για κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, προκειμένου να ασκήσει αίτηση ακυρώσεως.

6. Ο χαρακτηρισμός μίας εκτάσεως ως έχουσας δασικό χαρακτήρα ή μη, καθίσταται οριστικός και αμετάκλητος, όταν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία υποβολής αντιρρήσεων ενώπιον της Επιτροπής ή αιτήσεως ακυρώσεως κατά της αποφάσεως της Επιτροπής ή εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση του αρμοδίου διοικητικού δικαστηρίου επί της αιτήσεως ακυρώσεως. Περί της συνδρομής του οριστικού και αμετάκλητου χαρακτηρισμού της έκτασης, χορηγείται σχετικό πιστοποιητικό από τον οικείο δασάρχη, κατόπιν αιτήσεως οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον.

7. Με την επιφύλαξη των προβλεπομένων στην παρ. 8β’ του παρόντος άρθρου, αν η έκταση έχει χαρακτηριστεί ως μη έχουσα δασικό χαρακτήρα, η προθεσμία για την άσκηση αντιρρήσεων, η άσκηση αυτών, καθώς και η προθεσμία και η άσκηση ενδίκων μέσων κατά της αποφάσεως της Επιτροπής, αναστέλλουν αυτοδικαίως την εκτέλεση της πράξης.

8. Ο δασάρχης κατά την άσκηση της αρμοδιότητας του παρόντος άρθρου, οφείλει να απόσχει του χαρακτηρισμού εάν για τη συγκεκριμένη έκταση έχει προηγηθεί η κήρυξη

αυτής ως αναδασωτέας με την επιφύλαξη της παρ. 3 του άρθρου 67 του παρόντος Κώδικα ή εάν διαπιστώσει αιτιολογημένα ότι μία έκταση, η οποία είχε κατά το παρελθόν δασικό χαρακτήρα, τον έχει απολέσει για κάποιους από του λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 117 παρ. 3 του Συντάγματος και στο άρθρο 38 του παρόντος Κώδικα .

Εκτάσεις που περιλαμβάνονται εντός των ορίων ευρύτερων εκτάσεων, που κηρύχθηκαν αναδασωτέες και εξαιρούνται της αναδάσωσης με λεκτική διατύπωση στις σχετικές περί κηρύξεως της αναδάσωσης αποφάσεις, χωρίς να έχουν αποτυπωθεί τα όριά τους στα τοπογραφικά διαγράμματα, που συνοδεύουν τις ως άνω αποφάσεις, χαρακτηρίζονται χωρίς μερική άρση τους, εφ’ όσον από το περιεχόμενο της πράξεως τεκμηριώνεται ο διαχρονικός μη δασικός χαρακτήρας τους.

8α) Ο χαρακτήρας των εκτάσεων, επί των οποίων σχεδιάζεται η ανάπτυξη μεγάλων επενδύσεων ή η λειτουργία Επιχειρηματικών Πάρκων του ν. 3982/2011 ή τουριστικών εγκαταστάσεων ή η εγκατάσταση μεγάλων έργων υποδομής, μεταλλείων, λατομείων ως και σταθμών ΑΠΕ ή ΣΗΘ με χρήση ΑΠΕ, συμπεριλαμβανομένων των έργων σύνδεσης με το Σύστημα ή το Δίκτυο, εσωτερικής οδοποιίας και οδοποιίας πρόσβασης και των λοιπών συνοδών έργων καθώς και των εκτάσεων, για τις οποίες απαιτείται πράξη χαρακτηρισμού για τη σύνταξη της έκθεσης που προβλέπεται στην περ. ε’ της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 2882/2001, όπως ισχύει εξετάζεται, σύμφωνα με την παρ. 1 του παρόντος κατά απόλυτη προτεραιότητα, σε χρόνο που δεν υπερβαίνει τις σαράντα πέντε (45) ημέρες από την υποβολή της σχετικής αιτήσεως, ενώ οι κατά την παρ. 3 αντιρρήσεις στις ανωτέρω περιπτώσεις εισάγονται για εξέταση στην επιτροπή επιλύσεως δασικών αμφισβητήσεων του άρθρου 10 του παρόντος Κώδικα στην πρώτη μετά την ημερομηνία υποβολής τους συνεδρίαση.

β) Η πράξη χαρακτηρισμού, στις περιπτώσεις του ανωτέρω εδαφίου α’, μετά τη νόμιμη δημοσιοποίησή της έχει το τεκμήριο νομιμότητας και εκτελείται, ακόμη και αν με αυτή η υπ’ όψη έκταση έχει χαρακτηριστεί ως μη δασική.

γ) Εφ’ όσον η εγκατάσταση σταθμού ΑΠΕ ή ΣΗΘΥΑ με χρήση ΑΠΕ σχεδιάζεται σε έκταση που υπάγεται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και ως προς την κυριότητά της ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3208/2003 παρόντος Κώδικα η άδεια εγκατάστασης του σταθμού εκδίδεται μόνον αν εξασφαλιστεί δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης ή μίσθωσης της έκτασης αυτής από τον ιδιοκτήτη της.

9. Οι πράξεις του δασάρχη και οι αποφάσεις των Επιτροπών που εκδίδονται κατά τις προηγούμενες παραγράφους, με τις οποίες περιοχές ή τμήματα τους χαρακτηρίζονται ως δάση ή δασικές εκτάσεις, λαμβάνονται υποχρεωτικά υπ’ όψη κατά την κατάρτιση του δασικού χάρτη και τη σύνταξη του δασολογίου της αντίστοιχης περιοχής.

10. Αν ο χαρακτηρισμός μιας περιοχής ή τμήματος επιφανείας γης έχει γίνει με έγγραφα πληροφοριακού χαρακτήρα του αρμοδίου δασάρχη ή του αρμοδίου προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας που εκδόθηκε μετά την 11η Ιουνίου 1975 και έως το τέλος Απριλίου του έτους 1981, ημερομηνία εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου, χωρίς να ακολουθηθεί η προβλεπόμενη ενδικοφανής διαδικασία του παρόντος άρθρου, θεωρείται τελεσίδικος και ο χαρακτήρας της έκτασης αυτής δεν επανεξετάζεται. Τυχόν ασκηθείσες προσφυγές στις οικείες επιτροπές του άρθρου 10 του παρόντος Κώδικα θεωρούνται, εφ’ όσον υποβληθεί αίτηση παραίτησης του προσφεύγοντα, ως μη ασκηθείσες.

11. Υποθέσεις χαρακτηρισμού εκτάσεων του παρόντος άρθρου, που εκκρεμούν κατά την έναρξη ισχύος του ν 4280/2014 ενώπιον των προβλεπομένων από τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 10 του (ν. 998/1979) παρόντος Κώδικα, όπως ίσχυε πριν από την αντικατάστασή της από την παρ. 2 του άρθρου 33 του ν. 4280/2014, Δευτεροβάθμιων Επιτροπών Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων ολοκληρώνονται από τις Δευτεροβάθμιες Επιτροπές εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του ν. 4280/2014, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Προϋπόθεση για την εξέταση των αντιρρήσεων, που εκκρεμούν ενώπιον των Δευτεροβάθμιων Επιτροπών, είναι η καταβολή υπέρ του Πράσινου Ταμείου του παραβόλου της παρ. 4 του παρόντος άρθρου. Η προθεσμία για την άσκηση αιτήσεων ακυρώσεως κατά της τεκμαιρομένης απόρριψης από τις Δευτεροβάθμιες Επιτροπές Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων των κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4280/2014 εκκρεμών ενώπιόν τους αιτήσεων χαρακτηρισμού εκτάσεων του παρόντος άρθρου, άρχεται από την ημερομηνία ισχύος του ν. 4351/2015. Αιτήσεις ακυρώσεως που έχουν τυχόν ασκηθεί μέχρι την ανωτέρω προθεσμία, θεωρούνται νομίμως ασκηθείσες. Οι διατάξεις περί αποζημίωσης της παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 998/1979 παρόντος Κώδικα εφαρμόζονται αναλόγως και για τα μέλη των Δευτεροβάθμιων Επιτροπών.

12. Πράξεις χαρακτηρισμού του δασάρχη που κοινοποιήθηκαν ήδη στον αιτούντα πριν την έναρξη ισχύος του ν.4351/2015 πρέπει επιμελεία παντός ενδιαφερομένου να υποβληθούν στη διαδικασία κοινοποιήσεων και δημοσιεύσεως της παρ. 3 του παρόντος άρθρου.

13. Εκτάσεις και ακίνητα της παρ. 7 του άρθρου .... του παρόντος κώδικα (3 ν. 998/1979) δεν χαρακτηρίζονται ως δάση και δασικές εκτάσεις και δεν κηρύσσονται αναδασωτέες υπό τους όρους και προϋποθέσεις που προβλέπονται στη διάταξη αυτή.

Άρθρο .....

Χαρακτήρας πρώην αγροτικών ή χορτολιβαδικών εκτάσεων

[Άρθρο 19 παρ. 21 ν. 3208/2003]

Εκτάσεις πρώην αγροτικού ή χορτολιβαδικού χαρακτήρα, στις οποίες έπαυσε η καλλιέργεια ή η βόσκηση λόγω απαγόρευσης διενέργειας διακατοχικών πράξεων επ' αυτών μέχρι την επίλυση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος έναντι του Δημοσίου, διατηρούν το χαρακτήρα που είχαν, εφόσον αναγνωριστούν με αμετάκλητη δικαστική απόφαση ως μη δημόσιες. Διοικητικές πράξεις που τυχόν εκδόθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας για την προστασία τους, ανακαλούνται αυτοδίκαια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΔΑΣΙΚΟΙ ΧΑΡΤΕΣ

Άρθρο .....

Επιτάχυνση της διαδικασίας κύρωσης δασικών χαρτών Νομού Αττικής

[Άρθρο 27 Α παρ. 5 ν. 2664/1998]

Σχόλιο: τα άρθρα στα οποία παραπέμπει το παρόν άρθρο είναι τα άρθρα 13-22 του ν. 3889/2010. Το άρθρο 27 του ν. 2664/1998 καταργήθηκε με το άρθρο 26 του ν. 3389/2010.

Οι περιοχές του Νομού Αττικής που επλήγησαν από τις πυρκαγιές του Αυγούστου 2009, εάν δεν έχουν κηρυχθεί υπό κτηματογράφηση, κηρύσσονται υποχρεωτικά μέσα σε ένα από την έναρξη ισχύος του ν. 3818/2010 υπό κτηματογράφηση. Η ανάθεση μελετών σύνταξης του οικείου δασικού χάρτη γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 27 στα άρθρα ..... έως ..... του παρόντος Κώδικα και τις διατάξεις του ν. 3316/2005 (Α' 42).

Άρθρο .....

Επιτάχυνση της διαδικασίας κτηματογράφησης και κύρωσης δασικών χαρτών εκτός Νομού Αττικής [Άρθρο 27 Β ν. 2664/1998]

Σχόλιο: Η Κτηματολόγιο ΑΕ μετονομάστηκε σε Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση ΑΕ με το ν. 4164/2013.

Οι περιοχές που πλήττονται από πυρκαγιά κηρύσσονται υπό κτηματογράφηση μέσα σε ένα μήνα από την εκδήλωση της πυρκαγιάς, εφόσον δεν τελούν ή δεν έχουν κηρυχθεί υπό κτηματογράφηση. Η εταιρία «ΕΘΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ Α.Ε.» αναθέτει χωρίς καθυστέρηση τη σύνταξη δασικού χάρτη της πληγείσας περιοχής κατά τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο .....

Αρμοδιότητα Επιτροπών Εξέτασης Αντιρρήσεων.

[Άρθρο 28 παρ. 18 ν. 2664/1998]

1. Μετά την ανάρτηση του δασικού χάρτη οι Επιτροπές Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 998/1979 παρόντος Κώδικα καθίστανται αναρμόδιες για την εξέταση θεμάτων που ανάγονται στο χαρακτηρισμό εκτάσεων που εμπίπτουν στο χάρτη αυτόν. Αιτήσεις που έχουν υποβληθεί κατά τη διαδικασία του άρθρου 14 του ν. 998/1979 παρόντος Κώδικα και δεν έχουν εξετασθεί μέχρι την ανάρτηση του δασικού χάρτη, καθώς και οι κατά την πιο πάνω διαδικασία υποθέσεις που εκκρεμούν στις Επιτροπές της παραγράφου του άρθρου 10 του παρόντος Κώδικα, υποβάλλονται ατελώς από εκείνον που τις είχε ασκήσει ως αντιρρήσεις στην αρμόδια Επιτροπή Εξέτασης Αντιρρήσεων (ΕΠ.Ε.Α.).

2. Κατά την διαδικασία κατάρτισης, θεώρησης και κύρωσης του δασικού χάρτη λαμβάνονται υποχρεωτικά υπόψη:

α. οι τελεσίδικες ενώπιον της Διοικήσεως, κατά τη διαδικασία του άρθρου 14 του ν. 998/1979 παρόντος Κώδικα, πράξεις χαρακτηρισμού των Δασαρχών και οι αποφάσεις των Επιτροπών της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του παρόντος Κώδικα, και

β. οι πράξεις κήρυξης εκτάσεων, σαφώς οριοθετημένων, ως αναδασωτέων, κατά τις διατάξεις των άρθρων 37επ. του ν. 998/1979 παρόντος Κώδικα.

Άρθρο .....

Κατάρτιση Δασικού Χάρτη

[Άρθρο 13 ν. 3889/2010]

Σχόλιο: Τα άρθρα 13 επ. του ν. 3889/2010 υπάγονται σε κεφάλαιο του νόμου αυτού με τον τίτλο : «ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΚΑΙ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΥΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΔΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΤΩΝ». Προτείνεται αυτή η επικεφαλίδα να μην μεταφερθεί στον Κώδικα ως άνευ αντικειμένου. Το κεφάλαιο πλέον ονομάζεται «ΔΑΣΙΚΟΙ ΧΑΡΤΕΣ», ονομασία που καλύπτει ευρύτερα το θέμα.

1. Οι δασικές εν γένει εκτάσεις των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 (Α' 289) παρόντος κώδικα, που διέπονται από τις προστατευτικές διατάξεις αυτού, απεικονίζονται σε κατάλληλης κλίμακας αεροφωτογραφικό ή χαρτογραφικό υλικό, το οποίο, αφού συμπληρωθεί με τα φωτοερμηνευτικά στοιχεία των πρόσφατων και ιστορικών αεροφωτογραφιών, τις διοικητικές πράξεις και τα διαθέσιμα στοιχεία της δασικής υπηρεσίας, αποτελεί τον δασικό χάρτη. Στον δασικό χάρτη δεν απεικονίζονται τα εντός των πόλεων και των οικιστικών περιοχών πάρκα και άλση της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 παρόντος κώδικα. Στον παραπάνω χάρτη οι εκτάσεις της παραγράφου 5 εδάφια Α' και β' του ιδίου ως άνω άρθρου, αποτελούν ιδιαίτερης κατηγορίας εκτάσεις, στις οποίες εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στον παρόντα κώδικα, καθώς και τα οριζόμενα στο προηγούμενο άρθρο, όπως ισχύει. Η τοπική ή δημοτική κοινότητα, όπως ορίζονται στο ν. 3852/2010 (Α' 87), αποτελούν την τεχνική και διοικητική μονάδα κατάρτισης του δασικού χάρτη.

2. Ως βάση για τον προσδιορισμό των δασικών εν γένει εκτάσεων της προηγούμενης παραγράφου λαμβάνεται η παλαιότερη και η πλησιέστερη προς το χρόνο κατάρτισης του δασικού χάρτη αεροφωτογραφία. Αν η παλαιότερη αεροφωτογράφιση δεν καλύπτει την εξεταζόμενη περιοχή ή η χρησιμοποίησή της, λόγω κλίμακας ή ποιότητας, καθίσταται απρόσφορη, χρησιμοποιείται και η αεροφωτογράφιση έτους λήψης 1960.

3. Αρμόδια για την κατάρτιση και όλες τις εργασίες μέχρι και την κύρωση του δασικού χάρτη είναι η Διεύθυνση Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του οικείου νομού. Όπου εφεξής στο κεφάλαιο αυτό αναφέρεται η Διεύθυνση Δασών, νοείται η Διεύθυνση Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του οικείου νομού. Οι ανωτέρω εργασίες εκτελούνται είτε με προσωπικό της Διεύθυνσης Δασών, συνεπικουρούμενο, εφόσον χρειαστεί, και από το προσωπικό της παραγράφου 7, είτε με αναθέσεις, με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σε ιδιωτικά γραφεία εκπόνησης δασικών μελετών της κατηγορίας 24 του άρθρου μόνου του π.δ. 541/1978 (Α' 116), σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές της περίπτωσης Α' του άρθρου 21 του παρόντος. Η Διεύθυνση Δασών οφείλει να υποβάλει εντός δύο (2) μηνών σχετική πρόταση για την εκτέλεση των ως άνω εργασιών συνοδευόμενη από χρονοδιάγραμμα στη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος σε διάστημα ενός (1) μηνός από την υποβολή της ως άνω πρότασης, εφόσον διαπιστώσει ότι: α) εξασφαλίζεται η έγκαιρη προβολή των δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου επί εκτάσεων

για τις οποίες ισχύει το τεκμήριο κυριότητας βάσει του ως άνω χρονοδιαγράμματος και β) είναι διασφαλισμένοι οι αναγκαίοι οικονομικοί πόροι, εισηγείται στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, την έκδοση απόφασης για την έγκριση της πρότασης. Στις περιοχές για τις οποίες έχει ήδη καταρτισθεί δασικός χάρτης, η συμπλήρωση, διόρθωση και ανάρτησή του, καθώς και όλες οι εργασίες μέχρι και την κύρωση, εκτελούνται από τη Διεύθυνση Δασών της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατά τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου.

4. Για τις περιοχές, για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί εντός τεσσάρων (4) μηνών η Υπουργική Απόφαση της προηγούμενης παραγράφου, οι εργασίες των ανωτέρω παραγράφων εκτελούνται από την ανώνυμη εταιρεία «Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση Α.Ε.» (Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε.) με αναθέσεις σε ιδιωτικά γραφεία εκπόνησης δασικών μελετών της κατηγορίας 24 του άρθρου μόνου του π.δ. 541/1978, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές της παραγράφου 1α. του άρθρου 21. Στην περίπτωση αυτή, ο σχεδιασμός, ο προγραμματισμός και το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης των σχετικών συμβάσεων κατάρτισης, έως και την κύρωση εκπονείται σε συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος και εγκρίνεται μετά από σχετική κοινή εισήγηση των ανωτέρω, από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Το κριτήριο που λαμβάνεται κατά προτεραιότητα υπόψη κατά την έκδοση της ως άνω απόφασης είναι η έγκαιρη προβολή των δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου, ώστε να μην προκαλούνται καθυστερήσεις στο χρονοδιάγραμμα της διαδικασίας κτηματογράφησης κάθε περιοχής. Περαιτέρω λαμβάνονται υπόψη κατά βαθμό προτεραιότητας και τα κάτωθι κριτήρια:

α. Οι διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι.

β. Η διαθεσιμότητα επαρκούς στελεχιακού δυναμικού και υποδομής των αρμοδίων Διευθύνσεων Δασών, κατά περίπτωση, ώστε να ανταποκριθούν στο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου.

γ. Η ανάγκη επίσπευσης των εργασιών κατάρτισης και κύρωσης του δασικού χάρτη, σε ορισμένες περιοχές, λόγω ιδιαιτεροτήτων, σε σχέση με τις διοικητικές, ιδιοκτησιακές και βλαστητικές συνθήκες της περιοχής.

δ. Η εκτίμηση των αναμενόμενων να υποβληθούν αντιρρήσεων κατά την ανάρτηση του δασικού χάρτη.

5. Εφόσον η κατάρτιση, η ανάρτηση και εν γένει οι εργασίες έως την κύρωση του δασικού χάρτη, εκτελούνται από την εταιρεία Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε. με αναθέσεις σε ιδιωτικά γραφεία εκπόνησης δασικών μελετών της κατηγορίας 24 του άρθρου μόνου του π.δ. 541/1978, για κάθε Περιφερειακή Ενότητα ορίζεται με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Διεύθυνσης Δασών ένας ή περισσότεροι υπεύθυνοι δασολόγοι, υπάλληλοι του Τμήματος Δασικών Χαρτογραφήσεων της ως άνω Διεύθυνσης, οι οποίοι συμμετέχουν στην επίβλεψη της σύμβασης, με αρμοδιότητα: α) Την εποπτεία των εργασιών που εκτελεί επί τόπου ο ανάδοχος, τη χορήγηση των στοιχείων των διοικητικών πράξεων του αρχείου της οικείας δασικής Υπηρεσίας και την παρακολούθηση των εργασιών απεικόνισής τους στα υπόβαθρα της παραγράφου 1, εισηγούμενοι, όπου απαιτείται, την ανάκληση μη εφαρμοστέων διοικητικών πράξεων ή την διόρθωσή τους σε περίπτωση διαπίστωσης πλάνης του εκδότη τους. β) Τον έλεγχο των παραδοτέων της σύμβασης κατάρτισης και κύρωσης του δασικού χάρτη, τη σύνταξη εκθέσεων ελέγχου, τον έλεγχο των υπομνημάτων και της εφαρμογής των αποφάσεων των Επιτροπών Εξέτασης Αντιρρήσεων (ΕΠ.Ε.Α). Η οικεία Διεύθυνση Δασών συνεργάζεται εν γένει με τον επιβλέποντα της σύμβασης που έχει οριστεί από τη

Διευθύνουσα Υπηρεσία της Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε., σε περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 4, με στόχο την τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται στον παρόντα νόμο, την εκπλήρωση των όρων και του χρονοδιαγράμματος της σύμβασης από τον ανάδοχο και την εκπόνηση της μελέτης, κατά τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης.

6. Εντός ενός (1) μηνός, η εταιρεία Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε. οφείλει να αποστείλει στη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος χρονοδιάγραμμα, υπό μορφή πίνακα, στον οποίο θα περιλαμβάνονται:

α) για τις περιοχές της χώρας, για τις οποίες ισχύει το Εθνικό Κτηματολόγιο, οι ημερομηνίες οριστικοποίησης των αρχικών εγγραφών και

β) για τις υπό κτηματογράφηση περιοχές στις οποίες εξελίσσεται ή πρόκειται να ξεκινήσει η διαδικασία κτηματογράφησης, οι προβλεπόμενες ημερομηνίες έναρξης και λήξης της περιόδου συλλογής δηλώσεων, της ανάρτησης των προσωρινών κτηματολογικών πινάκων και διαγραμμάτων, καθώς και οι προβλεπόμενες ημερομηνίες περαίωσης της διαδικασίας κτηματογράφησης.

7. Για την υποστήριξη του έργου της κατάρτισης, του ελέγχου, της θεώρησης και γενικά των εργασιών μέχρι την κύρωση του δασικού χάρτη, μπορεί να διατίθεται προσωπικό των κλάδων δασολόγων, δασοπόνων, πληροφορικής Π.Ε. και Τ.Ε., μηχανικών Π.Ε. και Τ.Ε., γεωπόνων Π.Ε. και Τ.Ε. και τεχνικών οδηγών Δ.Ε. από τα δασαρχεία και τις λοιπές υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στο Τμήμα Δασικών Χαρτογραφήσεων της οικείας Διεύθυνσης Δασών. Η διάθεση του προσωπικού, από τις υπηρεσίες τους με αποκλειστική απασχόληση στο παραπάνω έργο, είναι προσωρινή για διάστημα έως ένα χρόνο και γίνεται κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων του Υπαλληλικού Κώδικα, με απόφαση που εκδίδεται από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στην οποία μπορεί να προβλέπεται η διατήρηση της έδρας από την οποία προέρχονται. Επίσης, για το ίδιο με την προηγούμενη παράγραφο έργο, μπορεί κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, να προσλαμβάνεται κατόπιν προκήρυξης εποχιακό ή με σύμβαση έργου προσωπικό, των ιδίων ειδικοτήτων με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το οποίο κατανέμεται με απόφαση του τελευταίου στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές ανάγκες της κάθε οργανικής μονάδας. Για τις ανάγκες επίβλεψης και ελέγχου των μελετών που ανατίθενται από την Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε., μπορεί κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, να ανατίθενται εργασίες με σύμβαση έργου ή με σύμβαση ορισμένου χρόνου σε προσωπικό ειδικότητας δασολόγου, δασοπόνου, μηχανικού Π.Ε. και Τ.Ε., Πληροφορικής Π.Ε. και Τ.Ε. και γεωπόνου Π.Ε. και Τ.Ε., ή να αποσπάται προσωπικό των ειδικοτήτων αυτών από το δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

8. Η Διεύθυνση Δασικών Έργων και Υποδομών της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που συστήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 23 του π.δ. 100/2014 (Α' 167), είναι αρμόδια για την οργάνωση, το συντονισμό, τη διοικητική υποστήριξη και τον έλεγχο των εργασιών που εκτελούν τα ειδικά Τμήματα Δασικών Χαρτογραφήσεων των Διευθύνσεων Δασών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, καθώς και για τη συνεργασία με την ΕΚΧΑ Α.Ε., κατά τα προβλεπόμενα στη διάταξη της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου. Στην ανωτέρω Διεύθυνση συνιστάται Τμήμα Δασικών Χαρτών στο οποίο ανήκουν οι παραπάνω αρμοδιότητες ως και η κατάρτιση, τήρηση και ενημέρωση κεντρικής βάσης δεδομένων

δασικών χαρτών. Η στελέχωση της πιο πάνω υπηρεσίας γίνεται με τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 100/2014 (Α' 167).

9. Ο δασικός χάρτης αμέσως μετά την κατάρτισή του θεωρείται από την οικεία Διεύθυνση Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Για τη θεώρηση εκδίδεται απόφαση της ανωτέρω Υπηρεσίας, η οποία αναρτάται στο Πρόγραμμα Διαύγεια. Αν ο δασικός χάρτης καταρτίζεται από ιδιωτικό γραφείο εκπόνησης δασικών μελετών, τα παραδοτέα υποβάλλονται σταδιακά, με δύο ενδιάμεσες και μία τελική παράδοση, η δε θεώρηση αυτού γίνεται εντός δύο (2) μηνών από την τελική υποβολή του στην ανωτέρω αρμόδια υπηρεσία. Η προθεσμία αυτή δύναται να παρατείνεται κατά ένα (1) μήνα με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατόπιν υποβολής επαρκώς αιτιολογημένου αιτήματος από την αρμόδια Διεύθυνση Δασών. Εφόσον διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις, ο χάρτης διορθώνεται και συμπληρώνεται, σύμφωνα με τις υποδείξεις της Διεύθυνσης Δασών με σχετική έκθεση ελέγχου που συντάσσει η τελευταία εντός της ανωτέρω προθεσμίας. Στη συνέχεια ο χάρτης επανυποβάλλεται από τον ανάδοχο μέσα σε ένα (1) μήνα από την κοινοποίηση σε αυτόν της εκθέσεως ελέγχου. Ο διορθωμένος και συμπληρωμένος δασικός χάρτης θεωρείται από την αρμόδια Διεύθυνση Δασών μέσα σε ένα (1) μήνα από την επανυποβολή του. Αν η αρμόδια Διεύθυνση Δασών δεν δύναται να ανταποκριθεί στις παραπάνω προθεσμίες, αυτή οφείλει εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη δεύτερη ενδιάμεση υποβολή του δασικού χάρτη να ενημερώσει τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης με έγγραφη τεκμηρίωση των ελλείψεων ή προβλημάτων που καθιστούν αδύνατη τη θεώρηση εντός των νομίμων προθεσμιών. Ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, οφείλει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του να εξασφαλίσει κάθε αναγκαία υποστήριξη της αρμόδιας Διεύθυνσης Δασών για τη θεώρηση του δασικού χάρτη. Οι ανωτέρω προθεσμίες στο σύνολό τους μπορούν να παραταθούν κατά ένα (1) μήνα με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης της οικείας Διεύθυνσης Δασών, ανάλογα με την έκταση του φυσικού αντικείμενου και τις ιδιαιτερότητες της περιοχής.

10. Με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή στην περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 4 του **άρθρου 13**, με απόφαση της Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε. συγκροτείται προσωρινό Σημείο Υποστήριξης της Ανάρτησης του Δασικού Χάρτη, στο οποίο μπορούν να υπαχθούν περισσότερες της μίας τοπικές ή δημοτικές κοινότητες του ιδίου ή διαφορετικών Δήμων του ιδίου νομού, ορίζεται η έδρα του και ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με το αναγκαίο κατά περίπτωση προσωπικό του, καθώς και κάθε άλλο ζήτημα τεχνικού και λεπτομερειακού χαρακτήρα σχετικά με τη λειτουργία του. Σε περίπτωση που ο δασικός χάρτης καταρτίζεται από ιδιωτικό γραφείο εκπόνησης δασικών μελετών το προσωρινό Σημείο Υποστήριξης της Ανάρτησης του Δασικού Χάρτη στελεχώνεται, εξοπλίζεται και λειτουργεί με ευθύνη τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα σχετικά συμβατικά τεύχη. Η υποστήριξη του ως άνω Σημείου παύει με τη λήξη της προθεσμίας υποβολής αντιρρήσεων.

11. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δημιουργείται και τηρείται στην ιστοσελίδα της Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε. ειδικός δικτυακός τόπος ανάρτησης δασικών χαρτών και υποβολής αντιρρήσεων για την εφαρμογή των όσων ορίζονται στα **άρθρα 14 έως 24**.

Άρθρο .....**Ανάρτηση - δημοσιοποίηση δασικού χάρτη**

[Άρθρο 14 ν. 3889/2010]

1. Ο δασικός χάρτης που έχει θεωρηθεί σύμφωνα με το **άρθρο 13** αναρτάται με απόφαση της οικείας Διεύθυνσης Δασών εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κατά την παράγραφο 9 του **άρθρου 13** θεώρησή του στον ειδικό διαδικτυακό τόπο ανάρτησης δασικών χαρτών και υποβολής αντιρρήσεων της παραγράφου 11 του **άρθρου 13**.
2. Στον ειδικό διαδικτυακό τόπο της παραγράφου 11 του **άρθρου 13** δημοσιεύεται ανακοίνωση της οικείας Διεύθυνσης Δασών για την ανάρτηση του δασικού χάρτη, με αναφορά στον τόπο και το χρόνο της ανάρτησης και πρόσκληση των ενδιαφερομένων για την υποβολή αντιρρήσεων κατά του αναρτημένου δασικού χάρτη με αναφορά στο χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο υποβολής αυτών κατά τα οριζόμενα στα **άρθρα 15 και 16**. Από την ημερομηνία της κατά τα ανωτέρω δημοσιοποίησης τεκμαίρεται η πλήρης γνώση κάθε ενδιαφερόμενου τρίτου προκειμένου να ασκήσει τις προβλεπόμενες αντιρρήσεις.
3. Η ανάρτηση μπορεί να αφορά σε περισσότερες της μίας τοπικές ή δημοτικές κοινότητες του ιδίου ή διαφορετικών δήμων του ιδίου νομού. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να εκδίδεται μία ανακοίνωση ανάρτησης και πρόσκληση υποβολής αντιρρήσεων κατά τα οριζόμενα στις παραγράφους 1 και 2, με αναφορά στο σύνολο της έκτασης και στις επιμέρους τοπικές ή δημοτικές κοινότητες ή δήμους ή σε επίπεδο νομού.
4. Η ανωτέρω ανακοίνωση και πρόσκληση δύναται για λόγους ενημέρωσης να αναρτάται επίσης σε εμφανή θέση στην οικεία Διεύθυνση Δασών, στο οικείο Δασαρχείο και στα δημοτικά ή τοπικά ή διαμερισματικά καταστήματα των οικείων πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α., με μέριμνα των αντίστοιχων ως άνω υπηρεσιών και να δημοσιεύεται με μέριμνα και δαπάνες της αρμόδιας Διεύθυνσης Δασών σε δύο εφημερίδες του νομού ή της Περιφέρειας. Για τους ίδιους λόγους ενημέρωσης δύναται ο αναρτημένος δασικός χάρτης και η σχετική ανακοίνωση και πρόσκληση να δημοσιοποιείται στις ιστοσελίδες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
5. Ψηφιακό αντίγραφο του αναρτημένου δασικού χάρτη αποστέλλεται, επίσης, στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και στην οικεία Περιφερειακή Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας.
6. Στα αναρτημένα στοιχεία περιλαμβάνεται και ο ιστορικός ορθοφωτοχάρτης που απεικονίζει τα πολύγωνα των δασικών εν γένει εκτάσεων που προσδιορίστηκαν από τα φωτοερμηνευτικά στοιχεία των παλαιότερων αεροφωτογραφιών.

Άρθρο .....**Δικαίωμα άσκησης αντιρρήσεων**

[Άρθρο 15 ν. 3889/2010]

1. Κατά του περιεχομένου τού δασικού χάρτη που αναρτήθηκε επιτρέπεται η υποβολή αντιρρήσεων μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία που ορίζεται στην πρόσκληση υποβολής αντιρρήσεων της παραγράφου 2 του **άρθρου 14** του παρόντος. Η προθεσμία αυτή παρεκτείνεται για είκοσι (20) ημέρες για όσους κατοικούν

μόνιμα ή διαμένουν στην αλλοδαπή. Για την υποβολή των αντιρρήσεων καταβάλλεται επί ποινή απαραδέκτου των αντιρρήσεων ειδικό τέλος, το ύψος του οποίου καθορίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 22 του παρόντος.

2. Αντιρρήσεις, όσον αφορά τις περιληφθείσες στον αναρτηθέντα δασικό χάρτη δασικές, χορτολιβαδικές και βραχώδεις ή πετρώδεις εκτάσεις, μπορούν να υποβάλουν φυσικά και νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, καθώς και το Ελληνικό Δημόσιο και οι οικείοι Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού, εφόσον επικαλούνται για τη θεμελίωση του εννόμου συμφέροντος τους εμπράγματα ή ενοχικά δικαιώματα στις ανωτέρω εκτάσεις. Αντιρρήσεις ειδικά κατά της παράλειψης να περιληφθεί στο δασικό χάρτη ορισμένη δασικού χαρακτήρα ή χορτολιβαδική ή βραχώδης ή πετρώδης έκταση μπορεί να υποβάλει κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο και, ιδίως, το Ελληνικό Δημόσιο, οι Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού στα διοικητικά όρια των οποίων υπάγεται η έκταση, οι περιβαλλοντικές οργανώσεις και άλλα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, στους σκοπούς των οποίων περιλαμβάνεται η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

3. Στις αντιρρήσεις αναγράφονται, επί ποινή απαραδέκτου οι γεωγραφικές συντεταγμένες των κορυφών του πολυγώνου που περικλείει την έκταση που αφορά η αμφισβήτηση του χαρακτήρα ή της μορφής, σύμφωνα με τον αναρτηθέντα δασικό χάρτη. Στην περίπτωση που ο δασικός χάρτης αφορά περιοχή στην οποία έχει περαιωθεί η κτηματογράφηση και λειτουργεί κτηματολόγιο, υποβάλλεται, κτηματολογικό απόσπασμα ακινήτου, που εκδίδεται από την Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε. και επί του οποίου απεικονίζεται η έκταση της οποίας αμφισβητείται ο χαρακτήρας.

4. Με τις αντιρρήσεις προβάλλονται λόγοι που αφορούν αποκλειστικά και μόνο την αμφισβήτηση του χαρακτήρα ή της μορφής των εμφανιζόμενων στον δασικό χάρτη εκτάσεων.

5. Ο ενδιαφερόμενος δηλώνει με τις αντιρρήσεις του, αν επιθυμεί να εκπροσωπηθεί από τεχνικό σύμβουλο, κατά την εξέτασή τους.

Άρθρο .....

Υποβολή Αντιρρήσεων

[Άρθρο 16 ν. 3889/2010]

Οι αντιρρήσεις υποβάλλονται σε ηλεκτρονική φόρμα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην πρόσκληση υποβολής αντιρρήσεων, στον ειδικό δικτυακό τόπο ανάρτησης δασικών χαρτών και υποβολής αντιρρήσεων της παρ. 11 του άρθρου 13 του παρόντος. Με την ολοκλήρωση της ηλεκτρονικής κατάθεσης, χορηγείται αριθμός πρωτοκόλλου. Τα αποδεικτικά στοιχεία που επικαλείται ο ενδιαφερόμενος, στα οποία περιλαμβάνονται και αυτά που αποδεικνύουν την καταβολή του ειδικού τέλους και το έννομο συμφέρον του, αποστέλλονται, εντός της προθεσμίας υποβολής αντιρρήσεων σε έντυπη μορφή, στο Σημείο Υποστήριξης της Ανάρτησης του Δασικού Χάρτη, σύμφωνα με όσα ορίζονται ειδικώς στην πρόσκληση υποβολής των αντιρρήσεων. Στο φάκελο αποστολής αναγράφεται υποχρεωτικά το όνομα του ενδιαφερόμενου και ο αριθμός πρωτοκόλλου των αντιρρήσεων που υποβλήθηκαν.

Άρθρο .....

Επεξεργασία αντιρρήσεων και κύρωση δασικών χαρτών

[Άρθρο 17 ν. 3889/2010]

1. Εντός σαράντα πέντε (45) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής αντιρρήσεων η αρμόδια Διεύθυνση Δασών ή σε περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 4 του άρθρου 13 η Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε. επεξεργάζεται τα στοιχεία των αντιρρήσεων και αποτυπώνει στον δασικό χάρτη με πράσινο περίγραμμα και πράσινη διαγράμμιση τις εκτάσεις για τις οποίες δεν υποβλήθηκαν αντιρρήσεις. Στην περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 4 του άρθρου 13 όταν η επεξεργασία γίνεται από την Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε., ο δασικός χάρτης, εντός της ως άνω προθεσμίας, αποστέλλεται μαζί με τις αντιρρήσεις στην αρμόδια Διεύθυνση Δασών για τον έλεγχο της ορθής αποτύπωσης.
2. Ο δασικός χάρτης με αποτυπωμένες τις εκτάσεις, για τις οποίες δεν ασκήθηκαν αντιρρήσεις, θεωρείται από την οικεία Διεύθυνση Δασών εντός προθεσμίας σαράντα πέντε ημερών (45) από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής αντιρρήσεων. Σε περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 4 του άρθρου 13 η ανωτέρω θεώρηση γίνεται εντός είκοσι (20) ημερών από την διαβίβαση στη Διεύθυνση Δασών του δασικού χάρτη και των επεξεργασμένων από την Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε. στοιχείων των αντιρρήσεων.
3. Εξαιρετικά στις περιπτώσεις που απαιτούνται διορθώσεις στις εκτάσεις που αποτυπώθηκαν σύμφωνα με την παράγραφο 1, αυτές υποδεικνύονται από την οικεία Διεύθυνση Δασών με σχετική έκθεση εντός της προθεσμίας της προηγούμενης παραγράφου και ο χάρτης θεωρείται, με τον ίδιο τρόπο, το αργότερο μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την επανυποβολή του σε αυτή. Η επανυποβολή γίνεται το αργότερο σε χρονικό διάστημα είκοσι (20) ημερών από τη γνωστοποίηση των διορθώσεων της Διεύθυνσης Δασών.
4. Ο δασικός χάρτης, μετά την ανωτέρω θεώρησή του, κυρώνεται ως προς τα τμήματά του με πράσινο περίγραμμα και πράσινη διαγράμμιση, με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης που εκδίδεται εντός δέκα (10) ημερών από την περιέλευσή του σε αυτόν.
5. Ο κυρωμένος δασικός χάρτης δημοσιεύεται αμέσως στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από την ημερομηνία δημοσίευσής του καθίσταται οριστικός και έχει πλήρη αποδεικτική ισχύ σε κάθε διοικητική ή δικαστική αρχή για όλα τα τμήματα που αποτυπώνονται σε αυτόν με πράσινο περίγραμμα και πράσινη διαγράμμιση, τα οποία αποτελούν δασικές εν γένει εκτάσεις των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 του παρόντος κώδικα όπως ισχύει. Επί των ανωτέρω εκτάσεων εφαρμόζονται οι διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, με την επιφύλαξη των προβλεπομένων στην παράγραφο 5 του ως άνω άρθρου 3, ως προς τις χορτολιβαδικές και τις πετρώδεις και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της ως άνω παραγράφου.
6. Ο κυρωμένος δασικός χάρτης τηρείται στον ειδικό δικτυακό τόπο της παραγράφου 11 του άρθρου 13 από την οικεία Διεύθυνση Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και αντίγραφό του αποστέλλεται στην αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στην Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε..

7. Ο δασικός χάρτης των προηγούμενων παραγράφων έχει, ως προς τα τμήματα για τα οποία ασκήθηκαν αντιρρήσεις, προσωρινή ισχύ έως τη δημοσίευση της κατά το **άρθρο 19** του παρόντος απόφασης κύρωσης του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
8. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εάν η Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε. κρίνει, με αιτιολογημένη απόφασή της, λαμβάνοντας υπόψη τα κτηματολογικά διαγράμματα και τους κτηματολογικούς πίνακες, που έχουν προκύψει μετά την αναμόρφωσή τους κατά το άρθρο 11 του ν. 2308/1995 όπως ισχύει, ότι ο δασικός χάρτης που κυρώθηκε σύμφωνα με την ανωτέρω παράγραφο 4, εμπεριέχει σφάλματα ως προς την αποτύπωση της θέσης και των ορίων των τμημάτων του, μπορεί να ζητεί την εξέταση των περιπτώσεων αυτών από τις ΕΠ.Ε.Α. του **άρθρου 18**, οι οποίες και αποφαινόμενες, λαμβάνοντας υπόψη και τα νέα δεδομένα. Στην περίπτωση που έχει εκδοθεί η διαπιστωτική πράξη λήξης της θητείας των μελών των ΕΠ.Ε.Α., με πράξη του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης δύναται να συγκροτηθούν εκ νέου προκειμένου να εξετάσουν τις περιπτώσεις αυτές.

Άρθρο .....

Επιτροπές Εξέτασης Αντιρρήσεων

[Άρθρο 18 ν. 3889/2010]

1. Οι αντιρρήσεις εξετάζονται από τριμελείς Επιτροπές Εξέτασης Αντιρρήσεων (ΕΠ.Ε.Α.) που συγκροτούνται για τον σκοπό αυτόν, με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην έδρα της οικείας Διεύθυνσης Δασών, εκτός εάν καθοριστεί διαφορετική έδρα με την απόφαση συγκρότησης. Στην ίδια Περιφερειακή Ενότητα μπορεί να συγκροτούνται και να λειτουργούν ταυτόχρονα περισσότερες από μία ΕΠ.Ε.Α.. Οι ΕΠ.Ε.Α. αποτελούνται από: α) έναν (1) δασολόγο ως Πρόεδρο, υπάλληλο με βαθμό Α' του Δημοσίου ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) ή φορέα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται από τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (Α' 65), β) ένα (1) δασολόγο ή δασοπόνο ή γεωπόνο Π.Ε. ή Τ.Ε. ή τοπογράφο Π.Ε. ή Τ.Ε., υπάλληλο του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. ή φορέα του ευρύτερου δημόσιου τομέα και γ) ένα (1) δικηγόρο τουλάχιστον παρ' εφέταις υποδεικνυόμενο από τον οικείο δικηγορικό σύλλογο ή έτερο δικηγορικό σύλλογο της Επικράτειας, με τους αναπληρωτές τους, ως μέλη. Με την απόφαση συγκρότησης ορίζεται και ο Γραμματέας της ΕΠ.Ε.Α. με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι μπορεί να είναι υπάλληλοι της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η θητεία των μελών των ΕΠ.Ε.Α. λήγει με την ολοκλήρωση της εξέτασης των αντιρρήσεων επί του αναρτηθέντος δασικού χάρτη. Τη σχετική διαπιστωτική πράξη εκδίδει ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Οι συνεδριάσεις των ΕΠ.Ε.Α. ανακοινώνονται στα οικεία δημοτικά καταστήματα και τις αρμόδιες Διευθύνσεις δασών δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν, με μνεία των υποθέσεων που θα εξετάσουν ανά συνεδρίαση.
2. Οι αντιρρήσεις εισάγονται στην ΕΠ.Ε.Α. προς εξέταση μαζί με όλα τα αποδεικτικά στοιχεία του ενδιαφερομένου και σχετικό υπόμνημα που συντάσσεται με ευθύνη του φορέα που διενεργεί την ανάρτηση και συνοδεύει τον φάκελο που υποβάλλεται σε αυτή. Η ΕΠ.Ε.Α. αποφαινόμενα για τις αντιρρήσεις εφαρμόζοντας τις εκάστοτε κείμενες διατάξεις λαμβάνοντας υπόψη κατ' ελάχιστον: α) τον αναρτηθέντα δασικό χάρτη, β) τα στοιχεία που προσκομίζονται από τον ενδιαφερόμενο που υπέβαλε τις αντιρρήσεις, γ) τα υπομνήματα που περιέχονται στους φακέλους των αντιρρήσεων, δ) τις πληροφορίες με

την μορφή υπομνήματος που έχει υποχρέωση να παρέχει σε αυτήν η Διεύθυνση Δασών, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, τις σχετικές αποφάσεις και οδηγίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς και τις Τεχνικές Προδιαγραφές κατάρτισης των δασικών χαρτών ε) τα στοιχεία του Εθνικού Κτηματολογίου ή εφόσον δεν έχει ολοκληρωθεί, της κτηματογράφησης. Η ΕΠ.Ε.Α. μπορεί, αν το κρίνει αναγκαίο, να διενεργεί αυτοψίες, να ζητεί επιπλέον στοιχεία από την οικεία δασική υπηρεσία και την Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε., καθώς και να καλεί στις συνεδριάσεις της το ειδικό τεχνικό-επιστημονικό προσωπικό τού Δασαρχείου ή της Διεύθυνσης Δασών, στην αρμοδιότητα των οποίων υπάγεται η έκταση, για παροχή διευκρινίσεων. Η ΕΠ.Ε.Α. διά του γραμματέα της, δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες πριν τη συνεδρίαση της Επιτροπής, καλεί με κάθε πρόσφορο μέσο τους ενδιαφερόμενους να παρασταθούν στην εκδίκαση της αντιρρήσής τους. Η ΕΠ.Ε.Α. αποφαινεται για τις αντιρρήσεις εντός προθεσμίας τεσσάρων (4) μηνών από την διαβίβαση σε αυτήν των αντιρρήσεων. Η προθεσμία αυτή δύναται να παραταθεί έως δύο (2) μήνες το ανώτερο με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης ύστερα από σχετικό αίτημα του Προέδρου της. Εφόσον έχει υποβληθεί αίτημα εκπροσώπησης του ενδιαφερομένου από τεχνικό σύμβουλο, αυτός ειδοποιείται από το γραμματέα της Επιτροπής για να προσέλθει και να διατυπώσει τις απόψεις του. Εφόσον ο δασικός χάρτης δεν έχει κυρωθεί ολικώς κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 19, στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται από την ΕΠ.Ε.Α. ότι στο δασικό χάρτη που αναρτήθηκε παραλήφθηκαν να απεικονιστούν σε αυτόν ισχύουσες διοικητικές πράξεις, που οφείλονταν να είναι αποτυπωμένες σε αυτόν, τα σχετικά στοιχεία των διοικητικών πράξεων μετά του σχετικού κατά τα ανωτέρω υπομνήματος προωθούνται από την αρμόδια Διεύθυνση Δασών ή στην περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 4 του άρθρου 13 από την Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε. στην ΕΠ.Ε.Α. προς έκδοση σχετικής απόφασης. Τυχόν αντιρρήσεις που υποβάλλονται με το ανωτέρω αιτιολογικό εξαιρούνται της καταβολής τέλους.

3. Για την επίλυση νομικών και τεχνικών ζητημάτων μείζονος σημασίας που ανακύπτουν κατά το στάδιο της εξέτασης των αντιρρήσεων, η ΕΠ.Ε.Α. μπορεί να ζητεί γνωμοδότηση από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους ή το Τεχνικό Συμβούλιο Δασών, αντίστοιχα. Το αίτημα διαβιβάζεται από την ΕΠ.Ε.Α., μέσω του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο οποίος το υποβάλλει στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους ή στο Τεχνικό Συμβούλιο Δασών. Η γνώμη των ανωτέρω οργάνων διατυπώνεται κατά προτεραιότητα και η αποδοχή της από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα για τη διοίκηση. Με μέριμνα της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κάθε γνωμοδότηση που εκδίδεται κατά τις διατάξεις τού παρόντος άρθρου, κοινοποιείται στις Διευθύνσεις Δασών όλων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, προς ενημέρωση των ΕΠ.Ε.Α. της περιφέρειάς τους.

4. Κατά τη διαδικασία των αντιρρήσεων δεν εξετάζονται θέματα ιδιοκτησίας, ούτε τίγονται ιδιοκτησιακά δικαιώματα του δημοσίου ή ιδιωτών.

5. Μετά την ολοκλήρωση της εξέτασης των αντιρρήσεων αναρτάται στον ειδικό δικτυακό τόπο της παραγράφου 11 του άρθρου 13 του παρόντος, συνοπτικός κατάλογος με τις αποφάσεις των ΕΠ.Ε.Α. επί του συνόλου των υποβληθεισών αντιρρήσεων κατά του αναρτηθέντος δασικού χάρτη, ο οποίος αναφέρει τουλάχιστον τον αριθμό πρωτοκόλλου των αντιρρήσεων και το αποτέλεσμα της απόφασης της Επιτροπής. Ο κατάλογος παραμένει αναρτημένος στο διαδίκτυο για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση στην

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης κύρωσης που προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 19.

6. Η λειτουργία των ΕΠ.Ε.Α. διέπεται από τις διατάξεις τού Κώδικα διοικητικής διαδικασίας που κυρώθηκε με το άρθρο του ν. 2690/1999 (Α'45). Σε περίπτωση κωλύματος ή αδικαιολόγητης απουσίας μέλους από τις εργασίες της ΕΠ.Ε.Α. επί τρεις τουλάχιστον συνεδριάσεις, ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης διοίκησης μπορεί να το αντικαθιστά, χωρίς άλλη διατύπωση.

Άρθρο .....

Συμπλήρωση κυρωθέντος δασικού χάρτη

[Άρθρο 19 ν. 3889/2010]

1. Με βάση τις αποφάσεις των ΕΠ.Ε.Α. επί των ασκηθεισών αντιρρήσεων, ο δασικός χάρτης που κυρώθηκε σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 17, συμπληρώνεται και διορθώνεται από την οικεία Διεύθυνση Δασών ή σε περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 4 του άρθρου 13 από την Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε., για τις εκτάσεις για τις οποίες έγιναν δεκτές αντιρρήσεις, το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από την ολοκλήρωση της εξέτασης του συνόλου των αντιρρήσεων από τις ΕΠ.Ε.Α.. Ομοίως, ο δασικός χάρτης διορθώνεται και συ πληρώνεται και για το κυρωμένο τμήμα του, με βάση τις αποφάσεις των ΕΠ.Ε.Α. επί αντιρρήσεων που εξετάστηκαν, αν κατά την κρίση της Επιτροπής εμφιλοχώρησε πλάνη της Διοίκησης σχετικά με την αποτύπωση της θέσης ή των ορίων τμημάτων του. Η οικεία Διεύθυνση Δασών θεωρεί τον χάρτη εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου της παρούσης παραγράφου. Σε περίπτωση συμπλήρωσης και διόρθωσης του δασικού χάρτη με ευθύνη της Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε., η ανωτέρω θεώρηση διενεργείται από την Διεύθυνση Δασών εντός δέκα πέντε (15) ημερών από την υποβολή σε αυτή από την Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε. του συμπληρωμένου και διορθωμένου χάρτη. Στην περίπτωση που κατά τις ανωτέρω διορθώσεις και συμπληρώσεις του δασικού χάρτη διαπιστωθούν σφάλματα, αυτά υποδεικνύονται από τη Διεύθυνση Δασών με σχετική έκθεση και η θεώρηση ολοκληρώνεται σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την επανυποβολή του. Η επανυποβολή τού διορθωμένου χάρτη πραγματοποιείται εντός δέκα πέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της ανωτέρω έκθεσης.

2. Ο κατά τα ανωτέρω θεωρημένος δασικός χάρτης, υποβάλλεται από τη Διεύθυνση Δασών στον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης και κυρώνεται στο σύνολό του, μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την περιέλευσή του σε αυτόν, με απόφασή του, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Από την ημερομηνία δημοσίευσής του, ο κυρωμένος δασικός χάρτης καθίσταται στο σύνολό του οριστικός και έχει πλήρη αποδεικτική ισχύ σε κάθε διοικητική ή δικαστική αρχή για τα τμήματα που αποτελούν δασικές εν γένει εκτάσεις των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει. Επί των ανωτέρω εκτάσεων εφαρμόζονται οι διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, με την επιφύλαξη των προβλεπομένων στην παράγραφο 5 του ως άνω άρθρου 3, ως προς τις χορτολιβαδικές και τις πετρώδεις και βραχώδεις εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της ως άνω παραγράφου.

4. Ο κυρωμένος δασικός χάρτης τηρείται στον ειδικό δικτυακό τόπο της παραγράφου 11 του άρθρου 13 από την οικεία Διεύθυνση Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Αντίγραφα του κυρωμένου δασικού χάρτη σε ψηφιακή διανυσματική μορφή

αποστέλλονται αμελλητί στην αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος στην οποία τηρείται κεντρική βάση δεδομένων δασικών χαρτών. Επίσης, αντίγραφα σε ψηφιακή διανυσματική μορφή αποστέλλονται στην Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε.. Μέσω του ειδικού δικτυακού τόπου της παραγράφου 11 του άρθρου 13, παρέχεται σε κάθε δημόσια αρχή η δυνατότητα χρήσης των στοιχείων του κυρωμένου δασικού χάρτη για την επίτευξη της αποστολής και των στόχων της.

5. Κατά των πράξεων κύρωσης δασικών χαρτών επιτρέπεται η άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Αίτηση ακυρώσεως κατά του κυρωθέντος δασικού χάρτη δύναται να ασκήσει και ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, για την παράλειψη να περιληφθεί σε αυτόν ορισμένη δασική εν γένει έκταση. Σε περίπτωση έκδοσης ακυρωτικής δικαστικής απόφασης, αν η πλημμέλεια για την οποία έγινε δεκτή η αίτηση ακυρώσεως ανάγεται στο στάδιο της διαδικασίας των αντιρρήσεων, η υπόθεση παραπέμπεται στην ΕΠ.Ε.Α., εφόσον αυτή υφίσταται, άλλως στο Τεχνικό Συμβούλιο Δασών, το οποίο επιλαμβάνεται, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 9 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, μέσα σε τρεις (3) μήνες.

Άρθρο .....

Συνέπειες κύρωσης δασικού χάρτη

[Άρθρο 20 ν. 3889/2010]

1. Μετά τη μερική ή ολική κύρωση του δασικού χάρτη, δεν επιτρέπεται αναμόρφωσή του, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 5 άρθρου 19 του παρόντος. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η αναμόρφωση του κυρωμένου δασικού χάρτη με την προσθήκη ή διαγραφή των εκτάσεων που θα υπαχθούν ή θα πάψουν να υπάγονται στο δασικό νόμο, σύμφωνα με πράξεις των αρμοδίων οργάνων, που εκδίδονται κατ' εφαρμογή της δασικής νομοθεσίας ή με δικαστικές αποφάσεις που κρίνουν επί των πράξεων αυτών, καθώς και με δικαστικές αποφάσεις επί του ιδιοκτησιακού ζητήματος των εκτάσεων των περιπτώσεων 5α' και 5β' του άρθρου 3 του ν. 998/1979 όπως ισχύει, είτε με διοικητικές πράξεις που έπρεπε να συμπεριληφθούν στο δασικό χάρτη ή εσφαλμένα αποτυπώθηκαν κατά την κατάρτισή του και δεν απεικονίζονται σε αυτόν. Για τις εκτάσεις του δασικού χάρτη, που προστίθενται σύμφωνα με τα ανωτέρω και δεν υπάγονταν στο δασικό νόμο κατά το χρόνο κύρωσης αυτού, δεν διεκδικούνται δικαιώματα από το Ελληνικό Δημόσιο κατά τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Η αναμόρφωση του δασικού χάρτη κυρώνεται με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που εκδίδεται ιεραρχικά μετά από εισήγηση της οικείας Διεύθυνσης Δασών και έγκρισή της από τη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
2. Μετά την κύρωση του δασικού χάρτη, για τις εκτάσεις που σύμφωνα με αυτόν δεν διέπονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, δεν προβάλλονται δικαιώματα από το Ελληνικό Δημόσιο.
3. Μετά την κύρωση του δασικού χάρτη, η οικεία Διεύθυνση Δασών προβαίνει σε κατάρτιση και τήρηση δασολογίου για τις δασικές εν γένει εκτάσεις των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, που αποτυπώνονται σε αυτόν, κατά τα ειδικότερον προβλεπόμενα στις διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 3208/2003, όπως ισχύει. Σε περίπτωση

αναμόρφωσης του δασικού χάρτη, κατ’ εφαρμογή της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, το δασολόγιο ενημερώνεται ανάλογα.

4. Μετά την κύρωση του δασικού χάρτη κάθε μεταβίβαση, σύσταση, αλλοίωση και γενικά κάθε μεταβολή των εμπραγμάτων δικαιωμάτων στις δασικές εν γένει εκτάσεις της παραγράφου 1 **άρθρου 13** του παρόντος, που περιλαμβάνονται σε αυτόν, είναι άκυρη και ανίσχυρη, αν δεν συνοδεύεται από σχετικό πιστοποιητικό του οικείου κτηματολογικού γραφείου ή, αν η περιοχή δεν έχει κτηματογραφηθεί, της αρμόδιας υπηρεσίας της οικείας Διεύθυνσης Δασών, με το οποίο βεβαιώνεται ο χαρακτήρας της έκτασης. Για τη χορήγηση του πιστοποιητικού καταβάλλεται ειδικό τέλος υπέρ του εκδότη του πιστοποιητικού, του οποίου το ύψος, ο τρόπος καταβολής και είσπραξης και η διάθεση καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του **άρθρου 22** του παρόντος.

5. Στις πράξεις που συντάσσουν οι συμβολαιογράφοι, που αφορούν στις δασικές εν γένει εκτάσεις που περιλαμβάνονται στον κυρωμένο δασικό χάρτη, υποχρεούνται να επισυνάπτουν τα πιστοποιητικά της προηγούμενης παραγράφου και να μνημονεύουν το περιεχόμενό τους. Δεν επιτρέπεται η εγγραφή ή η μετεγγραφή των πράξεων αυτών στα οικεία υποθηκοφυλακεία και κτηματολογικά γραφεία, αν δεν έχει τηρηθεί η υποχρέωση αυτή.

Άρθρο .....

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

[Άρθρο 21 ν. 3889/2010]

1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν κοινής εισήγησης της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και της εταιρείας Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε., καθορίζονται:

α. Οι τεχνικές προδιαγραφές για την κατάρτιση, συμπλήρωση, διόρθωση, αναμόρφωση και τήρηση των δασικών χαρτών, οι τεχνικές προδιαγραφές για την παραγωγή και τον τρόπο εφοδιασμού των δασικών υπηρεσιών με το αεροφωτογραφικό και χαρτογραφικό υλικό, ο καθορισμός των κλιμάκων της παραγράφου 1 του **άρθρου 13**, ο τρόπος φωτοερμηνείας και χρησιμοποίησης των φωτοερμηνευτικών στοιχείων, ο τρόπος καθαρισμού των περιμέτρων των δασικών εν γένει εκτάσεων, τα παραδεκτά όρια για τον υπολογισμό των συντεταγμένων των κορυφών τους και τον υπολογισμό των εμβαδών τους, ο τρόπος κωδικοποίησης του αεροφωτογραφικού και χαρτογραφικού υλικού και των δασικών χαρτών, η αναγκαία διαδικασία για τον καθορισμό των περιμέτρων ευθυγράμμισης των ορίων των δασικών εν γένει εκτάσεων, τα στοιχεία της δασικής υπηρεσίας που μπορούν να λαμβάνονται υπόψη κατά την κατάρτιση, ο προσδιορισμός και ο τρόπος διόρθωσης των πρόδηλων σφαλμάτων, κάθε άλλο θέμα σχετικό με την κατά το **άρθρο 13** κατάρτιση και τήρηση των δασικών χαρτών, την ανάθεση των σχετικών εργασιών σε τρίτους, την εκτέλεση και την παραλαβή τους και ο τρόπος συνδρομής του μελετητή από την οικεία Διεύθυνση Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατά τη σύμβαση ανάθεσης των εργασιών κατάρτισης του δασικού χάρτη.

β. Θέματα σχετικά με την διαδικασία ανάρτησης και δημοσιοποίησης των δασικών χαρτών που προβλέπεται στο **άρθρο 14**, καθώς και θέματα που αφορούν τον τρόπο ενημέρωσης και πρόσκλησης των ενδιαφερομένων προς υποβολή αντιρρήσεων.

γ. Θέματα σχετικά με τη συγκρότηση, στελέχωση και λειτουργία του προσωρινού Σημείου Υποστήριξης Ανάρτησης του Δασικού Χάρτη, τη σύνταξη, υποβολή, παραλαβή, καταχώριση και επεξεργασία των αντιρρήσεων και των συνοδευτικών τους στοιχείων, το περιεχόμενο της ηλεκτρονικής φόρμας υποβολής αντιρρήσεων, το περιεχόμενο κάθε εντύπου που θα χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες εφαρμογής του νόμου αυτού, τον τρόπο προσδιορισμού των συντεταγμένων των κορυφών των πολυγώνων για τις εκτάσεις των οποίων αμφισβητείται ο χαρακτήρας, τον τρόπο και τη διαδικασία ψηφιοποίησης των στοιχείων των αντιρρήσεων που προβλέπονται στο **άρθρο 14 του ν. 998/1979** και εκκρεμούν κατά το χρόνο ανάρτησης ενώπιον των Επιτροπών της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ίδιου νόμου, όπως ισχύει, τον τρόπο παροχής γενικότερων οδηγιών και διευκρινίσεων για την υποβολή αντιρρήσεων και τη διαδικασία διόρθωσης των πρόδηλων σφαλμάτων τους, τον τρόπο τεκμηρίωσης των αντιρρήσεων αυτών, καθώς και την ανάθεση σε τρίτους βοηθητικών εργασιών καταχώρισης, επεξεργασίας και προετοιμασίας της εξέτασής τους από τις ΕΠ.Ε.Α, σύμφωνα με τα άρθρα 15 έως 18 του παρόντος, καθώς και κάθε άλλο θέμα τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα σχετικά με την ηλεκτρονική ανάρτηση και υποβολή αντιρρήσεων.

δ. Ειδικά θέματα που αφορούν τη διαδικασία κατάρτισης, διόρθωσης, συμπλήρωσης και αναμόρφωσης των δασικών χαρτών, σύμφωνα με τις διατάξεις των **άρθρων 13, 17, 19 και 20** του παρόντος.

ε. Θέματα σχετικά με τη συγκρότηση, τη λειτουργία των ΕΠ.Ε.Α., την οργάνωση της διαδικασίας εξέτασης των αντιρρήσεων, την επιστημονική, τεχνική, διοικητική και νομική υποστήριξη των ΕΠ.Ε.Α. στο έργο τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

στ. Οι τεχνικές προδιαγραφές και διαδικασίες αποτύπωσης στο δασικό χάρτη των στοιχείων του **άρθρου 23** του παρόντος και των διανομών τού πρώην Υπουργείου Γεωργίας.

ζ. Ο τύπος και το περιεχόμενο των πιστοποιητικών και βεβαιώσεων για τον δασικό εν γένει χαρακτήρα των εκτάσεων, που εκδίδονται σύμφωνα με την παράγραφο 4 του **άρθρου 20**.

η. Τα τιμολόγια υπολογισμού προεκτιμώμενων αμοιβών για τις εργασίες κατάρτισης και τις λοιπές εργασίες έως την κύρωση των δασικών χαρτών.

θ. Οι τεχνικές προδιαγραφές και τα ειδικότερα θέματα για την ταυτοποίηση των οριογραμμών του δασικού χάρτη τη με τα όρια των διαγραμμάτων της κτηματογράφησης, κατά τα προβλεπόμενα στην διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 2β του ν. 2308/1995, όπως ισχύει.

ι. Οι τεχνικές προδιαγραφές, καθώς και κάθε θέμα σχετικά με την διόρθωση και προσαρμογή των καταρτισθέντων βάσει του ν. 248/1976 κτηματικών χαρτών στις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στη διάταξη της παρ. 16 του άρθρου 28 του ν. 2664/1998, όπως ισχύει.

2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ρυθμίζονται τα θέματα σχετικά με την ίδρυση και λειτουργία του δικτυακού τόπου ανάρτησης δασικών χαρτών και υποβολής αντιρρήσεων της παραγράφου 11 του **άρθρου 13**, τις τεχνικές προδιαγραφές λειτουργίας του καθώς και των τεχνικών προδιαγραφών της ηλεκτρονικής φόρμας υποβολής αντιρρήσεων που προβλέπεται στο **άρθρο 16**.

3. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται ο τρόπος κάλυψης των απαιτούμενων δαπανών για την κατάρτιση, την ανάρτηση, τις διορθώσεις και τις συμπληρώσεις των δασικών χαρτών, για τις

βοηθητικές εργασίες καταχώρισης και προετοιμασίας της εξέτασης των αντιρρήσεων και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, ρυθμίζονται, πλην των ζητημάτων που καλύπτονται με τις προβλεπόμενες σε προηγούμενες διατάξεις του παρόντος νόμου ειδικές νομοθετικές εξουσιοδοτήσεις, κάθε άλλο ζήτημα εφαρμογής αυτού του νόμου, τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα.

Άρθρο ..... Τέλη

[Άρθρο 22 ν. 3889/2010]

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται το ύψος και ο τρόπος καταβολής, είσπραξης και διάθεσης των τελών για την έκδοση των εγγράφων που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 20, το ύψος των οποίων δεν εξαρτάται από το εμβαδόν του ακινήτου στο οποίο αφορά.

2. Με όμοια απόφαση καθορίζεται το ύψος και ο τρόπος καταβολής και είσπραξης του ειδικού τέλους άσκησης των αντιρρήσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 15. Το τέλος μπορεί να κλιμακώνεται ανάλογα με το εμβαδόν της έκτασης που αφορά η αντίρρηση και μπορεί να μειώνεται με βάση ειδικούς συντελεστές, ανάλογα με τον τρόπο υποβολής των αντιρρήσεων και των συναφών αποδεικτικών στοιχείων. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι περιπτώσεις εξαίρεσης από την υποχρέωση καταβολής του ειδικού τέλους άσκησης αντίρρησης.

3. Το ειδικό τέλος της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου κατατίθεται σε λογαριασμό της εταιρείας Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε., που τηρείται σε οποιοδήποτε νομίμως λειτουργούν πιστωτικό ίδρυμα της ημεδαπής, κατά τα ειδικώς οριζόμενα στη σχετική απόφαση. Τα ποσά από την είσπραξη του ανωτέρω τέλους εγγράφονται στον προϋπολογισμό της εταιρείας, σε ειδικό κωδικό και διατίθενται αποκλειστικά για την κάλυψη της δαπάνης κατάρτισης έως και κύρωσης των δασικών χαρτών, σε όποιον φορέα εκτελεί τις εργασίες των άρθρων 13-19. Εφόσον τα ποσά αυτά δεν επαρκούν, επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται για το σκοπό αυτόν πόροι του Ειδικού Φορέα Δασών, από αυτούς που προβλέπονται στο άρθρο 8 παρ. 3 του ν. 3208/2003. Μετά την ολοκλήρωση της κύρωσης των δασικών χαρτών τυχόν διαθέσιμο υπόλοιπο του τέλους διατίθεται για τους λοιπούς σκοπούς του Ειδικού Φορέα Δασών.

4. Τα τέλη που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 μπορούν να αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

5. Οι δαπάνες κατάρτισης, διόρθωσης και συμπλήρωσης των δασικών χαρτών και λοιπών εργασιών έως την κύρωση των δασικών χαρτών μπορεί να καλύπτονται και από το τέλος κτηματογράφησης της παρ. 10 του άρθρου 2 του ν. 2308/1995.

Άρθρο .....**Εφαρμογή ενιαίων χαρτογραφικών υποβάθρων.**

[Άρθρο 23 ν. 3889/2010, άρθρο 31 παρ. 3 ν. 4280/2014]

Σχόλιο: Φαίνεται ότι το ν.δ. 532 της 5/5.5.1970 «Περί συμπληρώσεως των διατάξεων περί διοικητικής αποκεντρώσεως» (Α'103) είναι εκ παραδρομής λάθος αναφορά. Παρά ταύτα από πλευράς ουσιαστικού περιεχομένου, εικάζεται ότι ο νομοθέτης του ν. 4280/2014 ήθελε να εντάξει όρια οικισμών στην αποτύπωση των δασικών χαρτών της (κωδικοποιούμενης) στην παράγραφο 1 διάταξης. Προτείνεται να εξακριβωθεί εάν αυτή η διάταξη πρέπει να παραμείνει. Προτείνεται να υποβληθεί ερώτημα στην ΚΕΚ για την εκ παραδρομής αναφορά στο ν.δ. 532/1970.

1. Η Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε. παρέχει εντός δύο (2) μηνών στους Ο.Τ.Α., μέσω διαδικτυακής εφαρμογής, δυνατότητα πρόσβασης στα ενιαία χαρτογραφικά υπόβαθρα που χρησιμοποιούνται στην κατάρτιση δασικών χαρτών.
2. Οι υπηρεσίες δόμησης με χρήση διαδικτυακής εφαρμογής, εφαρμόζουν επί των υποβάθρων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, εντός αποκλειστικής προθεσμίας τεσσάρων (4) μηνών από την παροχή της πρόσβασης της ως άνω παραγράφου, τα κάτωθι:
  - α) Με πορτοκαλί χρώμα τα όρια των οικισμών, όπως τα όρια αυτά έχουν εγκριθεί με πράξεις της Διοίκησης, σύμφωνα με τις διατάξεις των προεδρικών διαταγμάτων της 21.11-1.12.1979 (Δ'693), της 2.3-13.3.1981 (Δ'138) ή της 24.4-3.5.1985 (Δ'181), καθώς και τα όρια των εγκεκριμένων πολεοδομικών μελετών ή ρυμοτομικών σχεδίων και όπως τα όρια αυτά έχουν εφαρμοστεί στο έδαφος
  - β) Με κίτρινο χρώμα τα όρια των οικισμών που έχουν οριοθετηθεί με άλλες διατάξεις πέραν των αναφερομένων στην περίπτωση α' της παρούσας παραγράφου, τα όρια εκείνων για τους οποίους έχει ορισθεί μόνο ακτίνα με βάση το άρθρο 4 παράγραφος β' του προεδρικού διατάγματος της 24.4.-3.5.1985 (Δ'181), τα περιγράμματα των νομίμως υφιστάμενων οικισμών, προ του έτους 1923, για τους οποίους δεν έχει καθοριστεί όριο καθ' οιονδήποτε τρόπο, πλην όμως είναι συγκροτημένοι οικισμοί, τα όρια των πολεοδομικών μελετών και σχεδίων πόλεως που εκπονούνται για τις περιοχές αρμοδιότητάς τους, καθώς και τα υπό καθορισμό όρια οικισμών με βάση το προεδρικό διάταγμα 24.4-3.5.1985 (Δ'181) που δεν έχουν ακόμα εγκριθεί. Τα όρια και περιγράμματα των περιοχών της περίπτωσης β' της παρούσας παραγράφου, εφαρμοσμένα και θεωρημένα από την αρμόδια υπηρεσία δόμησης επί των χαρτογραφικών υποβάθρων, εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου της παρούσας, διαβιβάζονται στην Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε., η οποία τα αποστέλλει αμελλητί στην οικεία Διεύθυνση Δασών, προκειμένου να εφαρμοστούν οι διατάξεις του άρθρου 24 του παρόντος κώδικα. Σε περίπτωση παρέλευσης άκαρπης της προθεσμίας των τεσσάρων (4) μηνών του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου τα όρια και περιγράμματα των περιοχών περιπτώσεων α' και β' αποτυπώνονται στον υπό κατάρτιση δασικό χάρτη από την Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε. σε διάστημα δύο (2) μηνών, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει η ίδια συλλέξει στο πλαίσιο της διαδικασίας κτηματογράφησης.
3. Για τις περιοχές που περικλείονται εντός των ορίων της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, δεν καταρτίζεται δασικός χάρτης, πλην όμως εφαρμόζονται οι διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, επί των εντός των ως άνω περιοχών πάρκων και αλσών, ως προς την προστασία αυτών. Για τις περιοχές που περικλείονται εντός των ορίων της

περίπτωσης β΄ της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, δεν αναρτάται δασικός χάρτης κατά το **άρθρο 14** του παρόντος κώδικα, αλλά εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στο επόμενο **άρθρο 24**.

4. Το περίγραμμα των οικιστικών πυκνώσεων που δεν υπάγονται στις κατηγορίες α΄ και β΄ της παραγράφου 2 αποτυπώνονται με ιώδες χρώμα. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας που θα εκδοθεί εντός μηνός θα καθοριστούν τα κριτήρια προσδιορισμού της οικιστικής πυκνώσεως για τις ανάγκες εφαρμογής της παρούσας. Εντός έξι (6) μηνών από την έκδοση της ως άνω Υπουργικής Απόφασης οι τεχνικές υπηρεσίες των Ο.Τ.Α αποτυπώνουν με ιώδες χρώμα το περίγραμμα των οικιστικών πυκνώσεων που δεν υπάγονται στις κατηγορίες α΄ και β΄ της παραγράφου 2, εφαρμοζομένων των διατάξεων της δασικής νομοθεσίας. Στις περιοχές που υφίσταται θεωρημένος δασικός χάρτης η ως άνω εξάμηνη προθεσμία περιορίζεται στους δύο (2) μήνες. Τα περιγράμματα των οικιστικών πυκνώσεων της παρούσας παραγράφου διαβιβάζονται εντός της ως άνω προθεσμίας, στην Ε.Κ.ΧΑ. Α.Ε., η οποία τα αποστέλλει αμελλητί στην Διεύθυνση Δασών για να εξαιρεθούν από την ανάρτηση στο δασικό χάρτη κατά το **άρθρο 14** του παρόντος νόμου και στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την περιβαλλοντική και πολεοδομική τους διαχείριση, ώστε να προχωρήσει η διαδικασία ανάρτησης και κύρωσης των δασικών χαρτών σύμφωνα με τα οριζόμενα στον κώδικα.

5. Στην περίπτωση ορίων οικισμών της περίπτωσης β΄ της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, ως ισχύει, εντάσσονται και τα περιγράμματα οικισμών, όπως τα όρια τους περιγράφονται στις πράξεις της Διοίκησης «περί καθορισμού ορίων οικισμών νομίμως υφισταμένων του έτους 1923» δυνάμει του ν.δ. 532/1970 (Α΄103) ή δυνάμει των κανονιστικών αποφάσεων αυτού που εκδόθηκαν έως τη δημοσίευση του ν. 998/1979. Τα ως άνω όρια αποτυπώνονται ως εμφανίζονται στα σχετικά συνημμένα διαγράμματα, που είναι δημοσιευμένα σε Φύλλα της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως και όπως έχουν εφαρμοστεί στο έδαφος. β) Η ως άνω διάταξη, δεν εφαρμόζεται για νομίμως υφιστάμενα κτίσματα, καθώς και για την έκταση που αντιστοιχεί στο όριο αρτιότητας σύμφωνα με το ισχύον καθεστώς κατά το χρόνο έκδοσης της σχετικής άδειας, τα οποία εντάσσονται στην περίπτωση α΄ της παρ. 2 του παρόντος άρθρου. Τυχόν πράξεις της διοίκησης που εκδόθηκαν κατ’ εφαρμογή της δασικής νομοθεσίας για την προστασία των ως άνω κτισμάτων και εκτάσεων ανακαλούνται αυτοδικαίως από τη δημοσίευση του παρόντος. Επί των ως άνω κτισμάτων και εκτάσεων δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της δασικής νομοθεσίας πλην των περιπτώσεων κοινοχρήστων χώρων πρασίνου, πάρκων και αλσών. Κατά τη διαδικασία έγκρισης πολεοδομικής μελέτης, τοπικού χωρικού σχεδίου ή και ρυμοτομικού σχεδίου απαιτείται η σύνταξη και έγκριση προηγούμενης μελέτης περιβαλλοντικού ισοζυγίου, σύμφωνα με προδιαγραφές που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο .....

Οικισμοί στερούμενοι νόμιμης έγκρισης

[Άρθρο 24 ν. 3889/2010]

Σχόλιο: Η Ειδική Γραμματεία Δασών έχει καταργηθεί. Το ΚΣΧΟΠ αντικαταστάθηκε από το ΚΕΣΥΠΟΘΑ.

1. Η οικεία Διεύθυνση Δασών, σε διάστημα πέντε (5) μηνών από την παραλαβή των υποβάθρων, στα οποία απεικονίζονται οι περιοχές της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 2 του προηγούμενου άρθρου, υποχρεούται να επισημάνει εγγράφως, τις περιπτώσεις τυχόν περιέλευσης δασικού χαρακτήρα εκτάσεων στα όρια των ως άνω περιοχών και να εντοπίσει τις εκτάσεις αυτές επί των ως άνω υποβάθρων, μη νοουμένων ως τέτοιων των εκτάσεων της παραγράφου 7 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 (Α΄ 289), όπως ισχύει. Για τις εκτάσεις αυτές δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 15 έως και 17 του παρόντος κώδικα, αλλά ακολουθείται η διαδικασία υποβολής και εξέτασης αντιρρήσεων της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου. Κατά το ανωτέρω διάστημα των πέντε (5) μηνών, η έκδοση νέων οικοδομικών αδειών, ή αδειών επέκτασης, σε εκτάσεις κείμενες εντός των ως άνω περιοχών, επιτρέπεται μόνο αν βεβαιώνεται από το αρμόδιο Δασαρχείο ότι ο χαρακτήρας τους δεν είναι δασικός.

2. Για τις περιοχές εκείνες στις οποίες έχουν συμπεριληφθεί δασικού χαρακτήρα εκτάσεις με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένη Διοίκησης, συγκροτείται μία ή περισσότερες επιτροπές, αποτελούμενη έκαστη από α) έναν δασολόγο της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ως Πρόεδρο, β) έναν δασολόγο ή δασοπόνο εκπρόσωπο της Δασικής Υπηρεσίας της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, γ) έναν μηχανικό της οικείας Υπηρεσίας Δόμησης (ΥΔ ΟΜ), δ) έναν μηχανικό-εκπρόσωπο του οικείου Ο.Τ.Α. και ε) έναν δικηγόρο οριζόμενο από τον οικείο δικηγορικό σύλλογο.

3. Έργο της Επιτροπής, για τις περιοχές της περίπτωσης β΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 23 του παρόντος, που υποδείχτηκαν ως κατ’ αρχάς δασικές κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, είναι η εντός οκτώ (8) μηνών (με δυνατότητα περαιτέρω παράτασης τεσσάρων (4) μηνών) από τη συγκρότησή τους, εξέταση και ο έλεγχος μετά από αυτοψία, όπου απαιτείται, όλων των δεδομένων και η σύνταξη έκθεσης, όπου καταγράφονται τεκμηριωμένα: α) οι υφιστάμενες χρήσεις γης, β) ο χρόνος μεταβολής της δασικής μορφής, γ) η ύπαρξη διοικητικής πράξης που δεν έχει ανακληθεί ή ακυρωθεί δυνάμει της οποίας επήλθε μεταβολή της δασικής μορφής, δ) η κτήση εμπραγμάτων δικαιωμάτων από επαχθή αιτία. Η έκθεση δημοσιοποιείται ηλεκτρονικά στον ιστότοπο του οικείου Ο.Τ.Α. επί δύο (2) μήνες, εντός των οποίων είναι δυνατή η υποβολή αντιρρήσεων κατά του περιεχομένου της εκ μέρους των ενδιαφερομένων, από κοινού ή χωριστά, στον οικείο Ο.Τ.Α.. Οι αντιρρήσεις διαβιβάζονται στις ΕΠ.Ε.Α. του οικείου δασικού χάρτη του άρθρου 18 του παρόντος νόμου με μέριμνα του οικείου Ο.Τ.Α., και κρίνονται από αυτές εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών, η οποία άρχεται από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της κοινής υπουργικής απόφασης της επόμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου. Στην περίπτωση που έχει εκδοθεί η διαπιστωτική πράξη λήξης της θητείας των ελών των ΕΠ.Ε.Α., με πράξη τού Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, δύναται να συγκροτηθούν εκ νέου προκειμένου να εξετάσουν τις περιπτώσεις αυτές.

4. Αντίγραφα των εκθέσεων της παραγράφου 3 αποστέλλονται αμέσως μετά την κατάρτιση τους στη Γενική Διεύθυνση Πολεοδομίας και στη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας προκειμένης της επεξεργασίας, επί τη βάσει αυτών, ενιαίων κριτηρίων για την κρίση από τις ΕΠ.Ε.Α. των αντιρρήσεων της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου. Για τον καθορισμό των ως άνω κριτηρίων εκδίδεται κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
5. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας δημοσιοποίησης και εξέτασης των αντιρρήσεων, η έκθεση διορθωμένη και συμπληρωμένη, σύμφωνα με τις αποφάσεις των ΕΠ.Ε.Α. της προηγούμενης παραγράφου, αποστέλλεται στη Διεύθυνση Δασών της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία εισηγείται την έγκρισή της στον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
6. Μετά την έγκριση του περιεχομένου της έκθεσης της Επιτροπής από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, συμπληρώνονται οι δασικοί χάρτες σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 20 .
7. Τα εδαφικά τμήματα που, σύμφωνα με το εγκεκριμένο περιεχόμενο της έκθεσης και τον συμπληρωμένο δασικό χάρτη, δεν δεσμεύονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, πολεοδομούνται κατά τα προβλεπόμενα στις κείμενες διατάξεις.
8. Η διαδικασία του παρόντος άρθρου, δεν αναστέλλει τη διαδικασία προόδου του οικείου δασικού χάρτη, για τις υπόλοιπες περιοχές που περιλαμβάνει.
9. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για την τεκμηρίωση της αιτίας μεταβολής της δασικής μορφής, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο .....

Εφαρμογή διατάξεων στις μελέτες κατάρτισης δασικών χαρτών

[Άρθρο 13 παρ. 3 ν. 4164/2013]

Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου εφαρμόζονται τόσο στις μελέτες κατάρτισης δασικών χαρτών που έχουν προκηρυχθεί πριν από τη θέση σε ισχύ του ν. 3889/2010 όσο και στις μελλοντικές, δεν εφαρμόζονται όμως στις περιοχές για τις οποίες ο δασικός χάρτης έχει ήδη αναρτηθεί κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν. 4164/2013.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΔΑΣΟΛΟΓΙΟΆρθρο .....
Δασολόγιο

[Άρθρο 3 ν. 3208/2003, άρθρο 26 παρ. 5, ν. 3889/2010]

1 α. Σε προθεσμία πέντε μηνών από την κύρωση του δασικού χάρτη για το σύνολο της Περιφερειακής Ενότητας, κατ’ εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 19 του ν. 3889/2010 (Α’ 182), αρχίζει η σύνταξη του Δασολογίου της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, η κατάρτιση και η τήρηση του οποίου γίνεται με μέριμνα του Τμήματος Δασικών Χαρτογραφήσεων της οικείας Διεύθυνσης Δασών. Το δασολόγιο καταρτίζεται με μορφή Βιβλίου Γενικού Δασολογίου στο οποίο καταχωρούνται τα εμφανιζόμενα στο δασικό χάρτη δάση και δασικές εκτάσεις κατά μερίδες και κατά τρόπο ώστε να είναι ευχερής η τήρησή του και σε ηλεκτρονική μορφή.

β. Οι εργασίες κατάρτισης στο σύνολό τους ή τμήματα αυτών, μπορούν να ανατίθενται, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, σε ιδιωτικά γραφεία εκπόνησης δασικών μελετών της κατηγορίας 24 άρθρου μόνου του π.δ. 541/1978 (Α’ 116), υπό τις οδηγίες, την επίβλεψη και τον έλεγχο της αρμόδιας Διεύθυνσης Δασών της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

γ. Την επιτελική αρμοδιότητα για την κατάρτιση, τήρηση, έκδοση τεχνικών προδιαγραφών και οδηγιών, τη γενική υποστήριξη σε μέσα και τον έλεγχο της προόδου των εργασιών σύνταξης του Δασολογίου έχει η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.»

3. Στη μερίδα του κάθε δάσους που βρίσκεται υπό δασοπονική εκμετάλλευση αναγράφεται πέραν των παραπάνω γενικών στοιχείων και το είδος του δάσους (σπερμοφυές, διφυές, πρεμνοφυές), τα κύρια δασοπονικά είδη και η σύνθεσή τους (αμιγές, μεικτό), η συνολική του έκταση, η ιδιοκτησιακή του κατάσταση και άλλα προσδιοριστικά στοιχεία. Για τις υπόλοιπες εκτάσεις που περιέχονται στο δασικό χάρτη και τελούν εκτός δασοπονικής εκμετάλλευσης, οι μερίδες τηρούνται κατά γεωγραφική ενότητα και προσδιορίζονται σε αυτές τα τοπωνύμια, το είδος και η πυκνότητα της βλάστησης, η συνολική έκταση, η χρήση της έκτασης και άλλα προσδιοριστικά στοιχεία. Στο περιθώριο της κάθε μερίδας σημειώνονται οι εκτάσεις που κηρύσσονται αναδασωτέες λόγω καταστροφής ή αποψίλωσης της δασικής βλάστησης, καθώς και οι εκτάσεις των περιπτώσεων 5α και 5β του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει. Οι χάρτες που απεικονίζουν τις εκτάσεις των περιπτώσεων 5α και 5β του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, τίθενται σε χωριστό φάκελο.

4. Αντίγραφο του κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου καταρτιζόμενου δασολογίου, καθώς και οι μετά την κατάρτισή του τυχόν συμπληρώσεις ή τροποποιήσεις αποστέλλονται στην Διεύθυνση Δασικών Έργων και Υποδομών της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος προκειμένης της καταχώρισης τους στην τηρούμενη από αυτήν Τράπεζα Πληροφοριών Δασικής Γης. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται τα θέματα σχετικά με την ίδρυση και τη λειτουργία της ως άνω Τράπεζας Πληροφοριών Δασικής Γης.

5. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου καταλαμβάνουν κάθε εκκρεμή διαδικασία κύρωσης δασικών χαρτών, ανεξαρτήτως του σταδίου στο οποίο βρίσκεται.

6. Μέχρι την κατάρτιση και τήρηση Δασολογίου συστήνεται Επιτροπή Δασολογίου Περιφερειακής Ενότητας στην έδρα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με αρμοδιότητα τον, κατά τις διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, ειδικότερο χαρακτηρισμό των περιλαμβανομένων στον κυρωμένο δασικό χάρτη περιοχών δασικού χαρακτήρα, προκειμένης της εφαρμογής των περί των επιτρεπτών επεμβάσεων ως και των λοιπών διατάξεων της δασικής νομοθεσίας. Η παραπάνω επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και αποτελείται από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών ως πρόεδρο, τον Προϊστάμενο της οικείας Διεύθυνσης Δασών και έναν δασολόγο του οικείου Δασαρχείου που αφορά ο δασικός χάρτης. Σε περίπτωση Διεύθυνσης Δασών χωρίς Δασαρχείο στην επιτροπή συμμετέχει ένας δασολόγος της οικείας Διεύθυνσης Δασών ή δασολόγος που υπηρετεί σε όμορη Περιφερειακή Ενότητα. Με την ίδια απόφαση ορίζονται και αναπληρωτές των παραπάνω, καθώς και ο γραμματέας της, ο οποίος είναι υπάλληλος Δ.Ε. διοικητικού υπηρεσίας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Κατά των ανωτέρω αποφάσεων μπορεί να υποβληθεί προσφυγή ενώπιον του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών από όποιον έχει έννομο συμφέρον εντός προθεσμίας σαράντα πέντε (45) ημερών. Τα μέλη της παραπάνω επιτροπής δεν αμείβονται.

7. Μέχρι την έκδοση των προεδρικών διαταγμάτων και των υπουργικών αποφάσεων που προβλέπονται για την ρύθμιση ειδικών θεμάτων του παρόντος κεφαλαίου, εφαρμόζονται για τα θέματα αυτά οι υφιστάμενες κανονιστικές πράξεις, κατά το μέρος που δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ ΔΑΣΩΝ & ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΕΠΙΤΡΕΠΤΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ

Άρθρο .....

Απαγόρευση μεταβολής προορισμού

[Άρθρο 9 παρ. 2 ν. 3208/2003]

Απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δασών και των εν γένει δασικών εκτάσεων, δημόσιων και ιδιωτικών, εκτός αν προέχει για την εθνική οικονομία η αγροτική εκμετάλλευση ή άλλη τους χρήση, που την επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον κατά τις ειδικές προβλέψεις της εν γένει δασικής νομοθεσίας.

Άρθρο .....

Γενικές προϋποθέσεις και διαδικασία επεμβάσεων

[Άρθρο 45 ν. 998/1979]

Σχόλιο 1: Με το άρθρο 28 του ν. 4325/2015 (Α’ 47) συστήθηκε σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση θέση προϊσταμένου με τον τίτλο «Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης» και καταργήθηκε το άρθρο 6 παρ. 2 του ν. 3852/2010 (Α’ 87), που προέβλεπε ότι των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων προΐσταται Γενικός Γραμματέας. Η σχετική αντικατάσταση στις παρ. 2, 4 και 6 γίνεται εκ του λόγου αυτού.

Σχόλιο 2: Σχετικές διατάξεις αρμοδιοτήτων: Με το ΠΔ 24/2015 (ΦΕΚ Α’/20/24.1.2015) συστήθηκε το Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας (μεταξύ άλλων) και από τις υπηρεσίες του πρώην Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, εν συνεχεία δε με το ΠΔ 70/2015 (ΦΕΚ Α’/114/22.9.2015) το Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετονομάστηκε σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Σχετική αντικατάσταση στην παρ. 8.

1. Δεν επιτρέπεται, εν όλω ή εν μέρει, οποιαδήποτε επέμβαση που συνεπάγεται μεταβολή του προορισμού των δασών και δασικών εκτάσεων, πλην όσων ορίζονται ως επιτρεπτές στο παρόν Κεφάλαιο.

2. Κάθε επιτρεπτή, κατά τις διατάξεις του παρόντος, επέμβαση σε δάση και δασικές εκτάσεις αποτελεί εξαιρετικό μέτρο. Επέμβαση σε δάση και δασικές εκτάσεις ως και σε δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις, σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 3 παρ. 5 εδάφιο ε’ του παρόντος κώδικα, όπως ισχύει, επιτρέπεται μετά από έγκριση. Η έγκριση αυτή χορηγείται από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από εισήγηση της οικείας δασικής αρχής, εκτός αν ορίζεται αλλιώς στη διάταξη της παρ. 4 του παρόντος άρθρου ή στις διατάξεις των άρθρων 46 έως 61 του παρόντος κώδικα. Σε

περίπτωση επέμβασης από τρίτους στις ιδιωτικού χαρακτήρα εκτάσεις που προστατεύονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, απαιτείται και η έγγραφη συναίνεση του ιδιοκτήτη.

3. Η έγκριση επέμβασης, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 4 του παρόντος άρθρου, εκδίδεται για συγκεκριμένη έκταση εμφανιζόμενη σε τοπογραφικό διάγραμμα με συντεταγμένες κορυφών, βασιζόμενες στο Εθνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς ΕΓΣΑ '87, κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος του ενδιαφερομένου, εφαρμοζόμενης αναλόγως ως προς την έγκριση αυτή και της διάταξης της παρ. 6 του παρόντος άρθρου. Η ανωτέρω έγκριση χορηγείται υπό την προϋπόθεση ότι για τη συγκεκριμένη χρήση δεν είναι δυνατή η διάθεση δημοσίων εκτάσεων μη υπαγομένων στις προστατευτικές διατάξεις του παρόντος κώδικα. Στην περίπτωση που βεβαιώνεται από την αρμόδια αρχή ότι δεν είναι δυνατή η διάθεση των παραπάνω εκτάσεων, τότε εξετάζεται από την αρμόδια δασική υπηρεσία εάν μπορούν να διατεθούν δημόσιες εκτάσεις των περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα, άλλως, διατίθενται δασικές εκτάσεις ή δάση.

Η παραπάνω γενική απαγόρευση του δεύτερου εδαφίου της παρ. αυτής δεν ισχύει, εφόσον πρόκειται για εκτέλεση στρατιωτικών έργων που αφορούν άμεσα στην εθνική άμυνα της χώρας, για διανοίξεις δημόσιων οδών, για την κατασκευή και εγκατάσταση αγωγών φυσικού αερίου και πετρελαϊκών προϊόντων, την κατασκευή και εγκατάσταση έργων ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), περιλαμβανομένων των μεγάλων υδροηλεκτρικών σταθμών και κάθε απαραίτητου έργου για τη λειτουργία αυτών, καθώς και των δικτύων σύνδεσης τους με το Σύστημα ή το Δίκτυο του άρθρου 2 του ν. 2773/1999 (Α' 286), η χάραξη των οποίων προβλέπει διέλευσή τους από δάσος ή δασική έκταση ως και για έργα εκμετάλλευσης ορυκτών πρώτων υλών, με εξόρυξη, διαλογή, επεξεργασία και αποκομιδή αυτών, τη διάνοιξη οδών προσπέλασης και την ανέγερση εγκαταστάσεων που εξυπηρετούν τις ανάγκες εκμετάλλευσης και διαλογής και επεξεργασίας, καθώς και για τις επεμβάσεις του άρθρου 56 του παρόντος κώδικα.

4. Σε περίπτωση που για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα ή έργο απαιτείται Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) ή υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ), με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του οικείου Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, τότε η έγκριση επέμβασης ενσωματώνεται αντίστοιχα σε αυτές.

5. Κατά τη χορηγούμενη στα πλαίσια έκδοσης της ΑΕΠΟ ή υπαγωγής των Πρότυπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων (ΠΠΔ) γνωμοδότηση των δασικών υπηρεσιών εξετάζεται η συμβατότητα του έργου με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, η μη ύπαρξη άλλων διαθεσίμων δημοσίων εκτάσεων, που δεν υπάγονται στις προστατευτικές διατάξεις του παρόντος κώδικα με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου της παρ. 3 του παρόντος άρθρου και οι τυχόν απαιτούμενες τροποποιήσεις των ισχυόντων διαχειριστικών σχεδίων και των εγκεκριμένων μελετών αναδάσωσης. Σε περίπτωση θετικής γνωμοδότησης τίθενται με αυτήν όροι και περιορισμοί για την ελαχιστοποίηση των τυχόν αρνητικών επιπτώσεων από την εκτέλεση και λειτουργία του έργου.

Για έργα εθνικής και περιφερειακής οδοποιίας, αρδευτικών και υδρευτικών δικτύων ως και δικτύων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου, πετρελαϊκών προϊόντων και ηλεκτρικής ενέργειας μέσα σε δάση, δασικές εκτάσεις και στις δημόσιες εκτάσεις των περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα, εφ' όσον δεν έχουν καταρτισθεί οριστικές τεχνικές μελέτες, η αρμόδια δασική αρχή γνωμοδοτεί, προκειμένης της έκδοσης ΑΕΠΟ, επί του φακέλου της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) λαμβάνοντας υπ' όψη τους

περιορισμούς και τις προϋποθέσεις που θέτει η δασική νομοθεσία, για την εκτέλεση των ως άνω έργων επί των εκτάσεων αυτών. Με την ολοκλήρωση των οριστικών μελετών των έργων ο φορέας του έργου υποχρεούται να υποβάλει στην αρμόδια δασική αρχή τον σχετικό φάκελο για την έκδοση πράξης χαρακτηρισμού του άρθρου 14 του παρόντος κώδικα , η οποία μετά τη δημοσιοποίηση της έχει το τεκμήριο της νομιμότητας και δεσμεύει τις υπηρεσίες της διοίκησης.

6.α. Μετά την έκδοση της ΑΕΠΟ ή την υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ) με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του οικείου Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εκδίδεται πράξη πληροφοριακού χαρακτήρα της αρμόδιας Δασικής Αρχής με την οποία εξειδικεύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις κάθε επέμβασης, αναφέρονται δε σε αυτήν, ιδίως, τα στοιχεία του δικαιούχου, τα όρια, η θέση και το εμβαδόν της έκτασης, ο σκοπός της επέμβασης, ο χρόνος διάρκειάς της, με δυνατότητα ανανέωσής της. Αναφέρονται επίσης, η διαδικασία έκπτωσης του δικαιούχου σε περίπτωση μη τήρησης των όρων της επέμβασης, το ύψος του ανταλλάγματος χρήσης, τα όρια, η θέση και το εμβαδόν της προς αναδάσωση έκτασης, καθώς επίσης και οι όροι αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος μετά τη λήξη του χρόνου διάρκειας της επέμβασης.

β. Η πράξη της αρμόδιας δασικής αρχής, του πρώτου εδαφίου της περ. α’ της παρούσας παρ., εκδίδεται στο όνομα του προσώπου ή του φορέα που θα κάνει την επέμβαση και αφορά αποκλειστικά στη χρήση ή δραστηριότητα για την οποία ζητείται, μη δυνάμενη να επεκταθεί σε άλλες χρήσεις ή δραστηριότητες.

Σε περίπτωση αλλαγής του φορέα εκμετάλλευσης η ανωτέρω πράξη τροποποιείται μόνον ως προς την επωνυμία αυτού. Η πράξη αυτή αφορά στην απολύτως αναγκαία για την υλοποίησή της έκταση, όπου δε απαιτείται άδεια δόμησης, η πράξη αυτή συνοδεύεται εκτός από το τοπογραφικό διάγραμμα, στο οποίο αποτυπώνεται το σύνολο του γηπέδου και από διάγραμμα δόμησης, που υποβάλλει ο αιτών. Σε αυτή την περίπτωση, η άδεια δόμησης εκδίδεται αποκλειστικά και μόνο για την έκταση που αποτυπώνεται στο διάγραμμα δόμησης.

Στις περιπτώσεις επιτρεπτών επεμβάσεων του παρόντος κώδικα για την έγκριση δόμησης και την άδεια δόμησης, τυχόν κτιριακών εγκαταστάσεων που ανεγείρονται κατά τις κείμενες διατάξεις δεν απαιτείται η ύπαρξη «προσώπου γηπέδου», όπως αυτή ορίζεται κάθε φορά από ειδικές ή γενικές διατάξεις της πολεοδομικής νομοθεσίας.

7. Ο δικαιούχος της επέμβασης εγκαθίσταται στην έκταση μετά την έκδοση των απαιτούμενων αδειών για την εκμετάλλευση ή εγκατάσταση του έργου ή της δραστηριότητας.

8. Κάθε επιτρεπτή επέμβαση σε δάσος, δασική έκταση ή στις δημόσιες εκτάσεις των περ. α’ και β’ της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα, που προβλέπεται κατά τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου, ενεργείται κατόπιν καταβολής ανταλλάγματος χρήσης και υποχρεωτικής αναδάσωσης ή δάσωσης έκτασης ιδίου εμβαδού με εκείνης, στην οποία εγκρίθηκε η επέμβαση. Η έκταση αυτή πρέπει να βρίσκεται στην ίδια περιοχή ή σε όμορη αυτής, ελλείψει δε έκτασης εντός της ίδιας διοικητικής ενότητας ή όμορης αυτής, σε άλλη που θα υποδειχθεί από τη δασική υπηρεσία. Η αναδάσωση ή δάσωση διενεργείται από τον δικαιούχο της επέμβασης, με δαπάνες του και επί τη βάσει σχετικής μελέτης, που καταρτίζεται με επιμέλεια του και εγκρίνεται από τη δασική υπηρεσία.

Οι εργασίες της αναδάσωσης ή δάσωσης αρχίζουν με την έναρξη των εργασιών του έργου, η δε ολοκλήρωσή τους, η οποία επέρχεται με την εγκατάσταση της δασικής βλάστησης,

στην προβλεπόμενη από τη μελέτη πυκνότητα και την ικανότητα αυτής για φυσική εξέλιξη και ανάπτυξη, πιστοποιείται από τη δασική υπηρεσία με σχετική διαπιστωτική της πράξη. Αν δεν πραγματοποιηθεί ή δεν πραγματοποιηθεί προσηκόντως η αναδάσωση ή δάσωση από τον υπόχρεο, καταβάλλεται από αυτόν ποσό τριπλάσιο από τη δαπάνη της αναδάσωσης, το οποίο κατατίθεται σε ειδικό κωδικό του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου. Το ως άνω ποσό διατίθεται αποκλειστικά για την αναδάσωση ή δάσωση εκτάσεων, κατά προτεραιότητα δε για την αναδάσωση ή δάσωση έκτασης σε αντικατάσταση εκείνης, της οποίας ενεκρίθη η μεταβολή του προορισμού, απαγορευομένης απολύτως της διάθεσης του για άλλον σκοπό.

Για τις επεμβάσεις σε δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις το αντάλλαγμα χρήσης υπολογίζεται στο 50% της καθοριζόμενης, σύμφωνα με το **άρθρο 6**, αξίας τους, για δε τις επεμβάσεις σε ιδιωτικά στο 30% αυτής. Ειδικά για τις επεμβάσεις στις δημόσιες εκτάσεις των περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα, το αντάλλαγμα χρήσης υπολογίζεται στο 40% της αξίας τους. Τα παραπάνω ποσοστά δύναται να αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών. Το αντάλλαγμα χρήσης κατατίθεται σε ειδικό κωδικό του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου και διατίθεται αποκλειστικά για την αναδάσωση εκτάσεων, απαγορευομένης απολύτως της διάθεσής του για άλλο σκοπό. Το αντάλλαγμα χρήσης για επεμβάσεις κοινωφελούς χαρακτήρα εντός δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων και ειδικότερα όσων ασκούν αυτοπροσώπως το επάγγελμα του κτηνοτρόφου, πτηνοτρόφου κ.λπ., ορίζεται στο ένα τέταρτο (1/4) του ύψους της δαπάνης αναδάσωσης της έκτασης, η οποία θα προκύπτει κατά στρέμμα από το γινόμενο του εκάστοτε συντελεστή Μ επί το σταθερό ποσό 35 ευρώ, για την ενίσχυση της δραστηριότητάς τους.

Εκμεταλλευτές λατομείων, μαρμάρων βιομηχανικών ορυκτών ή αδρανών υλικών, οι οποίοι έχουν καταβάλει εγγυητική επιστολή για την αποκατάσταση της έκτασής τους, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, όπως ισχύει, απαλλάσσονται της υποχρέωσης αναδάσωσης ή δάσωσης έκτασης ίδιου εμβαδού με εκείνης στην οποία εγκρίθηκε η επέμβαση και υποχρεούνται στην καταβολή ανταλλάγματος χρήσης, ίσου με το 100% της καθοριζόμενης, κατά το άρθρο 6 του παρόντος κώδικα, αξίας της έκτασής τους. Αποφάσεις αναδάσωσης ή δάσωσης έκτασης ίδιου εμβαδού που έχουν ήδη εκδοθεί και αφορούν εκμεταλλευτές λατομείων που εμπίπτουν στο προηγούμενο εδάφιο ανακαλούνται μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου, εφόσον έχει καταβληθεί ως αντάλλαγμα χρήσης το 100% της καθοριζόμενης, κατά το **άρθρο 6** του παρόντος κώδικα, αξίας της έκτασης επέμβασης.

9. Από την καταβολή του ανταλλάγματος χρήσης απαλλάσσεται το Δημόσιο, οι ΟΤΑ α' και β' βαθμού και οι υπηρεσίες ή φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα του άρθρου 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982 (Α' 65), όπως εκάστοτε ισχύει. Στην περίπτωση αυτή στη μελέτη του έργου προβλέπεται ειδική δαπάνη για την αναδάσωση ή δάσωση ίσης έκτασης, η οποία πραγματοποιείται από τον δικαιούχο της επέμβασης, στην περιοχή, όπου εκτελείται το έργο ή η δραστηριότητα ή σε όμορη περιοχή, που θα του υποδειχθεί από τη δασική υπηρεσία.

10. Από την υποχρέωση αναδάσωσης ή δάσωσης και καταβολής ανταλλάγματος χρήσης εξαιρούνται οι επεμβάσεις των άρθρων 52 παρ. 1, 53 παρ. 4, 54 παρ. 1, 55 παρ. 1, 56, 57 παρ. 2 και 3, 58 και 59 παρ. 1 και 2 του παρόντος κώδικα.

11. Από την υποχρέωση αναδάσωσης ή δάσωσης εξαιρούνται τα πρόχειρα κτηνοτροφικά καταλύματα του άρθρου 47Α, οι επεμβάσεις για γεωργική εκμετάλλευση των παρ. 1 και 5

του άρθρου 47, οι προσωρινού χαρακτήρα εγκαταστάσεις του συστήματος εναλλακτικής διαχείρισης στερεών αποβλήτων του άρθρου 52 παρ. 4, οι βοτανικοί κήποι, τα υδροτριβεία παραδοσιακού τύπου της παρ. 1, οι προσωρινές εγκαταστάσεις για τη διαμονή σε αυτές πληγέντων από φυσικές καταστροφές της παρ. 4 και οι επεμβάσεις της παρ. 5 του άρθρου 57 του παρόντος κώδικα.

12. Αν εγκαταλειφθεί ο σκοπός της επέμβασης ή ολοκληρωθεί η επέμβαση η έκταση επανέρχεται στο καθεστώς που ίσχυε πριν από την αλλαγή χρήσης της και αποκαθίσταται, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στους περιβαλλοντικούς όρους, σε περίπτωση δε μη ύπαρξης αυτών, σύμφωνα με εγκεκριμένη από τη δασική υπηρεσία μελέτη αποκατάστασης. Η μη συμμόρφωση με τα ανωτέρω διαπιστώνεται με σχετική πράξη του αρμόδιου οργάνου και συνεπάγεται την υποχρεωτική κήρυξη της έκτασης ως αναδασωτέας, την επιβολή από την αρμόδια δασική αρχή σε βάρος του δικαιούχου των ποινών της παρ. 1 του άρθρου 71 του παρόντος κώδικα, καθώς και την επιβολή διοικητικού προστίμου ποσού από 3.000 μέχρι 10.000 ευρώ ανά στρέμμα, αναλόγως της έκτασης της προκληθείσης βλάβης στο δασικό περιβάλλον, με δυνατότητα αναπροσαρμογής του, κατόπιν κοινής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών.

13. Απαγορεύεται η κατά κυριότητα παραχώρηση δημοσίων δασών, δημοσίων δασικών εκτάσεων ή δημοσίων εκτάσεων των περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα, όπως ισχύει για την εξυπηρέτηση των σκοπών του παρόντος Κεφαλαίου. Όπου στην κείμενη νομοθεσία, απαιτείται τίτλος κυριότητας για την πραγματοποίηση της επέμβασης, αρκεί η έγκριση επέμβασης της παρ. 2 του παρόντος άρθρου άλλως η πράξη της παρ. 6 του παρόντος άρθρου.

14. Οι προβλεπόμενες στις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου επεμβάσεις σε δάση, δασικές εκτάσεις ή δημοσίων εκτάσεων των περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα, που βρίσκονται εντός περιοχών προστασίας του ν. 1650/1986, όπως ισχύει και του ν. 3028/2002, διενεργούνται, εφ' όσον προβλέπονται από το ειδικό καθεστώς προστασίας των ως άνω περιοχών και υπό την τήρηση και των ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων αυτού.

Ειδικότερα η διενέργεια των παραπάνω επεμβάσεων στις προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura, επιτρέπεται εφόσον είναι σύμφωνη με τις σχετικές πρόνοιες των ειδικότερων προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων προστασίας. Σε περίπτωση ελλείψεως των ως άνω κανονιστικών πράξεων για τη διενέργεια των επεμβάσεων του παρόντος κεφαλαίου ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 10 του ν. 4014/2011. Επίσης οι προβλεπόμενες στις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου τουριστικές εγκαταστάσεις, επιχειρηματικά πάρκα, δεξαμενές αποθήκευσης πετρελαιοειδών μετά των αναγκαίων αγωγών προσαγωγής τους, εκπαιδευτήρια με τις συνοδές τους εγκαταστάσεις και νοσοκομεία, θεραπευτήρια και εγκαταστάσεις των Περιφερειακών Συστημάτων Υγείας και Πρόνοιας (ΠεΣΥΠ), εφ' όσον προβλέπονται από ειδικό χωρικό σχέδιο του άρθρου 8 του ν. 4269/2014 (Α' 142) διενεργούνται στις ανωτέρω εκτάσεις σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του.

15. Το Δημόσιο δεν φέρει καμία ευθύνη για τυχόν εκκίνηση εκ μέρους τρίτων της έκτασης, επί της οποίας εγκρίθηκε επέμβαση κατά τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου ή σε περίπτωση που η ανωτέρω έκταση είχε μεν αρχικώς χαρακτηριστεί ως δασική, κρίθηκε όμως, κατόπιν σχετικών αντιρρήσεων επί της εκδοθείσας πράξης χαρακτηρισμού, ως μη δασική.

16. Προκειμένου για επενδύσεις στρατηγικού χαρακτήρα του ν. 3894/2010 (Α' 204) ή κάθε άλλης σχετικής διάταξης ή για οργανωμένους υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων του άρθρου 1 του ν. 4179/2013 (Α' 175), που αναπτύσσονται, υπό τις προϋποθέσεις των επόμενων άρθρων του παρόντος Κεφαλαίου, σε περιοχές του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 62 και σε εκτάσεις της παρ. 2 και των περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3, για τις οποίες το ιδιοκτησιακό καθεστώς δεν έχει επιλυθεί στα πλαίσια εφαρμογής του άρθρου 10 του ν. 3208/2003 (Α' 303), αλλά ο επενδυτής κατέχει τίτλους που ανάγονται σε ημερομηνία πριν από την 23η Φεβρουαρίου 1946 και έχουν μεταγραφεί, η προβλεπόμενη στην παρ. 6 του παρόντος άρθρου πράξη εκδίδεται ως επί δημοσίας εκτάσεως, χωρίς την καταβολή ανταλλάγματος χρήσης και ταυτόχρονα το Δημόσιο εγείρει τακτική αγωγή κυριότητας για την έκταση. Εάν η έκταση κριθεί αμετάκλητα ως δημόσια, ο επενδυτής καταβάλει το οφειλόμενο αντάλλαγμα χρήσης.

Άρθρο .....

Εξαιρετικός χαρακτήρας επιτρεπών επεμβάσεων σε αναδασωτέες εκτάσεις

[Άρθρο 46 ν. 998/1979]

Σχόλιο 1: Στις εξαιρέσεις από την γενική απαγόρευση επέμβασης σε αναδασωτέες εκτάσεις της παρ. 1 προστίθεται και η περίπτωση της παρ. 2 του άρθρου 53 του ν. 998/1979, που προστέθηκε με το άρθρο 12 παρ. 3 του ν. 4315/2014 (Α' 269).

Σχόλιο 2: Οι παρ. 2 και 3 συμπληρώνονται προκειμένου να ενσωματωθεί πληρέστερα στις διατάξεις το σκεπτικό και τα κριτήρια που τέθηκαν με την υπ' αριθμ. ΣΤΕΟΛ 2499/2012 για το επιτρεπτό των επεμβάσεων σε αναδασωτέες εκτάσεις.

Σχετικό σχόλιο για τα κριτήρια του επιτρεπτού των επεμβάσεων σε αναδασωτέες εκτάσεις έχει υποβληθεί στο πλαίσιο της Δημόσιας Διαβούλευσης επί του Παραδοτέου Π.4.1 (α) «Προτάσεις Ρυθμιστικού Πλαισίου στο πλαίσιο της καλής νομοθέτησης-Προτάσεις βελτίωσης», το οποίο έχει γίνει δεκτό σύμφωνα με το Παραδοτέο Π.4.3. «Έκθεση Απολογισμού Διαβούλευσης» (σελ. 10-11).

Οι συμπληρώσεις της παρ. 2 αφορούν τον προσωρινό χαρακτήρα της επέμβασης που δεν αναιρεί τον προστατευτικό χαρακτήρα της αναδάσωσης μετά την παύση λειτουργίας της σχετικής δραστηριότητας.

Στην παρ. 3 γίνονται μικρές νομοτεχνικές βελτιώσεις με σκοπό την καλύτερη κατάστρωση της διάταξης, ενώ επίσης η αναφορά στην «ιδιαίτερη σημασία του έργου» συμπληρώνεται με την προσθήκη των λέξεων «εθνική, οικονομική, κοινωνική», ώστε να επιτευχθεί αρτιότερη ενσωμάτωση της σχετικής νομολογίας που προαναφέρθηκε.

1. Στα δάση και στις δασικές εκτάσεις, περί των οποίων το άρθρο 117 παρ. 3 του Συντάγματος, ουδεμία επιτρέπεται επέμβαση προβλεπόμενη από τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου ή από άλλη διάταξη, με εξαίρεση τα αναφερόμενα στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 48, των παρ. 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 53, της παρ. 1 του άρθρου 54, της παρ. 1 του άρθρου 55 και της παρ. 5 του άρθρου 57 του παρόντος Κεφαλαίου καθώς και στις διατάξεις του άρθρου 16 του παρόντος κώδικα.

2. Για την πραγματοποίηση των προβλεπομένων από τις ανωτέρω διατάξεις επεμβάσεων σε αναδασωτέες εκτάσεις δεν απαιτείται άρση της αναδάσωσης. Μετά την παύση

λειτουργίας της δραστηριότητας, για την οποία επιτρέπεται η επέμβαση σύμφωνα με την προηγούμενη παρ., αποκαθίσταται ο δασικός χαρακτήρας της έκτασης, διατηρουμένου σε κάθε περίπτωση του προστατευτικού χαρακτήρα της αναδάσωσης.

3. Εν όψει του εξαιρετικού χαρακτήρα των ανωτέρω επεμβάσεων η σχετική εγκριτική απόφαση πρέπει να αιτιολογείται ειδικά, με βάση τόσο την ιδιαίτερη εθνική, οικονομική ή κοινωνική σημασία του έργου, ανεξάρτητα προς την επιδίωξη αποδοτικότερης για τον φορέα του έργου οικονομικής εκμετάλλευσης, όσο και την απόλυτη αναγκαιότητα εκτέλεσής του στην αναδασωτέα έκταση πριν από την πραγματοποίηση της αναδάσωσης, με γνώμονα αφ’ ενός την ανάγκη προστασίας του δασικού οικοσυστήματος και αφ’ ετέρου την εξυπηρέτηση του δημοσίου σκοπού, στον οποίο αποβλέπει το έργο.

Άρθρο .....

Γεωργική εκμετάλλευση

[Άρθρο 47 ν. 998/1979, Άρθρο 52 παρ. 6 ν. 4280/2014]

Σχόλιο : Με την παρ. 13 κωδικοποιείται η μεταβατική διάταξη του άρθρου 52 παρ. 6 του ν. 4280/2014.

1. Εκχέρσωση δασών προς απόδοση σε αγροτική οποιασδήποτε φύσης καλλιέργεια απαγορεύεται. Κατ’ εξαίρεση επιτρέπεται η από γεωργικούς συνεταιρισμούς, ομάδες παραγωγών ή φυσικά πρόσωπα εκχέρσωση δασικών εκτάσεων ή η χρήση από αυτούς ασκεπούς έκτασης ή διάκενου εντός δάσους ή δασικής έκτασης, εμβαδού έως τριάντα (30) στρέμματα, όταν πρόκειται για φυσικά πρόσωπα, για γεωργική ή δενδροκομική καλλιέργεια ή για φύτευση σε ανάμειξη αγρίων και οπωροφόρων ή καρποφόρων δένδρων ή για φύτευση δασικών ειδών για την απόδοση προϊόντων, ιδίως κάστανων, καρυδιών και τρούφας ή για δημιουργία αμπελώνων ή φυτειών αρωματικών φυτών. Επιτρέπεται, επίσης, η διά εμβολιασμού εξημέρωση άγριων οπωροφόρων ή καρποφόρων δένδρων.

2. Η έγκριση για τη γεωργική εκμετάλλευση χορηγείται, εφ’ όσον διαπιστωθεί, κατόπιν σχετικής οικονομοτεχνικής μελέτης βιωσιμότητας της γεωργικής εκμετάλλευσης, ότι οι εδαφολογικές και οικολογικές συνθήκες συνηγορούν υπέρ αυτού του τρόπου εκμετάλλευσης χωρίς να παραβλάπτεται η λειτουργία του δασικού οικοσυστήματος, από την απώλεια του φυσικού του στοιχείου, καθώς και ότι τηρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 4 του παρόντος. Η μελέτη συντάσσεται από ιδιώτη γεωτεχνικό επιστήμονα, σε περίπτωση δε που αυτός δεν είναι δασολόγος, απαιτείται συνυπογραφή αυτής και από δασολόγο, περιέχεται δε σε αυτήν ειδικό κεφάλαιο για την τυχόν οικολογική αναβάθμιση του φυσικού οικοσυστήματος λόγω της συγκεκριμένης εκμετάλλευσης.

3. Οι δημόσιες εκτάσεις της περ. α’ της παρ. 5 του άρθρου 3, ως και οι κοινόχρηστες και διαθέσιμες εποικιστικές δασικές εκτάσεις μπορούν να διατεθούν σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα για δενδροκομική ή γεωργική καλλιέργεια και εκμετάλλευση κατόπιν της σχετικής μελέτης της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

4. Η έγκριση επέμβασης χορηγείται, εφ’ όσον συντρέχουν αθροιστικά οι κατωτέρω προϋποθέσεις:

α) Οι εκτάσεις δεν εμπίπτουν στις περ. β΄ της παρ. 1 και α΄ και ζ΄ της παρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος κώδικα.

β) Η κλίση του εδάφους είναι μικρότερη του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) και το βάθος του εδάφους κατάλληλο για γεωργική καλλιέργεια και

γ) Δεν υφίσταται κίνδυνος διάβρωσης του εδάφους ή άλλως να είναι δυνατή η λήψη των απαραίτητων προστατευτικών μέτρων.

5. Για λόγους δημοσίου συμφέροντος, δάση, δασικές εκτάσεις και εκτάσεις με τη μορφή της περ. α΄ της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα που εκχερσώθηκαν για γεωργική χρήση, πριν τεθεί σε ισχύ το Σύνταγμα του 1975 και διατηρούν τη χρήση αυτή μέχρι σήμερα, δεν υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, απαγορευμένης κάθε άλλης χρήσης από τον κάτοχό τους.

6. Οι κάτοχοι των δημόσιων εκτάσεων της ανωτέρω παραγράφου υποβάλουν αίτημα εξαγοράς στο αρμόδιο Δασαρχείο ή στην αρμόδια Διεύθυνση Δασών, εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο. Στην αίτηση περιγράφεται το κατεχόμενο ακίνητο κατά θέση, όρια και εμβαδόν, με συνημμένο τοπογραφικό διάγραμμα εξαρτημένο από το Εθνικό Τριγωνομετρικό Δίκτυο (κρατικό σύστημα συντεταγμένων ΕΓΣΑ '87). Ο δασάρχης ή ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Δασών, εφ' όσον δεν υφίσταται Δασαρχείο, εισηγείται αρμοδίως και ο Προϊστάμενος της οικείας Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εκδίδει την απόφαση εξαγοράς της έκτασης.

7. Για την κατοχή του ακινήτου λαμβάνονται υπ' όψη ιδίως πράξεις αποδοχής κληρονομιάς, ιδιωτικά συμφωνητικά με βέβαιη χρονολογία καθώς και άδειες των δασικών υπηρεσιών για χρήσεις που προβλέπονται από τη δασική νομοθεσία. Οι ένορκες βεβαιώσεις δεν λαμβάνονται υπ' όψη ως αποδεικτικό στοιχείο για την απόδειξη κατοχής του ακινήτου.

8. Το τίμημα εξαγοράς ορίζεται στο 1/3 της αντικειμενικής αξίας ή άλλως της αγοραίας αξίας και καταβάλλεται σε τέσσερις (4) εξαμηνιαίες άτοκες δόσεις. Το τίμημα κατατίθεται υπέρ του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου και διατίθεται αποκλειστικά για την ανάπτυξη και προστασία των δασών.

9. Οι κάτοχοι δημόσιων και μη εκτάσεων της παρ. 5 του παρόντος άρθρου καταβάλουν χρηματικό αντάλλαγμα για την απώλεια του φυσικού αγαθού από την αλλαγή χρήσης της έκτασης, για να αναδασωθεί ή να δασωθεί αντίστοιχη έκταση, κατά την έννοια του «θετικού περιβαλλοντικού ισοζυγίου», κατ' εφαρμογή του άρθρου 45 παρ. 8 του παρόντος κώδικα. Η καταβολή του ανταλλάγματος αυτού αποτελεί προϋπόθεση για την εξαγορά της έκτασης από τον ενδιαφερόμενο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 6 του παρόντος άρθρου, καθώς και για τη νομιμοποίηση της αλλαγής χρήσης από τον κάτοχο έκτασης δημόσιας ή μη.

10. Έως ότου εξοφληθεί το οφειλόμενο τίμημα και καταβληθεί το αντάλλαγμα χρήσης, ο κάτοχος δεν μπορεί να μεταβιβάσει την έκταση. Από την έκδοση της απόφασης εξαγοράς της παρ. 6 του παρόντος άρθρου και μέχρι την ολοσχερή εξόφληση του τιμήματος αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων που εκδόθηκαν από τις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες για την προστασία της έκτασης, σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

11. Μετά την εξόφληση του τιμήματος και του χρηματικού ανταλλάγματος, οι ανωτέρω διοικητικές πράξεις παύουν να ισχύουν. Ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης εκδίδει τίτλο κυριότητας υπέρ του κατόχου της έκτασης. Ο ανωτέρω τίτλος

μεταγράφεται στα βιβλία μεταγραφών του οικείου Υποθηκοφυλακείου ή καταχωρίζεται στα τηρούμενα στοιχεία του αρμοδίου Κτηματολογικού Γραφείου. Τυχόν αλλαγή της γεωργικής χρήσης, μετά τη χορήγηση του ανωτέρω τίτλου εκ μέρους του αρχικού ή του εκάστοτε κυρίου της έκτασης, συνεπάγεται την αυτοδίκαιη ακυρότητα του σχετικού τίτλου κυριότητας, ως προς το τμήμα που άλλαξε χρήση και την υπαγωγή του τμήματος αυτού στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

12. Δεν υπάγονται στις διατάξεις των παρ. 5 έως 11 του άρθρου αυτού οι εκτάσεις που υπάγονται σε ειδικό καθεστώς προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 19 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 5 του ν. 3937/2011 (Α' 60), εκτός αν η γεωργική εκμετάλλευση προβλέπεται από το ως άνω ειδικό καθεστώς προστασίας. Τυχόν εκδοθέντες τίτλοι κυριότητας ανακαλούνται και το τίμημα επιστρέφεται.

13. Οι αιτήσεις εξαγοράς της παρ. 6 του παρόντος άρθρου υποβάλλονται εντός προθεσμίας τριών (3) ετών, από την έναρξη ισχύος του Ν. 4280/2014 (Α' 159). Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί για ένα ακόμα έτος με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο .....

Κτηνοτροφική εκμετάλλευση

[Άρθρο 47Α ν. 998/1979, Άρθρο 52 παρ. 7 ν. 4280/2014]

Σχόλιο 1: Με το ν. 3852/2010 (Α' 87) η χώρα διαιρείται διοικητικά σε Περιφέρειες και Περιφερειακές Ενότητες. Σχετική αντικατάσταση στην παρ. 4 εκ του λόγου αυτού.

Σχόλιο 2: Κωδικοποιείται ως παρ. 7 η μεταβατική διάταξη του άρθρου 52 παρ. 7 του ν. 4280/2014.

1. Επιτρέπεται η εγκατάσταση σε δασικές εκτάσεις και δημόσιες χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα και, στην περίπτωση μη ύπαρξης τέτοιων στην περιοχή ενδιαφέροντος, εντός δασών, κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4056/2012 (Α' 52), μελισσοκομείων, εκτροφείων θηραμάτων, εκτροφείων γουνοφόρων και επισκέψιμων κτηνοτροφικών μονάδων εκτροφής απειλούμενων με εξαφάνιση αυτοχθόνων φυλών αγροτικών ζώων, με σκοπό τη διάσωση, διάδοση, προβολή και παραδοσιακή διαχείριση του προαναφερθέντος ζωικού κεφαλαίου και των προϊόντων του.

2. Για την εξυπηρέτηση της λειτουργίας των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων των περ. β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4056/2012 επιτρέπεται η κατασκευή των αναγκαίων συνοδευτικών τους έργων, όπως δίκτυο μεταφοράς ύδατος, διάνοιξη γεωτρήσεων επί τη βάσει των κειμένων περί διοικήσεως και διαχειρίσεως των υπογείων ή ρεόντων υδάτων διατάξεων, έργων οδοποιίας πρόσβασης και έργων σύνδεσης με τα κοινωφελή δίκτυα, κατ' εφαρμογή της σχετικής περί αυτών νομοθεσίας.

3. Με εξαίρεση τα μελισσοκομεία, απαγορεύεται η εγκατάσταση των μονάδων της παρ. 1 σε εκτάσεις των περ. β' και δ' της παρ. 1 και των περ. α', δ' και ε' της παρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος κώδικα. Κατ' εξαίρεση η εγκατάσταση των ως άνω μονάδων σε προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura, επιτρέπεται κατόπιν τήρησης της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 4014/2011.

4. Για τις κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, ο προϊστάμενος του αρμόδιου Δασαρχείου ή της αρμόδιας Διεύθυνσης Δασών, εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας, χορηγεί, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 45, έγκριση επέμβασης, μετά τη θετική γνωμοδότηση της Επιτροπής Σταυλισμού και τη σύμφωνη επί αυτής γνώμη της Αρχής Αδειοδότησης του ν. 4056/2012 για την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 6 του ιδίου ως άνω νόμου, για χρονικό διάστημα δεκαπέντε (15) ετών, που δύναται να παραταθεί μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου και, εφ’ όσον εξακολουθούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις, όπως τέθηκαν με την αρχική αδειοδότηση.
5. Στην ως άνω έγκριση επέμβασης ή στην πράξη της παρ. 6 του άρθρου 45 της ανωτέρω παραγράφου, καθορίζεται το αντάλλαγμα χρήσης της παρ. 8 του άρθρου 45, η προς αναδάσωση ή δάσωση έκταση, στις περιπτώσεις που υφίσταται τέτοια υποχρέωση και ορίζονται υποχρεωτικά τα μέτρα ασφαλείας που πρέπει να ληφθούν, οι υποχρεώσεις του κατόχου της αδειάς και οι συνέπειες μη τήρησης αυτών, που συνεπάγονται την ανάκληση της αδειάς. Η ανωτέρω έγκριση ή πράξη της αρμόδιας Δασικής Αρχής δεν θεμελιώνει κανένα άλλο δικαίωμα επί της εκτάσεως, που διατίθεται για τον συγκεκριμένο σκοπό, πλην της αποκλειστικής χρήσης της για αυτόν.
6. Αν ανακληθεί η άδεια από την Αρχή Αδειοδότησης του ν. 4056/2012, οι εγκαταστάσεις περιέρχονται στο Δημόσιο, εφ’ όσον η έκταση είναι δημόσια, άλλως στον ιδιοκτήτη της έκτασης.
7. Κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, πτηνοτροφεία, μελισσοκομεία, εκτροφεία θηραμάτων, υδατοκαλλιέργειες, εκτροφεία γουνοφόρων ή άλλες συναφείς κτηνοτροφικές μονάδες, ιεροί ναοί, που εγκαταστάθηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4280/2014 (Α’ 159) χωρίς άδεια της δασικής υπηρεσίας σε δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες εκτάσεις των περ. α’ και β’ της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα, συνεχίζουν τη λειτουργία τους για μια τριετία από την έναρξη ισχύος του ν. 4280/2014 (Α’ 159), εντός της οποίας οφείλουν να λάβουν την έγκριση επέμβασης των άρθρων 45 και 47Α του ν. 998/1979, με την επιφύλαξη των παρ. 4 και 6 του άρθρου 45 του ν. 998/1979, έγκριση περιβαλλοντικών όρων ή υπαγωγή σε πρότυπες περιβαλλοντικές δεσμεύσεις (ΠΠΔ), σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, καθώς και τα πιστοποιητικά από την αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία ή την άδεια δόμησης, όπου απαιτούνται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4056/2012. Κατά τη διάρκεια της ανωτέρω προθεσμίας αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων αποβολής, επιβολής προστίμων, κατεδάφισης, κήρυξής τους ως αναδασωτέων, που τυχόν έχουν εκδοθεί, και, εφόσον εκδοθούν όλες οι απαιτούμενες διοικητικές πράξεις και εγκρίσεις, οι πράξεις αυτές ανακαλούνται από τη δασική υπηρεσία. Τυχόν καταβληθέντα ποσά δεν επιστρέφονται ούτε συμψηφίζονται. Η συνέχιση της λειτουργίας των ανωτέρω εγκαταστάσεων απαγορεύεται στις περιπτώσεις που εκδοθεί, πλήρως αιτιολογημένη πράξη του προϊσταμένου του αρμόδιου Δασαρχείου ή της αρμόδιας Διεύθυνσης Δασών, αν δεν υπάρχει δασαρχείο σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας, στην οποία διαπιστώνονται συνεχείς επεκτάσεις των ανωτέρω εγκαταστάσεων, κοπή ή εκχέρωση δασικής βλάστησης, καθώς και κατασκευή κτιριακών εγκαταστάσεων, που δεν σχετίζονται με τη λειτουργία τους.

Άρθρο .....**Καλλιέργεια δασικών εκτάσεων**

[Άρθρο 47B ν. 998/1979]

1. Για λόγους δημοσίου συμφέροντος εκτάσεις δασικού χαρακτήρα, καθώς και εκτάσεις με τη μορφή της περ. α` της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα, όπως ισχύει, που εκχερσώθηκαν για γεωργική εκμετάλλευση χωρίς άδεια της αρμόδιας δασικής αρχής, μετά τη θέση σε ισχύ του Συντάγματος του 1975 και έως την 7η Μαρτίου 2007, που ξεκίνησε η αεροφωτογράφιση του συνόλου της χώρας από την «ΕΚΧΑ Α.Ε.», και υπό την προϋπόθεση ότι διατηρούν τη χρήση αυτή μέχρι σήμερα και εντός αυτής δεν υπάρχουν κτήρια/ κτίσματα δύνανται να υπαχθούν στις παρ. 2 και 4 στοιχ. β` και γ` του άρθρου 47 του παρόντος κώδικα, όπως ισχύει, και μπορούν να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για γεωργική ή δενδροκομική καλλιέργεια και εκμετάλλευση και εφόσον οι εκτάσεις αυτές δεν εμπίπτουν στις περ. α` και β` της παρ. 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου, όπως εθνικοί δρυμοί, υδροβιότοποι και την περ. α` της παρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος κώδικα .
2. Οι κάτοχοι των εκτάσεων της παρ. 1 υποχρεούνται στην καταβολή χρηματικού ανταλλάγματος για την απώλεια του φυσικού αγαθού από την αλλαγή χρήσης της έκτασης, για να αναδασωθεί ή να δασωθεί αντίστοιχη έκταση, κατά την έννοια του «θετικού περιβαλλοντικού ισοζυγίου», κατ' εφαρμογή του άρθρου 45 παρ. 8 του παρόντος κώδικα . Το ανωτέρω αντάλλαγμα δύναται να καταβάλλεται και σε μηνιαίες δόσεις, μη δυνάμενες να υπερβούν τον αριθμό των εκατό (100) και υπό την προϋπόθεση ότι το ύψος εκάστης δόσης δεν μπορεί να είναι μικρότερο των εκατό (100) ευρώ. Η καταβολή του ανταλλάγματος αυτού αποτελεί προϋπόθεση για τη νομιμοποίηση της αλλαγής χρήσης από τον κάτοχο έκτασης. Η χρήση της έκτασης δύναται να μεταβιβάζεται από τον κάτοχο αυτής, μετά την εξόφληση του ανταλλάγματος χρήσης. Εντός της έκτασης αυτής απαγορεύεται η ανέγερση κτισμάτων/κτηρίων ή των προσωρινών καταλυμάτων που προβλέπονται στο άρθρο 24 του ν. 4258/2014. Εντός ενός έτους από την εξόφληση του ανταλλάγματος χρήσης πρέπει να υποβληθεί από τον κάτοχο δήλωσης στο ΟΣΔΕ.
3. Έως την εξόφληση του ανταλλάγματος αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων και πρωτοκόλλων, που τυχόν έχουν εκδοθεί για την προστασία των εκτάσεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Μετά την εξόφληση του ανταλλάγματος αυτού οι ως άνω διοικητικές πράξεις παύουν να ισχύουν. Πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής που τυχόν έχουν εκδοθεί για τις εκτάσεις αυτές ανακαλούνται. Τυχόν καταβληθέντα ποσά δεν επιστρέφονται ούτε συμψηφίζονται. Η αλλαγή της γεωργικής εκμετάλλευσης ή η ανέγερση των κτισμάτων που αναφέρονται στην παρ. 2 του παρόντος άρθρου συνεπάγεται την ανάκληση της έγκρισης της παρ. 2 του άρθρου 47 του παρόντος κώδικα, καθώς και την επιβολή των ποινικών κυρώσεων της παρ. 2 του άρθρου 71 του παρόντος κώδικα, όπως ισχύει και με διπλασιασμό της προβλεπόμενης στο άρθρο αυτό χρηματικής ποινής.

Άρθρο .....**Διάνοιξη οδών**

[Άρθρο 48 ν. 998/1979]

1. Η διάνοιξη εθνικών, επαρχιακών, δημοτικών οδών και σιδηροδρομικών γραμμών διά μέσου δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων και δημοσίων εκτάσεων των περ. α`

και β΄ της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα είναι επιτρεπτή, σύμφωνα με τους όρους της περιβαλλοντικής μελέτης του έργου και αφού ληφθεί πρόνοια για τη διαφύλαξη του τυχόν ιδιαίτερου προστατευτικού χαρακτήρα των εκτάσεων. Κατά τη χάραξη και την κατασκευή των ως άνω οδών και σιδηροδρομικών γραμμών λαμβάνονται μέτρα για τη μη αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος, την προστασία και την αποκατάσταση της υφιστάμενης εκατέρωθεν δασικής βλάστησης, τη δημιουργία νέας για λόγους λειτουργικούς και αισθητικούς, τη μη αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος και υποχρεούνται οι δικαιούχοι να δημιουργούν δενδροστοιχίες και γραμμικές φυτείες παραλλήλως των οδών και γραμμών, σύμφωνα με τις υποδείξεις της αρμόδιας Δασικής Υπηρεσίας.

2. Τα απολύτως αναγκαία τεχνικά έργα ή άλλες απαραίτητες εγκαταστάσεις, που εξυπηρετούν και συναρτώνται με τη λειτουργία της οδού, ιδίως Σταθμοί Εξυπηρέτησης Αυτοκινήτων (ΣΕΑ), Σταθμοί Διοδίων (ΣΔ), Σταθμοί - Χώροι Στάθμευσης και Αναψυχής (ΧΣΑ), Σταθμοί Αποχιονισμού, εντός των εκτάσεων της πρώτης παραγράφου επιτρέπονται κατόπιν έγκρισης επέμβασης, με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 45 του παρόντος κώδικα.

3. Η διάνοιξη οδών για την εξυπηρέτηση εκμεταλλεύσεων, έργων και δραστηριοτήτων, οι οποίες δεν εμπίπτουν στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου, επιτρέπεται διά μέσου δασών, δασικών εκτάσεων και δημοσίων εκτάσεων των περ. α΄ και β΄ της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους της τεχνικής και περιβαλλοντικής μελέτης αυτών, όπως προδιαγράφονται και εγκρίνονται με την Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) ή με την υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ), με απόφαση του αρμοδίου Υπουργού ή του οικείου Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Οι δαπάνες κατασκευής, συντήρησης, καθώς και αποζημιώσεων τούτων, βαρύνουν τους δικαιούχους. Η οδός, μετά τη διάνοιξή της αποδίδεται σε δημόσια χρήση. Όταν εκλείψει ο λόγος της επέμβασης, η οδός διατηρείται, εφόσον κριθεί από τη δασική υπηρεσία ότι ανταποκρίνεται στους όρους του άρθρου 15 του παρόντος κώδικα, άλλως, η καταληφθείσα υπό της οδού έκταση αναδασώνεται, με τους όρους του άρθρου 45 παρ. 8.

4. Τα προβλεπόμενα στις προηγούμενες παραγράφους δεν ισχύουν για τις εκτάσεις των κατηγοριών α΄ και β΄ παρ. 1 καθώς και της κατηγορίας α΄ παρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος κώδικα. Στις εν λόγω εκτάσεις το πλαίσιο διάνοιξης οδών ορίζεται από τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 15 του άρθρου 45 του παρόντος κώδικα.

Άρθρο .....

Εγκαταστάσεις τουριστικού χαρακτήρα

[Άρθρο 49 ν. 998/1979, Άρθρο 52 παρ. 8 ν. 4280/2014]

Σχόλιο 1: Στην παρ. 4 περ. β αντικαθίσταται η αναφορά στα σύνθετα τουριστικά καταλύματα της περίπτωσης Γ της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 2160/1993 με την αναφορά στα σύνθετα τουριστικά καταλύματα του άρθρου 1 της παρ. 2 περ. α υποπερ. δδ του ν. 4276/2014. Τούτο διότι με το άρθρο 1 του ν. 4276/2014 συστηματοποιήθηκαν τα είδη των τουριστικών καταλυμάτων. Ο ορισμός των σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων επαναλήφθηκε αυτούσιος στο άρθρο 1 παρ. 2 περ. δδ του ν. 4276/2014, ενώ επίσης με το άρθρο 51 παρ. 4 του ν. 4276/2014 καταργήθηκε από 1.1.2015 το άρθρο 2 του ν. 2160/1993.

Σχόλιο 2: Σχετικές διατάξεις αρμοδιοτήτων: Με το ΠΔ 24/2015 (ΦΕΚ Α’/20/24.1.2015) συστήθηκε Υπουργείο Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού (μεταξύ άλλων) και από τις υπηρεσίες του πρώην Υπουργείου Τουρισμού, καθώς και το Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας (μεταξύ άλλων) και από τις υπηρεσίες του πρώην Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Εν συνεχεία, με το ΠΔ 70/2015 (ΦΕΚ Α’/114/22.9.2015) αφενός το Υπουργείο Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού μετονομάστηκε σε Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και αφετέρου το Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετονομάστηκε σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Σχετικές αντικαταστάσεις στην παρ.4.

Σχόλιο 3: Στην παρ. 5 αναδιατυπώνεται μερικώς το δεύτερο εδάφιο, προκειμένου να καταστεί σαφές ότι σε οργανωμένους υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων μπορούν να περιλαμβάνονται εκτάσεις δασικού ενδιαφέροντος, οι οποίες προσμετρώνται στην επιφάνεια του γηπέδου προφανώς για τον υπολογισμό της αρτιότητας και μόνο. Δυνατότητα επέμβασης στις ανωτέρω εκτάσεις επιτρέπεται μόνο σύμφωνα με τους ειδικούς όρους των παρ. 1-4 του άρθρου αυτού. Αντιστοίχως αναδιατυπώνεται νομοτεχνικά και το τρίτο εδάφιο της παρ. 5, στο οποίο ορίζεται ότι σε οργανωμένους υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων που πολεοδομούνται, μπορούν να καταρχήν να περιλαμβάνονται εκτάσεις δασικού ενδιαφέροντος, οι οποίες προσμετρώνται στην επιφάνεια του γηπέδου για τον υπολογισμό της αρτιότητας και μόνο και οι οποίες παραμένουν σε κάθε περίπτωση εκτός της προς πολεοδόμηση περιοχής, ήτοι εκτός σχεδίου σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 36 του ν. 4280/2014.

Σχόλιο 4: Κωδικοποιούνται ως παρ. 6 και 7 οι μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 52 παρ. 8 και 14 αντιστοίχως.

1. Επιτρέπεται η επέμβαση σε δημόσια δάση, δημόσιες δασικές εκτάσεις και δημόσιες εκτάσεις των περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα για τη δημιουργία χιονοδρομικών κέντρων, εγκαταστάσεων αξιοποίησης ιαματικών πηγών - υδροθεραπευτηρίων, κέντρων θαλασσοθεραπείας και ξενοδοχειακών καταλυμάτων κατηγορίας 4 ή 5 αστέρων, καθώς και η διάνοιξη και δημιουργία διόδων διαδρομών γκολφ. Στις ανωτέρω εκτάσεις επιτρέπεται η εγκατάσταση μηχανισμών με συρματόσχοινα (σχοινοσιδηρόδρομοι, καλωδιοκίνητοι εναέριοι θάλαμοι και τηλεσκι) που έχουν σκοπό την εξυπηρέτηση των εγκαταστάσεων της παρούσας παραγράφου, με την προϋπόθεση ότι δεν επέρχεται αισθητική αλλοίωση του τοπίου.

2. Το σχετικό αίτημα για την χορήγηση έγκρισης επέμβασης συνοδεύεται από έκθεση τουριστικής αξιοποίησης, στην οποία πρέπει να τεκμηριώνεται ότι συντρέχει εξαιρετικός λόγος δημοσίου συμφέροντος, ότι εξυπηρετείται ανάγκη της εθνικής οικονομίας, ότι η σχεδιαζόμενη επένδυση επιφέρει ποσοτικά και ποιοτικά αποτελέσματα σημαντικής έντασης στην εθνική και τοπική οικονομία, στην απασχόληση και στο προσφερόμενο τουριστικό προϊόν και να αιτιολογείται ότι η επέμβαση αυτή αποτελεί το μόνο πρόσφορο μέσο για την ικανοποίηση του δημοσίου συμφέροντος με τη μικρότερη δυνατή απώλεια δασικού πλούτου.

3. Οι επεμβάσεις της παραγράφου 1 του παρόντος δεν πραγματοποιούνται στις εκτάσεις των κατηγοριών α', β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 4 του παρόντος κώδικα και των κατηγοριών α', στ' και ζ' της παρ. 2 του ιδίου άρθρου.

4α. Επιτρέπεται η χρησιμοποίηση ιδιωτικών δασών και δασικών εκτάσεων για τους σκοπούς της παρ. 1 υπό τους αυτούς ως άνω όρους και προϋποθέσεις των προηγούμενων παρ. 1 έως 3 του παρόντος άρθρου.

β. Επίσης επιτρέπεται η επέμβαση σε ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις για τη δημιουργία σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων του άρθρου 1 της παρ. 2 περ. α υποπερ. δδ του ν. 4276/2014 (Α' 155) και εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής, υπό τους ανωτέρω όρους ως και υπό τους ειδικότερους όρους και σύμφωνα με τη διαδικασία των επόμενων περιπτώσεων γ' έως στ' της παρούσας παραγράφου. Όταν η επέμβαση για τη δημιουργία των ανωτέρω σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων και εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής γίνεται εξ ολοκλήρου σε ιδιωτική έκταση αμιγώς δασικού χαρακτήρα, τότε το εμβαδόν της έκτασης αυτής πρέπει να είναι κατ' ελάχιστο πεντακόσια (500) στρέμματα.

γ. Στην περίπτωση των σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων, το σχετικό αίτημα για τη χορήγηση έγκρισης επέμβασης και η έκθεση τουριστικής αξιοποίησης της παρ. 1 του παρόντος άρθρου διαβιβάζονται από την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή προς σχετική εισήγηση στο Κεντρικό Συμβούλιο Διοίκησης για την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας του άρθρου 16 του ν. 3986/2011.

δ. Για τις εγκαταστάσεις των παρ. 4 και 1 του παρόντος άρθρου, η συνολική έκταση των χώρων που καταλαμβάνουν οι επεμβάσεις (κάλυψη) δεν μπορεί να υπερβεί το δέκα τοις εκατό (10%) της έκτασης για την οποία εγκρίνεται η επέμβαση προς τουριστική αξιοποίηση. Ο συντελεστής δόμησης υπολογίζεται στο ως άνω 10% της έκτασης και καθορίζεται κλιμακωτά ως εξής:

αα) Για έκταση εμβαδού έως 5000 στρέμματα ο συντελεστής δόμησης ορίζεται στο 0,5.

ββ) Για έκταση εμβαδού από 5000 έως 6000 στρέμματα και δη για τα επιπλέον 1000 στρέμματα των 5000 στρεμμάτων ο συντελεστής δόμησης ορίζεται στο 0,3.

γγ) Για έκταση εμβαδού από 6000 έως 7000 στρέμματα και δη για τα επιπλέον 1000 στρέμματα των 6000 στρεμμάτων ο συντελεστής δόμησης ορίζεται στο 0,2.

δδ) Για έκταση εμβαδού από 7000 έως 8000 στρέμματα και δη για τα επιπλέον 1000 στρέμματα των 7000 στρεμμάτων ο συντελεστής δόμησης ορίζεται στο 0,1.

εε) Για έκταση εμβαδού πλέον των 8000 στρεμμάτων δεν υπολογίζεται συντελεστής δόμησης.

Κατ' εξαίρεση των ανωτέρω σε περίπτωση που η επέμβαση διενεργείται στην ηπειρωτική χώρα και υπό την προϋπόθεση ότι απέχει από την ακτογραμμή τουλάχιστον δέκα χιλιόμετρα, τότε ο συντελεστής δόμησης, υπολογιζόμενος επί του 10%, ορίζεται σε 0,5 μέχρι τα 8.000 στρέμματα. Μετά τα 8.000 στρέμματα δεν υπολογίζεται συντελεστής δόμησης.

Με την επιφύλαξη του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον η έκταση εξυπηρετεί και αθλητικές χρήσεις εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής, το συνολικώς επιτρεπόμενο ποσοστό των διατιθέμενων χώρων δεν μπορεί να υπερβεί το είκοσι τοις εκατό (20%) αυτής, υπό τον όρο ότι η έκταση αυτή καλύπτεται από δασική βλάστηση αείφυλλων ή φυλλοβόλων πλατύφυλλων σε ποσοστό τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%) και ότι η συνολική προς αξιοποίηση έκταση είναι μεγαλύτερη των τριών χιλιάδων (3.000) στρεμμάτων.

ε) Με την επιφύλαξη της παρ. 5 του παρόντος άρθρου, για την δημιουργία σύνθετου τουριστικού καταλύματος σε ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις εκτός οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων, εκδίδεται, αντί της κοινής απόφασης της περ. α' του άρθρου 9 του ν. 4002/2011, προεδρικό διάταγμα χαρακτηρισμού και οριοθέτησης σύνθετου τουριστικού καταλύματος με πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού ύστερα από έγκριση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στην υπ' αριθ. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/ οικ. 107017/28.8.2006 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, εφαρμοζόμενης αναλόγως της διαδικασίας των περ. α', β' και γ' της παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 2545/1997, όπως αντικαταστάθηκαν με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 4002/2011.

στ) Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομίας Ανάπτυξης και Τουρισμού καθορίζονται ειδικές τεχνικές, μορφολογικές και λειτουργικές προδιαγραφές για τα τουριστικά καταλύματα του παρόντος άρθρου, καθώς και οι προδιαγραφές και τα κριτήρια επιλογής, με βάση τη βλάστηση, το ανάγλυφο του χώρου υλοποίησης των εγκαταστάσεων αυτών.

5. Στα γήπεδα εκμετάλλευσης των οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων του άρθρου 1 του ν. 4179/2013 επιτρέπεται να περιλαμβάνονται δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες εκτάσεις των περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα, υπό τον όρο διατήρησης του χαρακτήρα τους. Οι ανωτέρω εκτάσεις προσμετρώνται στην επιφάνεια του γηπέδου ως προς την αρτιότητά του και συνυπολογίζονται στην αξιοποιήσιμη έκταση αυτού, μόνο κατά το μέτρο που έχει εγκριθεί επέμβαση σε αυτές και σύμφωνα με τους όρους των παρ. 1 έως 4 του παρόντος άρθρου. Σε περίπτωση οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων του άρθρου 1 του ν. 4179/2013, που πολεοδομούνται, οι ανωτέρω εκτάσεις προσμετρώνται στην επιφάνεια του γηπέδου ως προς την αρτιότητά του, παραμένουν όμως εκτός της προς πολεοδόμηση περιοχής.

6. Χιονοδρομικά κέντρα, καθώς και υφιστάμενες εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν τη λειτουργία χιονοδρομικών κέντρων, που λειτουργούν σε εκτάσεις που διαχειρίζεται η δασική υπηρεσία και δεν έχουν την προβλεπόμενη από τη δασική νομοθεσία έγκριση, οφείλουν να λάβουν εντός χρονικού διαστήματος τριών (3) ετών από την έναρξη ισχύος του ν. 4280/2014 (Α' 159) την έγκριση της παρ. 2 ή την πράξη της παρ. 6 του άρθρου 45 του ν. 998/1979. Κατά τη διάρκεια της ανωτέρω προθεσμίας αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων αποβολής, επιβολής προστίμων κατεδάφισης και κήρυξης των εκτάσεων ως αναδασωτέων, που τυχόν έχουν εκδοθεί, και, εφόσον εκδοθεί η προβλεπόμενη από τη δασική νομοθεσία έγκριση ή πράξη της παρ. 6 του άρθρου 45 του ν. 998/1979, οι πράξεις αυτές παύουν να ισχύουν.

7. Τουριστικές εγκαταστάσεις σε ακίνητα δασικού χαρακτήρα του Ελληνικού Δημοσίου ή του ΕΟΤ, που έχουν οποτεδήποτε παραχωρηθεί σε αυτόν για τουριστική αξιοποίηση καθ' οιονδήποτε τρόπο και ανεγέρθηκαν από τον ΕΟΤ ή την ΕΤΑΔ ή τρίτο, στον οποίο παραχωρήθηκαν τα δικαιώματα τουριστικής αξιοποίησης, θεωρούνται νομίμως υφιστάμενες. Για τη νομιμότητα των εγκαταστάσεων αυτών εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη του Γενικού Γραμματέα ΕΟΤ, με τη διαδικασία που καθορίζεται στο δεύτερο εδάφιο της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 2160/1993 (Α'118). Με την έκδοση της ανωτέρω πράξης οι εγκαταστάσεις, όπως αυτές περιγράφονται και αποτυπώνονται στο διάγραμμα

που τη συνοδεύει, θεωρείται ότι πληρούν όλες τις νόμιμες προϋποθέσεις για την έκδοση οικοδομικής άδειας επισκευής, συντήρησης και εκσυγχρονισμού και οι αρμόδιες πολεοδομικές υπηρεσίες υποχρεούνται στη χορήγηση των σχετικών αδειών και εγκρίσεων χωρίς να απαιτείται η έκδοση βεβαίωσης από τον οικείο δασάρχη.

Για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων εντός του περιγραφόμενου περιτυπώματος υφιστάμενου κτιρίου, για το οποίο εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Γενικού Γραμματέα ΕΟΤ, δεν απαιτείται η γνωμοδότηση του οικείου Δασάρχη. Οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις ακινήτων, για τα οποία ήδη έχει εκδοθεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου σχετική διαπιστωτική πράξη σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 2160/1993.

Ως προς την περαιτέρω τουριστική αξιοποίηση των ως άνω ακινήτων εφαρμόζονται οι διατάξεις των παρ. 1, 2, 3, 4 της περ. δ' του άρθρου 49 του ν. 998/1979.

Άρθρο ..... Ορειβατικά καταφύγια

[Άρθρο 56 ν. 998/1979, Άρθρο 52 παρ. 12 ν. 4280/2014]

Σχόλιο 1: Το άρθρο για τα ορειβατικά καταφύγια τίθεται κάτω από το άρθρο των επιτρεπτών επεμβάσεων για τουριστικές εγκαταστάσεις, για λόγους λογικής συνέχειας, καθώς τα ορειβατικά καταφύγια αποτελούν εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής.

Σχόλιο 2: Στην παρ. 1 η αναφορά στις εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 2160/1993 αντικαθίσταται από την αναφορά στις εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής του άρθρου 1 παρ. 3 του ν. 4276/2014 (Α' 155). Τούτο διότι με το άρθρο 1 του ν. 4276/2014 συστηματοποιήθηκαν τα είδη των τουριστικών επιχειρήσεων, των τουριστικών καταλυμάτων και εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής. Περαιτέρω με το άρθρο 51 παρ. 4 του ν. 4276/2014 καταργήθηκε από 1.1.2015 το άρθρο 2 του ν. 2160/1993.

Σχόλιο 3: Με την παρ. 7 κωδικοποιείται η μεταβατική διάταξη του άρθρου 52 παρ. 12 του ν. 4280/2014 (Α' 159).

1. Ορειβατικό καταφύγιο είναι κτηριακή εγκατάσταση δυναμικότητας μέχρι ογδόντα (80) κλίνες, σε υψόμετρο πάνω από εννιακόσια (900) μέτρα, που εξυπηρετεί την πεζοπορία, την ορειβασία και την αναρρίχηση και γενικά τις δραστηριότητες ορεινού τουρισμού. Τα ορειβατικά καταφύγια είναι εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής κατά την έννοια του άρθρου 1 παρ. 3 του ν. 4276/2014 (Α' 155).

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομίας Ανάπτυξης και Τουρισμού καθορίζονται οι τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε λεπτομέρεια για τη χορήγηση του Ειδικού Σήματος Λειτουργίας των ορειβατικών καταφυγίων.

2. Ορειβατικά μονοπάτια είναι τα μονοπάτια που χαράσσονται και χρησιμοποιούνται για πεζοπορία είτε στην Ελληνική Επικράτεια (εθνικά μονοπάτια), είτε αποτελούν τμήματα διεθνών μονοπατιών που διέρχονται από διάφορες χώρες (ευρωπαϊκά μονοπάτια). Για την χάραξη ή τη διάνοιξη ορειβατικών μονοπατιών απαιτείται έγκριση επέμβασης, με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 45 του παρόντος κώδικα . Αντάλλαγμα χρήσης δεν απαιτείται.

3. Η πρόσβαση προς τα ορειβατικά καταφύγια ενεργείται από δημόσια ή δασική οδό, όπου υπάρχει, άλλως από ορειβατικά μονοπάτια. Την ευθύνη οροσήμανσης και συντήρησης των μονοπατιών έχουν οι κατά την επόμενη παράγραφο δικαιούχοι, σε συνεργασία με τις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες και την Ελληνική Ομοσπονδία Ορειβασίας - Αναρρίχησης (Ε.Ο.Ο.Α.).

4. Επιτρέπεται σε δάση, δασικές εκτάσεις ή σε δημόσιες εκτάσεις των περ. α` και β` της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα , η εγκατάσταση ορειβατικού καταφυγίου από σωματεία ορειβατών, πεζοπόρων, αναρριχητών, από την Ελληνική Ομοσπονδία Ορειβασίας - Αναρρίχησης (Ε.Ο.Ο.Α.), καθώς και από τον οικείο Ο.Τ.Α. και τον Ε.Ο.Τ..

Η εγκατάσταση ορειβατικών καταφυγίων σε δάση, δασικές εκτάσεις ή δημόσιες εκτάσεις των περ. α` και β` της παρ.5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα , που βρίσκονται εντός περιοχών προστασίας του ν. 1650/1986, όπως ισχύει, και του ν. 3028/2002, επιτρέπεται εφόσον προβλέπεται από το ειδικό καθεστώς προστασίας των ως άνω περιοχών και υπό την τήρηση και των ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων αυτού. Ειδικότερα η εγκατάσταση στις προστατευόμενες περιοχές Natura επιτρέπεται εφόσον είναι σύμφωνη με τις σχετικές πρόνοιες των ειδικότερων προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών πράξεων για τη διενέργεια των επεμβάσεων του παρόντος Κεφαλαίου ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 10 του ν. 4014/2011.

5. Επιτρέπεται η εκμίσθωση ορειβατικού καταφυγίου με την υποχρέωση τήρησης των όρων και προϋποθέσεων που περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Λειτουργίας Ορειβατικών Καταφυγίων, όπως ισχύει, και στην απόφαση έγκρισης επέμβασης ή στην πράξη της παρ. 6 του άρθρου 45 του παρόντος κώδικα.

6. Επιτρέπεται σε δάση, δασικές εκτάσεις ή σε δημόσιες εκτάσεις των περ. α` και β` της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα , συμπεριλαμβανομένων των περιοχών που εντάσσονται σε εθνικούς δρυμούς και εθνικά πάρκα, η εγκατάσταση κατασκευής μικρής κλίμακας (καταφυγίου ανάγκης), για την προστασία ορειβατών, περιπατητών, αναρριχητών και ερευνητών από έκτακτα καιρικά φαινόμενα. Η έγκριση επέμβασης χορηγείται με την πράξη της παρ. 2 του άρθρου 45 μετά από εισήγηση της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ορειβασίας Αναρρίχησης (Ε.Ο.Ο.Α.) και σύμφωνη γνώμη του οικείου φορέα διαχείρισης, εφόσον υπάρχει. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές των καταφυγίων ανάγκης.

7. α) Ορειβατικά καταφύγια για τα οποία έχει εκδοθεί διαπιστωτική πράξη του Ε.Ο.Τ. σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 40 παρ. 9 του ν. 3105/2003 θεωρούνται ότι πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις της δασικής, περιβαλλοντικής και πολεοδομικής νομοθεσίας, εφόσον εκδοθεί κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, η οποία επέχει θέση οικοδομικής άδειας και έγκρισης επέμβασης του άρθρου 45 του παρόντος κώδικα . Για την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης του προηγούμενου εδαφίου, καθώς και

για την έκδοση Ειδικού Σήματος Λειτουργίας των ορειβατικών καταφυγίων που νομιμοποιούνται κατά τα ανωτέρω δεν απαιτείται η υπαγωγή σε ΠΠΔ.

β) Στην κοινή υπουργική απόφαση της προηγούμενης περίπτωσης περιγράφονται τα όρια, η θέση και το εμβαδόν της έκτασης, αναγράφονται τα στοιχεία του δικαιούχου και ο σκοπός της επέμβασης και περιλαμβάνεται τεχνική περιγραφή των εγκαταστάσεων και υποδομών. Στην απόφαση προσαρτάται επίσης τοπογραφικό διάγραμμα της έκτασης με συντεταγμένες κορυφών βασισμένες στο Εθνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς ΕΓΣΑ 87.

γ) Για την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης της περ. α' υποβάλλονται στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού:

αα. αίτηση του φορέα που διαχειρίζεται το ορειβατικό καταφύγιο,

ββ. διαπιστωτική πράξη του ΕΟΤ εκδοθείσα σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 40 παρ. 9 του ν. 3105/2003,

γγ. τοπογραφικό διάγραμμα της έκτασης με συντεταγμένες κορυφών βασισμένες στο Εθνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς ΕΓΣΑ 87,

δδ. αιτήσεις και δικαιολογητικά νομιμοποίησης που έχουν υποβληθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 40 παρ. 9 του ν. 3105/2003 λαμβάνονται υπόψιν για την έκδοση των κοινών υπουργικών αποφάσεων της παραγράφου αυτής.

δε) Ορειβατικά καταφύγια που νομιμοποιούνται με την κοινή υπουργική απόφαση της περ. α' εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής ανταλλάγματος και αναδάσωσης του άρθρου 45 παρ. 10 του παρόντος κώδικα .

Άρθρο .....

Κατασκηνώσεις

[Άρθρο 50 ν. 998/1979, Άρθρο 52 παρ. 10 ν. 4280/2014, Άρθρο 52 παρ. 11 ν. 4280/2014, Άρθρο 9 παρ. 6 εδ. α' ν. 1878/1990, Άρθρο 46 παρ. 2 ν. 4414/2016]

Σχόλιο : Κωδικοποιούνται ως περ. α της παρ. 3, η μεταβατική διάταξη του άρθρου 52 παρ. 10 του ν. 4280/2014, ως περ. β της παρ. 3, η μεταβατική διάταξη του άρθρου 52 παρ. 11 του ν. 4280/2014, και ως περ. γ της παρ. 3, η μεταβατική διάταξη του άρθρου 9 παρ. 6 εδ. α' του ν. 1878/1990 (Α' 33).

Η αλλαγή της προθεσμίας στην κωδικοποιητική παράγραφο 3.α (κωδικοποιούμενη διάταξη: άρθρο 52 παρ. 10 ν. 4280/2014) γίνεται σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 46 παρ. 2 του ν. 4414/2016 (Α' 149).

1. Για την εγκατάσταση και λειτουργία κατασκηνώσεων επιτρέπεται, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας η επέμβαση σε δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες εκτάσεις των περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα , εξαιρέσει των κατηγοριών α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 4 και των κατηγοριών α' και στ' της παρ. 2 του άρθρου ..... του παρόντος κώδικα , υπό τον όρο ότι θα παρέχεται από τον εκάστοτε δικαιούχο αδαπάνως φιλοξενία σε παιδιά απόρων ή πολύτεκνων οικογενειών που υποδεικνύονται και καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και σε ποσοστό τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%) της δυναμικότητας των εγκαταστάσεων αυτών. Δικαιούχοι της επέμβασης μπορεί να είναι το Δημόσιο, οι Οργανισμοί Τοπικής

Αυτοδιοίκησης α` και β` βαθμού, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, κοινωφελή ιδρύματα και σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

2. Στις κατασκηνώσεις της προηγούμενης παραγράφου, επιτρέπεται η εγκατάσταση κατασκευών που μπορούν, κατά την αιτιολογημένη κρίση των αρμόδιων τεχνικών υπηρεσιών, είτε να αποσυναρμολογηθούν είτε να απομακρυνθούν ευχερώς, καθώς και μονίμων για λόγους υγιεινής και ασφάλειας κατασκευών, δηλαδή κοιτώνων, μαγειρείων, χώρων υγιεινής, πρόχειρων ιατρείων. Η έκταση που επιτρέπεται να καταλαμβάνουν συνολικά οι ανωτέρω κατασκευές δεν μπορεί να υπερβαίνει το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της συνολικής έκτασης, με δυνατότητα να ανέλθει στο είκοσι (20%) με την προσθήκη αθλητικών εγκαταστάσεων. Τα ενδεχομένως προβλεπόμενα κτίσματα, είναι ισόγειας κατασκευής, δεν υπερβαίνουν το ύψος των 4.00 μέτρων με δυνατότητα επιπλέον κατασκευής στέγης μεγίστου ύψους 2.00 μέτρων και κείνται σε απόσταση τουλάχιστον 5.00 μέτρων από την περίμετρο της διαθέσιμης έκτασης.

3.α. Κατασκηνώσεις που λειτουργούν χωρίς τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις της δασικής, περιβαλλοντικής και πολεοδομικής νομοθεσίας, συνεχίζουν να λειτουργούν για διάστημα τριών (3) ετών από την ισχύ του ν. 4280/2014 (Α' 159), προκειμένου να εκδοθούν οι προβλεπόμενες άδειες, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και της επόμενης περίπτωσης. Στις περιπτώσεις αυτές, η έγκριση επέμβασης του άρθρου 50 του ν. 998/1979, με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 45 του ν. 998/1979, εκδίδεται και επί εκτάσεων της κατηγορίας β` της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 998/1979. Κατά τη διάρκεια της ανωτέρω προθεσμίας αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων αποβολής, επιβολής προστίμων κατεδάφισης και κήρυξης των εκτάσεων ως αναδασωτέων, που τυχόν έχουν εκδοθεί και οι πράξεις αυτές ανακαλούνται από τη δασική υπηρεσία, εφόσον εκδοθούν όλες οι απαιτούμενες διοικητικές πράξεις και εγκρίσεις. Για τις υφιστάμενες κατασκηνώσεις που έχουν ολοκληρώσει τη νομιμοποίηση υφιστάμενων κτισμάτων και έχουν πληρώσει το τίμημα εξαγοράς διακατεχόμενων δασών για τις οποίες εκκρεμεί έκδοση απόφασης εγκατάστασης θα εκδίδεται απευθείας απόφαση του αρμόδιου Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατά την παρ. 1 του άρθρου 52 του ν. 4280/2014

β. Τα υφιστάμενα εντός των κατασκηνώσεων κτίσματα υπάγονται στις διατάξεις του ν. 4178/2013 (Α' 174), κατά παρέκκλιση των προβλεπομένων στο άρθρο 2 αυτού, και στις διατάξεις των επόμενων εδαφίων της παρούσας παραγράφου. Για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και τη νομιμοποίηση υφισταμένων κτισμάτων, που εξυπηρετούν τη λειτουργία κατασκηνώσεων, σε δημόσια και μη δάση και δασικές εκτάσεις εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 50 του ν. 998/1979. Για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και τη νομιμοποίηση υφιστάμενων κτισμάτων σε εκτάσεις εκτός σχεδίων πόλεων και εκτός ορίων νομίμως υφισταμένων οικισμών προ του 1923, εφαρμόζονται ανάλογα οι όροι δόμησης που καθορίζονται στα δύο τελευταία εδάφια της παρ. 2 του ως άνω άρθρου 50 του ν. 998/1979.

γ. Κατασκηνώσεις και παιδικές εξοχές, που ιδρύθηκαν και λειτούργησαν προ της ισχύος του ν. 1734/1987 σε δημόσια, ιδιωτικά ή δημοτικά δάση και δασικές εκτάσεις, χωρίς να εξασφαλιστεί προηγουμένως σχετική έγκριση επέμβασης στα πλαίσια της δασικής νομοθεσίας και έκτοτε λειτουργούν, συνεχίζουν την λειτουργία τους, εφ' όσον θα τους

χορηγείται κατ' έτος άδεια λειτουργίας από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Άρθρο .....

Βιομηχανικές εγκαταστάσεις

[Άρθρο 51 ν. 998/1979]

Σχόλιο: Στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 απαλείφεται η φράση «μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου» λόγω της κωδικοποίησης. Σχετική μνεία και επεξήγηση γίνεται στην αιτιολογική έκθεση.

1. Σε εκτάσεις της παρ. 3 του άρθρου 3 του παρόντος, που εμπίπτουν στην κατηγορία γ' της παρ. 1 του άρθρου 4 του παρόντος κώδικα, ως και σε δάση και δασικές εκτάσεις της κατηγορίας ε' της παρ. 1 και β', γ' και στ' της παρ. 2 του ως άνω άρθρου 4 και σε δημόσιες εκτάσεις των περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα επιτρέπεται η εγκατάσταση βιομηχανιών κοπής και επεξεργασίας ξύλου ή βιομηχανιών που έχουν ως πρώτη ύλη το ξύλο ή άλλα προϊόντα του δάσους, ως και η κατασκευή εργοστασίων άντλησης και εμφιάλωσης νερού μετά των αναγκαίων αγωγών προσαγωγής τους. Στην τελευταία αυτή περίπτωση η έγκριση επέμβασης άλλως η πράξη της παρ. 6 του άρθρου 45, χορηγείται μετά την έκδοση όλων των απαιτούμενων από την σχετική περί των υδάτων νομοθεσία αδειών. Η διέλευση των ως άνω αγωγών είναι μόνο υπόγεια, ο δικαιούχος δε της επέμβασης υποχρεούται για την πλήρη αποκατάσταση της καταστραφείσης από την επέμβαση βλάστησης και τη λήψη κάθε υποδεικνυόμενου από τη δασική υπηρεσία μέτρου, όπως κρουνοί.

2. Σε δημόσιες εκτάσεις των περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα και, ελλείψει αυτών, σε δασικές εκτάσεις των κατηγοριών της παραπάνω παρ., επιτρέπεται η εγκατάσταση μονάδων μεταποίησης γεωργικών προϊόντων που παράγονται στην περιοχή, τυροκομικών μονάδων επεξεργασίας γάλακτος, οινοποιείων, αποσταγματοποιείων, ποτοποιείων, εμφιαλωτηρίων, ελαιοτριβείων, σφαγείων και χερσαίων εγκαταστάσεων μονάδων υδατοκαλλιέργειας. Εξαιρετικώς, επιτρέπεται η μετεγκατάσταση νομίμως λειτουργούντων ελαιοτριβείων, λόγω ένταξης των περιοχών λειτουργίας τους σε Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου, σε δάση των κατηγοριών της πρώτης παρ. του παρόντος άρθρου ως και η επέκταση, κατόπιν της έγκρισης της παρ. 2 του άρθρου 45 του παρόντος κώδικα, νομίμως λειτουργούντων μονάδων μεταποίησης γεωργικών προϊόντων σε δασικού χαρακτήρα εκτάσεις, στις οποίες έχει διενεργηθεί επέμβαση ανεξαρτήτως της έκδοσης σχετικών πράξεων από την οικεία δασική αρχή.

3. Η δημιουργία επιχειρηματικού πάρκου (Ε.Π.), κατά την έννοια του άρθρου 41 του ν. 3982/2011 (Α' 143) είναι δυνατή στις εκτάσεις της παρ. 2 του παρόντος. Στην περίπτωση που λόγω του χωροταξικού σχεδιασμού του επιχειρηματικού πάρκου απαιτείται να συμπεριληφθεί τμήμα δάσους, τούτο δεν εκχερσώνεται αλλά παραμένει υποχρεωτικά ως χώρος πρασίνου, εφαρμοζόμενης της παρούσας ως ειδικότερης διάταξης σε σχέση με τη διάταξη της περ. ε' της παρ. 6 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα. Στις περιπτώσεις δε αυτές ως επιφάνεια του γηπέδου για τον υπολογισμό της αρτιότητας και μόνο νοείται το σύνολο της επιφανείας της έκτασης.

4. Δεξαμενές αποθήκευσης πετρελαιοειδών μετά των αναγκαίων αγωγών προσαγωγής τους επιτρέπεται να εγκατασταθούν σε δημόσιες εκτάσεις των περ. α` και β` της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα και δασικές εκτάσεις της κατηγορίας ε` της παρ. 1 του άρθρου 4, που δεν εμπίπτουν στις κατηγορίες α`, δ`, ε` και ζ` της παρ. 2 του αυτού άρθρου, εφόσον επιβάλλεται η εγκατάσταση τους στις εκτάσεις αυτές λόγω της φύσης τους και μετά από εγκεκριμένη μελέτη αντιτυπικής προστασίας.

Άρθρο .....

Μεταλλεία – λατομεία

[Άρθρο 52 ν. 998/1979]

1. Εξαιρουμένων των εκτάσεων της περ. α` της παρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος κώδικα , η διενέργεια ερευνών δια γεωτρήσεων και δι` ανορύξεως φρεάτων ή στοών εντός δασών, δασικών εκτάσεων ως και δημοσίων εκτάσεων των περ. α` και β` της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα επιτρέπεται μετά από έγκριση επέμβασης σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 45 του παρόντος κώδικα . Για τη διενέργεια των παραπάνω ερευνών στις περιοχές των κατηγοριών β` της παρ. 1 και δ`, ε` και ζ` της παρ. 2 του ιδίου ως άνω άρθρου, μπορεί να τεθούν πρόσθετοι όροι και περιορισμοί με την έγκριση επέμβασης σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 45 του παρόντος κώδικα και να καθορίζονται οι υποχρεώσεις του ερευνητή για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και την αποκατάσταση του τοπίου και της δασικής βλάστησης μετά το πέρας της έρευνας. Αντάλλαγμα χρήσης για την επέμβαση αυτή δεν καταβάλλεται. Η διενέργεια ερευνών δια γεωλογικών, κοιτασματολογικών, γεωφυσικών και γεωχημικών μεθόδων δεν απαιτεί έγκριση επέμβασης, παρά μόνο ενημέρωση της αρμόδιας δασικής αρχής.

2. Η εκμετάλλευση μεταλλείων και λατομείων εντός δασών, δασικών εκτάσεων ως και δημόσιες εκτάσεις των περ. α` και β` της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα δια της εξορύξεως, διαλογής, επεξεργασίας μηχανικής, εμπλουτισμού, παραγωγής κονιαμάτων, σκυροδεμάτων και ασφαλτομιγμάτων και αποκομιδής μεταλλευτικών ή λατομικών ορυκτών, η διάνοιξη οδών προσπέλασης, η ανέγερση εγκαταστάσεων που εξυπηρετούν τις ανάγκες της εκμετάλλευσης αυτών και η εναπόθεση στείρων ή καταλοίπων ή των υπολοίπων της βιομηχανικής επεξεργασίας των μεταλλευμάτων σε ειδικούς προς τούτο χώρους, επιτρέπεται μετά την έκδοση της ΑΕΠΟ και της πράξης της παρ. 6 του άρθρου 45, εφόσον ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου. Για την επέμβαση αυτή καταβάλλεται αντάλλαγμα χρήσης που αφορά στην επέμβαση στην επιφάνεια του εδάφους.

3. Σε περίπτωση που η δασική υπηρεσία κρίνει ότι η αποκατάσταση του φυσικού τοπίου και της δασικής βλάστησης των εκτάσεων των παραπάνω παραγράφων είναι ιδιαίτερα δυσχερής, επιβάλλει στον υπόχρεο προς αποκατάσταση να αναδασώσει, μετά από υπόδειξη της, άλλες εκτάσεις μέχρι πενταπλάσιου εμβαδού και οι οποίες βρίσκονται στην περιοχή αρμοδιότητας της. Η μη συμμόρφωση του υπόχρεου προς τα ανωτέρω, συνεπάγεται την επιβολή σε αυτόν των σχετικών δαπανών για την αποκατάσταση. Σε περίπτωση που έχει κατατεθεί εγγυητική επιστολή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3 άρθρου 8 του ν. 1428/1984, όπως ισχύει, ακολουθείται η διαδικασία κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής και κατάθεσης του ποσού υπέρ του Πράσινου Ταμείου στον ειδικό

κωδικό Ειδικός Φορέας Δασών, διατιθεμένου αυτού αποκλειστικά για την αποκατάσταση. Ο υπόχρεος, αρνούμενος ή παραλείπων την εκπλήρωση των ανωτέρω, υπόκειται σε ποινική δίωξη σύμφωνα με το κατά τα στο **άρθρο 71 παρ. 9** του παρόντος κώδικα οριζόμενα. Σε περίπτωση υποτροπής ανακαλείται υποχρεωτικά η κατά την παρ. 1 ή 2 του παρόντος άρθρου έγκριση ή η πράξη της παρ. 6 του άρθρου 45 του παρόντος κώδικα.

4. Εγκεκριμένα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης στερεών αποβλήτων μπορούν να προβαίνουν σε εναπόθεση, επεξεργασία και αξιοποίηση αποβλήτων που προέρχονται από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ) σε μεταλλεία και λατομεία των οποίων έπαυσε η λειτουργία για οποιονδήποτε λόγο χωρίς αποκατάσταση αυτών. Η εγκατάσταση των συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης διενεργείται επί τη βάσει εγκεκριμένης μελέτης, σύμφωνα με την οικεία ΑΕΠΟ αποκατάστασης του τοπίου και της δασικής βλάστησης και κατά τα οριζόμενα στις παρ. 1 έως 3 του άρθρου 40 του ν. 4030/2011 (Α' 249), όπως ισχύει. Οι ανωτέρω εγκαταστάσεις είναι προσωρινές και απομακρύνονται με την ολοκλήρωση του έργου της αποκατάστασης.

Άρθρο ..... Έργα υποδομής

[Άρθρο 53 ν. 998/1979 , Άρθρο 52 παρ. 9 ν. 4280/2014, Άρθρο 46 παρ. 1 ν. 4414/2016]

Σχόλιο : Με την παρ. 6 κωδικοποιείται η μεταβατική διάταξη του άρθρου 52 παρ. 9 του ν. 4280/2014 (Α' 159).

Η αλλαγή της προθεσμίας στην κωδικοποιητική παράγραφο 6 (κωδικοποιούμενη διάταξη: άρθρο 52 παρ. 9 ν. 4280/2014) γίνεται σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 46 παρ. 1 του ν. 4414/2016 (Α' 149).

1. Η εκτέλεση μεγάλων έργων υποδομής, όπως αεροδρομίων, τεχνητών λιμνών, φραγμάτων, υδροηλεκτρικών σταθμών, ταμιευτήρων και εγκαταστάσεων άντλησης για την αποθήκευση ενέργειας, χερσαίων εγκαταστάσεων λιμένων και εγκαταστάσεων άντλησης υδρογονανθράκων σε δάση, δασικές και αναδασωτέες εκτάσεις, καθώς και σε δημόσιες εκτάσεις των **περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3** του παρόντος κώδικα είναι επιτρεπτή, εφόσον περί της εκτέλεσης τούτων στη συγκεκριμένη περιοχή υφίσταται ειδικός νόμος και κατά τους όρους τούτου. Εάν δεν υφίσταται ειδικός νόμος η επέμβαση ενεργείται με έγκριση παρεχόμενη από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας , σύμφωνα με τους όρους της εγκεκριμένης περιβαλλοντικής μελέτης, διά της οποίας δικαιολογείται η ανάγκη εκτέλεσης του έργου και η επιλογή της συγκεκριμένης θέσης.

2. Για την εκτέλεση λοιπών έργων υποδομής, μετά των συνοδών τους έργων, ήτοι τηλεπικοινωνιακών και ηλεκτρικών δικτύων ή εγκαταστάσεων έργων ύδρευσης και αποχέτευσης, κέντρων επεξεργασίας λυμάτων, έργων συλλογής, αποθήκευσης και μεταφοράς υδάτων (εξωποτάμιες και εσωποτάμιες λιμνοδεξαμενές με τη βοήθεια μικρών φραγμάτων και ταμιευτήρων αυτών) για αρδευτικούς ή υδρευτικούς σκοπούς και αντλιοστασίων, απαιτείται έγκριση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με την επιφύλαξη της παρ. 4 **του άρθρου 45** του παρόντος κώδικα . Η επέμβαση επιτρέπεται στα δάση, δασικές και αναδασωτέες εκτάσεις και σε **δημόσιες εκτάσεις των**

περ. α` και β` της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα , εξαιρουμένων των κατηγοριών α` και β` της παρ. 1 του άρθρου 4 του παρόντος κώδικα καθώς και της κατηγορίας α` της παρ. 2 του ιδίου άρθρου.»

3α. Για την εγκατάσταση δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, για την κατασκευή υποσταθμών και κάθε, εν γένει, τεχνικού έργου που αφορά στην υποδομή και εγκατάσταση σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) ή μονάδες Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας (Σ.Η.Θ.) με χρήση Α.Π.Ε., περιλαμβανομένων των υποσταθμών και λοιπών έργων σύνδεσης με το Σύστημα ή το Δίκτυο, των συνοδών έργων και κάθε εν γένει τεχνικού έργου που αφορά στην υποδομή και εγκατάσταση των ανωτέρω σταθμών, καθώς και των αγωγών προσαγωγής νερού των εργοστασίων εμφιάλωσης νερού, των δικτύων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου και πετρελαϊκών προϊόντων, των αγωγών ύδρευσης - αποχέτευσης και των συνοδών τους έργων, των συστημάτων διαχείρισης στερεών ή υγρών αποβλήτων και στις νησιωτικές περιοχές συμπεριλαμβανομένης της Κρήτης και Εύβοιας, των σταθμών Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων και των συνοδών τους έργων, όπως και των δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων υποβιβασμού και ανύψωσης τάσης, μέσα σε δάση, δασικές εκτάσεις, αναδασωτές και σε δημόσιες εκτάσεις των περ. α` και β` της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα, απαιτείται έγκριση επέμβασης, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου 45 του παρόντος κώδικα. Τα ανωτέρω δίκτυα, πρέπει κατά το δυνατόν να συνδυάζονται με το υφιστάμενο ή υπό εκτέλεση δίκτυο δασικών οδών ή με άλλα τεχνικά έργα.

β. Η εκτέλεση των ανωτέρω έργων απαγορεύεται εντός των πυρήνων των εθνικών δρυμών, των αισθητικών δασών και των κηρυγμένων μνημείων της φύσης.

γ. Ειδικότερα, εγκαταστάσεις εκμετάλλευσης ηλιακής ενέργειας από φωτοβολταϊκούς σταθμούς σε δάση και αναδασωτές εκτάσεις απαγορεύονται.

4. Με την επιφύλαξη των κείμενων διατάξεων περί ασφάλειας των αεροπορικών πτήσεων, επιτρέπεται εντός δασών, δασικών εκτάσεων και αναδασωτέων, καθώς και εντός δημοσίων εκτάσεων των περ. α` και β` της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα , η εγκατάσταση και λειτουργία εξοπλισμών για τη μέτρηση της ταχύτητας και των άλλων χαρακτηριστικών του ανέμου, όπως ιστών και παρεμφερών εγκαταστάσεων, εγκαταστάσεων για ερευνητικούς σκοπούς, μετεωρολογικών και γεωδαιτικών σταθμών, καθώς και η εκτέλεση των τυχόν αναγκαίων έργων οδοποιίας πρόσβασης, ύστερα από έγκριση του οικείου Δασάρχη ή του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Δασών, όπου δεν λειτουργεί Δασαρχείο, με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 45 του παρόντος κώδικα . Η ως άνω έγκριση χορηγείται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος. Για τις προαναφερόμενες επεμβάσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται και τα τυχόν αναγκαία έργα οδοποιίας πρόσβασης, δεν απαιτείται το αντάλλαγμα χρήσης.

5. Επιτρέπεται η εγκατάσταση σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από συμβατικά καύσιμα και των συνοδών έργων αυτών μόνο σε δημόσιες εκτάσεις των περ. α` και β` της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα και ελλείψει αυτών, σε δασικές εκτάσεις ή δάση.

6. Έργα που εξυπηρετούν ανάγκες ύδρευσης, όπως δεξαμενές, γεωτρήσεις, υδρομαστεύσεις, δίκτυα αγωγών προσαγωγής, καθώς και αθλητικές εγκαταστάσεις που κατασκευάστηκαν από Ο.Τ.Α. μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4280/2014 (Α' 159) σε εκτάσεις που προστατεύονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας για κάλυψη των

αναγκών τους, χωρίς την προβλεπόμενη από τις εν λόγω διατάξεις άδεια, συνεχίζουν τη λειτουργία τους για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών, εντός του οποίου οφείλουν να λάβουν την έγκριση της παρ. 2 του άρθρου 53 και της παρ. 1 του άρθρου 57 του ν. 998/1979, ή την πράξη της παραγράφου 6 του άρθρου 45 του παρόντος κώδικα και τις προβλεπόμενες από τη σχετική περί των υδάτων και των αθλητικών εγκαταστάσεων νομοθεσία εγκρίσεις, αν από τη φύση των έργων επιβάλλεται η εφαρμογή της παραπάνω νομοθεσίας. Τυχόν πράξεις της διοίκησης που εκδόθηκαν για την προστασία των παραπάνω εκτάσεων ανακαλούνται.

Άρθρο .....

Έργα πολιτιστικού χαρακτήρα

[Άρθρο 54 ν. 998/1979]

Σχόλιο: Με το π.δ. 70/2015 (ΦΕΚ Α' 114) το Υπουργείο Πολιτισμού μετονομάστηκε σε Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού. Σχετική αντικατάσταση στην παρ. 2.

1. Για αρχαιολογικές έρευνες και ανασκαφές εντός δασών, δασικών εκτάσεων, αναδασωτέων εκτάσεων και δημόσιες εκτάσεις των περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα, απαιτείται προηγούμενη ενημέρωση της οικείας δασικής αρχής. Η ανωτέρω ενημέρωση δεν απαιτείται για τη διενέργεια ερευνών στις ανωτέρω εκτάσεις, που βρίσκονται εντός κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων, θεσμοθετημένων ζωνών προστασίας αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και ιστορικών τόπων ως και για τη λήψη μέτρων προστασίας, συντήρησης, έρευνας και ανάδειξης των εν λόγω αρχαιολογικών χώρων και μνημείων, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά στις ανωτέρω εκτάσεις των διατάξεων της αρχαιολογικής και της δασικής νομοθεσίας.
2. Εγκαταστάσεις πολιτιστικού χαρακτήρα επιτρέπεται να κατασκευασθούν εντός δημόσιων εκτάσεων των περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα και δασικών εκτάσεων, μετά από σύμφωνη γνώμη των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. Η επέμβαση αυτή δεν είναι δυνατή σε εκτάσεις της κατηγορίας β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του παρόντος κώδικα .
3. Κατά την προβλεπόμενη στην παρ. 3 του άρθρου 52 του παρόντος κώδικα αποκατάσταση φυσικού τοπίου και δασικής βλάστησης περιαιστικών δασών και δασικών εκτάσεων, δύναται να προβλεφθεί στη σχετική μελέτη η διάθεση μέρους του προς αποκατάσταση χώρου για τη λειτουργία χώρου πολιτιστικών εκδηλώσεων ή αθλητικών εγκαταστάσεων. Σε αντιστάθμισμα της διατεθείσας κατά τα ανωτέρω έκτασης η Δασική Υπηρεσία επιβάλλει στον υπόχρεο να αναδασώσει μετά από υπόδειξη της, άλλη έκταση ίσου εμβαδού η οποία βρίσκεται στην περιοχή αρμοδιότητάς της.

Άρθρο .....

Στρατιωτικά έργα

[Άρθρο 55 ν. 998/1979]

1. Επιτρέπεται ελεύθερως σε δάση, δασικές και αναδασωτέες εκτάσεις, καθώς και σε δημόσιες εκτάσεις των περ.α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα , η

κατασκευή οχυρωματικών έργων από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, μετά από προηγούμενη ενημέρωση της οικείας δασικής αρχής.

2. Επιτρέπεται σε δημόσιες εκτάσεις των περ. α` και β` της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα , και ελλείψει αυτών σε δασικές εκτάσεις, και σε εξαιρετικές μόνον περιπτώσεις μετά από αιτιολογημένη έκθεση της αρμόδιας στρατιωτικής αρχής σε δάση, η κατασκευή στρατιωτικών εγκαταστάσεων που εξυπηρετούν την άμυνα της χώρας.

3. Η εγκατάσταση στρατώνων, στρατοπέδων, σχολών και κέντρων εκπαίδευσης σε δημόσιες εκτάσεις των περ. α` και β` της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα και ελλείψει αυτών σε δασικές εκτάσεις, επιτρέπεται κατόπιν έγκρισης επέμβασης, με την επιφύλαξη της παρ.4 του άρθρου 45 του παρόντος κώδικα.

Άρθρο .....

Λοιπές επεμβάσεις

[Άρθρο 57 ν. 998/1979, Άρθρο 52 παρ. 16 ν. 4280/2014]

Σχόλιο: Με την παρ. 8 κωδικοποιείται η μεταβατική διάταξη του άρθρου 52 παρ. 16 του ν. 4280/2014 (Α' 159). Σημειώνεται ότι τα κοιμητήρια δεν περιλαμβάνονται στις λοιπές επιτρεπτές επεμβάσεις του άρθρου 57 του ν. 998/1979, πλην όμως κρίνεται λογικό για λόγους «νοηματικής συγγένειας» η συγκεκριμένη μεταβατική διάταξη να ενταχθεί στο συγκεκριμένο άρθρο.

1. Στις δημόσιες εκτάσεις των περ.α` και β` της παρ.5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα και ελλείψει αυτών στις δασικές εκτάσεις των κατηγοριών γ` και ε` της παρ. 1 και των κατηγοριών β`, γ`, στ` και ζ` της παρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος κώδικα , επιτρέπεται η επέμβαση για την κατασκευή: α) αθλητικών εγκαταστάσεων, β) εκπαιδευτικών κτηρίων με τις σύννοδες τους εγκαταστάσεις, γ) νοσοκομείων, θεραπευτηρίων και εγκαταστάσεων των Περιφερειακών Συστημάτων Υγείας και Πρόνοιας (Πε.Σ.Υ.Π.), δ) ιερών ναών και παντός είδους μονών, μετοχίων αυτών ή ησυχαστηρίων, ε) σωφρονιστικών καταστημάτων, στ) εγκαταστάσεων των Σωμάτων Ασφαλείας, ζ) χώρου αποθήκευσης και επεξεργασίας στερεών και υγρών αποβλήτων, η) υδροτριβείων παραδοσιακού τύπου, θ) βοτανικών κήπων. Ειδικότερα επιτρέπεται ελλείψει των ως άνω εκτάσεων η επέμβαση και σε δάση για την κατασκευή σωφρονιστικών καταστημάτων. Δικαιούχος των ανωτέρω επεμβάσεων είναι κατά περίπτωση ο εκάστοτε αρμόδιος φορέας ή το εκάστοτε αρμόδιο όργανο της κεντρικής ή αποκεντρωμένης διοίκησης ή ο οικείος Ο.Τ.Α. ή ΦΟΔΣΑ. Κατ' εξαίρεση, στα υδροτριβεία παραδοσιακού τύπου, δικαιούχος μπορεί να είναι και φυσικό πρόσωπο. Εφόσον πρόκειται για ιδιωτικές δασικές εκτάσεις δικαιούχοι είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Επίσης, στις εκτάσεις της παρούσας παραγράφου επιτρέπονται επεμβάσεις από νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα τα οποία επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς.

2. Επιτρέπεται η χάραξη διαδρομών σε δημόσιες εκτάσεις των περ. α` και β` της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα , στα δάση και τις δασικές εκτάσεις των κατηγοριών δ` και ε` της παρ. 1 και β`, γ`, στ` και ζ` της παρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος κώδικα για τη διεξαγωγή αγώνων μηχανοκίνητου αθλητισμού (τύπου motocross) και ποδηλάτου (mountainbike) μετά την έγκριση από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού τεχνικής έκθεσης σχετικά με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα, το χρονοδιάγραμμα άσκησης της και

διάγραμμα των τεχνικών στοιχείων των διαδρομών. Δικαιούχος της επέμβασης είναι σύλλογος ή φορέας που βάσει του καταστατικού του έχει το δικαίωμα να διοργανώνει τους αγώνες του πρώτου εδαφίου του παρόντος. Ο δικαιούχος χρησιμοποιεί την έκταση μόνο για τη διεξαγωγή του αγώνα, το δε υπόλοιπο χρονικό διάστημα τη διαχειρίζεται η δασική υπηρεσία ως μέρος του οικείου δασικού οικοσυστήματος. Η χάραξη της διαδρομής πραγματοποιείται χωρίς να καταστραφεί δασική βλάστηση, στην περίπτωση δε που αυτό κριθεί αναγκαίο, εφαρμόζεται η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 45 του παρόντος κώδικα. Αντάλλαγμα χρήσης δεν καταβάλλεται.

3. Επιτρέπεται η έρευνα και οι σκαπτικές εργασίες για ανεύρεση θησαυρού εντός δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων ως και εντός δημοσίων εκτάσεων των περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα. Η έγκριση χορηγείται μετά την έκδοση της απαιτούμενης άδειας της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 6133/1934 (Α'172). Η αποκατάσταση στο χώρο της επέμβασης διενεργείται αμέσως μετά τη λήξη των εργασιών της έρευνας.

4. Επιτρέπεται η εγκατάσταση σε δημόσιες εκτάσεις των περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα και ελλείψει αυτών στις δασικές εκτάσεις των κατηγοριών γ' και ε' της παρ. 1 και των κατηγοριών β', γ', στ' και ζ' της παρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος κώδικα ή λόγω έκτακτων αναγκών προσωρινή εγκατάσταση και διαμονή σε αυτές πληγέντων από φυσικές καταστροφές.

5. Επιτρέπεται η εγκατάσταση δομικών ή μηχανικών κατασκευών, πάνω στις οποίες τοποθετούνται κεραίες, πομποί, αναμεταδότες και άλλες συναφείς εγκαταστάσεις, καθώς και η κατασκευή των απαραίτητων συνοδών έργων αυτών (όπως οδοποιίας, οικίσκων) σε δάση, δασικές εκτάσεις, δημόσιες εκτάσεις των περ.α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα και αναδασωτέες εκτάσεις ή σε πυρήνες εθνικών δρυμών.

6. Επιτρέπεται η επέμβαση σε δημόσιες εκτάσεις των περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα και ελλείψει αυτών σε δασικές εκτάσεις, για την εγκατάσταση πάρκων κεραιών, επί τη βάσει της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας περί τηλεπικοινωνιών και της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

7. Επιτρέπεται η επέμβαση σε δημόσιες εκτάσεις των περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα ως και σε δάση και δασικές εκτάσεις, με εξαίρεση τις εκτάσεις των κατηγοριών α' και β' της παρ. 1 και α' και γ' της παρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος κώδικα, για την κατασκευή χερσαίων εγκαταστάσεων υδατοδρομείων.

8. Κοιμητήρια υφιστάμενα, κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4280/2014 (Α' 159), κατά την έννοια και τις προϋποθέσεις της Α5/2010 της από 19.4./10.5.1978 υπουργικής απόφασης (Β' 424), με τις απαραίτητες εγκαταστάσεις τους σε εκτάσεις δασικού χαρακτήρα θεωρούνται νομίμως υφιστάμενα. Τα όρια της έκτασης που καταλαμβάνουν αποτυπώνονται με μέριμνα του οικείου Δήμου και ελέγχονται από την αρμόδια Δασική Υπηρεσία. Για τη νομιμότητα αυτών εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Τυχόν πράξεις της Διοίκησης για την προστασία των ανωτέρω εκτάσεων ανακαλούνται αυτοδίκαια. Η επέκταση των ανωτέρω νεκροταφείων επιτρέπεται, εφόσον από ειδική μελέτη προκύπτει η αδυναμία εξασφάλισης κατάλληλου για το σκοπό αυτόν άλλου χώρου και μετά από εκπόνηση περιβαλλοντικής μελέτης, μελέτης γεωλογικής καταλληλότητας και υδρογεωτεχνικής μελέτης.

Άρθρο .....

Άλση και πάρκα

[Άρθρα 58 και 59 ν. 998/1979]

Σχόλιο 1: Στην περ. α της παρ. 1 διαγράφεται η παραπομπή στο άρθρο 21 του ν. 4269/2014 λόγω της πρόσφατης κατάργησης της σχετικής διάταξης.

Σχόλιο 2: Στην περ. β της παρ. 1 διαγράφεται για λόγους νοηματικής ακρίβειας η φράση «κοινόχρηστοι χώροι πρασίνου» δεδομένου ότι η έννοια των κοινοχρήστων χώρων πρασίνου παραπέμπει σε περιοχές εντός σχεδίου πόλεως, ενώ η συγκεκριμένη διάταξη αφορά εκτός σχεδίου περιοχές.

Σχετικά σχόλια για την κατάργηση του άρθρου 21 του ν. 4269/2014 και την έννοια του κοινόχρηστου χώρου πρασίνου έχουν υποβληθεί στο πλαίσιο της Δημόσιας Διαβούλευσης επί του Παραδοτέου Π.4.1 (α) «Προτάσεις Ρυθμιστικού Πλαισίου στο πλαίσιο της καλής νομοθέτησης-Προτάσεις βελτίωσης». Οι απαντήσεις επί των σχολίων, οι κατάλληλες επεξηγήσεις και οι αναγκαίες προσαρμογές ιδίως λόγω της κατάργησης του άρθρου 21 του ν. 4269/2014 παρατίθενται αναλυτικά στο Παραδοτέο Π.4.3. «Έκθεση Απολογισμού Διαβούλευσης» (σελ. 12-14).

Σχόλιο 3: Η περ. γ της παρ. 1 συμπληρώνεται, ώστε να ληφθούν υπόψη τα δεδομένα της νομολογίας του ΣτΕ, τα οποία δεν συμπεριλαμβάνονται στην ισχύουσα σήμερα διάταξη, ήτοι:

α) επέκταση προστασίας σε τμήματα αλσών, τα οποία είναι μερικώς ή ολικώς ασκεπή ή ακάλυπτα ή βραχώδη, που όμως συνδέονται οργανικά με το σύνολο του πάρκου, και
β) περιοχές εντός σχεδίων πόλεων με φυσική ή τεχνητή δασική βλάστηση, οι οποίες δεν έχουν χαρακτηριστεί ως κοινόχρηστοι χώροι, πλην όμως λειτουργούν εκ των πραγμάτων ως πάρκα και άλση.

Σχόλιο 4: Στο πλαίσιο της κωδικοποίησης επιλέγεται η αυτούσια μεταφορά της διάταξης του άρθρου 71 παρ. 6 του ν.δ. 86/1969, που ισχύει αναλογικά στην κωδικοποιούμενη παρ. 3 και για τα άλση και τα πάρκα, αντί της παραπομπής στην ως άνω διάταξη.

Σχόλιο 5: Στην παρ. 5 απαλείφεται η αναφορά στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού ως πλεονασμός.

Σχόλιο 6: Στην κωδικοποιούμενη παρ. 8 του άρθρου 58 του ν. 998/1979 και στην κωδικοποιούμενη παρ. 3 του άρθρου 59 του ν. 998/1979 (κωδικοποιητική παρ. 11) διατηρείται η αναφορά στα δάση της περ. ε της παρ. 1 του άρθρου 69 του ν.δ. 86/1969, ήτοι στα περιαστικά δάση. Με δεδομένο όμως ότι η έννοια των «περιαστικών δασών» δεν διατυπώνεται στη Δασική Νομοθεσία, υπάρχει κίνδυνος πρόκλησης σύγχυσης της έννοιας των περιαστικών δασών με την έννοια των ελεύθερων χώρων αστικού και περιαστικού πρασίνου της πολεοδομικής νομοθεσίας (άρθρου 21 ν. 4269/2014). Σε κάθε περίπτωση συνιστάται στην ενότητα των ορισμών να συμπεριληφθεί και ο ορισμός των «περιαστικών δασών». Η προσθήκη αυτή ως πρόταση λήψης νομοθετικής πρωτοβουλίας εκφεύγει του πεδίου της παρούσας κωδικοποίησης.

Σχόλιο 7: Στην κωδικοποιητική παρ. 9 διαγράφεται η παραπομπή στο άρθρο 21 του ν. 4269/2014 λόγω της πρόσφατης κατάργησης της σχετικής διάταξης.

Σχόλιο 8: Στην κωδικοποιητική παρ. 11 διαγράφεται η παραπομπή στο άρθρο 21 του ν. 4269/2014 λόγω της πρόσφατης κατάργησης της σχετικής διάταξης.

1α. Υπό την επιφύλαξη των προβλεπομένων στα άρθρα 48 παρ. 1 και 59 του παρόντος κώδικα, δεν επιτρέπεται η μεταβολή του κύριου προορισμού και η αναίρεση της λειτουργίας των πάρκων ή αλσών, καθώς και των δασών της περ. ε` της παρ. 1 του άρθρου 69 του ν.δ. 86/ 1969 .

β. Η ως άνω απαγόρευση ισχύει επίσης για εκτάσεις που περιβάλλονται από τον οικιστικό ιστό χωρίς να έχουν ενταχθεί σε σχέδιο πόλης, φέρουν δασική βλάστηση, φυσικώς ή τεχνητώς δημιουργηθείσα και λειτουργούν εκ των πραγμάτων ως πάρκα και άλση.

γ. Στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας υπάγονται επίσης:

γα. τμήματα πάρκου ή άλσους, τα οποία είναι μερικώς ή ολικώς ασκεπή ή ακάλυπτα ή βραχώδη ή φέρουν μη δασική βλάστηση συνδέονται όμως οργανικά με το σύνολο του πάρκου ή άλσους υπό την έννοια ότι συμβάλλουν στη διατήρηση της φυσικής ισορροπίας του συνόλου και

γβ. εκτάσεις εντός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων, οι οποίες φέρουν δασική βλάστηση, φυσικώς ή τεχνητώς δημιουργηθείσα, και οι οποίες δεν έχουν χαρακτηριστεί ως κοινόχρηστοι χώροι, πλην όμως λειτουργούν εκ των πραγμάτων ως πάρκα και άλση.

2. Με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης εγκρίνονται οι μελέτες διαχείρισης των πάρκων και αλσών. Της έγκρισης αυτής προηγείται θετική γνώμη της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού όπου αυτή απαιτείται για λόγους προστασίας των αρχαιοτήτων ή κηρυγμένων μνημείων δυνάμει των διατάξεων του ν. 3028/ 2002.

3. Τα άλση και πάρκα του άρθρου αυτού, που προορίζονται για αισθητική απόλαυση, υπόκεινται σε διαχείριση ως δάση - πάρκα και επιτρέπεται σε αυτά η κατασκευή έργων και η εκτέλεση εργασιών που συντηρούν και εμπλουτίζουν τη βλάστηση, βελτιώνουν την αισθητική του τοπίου, εξασφαλίζουν την άνετη και ασφαλή κίνηση και εξυπηρέτηση των επισκεπτών και διευκολύνουν τη σωματική άσκηση και την πνευματική ανάταση του ανθρώπου. Η κατασκευή μόνιμων εγκαταστάσεων, απαραίτητων για τη λειτουργία των δασών - πάρκων, επιτρέπεται μόνο στο αναγκαίο μέτρο και σε εκτάσεις που δεν έχουν δασική βλάστηση, η δε συνολικά καταλαμβανόμενη από τις ανωτέρω εγκαταστάσεις έκταση δεν μπορεί να υπερβεί το πέντε τοις εκατό (5%) της συνολικής έκτασης και κατ' ανώτατο όριο τα δέκα στρέμματα. Με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας εξειδικεύεται το είδος των έργων και των εργασιών που επιτρέπονται ως αναγκαία για την επίτευξη των ως άνω σκοπών.

4. Υφιστάμενα κτίρια και υποδομές εντός πάρκων και αλσών χωρίς έγκριση εξαιρούνται της κατεδάφισης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις της διάταξης της προηγούμενης παραγράφου και της προβλεπομένης στη διάταξη αυτή υπουργικής απόφασης και, εφόσον οι οικείοι Ο.Τ.Α. εξασφαλίσουν εντός τριών (3) ετών από την έναρξη ισχύος του ν. 4280/2014 τις απαιτούμενες από την κείμενη νομοθεσία εγκρίσεις.

5. Κτίρια, εγκαταστάσεις και υποδομές που πραγματοποιήθηκαν από το Δημόσιο εντός πάρκων και αλσών κατά παρέκκλιση της κείμενης νομοθεσίας εξαιρούνται της κατεδάφισης.

6. Τυχόν πράξεις της διοίκησης που εκδόθηκαν για την προστασία των εκτάσεων της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου ανακαλούνται.

7. Αποφάσεις κήρυξης εκτάσεων ως δασωτέων ή αναδασωτέων που αφορούν πάρκα και άλση αίρονται με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης κατόπιν σχετικής

εισήγησης της αρμόδιας δασικής υπηρεσίας μετά τη δημιουργία ή αναδημιουργία της δασικής βλάστησης.

8. Έργα απαραίτητα για τη λειτουργία των δασών της περ. ε` της παρ. 1 του άρθρου 69 του ν.δ. 86/1969 των πάρκων και αλσών που συντηρούν και εμπλουτίζουν τη βλάστηση, βελτιώνουν την αισθητική του τοπίου, εξασφαλίζουν την άνετη, ασφαλή κίνηση και εξυπηρέτηση των επισκεπτών και διευκολύνουν τη σωματική άσκηση, την αναψυχή και την πνευματική ανάταση του ανθρώπου δεν συνιστούν μεταβολή της κατά προορισμό χρήσης των εν λόγω δασών, πάρκων και αλσών. Ο τυχόν αναδασωτέος χαρακτήρας τους δεν εμποδίζει την ανάπτυξη των έργων αυτών.

9. Σε πάρκα ή άλση και γενικότερα σε κοινόχρηστους χώρους πρασίνου δύναται, μετά από έρευνα για την καταλληλότητα του υπεδάφους, να κατασκευάζονται έργα του Μετρό ή του Τραμ και τα συνοδό έργα αυτών (π.χ. γραφεία), με την προϋπόθεση ότι θα αποκατασταθεί πλήρως από τον υπεύθυνο του έργου ή την αναθέτουσα αρχή, μετά το πέρας των εργασιών κατασκευής και στο σύνολο της έκτασης επέμβασης, η λειτουργία του πάρκου, του άλσους ή του χώρου πρασίνου ως φυσικού συστήματος εντός του αστικού ιστού.

10. α. Η παραχώρηση της χρήσεως πάρκου ή άλσους επιτρέπεται μόνο σε Ο.Τ.Α. α` και β` βαθμού, με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από εισήγηση της αρμόδιας περιφερειακής δασικής υπηρεσίας, υπό τον όρο της μη μεταβολής του προορισμού ή της χρήσης της παραχωρούμενης έκτασης. Επιτρέπονται έργα ή δραστηριότητες που είναι απολύτως αναγκαία για τη λειτουργία του πάρκου ή του άλσους.

β. Οι παραχωρησιούχοι υποχρεούνται με ευθύνη και δαπάνες τους να συντηρούν και να βελτιώνουν τη βλάστηση, να διαχειρίζονται και να φυλάσσουν τις εκτάσεις η χρήση των οποίων τους έχει παραχωρηθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Οι εκτάσεις αυτές διατηρούν στο ακέραιο πάντοτε το δασικό τους χαρακτήρα.

γ. Αν δεν τηρούνται οι όροι της παραχώρησης η τελευταία ανακαλείται.

11. Επιτρεπόμενες χρήσεις στα δάση της περ. ε` της παρ. 1 του άρθρου 69 του ν.δ. 86/1969 όπως ισχύει είναι αυτές της ήπιας αναψυχής και των κοινωφελών λειτουργιών. Οι τελευταίες εγκρίνονται, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος κώδικα .

Άρθρο .....

Σχέδια πόλεως

[Άρθρο 60 ν. 998/1979 και
Άρθρο 75 παρ. 13 ν. 998/1979]

Σχόλιο : Το άρθρο 75 παρ. 13 του ν. 998/1979 προτείνεται να απαλειφθεί λόγω της πάγιας νομολογίας του ΣτΕ, σύμφωνα με την οποία η ένταξη δασικού οικοσυστήματος εντός οικιστικής περιοχής ή σχεδίου πόλεως είναι αντίθετη προς το άρθρο 24 του Συντάγματος (ΣτΕ 1589/1999). **Η τελική, κατά νόμο, κρίση ανήκει στην ΚΕΚ.**

1. Επέκταση εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως ή επέκταση οικισμού υφισταμένου προ του 1923 ή δημιουργία οικιστικής περιοχής εντός δάσους ή δασικής έκτασης δεν επιτρέπεται ούτε είναι δυνατή η καθ' οιονδήποτε τρόπο παραχώρηση ή εκχώρηση δημοσίου ή

ιδιωτικού δάσους ή δασικής έκτασης, αντιστοίχως, προς δημιουργία ή επέκταση πόλεων, οικισμών ή οικιστικών περιοχών, πλην των επιτρεπομένων από τις ειδικότερες διατάξεις του Κεφαλαίου Α' του ν. 4280/2014 (Α' 159).

2. Επιτρέπεται η ένταξη δημόσιων εκτάσεων των περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα σε οικιστική περιοχή στην ηπειρωτική Ελλάδα, στην Κρήτη και στην Εύβοια, εφόσον η ένταξη αυτών προβλέπεται από τον πολεοδομικό σχεδιασμό και προκειμένου να αποτελέσουν ακίνητα υποδοχής συντελεστή δόμησης ή και ακίνητα ανταλλαγής οικοδομικών συνεταιρισμών κατά τις οικείες διατάξεις. Στις περιπτώσεις αυτές οι εκτάσεις παραδίδονται στο φορέα ελέγχου, εποπτείας, διαχείρισης, και υλοποίησης της «Τράπεζας Γης». Έως τη δημιουργία της Τράπεζας Γης για την παράδοση των εκτάσεων ανταλλαγής εκδίδεται κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία δημοσιεύεται, συνοδευόμενη από τα οικεία διαγράμματα και των δύο ακινήτων στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την απόφαση αυτή καθορίζονται οι όροι και οι λοιπές λεπτομέρειες σχετικά με την κατάρτιση της σχετικής αμφοτεροβαρούς εκπαιδευτικής σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και του ενδιαφερομένου, καθώς και η διαδικασία παράδοσης - παραλαβής.

Άρθρο .....

Άδεια κτήσης γης από οικοδομικό συνεταιρισμό

[Άρθρο 61 ν. 998/1979 (Α' 289)]

Σχόλιο 1: Η έννοια της κεντρικής δασικής υπηρεσίας δίδεται στην ενότητα των ορισμών.

Σχόλιο 2: Λόγω της κωδικοποίησης απαλείφεται η φράση «από την έναρξη ισχύος του παρόντος».

Κάθε κτήση γης από οικοδομικό συνεταιρισμό για οικοδόμηση εκτός εγκεκριμένου σχεδίου πόλης ή οικιστικής περιοχής, υπόκειται σε προηγούμενη έγκριση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από εισήγηση της κεντρικής δασικής υπηρεσίας, εφόσον πρόκειται για έκταση που δεν προστατεύεται ως έκταση δασικού χαρακτήρα, γεγονός που διαπιστώνεται από το δασικό χάρτη και αν δεν υπάρχει, με πράξη χαρακτηρισμού του αρμοδίου Δασάρχη ή του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Δασών, εάν δεν υφίσταται στο νομό Δασαρχείο. Η ως άνω έγκριση δεν εκδίδεται οσάκις κρίνεται αναγκαία η αναδάσωση κατ' εφαρμογή του άρθρου 37 παρ. 2 του παρόντος κώδικα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

Άρθρο .....

Παραχωρήσεις μετά την εκπλήρωση του σκοπού της επέμβασης

[Άρθρο 237Α ν.δ. 86/1969]

Σχόλιο 1: Με το π.δ. 24/2015 (ΦΕΚ Α΄/20/24.1.2015) συστήθηκε το Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας (μεταξύ άλλων) και από τις υπηρεσίες του πρώην Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, εν συνεχεία δε με το π.δ. 70/2015 (ΦΕΚ Α΄/114/22.9.2015) το Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετονομάστηκε σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Σχετικές αντικαταστάσεις στις παρ. 1 και 2.

Σχόλιο 2: Με το π.δ. 100/2014 «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» (Α΄ 167) καταργήθηκε η Ειδική Γραμματεία Δασών. Στην παρ. 2 αντικαθίσταται η σχετική αναφορά με την κεντρική δασική υπηρεσία, ο ορισμός της οποίας δίδεται στην ενότητα των ορισμών.

1. Κτήρια, εγκαταστάσεις και υποδομές, όπως δασικά κτήρια, δασοφυλάκεια, πυροφυλάκεια, αποθήκες, υδατοδεξαμενές, φυτώρια, εργοστάσια ξυλείας, ιχθυογεννητικοί σταθμοί, ορειβατικά καταλύματα, ξύλινα λυόμενα οικήματα κ.λπ., συμπεριλαμβανομένων και των ακινήτων που αποτελούσαν περιουσία των καταργηθέντων με το άρθρο 36 του ν. 2218/1994 (Α΄ 90) Ταμείων Γεωργίας Κτηνοτροφίας και Δασών των νομών και μη μεταγραφέντων κατά την παρ. 6 του άρθρου 36 του παραπάνω νόμου, που χρησιμοποιούν οι Περιφερειακές Δασικές Υπηρεσίες, ανήκουν κατά κυριότητα στο Ελληνικό Δημόσιο, με εξαίρεση τα μισθωμένα από αυτό κτήρια, η δε διαχείρισή τους ασκείται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

2. Τα παραπάνω ακίνητα καθώς και τα κτήρια και γενικά οι υποδομές που ανεγέρθηκαν εντός δασών, δασικών εκτάσεων και δημόσιων εκτάσεων των περ. α΄ και β΄ της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος Κώδικα και παραδόθηκαν στις δασικές υπηρεσίες λόγω εκπλήρωσης του σκοπού της επέμβασης ή επειδή εγκαταλείφθηκαν, αν δεν είναι αναγκαία στις Δασικές Υπηρεσίες που τα χρησιμοποιούν, επιτρέπεται, κατά παρέκκλιση των προβλεπομένων στην παρ. 12 του άρθρου 45 του ν. 998/1979, να παραχωρούνται κατά χρήση, για ορισμένο χρόνο, κατά προτεραιότητα, άνευ ανταλλάγματος, προς το Δημόσιο ή προς Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή, εφ΄ όσον δεν υπάρξει ενδιαφέρον από τους ως άνω τότε κατόπιν ανταλλάγματος, σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, που εκπληρώνουν κοινωφελή ή μη σκοπό. Τα ως άνω ακίνητα διατίθενται και για την εγκατάσταση κέντρων υποδοχής και φιλοξενίας μεταναστών.

Η διαχείριση των παραχωρούμενων ακινήτων γίνεται κατά παρέκκλιση των περί των χρήσεων γης και των όρων δόμησης κειμένων πολεοδομικών διατάξεων, εάν είναι αναγκαίο, προκειμένου να εκπληρωθεί ο σκοπός της παραχώρησης. Η παραχώρηση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από εισήγηση της Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται το τίμημα, ο σκοπός της παραχώρησης και μπορεί να τίθενται όροι, η μη εκπλήρωση των οποίων συνεπάγεται την

ανάκληση αυτής. Το ανωτέρω τίμημα κατατίθεται υπέρ του Πράσινου Ταμείου στον ειδικό κωδικό "Ειδικός Φορέας Δασών" και διατίθεται αποκλειστικά για την ανάπτυξη και προστασία των δασών.

3. Δεν μεταβάλλεται το νομικό καθεστώς κτηρίων, κτισμάτων και εγκαταστάσεων, που ανεγέρθηκαν σε εκτάσεις που παραχωρήθηκαν για κοινωφελείς σκοπούς με τις διατάξεις του άρθρου 14 του νδ 86/1969 σε νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ανεξαρτήτως ειδικής ή καθολικής διαδοχής αυτών και ανεξαρτήτως του ειδικότερου προσδιορισμού της κοινωφέλειας στον τίτλο παραχώρησης, εφ’ όσον εξακολουθεί η εξυπηρέτηση κοινωφελών σκοπών.

Άρθρο .....

Παραχωρήσεις ρητινευομένων δασών

[Άρθρο 64 ν. 998/1979, Άρθρο 14 ν. 3208/2003]

Σχόλιο 1: Τα εδάφια πρώτο, δεύτερο, τρίτο και έκτο της παρ. 1 του άρθρου 64 του ν. 998/1979 απαλείφονται σε συμμόρφωση με τις αποφάσεις ΑΠ 452/1992 και ΑΠΟΛ 10/1989, σύμφωνα με τις οποίες κάθε ενέργεια που συνιστά εγκατάλειψη της ρητινικής εκμετάλλευσης και οδηγεί σε αλλοίωση του δάσους απαγορεύεται, ενώ επίσης κρίθηκε ότι μεταβίβαση του πευκοδάσους σε μη ρητινοκαλλιεργητή για εκμετάλλευση διαφορετική, είναι άκυρη. Για τον ίδιο λόγο απαλείφονται οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 64 του ν. 998/1979, που ορίζουν τη σχετική διαδικασία.

Σχόλιο 2: Τα εδάφια τέταρτο και πέμπτο της παρ. 1 και η παρ. 6 του άρθρου 64 του ν. 998/1979 απαλείφονται λόγω αντισυνταγματικότητας σύμφωνα με την ΣτΕΟΛ 2855/2003. Συγκεκριμένα, με την πιο πάνω απόφαση κρίθηκε ότι η οικοπεδοποίηση δημοσίων και ιδιωτικών δασών δεν συνιστά λόγο υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος, που δικαιολογεί την μεταβολή του προορισμού του δάσους. Επισημαίνεται ότι ειδικά στην περίπτωση των οικοδομικών συνεταιρισμών η παραχώρηση εκτάσεων δασικού ενδιαφέροντος συνδέεται αρρήκτως με τον σκοπό των συνεταιρισμών, που δεν είναι άλλος από την οικιστική αξιοποίηση των παραχωρούμενων εκτάσεων. Ως εκ τούτου, δεν νοείται παραχώρηση σε οικοδομικό συνεταιρισμό έκτασης για σκοπό διαφορετικό από εκείνο της οικιστικής αξιοποίησης/οικοπεδοποίησης. Για τον λόγο αυτό, προτείνεται η απάλειψη των πιο πάνω διατάξεων λόγω αντισυνταγματικότητας, η οποία δεν μπορεί να θεραπευθεί μέσω άλλης διατύπωσης.

Σχόλιο 3: Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 64 του ν. 998/1979 απαλείφεται σε συμμόρφωση με τις αποφάσεις ΑΠ 452/1992 και ΑΠΟΛ 10/1989. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 απαλείφεται λόγω σιωπηρής κατάργησής του με την κωδικοποιητική παρ. 3.

Σχόλιο 4: Η παρ. 6 του άρθρου 64 ν. 998/1979 απαλείφεται τόσο σε συμμόρφωση με τη ΣτΕ Ολ 2855/2001 (βλ. προηγούμενο σχόλιο υπ’ αριθμ. 2) όσο και διότι δεν έχει πλέον πεδίο εφαρμογής και σε κάθε περίπτωση υπερκαλύπτεται από την παρ. 1 του άρθρου 14 ν. 3208/2003, η οποία κωδικοποιείται ως παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

Σχόλιο 5: Με την παρ. 1 κωδικοποιείται η παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 3208/2003. Με την παρ. 2 κωδικοποιείται η παρ. 5 του άρθρου 64 του ν. 998/1979. Με την παρ. 3 κωδικοποιείται η παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 3208/2003. Με την παρ. 4 κωδικοποιείται η

παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 3208/2003 και με την παρ. 5 κωδικοποιείται η παρ. 7 του άρθρου 64 του ν. 998/1979.

1. Παραχωρήσεις ρητινευόμενων δασών, που έγιναν με τις διατάξεις του άρθρου μόνου του νδ/τος της 17-18.10.1923 "Περί παραχωρήσεως της κυριότητας δασών ρητινευόμενων υπό ιδιωτών" (Α' 297), του άρθρου μόνου του νδ/τος της 1-13.12.1923 (Α' 320) περί επεκτάσεως της ισχύος του νδ της 17-18.10.1923 κ.λπ." και του άρθρου 50 του νδ/τος 2501/1953 "Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως ενίων διατάξεων των περί δασών νόμων" (Α' 200) καθώς και του άρθρου 64 του ν. 998/1979, εφ' όσον δεν ανακλήθηκαν μεταγενέστερα τα παραχωρητήρια, θεωρούνται ότι έγιναν κατά πλήρες δικαίωμα κυριότητας. Η διαχείριση των εν λόγω δασών γίνεται κατά τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, όπως και στα λοιπά δάση.
2. Εάν τα παραχωρηθέντα κατά τις διατάξεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου δάση ή δασοτεμάχια περιλαμβάνονται σε εθνικούς δρυμούς ή έχουν προστατευτικό χαρακτήρα, απαλλοτριώνονται αναγκαστικά υπέρ του Δημοσίου κατά τις σχετικές περί αναγκαστικών απαλλοτριώσεων διατάξεις.
3. Τυχόν υφιστάμενες δουλείες υπέρ του συνόλου των κατοίκων του δήμου ή της κοινότητας, στην περιοχή του οποίου ή της οποίας βρίσκονται τα ανωτέρω δάση διατηρούνται ισχυρές κατά τις διατάξεις των άρθρων ..... 56 και 57 του νδ 86/1969 (Α' 7).
4. Σε περίπτωση παραβίασης των όρων του παραχωρητηρίου και μεταβολής της χρήσης του παραχωρηθέντος δάσους, με ολική ή ουσιώδη μερική αποψίλωσή του, το παραχωρητήριο ανακαλείται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, προς τον σκοπό της αποκατάστασης του δασικού χαρακτήρα από τη δασική αρχή. Στις περιπτώσεις αυτές δεν εφαρμόζεται η παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003.
5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση που το Δημόσιο, μετά την ανάκληση παραχωρήσεων δασών, οι οποίες έγιναν αρχικά προς ιδιώτες, παραχώρησε νόμιμα εκ νέου τα ίδια δάση σε οικοδομικούς συνεταιρισμούς ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή κοινωφελή ιδρύματα, μέχρι την 11η Ιουνίου 1975.

Άρθρο .....

Δενδροκομική εκμετάλλευση καστανοτεμαχίων

[Άρθρο 66 ν. 998/1979 (Α' 289)]

1. Σε καστανοτεμάχια που βρίσκονται μέσα σε δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις ή σε δημοτικές ή διακατεχόμενες δασικού χαρακτήρα εκτάσεις, εξαιρουμένων των εκτάσεων της κατηγορίας β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του παρόντος κώδικα και στα οποία φύονται περισσότερα από πέντε (5) κατά στρέμμα εξημερωμένα ή μη καστανόδενδρα, μπορεί να παραχωρηθεί αντί τιμήματος χρήσης το δικαίωμα της δενδροκομικής εκμετάλλευσης αυτών σε μόνιμους κατοίκους του οικείου ΟΤΑ, κατά προτεραιότητα δε, σε κατ' επάγγελμα γεωργούς ή κτηνοτρόφους.
2. Ο δικαιούχος προβαίνει σε περιποίηση των καστανοδένδρων, σε εμβολιασμούς αυτών, σε καθαρισμό της άγριας βλάστησης, σε συμπληρωματικές φυτεύσεις καστανοδένδρων και

σε άλλα δασοκομικά ή διαχειριστικά μέτρα, σύμφωνα με τους όρους της παραχώρησης κατόπιν μελέτης, που έχει συνταχθεί από δασολόγο. Σε περίπτωση μη τήρησης των όρων αυτών ο δικαιούχος κηρύσσεται έκπτωτος και επιβάλλεται σε αυτόν διοικητικό πρόστιμο αναγόμενο σε 3.000 ευρώ ανά στρέμμα.

Άρθρο .....

Παραχωρήσεις δασικών εκτάσεων σε κοινωφελή ιδρύματα ιδρυόμενα από τα Ελληνικά Ορθόδοξα Πατριαρχεία

[Άρθρο 13 παρ. 2β εδάφια τέταρτο και πέμπτο του ν. 1734/1987, Άρθρο 53 παρ. 2 εδάφια δεύτερο , τρίτο και τέταρτο του ν. 4280/2014]

Σχόλιο 1: Στην παρ. 3 αντικαθίσταται ο Γενικός Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Συγκεκριμένα, με το άρθρο 28 του ν. 4325/2015 (Α' 47) συστήθηκε σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση θέση προϊσταμένου με τον τίτλο «Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης» και καταργήθηκε το άρθρο 6 παρ. 2 του ν. 3852/2010 (Α' 87), που προέβλεπε ότι των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων προΐσταται Γενικός Γραμματέας.

Σχόλιο 2: Με το π.δ. 24/2015 (ΦΕΚ Α'/20/24.1.2015) συστήθηκε το Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας (μεταξύ άλλων) και από τις υπηρεσίες του πρώην Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, εν συνεχεία δε με το ΠΔ 70/2015 (ΦΕΚ Α'/114/22.9.2015) το Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετονομάστηκε σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Σχετική αντικατάσταση στην παρ. 3.

1. Κατ' εξαίρεση και για εθνικούς λόγους επιτρέπεται να παραχωρούνται κατά κυριότητα ή κατά χρήση για ορισμένο χρόνο, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3, δημόσιες δασικές ή χορτολιβαδικές εκτάσεις σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, που χαρακτηρίζονται ως κοινωφελή ιδρύματα κατά την έννοια του Αστικού Κώδικα, τα οποία υφίστανται ή συνιστώνται από τα πρεσβυγενή Ελληνορθόδοξα (Ελληνόφωνα ορθόδοξα) Πατριαρχεία της Ανατολής ή την αυτοδιοίκητη Ιερά Μονή και Αρχιεπισκοπή του Όρους Σινά και εξυπηρετούν τους πνευματικούς, πολιτιστικούς, φιλανθρωπικούς, επιστημονικούς και λοιπούς κοινωφελείς σκοπούς των ανωτέρω θρησκευτικών καθιδρυμάτων.

2. Το καθεστώς των παραχωρουμένων εκτάσεων του προηγούμενου εδαφίου δεν θίγεται από το μεταγενέστερο των παραχωρήσεων ή τυχόν παρατάσεων αυτών χαρακτηρισμό των εκτάσεων ως δάση, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν υλοποιηθεί ή βρίσκονται σε εξέλιξη έργα ανέγερσης κτιρίων, κτισμάτων ή εγκαταστάσεων ή προπαρασκευαστικές εργασίες υλοποίησης των έργων αυτών, που κατατείνουν στην πραγμάτωση του σκοπού των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου του προηγούμενου εδαφίου.

3. Η παραχώρηση και η αλλαγή χρήσης στις ανωτέρω περιπτώσεις γίνεται με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αν πρόκειται για έκταση μέχρι δέκα στρέμματα, του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας , αν πρόκειται για έκταση μέχρι πενήντα στρέμματα και του υπουργικού συμβουλίου, αν πρόκειται για μεγαλύτερες εκτάσεις, ύστερα από εισήγηση της οικείας διεύθυνσης δασών. Η απόφαση για την παραχώρηση

συνοδεύεται από έκθεση της αρμόδιας υπηρεσίας προστασίας περιβάλλοντος του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τις πιθανές επιπτώσεις στο περιβάλλον από την παραχώρηση. Στην έκθεση αναφέρονται οι τυχόν όροι, με τους οποίους θα πρέπει να γίνει η παραχώρηση και τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν για την προστασία του περιβάλλοντος. Η μη συμμόρφωση με τους όρους και η μη εφαρμογή των μέτρων συνιστούν λόγο υποχρεωτικής ανάκλησης της παραχώρησης. Αν πρόκειται για παραχωρήσεις εκτάσεων που βρίσκονται σε παραμεθόριες ή αμυντικές περιοχές, απαιτείται προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Άρθρο .....

Παραχώρηση εκμετάλλευσης και βελτίωση δασών σε δασικούς συνεταιρισμούς

[Άρθρο 44 ν. 2169/1993]

Σχόλιο 1: Στις παρ. 1 και 2 αντικαθίσταται ο Γενικός Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Σχόλιο 2: Οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και ο θεσμός των νομαρχών καταργήθηκαν με το ν. 3852/2010. Οι αρμοδιότητές τους περιήλθαν κατά περίπτωση στις αιρετές Περιφέρειες και στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, ειδικότερα δε οι δασικές αρμοδιότητες στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις. Αντίστοιχα η διοικητική διαίρεση της χώρας σε νομούς αντικαταστάθηκε από τις περιφερειακές ενότητες. Σχετικές αντικαταστάσεις στις παρ. 2 και 3.

Σχόλιο 3: Με το άρθρο 12 του ν.3889/2010 ο Ειδικός Φορέας Δασών (Φορέας 120) του Κεντρικού Ταμείου Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών μεταφέρθηκε στο Πράσινο Ταμείο, το δε Κεντρικό Ταμείο Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών, που εποπτεύεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, μετονομάστηκε σε Ταμείο Γεωργίας και Κτηνοτροφίας και διατήρησε μόνο τους πόρους από τις γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες. Για τον λόγο αυτό γίνεται η σχετική αντικατάσταση στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 6.

1. Η επιλογή και ο τρόπος εκμετάλλευσης των συστάδων των κάθε μορφής δασών, που ανήκουν στο Δημόσιο ή σε νομικά πρόσωπα του δημόσιου τομέα του άρθρου 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982, γίνεται από τη Διεύθυνση Δασών της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η δε παραχώρηση της εκμετάλλευσης αυτών πραγματοποιείται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης –προς τους δασικούς συνεταιρισμούς του νομού ύστερα από αίτησή τους. Στους αυτούς Συνεταιρισμούς ανατίθενται και εργασίες συντήρησης και βελτίωσης των δασών αυτών.

2. Η παραχώρηση, εφόσον αφορά δάση του Δημοσίου γίνεται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης χωρίς μίσθωμα. Στις άλλες περιπτώσεις η παραχώρηση γίνεται με μίσθωμα και συντελείται με συμφωνία μεταξύ του ιδιοκτήτη του δάσους και του συνεταιρισμού. Στην απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και στη συμφωνία περιλαμβάνονται οι όροι εκτέλεσης των απαραίτητων, για την εκμετάλλευση, συντήρηση και βελτίωση του δάσους, δασικών εργασιών.

3. Διαφωνία ως προς τους όρους της συμφωνίας μεταξύ του ιδιοκτήτη και του συνεταιρισμού επιλύεται από το περιφερειακό συμβούλιο της περιφερειακής ενότητας της περιφέρειας του δάσους, με την επιφύλαξη της προσφυγής στο διοικητικό Πρωτοδικείο.
4. Αν ο δασικός συνεταιρισμός δεν πραγματοποιεί την εκμετάλλευση των δασών, σύμφωνα με τις οδηγίες της οικείας δασικής υπηρεσίας, εκτός των προστίμων που επιβάλλονται, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 4 του πδ 126/1986 (Α' 44), ο συνεταιρισμός κηρύσσεται έκπτωτος και αποκλείεται η παραχώρηση σε αυτόν της εκμετάλλευσης δασών για τον επόμενο χρόνο.
5. Όσα δάση δεν παραχωρήθηκαν στους δασικούς συνεταιρισμούς σύμφωνα με τις παραπάνω παραγράφους, τα εκμεταλλεύονται οι ιδιοκτήτες τους με αυτεπιστασία ή μίσθωση του λήμματος σύμφωνα με τις διατάξεις του νδ 86/1969 (Α' 7).
6. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από γνώμη της ΠΑΣΕΓΕΣ, καθορίζονται η διαδικασία, τα υποδείγματα συμφωνίας, οι εγγυήσεις και οι λοιπές λεπτομέρειες για την παραχώρηση της εκμετάλλευσης, συντήρησης και βελτίωσης δασών στους δασικούς συνεταιρισμούς. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται και τα ποσοστά στα ακαθάριστα έσοδα, που προέρχονται από την εκμετάλλευση δασών του Δημοσίου, τα οποία αποδίδονται στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και στον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου.
7. Από τις διατάξεις του άρθρου αυτού δεν θίγονται οι διατάξεις που αφορούν εθνικούς δρυμούς, τα αισθητικά δάση και τα διατηρητέα μνημεία της φύσης, καθώς και οι διατάξεις που αφορούν την καταβολή φόρου από τους ιδιοκτήτες των μη δημοσίων δασών.
8. Τα Καταστατικά Αγροτικών Συνεταιρισμών Εργασίας ή Συνεταιρισμών που είναι μισθωτές δημόσιων εκμεταλλεύσεων (δασικών, αλιευτικών), λόγω εξειδικευμένου αντικειμένου, μπορεί να θέτουν περιοριστικούς όρους για την εγγραφή μελών στους Συνεταιρισμούς.
9. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται για τα δάση που ανήκουν στους δήμους και ισχύουν οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 15 του ν. 2130/1993 (Α' 62).

Άρθρο .....

Παραχώρηση αλσών, κήπων, πάρκων και δενδροστοιχιών σε ΟΤΑ

[Άρθρο 25 ν. 2945/2001]

Σχόλιο 1: Στην παρ. 1 αντικαθίσταται ο Γενικός Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Σχόλιο 2: Με το π.δ. 100/2014 «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» (Α' 167) συστήθηκαν νέες Δ/νσεις και Γεν. Δ/νσεις. Για τον λόγο αυτό η αναφορά στην Υπηρεσία Γενικής Διεύθυνσης Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος στις παρ. 1 και 4 αντικαθίσταται με την αντίστοιχη αναφορά στην κεντρική δασική υπηρεσία, ο ορισμός της οποίας δίδεται στην ενότητα των ορισμών.

1. Με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας, άλση, κήποι, πάρκα και δενδροστοιχίες, που διαχειρίζεται το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή η οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση και βρίσκονται μέσα σε εγκεκριμένα ρυμοτομικά σχέδια και

μέσα στα όρια οικισμών που προϋπήρχαν του έτους 1923 ή καθορίστηκαν κατ’ εφαρμογή του από 24.4.1985 προεδρικού διατάγματος (Δ’ 181), μπορεί να παραχωρούνται κατά χρήση σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) της περιοχής, στην οποία βρίσκονται, ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ) ή άλλους φορείς του Δημοσίου Τομέα, ύστερα από αίτησή τους.

Η αίτηση για παραχώρηση σε ΟΤΑ συνοδεύεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Η απόφαση της παραχώρησης κοινοποιείται και στην Κεντρική Δασική Υπηρεσία . Με όμοια απόφαση καθορίζονται τα όργανα παράδοσης και παραλαβής των παραπάνω εκτάσεων που παραχωρούνται, ο τύπος και το περιεχόμενο του σχετικού πρωτοκόλλου, οι ειδικότεροι όροι και οι προϋποθέσεις της παραχώρησης και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια και διαδικασία.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και στις προβλεπόμενες από εγκεκριμένα Γενικά Πολεοδομικά και λοιπά σχέδια περιοχές για πολεοδόμηση.

3. Εκείνοι, προς τους οποίους γίνεται η παραχώρηση, υποχρεούνται με ευθύνη και δαπάνες τους να συντηρούν και να βελτιώνουν τη βλάστηση, να διοικούν, να διαχειρίζονται, να εκμεταλλεύονται, να φυλάσσουν και γενικά να προστατεύουν με οποιονδήποτε τρόπο τις παραχωρούμενες εκτάσεις, οι οποίες διατηρούν στο ακέραιο και για πάντα τον δασικό τους χαρακτήρα και εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

4. Απαγορεύεται η δημιουργία οποιασδήποτε εγκατάστασης μέσα στην έκταση που παραχωρήθηκε, εκτός από εκείνες που η Κεντρική Δασική Υπηρεσία κρίνει ως απολύτως αναγκαίες για τη δημόσια υγεία ή την εξυπηρέτηση του κοινού.

5. Οι παραχωρήσεις της παρ. 1 ανακαλούνται με τον τρόπο που έγιναν οποτεδήποτε, εφ’ όσον ήθελε επιχειρηθεί αλλαγή του προορισμού ή της χρήσης ή του χαρακτήρα των εκτάσεων που παραχωρούνται σύμφωνα με τα παραπάνω.

Άρθρο .....

Οριστικοποίηση παραχωρήσεων δασικών εκτάσεων

[Άρθρο 17 ν. 3208/2003]

Σχόλιο 1: Στις παρ. 2 και 3 αντικαθίσταται ο Γενικός Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Σχόλιο 2: Σύμφωνα με την ειδική διάταξη του άρθρου 52 παρ. 18 του ν. 4280/2014, η παρ. 2 (πλην του τελευταίου εδαφίου) και η παρ. 3 της παρούσας διάταξης παύουν να ισχύουν δύο (2) χρόνια την έναρξη ισχύος του ν. 4280/2014. Συνεπώς, μετά την πάροδο του παραπάνω χρονικού διαστήματος, οι παραπάνω διατάξεις πρέπει να απαλειφθούν, εκτός εάν παραταθεί η ισχύς τους. Με δεδομένο ότι το διάστημα αυτό έχει ήδη παρέλθει, χωρίς εν τω μεταξύ να παραταθεί νομοθετικά η ισχύς των εν λόγω διατάξεων, η παρ. 2 πλην του τελευταίου εδαφίου και η παρ. 3 του άρθρου 17 του ν. 3208/2003 πρέπει να απαλειφθούν. Σχετικό σχόλιο έχει υποβληθεί και στο πλαίσιο της διαβούλευσης επί του Παραδοτέου Π.5.1, το οποίο έχει γίνει δεκτό.

1. Δημόσια και ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις που παραχωρήθηκαν για γεωργική ή δενδροκομική καλλιέργεια με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, όπως αυτές κατά καιρούς ίσχυσαν και κωδικοποιήθηκαν με τα άρθρα 14 έως και 27 του ν.δ. 86/1969 (Α'7) , εφ' όσον αξιοποιήθηκαν κατά τους όρους της παραχώρησης ή της εκχέρωσης, εκδόθηκαν οριστικά παραχωρητήρια και ουδέποτε μετέβαλαν τη χρήση, για την οποία παραχωρήθηκαν, δεν υπάγονται καθ' οιονδήποτε τρόπο στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και μπορούν να διατεθούν για χρήση, συναφή προς τον σκοπό της παραχώρησης.
2. Οριστικά παραχωρητήρια, που εκδόθηκαν μετά την ισχύ του ν. 998/1979, είναι έγκυρα.

Άρθρο .....**Διοικητικές Παραχωρήσεις Δασών μετά την 21^η Απριλίου 1967**

[Άρθρο 75 παρ. 5 ν. 998/1979]

Σχόλιο: Η διάταξη εισάγεται, λαμβάνοντας υπόψη την σχετική αναφορά του σε σχόλιο που υποβλήθηκε κατά την Διαβούλευση επί του Παραδοτέου Π.5.1, το οποίο έχει γίνει δεκτό.

Διοικητικές παραχωρήσεις δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων προς οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή και ιδιώτες, οι οποίες διενεργήθηκαν μετά την 21ην Απριλίου 1967 κατά παράβαση των κατά τον χρόνο της παραχώρησης κειμένων διατάξεων, ανακαλούνται υποχρεωτικώς εντός τριετίας από την έναρξη της ισχύος του ν. 998/1979, ανεξαρτήτως του χρόνου που έχει μεσολαβήσει και της τυχόν μεταγραφής του ως άνω άκυρου τίτλου. Η εκ νέου παραχώρηση αυτών κατά κυριότητα ή κατά χρήση επιτρέπεται μόνον υπό τους όρους και προϋποθέσεις των διατάξεων του παρόντος κώδικα.

Άρθρο .....**Παραχωρήσεις από το δημόσιο κτήμα Μανωλάδας**

[Άρθρο 32 ν.δ. 86/1969]

Σχόλιο 1: Τίθεται προς την ΚΕΚ το ερώτημα της συγκέντρωσης των διατάξεων ειδικού/τοπικού ενδιαφέροντος σε διακριτό κεφάλαιο του Σχεδίου Κώδικα.

Σχόλιο 2: Το αναφερόμενο στην παρ. 4 περ. β Ειδικό Ταμείο Εποικισμού καταργήθηκε με το άρθρο 2 του ν. 634/1977 (Α' 186), το σύνολο δε των αρμοδιοτήτων, εσόδων και πόρων του περιήλθαν στο Ελληνικό Δημόσιο.

1. Παραχωρήσεις από το δημόσιο κτήμα Μανωλάδας, οι οποίες έγιναν προς γεωργούς είτε βάσει του α.ν. 857/1937 (Α' 367) είτε βάσει των διατάξεων της δασικής νομοθεσίας, οι οποίες ίσχυαν πριν από αυτό, θεωρούνται ότι έγιναν νόμιμα, έστω και αν καθ' οιονδήποτε

τρόπο προκύπτει ακυρότητα των παραχωρήσεων αυτών, τα οικεία δε παραχωρητήρια εκδίδονται από την αρμόδια δασική υπηρεσία.

2. Αν για τις ως άνω παραχωρήσεις είχε καθορισθεί τίμημα πριν την 28η Απριλίου 1941, υφιστάμενη τυχόν οφειλή θεωρείται ότι έχει αποσβεσθεί δυνάμει του ν. 18/1944. Αν τέτοιο τίμημα δεν είχε καθορισθεί, εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις της παρ. 4 του παρόντος άρθρου.

3. Παραχωρήσεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, οι οποίες έγιναν προς Κοινότητες, θεωρούνται ότι έγιναν για την εγκατάσταση των κατοίκων τους με διανομή των εκτάσεων που παραχωρήθηκαν.

4. Εκτάσεις του δημόσιου κτήματος Μανωλάδας, οι οποίες έχουν καταληφθεί καθ' οιονδήποτε τρόπο από αγρότες μέχρι την 31.12.1947 και έκτοτε κατέχονται συνεχώς μέχρι σήμερα από αυτούς ή από τους γενικούς ή ειδικούς διαδόχους τους, παραχωρούνται σε αυτούς που τις κατέχουν και τις καλλιεργούν ή τις εκμεταλλεύονται κτηνοτροφικά ως εξής:

α) Σε εκείνους, οι οποίοι έχουν ατομική γαιοκτησία μέχρι πενήντα (50) στρέμματα, από οποιαδήποτε αιτία, από τη δημόσια έκταση την οποία κατέχουν παραχωρείται τόση έκταση όση απαιτείται, ώστε το σύνολο να μην υπερβαίνει τα ενενήντα (90) στρέμματα συνυπολογιζομένης και της ατομικής ως άνω γαιοκτησίας τους.

β) Σε εκείνους, οι οποίοι έχουν ατομική γαιοκτησία από πενήντα (50) μέχρι εκατόν πενήντα (150) στρέμματα, από οποιαδήποτε αιτία, παραχωρείται έκταση τριάντα (30) στρεμμάτων από τη δημόσια έκταση, την οποία κατέχουν αυθαίρετα. Η τυχόν πέρα των ανωτέρω ορίων δημόσια έκταση που απομένει στους ως άνω δικαιούχους διατίθεται υπέρ ακτημόνων καλλιεργητών, οι οποίοι δικαιούνται αποκατάσταση κατά την αγροτική νομοθεσία. Η παραχώρηση διενεργείται με απόφαση της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων, η οποία αποφαινεται σχετικά με τη συνδρομή των ως άνω όρων βάσει κάθε νόμιμου αποδεικτικού στοιχείου. Το κατά στρέμμα τίμημα των εκτάσεων, οι οποίες παραχωρούνται σύμφωνα με τα ανωτέρω, ορίζεται με την ίδια ως άνω απόφαση της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων στο 1/3 της τρέχουσας κατά τον χρόνο παραχωρήσεως αξίας. Το τίμημα εξοφλείται σε έξι (6) ισόποσες ετήσιες άτοκες δόσεις και εισπράττεται κατά τις διατάξεις για την είσπραξη δημοσίων εσόδων. Ποσοστό 15% από το τίμημα περιέρχεται στο Ελληνικό Δημόσιο για την κάλυψη των εξόδων της απαλλοτριωτικής διαδικασίας.

Άρθρο .....

Παραχώρηση χρήσης Εθνικού Κήπου στο Δήμο Αθηναίων

[Άρθρο 25 ν. 3274/2004]

Σχόλιο 1: Με το π.δ. 70/2015 (ΦΕΚ Α' 114) το Υπουργείο Πολιτισμού μετονομάστηκε σε Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού. Σχετική αντικατάσταση στην παρ. 3.

Σχόλιο 2: Οι παρ. 5-8 μπορούν να μην συμπεριληφθούν στην κωδικοποίηση, καθώς αφορούν τη λύση, εκκαθάριση και άλλα διοικητικά θέματα του ΝΠΔΔ «Επιτροπή Δημοσίων Κήπων και Δενδροστοιχιών» και συνεπώς εκφεύγουν του αντικείμενου της δασικής νομοθεσίας. Στην περ. αυτή η κωδικοποιούμενη παρ. 9 θα πρέπει να αναριθμηθεί σε κωδικοποιητική παρ. 5.

1. Παραχωρείται δωρεάν, κατά χρήση, για διάρκεια ενενήντα (90) ετών στο Δήμο Αθηναίων ο Εθνικός Κήπος μαζί με την περίφραξη και τις υπάρχουσες σε αυτόν κάθε είδους εγκαταστάσεις που ανήκουν στη διοίκηση και διαχείριση του Ν.Π.Δ.Δ. «Επιτροπή Δημοσίων Κήπων και Δενδροστοιχιών».
2. Η παράδοση της χρήσης του Εθνικού Κήπου θα γίνει σε εκπρόσωπο του Δήμου Αθηναίων από το διοικητικό συμβούλιο του ανωτέρω Ν.Π.Δ.Δ. ή τους εκκαθαριστές της παραγράφου 6 του άρθρου αυτού. Για την παράδοση θα συνταχθεί σχετικό πρωτόκολλο, στο οποίο θα επισυναφθεί τοπογραφικό διάγραμμα που θα απεικονίζει την περίφραξη και τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις.
3. Ο Δήμος Αθηναίων υποχρεούται, με ευθύνη του, να συντηρεί και να βελτιώνει τη βλάστηση, να διοικεί, διαχειρίζεται, εκμεταλλεύεται και φυλάσσει και γενικά να προστατεύει τον παραχωρούμενο Εθνικό Κήπο, ο οποίος θα διατηρεί στο ακέραιο το δασικό του χαρακτήρα και προορισμό και θα εξακολουθεί να διέπεται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.
4. Η παραχώρηση του Εθνικού Κήπου γίνεται με τις κατωτέρω πρόσθετες υποχρεώσεις:
  - α. Απαγορεύεται η δημιουργία οποιασδήποτε εγκατάστασης μέσα στον Κήπο, εκτός από εκείνες που είναι απολύτως αναγκαίες για τη δημόσια υγεία και έχουν σχετική έγκριση από τα κατά περίπτωση αρμόδια όργανα.
  - β. Εργασίες συντήρησης και κάθε είδους εξωραϊστικά λειτουργικά και λοιπά έργα οφείλουν να διατηρούν και να αναδεικνύουν τον υπάρχοντα κηποτεχνικό ρυθμό και υπόκεινται σε ευρύτερο σχεδιασμό του χώρου, ο οποίος σέβεται την αναλογία ανοικτών και κλειστών χώρων, συμβάλλει στη διατήρηση και ανανέωση του σταθερού φυτικού υλικού και προστατεύει όλα τα στοιχεία που προσδίδουν ιδιαίτερη αισθητική αξία στον Εθνικό Κήπο και
  - γ. Οι μελέτες που απαιτούνται για την εκτέλεση έργων εντός του Εθνικού Κήπου, συμπεριλαμβανομένων και των αρχιτεκτονικών μελετών για την επισκευή ή επέκταση υπάρχοντων κτισμάτων υποδομής, υποβάλλονται προς έγκριση στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. Οι κάθε είδους εργασίες εκτελούνται ύστερα από έγκριση της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και υπό την επίβλεψη εκπροσώπου της. Αν εντοπισθούν αρχαιότητες, ακολουθεί ανασκαφική έρευνα με δαπάνη του Δήμου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 37 του Ν. 3028/2002, από τα αποτελέσματα της οποίας και εξαρτάται η περαιτέρω πορεία των εργασιών.
5. Οι δαπάνες συντήρησης, φυσικού εμπλουτισμού, φύλαξης και εν γένει διαχείρισης του Εθνικού Κήπου βαρύνουν εφεξής τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, στον οποίο εγγράφεται, κατ' έτος, ειδική πίστωση που διατίθεται στο Δήμο Αθηναίων, ο οποίος υποχρεούται να τη χρησιμοποιεί, αποκλειστικά, για τις ανάγκες του Εθνικού Κήπου.

Άρθρο .....

Παραχωρήσεις δασικών εκτάσεων για ίδρυση ιατρείων

[Άρθρα 1-14 ν. 3874/1929]

Σχόλιο : Η διάταξη πρέπει να θεωρηθεί σιωπηρώς καταργηθείσα, καθώς έχει περιπέσει σε αχρησία από μακρού και ο σκοπός της έχει εκλείψει. Η τελική κρίση ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Σχετικό σχόλιο για το ότι η διάταξη έχει περιπέσει σε αχρησία έχει υποβληθεί στο πλαίσιο της Δημόσιας Διαβούλευσης επί του Παραδοτέου Π.4.1 (α) «Προτάσεις Ρυθμιστικού Πλαισίου στο πλαίσιο της καλής νομοθέτησης-Προτάσεις βελτίωσης», το οποίο έχει γίνει δεκτό σύμφωνα με το Παραδοτέο Π.4.3. «Έκθεση Απολογισμού Διαβούλευσης» (σελ. 16).]

Άρθρο .....

Παραχώρηση δασικής έκτασης στο Ταμείο Εθνικού Στόλου

[α.ν. 109/1967]

Σχόλιο: Η συγκεκριμένη διάταξη είναι τοπικού ενδιαφέροντος και αποτελεί ατομική ρύθμιση. Προτείνεται η μη συμπερίληψή της στην κωδικοποίηση ή διαφορετικά η συμπερίληψή της σε διακριτό κεφάλαιο του Σχεδίου Κώδικα στο οποίο θα συγκεντρωθούν οι διατάξεις ειδικού και τοπικού ενδιαφέροντος. Η τελική κατά νόμο κρίση ανήκει στην ΚΕΚ.

Για το λόγο αυτό δεν γίνεται νομοτεχνική επεξεργασία του κειμένου στην παρούσα φάση. Αν, παρά ταύτα, η διάταξη αυτή κριθεί ως κωδικοποιητέα, το γεγονός ότι αναφέρεται σε παραχώρηση η οποία έχει ήδη ολοκληρώσει τις έννομες συνέπειές της κατά το παρελθόν καθιστά αδύνατη από νομοτεχνικής και ουσιαστικής πλευράς την επικαιροποίησή της. Ως εκ τούτου, η κωδικοποίηση της διάταξής αυτής δεν είναι νοητή παρά μόνο υπό την έννοια της επί λέξει παράθεσης του αρχικού περιεχομένου της. **Το ζήτημα τελεί υπό την τελική κρίση της ΚΕΚ.**

Με το παρόν κωδικοποιούνται οι διατάξεις του άρθρου μόνου του α.ν. 109/1967 (ΦΕΚ Α 145), το περιεχόμενο του οποίου έχει επί λέξει ως εξής:

« Άρθρον μόνον

1. Παραχωρείται δωρεάν προς το Ταμείον Εθνικού Στόλου (ΤΕΣ) και διά τας ανάγκας αυτού, κατά πλήρη κυριότητα, νομήν και κατοχήν, δημοσία δασική έκτασις ανήκουσα εις την κυριότητα και νομήν του Δημοσίου και τελούσα υπό την διοίκησιν και διαχείρισιν της Υπηρεσίας της Γενικής Διευθύνσεως Δασών του Υπουργείου Γεωργίας, χιλίων εκατόν εξήκοντα πέντε (1.165) στρεμμάτων εις την τοποθεσίαν Λοιμικού Αγίας Μαρίνης περιοχής Μαραθώνος Αττικής, ως αυτή εμφανίζεται υπό τα στοιχεία ΑΒΓΔΕΖΗΘΙΚΛΜΝΑ εις το υπ` αριθ.43/67 τοπογραφικόν διάγραμμα της Διευθύνσεως Υδρογραφίας του ΓΕΝ, προσηρτημένον εις τον παρόντα Νόμον και δημοσιευόμενον μετ` αυτού εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ίνα αποτελέση εν όλον και ενιαίον μετά του Νόμου κείμενον.
2. Καταργούνται αφ` ης ίσχυσαν ο ν. 3461/1955 «Περί παραχωρήσεως εκτάσεως εις το Ταμείον Εθνικού Στόλου» (ΦΕΚ 346 Α`/1955) και η ΠΥΣ 142 της 24.1.1956 «Περί

παραχώρησης εις το Ταμείον Εθνικού Στόλου ακινήτων του Δημοσίου» (ΦΕΚ 32 Α`/1956) και ουδέν δικαίωμα απορρέον εκ τούτων αναγνωρίζεται υπέρ του Ταμείου Εθνικού Στόλου».

Άρθρο .....

Παραχώρηση δημόσιας δασικής αναδασωτέας έκτασης σε Δ. Καβάλας

[ν.δ. 233/1969]

Σχόλιο: Η συγκεκριμένη διάταξη είναι τοπικού ενδιαφέροντος και αποτελεί ατομική ρύθμιση. Προτείνεται η μη συμπερίληψή της στην κωδικοποίηση ή διαφορετικά η συμπερίληψή της σε διακριτό κεφάλαιο του Σχεδίου Κώδικα στο οποίο θα συγκεντρωθούν οι διατάξεις ειδικού και τοπικού ενδιαφέροντος. Η τελική κατά νόμο κρίση ανήκει στην ΚΕΚ.

Για το λόγο αυτό δεν γίνεται νομοτεχνική επεξεργασία του κειμένου στην παρούσα φάση. Αν, παρά ταύτα, η διάταξη αυτή κριθεί ως κωδικοποιητέα, το γεγονός ότι αναφέρεται σε παραχώρηση η οποία έχει ήδη ολοκληρώσει τις έννομες συνέπειές της κατά το παρελθόν καθιστά αδύνατη από νομοτεχνικής και ουσιαστικής πλευράς την επικαιροποίησή της. Ως εκ τούτου, η κωδικοποίηση της διάταξής αυτής δεν είναι νοητή παρά μόνο υπό την έννοια της επί λέξει παράθεσης του αρχικού περιεχομένου της. **Το ζήτημα τελεί υπό την τελική κρίση της ΚΕΚ.**

Με το παρόν κωδικοποιούνται οι διατάξεις των άρθρων 1, 2 και 3 του ν.δ. 233/1969 (ΦΕΚ Α 130), το περιεχόμενο των οποίων έχει επί λέξει ως εξής:

«Άρθρον 1

1. Δι' αποφάσεως του Υπουργού Γεωργίας, δημοσιευομένης εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μεταβιβάζεται κατά κυριότητα και νομήν και άνευ ανταλλάγματος εις τον Δήμον Καβάλας, προς ανέγερσιν Τουριστικού Περιπτέρου, δασική αναδασωτέα έκτασις, ανήκουσα εις το Δημόσιον, τελούσα δε υπό την διοίκησιν και διαχείρισιν της Γενικής Δ/σεως Δασών του Υπ. Γεωργίας, επιφανείας πέντε (5) στρεμμάτων, κειμένης εις την θέσιν "Αγιον Σύλλας" του Δήμου Καβάλας ως αύτη εμφανίζεται υπό τα στοιχεία Α.Β.Γ.Δ.Α. εις το από 8.4.1968 τοπογραφικόν διάγραμμα υπό κλίμακα 1/500, συνταγέν υπό του μηχανικού του Δήμου Καβάλας και θεωρηθέν υπό του Δασάρχου Καβάλας. Τα διάγραμμα τούτο προσαρτάται τω παρόντι νόμω και δημοσιεύεται μετ' αυτού εις Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
2. Αίρεται εκ της, κατά τ' ανωτέρω μεταβιβαζομένης εκτάσεως η δια της υπ' αριθ. 33233/31.3.27 αποφάσεως του Υπουργού Γεωργίας, (ΦΕΚ 27/8.4.2Τ.Β.) επιβληθείσα αναδάσωσης άνευ άλλης διατυπώσεως.
3. Το Δημόσιον ουδεμίαν υπέχει ευθύνην δια τυχόν νομικά ελαττώματα της μεταβιβαζομένης εκτάσεως.

Άρθρον 2

Η κατά το προηγούμενον άρθρον μεταβίβασις ανατρέπεται, η δε κυριότης και νομή της μεταβιβαζομένης εκτάσεως επανέρχεται αυτοδικαίως εις το Ελληνικόν Δημόσιον, εάν εντός τριετίας από της εγκαταστάσεως του Δήμου Καβάλας επί της ως άνω εκτάσεως δεν ήθελεν εκπληρωθή ο δι' όν η μεταβίβασις σκοπός ή ήθελεν μεταβληθή η χρήσις.

Άρθρον 3

Ο οριστικός αποτερματισμός και η οροθέτησις της μεταβιβαζομένης εκτάσεως γεννήσεται, μερίμνη της Δασικής Υπηρεσίας, δαπάναις του Δήμου Καβάλας εντός εξαμήνου από της δημοσιεύσεως του παρόντος.».

Άρθρο

Περί παραχωρήσεως δημόσιας δασικής εκτάσεως στη Χριστιανική Αδελφότητα των Νέων Θεσσαλονίκης (ΧΑΝΘ)

[ν.δ. 525/1970 (Α' 105)]

Σχόλιο: Η συγκεκριμένη διάταξη είναι τοπικού ενδιαφέροντος και αποτελεί ατομική ρύθμιση. Προτείνεται η μη συμπερίληψή της στην κωδικοποίηση ή διαφορετικά η συμπερίληψή της σε διακριτό κεφάλαιο του Σχεδίου Κώδικα στο οποίο θα συγκεντρωθούν οι διατάξεις ειδικού και τοπικού ενδιαφέροντος. Η τελική κατά νόμο κρίση ανήκει στην ΚΕΚ.

Για το λόγο αυτό δεν γίνεται νομοτεχνική επεξεργασία του κειμένου στην παρούσα φάση. Αν, παρά ταύτα, η διάταξη αυτή κριθεί ως κωδικοποιητέα, το γεγονός ότι αναφέρεται σε παραχώρηση η οποία έχει ήδη ολοκληρώσει τις έννομες συνέπειές της κατά το παρελθόν καθιστά αδύνατη από νομοτεχνικής και ουσιαστικής πλευράς την επικαιροποίησή της. Ως εκ τούτου, η κωδικοποίηση της διάταξής αυτής δεν είναι νοητή παρά μόνο υπό την έννοια της επί λέξει παράθεσης του αρχικού περιεχομένου της. **Το ζήτημα τελεί υπό την τελική κρίση της ΚΕΚ.**

Με το παρόν κωδικοποιούνται οι διατάξεις των άρθρων 1,2, 3 και 4 του ν.δ. 525/1970 (ΦΕΚ Α 105), το περιεχόμενο των οποίων έχει επί λέξει ως εξής:

«Άρθρον 1

1. Δι' αποφάσεως του Υπουργού Γεωργίας, δημοσιευόμενης εις Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μεταβιβάζεται κατά πλήρη κυριότητα και άνευ ανταλλάγματος εις την χριστιανικήν Αδελφότητα των Νέων Θεσσαλονίκης προς ανέγερσιν μονίμων εγκαταστάσεων παραθερισμού και κατασκηνωτικού κέντρου διεθνών συναντήσεων μελών ΧΑΝΘ και χειμερινής προπονήσεως αθλητών Βορείου Ελλάδος δασική παραθαλασσία έκτασις, ανήκουσα εις το Δημόσιον τελούσα δε υπό την διοίκησιν και διαχειρίσιν της Διευθύνσεως Δασών του Υπουργείου Γεωργίας, επιφανείας εκατόν είκοσι (120) στρεμμάτων, κειμένη εις θέσιν "Γλύφακας - Τσακνής", ως αυτή εμφανίζεται υπο τα στοιχεία Α.Β.Γ.Δ.Α. εις το από Απριλίου 1967 τοπογραφικών διάγραμμα υπό κλίμακα 1:1000 περιοχής Αγίου Νικολάου (Σιθωνίας) Χαλκιδικής, συνταγέν υπό του μηχανικού Κων. Σκουλιού και θεωρηθέν υπό του Δασάρχου Πολυγύρου. Το διάγραμμα τούτο προσαρτάται τω παρόντι και δημοσιεύεται μετ' αυτού εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
2. Της κατά τ' ανωτέρω παραχωρήσεως εξαιρείται ο αιγιαλός ως ορίζεται ούτος υπό των κειμένων διατάξεων "περί αιγιαλού και παραλίας".
3. Το Δημόσιον ουδεμίαν υπέχει ευθύνην διά τυχόν νομικά ελαττώματα της μεταβιβαζομένης εκτάσεως.

Άρθρον 2

Η κατά το προηγούμενον άρθρον μεταβίβασις ανατρέπεται, η δε κυριότης της μεταβιβαζόμενης εκτάσεως επανέρχεται αυτοδικαίως εις το Ελληνικόν Δημόσιον εάν εντός τριετίας από της εγκαταστάσεως της παραχωρησιούχου Αδελφότητος επί της ως άνω εκτάσεως δεν ήθελεν εκπληρωθή ο δι' ον μεταβίβασις σκοπός ή οποτεδήποτε ήθελε μεταβιβασθή η κυριότης του όλου ή τμήματος της παραχωρούμενης εκτάσεως ή ήθελε μεταβληθή ή παραχωρηθή εις τρίτους η εκμετάλλευσις ή η χρήσις ταύτης. Ωσαύτως εις περίπτωσιν διαλύσεως του Νομικού τούτου προσώπου καθ' οιονδήποτε τρόπον, η παραχωρούμενη έκτασις επανέρχεται κατά κυριότητα εις το Δημόσιον.

Άρθρον 3

Ο οριστικός αποτερματισμός και η οροθέτησις της μεταβιβαζόμενης εκτάσεως γενήσεται μερίμνη της Δασικής Υπηρεσίας, δαπάναις της Χριστιανικής Αδελφότητος των Νέων Θεσσαλονίκης εντός εξαμήνου από της δημοσιεύσεως του παρόντος.».

Άρθρο .....

Στεγαστική αποκατάσταση αναπήρων

[ν.δ. 682/1970 (Α' 201)]

Σχόλιο 1: Η διάταξη αφορά στη δυνατότητα παραχώρησης εκτάσεων δασικού ενδιαφέροντος για οικιστικούς σκοπούς, που, κατά τη παγία νομολογία του Σ.τ.Ε. δεν συνιστά νόμιμο λόγο επιτρεπτής επέμβασης και, επομένως, προτείνεται να απαλειφθεί. Η τελική κατά νόμο κρίση ανήκει στην ΚΕΚ.

Σημειώνεται όμως ότι, σε περίπτωση τυχόν κατάργησής της, θα πρέπει ταυτόχρονα να θεσπισθεί άλλη διάταξη, η οποία θα ρυθμίζει τα ζητήματα των γενομένων μέχρι σήμερα παραχωρήσεων κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης αυτής, ιδίως δε ζητήματα νομιμότητας παραχωρήσεων γενομένων μέχρι την έναρξη ισχύος του Συντάγματος 1975, ώστε να μην θιγούν γεγεννημένα εμπράγματα δικαιώματα τρίτων. Σε κάθε περίπτωση, το έργο αυτό εκφεύγει του πεδίου της παρούσας κωδικοποίησης και αποτελεί πρόταση προς τη Διοίκηση. Σε περίπτωση που κριθεί ότι πρέπει ν απαλειφθεί ως αντισυνταγματική προτείνεται η μη συμπερίληψή της στην κωδικοποιητέα ύλη.

Αν, παρά ταύτα, η διάταξη αυτή κριθεί ως κωδικοποιητέα καθίσταται αδύνατη από νομοτεχνικής και ουσιαστικής πλευράς η επικαιροποίησή της. Ως εκ τούτου, η κωδικοποίηση της διάταξης αυτής δεν θα είναι νοητή παρά μόνο υπό την έννοια της επί λέξει παράθεσης του αρχικού περιεχομένου της. Το εν γένει ζήτημα τελεί υπό την τελική κρίση της ΚΕΚ.

Σχόλιο 2: Ειδικά για την περ. β της παραγράφου 4, που αναφέρεται στα κοινωνικά φρονήματα σημειώνονται τα εξής : Τα πιστοποιητικά κοινωνικών φρονημάτων αποτελούσαν κρατικά έγγραφα, που πιστοποιούσαν την εθνικοφροσύνη του κατόχου τους και η προσκόμισή τους αποτελούσε αναγκαία προϋπόθεση για την διεκπεραίωση συναλλαγών του πολίτη με τη διοίκηση, όπως ο διορισμός στο Δημόσιο, η εισαγωγή στο πανεπιστήμιο ή ακόμη και έκδοση μίας απλής διοικητικής πράξης (όπως εν προκειμένω η έκδοση διοικ. πράξης παραχώρησης δασικών εκτάσεων). Το εύρος της εφαρμογής τους διαφοροποιείτο κατά καιρούς ανάλογα προς την πολιτική βούληση της εκάστοτε

κυβέρνησης. Μετά το 1974 περιορίσθηκε η χρήση τους, καθώς υποκαταστάθηκαν με αυτοβιογραφικά σημειώματα που οι νεοδιόριστοι υπέβαλλαν με τη μορφή ερωτηματολογίου ή υπεύθυνης δήλωσης (Β.Δ. 64/1974, Π.Δ. 670/1974, Π.Δ. 262/1975). Μετά το 1982 καταργήθηκαν ακόμη και ως προϋπόθεση για την εισαγωγή στα σώματα ασφαλείας και τις στρατιωτικές_σχολές. Η εν λόγω διάταξη σήμερα έχει περιέλθει σε αχρησία.

Με το παρόν κωδικοποιούνται οι διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του ν.δ. 682/1970 (ΦΕΚ Α 201), το περιεχόμενο των οποίων έχει επί λέξει ως εξής:

«Άρθρον 1

1. Δια κοινής αποφάσεως των Υπουργών Κοινωνικών Υπηρεσιών και Γεωργίας, δημοσιευομένης δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως δύναται να παραχωρηθή εις το Υπουργείον Κοινωνικών Υπηρεσιών δημοσία δασική έκτασις μέχρις 20 στρεμμάτων της περιοχής "Ζωοδόχος Πηγή Βύρωνος" Αττικής, επί σκοπώ στεγαστικής αποκαταστάσεως μελών Οικοδομικών Συνεταιρισμών.

α) Τυφλών αναπήρων πολέμου.

β) Παραπληγικών αναπήρων πολέμου.

γ) Παραπληγικών αναπήρων ειρηνικής περιόδου (Ν.1370/44) και

δ) Οικογενειών θνησκόντων αναπήρων των ως άνω κατηγοριών, εφ' όσον μέλη τούτων, λαμβάνουν πολεμική σύνταξιν και υποκαθιστούν τους θανόντας αναπήρους εις τα, εκ της εγγραφής των εις τους οικείους οικοδομικούς Συνεταιρισμούς, απορρέοντα δικαιώματα των.

2. Η ως ανωτέρω αναπηρική ιδιότης βεβαιούται δια πιστοποιητικού της Διευθύνσεως Αναπήρων του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης.

3. Η διαδικασία κρίσεως του δικαιώματος, ως και ο τρόπος και οι όροι παραχωρήσεως προς τους ανωτέρω δικαιούχους οικοπέδων εκ της εν παρ. 1 του παρόντος παραχωρουμένης εκτάσεως, διέπονται υπό των διατάξεων του Ν.Δ. 2936/1954 "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της περί στεγάσεως αναπήρων και θυμάτων πολέμου ισχύουσας Νομοθεσίας" ως ετροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως. Επί θεμάτων άτινα δεν ρυθμίζονται υπό των ως άνω διατάξεων θα ισχύσουν συμπληρωματικώς αι διατάξεις του υπ' αριθ. 775/64 Β. Δ. "περί κωδικοποιήσεως διατάξεων περί Λαϊκής Κατοικίας.

4. Αποκλείονται της κατά τ' ανωτέρω στεγαστικής αποκαταστάσεως:

α) Οι κεκτημένοι ακίνητον περιουσίαν δυναμένην κατά την κρίσιν του οικείου Νομαρχιακού Συμβουλίου Στεγάσεως να καλύψη τας στεγαστικές αυτών ανάγκας και

β) Οι μη εμφορούμενοι υπό εθνικών κοινωνικών φρονημάτων.

γ) Οι οπωσδήποτε αποκατασταθέντες ή οι τυχόντες οιασδήποτε αρωγής.

5. Δια κοινής αποφάσεως των Υπουργών Κοινωνικών Υπηρεσιών, Γεωργίας και Έργων θέλουν καθορισθή:

α) Τα ακριβή όρια της κατά την παρ. 1 του παρόντος διατιθεμένης εκτάσεως.

β) Το τίμημα χρεώσεως προς τους δικαιούχους των οικοπέδων, όπερ δύναται να είναι και συμβολικόν, ως και ο τρόπος εξοφλήσεως τούτου. Το ως άνω τίμημα αποτελεί έσοδον του ειδικού λογαριασμού του Κεντρικού Ταμείου Γεωργίας Κτηνοτροφίας και Δασών.

γ) Πάσα ετέρα λεπτομέρεια αναγκαίουσα δια την εφαρμογήν του παρόντος.

6. Αι δαπάναι εκτελέσεως των έργων υποδομής και πόλεως του εις εκτέλεσιν του παρόντος ανεγερθησομένου οικισμού θα βαρύνουν τους οικείους Οικοδομικούς Συνεταιρισμούς.

Άρθρον 2

1. Η επιβληθείσα αναδάσωσης δυνάμει του από 22.7.1917 Β.Δ. αίρεται, όσον αφορά την δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 1 του παρόντος παραχωρουμένην έκτασιν.
2. Το Δημόσιον ουδεμίαν υπέχει ευθύνην δι' υφιστάμενα τυχόν νομικά ελαττώματα της μεταβιβαζομένης εκτάσεως.».

Άρθρο .....

Παραχώρηση στο Αμερικανικό Κολλέγιο Θηλέων δημόσιας έκτασης

[ν.δ. 844/1971 (Α' 39)]

Σχόλιο: Η διάταξη είναι τοπικού ενδιαφέροντος και αποτελεί ατομική ρύθμιση. Προτείνεται η μη συμπερίληψή της στην κωδικοποίηση ή διαφορετικά η συμπερίληψή της σε διακριτό κεφάλαιο του Σχεδίου Κώδικα στο οποίο θα συγκεντρωθούν οι διατάξεις ειδικού και τοπικού. Η τελική κατά νόμο κρίση ανήκει στην ΚΕΚ.

Αν, παρά ταύτα, η διάταξη αυτή κριθεί ως κωδικοποιητέα, το γεγονός ότι αναφέρεται σε παραχώρηση η οποία έχει ήδη ολοκληρώσει τις έννομες συνέπειές της κατά το παρελθόν καθιστά αδύνατη από νομοτεχνικής και ουσιαστικής πλευράς την επικαιροποίησή της. Ως εκ τούτου, η κωδικοποίηση της διάταξής αυτής δεν είναι νοητή παρά μόνο υπό την έννοια της επί λέξει παράθεσης του αρχικού περιεχομένου της. **Το ζήτημα τελεί υπό την τελική κρίση της ΚΕΚ.**

Με το παρόν κωδικοποιούνται οι διατάξεις του άρθρου μόνου ν.δ. 844/1971 (ΦΕΚ Α 39), το περιεχόμενο του οποίου έχει επί λέξει ως εξής:

«Άρθρον μόνον

Κυρούνται, αφ' ης εξεδόθησαν, αι κάτωθι πράξεις του Υπουργικού Συμβουλίου, έχουσαι ως ακολούθως :

Πράξις υπ` αριθ. 92, της 29 Μαΐου 1963

Περί παραχωρήσεως εις το Αμερικανικόν Κολλέγιον Θηλέων εκτάσεως εις Αγίαν Παρασκευήν

1. Εγκρίνει την παραχώρησιν, άνευ ανταλλάγματος εις το Αμερικανικόν Κολλέγιον Θηλέων εκτάσεως πενήντα (50) στρεμμάτων εις Αγίαν Παρασκευήν, εμφανιζομένης υπό στοιχεία ΙΞΟΜΚΙ εις το συνημμένον τοπογραφικόν διάγραμμα και συνορευούσης προς την ήδη παραχωρηθείσαν εις αυτό.
  2. Εξουσιοδοτεί τον Υφυπουργόν Γεωργίας όπως, δι' αποφάσεώς του, άρη την αναδάσωσιν της άνω παραχωρουμένης δημοσίας εκτάσεως.
- Η παρούσα κυρωθήσεται νομοθετικώς, μερίμνη του Υφυπουργού Γεωργίας".

Πράξις υπ` αριθ. 143, της 28 Ιουλίου 1965

«Περί παραχωρήσεως δημοσίας δασικής εκτάσεως εις το Αμερικανικόν Κολλέγιον Θηλέων Εγκρίνει την παραχώρησιν, άνευ ανταλλάγματος, εις το Αμερικανικόν Κολλέγιον Θηλέων, δημοσίας δασικής εκτάσεως τεσσαράκοντα (40) στρεμμάτων, συνορευούσης προς την ήδη παραχωρηθείσαν αυτώ έκτασιν διακοσίων (200) στρεμμάτων, διά την πλήρη ανάπτυξιν και εφαρμογήν του εκπαιδευτικού του προγράμματος.

Η παρούσα κυρωθήσεται νομοθετικώς μερίμνη του επί της Γεωργίας Υπουργού».

Άρθρο .....

Περί παραχωρήσεως κατά κυριότητα δημοσίας δασικής εκτάσεως εις Ταμείον Εθνικής Αμύνης

[ν.δ.1170/1972]

Σχόλιο: Η διάταξη είναι τοπικού ενδιαφέροντος και αποτελεί ατομική ρύθμιση. Προτείνεται η μη συμπερίληψή της στην κωδικοποίηση ή διαφορετικά η συμπερίληψή της σε διακριτό κεφάλαιο του Σχεδίου Κώδικα στο οποίο θα συγκεντρωθούν οι διατάξεις ειδικού και τοπικού ενδιαφέροντος. Η τελική κατά νόμο κρίση ανήκει στην ΚΕΚ.

Αν, παρά ταύτα, η διάταξη αυτή κριθεί ως κωδικοποιητέα, το γεγονός ότι αναφέρεται σε παραχώρηση η οποία έχει ήδη ολοκληρώσει τις έννομες συνέπειές της κατά το παρελθόν καθιστά αδύνατη από νομοτεχνικής και ουσιαστικής πλευράς την επικαιροποίησή της. Ως εκ τούτου, η κωδικοποίηση της διάταξής αυτής δεν είναι νοητή παρά μόνο υπό την έννοια της επί λέξει παράθεσης του αρχικού περιεχομένου της. **Το ζήτημα τελεί υπό την τελική κρίση της ΚΕΚ.**

Με το παρόν κωδικοποιούνται οι διατάξεις των άρθρων 1 και 2 ν.δ. 1170/1972 (ΦΕΚ Α 82), το περιεχόμενο των οποίων έχει επί λέξει ως εξής:

«Άρθρον 1

Παραχωρείται εις το Ταμείον Εθνικής Αμύνης (ΤΕΘΑ) και μεταβιβάζεται εις τούτο, άνευ ανταλλάγματος, κατά πλήρες δικαίωμα κυριότητος, νομής και κατοχής, δημοσία δασική έκτασις εξ εννεακοσίων (900) στρεμμάτων, ως έγγιστα, εκ της μείζονος τοιαύτης εκ τριών χιλιάδων τετρακοσίων τριάκοντα πέντε (3.435) στρεμμάτων της κατά χρήσιν παραχωρηθείσης, εις το Υπουργείον Εθνικής Αμύνης,- Ταμείον Εθνικής Αμύνης, υπό του Υπουργείου Γεωργίας, δυνάμει της υπ` αριθ. 686/27 από 12.2.1971 αποφάσεώς του, ως αυτή ετροποποιήθη δια της υπ` αριθ. ΕΠ 889/53 απο 21.8.1971 ομοίας, κειμένη εις τας Πάνορμος Αγριελέζα και Μπότσαρι, περιφέρειας Δήμου Κερατέας και εμφανιζομένη, εις το από 25.8.1970 φωτοτοπογραφικόν και κτηματολογικόν Διάγραμμα Νέου Πυριτιδοποιείου - Καλυκοποιείου, περιοχής Λαυρίου - Αττικής, της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού, ως τούτο αναθεωρήθη την 5.7.1971 υπό της Υπηρεσίας ταύτης, υπό στοιχεία Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, Η, ΥΣ, 31, ΥΣ 30, ΥΣ 29, Α.

Άρθρον 2

Το Ταμείον Εθνικής Αμύνης δύναται, κατόπιν αποφάσεως του Υπουργού Εθνικής Αμύνης, να διαθέτη ή πωλή, υφ` οιουσδήποτε όρους, προς την Ανώνυμον Εταιρείαν Πυριτοδοποιείου - Καλυκοποιείου (ΑΕΕΠ-Κ) εν όλω ή εν μέρει ή την κατά κυριότητα

μεταβιβαζομένην εις τούτο έκτασιν δια την ίδρυσιν ή ανέγερσιν ετέρων εγκαταστάσεων κατασκευής εκρηκτικών υλών ή λοιπών τοιούτων, σχετιζομένων προς την παραγωγήν γενικώς πυρομαχικών, εκτός του ιδρυθυσσόμενου, κατά την οικείαν σύμβασιν μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και ΑΕΕΠ-Κ, Πυριτιδοποιείου.».

Άρθρο .....

Παραχώρηση έκτασης στο Παιδικό Χωριό Βορείου Ελλάδος

[Άρθρο 19 παρ. 7 ν. 3208/2003]

Σχόλιο: Η διάταξη είναι τοπικού ενδιαφέροντος και αποτελεί ατομική ρύθμιση. Προτείνεται η μη συμπερίληψή της στην κωδικοποίηση ή διαφορετικά η συμπερίληψή της σε διακριτό κεφάλαιο του Σχεδίου Κώδικα στο οποίο θα συγκεντρωθούν οι διατάξεις ειδικού και τοπικού ενδιαφέροντος. Η τελική κατά νόμο κρίση ανήκει στην ΚΕΚ.

Αν, παρά ταύτα, η διάταξη αυτή κριθεί ως κωδικοποιητέα, το γεγονός ότι αναφέρεται σε παραχώρηση η οποία έχει ήδη ολοκληρώσει τις έννομες συνέπειές της κατά το παρελθόν καθιστά αδύνατη από νομοτεχνικής και ουσιαστικής πλευράς την επικαιροποίησή της. Ως εκ τούτου, η κωδικοποίηση της διάταξής αυτής δεν είναι νοητή παρά μόνο υπό την έννοια της επί λέξει παράθεσης του αρχικού περιεχομένου της. **Το ζήτημα τελεί υπό την τελική κρίση της ΚΕΚ.**

Με το παρόν κωδικοποιείται η διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 19 του ν. 3208/2003 (ΦΕΚ Α' 303), το περιεχόμενο της οποίας έχει επί λέξει ως εξής:

«Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, παραχωρείται στο "Παιδικό χωριό Βορείου Ελλάδος" με έδρα το Δημοτικό Διαμέρισμα Φιλύρου του Δήμου Χορτιάτη, κατά χρήση και χωρίς τίμημα, η αναγκαία έκταση για την επέκταση του αύλιου χώρου του και την εκπλήρωση των σκοπών του».

Άρθρο .....

Παραχώρησις εποικιστικών εκτάσεων διά δασικούς σκοπούς

[Άρθρο 10 ν. 666/1977]

Σχόλιο: Λόγω της υπαγωγής των δασικού χαρακτήρα εκτάσεων του αγροτικού κώδικα στη δασική νομοθεσία με τον ν. 4061/2012, Η συγκεκριμένη διάταξη στερείται πλέον αντικειμένου και θεωρείται σιωπηρώς καταργηθείσα. Η τελική κρίση ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Αν, παρά ταύτα, η διάταξη αυτή κριθεί ως κωδικοποιητέα καθίσταται αδύνατη από νομοτεχνικής και ουσιαστικής πλευράς η επικαιροποίησή της. Ως εκ τούτου, η κωδικοποίηση της διάταξής αυτής δεν είναι νοητή παρά μόνο υπό την έννοια της επί λέξει παράθεσης του αρχικού περιεχομένου της. **Το ζήτημα τελεί υπό την τελική κρίση της ΚΕΚ.**

Με το παρόν κωδικοποιείται η διάταξη του άρθρου 10 ν. 666/1977 (ΦΕΚ Α 234), το περιεχόμενο του οποίου έχει επί λέξει ως εξής:

« Άρθρον 10

1. Επί κηρυχθεισών ή κηρυχθησομένων ως δασωτέων ή αναδασωτέων κοινοχρήστων εξ οριστικής ή προσωρινής διανομής ή διαθεσίμων εποικιστικών εκτάσεων, εφαρμόζονται αι διατάξεις του Ν.Δ.86/1969 "περί Δασικού Κώδικος". Προκειμένης κηρύξεως ως δασωτέων ή αναδασωτέων των προηγουμένων εκτάσεων, δέον όπως συνεκτιμάται και η γνώμη της οικείας Διευθύνσεως Γεωργίας.
2. Προς εκπλήρωσιν δασικών σκοπών επιτρέπεται δι' αποφάσεως του οικείου Νομάρχου ή παραχώρησις των κατά τα άνω κοινοχρήστων ή διαθεσίμων εποικιστικών εκτάσεων εις Δασικάς Υπηρεσίας μέχρις εμβαδού τριακοσίων (300) στρεμμάτων μετά προηγουμένην σύμφωνον, γνώμην της οικείας Διευθύνσεως Γεωργίας, εφ' όσον αι εκτάσεις αύται δεν αναγκαιούν δι' αποκατάστασιν ακτημόνων καλλιεργητών ή δι' άλλους σκοπούς της εποικιστικής νομοθεσίας. Διά παραχώρησιν των ως άνω εκτάσεων εμβαδού πέραν των τριακοσίων (300) στρεμμάτων απαιτείται απόφασις του Υπουργού Γεωργίας.
3. Η προστασία των κοινόχρηστων και διαθεσίμων εποικιστικών εκτάσεων τ ου Νομού Αττικής που έχουν τη μορφή δάσους ή δασικής έκτασης διασφαλίζεται από τις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες βάσει των διατάξεων της δασικής νομοθεσίας.
4. Διά Προεδρικού Διατάγματος εκδιδόμενου προτάσει του Υπουργού Γεωργίας, τη εισηγήσει της Διευθύνσεως Εγγείου Ιδιοκτησίας του Υπουργείου Γεωργίας, δύναται να επεκτείνωνται αι διατάξεις της προηγουμένης παραγράφου και επί κοινοχρήστων ή διαθεσίμων εποικιστικών εκτάσεων κειμένων εις περιοχάς ετέρων Νομών της Επικρατείας ή Επαρχιών ή Δήμων και Κοινοτήτων.».

Άρθρο .....

Περί κατάρτισεως και εφαρμογής ειδικών προγραμμάτων παλιννοστήσεως ομογενών και σύμπτυξης μη βιώσιμων οικισμών

[Άρθρο 1 ν. 1150/1981]

Σχόλιο: προτείνεται η κατάργηση της διάταξης ως μη συμβατής με τις επιτρεπτές επεμβάσεις του ν. 998/1979 και, σε κάθε περίπτωση, η μη συμπερίληψή της στην κωδικοποίηση ως εν μέρει εκτός πεδίου της δασικής νομοθεσίας. Η τελική κρίση ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Αν, παρά ταύτα, η διάταξη αυτή κριθεί ως κωδικοποιητέα, το γεγονός ότι αναφέρεται σε παραχώρηση η οποία έχει ήδη ολοκληρώσει τις έννομες συνέπειές της κατά το παρελθόν καθιστά αδύνατη από νομοτεχνικής και ουσιαστικής πλευράς την επικαιροποίησή της. Ως εκ τούτου, η κωδικοποίηση της διάταξής αυτής δεν είναι νοητή παρά μόνο υπό την έννοια της επί λέξει παράθεσης του αρχικού περιεχομένου της. **Το ζήτημα τελεί υπό την τελική κρίση της ΚΕΚ.**

Με το παρόν κωδικοποιείται η διάταξη του άρθρου 1 ν. 1150/1981 (ΦΕΚ Α 116), το περιεχόμενο του οποίου έχει επί λέξει ως εξής:

« Άρθρον 1

Εγκατάσταση παλιννοστούντων ομογενών-σύμπτυξη οικισμών

Κυρούνται και έχουν ισχύν νόμου απο την ημερομηνίαν ενάρξεως ισχύος τους οι πράξεις του Υπουργικού Συμβουλίου υπ' αριθ. 77/1980 "περί των προγραμμάτων εγκαταστάσεως παλιννοστούντων και 195/1980 "περί εφαρμογής ειδικών προγραμμάτων εγκαταστάσεως παλιννοστούντων ομογενών και συμπτύξεως οικισμών των νομών Φλωρίνης και Καστορίας" έχουσαι ως κατωτέρω:

ΠΡΑΞΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Αριθμός Πράξεως 77, της 17ης Απριλίου 1980

Περί των προγραμμάτων εγκαταστάσεως παλιννοστούντων

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Λαβόν υπ' όψιν:

1. Τις διατάξεις της εποικιστικής νομοθεσίας.
2. Τις διατάξεις του ν. 400/76 "περί Υπουργικού Συμβουλίου και Υπουργείων".
3. Την ανάγκην συντονισμού των ενεργειών δια την οργανωμένην εγκατάστασιν των εξ αλλοδαπής παλιννοστούντων ομογενών. Αποφασίζει:
  1. Η εγκατάστασις των σταδιακώς παλιννοστούντων ομογενών ενεργείται επι τη βάσει ειδικών προς τούτο προγραμμάτων, περί των η παρ. 2, ο συντονισμός των οποίων τελεί υπο την άμεσον εποπτείαν του Υπουργού Εξωτερικών.
  2. Η κατάρτισις και εφαρμογή των προγραμμάτων εγκαταστάσεως παλιννοστούντων ομογενών ενεργείται υπο της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος, παρά τη Διοικήσει της οποίας θέλει ιδρυθή ειδικός προς τούτο φορέυς.
  3. Τα προγράμματα παλιννοστήσεως ως και αι προϋποθέσεις εφαρμογής τούτων και εγκαταστάσεως ομογενών προς απόκτησιν υπ' αυτών στέγης, γεωργικού ή κτηνοτροφικού κλήρου, εφ'άπαξ βοηθήματος πρώτης εγκαταστάσεως ή άλλων διευκολύνσεων, εγκρίνονται δι' αποφάσεων του Υπουργού Εξωτερικών και του αρμοδίου κατά περίπτωσιν Υπουργού. Τα προγράμματα ταύτα χρηματοδοτούνται κατά τα δι' αποφάσεων της Οικονομικής Επιτροπής ειδικώτερον οριζόμενα.
  4. Η προς εφαρμογήν των προγραμμάτων εγκαταστάσεως παλιννοστούντων ομογενών παραχώρησις δασικών-εποικιστικών εκτάσεων του Δημοσίου και κτημάτων αυτού θα ενεργήται κατά τας διατάξεις της εποικιστικής νομοθεσίας. Αι δε σχετικαί αναγκαίαι προς τούτο λεπτομέρειαι και προσαρμογαί θα ορίζονται δια κοινών αποφάσεων των Υπουργών Εξωτερικών και Γεωργίας.

ΠΡΑΞΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Αριθμός Πράξεως 195, της 25ης Οκτωβρίου 1980

Περί εφαρμογής ειδικών προγραμμάτων εγκαταστάσεως παλιννοστούντων ομογενών και συμπύξεως οικισμών των Νομών Φλωρίνης και Καστορίας

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Λαβόν υπ' όψιν:

1. Τις διατάξεις του Ν. 400/1976 "περί Υπουργικού Συμβουλίου και Υπουργείων".
2. Την υπ' αριθ. 77/1980 πράξιν αυτού "περί των προγραμμάτων εγκαταστάσεως παλιννοστούντων".
3. Την ανάγκην συμπύξεως μη βιωσίμων οικισμών των Νομών Φλωρίνης και Καστορίας και μεταφοράς και εγκαταστάσεως των κατοίκων αυτών εις νεοϊδρυθέντας οικισμούς.

Αποφασίζει:

Συμπληροί την υπ' αριθ. 77/17.4.1980 πράξιν αυτού και ορίζει τα εξής:

1. Δια την εφαρμογήν των προγραμμάτων εγκαταστάσεως των παλιννοστούντων ομογενών δύνανται να παραχωρούνται προς την Αγροτικήν Τράπεζαν της Ελλάδος, κατά παρέκκλισιν εκ των ισχυουσών διατάξεων, δασικά και εποικιστικά εκτάσεις ως και κτήματα του δημοσίου εν γένει και τα επ' αυτών κτίσματα, δι' αποφάσεως του Πρωθυπουργού, του Υπουργού Εξωτερικών και του κατά περίπτωσιν αρμοδίου Υπουργού.
2. Οι όροι, αι προϋποθέσεις και ο τρόπος παραχωρήσεως προς τους δικαιούχους των κατά την παράγραφον 1 κτημάτων του Δημοσίου και των επ' αυτών κτισμάτων καθορίζονται δια κοινών αποφάσεων του Πρωθυπουργού, του Υπουργού Εξωτερικών και του κατά περίπτωσιν αρμοδίου Υπουργού, κατά παρέκκλισιν των ισχυουσών διατάξεων, επιφυλασσομένων των διατάξεων του άρθρου 10, παράγρ. 3, εδάφιον 2 του Νόμου 994/1979 ως προσετέθη δια του άρθρου 14 του Ν. 1021/1980.
3. Ειδικώς, προκειμένου περί εφαρμογής προγραμμάτων συμπύξεως μη βιωσίμων οικισμών των Νομών Καστορίας και Φλωρίνης, η παραχώρησις οικιών και λοιπών κτισμάτων εις νεοϊδρυθέντας οικισμούς ενεργείται δωρεάν εις τους δικαιούχους δι' αποφάσεως του οικείου Νομάρχου, βάσει των πινάκων δικαιούχων συνταχθησομένων υπο της Επιτροπής Διανομής Δημοσίων Κτημάτων. Ο τρόπος παραχωρήσεως, οι όροι, προϋποθέσεις και οι περιορισμοί υπο τους οποίους θα τελή η δωρεάν παραχώρησις θα καθορισθούν επίσης δι' αποφάσεως του οικείου Νομάρχου.».

Άρθρο .....

Κατασκηνώσεις Υπουργείου Γεωργίας

[Άρθρο 6 ν. 1697/1987]

Σχόλιο 1: Η διάταξη δύναται να θεωρηθεί ως σιωπηρώς καταργηθείσα εν όψει του άρθρου 36 του ν. 4280/2014, άλλως προτείνεται η συμπερίληψή της σε διακριτό κεφάλαιο του Σχεδίου Κώδικα στο οποίο θα συγκεντρωθούν οι διατάξεις ειδικού και τοπικού ενδιαφέροντος. Η τελική κατά νόμο κρίση ανήκει στην ΚΕΚ.

Σχόλιο 2: Με το άρθρο 12 του ν. 3889/2010, το Κεντρικό Ταμείο Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών, που εποπτεύεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, μετονομάσθηκε σε

Ταμείο Γεωργίας και Κτηνοτροφίας και διατήρησε μόνο τους πόρους από τις γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες. Ακολούθως ο Ειδικός Φορέας Δασών μεταφέρθηκε στο Πράσινο Ταμείο. Παρόλα αυτά είναι αμφισβητούμενο κατά πόσο η κάλυψη τέτοιων δαπανών συνάδει προς τους σκοπούς του Πράσινου Ταμείου (άρθρο 5 ν. 3889/2010). Συνεπώς, χρειάζεται ειδικότερη έρευνα (συζήτηση με τις υπηρεσίες), κατά πόσο οι συγκεκριμένες πιστώσεις βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου ή του Πράσινου Ταμείου ή ακόμη και του Ταμείου Γεωργίας και Κτηνοτροφίας.

1. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μπορεί να ιδρύει και θέτει σε λειτουργία κατασκηνώσεις αγροτοπαίδων και παιδιών των εργαζομένων στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Η εγκατάσταση των κατασκηνώσεων γίνεται σε ακίνητα και εκτάσεις του Δημοσίου ή των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή σε κοινόχρηστες ή διαθέσιμες εποικιστικές ή χορτολιβαδικές εκτάσεις του παρόντος κώδικα, οι οποίες παραχωρούνται κατά χρήση από τους αρμόδιους φορείς.

2. Οι δαπάνες ίδρυσης και λειτουργίας των ανωτέρω παιδικών κατασκηνώσεων αντιμετωπίζονται από πιστώσεις που εγγράφονται κάθε έτος στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων συγκροτούνται επιτροπές λειτουργίας των κατασκηνώσεων, εγκρίνεται ο κανονισμός λειτουργίας του και ρυθμίζονται θέματα, λεπτομέρειες και διαδικασίες που αφορούν κυρίως:

α) τη διάθεση του μηχανολογικού εξοπλισμού του Υπουργείου Γεωργίας για την εκτέλεση των απαραίτητων εργασιών διαμόρφωσης του χώρου κατασκευής και συντήρησης των εγκαταστάσεων των κατασκηνώσεων.

β) τη διάθεση δασικών υλικών και προϊόντων γης.

γ) το συντονισμό των απαραίτητων ενεργειών για την ίδρυση και λειτουργία των κατασκηνώσεων.

Άρθρο .....

Παραχώρηση δασικών εκτάσεων για δασικές κατασκηνώσεις

[Άρθρο 9 ν. 1878/1990]

Σχόλιο 1: Η διάταξη δύναται να θεωρηθεί ως σιωπηρώς καταργηθείσα εν όψει του άρθρου 36 του ν. 4280/2014, άλλως προτείνεται η συμπερίληψή της σε διακριτό κεφάλαιο του Σχεδίου Κώδικα στο οποίο θα συγκεντρωθούν οι διατάξεις ειδικού και τοπικού ενδιαφέροντος. Η τελική κατά νόμο κρίση ανήκει στην ΚΕΚ.

Σχόλιο 2: Αντικατάσταση του Υπουργού Γεωργίας από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας λόγω μεταφοράς των σχετικών αρμοδιοτήτων με το π.δ. 189/2009 (Α' 221) στην παρ. 3.

Σχόλιο 3: Η σημερινή ονομασία του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (άρθρο 27 παρ. 1 ν. 4320/2015, Α' 29). Αντικαταστάσεις στις παρ. 1 και 5.

Σχόλιο 4: Το πρώτο εδάφιο της παρ. 6 απαλείφεται, καθώς πρόκειται για μεταβατική διάταξη, η οποία θα αποσπασθεί και θα συμπεριληφθεί στο Κεφάλαιο των μεταβατικών

διατάξεων. Ωστόσο λόγω του περιεχομένου της διάταξης και της ρητής αναφοράς στην «έγκριση επέμβασης» εντάσσεται στις μεταβατικές διατάξεις του Κεφαλαίου των επιτρεπτών επεμβάσεων.

Σχόλιο 5: Η παρ. 8 απαλείφεται λόγω της κωδικοποίησης.

1. Επιτρέπεται η παραχώρηση δημόσιων δασών και δασικών εκτάσεων των κατηγοριών γ έως και ε της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 998/1979 για την εγκατάσταση και λειτουργία κατασκηνώσεων και παιδικών εξοχών σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.). Η παραχώρηση και η σχετική άδεια λειτουργίας χορηγείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
2. Επιτρέπεται η εγκατάσταση και λειτουργία κατασκηνώσεων και παιδικών εξοχών σε δάση και δασικές εκτάσεις των κατηγοριών γ έως ε της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 998/1979 που ανήκουν σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μετά από απόφαση του αρμόδιου δημοτικού συμβουλίου.
3. Επιτρέπεται η εγκατάσταση και λειτουργία κατασκηνώσεων και παιδικών εξοχών σε ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις των κατηγοριών γ έως ε της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 998/1979 σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η οποία εκδίδεται μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης συνοδευόμενη από έγγραφη συναίνεση του ιδιοκτήτη της έκτασης.
4. Η έκταση που θα καταλαμβάνουν τα μόνιμα κτίσματα και οι αναγκαίες εγκαταστάσεις των κατασκηνώσεων και παιδικών εξοχών των ανωτέρω παραγράφων δεν θα υπερβαίνει το δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της συνολικής έκτασης.
5. Η κοινή υπουργική απόφαση παραχώρησης ή άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας κατασκηνώσεων και παιδικών εξοχών θα συνοδεύεται από έκθεση της αρμόδιας υπηρεσίας προστασίας περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τις πιθανές επιπτώσεις στο περιβάλλον από την παραχώρηση ή άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας. Στην έκθεση θα αναφέρονται τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν για την προστασία του περιβάλλοντος και του δάσους. Η μη συμμόρφωση και η μη εφαρμογή των μέτρων συνιστούν λόγο υποχρεωτικής ανάκλησης της παραχώρησης και της άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας.
6. Τα δικαιώματα του Δημοσίου επί των παραχωρούμενων δασών και δασικών εκτάσεων και μη αναγνωρισμένων ως ιδιωτικών δεν θίγονται. Σε περίπτωση που ο φορέας οργάνωσης και εκμετάλλευσης των κατασκηνώσεων και παιδικών εξοχών είναι ιδιώτης ή νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, υποχρεούται να φιλοξενεί αδαπάνως παιδιά απόρων ή πολύτεκνων οικογενειών, που θα υποδεικνύει με απόφασή του ο Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και σε ποσοστό που να μην υπερβαίνει το 5 % της δυναμικότητάς του.
7. Η παραχώρηση ή η άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας εντός δασών και δασικών εκτάσεων κατασκηνώσεων και παιδικών εξοχών δεν συνεπάγεται μεταβολή του δασικού χαρακτήρα της έκτασης.

Άρθρο .....

Παραχώρηση δασικής έκτασης στο Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

[Άρθρο 143 ν. 2071/1992]

Σχόλιο: Η συγκεκριμένη διάταξη είναι τοπικού ενδιαφέροντος. Προτείνεται η μη συμπερίληψή της στην κωδικοποίηση ή διαφορετικά η συμπερίληψή της σε διακριτό κεφάλαιο του Σχεδίου Κώδικα στο οποίο θα συγκεντρωθούν οι διατάξεις ειδικού και τοπικού ενδιαφέροντος. Η τελική κατά νόμο κρίση ανήκει στη ΚΕΚ.

Παραχωρείται από το Υπουργείο Γεωργίας, κατά κυριότητα και χωρίς αντάλλαγμα, στο Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, δημόσια δασική έκταση και τμήματα δάσους, κατά την έννοια των παρ. 1 και 2 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, συνολικού εμβαδού διακοσίων (200) στρεμμάτων, που βρίσκεται στην περιοχή Παλαιάς Πεντέλης, όπως αυτά ειδικότερα εμφανίζονται με τα στοιχεία Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Α συνημμένο στο άρθρο αυτό τοπογραφικό σκαρίφημα με κλίμακα 1:5.000, με αποκλειστικό σκοπό τη δημιουργία μεγάλου Πολυδύναμου Κέντρου Ιατρικής Αποκατάστασης.

Το Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μπορεί, με απόφαση του οικείου Υπουργού που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, να παραχωρεί περαιτέρω κατά κυριότητα ή κατά χρήση την άνω έκταση σε εποπτευόμενο από αυτό νομικό πρόσωπο δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου φιλανθρωπικού και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, στους σκοπούς του οποίου περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, η ανέγερση και δημιουργία Πολυδύναμου Κέντρου Ιατρικής Αποκατάστασης.

Η κατά τα ανωτέρω παραχώρηση στο Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων γίνεται με τους ακόλουθους όρους και προϋποθέσεις:

α. Η παραχωρούμενη έκταση θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για την ανέγερση και δημιουργία, μέσα σε πέντε χρόνια από την παραλαβή έκτασης, του Πολυδύναμου Κέντρου Ιατρικής Αποκατάστασης, απαγορευμένης της δημιουργίας εγκαταστάσεων άλλων φορέων που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

β. Η παραχώρηση ισχύει για όσο χρόνο διαρκεί και ο σκοπός της παραχωρήσεως. Σε περίπτωση που, στο μέλλον, εκλείψει ο σκοπός για τον οποίο γίνεται η παραχώρηση, η έκταση επανέρχεται αυτοδικαίως και χωρίς καμιά άλλη διατύπωση στο Υπουργείο Γεωργίας.

γ. Οι πάσης φύσεως εγκαταστάσεις που θα ανεγερθούν, θα κατασκευαστούν βάσει των περιβαλλοντικών όρων που θα εγκριθούν αρμοδίως, ύστερα από τη σύνταξη σχετικής μελέτης, στα πλαίσια που προδιαγράφονται από τις κείμενες διατάξεις.

δ. Το σύνολο της έκτασης των πάσης φύσεως εγκαταστάσεων, που θα ανεγερθούν, δεν θα υπερβαίνει το 15% της συνολικής παραχωρούμενης έκτασης. Στο υπόλοιπο της έκτασης, το Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή το νομικό πρόσωπο, στο οποίο μπορεί να παραχωρηθεί η έκταση αυτή, θα αναλάβει την υποχρέωση για τη συντήρηση, επαύξηση και βελτίωση της υπάρχουσας δασικής βλάστησης, σύμφωνα με τις υποδείξεις της αρμόδιας Δασικής Υπηρεσίας, και παράλληλα θα λαμβάνει όλα τα προβλεπόμενα από το νόμο μέτρα αντιπυρικής προστασίας του δάσους.

ε. Η παράδοση της έκτασης σε εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων θα γίνει από τον οικείο Δασάρχη, μετά από σύνταξη πρωτοκόλλου

παράδοσης και παραλαβής, στο οποίο θα προσαρτηθεί λεπτομερές τοπογραφικό διάγραμμα, από κλίμακα 1:2.000.

Άρθρο .....

Μεταβατικές διατάξεις για ζητήματα παραχωρήσεων

[Άρθρο 52 παρ. 18 ν. 4280/2014, Άρθρο 52 παρ. 19 ν. 4280/2014]

Σχόλιο 1 (επί της κωδικοποιητικής παρ. 1): Κατά τη διάταξη αυτή μετά την πάροδο δυο ετών από την έναρξη ισχύος του ν. 4280/2014 οι αναφερόμενες στο άρθρο αυτό διατάξεις του ν. 3208/2003 πρέπει να απαλειφθούν εκτός εάν παραταθεί η ισχύς τους. Με δεδομένο ότι το διάστημα αυτό έχει ήδη παρέλθει, χωρίς εν τω μεταξύ να παραταθεί νομοθετικά η ισχύς των εν λόγω διατάξεων, αυτές πρέπει να απαλειφθούν.

Σχόλιο 2: Με το άρθρο 28 του ν. 4325/2015 (Α' 47) συστήθηκε σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση θέση προϊσταμένου με τον τίτλο «Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης» και καταργήθηκε το άρθρο 6 παρ. 2 του ν. 3852/2010 (Α' 87), που προέβλεπε ότι των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων προϊστάται Γενικός Γραμματέας. Γίνεται η σχετική αντικατάσταση.

1. Η παρ. 2 του άρθρου 17 του ν. 3208/2003, πλην του τελευταίου εδαφίου της, καθώς επίσης και η παρ. 3 του ιδίου άρθρου καταργούνται μετά την πάροδο δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος του ν. 4280/2014 (Α' 159). Μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής για τις παραχωρηθείσες εκτάσεις ισχύουν οι όροι των παραχωρητηρίων.

2. Δημόσιες δασικές εκτάσεις που παραχωρήθηκαν σε δήμους και κοινότητες κατά τις διατάξεις του άρθρου 193 του ν. 4173/1929, όσο ίσχυε, με οριστικά παραχωρητήρια, προς εγκατάσταση των δικαιούχων κατοίκων τους ή των καθολικών διαδόχων τους, παραχωρούνται σε αυτούς, σύμφωνα με τις διατάξεις του παραπάνω άρθρου όπως ίσχυε, μέσα σε προθεσμία τριών (3) ετών από την έναρξη ισχύος του ν. 4280/2014 (Α' 159), μετά από διαπιστωτική πράξη του αρμόδιου οργάνου.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ
ΔΑΣΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΔΑΣΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο .....
Αντικείμενο της δασοπροστασίας

[Άρθρο 36 παρ. 1 και 2 ν. 1845/1989, 18 ν. 998 της 28/29.12.1979]

Σχόλιο 1: 1α. Προστίθεται η περίπτωση α στην πρώτη παράγραφο σχετικά με τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα δασικά οικοσυστήματα, προκειμένου να ενσωματωθεί η ανωτέρω διάσταση της κλιματικής αλλαγής σε όλο το φάσμα της δασοπροστασίας.

1β. Η φράση από «δασών...αναψυχής» διαγράφεται και αντικαθίσταται με τη φράση: "υπαγόμενων στο άρθρο ..... του παρόντος κώδικα εκτάσεων" ούτως ώστε να υπάρχει προσαρμογή προς τις υπαγόμενες στο πεδίο εφαρμογής του παρόντα κώδικα εκτάσεις.

Σχόλιο 2: Στην παρ. 1γ και σε συμφωνία με το οικείο άρθρο για την προστασία της βιοποικιλότητας του δασικού περιβάλλοντος προστίθεται η φράση «της βιοποικιλότητας του δασικού περιβάλλοντος».

1. Αντικείμενο της δασοπροστασίας είναι:

α. η λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα δασικά οικοσυστήματα

β. Η προστασία των , υπαγόμενων στο άρθρο ..... του παρόντος κώδικα εκτάσεων, των εθνικών δρυμών και αισθητικών δασών, των υπό καθεστώς προστασίας υπαγομένων σπάνιων φυτών της άγριας χλωρίδας και μνημείων της δασικής φύσης από κάθε κίνδυνο από τον οποίο απειλούνται και ιδιαίτερα τις πυρκαγιές, την όξινη βροχή, την παράνομη υλοτομία, εκρίζωση, εκχέρωση και βόσκηση καθώς και την παράνομη κατάληψη, οικοπεδοποίηση, περίφραξη και ανέγερση κάθε μόνιμου ή πρόχειρου κτίσματος ή παραπήγματος.

γ. Η προστασία της βιοποικιλότητας του δασικού περιβάλλοντος, της πανίδας και των βιοτόπων, η εποπτεία για την τήρηση των περί θήρας κανόνων, η φύλαξη και η άσκηση ελέγχου στις κυνηγετικές περιοχές, η φύλαξη των καταφύγιων άγριας ζωής και των εκτροφείων θηραμάτων, καθώς και η προστασία του αλιευτικού πλούτου των ορεινών ιχθυοτρόφων ρευμάτων και η άσκηση ελέγχου της αλιείας σε αυτά.

δ. Η μέριμνα για την καταπολέμηση εντόμων και μυκήτων καθώς και κάθε παθογόνου αιτίας που προσβάλλει τα δάση, τις τεχνητές δασικές φυτείες και γενικότερα τη δασική βλάστηση.

ε. Η φύλαξη των δημόσιων δασικών κτιρίων και εγκαταστάσεων των δασικών φυτωρίων, των έργων δασικής οδοποιίας και δασικών μεταφορικών εγκαταστάσεων διευθετήσεως λεκανών απορροής χειμάρρων και βελτιώσεως ορεινών βοσκοτόπων, των επιφανειών στις οποίες ενεργούνται δασικές ερευνητικές εργασίες και γενικότερα κάθε έργου δασικής ανάπτυξης και εξυπηρέτησης.

στ. Η άσκηση ελέγχου στη διακίνηση των κάθε είδους δασικών προϊόντων και η λήψη των απαραίτητων μέτρων για την πρόληψη και καταστολή παρανομιών κατά τις μεταφορές δασικών προϊόντων διατάξεις.

ζ. Η περίφραξη δασών δασικών και χορτολιβαδικών εκτάσεων, η τοποθέτηση οροσήμων και ρυθμιστικών, υπομνηστικών και πληροφοριακών πινακίδων και η φύλαξη αυτών από παράνομες μετατοπίσεις και φθορές.

η) Η παρακολούθηση της σωστής εφαρμογής από τους εκμεταλλευτές μελετών αντιμετώπισης των επιπτώσεων στο περιβάλλον, καθώς και η άσκηση ελέγχου για την αποτροπή δυσμενών επιπτώσεων στα δάση από τη λειτουργία μεταλλευτικών, λατομικών και βιομηχανικών εκμεταλλεύσεων.

θ) Η άσκηση ελέγχου στην εισαγωγή, διακίνηση, διάθεση στην αγορά και κατοχή όλων γενικά των υπό καθεστώς προστασίας υπαγόμενων ειδών της αυτοφυσούς χλωρίδας και άγριας πανίδας και των δειγμάτων αυτών ζώντων ή νεκρών, επεξεργασμένων ή μη, και η λήψη των απαραίτητων μέτρων για την πρόληψη και καταστολή των παρανομιών.

2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο δασοπροστασία εξασφαλίζεται με προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα

3. Οι δασικές αρχές μεριμνούν για την αδιάλειπτη και αποτελεσματική επιτήρηση των δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων προς φύλαξη αυτών εκ των κινδύνων πυρκαγιών, παρανόμων υλοτομιών, εκχερσώσεων και βοσκήσεων, την φύλαξη των δασικών έργων την προστασία της άγριας πανίδας και την πρόληψη δασικών αδικημάτων. Για τη φύλαξη και προστασία των ιδιωτικών δασών και δασικών εκτάσεων μεριμνούν οι ιδιοκτήτες τους υπό την επίβλεψη της Δασικής Αρχής.

4. Στα δάση και τις δασικές εκτάσεις εγκαθίστανται παρατηρητήρια ή φυλάκια, εφοδιασμένα δι’ ενσυρμάτων ή ασυρμάτων τηλεφωνικών συσκευών επικοινωνίας με τις πλησιέστερες δασικές και αστυνομικές αρχές.

5. Οι Δασικές Αρχές εφοδιάζονται δι’ αυτοκινήτων οχημάτων επιβατικών φορτηγών και πυροσβεστικών, καθώς και δια προωθητήρων και άλλων αναγκαίων για την εκτέλεση της αποστολής των μηχανημάτων και εργαλείων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΑΝΑΔΑΣΩΤΕΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ

Άρθρο .....

Υποχρεωτικές αναδασώσεις

[Άρθρο 38 του Ν. 998/1979, Άρθρο 120 του Ν. 1892/1990]

Σχόλιο 1: Λαμβάνει χώρα συγχώνευση των ως άνω άρθρων με τις απαραίτητες διαγραφές καθώς και αναρίθμηση των παραγράφων.

Σχόλιο 2: Στην πρώτη παράγραφο, η αναγραφή «με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο Έκτο του παρόντος νόμου, αναφέρεται στα άρθρα 45 επομ. του Ν. 998/1979 τα οποία κωδικοποιούνται στο κεφάλαιο Α΄ του Δεύτερου Τμήματος του παρόντος και γι αυτό αντικαθίσταται αναλόγως.

Σχόλιο 3: Σύμφωνα με την παρ. 7 του ένατου άρθρου του άρθρου 1 Ν. 4335/2015 (Α' 87/23.07.2015), το άρθρο 22 του Ν. 1539/1938, που διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 18 του άρθρου 52 του Εισαγωγικού Νόμου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, καταργείται από 1.1.2016, σύμφωνα με την παρ. 4 του ιδίου ως άνω άρθρου (ένατου) και νόμου. Επομένως, κρίνεται ως ορθό, να απαληφθεί ο όρος «απαγορεύονται».

1. Τα δάση και οι δασικές εκτάσεις, που καταστράφηκαν ή καταστρέφονται συνεπεία πυρκαγιάς, αποψίλωσης ή άλλης αιτίας, κηρύσσονται υποχρεωτικά αναδασωτέα ανεξαρτήτως της ειδικότερης κατηγορίας τους ή της θέσης στην οποία βρίσκονται.

Της κήρυξης της αναδάσωσης εξαιρούνται εκτάσεις για τις οποίες, πριν την καταστροφή της δασικής βλάστησής τους από πυρκαγιά, έχει χορηγηθεί έγκριση επέμβασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο **Κεφάλαιο Α΄ του Δεύτερου Τμήματος [Επιτρεπτές επεμβάσεις]** του παρόντος Κώδικα.

Περαιτέρω, δεν χαρακτηρίζονται ως δάση ή δασικές εκτάσεις κατά τη διαδικασία του **άρθρου 14 του ν. 998/1979** και δεν κηρύσσονται αναδασωτέες, οι εκτάσεις που έχουν απολέσει τον δασικό τους χαρακτήρα πριν τις 11.6.1975 λόγω επεμβάσεων που έλαβαν χώρα με βάση σχετική διοικητική πράξη, η οποία καλύπτεται από το τεκμήριο νομιμότητας.

2. Επίσης κηρύσσονται υποχρεωτικά ως αναδασωτέα, εδάφη στερούμενα δασικής βλάστησης ή των οποίων η δασική βλάστηση έχει καταστραφεί ή σημαντικά αραιωθεί ή κατ' άλλον τρόπο υποβαθμισθεί, εφ' όσον:

α) βρίσκονται εντός λεκανών απορροής χειμάρρων, η δε ύπαρξη της δασικής βλάστησης επιβάλλεται για προστατευτικούς ή υδρονομικούς σκοπούς.

β) Υπέρκεινται πόλεων, χωρίων, οικισμών, αρχαιολογικών χώρων, φυσικών ή πολιτιστικών μνημείων ή σημαντικών τεχνικών έργων και έχουν προστατευτικό γι' αυτά χαρακτήρα.

γ) Η κλίση τους προς τον ορίζοντα υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%), απειλείται δε η απόπλυσή τους από ύδατα.

δ) Η έλλειψη ή η μείωση της δασικής βλάστησης επί αυτών δημιουργεί κίνδυνο διάβρωσης του εδάφους ή της ισορροπίας του φυσικού περιβάλλοντος.

3. Δύναται να κηρυχθούν ως αναδασωτέες εκτάσεις, εκτός των οριζόμενων στις προηγούμενες παραγράφους του παρόντος άρθρου, εφ' όσον τούτο επιβάλλεται:

α) Από λόγους υγιεινής ή εξωραϊσμού του τοπίου.

β) Προς συμπλήρωση ή ενοποίηση δασών ή δασικών εκτάσεων.

γ) Προς δημιουργία δασικών φυτειών.

4. Οι κατά το παρόν άρθρο υποχρεωτικές αναδασώσεις δασών, δασικών και χορτολιβαδικών εκτάσεων, για τις οποίες υφίσταται ιδιοκτησιακή αμφισβήτηση, διοικητική ή δικαστική, μεταξύ Δημοσίου και τρίτων, πραγματοποιούνται ακώλυτα από τις δασικές υπηρεσίες με δαπάνες του Κράτους.

Εκτάσεις, στις οποίες απαγορεύτηκαν στο παρελθόν διακατοχικές πράξεις με απόφαση του Εισαγγελέα, κατά τη διαδικασία του άρθρου 22 του ν. 1539/1938 και υπάρχει υποχρέωση αναδάσωσής τους, αναδασώνονται υποχρεωτικά από το Δημόσιο.

Οι αναδασώσεις των πιο πάνω εκτάσεων μετά των αναγκών για την πραγματοποίηση των αναδασώσεων λοιπών δασοτεχνικών έργων (δρόμων προσπέλασης, φρακτών κ.λπ.) δεν αποτελούν διακατοχικές πράξεις εκ μέρους του Δημοσίου και δεν επηρεάζουν καθ’ οιονδήποτε τρόπο το ιδιοκτησιακό καθεστώς αυτών των εκτάσεων.

5. Στις περιπτώσεις, κατά τις οποίες επιτρέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 16 παρ. 4 και 42 παρ. 2 του ν. 998/1979 του παρόντος Κώδικα επιδότηση μέχρι του συνόλου της πραγματοποιούμενης για την αναδάσωση ή την εκτέλεση των δασοτεχνικών έργων δαπάνης και οι ιδιοκτήτες ή διακάτοχοι δασών και δασικών εκτάσεων αδυνατούν ή αρνούνται να εκτελέσουν τις σχετικές με την αναδάσωση εργασίες, το Κράτος με δαπάνες του πραγματοποιεί ακώλυτα τις εργασίες αυτές με τις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες του.

Άρθρο .....

Εκμίσθωση δημοσίων εκτάσεων προς αναδάσωση

[Άρθρο 39 του Ν. 998/1979]

Σχόλιο: Αναπροσαρμογή των διοικητικών δομών. Στην παράγραφο 5 του παρόντος ο νομάρχης αντικαθίσταται εν προκειμένω με τον Περιφερειάρχη καθώς σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 195 και 196 του Ν. 3463/2006 (ΔΚΚ) και τις διατάξεις του Π.Δ. 270/81 αρμόδια όργανο περί εγκρίσεως του αποτελέσματος της δημοπρασίας επί αποδεικτικού, είναι ο Περιφερειάρχης.

Ομοίως, λόγω κατάργησης του θεσμού της κοινότητας από το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α’87/7.6.2010), λαμβάνει χώρα διαγραφή των σχετικών αναφορών.

1. Δημόσιες δασικές εκτάσεις των περ. γ’ έως και ε’ της παρ. 1 του άρθρου 4 του παρόντος Κώδικα ή δημόσια χορτολιβαδικά ή άλλα εδάφη κηρυσσόμενα ως αναδασωτέα δύνανται, μετά από σχετική γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών, να εκμισθώνονται για χρονικό διάστημα μέχρι πενήντα (50) ετών σε νομικά ή φυσικά πρόσωπα για τη δημιουργία δασικών φυτειών με μέριμνα και δαπάνες τους προς αποκλειστική δασοπονική εκμετάλλευση, ρητά απαγορευμένης κάθε άλλης.

2. Η εκμίσθωση διενεργείται κατόπιν δημοπρασίας με σύμβαση υπογραφομένη από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή εξουσιοδοτημένο από αυτόν πρόσωπο και εκείνον που αναλαμβάνει τη δημιουργία και την εκμετάλλευση της δασικής φυτείας ή δάσους και αφού καθορισθεί η διάρκειά της, το μίσθωμα σε ποσοστό επί του προϊόντος της εκμετάλλευσης της εκμισθούμενης έκτασης, τις υποχρεώσεις του μισθωτή τόσο για την

πραγματοποίηση των αναδασώσεων όσο και για τη δασική εκμετάλλευση καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύνανται να καθορίζονται τα ειδικότερα στοιχεία των ως άνω συμβάσεων ή και πρότυπα τέτοιων συμβάσεων.

3. Η κήρυξη των παραχωρούμενων με την ως άνω σύμβαση χορτολιβαδικών ή άλλων εδαφών ως αναδασωτέων διενεργείται εντός μηνός από την υπογραφή της σύμβασης, δεν δύναται δε να αρθεί πριν τη λήξη της μίσθωσης. Η μη πραγματοποίηση της αναδάσωσης κατά τους όρους της σύμβασης συνεπάγεται υποχρεωτικά καταγγελία της και έκπτωση του μισθωτή από κάθε δικαίωμα που απορρέει από αυτή.

4. Δασικές φυτείες οι οποίες υπάρχουν επί της εκμίσθωθείσας εκτάσεως κατά τη λήξη ή κατά την πρόωρη λύση της μίσθωσης σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης περιέρχονται στο Δημόσιο και αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης από αυτό ως δημόσια δάση.

5. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων ισχύουν και για την εκμίσθωση δημοτικών δασικών εκτάσεων ή χορτολιβαδικών εδαφών. Η εκμίσθωση ενεργείται πάντοτε κατόπιν δημοπρασίας κατά τις διατάξεις της δημοτικής νομοθεσίας, η δε σχετική με την κατακύρωσή της απόφαση του δημοτικού συμβουλίου υπόκειται στην έγκριση του Περιφερειάρχη.

6. Δημόσια χορτολιβαδικά εδάφη, τα οποία δεν εξυπηρετούν ή δεν προκρίνονται για την εξυπηρέτηση άλλων σκοπών που επιβάλλονται από το δημόσιο συμφέρον κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 74 παρ. 1 του παρόντος Κώδικα, αφού κηρυχθούν αναδασωτέα δύναται να παραχωρούνται κατά κυριότητα σε δήμους για τη δημιουργία πάρκων ή αλσών ή δασών αναψυχής ή προστατευτικών δασών.

Η παραχώρηση ενεργείται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και τελεί πάντοτε υπό τον όρο της συντήρησης του πάρκου ή του άλσους ή δάσους από τον Δήμο. Η φύτευση δύναται να βαρύνει είτε το Δημόσιο είτε τον Δήμο είτε και αμφότερα τα μέρη, όπως κατά περίπτωση καθορίζει ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Εάν δεν τηρηθούν οι όροι της παραχώρησης, αυτή αίρεται αυτοδίκαια και η κυριότητα της έκτασης επανέρχεται στο Δημόσιο.

Άρθρο ...

Διάθεση εκτάσεων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (νπδδ) για αναδάσωση

[Άρθρο 40 του Ν. 998/1979]

Σχόλιο: Αναπροσαρμογή των διοικητικών δομών. Όσον αφορά το Συμβούλιο Δασικής Πολιτικής και οι σχετικές με αυτό διατάξεις καταργήθηκαν με την παρ. 8 του άρθρου 6 της 272961/26-4-82 κοινής απόφασης των Υπ. Προεδρίας της Κυβερνήσεως και Γεωργίας για την αναμόρφωση των συλλογικών οργάνων (ΦΕΚ 215 Β/26-4-1982). Η συγκεκριμένη ΚΥΑ τροποποιήθηκε με την αριθ. 298166/24-6-1982 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ 436 Β/24-6-1982), η οποία όμως δεν επέφερε καμία αλλαγή ως προς την κατάργηση του εν λόγω συμβουλίου. Καθόσον, οι αρμοδιότητές του δε μεταφέρθηκαν σε άλλο όργανο, κρίνεται ορθή η απάλειψη αναφοράς του.

1. Δήμοι ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου δύνανται να διαθέτουν κατά χρήση στο Δημόσιο (Δασική Αρχή) εκτάσεις οι οποίες ανήκουν σε αυτά προς αναδάσωση και δασοπονική εκμετάλλευση με μέριμνα και δαπάνες της δασικής υπηρεσίας, διατηρουμένης της επί των εκτάσεων αυτών κυριότητας των ως άνω νομικών προσώπων και μετά την αναδάσωση. Το χρονικό διάστημα της διάθεσης ορίζεται ελεύθερα από τη σύμβαση.

2. Η αναδάσωση των κατά την προηγούμενη παράγραφο εκτάσεων κηρύσσεται μετά τη λήψη της αποφάσεως περί διάθεσης της έκτασης από τα αρμόδια συλλογικά όργανα των ως άνω νομικών προσώπων, τα δε καθαρά έσοδα από την εκμετάλλευση διανέμονται κατά το ήμισυ μεταξύ Δημοσίου και νομικού προσώπου. Μείζον ποσοστό από τα έσοδα αυτά δύνανται να παραχωρηθεί στους ως άνω ιδιοκτήτες κατόπιν αποφάσεως του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Εάν ιδιοκτήτες των ως άνω εκτάσεων είναι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, αποδίδεται σε αυτούς το σύνολο των καθαρών εσόδων από την εκμετάλλευση.

Άρθρο .....

Κήρυξη αναδασωτέων εκτάσεων

[Άρθρο 41 του Ν. 998/1979]

Σχόλιο 1: Αναπροσαρμογή των διοικητικών δομών. Όσον αφορά τις Νομαρχιακές Υπηρεσίες του Υπουργείου Συντονισμού και Δημοσίων Έργων που αναφέρονται στην παράγραφο 2, καθόσον το ίδιο το Υπουργείο δεν υφίσταται πλέον και οι αρμοδιότητες αυτών δεν έχουν μεταφερθεί σε κάποιο άλλο όργανο ή υπηρεσία, για αυτό και αντικαθίσταται εν προκειμένω υπό τον όρο Κεντρική Δασική Υπηρεσία. Στα πλαίσια της Κεντρικής Διοίκησης, όταν πρόκειται για εσωτερικές διευθύνσεις, κρίνεται ορθή η αντικατάσταση αυτών υπό όρους κεντρικής διοίκησης με σκοπό, εάν αυτές μεταγενέστερα καταργηθούν, να αποφευχθεί η ανάγκη επαναλαμβανομένων τροποποιήσεων του κώδικα και η παρεπόμενη σύγχυση επί των διοικητικών δομών.

Σχόλιο 2: Ζήτημα τίθεται με την αρμοδιότητα του Υπουργείου Συντονισμού καθώς αυτό καταργήθηκε στις 2 Ιουλίου 1982 με το Ν. 1266/1982 όταν μετονομάστηκε σε Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Κρίνεται ορθό να αντικατασταθεί με το Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού.

1. Η κήρυξη εκτάσεων ως αναδασωτέων ενεργείται με απόφαση του οικείου Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία καθορίζει σαφώς τα όρια της έκτασης που κηρύσσεται αναδασωτέα και συνοδεύεται υποχρεωτικά από σχεδιάγραμμα, το οποίο δημοσιεύεται σε φωτοσμίκρυνση με την απόφαση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Σε κάθε περιφερειακή ενότητα το πρόγραμμα για τις αναδασώσεις καταρτίζεται από τη δασική υπηρεσία και εγκρίνεται από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από γνωμοδότηση του Περιφερειακού Συμβουλίου Δασών, επί τη βάση της υφιστάμενης κατάστασης της δασικής βλάστησης στην περιφερειακή ενότητα, των αποψιλώσεων, αραιώσεων ή υποβαθμίσεων που επήλθαν κατά το πρόσφατο παρελθόν καθώς και των αναγκών ενίσχυσης και επέκτασης της κατά τα ανωτέρω βλάστησης για προστατευτικούς ή αισθητικούς σκοπούς καθώς και εν όψει των τυχόν προτάσεων άλλων ενδιαφερομένων υπηρεσιών και των οικείων οργανισμών τοπικής αυτοδιοικήσεως.

Το εν λόγω πρόγραμμα καταρτίζεται ανά πενταετία και εκτελείται με τις κατανεμημένες πιστώσεις του προϋπολογισμού ή των διατιθέμενων προς τον σκοπό της αναδάσωσης άλλων ειδικών κονδυλίων.

Για την κατάρτισή του το πρόγραμμα απαιτείται να κοινοποιηθεί τουλάχιστον ένα δίμηνο πριν από την έγκρισή του στην Κεντρική Δασική Υπηρεσία. Παρερχομένης της προθεσμίας αυτής, το πρόγραμμα εγκρίνεται άνευ της γνώμης της διεύθυνσης αυτής. Εάν διατυπωθούν από τη διεύθυνση αυτή εμπρόθεσμα αντιρρήσεις αναγόμενες σε θέματα της αρμοδιότητάς τους, επί των αντιρρήσεων αποφαινόμενοι οι Υπουργοί Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, τυχόν δε μεταξύ τους διαφωνία επιλύεται από το Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξίας και Αειφόρου Ανάπτυξης.

3. Ειδικά προκειμένου περί κήρυξης εκτάσεων ως αναδασωτέων συνεπεία μερικής ή ολικής καταστροφής δάσους ή δασικής εκτάσεως από πυρκαγιά ή άλλη αιτία από τις αναφερόμενες στο **άρθρο 38 παρ. 1** του παρόντος Κώδικα, η κατά την παρ. 1 του παρόντος άρθρου απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης εκδίδεται, μετά από εισήγηση της αρμόδιας δασικής υπηρεσίας, υποχρεωτικά εντός τριών μηνών από την καταστολή της πυρκαγιάς ή τη διαπίστωση της από άλλη αιτία καταστροφής. Με την απόφαση αυτή καθορίζονται και οι υποχρεώσεις της δασικής υπηρεσίας για την κατάρτιση και εφαρμογή ειδικού για την προκειμένη περίπτωση προγράμματος αναδάσωσης.

4. Για τη δημιουργία πάρκων ή αλσών ή δασών αναψυχής εντός πόλεων ή οικιστικών περιοχών απαιτείται σχετική πρόβλεψη στο οικείο προεδρικό διάταγμα που καθορίζει το σχέδιο πόλης ή τον τρόπο ανάπτυξης της οικιστικής περιοχής, η δε πραγματοποίηση της αναδάσωσης βαρύνει τον οικείο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης ή τον φορέα οικιστικής ανάπτυξης.

Σε περίπτωση αδράνειας αυτών, η προβλεπόμενη από το άνω προεδρικό διάταγμα δημιουργία πάρκου ή άλσους ή δάσους αναψυχής ενεργείται, κατόπιν απόφασης του οικείου Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με δαπάνες των υπόχρεων, από τη δασική υπηρεσία. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση αναδημιουργίας αυτών μετά από τυχόν καταστροφή από πυρκαγιά.

Οι δενδροστοιχίες ή γραμμικές φυτείες ή άλλες δενδροφυτεύσεις εντός πόλεων ή οικιστικών περιοχών δημιουργούνται κατόπιν απόφασης του οικείου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή του αρμόδιου οικιστικού φορέα.

Άρθρο .....

Πραγματοποίηση αναδασώσεων

[Άρθρο 42 του Ν. 998/1979]

1. Οι αναδασώσεις δημοσίων δασών ή δασικών εκτάσεων πραγματοποιούνται βάσει μελέτης η οποία καταρτίζεται από τη δασική υπηρεσία και καθορίζει το είδος της δασικής βλάστησης, τις εργασίες φύτευσης ή άλλες ενέργειες για τη διευκόλυνση της αναγέννησης καθώς και τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία της αναδασώσεως (περιφράξεις, τοποθέτηση πινακίδων, ειδικές απαγορεύσεις κ.λπ.).

2. Η αναδάσωση ιδιωτικών δασών και δασικών εκτάσεων ή διακατεχομένων δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων ενεργείται βάσει μελέτης εγκρινομένης από τη δασική αρχή και υπό την εποπτεία της, με μέριμνα και δαπάνες των διακατόχων ή ιδιοκτητών.

Εφ’ όσον πρόκειται για ιδιωτικό δάσος ή δασική έκταση που ανήκουν σε μέλος ή μέλη δασικού συνεταιρισμού και έχουν καταστραφεί ολικά ή μερικά από πυρκαγιά την αναδάσωση πραγματοποιεί υποχρεωτικά ο συνεταιρισμός κατά τα ανωτέρω, καταβάλλοντας τις σχετικές δαπάνες και επιμερίζοντάς τις μεταξύ των μελών του κατά τις διατάξεις που τον διέπουν. Περί της εκτέλεσης της εγκεκριμένης μελέτης αναδάσωσης οι ως άνω ιδιώτες ή ο συνεταιρισμός παρέχουν κατ’ έτος τα αναγκαία στοιχεία στη δασική αρχή. Εάν η αναδάσωση κηρύσσεται συνεπεία καταστροφής του δάσους ή της δασικής έκτασης από πυρκαγιά ή βίαιο συμβάν και δεν συντρέχει αμέλεια ή δόλος των ιδιοκτητών ή διακατόχων, το Δημόσιο δύναται να προβεί σε επιδότησή τους μέχρι και του συνόλου της πραγματοποιούμενης για την αναδάσωση δαπάνης.

Άρθρο .....

Αναγκαστική απαλλοτρίωση αναδασωτέων εκτάσεων

[Άρθρο 43 του Ν. 998/1979]

1. Η κήρυξη ιδιωτικής έκτασης ως αναδασωτέας συνιστά λόγο απαλλοτρίωσής της για την πραγματοποίηση της αναδάσωσης, η οποία θεωρείται ως δημόσιας ωφέλειας, υπό τις κατωτέρω προϋποθέσεις.

2. Ο ιδιοκτήτης έκτασης που δεν έχει χαρακτήρα δάσους ή δασικής έκτασης, εφ’ όσον δεν επιθυμεί να διατηρήσει την κυριότητά της μετά την κήρυξή της ως αναδασωτέας και να προβεί σε πραγματοποίηση της αναδάσωσης κατά τα οριζόμενα στο προηγούμενο άρθρο, δύναται να δηλώσει εντός τριών μηνών από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης ότι δέχεται να πωλήσει την ως άνω έκταση προς το Δημόσιο, οπότε και προσκαλείται να προσκομίσει τους τίτλους του.

Για την αναγνώριση αυτών αποφαινεται το οικείο Συμβούλιο Ιδιοκτησίας Δασών, ενώ για το τίμημα αντί του οποίου δέον να γίνει η αγορά αποφαινεται η κατ’ **άρθρο 10 παρ. 3** του παρόντος Κώδικα Επιτροπή κατά τα οριζόμενα στο **άρθρο 6**.

Μετά τον έλεγχο των τίτλων και τον καθορισμό της τιμής πώλησης ο αναγνωρισμένος ιδιοκτήτης προσκαλείται σε σύναψη του πωλητηρίου συμβολαίου, το οποίο συνάπτεται με τον οικείο Συντονιστή Αποκεντρωμένης διοίκησης ή με τον νομίμως εξουσιοδοτημένο από αυτόν. Η δαπάνη για την αγορά βαρύνει τον προϋπολογισμό του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου.

3. Αν ο ιδιοκτήτης αρνηθεί την πώληση με ρητή δήλωσή του ή με τη μη προσέλευσή του προς υπογραφή της σύμβασης ή δεν προβαίνει στις εργασίες αναδάσωσης του προηγούμενου άρθρου ή παραμελεί αυτές επί χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του έτους, η Διοίκηση δικαιούται να προβεί στην υπέρ του Δημοσίου και με δαπάνες του απαλλοτρίωσή της, προς πραγματοποίηση της αναδάσωσης.

Η απαλλοτρίωση κηρύσσεται υπέρ του Δημοσίου και με δαπάνες του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας υποχρεωτικά εκδιδόμενη εντός εξαμήνου από την εκδήλωση

της άρνησης του ιδιοκτήτη να προβεί στην πώληση ή από την πάροδο της ως άνω ετήσιας χρονικής περιόδου, κατά την οποία αυτός αμέλησε τις εργασίες αναδάσωσης.

Επιτρέπεται επίσης, εντός εξαμήνου προθεσμίας από την κήρυξη ιδιωτικής έκτασης ως αναδασωτέας, η απαλλοτρίωση αυτής και στην περίπτωση ακόμη που ο ιδιοκτήτης δέχθηκε να ενεργήσει και εκτελεί τις εργασίες αναδάσωσης, εφ’ όσον αυτή περιβάλλεται κατά το μείζον τμήμα της από δημόσιο δάσος ή δημόσια δασική έκταση και κριθεί ότι η ύπαρξή της δυσχεραίνει τη διαχείριση και εκμετάλλευση του δημόσιου δάσους ή δασικής έκτασης.

Την κήρυξη της απαλλοτρίωσης δύναται να ζητήσει σε κάθε περίπτωση και ο ιδιοκτήτης της αναδασωτέας έκτασης, οπότε αυτή είναι υποχρεωτική για το Δημόσιο, το οποίο ευθύνεται, σε περίπτωση παράλειψης έκδοσης της σχετικής πράξης εντός τριμήνου από την αίτηση, και για κάθε ζημία του ιδιοκτήτη από την παράλειψη.

4. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση ιδιωτικού δάσους ή δασικής έκτασης που καταστράφηκε από πυρκαγιά είναι πάντοτε δυνατή για το Δημόσιο μετά την κήρυξη αυτής ή όλης της περιοχής στην οποία αυτή βρίσκεται ως αναδασωτέας, ιδίως δε κάθε φορά που οι συνθήκες εκδήλωσης και η έκταση της πυρκαγιάς, οι ανάγκες εκτέλεσης σε όλη την περιοχή δασικών έργων μείζονος σημασίας, η φύλαξη της περιοχής και η προστασία της από ενδεχομένη χρήση τμημάτων της για άλλους σκοπούς ή η ανάγκη της ταχύτερης δυνατής και ενιαίας σε όλη την περιοχή επανεγκατάστασης της δασικής βλάστησης επιβάλλουν την ανάληψη του έργου της αναδάσωσης και τη συντήρηση του δάσους ή της δασικής έκτασης από το Δημόσιο. Στην περίπτωση αυτή η αναγκαστική απαλλοτρίωση κηρύσσεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός έτους από τη δημοσίευση της κατ’ **άρθρο 41 παρ. 1** απόφασης του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης , βάσει ειδικά αιτιολογημένης έκθεσης της δασικής υπηρεσίας.

5. Η δαπάνη για την πραγματοποίηση των κατά τις προηγούμενες παραγράφους αναγκαστικών απαλλοτριώσεων βαρύνει τον προϋπολογισμό του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου.

Άρθρο .....

Άρση αναδασώσεων

[Άρθρο 44 του Ν. 998/1979, Άρθρο 52 παρ. 5 του Ν. 4280/2014]

Σχόλιο : Αναπροσαρμογή των διοικητικών δομών. Η Διεύθυνση Δασών, αντικαθίσταται από τον όρο «Δασική Αρχή» καθώς σε αυτή περιλαμβάνονται η Κεντρική και οι Περιφερειακές Δασικές Υπηρεσίες.

1. Η μη κατά νόμο έγκαιρη συντέλεση αναγκαστικής απαλλοτρίωσης η οποία αφορά ιδιωτική έκταση κηρυχθείσα αναδασωτέα και η οποία πριν τη σχετική απόφαση δεν αποτελούσε δάσος ή δασική έκταση, συνεπάγεται την υποχρέωση της Διοίκησης προς άρση της αναδάσωσης. Αύτη ενεργείται με απόφαση όμοια προς την κήρυξη της αναδάσωσης με αίτηση του ιδιοκτήτη.

2. Επιτρέπεται με όμοια απόφαση η άρση της αναδάσωσης δημόσιας έκτασης, η οποία δεν αποτελούσε δάσος ή δασική έκταση, εφ’ όσον μετά την πάροδο πενταετίας από την κήρυξή της αποδεικνύεται το ανέφικτο της πραγματοποίησης της αναδάσωσης.

3. Σε όλες τις λοιπές περιπτώσεις η απόφαση κήρυξης καταστραφέντος δάσους ή δασικής έκτασης ως αναδασωτέων αίρεται μετά την πραγματοποίηση της αναδάσωσης, η οποία συντελείται με την επαναφορά της καταστραφείσας δασικής βλάστησης στην έκταση με οικολογικά χαρακτηριστικά επαρκή για την υπαγωγή της στις **παρ. 1 και 2 του άρθρου 3** του παρόντος Κώδικα, ανάλογα με τη μορφή (δάσος ή δασική έκταση) που είχε πριν την καταστροφή της, χωρίς να απαιτείται η πλήρης μορφολογική και οικολογική αποκατάσταση της έκτασης αυτής στο προ της καταστροφής της επίπεδο.

4. Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού καθώς και όταν ανακαλείται ή τροποποιείται απόφαση κήρυξης έκτασης ως αναδασωτέας, για οποιαδήποτε πραγματική ή νομική αιτία, απαιτείται απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία εκδίδεται αυτεπάγγελα ή κατόπιν αίτησης οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, έπειτα από εισήγηση της αρμόδιας Δασικής Αρχής, εάν στην περιφερειακή ενότητα δεν υφίσταται Δασαρχείο και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η ανωτέρω εισήγηση παρέχεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών, η οποία αρχίζει από την υποβολή του σχετικού αιτήματος στον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

5. Υποθέσεις άρσης ή ανάκλησης πράξεων κήρυξης εκτάσεων ως αναδασωτέων που εκκρεμούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος Κώδικα ενώπιον των Τεχνικών Επιτροπών Εξέτασης Αντιρρήσεων συνεχίζονται από το στάδιο, στο οποίο βρίσκονται και ολοκληρώνονται, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 4 του παρόντος άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ

Άρθρο .....

Απαγορεύσεις

[Άρθρο 23 ν. 998/1979]

Σχόλιο 1: Αναπροσαρμογή των νέων διοικητικών δομών. Με το άρθρο 6 ν. 2612/1998 (Α' 112) ορίζεται ότι: "Οι αρμοδιότητες, υποχρεώσεις και δικαιώματα του Δασάρχη, που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 23 έως 37, εκτός του άρθρου 35, του ν. 998/1979, καθώς και όποιες άλλες αφορούν θέματα δασοπροστασίας από τις πυρκαγιές, ασκούνται εφεξής αντίστοιχα από το Διοικητή της οικείας Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.

Όπου στις διατάξεις αναφέρεται "Υπουργός Γεωργίας", "Δασικό Σώμα", "Δασάρχης", "Δασικοί Υπάλληλοι", νοείται αντίστοιχως "Υπουργός Δημόσιας Τάξης", "Πυροσβεστικό Σώμα", "Διοικητής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας" και "Πυροσβεστικοί Υπάλληλοι".

Ομοίως, λόγω κατάργησης του θεσμού της κοινότητας από το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α'87/7.6.2010), λαμβάνει χώρα διαγραφή των σχετικών αναφορών.

Σχόλιο 2: Στην παρακάτω διάταξη, πέραν των ανωτέρω ρητώς προβλεπομένων, πρέπει να αντικατασταθούν και η «δασική υπηρεσία» (η οποία συμπίπτει κατ' ουσία από πλευράς αρμοδιοτήτων με το «Δασικό Σώμα») από την «πυροσβεστική αρχή», ώστε να επιτυγχάνεται η ενιαία εφαρμογή της διάταξης, χωρίς να δημιουργούνται ζητήματα σύγκρουσης αρμοδιοτήτων μεταξύ της δασικής και της πυροσβεστικής αρχής. Ομοίως αντικαθίστανται οι «δασικοί κανονισμοί» από τους «πυροσβεστικούς κανονισμούς».

1. Απαγορεύεται:

α) Να ανάπτεται ή να διατηρείται φωτιά για οποιονδήποτε σκοπό στο ύπαιθρο και εντός δασών ή δασικών εκτάσεων ή πλησίον αυτών και σε απόσταση μέχρι τριακοσίων (300) μέτρων. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η αφή φωτιάς από 1ης Μαΐου μέχρι 31ης Οκτωβρίου κάθε έτους κατόπιν άδειας της δασικής αρχής ή παρουσία οργάνου της, και για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα σύμφωνα με τους προβλεπόμενους από τους πυροσβεστικούς Κανονισμούς όρους.

β) Να ανάπτεται ή να διατηρείται φωτιά για οποιονδήποτε σκοπό εντός οικιών, ξενοδοχείων, εργαστηρίων, καλυβών, ποιμνιοστασίων, σκηνών, αυλών και άλλων ενδιαιτημάτων ή περιφραγμένων ακάλυπτων χώρων ευρισκομένων εντός δασών ή δασικών εκτάσεων σε απόσταση μέχρι τριακοσίων (300) μέτρων από τα όριά τους, χωρίς να λαμβάνονται τα μέτρα που προβλέπονται από τους πυροσβεστικούς Κανονισμούς.

γ) Να τοποθετούνται, φυλάσσονται ή εγκαταλείπονται εύφλεκτες ύλες ή άχρηστα είδη ή απορρίμματα εντός των δασών ή δασικών εκτάσεων και σε απόσταση μέχρι τριακοσίων (300) μέτρων, εκτός από τους καθορισμένους προς τούτο από την πυροσβεστική αρχή ή κατόπιν αδείας της χώρους, πάντοτε με την τήρηση για τη φύλαξη ή την καύση τους των μέτρων ασφαλείας κατά της πυρκαγιάς που επιβάλλονται από τους πυροσβεστικούς κανονισμούς ή από άλλες ειδικές διατάξεις.

Απαγορεύεται ιδίως η δημιουργία από τους δήμους χώρων απόρριψης και καύσης απορριμμάτων εντός δασών ή δασικών εκτάσεων και σε απόσταση μέχρι πεντακοσίων

(500) μέτρων από αυτά, εκτός αν διαπιστώνεται απόλυτη αδυναμία εξεύρεσης άλλου χώρου και πάντοτε κατόπιν αδείας του οικείου Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία εκδίδεται μετά από πρόταση της πυροσβεστικής υπηρεσίας και καθορίζει τον τόπο και τους όρους απόρριψης και καύσης των απορριμμάτων καθώς και όλα τα αναγκαία μέτρα για την αποτροπή μετάδοσης της φωτιάς.

δ) Η εντός δασών ή δασικών εκτάσεων ή σε απόσταση μέχρι εκατό (100) μέτρων από αυτά καύση ανθρακοκαμίνων και ασβεστοκαμίνων καθώς και η εγκατάσταση άλλου εργαστηρίου ή τεχνικού συγκροτήματος που λειτουργεί με καύσιμη ύλη, άνευ αδείας του Διοικητή Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Δασάρχου και σύμφωνα προς τους όρους της.

ε) Η εντός δασών και δασικών εκτάσεων θήρα με όπλα που έχουν βύσμα εξ ύλης από την οποία δύναται να μεταδοθεί η φωτιά.

στ) Η εντός δασών και δασικών εκτάσεων απόρριψη αναμμένων τσιγάρων από τους πεζούς ή εποχούμενων αμαξών, αυτοκινήτων και σιδηροδρομικών συρμών.

ζ) Το κάπνισμα των εντός κορμών δένδρων μελισσών, εκτός και αν γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στους πυροσβεστικούς Κανονισμούς.

2. Επίσης απαγορεύεται η από 1ης Μαΐου μέχρις 31ης Οκτωβρίου κάθε έτους καύση αγρών ή αγροτικών εκτάσεων ή χορτολιβαδικών εδαφών, εφ’ όσον βρίσκονται εντός δασών ή δασικών εκτάσεων ή πλησίον αυτών ή δενδροστοιχιών και σε απόσταση μέχρι τριακοσίων (300) μέτρων, χωρίς άδεια του οικείου Διοικητή Πυροσβεστικής Υπηρεσίας η οποία καθορίζει τον χρόνο και τις προϋποθέσεις πραγματοποίησής της και χωρίς την τήρηση των επιβαλλομένων μέτρων ασφαλείας από την ως άνω γειτνίαση και τις κρατούσες καιρικές συνθήκες, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα από τους πυροσβεστικούς κανονισμούς.

3. Οι παραβάτες των ανωτέρω απαγορεύσεων, πέραν της ποινικής διώξεως στην οποία υπόκεινται κατά τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα, ευθύνονται αστικά σε αποζημίωση κατά τις διατάξεις περί αδικοπραξιών.

4. Επίσης απαγορεύεται:

α) Η απόρριψη αναμμένων τσιγάρων εντός δασών, δασικών και χορτολιβαδικών εκτάσεων.

β) Η απόρριψη αναμμένων τσιγάρων από τις σιδηροδρομικές αμαξοστοιχίες και αυτοκίνητα εν γένει οχήματα.

Οι παραβάτες των διατάξεων της παραγράφου αυτής τιμωρούνται κατά τη διάταξη του άρθρου 69 παρ. 1 του παρόντος Κώδικα ευθυνόμενοι, σε περίπτωση πυρκαγιάς και αστικά σε αποζημίωση κατά τη διάταξη της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο .....

Υποχρεώσεις οργανισμών κοινής ωφελείας και ιδιωτικών επιχειρήσεων

[Άρθρο 24 ν. 998/1979]

Σχόλιο: Αναπροσαρμογή των νέων διοικητικών δομών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 του Ν. 2612/1998 “Ανάθεση της δασοπυρόσβεσης στο Πυροσβεστικό Σώμα και άλλες διατάξεις” (Α’ 112). Περαιτέρω, ο νομάρχης αντικαθίσταται με τον περιφερειάρχη σύμφωνα με το άρθρο 186 Ν. 3852/2010 περιπτ. Θ9.

1. Οι σιδηροδρομικές υπηρεσίες οφείλουν να μεριμνούν τακτικά για την καθαριότητα της εντός δασών ή δασικών εκτάσεων ζώνης από την οποία διέρχονται σιδηροδρομικές γραμμές και για την έγκαιρη αποκοπή και αποκομιδή των εντός αυτής αναπτυσσομένων ή ευρισκομένων δένδρων, θάμνων, φρυγάνων, ξηρών χόρτων κ.λπ., συμμορφούμενες οπωσδήποτε στις υποδείξεις της πυροσβεστικής υπηρεσίας. Η ως άνω ζώνη καταλαμβάνει κάθε έκταση γης εκατέρωθεν των σιδηροτροχιών και σε απόσταση μέχρι δέκα (10) μέτρων που υπολογίζονται από την εξωτερική τροχιά της γραμμής. Στη ζώνη αυτή δύναται να φυτεύονται καλλωπιστικά φυτά ή δένδρα μη υποκείμενα σε κίνδυνο πυρκαγιάς, κατά τις υποδείξεις της πυροσβεστικής υπηρεσίας.

2. Το υλικό που αποκομίζεται από την αποκάθαρση της ζώνης, εάν είναι χρήσιμο για καύση ή άλλη χρήση, παραδίδεται στον ιδιοκτήτη ή διακάτοχο του δάσους, ο οποίος ειδοποιείται μέσω της οικείας πυροσβεστικής υπηρεσίας, εάν δε είναι άχρηστο ή εάν ουδείς προσέρχεται για την παραλαβή του κατά τα ανωτέρω, καταστρέφεται ή διατίθεται από τη σιδηροδρομική υπηρεσία, αφού μεταφερθεί σε ασφαλές για την καταστροφή ή διάθεση μέρος.

3. Οι σιδηροδρομικές υπηρεσίες υποχρεούνται να τοποθετούν στις καπνοδόχους ή τους σωλήνες εξατμίσεων των ατμοκίνητων σιδηροδρομικών μηχανών κατάλληλες συσκευές για την πρόληψη εκτίναξης σπινθήρων ή πυρακτωμένων μορίων ανθράκων καθώς και τεφροδόχων στις σχάρες των μηχανών.

Επίσης υποχρεούνται να τοποθετούν εντός των αμαξοστοιχιών και των σταθμών καθώς και σε επίκαιρα σημεία της ζώνης της παρ. 1 πινακίδες, με τις οποίες να ειδοποιούνται οι επιβάτες για τον κίνδυνο πυρκαγιάς και να υπενθυμίζονται οι ποινικές κυρώσεις για την απόρριψη αναμμένων τσιγάρων ή εύφλεκτων υλών. Η υποχρέωση βαρύνει και τους ιδιοκτήτες υπεραστικών και τουριστικών λεωφορείων.

4. Εφ’ όσον σε παρακείμενη δάσους ή δασικής έκτασης περιοχή βρίσκονται αεροδρόμια, σταθμοί αυτοκινήτων, βιομηχανίες ή εγκαταστάσεις αποθήκευσης εύφλεκτων υλών, οι διοικήσεις τους υποχρεούνται να λαμβάνουν, πέραν των προβλεπομένων από τους πυροσβεστικούς Κανονισμούς και κάθε μέτρο που επιβάλλεται από τις περιστάσεις για την αποφυγή μετάδοσης πυρκαγιάς στο παρακείμενο δάσος ή τη δασική έκταση.

Σε περίπτωση που τα μέτρα αυτά δεν ληφθούν οίκοθεν, ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης δύναται με πρόταση του οικείου Διοικητή Πυροσβεστικής Υπηρεσίας να επιβάλει με πράξη του τη λήψη τους.

5. Οι ως άνω υπηρεσίες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις υποχρεούνται να διατηρούν τα απολύτως αναγκαία μέσα για την άμεση αντιμετώπιση πυρκαγιάς του δάσους ή της δασικής εκτάσεως η οποία εκδηλώνεται στην άμεσα γειτονική προς αυτές περιοχή.

6. Τα λεωφορεία, πούλμαν, αυτοκινητάμαξες και οχήματα σιδηροδρομικών συρμών πρέπει να είναι εφοδιασμένα πλήρως με τεφροδοχεία, υπεράνω των οποίων δέον να τίθενται και πινακίδες απαγορευτικές της εκτός αυτών απορρίψεως τσιγάρων.

Άρθρο .....

Επικίνδυνες περιοχές

[Άρθρο 25 ν. 998/1979]

Σχόλιο: Αναπροσαρμογή των νέων διοικητικών δομών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 του Ν. 2612/1998 “Ανάθεση της δασοπυρόσβεσης στο Πυροσβεστικό Σώμα και άλλες

διατάξεις” (Α’ 112). Περαιτέρω, ο νομάρχης αντικαθίσταται με τον περιφερειάρχη σύμφωνα με το άρθρο 186 Ν. 3852/2010 περ.πτ. Θ9.

1. Περιοχές οι οποίες από τη φύση και το είδος της δασικής βλάστησής τους και τις κρατούσες κλιματολογικές συνθήκες ή άλλα αίτια, είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένες και ευαίσθητες σε πυρκαγιά, κηρύσσονται "Επικίνδυνες περιοχές".
2. Ο ανωτέρω χαρακτηρισμός ενεργείται κατόπιν σχετικής εισηγήσεως των οικείων Συντονιστών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και της κεντρικής πυροσβεστικής υπηρεσίας η οποία ερείδεται στα κατά την προηγούμενη παράγραφο κριτήρια και τη συχνότητα ή έκταση πυρκαγιών που εκδηλώθηκαν κατά το παρελθόν, με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.
3. Η έκδοση του κατά την προηγούμενη παράγραφο διατάγματος συνεπάγεται υποχρεωτικά τη λήψη των κατωτέρω μέτρων:
  - α) Την εγκατάσταση ειδικών δασοπυροσβεστικών μονάδων για την κατάσβεση δασικών πυρκαγιών στην έδρα του νομού ή άλλα σημεία του οριζόμενα από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, από 1ης Μαΐου μέχρι 31ης Οκτωβρίου κάθε έτους, κατά τα οριζόμενα στο [άρθρο 26](#).
  - β) Την εγκατάσταση στα πλέον εγγύς ευρισκόμενα αεροδρόμια και σε κεντρικό σημείο σε σχέση προς περισσότερες περιοχές μονάδων κατάσβεσης δασικών πυρκαγιών από αέρος, κατά το ίδιο ως άνω χρονικό διάστημα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο [άρθρο 27](#).
  - γ) Την ιδιαίτερη παρακολούθηση από τη μετεωρολογική υπηρεσία, κατά το ως άνω χρονικό διάστημα, των καιρικών συνθηκών στις επικίνδυνες περιοχές και την έκδοση ειδικού δελτίου προς ενημέρωση των οικείων Συντονιστών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στις περιπτώσεις αυτές κρίνονται ως δυνάμενες να ευνοήσουν την ανάπτυξη ή διάδοση πυρκαγιών.
  - δ) Την έκδοση από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ή τον οικείο Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ειδικών κανονισμών ρύθμισης της διέλευσης και παραμονής ιδιωτών εντός των δασών και δασικών εκτάσεων της επικίνδυνης περιοχής καθώς και τη δυνατότητα λήψεως προληπτικών μέτρων επείγοντος χαρακτήρα για την επάνδρωση παρατηρητήριων, την επίβλεψη των χώρων που συχνάζει το κοινό και την πρόληψη επαπειλούμενων εγκληματικών πράξεων κατά των δασών ή δασικών εκτάσεων.
  - ε) Την υπό της οικείας πυροσβεστικής αρχής, σε συνεργασία με τις κατά τόπους δημοτικές αρχές, κατάρτιση πίνακα των από 1ης Μαΐου μέχρις 31ης Οκτωβρίου κάθε έτους διαμενόντων επί δεκαπενθήμερον και άνω εντός των δασών και δασικών εκτάσεων προσώπων, τα οποία υποχρεούνται να δηλώσουν εγγράφως και υπεύθυνα προς την πυροσβεστική υπηρεσία τον τόπο της διαμονής τους, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα από τους πυροσβεστικούς δασικούς κανονισμούς.
  - στ) Την κατ’ απόλυτη προτεραιότητα εκτέλεση των κατασκευών και εργασιών που προβλέπονται από το πρόγραμμα δασικών έργων.
  - ζ) Τη σύσταση αναγκαστικών δασικών συνεταιρισμών προς προστασία των υφισταμένων ιδιωτικών ή διακατεχομένων δασών ή δασικών εκτάσεων, κατά το [άρθρο 22](#) του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο .....**Υποχρεώσεις αντιλαμβανομένων πυρκαγιών**

[Άρθρο 29 ν. 998/1979]

1. Ο αντιλαμβανόμενος πυρκαγιά εντός δάσους ή δασικής εκτάσεως ή πυρκαγιά που εκδηλώνεται πλησίον αυτών, αλλά δύναται να επεκταθεί σε αυτά, οφείλει να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την κατάσβεσή της, εφ’ όσον δε βρίσκεται σε αδυναμία να αντιμετωπίσει την πυρκαγιά μόνος, υποχρεούται να ειδοποιήσει αμέσως τα πλησιέστερα προς τον τόπον της πυρκαγιάς άτομα, προς δε και τη δασική ή την αστυνομική αρχή ή την πυροσβεστική υπηρεσία ή τον δήμαρχο ή την τυχόν παρακείμενη στρατιωτική υπηρεσία. Την τελευταία αυτή υποχρέωση ειδοποίησης μίας από τις ως άνω αρχές ή υπηρεσίες έχουν και τα κατά τα ανωτέρω αρχικά ειδοποιούμενα άτομα.
2. Τα όργανα μίας από τις άνω αρχές και υπηρεσίες, εφ’ όσον λάβουν γνώση εξ ιδίας αντιλήψεως ή από την κατά την προηγούμενη παράγραφο ειδοποίηση σχετικά με την έναρξη πυρκαγιάς, υποχρεούνται σε άμεση ενημέρωση των αμέσων κατά τόπους προϊσταμένων τους και ειδοποίηση των λοιπών ως άνω αρχών και υπηρεσιών.

Άρθρο .....**Ενέργειες για την κατάσβεση πυρκαγιάς**

[Άρθρο 30 ν. 998/1979]

Σχόλιο: Αναπροσαρμογή διοικητικών δομών. Καθώς με τον Ν.1481/1984 καταργήθηκαν τα σώματα Χωροφυλακής, Αστυνομίας Πόλεων και η διεύθυνση Αγροφυλακής και οι αρμοδιότητές τους περιήλθαν στην Ελληνική Αστυνομία, κρίνεται ορθή η αντικατάστασή τους από την ανωτέρω, όπως εξάλλου προκύπτει και από την ΥΑ12030/1999 (Β’ 713).

Περαιτέρω, λαμβάνουν χώρα τροποποιήσεις σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 του Ν. 2612/1998 “Ανάθεση της δασοπυρόσβεσης στο Πυροσβεστικό Σώμα και άλλες διατάξεις” (Α’ 112). Τέλος, ο νομάρχης αντικαθίσταται με τον περιφερειάρχη σύμφωνα με το άρθρο 186 Ν. 3852/2010 περιπτ. Θ9.

1. Ο Διοικητής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και τα υπ’ αυτόν όργανα της πυροσβεστικής υπηρεσίας, ευθύς μόλις λάβουν γνώση της εκδήλωσης εκραγείσης πυρκαγιάς, σπεύδουν στον τόπο όπου εκδηλώθηκε αυτή και επιλαμβάνονται της κατάσβεσής της με τα διατιθέμενα γι’ αυτό μέσα. Τη διεύθυνση των εργασιών για τον εντοπισμό και την κατάσβεση της πυρκαγιάς έχει ο Διοικητής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας ή υπάλληλος της πυροσβεστικής υπηρεσίας που τον αναπληρώνει, μέχρι την ειδοποίηση και άφιξη του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Αυτός κατευθύνει και συντονίζει και τις ενέργειες των ιδιωτών ή δημοσίων οργάνων που παρέχουν συνδρομή, δίδοντας προς τούτο αναγκαίες οδηγίες.
2. Οι κατά τόπο μονάδες της πυροσβεστικής υπηρεσίας και τα όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας υποχρεούνται σε άμεση κινητοποίηση και επέμβαση προς καταστολή της πυρκαγιάς, αναλόγως προς την έκτασή της και τον παρουσιαζόμενο κίνδυνο, τιθέμενες στη διάθεση του οικείου Διοικητή Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.

3. Κατόπιν αίτησης του Διοικητή Πυροσβεστικής Υπηρεσίας ή του αναπληρωτή αυτού πυροσβεστικού υπαλλήλου δύναται να κινητοποιηθούν και άλλες μονάδες της πυροσβεστικής υπηρεσίας και της Ελληνικής Αστυνομίας κατόπιν διαταγής των κατά τόπους διοικητών ή υποδιοικητών.

4. Εφ' όσον η πυρκαγιά λαμβάνει διαστάσεις ή εμφανίζει κίνδυνο επέκτασης, οι επιληφθείσες της κατάσβεσής της υπηρεσίες και αρχές μπορούν να ζητήσουν τη συνδρομή της πλησιέστερης στρατιωτικής διοίκησης (στρατού, ναυτικού ή αεροπορίας) ή της τυχόν υφισταμένης λιμενικής αρχής.

Οι στρατιωτικές διοικήσεις υποχρεούνται και σε άμεση αυτεπάγγελτη επέμβαση για την καταστολή πυρκαγιάς, εφ' όσον αυτή εκδηλώθηκε εντός στρατιωτικής περιοχής ή σε δάσος ή δασική έκταση παρακείμενη στρατιωτικών χώρων ή εγκαταστάσεων, ειδοποιώντας σε κάθε περίπτωση σχετικά την πυροσβεστική υπηρεσία, εφ' όσον συντρέχει περίπτωση.

5. Οι στρατιωτικές διοικήσεις, ευθύς μόλις λάβουν γνώση εκδηλωθείσας πυρκαγιάς, κατά τα ανωτέρω, οφείλουν να αποστείλουν το ταχύτερο επί τόπου διαθέσιμη δύναμη ανδρών τους, εφοδιασμένων με τα απαραίτητα εργαλεία και μέσα.

Η δύναμη αυτή καταφθάνοντας στον τόπον της πυρκαγιάς τίθεται στη διάθεση του διευθύνοντος την κατάσβεσή της Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Διοικητή Πυροσβεστικής Υπηρεσίας ή αναπληρωτή τους, υποχρεούμενη να συμμορφώνεται προς τις οδηγίες τους.

6. Εφ' όσον παρίσταται ανάγκη και ζητηθεί επί των αρχών και υπηρεσιών που επιλαμβάνονται της κατάσβεσης της πυρκαγιάς, κινητοποιούνται και οι μονάδες κατάσβεσης δασικών πυρκαγιών από αέρος, αποστέλλοντας ανάλογο αριθμό αεροσκαφών και ελικοπτέρων για την επισήμανση και καταστολή της πυρκαγιάς με τα υπ' αυτών διατιθέμενα μέσα.

Άρθρο .....

Επίταξη μέσων και προσωπικών υπηρεσιών

[Άρθρο 31 ν. 998/1979]

Σχόλιο: Αναπροσαρμογή των διοικητικών δομών σύμφωνα και με το άρθρο 6 του Ν. 2612/1998 κατά το οποίο όπου στις διατάξεις αναφέρεται "δασάρχης" νοείται αντιστοίχως ο "Διοικητής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας". Περαιτέρω, ο νομάρχης αντικαθίσταται με τον περιφερειάρχη σύμφωνα με το άρθρο 186 Ν. 3852/2010 περιπτ. Θ9.

Ομοίως, λόγω κατάργησης του θεσμού της κοινότητας από το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α'87/7.6.2010), λαμβάνει χώρα διαγραφή των σχετικών αναφορών.

1. Οι δήμαρχοι και οι κάτοικοι των δήμων στην περιφέρεια των οποίων εκδηλώθηκε πυρκαγιά υποχρεούνται αμέσως με την καθ' οιονδήποτε τρόπο διαπίστωση ή αναγγελία εκδήλωσης πυρκαγιάς, να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους για την κατάσβεσή της σε συνεργασία με τις πυροσβεστικές και λοιπές αρμόδιες για την κατάσβεση της πυρκαγιάς αρχές, όπως αυτές ορίζονται από το **άρθρο 28** του παρόντος Κώδικα.

Την ίδια υποχρέωση έχουν και οδηγοί - χειριστές των οχημάτων της επομένης παραγράφου. Οι αρνούμενοι με πρόθεση τη συνδρομή τους τιμωρούνται με φυλάκιση

τουλάχιστον τριών μηνών. Τα της οργάνωσης της προσφοράς των υπηρεσιών αυτών ρυθμίζονται με προεδρικό διάταγμα ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

2. Οι κάτοχοι μηχανικών μέσων, που είναι κατάλληλα για την αντιμετώπιση πυρκαγιών, όπως μέσων μεταφοράς, υδροφόρων, χωματουργικών μηχανημάτων και άλλων υποχρεούνται να θέσουν αυτά μετά των χειριστών - οδηγών τους στη διάθεση των αρμοδίων αρχών, μόλις τους ζητηθεί με οποιονδήποτε τρόπο. Οι αρνούμενοι με πρόθεση τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

3. Πέραν των κατά τις προηγούμενες παραγράφους κυρώσεων, σε περίπτωση άρνησης παροχής προσωπικών υπηρεσιών ή διάθεσης μηχανικών μέσων, με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή του Διοικητή Πυροσβεστικής Υπηρεσίας ή των εντεταλμένων από αυτούς οργάνων επιτάσσονται οι αναγκαίες προσωπικές υπηρεσίες και τα μηχανικά μέσα.

4. Όσοι κατά τα ανωτέρω προσφέρουν προσωπικές υπηρεσίες ή διαθέτουν μηχανικά μέσα αποζημιώνονται από τις πυροσβεστικές υπηρεσίες μετά από αίτησή τους. Οι δαπάνες αυτές βαρύνουν τις πιστώσεις του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, που προορίζονται για την προστασία των δασών.

Με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ρυθμίζεται το ύψος των οικονομικών αποζημιώσεων.

Επίσης με απόφαση του Περιφερειάρχη δύναται να απονέμεται η ηθική αμοιβή της έκφρασης ευαρέσκειας σε αυτούς που προσφέρουν εξαιρετικές υπηρεσίες στις προσπάθειες κατάσβεσης της πυρκαγιάς.

Άρθρο .....

Αμοιβές

[Άρθρο 32 ν. 998/1979]

Σχόλιο 1: Αναπροσαρμογή διοικητικών δομών. Καθώς με τον Ν. 1481/1984 καταργήθηκαν τα σώματα Χωροφυλακής, Αστυνομίας Πόλεων και η διεύθυνση Αγροφυλακής και οι αρμοδιότητές τους περιήλθαν στην Ελληνική Αστυνομία, κρίνεται ορθή η αντικατάστασή τους από αυτή, όπως εξάλλου προκύπτει και από την ΥΑ 12030/1999 (Β' 713).

Περαιτέρω, λαμβάνει χώρα διοικητικών δομών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 του Ν. 2612/1998 “Ανάθεση της δασοπυρόσβεσης στο Πυροσβεστικό Σώμα και άλλες διατάξεις” (Α' 112).

Σχόλιο 2: Εν όψει των διατάξεων του ν. 4029/2011 κρίνεται ορθή η αντικατάσταση του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου (πρώην Ταμείου Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών) με το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, ως αρμοδίου οργάνου. Το ζήτημα χρήζει επίλυσης από την Κ.Ε.Κ.

1. Σε εκείνους οι οποίοι εθελοντικά ή κατόπιν επίταξης μετέχουν στην κατάσβεση δασικής πυρκαγιάς και επιδεικνύουν ιδιαίτερο θάρρος και ικανότητα στο έργο τους και ως εκ τούτου συμβάλλουν σημαντικά στην κατάσβεσή της απονέμεται τιμητικό δίπλωμα ή χρηματικό βραβείο ή και τα δύο.

Οι λεπτομέρειες απονομής αυτών, το ύψος του χρηματικού βραβείου κατά κατηγορίες περιπτώσεων και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

2. Σε όσους μετείχαν στην κατάσβεση της πυρκαγιάς πυροσβεστικούς υπαλλήλους ή εργάτες και τα όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας χορηγείται, μετά από πρόταση του ανωτέρου κατά βαθμό πυροσβεστικού υπαλλήλου που διευθύνει τις εργασίες κατάσβεσης της πυρκαγιάς, ειδική αποζημίωση λόγω φθοράς ιματισμού και υποδήσεως, η οποία καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και βαρύνει τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

Σε περίπτωση τραυματισμού ή θανάτου υπαλλήλων που μετείχαν στη δασοπροστασία ή εθελοντών πολιτών που μετέχουν στην κατάσβεση των δασικών πυρκαγιών, μπορεί να χορηγείται είτε στους ίδιους είτε στα μέλη της οικογένειάς τους μέχρι δεύτερου βαθμού συγγένειας ειδική αποζημίωση το ύψος της οποίας καθορίζεται, κατά περίπτωση, με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και η οποία βαρύνει τον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

3. Ο Υπουργός Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης δύναται να καταβάλει ειδική αμοιβή στους παρέχοντες θετικές πληροφορίες για την ανακάλυψη των εμπρηστών ή υπαιτίων πυρκαγιών.

Η αμοιβή αυτή προκηρύσσεται δημοσίως με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, καταβάλλεται δε μετά την ανακάλυψη των δραστών. Τέτοια αμοιβή δύναται να εγκριθεί από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και να καταβληθεί και χωρίς προηγούμενη προκήρυξη.

Στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης εγγράφεται κατ’ έτος ειδική και επαρκής πίστωση για την υλοποίηση της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο .....

Ενέργειες μετά την καταστολή

[Άρθρο 34 ν. 998/1979]

Σχόλιο: Αναπροσαρμογή διοικητικών δομών. Εν προκειμένω, ο νομάρχης αντικαθίσταται με τον περιφερειάρχη σύμφωνα με το άρθρο 186 Ν.3852/2010 περιπτ.Θ9. Περαιτέρω λαμβάνει χώρα αναπροσαρμογή σύμφωνα και με το άρθρο 6 του Ν. 2612/1998.

1. Την καταστολή της πυρκαγιάς ακολουθεί φύλαξη της έκτασης στην οποία αυτή επεκτάθηκε μέχρι την ολοσχερή κατάσβεση για την πρόληψη αναζωπυρώσεως.

2. Ο Διοικητής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας ερευνά τα αίτια που προκάλεσαν την πυρκαγιά, αναζητά τους τυχόν υπευθύνους και συντάσσει έκθεση περί αυτών και για την προκληθείσα ζημία, την οποία υποβάλλει στον Περιφερειάρχη, την Πυροσβεστική υπηρεσία και τον κατά τόπον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών.

3. Ο Διοικητής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και οι υπ’ αυτού εντεταλμένοι ενεργούν την εξακρίβωση των αιτίων και των υπευθύνων της πυρκαγιάς ως ανακριτικοί υπάλληλοι, δικαιούμενοι να προβούν σε κάθε ανακριτική πράξη.

4. Με μέριμνα του οικείου Περιφερειάρχη και τη συνδρομή των αρμοδίων Υπηρεσιών, τα καταστρεφόμενα από πυρκαγιές δάση και δασικές εκτάσεις αεροφωτογραφούνται, χαρτογραφούνται και κηρύσσονται αναδασωτέα εντός τριών μηνών από την καταστροφή. Με αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης καθορίζονται λεπτομερώς οι σχετικές ενέργειες.

Άρθρο .....

Επίπτωση δαπανών

[Άρθρο 33 ν. 998/1979]

Σχόλιο 1: Αναπροσαρμογή διοικητικών δομών. Εν προκειμένω, ο νομάρχης αντικαθίσταται με τον περιφερειάρχη σύμφωνα με το άρθρο 186 Ν.3852/2010 περιπτ.Θ9. Περαιτέρω λαμβάνει χώρα αναπροσαρμογή σύμφωνα και με το άρθρο 6 του Ν. 2612/1998.

Σχόλιο 2: Εν όψει του άρθρου 8 του ν. 3208/2003 κρίνεται ορθό εν προκειμένω το Κεντρικό Ταμείο Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών, να αντικατασταθεί από τον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου, όμως το βάρος του προϋπολογισμού της επίμαχης αποζημίωσης φέρει το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης,. Το ζήτημα αρμοδιότητας για την είσπραξη του συγκεκριμένου εσόδου χρήζει της οριστικής επίλυσής του από την Κ.Ε.Κ.

1. Εφ’ όσον η πυρκαγιά εκδηλώθηκε σε ιδιωτικό ή διακατεχόμενο δάσος ή δασική έκταση, διαπιστώνεται δε αιτιολογημένα ότι η έναρξη ή επέκτασή της οφειλόταν αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο σε αδικαιολόγητες παραλείψεις των ιδιοκτητών ή διακατόχων, το ήμισυ των δαπανών για τις κατά τα άρθρα 31 παρ. 3 και 32 παρ. 2 αποζημιώσεις, μετά την εκκαθάριση και καταβολή τους στους δικαιούχους, καταλογίζεται σε βάρος των ως άνω ιδιοκτητών ή διακατόχων και εισπράττεται ως έσοδο του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου.

2. Το ως άνω ποσοστό μειώνεται αναλόγως εφ’ όσον η πυρκαγιά εκδηλώθηκε ή επεκτάθηκε και σε δημόσιο δάσος ή δασική έκταση, και η κατανομή γίνεται κατά την αναλογία της καταστραφείσας ιδιωτικής ή διακατεχόμενης εκτάσεως σε σχέση προς τη δημόσια.

3. Στην περίπτωση που από την κατά το άρθρο 34 έρευνα και ανάκριση προκύπτει ότι η πυρκαγιά οφείλεται σε δόλο του ιδιοκτήτη ιδιωτικού δάσους ή δασικής έκτασης ή του διακατόχου δημόσιου δάσους ή δασικής έκτασης, το κατά την παρ. 1 του παρόντος άρθρου καταλογιζόμενο ποσό καλύπτει υποχρεωτικά το σύνολο των εδώ οριζόμενων δαπανών καθώς και τη δαπάνη κινητοποίησης των λοιπών δημοσίων υπηρεσιών.

4. Σε περίπτωση που η πυρκαγιά εκδηλώθηκε ή επεκτάθηκε σε περιοχή η οποία ανήκει στην κυριότητα μελών δασικού συνεταιρισμού του άρθρου 22 του παρόντος Κώδικα, τα κατά τις προηγούμενες παραγράφους ποσοστά των δαπανών καταλογίζονται σε βάρος του οικείου συνεταιρισμού και επιμερίζονται μεταξύ των μελών του κατά τις διατάξεις που τον διέπουν.

5. Ο κατά τα ανωτέρω καταλογισμός ενεργείται με πράξη του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης η οποία εκδίδεται κατόπιν προτάσεως του οικείου Διοικητή Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.

Άρθρο ...

Δασικοί Κανονισμοί για την αντιμετώπιση πυρκαγιών

[Άρθρο 36 ν. 998/1979]

Σχόλιο : Το άρθρο 3 του Ν. 301/1976 καταργήθηκε με την περίπτ. α της παρ. 1 άρθρου 25 Ν. 3469/2006.

Σχόλιο 2: Αναπροσαρμογή διοικητικών δομών. Εν προκειμένω, ο νομάρχης αντικαθίσταται με τον περιφερειάρχη σύμφωνα με το άρθρο 186 Ν.3852/2010 περιπτ.Θ9. Περαιτέρω λαμβάνει χώρα αναπροσαρμογή σύμφωνα και με το άρθρο 6 του Ν. 2612/1998.

Με αποφάσεις του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης που εκδίδονται κατόπιν προτάσεων των οικείων Διοικητών Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και δημοσιεύονται κατά τις διατάξεις του ν. 3469/2006, καθορίζονται:

- α) Τα χρονικά όρια, οι όροι και προϋποθέσεις για τη χορήγηση των αδειών που προβλέπονται από το **άρθρο 23** του παρόντος Κώδικα καθώς και για την εντός δασών ή δασικών εκτάσεων εκτέλεση των προβλεπομένων από το άρθρο αυτό εργασιών ή ενεργειών ή αφή και διατήρηση φωτιάς.
- β) Οι πρόσθετες απαγορεύσεις και ειδικές ρυθμίσεις που αφορούν τις κατά το **άρθρο 25** του παρόντος Κώδικα επικίνδυνες περιοχές και ειδικότερα τη διέλευση και διαμονή ιδιωτών σε αυτές, την κυκλοφορία ή στάθμευση αυτοκινήτων, την αφή ή χρήση φωτιάς, το κάπνισμα τσιγάρων, την έκθεση ή εγκατάλειψη εύφλεκτων υλών ή απορριμμάτων, τη βοσκή ή εγκατάσταση ζώων, τις υποχρεώσεις των κατοίκων τυχόν παρακειμένων οικισμών και εν γένει κάθε αναγκαίο μέτρο για την αποτροπή κινδύνου πυρκαγιάς.
- γ) Οι ειδικότερες υποχρεώσεις των κατά το **άρθρο 24** υπηρεσιών και επιχειρήσεων για την αποτροπή κινδύνου μετάδοσης πυρκαγιάς στο παρακείμενο δάσος ή δασική έκταση ή την άμεση αντιμετώπιση πυρκαγιάς του παρακειμένου δάσους ή της δασικής έκτασης.
- δ) Τα σχετικά με την εκτέλεση ασκήσεων ετοιμότητας και συνεργασίας μεταξύ των αρχών και υπηρεσιών του **άρθρου 28** του παρόντος Κώδικα.
- ε) Τα σχετικά με την παροχή των αναγκαίων γνώσεων στους κατοίκους των εντός της επικίνδυνης περιοχής πόλεων και χωριών για την αντιμετώπιση πυρκαγιάς.

Άρθρο .....

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

[Άρθρο 7 του Ν. 2612/1998]

1. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και των κατά περίπτωση συναρμόδιων υπουργών ρυθμίζονται θέματα συνεργασίας του Πυροσβεστικού Σώματος με τις Ένοπλες Δυνάμεις, την Ελληνική Αστυνομία, τη Δασική

Υπηρεσία, τους Ο.Τ.Α, τις υγειονομικές υπηρεσίες και άλλους φορείς και πρόσωπα που παρέχουν τις υπηρεσίες τους για την πρόληψη και καταστολή των δασικών πυρκαγιών.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τον επιχειρησιακό σχεδιασμό αντιμετώπισης των δασικών πυρκαγιών.

3. Εξουσιοδοτικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για τα θέματα πρόληψης που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 1 του παρόντος κώδικα και της καταστολής των πυρκαγιών στις δασικές και αγροτικές εκτάσεις, που περιέχουν άλλες ρυθμίσεις εκτός αυτών που αναφέρονται στο εν λόγω άρθρο, εξακολουθούν να ισχύουν. Όπου στις εν λόγω διατάξεις προβλέπεται ως αρμόδιος για την πρόταση ή την έκδοση των κανονιστικών πράξεων ο Υπουργός Γεωργίας, νοείται από την έναρξη ισχύος του ν. 2612/1998 ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης και πλέον ο Υπουργός Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΔΑΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

Άρθρο .....

Προστασία της βιοποικιλότητας του δασικού περιβάλλοντος

[Άρθρο 19 παρ. 1, 2 και 3 και 4 ν. 998/1979 , άρθρο 2 ν. 3208/2003, άρθρο 20 παρ. 14 ν. 3937/2011]

Σχόλιο 1: Προτιμήθηκε ο τίτλος «προστασία της βιοποικιλότητας του δασικού περιβάλλοντος» ως ευρύτερου περιεχομένου από τον τίτλο «προστασία χλωρίδας και πανίδας». Στην πρώτη παρ. προτείνεται να προστεθεί «και την εν γένει βιοποικιλότητα εντός αυτών» σε συμφωνία προς τον νέο προτεινόμενο τίτλο και προς τα αρ. 2 ν. 3208/2003 με τίτλο «προστασία του τοπίου και της βιοποικιλότητας» αλλά και το αρ. 20 παρ. 14 ν. 3937/2011 περί Τράπεζας Δασικού Γενετικού Υλικού, οι οποίες και κωδικοποιούνται στο παρόν άρθρο. Σκοπός της παραπάνω προσθήκης «και την εν γένει βιοποικιλότητα εντός αυτών» είναι και η συμπερίληψη και του εν γένει δασικού γενετικού υλικού.

Σχόλιο 2: Στην παρ. 5 προτείνεται η προσθήκη «προστασία και» ώστε η παράμετρος της βιοποικιλότητας να λαμβάνεται υπόψη πλην του τομέα της διαχείρισης των δασών και στον τομέα της προστασίας τους σε συμμόρφωση και με τις διεθνείς δεσμεύσεις περί διατήρησης της βιοποικιλότητας.

Σχόλιο 3: Στην παρ. 5 κωδικοποιείται η παρ. 4 αρ. 19 ν. 998/1979.

Σχόλιο 4: Ως παρ. 6-9 κωδικοποιούνται οι παρ. 1-4 του άρθρου 2 του ν. 3208/2003.

Σχόλιο 5: Ως παρ. 10 κωδικοποιείται η παρ. 14 αρ. 20 ν. 3937/2011.

Επειδή στην ως άνω κωδικοποιούμενη διάταξη εμφανίζονται δυο εδάφια υπό στοιχ. β) με σχεδόν όμοιο περιεχόμενο προτείνεται η σύμπτυξή τους σε ένα εδάφιο υπό στοιχ. β) με την ανάλογη προσαρμογή

Διευκρινίζεται ότι στο παρόν άρθρο κωδικοποιείται ως παρ. 3 η παράγραφος που προστέθηκε με το αρ. 62 παρ. 3 ν. 2637/1998.

1. Τα προβλεπόμενα στον παρόντα Κώδικα ιδιαίτερα προστατευτικά μέτρα αφορούν και την εντός των δασών και των δασικών εκτάσεων άγρια πανίδα καθώς και τη λουπή χλωρίδα και την εν γένει βιοποικιλότητα εντός αυτών.

2. Οι όροι των ερευνών που διεξάγονται στα υφιστάμενα είδη άγριας πανίδας και αυτοφυούς χλωρίδας, τα ειδικότερα μέτρα προστασίας αυτών και των βιοτόπων τους καθώς και οι κατάλογοι αυτών και τα της συνεργασίας της Δασικής Αρχής με τις υπηρεσίες προστασίας του περιβάλλοντος και άλλες ενδιαφερόμενες για τα ως άνω είδη υπηρεσίες ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου (εκπαιδευτικά ιδρύματα, μουσεία κλπ.) καθορίζονται δια προεδρικού διατάγματος που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

3. Με το προεδρικό διάταγμα της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας να ρυθμίζει με απόφασή του ειδικότερα θέματα, θέματα τοπικού ενδιαφέροντος, καθώς και τεχνικά ή λεπτομερειακά θέματα του προεδρικού αυτού διατάγματος.

4. Κατά την προστασία και διαχείριση των δασών και των δασικών εκτάσεων λαμβάνεται μέριμνα για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας σε όλα της τα επίπεδα (γενετική, ειδών, οικοσυστημάτων και τοπίου).

5. Κατά το σχεδιασμό της διαχείρισης και εκμετάλλευσης των δασικών οικοσυστημάτων, με την κατάρτιση των προβλεπόμενων από το **άρθρο 63 του Δασικού κώδικα του παρόντος** δασοπονικών μελετών, λαμβάνονται ειδικά μέτρα που εξασφαλίζουν κατά το δυνατόν την προστασία του τοπίου και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας (γενετική, ειδών, οικοσυστημάτων και τοπίου). Δασοπονικές ενέργειες και πρακτικές, όπως η εκλογή των δασοπονικών ειδών σε κάθε είδους δάσωση ή αναδάσωση, οι μέθοδοι διαχείρισης, δασοκομικού χειρισμού και συγκοδής του ξύλου και γενικά οι επεμβάσεις στα δασικά οικοσυστήματα, σχεδιάζονται κατά τρόπο που εξασφαλίζει την προστασία των ενδιαιτημάτων των ειδών της χλωρίδας και της πανίδας και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας (γενετική, ειδών, οικοσυστημάτων και τοπίου).

6. Για λόγους προστασίας της άγριας πανίδας και ιδίως της πτηνοπανίδας, της φύσης και του τοπίου, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις με φιλοπεριβαλλοντικές ή άλλες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα οργανώσεις, που προτίθενται να χρηματοδοτήσουν τη δημιουργία δενδρωδών ή θαμνωδών ή μικτών βλαστητικών σχηματισμών σε δημόσιες δασικές εκτάσεις ευρισκόμενες εντός ή πλησίον αγροτικών εκτάσεων, προκειμένου να λειτουργήσουν ως αγροβιότοποι. Για την επιλογή των περιοχών αυτών λαμβάνονται ιδιαιτέρως υπόψη οι ανάγκες προστασίας της άγριας πανίδας και αυτοφυούς χλωρίδας, η γειτνίαση με περιοχές σημαντικού οικολογικού ενδιαφέροντος και ο συνδυαστικός τους ρόλος με αυτές για τη μετανάστευση, τη γεωγραφική κατανομή και τη γενετική ανταλλαγή των ειδών. Στις προγραμματικές αυτές συμβάσεις απαραίτητα ορίζονται το έργο, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, οι πόροι που θα διατεθούν, το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης των έργων και ο υπόχρεος για τη διαχείριση και συντήρηση των έργων του προγράμματος μετά την ολοκλήρωσή του.

7. Ιδιοκτήτες αγροτικής γης, που δημιουργούν σε τεμάχια των αγρών τους σχηματισμούς της προηγούμενης παραγράφου ή δενδροστοιχίες και φυσικούς αγροφράκτες περί τα όρια των αγρών τους, δικαιούνται να προμηθεύονται ατελώς από τα κρατικά φυτώρια των Δασικών Αρχών τα αναγκαία δασοπονικά είδη.

8. Σε ευρύτερες αγροτικές περιοχές όπου ελλείπουν παντελώς βλαστητικοί σχηματισμοί των προηγούμενων παραγράφων, επιτρέπεται η καταβολή οικονομικής ενίσχυσης σε όσους ενδιαφέρονται να δημιουργήσουν στους αγρούς τους, τους εν λόγω σχηματισμούς. Η ενίσχυση αυτή παρέχεται με την υποχρέωση, ότι ο ενδιαφερόμενος θα διατηρήσει τη βλάστηση επί μία τουλάχιστον δεκαετία και βαρύνει πιστώσεις του κεφαλαίου Δασών του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου. Η έγκριση για τη δημιουργία των ως άνω φυτειών παρέχεται από την οικεία δασική αρχή εντός των πλαισίων των διαθέσιμων πιστώσεων και υπό την προϋπόθεση, ότι δεν υπάρχουν για την περιοχή αναδασωτικά προγράμματα χρηματοδοτούμενα από κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθορίζονται το ύψος της ενίσχυσης, η διαδικασία καταβολής της, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, οι όροι και κάθε άλλο αναγκαίο στοιχείο για τη χορήγησή της.

9. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ιδρύεται στη Γενική Δ/ση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας Τράπεζα Δασικού

Γενετικού Υλικού (Ε.Τ.Δ.Γ.Υ.) με σκοπό τη διατήρηση, προστασία και αειφορική διαχείριση των δασικών γενετικών πόρων. Έργο της Εθνικής Τράπεζας Δασικού Γενετικού Υλικού (Ε.Τ.Δ.Γ.Υ.) είναι: α) Η απογραφή, ο χαρακτηρισμός, η αξιολόγηση, πιστοποίηση και διατήρηση των δασικών γενετικών πόρων. β) Η δημιουργία, προστασία και παρακολούθηση μονάδων προστασίας δασικών γενετικών πόρων γ) Η προστασία και παρακολούθηση της βιοποικιλότητας της μακκίας βλάστησης. δ) Η απογραφή των ιδιωτικών και δημόσιων, επιστημονικών και μη συλλογών. ε) Η καταχώριση σε βάση δεδομένων των δασικών γενετικών πόρων της Ελλάδας, η οποία θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Υπουργείου όρων.

Άρθρο .....

Κηρυχθείσες προστατευόμενες περιοχές βάσει της δασικής νομοθεσίας

[Άρθρο 31 παρ. 9 και 10 ν. 1650/1986]

1. Από την έναρξη ισχύος του ν. 1650/1986, ό,τι έχει κηρυχθεί και προστατεύεται ως «εθνικός δρυμός», «αισθητικό δάσος» και ως «διατηρητέο μνημείο της φύσης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 78 του ν.δ. 86/1969 "Δασικός Κώδιξ" (Α' 7), όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν.δ. 996/1971, ή ως «τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους» σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1469/1950 «περί προστασίας ειδικής κατηγορίας οικοδομημάτων και έργων τέχνης μεταγενεστέρων του 1830», εντάσσεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού στις κατηγορίες του άρθρου 18 παράγρ. 3 του ν. 1650/1986 «Για την προστασία του. Περιβάλλοντος» (Α' 160), όπως ισχύει, σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 19 του νόμου αυτού. Με το ίδιο ή με όμοιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται ή υιοθετούνται οι αναγκαίοι για την προστασία του γενικοί όροι, περιορισμοί και απαγορεύσεις καθώς και οι λοιπές ρυθμίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 21 παράγρ. 2 του ν. 1650/1986.

2. Εωσότου εκδοθεί το προεδρικό διάταγμα της προηγούμενης παραγράφου και οι οικείοι κανονισμοί λειτουργίας του άρθρου ...του παρόντος Κώδικα ή κανονισμοί λειτουργίας και διαχείρισης που προβλέπονται στο άρθρο 18 παρ. 5 του ν. 1650/1986 «Για την προστασία του. Περιβάλλοντος» (Α' 160), όπως ισχύει, τα αντικείμενα προστασίας της ανωτέρω παραγράφου εξακολουθούν να διέπονται από τις προστατευτικές διατάξεις του άρθρου 6 του ν.δ. 996/1971 του παρόντος Κώδικα ή του ν. 1469/1950 κατά περίπτωση.

Άρθρο .....

Εθνικός Δρυμός Σουνίου

[Άρθρον 17 ν.δ. 996/71]

1. Με το ν.δ. 996/1971 ιδρύθηκε εθνικός δρυμός στην περιοχή του Σουνίου. Η περιφέρεια, η έκταση και τα όρια του πυρήνα και της περιφερειακής ζώνης αυτού ρυθμίζονται με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και

Ενέργειας, μετά από γνώμη του τεχνικού συμβουλίου δασών, χωρίς να εφαρμόζεται για την έκταση η διάταξη του **εδαφ. α της παρ. 1 του άρθρου 79** του παρόντος κώδικα.

2.Τα της οργάνωσης, διαχείρισης και λειτουργίας του εθνικού δρυμού Σουνίου ρυθμίζονται με ειδικό κανονισμό που τίθεται σε ισχύ κατά τα οριζόμενα στην **παρ. 2 του άρθρου 79** του παρόντος κώδικα.

Άρθρο .....

Εθνικοί δρυμοί, αισθητικά δάση και διατηρητέα μνημεία της φύσεως

[Άρθρο 78 παρ. 1-4 ν.δ. 86 της 10/18.01.1969 «Δασικός Κώδιξ» (Α' 7) (όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τις διατάξεις του Ν.Δ. 996/1971)]

Σχόλιο: Ειδικότερα ως προς το ζήτημα του χαρακτηρισμού εκτάσεων ως διατηρητέων μνημείων της φύσης γίνεται προσαρμογή ως προς το αρμόδιο κατά το άρθρο 21 Ν. 1650/1986, όπως ισχύει, όργανο και τη διαδικασία κήρυξής τους.

1. α) Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από γνώμη του τεχνικού συμβουλίου δασών δύναται να κηρύσσονται ως εθνικοί δρυμοί δασικές περιοχές που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον από άποψη διατήρησης της άγριας χλωρίδας και πανίδας, των γεωμορφικών σχηματισμών, του υπεδάφους, της ατμόσφαιρας, των υδάτων και γενικώς του φυσικού περιβάλλοντος και για τις οποίες κρίνεται επιβεβλημένη η προστασία, η διατήρηση και η βελτίωση της σύνθεσης, της μορφής και των φυσικών καλλωνών τους, για αισθητική, ψυχική και υγιεινή απόλαυση και ανάπτυξη του τουρισμού καθώς και για τη διενέργεια πάσης φύσεως επιστημονικών ερευνών.

β) Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα, καθορίζονται επίσης η περιφέρεια και η έκταση κάθε εθνικού δρυμού, όπως και τα όρια αυτού.

[...]

2. Δάση ή φυσικά τοπία, που δεν παρουσιάζουν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, που όμως έχουν όμως ιδιαίτερη αισθητική, υγιεινή και τουριστική σημασία καθώς και σημασία που επιβάλλει την προστασία της πανίδας, χλωρίδας και του ιδιαιτέρου φυσικού τους κάλλους, δύναται να κηρύσσονται με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από γνώμη του τεχνικού συμβουλίου δασών, ως «αισθητικά δάση», ήτοι ως δάση αναψυχής, υγείας και περιπάτου ή τοπία ιδιαιτέρου φυσικού κάλλους.

3. Εκτάσεις, δημόσιες ή μη, που δεν δύνανται να χαρακτηρισθούν κατά τα ανωτέρω ως εθνικοί δρυμοί ή αισθητικά δάση, που όμως παρουσιάζουν ιδιαίτερη παλαιοντολογική, γεωμορφολογική και ιστορική σημασία, δύναται να κηρύσσονται, βάσει ειδικής έκθεσης που τεκμηριώνει την οικολογική ή άλλη φυσική αξία του προστατευτέου αντικειμένου και με γνώμη του αιρετού Περιφερειάρχη, ως «διατηρητέα μνημεία της φύσης». Ομοίως, ως διατηρητέα μνημεία της φύσης δύναται να κηρύσσονται με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δέντρα ή συστάδες δέντρων, υγροβιότοποι καθώς και σπάνια είδη φυτών που παρουσιάζουν ιδιαίτερη βοτανική, φυτογεωγραφική, αισθητική και ιστορική σημασία.

4. Σε περίπτωση συνδρομής λόγων προστασίας ή προαγωγής ή ανάπτυξης τομέων της εθνικής οικονομίας γενικότερης σημασίας, με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται κατόπιν πρότασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνώμη του τεχνικού συμβουλίου δασών, επιτρέπεται ο μεταχαρακτηρισμός εθνικού δρυμού σε αισθητικό δάσος ή διατηρητέο μνημείο της φύσης, ο μεταχαρακτηρισμός του αισθητικού δάσους, σε εθνικό δρυμό ή διατηρητέο μνημείο της φύσης και του διατηρητέου μνημείου της φύσης σε εθνικό δρυμό ή αισθητικό δάσος καθώς και η τροποποίηση των ορίων της έκτασης και της περιφέρειας των εθνικών δρυμών, των αισθητικών δασών και των διατηρητέων μνημείων της φύσης.

Άρθρο .....

Σύνθεση, έκταση και Κανονισμός λειτουργίας των εθνικών δρυμών

[Άρθρο 79 ν.δ. 86 της 10/18.01.1969 «Δασικός Κώδιξ» (Α' 7) [όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τις διατάξεις του Ν.Δ. 996/1971 (Α' 192)]

1. Κάθε εθνικός δρυμός αποτελείται: α) Από τον πυρήνα του ή τον καθαυτό εθνικό δρυμό απόλυτης προστασίας, έκτασης όχι μικρότερης των 1.500 εκταρίων, με εξαίρεση τους δρυμούς που ιδρύονται στα νησιά, οι οποίοι δύναται να έχουν και μικρότερη έκταση. β) Από τη ζώνη γύρω από τον πυρήνα (περιφερειακή ζώνη), ανάλογης έκτασης, τουλάχιστον ίσης προς τον πυρήνα, η εκμετάλλευση της οποίας οργανώνεται κατά τρόπο που συμβάλλει στην εκπλήρωση των επιδιωκόμενων από τον πυρήνα του εθνικού δρυμού σκοπών. Η ζώνη αυτή δύναται να παραλείπεται, εφ' όσον επιτυγχάνεται με άλλα μέσα πλήρης προστασία του πυρήνα του εθνικού δρυμού.

Με κανονισμό που εκδίδεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ρυθμίζονται τα της οργάνωσης, λειτουργίας και διαχείρισης κάθε εθνικού δρυμού.

Άρθρο .....

Θέματα διαχείρισης

[Άρθρο 80 και Άρθρο 81 ν.δ. 86 της 10/18.01.1969 «Δασικός Κώδιξ»]

Σχόλιο : Η παρούσα διάταξη διατηρείται καθώς αναφέρεται στη διάταξη της παρ. 10 του άρθρου 31 του ν. 1650/86.

1. Για την εκπλήρωση των σκοπών για τους οποίους ήδη έχουν συσταθεί ή πρόκειται να συσταθούν οι εθνικοί δρυμοί και οι κηρυχθείσες ως διατηρητέα μνημεία της φύσης εκτάσεις, απαγορεύεται επί ποινή απόλυτης ακυρότητας εντός του πυρήνα του εθνικού δρυμού και των χώρων των διατηρητέων μνημείων της φύσης κάθε μορφής παραχώρηση προς φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου καθώς και σε δημόσιες υπηρεσίες για την επιδίωξη οποιουδήποτε άλλου σκοπού.

2. Απαγορεύεται, επίσης, εντός του πυρήνα των εθνικών δρυμών και των χώρων των διατηρητέων μνημείων της φύσεως:

α) Η ανόρυξη και εκμετάλλευση μεταλλείων και λατομείων, η απόληψη οποιουδήποτε ορυκτού προϊόντος και εν γένει εκτέλεση κάθε συναφούς εργασίας ή η κατασκευή σχετικής εγκατάστασης.

β) Η ανασκαφή, η επιχωμάτωση η δειγματοληψία και κάθε άλλη ενέργεια που τείνει στη φθορά και αλλοίωση των γεωμορφικών σχηματισμών και φυσικών καλλονών.

γ) Η τοποθέτηση διαφημιστικών πινακίδων και αγγελιών, πλην εκείνων που εγκρίνονται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στοχεύουν στην ανάπτυξη του τουρισμού, της φιλοδοσικής ενημέρωσης, των επιστημονικών μελετών και την εξυπηρέτηση γενικότερων συμφερόντων.

δ) Οι βιομηχανικές δραστηριότητες εν γένει.

ε) Η εγκατάσταση οικισμών, οικιών, αγροικιών, παραπηγμάτων και η κατασκευή κάθε εν γένει έργου, με εξαίρεση τα απαραίτητα έργα για την προστασία και λειτουργία του εθνικού δρυμού ή των διατηρητέων μνημείων της φύσης, όπως η κατασκευή δασικών κτηρίων, κτηρίων για την εγκατάσταση δασικών επιστημονικών εργαστηρίων, οδικού δικτύου, η διάνοιξη αντιπυρικών ζωνών, η πραγματοποίηση υλωρικών και λοιπών προστατευτικών έργων.

στ) Η υλοτομία, η κοπή, η εκρίζωση, η καταστροφή, η συλλογή ή η μεταφορά φυτικών ειδών και δασικών προϊόντων.

ζ) Η βοσκή κάθε ζώου καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και η κατασκευή πάσης φύσεως κτηνοτροφικών έργων, όπως ποτιστρών, στεγάστρων.

η) Η θήρα κάθε ζώου, πλην των επιβλαβών θηραμάτων, των οποίων επιτρέπεται, κατόπιν απόφασης του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η δια δολωμάτων δίωξη καθώς και η για τον σκοπό αυτό διάβαση με κυνηγετικό όπλο, με ή χωρίς σκύλο, δια μέσου του εθνικού δρυμού και

θ) Η αλιεία, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, εντός λιμνών και ορεινών ρεόντων υδάτων.

3. α) Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, δύναται με απόφασή του να λαμβάνει κάθε μέτρο που αποβλέπει στην προστασία του εθνικού δρυμού, των αισθητικών δασών και των διατηρητέων μνημείων της φύσης καθώς και στην εκπλήρωση των σκοπών ίδρυσής τους.

β) Αστυνομικές δασικές διατάξεις που εκδίδονται από την οικεία Δασική Αρχή στο πλαίσιο του παρόντος και των αποφάσεων του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και δημοσιεύονται κατά την ισχύουσα νομοθεσία δύνανται να ρυθμίζουν θέματα που αφορούν την προστασία εν γένει των εθνικών δρυμών, των αισθητικών δασών και διατηρητέων μνημείων της φύσης.

4. Για την προστασία, οργάνωση και βελτίωση των περιφερειακών ζωνών, ήτοι των χώρων περιορισμένης προστασίας των εθνικών δρυμών καθώς και των αισθητικών δασών, δύναται από την οικεία Δασική Αρχή να λαμβάνονται μέτρα και να εκτελούνται τα ενδεδειγμένα έργα και κυρίως:

α) Η προστασία και αύξηση της άγριας πανίδας και χλωρίδας ή και η μείωσή τους κατ' είδος και αριθμό εντός των ενδεδειγμένων ορίων βιολογικής ισορροπίας μεταξύ των ειδών αφ' ενός της πανίδας και αφ' ετέρου της χλωρίδας, καθώς επίσης και της ισορροπίας μεταξύ τους.

β) Η διατήρηση των γεωμορφικών σχηματισμών και η προστασία των φυσικών καλλονών καθώς και η καλύτερη εκμετάλλευσή τους, από αισθητική και τουριστική άποψη, με τεχνητή επέμβαση.

γ) Η λήψη προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων για την προστασία του εθνικού δρυμού και των αισθητικών δασών.

δ) Η ίδρυση εκτροφείων θηραμάτων και ιχθυοτροφείων για την αύξηση της άγριας πανίδας καθώς και η δια κατάλληλων δασοτεχνικών χειρισμών διατήρηση, βελτίωση και επέκτασης της βλάστησης, η ίδρυση δασικών φυτωρίων και δασικών δενδροκήπων (ARBORETYM) καθώς και η δια φυσικής και τεχνητής οδού αναγέννηση της χλωρίδας.

ε) Η κατασκευή του απαραίτητου οδικού δικτύου και των αναγκαίων δασικών κτηριακών εγκαταστάσεων, όπως δασοφυλακεία, πυροφυλακεία και εργαστήρια επιστημονικών πειραμάτων και ερευνών.

στ) Η ίδρυση θερινών και χειμερινών εγκαταστάσεων για την εξυπηρέτηση των κατασκηνώσεων, της ορειβασίας, του τουρισμού και του αθλητισμού εν γένει.

ζ) Η συλλογή ή εκρίζωση φυτικών ειδών και η μεταφορά αυτών καθώς και η σύλληψη και μεταφορά άγριων ζώων δύναται να επιτραπεί, κατόπιν έγκρισης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, για επιστημονικούς σκοπούς.

Η μελέτη και εκτέλεση των πάσης φύσεως ανωτέρω περιγραφόμενων έργων και εργασιών εντός των εθνικών δρυμών, των αισθητικών δασών και των διατηρητέων μνημείων της φύσης ενεργούνται κατά τις περί μελέτης και εκτέλεσης δασοτεχνικών έργων διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

5. Με Π.Δ. που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να απαγορεύεται σε όλη την επικράτεια η συλλογή αυτοφυών φυτών, βοτανολογικού υλικού, η σύλληψη άγριων ζώων και η εξαγωγή τους από τη χώρα καθώς και η διεξαγωγή έρευνας επί της άγριας πανίδας και αυτοφυούς χλωρίδας χωρίς άδεια, με ειδική εξουσιοδότηση από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας Δασικής Αρχής.

6. Με Προεδρικά Διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζεται η διαδικασία συντονισμού και ελέγχου διεξαγόμενων σε όλη τη χώρα βοτανολογικών και ζωολογικών ερευνών επί της άγριας πανίδας και αυτοφυούς χλωρίδας καθώς και οι όροι και προϋποθέσεις διεξαγωγής αυτών.

7. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας συνιστάται Γνωμοδοτική Επιτροπή που αποτελείται από επτά μέλη ως εξής: α) τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης, Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος ως Πρόεδρο, β) τρεις υπαλλήλους της Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας με βαθμό 4ο-2ο γ) τρεις Καθηγητές ή Επικ. Καθηγητές των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.

Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του Προέδρου, προεδρεύει ο νόμιμος αναπληρωτής του. Έργο της Επιτροπής είναι η γνωμοδότηση επί των θεμάτων της παρ. 6 του παρόντος άρθρου που τίθενται υπ' όψιν της. Ως Γραμματέας της Επιτροπής με τον Αναπληρωτή του ορίζεται υπάλληλος της Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας. Στον Πρόεδρο, τα μέλη και τον Γραμματέα της Επιτροπής καταβάλλονται μόνο οδοιπορικά έξοδα κατά τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

8. Η μελέτη και η εκτέλεση των πάσης φύσεως ανωτέρω περιγραφόμενων έργων και εργασιών εντός των εθνικών δρυμών, των αισθητικών δασών και των διατηρητέων μνημείων της φύσης ενεργούνται σύμφωνα με τις περί μελέτης και εκτέλεσης δασοτεχνικών έργων διατάξεις του παρόντος Κώδικος.

Άρθρο .....**Εφαρμογή διατάξεων για τους εθνικούς δρυμούς**

[Άρθρο 18 Ν.Δ. 996 της 2/6.10.1971 «Περί αντικαταστάσεως και συμπληρώσεως διατάξεων τινων του ν.δ. 86/1969 "περί Δασικού Κώδικος" και κωδικοποιήσεως των υπ' αριθ.871/1971 και 919/1971 ν.δ/των» (Α' 192)]

Οι διατάξεις των άρθρων ..... και ..... εφαρμόζονται και στους ήδη ιδρυθέντες εθνικούς δρυμούς, βάσει των Α.Ν. 856/1937 "περί εθνικών δρυμών" και του ν.δ. 86/1969 "περί Δασικού Κώδικος", οι οποίοι διατηρούνται και των οποίων η λειτουργία διέπεται και από τις διατάξεις των άρθρων αυτών, πλην των διατάξεων της παρ. 2 περ. α' και β' του άρθρου 80 μόνο ως προς τα μεταλλεία.

Άρθρο .....**Απονομή εθνικού διπλώματος σε εθνικούς δρυμούς**

[Άρθρο 78 Α ν.δ. 86 της 10/18.01.1969 «Δασικός Κώδιξ» (Α' 7) [όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τις διατάξεις του Ν.Δ. 996/1971]

1. Στους εθνικούς δρυμούς που παρουσιάζουν γενικότερο επιστημονικό και τουριστικό ενδιαφέρον απονέμεται, με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται βάσει πρότασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν έκθεσης επιτροπής εμπειρογνομόνων, εθνικό δίπλωμα προστασίας της φύσης, το οποίο επιδίδεται στον οικείο Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και αποτελείται: α) από τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης, Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ως πρόεδρο, β) από τον κοσμήτορα της Σχολής Θετικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών και γ) από τον πρόεδρο της Ελληνικής εταιρείας προστασίας της φύσης. Με την ίδια απόφαση ορίζονται και οι αναπληρωτές του προέδρου και των μελών της επιτροπής καθώς και τα της λειτουργίας της. Με όμοια απόφαση ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ - ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ-ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ

Άρθρο .....

Προστασία από επιβλαβείς οργανισμούς

[Άρθρο 220 ν.δ. 86 της 10/18.01.1969 «Δασικός Κώδιξ»]

Σχόλιο: Με σκοπό την ενοποίηση της ορολογίας και των εννοιολογικών ορισμών χρησιμοποιείται ο όρος «επιβλαβείς οργανισμοί», όπως αυτός απαντάται και ορίζεται στο π.δ. 365/2002 και επαναλαμβάνεται στο άρθρο ..... του παρόντος αντί των υφιστάμενων όρων «κάμπιες ή άλλα βλαπτικά των δασικών δένδρων έντομα ή μύκητες».

1. Σε περίπτωση εμφάνισης επιβλαβών οργανισμών κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 1 εδάφιο ε του π.δ. 365/2002 «Μέτρα προστασίας κ.λπ.» (ΦΕΚ Α΄ 307/10.12.2002), οι κύριοι ή κάτοχοι δασών και εν γένει δασικών και χορτολιβαδικών εκτάσεων, γεωργικών ή δενδροκομικών καλλιεργουμένων εκτάσεων, κήπων και αυλών υποχρεούνται να προβαίνουν σε καταπολέμηση και εξαφάνιση των βλαπτικών αυτών εντόμων ή μυκήτων, κατά τις υποδείξεις της δασικής αρχής, τιμωρούμενοι άλλως κατά τις διατάξεις του άρθρου 268.

2. Σε περίπτωση άρνησης των ως άνω κυρίων ή κατόχων όπως προβούν στα υποδειχθέντα από τη δασική αρχή μέτρα, αυτή δύναται να προβεί στη λήψη των μέτρων αυτών, ενώ οι προς τούτο δαπάνες εισπράττονται από τον υπόχρεο κύριο ή κάτοχο κατόχου κατά τις περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων διατάξεις.

Άρθρο .....

Απαγόρευση εισαγωγής εκ του εξωτερικού ξυλείας προς πρόληψη μεταδόσεως ασθενειών

[Άρθρο 221 Α ν.δ. 86 της 10/18.01.1969 «Δασικός Κώδιξ» (Α΄7) και 19 παρ. 3 . 998 της 28/29.12.1979]

Σχόλιο 1: Με σκοπό την ενοποίηση της ορολογίας και των εννοιολογικών ορισμών χρησιμοποιείται ο όρος «επιβλαβείς οργανισμοί», όπως αυτός απαντάται και ορίζεται στο π.δ. 365/2002 και επαναλαμβάνεται στο άρθρο ..... του παρόντος αντί των υφιστάμενων όρων «κάμπιες ή άλλα βλαπτικά των δασικών δένδρων έντομα ή μύκητες». Τα δύο κωδικοποιητέα άρθρα συγχωνεύθηκαν καθώς σε μεγάλο βαθμό επικαλύπτονταν και συμπληρώνονταν.

Σχόλιο 2: Γίνεται ενοποίηση των δυο κωδικοποιούμενων άρθρων διότι το κείμενο του άρθρου 19 παρ. 3 του ν. 998/79 πρέπει να ενσωματωθεί στην ίδια παράγραφο καθώς αναφέρεται σε υλικά που μπορεί να είναι φορείς νόσων όπως και το άρθρο 221 ν.δ. 86/69

Σχόλιο 3: Κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής Παρακολούθησης του Έργου (ΕΠΠΕ) εξετάζεται η περίπτωση της κατ’ εξαίρεση κωδικοποίησης των άρθρων 1 και 2 της υπ’ αριθμ. 102569/28.11.2011 κ.υ.α. ως και της κ.υ.α. 101149/2011, της 119999/2004 ΚΥΑ της

289666/10-6-2008 ΚΥΑ, της. 264074/23-3-2009 ΚΥΑ του π.δ. 27/5-3-2009, της 123990/2007 ΚΥΑ, της 120992/25-07-2008 ΚΥΑ της 184413/2010 ΚΥΑ κα της 185161/2010 ΚΥΑ. Το ζήτημα χρήζει επίλυσης από την ΚΕΚ εν όψει του γεγονότος ότι όλα είναι νομοθετήματα κατ' εξουσιοδότηση διατάξεων μη κωδικοποιητέων και ότι εγείρεται προβληματισμός για το αν είναι απολύτως απαραίτητη η συμπερίληψή τους στο Σχέδιο Κώδικα, κατά την έννοια που αποδίδει σε αυτή το Εγχειρίδιο Οδηγιών για την Κωδικοποίηση της Νομοθεσίας της ΚΕΚ.

Σχόλιο 4: σημειώνεται ότι στο αρ. 19 εμφανίζονται δυο παρ. με την αρίθμηση 3 διότι προστέθηκε με το αρ. 1 παρ. 5 ν. 3208/2003 νέα παράγραφος με τον αριθμό 3 χωρίς όμως να καταργηθεί η προηγούμενη παρ. με αριθμό 3, η οποία είχε προστεθεί με το αρ. 62 παρ. 3 ν.2637/1998 . Στο παρόν άρθρο κωδικοποιείται η παράγραφος που προστέθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 1 του ν. 3208/2003.

1. Για την προστασία των δασών της χώρας από επιβλαβείς οργανισμούς κατά την έννοια του άρθρου..... του παρόντος Κώδικα, δύναται δι' αποφάσεως του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας να επιτρέπεται υπό όρους ή και να απαγορεύεται εντελώς, σε όλη τη Χώρα ή περιφέρειες αυτής η εκ του εξωτερικού εισαγωγή παντός είδους ξυλείας, υπό οποιαδήποτε μορφή ξύλινων σκευών καθώς και φυτών, σπόρων, φύλλων, ανθέων, φυτικής γης, χωμάτων, έρματος πλοίων από χώμα καθώς και χαλικίων και άμμου που περιέχουν χώματα ή άλλων υλικών ή προϊόντων που είναι φορείς βλαπτικών οργανισμών ή φυτονόσων της δασικής βλάστησης και των προϊόντων της, καθώς και η χρήση χημικών ουσιών που μπορεί να προκαλέσει βλάβη ή φθορά στη δασική βλάστηση και γενικότερα στο δασικό περιβάλλον.

2. Με απόφαση του υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να απαγορεύεται ή να επιτρέπεται υπό όρους η εισαγωγή κάθε είδους υλικών ή προϊόντων πλην αυτών που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο που είναι φορείς βλαπτικών οργανισμών ή φυτονόσων της δασικής βλάστησης και των προϊόντων της, καθώς και η χρήση χημικών ουσιών που μπορεί να προκαλέσει βλάβη ή φθορά στη δασική βλάστηση και γενικότερα στο δασικό περιβάλλον.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΑΣΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Άρθρο .....

Γενικές διατάξεις διαχείρισης

[Άρθρο 62 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Η δασοπονία και η εδαφοπονία στο σύνολό τους ασκούνται στα δημόσια ή μη δημόσια δάση σύμφωνα με όσα καθορίζονται από τον παρόντα κώδικα και τα διατάγματα που εκδίδονται σε εκτέλεσή του, για την πληρέστερη επίτευξη των επιδιωκόμενων δασοπονικών και εδαφοπονικών σκοπών προς το συμφέρον του δασοκτήμονα και εδαφοκτήμονα σε συνδυασμό προς τις δασοπολιτικές αξιώσεις που εξυπηρετούν το εθνικό συμφέρον, τόσο της αύξησης της δασικής παραγωγής και των εθνικών ωφελειών από τα δάση όσο και της δικαιότερης διανομής των δασικών οικονομικών αγαθών και ωφελειών που απολαμβάνονται από τα δάση μεταξύ όλων των τάξεων του έθνους, δασικών παραγωγών και καταναλωτών.

2. Σε δάση ή δένδρα που προορίζονται για τον εξωραϊσμό ιερών, ιστορικών, καλλιτεχνικών χώρων (αλσών, πάρκων κ.λπ.) ή σε προστατευτικά δάση, η δασική περιποίηση και εν γένει εκμετάλλευσή τους γίνεται κατά τρόπο που δεν παραβλάπτει τον κύριο σκοπό για τον οποίο προορίζονται.

3. Τα δάση, από άποψη δασοκομική και διαχειριστική, διακρίνονται ως προς τη διαχειριστική τους μορφή σε σπερμοφυή (υψηλά ή υψίκορμα), πρεμνοφυή (χαμηλά ή βραχύκορμα) και διφυή (πολυώροφα ή σύνθετα). Απαγορεύεται η ενέργεια υλοτομιών που συνεπάγονται μετατροπή δάσους σπερμοφυούς διαχειριστικής μορφής σε μορφή διφυή ή σπερμοφυούς και διφυούς σε πρεμνοφυή.

4. Κατά την άσκηση τόσο της δασοπονίας σε δημόσια δάση όσο και της δασοπολιτικής επιτήρησης του Κράτους σε ιδιωτικές δασοπονίες καταβάλλεται προσπάθεια να εφαρμόζεται με αναγεννητικές και αναγωγικές υλοτομίες ή αναδασώσεις η σπερμοφυής μορφή σε έκταση:

α) Τουλάχιστον των δύο τρίτων κάθε δημόσιου δάσους.

β) Του μισού κάθε δημοτικού, κοινοτικού ή μοναστηριακού δάσους.

γ) Του μισού από όσο ανήκει σε όλους τους κατοίκους ενός χωριού ή σε μέρος τους, εφ' όσον όμως αυτοί είναι μέλη των μισών τουλάχιστον οικογενειών του χωριού και σε ποσοστό ιδιοκτησίας μεγαλύτερο του μισού όλης της έκτασης του δάσους.

δ) Του μισού από όσο ανήκει σε κοινωφελή εν γένει πρόσωπα.

ε) Του ενός τετάρτου κάθε δάσους ιδιωτών δασοκτημόνων.

στ) Του ενός τετάρτου κάθε δάσους ιδιωτών δασοκτημόνων συνιδιόκτητου με το Δημόσιο σε ποσοστό μικρότερο του μισού.

Με διάταγμα καθορίζεται το ελάχιστο όριο έκτασης δάσους, πέραν από την οποία έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παρούσης παραγράφου.

Άρθρο .....**Πεδίο εφαρμογής των διατάξεων για την εκμετάλλευση δασών**

[Άρθρο 1 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Η συνολική διαχείριση των δασών, δημοσίων ή μη, ρυθμίζει κατά τόπο, έκταση, ποσό, τρόπο και χρόνο υλοτομίας όλη την οικονομία του δάσους, ιδίως δε των καρπώσεών του, για την πληρέστερη επίτευξη του σκοπού της δασικής οικονομίας και την κατά το δυνατόν ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών της χώρας, ιδιαίτερα δε του περίοικου πληθυσμού.

Άρθρο .....**Διακρίσεις διαχείρισης και εκμετάλλευσης δασών**

[Άρθρο 2 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο : Αρίθμηση των παραγράφων υπό τις αρχές της νοηματικής αυτοτέλειας με σκοπό να εξασφαλιστεί η σαφήνεια κατά την παραπομπή στις διατάξεις. Το εδάφιο «Εις την περίπτωση ταύτην η εξαίρεσις από της αειφόρου εκμεταλλεύσεως αφορά μόνον την διαχειριστικήν ταύτην κλάσιν», μετά την αναρίθμηση, ενοποιείται με τα προηγούμενα εδάφια αυτού και συμπεριλαμβάνεται στη διάταξη 4 για λόγους νοηματικής συνοχής.

1. Η διαχείριση και εκμετάλλευση των δασών, δημοσίων και ιδιωτικών, διακρίνεται σε αειφόρο ή συνεχή εκμετάλλευση και περιοδική ή διαλείπουσα εκμετάλλευση.
2. Αειφόρος θεωρείται η εκμετάλλευση των δασών, όταν σε κάθε έτος του περίτροπου χρόνου ενεργούνται καρπώσεις που προσδιορίζονται σύμφωνα με την κανονική επιφάνεια υλοτομίας ή σε υψηλά ανομήλικα δάση, σύμφωνα με τη συνολική προσαύξηση του δάσους, ίσες ή περίπου ίσες σε κάθε διαχειριστική περίοδο, η οποία τροποποιείται ανάλογα με το υπάρχον στο δάσος ώριμο υλικό.
3. Διαλείπουσα θεωρείται η εκμετάλλευση των δασών, όταν υλοτομείται ολόκληρη η έκταση του δάσους εφ’ άπαξ κατά τον χρόνο της ωριμότητας των δέντρων που υπάρχουν σε αυτή. Περιοδική, όταν τα ετήσια κανονικά λήμματα των ετών μιας περιόδου υλοτομούνται αθροιστικά εφ’ άπαξ κατά τα αντίστοιχα διαστήματα του περίτροπου χρόνου, χωρίς να ενεργείται υλοτομία κάποιου μεταξύ τους.
4. Ανεξάρτητα από τον χαρακτήρα της ιδιοκτησίας επιβάλλεται υποχρεωτικά η αειφόρος και συντηρητική εκμετάλλευση σε δάση που υπερβαίνουν στο σύνολό τους τα οκτώ χιλιάδες (8.000) στρέμματα. Εξαίρεση στην αρχή αυτή δύναται να γίνεται μόνο σε έκτακτες καρπώσεις που αποβλέπουν στην εκπλήρωση εκτάκτων αναγκών καθώς και σε δάση που περιλαμβάνουν και διαχειριστική κλάση μικρής έκτασης, από την οποία τα απολαμβανόμενα δασικά προϊόντα βάσει συνεχούς εκμετάλλευσης είναι τέτοια, ώστε η απόληψή τους λόγω διαφοράς είδους να μην δύναται να ενεργείται ταυτόχρονα με τις καρπώσεις του υπόλοιπου δάσους, και λόγω του περιορισμένου του ποσού τους να μην δύναται ν’ αποτελέσει αντικείμενο επιχείρησης. Στην περίπτωση αυτή η εξαίρεση από την αειφόρο εκμετάλλευση αφορά μόνο τη διαχειριστική αυτή κλάση.
5. Σε δάση των οποίων η συνολική έκταση είναι μικρότερη των 8.000 στρεμμάτων η διαχείριση δύναται να είναι και περιοδική, αν συντρέχουν προς τούτο αποχρώντες λόγοι,

για τη βασιμότητα των οποίων κρίνει το Τεχνικό Συμβούλιο δασών. Είναι επίσης δυνατόν με τους ίδιους όρους και ανάλογα με το σύστημα εκμετάλλευσης να επιτραπεί και εφ’ άπαξ κάρπωση σε δάση, των οποίων η έκταση είναι μικρότερη των δύο χιλιάδων (2.000) στρεμμάτων.

6. Δύνανται να επιτραπεί περιοδική εκμετάλλευση και σε δάση έκτασης ανώτερης των οκτώ χιλιάδων (8.000) στρεμμάτων, εφ’ όσον είναι αποκλεισμένα από τα μέσα συγκοινωνίας και για τα οποία τα προϊόντα των ετήσιων λημμάτων στην αιεφόρο και συνεχή εκμετάλλευση δεν δύνανται να καταναλωθούν επί τόπου ή ν’ αποτελέσουν αντικείμενο σημαντικής επιχείρησης, αν υπάρχει ως προς αυτό αιτιολογημένη πρόταση δασολόγου, Δασάρχη ή Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και σύμφωνη γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών.

7. Τα προστατευτικά δάση υπόκεινται σε αιεφόρο εκμετάλλευση. Ως μέθοδος υλοτομίας για την απόληψη καρπώσεων και την αναγέννηση και ανανέωσή τους χρησιμοποιείται πάντοτε η ποσοδική υλοτομία, σε όλες τις διαχειριστικές μορφές (υψηλό, μέσο και χαμηλό δάσος) και τα ετήσια λήμματα καθορίζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να υλοτομείται κάθε φορά μόνο το ώριμο υλικό ξύλου, εφ’ όσον δεν επιβάλλεται και η διατήρηση αυτού για την προστασία του υποκείμενου εδάφους.

Άρθρο .....

Ανανέωση και βελτίωση δασών

[Άρθρο 17 του Ν. 998/1979]

Σχόλιο 1: Αντικατάσταση του αναφερόμενου πιστωτικού ιδρύματος καθώς το υγιές τμήμα της Αγροτικής Τράπεζας έχει απορροφηθεί από την Τράπεζα Πειραιώς.

Σχόλιο 2: Το Νομαρχιακό Συμβούλιο Δασών και οι σχετικές με αυτό διατάξεις συστάσεως, συνθέσεως, συγκροτήσεως και λειτουργίας του καταργήθηκαν με το άρθρο 6 της 272961/26-4-82 κοινής απόφασης των Υπ. Προεδρίας και Γεωργίας.

Σχόλιο 3: Το Ν.Δ. 131/1974, έχει μεταγενεστέρως τροποποιηθεί και συμπληρωθεί από τις διατάξεις του Ν. 1409/1983.

Σχόλιο 4: Το Νομαρχιακό Συμβούλιο Δασών καταργήθηκε με το αρ. 33 παρ. 2 του ν. 4280/2014 χωρίς να ανατεθούν σε άλλο όργανο οι αρμοδιότητές του, καθιστώντας την εφαρμογή της ουσιαστικής ρύθμισης ανεφάρμοστη. Το ζήτημα τελεί υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

Σχόλιο 5: Λόγω κατάργησης του θεσμού της κοινότητας από το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α’87/7.6.2010), λαμβάνει χώρα διαγραφή των σχετικών αναφορών.

1. Κατά την άσκηση της δασοπονίας, την εν γένει διαχείριση των δημοσίων δασών και την εφαρμογή της δασοπολιτικής επιτήρησης του Κράτους στα ιδιωτικά δάση, λαμβάνεται υποχρεωτικά πρόνοια ανανέωσης και βελτίωσής τους με αναγεννητικές και αναγωγικές υλοτομίες σε συνδυασμό με ενδεικνυόμενες και επιτρεπόμενες ενρητινώσεις ή επί μέρους αναδασώσεις, ώστε να εξασφαλίζεται, εν όψει και της φύσης του εδάφους και του είδους της δασικής βλάστησης, η σπερμοφυής μορφή τους.

2. Στις δασικές εκτάσεις και στα πρεμνοφυή δάση λαμβάνεται υποχρεωτικά μέριμνα για την ανανέωση και βελτίωση των δασικών συστάδων.

3. Οι κατά τις παρ. 1 και 2 υποχρεώσεις βαρύνουν:

α) το Δημόσιο, ως προς τα δημόσια και μη διακατεχόμενα από τρίτους δάση και δασικές εκτάσεις,

β) τους ιδιοκτήτες, ως προς τα αναγνωρισμένα ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις,

γ) τους διακατόχους, ως προς τα διακατεχόμενα δάση και δασικές εκτάσεις του Δημοσίου.

Οι υποχρεώσεις αυτές ισχύουν ανεξάρτητα από την έκταση κάθε ιδιοκτησίας.

4. Όλοι οι ιδιοκτήτες ιδιωτικών δασών και δασικών εκτάσεων (δήμοι, φυσικά ή νομικά πρόσωπα) υποχρεούνται να διαθέτουν κατ’ έτος ποσοστό μέχρι τριάντα τοις εκατό (30%) των καθαρών εσόδων από την εκμετάλλευση ή εκμίσθωσή τους για την με δική τους μέριμνα εκτέλεση δασικών έργων, διάνοιξη οδών, φύτευση ή καλλιέργεια ειδών γρήγορης αύξησης, διενέργεια αναδάσωσης καθώς και βελτίωση ή επέκταση της δασικής βλάστησης στην ιδιοκτησία τους. Η ως άνω διάταξη εφαρμόζεται αναλόγως και στα διακατεχόμενα δάση ή δασικές εκτάσεις.

Οι μη συμμορφούμενοι στην υποχρέωση που θεσπίζεται με την παρούσα παράγραφο δεν θα λαμβάνουν επιδότηση κατ’ **άρθρο 16** του παρόντος Κώδικα ούτε τα χορηγούμενα οικονομικά κίνητρα του νδ/τος 131/1974, όπως έχει τροποποιηθεί και συμπληρωθεί και δεν θα δανειοδοτούνται από την Τράπεζα Πειραιώς. Η μη συμμόρφωση του δασοκτήμονα βεβαιώνεται με απόφαση που εκδίδεται μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του αρμόδιου Δασάρχη και εγκρίνεται από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

5. Τα οικεία Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης δύνανται να παρέχουν πιστώσεις για την εκτέλεση δασικών έργων και έργων αναδάσωσης ή βελτίωσης και ανάπτυξης ιδιωτικών δασών ή δασικών εκτάσεων για ανάπτυξη της δασικής παραγωγής τους ή διατήρηση του αισθητικού ή προστατευτικού χαρακτήρα τους. Οι πιστώσεις αυτές διέπονται από τις διατάξεις του νδ/τος 131/1974 για την παροχή οικονομικών ενισχύσεων στη γεωργική, κτηνοτροφική, δασική και αλιευτική παραγωγή, όπως εκάστοτε ισχύουν.

Άρθρο ..... **Πινακίδες**

[Άρθρο 20 του Ν. 998/1979]

1. Εντός των δασών και δασικών εκτάσεων ή στις παρυφές ή τις εισόδους τους και σε επίκαιρα κατά την κρίση του οικείου δασάρχη σημεία καθώς και σε παρακείμενες οδούς, παραλίες ή άλλες εκτάσεις κοινής χρήσης τοποθετούνται υποχρεωτικώς πινακίδες: α) Ρυθμιστικές, δια των οποίων απαγγέλλεται ή υπενθυμίζεται απαγόρευση ή υποχρέωση και β) πληροφοριακές, οι οποίες παρέχουν ενδείξεις περί υφισταμένων κινδύνων, κατευθύνσεων, τοπωνυμίων, αποστάσεων, υψομετρικής διαφοράς, χρήσιμων εγκαταστάσεων κλπ.

2. Οι διαστάσεις, ο χρωματισμός, το ειδικότερο περιεχόμενο και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την κατασκευή και τοποθέτηση των πινακίδων αυτών καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο .....

Ανάπτυξη φιλοδοσικού πνεύματος

[Άρθρο 20 του Ν. 998/1979]

1. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να προβαίνει με δαπάνες του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου :

α) στη σύνταξη, εκτύπωση ή αγορά προς πώληση ή δωρεάν διανομή βιβλίων, περιοδικών, φυλλαδίων ή άλλων εντύπων που αποσκοπούν στη διάδοση των γνώσεων περί τα δάση και την προστασία τους, την ανάπτυξη της δασοπονίας και την ενίσχυση του φιλοδοσικού πνεύματος. β) Στην παροχή βραβείων για την εκπόνηση μελετών που αφορούν τη διαχείριση, προστασία και βελτίωση ή ανάπτυξη των ελληνικών δασών ή τη συμμετοχή σε εκθέσεις ή την ανάπτυξη υποδειγματικών δασικών φυτειών. γ) Στην επιχορήγηση εκπαιδευτικών ή κοινωφελών ιδρυμάτων για τη διενέργεια ερευνών και την συντήρηση του συλλεγόμενου υλικού για την εντός δασών και δασικών εκτάσεων άγρια πανίδα και αυτοφυή χλωρίδα. δ) Στην επιχορήγηση φιλοδοσικών σωματείων για την διενέργεια από αυτά αναδασώσεων ή τη συμβολή τους στην προστασία του πρασίνου και εν γένει την εκπλήρωση των σκοπών τους. ε) Στην οργάνωση δασικών εκθέσεων.

2. Οι κατά τόπους δασάρχες ή οι υπό αυτούς υπάλληλοι του δασολογικού κλάδου ενεργούν ετησίως, σε συνεννόηση με τους αρμόδιους επιθεωρητές δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης, διαλέξεις και ομιλίες με επιδείξεις ή πρακτικές ασκήσεις προς τους μαθητές των σχολείων της περιφέρειάς τους, που αφορούν την προστασία των δασών και την ανάπτυξη του φιλοδοσικού πνεύματος. Οι διαλέξεις αυτές δέον να καλύπτουν χρόνο τουλάχιστον δύο ωρών κατ' έτος για κάθε τάξη.

3. Τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά μέσα ενημέρωσης υποχρεούνται στα εβδομαδιαία προγράμματά τους να συμπεριλαμβάνουν εκπομπές σχετικές με την ανάπτυξη και προστασία της χλωρίδας και της πανίδας.

4. Για την περιβαλλοντική εκπαίδευση του κοινού και τη μετάδοση μηνυμάτων για την προστασία των δασών και του φυσικού περιβάλλοντος, η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης, προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να προβαίνει: α) Στην έκδοση, παραγωγή και προμήθεια κάθε είδους ενημερωτικού για τα δάση και τη δασοπονία υλικού, όπως εντύπων, πινακίδων, φωτογραφιών, διαφανειών, κινηματογραφικών και τηλεοπτικών ταινιών και λοιπών απαραίτητων μέσων. β) Στην οργάνωση διεθνών και εθνικών συμποσίων, συνεδρίων και λοιπών εκδηλώσεων για τη δασοπονία και το δασικό περιβάλλον, κατασκηνώσεων, φιλοξενιών, ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών εκπομπών πάνω στα εθνικά δασοπονικά προβλήματα και ενδιαφέροντα. γ) Στην οργάνωση, με ειδικά προγράμματα, ενημερωτικών και επιμορφωτικών σεμιναρίων συλλόγων, σχολείων, δασικών συνεταιρισμών και άλλων περιβαλλοντολογικών φορέων, για την προστασία του δάσους και του δασικού περιβάλλοντος. δ) Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας καθορίζεται η αμοιβή για τη συγγραφή βιβλίων, φυλλαδίων ή άλλων εντύπων που εκδίδονται από το Υπουργείο Γεωργίας, στα πλαίσια των σκοπών αυτής της παραγράφου.

Οι δαπάνες που προκαλούνται από την εφαρμογή αυτής της παραγράφου βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου.

5. Για την εξυπηρέτηση των εργαζόμενων στα δάση δασικών υπαλλήλων, υλοτόμων και λοιπών δασεργατών επιτρέπεται η, εντός των δασών και δασικών εκτάσεων, εγκατάσταση

από τις δασικές υπηρεσίες ξύλινων λυόμενων οικημάτων. Επιτρέπεται επίσης, στα πλαίσια της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού σε θέματα δασοπροστασίας και φυσικού περιβάλλοντος, μετά από έγκριση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η εγκατάσταση από τις δασικές υπηρεσίες ξύλινων λυόμενων οικημάτων σε επιλεγμένες θέσεις των ανωτέρω περιοχών και σε περιορισμένο αριθμό, μη δυνάμενο να υπερβεί τα τριάντα, για την παροχή καταλυμάτων σε επισκέπτες των δασών. Η μελέτη και εκτέλεση των παραπάνω έργων γίνεται κατά παρέκκλιση πολεοδομικών ή άλλων διατάξεων και διέπεται από τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 237 του παρόντος κώδικα. Η επιτρεπόμενη χρήση και λειτουργία των οικημάτων που χρησιμοποιούνται ως καταλύματα επισκεπτών διέπεται από τον Κανονισμό Λειτουργίας, που εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας Ανάπτυξης και Τουρισμού και Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατά παρέκκλιση των διατάξεων της τουριστικής ή άλλης νομοθεσίας. Η διαχείρισή τους διενεργείται από ειδικό φορέα που συστήνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από γνώμη του ειδικού φορέα, μπορεί να παραχωρείται η διαχείρισή τους σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τις επιχειρήσεις τους ή σε άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Άρθρο .....

Άλλες διατάξεις

[Άρθρο 19 παρ. 1 του Ν 3208/2003]

Ιδιωτικά δάση ως και δάση του άρθρου 152 του παρόντος Κώδικα συνιδιόκτητα μετά του Δημοσίου δάση), των οποίων η διαχείριση και εκμετάλλευση έχει από εικοσαετίας και πλέον εγκαταλειφθεί, τίθενται από την αρμόδια δασική αρχή υπό διαχείριση, για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος και προαγωγής της εθνικής οικονομίας, σύμφωνα με τις περί διαχειρίσεως και εκμεταλλεύσεως των δημοσίων δασών ισχύουσες διατάξεις. Προϋπόθεση για την κατά τα ανωτέρω ενέργεια της δασικής αρχής, είναι η διαπίστωσή της, με ειδικά αιτιολογημένη σχετική πράξη της, ότι οι κάτοχοι των δασών αυτών, παρουσιάζουν αντικειμενική αδυναμία να τα διαχειριστούν ή να τα εκμεταλλευτούν. Τα έσοδα από την εκμετάλλευση των παραπάνω δασών, μετά την αφαίρεση των πάσης φύσεως εξόδων και των δικαιωμάτων υπέρ του Δημοσίου, αποδίδονται από το Δημόσιο νομίμως στους δικαιούχους. Κατά την απόδοσή τους, υφίσταται επιπλέον παρακράτηση, ποσοστού δέκα επί τοις εκατό (10%), το οποίο όπως και τα δικαιώματα υπέρ του Δημοσίου κατατίθενται υπέρ του Πράσινου Ταμείου στον ειδικό κωδικό Ειδικός Φορέας Δασών και διατίθενται αποκλειστικά για έργα διαχείρισης, ανάπτυξης και προστασίας δασών. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, καθορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσης παραγράφου.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΔΑΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΚΑΡΠΩΣΗ ΔΑΣΩΝ

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΣΩΝ

Άρθρο .....

Μελέτες διαχείρισης δημοσίων δασών

[Άρθρο 117 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Η έννοια των δασοσκεπών εκτάσεων δεν συναντάται πλέον στη δασική νομοθεσία. Η πιο συγγενής έννοια είναι εκείνη των δασικών εκτάσεων. Από την διατύπωση και το πνεύμα της διάταξης προτείνεται η αντικατάσταση της έννοιας των δασοσκεπών εκτάσεων με εκείνη των «δασικών εκτάσεων».

1. Τα κατά το άρθρο 63 δασοπονικά σχέδια ή εκθέσεις και οι πίνακες υλοτομίας των δημοσίων δασών συντάσσονται από τον δασάρχη ή τους δασολόγους που υπηρετούν υπ’ αυτόν και εγκρίνονται, αναθεωρούνται ή τροποποιούνται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 64.

2. Τα δασοπονικά σχέδια ή εκθέσεις δημοσίων δασών δύνανται να συντάσσονται και από δασοτεχνικά συνεργεία, τα οποία συγκροτούνται κατά τα οριζόμενα στον παρόντα Κώδικα.

3. Ο δασάρχης και κάθε δασολόγος που υπηρετεί υπ’ αυτόν υποχρεούνται να συντάσσουν κατ’ έτος δασοπονικές εκθέσεις δημοσίων δασών της περιφέρειας του δασαρχείου έκτασης τουλάχιστον είκοσι χιλιάδων (20.000) στρεμμάτων.

Σε περίπτωση μη εκπλήρωσης της υποχρέωσης αυτής χωρίς αποχρώντα λόγο, ο υπαίτιος τιμωρείται με πειθαρχική ποινή μέχρι και του υποβιβασμού.

4. Η σύνταξη δασοπονικών εκθέσεων αξιολογών δημοσίων δασών, των οποίων η δασική έκταση είναι μεγαλύτερη από είκοσι χιλιάδες (20.000) στρέμματα, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύνανται να ανατίθεται με εργολαβία σε ιδιώτες δασολόγους κατά τις διατάξεις του άρθρου 222.

5. Μέχρι την 31η Αυγούστου εκάστου έτους, οι Διευθύνσεις Δασών Νομών, καταρτίζουν και εγκρίνουν, μετά από εισήγηση των οικείων Δασαρχείων, Πρόγραμμα Εκμετάλλευσης των δασικών συμπλεγμάτων ευθύνης τους για το επόμενο διαχειριστικό έτος, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις εγκεκριμένες διαχειριστικές μελέτες ή στους εγκεκριμένους πίνακες υλοτομίας. Το Πρόγραμμα Εκμετάλλευσης είναι ετήσιο, συντάσσεται ανά δασικό σύμπλεγμα και περιλαμβάνει:

α) τις προς υλοτομία συστάδες και την έκταση αυτών,

β) τον τρόπο εκμετάλλευσης κάθε συστάδας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του Δασικού Κώδικα όπως ισχύουν,

γ) τα δασοπονικά είδη, το προβλεπόμενο λήμμα ανά κατηγορία ξυλείας, το είδος υλοτομίας, τις εργασίες συντήρησης και βελτίωσης, τις ποσότητες που πρόκειται να

δεσμευθούν για την κάλυψη ατομικών αναγκών, τις αναγκαίες πιστώσεις όπου απαιτούνται, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια που κρίνεται αναγκαία ανά συστάδα.

Η σύνταξη και έγκριση του ανωτέρω Προγράμματος αποτελεί προϋπόθεση για την έναρξη των εργασιών εκμετάλλευσης εκάστου διαχειριστικού έτους. Αν δεν είναι δυνατή η τήρηση της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου της παρούσας για την κατάρτιση και έγκριση του Προγράμματος Εκμετάλλευσης, λόγω αδυναμίας έγκαιρης σύνταξης και έγκρισης Διαχειριστικής Μελέτης ή Πίνακα Υλοτομίας, η ως άνω προθεσμία μπορεί να παρατείνεται έως τις 28 Φεβρουαρίου του έτους το οποίο αφορά το Πρόγραμμα Εκμετάλλευσης με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από αιτιολογημένη εισήγηση της κατά τόπο δασικής υπηρεσίας, υποβαλλομένης ιεραρχικώς στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση.

6. Ποσοστό μέχρι 10% των ετήσιων εσόδων του Πράσινου Ταμείου στον κωδικό Ειδικός Φορέας Δασών που προέρχονται από την εκμετάλλευση των δασών (δημοσίων και μη δημοσίων) κατ’ εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του παρόντος Κώδικα διατίθεται αποκλειστικά από αυτό για την κάλυψη των δαπανών εκπόνησης δασοπονικών μελετών των δημοσίων δασών.

Άρθρο .....

Διοίκηση και διαχείριση δασών διαλυμένων μονών

[Άρθρο 118 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Η εν γένει διοίκηση και διαχείριση των δασών που ανήκουν σε διαλυμένες μονές καθώς και η διαχείριση της βοσκής σε αυτά ενεργείται κατά τις περί δημοσίων δασών διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο ...

Διάθεση κάρπωσης δασικών προϊόντων στα διαφόρων διαχειριστικών μορφών δημόσια δάση

[Άρθρο 119 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Η διάθεση της καρπώσεως των δασικών προϊόντων του ετησίου ή περιοδικού λήμματος των δημοσίων δασών σπερμοφυούς διαχειριστικής μορφής ή του ανωρόφου των διφυούς μορφής γίνεται βάσει του κατά την προσήμανση εξευρεθέντος όγκου κατά κυβικό μέτρο ή κατά δέντρο.

2. Η διάθεση της κάρπωσης των δασικών προϊόντων που προέρχονται από την απόληψη του ετήσιου ή περιοδικού λήμματος δημοσίων δασών πρεμνοφυούς διαχειριστικής μορφής ή του υπωρόφου δασών διφυούς διαχειριστικής μορφής, γίνεται κατά μονάδα δασικού προϊόντος, ήτοι κατά κιλό, τόννο κ.λπ., είτε η υλοτομία διενεργείται αποψιλωτικά είτε αραιωτικά.

3. Η διάθεση της κάρπωσης δασικών προϊόντων από δημόσια δάση δύναται να γίνεται και κατ’ αποκοπή. Στην περίπτωση όμως αυτή τα υλοτομητέα δένδρα, οι υλοτομητέες συνδενδρίες, ομάδες, λόχμες, λωρίδες και συστάδες ή τα υλοτομητέα τμήματα καθορίζονται πριν από τη διάθεση στο δάσος και επί του εδάφους ευκρινώς, είτε με προσήμανση των υλοτομητέων ή, αντιθέτως, των παρακρατητέων δένδρων είτε με

ευκρινή καθορισμό επί του εδάφους των ορίων της έκτασης που πρόκειται να υλοτομηθεί αποψιλωτικά ή με άλλο τρόπο.

Άρθρο ...

Διαχείριση συνιδιοκτητών με το Δημόσιο δασών

[Άρθρο 152 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Η διαχείριση των δασών, των οποίων το Δημόσιο είναι εξ αδιαίρετου συνιδιοκτήτης με φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ενεργείται από το Δημόσιο κατά τις διατάξεις περί διαχείρισης δημοσίων δασών, εφ’ όσον το μερίδιο αυτό είναι το μισό ή μεγαλύτερο του όλου δάσους, ενώ το Δημόσιο αποδίδει κατ’ έτος ή εξαμηνία στους συνιδιοκτήτες του τη μερίδα του εισοδήματος που τους ανήκει, με πράξη του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατά τα ειδικότερα καθοριζόμενα με σχετικό δ/γμα.

Εφ’ όσον το μερίδιο του Δημοσίου υπολείπεται του μισού, αν οι συνιδιοκτήτες του Δημοσίου είναι τρεις (3) ή λιγότεροι, η διαχείριση ενεργείται χωριστά από το Δημόσιο και τους συνιδιοκτήτες και ο καθένας δύναται να διαθέσει το ποσό δασικών προϊόντων που αναλογεί στο μερίδιό του, ενώ αν οι συνιδιοκτήτες είναι περισσότεροι από τρεις, η διαχείριση ενεργείται από το Δημόσιο για το ποσό προϊόντων που αναλογεί στο μερίδιό του και από Επιτροπή ή πληρεξουσίους εκλεγμένους από τους συνιδιοκτήτες για το υπόλοιπο ποσό.

2. Το δημόσιο δύναται να αναθέτει τη διαχείριση του μεριδίου που του ανήκει, εφ’ όσον τούτο είναι μικρότερο του μισού του όλου δάσους, αν οι συνιδιοκτήτες του είναι τρεις (3) ή λιγότεροι, σε κάποιον από αυτούς και ιδίως σε εκείνον που κατέχει το μεγαλύτερο μερίδιο, ενώ αν οι συνιδιοκτήτες είναι περισσότεροι των τριών, σε Επιτροπή κατά τα καθοριζόμενα με σχετικό διά δ/γμα.

Στις περιπτώσεις αυτές το Δημόσιο λαμβάνει μίσθωμα το οποίο ορίζεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, όπου κατά τον παρόντα Κώδικα υφίσταται δικαίωμα είσπραξης τέτοιου μισθώματος.

3. Το Δημόσιο δύναται, με αίτηση των λοιπών συνιδιοκτητών ή κάποιων από αυτούς, να διαχειρίζεται και τα μερίδιά τους, είτε αυτοί είναι περισσότεροι είτε λιγότεροι των τριών. Επίσης το Δημόσιο δύναται, με αίτηση της Επιτροπής, να αναλάβει τη διαχείριση των υπολοίπων μεριδίων που διαχειρίζεται η Επιτροπή. Η αναλογία της προσόδου των συνιδιοκτητών αποδίδεται σε αυτούς κατ’ έτος ή εξαμηνία, κατά τα οριζόμενα με σχετικό δ/γμα.

4. οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν και για τις δασικές καρπώσεις του εξ αδιαίρετου 1/5 μεριδίου του Δημοσίου σε δάση των Νέων Χωρών.

Άρθρο .....

Μισθώσεις δια δημοπρασίας

[Άρθρο 120 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Η εντός δημοσίων δασών κάρπωση προϊόντων διενεργείται από μισθωτές που αναδεικνύονται σε δημοπρασία, πλην των εξαιρέσεων που ρητώς καθορίζονται στον

παρόντα κώδικα, στίος οποίες δύναται και άνευ δημοπρασίας να επιτραπεί η κάρπωση σε μισθωτές με καταβολή μισθώματος.

2. Οι μισθώσεις για την απόληψη δασικών προϊόντων από δημόσια δάση, εφόσον στον παρόντα κώδικα δεν ορίζεται διαφορετικά, είναι μονοετείς.

3. Η διάρκεια των μισθώσεων που αφορούν ρητίνευση δύναται να ορίζεται μέχρι πέντε ετών.

Άρθρο .....

Πολυετείς μισθώσεις

[Άρθρο 121 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Δημόσια δάση, των οποίων η εκμετάλλευση, είτε απ’ ευθείας από το Κράτος είτε από επιχειρηματίες οι οποίοι την αναλαμβάνουν για ένα μόνον έτος, δυσχεραίνεται ή καθίσταται αδύνατη λόγω έλλειψης μεταφορικών εγκαταστάσεων ή βιομηχανικών μέσων για την κατεργασία των δασικών προϊόντων σε τελικά προϊόντα, ευκολότερα ή άμεσα καταναλώσιμα, ή για άλλους λόγους, δύναται να εκμισθώνονται με δημοπρασία για πολυετή, το πολύ πενταετή, ολική ή μερική εκμετάλλευση.

2. Με σκοπό την εγκατάσταση και λειτουργία σημαντικών βιομηχανιών με πρώτη ύλη το ξύλο ή άλλα προϊόντα του δάσους, όπως εργοστασίων φουρνιστής ξυλείας οξυάς, ξυλείας σταφιδοκιβωτίων, ρητίνης, κυτταρίνης κ.λπ., η κατά την προηγούμενη παράγραφο εκμίσθωση δύναται να είναι και δεκαετής.

3. Στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου, ο μισθωτής που θα αναδειχθεί υποχρεούται εντός του πρώτου έτους της μίσθωσης να συμπληρώσει και εκσυγχρονίσει το εργοστάσιο που του διατίθεται ή να ιδρύσει νέο, ώστε να δύναται πλήρως και από τεχνικής άποψης να κατεργάζεται ή επεξεργάζεται τα προϊόντα του μίσθιου δάσους.

Σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων της παρούσας παραγράφου, η οποία βεβαιώνεται με έκθεση του αρμόδιου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας, ο μισθωτής κηρύσσεται έκπτωτος με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ενώ καταπίπτει η κατατεθειμένη εγγύηση υπέρ του Δημοσίου.

Άρθρο .....

Όροι πολυετών μισθώσεων

[Άρθρο 122 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο : Απαλοιφή της παραπομπής στις διατάξεις του από 19 Νοεμ. 1928 Δ/τος στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

1. Η εκμετάλλευση των εκμισθούμενων δασών του προηγούμενου άρθρου καθορίζεται με εγκεκριμένο δασοπονικό σχέδιο ή έκθεση που ορίζει τα ετήσια ή περιοδικά λήμματα.

2. Η δημοπρασία για την πολυετή εκμίσθωση του προηγούμενου άρθρου αφορά τα εγκεκριμένα λήμματα του δάσους και ενεργείται κατά τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα που διέπουν τη διαχείριση δασών, τον Κανονισμό και τον τρόπο υλοτομίας κ.λπ., με την επιφύλαξη και της διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 123.

Οι ως άνω διατάξεις εφαρμόζονται και για τους μισθωτές του προηγούμενου άρθρου. Εξαιρετικά για την παρούσα περίπτωση οι προθεσμίες για τη δημοσίευση της διακήρυξης ορίζονται σε τριάντα (30) ημέρες για την αρχική και δέκα (10) ημέρες για την επαναληπτική δημοπρασία.

3. Το μίσθωμα δασικών προϊόντων που επιτυγχάνεται στη δημοπρασία κατά μονάδα δύναται ανά διετία, με την πρώτη να υπολογίζεται από την εγκατάσταση του μισθωτή, να αναπροσαρμόζεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από πρόταση των αρμόδιων δασάρχη και Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας ανάλογα προς τον επίσημο δείκτη τιμών καταναλωτή και σε κάθε περίπτωση ανάλογα προς τη μεταβαλλόμενη τυχόν νομισματική κατάσταση και τις εν γένει οικονομικές συνθήκες.

4. Αν το εκμισθούμενο ετήσιο λήμμα υπερβαίνει τα τέσσερις χιλιάδες (4.000) κυβικά μέτρα τεχνικού ξύλου, ο μισθωτής υποχρεούται να αναθέσει την τεχνική διοίκηση της εκμετάλλευσης σε ειδικό δασολόγο που εδρεύει εντός ή κοντά στο δάσος και κατέχει ειδική άδεια άσκησης επαγγέλματος κατ’ άρθρο 143.

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του μισθωτή, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας αποσπά για τον σκοπό αυτό δημόσιο υπάλληλο δασολόγο, του οποίου οι νόμιμες απολαυές και αποζημιώσεις βαρύνουν τον μισθωτή και εισπράττονται σε περίπτωση καθυστέρησης διοικητικά, κατά τις διατάξεις για την είσπραξη δημοσίων εσόδων.

5. Κατά την εκμετάλλευση δημοσίων δασών που έχουν εκμισθωθεί με πολυετή μίσθωση σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα, ο μισθωτής υποχρεούται να προσλαμβάνει ως εργάτες, με ίδιους όρους αμοιβής και εργασίας, τους κατοίκους των παρακείμενων στα εκμισθωμένα δάση χωριών ή συνοικισμών.

Άρθρο ...

Δημοπρασίες - Χρόνος διενέργειας τους - Επανάληψη

[Άρθρο 123 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου δίνεται η δυνατότητα μέσω διαταγμάτων να τροποποιούνται ή να καταργούνται διατάξεις του από 19 Νοεμ. 1928 Δ/τος «περί διαχειρίσεως δασών κλπ.», το οποίο συμπεριλαμβάνεται στην κωδικοποίηση. Ο νομοθέτης παρείχε εξουσιοδότηση στη διοίκηση για την τροποποίηση και κατάργηση μόνο των κανονιστικών διατάξεων, ήτοι εκείνων του π.δ. του 1928. Για το λόγο αυτό, κρίνεται ορθή η διαγραφή της παραπομπής και η αντικατάστασή της με τη φράση «οι περί διαχείρισης δασών διατάξεις του άρθρου ..... του παρόντος κώδικα» και όχι η πλήρης απάλειψη του εν λόγω εδαφίου, καθώς με τον τρόπο αυτό θα καταργούνταν και η προβλεπόμενη εκ του νόμου δυνατότητα.

Σχόλιο 2: Στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου διαγράφεται η φράση «..από 19.11.1928 Δ/μα περί διαχειρίσεως δασών κλπ...» και αντικαθίσταται με τη φράση «του παρόντος κώδικα».

Σχόλιο 3: Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

1. Με δ/ματα δύνανται να καθορίζονται ο χρόνος έναρξης και λήξης των δημοπρασιών και οι λεπτομέρειες εν γένει της διεξαγωγής τους για τη διάθεση του αποκλειστικού δικαιώματος απόληψης δασικών προϊόντων που αναγράφονται σε δασοπονικά σχέδια ή εκθέσεις και πίνακες υλοτομίας από δημόσια δάση ή δάση που τελούν υπό τη διαχείριση του Δημοσίου καθώς και να τροποποιούνται ή καταργούνται οι διατάξεις περί διαχείρισης δασών των άρθρων ... .. του παρόντος Κώδικα.
2. Ως βάση για τη σύνταξη της διακήρυξης δημοπρασίας χρησιμεύει πρωτίστως το δελτίο προσήμανσης, το οποίο συντάσσεται με ιδιαίτερη προσοχή από τον αρμόδιο δασικό υπάλληλο, ο οποίος ευθύνεται για τυχόν πλημμελή σύνταξή του.
Καμία δημοπράτηση ή διάθεση δασικού προϊόντος για εμπορία από δημόσιο δάσος, για το οποίο προβλέπεται προσήμανση, δεν ενεργείται, αν στη σχετική διακήρυξη ή απόφαση διάθεσης δεν προσαρτάται αντίγραφο του δελτίου προσήμανσης. Στη διακήρυξη δημοπρασίας ορίζονται και τα σχετικά με την καταβολή των δαπανών προσήμανσης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 84 του παρόντος Κώδικα.
3. Προκειμένου περί δημοπρασίας ή διάθεσης δασικών προϊόντων από πρεμνοφυή δημόσια δάση, στη διακήρυξη ή στην απόφαση περί διάθεσης καθορίζονται σαφώς και περιγράφονται κατά τα όριά τους οι θέσεις που πρόκειται να υλοτομηθούν, τα δασικά τμήματα ή οι συστάδες από την αρμόδια Δασική Αρχή, η οποία ευθύνεται για κάθε παράλειψη.
4. Όλες οι δημοπρασίες δασικών προϊόντων δύνανται να επαναλαμβάνονται με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης και πέρα από τις προθεσμίες που αναγράφονται στον παρόντα Κώδικα, όπως ισχύει και τυχόν τροποποιηθεί κατά τις διατάξεις της παρ. 1, όταν πριν την κοινοποίηση της έγκρισης των σχετικών πρακτικών για το αποτέλεσμα της δημοπρασίας γίνει νέα έγγραφη προσφορά ανώτερη από αυτό κατά δέκα τοις εκατό (10%), εκτός αν το αποτέλεσμα της ενεργηθείσας δημοπρασίας υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο (1.000.000) δραχμές, οπότε το ποσοστό της νέας προσφοράς μειώνεται στο πέντε τοις εκατό (5%).
5. Ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης δύναται να διατάσσει οποτεδήποτε τη διενέργεια δημοπρασιών για την εκμίσθωση του αποκλειστικού δικαιώματος υλοτομίας και κάρπωσης δημοσίων δασών, όπως επίσης και να χαρακτηρίζει με απόφασή του τελειωτική τη δημοπρασία, αν αυτή διενεργήθηκε τουλάχιστον πέντε (5) φορές με γόνιμο αποτέλεσμα, ενώ από τις έγγραφες αντιπροσφορές που γίνονται μετά την κατακύρωση των πρακτικών διαιωνίζεται η δημοπρασία με βλάβη ή απώλεια της δημοπρατούμενης προσόδου.

Άρθρο .....

Μίσθωμα και εγγυήσεις

[Άρθρο 124 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου λαμβάνει χώρα διαγραφή των αναφορών του παλαιού νομισματικού συστήματος της δραχμής και αντικαθίσταται με ευρώ.

1. Το μίσθωμα που προσφέρεται με δημοπρασία ορίζεται κατά μονάδα παραγομένου δασικού προϊόντος σε ευρώ, εκτός από την περίπτωση της μίσθωσης του δικαιώματος ρητίνευσης, για την οποία το μίσθωμα ορίζεται κατ' αποκοπή για το μισθωμένο δάσος και την περίοδο μίσθωσης σε ευρώ.
2. Η χρηματική ή τραπεζική εγγύησις που καταβάλλεται από τους μισθωτές που αναδείχθηκαν ορίζεται σε είκοσι πέντε τοις εκατό επί του ετησίου μισθώματος, ενώ η κτηματική σε σαράντα τοις εκατό αυτού. Για την εξασφάλιση του μισθώματος και των λοιπών νομίμων απαιτήσεών του, το Δημόσιον έχει δικαίωμα εγγραφής υποθήκης επί κτημάτων του μισθωτή ή του εγγυητή του.
3. Ο χρόνος της μίσθωσης και το ποσό και το είδος των εγγυήσεων αναγράφονται στους όρους της διακήρυξης της δημοπρασίας κατά τα καθοριζόμενα με Δ/γμα.

Άρθρο .....**Παράταση μισθώσεων**

[Άρθρο 125 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Παράταση του χρόνου της μίσθωσης του αποκλειστικού δικαιώματος κάρπωσης δημοσίων δασών επιτρέπεται, μετά από πρόταση του αρμόδιου δασάρχη και του αρμοδίου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας, μόνο εφ' όσον η υλοτομία δεν πραγματοποιήθηκε εντός του ορισμένου χρονικού διαστήματος για λόγους ανεξάρτητους από τη θέληση του μισθωτή, για τις μονοετείς μισθώσεις για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο του έτους και για πολυετείς όχι πέραν των δύο ετών.
2. Η παράταση της μίσθωσης χορηγείται με το ίδιο συμβατικό ή αναπροσαρμοσμένο μίσθωμα.

Άρθρο ...**Κυρώσεις σε βάρος του μισθωτή**

[Άρθρο 126 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σε περίπτωση που κατά τη λήξη της προθεσμίας της μίσθωσης και των τυχόν παρατάσεων που χορηγήθηκαν δυνάμει των διατάξεων του προηγούμενου άρθρου δεν έχει ενεργηθεί από τον μισθωτή κάρπωση, εν όλω ή εν μέρει, αυτός υποχρεούται στην καταβολή προστίμου ίσου προς το 30% επί του συμβατικού μισθώματος, το οποίο αντιστοιχεί στο μέρος της κάρπωσης που δεν πραγματοποιήθηκε και βεβαιώνεται σε βάρος αυτού και των εγγυητών του και εισπράττεται κατά τις διατάξεις περί είσπραξης δημοσίων εσόδων.

Άρθρο ...**Διάθεση αποκλειστικού δικαιώματος απόληψης δασικών προϊόντων**

[Άρθρο 83 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Η διάθεση του αποκλειστικού δικαιώματος απόληψης δασικών προϊόντων που αναγράφονται σε διαχειριστικά σχέδια, έκθεση διαχείρισης, προγράμματα εκμετάλλευσης ή πίνακες υλοτομίας ή που καθορίζονται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

εφ’ άπαξ κατ’ έτος για κάθε δάσος για προϊόντα που δεν προϋπολογίζονται, διενεργείται είτε κατά συστάδα είτε κατά διαχειριστική μονάδα ή κατά διαχειριστικό σύμπλεγμα μονοετώς ή πολυετώς, όχι όμως για περισσότερα των δέκα ετών.

Η δημοπρασία διενεργείται κατά μονάδα των δασικών προϊόντων που πρόκειται να παραχθούν, ενώ ως μονάδα για κάθε είδος δασικών προϊόντων θεωρείται η αναγραφόμενη στον πίνακα διατίμησης.

Άρθρο ...

Διάθεση αποκλειστικού δικαιώματος πολυετούς κάρπωσης

[Άρθρο 84 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Διάθεση αποκλειστικού δικαιώματος πολυετούς κάρπωσης γίνεται με πρόταση του οικείου Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή του Δασάρχη κατά προτίμηση για δασικά συμπλέγματα ή μεγάλα δάση, των οποίων η εκμετάλλευση λόγω έλλειψης συγκοινωνιών ή μεγάλης απόστασής τους από το κέντρο κατανάλωσης απαιτεί μεγάλες εγκαταστάσεις.

Άρθρο ...

Όροι διενέργειας απόληψης δασικών προϊόντων

[Άρθρο 86 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Η απόληψη των δασικών προϊόντων, της οποίας το αποκλειστικό δικαίωμα διατέθηκε με δημοπρασία, διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα και τους όρους διαχείρισης των δασών που αναγράφονται στα μόνιμα ή προσωρινά διαχειριστικά σχέδια, στις εκθέσεις διαχείρισης, στα προγράμματα εκμετάλλευσης και στους πίνακες υλοτομίας καθώς και σε εκείνους της σχετικής διακήρυξης.

Άρθρο ...

Εγκατάσταση ενοικιαστή

[Άρθρο 87 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Μετά την κοινοποίηση της έγκρισης διάθεσης του αποκλειστικού δικαιώματος, καλείται ο ενοικιαστής ή ο δυνάμει συμβολαίου πληρεξουσίου του, να εγκατασταθεί από τη Δασική Αρχή σε ορισμένη ημέρα στο δάσος που ενοικιάστηκε.

Η ημέρα της εγκατάστασης δεν δύναται να καθυστερήσει πέρα από έναν μήνα από την έναρξη του διαχειριστικού έτους και σε περίπτωση που ο ενοικιαστής, αφού παρέλθει αυτή η προθεσμία, δεν προσέλθει να εγκατασταθεί, η εγκατάσταση γίνεται αυτεπάγγελα από την αρμόδια Δασική Αρχή, ενώ αντίγραφο της έκθεσης εγκατάστασης εγχειρίζεται και στον ενοικιαστή.

Την εγκατάσταση στα δασαρχεία στα οποία υπηρετεί δασολόγος δασάρχης ενεργεί ο ίδιος ή ο βοηθός του δασολόγος - δασάρχης, δόκιμος ή τακτικός και σε εξαιρετικές περιστάσεις, και ιδιαίτερα όταν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται, μπορεί να την ενεργήσει και δασονόμος.

Στα δασονομεία την ανωτέρω εγκατάσταση ενεργεί ο δασονόμος, ενώ εφ’ όσον πρόκειται για σημαντική υλοτομία, ο Προϊστάμενος του Δασαρχείου στο οποίο υπάγεται το Δασονομείο, δασάρχης ή ο βοηθός του, τακτικός ή δόκιμος δασάρχης, αν υπηρετεί.

Η έκθεση εγκατάστασης που συντάσσεται από τα δασικά όργανα, υπογράφεται από αυτά και τον ενοικιαστή ή τον πληρεξούσιό του και είναι κατά το δυνατόν λεπτομερής και ακριβής, απεικονίζουσα την κατάσταση του δάσους κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μπορεί αργότερα να εξακριβωθεί ευχερώς αν ο ενοικιαστής συμμορφώθηκε με τις υποχρεώσεις του, αν προκάλεσε ζημία σε κάποιον κ.λπ.

Η έκθεση εγκατάστασης θα πρέπει απαραίτητα να αναγράφει, πλην άλλων τυχόν αναγκαίων όρων, και:

- 1) Λεπτομερώς τους όρους υπό τους οποίους θα διενεργηθεί η υλοτομία κ.λπ.
- 2) Το χρήσιμο υλικό που υπάρχει στο δάσος, το οποίο σύμφωνα με τους όρους της ενοικίασης υποχρεούται να αποκομίσει ο ενοικιαστής, ήτοι δένδρα που έπεσαν ή εκριζώθηκαν από τον άνεμο ή το χιόνι ή που αποξηράθηκαν για οποιονδήποτε λόγο κ.λπ.
- 3) Τον αριθμό των υλοτομηθέντων και προσημανθέντων δένδρων σε κάθε δασική θέση ή συστάδα.
- 4) Από ποιες θέσεις ή συστάδες θα πρέπει να ξεκινήσει η υλοτομία, τη σειρά των θέσεων υλοτομίας ή, αν παρίσταται ανάγκη, ότι αυτή θα δύναται να επεκταθεί ταυτόχρονα σε όλη την ενοικιασθείσα έκταση.

Άρθρο ...

Αντιρρήσεις ενοικιαστή ως προς την έκθεση εγκατάστασης

[Άρθρο 88 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Αν ο ενοικιαστής δεν αποδεχθεί ανεπιφύλακτα όλους τους όρους της έκθεσης εγκατάστασης, αυτή αναστέλλεται και το συνταχθέν πρωτόκολλο, ενώ αναγράφονται οι αντιρρήσεις του ενοικιαστή, υποβάλλεται από τον δασάρχη εντός δύο (2) ημερών στο Υπουργείο, το οποίο, μετά από γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών, αποδέχεται εν όλω ή εν μέρει τις αντιρρήσεις του ενοικιαστή ή τις απορρίπτει. Ο δασάρχης, αμέσως μετά τη λήψη της διαταγής του Υπουργείου, την κοινοποιεί στον ενοικιαστή, καθορίζοντας συγχρόνως την ημέρα κατά την οποία ο ενοικιαστής θα εγκατασταθεί.

Αν ο ενοικιαστής δεν αποδεχθεί την απόφαση αυτή του Υπουργείου, κηρύσσεται έκπτωτος, ενώ καταπίπτει μόνο η κατατεθείσα από αυτόν εγγύηση υπέρ του Δημοσίου.

Άρθρο .....

Καταβολή μισθώματος σε περίπτωση μη εκμετάλλευσης του μισθίου

[Άρθρο 89 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Στην περίπτωση που ο ενοικιαστής λόγω οποιουδήποτε κωλύματος (ανώτερη βία, θεομηνία κ.λπ.), το οποίο δεν προέρχεται από υπαιτιότητα του Δημοσίου, μέχρι την τελευταία ημέρα λήξεως της μίσθωσης δεν ενεργήσει καμία εκμετάλλευση, καταβάλλει ολόκληρο το

συμφωνημένο μίσθωμα του ενοικιασθέντος ποσού, διαφορετικά καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου η εγγύηση που καταβλήθηκε από αυτόν.

Άρθρο .....

Παραίτηση ενοικιαστή από την κάρπωση

[Άρθρο 90 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Αν ο ενοικιαστής παραιτηθεί από την κάρπωση σε οποιαδήποτε περίοδο της ενοικίασης, κηρύσσεται έκπτωτος και του καταλογίζεται η πληρωμή του μισθώματος του ενοικιασθέντος ποσού, το οποίο εισπράττεται κατά τις διατάξεις περί είσπραξης δημοσίων εσόδων.

Άρθρο .....

Δίωξη ενοικιαστή για παράβαση των περί δασών νόμων

[Άρθρο 91 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Ο κατά τον παρόντα Κώδικα καταλογισμός του ενοικιαστή δεν αποκλείει τη δίωξή του για παραβάσεις των περί δασών νόμων για τις οποίες τιμωρείται ποινικά.

Άρθρο .....

Υποχρεώσεις ενοικιαστή κατά τη μίσθωση

[Άρθρο 92 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Ο ενοικιαστής υποχρεούται να κατεργασθεί και να παραλάβει όλα τα δασικά προϊόντα τα οποία κατά τη διάρκεια της μίσθωσης από υπαιτιότητά του έγιναν απολήψιμα στο δάσος, καταβάλλοντας στο Δημόσιο και το ανάλογο μίσθωμα.

Άρθρο ...

Απαγορεύσεις μεταβολής όρων της μίσθωσης κ.λπ. μετά τη δημοπρασία

[Άρθρο 93 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Μετά τη δημοπρασία δεν επιτρέπεται καμία μεταβολή είτε στους όρους της μίσθωσης είτε στον τρόπο, το ποσό και το είδος της κάρπωσης δασικών προϊόντων υπό οποιοδήποτε πρόσχημα και ο ενοικιαστής υποχρεούται να παραγάγει το είδος του δασικού προϊόντος για το οποίο ανεδείχθη ενοικιαστής, εκτός αν πρόκειται για άνθρακες, οπότε ο ενοικιαστής, καταβάλλοντας το μίσθωμα των ανθράκων, δύναται να παραγάγει μόνο καυσόξυλα ανάλογου ποσού.

Άρθρο ...**Αίτημα ενοικιαστή για την εξέλεξη δασικών προϊόντων**

[Άρθρο 94 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Οι ενοικιαστές δύνανται να ζητούν εξέλεξη οποιουδήποτε ποσού δασικών προϊόντων που έχουν παραχθεί βάσει αποδείξεων, αρκεί αυτά να έχουν συγκεντρωθεί στον τόπο της εξέλεξης ή, σε περίπτωση, και στον τόπο της υλοτομίας.

Άρθρο ...**Περίελευση τεχνικών έργων στο Δημόσιο μετά τη λήξη της μίσθωσης**

[Άρθρο 95 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Μετά τη λήξη της ενοικίασης όλα τα τυχόν εκτελεσθέντα τεχνικά έργα, όπως οδοί, σιδηρόδρομοι, πλην των σιδηροτροχιών, των λευκοσιδηρών δοχείων που επικολλώνται στα ρητινευόμενα πεύκα πευκών, του ξυλώδους υλικού των ξυλοδρόμων, του τροχαίου υλικού και του υλικού για τη έλξη, διευθετήσεις ποταμών ή χειμάρρων, γέφυρες για τη μεταφορά δασικών προϊόντων ή την εκμετάλλευση του δάσους περιέρχονται στο Δημόσιο χωρίς αποζημίωση του ενοικιαστή.

Άρθρο .....**Γνωστοποίηση ονομαστικού καταλόγου εργαζομένων από τον ενοικιαστή**

[Άρθρο 96 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Οι ενοικιαστές κατά την εγκατάστασή τους υποχρεούνται να παραδώσουν στον αρμόδιο δασάρχη ονομαστικό κατάλογο των εργατών που εργάζονται στο δάσος και να γνωστοποιούν σε αυτόν κάθε μεταβολή στο προσωπικό, ενώ σε περίπτωση μη αυτοπρόσωπης παράστασής τους ή διεύθυνσης των εργασιών καθ’ όλη τη διάρκεια της κάρπωσης να εγκαθιστούν αντιπρόσωπο, γνωστοποιώντας το εγγράφως προς τον Δασάρχη.

Άρθρο ...**Υποχρέωση ενοικιαστή να τηρεί την κατοχή του Δημοσίου**

[Άρθρο 97 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Ο ενοικιαστής υποχρεούται κατά τη διάρκεια της μισθώσεως να τηρεί αδιαλείπτως την κατοχή του Δημοσίου στο υπό κάρπωση δάσος και να παρέχει οποιαδήποτε συνδρομή αυτοπροσώπως και με τους εργάτες του είτε για την κατάσβεση εκδηλωθείσας πυρκαγιάς είτε για την αποτροπή οποιουδήποτε κινδύνου στο δάσος και τα συμφέροντα του Δημοσίου.

Άρθρο .....**Κήρυξη ενοικιαστή εκπτώτου**

[Άρθρο 98 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Το Υπουργείο δύναται, όσο διαρκεί η μίσθωση, κατόπιν σύμφωνης γνωμοδότησης του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών, να κηρύξει έκπτωτο τον ενοικιαστή ή να λύσει τη μίσθωση είτε για παράβαση των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου είτε για οποιονδήποτε λόγο και αιτία χωρίς από αυτό να δημιουργούνται οποιαδήποτε δικαιώματα υπέρ αυτού.

Άρθρο ...**Υποχρέωση αποκόμισης δασικών προϊόντων κατά τη λήξη της μίσθωσης**

[Άρθρο 99 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Κατά τη λήξη της ενοικίασης και εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας ο ενοικιαστής υποχρεούται κατά τις υποδείξεις της Δασικής Αρχής ν’ αποκομίσει από το δάσος όλα τα υλοτομηθέντα, κατασκευασθέντα ή συλλεγέντα δασικά προϊόντα και όλες τις εγκαταστάσεις του, εκτός των τεχνικών έργων. Διαφορετικά εκποιούνται υπέρ του Δημοσίου και ο ενοικιαστής δεν δικαιούται οποιαδήποτε αποζημίωση.

Άρθρο .....**Καταβολή μισθώματος**

[Άρθρο 100 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Το ενοίκιο (μισθώμα) καταβάλλεται από τον ενοικιαστή σε μηνιαίες ή τριμηνιαίες ίσες ή άνισες δόσεις, κατά την έκδοση των αποδείξεων και το βραδύτερο το δεύτερο δεκαήμερο κάθε μήνα ή τριμηνίας, σύμφωνα με τα όσα συμφωνούνται στο μισθωτήριο συμβόλαιο.

Άρθρο .....**Τρόπος καταβολής μισθώματος σε περίπτωση μη συνολικής απόληψης**

[Άρθρο 101 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Το Δημόσιο δεν υπέχει καμία ευθύνη, αν κατά τη διάρκεια της ενοικίασης αποδειχθεί ότι δεν είναι δυνατόν να αποληφθεί το σύνολο του ποσού δασικών προϊόντων που ενοικιάσθηκε. Σε αυτή όμως την περίπτωση ο ενοικιαστής υποχρεούται να καταβάλει μισθώμα μόνο για το ποσό το οποίο είναι δυνατόν να αποληφθεί, ενώ για το υπόλοιπο η μίσθωση λύεται.

Άρθρο .....**Τρόπος ορισμού μισθώματος**

[Άρθρο 102 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο 1: Μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ.

Σχόλιο 2: Με σκοπό τον εκσυγχρονισμό της διάταξης ο όρος της «οκάς» αντικαθίσταται από τον όρο του «κιλού» (1 οκά = 1,28 κιλά.).

Ομοίως απαλείφεται ο όρος «ζύγια» ως αναχρονιστικός, αφού αναφέρεται στις τότε χρησιμοποιούμενες πλάστιγγες με βαρίδια.

Το ενοίκιο ορίζεται για την κάρπωση δασικών προϊόντων της υψηλής μορφής δασών ή του ανώτερου ορόφου του σύνθετου δάσους, κατά μονάδα δασικού προϊόντος, ήτοι κυβικό, ενώ για την από χαμηλά κάρπωση δασικών προϊόντων ή του κατώτερου ορόφου σύνθετης μορφής δάσους, κατά κιλό, κυβικό κ.λπ. σε ευρώ ή λεπτά του ευρώ.

Άρθρο ...

Διεξαγωγή δημοπρασιών ενοικιάσεως αποκλειστικού δικαιώματος καρπώσεως Δημοσίων δασών

[Άρθρο 103 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο 1: Αντικαθίσταται ο όρος «Οικονομική Εφορεία» με τον όρο «Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία» και ο «Οικονομικός Έφορος με τον «Προϊστάμενο ΔΟΥ», με σκοπό τον εκσυγχρονισμό της διάταξης.

Οι δημοπρασίες κατά τα **άρθρα 93 μέχρι 109** του παρόντος Κώδικα διενεργούνται σε μία ημέρα στην έδρα των οικείων Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών (ΔΟΥ) και διεξάγονται ενώπιον της διοικητικής αρχής, του Προϊσταμένου της ΔΟΥ, του Δασάρχη και του Ταμιά. Στις πόλεις στις οποίες δεν συνεδρεύει με τον Προϊστάμενο της ΔΟΥ διοικητική αρχή ή Ταμίας, ο Ειρηνοδίκης αναπληρώνει καθένα ή και τους δύο.

Οι ως άνω δημοπρασίες δύνανται, με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, να διενεργηθούν και σε άλλες πόλεις του Κράτους ενώπιον των ιδίων αρχών του τόπου στον οποίο ενεργείται αυτή.

Επίσης δύνανται, με προηγούμενη έγκριση του Υπουργού της Περιβάλλοντος και Ενέργειας, να ενεργείται δημοπρασία και εκτός της έδρας του Προϊσταμένου της ΔΟΥ, οπότε ενεργείται ενώπιον του και του Δασάρχη ή των νόμιμων αναπληρωτών τους και άλλης δημόσιας αρχής, η οποία καθορίζεται από τον ίδιο ως άνω Υπουργό.

Η δημοπρασία διεξάγεται στον συνηθισμένο τρόπο των δημοπρασιών και διαρκεί τρεις ώρες, αρχίζοντας την ενάτη προ μεσημβρίας και λήγοντας τη δωδεκάτη της μεσημβρίας.

Άρθρο .....

Διεξαγωγή πρώτης δημοπρασίας

[Άρθρο 104 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο 1: Αντικαθίσταται ο όρος «Οικονομική Εφορεία» με τον όρο «Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία» και ο «Οικονομικός Έφορος» με τον «Προϊστάμενο ΔΟΥ», με σκοπό τον εκσυγχρονισμό της διάταξης.

Σχόλιο 2: Λόγω κατάργησης του θεσμού της κοινότητας από το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α'87/7.6.2010), λαμβάνει χώρα διαγραφή των σχετικών αναφορών.

Η πρώτη δημοπρασία κηρύσσεται με διακήρυξη του Προϊσταμένου της ΔΟΥ, η οποία δημοσιεύεται με τοιχοκόλληση στα καταστήματα των δημαρχείων, δασαρχείων, Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών και δημοτικών συμβουλίων καθώς και στην εξώπορτα δημοτικών ναών, δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες πριν την οριζόμενη για τη δημοπρασία ημέρα.

Η δημοσίευση γίνεται από τις δημοτικές αρχές, βεβαιώνεται δε με απόδειξη των εντεταλμένων προς τούτο δημοτικών υπαλλήλων. Οι αποδείξεις της δημοσίευσης αποστέλλονται από τον Δήμαρχο ή τον Πρόεδρο του δημοτικού Συμβουλίου στον Προϊστάμενο της ΔΟΥ πριν την έναρξη της δημοπρασίας.

Η διακήρυξη παραπέμπει στους όρους του παρόντος Κώδικα και καθορίζει, επιπλέον, πλην των ειδικών όρων υπό τους οποίους θα διεξαχθεί ο πλειστηριασμός και η απόληψη των δασικών προϊόντων:

α) Το δάσος, του οποίου ενοικιάζεται το αποκλειστικό δικαίωμα κάρπωσης ή του οποίου το εξαγόμενο το δασικό προϊόν διατίθεται με δημοπρασία.

β) Το προς διάθεση ποσό δασικών προϊόντων, τον αριθμό και τις διαστάσεις των υλοτομητέων δένδρων ή την υλοτομητέα έκταση καθώς και τα μόνιμα ή προσωρινά διαχειριστικά σχέδια, εκθέσεις υλοτομίας, βάσει των οποίων θα γίνει η απόληψη και κάρπωση.

γ) Τη διάρκεια της μίσθωσης.

δ) Το είδος των απαιτούμενων εγγυήσεων.

ε) Την ημέρα της δημοπρασίας καθώς και τον τόπο ή τόπους όπου θα διενεργηθεί.

στ) Τον τρόπο καταβολής του μισθώματος, εάν προκύπτει ότι θα καταβληθεί σε δόσεις μηνιαίες ίσες ή άνισες ή τριμηνιαίες.

ζ) Αν η έγκριση του αποτελέσματος της δημοπρασίας επιφυλάχθηκε στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή ανατέθηκε στις αρχές που διενεργούν τη δημοπρασία.

Στην τελευταία αυτή περίπτωση μνημονεύεται ο αριθμός και η ημερομηνία της διαταγής του Υπουργείου, με την οποία δίδεται και η πληρεξουσιότητα της έγκρισης.

Άρθρο .....

Ενέργειες κατά τη δημοπρασία

[Άρθρο 105 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Γι όσο χρόνο διαρκεί η δημοπρασία οι πλειοδότες, με συμπαράσταση των εγγυητών τους, προτείνουν τις προσφορές τους στον δημόσιο κήρυκα, σύμφωνα με τη διακήρυξη, σε χρήματα, ενώ ο υπάλληλος που τηρεί τα πρακτικά τα εγγράφει κατά σειρά όπως εκφωνούνται μαζί με το όνομα του πλειοδότη.

Κάθε προσφορά είναι υποχρεωτική για τον πλειοδότη, και η υποχρέωση αυτή μεταβιβάζεται διαδοχικά από τον πρώτο στους ακόλουθους και επιβαρύνει οριστικά τον τελευταίο πλειοδότη.

Άρθρο .....

Αποδοχή φερέγγυων πλειοδοτών στη δημοπρασία

[Άρθρο 106 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο 1: Προστίθενται οι όροι του «προϊσταμένου Κτηματολογικού γραφείου» και «κτηματολογίου», καθώς μετά την έκδοση του ν. 2664/1998 έχει ξεκινήσει η μετάβαση από το σύστημα μεταγραφών στο σύστημα Κτηματολογίου.

Σχόλιο 2: Λόγω κατάργησης του θεσμού της κοινότητας από το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α'87/7.6.2010), λαμβάνει χώρα διαγραφή των σχετικών αναφορών.

Στη δημοπρασία είναι δεκτοί ως πλειοδότες ή ως εγγυητές τους οι κατά την εκτίμηση των αρχών που διενεργούν τη δημοπρασία αναμφισβήτητα φερέγγυοι, ενώ αποκλείονται από τη δημοπρασία οι υπερήμεροι οφειλέτες του Δημοσίου και οι για οποιοδήποτε λόγο κηρυχθέντες έκπτωτοι από οποιαδήποτε ενοικίαση του Δημοσίου. Κάθε φερέγγυος πλειοδότης ή εγγυητής είναι δεκτός στη δημοπρασία υπό τις ακόλουθες διαζευτικές περιπτώσεις:

1. Αν προσαγάγει πιστοποιητικά της αρμόδιας δημοτικής αρχής που βεβαιώνουν το είδος της ακίνητης περιουσίας του, την αξία της και την κυριότητα και νομή του σε αυτή, επιπλέον δε πιστοποιητικά του αρμόδιου φύλακα μεταγραφών ή προϊσταμένου Κτηματολογικού γραφείου, εφ' όσον πρόκειται για κτήσεις από μεταβιβάσεις εν ζωή και πιστοποιητικό του υποθηκοφύλακα ή του Κτηματολογίου, το οποίο βεβαιώνει ότι τα προσφερόμενα ακίνητα είναι ελεύθερα από κάθε υποθήκη. Η αξία της προσφερόμενης σε υποθήκη περιουσίας θα πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον στο διπλάσιο του αναλογούντος ετήσιου μισθώματος από τη διδομένη εκάστοτε προσφορά του πλειοδότη.

Αν η προσφερόμενη ως υποθήκη περιουσία είναι αγροτική, μαζί με τα ανωτέρω πιστοποιητικά προσκομίζεται τραπεζική εγγύηση ή και γραμμάτιο παρακαταθήκης για εγγυοδοσία σε δημόσιο ταμείο, είτε χρηματικού ποσού, είτε χρεογράφων, εθνικών δανείων που υπολογίζονται στην τρέχουσα αγοραία τιμή τους, εάν είναι κάτω του αρτίου κατά την ημέρα της κατάθεσης ή στο άρτιο, αν η αγοραία τιμή είναι ανώτερη αυτού, ολικής αξίας τουλάχιστον ίσης προς το ήμισυ το αναλογούντος ετήσιου μισθώματος από την εκάστοτε διδομένη προσφορά, ενώ για το υπόλοιπο ήμισυ καταβάλλεται κατά τα ανωτέρω κτηματική εγγύηση ίση τουλάχιστον προς όλο το μίσθωμα.

2. Αν προσαγάγει τραπεζική εγγύηση ή γραμμάτιο παρακαταθήκης σε δημόσιο ταμείο για εγγυοδοσία, είτε χρηματικό ποσό, είτε χρεόγραφα εθνικών δανείων που υπολογίζονται στην τρέχουσα αγοραία τιμή τους κατά την ημέρα κατάθεσης, ολικής αξίας τουλάχιστον ίσης προς το αναλογούν ολικό ετήσιο μίσθωμα από την εκάστοτε διδομένη προσφορά.

Οι αρχές που διενεργούν τη δημοπρασία δικαιούνται, να ελέγχουν με οποιονδήποτε τρόπο την πιστοποιούμενη αξία των ακινήτων που υποθηκεύονται και την τρέχουσα αγοραία τιμή των χρεογράφων, αποκλείοντας από τη συμμετοχή στη δημοπρασία εκείνους που προσφέρουν εγγυήσεις υπερβολικής κατά την κρίση τους εκτίμησης.

Άρθρο .....

Πρόσωπα που δε γίνονται δεκτά ως πλειοδότες ή εγγυητές τους

[Άρθρο 107 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο 1: Έλαβε χώρα αναρίθμηση των περιπτώσεων του άρθρου λόγω κατάργησης ορισμένων εξ' αυτών.

Σχόλιο 2: Λόγω κατάργησης του θεσμού της κοινότητας από το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α'87/7.6.2010), λαμβάνει χώρα διαγραφή των σχετικών αναφορών.

Δεν είναι δεκτοί ως πλειοδότες ή ως εγγυητές τους:

α) Οι δήμαρχοι, οι δημοτικοί υπάλληλοι, οι πάρεδροι και οι πρόεδροι και τα μέλη των δημοτικών συμβουλίων, εφ' όσον πρόκειται για διάθεση κάρπωσης δημοσίων δασών εντός της περιφέρειας της δικαιοδοσίας του δήμου.

β) Οι δημόσιοι υπάλληλοι.

γ) Οι καταδικασθέντες για παράβαση περί τα δάση σε βαθμό πλημμελήματος ή κακουργήματος.

Για τη μη παραδοχή στη δημοπρασία κάποιου πλειοδότη συντάσσεται από αρχές που τη διενεργούν λεπτομερής και αιτιολογημένη έκθεση που προσαρτάται στα πρακτικά της δημοπρασίας και υποβάλλεται στο Υπουργείο.

Σχετικά με το αποτέλεσμα των δημοπρασιών οι διενεργούσες αυτές αρχές αναφέρονται τηλεγραφικά στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατά το πέρας τους.

Άρθρο .....

Πρακτικά δημοπρασίας

[Άρθρο 108 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Τα πρακτικά της δημοπρασίας υπογράφονται από τις αρχές και από τον τελευταίο πλειοδότη, τον εγγυητή και υποβάλλονται με το πρώτο ταχυδρομείο στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με κοινή αιτιολογημένη έκθεση των αρχών περί του αν συμφέρει ή όχι το Δημόσιο το αποτέλεσμα της δημοπρασίας, συνοδευόμενα με τη διακήρυξη και τις αποδείξεις για τη δημοσίευσή της.

Αν ο τελευταίος πλειοδότης ή ο εγγυητής του είναι αγράμματος, υπογράφεται από άλλον παρουσία δύο μαρτύρων που και οι ίδιοι προσυπογράφουν.

Άρθρο .....

Ενέργειες μετά τη δημοπρασία

[Άρθρο 109 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Εάν αμέσως μετά το πέρας της δημοπρασίας ο τελευταίος πλειοδότης δεν υπογράψει τα πρακτικά και δεν συνυπογράψει αξιόχρεος εγγυητής, οι αρχές που διενεργούν τη δημοπρασία τον προσκαλούν αυθημερόν εγγράφως και με απόδειξη μέσω της αστυνομικής αρχής να συμμορφωθεί εντός 24 ωρών με τις διατάξεις του ανωτέρω άρθρου, επί απειλή αναπλειστηριασμού σε βάρος του.

Αν παρέλθει μάταιη η προθεσμία αυτή, είτε αναπλειστηριάζεται το αποκλειστικό δικαίωμα της κάρπωσης ή η από τη διάθεση των δασικών προϊόντων πρόσδοδος σε βάρος του ενοικιαστή ή πλειοδότη, ο οποίος κηρύσσεται έκπτωτος από τις αρχές και συντάσσεται περί αυτού πρακτικό, το δε ποσό της ζημίας του Δημοσίου βεβαιώνεται και εισπράττεται διοικητικά κατά τις διατάξεις περί είσπραξης δημοσίων εσόδων είτε, αν πρόκειται για τελική δημοπρασία, το δοθέν ενοίκιο ή πλειστηρίασμα του ενοικιαστή ή πλειοδότη που κηρύχθηκε έκπτωτος βεβαιώνεται και εισπράττεται διοικητικά κατά τις διατάξεις περί είσπραξης δημοσίων εσόδων.

Η κατά την προηγούμενη παράγραφο του παρόντος άρθρου υπογραφή των πρακτικών δεν είναι υποχρεωτική, όταν η κατακύρωση γίνεται βάσει έγγραφης προσφοράς υπογεγραμμένης από τον εγγυητή, αλλά υπογράφονται τα πρακτικά μόνο από τις Αρχές.

Άρθρο .....

Επανάληψη δημοπρασίας

[Άρθρο 110 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο : Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

Η δημοπρασία επαναλαμβάνεται:

1. Όταν, αφού διενεργήθηκε, δεν παρουσιάσθηκε πλειοδότης ή όταν προτείνεται ομόφωνα από τις Αρχές η ακύρωσή της για το ασύμφορο της προσφοράς, στις περιπτώσεις αυτές οι Αρχές επαναλαμβάνουν τη δημοπρασία, εφ’ όσον το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, στο οποίο συγκεντρώνονται αποτελέσματα και των δημοπρασιών που τυχόν διενεργούνται αλλού, δεν διατάξει διαφορετικά.
2. Όταν η διενεργηθείσα δημοπρασία ακυρωθεί από το Υπουργείο λόγω παρατυπίας ή λόγω ασύμφορου της προσφοράς ή και για άλλο λόγο.
3. Όταν επί του αποτελέσματος της διενεργηθείσας δημοπρασίας γίνει νέα προσφορά μεγαλύτερη κατά 3%, εκτός αν το αποτέλεσμα της διενεργηθείσας δημοπρασίας υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο (1.000.000) δραχμές, οπότε το ποσοστό της νέας προσφοράς μειώνεται σε 2%.

Άρθρο .....

Τρόπος κήρυξης επαναληπτικών δημοπρασιών και αναπλειστηριασμών

[Άρθρο 111 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο 1: Αντικαθίσταται ο «Οικονομικός Έφορος» με τον «Προϊστάμενο ΔΟΥ», με σκοπό τον εκσυγχρονισμό της διάταξης.

Σχόλιο 2: Λόγω κατάργησης του θεσμού της κοινότητας από το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α’87/7.6.2010), λαμβάνει χώρα διαγραφή των σχετικών αναφορών.

Οι επαναληπτικές δημοπρασίες και οι αναπλειστηριασμοί κηρύσσονται με περιληπτική διακήρυξη του Προϊσταμένου της ΔΟΥ, η οποία αναφέρεται στους όρους της πρώτης και περιέχει ρητά τους όρους του άρθρου 104, και ενεργούνται μετά τρεις τουλάχιστον ημέρες από όταν η διακήρυξη του Προϊσταμένου της ΔΟΥ τοιχοκολληθεί μόνο στον τόπο της δημοπρασίας, με απόδειξη του Δημάρχου, περιλαμβανομένης στον υπολογισμό της ημέρας της τοιχοκόλλησης.

Άρθρο ...

Αίτηση επανάληψης της δημοπρασίας

[Άρθρο 112 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο : Λόγω κατάργησης του θεσμού της κοινότητας από το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α'87/7.6.2010), λαμβάνει χώρα διαγραφή των σχετικών αναφορών.

Κάθε αίτηση επανάληψης της δημοπρασίας εγχειρίζεται σε μία από τις διενεργούμενες τις δημοπρασίες αρχές, η οποία αναφέρει αυτό τηλεγραφικά στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και τη διαβιβάζει άμεσα με απόδειξη στον Προϊστάμενο της ΔΟΥ, ο οποίος οφείλει να εκδώσει εντός 24 ωρών τη διακήρυξή του, αν ο πλειοδότης και ο εγγυητής του φέρουν τις εγγυήσεις που ορίζει ο παρών Κώδικας.

Τη διακήρυξη αυτή οφείλει να εκδώσει ο Προϊστάμενος της ΔΟΥ ακόμη και αν περιήλθε ήδη σε αυτόν η Υπουργική έγκριση της μόλις διενεργηθείσας δημοπρασίας, δεν κοινοποιήθηκε όμως ακόμα αυτή στη Δασική Αρχή, κατά τα άρθρα 117-122 του παρόντος κώδικα.

Η περί επανάληψης της δημοπρασίας προσφορά δύναται να υποβληθεί και απ' ευθείας στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Σε αυτή όμως την περίπτωση απαιτείται η υπογραφή και το αξιόχρεο του πλειοδότη ή του εγγυητή του ή και των δύο, αν είναι επιβεβαιωμένα με προσωπική ευθύνη από τη δημοτική αρχή της κατοικίας τους ή δημόσιας αρχής, εκτός αν πρόκειται για πρόσωπα γνωστής στο Υπουργείο φερεγγυότητας. Η αίτηση επαναληπτικής δημοπρασίας παραδίδεται είτε στις αρχές είτε στο Υπουργείο, πρέπει να είναι έγγραφη, να περιέχει ολογράφως και αριθμητικά το επιπλέον προσφερόμενο ποσό καθώς και το σύνολο της προσφοράς.

Άρθρο ...

Έγκριση πρακτικών κάθε δημοπρασίας

[Άρθρο 113 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Η έγκριση των πρακτικών κάθε δημοπρασίας απόκειται στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, αυτός δε αποφαινεται σχετικά για την έγκριση ή μη των πρακτικών αυτών μέσα σε επτά (7) ημέρες από τη βεβαίωση παραλαβής τους με το πρωτόκολλο εισερχομένων εγγράφων.

Στην προθεσμία αυτή υπολογίζονται οι ημέρες παραλαβής από το Υπουργείο των πρακτικών και της έκδοσης από αυτό της απόφασης για την έγκριση. Αν η τελευταία ημέρα είναι εορτάσιμη, δεν συνυπολογίζεται

Άρθρο .....**Έγκριση πρακτικών δημοπρασίας από τη διενεργούσα αρχή**

[Άρθρο 114 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να αναθέτει το δικαίωμα έγκρισης των πρακτικών της δημοπρασίας στις διενεργούσες αυτήν αρχές, και σε αυτή την περίπτωση αυτές αποφαινόμενες την τρίτη ημέρα από τότε που αυτή διενεργήθηκε. Στην προθεσμία αυτή δεν συμπεριλαμβάνεται και η ημέρα της δημοπρασίας.

Άρθρο .....**Ελάχιστος όρος χορήγησης έγκρισης αποτελέσματος δημοπρασιών**

[Άρθρο 115 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, αναθέτοντας την έγκριση του αποτελέσματος των δημοπρασιών στις αρχές που τις διενεργούν, προσδιορίζει και τον ελάχιστον όρο, κάτω του οποίου δεν επιτρέπεται να χορηγηθεί η προκείμενη έγκριση. Ο όρος αυτός δεν δημοσιεύεται.

Άρθρο .....**Διορισμός αντικλήτου από τους συμμετέχοντες στη δημοπρασία**

[Άρθρο 116 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Όποιος μετείχε της δημοπρασίας ή εκείνος που υπέβαλε προσφορά μετά τη δημοπρασία οφείλει να διορίσει ενώπιον των αρχών της δημοπρασίας με αναφορά του αντίκλητο στην έδρα του Προϊστάμενου της ΔΟΥ, προς τον οποίο γίνεται κάθε κοινοποίηση. Προσφορά οποιασδήποτε κατηγορίας δεν γίνεται δεκτή ούτε εξετάζεται, εφ’ όσον δεν υπάρχει αντίκλητος του προσφέροντος.

Άρθρο .....**Κοινοποιήσεις έγκρισης δημοπρασίας**

[Άρθρο 117 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Η έγκριση της δημοπρασίας κοινοποιείται εγγράφως και με απόδειξη από τον Προϊστάμενο της ΔΟΥ στη Δασική Αρχή, η οποία οφείλει με ευθύνη της να την επιδώσει εντός 24 ωρών στον τελευταίο πλειοδότη ή στον διορισμένο αντίκλητό του ή στους συμπλειοδότες ή στους αντικλήτους του.

Η κοινοποίηση της έγκρισης στη Δασική Αρχή γίνεται την επομένη της παραλαβής της από τον Προϊστάμενο της ΔΟΥ, εκτός αν δεν εξαντλήθηκε από το Υπουργείο ολόκληρη η κατ’ **άρθρο 113** επταήμερη προθεσμία, οπότε υποχρεούται ο Προϊστάμενος της ΔΟΥ να την εξαντλήσει πλήρως και να κοινοποιήσει την έγκριση την επομένη της λήξης της προθεσμίας αυτής.

Στην κατ’ **άρθρο 113** επταήμερη προθεσμία προς κοινοποίηση της έγκρισης δεν συνυπολογίζεται το χρονικό διάστημα που απαιτείται από την έκδοση από το Υπουργείο της απόφασης έγκρισης μέχρι την άφιξή της στον Προϊστάμενο της ΔΟΥ.

Σε περίπτωση ανάθεσης της έγκρισης των πρακτικών στις επιτόπιες αρχές, η κοινοποίηση προς τη Δασική Αρχή ενεργείται την επομένη της λήξης της προς έγκρισή τους προθεσμίας σύμφωνα με το **άρθρο 114**, ήτοι την τέταρτη ημέρα χωρίς να υπολογίζεται η ημέρα της δημοπρασίας.

Άρθρο .....

Κοινοποίηση έγκρισης δημοπρασίας στη Δασική Αρχή

[Άρθρο 118 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Η κοινοποίηση της έγκρισης της δημοπρασίας προς τη Δασική Αρχή γίνεται τις απογευματινές ώρες της κατά τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα ημέρας και λίγο πριν τη δύση του ηλίου. Μέχρι την ώρα αυτή δύναται να γίνει δεκτή ανώτερη προσφορά και να επαναληφθεί η δημοπρασία.

Άρθρο ...

Χρόνος κοινοποίησης έγκρισης δημοπρασίας στη Δασική Αρχή

[Άρθρο 119 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Η κοινοποίηση της έγκρισης στη Δασική Αρχή γίνεται οποιαδήποτε ημέρα πλην Κυριακής και λοιπών εξαιρέσιμων εορτών του έτους. Αν η προς κοινοποίηση της έγκρισης ημέρα συμπίπτει να είναι Κυριακή ή άλλη από τις λοιπές εξαιρέσιμες του έτους εορτές, η κοινοποίηση γίνεται πριν τη μεσημβρία της επόμενης ημέρας.

Άρθρο .....

Οριστική κοινοποίηση έγκρισης δημοπρασίας

[Άρθρο 120 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Η κοινοποίηση της έγκρισης της δημοπρασίας εφ’ όσον γίνει προς την κατά τα ανωτέρω Δασική Αρχή, θεωρείται οριστική και αμετάκλητη τόσο για τον ενοικιαστή ή πλειοδότη όσο και για το Δημόσιο.

Η Δασική Αρχή, αν καθυστερήσει παρά τα διατεταγμένα την επίδοση της έγκρισης, είναι υπεύθυνη για τις συνέπειες απ’ ευθείας προς τον ενοικιαστή ή πλειοδότη.

Άρθρο ...

Κοινοποίηση έγκρισης δημοπρασίας με τοιχοκόλληση

[Άρθρο 121 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Η κοινοποίηση της έγκρισης σε περίπτωση απουσίας του ενοικιαστή ή πλειοδότη ή αντικλήτου τους ή σε περίπτωση άρνησής τους να την παραλάβουν, ενεργείται διοικητικά

με τοιχοκόλλησή της στη θύρα της κατοικίας του. Σχετικά με την τοιχοκόλληση συντάσσεται έκθεση, η οποία υπογράφεται από το όργανο της Δασικής Αρχής που τη διενήργησε και δύο μάρτυρες.

Άρθρο .....

Υποχρέωση τελευταίου πλειοδότη

[Άρθρο 122 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Ο τελευταίος πλειοδότης είναι υπόχρεος για την προσφορά του καθ’ όλο το χρονικό διάστημα το οποίο μεσολαβεί είτε μέχρι την ακύρωση των πρακτικών και την επανάληψη της δημοπρασίας, είτε μέχρι την κοινοποίηση της έγκρισης κατά τα άρθρα 117-120 του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο .....

Εγγραφή υποθήκης επί των κτημάτων του ενοικιαστή

[Άρθρο 123 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο 1: Αναπροσαρμογή των διοικητικών δομών στην παράγραφο 2. Η αναφορά στο Ταμείο Δασών απαλείφεται και αντικαθίσταται με τον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου (Ν. 3851/2010 (Α’85))

Σχόλιο 2: Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

1. Μετά την κοινοποίηση της έγκρισης ο Προϊστάμενος της ΔΟΥ βάσει των κατά τα άρθρα 105-107 υποβεβλημένων εγγυοδοτικών, οφείλει να ζητήσει την εγγραφή πρώτης υποθήκης επί των προς υποθήκη προσφερόμενων κτημάτων του ενοικιαστή ή πλειοδότη ή του εγγυητή τους ή και των δύο κατά τις διατάξεις του περί υποθηκών νόμου.

Αντί της κατά τη δημοπρασία κτηματικής ασφάλειας δύναται ο ενοικιαστής ή πλειοδότης ή ο εγγυητής του, να προσαγάγει τραπεζική εγγύηση ή γραμμάτιο παρακαταθήκης από δημόσιο ταμείο για εγγυοδοσία, είτε χρηματικού ποσού ίσου προς το ετήσιο ενοίκιο, είτε ίσης αξίας χρεογράφων εθνικών δανείων, των οποίων η αξία υπολογίζεται με την αγοραία τιμή της ημέρας της κατάθεσης.

2. Για κάθε ενοίκιαση συντάσσεται από τον Προϊστάμενο της ΔΟΥ μισθωτήριο έγγραφο επί αναλογικού χαρτοσήμου στο οποίο αναγράφονται οι όροι της καταβολής των δόσεων του μισθώματος καθώς και οι όροι υπό τους οποίους θα γίνει η υλοτομία, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια, το οποίο υπογράφεται από τον Προϊστάμενο της ΔΟΥ, τον ενοικιαστή και τον εγγυητή και παραδίδεται στον ενοικιαστή, ενώ αντίγραφό του κρατούν ο Προϊστάμενος της ΔΟΥ και η Δασική Αρχή.

Αναλογικό χαρτόσημο καταβάλλεται μόνο για το μίσθωμα και όχι για το πρόσθετο του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου και καταβάλλεται κατά τη σύνταξη του μισθωτηρίου συμβολαίου ή και κατά τη καταβολή των δόσεων του ενοικίου.

3. Ο ενοικιαστής ή πλειοδότης ή οι συμπλειοδότες οφείλουν να προκαταβάλουν στο ταμείο τα έξοδα, τα της εγγραφής υποθήκης και τα δικαιώματα του κήρυκα που συνίστανται σε 2 επί τοις χιλίοις και δεν δύνανται να υπερβούν τις εκατό (100) δραχμές για κάθε ενοικίαση. Σε περίπτωση αναβολής ή άρνησης πληρωμής τους, ο ταμίας εκβιάζει την είσπραξή τους κατά τις διατάξεις για την καταδίωξη εκείνων που καθυστερούν.
4. Επί πολλών συνενοικιαστών ή συμπλειοδοτών ή συνεγγυητών, καθέννας είναι αλληλέγγυα και αδιαίρετα υπεύθυνος για την πληρωμή ολόκληρου του ενοικίου στο Δημόσιο.

Άρθρο ...

Κήρυξη εκπτώτων ενοικιαστή, πλειοδότη, εγγυητή

[Άρθρο 124 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο 1: Διαγραφή της δεύτερης παραπομπής στο άρθρο 109 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928 και συμπερίληψη αναλυτικής περιγραφής του κατά παραπομπή αναπλειστηριασμού.

Σχόλιο 2: Διαγραφή της παραπομπής στα άρθρα 114 και 119 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928 και συμπερίληψη ρητής αναφοράς των αναφερόμενων προθεσμιών.

Σχόλιο 3: Δε λαμβάνει χώρα διαγραφή όλων των παραπομπών καθώς έτσι θα δημιουργηθεί νοηματική σύγχυση καθώς στα κατά παραπομπή άρθρα λαμβάνουν χώρα άλλες παραπομπές.

Εάν εντός τριών ημερών από την κοινοποίηση της έγκρισης ο ενοικιαστής ή πλειοδότης ή ο εγγυητής τους ή οι συμπλειοδότες ή οι εγγυητές τους δεν προσάγουν τις κατά το παραπάνω **άρθρο 123** κτηματοσημειώσεις ή αποποιηθούν να υπογράψουν το μισθωτήριο έγγραφο (ενοικιαστήριο) ή αν ο ενοικιαστής ή πλειοδότης ή οι συμπλειοδότες δεν αναλάβουν τη διαχείριση της ενοικιασθείσας προσόδου, κηρύσσονται με άμεση πρόταση των αρχών από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας έκπτωτοι και το αποκλειστικό δικαίωμα κάρπωσης ή πρόσοδος από τη διάθεση δασικών προϊόντων εκτίθεται σε αναπλειστηριασμό με κίνδυνο του ενοικιαστή κατά την πρώτη παράγραφο του **άρθρου 109** ή αν πρόκειται για την τελική δημοπρασία, το δοθέν ενοίκιο από τον κηρυχθέντα έκπτωτο ενοικιαστή ή πλειοδότη ή συμπλειοδότες βεβαιώνεται και εισπράττεται διοικητικά κατά τις διατάξεις περί είσπραξης δημοσίων εσόδων.

Οι πλειστηριασμοί της προηγούμενης παραγράφου όπως και οι αναπλειστηριασμοί που έλαβαν χώρα λόγω παρελθούσας μάταια της προθεσμίας που τέθηκε από τις αρχές που διενέργησαν τη δημοπρασία στον τελευταίο πλειοδότη λόγω του ότι μετά το πέρας της δημοπρασίας αυτός δεν υπέγραψε τα πρακτικά και δεν συνυπέγραψε αξιόχρεος εγγυητής, ενεργούνται υπό την έγκριση των αρχών, με τήρηση των προθεσμιών της έγκρισης πρακτικών δημοπρασίας από τη διενεργούσα αρχή κατά το **άρθρο 114** και της κοινοποίησης έγκρισης της δημοπρασίας στη Δασική Αρχή κατά το **άρθρο 119** και με ορισμό από αυτές ως ελάχιστου όρου κατ' αρχάς του επ' ονόματι του εκπτώτου ενοικιαστή ή πλειοδότη ή συμπλειοδοτών κατακυρωθέντος ποσού, το οποίο δύναται να μειώνεται αναλόγως μέχρις ότου επιτευχθεί προσφορά. Στους αναπλειστηριασμούς αυτούς επαναλαμβάνονται οι δημοπρασίες μόνο όταν δίνονται ανώτερες προσφορές κατά το **άρθρο 110** του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο .....

Έκταση εφαρμογής

[Άρθρο 1 του Π.Δ. 963/1979]

Σχόλιο: Καθώς με το παρόν άρθρο λάμβανε χώρα παραπομπή στις διατάξεις του ίδιου του Π.Δ. 963/1979, θα πρέπει να προστεθεί η συγκεκριμενοποίηση των άρθρων αυτού (βλ. 2 έως 17), με σκοπό τη νοηματική σαφήνεια.

Η εκποίηση με δημοπρασία των παραγομένων πρωτογενών ή δευτερογενών δασικών προϊόντων, κατά τις διατάξεις των άρθρων 137 και 139 του νδ 86/1969, διενεργείται κατά τας διατάξεις των άρθρων 2 έως 17 του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο .....

Τόπος διεξαγωγής δημοπρασιών

[Άρθρο 2 του Π.Δ. 963/1979]

1. Οι δημοπρασίες διεξάγονται στην έδρα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην οποία υπάγεται η Δασική Αρχή που παρήγαγε τα υπό εκποίηση δασικά προϊόντα.
2. Οι δημοπρασίες διεξάγονται στα καταστήματα των ως άνω δασικών υπηρεσιών ενώπιον μονίμων επιτροπών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αποτελουμένων από τον Προϊστάμενο της Δ/σης Δασών της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ως Προέδρο, τον οικείο Προϊστάμενο της ΔΟΥ ή τους νόμιμους αναπληρωτές τους και έναν διοικητικό ή οικονομικό μόνιμο υπάλληλο, που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σε περίπτωση δημοπρασιών με σφραγισμένες προσφορές, δύναται η διεξαγωγή τους να διενεργείται στην έδρα άλλης Περιφερειακής Ενότητας ενώπιον της μόνιμης Επιτροπής της.
4. Μέ απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης δύναται οι δημοπρασίες να διεξάγονται αντί της έδρας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης σε άλλες πόλεις του νομού, οι οποίες είναι έδρες Δασαρχείων. Στην περίπτωση αυτή οι δημοπρασίες διενεργούνται ενώπιον Επιτροπών που αποτελούνται από τον Προϊστάμενο του Δασαρχείου, τον Προϊστάμενο της ΔΟΥ και τον Διευθυντή του Δημόσιου Ταμείου της περιοχής ή των νομίμων αναπληρωτών τους.
5. Χρέη γραμματέα των Επιτροπών διεξαγωγής των δημοπρασιών εκτελεί μόνιμος υπάλληλος της οικείας Δασικής Αρχής που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον Προϊστάμενό της.
6. Χρέη δημοσίου κήρυκα εκτελεί κλητήρας ή άλλος κατώτερος υπάλληλος της οικείας Δασικής Αρχής που ορίζεται από τον Προϊστάμενό της.

Άρθρο .....

Διακήρυξη δημοπρασιών

[Άρθρο 3 του Π.Δ. 963/1979]

Σχόλιο 1: Αναπροσαρμογή των διοικητικών δομών σύμφωνα με το άρθρο 280 του Ν. 3852/2010.

Σχόλιο 2: Σύμφωνα με την παράγραφο 19 του άρθρου 2 της ΥΑ 393/1992 (ΦΕΚ Β' 579/1992): «19. Διατηρείται η Επιτροπή Εκποίησης Ετοίμων Δασικών Προϊόντων που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 3 του Π.Δ. 963/1979 και λειτουργεί σύμφωνα με αυτές και με την ισχύουσα σύνθεση και αρμοδιότητες».

1. Όλες οι δημοπρασίες του άρθρου 1 διενεργούνται βάσει διακήρυξης του οικείου Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή του υπ' αυτού εξουσιοδοτουμένου, κατά περίπτωση, Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Δασών ή Δασαρχείων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
2. Η ως άνω διακήρυξη δημοσιεύεται με τοιχοκόλληση στα καταστήματα της οικείας Δασικής και Δημοτικής Αρχής που βεβαιώνεται με αποδεικτικό τοιχοκόλλησης το οποίο αποστέλλεται από αυτούς στον Πρόεδρο της Επιτροπής που διενεργεί τη δημοπρασία, ενώ περίληψη της διακήρυξης δημοσιεύεται σε μία τουλάχιστον ημερήσια εφημερίδα που εκδίδεται στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση. Σε περίπτωση που δεν εκδίδεται στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση εφημερίδα ή τα υπό δημοπράτηση δασικά προϊόντα υπερβαίνουν τα 500 κ.μ. στρογγύλης ξυλείας ή είναι ανάλογης αξίας άλλου είδους δασικών προϊόντων, η περίληψη της διακήρυξης δημοσιεύεται απαραίτητα σε μία τουλάχιστον εφημερίδα της Αθήνας ή της Θεσσαλονίκης κατά προτίμηση οικονομικού περιεχομένου.
3. Η διακήρυξη πρωτοκολλείται από την υπηρεσία που τη συνέταξε και πρέπει να περιλαμβάνει:
  - α) Μνεία ότι η δημοπρασία διενεργείται υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις των σχετικών διατάξεων του παρόντος Κώδικα.
  - β) Την πόλη, τον τόπο, την ώρα και την ημερομηνία διεξαγωγής της δημοπρασίας, η οποία δεν δύναται να ορισθεί σε χρόνο μικρότερο των δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευση της περίληψης αυτής στον Τύπο και τριών (3) ημερών σε περίπτωση επαναληπτικής δημοπρασίας.
  - γ) Το είδος, την ποσότητα και τον τόπο παράδοσης των υπό εκποίηση δασικών προϊόντων.
  - δ) Αν τα υπό εκποίηση δασικά προϊόντα είναι έτοιμα για παράδοση ή αν θα παραδίδονται τμηματικά και κατά ποιο τρόπο.
  - ε) Τους ειδικότερους όρους υπό τους οποίους θα γίνει η εκποίηση και η καταβολή του τιμήματος καθώς και την προθεσμία εντός της οποίας ο αναδειχθείς πλειοδότης θα αποκομίσει τα υπό εκποίηση δασικά προϊόντα.
  - στ) Την Αρχή η οποία, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί διοικητικής αποκέντρωσης, είναι αρμόδια να εγκρίνει το αποτέλεσμα της δημοπρασίας.
  - ζ) Τον τρόπο διεξαγωγής της δημοπρασίας, και
  - η) Κάθε όρο, στο πλαίσιο της χρηστής διοίκησης και των συναλλακτικών ηθών, τον οποίο κρίνει σκόπιμο η Διοίκηση για τη διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου.

Άρθρο .....**Τρόπος διεξαγωγής δημοπρασιών**

[Άρθρο 4 του Π.Δ. 963/1979]

1. Για την εκποίηση οποιασδήποτε ποσότητας δασικών προϊόντων οι δημοπρασίες διεξάγονται με σφραγισμένες προσφορές, δύναται όμως, εφ’ όσον πρόκειται για εκποίηση δασικών προϊόντων συνολικής ποσότητας μέχρι 2.000 κ.μ. στρογγύλης ξυλείας ή ανάλογης ποσότητας άλλου είδους δασικών προϊόντων, ανεξαρτήτως της κατανομής της σε μερίδες, να διεξάγεται και με προφορικές προσφορές.
2. Ο αναγραφόμενος στη διακήρυξη τρόπος διενέργειας της δημοπρασίας δεν δύναται να μεταβληθεί ούτε κατά τη διεξαγωγή της δημοπρασίας ούτε πριν από αυτή, ενώ τυχόν μεταβολή του καθιστά τη δημοπρασία άκυρη.

Άρθρο .....**Προϋποθέσεις συμμετοχής**

[Άρθρο 5 του Π.Δ. 963/1979]

Για να γίνει κάποιος δεκτός στη δημοπρασία οφείλει να καταθέσει στην οικεία Επιτροπή:

- α) Εγγύηση για ποσό ίσο προς το ένα εικοστό (1/20) της προσφοράς του. Ως εγγύηση γίνεται αποδεκτή εγγυητική επιστολή μιας αναγνωρισμένης στην Ελλάδα Τράπεζας ή σύσταση παρακαταθήκης χρηματικών ποσών ίσων προς το ποσόν της εγγύησης ή χρεογράφων εθνικών δανείων ίσης αξίας, που υπολογίζεται με την ονομαστική τιμή τους. Οι κατατιθέμενες εγγυήσεις επιστρέφονται στους συμμετέχοντες με τη λήξη της δημοπρασίας, εκτός από την εγγύηση του τελευταίου πλειοδότη.
- β) Έγγραφο δήλωση ότι έλαβε γνώση των εκποιούμενων ετοιμοπαράδοτων δασικών προϊόντων και ότι παραιτείται από κάθε αντίρρηση ως προς την κατεργασία, την ποιότητα και την ποσότητά τους ή των συνθηκών παραγωγής και των προδιαγραφών των μη ετοιμοπαράδοτων προϊόντων, και
- γ) Δήλωση ακριβούς διεύθυνσης κατοικίας του. Εφ’ όσον επιθυμεί, δύναται να διορίσει και αντίκλητο μόνιμο κάτοικο της πόλεως στην οποία διεξάγεται η δημοπρασία.

Άρθρο ...**Δημοπρασία με σφραγισμένες προσφορές**

[Άρθρο 6 του Π.Δ. 963/1979]

1. Όσοι επιθυμούν να συμμετάσχουν σε δημοπρασία με σφραγισμένες προσφορές οφείλουν να παραδώσουν μέχρι την καθορισμένη από τη διακήρυξη ώρα στον Πρόεδρο της Επιτροπής φάκελο που περιέχει εγγράφως την προσφορά τους. Προσφορές που αποστέλλονται ταχυδρομικά λαμβάνονται υπ’ όψιν όταν περιέλθουν στον Πρόεδρο της Επιτροπής μέχρι την ως άνω ώρα. Στον φάκελο που περιέχει την προσφορά, ο οποίος πρέπει να είναι σφραγισμένος με τη σφραγίδα του ίδιου του πλειοδότη ή την υπογραφή του, πρέπει να αναγράφεται η λέξη, η ημερομηνία διενέργειας της δημοπρασίας και το αντικείμενο της δημοπρασίας, το οποίο αφορά η προσφορά.

Προσφορές που παραδίδονται ή αποστέλλονται ταχυδρομικώς και περιέρχονται στον Πρόεδρο της Επιτροπής μετά την καθοριζόμενη στη διακήρυξη ώρα θεωρούνται ως αντιπροσφορές και ως τέτοιες είναι απαράδεκτες.

2. Εγγυοδοτικά και λοιπά έγγραφα που συνοδεύουν την προσφορά και ορίζονται **στο άρθρο 5** του παρόντος καθώς και άλλα προβλεπόμενα από τη διακήρυξη παραδίδονται, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1, στον Πρόεδρο της Επιτροπής σε ιδιαίτερο φάκελο αλλά οπωσδήποτε ταυτόχρονα με εκείνον που περιέχει την προσφορά.

3. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής υποχρεούται, με την παραλαβή των ως άνω φακέλων, να υπογράφει και να σημειώνει πάνω σε αυτούς την ημερομηνία και ώρα παραλαβής τους.

4. Μετά την παρέλευση ώρας που καθορίζεται από τη διακήρυξη, η Επιτροπή σε δημόσια συνεδρίαση προβαίνει στην αποσφράγιση των φακέλων.

5. Κάθε έγκυρη προσφορά καταχωρείται λεπτομερώς σε πίνακα, στον οποίο υπογράφουν όλα τα μέλη της Επιτροπής και συντάσσεται πρακτικό κατακύρωσης της δημοπρασίας υπέρ του πλειοδότη ή απόρριψης αυτής ένεκα ασύμφορου ή για άλλο λόγο.

6. Οι διατάξεις των παρ. 1 έως και 4 του παρόντος εφαρμόζονται και όταν η δημοπρασία διενεργείται παράλληλα από Επιτροπή άλλης Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 3 του **άρθρου 2**. Η Επιτροπή αυτή, μετά την αποσφράγιση των φακέλων και την ανακοίνωση των προσφορών, αποστέλλει με απόδειξη όλες τις προσφορές, τα συνοδεύοντα αυτές εγγυοδοτικά έγγραφα και τις τυχόν υποβληθείσες ενστάσεις, κατά τα εν παρ. 3 του **άρθρου 9** οριζόμενα, στον Πρόεδρο της Επιτροπής που διεξάγει τη δημοπρασία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην οποία υπάγεται η Δασική Αρχή που παρήγαγε τα υπό εκποίηση δασικά προϊόντα, στην οποία εφαρμόζονται, ενιαία οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου και επιστρέφονται τα εγγυοδοτικά έγγραφα των συμμετασχόντων στη δημοπρασία, πλην του κηρυχθέντος ως τελικού πλειοδότη.

Άρθρο .....

Συμμετέχοντες στη δημοπρασία δια προφορικών προσφορών

[Άρθρο 7 του Π.Δ. 963/1979]

Σχόλιο: Στο παρόν άρθρο λαμβάνει χώρα εκσυγχρονισμός του νομισματικού πλαισίου και αντικαθίσταται το νόμισμα των δραχμών με ευρώ.

1. Όσοι επιθυμούν να συμμετάσχουν στη δημοπρασία με προφορικές προσφορές οφείλουν να προσκομίσουν στην Επιτροπή τα εγγυοδοτικά και λοιπά έγγραφα **του άρθρου 5**.

2. Οι συμμετέχοντες στην ως άνω δημοπρασία απευθύνουν στην ευρισκόμενη σε δημόσια συνεδρίαση Επιτροπή, με τον δημόσιο κήρυκα, σε ευρώ τις προσφορές τους, οι οποίες καταχωρούνται από τον γραμματέα της Επιτροπής, σε πίνακα κατά σειρά εκφωνήσεως μετά του ονόματος του πλειοδότη.

3. Η δημοπρασία συνεχίζεται και μετά την παρέλευση της ώρας που καθορίζεται από τη διακήρυξη, εφ’ όσον συνεχίζεται η υποβολή προσφορών.

4. Κάθε προσφορά είναι υποχρεωτική για τον πλειοδότη, ενώ η υποχρέωση αυτή μεταβιβάζεται διαδοχικά από τον πρώτο στους ακόλουθους και επιβαρύνει οριστικά τον τελευταίο πλειοδότη.
5. Ο πίνακας καταχώρησης των προσφορών μετά το πέρας της υποβολής τους, υπογράφεται από τα μέλη της Επιτροπής και τον τελευταίο πλειοδότη. Πάνω στον πίνακα αυτόν συντάσσεται και το πρακτικό κατακύρωσης υπέρ του τελευταίου πλειοδότη ή μη κατακύρωσης ένεκα του ασύμφορου των προσερχόμενων προσφορών ή για άλλο λόγο.
6. Προσφορά υποβαλλόμενη μετά το πέρας της δημοπρασίας αποτελεί αντιπροσφορά και ως τέτοια είναι απαράδεκτη.

Άρθρο .....**Επαναληπτική δημοπρασία**

[Άρθρο 8 του Π.Δ. 963/1979]

1. Η δημοπρασία επαναλαμβάνεται:

- α) από την ίδια την Επιτροπή λόγω μη προσέλευσης πλειοδοτών μέχρι την ώρα που καθορίζεται στη διακήρυξη ή λόγω απόρριψης του αποτελέσματος της δημοπρασίας ως ασύμφορου, και
- β) Μετά από έγγραφη εντολή της αρμόδιας για την έγκριση του αποτελέσματος της δημοπρασίας αρχής, λόγω ακυρώσεως της δημοπρασίας από αυτή ή λόγω κήρυξης του τελευταίου πλειοδότη εκπτώτου για οποιαδήποτε αιτία.

2. Επαναληπτικές δημοπρασίες διενεργούνται βάσει διακήρυξης και δημοσιεύονται κατά τα οριζόμενα **στο άρθρο 3**.

Άρθρο .....**Ενστάσεις**

[Άρθρο 9 του Π.Δ. 963/1979]

1. Κατά της νομιμότητας της διακήρυξης και της διενέργειας της δημοπρασίας χωρεί ένσταση που υποβάλλεται στην Επιτροπή μόνο από τους συμμετέχοντες πλειοδότες στη δημοπρασία, κατά το χρόνο διενέργειάς της και επισυνάπτεται στα πρακτικά της δημοπρασίας.
2. Οι ενστάσεις υποβάλλονται εγγράφως στην Επιτροπή η οποία κρίνοντας αυτές αποφαινεται αιτιολογημένα και λεπτομερώς με την πρότασή της περί κατακύρωσης ή μη της δημοπρασίας.
3. Ενστάσεις που υποβάλλονται σε επιτροπή που παράλληλα διενεργεί δημοπρασία κατά τα οριζόμενα στην παρ. 3 **του άρθρου 2** κρίνονται από αυτή μόνο εφ’ όσον αφορούν τη νομιμότητα διεξαγωγής της δημοπρασίας, ενώ οι υπόλοιπες κρίνονται από την Επιτροπή της αποκεντρωμένης διοίκησης που διεξάγει τη δημοπρασία, στην οποία υπάγεται η Δασική Αρχή που παρήγαγε τα υπό εκποίηση δασικά προϊόντα.
4. Ένσταση που υποβάλλεται σε οποιαδήποτε από τις ως άνω Επιτροπές, αφού κριθεί βάσιμη, συνεπάγεται ακυρότητα της διεξαχθείσας δημοπρασίας και για τις δύο Επιτροπές.

Άρθρο .....**Έγκριση πρακτικών**

[Άρθρο 10 του Π.Δ. 963/1979]

1. Τα πρακτικά της Επιτροπής με τις υποβληθείσες τυχόν ενστάσεις υποβάλλονται, με μέριμνα του Προέδρου της, στην καθοριζόμενη από τη διακήρυξη αρμόδια για την έγκρισή τους Αρχή εντός εικοσιτεσσάρων (24) ωρών από τη διενέργειάς της δημοπρασίας.
2. Η απόφαση έγκρισης ή μη του αποτελέσματος της δημοπρασίας εκδίδεται υπό την ανωτέρω Αρχή εντός πέντε (5) το βραδύτερο ημερών από την παραλαβή των πρακτικών στο πρωτόκολλο των εισερχομένων εγγράφων της και κοινοποιείται με απόδειξη εντός εικοσιτεσσάρων (24) ωρών από την έκδοσή της στη Δασική αρχή που διαθέτει τα προϊόντα, η οποία επιδίδει την απόφαση αυτή εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών από την παραλαβή της στον πλειοδότη ή τον διορισμένο αντίκλητό του με απόδειξη, ο οποίος προσκαλείται συγχρόνως για την εντός δέκα (10) ημερών προσέλευσή του στην αρμόδια Δασική Αρχή για την υπογραφή της σχετικής σύμβασης. Στην πρόσκληση επισυνάπτεται και σημείωμα καταβολής του τιμήματος.
3. Σε περίπτωση απουσίας του πλειοδότη και του αντικλήτου αυτού ή άρνησης παραλαβής της εγκριτικής απόφασης από αυτούς, αποστέλλεται ταχυδρομικώς και με απόδειξη στη δηλωθείσα κατοικία του πλειοδότη, ενώ οι περαιτέρω προθεσμίες αρχίζουν από την κατάθεσή της στο οικείο Ταχυδρομικό Γραφείο.

Άρθρο .....**Συμβάσεις ετοιμοπαραδότην προϊόντων**

[Άρθρο 11 του Π.Δ. 963/1979]

1. Ο πλειοδότης υπέρ του οποίου κατακυρώθηκε η δημοπρασία οφείλει εντός δέκα (10) ημερών από την επίδοση σε αυτόν, κατά τα οριζόμενα στις παρ. 2 και 3 του άρθρου 10, της εγκριτικής απόφασης να προσέλθει στην αρμόδια Δασική Αρχή για την υπογραφή της σύμβασης αγοραπωλησίας προσκομίζοντας συγχρόνως και αποδεικτικό κατάθεσης υπέρ του Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου στην Τράπεζα της Ελλάδος ή το Δημόσιο Ταμείο, του τιμήματος των υπέρ αυτού κατακυρωθέντων δασικών προϊόντων.
2. Εφ’ όσον από τη διακήρυξη της δημοπρασίας προβλέπεται η τμηματική καταβολή του τιμήματος και καθορίζεται ο αριθμός και η προθεσμία καταβολής των δόσεων, ο υπέρ ου η κατακύρωση πλειοδότης, δύναται να καταβάλει κατά την προηγούμενη παράγραφο πρώτη δόση που καθορίζεται από τη διακήρυξη, ενώ για τις υπόλοιπες να εφοδιασθεί με εγγυητικές επιστολές, ορισμένου τύπου αναγνωρισμένης στην Ελλάδα Τράπεζας εγγυώμενης της άνευ δικαιώματος διαιρέσεως και διζήσεως καταβολή του ποσού, για το οποίο εγγυάται εντός τριών ημερών από την ημέρα λήξης της προθεσμίας καταβολής κάθε δόσης.
3. Αν δεν προσέλθει ο πλειοδότης εντός της προθεσμίας της παρ. 1 για την υπογραφή της σύμβασης, κηρύσσεται έκπτωτος με σχετική πράξη του Προϊσταμένου της αρμόδιας Δασικής Αρχής.
4. Η σύμβαση αγοραπωλησίας καταρτίζεται από την αρμόδια Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών (ΔΟΥ) σε δύο πρωτότυπα, τα οποία υπογράφονται από τον Προϊστάμενό της

και τον αγοραστή ή εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπό του και λαμβάνει από ένα καθένα από τους συμβαλλομένους.

5. Στη σύμβαση αναφέρεται ότι η αγοραπωλησία ενεργείται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος, των όρων της οικείας διακήρυξης, ενώ ειδικότερα αναφέρονται λεπτομερώς το είδος και η ποσότητα των εκποιούμενων προϊόντων, οι κατά τη διακήρυξη όροι παραδόσεως και παραλαβής τους, το κατά μονάδα και συνολικώς τίμημα, τα αποδεικτικά καταβολής του τιμήματος στο σύνολο ή της πρώτης δόσης, σε περίπτωση τμηματικής καταβολής, οι εγγυητικές επιστολές για τις λοιπές δόσεις καθώς και κάθε άλλος όρος, αποδεκτός και από τις δύο πλευρές, που υποβοηθά την απρόσκοπτη εκτέλεση της σύμβασης.

6. Οι υπογραφόμενες συμβάσεις καταχωρίζονται σε περίληψη σε τηρούμενο από τις δασικές υπηρεσίες ειδικό βιβλίο και αριθμούνται κατά σειρά καταχώρησης.

7. Η νόμιμη χαρτοσήμανση της σύμβασης, το τιμολογιακό χαρτόσημο, ο τυχόν Φόρος Κύκλου Εργασιών επί των εκποιούμενων προϊόντων, τα έξοδα δημοσίευσης, τα δικαιώματα κήρυκα και τυχόν λοιπές κρατήσεις βαρύνουν τον αγοραστή.

8. Μετά την υπογραφή της σύμβασης επιστρέφεται η κατατεθείσα εγγύηση για τη συμμετοχή στη δημοπρασία.

Άρθρο .....

Παραλαβή αγορασθέντων προϊόντων

[Άρθρο 12 του Π.Δ. 963/1979]

1. Εντός πέντε (5) ημερών από την υπογραφή της κατά το προηγούμενο άρθρο σύμβασης αγοραπωλησίας, ο αγοραστής οφείλει να προσέλθει στην αρμόδια Δασική Αρχή για την παραλαβή των αγορασθέντων προϊόντων, με κατάρτιση πρωτοκόλλου παράδοσης και παραλαβής δασικών προϊόντων, από την υπογραφή του οποίου η κυριότητα των εκποιηθέντων περιέρχεται στον αγοραστή, ο οποίος βαρύνεται εφ’ εξής με τους κινδύνους πυρκαγιάς, πλημμύρας, λεηλασίας, αλλοίωσης της ποιότητας, μείωσης της αξίας τους από οποιασδήποτε αιτία ή απώλειά τους από οποιονδήποτε λόγο εκτός της ελλιπούς φύλαξης.

2. Αν δεν προσέλθει ο αγοραστής εντός της προθεσμίας της παρ. 1 για την υπογραφή του πρωτοκόλλου παράδοσης και παραλαβής, η υπηρεσία προβαίνει στη σύνταξή του την έκτη από την υπογραφή της σύμβασης ημέρα, από την επομένη της οποίας αρχίζουν οι προβλεπόμενες από τη σύμβαση προθεσμίες αποκόμισης.

3. Το καταχωριζόμενο διαστασιολόγιο εκποιούμενων προϊόντων στο πρωτόκολλο παράδοσης και παραλαβής πρέπει να είναι σύμφωνο με την αντίστοιχη χρέωση της αποθήκης της Δασικής Αρχής. Αν ο αγοραστής προβάλει αντιρρήσεις κατά του διαστασιολογίου, η εκ νέου μέτρηση των εκποιηθέντων προϊόντων ενεργείται από Επιτροπή που ορίζεται από τον οικείο Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η δαπάνη της αναμέτρησης βαρύνει τον αγοραστή, εκτός αν προκύψει διαφορά υπέρ αυτού μεγαλύτερη του 5% της προς αναμέτρηση ποσότητας.

Άρθρο .....**Συμβάσεις μη ετοιμοπαραδότην προϊόντων**

[Άρθρο 13 του Π.Δ. 963/1979]

Σχόλιο: Αντικαθίσταται ο όρος «Οικονομική Εφορεία» με τον όρο «Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία», με σκοπό τον εκσυγχρονισμό της διάταξης.

1. Αν τα εκποιούμενα δασικά προϊόντα δεν είναι ετοιμοπαραδότεα, εν όλω ή εν μέρει, ο υπέρ ου η κατακύρωση του αποτελέσματος της δημοπρασίας πλειοδότης οφείλει εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της έγκρισης να προσέλθει στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (ΔΟΥ) για την υπογραφή της σχετικής σύμβασης, προσκομίζοντας εγγύηση του άρθρου 5 του παρόντος, ίση προς το δέκατον (1/10) της αξίας των μη αμέσως παραλαμβανόμενων δασικών προϊόντων, καθώς και τα λοιπά παραστατικά της καταβολής του τιμήματος κατά το άρθρο 11 του παρόντος για τις αμέσως παραλαμβανομένες ποσότητες.
2. Η καταβολή του τιμήματος για τα μη ετοιμοπαραδότεα προϊόντα γίνεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 11 εντός δέκα (10) ημερών από την τυχόν καθορισθείσα στη διακήρυξη της δημοπρασίας ημερομηνία κατά την οποία αυτά καθίστανται ετοιμοπαραδότεα ή από την έγγραφη ειδοποίηση της αρμόδιας Δασικής Αρχής για το ετοιμοπαραδότη τους.
3. Η εγγύηση της παρ. 1 επιστρέφεται στον αγοραστή μετά την καταβολή του τιμήματος και της τελευταίας προς παραλαβή ποσότητας προϊόντων που έχει απομείνει.
4. Αν δεν προσέλθει ο υπέρ ου η έγκριση της δημοπρασίας πλειοδότης εντός της προθεσμίας της παρ. 1 για την υπογραφή της σύμβασης, κηρύσσεται έκπτωτος με απόφαση του προϊσταμένου της αρμόδιας Δασικής Αρχής.
5. Αν δεν προσέλθει ο αγοραστής για την καταβολή του τιμήματος των προϊόντων που κατέστησαν ετοιμοπαραδότεα κατά την παρ. 2 του παρόντος, κηρύσσεται έκπτωτος με πράξη της αρμόδιας Δασικής Αρχής μόνο ως προς την ποσότητα των προϊόντων τα οποία κατέστησαν ετοιμοπαραδότεα και για τα οποία έπρεπε να καταβληθεί το τίμημα.

Άρθρο .....**Αποκόμιση εκπονηθέντων δασικών προϊόντων**

[Άρθρο 14 του Π.Δ. 963/1979]

1. Με την υπογραφή του πρωτοκόλλου παράδοσης και παραλαβής των εκπονηθέντων δασικών προϊόντων, ο αγοραστής οφείλει να τα αποκομίσει από τον τόπο στον οποίο βρίσκονται εντός της προθεσμίας που τίθεται από τη σύμβαση.
2. Από τη διακήρυξη δύναται να προβλέπεται η παράταση της παραμονής των εκπονηθέντων προϊόντων σε υπαίθριες ή στεγασμένες αποθήκες της Δασικής Αρχής, με καταβολή ή μη ενοικίου για ορισμένο χρόνο ο οποίος δύναται να παραταθεί με απόφαση του οικείου Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, όχι όμως πέραν του ενός έτους για τα αποθηκευμένα στο δάσος προϊόντα και των έξι (6) μηνών για τα προϊόντα των κρατικών εργοστασίων ξύλου, από την υπογραφή του πρωτοκόλλου διάθεσης, με καταβολή ή μη

ενοικίου, το οποίο καθορίζεται και για τις δύο ως άνω παρατάσεις ενιαία για όλη την επικράτεια, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

3. Αν παρέλθουν άπρακτες οι προθεσμίες της παρ. 2 τα μη αποκομισθέντα προϊόντα περιέρχονται αμέσως στην κυριότητα του Δημοσίου.

4. Στις περιπτώσεις χορήγησης από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης παράτασης για την αποκόμιση εκπονηθέντων προϊόντων λόγω ανώτερης βίας, δύναται να χορηγείται με την ίδια απόφαση και ισόχρονη παράταση καταβολής των δόσεων του τιμήματος, άτοκα, ενώ απαιτείται γι’ αυτό και προσκόμιση από τον αγοραστή νέων εγγυητικών επιστολών ανάλογης λήξης.

Άρθρο ...

Συνέπειες έκπτωσης

[Άρθρο 15 του Π.Δ. 963/1979]

1. Σε περίπτωση κήρυξης πλειοδότη - αγοραστή δασικών προϊόντων εκπτώτου, κατά τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα ή κατά τους ειδικότερους όρους της διακήρυξης και της σύμβασης αγοραπωλησίας, τα δασικά προϊόντα αναπλειστηριάζονται, εν όλω ή εν μέρει, κατά περίπτωση, σε βάρος εκείνου, του οποίου η συμμετοχή στον σε βάρος του αναπλειστηριασμό είναι ανεπίτρεπτη.

2. Οι κηρυσσόμενοι έκπτωτοι βαρύνονται με τη διαφορά μείωσης του τιμήματος, η οποία τυχόν προκύπτει μεταξύ αρχικής δημοπρασίας και δημοπρασίας αναπλειστηριασμού, με τους νόμιμους τόκους υπερημερίας του μη εξοφληθέντος τιμήματος για το χρονικό διάστημα μεταξύ ημερομηνίας καταβολής του βάσει της αρχικής δημοπρασίας και ημερομηνίας καταβολής του βάσει της δημοπρασίας αναπλειστηριασμού καθώς και με οποιαδήποτε δαπάνη ή ζημία που προκλήθηκε λόγω του αναπλειστηριασμού.

3. Η είσπραξη των επιβαρύνσεων της προηγούμενης παραγράφου, οι οποίες αποτελούν έσοδα του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου, ενεργείται βάσει πράξης καταλογισμού που συντάσσεται από την αρμόδια Δασική Αρχή και καλύπτεται με έκπτωση της κατατεθειμένης εγγύησης συμμετοχής ή του αντίστοιχου ποσοστού της εγγύησης καλής εκτέλεσης μη ετοιμοπαράδοτων προϊόντων του **άρθρου 13**. Σε περίπτωση που οι κατατιθέμενες εγγυήσεις δεν επαρκούν για την κάλυψη των επιβαρύνσεων που καταλογίστηκαν σε βάρος του κηρυχθέντος εκπτώτου, η επιπλέον διαφορά, βεβαιουμένη με μέριμνα της αρμόδιας Δασικής Αρχής στο οικείο Δημόσιο Ταμείο υπέρ του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου, εισπράττεται κατά τις περί είσπραξης δημοσίων εισόδων διατάξεις.

4. Αν κατά διενεργηθέντα αναπλειστηριασμό σε βάρος έκπτωτου επιτευχθεί τίμημα μεγαλύτερο του τιμήματος της αρχικής δημοπρασίας, ο κηρυχθείς έκπτωτος βαρύνεται μόνο με τους τόκους υπερημερίας της παρ. 2, χωρίς να δύναται να εγείρει καμία αξίωση για την επιπλέον διαφορά του τιμήματος του αναπλειστηριασμού.

Άρθρο .....

Τελικές διατάξεις

[Άρθρο 17 του Π.Δ. 963/1979]

1. Διακοπή διενεργούμενης δημοπρασίας δεν επιτρέπεται για κανέναν λόγο.
2. Αν η λήξη προθεσμιών που προβλέπονται στον παρόντα Κώδικα συμπίπτει με ημέρα αργίας, οι προθεσμίες αυτές παρατείνονται αναλόγως.

Άρθρο .....

Διάθεση καρπώσεων σε μικροϋλοτόμους

[Άρθρο 127 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Λόγω κατάργησης του θεσμού της κοινότητας από το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α'87/7.6.2010), λαμβάνει χώρα διαγραφή των σχετικών αναφορών.

1. Χωρίς δημοπρασία δύναται να επιτραπεί από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης σε υλοτόμους, ασχολούμενους αυτοπροσώπως σε εργασίες ρίψης στα δάση, διαμόρφωσης, μετατόπισης, μεταφοράς και κατεργασίας ή σε κάποιες ή σε κάποια από τις εργασίες αυτές, η υλοτομία για κάθε έναν τεχνικής ξυλείας μέχρι τριάντα πέντε (35) κ.μ. και ξυλανθράκων μέχρι δέκα τριών χιλιάδων (13.000) κιλών ή ανάλογου ποσού άλλου είδους δασικών προϊόντων για κάθε δασικό διαχειριστικό έτος από δημόσια δάση και για ποσά που δεν υπερβαίνουν συνολικά το ετήσιο λήμμα των δασών αυτών. Το καταβλητέο μίσθωμα ορίζεται από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης όχι πάντως κατώτερο του οριζομένου από τον πίνακα διατίμησης δασικών προϊόντων.
2. Ομοίως, χωρίς δημοπρασία δύναται να επιτραπεί σε υλοτόμους της ορεινής περιφέρειας των παραμεθόριων δασικών περιφερειών η υλοτομία για καθένα χρήσιμης στρογγύλης ξυλείας μέχρι πενήντα (50) κ.μ. ή ξυλανθράκων μέχρι δέκα τριών χιλιάδων (13.000) κιλών ή ανάλογου ποσού καυσόξυλων, για κάθε δασικό έτος, από τα δάση της περιφέρειας του δήμου του οποίου είναι κάτοικος ή του παρακείμενου με καταβολή μισθώματος που ορίζεται κατά την προηγούμενη παράγραφο.
3. Σε όσους δήμους λειτουργούν δασικοί συνεταιρισμοί εργασίας δύναται, με πρόταση του οικείου δασάρχη, να μην εφαρμόζονται οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο ...

Διάθεση κάρπωσης σε μικροβιομηχανίες, μικροεπαγγελματίες, αγρότες, μεταλλεία και λιγνιτωρυχεία

[Άρθρο 128 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Δύναται να επιτραπεί από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης η άνευ δημοπρασίας απόληψη δασικών προϊόντων από δημόσια δάση:

- α) Για μικροβιομηχανικές ή μικροεπαγγελματικές ανάγκες των εντός της επαρχίας στην οποία βρίσκεται το δάσος της υλοτομίας επαγγελματιών σαγματοποιών, βαρελοποιών,

καρροποιών, σιδηρουργών, κατασκευαστών οικιακών ξύλινων σκευών και γεωργικών εργαλείων ή άλλου οποιουδήποτε τέτοιου είδους επαγγελματία μέχρι δέκα (10) κ.μ. κατ’ έτος ξυλείας ή ανάλογου ποσού εκ των λοιπών δασικών προϊόντων ή για κατασκευή ανθράκων σιδηρουργίας.

β) Για τις ανάγκες μελισσοκομείων, κονικλοτροφείων και εγκαταστάσεων εν γένει ζωοτεχνίας, εφ’ όσον η θεραπεία τους δεν καθίσταται δυνατή από το ελεύθερο εμπόριο.

γ) Για ανάγκες υδρόμυλων, υδροτριβείων και λοιπών αγροτικών εγκαταστάσεων εντός ή εγγύς των δασών.

δ) Για τις ανάγκες μεταλλείων.

ε) Για τις ανάγκες λιγνιτωρυχείων.

Άρθρο ...

Διάθεση κάρπωσης σε δημόσιες υπηρεσίες, σιδηροδρόμους, μονές και για έργα δημοσίου ενδιαφέροντος

[Άρθρο 129 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Δύναται να επιτραπεί η άνευ δημοπρασίας απόληψη δασικών προϊόντων από δημόσια δάση:

α) Για τις ανάγκες των πολιτικών και στρατιωτικών υπηρεσιών.

β) Για την κατασκευή εκτάκτων τεχνικών έργων δημοσίου ενδιαφέροντος.

γ) Για ανάγκες των νοικοκυριών ιχθυοτροφείων του Κράτους ή δημόσιων αλυκών.

δ) Για την κατασκευή καλυβών ή παραπηγμάτων προς αποθήκευση των δασικών προϊόντων ή διαμονή των εργατών στην περίπτωση της με εργολαβία παραγωγής δασικών προϊόντων εκ δημοσίων δασών.

ε) Για την κατασκευή στρωτήρων των σιδηροδρόμων.

στ) Για ανέγερση και επισκευή των εκκλησιών και κελιών των μονών.

2. Στις περ. α΄, β΄ και ε΄ της προηγούμενης παραγράφου αποφασίζει ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ενώ για τις υπόλοιπες ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Άρθρο ...

Αντιπυρικές λωρίδες - Δασικές οδοί

[Άρθρο 130 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Χωρίς δημοπρασία δύναται να επιτραπεί από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης η απόληψη των δασικών προϊόντων που προέρχονται από τη διάνοιξη αντιπυρικών λωρίδων σε δημόσια δάση καθώς και από τη διάνοιξη οδών ή χώρων για την ίδρυση οποιωνδήποτε εγκαταστάσεων ή την ενέργεια μεταλλευτικών ερευνών σε δημόσια δάση.

Άρθρο .....**Υπολείμματα υλοτομίας ξυλείας**

[Άρθρο 131 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Στους κατά τα προηγούμενα άρθρα 128, 129 και 130 ενεργούντες υλοτομία ξυλείας δύναται να παραχωρηθεί άνευ δημοπρασίας το δικαίωμα συλλογής των υπολειμμάτων της υλοτομίας ή και της διαμόρφωσής τους σε καυσόξυλα ή ξυλάνθρακες.

Άρθρο ...**Καθορισμός μισθώματος - Τρόπος ανάδειξης και υποχρεώσεις καρπωτών**

[Άρθρο 132 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Οι υλοτομίες, για τις οποίες προβλέπουν τα άρθρα 128, 129, 130 και 131, εγκρίνονται με καταβολή μισθώματος, το οποίο καθορίζεται από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης όχι πάντως κατώτερο του οριζόμενου από τον πίνακα διατίμησης δασικών προϊόντων. Στις περ. α', β' και ε' της παρ. 1 του άρθρου 129 το μίσθωμα καθορίζεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
2. Προκειμένου περί ξυλείας για ανάγκες λιγνιτωρυχείων, η υλοτομία και απόληψη εγκρίνονται με την καταβολή του μισού του κατά τα αμέσως ανωτέρω οριζόμενου μισθώματος.
3. Για τους ενεργούντες υλοτομίες περί των οποίων ορίζουν τα άρθρα της πρώτης παραγράφου ισχύουν οι στους κατόπιν δημοπρασίας αναδεικνυόμενους μισθωτές δημοσίων δασών επιβαλλόμενες υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του Δημοσίου κατά τις κείμενες διατάξεις.
4. Όταν στις περιπτώσεις των άρθρων 128 και 129 η υλοτομία ενεργείται με εργολαβία, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατά περίπτωση ορίζει, κατόπιν αίτησης των ενδιαφερομένων και πριν την ανάδειξη εργολάβου ή προμηθευτή από αυτούς, το δάσος και τον τρόπο, το ποσό και τους όρους εν γένει της υλοτομίας. Οι εργολάβοι ή προμηθευτές θα πρέπει να αναδεικνύονται με δημοπρασία προκηρυσσόμενη από τους ενδιαφερόμενους που αιτήθηκαν την υλοτομία.

Άρθρο .....**Κάρπωση δημοσίων δασών βεβαρημένων με δουλεία**

[Άρθρο 133 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Στις περιπτώσεις που σε δημόσια δάση υπάρχουν δικαιώματα δουλείας τέτοια, ώστε από αυτά να παρακωλύεται η ελεύθερη και πλήρης κάρπωση εκ μέρους του Δημοσίου, δύναται να επιτραπεί από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στον ασκούντα τη δουλεία η άνευ δημοπρασίας κάρπωση του δάσους, με την καταβολή μισθώματος που ορίζεται από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, πάντως όχι κατώτερου από το οριζόμενο στον πίνακα διατίμησης δασικών προϊόντων.

Άρθρο .....**Εκμισθώσεις σε δασικούς συνεταιρισμούς εργασίας**

[Άρθρο 134 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Ένας ή περισσότεροι από κοινού δασικοί συνεταιρισμοί εργασίας δύνανται, κατόπιν απόφασης του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από πρόταση του αρμόδιου δασάρχη και του αρμοδίου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας, να αναδειχθούν για ένα έτος μισθωτές χωρίς δημοπρασία προς απόληψη δασικών προϊόντων από δημόσια δάση, με μίσθωμα που ορίζεται από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αναλόγως των οικονομικών εν γένει και μεταφορικών συνθηκών του δάσους και των αποτελεσμάτων των τοπικών και σε όλο το Κράτος διενεργούμενων δημοπρασιών, σε κάθε περίπτωση όχι κατώτερο του οριζόμενου από τον πίνακα διατίμησης δασικών προϊόντων.
2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν και προκειμένου περί ρητινευομένων δασών.
3. Για τη μίσθωση δημοσίων, κοινοτικών, μοναστηριακών και συνεταιρικών δασών από συνεταιρισμούς δασικής εργασίας, θεωρείται επαρκής εγγύηση η προσαγωγή εγγυητικής επιστολής αναγνωρισμένης Τράπεζας για ποσό ίσο προς τα 25% του ετήσιου μισθώματος σε μετρητά ή χρεόγραφα εθνικών δανείων υπολογιζόμενα στην τρέχουσα αγοραία τιμή τους.
4. Επί των κατά τα ανωτέρω εκμισθώσεων σε δασικούς συνεταιρισμούς εργασίας εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι ισχύουσες διατάξεις του παρόντος Κώδικα για τους με δημοπρασία αναδεικνυόμενους μισθωτές δημοσίων δασών.

Άρθρο ...**Προϋποθέσεις εκμίσθωσης**

[Άρθρο 135 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο : Λόγω κατάργησης του θεσμού της κοινότητας από το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α'87/7.6.2010), λαμβάνει χώρα διαγραφή των σχετικών αναφορών.

1. Σε κάθε δασικό συνεταιρισμό εργασίας δεν δύναται να διατεθεί ετησίως ποσό ανώτερο της δυναμικότητάς του, η οποία εξαρτάται από τον αριθμό των μελών του και την κατά μέσο όρο ετήσια δυνατή παραγωγή καθενός από αυτά και ορίζεται με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
Για τον καθορισμό της δυναμικότητάς τους τα μέλη των δασικών συνεταιρισμών εργασίας διακρίνονται σε κύρια και δόκιμα.
2. Για να τύχουν οι δασικοί συνεταιρισμοί εργασίας του ευεργετήματος της άνευ δημοπρασίας μίσθωσης καρπώσεων δημοσίων δασών πρέπει αφ' ενός να μην έχουν αδικαιολόγητα οικονομικές εκκρεμότητες με το Δημόσιο ή τον οικείο δήμο από προηγούμενες μισθώσεις και αφ' ετέρου να έχουν επιδείξει πνεύμα συμμόρφωσης προς τη δασική νομοθεσία και τις δασοτεχνικές οδηγίες της Δασικής Αρχής.

3. Είναι αυτοδίκαια και εξ υπαρχής άκυρες μισθώσεις σε συνεταιρισμούς, στις οποίες λείπουν οι νόμιμες προϋποθέσεις ή στις οποίες μετείχαν ένας ή περισσότεροι μη κανονικά μέλη του συνεταιρισμού.

Άρθρο .....

Χρόνος καταβολής του μισθώματος

[Άρθρο 136 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Δασικοί συνεταιρισμοί εργασίας, οι οποίοι αναδεικνύονται μισθωτές δημοσίων δασών, δύνανται να καταβάλουν το μίσθωμα καθώς και τυχόν υπέρ δήμων ή άλλων προσώπων δημοσίου δικαίου πρόσθετα ποσοστά, κατά τα οριζόμενα **στο άρθρο 85.**

Άρθρο .....

Παραχώρηση της εκμετάλλευσης των δημοσίων δασών σε πρωτοβάθμιες ΔΑ.Σ.Ο.

[Άρθρο 136Α του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Η εκμετάλλευση των δημοσίων δασών μπορεί να παραχωρείται σε πρωτοβάθμιες ΔΑ.Σ.Ο.

Σε κάθε πρωτοβάθμια ΔΑ.Σ.Ο. παραχωρείται η εκμετάλλευση τουλάχιστον μιας διαχειριστικής μονάδας, ήτοι συστάδας, αποκλειόμενης της παραχώρησης μέρους αυτής. Στις πρωτοβάθμιες ΔΑ.Σ.Ο. μπορούν να ανατίθενται και εργασίες βελτίωσης και συντήρησης των ως άνω δασών.

2. Η παραχώρηση της εκμετάλλευσης των υπό διαχείριση συστάδων γίνεται χωρίς μίσθωμα, με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης στις πρωτοβάθμιες ΔΑ.Σ.Ο. της περιφέρειας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ύστερα από αίτησή τους και μετά από σχετική εισήγηση της Διεύθυνσης Δασών του Νομού περί της νόμιμης λειτουργίας, της δυναμικότητας και της οικονομικής τους επάρκειας, με βάσει ελέγχου που διενεργεί κατ' εφαρμογή της κείμενης περί αυτών νομοθεσίας.

Η παραχώρηση στις πρωτοβάθμιες ΔΑ.Σ.Ο. γίνεται με την ακόλουθη σειρά προτίμησης:

α) στις ΔΑ.Σ.Ο. των οποίων η έδρα υπάγεται στα διοικητικά όρια του Δήμου στην περιφέρεια του οποίου εμπίπτουν οι υπό παραχώρηση συστάδες,

β) στις ΔΑ.Σ.Ο., των οποίων η έδρα και οι υπό παραχώρηση συστάδες υπάγονται στα γεωγραφικά όρια του Νομού,

γ) στις ΔΑ.Σ.Ο., των οποίων η έδρα και οι συστάδες υπάγονται στα διοικητικά όρια της Περιφέρειας και

δ) στις ΔΑ.Σ.Ο., των οποίων η έδρα και οι συστάδες κείνται εντός της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Αν δεν εκδηλωθεί ενδιαφέρον από πρωτοβάθμιες ΔΑ.Σ.Ο. της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, είναι δυνατόν η εκμετάλλευση να παραχωρηθεί σε πρωτοβάθμια ΔΑ.Σ.Ο. άλλης Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

3. Της απόφασης παραχώρησης έπεται υπογραφή συμφωνητικού παραχώρησης, που υπογράφεται από τον προϊστάμενο του οικείου Δασαρχείου ή της οικείας Διεύθυνσης Δασών άνευ Δασαρχείου και τον Πρόεδρο της πρωτοβάθμιας ΔΑ.Σ.Ο.. Στο συμφωνητικό παραχώρησης περιλαμβάνονται οι όροι εκτέλεσης των απαραίτητων για την εκμετάλλευση, συντήρηση και βελτίωση του δάσους, δασικών εργασιών. Εάν η πρωτοβάθμια ΔΑ.Σ.Ο. παραβιάζει τους όρους του συμφωνητικού κηρύσσεται έκπτωτη και αποκλείεται η ανάθεση σε αυτήν της εκμετάλλευσης δασών για τα επόμενα δύο (2) χρόνια

με όλους τους τρόπους εκμετάλλευσης τους προβλεπόμενους από τις διατάξεις του δασικού κώδικα.

4. Με Προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία, τα υποδείγματα συμφωνίας, οι εγγυήσεις, οι κυρώσεις και οι λοιπές λεπτομέρειες για την παραχώρηση της εκμετάλλευσης, συντήρησης και βελτίωσης των δημοσίων δασών στις πρωτοβάθμιες ΔΑ.Σ.Ο.. Με το ως άνω Προεδρικό διάταγμα καθορίζεται το τίμημα που αποδίδουν οι πρωτοβάθμιες ΔΑ.Σ.Ο. στους οικείους ΟΤΑ και στο Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου.

5. Από τις διατάξεις του άρθρου αυτού δεν θίγονται οι διατάξεις του Δασικού Κώδικα που αφορούν την προστασία και διαχείριση των εθνικών δρυμών, αισθητικών δασών και διατηρητέων μνημείων της φύσης, οι διατάξεις του Ν. 1650/1986 περί προστατευόμενων περιοχών, καθώς και κάθε άλλη διάταξη του Εθνικού και Κοινοτικού Δικαίου που αφορά προστατευόμενες περιοχές.

Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται για τα δάση που ανήκουν στους ΟΤΑ, για τα οποία ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 197 του Ν. 3463/2006 (Α' 114).

Άρθρο ...

Διάθεση δασικών προϊόντων σε δασικούς συνεταιρισμούς χωρίς δημοπρασία

[Άρθρο 1 του Π.Δ. 616 της 7/10.8.1979]

1. Η απ' ευθείας χωρίς δημοπρασία διάθεση των δασικών προϊόντων που αναφέρονται στο άρθρο 69 παρ. 1 του ν. 921/1979 γίνεται σε Δασικούς Συνεταιρισμούς Εργασίας, οι οποίοι έχουν συσταθεί και λειτουργούν σύμφωνα με τις περί αυτών διατάξεις.

2. Για την ανωτέρω διάθεση απαιτείται απόφαση του αρμόδιου Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία εκδίδεται μετά γνώμη του αρμόδιου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου Δασικού Συνεταιρισμού Εργασίας που υποβάλλεται στην αρμόδια Δασική Αρχή.

3. Η απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης καθορίζει το είδος, την ποσότητα και τον τόπο παράδοσης των προς διάθεση δασικών προϊόντων, αν είναι ετοιμοπαράδοτα ή παραδίδονται τμηματικά και με ποιο τρόπο, το κατά μονάδα καταβλητέο τίμημα, τον τρόπο καταβολής του και την προθεσμία εντός της οποίας πρέπει ο Δασικός Συνεταιρισμός να αποκομίσει τα διατιθέμενα προϊόντα.

4. Η ανωτέρω απόφαση επιδίδεται με απόδειξη στον δικαιούχο Δασικό Συνεταιρισμό από την αρμόδια Δασική Αρχή μέσα σε 5 ημέρες από τη λήψη της.

Άρθρο .....

Επιτρεπτή ποσότητα δασικών προϊόντων προς διάθεση

[Άρθρο 2 του Π.Δ. 616 της 7/10.8.1979]

Σχόλιο: Τον Ιούλιο του 2012, το υγιές τμήμα της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος απορροφήθηκε από την Τράπεζα Πειραιώς και γι' αυτό λαμβάνει χώρα αντικατάσταση στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.

1. Η ποσότητα των δασικών προϊόντων που επιτρέπεται να διατεθεί ορίζεται μέχρι δέκα πέντε (15) κυβικά μέτρα (κ.μ.) τεχνικής ξυλείας ή είκοσι πέντε (25) χωρικά κυβικά μέτρα (χ.κ.μ.) καυσόξυλείας για κάθε ενεργό μέλος του Δασικού Συνεταιρισμού και για κάθε δασικό διαχειριστικό έτος.
2. Ενεργό μέλος Δασικού Συνεταιρισμού, κατά την έννοια του παρόντος, είναι εκείνο που πραγματοποιεί τουλάχιστον τριάντα (30) ημερομίσθια κάθε έτος σε διάφορες δασικές εργασίες σε Δασικές Υπηρεσίες ανεξάρτητα περιοχής παροχής των υπηρεσιών του. Σε περίπτωση απασχόλησης μικρότερης των τριάντα ημερομισθίων από υπαιτιότητά του, η δικαιουμένη ποσότητα δασικών προϊόντων μειώνεται ανάλογα με τον αριθμό των ημερομισθίων του.
3. Κατ’ εξαίρεση της παρ. 1 του παρόντος άρθρου επιτρέπεται η διάθεση μέχρι και της κάλυψης ολόκληρης της ποσότητας των δασικών προϊόντων (τεχνικής ξυλείας και καυσόξυλείας), που παράγεται από τον αιτούντα Δασικό Συνεταιρισμό για λογαριασμό της Δασικής Αρχής, αν:
  - α) προ της εφαρμογής της απ’ ευθείας από το Κράτος Εκμετάλλευσης του συγκεκριμένου δάσους, αυτή διενεργείτο με μίσθωση από τον Δασικό αυτό Συνεταιρισμό ή
  - β) τα προϊόντα που θα διατεθούν θα τύχουν περαιτέρω επεξεργασίας σε εγκαταστάσεις, οι οποίες θα εγγυώνται την ορθολογική επεξεργασία και παραγωγή ανταγωνιστικής ποιότητας προϊόντων, ιδιοκτησίας του Συνεταιρισμού ή της Ένωσης Συνεταιρισμών, στην οποία ανήκει ο Συνεταιρισμός ή φορέων στους οποίους συμμετέχει ο Συνεταιρισμός ή η Ένωση Συνεταιρισμών καθώς και η Τράπεζα Πειραιώς και των οποίων η πλειοψηφία των μετοχών ή μεριδίων παραμένει στις Συνεταιριστικές Οργανώσεις.
 Η διάθεση δασικών προϊόντων κατά την παρούσα παράγραφο δύναται να καλύπτει παραγωγή μέχρι δέκα (10) ετών, με απαραίτητη όμως προϋπόθεση την αναπροσαρμογή του τιμήματος κάθε έτος.

Άρθρο ...

Καθορισμός τιμήματος διατιθέμενων προϊόντων

[Άρθρο 3 του Π.Δ. 616 της 7/10.8.1979]

1. Το κατά μονάδα μεταβλητό τίμημα καθορίζεται ανάλογα με το είδος και την ποιότητα των διατιθέμενων προϊόντων και των μεταφορικών και οικονομικών γενικά συνθηκών. Αν πρόκειται για τεχνική ξυλεία, δεν επιτρέπεται να καθορίζεται μικρότερο από το άθροισμα των εξόδων παραγωγής και του αντίστοιχου μισθώματος του καθοριζόμενου από τον πίνακα διατίμησης δασικών προϊόντων, ενώ αν πρόκειται περί καυσόξυλείας (ξύλα θρυμματισμού ή καυσόξυλα) δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερο από τα έξοδα παραγωγής.
2. Ως έξοδα παραγωγής ορίζονται το σύνολο των άμεσων δαπανών που καταβλήθηκαν για ημερομίσθια ή κατ’ αποκοπή για την υλοτομία, μετατόπιση και μεταφορά των προϊόντων προσαυξημένων κατά ποσοστό 15% για γενικά έξοδα.

Άρθρο .....**Κατάρτιση σύμβασης διάθεσης δασικών προϊόντων**

[Άρθρο 4 του Π.Δ. 616 της 7/10.8.1979]

1. Για τη διάθεση των δασικών προϊόντων του άρθρου 1 σε δασικούς Συνεταιρισμούς Εργασίας απαιτείται κατάρτιση σύμβασης αγοραπωλησίας.
2. Σε ό,τι αφορά την κατάρτιση της σύμβασης αγοραπωλησίας των διατιθέμενων προϊόντων, την καταβολή του τιμήματος, την παραλαβή, την αποκόμιση και τη μεταφορά τους, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις που εκάστοτε ισχύουν για την εκποίηση με δημοπρασία των δασικών προϊόντων της εκμετάλλευσης δημοσίων δασών που ενεργείται από το Κράτος, εκτός των συνεπειών από την προσέλευση για την υπογραφή της σύμβασης αγοραπωλησίας, οπότε ο Δασικός Συνεταιρισμός κηρύσσεται μεν έκπτωτος, τα προϊόντα όμως δεν αναπλειστηριάζονται σε βάρος του, αλλά διατίθενται ελεύθερα από τη Δασική Αρχή.

Άρθρο ...**Ανάθεση απ' ευθείας εκμετάλλευσης**

[Άρθρο 137 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο : Σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 36 του Νόμου 2218/1994, «Τα νομαρχιακά ταμεία, τα ταμεία γεωργίας, κτηνοτροφίας και δασών και τα ταμεία προστασίας ελαιοπαραγωγής καταργούνται αυτοδικαίως, με την έναρξη της λειτουργίας της Ν.Α.». Ο τρόπος διάθεσης των εσόδων, γίνεται πλέον μέσω επιχορηγήσεων των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης του άρθρου 190 του ν. 3852/2010 (Α' 87).

1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να ανατεθεί στα οικεία δασαρχεία η απ' ευθείας εκμετάλλευση δημοσίων δασών, είτε για σκοπούς πρότυπης εκμετάλλευσης είτε για την κάλυψη αναγκών του Κράτους ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή της βιομηχανίας.
2. Η κατά την παρ. 1 απ' ευθείας εκμετάλλευση εξυπηρετείται οικονομικά από τα οικεία Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης και τους πόρους που ειδικά προς τούτο τίθενται εκάστοτε στη διάθεσή τους, ενά απόλυτα απαγορεύεται τέτοια εξυπηρέτησή τους σε βάρος άλλων πόρων εν λόγω Ταμείων.
Ειδικότερα τα ανωτέρω Ταμεία επιτρέπεται να συνομολογούν, μετά από έγκριση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, δάνεια απλά ή τοκοχρεολυτικά με σύσταση ενεχύρου επί των στα δασαρχεία αυτά παραγόμενων από την απ' ευθείας εκμετάλλευση δασικών προϊόντων ή με εκχώρηση των πόρων από την εκμετάλλευση αυτή, για τον σκοπό είτε της εκτέλεσης μεταφορικών εγκαταστάσεων απαραίτητων για την εκμετάλλευση των εν λόγω δασών είτε για τον σχηματισμό του απαραίτητου για την εκμετάλλευση των δασών αυτών κεφαλαίου κίνησης.
Αν η περιφέρεια κάποιου δασαρχείου υπάγεται διοικητικά σε περισσότερες περιφερειακές ενότητες, το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης από το οποίο εξυπηρετείται θα ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

3. Η απόληψη δασικών προϊόντων από δημόσια δάση απ’ ευθείας από το Κράτος ενεργείται από τον αρμόδιο δασάρχη είτε με αυτεπιστασία είτε με κανονική ή πρόχειρη δημοπρασία είτε και χωρίς δημοπρασία. Η χωρίς δημοπρασία απόληψη δασικών προϊόντων γίνεται μόνο μέσω δασικών συνεταιρισμών εργασίας και στην περίπτωση αυτή το καταβλητέο στο Δημόσιο τίμημα, εάν τα δασικά προϊόντα παραλαμβάνει για λογαριασμό του ο συνεταιρισμός, καθορίζεται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Εφόσον, όμως, τα δασικά προϊόντα παραλαμβάνει το Δημόσιο από τον συνεταιρισμό, οι τιμές ανάθεσης υλοτομικών και λοιπών εργασιών συγκομιδής (ρίψη, διαμόρφωση, μετατόπιση και λοιπές εργασίες) καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

4. Για την απ’ ευθείας από το Δημόσιο εκμετάλλευση δημοσίων δασών, αναγράφεται ιδιαίτερη πίστωση στον προϋπολογισμό του Κράτους με προκαταβολές, με απόδοση λογαριασμού στους δασάρχες των αρμόδιων δασαρχείων, καθοριζόμενες εκάστοτε με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Οι κατά τα ανωτέρω χορηγούμενες στα δασαρχεία προκαταβολές, εφ’ όσον αφορούν κεφάλαια κίνησης, αποδίδονται στο τέλος κάθε χρήσης από τα πραγματοποιούμενα έσοδα των δασών, για την εκμετάλλευση των οποίων διατέθηκαν οι προκαταβολές.

5. Οι κατά την παρ. 4 προκαταβολές αφορούν όλες τις κατηγορίες δαπανών, είτε εργασίας ρίψης, διαμόρφωσης, μετατόπισης, περαιτέρω μηχανικής κατεργασίας ή μεταφοράς των δασικών προϊόντων, αναδάσωσης, οδοποιίας και ανέγερσης ή επισκευής κτηρίων, εκτελούμενες σε δημόσια δάση κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, είτε με αυτεπιστασία είτε κατόπιν κανονικής ή πρόχειρης δημοπρασίας είτε από συνεταιρισμό εργατών.

Οι προμήθειες των απαραίτητων εργαλείων και μηχανών γίνονται κατά τις διατάξεις περί κρατικών προμηθειών.

6. Για την οικονομική εξυπηρέτηση κατεπειγόντων δαπανών της κατά το παρόν άρθρο κρατικής εκμετάλλευσης και για την πρόσληψη εργατοτεχνικού προσωπικού για τις ανάγκες της, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 238 και 249. Οι Προϊστάμενοι των δασαρχείων, στα οποία ενεργείται κρατική εκμετάλλευση δημοσίων δασών με αυτεπιστασία, δύνανται να χορηγούν σε μετακλητούς από άλλες περιφέρειες για εργασίες με ημερομίσθιο ή κατ’ αποκοπή υλοτόμους, μόνιμα διαμένοντες στην Ελλάδα, μικρές προκαταβολές, οι οποίες δεν δύνανται πάντως να υπερβούν τα ημερομίσθια δύο το πολύ εβδομάδων, κρατούμενες ακολούθως από την αμοιβή εργασίας των δύο το πολύ μηνών. Αν, λόγω διακοπής ή οποιασδήποτε άλλης αιτίας δεν εξοφληθεί έγκαιρα από τον οφειλέτη η προκαταβολή, το οφειλόμενο ποσό βεβαιούται και εισπράττεται διοικητικά κατά τις διατάξεις περί είσπραξης δημοσίων εσόδων.

7. Κατά τας διατάξεις του άρθρου αυτού δύναται να γίνει απ’ ευθείας εκμετάλλευση από το Κράτος και ιδιωτικών δασών που επιτάσσονται από αυτό.

Άρθρο .....

Διάθεση των δι' αυτεπιστασίας απολαμβανομένων δασικών προϊόντων

[Άρθρο 138 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Λαμβάνει χώρα αναρίθμηση λόγω κατάργησης της περίπτωσης β) από την παρ. 3 του άρθρου 69 του Ν. 921/1979 και αναδιατύπωση του άρθρου με σκοπό τη νοηματική σαφήνεια.

Σχόλιο 2: Απάλειψη της αναφοράς στον Αυτόνομο Σταφιδικό Οργανισμό καθώς αυτός διαλύθηκε σύμφωνα με το άρθρο 20 του Ν. 2538/1997 (ΦΕΚ Α' 242). Επίσης απαλείφεται και η λουπή εν είδει παραδείγματος αναφορά στον ΟΤΕ, ΔΕΗ κλπ.

1. Τα κατά το προηγούμενο άρθρο απολαμβανόμενα δασικά προϊόντα διατίθενται: α) εφ' όσον προορίζονται για την κάλυψη δημοσίων αναγκών, χωρίς δημοπρασία και με ειδικές απ' ευθείας συμφωνίες, συναπτόμενες μεταξύ Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των οικείων Υπουργών.

Εφ' όσον προορίζονται για την κάλυψη αναγκών των σιδηροδρόμων και Οργανισμών δημοσίου δικαίου ή Οργανισμών εποπτευόμενων και επιχορηγούμενων από το Δημόσιο καθώς και για την κάλυψη αναγκών μεταλλείων, ομοίως διατίθενται χωρίς δημοπρασία και με ειδικές απ' ευθείας συμφωνίες, συναπτόμενες στις περιπτώσεις αυτές μεταξύ του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και της διοίκησης των σιδηροδρόμων ή των οικείων Οργανισμών ή του εκμεταλλευτή των μεταλλείων.

Το τίμημα, το οποίο καθορίζεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, δεν δύναται να είναι μικρότερο εκείνου που επιτεύχθηκε κατά το τελευταίο τρίμηνο σε δημοπρασία, εφ' όσον έχει διενεργηθεί.

β) Με πρόχειρη δημοπρασία, είτε και χωρίς αυτή, με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης μέχρι ποσού δέκα κυβικών μέτρων πριστής ξυλείας ή ανάλογου ποσού άλλου είδους δασικού προϊόντος. Στην περίπτωση αυτή το τίμημα διάθεσης καθορίζεται με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη των αρμοδίων δασάρχη και Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας.

γ) Προκειμένου περί δημοπρατηθέντων δασικών προϊόντων και εφ' όσον η δημοπρασία διάθεσης ματαιωθεί δύο φορές λόγω μη προσέλευσης πλειοδοτών ή διενεργηθεί δύο φορές και οι προσφερθείσες τιμές κρίνονται ασύμφορες, με ιδιαίτερη συμφωνία σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή σε κάθε τρίτο που προσφέρει περισσότερα. Στις περιπτώσεις αυτές το τίμημα διάθεσης καθορίζεται με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη των αρμοδίων δασάρχη και Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας. Πάντως το τίμημα αυτό δεν δύναται να είναι κατώτερο της προσφοράς που έγινε στη δημοπρασία.

δ) Εφόσον πρόκειται για κάλυψη αναγκών, είτε μικροεπαγγελματιών, είτε ατομικής κατανάλωσης των κατοίκων της περιφέρειας του δασαρχείου, το τίμημα, οι δικαιούχοι, τα δικαιολογητικά, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

ε) Με κανονική δημοπρασία στις λοιπές περιπτώσεις.

2. α) το τίμημα των προϊόντων που διατίθενται κατά την προηγούμενη παράγραφο καταβάλλεται υπέρ του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου στην Τράπεζα της Ελλάδος ή το δημόσιο ταμείο, εντός δέκα ημερών από την κοινοποίηση της έγκρισης της δημοπρασίας ή της διαταγής διάθεσης άνευ δημοπρασίας, στον υπέρ ου η διάθεση.

β) Η παράδοση των δασικών προϊόντων δύναται να γίνει εφ' άπαξ και τμηματικώς. Η καταβολή του τιμήματος δύναται να γίνει και τμηματικώς, εφ' όσον στη διακήρυξη της δημοπρασίας ή την εγκριτική διαταγή διάθεσης των προϊόντων άνευ δημοπρασίας έχει περιληφθεί ο όρος περί της τμηματικής καταβολής και έχει καθορισθεί ο αριθμός και η προθεσμία καταβολής των δόσεων.

γ) Επί τμηματικής παράδοσης των προϊόντων, η καταβολή του τιμήματος γίνεται τμηματικώς, με προκαταβολή κάθε δόσης εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από προβλεπόμενη στη διακήρυξη της δημοπρασίας ή την εγκριτική διαταγή ημερομηνία τμηματικής παράδοσης των προϊόντων ή, εάν αυτό δεν προβλέπεται, από την ημερομηνία κοινοποίησης της ειδοποίησης της οικείας δασικής αρχής περί της ετοιμοπαράδοτης ποσότητας των προϊόντων.

δ) Στην περίπτωση της τμηματικής καταβολής του τιμήματος, ο πλειοδότης ή ο υπερου η διάθεση, εντός δέκα ημερών από την κοινοποίηση της έγκρισης, καταβάλλει υπέρ του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου στην Τράπεζα της Ελλάδος ή το δημόσιο ταμείο το ένα τρίτο της αξίας των προϊόντων που διατίθενται, ενώ τα υπόλοιπα δύο τρίτα εντός έξι μηνών, υπό τον όρο της προσκόμισης ισόποσης εγγυητικής επιστολής αναγνωρισμένης τράπεζας, η οποία εγγυάται την καταβολή υπερ του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου, ως ανωτέρω, του ποσού κάθε δόσης, το οποίο καταβάλλεται εντός τριών ημερών από τη λήξη οριζόμενης στη διακήρυξη της δημοπρασίας ή την εγκριτική διαταγή διάθεσης προθεσμίας εξόφλησής τους.

ε) Σε περίπτωση διάθεσης με δημοπρασία ή χωρίς αυτή τεχνικής ξυλείας δρυός καθώς και διάθεσης των παραγόμενων από τις κρατικές δασικές βιομηχανίες προϊόντων ξύλου, η τμηματική καταβολή του τιμήματος δύναται να γίνεται με κατάθεση εντός δέκα ημερών από την κοινοποίηση της έγκρισης της δημοπρασίας ή της εγκριτικής διαταγής διάθεσης χωρίς δημοπρασία ποσοστού ίσου προς δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας των ανωτέρω προϊόντων, ενώ το υπόλοιπο καταβάλλεται εντός εννέα (9) μηνών από την κοινοποίηση της έγκρισης, υπό τον όρο της προσκόμισης ισόποσης εγγυητικής επιστολής αναγνωρισμένης τράπεζας, η οποία εγγυάται την καταβολή του ποσού κάθε μίας από τις δόσεις, που καθορίζονται στην σχετική διακήρυξη ή την εγκριτική διαταγή διάθεσης.

στ) Εντός τριών ημερών από την καταβολή είτε ολόκληρης της αξίας των προϊόντων που διατίθενται είτε του ποσοστού αυτής, κατά τα υπό στοιχείο β' της παρούσας παραγράφου, συντάσσεται από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. πωλητήριο έγγραφο, το οποίο και υπογράφεται από τον ίδιο και τον αγοραστή και ο τελευταίος παραλαμβάνει τα προϊόντα, κατά τα οριζόμενα στο έγγραφο αυτό.

ζ) Μετά την παρέλευση της δεκαήμερης προθεσμίας για τη συνολική ή μερική καταβολή του τιμήματος των εκποιούμενων προϊόντων, αν ο αγοραστής δεν το καταθέσει, εφ' όσον η διάθεση έγινε με δημοπρασία, τα προϊόντα αναπλειστηριάζονται σε βάρος του, ενώ εφ' όσον η διάθεση έγινε με εγκριτική διαταγή, αυτός κηρύσσεται έκπτωτος. Από την τελευταία αυτή περίπτωση εξαιρείται το δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ. και οι οργανισμοί που εποπτεύονται και επιχορηγούνται από το δημόσιο.

Άρθρο ...

Διάθεση δασικών προϊόντων με πολυετείς μισθώσεις

[Άρθρο 139 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Οι διατάξεις των άρθρων 121 και 122 έχουν εφαρμογή και για τη διάθεση έτοιμων δασικών προϊόντων από την απ' ευθείας από το Κράτος ενεργούμενη εκμετάλλευση

δασών και για παράδοσή τους κατ’ ίσα ή άνισα ποσά κατά τα καθοριζόμενα λεπτομερώς στη διακήρυξη της δημοπρασίας. Και στην περίπτωση αυτή το κατά μονάδα τίμημα αναπροσαρμόζεται όπως καθορίζεται **στο άρθρο 122**.

2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο πολυετής σύμβαση διάθεσης έτοιμων δασικών προϊόντων της κρατικής εκμετάλλευσης δασών δύναται να λύεται μονομερώς, για οποιοδήποτε λόγο, μετά από πρόταση του αρμόδιου δασάρχη και του αρμοδίου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας, με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης χωρίς από τη διάλυση αυτή της σύμβασης να γεννάται υπέρ του αναδόχου δικαίωμα αποζημίωσης.

Ειδικότερα μεταξύ των λόγων λύσης της σύμβασης δύνανται να είναι και οι εξής:

α) Αδυναμία συνέχισης της απόληψης των διατεθέντων προϊόντων χωρίς βλάβη του δάσους, η οποία διαπιστώνεται με σχετική έκθεση του αρμόδιου Προϊσταμένου της της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας και οφείλεται είτε σε εσφαλμένη πρόβλεψη και εκτίμηση της εγκεκριμένης για το δάσος δασοπονικής μελέτης όσον αφορά την έκταση, το ξυλώδες απόθεμα, το λήμμα, τη μέθοδο και τον χρόνο αναγέννησης του δάσους κ.λπ. είτε σε επελθούσα κατά τη διάρκεια της ισχύος της σύμβασης καταστροφή ή σημαντική φθορά του δάσους συνεπεία πυρκαγιάς, προσβολής εντόμων, μυκήτων κ.λπ. ή από λαθραία υλοτομία ή άλλη απρόβλεπτη αιτία.

β) Αδυναμία πραγματοποίησης των υλοτομιών και της μετατόπισης των προϊόντων στους τόπους παράδοσης για λόγους ανώτερης βίας ή απροβλέπτων γεγονότων.

γ) Διακοπή, συνεπεία Νόμου, της περαιτέρω από το Κράτος απ’ ευθείας εκμετάλλευσης των δημοσίων δασών, τα οποία αφορά η σύμβαση.

δ) Με πρόχειρη δημοπρασία, είτε και χωρίς αυτή, με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μέχρι ποσού δέκα (10) κυβικών μέτρων (κ.μ.) πριστής ξυλείας ή ανάλογου ποσού άλλου είδους δασικού προϊόντος.

Στην περίπτωση αυτή το τίμημα διάθεσης καθορίζεται με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη του αρμόδιου δασάρχη και του αρμοδίου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας.

ε) Προκειμένου για δημοπρατηθέντα δασικά προϊόντα και εφ’ όσον η δημοπρασία διάθεσης ματαιωθεί δύο φορές λόγω μη προσέλευσης πλειοδοτών ή διενεργηθεί δύο φορές και οι προσερχθείσες τιμές κρίνονται ασύμφορες, με ιδιαίτερη συμφωνία σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή σε κάθε τρίτο ο οποίος προσφέρει περισσότερα.

Στις περιπτώσεις αυτές το τίμημα διάθεσης καθορίζεται με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη του αρμόδιου δασάρχη και —του αρμοδίου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας. Πάντως το τίμημα αυτό δεν δύναται να είναι κατώτερο της σε δημοπρασία υποβληθείσας προσφοράς.

στ) Βάσει της ισχύουσας διατίμησης, εφ’ όσον πρόκειται για κάλυψη αναγκών είτε μικροεπαγγελματικών είτε ατομικής κατανάλωσης των κατοίκων της περιφέρειας του δασαρχείου.

ζ) Με κανονική δημοπρασία στις λουπές περιπτώσεις.

2α) Το τίμημα των κατά την προηγούμενη παράγραφο διατιθέμενων προϊόντων καταβάλλεται υπέρ του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου, στην Τράπεζα της Ελλάδος ή στο Δημόσιο Ταμείο, εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της έγκρισης της δημοπρασίας ή της διαταγής διάθεσης χωρίς δημοπρασία, στον υπέρ ου η διάθεση.

β) Η παράδοση των δασικών προϊόντων δύναται να γίνει εφ’ άπαξ και τμηματικά. Η καταβολή του τιμήματος δύναται να γίνει και τμηματικά, εφ’ όσον στη διακήρυξη της δημοπρασίας ή την εγκριτική διαταγή διάθεσης των προϊόντων χωρίς δημοπρασία έχει περιληφθεί ο όρος της τμηματικής καταβολής και έχει καθορισθεί ο αριθμός και η προθεσμία καταβολής των δόσεων.

γ) Επί τμηματικής παράδοσης των προϊόντων, η καταβολή του τιμήματος γίνεται τμηματικά, με προκαταβολή κάθε δόσης σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία τμηματικής παράδοσης των προϊόντων που προβλέπεται στη διακήρυξη της δημοπρασίας ή την εγκριτική διαταγή ή αν αυτό δεν προβλέπεται, από την ημερομηνία κοινοποίησης της ειδοποίησης της οικείας Δασικής Αρχής για την ετοιμοπαράδοτη ποσότητα των προϊόντων.

δ) Στην περίπτωση τμηματικής καταβολής του τιμήματος, ο πλειοδότης ή ο υπέρ ου η διάθεση, εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της έγκρισης, καταβάλλει υπέρ του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου, στην Τράπεζα της Ελλάδος ή στο Δημόσιο Ταμείο, το εν τρίτο (1/3) της αξίας των διατιθέμενων προϊόντων, τα δε υπόλοιπα δύο τρίτα (2/3) εντός έξι (6) μηνών, υπό τον όρο της προσκόμισης ισόποσης εγγυητικής επιστολής αναγνωρισμένης Τράπεζας εγγυώμενης την καταβολή υπέρ του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου, όπως ανωτέρω, με καταβολή του ποσού κάθε δόσης εντός τριών (3) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας εξόφλησής τους που ορίζεται στη διακήρυξη της δημοπρασίας ή στην εγκριτική διαταγή.

ε) Σε περίπτωση διάθεσης με ή χωρίς δημοπρασία τεχνικής ξυλείας δρυός καθώς και διάθεσης των προϊόντων ξύλου που παράγονται από τις Κρατικές Δασικές Βιομηχανίες, η τμηματική καταβολή του τιμήματος δύναται να γίνεται με κατάθεση εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της έγκρισης της δημοπρασίας ή της εγκριτικής διαταγής διάθεσης χωρίς δημοπρασία, ποσοστού ίσου προς δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας των ανωτέρω προϊόντων, του υπολοίπου καταβαλλόμενου εντός εννέα (9) μηνών από την κοινοποίηση της έγκρισης, υπό τον όρο της προσκόμισης ισόποσης εγγυητικής επιστολής, αναγνωρισμένης Τράπεζας, εγγυώμενης την καταβολή του ποσού κάθε μίας από τις δόσεις, όπως καθορίζεται στη σχετική διακήρυξη ή την εγκριτική διαταγή διάθεσης.

στ) Εντός τριών (3) ημερών από την καταβολή είτε ολόκληρης της αξίας των διατιθέμενων προϊόντων, είτε του ποσοστού αυτής, κατά τα υπό στοιχ. β’ της παρούσας παραγράφου, συντάσσεται από τον Προϊστάμενο της ΔΟΥ πωλητήριο έγγραφο, το οποίο και υπογράφεται από αυτόν και τον αγοραστή και ο τελευταίος παραλαμβάνει τα προϊόντα, κατά τα οριζόμενα σε αυτό.

ζ) Μετά την παρέλευση της δεκαήμερης προθεσμίας για την εν όλω ή εν μέρει καταβολή του τιμήματος των εκποιούμενων προϊόντων, αν ο αγοραστής δεν καταθέσει τούτο, εφ’ όσον μεν η διάθεση έγινε με δημοπρασία, τα προϊόντα αναπλειστηριάζονται σε βάρος του, εφ’ όσον δε η διάθεση έγινε με εγκριτική διαταγή, αυτός κηρύσσεται έκπτωτος.

Από την τελευταία αυτή περίπτωση εξαιρείται το Δημόσιο, τα ΝΠΔΔ και οι Οργανισμοί, οι οποίοι εποπτεύονται και επιχορηγούνται από το Δημόσιο.

Άρθρο ...**Οι δι’ αυτεπιστασίας ενεργούμενες καρπώσεις από δημόσια δάση**

[Άρθρο 125 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο : Διαγραφή του όρου «αγωγή» και εκσυγχρονισμός αυτού με τη φράση «αμοιβές για τη μεταφορά αυτών».

Οι δι’ αυτεπιστασίας ενεργούμενες καρπώσεις από δάση δημόσια ή που τελούν υπό τη διαχείριση του Δημοσίου εκτελούνται βάσει προϋπολογισμού της δαπάνης που απαιτείται για την εκτέλεσή τους, που συντάσσεται από τον αρμόδιο Δασάρχη και εγκρίνεται μαζί με τους προσαρτημένους σε αυτό πίνακες από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν σύμφωνης γνωμοδότησης του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών.

Προς δικαιολόγηση κονδυλίων που αναφέρονται στον προϋπολογισμό επισυνάπτεται στον προϋπολογισμό και ανάλυση τιμών των εργασιών που θα εκτελεστούν, στην οποία ειδικά για κάθε μία από αυτές ή για κάθε μονάδα όγκου ή βάρους των προϊόντων που θα παραχθούν υπολογίζεται το ποσό της δαπάνης που θα απαιτηθεί βάσει του ποσού των ημερομισθίων, τα οποία θα απαιτηθούν για την εκτέλεσή της, των αποστάσεων μεταφοράς και κάθε γενικά στοιχείου, το οποίο εισέρχεται στον υπολογισμό αυτό.

Στον προϋπολογισμό, που υποβάλλεται στο Υπουργείο, προσαρτάται επίσης πίνακας των συνήθως καταβαλλόμενων στην επαρχία ή τον τόπο υλοτομίας ημερομισθίων των εργατών των διαφόρων κατηγοριών και ειδικοτήτων καθώς και των αγωγίων των μεταφορικών αμαξών που χρησιμοποιούνται για τις μεταφορές, υποζυγίων ή οιοδήποτε άλλου είδους μεταγωγικών, στα οποία συμπεριλαμβάνεται και το ημερομίσθιο των οδηγών τους.

Επίσης ο Δασάρχης προσαρτά στον προϋπολογισμό της δαπάνης της εργασίας και πίνακα στον οποίο εμφανίζεται το ποσό των εργατών που θα απασχοληθούν σε αυτή κατ’ ειδικότητα και των μεταγωγικών αμαξών ή ζώων που θα χρησιμοποιηθούν.

Αφού εγκριθούν οι πίνακες αυτοί με τον προϋπολογισμό, ο Δασάρχης δεν δικαιούται να δαπανήσει επί πλέον του εγκριθέντος ποσού ή να καταβάλει ημερομίσθια ή αμοιβές για μεταφορά καθ’ υπέρβαση των αναφερομένων στον εγκριθέντα πίνακα, χωρίς νέα έγκριση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο ...**Έγκριση για την κάρπωση δάσους με αυτεπιστασία**

[Άρθρο 126 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο : Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

Αφού εγκριθεί το ποσό της δαπάνης που θα απαιτηθεί για την κάρπωση δάσους με αυτεπιστασία, δίδεται με διαταγή του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας προς τον αρμόδιο Δασάρχη έγκριση για την πραγματοποίησή της. Συγχρόνως το ως άνω Υπουργείο

εντέλλεται την εκ του Δημοσίου Ταμείου καταβολή στον Δασάρχη προπληρωμής έναντι απόδοσης λογαριασμού, η οποία δεν δύναται να υπερβαίνει τις πενήντα χιλιάδες (50.000) δραχμές.

Μετά την εξάντληση του ποσού αυτού ο Δασάρχης οφείλει να υποβάλει ταχέως μαζί με την απαιτούμενη κατάσταση εις διπλούν τα δικαιολογητικά των προς διενέργεια πληρωμών μαζί με τις αποδείξεις πληρωμής συντεταγμένα σε ανάλογο ένσημο χαρτί στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Εφ’ όσον η χορηγηθείσα προκαταβολή δεν ήταν αρκετή για την αποπεράτωση της κάρπωσης, με την υποβολή των δικαιολογητικών της το Υπουργείο εντέλλεται τη χορήγηση δεύτερης προκαταβολής προς τον Δασάρχη και καθ’ εξής μέχρι την αποπεράτωση της καρπώσεως.

Άρθρο ...

Ανάθεση επιστασίας της προς διενέργεια κάρπωσης

[Άρθρο 127 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Με την έναρξη τέτοιας απόληψης ο Δασάρχης ορίζει έναν από τους υπ’ αυτόν δασονόμους ή και ικανό δασοφύλακα, στον οποίο αναθέτει την επιστασία της προς διενέργεια κάρπωσης.

Ο Δασάρχης προβαίνει επίσης στην πρόσληψη των απαιτούμενων για την εκτέλεση της εργασίας εργατών. Η εκλογή των εργατών εναπόκειται στον Δασάρχη, ο οποίος δικαιούται να αποπέμψει κάθε εργάτη κακότεχνο, αμελή ή ανίκανο κατά την κρίση του. Μεταξύ εργατών ίσης ικανότητας και πείρας ο Δασάρχης υποχρεούται να αναθέσει εργασία σε εκείνον που την ανέλαβε με μικρότερο ημερομίσθιο, προτιμώμενων υπό ίσους όρους των εργατών που κατοικούν στους γύρω από το δάσος συνοικισμούς.

Άρθρο ...

Δήλωση εργατών για την ανάληψη της με αυτεπιστασία κάρπωσης

[Άρθρο 128 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Κάθε εργάτης πριν προσληφθεί στην εργασία οφείλει να υπογράψει δήλωση ότι δέχεται να εργασθεί στην με αυτεπιστασία ενεργούμενη κάρπωση δημοσίου δάσους με το ημερομίσθιο που καθορίσθηκε κατά τη συμφωνία μεταξύ αυτού και του δασάρχη ή του αρμοδίου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας. Οι δηλώσεις αυτές κατατίθενται στο Αρχείο του δασαρχείου. Αν ο εργάτης είναι αγράμματος, η δήλωσή του συντάσσεται παρουσία δύο μαρτύρων. Κάθε εργάτης εργαζόμενος σε κάρπωση δημοσίου δάσους ενεργουμένη με αυτεπιστασία φέρει κατά το δυνατόν μετ’ αυτού και κάθε εργαλείο, το οποίο είναι αναγκαίο για την εκτέλεση της εργασίας του, ήτοι πέλεκυ, κλαδευτήρι, σκοπάνη, πτύον και καθ’ εξής. Αν πρόκειται για μεταφορά δασικών προϊόντων οι εργαζόμενοι εργάτες μαζί με τους καρπούς τους και τα υποζύγια είναι υπεύθυνοι για τη συντήρηση και φύλαξή τους, μη δικαιούμενοι άλλης αποζημίωσης για οποιονδήποτε λόγο, εκτός από την καθορισθείσα στην έγγραφη δήλωσή τους για τη μίσθωση της εργασίας τους και τα ανήκοντα σε αυτούς μεταγωγικά.

Άρθρο .....**Υποβολή εβδομαδιαίας κατάστασης ημερομισθίων**

[Άρθρο 129 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Όσο διαρκεί η με αυτεπιστασία κάρπωση δημοσίου δάσους ο εποπτεύων την εργασία δασονόμος δασών ή δασοφύλακας οφείλει στο τέλος κάθε εβδομάδας να υποβάλλει στο Δασαρχείο ή Δασονομείο κατάσταση των ημερομισθίων των εργατών, οι οποίοι εργάστηκαν κατά την εβδομάδα που πέρασε, υπέχοντας ευθύνη για κάθε ανακρίβεια, η οποία αναγράφεται στην κατάσταση.

Ο Δασάρχης, αφού προηγουμένως ελέγξει την ακρίβεια και την πραγματικότητα των αριθμών της κατάστασης, ενεργεί την πληρωμή των εργατών βάσει αυτής και με αποδείξεις συντεταγμένες σε ανάλογο ένσημο χαρτί που προσκομίζονται από τους εργάτες που πληρώνονται.

Ο Δασάρχης συνευθύνεται με το εποπτεύον την εργασία δασικό όργανο για την ακρίβεια και την πραγματικότητα του περιεχομένου της κατάστασης. Για τον λόγο αυτό οφείλει να ασκεί έλεγχο στην όλη διεξαγωγή της εργασίας, ιδίως δε όσον αφορά τον αριθμό των απασχολουμένων σε αυτήν εργατών και μεταγωγικών και τον αριθμό των ημερών κατά τις οποίες αυτοί εργάζονται.

Άρθρο ...**Πρόσληψη εργατών κατ’ αποκοπή για τις με αυτεπιστασία καρπώσεις**

[Άρθρο 130 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Στις με αυτεπιστασία ενεργούμενες καρπώσεις δημοσίων δασών δύναται να προσληφθούν και εργάτες ή ομάδες εργατών που μισθοδοτούνται όχι με ημερομίσθιο αλλά κατ’ αποκοπή, ήτοι με μικροεργολαβίες που αφορούν επί μέρους έργα της όλης εργασίας και βάσει συμφωνητικού που συντάσσεται από τον Δασάρχη και τους εργάτες.

Η κατ’ αποκοπή ως άνω εκχώρηση εργασίας, δύναται να εφαρμοσθεί από τον Δασάρχη με έγκριση του Υπουργείου στις περιστάσεις κατά τις οποίες έτσι επιτυγχάνεται δαπάνη μικρότερη εκείνης, η οποία θα απαιτείτο, αν η εργασία εκτελείτο με ημερομίσθια.

Κατά τη διάρκεια της κατ’ αποκοπή εκτελούμενης εργασίας ο Δασάρχης δικαιούται να προκαταβάλλει στους εργαζόμενους υλοτόμους για την από αυτούς εκτελεσθείσα εργασία, η οποία βεβαιώνεται από το όργανο που εποπτεύει την εργασία, τα προς διατροφή μέσα, του προκαταβαλλόμενου ποσού εκπιπτομένου από την ολική αποζημίωση των εργατών κατά την αμέσως προσεχή πληρωμή.

Την παραλαβή των κατ’ αποκοπή πληρωμένων εργασιών για την οποία ισχύουν κατά τα λοιπά κατ’ αναλογία οι σχετικές διατάξεις του επομένου κεφαλαίου του παρόντος Κώδικα ενεργεί ο Δασάρχης, ο οποίος φέρει και την ευθύνη να παραδώσει προς την Επιτροπή της παραλαβής τα ποσά των δασικών προϊόντων, τα οποία υλοτομήθησαν, κατεσκευάστησαν ή συνελέγησαν από εργάτες πληρωθέντες κατ’ αποκοπή.

Η τελική πληρωμή των υλοτόμων έπεται της παραλαβής και ενεργείται βάσει τακτικών αποδείξεων.

Άρθρο ...**Παράδοση των αποληφθέντων δασικών προϊόντων σε Επιτροπή**

[Άρθρο 131 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Με την αποπεράτωση της με αυτεπιστασία καρπώσεως δημοσίου δάσους ενεργείται από τον Δασάρχη η παράδοση των αποληφθέντων δασικών προϊόντων σε Επιτροπή, της οποίας τα μέλη ορίζει εκάστοτε το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, συντασσομένου γι’ αυτό πρωτοκόλλου που υποβάλλεται στο Υπουργείο.

Εάν όμως ως λόγω του είδους των δασικών προϊόντων η παραγωγή τους είναι συνεχής και η αποθήκευση δύσκολη, η παράδοση δύναται να ενεργηθεί με έγκριση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας απ’ ευθείας από τον Δασάρχη στον αγοραστή των απολαμβανομένων δασικών προϊόντων που αναδείχθηκε με δημοπρασία, και ο έλεγχος κάρπωσης κανονίζεται σε αυτή την περίπτωση βάσει ειδικών οδηγιών που εκδίδει το Υπουργείο.

Άρθρο ...**Υποβολή απολογισμού της ενεργηθείσας από τον δασάρχη διαχείρισης**

[Άρθρο 132 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο: Διαγραφή του όρου «αγωγή» και εκσυγχρονισμός αυτού με τη φράση «αμοιβές για τη μεταφορά αυτών».

Μόλις λήξει η με αυτεπιστασία ενεργηθείσα κάρπωση, ο δασάρχης οφείλει να υποβάλει στο Υπουργείο τον απολογισμό της ενεργηθείσας από αυτόν διαχείρισης, στον οποίο εμφανίζονται χωριστά τα δαπανηθέντα ποσά σε ημερομίσθια, αμοιβές για μεταφορά τους και λοιπές δαπάνες προς προαγωγή, μεταφορά και παράδοση των αποληφθέντων δασικών προϊόντων καθώς και το ποσό τους κατ’ είδη και κατηγορίες, αν υπάρχουν τέτοια.

Αν η διάρκεια της κάρπωσης υπερβαίνει τον μήνα, ο δασάρχης οφείλει να υποβάλει στο τέλος κάθε μήνα κατάσταση, στην οποία να εμφανίζονται οι απασχοληθέντες στην εργασία εργάτες, τα χρησιμοποιηθέντα μεταγωγικά μέσα, η επακολουθήσασα δαπάνη σε ημερομίσθια, αμοιβές για μεταφορά τους και άλλα έξοδα καθώς και το ποσό των κατά τη διάρκεια του μήνα κατεργασθέντων, κατασκευασθέντων ή συλλεγέντων δασικών προϊόντων, με ένδειξη του ποσού το οποίο τυχόν παραδόθηκε στην Επιτροπή της παραλαβής ή στον τυχόν αναδειχθέντα αγοραστή. Στον υποβαλλόμενο στο Υπουργείο απολογισμό ή την κατάσταση του μήνα επισυνάπτονται και αντίγραφα των εβδομαδιαίων καταστάσεων του εποπτεύοντος την εργασία δασικού οργάνου, των οποίων τα πρωτότυπα μαζί με τις αποδείξεις των διαφόρων πληρωμών υποβάλλονται στο τέλος της εργασίας με γενική κατάσταση των όλων δαπανών εις διπλούν στο Υπουργείο προς συμψηφισμό του εκδοθέντος εντάλματος για την απόδοση λογαριασμού.

Άρθρο ...**Διεξαγωγή μειοδοτικών δημοπρασιών**

[Άρθρο 133 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Εφ’ όσον αποφασισθεί η απόληψη δασικών προϊόντων για λογαριασμό του Δημοσίου από δημόσια ή τελούντα υπό τη διαχείριση του Δημοσίου δάση, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή ο αρμόδιος Δασάρχης, κατόπιν διαταγής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διακηρύσσει μειοδοτική δημοπρασία για την εργολαβία της υλοτομίας, κατασκευής ή συλλογής των δασικών προϊόντων, τα οποία θα αποληφθούν για λογαριασμό του Δημοσίου. Η διακήρυξη θα πρέπει να λαμβάνει ευρεία δημοσιότητα με δημοσίευσή της ή τοιχοκόλληση δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν την εκτέλεση της δημοπρασίας.

Άρθρο .....**Διακήρυξη της δημοπρασίας**

[Άρθρο 134 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Η διακήρυξη παραπέμπει στους όρους του παρόντος Κώδικα και καθορίζει ακόμη τα εξής:

- α) Το δάσος και τις δασικές θέσεις, στις οποίες θα ενεργηθεί η απόληψη των δασικών προϊόντων, καθοριζόμενα ως προς την έκτασή τους και τα γνωστά όριά τους.
- β) Το είδος και το ποσό των δασικών προϊόντων τα οποία θ’ αποληφθούν, και αν είναι δυνατό τον αριθμό και τις διαστάσεις των υλοτομητέων δένδρων. Σε περίπτωση αποψιλωτικής υλοτομίας, την υλοτομητέα έκταση, η οποία αν είναι δυνατόν σημειώνεται πριν τη δημοπρασία στο έδαφος ευκρινώς με λίθινα ορόσημα ή άλλα σημεία με ελαιόχρωμα επί των εναπολειπομένων δέντρων του δάσους.
- γ) Τους ειδικούς τυχόν όρους υπό τους οποίους θα διενεργηθεί η δημοπρασία και η απόληψη των δασικών προϊόντων, τον χρόνο εντός του οποίου δέον να περατωθεί, τα χρονικά διαστήματα εντός των οποίων οφείλει να παραδίδει ο εργολάβος ορισμένες ποσότητες, εάν τα δασικά προϊόντα είναι κατεργασμένα ή όχι, τον βαθμό της κατεργασίας καθώς και τον τρόπο εκτέλεσης της κατεργασίας ή κατασκευής τους, αν παρίσταται προς τούτο ανάγκη.
- δ) Τον τόπο της παράδοσης των δασικών προϊόντων, αν δε πρόκειται περί ανθράκων, αν θα παραδοθούν χύμα ή σε σάκκους, σε αποθήκες ή στην ύπαιθρο καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια της παράδοσης.
- ε) Το ανώτατο όριο προσφοράς, το οποίο ορίζεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
- στ) Την ημέρα και ώρα της δημοπρασίας καθώς και τον τόπο ή τους τόπους, όπου αυτή θα διενεργηθεί και τις δημόσιες αρχές ενώπιον των οποίων θα ενεργηθεί.
- ζ) Αν η έγκριση του αποτελέσματος της δημοπρασίας επιφυλάχθηκε στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή ανατέθηκε στις αρχές που διενεργούν τη δημοπρασία.

Οι ως άνω λεπτομέρειες της εργολαβίας αναφέρονται στη διακήρυξη της δημοπρασίας μόνο εφ’ όσον δεν έχει συνταχθεί συγγραφή των ειδικών όρων της εργολαβίας, οπότε η διακήρυξη παραπέμπει σε αυτή με τη δήλωση ότι οι ενδιαφερόμενοι δύνανται να λάβουν γνώση αυτής προσερχόμενοι προς τούτο στο γραφείο του Δασαρχείου.

Άρθρο .....**Διενέργεια δημοπρασίας**

[Άρθρο 135 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Οι δημοπρασίες ενεργούνται εντός μίας ημέρας στην έδρα του οικείου Δασαρχείου ή και σε άλλη πόλη καθοριζόμενη στη διακήρυξη και διεξάγονται ενώπιον Επιτροπής αποτελούμενης από τον αντιπρόσωπο της διοικητικής αρχής, τον Δασάρχη, τον Προϊστάμενο της ΔΟΥ και τον ταμία. Στις πόλεις στις οποίες δεν συνεδρεύει με τον Δασάρχη διοικητική αρχή ή ταμίας, ο Ειρηνοδίκης αναπληρώνει τον καθένα από αυτούς ή και τους δύο. Τον τόπο και τη συγκρότηση της Επιτροπής της δημοπρασίας δύναται να κανονίζει και διαφορετικά με διαταγή του ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν σύμφωνης γνωμοδότησης του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών.

Δημοπρασία δύναται να ενεργηθεί ακόμα και εκτός της επαρχίας στην οποία βρίσκεται το δάσος της υλοτομίας και σε πόλεις οριζόμενες από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ενώπιον της διοικητικής αρχής, του τυχόν εδρεύοντος στην πόλη αυτή Δασάρχη, του Προϊσταμένου της ΔΟΥ και του Ταμία του τόπου στον οποίο αυτή ενεργείται, για την αναπλήρωση των οποίων ισχύουν οι διατάξεις της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

Κατά τη δημοπρασία οι αρχές που την ενεργούν φέρουν μαζί τους τη συγγραφή των ειδικών όρων της εργολαβίας, αν υπάρχει τέτοια, και θέτουν σε γνώση της τους μειοδότες, οι οποίοι υπογράφουν δήλωση σχετικά με αυτό. Η συγγραφή αυτή των ειδικών όρων της εργολαβίας συντάσσεται από τον αρμόδιο Δασάρχη και εγκρίνεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από σύμφωνη γνωμοδότηση σχετικά με αυτήν του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών και περιέχει τους ειδικούς όρους των υποχρεώσεων του εργολάβου, οι οποίοι δεν αναφέρονται στον παρόντα Κώδικα, είναι ανάγκη όμως να καθορισθούν οι λεπτομέρειές τους εκ των προτέρων προς αποφυγή διενέξεων μεταξύ εργολάβου και δασικών αρχών.

Άρθρο ...**Κατάθεση εγγύησης μειοδοτών σε δημοπρασία**

[Άρθρο 136 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο 1: Στο παρόν άρθρο λαμβάνει χώρα ο εκσυγχρονισμός των αναχρονιστικών όρων ως προς τον προσδιορισμό των ιδιοτήτων των προσώπων που δύνανται να συμμετάσχουν στην δημοπρασία.

Σχόλιο 2: Αναπροσαρμογή των εδαφίων σχετικά με τη χρηματική εγγύηση με σκοπό τον εκσυγχρονισμό της διάταξης.

Στη δημοπρασία γίνονται δεκτοί ως μειοδότες οι απολαμβάνοντες των αστικών και πολιτικών τους δικαιωμάτων επαγγελματίες υλοτόμοι, παρασκευαστές ξυλανθράκων ή ασβεστοποιοί, έχοντας καταβάλει κατά τους κείμενους νόμους κατά το έτος της απόληψης και το προηγούμενο τον φόρο επιτηδεύματος, αν καταθέσουν χρηματική ή τραπεζική εγγύηση ίση προς το εικοστό της κατά την προσφορά καταβληθησόμενης στον εργολάβο

που θα αναδειχθεί αποζημίωσης για το όλο ποσό των προς απόληψη και παράδοση δασικών προϊόντων.

Η χρηματική εγγύηση δίνεται με προσαγωγή γραμματίων του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων για παρακατάθεση σε αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού της εγγύησης, είτε χρεωγράφων εθνικών δανείων ίσης αξίας, που υπολογίζεται στην τρέχουσα αγοραία τιμή τους κατά την ημέρα της κατάθεσης, της εκτίμησης της τρέχουσας αξίας των χρεωγράφων υποκειμένης στην Επιτροπή που διενεργεί τη δημοπρασία.

Άρθρο ...

Κατάθεση δικαιολογητικών και προσφορών από τους μειοδότες

[Άρθρο 137 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο 1: Στο παρόν άρθρο λαμβάνει χώρα εκσυγχρονισμός του νομισματικού πλαισίου και αντικαθίσταται το νόμισμα των δραχμών με ευρώ και τα δέκατα της δραχμής με λεπτά του ευρώ.

Σχόλιο 2: Με σκοπό τον εκσυγχρονισμό της διάταξης ο όρος της «οκάς» στη β' περίπτωση αντικαθίσταται σε γραμμάρια (1 οκά = 1.280 γρ.). Ωστόσο παραμένει προβληματική η αναφορά στην εκατοντάδα.

Σχόλιο 3: Ζήτημα αναπροσαρμογής τίθεται στην γ' περίπτωση καθόσον 2 δραχμές ισοδυναμούν με ένα στατήρα.

Όσο διαρκεί η δημοπρασία οι μειοδότες πριν από κάθε προσφορά τους υποχρεούνται να καταθέσουν εις χείρας της Επιτροπής της δημοπρασίας τα πιστοποιητικά, την εγγύηση και εν γένει τα προβλεπόμενα από το άρθρο 117. Οι διδόμενες από αυτούς προσφορές αποτείνονται στον δημόσιο κήρυκα, ο δε τηρών τα πρακτικά υπάλληλος εγγράφει τις προσφορές αυτές κατά σειρά, όπως εκφωνούνται με το όνομα του μειοδότη. Οι προσφορές δίδονται προκειμένου περί των διαφόρων δασικών προϊόντων ως εξής:

- α) Για την ξυλεία σε ευρώ και λεπτά του ευρώ κατά κυβικό μέτρο.
- β) Για τους άνθρακες και τα καυσόξυλα σε ευρώ και λεπτά του ευρώ κατά εκατοντάδα γραμμαρίων.
- γ) Για την άσβεστο σε ευρώ και εκατοστά του ευρώ κατά στατήρα.

Για τα λοιπά δασικά προϊόντα το είδος τους κατά τη δημοπρασία προσφορών ορίζεται στη διακήρυξη, στην οποία δύναται επίσης και για τα ανωτέρω ρητά κατονομασθέντα δασικά προϊόντα να ορισθεί άλλο είδος προσφορών.

Αν πρόκειται για ξυλεία αποτελούμενη από κορμούς οι οποίοι μετά την υλοτομία δεν θα τύχουν κατεργασίας, αλλά θα παραδοθούν ακατέργαστες και αδιαίρετες, αφ' ου συγκεντρωθούν σε ορισμένες θέσεις του δάσους, οι προσφορές δίνονται κατά κορμό, σε ευρώ και λεπτά του ευρώ.

Οι προσφορές αυτές αναφέρονται στην ολική αποζημίωση του εργολάβου για την υλοτομία της ξυλώδους μάζας, την κατεργασία της στην οροζόμενη από τη διακήρυξη μορφή ή την κατασκευή των οριζόμενων από τη διακήρυξη προϊόντων, δαπάνη της συσκευασίας και μεταφοράς τους στον τόπο της παράδοσης και της καταμέτρησης αυτών και εν γένει για κάθε δαπάνη η οποία τυχόν θα απαιτηθεί προσθέτως μέχρι την παράδοση των δασικών προϊόντων στο Δημόσιο, του εργολάβου μη δικαιουμένου σε καμία άλλη

αποζημίωση για οποιοδήποτε λόγο και αιτία πλην της καθορισμένης επί τη βάσει του αποτελέσματος της δημοπρασίας αποζημίωσης.

Κατά τα λοιπά ισχύουν, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις περί διεξαγωγής των δημοπρασιών των άρθρων 104-122 του παρόντος κώδικα.

Άρθρο .....

Σύνταξη συμβολαίου εργολαβίας

[Άρθρο 138 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο : Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

Εντός τριών ημερών από την κοινοποίηση της έγκρισης στον τελευταίο μειοδότη, αυτός οφείλει να προβεί από κοινού με τον Δασάρχη στη σύνταξη του απαιτούμενου συμβολαίου εργολαβίας, στο οποίο ρητά αναφέρεται ότι γι’ αυτή ισχύουν οι διατάξεις του παρόντος Κώδικα, οι όροι της σχετικής διακήρυξης, οι οποίοι επαναλαμβάνονται στο συμβόλαιο καθώς και της συγγραφής των ειδικών όρων της εργολαβίας.

Στο συμβόλαιο αναφέρεται επίσης το πρόσωπο, το οποίο ο εργολάβος διορίζει αντίκλητό του στην έδρα του Δασαρχείου, ενώπιον του οποίου είναι ισχυρές για τον εργολάβο οι ενεργούμενες από τη δημόσια υπηρεσία κοινοποιήσεις που αφορούν την εργολαβία. Το πρόσωπο αυτό πρέπει να είναι Έλληνας πολίτης, ο οποίος απολαμβάνει τα πολιτικά του δικαιώματα και έχει μόνιμη κατοικία στην πόλη στην οποία εδρεύει ο Δασάρχης.

Στο συμβόλαιο της εργολαβίας προσαρτάται ως παράρτημά του και αντίγραφο της συγγραφής των ειδικών όρων της εργολαβίας. Αντίγραφο του συμβολαίου αυτού υποβάλλεται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Τα συμβολαιογραφικά έξοδα για τη σύνταξη του εργολαβικού συμβολαίου και την έκδοση του αντιγράφου βαρύνουν τον αναδειχθέντα εργολάβο καθώς επίσης και τα κηρύκεια, συνιστάμενα σε ένα επί τοις χιλίοις του ποσού της εργολαβίας, τα οποία δεν δύνανται σε κάθε περίπτωση να υπερβούν τις εκατό δραχμές για κάθε εργολαβία.

Σε περίπτωση αναβολής ή άρνησης πληρωμής των εξόδων αυτών, ο ταμίας επιδιώκει την είσπραξή τους κατά τις διατάξεις για την καταδίωξη καθυστερούμενων.

Άρθρο ...

Πρωτόκολλο εγκατάστασης

[Άρθρο 139 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Αν ο τελευταίος μειοδότης δεν προσέλθει εντός της ως άνω προθεσμίας για τη σύνταξη του εργολαβικού συμβολαίου κηρύσσεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας έκπτωτος της εργολαβίας και η δημοπρασία επαναλαμβάνεται σε βάρος του, ενώ η τυχόν ζημία του Δημοσίου εισπράττεται από την κατατεθειμένη από αυτό χρηματική εγγύηση.

Μετά την υπογραφή του εργολαβικού συμβολαίου ο εργολάβος εγκαθίσταται στον τόπο της εργασίας από τον Δασάρχη, στον οποίο λεπτομερώς περιγράφεται ο τρόπος της

υλοτομίας και της περαιτέρω κατεργασίας του υλοτομημένου υλικού καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια της εργασίας η οποία δεν προβλέπεται από τον παρόντα κώδικα και τη συγγραφή των ειδικών όρων της εργολαβίας. Το πρωτόκολλο αυτό υπογράφεται από τον Δασάρχη και τον εργολάβο και το ένα από τα αντίγραφα υποβάλλεται από τον Δασάρχη στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ενώ το άλλο κατατίθεται στο αρχείο του Δασαρχείου και το τρίτο παραδίδεται στον εργολάβο.

Αν ο εργολάβος αρνηθεί να υπογράψει το πρωτόκολλο της εγκατάστασης ή διαφωνήσει προς τον Δασάρχη ως προς τις λεπτομέρειες της εργασίας, είτε κατά την πρώτη του εγκατάσταση είτε και κατά τη διάρκεια των εργασιών, για τη διαφωνία αυτή αποφαινεται υποχρεωτικά για τον εργολάβο ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από πρόταση του αρμόδιου επιθεωρητή και γνωμάτευση του Δασικού Συμβουλίου.

Άρθρο .....

Απαγόρευση μεταβολής εργολαβικού συμβολαίου

[Άρθρο 140 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Αφού υπογραφεί το εργολαβικό συμβόλαιο δεν επιτρέπεται καμία μεταβολή στους όρους της εργολαβίας, είτε ως προς τον χρόνο παράδοσης των προϊόντων είτε ως προς οποιαδήποτε άλλη λεπτομέρεια χωρίς δικαιολογημένη αιτία που βεβαιώνεται σε σχετική έκθεση του αρμόδιου Προϊστάμενου της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και σύμφωνη γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών.

Άρθρο .....

Εφαρμοστέες διατάξεις

[Άρθρο 141 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Η εργολαβία υπόκειται στους όρους του παρόντος Κώδικα, η δε εκτέλεση των έργων όσον αφορά τις υλοτομίες, ενεργείται κατά τας διατάξεις του **Κεφαλαίου Α΄ του Μέρους ΙΙΙ** του παρόντος Κώδικα και τις λοιπές κείμενες διατάξεις περί δασών, εφ’ όσον δεν προβλέπεται διαφορετικά στην αρχική διακήρυξη και το εργολαβικό συμβόλαιο.

Άρθρο .....

Κυρώσεις σε εργολάβους

[Άρθρο 142 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο : Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

Αν ο εργολάβος κατά τις περιπτώσεις στις οποίες ενεργείται προσήμανση των υλοτομητέων δένδρων, υλοτομήσει δένδρα μη προσεσημασμένα, ασχέτως προς την

ποινική του δίωξη, υπόκειται σε πληρωμή προς το Δημόσιο αποζημίωσης πεντακοσίων (500) δραχμών για κάθε δέντρο που υλοτομήθηκε χωρίς προηγούμενη προσήμανση.

Αν ο εργολάβος στις περιπτώσεις της σποράδην υλοτομίας ενεργήσει υλοτομία αποψιλωτική ή στις περιπτώσεις της αποψιλωτικής υλοτομίας ενεργήσει τέτοια υλοτομία σε άλλη θέση από την καθορισθείσα στο πρωτόκολλο εγκατάστασής του, άσχετα με την ποινική του δίωξη, υπόκειται σε πληρωμή στο Δημόσιο αποζημίωσης πεντακοσίων (500) δραχμών για κάθε στρέμμα που αποψιλώθηκε παρά τα διατεταγμένα.

Αν ο εργολάβος ενεργήσει αποψιλωτική υλοτομία παρά τους όρους της εργολαβίας ή ενεργήσει τέτοια πληρωμή, τις περιπτώσεις που η υλοτομία ενεργείται αποψιλωτικά ή εγκαταλείπει στην αποψιλωθείσα έκταση δένδρα ή πρέμνα μη υλοτομημένα στο κανονικό ύψος, ο Δασάρχης υποχρεούται να μηνύσει τον εργολάβο για παράνομη υλοτομία και ενεργεί με αυτεπιστασία την υλοτομία και κατεργασία των εγκαταλειφθεισών δένδρων και πρέμνων, σε βάρος του εργολάβου, μετά από έγκριση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Αν ο εργολάβος προξενήσει στο δάσος ή τα νεόφυτά του ζημιές, άσχετα προς την ποινική του δίωξη, υποχρεούται να καταβάλει στο Δημόσιο ανάλογη αποζημίωση.

Το ποσό των ως άνω αποζημιώσεων καθορίζεται από Επιτροπή οριζόμενη από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία δύναται να συμπίπτει με την Επιτροπή εξελέγγεως και παραλαβής των δασικών προϊόντων. Η Επιτροπή αυτή αποφαινεται σχετικά με το ποσό της καταβλητέας στο Δημόσιο αποζημίωσης με πρωτόκολλο υπογεγραμμένο από όλα τα μέλη της και υποβαλλόμενο στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Ο εργολάβος καλείται από τον Δασάρχη εγγράφως να διορίσει τον αντιπρόσωπό του στην ως άνω Επιτροπή, το δε περί τούτου έγγραφο κοινοποιείται στον εργολάβο ή στον αντίκλητό του στην έδρα του Δασαρχείου από την αστυνομική αρχή με απόδειξη και κατά τα καθοριζόμενα στο **άρθρο 121** σε περίπτωση άρνησής του να παραλάβει το περί τούτου έγγραφο.

Αν εντός πέντε ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης αυτής ο εργολάβος δεν διορίσει αντιπρόσωπό του ή ο διορισμένος από αυτόν αντιπρόσωπος, αν και προσκλήθηκε, δεν μετέβη επί τόπου με τα μέλη της Επιτροπής, η ως άνω Επιτροπή προβαίνει και χωρίς αυτόν στον καθορισμό της καταβλητέας από τον εργολάβο αποζημίωσης στο Δημόσιο.

Αν ο εργολάβος ή ο αντιπρόσωπός του διαφωνήσει με την απόφαση της Επιτροπής, δύναται να υποβάλει ενστάσεις κατά του πρωτοκόλλου της Επιτροπής προς το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το οποίο, μετά από γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών, αποφαινεται οριστικά και αμετάκλητα για αυτές.

Το κατά τα ανωτέρω καθορισθέν ποσό της προς το Δημόσιο καταβλητέας αποζημίωσης εκπίπτει από το ποσό το οποίο ο εργολάβος θα λάβει από το Δημόσιο για την εκτέλεση των εργασιών τις οποίες αφορά η εργολαβία και, αν αυτό δεν αρκεί, από την κατατεθειμένη από τον εργολάβο εγγύηση. Εάν και η χρηματική εγγύηση δεν αρκεί για την αποπληρωμή της απαίτησης του Δημοσίου κατά του εργολάβου, το υπόλοιπο βεβαιώνεται από τον Δασάρχη και τον Προϊστάμενο της ΔΟΥ και εισπράττεται από τον εργολάβο διοικητικά κατά τις διατάξεις για την είσπραξη δημοσίων εσόδων.

Άρθρο .....**Όροι εργολαβίας**

[Άρθρο 143 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928, Άρθρο 144 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο 1: Ο δασικός φόρος που προβλέπεται στα άρθρα 160-182 του Δασικού Κώδικα καταργήθηκε με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του οποίου η κατάργηση του δασικού φόρου έχει ως σκοπό την αποφυγή της υπαγωγής σε διπλή φορολόγηση των δασικών προϊόντων, διότι είχε επιβληθεί ήδη ΦΠΑ σε αυτά. Για το λόγο αυτό λαμβάνει χώρα αναδιατύπωση της διάταξης με απαλοιφή των αναφορών στο φόρο.

Σχόλιο 2: Λαμβάνει χώρα συγχώνευση των ως άνω άρθρων καθώς και τα δύο αναφέρονται στις υποχρεώσεις των εργολάβων και σχετική αναρίθμηση.

1. Ο εργολάβος που ενεργεί την αναληφθείσα από αυτόν υλοτομία, αφού εγκατασταθεί αρμοδίως στη θέση της υλοτομίας, δύναται να κάνει έναρξη της εργασίας, εφ’ όσον το εις χείρας του πρωτόκολλο εγκατάστασης είναι ισχυρό, όπως και η υλοτομία την οποία αυτός ενεργεί για λογαριασμό του Δημοσίου θεωρείται νόμιμη, εφ’ όσον συμμορφώνεται με τις διατάξεις των όρων του παρόντος Κώδικα, της διακήρυξης της δημοπρασίας και της συγγραφής των ειδικών όρων εργολαβίας.
2. Ο εργολάβος υπέχει έναντι του Δημοσίου όλες τις υποχρεώσεις όσον αφορά την προστασία του δάσους από τους κινδύνους που το απειλούν, την εποπτεία της Δασικής Αρχής στο εργατικό προσωπικό του, την τήρηση των δικαιωμάτων του Δημοσίου στο δάσος και καθ’ εξής, τις οποίες υπέχουν και οι ενοικιαστές του αποκλειστικού δικαιώματος υλοτομίας εντός δημοσίων δασών, δυνάμει των όρων του **Κεφαλαίου Α’ του Μέρους ΙΙΙ** του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο ...**Απαγόρευση εκχώρησης της εργολαβίας**

[Άρθρο 145 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Η ολική ή μερική εκχώρηση της εργολαβίας σε τρίτους απαγορεύεται. Το Δημόσιο δεν αναγνωρίζει κανέναν άλλον εργολάβο για την εκτέλεση της με δημοπρασία εκδοθείσας εργασίας εκτός του κατά τη δημοπρασία ανακηρυχθέντος τελευταίου μειοδότη, ο οποίος υπέγραψε και το συμβόλαιο της εργολαβίας και είναι ο μόνος υπεύθυνος έναντι του Δημοσίου για κάθε ζημία η οποία προκύπτει στο δάσος της υλοτομίας ή στα παρακείμενα δάση κατά την εκτέλεση έργων.

Αν ο εργολάβος περιήλθε σε αδυναμία να αποπερατώσει την εργασία την οποία ανέλαβε ή, σε περίπτωση θανάτου του, οι κληρονόμοι του δεν αποπερατώσουν την αναληφθείσα από αυτόν κάρπωση, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ορίζει επιτροπή κατά τις διατάξεις του **άρθρου 142**, η οποία προβαίνει στην εκκαθάριση της οικονομικής

κατάστασης του εργολάβου έναντι του Δημοσίου όσον αφορά την εργολαβία. Ταυτόχρονα το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας διατάσσει τη σε βάρος του εργολάβου διεξαγωγή νέας δημοπρασίας προς πραγματοποίηση με εργολαβία και του υπολοίπου της αρχικής κάρπωσης την οποία αφορά η εργολαβία. Αν η δημοπρασία αυτή αποβεί άγονη, το Υπουργείο διατάσσει τη με αυτεπιστασία πραγματοποίηση της υπόλοιπης κάρπωσης για λογαριασμό και σε βάρος του εργολάβου.

Βάσει των αποτελεσμάτων της δεύτερης δημοπρασίας ή της με αυτεπιστασία πραγματοποίησης της υπόλοιπης κάρπωσης και του πρωτοκόλλου της ως άνω Επιτροπής ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνωμάτευση του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών, εκκαθαρίζει τις έναντι του εργολάβου απαιτήσεις του Δημοσίου και διατάσσει την πληρωμή του τυχόν οφειλόμενου ποσού προς τον αρχικό εργολάβο ή σε περίπτωση θανάτου του, τους κληρονόμους του, μετά την αφαίρεση των έναντι του εργολάβου απαιτήσεων του Δημοσίου από το πληρωτέο ποσό.

Αν όμως το προς τον εργολάβο καταβλητέο ποσό για την εκτέλεση των έργων δεν αρκεί για την κάλυψη των απαιτήσεων του Δημοσίου, το υπόλοιπο κρατείται από την κατατεθειμένη εγγύηση του εργολάβου. Αν και έτσι δεν καλύπτεται η απαίτηση του Δημοσίου, το υπόλοιπο του εργολάβου, εφ’ όσον ζει, εισπράττεται από αυτόν διοικητικά κατά τις διατάξεις περί είσπραξης δημοσίων εσόδων, ενώ σε περίπτωση θανάτου του απαιτείται από τους κληρονόμους του με τακτική αγωγή.

Άρθρο .....

Συμμόρφωση εργολάβου στις οδηγίες του δασάρχη Συνέπειες μη συμμόρφωσης

[Άρθρο 146 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

-Ο εργολάβος οφείλει να συμμορφώνεται σε όλα με τις υποδείξεις και οδηγίες του αρμόδιου Δασάρχη σε σχέση προς την υλοτομία, την κατεργασία ή κατασκευή των δασικών προϊόντων τα οποία αφορά η εργολαβία, τη μεταφορά και αποθήκευσή τους, ενώ ο Δασάρχης δικαιούται να διατάξει τη διακοπή της εργασίας, αν από τον τρόπο εκτέλεσης των έργων επέρχεται βλάβη στο δάσος ή παραβλάπτεται η ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων.

Αν ο εργολάβος αρνείται να εκτελέσει τις οδηγίες του Δασάρχη προβάλλοντας υπέρογκη βλάβη ή οποιονδήποτε άλλο λόγο, για τη μεταξύ Δασάρχη και εργολάβου διαφωνία αποφασίζει το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών και η σχετική απόφαση του Υπουργού είναι υποχρεωτική για τον εργολάβο, ενώ βεβαιώνεται με επιτόπου μετάβαση του Προϊστάμενου της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή της Επιτροπής επί της παραλαβής και εξελέγχεως της εργασίας ότι ο εργολάβος παρέβη τους όρους του παρόντος Κώδικα, του εργολαβικού συμβολαίου ή του πρωτοκόλλου εγκατάστασης ή βεβαιώνεται από τον Δασάρχη ότι αυτός εμπορεύθηκε μέρος των κατασκευασθέντων από αυτόν δασικών προϊόντων, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να κηρύξει τον εργολάβο έκπτωτο, οπότε η κατατεθείσα από τον εργολάβο εγγύηση περιέρχεται στο Δημόσιο, ανεξάρτητα ποινικής δίωξης για τις υλοτομίες ή φθορές κατά παράβαση των κανονισμένων, ενώ τα υλοτομηθέντα ή συγκομισθέντα από αυτόν δασικά προϊόντα

θεωρούνται υπέγγυα για την καταβολή τυχόν σε βάρος του εργολάβου καταλογιζόμενων αποζημιώσεων.

Ο Δασάρχης στην περιφέρεια του οποίου εκτελείται υλοτομία απ’ ευθείας από το Δημόσιο με εργολαβία οφείλει να ασκεί τον απαιτούμενο έλεγχο επί των εκτελούμενων έργων, για την καλή εκτέλεση των οποίων φέρει ατομική ευθύνη.

Άρθρο .....

Τρόπος εκτέλεσης εργολαβίας

[Άρθρο 147 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Ο εργολάβος οφείλει να εκτελεί την υλοτομία και κατεργασία ή κατασκευή των προϊόντων τα οποία αφορά η εργολαβία σύμφωνα με τους όρους του παρόντος Κώδικα, της συγγραφής των ειδικών όρων της εργολαβίας, της σχετικής διακήρυξης και του εργολαβικού συμβολαίου και κατά τους κανόνες της υλοχρηστικής.

Η ξυλεία πρέπει να φέρεται με την κατεργασία στη μορφή την οποία συνήθως έχει το είδος το οποίο αναφέρεται στη διακήρυξη και στο εργολαβικό συμβόλαιο.

Αν πρόκειται για άνθρακες ή άσβεστο, πρέπει η καύση τους να είναι τελεία και το παραδιδόμενο ποσό να είναι καθαρό από λίθους, χώμα και άλλα παραμίγματα, ξηρό από υγρασία, όχι βεβλαμμένο και να μην περιέχει θρύμματα ή σκόνη από το ίδιο είδος ή τέφρα.

Ιδίως οι άνθρακες απορρίπτονται κατά την παράδοση από την οικεία Επιτροπή:

- 1) Αν περιέχουν σκόνη από το ίδιο είδος πέραν του 5% και
- 2) Αν είναι βρεγμένοι.

Η εκτίμηση των περιστατικών αυτών απόκειται στην αντίληψη των μελών της Επιτροπής, τα οποία δύνανται, αν κρίνουν αναγκαίο, να εξακριβώσουν τα περιστατικά αυτά και πειραματικά.

Άρθρο .....

Κάλυψη δαπανών εργολάβου

[Άρθρο 148 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο: Η φράση «...να διαθέση άνευ ετέρας αποζημιώσεως τους απαιτούμενην δι’ ημερομισθία εργατών δαπάνην κατά την πα απαιτηθώσιν, ...» αποτελεί νομοτεχνικό σφάλμα του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928 ως προς τη διατύπωση και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατή η ακριβής απόδοση του αληθούς περιεχομένου της διάταξης. Το ζήτημα τελεί υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

Ο εργολάβος δεν δικαιούται σε πληρωμή ή αποζημίωση από το Δημόσιο για τις δαπάνες τις οποίες τυχόν καταβάλει για να προμηθευτεί τα απαιτούμενα εργαλεία για την εκτέλεση της αναληφθείσας από αυτόν εργασίας, να εκμισθώσει ή κατασκευάσει τις αναγκαίες για την εκτέλεση των έργων εγκαταστάσεις, προς αποθήκευση και μεταφορά των δασικών προϊόντων, των οποίων την κάρπωση ανέλαβε για λογαριασμό του Δημοσίου, να επισκευάσει, αν παρίσταται ανάγκη προς τούτο τις υπάρχουσες οδούς, να κατασκευάζει νέες τέτοιες, να εγκαταστήσει ξυλόδρομους, σύρτες και οποιαδήποτε άλλα

μέσα μεταφοράς όσα προβλέπονται και περιγράφονται λεπτομερώς στη σχετική διακήρυξη και το εργολαβικό συμβόλαιο ή και αν αυτά δεν προβλέπονται ακόμη, αρκεί να είναι αναγκαία και απαραίτητα για να μεταφερθούν εμπρόθεσμα τα δασικά προϊόντα τα οποία αφορά η εργολαβία στον τόπο όπου πρέπει να παραδοθούν στο Δημόσιο.

Επιπρόσθετα υποχρεούται ο εργολάβος, αν πρόκειται για την κατασκευή ανθράκων, να διαθέση άνευ ετέρας αποζημιώσεως τους απαιτούμενην δι' ημερομίσθια εργατών δαπάνην κατά την πα απαιτηθώσιν μέχρι να παραδοθούν οι άνθρακες στο Δημόσιο και παραληφθούν αρμοδίως. Επίσης υποχρεούται ο εργολάβος να καταβάλει την απαιτούμενη για ημερομίσθια εργατών δαπάνη κατά την παράδοση των δασικών προϊόντων προς καταμέτρηση ή ζύγισή τους.

Άρθρο .....

Φύλαξη δασικών προϊόντων μέχρι την παράδοσή τους στο Δημόσιο

[Άρθρο 149 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Η αποθήκευση και φύλαξη των δασικών προϊόντων μέχρι την παράδοσή τους στο Δημόσιο βαρύνει τον εργολάβο. Ο τρόπος όμως εγκατάστασης των αποθηκών ορίζεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατόπιν πρότασης του αρμόδιου Δασάρχη, κατά τρόπο ώστε να προλαμβάνονται ενδεχόμενες καταχρήσεις.

Αν για την κατασκευή καλυβών ή παραπηγμάτων προς αποθήκευση των δασικών προϊόντων ή διαμονή των εργατών απαιτηθεί υλοτομία μικρής ποσότητας ξυλείας από δημόσιο δάσος, δύναται το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας να επιτρέψει στον εργολάβο την υλοτομία της και χωρίς δημοπρασία, με καταβολή μισθώματος που καθορίζεται μετά από γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών.

Άρθρο ...

Περιορισμοί στην άσκηση της εργολαβίας

[Άρθρο 150 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Ο εργολάβος δεν δύναται να κάνει για τον εαυτό του ή για τους εργάτες του χρήση των δασικών προϊόντων, των οποίων την υλοτομία, κατασκευή ή συλλογή έχει αναλάβει εργολαβικά, ούτε να τα διαθέσει, εν όλω ή εν μέρει, στο εμπόριο ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, υποχρεούμενος να παραδώσει όλο το υπ' αυτού υλοτομηθέν, κατασκευασθέν ή συλλεγέν ποσό στις εντεταλμένες την παραλαβή του δημόσιες αρχές κατά τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

Τέτοια προϊόντα που χρησιμοποιούνται από τον εργολάβο ή τους εργάτες του για ίδια χρήση ή μεταφερόμενα σε άλλο ή τον προς παράδοσή τους ορισθέντα τόπο και πριν την οριστική τους παραλαβή, θεωρούνται προϊόν παράνομης υλοτομίας, υπόκεινται σε κατάσχεση και ο μεταφέρων αυτά καθώς και ο εργολάβος υπόκεινται σε ποινική δίωξη.

Άρθρο .....**Υποχρέωση εργολάβου για πληρωμή των εργατών**

[Άρθρο 151 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Ο εργολάβος οφείλει να πληρώνει τους εργάτες του τακτικά κάθε εβδομάδα ή δεκαπενθήμερο. Σε περίπτωση καθυστέρησης του εργολάβου σχετικά με την πληρωμή, η οποία βεβαιώνεται με έκθεση του Δασάρχη, δύναται το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας να διατάξει την πληρωμή των καθυστερούμενων ημερομισθίων, με συνάνειση, για το ποσό κάθε πληρωμής, ενώ για λογαριασμό του εργολάβου και την έκπτωση του καταβληθέντος ποσού από την πρώτη μετά τούτο προς αυτόν πληρωμής για εκτελεσθείσα εργασία.

Άρθρο .....**Παράδοση δασικών προϊόντων της εργολαβίας**

[Άρθρο 152 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Η παράδοση των δασικών προϊόντων τα οποία αφορά η εργολαβία γίνεται ή εφ’ άπαξ και εντός της οριζόμενης προς τούτο στη διακήρυξη και το εργολαβικό συμβόλαιο προθεσμίας ή τμηματικά εντός χρονικών ορίων καθορισμένων επίσης στις ως άνω πράξεις.

Παράταση των προθεσμιών αυτών δύναται να χορηγήσει εφ’ άπαξ το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν γνωμοδότησης του Συμβουλίου των Δασών, και μόνο εφ’ όσον, κατόπιν έκθεσης των αρμόδιων δασικών αρχών, βεβαιώνεται ότι ο εργολάβος δεν μπόρεσε να εκπληρώσει εμπρόθεσμα τις υποχρεώσεις του για λόγους ανεξάρτητους από τη θέλησή του.

Αν παρέλθει η νόμιμη προθεσμία χωρίς ο εργολάβος να παραδώσει το ποσό των αναληφθέντων από αυτόν δασικών προϊόντων, κηρύσσεται έκπτωτος της εργολαβίας και ενεργείται κάρπωση του μη παραδοθέντος από αυτόν ποσού από το Δημόσιο είτε με δεύτερη εργολαβία είτε και με αυτεπιστασία, με εφαρμογή σε βάρος του αρχικού εργολάβου των διατάξεων του άρθρου 145 του παρόντος Κώδικα.

Το ποσό το οποίο παραδίδει συνολικά ο εργολάβος δύναται να διαφέρει από το ποσό των δασικών προϊόντων, την υλοτομία, κατασκευή ή συλλογή των οποίων ανέλαβε δέκα τοις εκατό (10%) λιγότερο ή είκοσι τοις εκατό (20%) επιλέον του όλου ποσού.

Αν το ποσό των παραδοθέντων από τον εργολάβο δασικών προϊόντων είναι μικρότερο του ενενήντα τοις εκατό (90%) του ποσού της εργολαβίας, ο εργολάβος υποχρεούται να κατασκευάσει ή υλοτομήσει και το υπόλοιπο ποσό μέχρι συμπλήρωσης του ποσού το οποίο αφορά η εργολαβία, τασσομένης σε αυτόν από τον αρμόδιο Δασάρχη, με έγκριση του Υπουργείου, ορισμένης αλλ’ ανάλογης πάντοτε προθεσμίας.

Αν όμως το κατασκευασθέν ή υλοτομηθέν από τον εργολάβο ποσό προϊόντων είναι ανώτερο πλέον του είκοσι τοις εκατό (20%) του ποσού της εργολαβίας, το ποσό τούτο παραλαμβάνεται από την Επιτροπή παραλαβής, αλλά χωρίς αποζημίωση του εργολάβου, ο οποίος θεωρείται, αν βεβαιώνεται δόλος ή βαριά αμέλεια, και ως παράνομα υλοτομήσας και διώκεται ποινικά.

Αν ο εργολάβος εγκατέλειψε στο δάσος ποσό δασικών προϊόντων υλοτομηθέν ή κατασκευασθέν από αυτόν καθ’ υπέρβαση, το ποσό αυτό κατάσχεται και ο εργολάβος διώκεται ποινικά για παράνομη υλοτομία.

Άρθρο .....

Προσωπική ευθύνη εργολάβου έναντι του Δημοσίου

[Άρθρο 153 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Για κάθε παράβαση των όρων του παρόντος Κώδικα ο εργολάβος ευθύνεται έναντι του Δημοσίου προσωπικά, έστω και αν η παράβαση διαπράχθηκε από τους επιστάτες, υπηρέτες ή εργάτες του, εν γνώσει ή εν αγνοία του.

Άρθρο .....

Λύση εργολαβίας από το Δημόσιο

[Άρθρο 154 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Το Δημόσιο δύναται ανά πάσα στιγμή και για οποιοδήποτε λόγο και αιτία να λύσει την εργολαβία και να απαλλάξει τον εργολάβο από τις υποχρεώσεις του, επιστρέφοντας σε αυτόν την κατατεθειμένη από αυτόν εγγύηση, χωρίς από αυτό να γεννώνται υπέρ του εργολάβου οποιαδήποτε δικαιώματα.

Αν στο μεταξύ αυτός υπέστη δαπάνες προς εκτέλεση των αναληφέντων από αυτόν έργων, το ποσό της καταβλητέας σε αυτόν αποζημίωσης ορίζεται διοικητικά από Επιτροπή συγκροτούμενη κατά τις διατάξεις του άρθρου 142 του παρόντος Κώδικα, οι οποίες ισχύουν και όσον αφορά τη δικαιοδοσία του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών για την απόφαση επί των αντιρρήσεων του εργολάβου ή του αντιπροσώπου του στην Επιτροπή.

Άρθρο ...

Παραλαβή των με εργολαβία υλοτομούμενων ή κατεργαζόμενων δασικών προϊόντων - Πληρωμή εργολάβου - Σχετικές διοικητικές ενέργειες

[Άρθρο 155 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Για τον έλεγχο των υλοτομιών που ενεργούνται από το Δημόσιο με εργολαβίες κατά τους όρους του παρόντος Κώδικα, ισχύουν οι διατάξεις περί του τρόπου της υλοτομίας κ.λπ. και οι σχετικές δασικές αστυνομικές διατάξεις του παρόντος Κώδικα. Ο Δασάρχης υποχρεούται να υποβάλλει ανά μήνα αντίγραφο των κατά τις διατάξεις αυτές υποβαλλόμενων σε αυτόν από τους αρμόδιους δασοφύλακες εβδομαδιαίων δελτίων, με συνοπτική κατάσταση για κάθε μήνα. Επιπλέον ο Δασάρχης υποχρεούται να τηρεί και ιδιαίτερο βιβλίο παραγωγής και κίνησης των με εργολαβία υλοτομούμενων, κατασκευαζόμενων ή συλλεγόμενων δασικών προϊόντων.

Άρθρο .....

Έλεγχος δασικών προϊόντων
[Άρθρο 156 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Η εξέλεγχη του ποσού των παραδιδόμενων δασικών προϊόντων ενεργείται κατά τις ισχύουσες οδηγίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας «περί εξελέγχσεως των δασικών προϊόντων». Η ξυλεία, για να είναι εύκολη η καταμέτρησή της, τοποθετείται από τον εργολάβο σε στοιβάδες και κατά ομοειδείς κατηγορίες και κλάσεις πάχους και μήκους. Για τους άνθρακες, η εξέλεγχη ενεργείται με ζύγιση και ο Δασάρχης υποχρεούται για τον έλεγχο να αντιπαραβάλει το αποτέλεσμα της ζύγισης με την προγενέστερη τυχόν ενεργηθείσα τμηματική ζύγισή τους κατά την πρόχειρη παραλαβή των ανθράκων στον τόπο συγκέντρωσής τους προς εξέλεγχη και παραλαβή, με την τήρηση για το σκοπό αυτό από τον παραλαμβάνοντα δασικό υπάλληλο βιβλίου πρόχειρης παραλαβής. Ο ίδιος έλεγχος δύναται να γίνει και με εκτίμηση του βάρους των ανθράκων με καταμέτρηση του όγκου τους είτε στις ανθρακοκαμίνους είτε και εντός των αποθηκών.

Τυχόν παρουσιαζόμενη διαφορά του βάρους των ανθράκων μεταξύ του ποσού παραλαβής και αποθήκευσης και του ποσού παράδοσης είναι ανεκτή λόγω διαφοράς της υγρασίας, αν δεν υπερβαίνει το 5%. Η ενεργούσα την παραλαβή Επιτροπή αποφαινεται αν η παρουσιαζόμενη διαφορά βάρους δικαιολογείται ή όχι και προτείνει την έκπτωση του αιτιολογημένα ελλείποντος ποσού από το βιβλίο παραλαβής αποθήκευσης.

Τα ίδια ισχύουν κατ’ αναλογία και για τον ασβέστη.

Άρθρο .....**Μη παραλαβή δασικών προϊόντων**

[Άρθρο 157 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Αν τα παραδιδόμενα δασικά προϊόντα δεν ανταποκρίνονται στους όρους της εργολαβίας και στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα, η Επιτροπή δικαιούται να μην προβεί στην παραλαβή τους. Σε αυτή την περίπτωση συντάσσεται έκθεση για αυτό, στην οποία εκτίθενται και οι λόγοι της μη παραλαβής, η οποία αφού υπογραφεί από όλα τα μέλη της Επιτροπής, υποβάλλεται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Το Υπουργείο, αν το προς παράδοση προϊόν παρουσιάζει ελλείψεις που δύνανται να εξαλειφθούν με συμπληρωματική κατεργασία ή άλλο τρόπο, εκπίπτει από την καταβλητέα στον εργολάβο αποζημίωση ποσό ανάλογο, μετά από πρόταση της Επιτροπής της παραλαβής και διατάσσει την παραλαβή των απορριφθέντων από την Επιτροπή δασικών προϊόντων.

Αν τα προς παράδοση δασικά προϊόντα δεν ανταποκρίνονται στους όρους της εργολαβίας, κρατούνται υπέγγυα καθώς και η κατατεθείσα από τον εργολάβο εγγύηση, ενώ απαιτείται από τον εργολάβο η προς το Δημόσιο προσγενόμενη ζημία από τη μη εκπλήρωση των όρων της εργολαβίας με τακτική αγωγή. Αν δε υπόκεινται αυτά σε φθορά ή απώλεια, εκποιούνται υπέρ του Δημοσίου.

Αν ο εργολάβος παρέβη τους όρους του άρθρου 144 ή και άλλων σχετικών διατάξεων του παρόντος Κώδικα, η Επιτροπή της παραλαβής προβαίνει σε εκτίμηση των προσγενόμενων

στο δάσος ζημιών και τον προσδιορισμό της καταβλητέας αποζημίωσης με μνεία που γίνεται στο συντασσόμενο από αυτή πρωτόκολλο.

Άρθρο .....

Πληρωμή εργολάβου

[Άρθρο 158 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Η πληρωμή του εργολάβου ενεργείται με τακτικό ένταλμα πληρωμής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας που εκδίδεται βάσει του πρωτοκόλλου παράδοσης και παραλαβής των υλοτομηθέντων, κατασκευασθέντων ή συλλεγέντων δασικών προϊόντων και καταστάσεων που συντάσσονται από τον Δασάρχη εις διπλούν και υποβάλλονται με το πρωτόκολλο παραλαβής και αντίγραφο του εργολαβικού συμβολαίου στο Υπουργείο.

Αν η παραλαβή είναι μερική, από το καταβλητέο στον εργολάβο ποσό αποζημίωσης για την εκτελεσθείσα εργασία ενεργείται κατά την έκδοση του εντάλματος κράτηση δέκα τοις εκατό (10%), τα οποία μετά το πέρας της εργολαβίας επιστρέφονται στον εργολάβο με τη λουπή εγγύηση, αν εκτέλεσε τακτικώς τις υποχρεώσεις του προς το Δημόσιο. Αν η παραλαβή των δασικών προϊόντων γίνεται μία φορά στο τέλος της εργολαβίας, δεν γίνεται καμία κράτηση.

Άρθρο .....

Πιστοποιήσεις για τη μεταφορά των δασικών προϊόντων

[Άρθρο 159 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Η μεταφορά των δασικών προϊόντων από τον τόπο υλοτομίας ή κατασκευής τους μέχρι τον τόπο παράδοσης ενεργείται βάσει πιστοποιήσεων που εκδίδονται σε απλό χαρτί από τον Δασάρχη και θεωρούνται κατά τη μεταφορά από τα όργανα της Δασικής Αρχής σύμφωνα με τις διατάξεις περί εξελέγξεως, σφραγίσεως και μεταφοράς δασικών προϊόντων του παρόντος Κώδικα, οι οποίες ισχύουν κατ’ αναλογία και στην προκείμενη περίπτωση.

Αντίγραφο κάθε πιστοποίησης που εκδίδεται κατά τα ανωτέρω από τον Δασάρχη, υπογραφόμενο και από τον εργολάβο ή τον νόμιμο αντιπρόσωπό του, τηρείται στο αρχείο του Δασαρχείου.

Άρθρο ...

Βιβλίο παραγωγής και κίνησης δασικών προϊόντων από εργολαβία

[Άρθρο 160 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Για τον έλεγχο των υλοτομιών που ενεργούνται από το Δημόσιο με εργολαβία κατά τους όρους του παρόντος Κώδικα ισχύουν οι διατάξεις περί του τρόπου της υλοτομίας κ.λπ. και οι σχετικές δασικές αστυνομικές διατάξεις του παρόντος Κώδικα. Ο Δασάρχης υποχρεούται να υποβάλλει ανά μήνα αντίγραφο των κατά τις διατάξεις αυτές υποβαλλόμενων σε αυτόν από τους αρμόδιους δασοφύλακες εβδομαδιαίων δελτίων, με συνοπτική κατάσταση για

κάθε μήνα. Επιπρόσθετα ο Δασάρχης υποχρεούται να τηρεί και ιδιαίτερο βιβλίο παραγωγής και κίνησης των με εργολαβία υλοτομούμενων, κατασκευαζόμενων ή συλλεγόμενων δασικών προϊόντων.

Άρθρο .....

Περιορισμός, καθορισμός και απόσβεση δικαιωμάτων επί δασών

[Άρθρο 57 του Ν.Δ. 86/1969]

Σχόλιο: Η Επιτροπή γνωμοδοτήσεως περί περιορισμού δικαιωμάτων επί δασών και οι σχετικές με αυτή διατάξεις καταργήθηκαν από το άρθρο 5 παρ. 20 της 272961/26-26 Απρ. 1982 (ΦΕΚ Β` 215). Η συγκεκριμένη ΚΥΑ τροποποιήθηκε με την αριθ. 298166/24-6-1982 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ 436 Β/24-6-1982), η οποία όμως δεν επέφερε καμία αλλαγή ως προς την κατάργηση της εν λόγω επιτροπής. Για το λόγο αυτό λαμβάνει χώρα διαγραφή των εδαφίων σχετικά με την επιτροπή («... εκδιδόμενης κατόπιν γνωμοδοτήσεως επιτροπής εκ των αρμοδίων δασάρχου και ειρηνοδίκου και ενός άλλου δημοσίου υπαλλήλου, οριζομένου εκάστοτε υπό του αυτού νομάρχου. 3. Ενώπιον της επιτροπής καλείται ο ενδιαφερόμενος να υποβάλει τας ενστάσεις του...»).

1. Περιορισμένα δικαιώματα κάρπωσης επί δημοσίων ή μη δασών δύνανται με πρόταση της δασικής αρχής ή του δικαιούχου ή του δασοκτήμονα
  - α) Να περιοριστούν προσωρινώς εντός των ορίων της ικανότητας και παραγωγικότητας του δάσους.
  - β) Να διασαφηνισθούν μονίμως και να καθοριστούν κατά τα όρια και την έκτασή τους.
  - γ) Να αποσβεσθούν με χρηματική αποζημίωση, όπου σοβαροί κοινωνικοί λόγοι δεν αντίκεινται στην απόσβεση αυτή.
2. Προκειμένου περί δημοσίων δασών, ο κατά την παρ.1 α' προσωρινός περιορισμός διενεργείται με` απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
3. Η κατά τις διατάξεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου αναγκαστική απαλλοτρίωση ή απόσβεση περιορισμένων ως άνω δικαιωμάτων επί δημοσίων δασών διενεργείται με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 49 και 50.
4. Προκειμένου περί δημοσίων δασών, ο κατά την παρ. 1 του παρόντος άρθρου περιορισμός, ο καθορισμός ή η απόσβεση, διενεργούνται ελευθέρως δια συμβιβασμού μεταξύ των ενδιαφερομένων, ο οποίος εγκρίνεται πάντοτε από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Αν δεν επιτευχθεί συμβιβασμός, τα παραπάνω δύνανται να ρυθμιστούν με προσφυγή των ενδιαφερομένων στα αρμόδια δικαστήρια.
5. Προκειμένου περί μη δημοσίων δασών εφαρμόζονται αναλόγως τα οριζόμενα στις παρ. 2-4 του παρόντος άρθρου.

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΜΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΣΩΝ

Άρθρο .....

Δασοπολιτική επιτήρηση

[Άρθρο 140 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Το Κράτος ασκεί επιτήρηση στις ιδιωτικές δασοπονίες κατά τα οριζόμενα στο **άρθρο 62 παρ. 1.**

Άρθρο .....

Δασοπονικές μελέτες μη δημοσίων δασών

[Άρθρο 141 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Τα κατά το **άρθρο 63** δασοπονικά σχέδια και εκθέσεις καθώς και οι πίνακες υλοτομίας για ποσό μεγαλύτερο των χιλίων (1.000) κυβικών μέτρων ξυλώδους όγκου των μη δημοσίων δασών καταρτίζονται από δασολόγους με μέριμνα και δαπάνη των δασοκτημόνων (ιδιοκτητών ή διακατόχων). Οι μέχρι 1.000 κ.μ. πίνακες υλοτομίας καταρτίζονται από δασοκτήμονες. Οι δασικές αστυνομικές διατάξεις εκδίδονται από τον αρμόδιο Δασάρχη κατά τα οριζόμενα στο **άρθρο 66**.
2. Τα δασοπονικά σχέδια, εκθέσεις και πίνακες υλοτομίας των μη δημοσίων δασών τίθενται σε εφαρμογή μετά από επαλήθευση και θεώρηση από τον αρμόδιο Δασάρχη και τον αρμόδιο Προϊστάμενο της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας και έγκριση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ενώ προκειμένου περί δασοπονικών σχεδίων και εκθέσεων απαιτείται επιπρόσθετα και σύμφωνη γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών.
3. Τα της κατάρτισης δασοπονικών σχεδίων, εκθέσεων και πινάκων υλοτομίας, τα της ανάλυσης και μελέτης των συντελεστών της δασοπονίας καθώς και η μέθοδος διαχείρισης και ο τρόπος υλοτομιών, για καθένα από τα είδη που απαρτίζουν το δάσος καθορίζονται εκάστοτε με διατάγματα.
4. Η διαχείριση μη δημοσίων δασών που περιλαμβάνονται σε δασικά συμπλέγματα για τα οποία καταρτίζονται δασοπονικά σχέδια ή εκθέσεις από δασοτεχνικά συνεργεία της δημόσιας υπηρεσίας, δύναται να ενεργείται βάσει εκθέσεων που καταρτίζονται από τα συνεργεία αυτά και κάθε δασοκτήμονα βαρύνει το μέρος της δαπάνης που καταβάλλεται για τη σύνταξη της όλης μελέτης, το οποίο αναλογεί στην έκταση των δασών του, το οποίο εισπράττεται, σε περίπτωση άρνησής, και διοικητικά κατά τις περί είσπραξης δημοσίων εσόδων διατάξεις, μετά από εκκαθάριση δαπανών που βαρύνουν κάθε δασοκτήμονα από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
5. Οι δασοπονικές μελέτες των μη δημοσίων δασών συντάσσονται, εγκρίνονται και ισχύουν κατά ιδιοκτησία ή συνιδιοκτησία εξ αδιαρέτου. Ένα αντίτυπο από τα εις πενταπλούν υποβαλλόμενα δασοπονικά σχέδια ή εκθέσεις ή πίνακες υλοτομίας, αφού εγκριθούν αρμοδίως, κοινοποιείται από τον αρμόδιο Δασάρχη προς τον υποβάλλοντα αυτό δασοκτήμονα.
6. Δασοκτήμονες διαιρεμένων δασών που αποτελούν ένα σύνολο και όχι κατά μέρος διαχειριστική μονάδα, υποχρεούνται να δεχθούν το ανήκον σε αυτούς ή διακατεχόμενο

από αυτούς τμήμα να υπαχθεί στην ενδεικνυόμενη τεχνική διαχείριση του όλου δάσους, θεωρούμενο ως αναπόσπαστο μέρος του από άποψη τεχνικής διαχείρισης. Την ενιαία διαχείριση των εν λόγω δασών αποφασίζει ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από γνώμη του αρμόδιου δασάρχη και του αρμοδίου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας καθώς και γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών.

7. Αφού αποφασιστεί η ενιαία διαχείριση του δάσους, η κάρπωση των επί μέρους ιδιοκτησιών ενεργείται κατά τρόπο, χώρο και χρόνο, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στην οικεία μελέτη.

8. Προκειμένου περί μονοετούς κάρπωσης, ο χρόνος πραγματοποίησής της αρχίζει από την έκδοση της άδειας απόληψης ή από την εγκατάσταση του ιδιοκτήτη στην υλοτομία και λήγει μετά από ένα έτος. Προκειμένου περί καρπώσεων των οποίων η πραγματοποίηση προβλέπεται σε περισσότερα έτη, ο χρόνος πραγματοποίησής τους αρχίζει ως άνω και λήγει μετά την παρέλευση του καθορισμένου χρόνου πραγματοποίησής τους. Σε όσες όμως περιπτώσεις η έναρξη της κάρπωσης δεν έγινε έγκαιρα, ο χρόνος πραγματοποίησής της μετατίθεται ανάλογα, σε κάθε περίπτωση όχι πέραν του έτους από τη λήξη του καθορισμένου χρόνου.

Άρθρο ...

Παράταση χρόνου κάρπωσης μη δημοσίων δασών

[Άρθρο 142 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Λόγω κατάργησης του θεσμού της κοινότητας από το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α'87/7.6.2010), λαμβάνει χώρα διαγραφή των σχετικών αναφορών.

1. Παράταση του αρχικώς βάσει δασοπονικών μελετών ή πινάκων υλοτομίας ή ειδικών διαταγών εγκριθέντος χρόνου κάρπωσης σε μη δημόσια δάση δύναται να χορηγηθεί από την αρμόδια Αρχή που καθόρισε τον χρόνο αυτό με αίτηση του δασοκτήμονα, εφ' όσον δεν άρχισε η πραγματοποίηση της κάρπωσης. Εάν έλαβαν χώρα έκτακτα γεγονότα, όπως πυρκαγιές, ανεμοθλασίες, χιονοθλασίες, αποξηράνσεις και παρόμοιες εμφανίσεις θεομηνιών ή λαθοροϋλοτομίες, που μετέβαλαν τη σύνθεση του δάσους, δεν χορηγείται παράταση αλλ' εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 64.

2. Εφ' όσον άρχισε η πραγματοποίηση της κάρπωσης, δύναται να χορηγείται παράταση του καθορισθέντος χρόνου, πέραν του χρόνου που προβλέπεται στην παρ. 8 του προηγούμενου άρθρου, κατόπιν αίτησης του δασοκτήμονα ή του μισθωτή με τη συγκατάθεση του δασοκτήμονα.

3. Προκειμένου περί δασών που ανήκουν σε δήμους καθώς και συνεταιρικών δασών, για τα οποία έχει συσταθεί συνεταιρισμός ιδιοκτησίας, για την κατά τις προηγούμενες παραγράφους χορήγηση παράτασης απαιτείται πρόταση του αρμοδίου δημοτικού συμβουλίου εγκρινόμενη από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή αίτηση του διοικητικού συμβουλίου του συνεταιρισμού.

4. Η παράταση αυτή δεν δύναται να είναι μεγαλύτερη του έτους, προκειμένου περί καρπώσεων των οποίων η πραγματοποίηση προβλέπεται σε ένα διαχειριστικό έτος. Προκειμένου περί καρπώσεων των οποίων η πραγματοποίηση προβλέπεται σε περισσότερα του ενός διαχειριστικά έτη, η παράταση δύναται να είναι μέχρι δύο ετών. Η παράταση χορηγείται υπό τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 125.

Άρθρο .....

Δασολόγοι συντάσσοντες δασοπονικές μελέτες μη δημοσίων δασών

[Άρθρο 143 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο : Η ειδική διαδικασία των άρθρων 722 έως 725 του Α.Ν. 44/1967, αφορούσε στις διαφορές εξ αμοιβών για την παροχή εργασίας. Στον ισχύοντα Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας το ζήτημα αυτό ρυθμίζεται από τα άρθρα 677-681. Λαμβάνει χώρα η αντίστοιχη αντικατάσταση στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου.

1. Οι δασοκτήμονες μη δημοσίων δασών έκτασης εκατό (100) εκταρίων και άνω και ετησίου λήμματος τουλάχιστον διακοσίων (200) κυβικών μέτρων ξυλώδους όγκου οφείλουν για τη διαχείριση και εκμετάλλευση των δασών τους να συντάσσουν διά δασολόγων ιδιωτών τουλάχιστον δασοπονική έκθεση
2. Ιδιώτες δασολόγοι, απόφοιτοι δασολογικών σχολών της ημεδαπής ή αλλοδαπής δικαιούνται να συντάσσουν δασοπονικά σχέδια, εκθέσεις και πίνακες υλοτομίας μη δημοσίων δασών, εφ’ όσον είναι κάτοχοι άδειας ασκήσεως επαγγέλματος που εκδίδεται κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου ενώπιον του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
3. Η άδεια αυτή ανακαλείται για ορισμένο χρονικό διάστημα από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, εφ’ όσον οι καταρτιζόμενες από αυτούς δασοπονικές μελέτες απορρίπτονται, και δη κατ’ επανάληψη, ως αντιεπισημονικά, ατέχνως, πλημμελώς ή ανακριβώς καταρτισθείσες και, εν πάση περιπτώσει, εφ’ όσον δεν συντάσσονται κατά τις κείμενες διατάξεις νόμων και δ/των και τις Οδηγίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
4. Το παρεχόμενο στους ως άνω ιδιώτες δασολόγους κατώτατο όριο αμοιβής κατά μονάδα επιφάνειας διαχειριζόμενου δάσους και κατά διαχειριστική κλάση και είδος εργασίας, ήτοι για τοπογράφηση, κατάρτιση πρωτοτύπου, προχείρου και σε μεγέθυνση διαγράμματος, ειδική περιγραφή των συστάδων, λήψη δοκιμαστικών επιφανειών, ανάλυση κορμού κ.λπ. καθώς και η αμοιβή τους για τον διατεθέντα από αυτούς χρόνο προς χορήγηση τεχνικής συμβουλής, για επίσκεψη εκτός έδρας του γραφείου τους, ενέργεια πραγματογνωμοσύνης και εκτίμηση αξίας δάσους, καθορίζονται με δ/τα.
5. Σε όσες περιπτώσεις ο δασοκτήμονας ή ο ενοικιαστής του δάσους, ο οποίος ανέθεσε σε ιδιώτη δασολόγο την κατάρτιση της δασοπονικής μελέτης, πραγματογνωμοσύνης κ.λπ. αρνείται ή δυστροπεί στην καταβολή συμφωνηθείσας αμοιβής, δύναται ο δικαιούχος δασολόγος να επιδιώξει την είσπραξή της με πίνακα δικαιωμάτων του που συζητείται κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 677 έως 681 του Κ. Πολ. Δ (πδ 503/1985) ενώπιον του μονομελούς Πρωτοδικείου της περιφέρειας στην οποία κείται το δάσος, εφαρμοζόμενων αναλόγως των ισχυόντων περί είσπραξης δικηγορικών αμοιβών. Η επί του πίνακα δικαιωμάτων απόφαση υπόκειται μόνο σε έφεση.
6. Στους δασολόγους δημοσίου υπαλλήλους, που συντάσσουν τις κατά το **άρθρο 143 παρ. 6 ν.δ. 86/1969** επιτρεπόμενες δασοπονικές μελέτες μη δημοσίου δάσους, καταβάλλονται από τους οικείους δασοκτήμονες τα γι’ αυτούς προβλεπόμενα κατά τις κείμενες διατάξεις οδοιπορικά έξοδα και οι ημερησίες αποζημιώσεις και επιπρόσθετα η

απαιτούμενη δαπάνη για την κατάρτιση αυτών των μελετών (εργατικά, χαρτογράφηση, σχεδίαση, δακτυλογράφηση κ.λπ.) εκκαθαριζόμενη κατά την έγκριση της μελέτης από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο ...

Διαχειριστικές μελέτες - Προγράμματα αξιοποίησης - Εκτέλεση έργων

[Άρθρο 4 του Ν. 1734/1987]

Σχόλιο : Διαγραφή αρίθμησης και εδαφίων με σκοπό τη νοηματική σαφήνεια και σύνδεση με το προηγούμενο άρθρο.

Οι διατάξεις του προηγούμενου άρθρου επεκτείνονται και για τους τεχνολόγους δασοπονίας σύμφωνα με τα οριζόμενα και τους περιορισμούς του πδ 1102/1980 (Α' 278/6.12.1980) "Περί καθορισμού των επαγγελματικών δικαιωμάτων των τεχνολόγων δασοπονίας".

Άρθρο .....

Δασοπολιτική επιτήρηση και διάθεση καρπώσεων δασών δήμων, ανταλλάξιμης περιουσίας, κλπ.

[Άρθρο 146 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Αναπροσαρμογή των διοικητικών δομών. Σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 36 του Νόμου 2218/1994, «Τα νομαρχιακά ταμεία, τα ταμεία γεωργίας, κτηνοτροφίας και δασών και τα ταμεία προστασίας ελαιοπαραγωγής καταργούνται αυτοδικαίως, με την έναρξη της λειτουργίας της Ν.Α.». Ο τρόπος διάθεσης των εσόδων, γίνεται πλέον μέσω επιχορηγήσεων των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης του άρθρου 190 του ν. 3852/2010 (Α' 87).

Σχόλιο 2: Η έννοια των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων δεν συναντάται πλέον στη δασική νομοθεσία. Η πιο συγγενής έννοια είναι εκείνη των δασικών εκτάσεων. Από την διατύπωση και το πνεύμα της διάταξης προτείνεται η αντικατάσταση της έννοιας των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων με εκείνη των «δασικών εκτάσεων».

Σχόλιο 3: Τα χορτολιβάδια ή χορτολιβαδα ως έννοια δεν αναφέρονται στην ισχύουσα δασική νομοθεσία. Αντιθέτως χρησιμοποιείται πλέον η έννοια «χορτολιβαδικές εκτάσεις» οι οποίες προσδιορίζονται ειδικότερα στο άρθρο 5 του πδ 32/2016.

Σχόλιο 4: Λόγω κατάργησης του θεσμού της κοινότητας από το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α'87/7.6.2010), λαμβάνει χώρα διαγραφή των σχετικών αναφορών.

1. Η δασοπολιτική επιτήρηση του Κράτους επί δασοπονιών και εκμεταλλεύσεων σε δάση, δασικές και μη πεδινές χορτολιβαδικές εκτάσεις με τις επ' αυτών πάσης φύσεως δασικών κεφαλαίων που ανήκουν σε δήμους, μονές ή Οργανισμό Διαχείρισης Εκκλησιαστικής Περιουσίας, κοινωφελή εν γένει πρόσωπα ή ιδρύματα, ανταλλάξιμη περιουσία και συνεταίρικά της ολότητας των κατοίκων συννοικισμού ή χωριού, δύναται να ασκείται, κατ'

ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 144 που ισχύουν για τη δασική περιουσία των Φιλανθρωπικών Καταστημάτων της Κεφαλληνίας. Διατάγματα, εκάστοτε εκδιδόμενα, καθορίζουν τα ως άνω δάση, την έδρα του ασκούντος τη δασοπολιτική επιτήρηση Δασάρχη καθώς και τον αριθμό και τα προσόντα των υπ’ αυτόν δασικών οργάνων. Προκειμένου περί δασών που ανήκουν σε δήμους, τα δ/τα εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

2. Ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης, στα κατά τις διατάξεις του άρθρου 144 και του παρόντος άρθρου αρμόδια Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης μετέχει ένας αντιπρόσωπος του οικείου δασοκτήμονα, προκειμένου μόνο περί ζητημάτων που αφορούν τα δάση και τις δασικές εκτάσεις του δασοκτήμονα τούτου.

3. Ως προς τη διάθεση της κάρπωσης δασικών προϊόντων από ανταλλάξιμα, δημοτικά, κοινοτικά ή μοναστηριακά δάση έχει εφαρμογή και η παρ. 3 του άρθρου 119.

Άρθρο .....

Διαχείριση δασών δήμων

[Άρθρο 147 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Η Επιτροπή διαχειρίσεως δασών δήμων και κοινοτήτων και οι σχετικές με αυτή διατάξεις καταργήθηκαν από το άρθρο 6 παρ. 19 της 272961/26-26 Απρ. 1982 (ΦΕΚ Β` 215). Για το λόγο αυτό λαμβάνει χώρα διαγραφή του εδαφίου σχετικά με την επιτροπή και την περιγραφή σύστασής της («...εκδιδόμενης μετά γνώμην επιτροπής αποτελουμένης εκ του διευθυντού της νομαρχίας, του προϊσταμένου της δασικής υπηρεσίας του νομού, ως και του διευθυντού της οικονομικής εφορίας της έδρας του νομού, οριζομένου του τελευταίου τούτου υπό του νομάρχου, εν περιπτώσει πλειόνων εφοριών εν τη έδρα του..»).

Σχόλιο 2: Λόγω κατάργησης του θεσμού της κοινότητας από το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α'87/7.6.2010), λαμβάνει χώρα διαγραφή των σχετικών αναφορών.

1. Η διαχείριση των δημοτικών και κοινοτικών δασών και δασικών περιοχών ενεργείται, κατά τον παρόντα Κώδικα, από τα οικεία δημοτικά συμβούλια, και η εκμίσθωση για πλειοδοτική δημοπρασία επί τη βάσει εγκεκριμένου δασοπονικού σχεδίου ή εκθέσεως ή πίνακα υλοτομίας.
2. Προκειμένου περί δασικών συνεταιρισμών εργασίας, των οποίων όλα τα μέλη είναι κάτοικοι του ιδιοκτήτη του δάσους δήμου, η προς αυτούς εκμίσθωση του δικαιώματος εκμετάλλευσης του δάσους επιτρέπεται απ’ ευθείας και χωρίς δημοπρασία επί ένα έτος, κατόπιν απόφασης του δημοτικού συμβουλίου. Η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου χρήζει έγκρισης του Συντονιστή αποκεντρωμένης Διοίκησης.
3. Απαγορεύεται η με οποιαδήποτε μορφή παραχώρηση από τον μισθώσαντα συνεταιρισμό του κατά την προηγούμενη παράγραφο δικαιώματος εκμετάλλευσης, ενώ τέτοια παραχώρηση θεωρείται αυτοδικαίως άκυρη. Οι παραβάτες τιμωρούνται με χρηματική ποινή ίση τουλάχιστον προς το δεκαπλάσιο της αξίας του λήμματος ή φυλάκιση μέχρι δύο ετών ή και αμφότερες τις ποινές.
4. Οι διατάξεις του άρθρου 135 έχουν εφαρμογή και επί των συνεταιρισμών εργασίας της ως άνω παρ. 2.

Άρθρο ...**Διαχείριση δασών της ανταλλάξιμης περιουσίας**

[Άρθρο 149 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Η ειδική υπηρεσία διαχείρισεως ανταλλαξίμων Μουσουλμανικών Κτημάτων συνιστάται παρά τω Υπουργείω των Οικονομικών με τον Α.Ν. 1909/1939. Με το άρθρο 5 του Ν.3713/1957 (ΦΕΚ 116/Α/1957) συστάθηκε το Ταμείο Ανταλλαξίμου Περιουσίας Αστών Προσφύγων το οποίο καταργήθηκε στις 01.07.1998 με το ΠΔ 137/1998 (ΦΕΚ Α' 107). Πλέον η διαχείριση αυτών ανήκει στο Υπουργείο Οικονομικών. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Ν. 4061/2012 Διαχείριση και προστασία ακινήτων Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, «Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται σε ανταλλάξιμες εκτάσεις, δάση, δασικές ή αναδασωτέες εκτάσεις...».

1. Η διαχείριση των ανταλλάξιμων δασών διενεργείται από το Υπουργείο Οικονομικών, τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος Κώδικα.

Οι αρμόδιες κατά τόπους δασικές αρχές υποχρεούνται να συντάσσουν τους οικείους πίνακες υλοτομίας και να παρέχουν την αναγκαία συνδρομή τους ως προς την επιστημονική εκμετάλλευση των δασών αυτών στις υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών.

2. Επιτρέπεται η διάθεση ανταλλαξίμων δασών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 9 παρ. 5 του νδ 3713 της 28.6-1.7.1957 (περί μέτρων αφορώντων στην την επιτάχυνση της ρευστοποίησης της ανταλλαξίμου περιουσίας και την ολοκλήρωση της αποκαταστάσεως των προσφύγων).

Άρθρο ...**Διαχείριση δασών που προέρχονται από απαλλοτρίωση**

[Άρθρο 150 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Το Ειδικό Ταμείο Εποικισμού που αναφέρεται στην παράγραφο 4, έχει καταργηθεί με το άρθρο 2 του Ν. 634/1977 και σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου αυτού «Αι πάσης φύσεως αρμοδιότητες του Διοικητικού συμβουλίου του καταργουμένου Ειδικού Ταμείου Εποικισμού ασκούνται, από της καταργήσεώς του, υπό του Υπουργού Γεωργίας, επιφυλασσομένων των κειμένων διατάξεων περί μεταβιβάσεως αρμοδιοτήτων του Υπουργού εις έτερα Όργανα». Ωστόσο σήμερα η εκμετάλλευση και διαχείριση των δασικών εκτάσεων ανήκει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και για το λόγο αυτό αντικαθίσταται αρμοδίως. Κρίνεται ορθή η απάλειψη της φράσης «προς ίδιον αυτού όφελος ατελώς».

Σχόλιο 2: Λόγω κατάργησης του θεσμού της κοινότητας από το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α'87/7.6.2010), λαμβάνει χώρα διαγραφή των σχετικών αναφορών.

1. Η εκμετάλλευση και διαχείριση εκτάσεων του άρθρου 1 και των επ’ αυτών φυόμενων παντός είδους δέντρων που περιλαμβάνονται στις κοινόχρηστες εκτάσεις του Αγροτικού κώδικα από οριστική κυρωθείσα διανομή ανήκει, πριν τη μεταβίβασή τους στον οικείο δήμο, στον οικείο συνεταιρισμό αποκατάστασης ακτημόνων καλλιεργητών (ΣΑΑΚ), ενώ μετά τη μεταβίβαση αυτή, στον οικείο Δήμο. Η εκχέρωση τέτοιων εκτάσεων επιτρέπεται μόνο εφ’ όσον η προς εκχέρωση έκταση πρόκειται να διατεθεί για συμπλήρωση του κλήρου των αποκατεστημένων κληρούχων ή για την αποκατάσταση νέων ακτημόνων και πρόκειται περί εκτάσεων κατάλληλων προς γεωργική και δενδροκομική καλλιέργεια κατά το άρθρο 153.
2. Η πριν από την κύρωση της οριστικής διανομής εκμετάλλευση και διαχείριση εκτάσεων του άρθρου 1 καθώς και των επ’ αυτών φυόμενων κάθε είδους δέντρων που παραχωρήθηκαν βάσει των διατάξεων του Αγροτικού Κώδικα σε κληρούχους γηγενείς, καθώς και των κοινόχρηστων τέτοιων εκτάσεων, ανήκει στους οικείους ΣΑΑΚ.
3. Η διαχείριση και εκμετάλλευση των εντός των ατομικών κλήρων δασικών εκτάσεων του άρθρου 1, όπως και των επ’ αυτών φυομένων παντός είδους δέντρων, μετά την κύρωση της οριστικής κατά κληρούχους διανομής τους ανήκει στους οικείους κληρούχους γηγενείς ή πρόσφυγες.
4. Η πριν από την κύρωση της οριστικής διανομής εκμετάλλευση και διαχείριση των δασικών εκτάσεων του άρθρου 1, όπως και των επ’ αυτών φυόμενων πάσης φύσεως δέντρων που απαλλοτριώθηκαν κατά τον ν. 4857 της 18/18.12.1930 (περί μεταβιβάσεως εις το Ελληνικό Δημόσιο της κινητής και ακινήτου περιουσίας της Ε.Α. Προσφύγων και συστάσεως υποθήκης υπέρ της Διεθνούς Οικονομικής Επιτροπής) ή που διοικούνται εν γένει από το Δημόσιο ως διάδοχο της τέως Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων, ενεργείται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατά τις διέπουσες τα δημόσια δάση διατάξεις.
5. Η απόληψη δασικών προϊόντων από την υλοτομία ή εκχέρωση ή κατ’ άλλο τρόπο εκμετάλλευση των δασικών εκτάσεων των ανωτέρω παρ. 1 έως 3 του παρόντος άρθρου ενεργείται από τους ΣΑΑΚ ή τους κληρούχους γηγενείς ή πρόσφυγες. Κατά τον ίδιο τρόπο ενεργείται και η από τον οικείο δήμο απόληψη δασικών προϊόντων εκ της υλοτομίας, εκχέρωσης ή κατ’ άλλο τρόπο εκμετάλλευσης δασικών εκτάσεων που περιήλθαν σε αυτόν κατά κυριότητα, σύμφωνα με τις διατάξεις του Αγροτικού κώδικα.
6. Δασικές εκτάσεις που εξαγοράστηκαν από υπό το Δημόσιο βάσει του ν. 4245 της 26.7-1.8.1929 (περί κυρώσεως του από 23 Μαρτ. 1929 νδ/τος "περί κυρώσεως των μεταξύ Ελλάδος και Αγγλίας, Ελλάδος και Βελγίου και Ελλάδος και Ιταλίας συμφωνιών περί εξαγοράς κτημάτων υπηκόων αυτών), όπως μεταγενέστερα τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με σκοπό αποκατάστασης ακτημόνων καλλιεργητών, γηγενών ή προσφύγων, και που δεν δύνανται να αποτελέσουν αντικείμενο γεωργικής εκμετάλλευσης, παραχωρούνται προς δασική εκμετάλλευση σε εκείνους υπέρ των οποίων εξαγοράστηκαν, οι οποίοι συνενώνονται σε δασικό συνεταιρισμό, εφ’ όσον αι εκτάσεις αυτές παραμένουν στην κυριότητα του Δημοσίου.

Άρθρο .....

Διαχείριση και μίσθωση συνεταιρικών δασών

[Άρθρο 151 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο : Ισχύς του Α.Ν. 1627 της 14/18.2.1939 (περί δασικών συνεταιρισμών). Ορθή παραπομπή. Ωστόσο η παρ. 4 του άρθρ. 2 του Α.Ν. 1627 της 14/18.2.1939, έχει καταργηθεί. Κρίνεται ορθή η απαλοιφή παραπομπής στην εν λόγω διάταξη.

1. Η προς εμπορία εκμετάλλευση δασών που ανήκουν κατά κυριότητα, νομή ή περιορισμένα δικαιώματα σε συνεταιρισμό δασοκτημόνων (κυρίων, νομέων ή καρπωτών περιορισμένων δικαιωμάτων) που συνιστάται κατά τις διατάξεις του αν 1627 της 14-18.2.1939 (περί δασικών συνεταιρισμών), όπως αυτός εκάστοτε ισχύει, ενεργείται βάσει δασοπονικού σχεδίου ή έκθεσης ή πίνακα υλοτομίας, είτε κατόπιν δημοπρασίας είτε άνευ δημοπρασίας με αυτεπιστασία που χρησιμοποιεί ως εργάτες κυρίως μέλη του συνεταιρισμού δασοκτημόνων. Η άνευ δημοπρασίας ως άνω εκμετάλλευση ενεργείται είτε από ομάδα εργατών δασοκτημόνων, και στις περιπτώσεις αυτές το καταβλητέο από την ομάδα ή τον συνεταιρισμό εργατών δασοκτημόνων στον συνεταιρισμό δασοκτημόνων μίσθωμα, αν τα δασικά προϊόντα παραλαμβάνει για ίδιο λογαριασμό η ομάδα ή ο συνεταιρισμός εργατών δασοκτημόνων, όπως και η τιμή ρίψης, διαμόρφωσης και μετατόπισης των παραγομένων δασικών προϊόντων, στις περιπτώσεις που τα δασικά προϊόντα παραλαμβάνει ο συνεταιρισμός δασοκτημόνων από την ομάδα ή τον συνεταιρισμό εργατών δασοκτημόνων, καθορίζει η κατά την επομένη παράγραφο επιτροπή, ενώ σε περίπτωση διαφωνίας η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ).

2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο δημοπρασία ενεργείται από τριμελή Επιτροπή που απαρτίζεται από τον αρμόδιο δασάρχη ή τον αναπληρωτή του, που ορίζει ο ίδιος, από τον πρόεδρο του οικείου συνεταιρισμού και από έναν δασικό υπάλληλο, με α' ή β' βαθμό, της Διεύθυνσης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που ορίζεται με την απόφαση συγκρότησης από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

3. Επί εκμετάλλευσης συνεταιρικών δασών εφαρμόζονται κατ' αναλογία οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 103.

4. Προκειμένου περί πολυώροφων διφυών εκ παραλίου πεύκης δασών που ανήκουν κατά κυριότητα, νομή ή περιορισμένα δικαιώματα εξ αδιαιρέτου σε περισσότερα από επτά πρόσωπα και έκτασης μεγαλύτερης των χιλίων στρεμμάτων, για τα οποία συνεστήθη αναγκαστικός συνεταιρισμός, δύναται, με απόφαση της γενικής συνέλευσης του συνεταιρισμού, η προς εμπορία κάρπωση του εξ αδιαιρέτου δάσους να ενεργείται από καθέναν των συνιδιοκτητών στο τμήμα εκείνο του δάσους στο οποίο ενεργεί τη ρητινοκαλλιέργεια. Με τη ρύθμιση αυτή δεν αναγνωρίζεται η τυχόν γενόμενη από τους συνιδιοκτήτες διανομή του δάσους χωρίς την έγκριση διανομής του δάσους από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σύμφωνα με το άρθρο 60 παρ. 1.

Στην περίπτωση αυτή οι επί μέρους συνιδιοκτήτες υποχρεούνται σε ανάλογη καταβολή στον συνεταιρισμό ετησίως της εκάστοτε καθοριζόμενης από αυτόν χρηματικής ή σε είδος

συνδρομής για την κάλυψη των εξόδων διοίκησης του συνεταιρισμού ιδιοκτησίας, δαπανών φύλαξης, κατάρτισης δασοπονικής μελέτης, οδοποιίας, κατάσβεσης πυρκαγιών κ.λπ. Οι συνιδιοκτήτες μέλη του συνεταιρισμού υποχρεούνται, εφ’ όσον αποφασιστεί η ανάληψη από αυτούς της υλοτομίας, να προβαίνουν σε αυτή κατά τη σειρά, τάξη και χρόνο, όπως καθορίζονται από τη δασοπονική μελέτη. Σε περίπτωση άρνησής τους να καταβάλουν στον συνεταιρισμό την καθοριζόμενη από αυτόν συνδρομή ή να προβούν στην εκτέλεση της υλοτομίας, σύμφωνα προς τα ως άνω καθοριζόμενα, την ενέργεια της υλοτομίας των αρνούμενων αναλαμβάνει το συμβούλιο του συνεταιρισμού κατά τις διατάξεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

5. Σε καρπώσεις δασών που ανήκουν ή κατέχονται από λιγότερους από επτά (7) συνδιακατόχους ή συνιδιοκτήτες, οι οποίοι δεν συμφωνούν σε κοινή εκμετάλλευση, η αρμόδια Δασική Αρχή παρέχει την προς τούτο άδεια υλοτομίας σε καθέναν από αυτούς και χωρίς τη συγκατάθεση των λοιπών συνιδιοκτητών, εφ’ όσον αποβαίνει δυνατή η υλοτομία αυτή χωρίς βλάβη του δάσους.

6. Για μισθώσεις χρόνου ανώτερου των πέντε ετών δασών εξ αδιαιρέτου συνιδιοκτητών, έκτασης άνω των 500 εκταρίων και χωρίς να προϋπάρχει δασοπονικό σχέδιο ή έκθεση, οι οποίες συνομολογούνται από Επιτροπή και εν γένει εκπροσώπους των συνιδιοκτητών, άνευ δημοπρασίας, το δικαστήριο, αποφασίζοντας επί της αγωγής οποιουδήποτε των συνιδιοκτητών, κηρύσσει λυμένη τη μίσθωση από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου για την οποία αποδεικνύεται ότι το σε αυτή την περίοδο αντιστοιχούν ποσό εκ του όλου μισθώματος είναι κατώτερο του ενός τρίτου της κατά τον πίνακα διατιμήσεως τιμής του αποληπτέου κατά την ίδια περίοδο δασικού υλικού. Αν εγερθεί αγωγή, το δικαστήριο στο οποίο εισήχθη η αγωγή δύναται να διατάξει κάθε συντηρητικό μέτρο προς εξασφάλιση του ενάγοντος, ακόμη και την αναστολή της εκτέλεσης της σύμβασης.

7. Η διαχείριση δασών τα οποία ανήκουν σε περισσότερα πρόσωπα εξ αδιαιρέτου κατά κυριότητα, νομή ή περιορισμένα δικαιώματα καρπώσεως διενεργείται, ανεξάρτητα από τον αριθμό των δικαιούχων και της έκτασης του δάσους, ως εξής:

α) Από υφισταμένους, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, αναγκαστικούς δασικούς συνεταιρισμούς ιδιοκτησίας (κυριότητας ή νομής) ή καρπώσεως δασικών περιορισμένων δικαιωμάτων του Α.Ν. 1627/1939.

β) Αν δεν υφίστανται συνεταιρισμοί της προηγούμενης περίπτωσης, από αναγκαστικούς συνεταιρισμούς οι οποίοι έχουν συσταθεί κατά τις διατάξεις του Ν.δ. της 11/19 Ιουλίου 1923 «Περί αναγκαστικών συνεταιρισμών διαχειρίσεως ακινήτου συνιδιοκτησίας και κοινής χορτονομής», εφόσον οι συνεταιρισμοί αυτοί διαχειρίζονται δάση.

γ) Αν δεν υφίστανται συνεταιρισμοί της προηγούμενης περίπτωσης, από εταιρία οποιασδήποτε μορφής που συνιστάται με τη συμμετοχή όλων των δικαιούχων και σκοπό τη διαχείριση του αδιαιρέτου δάσους.

δ) Αν δεν έχει συσταθεί εταιρία της προηγούμενης περίπτωσης, κατά τις περί κοινωνίας, εντολής και αντιπροσώπευσης διατάξεις του Αστικού Κώδικα (άρθρα 785 επ. 713 επ. και 211 επ. αντίστοιχα).

Κατά τα λοιπά, η διαχείριση των δασών αυτών διενεργείται κατά τις περί διαχειρίσεως των ιδιωτικών δασών διατάξεις της δασικής νομοθεσίας υπό τη δασοπολιτική επιτήρηση του Κράτους.

8. Οι αναγκαστικοί ή προαιρετικοί συνεταιρισμοί περιορισμένης εκμετάλλευσης δύνανται με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από γνώμη του οικείου δασάρχου, να υποχρεωθούν να διατηρούν από κοινού δασολόγο και δασοφύλακες, να έχουν κοινές εγκαταστάσεις και μέσα μεταφοράς, να προμηθεύονται από κοινού

εργαλεία, σπόρους, φυτάρια, να προβαίνουν σε κοινή πώληση των δασικών προϊόντων τους ή να αραιώνουν, θαμνεύουν και φρυγανεύουν τα δάση για λόγους αντιτυρικούς. Με διατάγματα που εκδίδονται μετά από γνώμη της πανελληνίου συνομοσπονδίας ενώσεων γεωργικών συνεταιρισμών, δύναται να κανονιστούν λεπτομερέστερα τα της εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΈΛΕΓΧΟΣ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Άρθρο ...

Παρακολούθηση υλοτομίας, καρπώσεως, ρητινοσυλλογής από τον οικείο Δασάρχη

[Άρθρο 53 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Ο Δασάρχης και οι υλωροί υποχρεούνται με ατομική τους ευθύνη να παρακολουθούν έντονα και με προσοχή τις υλοτομίες και καρπώσεις, όπως ρητινοσυλλογή κ.λπ. των δασών, κυρίως δε των δημοσίων, κοινοτικών, μοναστηριακών και σε αγαθοεργά ιδρύματα ανηκόντων δασών, οι οποίες ενεργούνται εντός της δικαιοδοσίας τους, και εάν είναι βέβαιοι με ασφάλεια ότι αυτές διενεργούνται παρά τα κανονισμένα ή προς ζημία του δάσους, τότε αναστέλλουν κάθε τέτοια υλοτομία, με την υποχρέωση να αναφέρουν αμέσως σχετικά με αυτό, λεπτομερώς και αιτιολογημένα οι υλωροί στον Δασάρχη, και εκείνος στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ζητώντας τις περαιτέρω διαταγές του.

Ο Δασάρχης δικαιούται να διατάξει την εξακολούθηση της υλοτομίας, την παύση της οποίας ενήργησαν οι υπ’ αυτόν υλωροί, αν βεβαιωθεί ότι δεν επρόκειτο για σοβαρή παράβαση και ότι δεν υπάρχει αφορμή επανάληψης και στο μέλλον των ανωμαλιών ή παραβάσεων, οι οποίες προκάλεσαν την παύση της υλοτομίας.

Άρθρο .....

Σκοπός ελέγχου υλοτομιών

[Άρθρο 54 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο : Στο παρόν άρθρο γίνεται αναφορά στο άρθρο 33 του Ν.Δ/τος "περί καθιερώσεως νέου συστήματος βεβαιώσεως της δασικής φορολογίας" της 14 Ιουλ. 1927 το οποίο καταργήθηκε από το άρθρο 251 του Ν.Δ/τος της 11 Μαΐου 1929 Περί Δασικού Κώδικος (ΦΕΚ 176). Ωστόσο, το άρθρο 33, αφορούσε στη σύνταξη δελτίων καταμετρήσεως και την ευθύνη των δασικών οργάνων σχετικά με την πλημμελή ενέργεια των υλοτομιών. Το περιεχόμενο της ρύθμισής του εν λόγω άρθρου έχει απορροφηθεί πλέον από τις εν ισχύ διατάξεις του άρθρου 62 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928 (Ευθύνη δασικών υπαλλήλων δια την πλημμελή βεβαίωσιν των μισθωμάτων), των άρθρων 56 και 57 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928 (Δελτία καταμετρήσεως/Μερικά δελτία καταμετρήσεως) και του άρθρου 90 του Ν.Δ. 86/1969 (Έλεγχος υλοτομιών. Σύνταξη πρωτοκόλλου ελέγχου). Συγκεκριμένα, η παράγραφος 1 του άρθρου 33 του Δ/τος της 14 Ιουλ. 1927 είναι ταυτόσημη με την παράγραφο 1 του άρθρου 90 του Ν.Δ. 86/1969, στην οποία αφορά και η εν λόγω αναφορά περί ελέγχου διά αποδείξεων. Επομένως, παραμένει ως έχει η φράση «και να ελέγχονται τα πραγματοποιούμενα υπό των υλοτόμων δια των αποδείξεων ποσά δασικών προϊόντων ανελλιπώς και τακτικώς», καθώς είναι ενδεικτική/δηλωτική του περιεχομένου των ως άνω αναφερόμενων άρθρων.

1. Ο έλεγχος των υλοτομιών αποσκοπεί στη μη πραγματοποίηση ποσών δασικών προϊόντων καθ’ υπέρβαση των αποδείξεων ή του εγκεκριμένου ετήσιου ή περιοδικού

λήμματος και εν γένει στη διενέργεια υπό των ενοικιαστών και εκμεταλλευτών υλοτόμων, των υλοτομιών, σύμφωνα με τους όρους των πρωτοκόλλων εγκατάστασης, του όρους των πινάκων υλοτομίας, εκθέσεων διαχείρισης, προσωρινών και μόνιμων διαχειριστικών σχεδίων και προγραμμάτων εκμετάλλευσης, όσον αφορά τη μέθοδο και τον τρόπο υλοτομίας καθώς και το ποσό και το είδος του δασικού προϊόντος.

2. Χάρη της κανονικής διεξαγωγής των υλοτομιών από τους υλοτόμους, θα πρέπει αυτές να παρακολουθούνται αδιαλείπτως από τη δασική υπηρεσία της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Δασαρχείων, Δασονομείων και Δασοφυλακείων και να ελέγχονται με τις αποδείξεις τα πραγματοποιούμενα από τους υλοτόμους ποσά δασικών προϊόντων ανελλιπώς και τακτικά.

Άρθρο ...

Έλεγχος και καταμέτρηση υλοτομούμενων δασικών προϊόντων - Σφράγιση ξυλείας

[Άρθρο 55 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Όλα τα δασικά προϊόντα που υλοτομούνται, συλλέγονται ή κατασκευάζονται σε δημόσια ή ιδιωτικά δάση και εκτάσεων του άρθρου 3 παρ. 3 του παρόντος κώδικα ή και ιδιωτικά κτήματα με καταβολή μισθώματος ή και ατελώς, υπόκεινται σε εξέλεξη και καταμέτρηση, ενώ η ξυλεία, πλην των καυσόξυλων, και σε σφράγιση. Για την καύσιμη ύλη που χρησιμοποιείται για την καύση ασβεστοκαμίνων κλιβάνων, κεραμοποιείων, αλωνιστικών μηχανών εργοστασίων κ.λπ. δεν συντάσσεται δελτίο καταμέτρησης, αλλά θεωρούνται μόνο οι αποδείξεις.

Η σφράγιση της ξυλείας της προορισμένης προς εμπορία, της οποίας είναι ελεύθερη η διάθεση προς εμπορία, γίνεται με δασική σφύρα του Δασαρχείου ή Δασονομείου, η οποία φέρει ίδιο αύξοντα αριθμό.

Η προς ατομική ανάγκη υλοτομούμενη ξυλεία μετά το πέρας της υλοτομίας εξελέγχεται και σφραγίζεται με ειδική δασική σφύρα, η οποία φέρει εντός κύκλου το στοιχείο Α'.

Ο Δασάρχης δύναται να διατάξει, σε κάθε περίπτωση, τη μεταφορά ξυλείας προορισμένης για τις ατομικές, αλλά οικοδομικές μόνο ανάγκες του υλοτομούντος κατοίκου χωριού, στην περιφέρεια του οποίου κείται το δάσος, από τον τόπο υλοτομίας στο σημείο χρήσης, πάντως όμως εντός της περιφέρειας του χωριού ή του συνοικισμού όπου κείται το προς υλοτομία δάσος, έστω και αν από άλλες διατάξεις καθορίζεται διαφορετική θέση ως τόπος συγκέντρωσης προς εξέλεξη.

Άρθρο .....

Αυτεπάγγελτος Έλεγχος και καταμέτρηση δασικών προϊόντων για ατομικές ανάγκες

[Άρθρο 66 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Προκειμένου για εξέλεξη και καταμέτρηση δασικών προϊόντων προορισμένων για εμπορία ή για ατομική ανάγκη, η αρμόδια Δασική Αρχή προβαίνει αυτεπάγγελα στην εξέλεξη και καταμέτρησή τους στον τόπο συγκέντρωσης και εξέλεξης, το αργότερο εντός 10ημέρου από τη συγκέντρωσή τους. Πάντως όμως οι υλοτόμοι οφείλουν να συγκεντρώσουν έγκαιρα

τα δασικά τους προϊόντα στον τόπο εξέλεξης, διαφορετικά αυτά ελέγχονται από την αρμόδια Δασική Αρχή επί τόπου.

Άρθρο ...

Έλεγχος υλοτομιών - Σύνταξη πρωτοκόλλου ελέγχου

[Άρθρο 90 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Οι δασικοί υπάλληλοι οφείλουν να παρακολουθούν αδιαλείπτως τις διενεργούμενες στα δάση της περιφέρειάς τους υλοτομίες και να προβαίνουν εντός δεκαημέρου από τη συγκέντρωση των δασικών προϊόντων σε έλεγχο και καταμέτρηση του παραχθέντος από τον υλοτόμο ποσού και είδους δασικού προϊόντος, στο δάσος ή στον καθορισμένο από το πρωτόκολλο εγκατάστασης τόπο εξέλεξης των δασικών προϊόντων, με τη σύνταξη πρωτοκόλλου εξέλεξης από αριθμημένο διπλότυπο βιβλίο.
Μόλις βεβαιωθεί ότι απολήφθηκε ή συμπληρώθηκε από τον δασοκτήμονα ή τον υλοτόμο το καθοριζόμενο από την άδεια υλοτομίας ή τους πίνακες υλοτομίας των δασοπονικών σχεδίων ή εκθέσεων ή και τις εγκριτικές διαταγές ποσό δασικών προϊόντων, οι δασικοί υπάλληλοι οφείλουν να διατάσσουν αμέσως την παύση της περαιτέρω υλοτομίας.
2. Οι δασοκτήμονες ή οι ενοικιαστές δασών υλοτόμοι ή γενικά οι υλοτόμοι που ενεργούν υλοτομίες, εάν τυχόν πραγματοποιήσουν ποσά μεγαλύτερα των καθορισμένων από τους πίνακες υλοτομίας, τα δασοπονικά σχέδια ή τις εκθέσεις ή εγκριτικές διαταγές, οφείλουν πριν την τελική εξέλεξη να δηλώσουν εγγράφως στην αρμόδια δασική αρχή πλεονάσμα δασικών προϊόντων που προέκυψε, τιμωρούμενοι διαφορετικά κατά τις διατάξεις του άρθρου 268. Η προσπάθεια απόκρυψης πλεονάσματος θεωρείται ως επιβαρυντική αιτία.
3. Το πρωτόκολλο εξέλεξης συντάσσεται από δύο δασικούς υπαλλήλους, εκτός αν καθοριστεί διαφορετικά με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Άρθρο ...

Δελτία καταμέτρησης

[Άρθρο 56 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο: Ο δασικός φόρος που προβλέπεται στα άρθρα 160-182 του Δασικού Κώδικα καταργήθηκε με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Παρά το γεγονός ότι η κατάργηση του δασικού φόρου ισχύει για τα άρθρα 160-182 του Ν.Δ. 86/1969, κρίνεται ορθό να γίνει απάλειψη οποιασδήποτε αναφοράς στο δασικό φόρο, ακόμη και για διατάξεις που δεν αναφέρονται ρητώς στο άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003.

1. Τα δελτία καταμέτρησης διακρίνονται σε μερικά και τελικά δελτία και χρησιμεύουν κυρίως ως δικαιολογητικό της μεταφοράς των δασικών προϊόντων που υλοτομήθηκαν, συλλέχθηκαν ή κατασκευάστηκαν βάσει αποδείξεων καταβολής του μισθώματος από τον τόπο καταμέτρησης και εξέλεξης στον τόπο πρώτης αποθήκευσης, αλλά επιπλέον χρησιμεύουν και ως μέσο εξέλεξης της πραγματοποίησης ή μη του ποσού των μερικών αποδείξεων και, προκειμένου για τελικές αποδείξεις, και του εγκεκριμένου από πίνακες

υλοτομίας, εκθέσεις διαχείρισης, προσωρινά και μόνιμα διαχειριστικά σχέδια, προγράμματα εκμετάλλευσης ή εγκριτικές διαταγές, ετήσιου ή περιοδικού λήμματος των αειφόρων ή περιοδικά εκμεταλλευόμενων δασών ή του ποσού των προϊόντων της εκχέρσωσης, υλοτομίας καμένων από εμπρησμό δασών κ.λπ.

2. Ο τόπος της πρώτης αποθήκευσης δύναται να οριστεί και εκτός της περιφέρειας του Δασαρχείου ή Δασονομείου, όπου ενεργείται η υλοτομία.

Άρθρο ...

Μερικά δελτία καταμέτρησης

[Άρθρο 57 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο. Διαγράφονται οι σχετικές με τον δασικό φόρο αναφορές εν όψει του άρθρου 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Ωστόσο γενννάται ζήτημα ως προς τις προβλεπόμενες από τον νόμο λουιπές έννομες συνέπειες της καταργηθείσας καταβολής φόρου (π.χ. αποδεικτικό καταβολής φόρου ως δικαιολογητικό μεταφοράς δασικών προϊόντων). Το ζήτημα τίθεται υπό την κρίση της ΚΕΚ.

1. Για τη σύνταξη των μερικών δελτίων καταμέτρησης, τα οποία συντάσσονται υποχρεωτικά και αυτεπάγγελα από την αρμόδια δασική υπηρεσία των Δασαρχείων και Δασονομείων, μετά από ένα δεκαήμερο το αργότερο από τη συγκέντρωση των με μηνιαίες ή τριμηνιαίες μερικές αποδείξεις καταβολής του μισθώματος δασικών προϊόντων που παράχθηκαν, συλλέχθηκαν ή κατασκευάστηκαν,, λαμβάνονται από τους ελέγχοντες δασικούς υπαλλήλους υπ' όψιν οι κατά μήνα ή κατά τριμηνία εκδιδόμενες αποδείξεις καταβολής μισθώματος.

2. Οι μηνιαίες ή τριμηνιαίες αποδείξεις καταβολής του μισθώματος, οι οποίες συμπεριλαμβάνονται στο κατά μήνα ή τριμηνία συντασσόμενο δελτίο καταμέτρησης, μετά τη σύνταξη του εν λόγω δελτίου, εξοφλούνται ολοσχερώς και χρησιμεύουν ως δικαιολογητικό για τη μεταφορά του καταμετρηθέντος δασικού προϊόντος από τον τόπο συγκέντρωσης και καταμέτρησης στον τόπο πρώτης αποθήκευσής του. Αμέσως μόλις το ποσό και είδος δασικού προϊόντος που αντιπροσωπεύεται από το μερικό δελτίο καταμέτρησης μεταφερθεί στον τόπο της πρώτης αποθήκευσης, ο οποίος ορίζεται σε κάθε περίπτωση από την αρμόδια δασική Αρχή, παύει και η ισχύς του μερικού δελτίου για τη μεταφορά δασικών προϊόντων στον τόπο αυτό και εξοφλείται τούτο ολοσχερώς, χρησιμεύοντας πλέον στον υλοτόμο ως δικαιολογητικό των αποθηκευμένων στον τόπο πρώτης αποθήκευσης δασικών προϊόντων και κατατίθεται από αυτόν στη Δασική Αρχή, όταν μέρος ή το σύνολο των από αυτό αντιπροσωπευόμενων δασικών προϊόντων πρόκειται να μεταφερθεί από τον τόπο αυτό αλλού.

3. Εάν κατά τη μερική καταμέτρηση των δασικών προϊόντων στον τόπο καταμέτρησης και συγκέντρωσης βάσει των μερικών αποδείξεων καταβολής του μισθώματος προκύψει πλεόνασμα που δεν υπερβαίνει το ποσό που διαλαμβάνεται στις αποδείξεις, το πλεόνασμα αυτό καταλογίζεται κατά τη σύνταξη του οικείου μερικού δελτίου και τα καταμετρηθέντα δασικά προϊόντα μέχρι την έκδοση της συμπληρωματικής απόδειξης μένουν επί τόπου υπέγγυα και δεν μεταφέρονται στον τόπο της πρώτης αποθήκευσης παρά μόνο μετά την έκδοση της συμπληρωματικής απόδειξης.

Αν παρέλθει δίμηνο από τη σύνταξη του μερικού δελτίου και ο ενοικιαστής δεν προσέλθει προς λήψη της συμπληρωματικής απόδειξης, το μίσθωμα του πλεονάσματος που βρέθηκε βεβαιώνεται και εισπράττεται διοικητικά καθώς και η τυχόν αποζημίωση του Δημοσίου για τυχόν ζημίες που έγιναν, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στο **άρθρο 110 παρ. 1** του παρόντος Κώδικα.

Αν προκύψει έλλειμμα, το ελλείπον ποσόν επιτρέπεται να υλοτομηθεί κατά την πραγματοποίηση της αμέσως επόμενης απόδειξης και επί πλέον του αναφερομένου σε αυτή ποσού, στο δε μερικό ή τελικό δελτίο, το οποίο θα συνταχθεί βάσει αυτής της απόδειξης καταμέτρησης ή όπου δεν συντάσσεται τέτοιο, στο πίσω κενό μέρος του αποκόμματος και στελέχους της απόδειξης που εκδίδεται, γίνεται πράξη συμψηφισμού του ελλείμματος που προέκυψε κατά την προηγούμενη καταμέτρηση.

4. Αν τυχόν το ποσό δασικών προϊόντων που αντιπροσωπεύεται από το μερικό δελτίο καταμέτρησης δεν είναι δυνατόν να μεταφερθεί εφ’ άπαξ στον τόπο της πρώτης αποθήκευσης, θεωρείται το μερικό δελτίο καταμέτρησης από τον αρμόδιο δασικό υπάλληλο (δασοφύλακα κ.λπ.) του τόπου της καταμέτρησης και εξέλεγχης ή του τόπου πρώτης αποθήκευσης ή εν γένει της δικαιοδοσίας του Δασαρχείου ή Δασονομείου για το καθημερινά μεταφερόμενο ποσό και είδος και εξοφλείται ολοσχερώς, όταν μεταφερθεί ολόκληρο το ποσό, ενώ ο υλοτόμος δεν δύναται με το δελτίο αυτό να μεταφέρει δασικά προϊόντα από τον τόπο καταμέτρησης στον τόπο πρώτης αποθήκευσης, αν όχι με το μερικό πλέον δελτίο του άλλου μηνός ή της άλλης τριμηνίας, δεδομένου ότι τα μερικά δελτία συντάσσονται κατά μήνα ή τριμηνία.

5. Τα δασικά προϊόντα που συγκεντρώνονται στις αποθήκες ή στον τόπο πρώτης αποθήκευσης πρέπει να αντιπροσωπεύονται, όσον αφορά το ποσό και το είδος του δασικού προϊόντος, από τα αντίστοιχα μερικά δελτία ή το τελικό δελτίο καταμέτρησης.

Άρθρο ...

Τελικά δελτία καταμέτρησης

[Άρθρο 58 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο: Διαγράφονται οι σχετικές με τον δασικό φόρο αναφορές εν όψει του άρθρου 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Ωστόσο γενννάται ζήτημα ως προς τις προβλεπόμενες από τον νόμο λοιπές έννομες συνέπειες της καταργηθείσας καταβολής φόρου (π.χ. αποδεικτικό καταβολής φόρου ως δικαιολογητικό μεταφοράς δασικών προϊόντων). Το ζήτημα τίθεται υπό την κρίση της ΚΕΚ.

1. Για τη σύνταξη των τελικών δελτίων καταμέτρησης, λαμβάνεται υπ’ όψιν από την αρμόδια Δασική Αρχή (δασάρχη, δασονόμο κ.λπ.) πρώτον η τελική απόδειξη καταβολής του μισθώματος και δεύτερον τα μέχρι τότε συνταχθέντα μερικά δελτία καταμέτρησης και έτσι, σε αντιπαραβολή του κατά την τελική καταμέτρηση ευρεθέντος δυνάμει της τελικής απόδειξης ποσού δασικών προϊόντων, συν τα ποσά των μερικών δελτίων καταμέτρησης προς το εγκεκριμένο ποσό του ετήσιου ή περιοδικού λήμματος ή του ποσού της εγκριτικής διαταγής υλοτομίας, προκειμένου για εκχέρσωση, υλοτομία δάσους που κήκε από εμπρησμό κ.λπ. ή του από τον νόμο επιτρεπόμενου ποσού, βρίσκεται το πάνω από το ετήσιο ή περιοδικό λήμμα πλεόνασμα.

2. Το τελικό δελτίο, μόλις εκδοθεί η συμπληρωματική απόδειξη καταβολής του μισθώματος του κατά την καταμέτρηση της τελικής απόδειξης προκύψαντος τυχόν πλεονάσματος, εξοφλείται ολοσχερώς και παραμένει εις χείρας του υλοτόμου, ως δικαιολογητικό της μεταφοράς των δασικών προϊόντων της τελικής καταμέτρησης από τον τόπο της καταμέτρησης στον τόπο της πρώτης αποθήκευσης και ταυτόχρονα ως δικαιολογητικό του ποσού και είδους δασικών προϊόντων στους τόπους πρώτης αποθήκευσης και πριν τη μερική ή ολοκληρωτική μεταφορά τους αλλού, από θάλασσα ή ξηρά, κατατίθεται ομοίως στην αρμόδια Δασική Αρχή (δασαρχείο, δασονομείο, δασοφυλακείο).

3. Τα δασικά προϊόντα των τελικών καταμετρήσεων, αν τυχόν κατά την καταμέτρησή τους προέκυψε πλεόνασμα, παραμένουν στον τόπο της συγκέντρωσης υπέγγυα και δεν μεταφέρονται στον τόπο πρώτης αποθήκευσης παρά μόνο μετά την έκδοση της συμπληρωματικής απόδειξης. Αν εντός το πολύ δύο μηνών από τη σύνταξη του τελικού δελτίου δεν καταβληθεί από τον ενοικιαστή το για το τυχόν ευρεθέν πλεόνασμα μίσθωμα που καταλογίσθηκε, αυτό βεβαιώνεται και εισπράττεται διοικητικά, όπως λεπτομερέστερα ορίζει το **άρθρο 110 παρ. 1** του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο .....

Σύνταξη δελτίων καταμέτρησης

[Άρθρο 59 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928, Άρθρο 64 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο 1: Λαμβάνει χώρα συγχώνευση του άρθρου 59 του ΠΔ 1928, με το άρθρο 64 του ίδιου ΠΔ υπό τον τίτλο «Σύνταξη δελτίων καταμέτρησης», διότι οι δύο διατάξεις ρυθμίζουν το ίδιο ζήτημα. Επιπλέον λαμβάνει χώρα αναρίθμηση.

Σχόλιο 2: Η αντιστοιχία του όγκου των καυσόξυλων σε βάρος διαφέρει ανάλογα με το είδος του ξύλου. Στην παράγραφο 2 απαλείφεται η μονάδα μέτρησης μάζας της οκάς και αντικαθίσταται με αυτή των γραμμαρίων.

1. Κατά τη σύνταξη των μερικών και τελικών δελτίων καταμέτρησης λαμβάνονται υπ’ όψιν από τους ενεργούντες την καταμέτρηση δασικούς υπαλλήλους, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα, προκειμένου για καταμέτρηση χρήσιμης ξυλείας, και τα χρήσιμα υπολείμματα καθώς και ο όγκος των υψηλών πρέμνων κ.λπ., και προκειμένου για καταμέτρηση ξυλανθράκων ή καυσόξυλων, και ο όγκος του κορμού των μεγάλων δέντρων, αν τυχόν αυτά υπέστησαν αποκλάδωση μόνο και δεν εγκαταλείφθηκαν ολοσχερώς.

2. Επίσης οι δασικοί υπάλληλοι που ενεργούν καταμετρήσεις δασικών προϊόντων και οι ελέγχοντες βρεγμένους ξυλάνθρακες οφείλουν, προς εξακρίβωση και εξεύρεση του πραγματικού όγκου ή βάρους τους, να βρίσκουν με επιτόπια πειράματα τον πραγματικό συντελεστή σε γραμμάρια του ενός κυβικού βρεγμένων ξυλάνθρακων και επί αυτού να πολλαπλασιάζουν τον ευρεθέντα σε κυβικά όγκο των σωρών και αποθηκών ή ανθρακοκαμίνων.

3. Το δελτίο καταμέτρησης, το οποίο συντάσσεται πάντοτε από δύο υπαλλήλους, εκτός αν διατάξει διαφορετικά το Υπουργείο, υπογράφει πάντοτε και βεβαιώνει, εκτός των υπαλλήλων εκείνων που ενεργούν την εξέλεξη, και ο αρμόδιος δασοφύλακας, αν

υπάρχει, ο οποίος λαμβάνει πάντοτε μέρος στην εξέλεξη, καθώς και ο οικείος δασονόμος.

4. Στην εξέλεξη δασικών προϊόντων που προορίζονται για εμπορία ο δασάρχης, προκειμένου περί μερικής εξέλεξης, προβαίνει ο ίδιος με τα αρμόδια δασικά όργανα στην εξέλεξη και μόνο στις προβλεπόμενες από τις κείμενες διατάξεις και όπου δεν πρόκειται για ανάληψη μεγάλης ευθύνης, αναθέτει την εξέλεξη στον αρμόδιο δασονόμο.

Άρθρο .....

Συντελεστής φθοράς ξυλείας

[Άρθρο 61 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

1. Για την εύρεση του όγκου στρογγυλής ξυλείας, από την οποία προήλθε ποσό ξυλείας πελεκητής, πριστής, σχιστής ή λεπτουργικών εργαλείων προστίθενται στο ποσό αυτό τα εξής ποσοστά του όγκου κατεργασμένης:

- Για την πελεκητή ξυλεία 30%.
- Για την πριστή ξυλεία 50%.
- Για τη σχιστή ξυλεία 100%.
- Για την ξυλεία λεπτουργικών εργαλείων 200%.

2. Πριστή ξυλεία νοείται η αποτελούμενη από τεμάχια που έχουν δύο τουλάχιστον των κατά μήκος πλευρών τους κατεργασμένες με πριόνι.

3. Εφ’ όσον από πειραματισμούς του αρμόδιου Δασάρχη και Προϊστάμενου της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης πιστοποιηθεί σε συγκεκριμένες περιπτώσεις κατεργασίας στρογγυλής ξυλείας ποσοστό φθοράς διαφορετικό των καθορισμένων στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου, δύναται, κατόπιν έγκρισης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας που στηρίζεται σε σύμφωνη γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών, να ληφθεί ως ποσοστό φθοράς για την εύρεση του όγκου κατεργασμένης ξυλείας το ποσό που θα βρίσκεται από τους ως άνω υπαλλήλους.

Άρθρο .....

Σφράγιση ελεγχόμενης ξυλείας

[Άρθρο 92 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Η ξυλεία κατά την εξέλεξη σφραγίζεται με τη σφύρα του δασαρχείου.

Άρθρο .....

Περιπτώσεις μη σύνταξης πρωτοκόλλου εξελέξεως

[Άρθρο 91 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Πρωτόκολλο εξελέξεως δεν συντάσσεται προκειμένου περί:

α) Των ατελώς, αλλά με έγκριση της Δασικής Αρχής διενεργούμενων υλοτομιών.

β) Των διατιθέμενων για επαγγελματίες ανθράκων σιδηρουργίας, βαλανιδιών, κερατίων, λιγοβεργών, κατράμης, ρητίνης και καυσόξυλων που χρησιμοποιούνται σε κεραμοποιεία κ.λπ. καθώς και

γ) Της καύσιμης ύλης για την ασβεστοποιία.

Ως δικαιολογητικό για τη μέχρι τον τόπο της πρώτης αποθήκευσης μεταφορά των ανωτέρω δασικών προϊόντων χρησιμεύει η ατελής άδεια υλοτομίας για τα ατελώς αποληφθέντα και η άδεια υλοτομίας για τα λοιπά προς εμπορία τέτοια προϊόντα.

Άρθρο ...

Περιπτώσεις μη σύνταξης δελτίων καταμέτρησης

[Άρθρο 63 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο: Διαγράφονται οι σχετικές με τον δασικό φόρο αναφορές εν όψει του άρθρου 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Ωστόσο γεννιάται ζήτημα ως προς τις προβλεπόμενες από τον νόμο λοιπές έννομες συνέπειες της καταργηθείσας καταβολής φόρου (π.χ. αποδεικτικό καταβολής φόρου ως δικαιολογητικό μεταφοράς δασικών προϊόντων). Το ζήτημα τίθεται υπό την κρίση της ΚΕΚ.

1. Δελτίο καταμέτρησης δεν συντάσσεται για δασική ξυλεία υλοτομούμενη για ατομικές ανάγκες, για την οποία το μίσθωμα, προκειμένου για δημόσια δάση, δύναται να καταβληθεί και κατά δέντρο αντί όγκου σε κυβικά.
2. Για την ξυλεία αυτή ως δικαιολογητικό της ενέργειας της υλοτομίας στο δάσος και της μεταφοράς της από το δάσος στον τόπο του προορισμού χρησιμεύει η απόδειξη καταβολής του μισθώματος, η οποία εξοφλείται ολοσχερώς με τη μεταφορά των προϊόντων (της ξυλείας).
3. Επίσης δελτίο καταμέτρησης δεν συντάσσεται και για την άσβεστο και τα καυσόξυλα που χρησιμοποιούνται σε κλιβάνους, αγγειοπλαστεία κ.λπ. καθώς και για τη συλλογή καστώνων, βελανιδιών, χαρουπιών κ.λπ. για τα οποία ως δικαιολογητικό της κατοχής και μεταφοράς μέχρι τον τόπο της πρώτης αποθήκευσης χρησιμεύει η απόδειξη καταβολής του μισθώματος.
4. Σε απόλυτη ανάγκη δύναται να μην συνταχθεί δελτίο καταμέτρησης και για τους άνθρακες σιδηρουργίας που κατασκευάζονται από επαγγελματίες ανθρακείς ανθράκων σιδηρουργίας ή απ' ευθείας από τους επαγγελματίες σιδηρουργούς και ως δικαιολογητικό της κατοχής και μεταφοράς από το δάσος στον τόπο χρησιμοποίησης χρησιμεύει η απόδειξη καταβολής του μισθώματος.
5. Δελτίο καταμέτρησης δεν συντάσσεται επίσης προκειμένου για:
  - 1) τις ατέλειες ατελών αλλά με την έγκριση της Δασικής Αρχής διενεργούμενων υλοτομιών και
  - 2) των κερατίων, λιγοβεργών, κατράμης, της με δημοπρασία διατιθέμενης ρητίνης δημοσίων δασών, ως δικαιολογητικό όμως της μέχρι τον τόπο της πρώτης αποθήκευσης μεταφοράς τους χρησιμεύει η έγκριση ατελούς υλοτομίας για τα ατελώς αποληφθέντα δασικά προϊόντα και η απόδειξη καταβολής του μισθώματος για τα λοιπά ως άνω προς εμπορία δασικά προϊόντα.

Άρθρο .....**Ένσταση κατά του πρωτοκόλλου εξελέγχεως**

[Άρθρο 96 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Κατά του πρωτοκόλλου εξελέγχεως επιτρέπεται ένσταση από τον υλοτόμο ενώπιον του Δασάρχη, αν ο συντάκτης είναι δασοφύλακας, δασοκόμος ή δασονόμος, ενώπιον του αρμοδίου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας, αν ο συντάκτης είναι Δασάρχης, και ενώπιον του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αν ο συντάκτης είναι Προϊστάμενος της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας. Η απόφαση του Δασάρχη, του Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας και του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, είναι υποχρεωτική για τον υλοτόμο.

Άρθρο .....**Ένσταση κατά του δελτίου καταμέτρησης**

[Άρθρο 19 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Ένσταση κατά του δελτίου καταμέτρησης επιτρέπεται από τον υλοτόμο ή τον δασοκτήμονα ενώπιον του Δασάρχη, αν ο συντάκτης του είναι δασοφύλακας ή δασονόμος, και ενώπιον του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή του Υπουργείου, αν ο συντάκτης είναι Δασάρχης. Η απόφαση του Δασάρχη, Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και του Υπουργείου είναι οριστική, αμετάκλητη και υποχρεωτική για τον υλοτόμο.

Άρθρο ...**Καταλογισμοί για υλοτομία καθ' υπέρβαση εγκεκριμένου λήμματος**

[Άρθρο 93 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Διαγράφονται οι σχετικές με τον δασικό φόρο αναφορές εν όψει του άρθρου 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Ωστόσο γενννάται ζήτημα ως προς τις προβλεπόμενες από τον νόμο λοιπές έννομες συνέπειες της καταργηθείσας καταβολής φόρου (εν προκειμένω καταλείπεται η περίπτωση του πλεονάσματος των δασικών προϊόντων εκ των ιδιωτικών δασών αρρύθμιστη). Το ζήτημα τίθεται υπό την κρίση της ΚΕΚ.

1. Με την επιφύλαξη της διάταξης του άρθρου 90, αν επί του ποσού που καθορίστηκε ως ετήσιο ή περιοδικό λήμμα από τους πίνακες υλοτομίας, τα δασοπονικά σχέδια ή εκθέσεις ή επί του ποσού των εγκριτικών διαταγών προκύψει πλεόνασμα μέχρι 10% για μη καύσιμη ξυλεία και 20% για τα άλλα δασικά προϊόντα, επιβάλλεται στο πλεόνασμα μίσθωμα για τα προϊόντα που απολήφθηκαν από δημόσια δάση και εκδίδονται συμπληρωματικές άδειες. Στο πλεόνασμα προστίθεται και ο κύβος των χρήσιμων υπολειμμάτων καθώς και του χρήσιμου τμήματος των πρέμνων, τα οποία ο υλοτόμος εγκατέλειψε στο δάσος, εάν τυχόν αυτά δεν έχουν καταλογισθεί κατά τις μερικές εξελέγχσεις που τυχόν έγιναν.

2. Το πάνω από τα ανωτέρω όρια πλεόνασμα κατάσχεται και δημεύεται. Δικαιούται όμως ο υλοτομήσας να ζητήσει τη μη κατάσχεση του πλεονάσματος, με καταβολή τετραπλού μισθώματος, αν πρόκειται για δασικά προϊόντα από δημόσια δάση, με την επιφύλαξη της ποινικής δίωξης του παραβάτη σύμφωνα με το **άρθρο 268**.
3. Οι ως άνω διατάξεις δεν έχουν εφαρμογή στα πλεονάσματα που προκύπτουν κατά τις υλοτομίες δασικών προϊόντων χωρίς καταβολή μισθώματος.
4. Κατ’ εξαίρεση στα κατ’ έκταση και αποφυλωτικά για παραγωγή ξυλανθράκων ή καυσόξυλων υλοτομούμενα πρεμνοφυούς και διφυούς μορφής δάση, προκειμένου για υλοτομίες του υπωρόφου, εάν παραχθεί ποσό επί πλέον του τυχόν καθορισθέντος από τους πίνακες υλοτομίας, δασοπονικά σχέδια ή εκθέσεις ή εγκριτικές διαταγές ετήσιου ή περιοδικού λήμματος, για το πλεόνασμα αυτό καταβάλλεται μίσθωμα. Το ίδιο ισχύει και για το πλεόνασμα των εκτάσεων που εκχερσώνονται, εφ’ όσον με την εγκριτική διαταγή έχει καθορισθεί έκταση και ενδεικτικά το υλοτομητέο ποσό δασικών προϊόντων.
5. Στις κατά ποσό επιτραπείσες υλοτομίες ξυλανθράκων ή καυσόξυλων των ως άνω διαχειριστικής μορφής δασών, αν προκύψει πλεόνασμα μέχρι 20%, καταβάλλεται επί της ακαθάριστης προσόδου εκ του πλεονάσματος μίσθωμα, εάν το προϊόν προέρχεται εκ δημοσίου δάσους. Εάν το πλεόνασμα υπερβαίνει το 20% εφαρμόζονται αι διατάξεις της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο .....

Επιτρεπόμενο πλεόνασμα κατά την καταμέτρηση των δασικών προϊόντων

[Άρθρο 60 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο: Το παρόν άρθρο αναφέρεται στο Ν.Δ. της 14 Ιουλ. 1927, το οποίο κατηργήθηκε από το άρθρο 251 του Ν.Δ. της 11 Μαΐου. Τίθεται θέμα διαγραφής της πρώτης παραγράφου του παρόντος άρθρου, ενώ προκύπτουν και ζητήματα συσχέτισης με τα άρθρα περί ελέγχου υλοτομιών. Το ζήτημα χρήζει επίλυσης από την ΚΕΚ.

1. Το κατά την τελική καταμέτρηση επιτρεπόμενο πλεόνασμα 10% για ξυλεία ή 20% για ξυλάνθρακες ή άλλα δασικά προϊόντα είναι δυνητικό και όχι υποχρεωτικό και συγχωρείται μόνο όταν παρά τον έλεγχο που έγινε από τη δασική αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 35 παρ. 1, δεν κατέστη δυνατή, για διάφορους λόγους, η πρόληψη του πλεονάσματος αυτού.
2. Η αρμόδια Δασική Αρχή, για την πρόληψη του κατά την τελική καταμέτρηση του προκύπτοντος πλεονάσματος πάνω από το ετήσιο ή περιοδικό λήμμα ή το ποσό της εγκριτικής διαταγής κ.λπ., ενεργεί αυστηρό έλεγχο του ποσού που πραγματοποιείται βάσει της τελικής απόδειξης και σταματά τη με αυτή ενεργούμενη υλοτομία, αν συμπληρώθηκε ή πραγματοποιήθηκε το αντιπροσωπευόμενο από αυτή ποσό δασικών προϊόντων, ενώ ευθύνεται ατομικά για κάθε παράλειψη ή την τυχόν χαλαρή επίβλεψη της διενεργουμένης υλοτομίας ιδίως με τις τελικές αποδείξεις.

Άρθρο ...**Καταλογισμός πλεονάσματος αδειών υλοτομίας, για τις οποίες δεν συντάσσεται πρωτόκολλο εξελέγχεως**

[Άρθρο 94 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Ο δασικός φόρος που προβλέπεται στα άρθρα 160-182 του Δασικού Κώδικα καταργήθηκε με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Παρά το γεγονός ότι η κατάργηση του δασικού φόρου ισχύει για τα άρθρα 160-182 του Ν.Δ. 86/1969, κρίνεται ορθό να γίνει απάλειψη οποιασδήποτε αναφοράς στο δασικό φόρο, ακόμη και για διατάξεις που δεν αναφέρονται ρητώς στο άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003.

Για το πλεόνασμα των επί καταβολή μισθώματος δασικών προϊόντων που δεν υπόκεινται σε σύνταξη πρωτοκόλλου εξελέγχεως, ρητίνης, βαλανιδίων και κερατίων, ο καταλογισμός κατά τις εξελέγχεις γίνεται επί του όπισθεν κενού μέρους του αποκόμματος και του στελέχους της άδειας της υλοτομίας. Ομοίως αναγράφεται και το πλεόνασμα των ατελών υλοτομιών που βρέθηκε κατά τις εξελέγχεις επί του οπισθίου κενού μέρους του αποκόμματος και στελέχους της ατελούς άδειας υλοτομίας.

Άρθρο .....**Πλεονάσματα και ελλείμματα μερικών και τελικών εξελέγχεων**

[Άρθρο 95 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Ο δασικός φόρος που προβλέπεται στα άρθρα 160-182 του Δασικού Κώδικα καταργήθηκε με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Παρά το γεγονός ότι η κατάργηση του δασικού φόρου ισχύει για τα άρθρα 160-182 του Ν.Δ. 86/1969, κρίνεται ορθό να γίνει απάλειψη οποιασδήποτε αναφοράς στο δασικό φόρο, ακόμη και για διατάξεις που δεν αναφέρονται ρητώς στο άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003.

1. Προκειμένου περί μερικής εξελέγχεως, επιτρέπεται πλεόνασμα μέχρι ίσου ποσού προς εκείνο των αδειών, ενώ το επιπλέον αποδίδεται με καταβολή διπλού μισθώματος. Αν ο υπαίτιος αρνηθεί αυτή την καταβολή, το πέραν του διπλάσιου πλεονάσματος κατάσχεται και δημεύεται, και ο υπαίτιος τιμωρείται κατά τις διατάξεις του άρθρου 268.
2. Αν κατά την τελική εξέλεξη των δασικών προϊόντων προκύψει έλλειμμα, επιστρέφεται το καταβληθέν τυχόν μίσθωμα για το ποσό του ελλείμματος.

Άρθρο .....**Αναθεώρηση καταλογισμών**

[Άρθρο 97 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Επί των κατά τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα ενεργούμενων καταλογισμών, ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης δικαιούται, και όταν ακόμη τα καταλογισθέντα βεβαιώθηκαν ως δημόσιο έσοδο, να αναθεωρεί με αίτηση εκείνου στον

οποίο καταλογίστηκαν αυτά που διέταξε ο ίδιος ή οι Δασικές Αρχές και να τα αίρει ή να τα τροποποιεί, για παράβαση νόμου ή πεπλανημένη εκτίμηση του πραγματικού, μετά από προηγούμενη εξέταση του αρμοδίου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας και γνώμη αυτού.

2. Η αίτηση αναθεώρησης υποβάλλεται σε ανατρεπτική προθεσμία έξι (6) μηνών από την κοινοποίηση της καταλογιστικής πράξης ή την ειδοποίηση για τη βεβαίωση ή την πρόσκληση για την πληρωμή, με παράβολο ίσο προς το ένα δέκατο του ποσού το οποίο αφορά ο καταλογισμός. Το παράβολο εισάγεται άμεσα ως δημόσιο έσοδο, ανεξάρτητα από την απόφαση που θα εκδοθεί επί της αίτησης.

3. Η υποβληθείσα αίτηση αναθεώρησης αναστέλλει τη διοικητική εκτέλεση και την περαιτέρω διαδικασία σε περίπτωση ανακοπής κατά της πρόσκλησης.

4. Οι αναστολές αυτές παύουν με την έκδοση απορριπτικής απόφασης του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Αν όμως γίνει δεκτή η αναθεώρηση στο σύνολό της, ακυρώνεται ο καταλογισμός και διαγράφεται η βεβαιωθείσα απαίτηση, ενώ αν γίνει δεκτή μερικώς, ενεργείται η βεβαίωση για το ποσό στο οποίο περιορίσθηκε ο καταλογισμός.

5. Αίτηση αναθεώρησης είναι απαράδεκτη, αν έχει εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση που απορρίπτει την ασκηθείσα ανακοπή κατά της πρόσκλησης.

Άρθρο ...

Ευθύνη δασικών υπαλλήλων για την πλημμελή βεβαίωση των μισθωμάτων

[Άρθρο 62 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο : Διαγράφονται οι σχετικές με τον δασικό φόρο αναφορές εν όψει του άρθρου 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Ωστόσο γενννάται ζήτημα ως προς τις προβλεπόμενες από τον νόμο λοιπές έννομες συνέπειες της καταργηθείσας καταβολής φόρου (εν προκειμένω καταλείπεται αρρύθμιστη η περίπτωση της ευθύνης των δασικών υπαλλήλων σε περίπτωση μη έγκαιρης βεβαίωσης της είσπραξης). Το ζήτημα αυτό, χρήζει οριστικής επίλυσης από την ΚΕΚ.

1. Οι επί της καταμέτρησης δασικών προϊόντων δασικοί υπάλληλοι καθώς και οι εκδίδοντες τις αποδείξεις καταβολής του μισθώματος ευθύνονται ατομικά για τη μειωμένη βεβαίωση των δικαιωμάτων του Δημοσίου, ενώ τον καταλογισμό των μειωμένων βεβαιωθέντων δικαιωμάτων του Δημοσίου ενεργεί σε βάρος των υλοτόμων των δασικών προϊόντων ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τους αρμόδιους Προϊσταμένους των Διευθύνσεων Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Τα καταλογιζόμενα με αυτό τον τρόπο ποσά εισπράττονται διοικητικά κατά τις διατάξεις για την είσπραξη δημοσίων εσόδων.

2. Οι επιφορτισμένοι με την καταμέτρηση των δασικών προϊόντων υπάλληλοι ή επιτροπές, υποχρεούνται με ατομική τους ευθύνη να ενεργούν ταυτόχρονα έλεγχο περί της από λογιστικής άποψης ορθής έκδοσης των αποδείξεων καταβολής του μισθώματος και να αναφέρουν στην προϊσταμένη αρχή, και από αυτήν έμμεσα στον αρμόδιο Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, και

αυτός στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τα τυχόν σφάλματα που παρατηρήθηκαν.

3. Εφ’ όσον για οποιοδήποτε λόγο δεν επιτευχθεί η είσπραξη από τους υλοτόμους των σε βάρος τους καταλογισθέντων δικαιωμάτων του Δημοσίου, τα οποία δεν βεβαιώθηκαν έγκαιρα από τους αρμόδιους δασικούς υπαλλήλους κατά την έκδοση των αποδείξεων καταβολής του μισθώματος ή κατά τη σύνταξη των μερικών ή τελικών δελτίων καταμέτρησης, καταλογίζονται στην πληρωμή των μη βεβαιωθέντων δικαιωμάτων τους οι αρμόδιοι δασικοί υπάλληλοι, ευθυνόμενοι ατομικά σύμφωνα με το άρθρο 63 του δ/τος της 14 Ιουλ. 1927, χωρίς να αποκλείεται σε κάθε περίπτωση η πειθαρχική τους δίωξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΔΙΑΤΙΜΗΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Άρθρο ...

Αγοραία τιμή δασικών προϊόντων για τη σύνταξη ετήσιου πίνακα διατίμησης

[Άρθρο 177 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Ως αγοραία τιμή των δασικών προϊόντων κάθε δασαρχείου, προς σύνταξη του ετήσιου πίνακα διατίμησής τους, λαμβάνεται η τιμή χονδρικής πώλησης του παρελθόντος έτους στις κατά τόπους αγορές πώλησης και κατανάλωσης του Δασαρχείου και χρησιμεύει ως βάση για τον προσδιορισμό της συνολικής αξίας της ακαθάριστης δασικής προσόδου και συγχρόνως και για τον καθορισμό του μισθώματος των άνευ δημοπρασίας διατιθέμενων δασικών προϊόντων.

Άρθρο .....

Επιτροπή καθορισμού τιμής πώλησης δασικών προϊόντων

[Άρθρο 178 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο : Λόγω κατάργησης του θεσμού της κοινότητας από το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α’87/7.6.2010), λαμβάνει χώρα διαγραφή των σχετικών αναφορών.

Για τον καθορισμό της πραγματικής τιμής χονδρικής πώλησης των δασικών προϊόντων κάθε Δασαρχείου κατά το παρελθόν έτος, σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο, συνιστάται σε κάθε Δασαρχείο Επιτροπή αποτελούμενη από τον Δασάρχη, έναν από τους Προϊσταμένους της ΔΟΥ της περιφέρειας, έναν αντιπρόσωπο του Εμπορικού Συλλόγου ή Εμπορικού Επιμελητηρίου, εφ’ όσον υπάρχουν, και τον Δήμαρχο της έδρας του Δασαρχείου, η οποία συνέρχεται εντός του Ιουνίου κάθε έτους και συντάσσει πρωτόκολλο διατίμησης των δασικών προϊόντων για το προσεχές έτος.

Ως εισηγητής της Επιτροπής χρησιμεύει ο Δασάρχης, ο οποίος βάσει του μέσου κατά τα ανωτέρω όρου τιμής συντάσσει και εισηγείται στην επιτροπή σχέδιο πρωτοκόλλου διατίμησης για το προσεχές έτος, κοινοποιώντας αντίγραφο του σχεδίου τούτου είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν τη συνεδρίαση της επιτροπής στα μέλη αυτής.

Για τον καθορισμό της κατά το **άρθρο 177** τιμής χονδρικής πώλησης των δασικών προϊόντων λαμβάνεται υπ’ όψιν για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα μέχρι τέλους του έτους, από τον Αύγουστο μέχρι τέλος Δεκεμβρίου, εκτός των άλλων και η ροπή προς αυξομείωση των τρεχουσών τιμών δασικών προϊόντων.

Την πρόταση του Δασάρχη η επιτροπή διατίμησης την επεξεργάζεται και την εγκρίνει ή τροποποιεί αιτιολογημένα εντός δύο το πολύ συνεδριάσεων.

Η Επιτροπή διατίμησης καλουμένη σε συνεδρίαση υπό τον Δασάρχη, βρίσκεται σε απαρτία με παρόντα τουλάχιστον τρία από τα μέλη της και συνεδριάζει υπό την προεδρία του κατά βαθμό ανωτέρου ή, προκειμένου περί ομοιόβαθμων, του αρχαιότερου στην υπηρεσία από τα μέλη της και γνωμοδοτεί κατά πλειοψηφία, σε περίπτωση δε ισοψηφίας νικά η ψήφος του Δασάρχη.

Τα κατά το παρόν άρθρο μέλη της Επιτροπής διατιμήσεως δύνανται, πλην του Δασάρχη, να αναπληρώνονται από κατά νόμο αναπληρωτές ή αντιπροσώπους αυτών.

Άρθρο ...

Γνωμοδότηση Επιτροπής διατίμησης

[Άρθρο 179 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Οι Δασάρχες υποβάλλουν ταχέως τη γνωμοδότηση της Επιτροπής διατίμησης του προηγούμενου άρθρου με όλα τα σχετικά στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας μαζί με την αιτιολογημένη σύμφωνη ή μη, εν όλω ή εν μέρει, πρότασή τους.

Οι τυχόν υποβαλλόμενες στο Δασαρχείο κατά της γνωμοδότησης της ως άνω Επιτροπής ενστάσεις ή αντιρρήσεις υποβάλλονται από τον Δασάρχη στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας μαζί με γνωμοδότησή του γι’ αυτές.

Μέχρι τη 15η Ιουνίου οι Δασάρχες θα πρέπει να έχουν υποβάλει τη γνωμοδότηση της Επιτροπής διατίμησης στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το οποίο, μετά από σχετική γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών, καταρτίζει τον πίνακα διατίμησης των δασικών προϊόντων για το επόμενο διαχειριστικό έτος από 1ης Οκτωβρίου μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου του επομένου έτους, για όλα τα Δασαρχεία και τα Δασονομεία του Κράτους. Ο πίνακας αυτός κυρώνεται με δ/γμα και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εντός του Ιουλίου κάθε έτους.

Άρθρο ...

Τροποποίηση του πίνακα διατίμησης μετά τη δημοσίευσή του

[Άρθρο 180 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Μετά τη δημοσίευση του δ/τος και του πίνακα διατίμησης δασικών προϊόντων δεν επιτρέπεται καμία τροποποίησή του, εκτός αν προφανώς αποδεικνύεται ότι κατά την κατάρτιση του πίνακα, λόγω παροχής ανεπαρκών στοιχείων, εσφαλμένως καθορίσθηκαν οι τιμές των ειδών ή ότι παρεισέφρησαν σε αυτόν λογιστικά σφάλματα, οπότε με δ/γμα εκδιδόμενο εφ’ άπαξ και μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου μετά από σύμφωνη γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών δύνανται να τροποποιηθεί η ισχύουσα διατίμηση.

Άρθρο ...

Τήρηση αρχείου από τον Δασάρχη

[Άρθρο 181 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Ο Δασάρχης τηρεί στο αρχείο του ιδιαίτερα τα έγγραφα που σχετίζονται με τη διατίμηση των δασικών προϊόντων του Δασαρχείου του, σε πρωτότυπο ή αντίγραφο, και θέτει υπ’ όψιν της Επιτροπής διατίμησης κάθε φορά τα σχετικά έγγραφα της τελευταίας τριετίας.

Άρθρο .....

Διαίρεση ξυλείας για τη διατίμηση

[Άρθρο 182 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Η ξυλεία, για τη διατίμησή της, διαιρείται:

1. Στην τάξη της ήμερης ή μαλακής

α) πολύτιμης ξυλείας, που περιλαμβάνει την ξυλεία κυπαρίσσου, αρκεύθου ή κέδρου και ιτάμου ή μίλου.

β) απλής ξυλείας, που περιλαμβάνει την ξυλεία κάθε είδους πεύκης και ελάτης.

2. Στην τάξη της άγριας

α) πολύτιμης ξυλείας, που περιλαμβάνει την ξυλεία δρυός κάθε είδους, πρίνου, αρίας, γούρου, πετελέας, φράξου ή μελίας, σφενδάμου, φιλύρας ή φλαμουρίου, φιλύκης, καρυδιάς και πύξου.

β) απλής ξυλείας, που περιλαμβάνει την ξυλεία οξυάς, πλατάνου, όης ή σουρβιάς, αγριοκεράσσου, αγροπιδέας, καστανέας, κερκίδας, τερμύνθου ή κοκοροβυθιάς, κλήθρας, λεύκης, ιτέας καθώς και όλα τα είδη ξυλείας που δεν κατονομάζονται παραπάνω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΑΔΕΣΠΟΤΑ ΔΑΣΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Άρθρο .....

Αδέσποτα δασικά προϊόντα

[Άρθρο 99 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

1. Την εκποίηση των εντός των δασών αδέσποτων δασικών προϊόντων διατάσσει ο Δασάρχης. Η εκποίηση ενεργείται με πλειοδοτική δημοπρασία, τα πρακτικά της οποίας εγκρίνει ο Δασάρχης, εφ’ όσον το εκπλειστηρίασμα δεν υπερβαίνει τις 10.000 δραχμές, άλλως ο αρμόδιος Προϊστάμενος της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας.
2. Αδέσποτα δασικά προϊόντα για τα οποία κανείς δεν πλειοδοτεί διατίθενται για τις ανάγκες των δημοσίων υπηρεσιών ανάλογα και κατά την κρίση του Δασάρχη, διαφορετικά καταστρέφονται από τα όργανα της Δασικής Αρχής, όταν βεβαιώνεται από τον Δασάρχη ότι είναι προϊόντα συστηματικής λαθροϋλοτομίας και ότι η διάθεσή τους στις υπηρεσίες είναι ανέφικτη.

Άρθρο .....

Αδέσποτη ξυλεία

[Άρθρο 36 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο : Ο δασικός φόρος που προβλέπεται στα άρθρα 160-182 του Δασικού Κώδικα καταργήθηκε με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Παρά το γεγονός ότι η κατάργηση του δασικού φόρου ισχύει για τα άρθρα 160-182 του Ν.Δ. 86/1969, κρίνεται ορθό να γίνει απάλειψη οποιασδήποτε αναφοράς στο δασικό φόρο, ακόμη και για διατάξεις που δεν αναφέρονται ρητώς στο άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003.

Η απαλοιφή της παραπομπής στο άρθρο 46 του από 14 Ιουλ. 1927 Ν.Δ/τος "περί καθιέρωσης νέου συστήματος θεβαιώσεως της δασικής φορολογίας", δε δημιουργεί ζήτημα καθόσον στη διάταξη περιγράφεται αναλυτικά η περίπτωση της αδυναμίας εκποιήσεως μέσω δημοπρασίας.

Τα εντός δασών, δημοσίων ή μη, αδέσποτα δασικά προϊόντα, ήτοι τα εγκαταλειμμένα και των οποίων η προέλευση δεν δύναται να δικαιολογηθεί με νόμιμα έγγραφα, όπως αποδείξεις καταβολής μισθώματος, εκποιούνται από την αρμόδια Δασική Αρχή με πλειοδοτική δημοπρασία, αφού προηγουμένως καταμετρηθούν κατ’ είδος, όγκο ή βάρος. Η εκποίηση γίνεται συνολικά και βάσει του πρωτοκόλλου προκαταμέτρησης, και το εκπλειστηρίασμα, αν πρόκειται για δημόσιο δάσος, εισάγεται ολόκληρο στο δημόσιο ταμείο, με τα τυχόν έξοδα συγκέντρωσης προς φύλαξή τους και αποθήκευση να βαρύνουν τον πλειοδότη, ενώ εάν πρόκειται για δάσος δημοτικό, κοινοτικό, μοναστηριακό ή που

ανήκει σε αγαθοεργά ιδρύματα ή ιδιώτες, τότε το εκπλειστηρίασμα παρακατατίθεται στο δημόσιο ταμείο σε πίστωση του οικείου δασοκτήμονα ή με νόμιμη απόδειξη παραδίδεται σε αυτόν, κυρίως αν πρόκειται για ιδιώτη δασοκτήμονα.

Για τη βεβαίωση και εκποίηση αδέσποτων δασικών προϊόντων από δάση δημοτικά, κοινοτικά, μοναστηριακά ή που ανήκουν σε αγαθοεργά ιδρύματα ή ιδιώτες, ειδοποιείται γι’ αυτό και με απόδειξη από το Δασαρχείο ο ιδιοκτήτης για να υποβάλει τις τυχόν ενστάσεις του στο Δασαρχείο ή το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και να παραστεί ο ίδιος κατά τη με δημοπρασία εκποίηση τους.

Αν η με δημοπρασία εκποίηση καταστεί αδύνατη, λόγω έλλειψης προσφορών, τα προϊόντα αυτά διατίθενται για τις ανάγκες δημοσίων υπηρεσιών, με καταβολή του στην ισχύουσα διατίμηση αναγραφόμενου μισθώματος ή, αν προέρχονται από ιδιωτικά δάση, με καταβολή της αξίας τους βάσει της ισχύουσας διατίμησης.

Το ποσό αυτό, αποδίδεται στον ιδιοκτήτη ή διακάτοχο του δάσους κατά τα ανωτέρω οριζόμενα. Εάν τα προϊόντα αυτά δεν δύνανται να χρησιμοποιηθούν ούτε για τις ανάγκες των δημοσίων υπηρεσιών, καταστρέφονται με οποιοδήποτε μέσο.

Η εκποίηση των αδέσποτων αυτών δασικών προϊόντων γίνεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 52 του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο ...

Διαδικασία εκποίησης αδέσποτων δασικών προϊόντων - Λεπτομέρειες δημοπρασίας

[Άρθρο 52 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο 1: Μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ. Ωστόσο κρίνεται απαραίτητος ο εκσυγχρονισμός του ποσού καθώς αυτό ανέρχεται στα 2,93 ευρώ, διαδικασία που δε μπορεί να λάβει χώρα κατά την κωδικοποίηση.

Σχόλιο 2: Διαγραφή του όρου «οκάδας» με κιλά και υπολογισμός αυτών αντιστοίχως.

Σχόλιο 3: Απαλοιφή στην πρώτη παράγραφο της λέξης «κατά» με σκοπό η δημοπρασία προς εκποίηση κατασχεθέντων ή αδέσποτων δασικών προϊόντων να μην ενεργείται τις Κυριακές ή τις επίσημες αργίες.

Σχόλιο 4: Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

Σχόλιο 5: Λόγω κατάργησης του θεσμού της κοινότητας από το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α'87/7.6.2010), λαμβάνει χώρα διαγραφή των σχετικών αναφορών.

Η δημοπρασία για την εκποίηση κατασχεθέντων ή αδέσποτων δασικών προϊόντων ενεργείται εκτός από Κυριακές ή άλλες επίσημες ημέρες, στα συνήθη προς τούτο δημόσια μέρη των χωριών και πόλεων, και πάντοτε κατόπιν σχετικής προκήρυξης, η οποία, τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν την ημέρα της δημοπρασίας, δημοσιεύεται στην έδρα του δήμου όπου πρόκειται να γίνει η δημοπρασία, η οποία κοινοποιείται και στον οικείο Δήμαρχο.

Η προκήρυξη περιέχει τους όρους με τους οποίους διενεργείται η δημοπρασία, καθορίζει κατ' είδος, ποσό και αριθμό τα εκποιούμενα δασικά προϊόντα καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια.

Ως ελάχιστο όριο προσφοράς ορίζεται το ανάλογο δημόσιο μίσθωμα, ως αν τα εκποιούμενα προϊόντα προέρχονταν από δημόσιο δάσος.

Τα πρακτικά της δημοπρασίας υπογράφονται από το ενεργήσαν τη δημοπρασία δημόσιο όργανο, από τον αγοραστή και δύο μάρτυρες.

Η έγκριση αυτών απόκειται, προκειμένου περί εκποιούμενων ως αδέσποτων δασικών προϊόντων, εάν το ποσό δεν υπερβαίνει τα 50 κ.μ. ξυλείας ή τα 38.460 κιλά ανθράκων ή αναλόγου ποσού άλλων δασικών προϊόντων, στον αρμόδιο Δασάρχη, διαφορετικά στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ενώ προκειμένου για τέτοια προϊόντα που κατασχέθηκαν ως παράνομα υλοτομηθέντα ή συλλεγέντα, η έγκριση της δημοπρασίας απόκειται στον αρμόδιο Δασάρχη, εάν το εκπλειστηρίασμα δεν υπερβαίνει τις 1.000 δρχ., διαφορετικά στον αρμόδιο Εισαγγελέα.

Μετά την έγκριση των πρακτικών τα εκποιηθέντα προϊόντα παραδίδονται στον τελευταίο πλειοδότη, με την προσαγωγή διπλοτύπου είσπραξης ή γραμματίου παρακαταθήκης του εκπλειστηριασματος από τον αρμόδιο ταμία ή εισπράκτορα, σύμφωνα με τις οδηγίες του ενεργούντος τη δημοπρασία δημοσίου οργάνου.

Ο δασάρχης εκδίδει βάσει των πρακτικών και παραδίδει στον τελευταίο πλειοδότη έγγραφη, σε απλό χαρτί πιστοποίηση για τη με δημοπρασία αγορά των αναφερόμενων σε αυτή κατ’ είδος, ποσό και αριθμό προϊόντων, η οποία αναγράφει την ημερομηνία εκποίησης καθώς και τον αριθμό του διπλότυπου είσπραξης ή γραμματίου παρακαταθήκης και επέχει θέση δασονομικής αδείας.

Πριν τη χρησιμοποίηση ή μεταφορά των εκποιηθέντων προϊόντων ενεργείται η εξέλεξη ή και σφράγισή τους, με σύνταξη του σχετικού δελτίου καταμέτρησης.

Αν η δημοπρασία που διενεργήθηκε δύο φορές απέβη άγονη, δύναται ο Δασάρχης ή προϊστάμενος δασονομείου να διατάξει την άνευ νομίμων διατυπώσεων δημοπρασία, καθορίζοντας όμως πάντοτε ως ελάχιστο όριο προσφοράς το ανάλογο δημόσιο μίσθωμα, ως αν τα εκποιούμενα προϊόντα προέρχονταν από δημόσιο δάσος.

Τα τυχόν έξοδα δημοπρασίας και φύλαξης των εκποιουμένων ειδών βαρύνουν τον τελευταίο πλειοδότη, και αυτό αναγράφεται στους όρους της διακήρυξης της δημοπρασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Άρθρο .....

Ρύθμιση μεταφοράς δασικών προϊόντων

[Άρθρο 100 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Με διατάγματα καθορίζονται οι διατυπώσεις για τη μεταφορά των νομίμως απολαμβανομένων δασικών προϊόντων και ο τρόπος ελέγχου των μεταφορών τους.
2. Οι διατυπώσεις αυτές και ο έλεγχος δύναται με τα εκδιδόμενα διατάγματα να περιοριστούν μέχρι την πλήρη κατάργησή τους για ορισμένα είδη μεταφερόμενων δασικών προϊόντων ή για ορισμένες περιφέρειες.

Άρθρο .....

Δασικές αστυνομικές διατάξεις μεταφοράς δασικών προϊόντων

[Άρθρο 101 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας, . Άρθρο 14 του ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ της 15/30 Σεπτ. 1941]

Σχόλιο: Λαμβάνει χώρα απορρόφηση του άρθρου 14 του ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ της 15/30 Σεπτ. 1941 «Περί μεταφοράς δασικών προϊόντων» (Α` 323) από το άρθρο 101 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας (Α΄ 7) ως νεότερο αυτού καθώς αφορούν στο ίδιο αντικείμενο και το περιεχόμενό τους είναι σχεδόν πανομοιότυπο.

Με αστυνομικές δασικές διατάξεις δύναται να ορίζονται οι οδοί τις οποίες οφείλουν να ακολουθούν οι μεταφέροντες δασικά προϊόντα, η χρονική διάρκεια εντός της οποίας θα πρέπει να ενεργούνται οι μεταφορές και οι εκφορτώσεις δασικών προϊόντων, η ώρα έναρξης και πέρας των μεταφορών, η υποχρέωση ζύγισης των προϊόντων αυτών και εν γένει κάθε λεπτομέρεια αναγκαία για τον αποτελεσματικό έλεγχο νομιμότητας της ενεργούμενης μεταφοράς δασικών προϊόντων.

Άρθρο ...

Καθορισμός τόπου πρώτης αποθήκευσης

[Άρθρο 1 του ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ της 15/30 Σεπτ. 1941]

1. Η μεταφορά δασικών προϊόντων από τον τόπο εξέλεξης στον τόπο πρώτης αποθήκευσης επιτρέπεται μόνο μετά τη σύνταξη του πρωτοκόλλου εξέλεξης ή τη θεώρηση και τον έλεγχο των αδειών υλοτομίας σε όσες περιπτώσεις δεν συντάσσεται τέτοιο.

Ως τόπος εξέλεξης ορίζεται κυρίως ο τόπος υλοτομίας, δύναται όμως με αίτηση του εκμεταλλευτή του δάσους να οριστεί από τον Δασάρχη ή και τον Προϊστάμενο του Δασονομείου και άλλος, που βρίσκεται εντός ή εγγύς του δάσους, που όμως πρέπει απαραίτητα να αναφέρεται στο συντασσόμενο πρωτόκολλο εγκατάστασης.

2. Αλλαγή του τόπου εξέλεξης εγκρίνεται από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης με πρόταση του αρμόδιου Δασάρχη.

3. Τόπος πρώτης αποθήκευσης θεωρείται ο τόπος συγκέντρωσης δασικών προϊόντων προς περαιτέρω μεταφορά στα κέντρα κατανάλωσης. Ως τόποι πρώτης αποθήκευσης ορίζονται από τη Δασική Αρχή συνήθως οι σιδηροδρομικοί σταθμοί, λιμένες ή και άλλοι, που πάντως βρίσκονται εκτός πόλεων ή κωμοπόλεων. Ο τόπος πρώτης αποθήκευσης που ορίζεται με το πρωτόκολλο εγκατάστασης πρέπει να αναγράφεται απαραίτητα στο πρωτόκολλο εξέλεξης.

Αλλαγή του τόπου πρώτης αποθήκευσης επιτρέπεται και ενεργείται μόνο από τον Δασάρχη και τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, προσδιορισμός όμως δύο ταυτόχρονα τόπων πρώτης αποθήκευσης για είδη του ίδιου πρωτοκόλλου εξέλεξης απαγορεύεται.

Ο τόπος πρώτης αποθήκευσης δύναται να συμπίπτει με τον τόπο εξέλεξης.

4. Ο τόπος πρώτης αποθήκευσης δύναται να ορίζεται με αίτηση του υλοτόμου και έγκριση του αρμόδιου Δασάρχη και του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στην περιφέρεια των οποίων ενεργείται η υλοτομία και εκτός της περιφέρειας του Δασαρχείου, αν αποχρώντες λόγοι το επιβάλλουν.

5. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να ορίζει ή τροποποιεί τον τόπο της πρώτης αποθήκευσης εντός ή εκτός της περιφέρειας του Δασαρχείου ή Δασονομείου.

Άρθρο ...

Μεταφορά δασικών προϊόντων μη επιδεκτικών σφράγισης

[Άρθρο 2 του ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ της 15/30 Σεπτ. 1941]

1. Η μεταφορά δασικών προϊόντων μη επιδεκτικών σφράγισης από τον τόπο εξέλεξης στον τόπο πρώτης αποθήκευσης ενεργείται με τη συνοδεία του πρωτοκόλλου εξέλεξης ή άδειας υλοτομίας σε όσες περιπτώσεις δεν συντάσσεται αυτό, που θεωρείται πριν από κάθε μεταφορά με μελάνη ή μολύβδινη μελάνη από τον αρμόδιο δασικό υπάλληλο για το μεταφερόμενο ποσό και τον χρόνο της μεταφοράς. Ελλείψει δασικού υπαλλήλου, τη θεώρηση ενεργεί υποχρεωτικά ο μεταφέρων τα δασικά προϊόντα υλοτόμος, αγωγέας ή οδηγός άμαξας ή αυτοκινήτου.

2. Μεταφορά δασικών προϊόντων μη επιδεκτικών σφράγισης από τον τόπο πρώτης αποθήκευσης αλλού ενεργείται, προκειμένου για σιδηροδρομικές ή θαλάσσιες μεταφορές, βάσει σιδηροδρομικών φορτωτικών ή τελωνειακών εγγράφων που εκδίδονται μόνο με την προσαγωγή από τον μεταφέροντα ή κάτοχο πιστοποίησης της αρμόδιας Δασικής Αρχής σχετικά με το νόμιμο της προέλευσής τους. Η μεταφορά τέτοιων προϊόντων από τον τόπο αποθήκευσης με άλλο μεταφορικό μέσο όπως ζώα, άμαξες, αυτοκίνητα κ.λπ. ενεργείται βάσει πιστοποίησης της αρμόδιας αρχής για το νόμιμο της προέλευσής τους.

Άρθρο .....

Μεταφορά ξυλείας

[Άρθρο 3 του ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ της 15/30 Σεπτ. 1941]

1. Η μεταφορά ξυλείας από τον τόπο εξέλεγχης στον τόπο πρώτης αποθήκευσης ενεργείται επίσης βάσει θεώρησης του πρωτοκόλλου εξέλεγχης για το μεταφερόμενο ποσό ξυλείας κατ’ αριθμό και διαστάσεις τεμαχίων, από τον τόπο της πρώτης αποθήκευσης σε άλλον, προκειμένου περί σιδηροδρομικής ή θαλάσσιας μεταφοράς βάσει σιδηροδρομικών φορτωτικών ή τελωνειακών εγγράφων που εκδίδονται για την προσαγωγή από τον μεταφέροντα ή κάτοχο πιστοποίησης της αρμόδιας Δασικής Αρχής περί της νόμιμης προέλευσης της ξυλείας, ενώ προκειμένου περί μεταφοράς με ζώα, άμαξες ή αυτοκίνητα βάσει μόνο πιστοποίησης μεταφοράς. Προκειμένου περί μεταφοράς ξυλείας από ποτάμια η εξέλεγχη ενεργείται στον τόπο πρώτης αποθήκευσης και πριν την κατάδυση αυτής.
2. Προς ευχερή έλεγχο της μεταφερόμενης ξυλείας οι υλοτόμοι ή οι αντιπρόσωποί τους οφείλουν πριν από κάθε μεταφορά ξυλείας να διαβεβαιώνονται για το ευδιάκριτο των αποτυπωμάτων της δασικής σφύρας, απέχοντας της μεταφοράς ξυλείας, κατεργασμένης ή μη, επί της οποίας τα παραπάνω δεν είναι απολύτως ευκρινή.
3. Οι ενεργούντες τη σφράγιση δασικοί υπάλληλοι θα πρέπει να δίνουν τη δέουσα προσοχή για να γίνεται η σφράγιση με πολλά και ευκρινή αποτυπώματα, ώστε να καθίσταται ο έλεγχος της ξυλείας, όχι μόνο της στρογγυλής αλλά και της κατεργασμένης, απολύτως ευχερής και να μην παρεμβάλλονται προσκόμματα και καθυστερήσεις κατά τη μεταφορά λόγω του ασαφούς των αποτυπωμάτων.
4. Ξυλεία επί της οποίας τα αποτυπώματα της δασονομικής σφύρας κατέστησαν ασαφή ανασφραγίζεται μετά από εξέταση του νομίμου της προέλευσής της, ενώ η ανασφράγιση διατάσσεται μόνο από τον αρμόδιο Δασάρχη ή τον Προϊστάμενο του Δασονομείου.
5. Ξυλεία η οποία μετά τη σφράγιση ετμήθη σε μικρότερου μήκους τεμάχια σε πιστήρια εντός ή πλησίον δασών ή και χωριών κειμένων πλησίον δασών, ώστε με αυτή την ειδική κατεργασία να μην υπάρχουν πλέον τα αποτυπώματα της δασικής σφύρας, ανασφραγίζεται από τη Δασική Αρχή με τη διενέργεια πράξης επί του πρωτοκόλλου εξέλεγχης από τον αρμόδιο δασικό υπάλληλο, με την οποία θα εμφανίζεται ο αριθμός και οι διαστάσεις των τεμαχίων καθώς και ο όγκος σε πριστή καθώς και αναγωγή τούτου σε στρογγυλή ξυλεία και μεταφέρεται από τον τόπο κατεργασίας, ο οποίος θα πρέπει να ορίζεται και ως τόπος πρώτης αποθήκευσης αλλού βάσει πιστοποίησης μεταφοράς. Στην περίπτωση της ειδικής κατεργασίας η Δασική Αρχή δύναται ν’ αξιώσει από τον υλοτόμο την έκδοση αδειών υλοτομίας για ποσά ξυλείας που προορίζονται προς τον σκοπό της ειδικής της κατεργασίας.
6. Η μεταφορά της ξυλείας που παράγεται διά πρίσεως σε ξυλοβιομηχανικά εργοστάσια που λειτουργούν σε πόλεις πέραν των εργοστασίων αυτών και σε όλη την Επικράτεια δύναται να επιτραπεί κατόπιν απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας που εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών, μόνο με σφράγιση της ξυλείας, με τη σφραγίδα του εργοστασίου και βάσει τιμολογίου του ίδιου εργοστασίου ή δελτίου αποστολής και υπό τις εξής προϋποθέσεις:
  - 1) Εφ’ όσον το ξυλοβιομηχανικό εργοστάσιο επεξεργάζεται πλέον των πεντακοσίων κ.μ. στρογγυλής ξυλείας ετησίως.

2) Εφ’ όσον οι ιθύνοντες της βιομηχανίας δηλώσουν ότι αποδέχονται τον έλεγχο από τη Δασική Αρχή των λογιστικών τους βιβλίων και, όταν παρίσταται ανάγκη, και κατόπιν ειδικής διαταγής του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

3) Εφ’ όσον η σφραγίδα τους είναι αναγνωρισμένη από την αρμόδια Διεύθυνση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Για να θεωρείται αναγνωρισμένη η σφραγίδα της ξυλοβιομηχανίας θα πρέπει να κατατεθεί στην αρμόδια Δ/ση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο προϊστάμενος της οποίας με απόφασή του που δημοσιεύεται με δαπάνες των ενδιαφερομένων σε τρεις ημερήσιες εφημερίδες, από τις οποίες η μία τοπική, της έδρας της ξυλοβιομηχανίας, και οι άλλες αθηναϊκές, προβαίνει στην αναγνώριση της σφραγίδας, η οποία πάντως πρέπει να είναι σαφώς διαφορετική από εκείνες άλλων ξυλοβιομηχανιών.

Χρήση της ίδιας αναγνωρισμένης σφραγίδας ορισμένης ξυλοβιομηχανίας για τη σφράγιση ξυλείας παραγωγής άλλων ξυλοβιομηχανιών απαγορεύεται και η κατ’ αυτό τον τρόπο σφραγισμένη ξυλεία θεωρείται παράνομα μεταφερόμενη.

Αν η παράβαση βαρύνει τον κάτοχο της αναγνωρισμένης σφραγίδας, τιμωρείται επιπρόσθετα ο ίδιος με αφαίρεση της χρήσης της αναγνωρισμένης σφραγίδας για αόριστο ή περιορισμένο χρονικό διάστημα.

Άρθρο ...

Τα διά τελικής κατεργασίας βιοτεχνικά είδη, σκεύη και εργαλεία

[Άρθρο 4 του ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ της 15/30 Σεπτ. 1941]

1. Δεν θεωρούνται δασικά προϊόντα και επομένως δεν υπόκεινται στις ως άνω διατυπώσεις μεταφοράς τα παραγόμενα με τελική κατεργασία και μόνιμη συναρμολόγηση βιοτεχνικά είδη, σκεύη και εργαλεία. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε περίπτωση αμφιβολίας καθορίζει τα ως άνω προϊόντα.

2. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να χαρακτηρίσει ορισμένα σκεύη ή εργαλεία ως δασικά προϊόντα και να υπαγάγει τη μεταφορά τους εντός ή εκτός της περιφέρειας του Δασαρχείου ή Δασονομείου σε ορισμένες δασικές διατυπώσεις μεταφοράς.

Άρθρο ...

Τρόπος έκδοσης πιστοποιήσεων, αρμοδιότητα και ευθύνη εκδιδόντων

[Άρθρο 5 του ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ της 15/30 Σεπτ. 1941]

Σχόλιο 1: Στην παράγραφο 1 γίνεται αναφορά του τύπου των δελτίων μεταφοράς ο οποίος παρατίθεται στο τέλος του ως άνω Κανονιστικού Διατάγματος. Προτείνεται η παράθεσή του και στον παρόντα Κώδικα, άλλως θα πρέπει να απαλειφθεί η παραπομπή στο τέλος του κώδικα. Το ζήτημα τελεί υπό τη κρίση της Κ.Ε.Κ.

Σχόλιο 2: Στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου γίνεται αφορά τις διατάξεις του άρθρου 219 του νόμου 4173, δηλαδή στο Ν.4173/1929 «περί δασικού κώδικος», το οποίο

έχει καταργηθεί. Το άρθρο 219, αφορά στο περιεχόμενο του άρθρου 268 του ν.δ. 86/1969 (Δασικός Κώδικας), όπως ισχύει σήμερα. Λαμβάνει χώρα διόρθωση της παραπομπής.

1. Η μεταφορά δασικών προϊόντων ενεργείται βάσει δελτίων μεταφοράς, ο τύπος των οποίων παρατίθεται στο τέλος του παρόντος Κώδικα.
2. Τα δελτία μεταφοράς δασικών προϊόντων εκδίδονται σε τριπλότυπο βιβλίο σφραγισμένο και θεωρημένο υπό την οικεία Δασική Αρχή βάσει του συνταγέντος πρωτοκόλλου εξέλεγχης ή αδείας υλοτομίας, σε όσες περιπτώσεις δεν συντάσσεται. Από το τριπλότυπο βιβλίο το πρώτο φύλλο θα συνοδεύει τα μεταφερόμενα δασικά προϊόντα, το δεύτερο θα αποστέλλεται στη την αρμόδια Δασική Αρχή και το τρίτο μετά τη σήμανσή του με χαρτόσημο βεβαίωσης θα παραμένει στο στέλεχος.
3. Το δελτίο μεταφοράς συντάσσεται με τη φόρτωση των δασικών προϊόντων και πριν την αναχώρηση του μεταφορικού μέσου από τον τόπο φόρτωσης. Στο δελτίο σημειώνεται με μολυβδίδα ανεξίτηλης γραφής από τον συντάκτη η ώρα αναχώρησης του μεταφορικού μέσου και ο απαιτούμενος χρόνος για την άφισή του στον τόπο προορισμού του. Εκτός αυτών στο δελτίο μεταφοράς σημειώνεται η ημερομηνία και ώρα άφιξης του μεταφορικού μέσου από τον παραλήπτη των προϊόντων, ο οποίος και το υπογράφει.
4. Στην περίπτωση που καθυστερήσει η άφιξη του μεταφορικού μέσου στον τόπο προορισμού του, με ευθύνη του μεταφορέα και του παραλήπτη των προϊόντων θα πρέπει να αναγράφεται στο δελτίο μεταφοράς στη στήλη των παρατηρήσεων ή με οπισθογραφή, η σε χρόνο καθυστέρηση της άφιξης του μεταφορικού μέσου που σημειώθηκε και τα αίτιά της. Το μέτρο αυτό δεν ισχύει προκειμένου για θαλάσσιες ή σιδηροδρομικές μεταφορές.
5. Δασικά προϊόντα που μεταφέρονται πριν την εξέλεγχη ή μετά από αυτή από τον τόπο της εξέλεγχης στον τόπο πρώτης αποθήκευσης ή από αυτόν αλλού, χωρίς την κατά τα ανωτέρω καθορισθέντα, θεώρηση ή εξόφληση του πρωτοκόλλου εξέλεγχης, του δελτίου μεταφοράς δασικών προϊόντων ή αδείας υλοτομίας, σε όσες περιπτώσεις δεν συντάσσεται πρωτόκολλο εξέλεγχης, για το μεταφερόμενο ποσό, θεωρούνται παράνομα μεταφερόμενα και υπόκεινται σε κατάσχεση και δήμευση και ο κάτοχος των προϊόντων και ο ενεργών τη μεταφορά δίδονται κατά τις διατάξεις του άρθρου 268 του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο ...

Λεπτομέρειες έκδοσης δελτίων μεταφοράς

[Άρθρο 6 του ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ της 15/30 Σεπτ. 1941]

1. Αρμόδιος για την έκδοση των δελτίων μεταφοράς δασικών προϊόντων είναι ο κάτοχός τους ή ο ενεργών κατ' εντολή του. Αυτό, μετά την έκδοση του δελτίου μεταφοράς, με σχετική πράξη του εκπίπτει από το εις χείρας του πρωτόκολλο εξέλεγχης το προς μεταφορά ποσόν δασικών προϊόντων, ενώ το πρωτόκολλο εξέλεγχης ισχύει για το ποσό που απομένει.
2. Η παράσταση δασικών υπαλλήλων κατά τις φορτώσεις και εκφορτώσεις δασικών προϊόντων είναι δυνητική, κατά την κρίση του αρμόδιου Δασάρχη.

Άρθρο .....**Υποβολή δελτίων μεταφοράς στο Δασαρχείο προς έλεγχο**

[Άρθρο 3 του ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ ΥΠ’ ΑΡ. 697 της 10/21 Οκτ. 1968]

1. Τα στελέχη των δελτίων μεταφοράς δασικών προϊόντων με τα αντίστοιχα πρωτόκολλα εξέλεγχης, όταν εξαντληθούν και εντός 10ημέρου προθεσμίας, υποβάλλονται με σχετική κατάσταση, η οποία αναγράφει τα στοιχεία τους, στο Δασαρχείο προς έλεγχο.

Σε περιπτώσεις εξόφλησης του πρωτοκόλλου εξέλεγχης, στις οποίες δεν προβλέπεται η εντός μηνός από αυτή εξάντληση του δελτίου μεταφοράς, αυτό θα υποβάλλεται ως ανεξάντλητο με τα πρωτόκολλα εξέλεγχης κατά τα ανωτέρω προς έλεγχο.

Για νέες μεταφορές δασικών προϊόντων θα χρησιμοποιούνται άλλα δελτία. Τα του τρόπου διάθεσης και χρήσης των βιβλίων δελτίων μεταφοράς κανονίζονται με αποφάσεως του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

2. Όπου στο κεφάλαιο αυτό αναφέρεται πιστοποίηση Δασικής Αρχής νοείται δελτίο μεταφοράς δασικών προϊόντων. Όπου αναγράφεται ως αρμόδιος για την έκδοση πιστοποίησης ως δασικός υπάλληλος νοείται ο κάτοχος των δασικών προϊόντων.

Άρθρο .....**Τελωνειακές και σιδηροδρομικές αρχές και μεταφορά δασικών προϊόντων**

[Άρθρο 7 του ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ της 15/30 Σεπτ. 1941]

Οι τελωνειακές και σιδηροδρομικές αρχές που εκδίδουν διασαφήσεις ή σιδηροδρομικές φορτωτικές χωρίς προσαγωγή πιστοποίησης της αρμόδιας Δασικής Αρχής ή καθ’ υπέρβαση του αναγραφόμενου σε αυτές ποσού τιμωρούνται πειθαρχικά από τον αρμόδιο Υπουργό, χωρίς να αποκλείεται και η ποινική δίωξή τους.

Άρθρο .....**Έκδοση αντιγράφων πρωτοκόλλων ελέγχου**

[Άρθρο 8 του ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ της 15/30 Σεπτ. 1941]

Για τη διευκόλυνση της μεταφοράς δασικών προϊόντων, σε όσες περιπτώσεις η μεταφορά από τον τόπο της πρώτης αποθήκευσης ενεργείται με πιστοποίησης της Δασικής Αρχής προ της εξ ολοκλήρου μεταφοράς των δασικών προϊόντων από τον τόπο της εξέλεγχης στον τόπο της πρώτης αποθήκευσης, δύναται να εκδίδεται αντίγραφο του πρωτοκόλλου εξέλεγχης από τον Δασάρχη ή Προϊστάμενο Δασονομείου, το οποίο ισχύει για το υπολειπόμενο στον τόπο της εξέλεγχης ποσό δασικών προϊόντων και το οποίο θεωρείται κάθε φορά για το από τον τόπο της εξέλεγχης στον τόπο της πρώτης αποθήκευσης μεταφερόμενο ποσόν μέχρι πλήρη εξόφλησή του, οπότε και κατατίθεται στην αρχή που το εξέδωσε προς συσχετισμό του απαραίτητως με το πρωτότυπο πρωτόκολλο εξέλεγχης. Μνεία για την έκδοση του αντιγράφου θα γίνεται επί του πρωτοκόλλου εξέλεγχης.

Άρθρο ...**Μεταφορά δασικών προϊόντων που αγοράστηκαν σε δημοπρασία**

[Άρθρο 9 του του ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ της 15/30 Σεπτ. 1941]

Η μεταφορά δασικών προϊόντων αγορασθέντων σε δημοπρασία που ενεργήθηκε από τη Δασική Αρχή ενεργείται βάσει της βεβαίωσης αγοράς σε δημοπρασία που εκδίδεται σε ένσημο χαρτί και υπέχει θέση πρωτοκόλλου εξέλεξης.

Άρθρο .....**Μεταφορά δασικών προϊόντων μη δημοσίων δασών**

[Άρθρο 10 του του ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ της 15/30 Σεπτ. 1941]

Σχόλιο Διαγράφονται οι σχετικές με τον δασικό φόρο αναφορές εν όψει του άρθρου 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Ωστόσο, εν όψει της διαγραφής αυτής, το άρθρο στερείται πλέον αντικειμένου και προτείνεται η απάλειψή του. το ζήτημα τελεί υπό την οριστική κρίση της Κ.Ε.Κ.

Για τα απολαμβανόμενα δασικά προϊόντα από μη δημόσια δάση μετά την ενεργηθείσα καταμέτρηση και εξέλεξη της αδειας υλοτομίας ισχύουν ως προς τη μεταφορά τους από τον τόπο εξέλεξης στον τόπο πρώτης αποθήκευσης και από εκεί για αλλού οι διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο .....**Μεταφορά πλεονασμάτων και συμψηφισμός**

[Άρθρο 11 του του ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ της 15/30 Σεπτ. 1941]

Σχόλιο 1: Στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου γίνεται αναφορά στις διατάξεις των άρθρων 219 και 220 του νόμου 4173, δηλαδή στο Ν.4173/1929 «περί δασικού κώδικος», ο οποίος έχει καταργηθεί. Τα άρθρα 219 και 220, αφορούν στο περιεχόμενο των άρθρων 268 και 269 αντιστοίχως του ν.δ. 86/1969 (Δασικός Κώδικας), όπως ισχύει σήμερα. Λαμβάνει χώρα διόρθωση της παραπομπής.

Σχόλιο 2: Ο δασικός φόρος που προβλέπεται στα άρθρα 160-182 του Δασικού Κώδικα καταργήθηκε με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Παρά το γεγονός ότι η κατάργηση του δασικού φόρου ισχύει για τα άρθρα 160-182 του Ν.Δ. 86/1969, κρίνεται ορθό να γίνει απάλειψη οποιασδήποτε αναφοράς στο δασικό φόρο, ακόμη και για διατάξεις που δεν αναφέρονται ρητώς στο άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003.

1. Απαγορεύεται η από τη θάλασσα ή την ξηρά μεταφορά δασικών προϊόντων συνοδευόμενων από πιστοποίηση μεταφοράς ή το πρωτόκολλο εξέλεξης ή αδειας υλοτομίας, όπου δεν συντάσσεται τέτοιο περισσότερου από το ποσό που επιτρέπεται από αυτά να μεταφερθεί ποσού.

Η μεταφορά τέτοιου πλεονάσματος συνεπάγεται την κατάσχεση και δήμευσή του και την ποινική δίωξη του μεταφέροντος αυτό κατά τις διατάξεις των άρθρων 268 και 269 του παρόντος Κώδικα.

2. Εάν το πλεόνασμα, προκειμένου περί ξυλανθράκων και καυσόξυλων, οφείλεται, κατόπιν διαπίστωσης του αρμοδίου δασικού υπαλλήλου, σε διαβροχή, δεν κατάσχεται, αλλ’ αφού προσδιοριστεί η αναλογία του παραδίδεται κατόπιν έγκρισης του αρμοδίου Δασάρχη, εφ’ όσον το ποσοστό της διαβροχής δεν υπερβαίνει τα 10%, ή του αρμοδίου Προϊστάμενου της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εφ’ όσον υπερβαίνει τα 10%, στον δικαιούχο έναντι καταβολής του αντιστοιχούντος μισθώματος, εφ’ όσον τα προϊόντα αυτά προέρχονται από δημόσια δάση, όπως επίσης και εφ’ όσον αυτά προέρχονται από ανάμιξη από μη δημόσια και δημόσια δάση.

3. Εάν το πλεόνασμα, προκειμένου περί ξυλανθράκων και καυσόξυλων, οφείλεται κατόπιν διαπίστωσης από τον αρμόδιο υπάλληλο σε διαφορά ζύγισης ή μη ζύγιση του μεταφερθέντος ποσού και δεν υπερβαίνει τα 10%, τότε δύναται να αποδοθεί από τον Δασάρχη στον δικαιούχο με καταβολή απλού ή διπλού μισθώματος κατά τα ανωτέρω οριζόμενα.

4. Προκειμένου περί τμηματικής μεταφοράς δασικών προϊόντων μη επιδεκτικών σφράγισης που προέρχονται από τον ίδιο τόπο πρώτης αποθήκευσης, επιτρέπεται συμψηφισμός μεταφερόμενων πλεονασμάτων με προϋπάρχοντα αντίστοιχα ελλείμματα, μέχρι 10% προκειμένου περί ξυλανθράκων ή άλλων προϊόντων, 20% προκειμένου περί καυσόξυλων και εντός διμήνου προθεσμίας από τη διαπίστωση του ελλείμματος και δη του θεωρώντας το πλεόνασμα ως προερχόμενο από το δάσος για το οποίο κατεβλήθη το μεγαλύτερο μίσθωμα και το έλλειμμα ως προερχόμενο από το δάσος για το οποίο κατεβλήθη το μικρότερο μίσθωμα, εφ’ όσον τα δασικά αυτά προϊόντα προέρχονται από δάση για τα οποία ισχύουν διάφορα μισθώματα ή φόροι του Δημοσίου.

5. Προκειμένου περί τμηματικής μεταφοράς δασικών προϊόντων μη επιδεκτικών σφραγίσεων από διάφορους τόπους πρώτης αποθήκευσης που προέρχονται και συγκεντρώνονται σε τόπο πριν εκείνο του τελικού προορισμού, επιτρέπεται συμψηφισμός των πλεονασμάτων που παρουσιάζονται στον τόπο του τελικού προορισμού με προϋπάρχοντα αντίστοιχα ελλείμματα και υπό τις ίδιες κατά τα λοιπά προϋποθέσεις και όρους που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο.

6. Ο συμψηφισμός ενεργείται πάντοτε κατόπιν έγκρισης του αρμόδιου Προϊστάμενου της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Άρθρο .....

Μεταφορά εκποιηθέντων δασικών προϊόντων

[Άρθρο 16 του Π.Δ. 963/1979]

Η μεταφορά των εκποιηθέντων με δημοπρασία δασικών προϊόντων ενεργείται κατά τις διατάξεις περί μεταφοράς δασικών προϊόντων, χωρίς να απαιτείται πρωτόκολλο εξέλεξης και το δελτίο μεταφοράς συντάσσεται βάσει πρωτοκόλλου διάθεσης και παραλαβής δασικών προϊόντων.

Άρθρο ...

Μεταφορά δασικών προϊόντων ατελών υλοτομιών και προϊόντων για τα οποία δεν συντάσσεται δελτίο καταμέτρησης, πέραν του τόπου της πρώτης αποθήκευσης

[Άρθρο 68 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 192

Σχόλιο 1: Λαμβάνει χώρα η αναρίθμηση των παραγράφων, μετά την κατάργηση ορισμένων εξ αυτών.

Σχόλιο 2: Η παράγραφος 2 του άρθρου εισάγεται με τη φράση «Το αυτό εφαρμόζεται και δι' όσα...». Με τη φράση αυτή γίνεται παραπομπή στην παράγραφο 1 του άρθρου η οποία όμως έχει καταργηθεί. Η παράγραφος αυτή όριζε ως προαπαιτούμενο της μεταφοράς δασικών προϊόντων την απαιτούμενη σύμφωνα με το από 14 Ιουλίου 1927 Διάταγμα, έγκριση της δασικής αρχής, η οποία πιστοποιούσε τη νομιμότητα αυτών (ΦΕΚ 252, βλ. σελ. 2351 του Νόμου).

Ωστόσο, επειδή στην παράγραφο 2 γίνεται παρομοίως περιγραφή της διαδικασίας για τα δασικά προϊόντα για τα οποία δε συντάσσεται δελτίο καταμέτρησης, δε δημιουργείται πρόβλημα ουσίας. Η παράγραφος ωστόσο υπόκειται σε διαγραφές και διορθώσεις με σκοπό τη νοηματική συνέπεια και αυτοτέλεια της παραγράφου.

Σχόλιο 3: Ο δασικός φόρος που προβλέπεται στα άρθρα 160-182 του Δασικού Κώδικα καταργήθηκε με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Παρά το γεγονός ότι η κατάργηση του δασικού φόρου ισχύει για τα άρθρα 160-182 του Ν.Δ. 86/1969, κρίνεται ορθό να γίνει απάλειψη οποιασδήποτε αναφοράς στο δασικό φόρο, ακόμη και για διατάξεις που δεν αναφέρονται ρητώς στο άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003.

1. Για όσα από τα με καταβολή μισθώματος δασικά προϊόντα δεν συντάσσεται δελτίο καταμέτρησης, όταν αυτά πρόκειται να μεταφερθούν πέραν του τόπου της πρώτης αποθήκευσης, κατατίθεται στη Δασική Αρχή απόδειξη καταβολής μισθώματος και επί τη βάσει αυτής εκδίδεται γι' αυτήν η δέουσα πιστοποίηση περί της νομιμότητάς τους, εκτός αν για τη μεταφορά και πέραν του τόπου της πρώτης αποθήκευσης ως δικαιολογητικό χρησιμεύει η απόδειξη, προκειμένου για λιγόβεργες, ή το διπλότυπο είσπραξης του ενοικιαστή ή των επιστατοφυλάκων ή της Δασικής Αρχής, προκειμένου για ρητίνη από ιδιωτικά δάση ή από δημόσια δάση που όμως δε διατέθηκε με δημοπρασία.
2. Η ατελώς απολαμβανόμενη οικοδομήσιμη ξυλεία καταμετράται και σφραγίζεται με τη σφύρα ατελών υλοτομιών, αν υπάρχει, διαφορετικά με τη σφύρα προσήμανσης ή, ελλείψει και τέτοιας, του εμπορίου.
3. Οι μη τηρούντες κατά την ενέργεια των ατελών υλοτομιών και τη μεταφορά των δασικών προϊόντων και ατελών υλοτομιών τους κείμενους δασικούς νόμους, τιμωρούνται κατά τις διατάξεις για την παράνομη υλοτομία.

Άρθρο ...**Τήρηση βιβλίων από εκμεταλλευτές και δασοκτήμονες**

[Άρθρο 15 του ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ της 15/30 Σεπτ. 1941]

1. Οι μισθωτές του αποκλειστικού δικαιώματος καρπώσεων από δημόσια δάση καθώς και δασοκτήμονες ή μισθωτές καρπώσεων από μη δημόσια δάση υποχρεούνται προς διευκόλυνση του ελέγχου της παραγωγής και μεταφοράς δασικών προϊόντων να τηρούν τα κάτωθι βιβλία, εφ’ όσον τούτο ζητηθεί από τον Δασάρχη.

α) Βιβλίο εργατικής κίνησης, στο οποίο καταχωρείται το ονοματεπώνυμο, ο τόπος καταγωγής, η μόνιμη κατοικία, η ειδικότητα, το συμφωνημένο ημερομίσθιο ή η κατά παραγόμενη μονάδα δασικού προϊόντος συμφωνηθείσα τιμή, αριθμός συμφωνητικού ή συμβολαίου καθώς και το τυχόν από την εργατική ομάδα ή από καθένα χωριστά αναληφθέν προς παραγωγή ποσό δασικών προϊόντων.

β) Βιβλίο παραγωγής, στο οποίο καταχωρούνται στο τέλος κάθε εβδομάδος τα από την ομάδα εργατών ή από καθέναν από αυτούς κατ’ είδος και δασική θέση ή συστάδα παραχθέντα δασικά προϊόντα. Δασοκτήμονες οι οποίοι έχουν εκμισθώσει την εκμετάλλευση του δάσους τους σε ενοικιαστές υποχρεούνται στην τήρηση βιβλίου παραγωγής, στο οποίο όμως καταχωρούν τα κατά δασική θέση ή συστάδα παραχθέντα από τον μισθωτή δασικά προϊόντα. Το βιβλίο αυτό, το οποίο ελέγχεται από το αρμόδιο δασικό όργανο και συσχετίζεται με τα δελτία προσμέτρησης δασικών προϊόντων που ο ίδιος συντάσσει, θεωρείται μαζί με αυτό με τις σχετικές παρατηρήσεις του.

γ) Βιβλίο φορτώσεων και μεταφορών, στο οποίο καταχωρούνται κατά χρονολογική σειρά τα φορτωθέντα προς περαιτέρω μεταφορά από τον τόπο εξέλεξης ή πρώτης αποθήκευσης δασικά προϊόντα, το όνομα των αγωγέων που ενεργούν τη μεταφορά ή τον αριθμό του αυτοκινήτου και το ονοματεπώνυμο του οδηγού, τον τόπο εκφόρτωσης και το όνομα του παραλήπτη.

2. Όλα τα ανωτέρω βιβλία, υποκείμενα στον έλεγχο της αρμόδιας Δασικής Αρχής, μονογράφονται κατά σελίδα από τον αρμόδιο Δασάρχη και θεωρούνται για τον αριθμό τους.

3. Μη τηρουμένων των άνω καθοριζόμενων βιβλίων από τους δασοκτήμονες ή μισθωτές δασών, δύναται ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από πρόταση του Δασάρχη, να διατάξει την αναστολή της ενεργούμενης υλοτομίας, με ανάκληση και της σχετικής έγκρισης.

Άρθρο ...**Έκδοση αδειών υλοτομίας για μη δημόσια δάση**

[Άρθρο 16 του ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ της 15/30 Σεπτ. 1941]

Σχόλιο 1: Διαγράφονται οι σχετικές με τον δασικό φόρο αναφορές εν όψει του άρθρου 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Ωστόσο, εν όψει της διαγραφής αυτής, το άρθρο στερείται πλέον αντικειμένου και προτείνεται η απόλυσή του. το ζήτημα τελεί υπό την οριστική κρίση της Κ.Ε.Κ.

Σχόλιο 2: Λόγω κατάργησης του θεσμού της κοινότητας από το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α’87/7.6.2010), λαμβάνει χώρα διαγραφή των σχετικών αναφορών.

Κάθε άδεια υλοτομίας, στις περιπτώσεις μη δημοσίων δασών, αφού εκδοθεί με αριθμημένο διπλότυπο βιβλίο θεωρημένο από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, περιέχει:

- α) Τον αύξοντα αριθμό της άδειας ο οποίος αρχίζει και λήγει μετά το διαχειριστικό έτος.
- β) Το διαχειριστικό έτος για το οποίο ισχύει.
- γ) Το όνομα του ιδιοκτήτη του δάσους.
- δ) Το όνομα του δάσους και τη δημοτική περιφέρεια στην οποία αυτό βρίσκεται, τη δασική θέση όπου θα ενεργηθεί η υλοτομία, τον χαρακτηρισμό του δάσους ως αναγνωρισμένου ιδιωτικού ή διακατεχομένου.
- στ) Το ποσό και είδος των δασικών προϊόντων για το οποίο εκδίδεται.
- ζ) Ενυπόγραφη βεβαίωση επί του στελέχους της άδειας του δικαιούχου της άδειας δασοκτήμονα για τη λήψη της.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ

ΔΑΣΙΚΑ ΕΡΓΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΔΑΣΟΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

Άρθρο .....

Ειδικά δασοτεχνικά έργα

[Άρθρο 16 του Ν. 998/1979]

Σχόλιο 1: Αναπροσαρμογή των διοικητικών δομών σύμφωνα και με το άρθρο 280 του Ν. 3852/2010.

Σχόλιο 2: Στη διάταξη προστίθεται το περιεχόμενο του άρθρου 1 παρ. 11 του Ν. 3208/2003 (Α΄ 308), με σκοπό την πληρότητα της διάταξης ως προς την περιβαλλοντική αδειοδότηση των ειδικών δασοτεχνικών έργων και ειδικότερα ως προς τα έργα αντιπλημμυρικής προστασίας της παραγράφου 3 για τα οποία υφίσταται σύγχυση σε σχέση με την αρμοδιότητα εκτέλεσης τους (άρθρο 7 Ν. 4258/2014). Λαμβάνουν χώρα οι απαραίτητες διαγραφές καθώς και αναρίθμηση.

1. Οι αρμόδιες υπηρεσίες δασοτεχνικών έργων μεριμνούν για την κατασκευή των πάσης φύσεως τεχνικών έργων και την εκτέλεση των πάσης φύσεως εργασιών προστασίας και ανάπτυξης των δασών και δασικών εκτάσεων.

Ειδικότερα στην αρμοδιότητα των ως άνω υπηρεσιών ανήκει ο προγραμματισμός, η μελέτη και εκτέλεση των έργων και εργασιών της δασικής οδοποιίας, όπως αυτή ορίζεται στο **άρθρο 15**, των δασικών μεταφορικών εγκαταστάσεων και δασικών κτηρίων, της δασοτεχνικής διευθέτησης χειμάρρων και των προστατευτικών αναδασώσεων, βελτιώσεων ορεινών βοσκοτόπων, τοποθέτησης πινακίδων, κατασκευής υδατοδεξαμενών και υδραγωγών καθώς και συντήρησης ή επισκευής των εν γένει τεχνικών έργων και εγκαταστάσεων.

Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως να αναθέτει στις ως άνω υπηρεσίες δασοτεχνικών έργων και κάθε άλλο έργο αναφερόμενο στην προστασία ή ανάπτυξη των δασών, που ανήκει στην αρμοδιότητα άλλων υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Ομοίως, με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού δύναται να ανατίθενται στις ως άνω δασοτεχνικές υπηρεσίες και άλλα έργα υπαγόμενα στην αρμοδιότητα άλλων Υπουργείων.

2. Στα δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις, τα κατά την προηγούμενη παράγραφο έργα εκτελούνται βάσει πενταετούς προγράμματος που καταρτίζεται από τη Δασική Υπηρεσία, για κάθε Περιφέρεια ή για περισσότερες συνορεύουσες Περιφέρειες και καθορίζοντας την ιεράρχησή τους από πλευράς σπουδαιότητας και επείγοντος.

Τα εν λόγω πενταετή προγράμματα εγκρίνονται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών, στο οποίο μετέχει μετά ψήφου για την επ’ αυτών συζήτηση και ο Γενικός Διευθυντής Εγγείων Βελτιώσεων. Οι αναγκαίες για τα

έργα αυτά μελέτες συντάσσονται είτε απ’ ευθείας από τη Δασική Αρχή είτε κατόπιν ανάθεσης κατά τις διατάξεις περί εκπονήσεως μελετών του Δημοσίου.

Τα έργα δασοτεχνικής διευθέτησης χειμάρρων και βελτιώσεως των ορεινών εδαφών που έχουν άμεση σχέση με αντίστοιχα πεδινά εγγειοβελτιωτικά έργα ή άλλα μεγάλα δημόσια έργα (αεροδρόμια, τεχνητάί λίμναι, φράγματα, διάνοξιν εθνικών οδών κ.λπ.) εντάσσονται κατά προτεραιότητα στα ως άνω πενταετή προγράμματα. Οι δαπάνες εκτέλεσης των ως άνω έργων δύναται να βαρύνουν εν όλω ή εν μέρει τους προϋπολογισμούς των αντιστοίχων εγγειοβελτιωτικών ή υδροηλεκτρικών ή άλλων δημοσίων έργων κατόπιν κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθώς και του κατά περίπτωση λόγω του αντικειμένου του δημοσίου έργου αρμοδίου Υπουργού.

3. Τα κατά την παρ. 1 δασικά έργα και εργασίες εκτελούνται προκειμένου περί δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων από τη Δασική Υπηρεσία είτε δι’ αυτεπιστασίας είτε δι’ εργολαβίας, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή του οικείου Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται ειδικότερα, και κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη που αφορά γενικά τα δημόσια έργα, τα της χρηματοδότησής τους και τα της διαχείρισης των σχετικών πιστώσεων, οι κατηγορίες, κατ’ είδος ή ύψος απαιτούμενης δαπάνης, των δι’ αυτεπιστασίας εκτελουμένων έργων καθώς και των έργων των οποίων η εκτέλεση είναι δυνατή χωρίς διαγωνισμό, τα σχετικά με την προκήρυξη, διενέργεια και εκτέλεση των σχετικών διαγωνισμών, τα σχετικά με την επίβλεψη και παραλαβή, τα σχετικά με τον τρόπο συντήρησης των εν λόγω έργων καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετική προς την εκτέλεση των δασοτεχνικών έργων.

4. Στα ιδιωτικά ή διακατεχόμενα δάση και δασικές εκτάσεις τα αναγκαία προστατευτικά τεχνικά έργα πραγματοποιούνται υποχρεωτικά από τους ιδιοκτήτες ή διακατόχους σύμφωνα με τις εγκεκριμένες δασοπονικές μελέτες ή σχέδια και τα σχετικά προγράμματα της Δασικής Υπηρεσίας.

Για την αντιμετώπιση των δαπανών των έργων αυτών, οι ιδιοκτήτες ή διακάτοχοι επιδοτούνται από το Κράτος μέχρι ποσοστού εκατόν επί τοις εκατό (100%) της πραγματοποιούμενης δαπάνης. Σε περίπτωση αδυναμίας ή άρνησης των ιδιοκτητών ή διακατόχων, τα ανωτέρω αναγκαία προστατευτικά έργα εκτελούνται με μέριμνα της Δασικής Υπηρεσίας, οι δε ιδιοκτήτες ή διακάτοχοι υποχρεούνται να εξασφαλίζουν ακώλυτη διακίνηση των συνεργείων, μηχανημάτων και υλικών και να μεριμνούν για τη διατήρηση των εκτελουμένων έργων και ιδιαίτερα για τη διαφύλαξη και ανάπτυξη των φυτευομένων δενδρυλλίων.

Το ήμισυ της δαπάνης για την εκτέλεση των ως άνω έργων από τη Δασική Υπηρεσία καταλογίζεται σε βάρος των ιδιοκτητών ή διακατόχων και εισπράττεται τμηματικά εντός τετραετίας ως δημόσιο έσοδο, εκτός αν πρόκειται περί δασών ή δασικών εκτάσεων που δεν αποφέρουν αποδεδειγμένα έσοδα από την εκμετάλλευσή τους επαρκή για τήν αντιμετώπιση των ετήσιων δόσεων της ως άνω δαπάνης, οπότε η δαπάνη καλύπτεται συνολικά από το Δημόσιο.

5. Τα προβλεπόμενα από το παρόν άρθρο ειδικά δασοτεχνικά έργα, πλην των έργων δασικής οδοποιίας που εκτελούνται από τη Δασική Υπηρεσία, για την ανάπτυξη και

προστασία των δασών και τη συντήρηση των δασικών εδαφών δεν υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 1, 2-10 και 17 του Ν. 4014/2011

Στα διαγράμματα ύλης των μελετών περιλαμβάνεται ειδικό κεφάλαιο, στο οποίο αναλύονται και αξιολογούνται οι περιβαλλοντικές και οικολογικές συνθήκες και ορίζονται οι όροι και οι περιορισμοί που προβλέπονται από τις ισχύουσες κανονιστικές διατάξεις για την κατασκευή τους.

Άρθρο .....

Πεδίο Εφαρμογής

[Άρθρο 1 του Π.Δ. 437/21.4.81]

Σχόλιο: Αν και κατά την άποψη του αναδόχου το π.δ. 437/1981 είναι μη κωδικοποιητέο, καθώς εξεδόθη κατ’ εξουσιοδότηση του άρθρου 16, παρ. 3 του Ν. 998/1979, η ΕΠΠΕ ζήτησε την κωδικοποίησή του. το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

Στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα υπάγονται η μελέτη και η εκτέλεση των πάσης φύσεως δασοτεχνικών έργων και εργασιών προστασίας και ανάπτυξης των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας.

Άρθρο .....

Τρόπος σύνταξης Μελετών

[Άρθρο 2 του Π.Δ. 437/21.4.81]

Σχόλιο 1: Αν και κατά την άποψη του αναδόχου το π.δ. 437/1981 είναι μη κωδικοποιητέο, καθώς εξεδόθη κατ’ εξουσιοδότηση του άρθρου 16, παρ. 3 του Ν. 998/1979, η ΕΠΠΕ ζήτησε την κωδικοποίησή του. το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

1. Η σύνταξη των μελετών των δασοτεχνικών έργων και εργασιών του Δημοσίου ενεργείται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή εκείνου που είναι αρμόδιος κατά τις διατάξεις περί διοικητικής αποκέντρωσης, είτε απ’ ευθείας από την αρμόδια Δασική Υπηρεσία είτε δι’ αναθέσεως από αυτή σε ιδιώτες μελετητές οι οποίοι έχουν τα νόμιμα προσόντα.

2. Οι μελέτες συντάσσονται βάσει ειδικών κατ’ αντικείμενο Κανονισμών και τεχνικών προδιαγραφών που κυρώνονται κάθε φορά με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών.

Με όμοιες αποφάσεις κυρώνονται και οι εκάστοτε ενδεικνυόμενες τροποποιήσεις των Κανονισμών αυτών.

3. Προκειμένου περί δασοτεχνικών έργων σε ιδιωτικά ή διακατεχόμενα δάση ή δασικές εκτάσεις, για τα οποία ρυθμίζει η παρ. 4 του άρθρου 16 (του ν. 998/1979), οι μελέτες καταρτίζονται βάσει των Κανονισμών και τεχνικών προδιαγραφών της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο ...**Σύνταξη μελετών με ανάθεση**

[Άρθρο 3 του Π.Δ. 437/21.4.81]

Σχόλιο 1: Το ρυθμιστικό πλαίσιο ανάθεσης μελετών διέπεται πλέον από το Νόμο 3316/2005 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 42/22.2.2005). Για το λόγο αυτό αντικαθίσταται η παραπομπή στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

Σχόλιο 2: Αν και κατά την άποψη του αναδόχου το π.δ. 437/1981 είναι μη κωδικοποιητέο, καθώς εξεδόθη κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 16, παρ. 3 του Ν. 998/1979, η ΕΠΠΕ ζήτησε την κωδικοποίησή του. Το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

1. Κάθε φορά που η μελέτη αποφασίζεται να εκπονηθεί με ανάθεση σε ιδιώτη μελετητή ή ιδιωτικά γραφεία μελετών, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του ν. 3316/2005 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις».

2. Οι αμοιβές των μελετητών τις μελέτες της προηγούμενης παραγράφου καθορίζονται βάσει των εκάστοτε ισχυουσών διατάξεων περί αμοιβών μελετητών, προκειμένου δε περί μελετών που δεν προβλέπονται από τις διατάξεις αυτές, βάσει ειδικού αναλυτικού τιμολογίου εργασιών μελέτης ή Κώδικα αμοιβών που κυρώνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών.

Άρθρο ...**Σύνταξη μελετών με αυτεπιστασία**

[Άρθρο 4 του Π.Δ. 437/21.4.81]

Σχόλιο 1: Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο ανάθεσης μελετών διέπεται από το Νόμο 3316/2005 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 42/22.2.2005). Για το λόγο αυτό αντικαθίσταται η παραπομπή στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

Σχόλιο 2: Αν και κατά την άποψη του αναδόχου το π.δ. 437/1981 είναι μη κωδικοποιητέο, καθώς εξεδόθη κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 16, παρ. 3 του Ν. 998/1979, η ΕΠΠΕ ζήτησε την κωδικοποίησή του. το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

1. Η σύνταξη των μελετών δασοτεχνικών έργων με αυτεπιστασία ενεργείται από τις αρμόδιες δασικές αρχές, από επιστήμονες, διπλωματούχους Ανωτάτων Σχολών, υπαλλήλους του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Οι μελέτες δύναται επίσης να συντάσσονται από ειδικό κατ' αντικείμενο μελέτης συνεργείο αποτελούμενο από έμπειρους σχετικά με αυτό επιστήμονες διπλωματούχους Ανωτάτων Σχολών δημοσίους υπαλλήλους και συγκροτούμενου εκάστοτε με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή εκείνου που είναι αρμόδιος κατά τις διατάξεις για τη διοικητική αποκέντρωση.

2. Η αρμόδια δασική αρχή δύναται, με έγκριση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, να αναθέτει την εκτέλεση βοηθητικών εργασιών της μελέτης σε ιδιώτες επιστήμονες δασολόγους εγγεγραμμένους ή μη στο Μητρώο μελετητών και γραφείων μελετών που προβλέπεται από τον ν. 3316/2005.

Η ανάθεση των μερικών αυτών εργασιών μελέτης ενεργείται με απ’ ευθείας συμφωνία από την αρμόδια Δασική Αρχή, η δε αμοιβή του αναδόχου γίνεται είτε κατά μονάδα έργου (π.χ. χιλμ. δασικής οδού) βάσει τιμών, μονάδας, είτε κατ’ αποκοπή ή αναλόγως του χρόνου απασχόλησης ή και άλλως, κατά τα διαλαμβανόμενα στις διατάξεις περί αμοιβών, για τα οποία ορίζει το **άρθρο 3 παρ. 2** του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο .....

Θεώρηση, έγκριση και τροποποίηση μελετών

[Άρθρο 5 του Π.Δ. 437/21.4.81]

Σχόλιο 1: Αν και κατά την άποψη του αναδόχου το π.δ. 437/1981 είναι μη κωδικοποιητέο, καθώς εξεδόθη κατ’ εξουσιοδότηση του άρθρου 16, παρ. 3 του Ν. 998/1979, η ΕΠΠΕ ζήτησε την κωδικοποίησή του. το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

1. Οι μελέτες σε επίπεδο περιφερειακής ενότητας ελέγχονται και θεωρούνται από την προϊσταμένη Δασική Αρχή και από τον οικείο Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
2. Οι μελέτες διαπεριφερειακού επιπέδου ελέγχονται και θεωρούνται από τον οικείο Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
3. Η έγκριση των μελετών ενεργείται κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας Δασικής Αρχής από τους προς τούτο αρμοδίους, κατά τις διατάξεις περί διοικητικής αποκέντρωσης, με γνώμη των αρμοδίων συμβουλίων, εφ’ όσον λειτουργούν σε αυτήν.
4. Οι εγκριτικές αποφάσεις του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης κοινοποιούνται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας μαζί με κυρωμένο αντίτυπο της μελέτης.
5. Η έγκριση τροποποίησης εγκεκριμένης μελέτης ενεργείται με αιτιολογημένη πρόταση της αρμόδιας Δασικής Αρχής, από τον εγκρίναντα την αρχική, τηρουμένης της διαδικασίας της παρ. 3.
6. Ειδικότερα, προκειμένου για περιπτώσεις κατά τις οποίες λεκάνες χειμάρρων εμπίπτουν στη δικαιοδοσία δύο ή περισσότερων όμορων Περιφερειακών Ενοτήτων, η μελέτη και η εκτέλεση των έργων διευθέτησής τους μπορεί, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από πρόταση του οικείου Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών, να ανατίθεται στη Δασική Υπηρεσία μίας μόνο Περιφερειακής Ενότητας, ρυθμιζόμενης με την ίδια πράξη και της ειδικής αρμοδιότητας επί των εργασιών αυτών κατά χώρο και χρόνο τάξης και έκτασης. Το ίδιο ισχύει και για τα λοιπά δασοτεχνικά έργα.

Άρθρο .....

Χρηματοδότηση των δασοτεχνικών έργων

[Άρθρο 6 του Π.Δ. 437/21.4.81]

Σχόλιο 1: Αναπροσαρμογή των διοικητικών δομών. Με την έναρξη ισχύος του Ν. 3889/2010, ο λογαριασμός "Ειδικός Φορέας Δασών (Φορέας 120)" του Κ.Τ.Γ.Κ. και Δασών μεταφέρθηκε στο Πράσινο Ταμείο για την εξυπηρέτηση των σκοπών αυτού. Το Κ.Τ.Γ.Κ. και Δασών μετονομάστηκε σε «Ταμείο Γεωργίας και Κτηνοτροφίας», πόροι του οποίου είναι μόνο τα έσοδα από τις γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες (άρθρο 12 παρ. 2 του Ν. 3889/2010).

Σχόλιο 2: Αν και κατά την άποψη του αναδόχου το π.δ. 437/1981 είναι μη κωδικοποιητέο, καθώς εξεδόθη κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 16, παρ. 3 του Ν. 998/1979, η ΕΠΠΕ ζήτησε την κωδικοποίησή του. το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

1. Τα δημόσια δασοτεχνικά έργα χρηματοδοτούνται από το Δημόσιο, εγγραφομένων προς τούτο κατ' έτος των αναγκών πιστώσεων στους προϋπολογισμούς Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου και των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης.
2. Τις πιστώσεις της παρ. 1 βαρύνουν οι δαπάνες για την εκπόνηση των προκαταρκτικών μελετών, των προμελετών και των οριστικών μελετών των δασοτεχνικών έργων, για την εκτέλεση, συντήρηση και επισκευή τους, για την καταβολή αποζημιώσεων για τις προκαλούμενες ζημιές και τις αναγκαίες απαλλοτριώσεις ακινήτων κατά την εκτέλεση των έργων, για την προμήθεια μέσων και των αναγκών πάσης φύσεως υλικών, για την καταβολή αμοιβών του πάσης φύσεως προσωπικού το οποίο προσλαμβάνεται για την εκτέλεσή τους, για τη μίσθωση των αναγκών ακινήτων και μέσων, καθώς και κάθε σχετική δαπάνη για την εκτέλεση των έργων αυτών.
3. Για τα ανατιθέμενα με οποιονδήποτε τρόπο στις δασικές υπηρεσίες έργα ανάπτυξης και προστασίας δασών αρμοδιότητας άλλων φορέων, οι δαπάνες της προηγούμενης παραγράφου βαρύνουν τις πιστώσεις των φορέων αυτών.
4. Οι δαπάνες της παρ. 2 ενεργούνται κατά τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί εκτέλεσης για καθέναν από τους προϋπολογισμούς της παρ. 1 και τις διατάξεις του παρόντος.
5. Η διαχειριστική εξυπηρέτηση των έργων ενεργείται από δημόσιο υπάλληλο ο οποίος δεν μετείχε στην εκτέλεσή τους.
6. Ο υπό την έννοια της προηγούμενης παραγράφου διαχειριστής χρηματικού, ο οποίος ενεργεί και τις πληρωμές, είναι υπεύθυνος για την τήρηση της λογιστικής τάξης και της νομικότητας των καταβαλλόμενων από αυτόν δαπανών, ενώ για τη σκοπιμότητα της δαπάνης υπεύθυνος τυγχάνει ο προϊστάμενος της Αρχής που εκτελεί το έργο.

Άρθρο ...

Τρόπος εκτέλεσης των δασοτεχνικών έργων

[Άρθρο 7 του Π.Δ. 437/21.4.81]

Σχόλιο 1: Αν και κατά την άποψη του αναδόχου το π.δ. 437/1981 είναι μη κωδικοποιητέο, καθώς εξεδόθη κατ’ εξουσιοδότηση του άρθρου 16, παρ. 3 του Ν. 998/1979, η ΕΠΠΕ ζήτησε την κωδικοποίησή του. το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

1. Η εκτέλεση των δημόσιων δασοτεχνικών έργων και εργασιών που αναφέρονται στο άρθρο 1 καθώς και τα ανατιθέμενα να εκτελεσθούν έργα σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 998/1979 στις Δασικές Υπηρεσίες ενεργείται από τις Δασικές Υπηρεσίες, με εργολαβία ή με αυτεπιστασία, σύμφωνα με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή του οικείου Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
  2. Από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εξαιρείται η εκτέλεση των υλοτομικών έργων για τα οποία θα εξακολουθήσουν να ισχύουν οι κείμενες περί αυτών διατάξεις και των φυτωριακών έργων, τα οποία εκτελούνται μόνον με αυτεπιστασία.
  3. Η συντήρηση των εκτελουμένων έργων ενεργείται κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1.
  4. Τα έργα και εργασίες εκτελούνται βάσει ειδικών κανονισμών και τεχνικών προδιαγραφών που εγκρίνονται εκάστοτε με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από γνώμοδοτηση του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών.
- Με όμοιες αποφάσεις κυρώνονται και οι εκάστοτε ενδεικνυόμενες τροποποιήσεις των Κανονισμών αυτών.

Άρθρο ...

Εκτέλεση δασοτεχνικών έργων με εργολαβία

[Άρθρο 8 του Π.Δ. 437/21.4.81]

Σχόλιο 1: Αν και κατά την άποψη του αναδόχου το π.δ. 437/1981 είναι μη κωδικοποιητέο, καθώς εξεδόθη κατ’ εξουσιοδότηση του άρθρου 16, παρ. 3 του Ν. 998/1979, η ΕΠΠΕ ζήτησε την κωδικοποίησή του. το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.]

1. Κάθε φορά που τα δασοτεχνικά έργα και εργασίες εκτελούνται με εργολαβία, η κατασκευή τους πραγματοποιείται με ανάθεσή της σε εργολήπτες κατόχους ειδικού πτυχίου δημοσίων δασοτεχνικών έργων για το οποίο ορίζουν τα άρθρα 16 και επόμενα του παρόντος Κώδικα, με σύμβαση συνομολογούμενη κατόπιν δημοσίου διαγωνισμού. Από τους διαγωνισμούς αυτούς δεν δύνανται να αποκλείονται και εργολάβοι δημοσίων έργων, όταν πρόκειται για τεχνικά κατ’ εξοχήν έργα, όπως πάσης φύσεως δοκιμές, έργα δασικών μεταφορικών εγκαταστάσεων, ιδίως δε όταν τα έργα αυτά δεν συσχετίζονται άμεσα με δασοπονικούς χειρισμούς. Στις περιπτώσεις μικτών έργων δύναται να συγκροτούνται κοινοπραξίες ειδικών κατασκευαστών σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις περί εκτελέσεως δημοσίων έργων.
2. Για την ανάδειξη ικανού αναδόχου η φθηνότερη προσφορά δεν αποτελεί απόλυτο κριτήριο.

3. Κατά την εκτέλεση δασοτεχνικών έργων με εργολαβία εφαρμόζονται οι εκάστοτε ισχύουσες περί δημοσίων έργων διατάξεις, ιδίως όσον αφορά τις δημοπρασίες, συμβάσεις, εγγυήσεις, εκχωρήσεις, προθεσμίες, ποινικές ρήτρες, εκπτώσεως αναδόχων, διάλυση εργολαβιών, νέες τιμές μονάδων, συγκριτικούς πίνακες, επιβλέψεις και παραλαβές έργων, ενστάσεις, αιτήσεις θεραπείας, όπου δε στις διατάξεις αυτές αναφέρονται οι υπηρεσίες του Υπουργείου Δημοσίων Έργων νοούνται, αντίστοιχα, οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως εξής: αντί του Τεχνικού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων το Τεχνικό Συμβούλιο Δασών, αντί του Γενικού Διευθυντή και Διευθυντή Δημοσίων Έργων ο Γενικός Διευθυντής Δασών και ένας προϊστάμενος Διεύθυνσης της κεντρικής δασικής υπηρεσίας, αντί του Γενικού Επιθεωρητή και Επιθεωρητή Δημοσίων Έργων, ο Γενικός Επιθεωρητής και Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αντί του Διευθυντή Τεχνικών Υπηρεσιών Περιφερειακής Ενότητας ο αρμόδιος προϊστάμενος της Διεύθυνσης Δασών Περιφερειακής Ενότητας, αντί του επιβλέποντος Μηχανικού ο επιβλέπων Δασολόγος και αντί του επιβλέποντος υπομηχανικού ο επιβλέπων Τεχνολόγος Δασοπονίας.

Άρθρο ...

Εκτέλεση δασοτεχνικών έργων και εργασιών με αυτεπιστασία

[Άρθρο 9 του Π.Δ. 437/21.4.81]

Σχόλιο 1: Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

Σχόλιο 2: Αν και κατά την άποψη του αναδόχου το π.δ. 437/1981 είναι μη κωδικοποιητέο, καθώς εξεδόθη κατ’ εξουσιοδότηση του άρθρου 16, παρ. 3 του Ν. 998/1979, η ΕΠΠΕ ζήτησε την κωδικοποίησή του. το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

1. Η εκτέλεση δασοτεχνικών έργων και εργασιών με αυτεπιστασία ενεργείται είτε εξ ολοκλήρου απ’ ευθείας με εργάτες, τεχνίτες, επιστάτες, εργοδηγούς κ.λπ., οι οποίοι προσλαμβάνονται πρόσκαιρα από την υπηρεσία που εκτελεί τα έργα, είτε με μικροεργολαβίες, ήτοι με ανάθεση σε εργολήπτες μικροέργων ή επί μέρους εργασιών: χωματισμών, περιφράξεων, συλλογής σπόρων, διάνοιξης λάκκων, φυτεύσεων, περιποιήσεων νεοφυτειών, κλαδέυσεων, εξόρυξης λίθων, επεξεργασίας λίθων, εξόρυξης και καθαρισμού άμμου και αμμοχαλικού, συντήρησης αρδευτικών εγκαταστάσεων φυτωρίων, εργασιών ειδικότητας κτίστου, ξυλουργού και σιδηρουργού και μεταφορών υλικών με οποιοδήποτε μέσο κ.λπ., κατά τεμάχιο ή κατά μονάδα επιφανείας ή βάρους ή όγκου, καθώς και με μίσθωση με ωριαία ή ημερήσια αποζημίωση πάσης φύσεως μηχανημάτων έργων και αυτοκινήτων οχημάτων.

2. Η εκτέλεση δασοτεχνικών έργων και εργασιών με αυτεπιστασία ενεργείται από εργοτάξια, συνεργεία κ.λπ. που συνιστώνται επί τόπου από τη δασική υπηρεσία που εκτελεί τα έργα, βάσει εκάστοτε ισχύοντος εσωτερικού Κανονισμού ο οποίος καθορίζει λεπτομερώς τις υποχρεώσεις του εργοδότη και του πρόσκαιρα εργαζόμενου προσωπικού.

3. Οι μικροεργολαβίες ανατίθενται είτε απ’ ευθείας από τον Προϊστάμενο της τοπικής δασικής υπηρεσίας που εκτελεί τα έργα, χωρίς δημοπρασία, εφ’ όσον η δαπάνη καθεμίας

από τις άνω εργασίες δεν υπερβαίνει τις 100.000 δραχμές κατά έργο ή κατά χιλιόμετρο (προκειμένου περί κατασκευής ή συντήρησης δασικής οδού), είτε από Επιτροπή της παρ. 4 μετά απο λήψη εγγράφων προσφορών, επίσης χωρίς δημοπρασία, για δαπάνη 100.001 - 300.000 δρχ., κατόπιν δε πρόχειρου μειοδοτικού διαγωνισμού για συνολική δαπάνη από 300.001 μέχρι 500.00 δραχμές και με τακτικό μειοδοτικό διαγωνισμό για δαπάνη πέραν των 500.000 δραχμών, κατά τα οριζόμενα κατωτέρω. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις η εκτέλεση του έργου στο σύνολό του θεωρείται ότι γίνεται με αυτεπιστασία.

4. Σε κάθε αρμόδια δασική Αρχή συνιστάται μόνιμη Επιτροπή από τρεις (3) δημοσίων υπαλλήλων, τα μέλη της οποίας ορίζονται, μαζί με τα αναπληρωματικά τους, με αποφάσεις του οικείου Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Έργο των ανωτέρω Επιτροπών είναι η διενέργεια των αναθέσεων εκτέλεσης των επί μέρους εργασιών καθώς επίσης και η διενέργεια των αναγκών για την εκτέλεση των δασοτεχνικών έργων και εργασιών και υλικών, παραδόσεων και παραλαβών τους και των γενομένων εργασιών και μετουσίωσης των υλικών. Οι Επιτροπές αυτές επιλαμβάνονται του έργου τους, βάσει έγγραφης εντολής του Προϊσταμένου της Υπηρεσίας.

Άρθρο ...

Προσωπικό επίβλεψης και εκτέλεσης των έργων

[Άρθρο 10 του Π.Δ. 437/21.4.81]

Σχόλιο 1: Τίθεται ζήτημα με την παραπομπή στις διατάξεις του Ν.Δ. 1198/72, καθώς το μεγαλύτερο μέρος αυτών έχουν καταργηθεί από το άρθρο 23 του Ν. 1876/1990. Κρίνεται αναγκαία η παραπομπή και στο Ν. 1876/1990, χωρίς διαγραφή του Ν.Δ. 1198/72 (τα άρθρα 1, 6, 7 κλπ παραμένουν εν ισχύ). Με σκοπό τον εκσυγχρονισμό της διάταξης, προστίθεται το εδάφιο «και της εν γένει κείμενης εργατικής νομοθεσίας», καθώς για το ζήτημα των αμοιβών του εργατοτεχνικού προσωπικού κρίνεται απαραίτητο να ληφθεί υπόψιν εν συνόλω το πλαίσιο της εργατικής νομοθεσίας που αφορά στις αμοιβές, όπως για παράδειγμα ο Ν. 3896/2010 (ΦΕΚ Α 207) κλπ.

Σχόλιο 2: Αν και κατά την άποψη του αναδόχου το π.δ. 437/1981 είναι μη κωδικοποιήσιμο, καθώς εξεδόθη κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 16, παρ. 3 του Ν. 998/1979, η ΕΠΠΕ ζήτησε την κωδικοποίησή του. Το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

1. Οι δασικές υπηρεσίες που εκτελούν δασοτεχνικά έργα και εργασίες με αυτεπιστασία, εκτός από το μόνιμο προσωπικό δημοσίων υπαλλήλων που εκάστοτε προβλέπεται από τον Οργανισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και το με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου ή αορίστου χρόνου προσωπικό, προβαίνουν στην πρόσληψη του αναγκαίου εκάστοτε εποχιακού ή πρόσκαιρου εργατοτεχνικού προσωπικού, ήτοι εργατών, εργατριών, τεχνιτών, μεταφορέων, επιστατών κ.λπ., για την κατ' **άρθρο 9** του παρόντος Κώδικα εκτέλεση, επίβλεψη, συντήρηση και φύλαξη των έργων πάσης φύσεως, το οποίο αμείβεται κατά τις διατάξεις του νδ 1198/1972, όπως συμπληρώθηκε με τον ν. 1876/1990 και της εν γένει κείμενης εργατικής νομοθεσίας, σε βάρος των πιστώσεων για την εκτέλεση των έργων. Το ίδιο ισχύει και προκειμένου για πάσης φύσεως δασικές μελέτες

που εκπονούνται με αυτεπιστασία, όταν γι’ αυτό απαιτείται η πρόσληψη τέτοιου προσωπικού.

2. Το ως άνω προσωπικό προσλαμβάνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή του υπ’ αυτού εξουσιοδοτούμενου οργάνου κατά την έναρξη και απολύεται κατά τη λήξη των έργων για τα οποία προσελήφθη, είτε για ορισμένο χρόνο, είτε για ορισμένο έργο, μη δυναμένου του χρόνου απασχόλησής του να υπερβεί τους εννέα (9) μήνες κατ’ έτος.

3. Η σύμβαση εργασίας του ως άνω προσλαμβανομένου προσωπικού λύεται αυτοδίκαια, όταν λήξει η διάρκειά της ή λήξουν τα έργα για τα οποία προσελήφθη χωρίς καμία αποζημίωση από την αιτία αυτή.

Άρθρο ...

Διαγωνισμοί εκτέλεσης έργων με μικροεργολαβίες

[Άρθρο 11 του Π.Δ. 437/21.4.81]

Σχόλιο 1: Αν και κατά την άποψη του αναδόχου το π.δ. 437/1981 είναι μη κωδικοποιητέο, καθώς εξεδόθη κατ’ εξουσιοδότηση του άρθρου 16, παρ. 3 του Ν. 998/1979, η ΕΠΠΕ ζήτησε την κωδικοποίησή του. Το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

1. Οι πρόχειροι διαγωνισμοί ανάθεσης επί μέρους εργασιών για τις μικροεργολαβίες, για τις οποίες ορίζει το άρθρο 9 του παρόντος Κώδικα, διενεργούνται στην έδρα της αρμόδιας Δασικής Αρχής ή και σε πόλεις, κωμοπόλεις ή χωριά πλησίον των εκτελουμένων, ενώπιον της Επιτροπής της παρ. 4 του άρθρου 9 του παρόντος.

2. Οι διακηρύξεις των ως άνω πρόχειρων διαγωνισμών, αφού συνταχθούν από τη δασική υπηρεσία που εκτελεί τα έργα, δημοσιεύονται σε περίληψη τουλάχιστον πέντε (5) ημέρας πριν τη διενέργεια του διαγωνισμού σε μία τοπική εφημερίδα που εκδίδεται στην περιοχή δικαιοδοσίας της αρμόδιας Δασικής Αρχής, εφ’ όσον εκδίδονται τέτοιες εφημερίδες και με τοιχοκόλληση στις ειδικές θυρίδες της, στο Δημαρχιακό κατάστημα της έδρας της και του Δήμου, στην περιοχή του οποίου εκτελείται το έργο, εφ’ όσον δεν συμπίπτει με την έδρα της υπηρεσίας. Για την ρηθείσα δημοσίευση δια τοιχοκόλλησης συντάσσεται σχετικό αποδεικτικό υπογραφόμενο από δύο μάρτυρες.

3. Στη διακήρυξη ορίζεται και η εγγύηση καλής εκτέλεσης του εργολήπτη ίση προς 5% της προϋπολογιζόμενης για την εργασία δαπάνης. Η εγγύηση κατατίθεται στην Επιτροπή που διενεργεί τον διαγωνισμό είτε με γραμμάτιο παρακαταθήκης είτε με εγγυητική επιστολή αναγνωρισμένης Τράπεζας, επιστρέφεται δε μετά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του εργολήπτη και την παραλαβή της εργασίας.

Όποιος συμμετέχει στις ως άνω δημοπρασίες καταθέτει επίσης στην Επιτροπή εγγύηση συμμετοχής οριζόμενη σε ποσοστό 2% επί της προϋπολογιζόμενης δαπάνης του έργου κατά τα ανωτέρω, η οποία επιστρέφεται μεν στον ανάδοχο μετά την κατά τα ανωτέρω κατάθεση της εγγύησης καλής εκτέλεσης, στους δε λοιπούς συναγωνιζόμενους μετά την έγκριση του αποτελέσματος της δημοπρασίας.

4. Οι πρόχειροι διαγωνισμοί, οσάκις αποβαίνουν άγονοι ή ασύμφοροι κατά την κρίση της Επιτροπής που τους διενεργεί, επαναλαμβάνονται μετά πάροδο πενθημέρου με μέριμνα της ίδιας Επιτροπής.

Η έγκριση των πρακτικών των πρόχειρων αυτών διαγωνισμών ενεργείται από τον οικείο Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης με πρόταση της Υπηρεσίας. Η έγκριση αυτή κοινοποιείται από την Υπηρεσία στον αναδειχθέντα εργολήπτη και στην προϊσταμένη της Δασική Αρχή. Σε περίπτωση που ο πρόχειρος διαγωνισμός αποβεί άγοντος ή ασύμφορος για δεύτερη φορά, η ανάθεση της εργασίας γίνεται με απ’ ευθείας συμφωνία κατόπιν εγκριτικής απόφασης του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

5. Στις περιπτώσεις δασοτεχνικών έργων που εκτελούνται με αυτεπιστασία, οι διακηρύξεις των τακτικών διαγωνισμών, συντασσόμενες από τη Δασική Αρχή που εκτελεί τα έργα, δημοσιεύονται σε περίληψη σε μία εφημερίδα της Αθήνας ή της Θεσσαλονίκης για τις Υπηρεσίες Βορείου Ελλάδος καθώς και σε μία τοπική εφημερίδα, τουλάχιστον δέκα ημέρες πριν τη διενέργειά τους.

Άρθρο ...

Διαδικασία διαγωνισμών εκτέλεσης με μικροεργολαβία - Παραλαβή έργων

[Άρθρο 12 του Π.Δ. 437/21.4.81]

Σχόλιο : Αν και κατά την άποψη του αναδόχου το π.δ. 437/1981 είναι μη κωδικοποιητέο, καθώς εξεδόθη κατ’ εξουσιοδότηση του άρθρου 16, παρ. 3 του Ν. 998/1979, η ΕΠΠΕ ζήτησε την κωδικοποίησή του. Το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

1. Στους πρόχειρους διαγωνισμούς του προηγούμενου άρθρου γίνονται δεκτοί ή αναλαμβάνουν κατά το **άρθρο 9** του παρόντος Κώδικα, με απ’ ευθείας συμφωνία, την εκτέλεση των εργασιών εμπειροτεχνίτες ή και απλοί εργάτες, τεχνίτες, μεταφορείς και ανάλογης ειδικότητας επαγγελματίες, εφ’ όσον αποδεδειγμένα παρέχουν εχέγγυα καλής εκτέλεσης των εργασιών.

Κατά τον ίδιο τρόπο ανατίθενται εργασίες δασικών τοπογραφήσεων, χωροσταθμίσεων και σχεδιάσεων σε εμπειροτέχνες τοπογράφους και σχεδιαστές, αντίστοιχα, προτιμώμενων εν προκειμένω, τεχνολόγων δασοπονίας ή και δασολόγων, εφ’ όσον εκδηλώσουν σχετικό ενδιαφέρον με αίτησή τους.

2. Με τους αναδόχους στους οποίους, με ή χωρίς διαγωνισμό, ανατίθεται η εκτέλεση εργασιών, η αρμοδία Δασική Αρχή συνάπτει συμφωνητικό στο οποίο εκτίθενται οι τεχνικοί κ.λπ. όροι καθώς και οι εκατέρωθεν υποχρεώσεις. Το συμφωνητικό υπογράφεται εντός πέντε (5) ημερών από την επίδοση, διαφορετικά ο ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος με απόφαση του Προϊσταμένου της Δασικής Αρχής.

3. Σε περίπτωση διαφωνιών μεταξύ Δασικής Αρχής και αναδόχου για την ποιότητα της εργασίας, αποφαίνεται, με αίτηση του ενδιαφερομένου, εντός πέντε (5) ημερών από την πρωτοκόλληση της αίτησης, ο αρμόδιος Προϊστάμενος της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας.

4. Εργασίες που εκτελούνται με ή χωρίς διαγωνισμό από εργολήπτες, κατά το **άρθρο 9** του παρόντος, μετά από προηγούμενη επιμέτρηση που ενεργείται από τον επιβλέποντα δασολόγο, παραλαμβάνονται εντός δέκα (10) ημερών από την περάτωσή τους από την Επιτροπή της παρ. 4 του **άρθρου 9**.

5. Το πρωτόκολλο παραλαβής εγκρίνεται από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης ο οποίος επιλύει και τις τυχόν διαφωνίες του εργολήπτη ως προς την επιμέτρηση, την παραλαβή και την ποιότητα της εργασίας, μετά από γνώμη του αρμοδίου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας.

6. Η κατά το παρόν άρθρο παραλαβή θεωρείται μερική, το δε πρωτόκολλο, ονομαζόμενο πρωτόκολλο μερικής παραλαβής, αφού εγκριθεί κατά τα ανωτέρω, συνάπτεται στα δικαιολογητικά της παραλαβής ολόκληρου του έργου, μέρος του οποίου αποτελεί η εκτελεσθείσα και παραληφθείσα εργασία.

Άρθρο ...

Παραλαβή έργων που εκτελούνται με αυτεπιστασία

[Άρθρο 13 του Π.Δ. 437/21.4.81]

Σχόλιο : Αν και κατά την άποψη του αναδόχου το π.δ. 437/1981 είναι μη κωδικοποιητέο, καθώς εξεδόθη κατ’ εξουσιοδότηση του άρθρου 16, παρ. 3 του Ν. 998/1979, η ΕΠΠΕ ζήτησε την κωδικοποίησή του. Το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

1. Η παραλαβή των έργων και εργασιών που εκτελούνται με αυτεπιστασία διενεργείται προσωρινά και οριστικά υπό τριμελείς Επιτροπές συνιστώμενες στις οικείες Περιφερειακές Ενότητες και αποτελούμενες από τον οικείο Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή τον αναπληρωτή του και δύο δημοσίους υπαλλήλους οριζόμενους με τους αναπληρωτές τους από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

2. Η προσωρινή παραλαβή ενεργείται μετά την αποπεράτωση των έργων ή, προκειμένου περί μη αποπερατωθέντων έργων, μετά τη λήξη του οικονομικού έτους, με υποχρέωση της υπηρεσίας που εκτελεί τα έργα να καταρτίσει εντός δύο (2) μηνών από τις ως άνω προθεσμίες την τελική επιμέτρηση των έργων και ζητήσει τη σύσταση Επιτροπής προσωρινής παραλαβής.

3. Η τελική επιμέτρηση, καταρτιζόμενη βάσει των πρωτοκόλλων αφανών εργασιών και απ’ ευθείας καταμετρήσεων, περιλαμβάνει τις πραγματικές διαστάσεις και ποσότητες των διαφόρων μερών των έργων, συντάσσεται και υπογράφεται από τον επιβλέποντα υπάλληλο και τέλος ελέγχεται και θεωρείται από τον προϊστάμενο της δασικής αρχής που εκτελεί τα έργα, η οποία καταρτίζει φάκελο κατά έργο που περιέχει τις επιμετρήσεις, σχεδιαγράμματα, εγκριτικές διαταγές και λοιπά στοιχεία του έργου.

4. Οι Επιτροπές παραλαβής αφού ελέγχουν κατά το εφικτό την επιμέτρηση, παραλαμβάνουν τα έργα στο σύνολό τους και συντάσσουν τα οικεία πρωτόκολλα.

Για μεν τις ποσότητες διαφόρων εργασιών την ευθύνη φέρουν οι υπάλληλοι που επιβλέπουν την εκτέλεση των έργων και καταρτίζουν τα πρωτόκολλα αφανών εργασιών και την επιμέτρηση, για δε την ποιότητα είναι υπεύθυνοι τόσο οι επιβλέποντες την εκτέλεση των έργων όσο και οι εποπτεύοντες, καθένας στο βαθμό που μπορεί και οφείλει να επιμεληθεί την καλή εκτέλεση των έργων.

5. Στο πρωτόκολλο προσωρινής παραλαβής αναγράφονται το είδος και ο αριθμός των εκτελεσθέντων έργων, οι ποσότητες των επί μέρους εργασιών, παρατηρήσεις και γνώμες

της Επιτροπής επί των γενομένων τυχόν τροποποιήσεων των εγκεκριμένων σχεδίων, διαγραμμάτων κ.λπ. καθώς και παρατηρήσεις επί της ποιότητας της εργασίας και της καλής ή μη κατάστασης και λειτουργίας των έργων. Η έγκριση του πρωτοκόλλου παραλαβής ενεργείται από τον οικείο Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

6. Στις περιπτώσεις που για οποιονδήποτε λόγο δεν συντελεσθεί προσωρινή παραλαβή μέχρι την οριστική διενεργείται μία παραλαβή.

7. Η οριστική παραλαβή διενεργείται μετά πάροδο έτους από την αποπεράτωση των έργων, η δε αρμόδια Δασική Αρχή υποχρεούται όπως εντός μηνός από την ως άνω προθεσμία ζητήσει τη σύσταση της Επιτροπής. Η οριστική παραλαβή, εάν για οποιονδήποτε λόγο δεν διενεργηθεί εντός δέκα οκτώ (18) μηνών από την αποπεράτωση των έργων, θεωρείται ως αυτοδίκαια συντελεσθείσα.

8. Ειδικά οι χωμάτινοι αναβαθμοί και τα εκ χλόης, χόρτων κ.λπ. πρόχειρα έργα στερέωσης των εδαφών καθώς και οι μη δομικές εργασίες πρόχειρης διαρρύθμισης πρανών και κοιτών ορεινών ρευμάτων παραλαμβάνονται εφ’ άπαξ, της προσωρινής τους παραλαβής θεωρούμενης και ως οριστικής.

9. Ειδικότερα η παραλαβή των αναδασωτικών και φυτωριακών εργασιών, φυτοκομικών έργων χειμάρρων και έργων βελτίωσης χλωρίδας βοσκοτόπων διενεργείται εφ’ άπαξ μετά το πέρας της αναδασωτικής περιόδου και μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου εκάστου έτους, με υποχρέωση της υπηρεσίας που εκτελεί τα έργα να ζητήσει τη σύσταση Επιτροπής παραλαβής δύο (2) τουλάχιστον μήνες πριν τη λήξη της προθεσμίας αυτής.

10. Οι περί οριστικής παραλαβής διατάξεις του παρόντος άρθρου νοούνται επί των αποπερατωθέντων έργων και όχι επί τμημάτων τους ή υλικών που δεν έχουν ακόμα ενσωματωθεί. Εξαιρεση γίνεται εφ’ όσον διαταχθεί η διακοπή των εργασιών, οπότε ενεργείται η παραλαβή και των ημιτελών έργων καθώς και των υλικών.

11. Κατά την οριστική παραλαβή συντάσσεται επίσης πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής των έργων το οποίο περιλαμβάνει τα στοιχεία της παρ. 5.

12. Η έγκριση του πρωτοκόλλου οριστικής παραλαβής των εκτελεσθέντων έργων και εργασιών διενεργείται από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Άρθρο ...

Πρωτόκολλα ζημιών από θεομηνίες

[Άρθρο 14 του Π.Δ. 437/21.4.81]

Σχόλιο : Αν και κατά την άποψη του αναδόχου το π.δ. 437/1981 είναι μη κωδικοποιητέο, καθώς εξεδόθη κατ’ εξουσιοδότηση του άρθρου 16, παρ. 3 του Ν. 998/1979, η ΕΠΠΕ ζήτησε την κωδικοποίησή του. Το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

Για την εκτίμηση των ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες σε έργα εκτελούμενα με αυτεπιστασία, συγκροτείται από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης τριμελής Επιτροπή από δασικούς υπαλλήλους, στην οποία δεν δύναται να μετέχει ο επιβλέπων και ο εκτελών τα έργα δασολόγος.

Η επιτροπή ενεργεί επιτόπια την εκτίμηση και συντάσσει πρωτόκολλο στο οποίο αναφέρονται το είδος και η αξία της γενομένης ζημίας περαιτέρω δε και κρίσεις αυτής περί

της τυχόν ευθύνης του επιβλέποντος και του εκτελούντος τα έργα. Το πρωτόκολλο αυτό εγκρίνεται από τον προϊστάμενο της ιεραρχικά αμέσως ανώτερης Δασικής Αρχής.

Άρθρο .....

Προμήθειες - Μισθώσεις - Επισκευές - Εκτιμήσεις ζημιών

[Άρθρο 15 του Π.Δ. 437/21.4.81]

Σχόλιο 1: Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

Σχόλιο 2: Αν και κατά την άποψη του αναδόχου το π.δ. 437/1981 είναι μη κωδικοποιητέο, καθώς εξεδόθη κατ’ εξουσιοδότηση του άρθρου 16, παρ. 3 του Ν. 998/1979, η ΕΠΠΕ ζήτησε την κωδικοποίησή του. Το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

1. Η προμήθεια των αναγκαίων υλικών, εργαλείων κ.λπ. για τις υπό εκπόνηση μελέτες και τα υπό εκτέλεση έργα και εργασίες διενεργείται από τον Προϊστάμενο της εκτελούσας τα έργα Δασικής Αρχής βάσει των κειμένων διατάξεων και των οριζόμενων κατωτέρω.

2. Όλες οι εκτός του ενιαίου προγράμματος προμηθειών προμήθειες πάσης φύσεως εργαλείων, υλικών και εφοδίων εν γένει, που είναι αναγκαία για την εκτέλεση των δασοτεχνικών έργων με αυτεπιστασία, διενεργούνται κατά τις διατάξεις της παρ. 3 του **άρθρου 9** του παρόντος Κώδικα που εφαρμόζονται αναλόγως.

3. Η μίσθωση, κατ’ αποκοπή ή με ημερομίσθιο ή με ωριαία αντιμισθία, ιδιωτικών μέσων μεταφοράς, προωθητήρων, ισοπεδωτήρων, εκσκαφών, ελκυστήρων, φορτωτών, αρότρων, αντλιών και λοιπών εν γένει μηχανημάτων αναγκαίων για την εκτέλεση των έργων ενεργείται κατά τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου, εφ’ όσον το μίσθωμα κατ’ είδος εργασίας και κατά μήνα δεν υπερβαίνει τα οριζόμενα στην παράγραφο αυτή χρηματικά όρια.

4. Οι προσωρινές και διαρκείας μέχρι έξι (6) μηνών μισθώσεις οικημάτων και αποθηκών για τη λειτουργία των εργοταξίων, ήτοι τη στέγαση του προσωπικού εκτέλεσης και επίβλεψης των έργων και την αποθήκευση και διασφάλιση των υλικών, μηχανημάτων, εργαλείων κ.λπ. στις περιοχές των εκτελούμενων έργων, ενεργούνται από τον ως άνω Προϊστάμενο με απ’ ευθείας συμφωνία, εφ’ όσον το μίσθωμα κατά περίπτωση δεν υπερβαίνει τις 3.000 δρχ. κατά μήνα.

Επίσης κατασκευές πρόχειρων εγκαταστάσεων στην περιοχή των έργων ενεργούνται αυτεπάγγελα από τον Προϊστάμενο της δασικής υπηρεσίας που εκτελεί τα έργα, εφ’ όσον η δαπάνη δεν υπερβαίνει τις 30.000 δραχμές κάθε φορά που αυτά εκτελούνται μακριά από κατοικημένους χώρους ή η μίσθωση οικήματος κρίνεται ασύμφορη για την υπηρεσία.

5. Επισκευές τεχνικών έργων που έχουν υποστεί ζημία ή απειλούνται από κίνδυνο ζημιών διενεργούνται αυτεπάγγελα από τον ως άνω Προϊστάμενο, εφ’ όσον η ανάγκη επισκευής τους κρίνεται κατεπείγουσα και ανεπίδεκτη καθυστέρησης και μέχρι δαπάνης 75.000 δραχμών, ο οποίος αναφέρεται αρμοδίως στον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης για την εκ των υστέρων έγκρισή του.

6. Επισκευές οδών ή ατραπών στην περιοχή των έργων για τη βελτίωση της βατότητάς τους και κατασκευή τέτοιων περασμάτων των εκτελούμενων έργων, εφ’ όσον οι εργασίες αυτές

κρίνονται συμφέρουσες προς διευκόλυνση των μεταφορών και της κινήσεως των εργαζομένων και εφ’ όσον η δαπάνη κατά περίπτωση δεν υπερβαίνει τις 75.000 δραχμές εκτελούνται αυτεπάγγελα από τον ίδιο ως άνω Προϊστάμενο, ο οποίος ενεργεί ως ανωτέρω.

7. Η εκτίμηση ζημιών που προκαλούνται σε ιδιοκτησίες τρίτων κατά την εκτέλεση έργων συνεπεία αυτής και η εκτίμηση αποζημιώσεων για την προσωρινή χρήση ιδιωτικών διαβάσεων, μικροεκτάσεων, πηγών κ.λπ. με τη συγκατάθεση των ιδιοκτητών, εφ’ όσον η χρήση τους είναι συμφέρουσα για τη διενέργεια μεταφορών, υδροληψίας, προσωρινών εγκαταστάσεων κ.λπ. ενεργείται από Επιτροπές της παρ. 4 του άρθρου 9 του παρόντος Κώδικα.

Στις περιπτώσεις αυτές η υπηρεσία είτε αποκαθιστά την προ της χρησιμοποίησης υπάρχουσα κατάσταση είτε εγκρίνει τη σε βάρος των πιστώσεων των έργων καταβολή αποζημιώσεων, εφ’ όσον δεν υπερβαίνει τις 25.000 δραχμές κατά περίπτωση έργου ή τις 100.000 δραχμές κατά περίπτωση, προκειμένου περί έργου δασικής οδοποιίας.

8. Ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή κατ’ εξουσιοδότησή του ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας δύναται να εγκρίνει τη χορήγηση προκαταβολής έναντι της αξίας των παραγγελλομένων ειδών ή ανατιθεμένων εργασιών, εφ’ όσον τούτο προβλέπεται από την οικεία διακήρυξη, υπό τον όρο προσαγωγής εγγύησης αναγνωρισμένης Τράπεζας που καλύπτει το ποσό της προκαταβολής.

9. Οι συμβάσεις προμήθειας ή ανάθεσης εκτέλεσης εργασίας υπογράφονται από τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας ή του νόμιμου αναπληρωτή του ή από άλλον υπάλληλο εξουσιοδοτούμενο από τον Προϊστάμενο.

Άρθρο ...

Ειδικό πτυχίο εργολήπτη δημοσίων δασοτεχνικών έργων

[Άρθρο 16 του Π.Δ. 437/21.4.81]

Σχόλιο 1: Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

Σχόλιο 2: Αν και κατά την άποψη του αναδόχου το π.δ. 437/1981 είναι μη κωδικοποιητέο, καθώς εξεδόθη κατ’ εξουσιοδότηση του άρθρου 16, παρ. 3 του Ν. 998/1979, η ΕΠΠΕ ζήτησε την κωδικοποίησή του. Το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

1. Η ανάθεση με εργολαβία σε ιδιώτες της κατασκευής δασοτεχνικών έργων και εργασιών του Δημοσίου γίνεται σε κατόχους ειδικού πτυχίου Εργολήπτη Δημοσίων Δασοτεχνικών Εργων, το οποίο εκδίδεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, βάσει των οριζόμενων στα επόμενα άρθρα.

2. Το Ειδικό Πτυχίο ΕΔΔΕ απαιτείται και στις περιπτώσεις που τα δασοτεχνικά έργα του άρθρου 1 του παρόντος Κώδικα ανατίθενται και από άλλα, πλην του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υπουργείων και Οργανισμών, είτε αυτοτελώς, είτε εντεταγμένα εις ευρύτερης έκτασης δημόσιο έργο.

Η ανάθεση των έργων αυτών γίνεται είτε αυτοτελώς σε εργολήπτες δημοσίων δασοτεχνικών έργων ή αν ο διαχωρισμός τους είναι ανέφικτος, ενιαία σε κοινοπραξίες

αυτών με εργολήπτες δημοσίων έργων των λοιπών ειδικοτήτων, οι οποίοι αναλαμβάνοντας το έργο ευθύνονται εις ολόκληρον έναντι του κυρίου του έργου.

Στους προϋπολογισμούς των ενιαίως δημοπρατούμενων έργων διαχωρίζονται πάντοτε οι κατά τις διατάξεις του παρόντος δασοτεχνικές εργασίες από τα έργα αυτά, η δε τάξη του πτυχίου του εργολήπτη δημοσίων δασοτεχνικών έργων της κοινοπραξίας που καλείται στον διαγωνισμό καθορίζεται βάσει του ύψους του μερικού προϋπολογισμού των ανωτέρω εργασιών.

3. Το ειδικό πτυχίο ΕΔΔΕ παρέχει στον κάτοχό του δικαίωμα ανάληψης σε δημοπρασία ή κατ’ άλλο νόμιμο τρόπο της κατασκευής μόνο των δασοτεχνικών έργων του άρθρου 1 του παρόντος Κώδικα καθώς και των κατ’ άρθρο 9 του ν. 689/1977 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των «περί εργοληπτών δημοσίων έργων κειμένων διατάξεων», έργων πρασίνου και αμιγώς πρασίνου, όπως τούτο τροποποιήθηκε από το άρθρο 5 του ν. 778/1978 «περί παρατάσεως απασχολήσεως προσωπικού επί σχέσει εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου του Υπουργείου Γεωργίας και άλλων τινών διατάξεων», επιφυλασσομένων για την τελευταία αυτή περίπτωση των διατάξεων των νόμων τούτων.

4. Το ειδικό πτυχίο ΕΔΔΕ είναι γενικό για όλες τις κατ’ άρθρο 1 του παρόντος κατηγορίες των έργων αυτών, διακρινόμενο, μόνον αναλόγως της αξίας και της τεχνικής σημασίας των προς ανάληψη έργων, σε 4 τάξεις ως ακολούθως:

Α’ τάξεως για έργα προϋπολογιζόμενης αξίας μέχρι 1.000.000 δραχμών.

Β’ τάξεως για έργα προϋπολογιζόμενης αξίας μέχρι 2.000.000 δραχμών.

Γ’ τάξεως για έργα προϋπολογιζόμενης αξίας από 1.000.000 δραχμές μέχρι 4.000.000 δραχμές, και

Δ’ τάξεως για έργα οποιασδήποτε αξίας πάντως όχι μικρότερης του ανωτάτου ορίου του της Α’ τάξεως, ήτοι του 1.000.000 δραχμών.

5. Για την αναπροσαρμογή των ως άνω χρηματικών ορίων καθώς και εκείνων των άρθρων 9 και 15 του παρόντος προσδιορίζεται για κάθε ημερολογιακό έτος, κατά μήνα Ιανουάριο αυτού, συντελεστής $M = M1/M2$, ως εξής:

- $M1$ = το μέσο επίπεδο του Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος του τελευταίου τριμήνου του προηγούμενου έτους και

- $M2$ = το μέσο επίπεδο του Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτού της ίδιας ως άνω Υπηρεσίας του τελευταίου τριμήνου του προηγούμενου έτους.

Ο συντελεστής αυτός M λαμβάνεται στρογγυλοποιούμενος μέχρι του δευτέρου δεκαδικού ψηφίου. Τα εκ του πολλαπλασιασμού με τον συντελεστή M προκύπτοντα ποσά των χρηματικών ορίων της παρ. 4 στρογγυλοποιούνται στην εγγύτερη δεκάδα χιλιάδων δραχμών, προκειμένου δε περί εκείνων των άρθρων 9 και 15 του παρόντος στην εγγύτερη χιλιάδα δραχμών.

6. Το ειδικό πτυχίο ΕΔΔΕ όλων των τάξεων έχει καθολική ισχύ για όλη την επικράτεια. Εξαιρείται και δεν δύναται να χρησιμοποιηθεί τούτο τουλάχιστον επί τριετία από πρώην δημόσιο δασικό υπάλληλο για την περιοχή του Νομού στην οποία υπηρετεί αμέσως πριν τη συνταξιοδότηση ή παραίτηση του.

7. Η χορήγηση, ανανέωση, επέκταση, προαγωγή και αφαίρεση των πτυχίων ΕΔΔΕ και η ενάσκηση του υπ’ αυτών ελέγχου, υπάγεται στην αρμοδιότητα του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, εκδιδομένης της σχετικής απόφασης μετά γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών.

Άρθρο ...

Δικαιούχοι ειδικού πτυχίου ΕΔΔΕ

[Άρθρο 17 του Π.Δ. 437/21.4.81]

Σχόλιο 1: Το ρυθμιστικό πλαίσιο ανάθεσης μελετών διέπεται πλέον από το Νόμο 3316/2005 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 42/22.2.2005). Για το λόγο αυτό αντικαθίσταται η παραπομπή στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

Σχόλιο 2: Το περιεχόμενο του άρθρου 18 του προισχύσαν Ν.1811/1951, αφορούσε στο μη διορισμό υπαλλήλων σε περίπτωση ποινικής καταδίκης. Λαμβάνει χώρα αντικατάσταση με το άρθρο 186 του Υπαλληλικού Κώδικα.

Σχόλιο 3: Αν και κατά την άποψη του αναδόχου το π.δ. 437/1981 είναι μη κωδικοποιητέο, καθώς εξεδόθη κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 16, παρ. 3 του Ν. 998/1979, η ΕΠΠΕ ζήτησε την κωδικοποίησή του. Το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

1. Το ειδικό πτυχίο ΕΔΔΕ χορηγείται για όλες τις τάξεις σε δασολόγους κατόχους πτυχίου του Δασολογικού Τμήματος της Γεωπονικής και Δασολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης ή ισότιμο πτυχίο Σχολής της αλλοδαπής, για δε την Α', Β' και Γ' τάξη σε τεχνολόγους δασοπονίας πτυχιούχους της οικείας Σχολής των ΚΑΤΕΕ ή άλλων ισότιμων Σχολών, εφ' όσον αυτοί απολαμβάνουν των πολιτικών και αστικών δικαιωμάτων και δεν έχουν καταδικασθεί για ποινικό αδίκημα του άρθρου 186 του ν. 3528/2007 (Υπαλληλικός Κώδικας).
2. Πτυχίο Α' τάξεως δικαιούνται οι Δασολόγοι και Τεχνολόγοι Δασοπονίας μετά τριετία από τη λήψη του πτυχίου σπουδών τους.
3. Πτυχίο Β' τάξεως δικαιούνται οι δασολόγοι και τεχνολόγοι δασοπονίας που έχουν ασκήσει κατ' οποιονδήποτε τρόπο και με οποιαδήποτε ιδιότητα, ως ελεύθεροι επαγγελματίες ή τεχνικοί σύμβουλοι ή υπάλληλοι υπό οποιαδήποτε σχέση του Δημοσίου ή Ιδιωτικών Γραφείων, το επάγγελμα του δασολόγου ή του τεχνολόγου επί τριετία και έχουν επιβλέψει ή εκτελέσει δασοτεχνικά έργα αξίας τουλάχιστον ίσης προς την εκάστοτε δυναμικότητα του εργοληπτικού πτυχίου Α' τάξεως.
4. Πτυχίο Γ' τάξεως δικαιούνται οι δασολόγοι και οι τεχνολόγοι δασοπονίας οι κατά τον αυτόν ως άνω τρόπον ασκήσαντες το επάγγελμα του δασολόγου ή τεχνολόγου επί εξαετία και επιβλέψαντες ή εκτελέσαντες δασοτεχνικά έργα αξίας τουλάχιστον ίσης προς την εκάστοτε δυναμικότητα του εργοληπτικού πτυχίου Β' τάξεως.
5. Πτυχίο Δ' τάξεως δικαιούνται οι δασολόγοι οι κατά τον αυτόν ως άνω τρόπον ασκήσαντες το επάγγελμα του δασολόγου επί εννεατία και επιβλέψαντες ή εκτελέσαντες δασοτεχνικά έργα αξίας ίσης προς την εκάστοτε δυναμικότητα εργοληπτικού πτυχίου Γ' τάξεως.
6. Οποσδήποτε στερούνται της δυνατότητας λήψεως ειδικού πτυχίου ΕΔΔΕ οι μελετητές οι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο μελετητών περί ου ο ν. 3316/2005, εις ην δε περίπτωση εγγραφούν σε αυτό μεταγενέστερα υποχρεούνται να παραδώσουν το πτυχίο στην αρμόδια αρχή που το εξέδωσε.

Άρθρο ...

Δικαιολογητικά - Διαδικασία

[Άρθρο 18 του Π.Δ. 437/21.4.81]

Σχόλιο 1: Αναπροσαρμογή των διοικητικών δομών. Κρίνεται ορθό στην παράγραφο 3, να λάβει χώρα διαγραφή των ενδεικτικών (χρήση της συντομογραφίας κλπ) παραδειγμάτων εργοδοτών δημοσίου (Δασάρχης κλπ) καθώς λόγω συνεχών εσωτερικών αναδιοργανώσεων της διοίκησης, οι δομές αυτές μετονομάζονται και συνήθως δημιουργείται σύγχυση (π.χ. ο Γενικός Διευθυντής Δασών του πρότερου ΥΠΕΚΑ, πλέον αναφέρεται ως Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης του ΥΠΕΝ. Το νόημα της διάταξης δεν πλήττεται καθώς αναφέρεται στο δημόσιο εν γένει ως εργοδότη και δεν περιορίζεται σε συγκεκριμένες διοικητικές θέσεις.

Σχόλιο 2: Αν και κατά την άποψη του αναδόχου το π.δ. 437/1981 είναι μη κωδικοποιητέο, καθώς εξεδόθη κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 16, παρ. 3 του Ν. 998/1979, η ΕΠΠΕ ζήτησε την κωδικοποίησή του. Το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

1. Τα ειδικά πτυχία ΕΔΔΕ χορηγούνται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από σύμφωνη γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών και εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης, Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος, στην οποία τηρείται το Μητρώο Εργοληπτών Δασοτεχνικών Έργων.

2. Για τη χορήγηση των ως άνω πτυχίων ΕΔΔΕ οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν στη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης, Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος αίτηση με τα εξής δικαιολογητικά:

α) Επίσημο αντίγραφο πτυχίου σπουδών εκτός εκείνων που υπηρέτησαν στο Δημόσιο ως τακτικοί δημόσιοι υπάλληλοι.

β) Πιστοποιητικό γεννήσεως.

γ) Αντίγραφο ποινικού μητρώου.

δ) Δύο πρόσφατες φωτογραφίες τύπου αστυνομικής ταυτότητας και

ε) Πιστοποιητικά που αποδεικνύουν την κατά την παρ. 3 του άρθρου 17 του παρόντος Κώδικα απαιτούμενη άσκηση επαγγέλματος του ενδιαφερομένου. Τα πιστοποιητικά αυτά εκδιδόμενα από τους εργοδότες στους οποίους οι ενδιαφερόμενοι εργάσθηκαν, κατόπιν αιτήσεώς τους και αναγράφοντα τον χρόνο απασχόλησης εκτελέσεως, επιβλέψεως και διευθύνσεως της κατασκευής δασοτεχνικών έργων και εργασιών, το είδος, την ποσότητα και την αξία τους, προς δε και την εν γένει διαγωγή και ικανότητα εκίνων για τους οποίους εκδίδονται, αποτελούν περαιτέρω κριτήρια της τάξεως του εκδιδόμενου ειδικού πτυχίου εργολήπτου δασοτεχνικών έργων.

3. Οι εργοδότες, Δημόσιο ή ιδιώτες, οφείλουν εντός δέκα πέντε (15) ημερών από της υποβολής της σχετικής αίτησης να εκδώσουν το ζητούμενο πιστοποιητικό ή να αρνηθούν την έκδοση δικαιολογώντας την άρνησή τους εγγράφως προς τον αιτήσαντα.

4. Ως τύπος ειδικού πτυχίου ΕΔΔΕ ορίζεται βιβλιάριο στο οποίο καταχωρούνται τα στοιχεία ταυτότητας του κατόχου, η τάξη του πτυχίου, οι ανανεώσεις και προαγωγές του και οι τυχόν επιβαλλόμενες κυρώσεις.

Άρθρο ...

Ισχύς - Ανανέωση και προαγωγή ειδικού πτυχίου ΕΔΔΕ

[Άρθρο 19 του Π.Δ. 437/21.4.81]

Σχόλιο: Αν και κατά την άποψη του αναδόχου το π.δ. 437/1981 είναι μη κωδικοποιητέο, καθώς εξεδόθη κατ’ εξουσιοδότηση του άρθρου 16, παρ. 3 του Ν. 998/1979, η ΕΠΠΕ ζήτησε την κωδικοποίησή του. Το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

1. Το ειδικό πτυχίο ΕΔΔΕ είναι περιορισμένης ισχύος, η οποία ανανεώνεται ανεξαρτήτως τάξεως ανά τριετία. Χωρίς τον ανά τριετία έλεγχο και ανανέωση της ισχύος του το πτυχίο δεν θεωρείται εν ενεργεία, οπότε ο εργολήπτης δεν μπορεί να αναλάβει την εκτέλεση έργου από τη λήξη της τριετίας μέχρι την ανανέωση.

2. Η ανανέωση της ισχύος του πτυχίου γίνεται και εάν κατά τη διάρκεια της τριετίας ο εργολήπτης δεν εκτέλεσε κανένα έργο.

Η περί ανανέωσης αίτησις υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο με το πτυχίο του, εντός χρονικού διαστήματος όχι μεγαλύτερου των τριών μηνών προ της λήξεως της ισχύος του.

3. Προαγωγή πτυχίου σε ανώτερη τάξη ενεργείται μόνο κατά τον ως άνω έλεγχο και ανανέωση της ισχύος του και κατά τις διατάξεις όσον αφορά τους χρονικούς περιορισμούς του άρθρου 17 του παρόντος Κώδικα. Για την προαγωγή αυτή λαμβάνεται υπ’ όψη η εν τω μεταξύ κτηθείσα πείρα εργολήπτη, η οποία βεβαιώνεται βάσει πιστοποιητικών εργασιών που εκδίδονται κατ’ άρθρο 18 του παρόντος Κώδικα. Η περί προαγωγής αίτηση υποβάλλεται όπως και εκείνη περί ανανέωσης. Τόσο η ανανέωση της ισχύος όσο και η προαγωγή πτυχίου ενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 7 του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο ...**Έλεγχος ΕΔΔΕ - Κυρώσεις**

[Άρθρο 20 του Π.Δ. 437/21.4.81]

Σχόλιο 2: Αν και κατά την άποψη του αναδόχου το π.δ. 437/1981 είναι μη κωδικοποιητέο, καθώς εξεδόθη κατ’ εξουσιοδότηση του άρθρου 16, παρ. 3 του Ν. 998/1979, η ΕΠΠΕ ζήτησε την κωδικοποίησή του. Το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

1. Οι εργολήπτες ειδικού πτυχίου ΕΔΔΕ υπόκεινται στον έλεγχο της Γενικής Διευθύνσεως Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την από πάσης απόψεως χρηστή χρήση του πτυχίου τους και την πιστή εκπλήρωση των επαγγελματικών τους καθηκόντων.

2. Κυρώσεις που επιβάλλονται σε εργολήπτες κατόχους του ως άνω ειδικού πτυχίου ΕΔΔΕ είναι η ακύρωση, ο υποβιβασμός και η αφαίρεσή του.

3. Το Ειδικό Πτυχίο ΕΔΔΕ ακυρώνεται ή υποβιβάζεται σε περίπτωση που τα υποβληθέντα από τον εργολήπτη στοιχεία για την έκδοσή ή προσαγωγή του, αντίστοιχα, αποδειχθούν ανακριβή.

4. Το πτυχίο των στερουμένων των πολιτικών ή αστικών δικαιωμάτων ή του δικαιώματος της ελεύθερης διαχείρισης της περιουσίας τους εργοληπτών, καθίσταται αυτοδίκαια άκυρο. Ωσαύτως η ακύρωση του πτυχίου είναι υποχρεωτική σε περίπτωση καταδίκης του εργολάβου για απάτη ή άλλη ποινικώς κολάσιμη πράξη σε σχέση προς την άσκηση του

επαγγέλματος αυτού και ειδικά έναντι του εργοδότη, απαγορευομένης απολύτως της εκδόσεως στο μέλλον νέου πτυχίου υπέρ του κατόχου του ακυρωθέντος.

5. Αφαίρεση του πτυχίου επιβάλλεται σε περίπτωση απείθειας, κακής πίστεως ή δολιότητας ή απάτης η οποία δεν συνεπάγεται ποινική δίωξη του εργολήπτη καθώς και σε περίπτωση οριστικής έκπτωσής του ως εργολάβου δασοτεχνικού έργου.

Στην τελευταία αυτή περίπτωση ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται με αίτηση του έκπτωτου εργολήπτη, η οποία υποβάλλεται απαραίτητα στη διευθύνουσα το έργο για το οποίο κηρύχθηκε έκπτωτος υπηρεσία, να καθορίσει τον βαθμό της κύρωσης από προσωρινή, οπότε ορίζεται και ο χρόνος στέρησης του πτυχίου, μέχρι οριστική αφαίρεση, που εξαρτάται από τους λόγους για τους οποίους επιβάλλεται η κύρωση ή για τους οποίους επήλθε η έκπτωση, των συνθηκών εκτέλεσης του έργου ή άλλων λόγων, των πληροφοριών της υπηρεσίας και των στοιχείων του ατομικού φακέλου του εργολήπτη ο οποίος τηρείται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

6. Οι ως άνω κυρώσεις συντελούνται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από σύμφωνη γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών εξαιρουμένης της περίπτωσης των παρ. 3 και 4 του παρόντος άρθρου κατά τις οποίες τα πτυχία καθίστανται αυτοδίκαια άκυρα χωρίς να απαιτείται η γνωμοδότηση αυτή.

Άρθρο .....

Μεταβατική διάταξη

[Άρθρο 21 του Π.Δ. 437/21.4.81]

Σχόλιο 1: Προτείνεται η απάλειψη της παρούσας μεταβατικής διάταξης καθώς εξέπνευσε ο χρόνος εφαρμογής της. Το ζήτημα τελεί υπό την κρίση της ΚΕΚ.

Σχόλιο 2: Αν και κατά την άποψη του αναδόχου το π.δ. 437/1981 είναι μη κωδικοποιητέο, καθώς εξεδόθη κατ’ εξουσιοδότηση του άρθρου 16, παρ. 3 του Ν. 998/1979, η ΕΠΠΕ ζήτησε την κωδικοποίησή του. Το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

Τα βάσει των διατάξεων του βδ/τος 17-22.2.1956 εκδοθέντα ειδικά πτυχία εργοληπτών δασικών έργων εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι ένα εξάμηνο από τη δημοσίευση του Π.Δ. 437/21.4.81, προθεσμία εντός της οποίας οι ενδιαφερόμενοι δύνανται με αίτησή τους να ζητήσουν την αντικατάσταση του πτυχίου τους με νέο, όπως τούτο προβλέπεται από τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο ...

Μελέτη και εκτέλεση

[Άρθρο 222 του Ν.Δ. 86/1969, 2. Άρθρο 223 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο : Τα ως άνω άρθρα συγχωνεύονται και το άρθρο 223 παρατίθεται κατ’ ακολουθία του 222 με σκοπό τη νοηματική σαφήνεια. Λαμβάνει χώρα αναρίθμηση του τελικού άρθρου.

1. Η μελέτη και εκτέλεση τοπογραφήσεων, χωροσταθμήσεων και πάσης φύσεως τεχνικής εργασίας διευθέτησης χειμάρρων, διαχείρισης και εκμετάλλευσης δασών, αναδασώσεων, φυτωρίων, περιφράξεων, δασικών μεταφορικών εγκαταστάσεων, δασικής οδοποιίας και βελτιώσεως ορεινών βοσκοτόπων, ενεργείται με εργολαβία ή με αυτεπιστασία από την αρμόδια Δασική Αρχή, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατά τις περί διοικητικής αποκεντρώσεως διατάξεις.
2. Για την εκτέλεση με αυτεπιστασία των έργων που χρηματοδοτούνται από τον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου, συνιστάται πάγια προκαταβολή, η διαχείριση της οποίας ανατίθεται σε διαχειριστή δημόσιο υπάλληλο, που ορίζεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Ταμείου αυτού. Ως διαχειριστής της παγίας προκαταβολής δεν ορίζεται υπάλληλος ο οποίος μετέχει στην εκτέλεση και επίβλεψη των έργων.
3. Στους διαγωνισμούς για τη μελέτη ή εκτέλεση των ως άνω δασοτεχνικών εργασιών με εργολαβία γίνονται δεκτοί και δασολόγοι κάτοχοι ειδικού πτυχίου εργολήπτη δασικών έργων, που χορηγείται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
4. Με διάταγμα καθορίζονται τα σχετικά με τη σύνταξη αναγνωριστικών και προκαταρκτικών μελετών, γενικών σχεδίων (προμελετών), οριστικών μελετών και ετήσιων προγραμμάτων έργων, τον έλεγχο, την έγκριση και εφαρμογή τους, την αναθεώρηση και τροποποίησή τους, τη διενέργεια δημοπρασιών, την επίβλεψη, εκτέλεση και παραλαβή των εκτελούμενων δασοτεχνικών έργων, την έκδοση, διαβάθμιση και ακύρωση των ειδικών πτυχίων εργοληπτών δασοτεχνικών έργων καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο ...

Διαδικασία ανάθεσης κατασκευής

[Άρθρο 226 του Ν.Δ. 86/1969]

1. Προς τον σκοπό εκμετάλλευσης δασικών συμπλεγμάτων επιτρέπεται με διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων να ανατίθεται στα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης η κατασκευή και συντήρηση δασικών οδών και μεταφορικών εν γένει εγκαταστάσεων, δασικών εργοστασίων, κτηρίων καθώς και η αγορά και συντήρηση των σχετικών μηχανών, εργαλείων και μέσων επικοινωνίας.
Στα Ταμεία αυτά δύναται, κατόπιν αποφάσεως του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, να ανατίθεται και η πληρωμή της δαπάνης καλλιέργειας των συστάδων, αναδασώσεως και δασικών φυτωρίων εντός των οικείων δασικών συμπλεγμάτων.
2. Προς έκδοση των προβλεπόμενων στην προηγούμενη παράγραφο διαταγμάτων απαιτείται προγενέστερη έκθεση του οικείου δασάρχη, για την αναγκαιότητα των εκτελεστέων έργων, συνοδευόμενη από δασοπονική μελέτη του δασικού συμπλέγματος και γνωμοδότηση του προϊσταμένου της αρμόδιας Περιφερειακής Δασικής και του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Η ως άνω έκθεση του δασάρχη δέον να διαλαμβάνει και περί των επιβληθησομένων φόρων και εισφορών, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 240-244 σχετικά με το ποσό τους, περί των οικονομικών πόρων του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης και περί των κατά προσέγγιση δαπανών για την εκτέλεση των προβλεπομένων δασικών εγκαταστάσεων.

**Άρθρο .....
Εκτέλεση έργων**

[Άρθρο 231 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο : Ο α.ν. 1966 της 7/13.9.1939 που αναφέρεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, καταργήθηκε από το άρθρο 22 του Ν. 1266/1972, ο οποίος καταργήθηκε από το άρθρο 28 παρ.1 περι. α του Ν.1418/1984 «Δημόσια έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων» (Α' 23). Το αρχικώς καταργηθέν άρθρο 2 του α.ν. 1966 της 7/13.9.1939, είχε ως πεδίο ρύθμισης τη δικαστική επίλυση διαφορών. Για το λόγο αυτό, αντικαθίσταται με παραπομπή στο άρθρο 13 του Ν.1418/1984, που αφορά στο ίδιο ρυθμιστικό πεδίο.

1. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατά τις διατάξεις για τη διοικητική αποκέντρωση, αποφασίζει την εκτέλεση των έργων, για τα οποία ορίζει το άρθρο 226, με αυτεπιστασία σε επείγουσες περιπτώσεις ή όπου κρίνεται ασύμφορη η με εργολαβία εκτέλεσή τους.
2. Για τα ως άνω έργα, όταν εκτελούνται από τις κατά τόπους δασικές υπηρεσίες με εργολαβία, ακολουθείται η διαδικασία των περί κατασκευής και συντηρήσεως των δημοσίων οδών διατεταγμένων.
3. Η αρμοδιότητα του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, που προβλέπεται από τις διατάξεις για την εκτέλεση εν γένει δημοσίων έργων, μεταβιβάζεται για την εκτέλεση των έργων αυτών στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, επιφυλασσομένης της αρμοδιότητας του συμβουλίου δημοσίων έργων, όσον αφορά την κρίση αιτήσεων θεραπείας, κατ' εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 13 του ν. 1418/1984 («Δημόσια έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων»).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΔΑΣΙΚΕΣ ΟΔΟΙ

Άρθρο .....
Δασικές Οδοί

[Άρθρο 15 παρ. 1-6 του Ν. 998/1979, Άρθρο 227 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Συγχώνευση των διατάξεων του άρθρου 227 με αυτές του άρθρου 15 παρ. 1-6 του Ν.998/1979, οι οποίες ισχύουν παραλλήλως. Το άρθρο 227 απορροφάται από τις μεταγενέστερες διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 1-6 του Ν. 998/1979.

Σχόλιο 2: Στη παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου προστίθεται το περιεχόμενο του άρθρου 1 παρ. 11 του Ν. 3208/2003 (Α΄ 308), περί υπαγωγής των έργων δασικής οδοποιίας στις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του Ν. 3010/2002.

Σχόλιο 3 : Προστίθεται το «πάσης φύσεως» λόγω της συγχώνευσης των άρθρων 15 παρ. 1-6 του Ν. 998/1979 «Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας» και 227 του Ν.Δ. 86/1969 «Δασικός κώδικας».

1. Δασικές οδοί είναι οι κατασκευαζόμενες εντός ή στις παρυφές δασών ή δασικών εκτάσεων και εξυπηρετούσες την προστασία και εκμετάλλευσή τους ή την πρόσβαση προς υφιστάμενες τεχνικές εγκαταστάσεις ή αισθητικά τοπία ή την εκτέλεση και συντήρηση πάσης φύσεως δασικών έργων ή τις μεταφορές δασικών προϊόντων, οι οποίες δεν συμπίπτουν μετά το εθνικό, επαρχιακό ή δημοτικό οδικό δίκτυο της Χώρας. Τα προβλεπόμενα από το παρόν άρθρο δασικά έργα οδοποιίας υπάγονται και στις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του ν. 3010/2002.
2. Ιδιοκτήτες ιδιωτικών δασών και δασικών εκτάσεων καθώς και οι διακάτοχοι δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων, υποχρεούνται να επιτρέπουν τη διαμέσου αυτών διάνοιξη δασικών οδών, εφ’ όσον κατασκευάζονται βάσει του εγκεκριμένου προγράμματος δασικής οδοποιίας. Οι εν λόγω ιδιοκτήτες ή διακάτοχοι δύνανται να προβαίνουν στη διάνοιξη δασικών οδών εντός των ιδιοκτησιών ή των διακατεχομένων εκτάσεων μόνο μετά από άδεια Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Δασών της περιφερειακής ενότητας, που εκδίδεται μετά από εισήγηση του αρμοδίου Δασάρχη για την εξυπηρέτηση κάποιου από τους σκοπούς της παρ. 1.
3. Κύριος ή διακάτοχος εδάφους, διά μέσου του οποίου καθίσταται αναγκαία η διάνοιξη προσωρινής δασικής οδού προς διευκόλυνση μεταφοράς δασικών προϊόντων από υπερκείμενα ή παρακείμενα δάση, υποχρεούται να αφήσει ελεύθερη τη διάνοιξη αυτή κατά τους όρους που τίθενται από τη Δασική Αρχή, δικαιούμενος σε πλήρη αποζημίωση εκ μέρους του κυρίου ή κατόχου των προϊόντων ή του μεταφέροντος αυτά για κάθε θετική ζημία η οποία προκαλείται σε αυτόν από τη διάνοιξη της ως άνω προσωρινής δασικής οδού. Σε περίπτωση διαφωνίας, τα σχετικά με την αποζημίωση καθορίζονται από το αρμόδιο Ειρηνοδικείο.
4. Δασικές οδοί, των οποίων ή διαδρομή συμπίπτει εν όλω ή εν μέρει με τη διαδρομή εθνικών ή επαρχιακών ή δημοτικών οδών, διέπονται από τις περί κατασκευής και συντηρήσεως των τελευταίων διατάξεις.

Είναι πάντως δυνατή, κατόπιν κοινής αποφάσεως των Υπουργών Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η ανάθεση της κατασκευής ή συντήρησης και ανακαίνισης των οδών αυτών στη Δασική Αρχή.

5. Η διάνοιξη δασικών οδών διερχομένων διά μέσου ή στις παρυφές ανεγνωρισμένων αρχαιολογικών χώρων είναι δυνατή μόνο κατόπιν έγκρισης του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, η οποία χορηγείται μετά από σχετική γνώμη του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου και κατά τους όρους της.

6. Ο προγραμματισμός, η μελέτη ή κατασκευή και συντήρηση των δασικών οδών ενεργούνται κατά τα γενικώς οριζόμενα στο επόμενο άρθρο σχετικά με τα λοιπά δασικά έργα.

Άρθρο .....

Σύνταξη μελετών δασικών οδών

[Άρθρο 230 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Οι μελέτες για τις δασικές οδούς συντάσσονται κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 222 από τους αρμόδιους δασικούς υπαλλήλους.

Άρθρο .....

Διάνοιξη προσωρινών οδών

[Άρθρο 229 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Κύριος ή κάτοχος εδάφους δεν δύναται να εμποδίσει τη διά μέσου του εδάφους του μεταφορά δασικών προϊόντων από υπερκείμενα ή παρακείμενα δάση, εφ’ όσον αυτή, εάν γίνεται προς τα κέντρα κατανάλωσης εκτός του εδάφους του, συνεπάγεται δυσανάλογα μεγαλύτερη δαπάνη, δικαιούται όμως πλήρη, εκ μέρους του κυρίου ή κατόχου των προϊόντων ή του μεταφέροντος αυτά, αποζημίωση για τη διάνοιξη της αναγκαίας δασικής οδού.

Άρθρο ...

Εκτέλεση δασικών οδών από δασική Αρχή

[Άρθρο 235 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο : Το ν.δ. 1042 της 28.1/20.2.1942 (περί τροποποιήσεως και κωδικοποιήσεως των υπ’ αριθ. 453/1941 και 584/1941 Νομοθετικών Διαταγμάτων "περί συστάσεως Γραφείου Μελετών και Δημοσιεύσεων του Συμβουλίου Μελετών") έχει καταργηθεί από το άρθρο 1 του Ν.Δ. 445/1970 (ΦΕΚ Α’ 39). Απαλείφεται η αναφορά του σύμφωνα και με το σχετικό σχόλιο που έγινε στο πλαίσιο της διαβούλευσης των Προτάσεων βελτίωσης.

Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας αποφασίζει την εκτέλεση έργων δασικής οδοποιίας από την υπηρεσία δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατά τις διατάξεις των άρθρων 226-232, κάθε φορά που κρίνει τούτο αναγκαίο για την ταχύτερη εκμετάλλευση των δασών και την παραγωγή τεχνικού ξύλου για τις ανάγκες της Χώρας.

Άρθρο .....**Εποπτεία και έλεγχος**

[Άρθρο 232 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Την άμεση εποπτεία και τον τεχνικοοικονομικό έλεγχο της εκτέλεσης και διαχείρισης των προβλεπόμενων από το **άρθρο 226** έργων ασκεί ο αρμόδιος Προϊστάμενος της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας, τη γενικότερη δε εποπτεία της εκτέλεσης των έργων αυτών ασκεί, κατ’ εντολή του διοικητικού συμβουλίου του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου, τριμελής Επιτροπή αποτελούμενη από τον Πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου, του διευθυντή τεχνικών υπηρεσιών της περιφερειακής ενότητας και του αρμοδίου δασάρχη, κατά τα λεπτομερέστερα καθοριζόμενα με σχετικό διάταγμα.

Άρθρο .....**Δασικές οδοί συμπίπτουσες προς επαρχιακές και εθνικές**

[Άρθρο 233 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Για την κατασκευή δασικών οδών, των οποίων η διαδρομή συμπίπτει εν μέρει ή εν όλω με τη διαδρομή εθνικών ή επαρχιακών οδών, η μελέτη και κατασκευή των συμπιπτόντων τμημάτων εκτελείται πάντοτε από το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ή το οικείο ταμείο της περιφερειακής ενότητας, ενώ τα προς κατασκευή τμήματα ορίζονται με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Οικονομικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, με την οποία ορίζεται ταυτόχρονα και η για την κατασκευή χρηματική αρωγή του αρμοδίου Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης ή για τη δασική οδοποιία πιστώσεων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
Κατά την έγκριση των μελετών αυτών από το Συμβούλιο Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, συμμετέχει στις συνεδριάσεις του με ψήφο ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
2. Η κατασκευή, συντήρηση και ανακαίνιση των δασικών οδών, για τις οποίες ορίζει η παρ. 1, δύναται να εκτελείται και από τη Δασική Αρχή του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν αποφάσεως των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, σε περίπτωση που οι οδοί εξυπηρετούν τις δασομεταφορικές δασαρχείων, τα οποία διαθέτουν ίδια μηχανήματα δασικής οδοποιίας.

Άρθρο .....**Κατασκευή δασικών οδών υπό Β.Ε. Ίδρυματος και Β. Πρόνοιας**

[Άρθρο 234 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Κατάργηση του άρθρου 234 Ν.Δ.86/1969 Δασικός κώδικας (Α’ 7) που προβλέπει τη διάνοιξη και κατασκευή δασικών οδών για την αξιοποίηση δασικών περιοχών από το Βασιλικό Εθνικό Ίδρυμα ή τη Βασιλική Εθνική Πρόνοια, καθώς η διάταξη δεν έχει πλέον πεδίο εφαρμογής, ως σιωπηρώς καταργηθείσα.

Άρθρο .....

Αστυνομία δασικών οδών

[Άρθρο 228 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας, Άρθρο 15 παρ. 7 του Ν. 998/1979]

Σχόλιο: Συγχώνευση των ως άνω άρθρων με ενσωμάτωση του άρθρου 15 παρ. 7 του Ν. 998/1979 στο 228 του Ν.Δ. 86/1969. Λαμβάνει χώρα αναρίθμηση.

1. Η αστυνομία των κατ' **άρθρο 226** έργων, εφ' όσον πρόκειται για αποκλειστικά δασικές οδούς οι οποίες δεν συμπίπτουν με εθνικές, επαρχιακές, δημοτικές οδούς, ανατίθεται στο αρμόδιο δασικό προσωπικό, κατά τα λεπτομερέστερα καθοριζόμενα με σχετικό διάταγμα.
  2. Όλα τα ποσά τα οποία εισπράττονται λόγω βλαβών των εν λόγω οδών από τα δημόσια Ταμεία κατατίθενται απ' ευθείας υπ' ευθύνη τους υπέρ του ειδικού λογαριασμού των οικείων Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης.
  3. Οι Δασικές Αρχές, με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, για λόγους προστασίας της άγριας πανίδας, της αυτοφυούς χλωρίδας και των βιοτόπων τους, δύνανται να απαγορεύουν τη διέλευση τροχοφόρων οχημάτων στο δασικό οδικό δίκτυο.
- Με την ανωτέρω απόφαση καθορίζονται ο χρόνος και ο χώρος της απαγόρευσης, οι τυχόν εξαιρέσεις (αγρότες για καλλιέργεια, βοσκοί κ.λπ.) καθώς και όλα τα τεχνικά έργα και μέσα που απαιτούνται για την υλοποίηση της ανωτέρω απαγόρευσης (μπάρες, πινακίδες κ.ά.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’ ΔΑΣΙΚΑ ΚΤΗΡΙΑ

Άρθρο ...

Αγορά οικοπέδων και δασικών κτηρίων

[Άρθρο 236 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο : Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

1. Το Δημόσιο δύναται να αποκτά με αγορά, να ανεγείρει, μισθώνει και επισκευάζει κτήρια προς εγκατάσταση των τοπικών αρχών και οργάνων της Δασικής Αρχής, με την αναγραφή σχετικής πίστωσης στον προϋπολογισμό του Κράτους ή στον προϋπολογισμό του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης.

Κατά τον ίδιο τρόπο δύναται να αποκτά με αγορά οικόπεδα προς ανέγερση δασικών κτηρίων ή γήπεδα προς εγκατάσταση δασικών φυτωρίων, σταθμών δασικών ερευνών κ.λπ., εφ’ όσον δεν υπάρχουν κατάλληλα προς παραχώρηση δωρεάν για τέτοιο σκοπό.

2. Για την εκτέλεση των έργων της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται οι διατάξεις για την εκτέλεση δημοσίων έργων. Για την εκτέλεση όμως επισκευών σε υφιστάμενα δασικά κτήρια, των οποίων η δαπάνη δεν υπερβαίνει τις 5.000 δραχμές, αυτή δύναται να ενεργείται με αυτεπιστασία, με την έκδοση εντάλματος με απόδοση λογαριασμού επ’ ονόματι του οικείου δασάρχη.

Άρθρο ...

Μελέτη και εκτέλεση κτηριακών έργων

[Άρθρο 237 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Η ανέγερση δασικών κτηριακών εγκαταστάσεων εν γένει, όπως εργοστασίων κρατικής εκμετάλλευσης δημοσίων δασών, παραρτημάτων τους, αποθηκών ξυλείας ή υλικού ή σπόρων, δεξαμενών άρδευσης, εκκολαπτηρίων ιχθύων ορεινών ρεόντων υδάτων, παρατηρητηρίων πυρκαγιών, δασικών κτηρίων καθώς και η επισκευή και συμπλήρωσή τους εκτελείται με εργολαβία, κατά τις διατάξεις για τα δημόσια έργα, εκτός αν πρόκειται για έργο συνολικής αξίας όχι ανώτερης των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) δραχμών ή αν με την πράξη των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού χαρακτηρίζονται κατεπείγοντα ή ανεπίδεκτα εκτέλεσης με εργολαβία, οπότε εκτελούνται με αυτεπιστασία και μικροεργολαβίες από την αρμόδια Δασική Αρχή.

2. Οι μελέτες για τα ως άνω έργα συντάσσονται από τη Δασική Αρχή και εγκρίνονται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Άρθρο ...

Αναγραφή πιστώσεων στον Προϋπολογισμό του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου

Ταμείου

[Άρθρο 238 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Αναπροσαρμογή των διοικητικών δομών. Με την έναρξη ισχύος του Ν. 3889/2010, ο λογαριασμός "Ειδικός Φορέας Δασών (Φορέας 120)" του Κ.Τ.Γ.Κ. και Δασών μεταφέρθηκε στο Πράσινο Ταμείο για την εξυπηρέτηση των σκοπών αυτού. Το Κ.Τ.Γ.Κ. και Δασών μετονομάστηκε σε «Ταμείο Γεωργίας και Κτηνοτροφίας», πόροι του οποίου είναι μόνο τα έσοδα από τις γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες (άρθρο 12 παρ. 2 του Ν. 3889/2010).

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας επιτρέπεται η αναγραφή στον προϋπολογισμό του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου ειδικών πιστώσεων για την οικονομική εξυπηρέτηση των δαπανών κατεπείγουσας φύσεως για έργα και εργασίες κρατικής εκμετάλλευσης δασών και δασικών μεταφορικών εγκαταστάσεων, για προμήθειες και λοιπές συναφείς δαπάνες αναλόγως των εισπραττομένων δασικών εσόδων.

Οι ως άνω ειδικές πιστώσεις διατίθενται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου με εντάλματα προπληρωμής στο όνομα των αρμοδίων δασικών υπαλλήλων.

Όλα τα ως άνω κατεπείγουσας φύσεως έργα, εργασίες και προμήθειες εκτελούνται κατά παρέκκλιση των διατάξεων περί δημοσίου λογιστικού, δημοσίων έργων, προμηθειών του Δημοσίου και Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου.

Άρθρο ...

Οικονομική εξυπηρέτηση από Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης

[Άρθρο 239 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Με το άρθρο 36 του Ν. 2218/1994, τα Ταμεία γεωργίας, κτηνοτροφίας και δασών καταργήθηκαν αυτοδικαίως. Σύμφωνα με την παράγραφο 2, του άρθρου αυτού «οι αρμοδιότητες των ταμείων αυτών περιέρχονται μετά την κατάργησή τους, στην αρμόδια κατά τόπο νομαρχιακή αυτοδιοίκηση». Πλέον τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης (άρθρο 53 του Ν. 2218/1994 (ΦΕΚ 90 Α'), ως τροποποιήθηκε από το άρθρο 190 του Ν. 3852/2010) είναι αρμόδια για τη διαχείριση των χρηματοδοτήσεων και εποπτεύονται από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

Σχόλιο 2: Το τμήμα Τεχνικής Υπηρεσίας Δήμων & Κοινοτήτων (ΤΥΔΚ), συνιστά ένα από τα πέντε τμήματα που συγκροτούν τη Διεύθυνση Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης (αρμόδια για την άσκηση εποπτείας και τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εύρυθμη λειτουργία των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, των Ν.Π.Δ.Δ. και την εφαρμογή του συστήματος της διοικητικής αποκέντρωσης), σύμφωνα με το άρθρο 6 (Διευθύνσεις με τοπική

αρμοδιότητα την Περιφέρεια) του Ν. 2503/1997. Με το άρθρο 280 του Ν. 3852/2010 τα Τμήματα Τεχνικών Υπηρεσιών Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.) καταργήθηκαν. Για το λόγο αυτό κρίνεται ορθή η διαγραφή της εν λόγω αναφοράς.

Σύμφωνα με το άρθρο 215 του Ν. 3852/2010 «1. Συστήνεται στην έδρα κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α., η οποία εντάσσεται στην οργανωτική δομή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης...». Σύμφωνα με το ΠΔ 134/2010, κάθε Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α., διαρθρώνεται στις εξής Διευθύνσεις: α...β...γ. Διεύθυνση Τεχνικών Υποθέσεων. Επομένως λαμβάνει χώρα αντικατάσταση της παραπάνω υπηρεσίας από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υποθέσεων.

1. Αρμόδιο Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης για την εκτέλεση των έργων των άρθρων 226-233 είναι εκείνο στην περιφέρεια του οποίου κείται το δασικό σύμπλεγμα ή εκτελούνται τα προς εξυπηρέτηση δασικά έργα.

Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται με απόφασή του να καθορίσει και Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης για την οικονομική εξυπηρέτηση των έργων, εφ’ όσον λόγοι οργάνωσης της εκτέλεσης των έργων το επιβάλλουν.

2. Το διοικητικό συμβούλιο των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης, προκειμένου αυτά να εκτελέσουν και να διαχειρισθούν έργα από τα προβλεπόμενα στα άρθρα 226-233, συνέρχεται σε ειδικές συνεδριάσεις, στις οποίες συζητούνται και λαμβάνονται αποφάσεις μόνο σχετικές με τα ως άνω έργα, με τη συμμετοχή στο συμβούλιο, στην ειδική αυτή περίπτωση και του διευθυντή τεχνικών υπηρεσιών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή του νόμιμου αναπληρωτή του.

3. Προκειμένου περί Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης της Μακεδονίας, Θράκης και Ηπείρου και για την περίπτωση κατά την οποία συζητείται θέμα διάνοιξης δασικής οδού, συμμετέχει και ένας αξιωματικός οριζόμενος από το αρμόδιο σώμα στρατού.

4. Για τις ειδικές αυτές συνεδρίες καταβάλλεται σε καθένα από τα μέλη και τον γραμματέα αμοιβή καθοριζόμενη κατά τις οικείες διατάξεις. Κατά τα λοιπά, για τις ειδικές αυτές συνεδρίες ισχύουν οι αντίστοιχες διατάξεις για τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης.

5. Για τη λήψη αποφάσεων για τα έργα των προηγούμενων παραγράφων απαιτείται πάντοτε η παρουσία Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας ή Δασάρχη και του οικείου Διευθυντή Τεχνικών υπηρεσιών ή του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Τεχνικών Υποθέσεων, αναπληρουμένων των δύο τελευταίων, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, από τους νόμιμους αναπληρωτές τους.

6. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται, κατόπιν ασκουμένης ενώπιον αυτού εφέσεως, να αποδέχεται, τροποποιεί ή απορρίπτει οριστικά τις αποφάσεις των κατά την παρ. 2 του παρόντος άρθρου διοικητικών συμβουλίων των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης. Τούτο ισχύει και για τις λοιπές αποφάσεις των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης μετά από γνώμη του συμβουλίου του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου.

Άρθρο ...**Ειδικοί Προϋπολογισμοί και Απολογισμοί**

[Άρθρο 240 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Με το άρθρο 36 του Ν. 2218/1994, τα Ταμεία γεωργίας, κτηνοτροφίας και δασών καταργήθηκαν αυτοδικαίως. Σύμφωνα με την παράγραφο 2, του άρθρου αυτού «οι αρμοδιότητες των ταμείων αυτών περιέχονται μετά την κατάργησή τους, στην αρμόδια κατά τόπο νομαρχιακή αυτοδιοίκηση». Πλέον τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης (άρθρο 53 του Ν. 2218/1994 (ΦΕΚ 90 Α'), ως τροποποιήθηκε από το άρθρο 190 του Ν. 3852/2010) είναι αρμόδια για τη διαχείριση των χρηματοδοτήσεων και εποπτεύονται από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

1. Για την εκτέλεση των έργων που προβλέπονται στα **άρθρα 226-233**, τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης επιχορηγούνται για τις αναγκαίες πιστώσεις από τον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου.

2. Τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης υποχρεούνται να τηρούν ίδια βιβλία και να καταρτίζουν ειδικό προϋπολογισμό και απολογισμό για τα βάσει των **άρθρων 226-243** εκτελούμενα από αυτά έργα και κατά οικονομικό έτος του Ταμείου.

Η έγκριση των εν λόγω προϋπολογισμών και απολογισμών γίνεται κατά τις γενικές διατάξεις για τον προϋπολογισμό και απολογισμό των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης, εκτός από τα σχετικά με τον χρόνο ψήφισης του προϋπολογισμού.

Εισηγητές των ειδικών αυτών προϋπολογισμών και απολογισμών είναι ο από τα μέλη του συμβουλίου Προϊστάμενος Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας ή Δασάρχης.

Σε περίπτωση που από το αυτό Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης εκτελούνται έργα σε περισσότερα δασικά συμπλέγματα της περιφερειακής ενότητας, τα οποία δεν έχουν άμεση συνάφεια, δύνανται να τηρούνται ίδιοι λογαριασμοί, προϋπολογισμοί και απολογισμοί, για καθένα από τα συμπλέγματα αυτά κατά τα ανωτέρω οριζόμενα.

Άρθρο .....**Ειδικοί φόροι και εισφορές**

[Άρθρο 241 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Με το άρθρο 36 του Ν. 2218/1994, τα Ταμεία γεωργίας, κτηνοτροφίας και δασών καταργήθηκαν αυτοδικαίως. Σύμφωνα με την παράγραφο 2, του άρθρου αυτού «οι αρμοδιότητες των ταμείων αυτών περιέχονται μετά την κατάργησή τους, στην αρμόδια κατά τόπο νομαρχιακή αυτοδιοίκηση». Πλέον τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης (άρθρο 53 του Ν. 2218/1994 (ΦΕΚ 90 Α'), ως τροποποιήθηκε από το άρθρο 190 του Ν. 3852/2010) είναι αρμόδια για τη διαχείριση των χρηματοδοτήσεων και εποπτεύονται από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

Εκτός από τους πόρους του **άρθρου 240** επιτρέπεται να επιβληθούν υπέρ των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης, που εκτελούν τα υπό των **άρθρων 226-233**

προβλεπόμενα έργα, οι κάτωθι ειδικοί φόροι, για την αντιμετώπιση των οικονομικών τους αναγκών:

- α) Ειδικός φόρος επί της προσαυξήσεως της αξίας των μη δημοσίων δασών που εξυπηρετούνται από την κατασκευή της δασικής οδού.
  - β) Ειδικός φόρος επί δασικών προϊόντων που προέρχονται από άλλα δασικά συμπλέγματα δημοσίων ή μη αμέσως ή εμμέσως όμως εξυπηρετούμενων από τα εκτελούμενα από το Ταμείο έργα.
  - γ) Ειδικός φόρος επί της αξίας των παραγομένων γαλακτοκομικών προϊόντων εντός του δασικού συμπλέγματος που εξυπηρετείται από τα εκτελούμενα έργα. Ο φόρος ούτος υπολογίζεται βάσει της συνολικής παραγωγής εκάστου γαλακτοφόρου ζώου, δεν δύναται δε να υπερβή τα 2% της αξίας αυτών των προϊόντων.
  - δ) Ειδικός φόρος επί πάντων εν γένει ανεξαιρέτως των προϊόντων και ειδών που μεταφέρονται μέσω των τις δασικών οδών που κατασκευάζονται από τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης. Ο φόρος αυτός εισπράττεται σε κάθε περίπτωση, μετά την αποπεράτωση του σχετικού έργου, μέχρις ορίου 1% της αξίας των προϊόντων.
- Επιβάλλεται επίσης ειδική εισφορά στα τροχοφόρα οχήματα που εισέρχονται στο εξυπηρετούμενο δασικό σύμπλεγμα και χρησιμοποιούν τις κατασκευαζόμενες δασικές οδούς από τους πόρων του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης. Η εισφορά αυτή δεν επιβάλλεται οσάκις χρησιμοποιούνται τμήματα των ως άνω δασικών οδών, τα οποία συμπίπτουν με επαρχιακές ή εθνικές οδούς.
- ε) Αναγκαστική εισφορά των ωφελουμένων άμεσα ή έμμεσα από το έργο δασικών ιδιοκτησιών, των ανηκουσών εις φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.
  - στ) Προσωπική εργασία μέχρι δέκα ημερών ετησίως των κατοίκων των χωρίων ή δήμων των που ωφελούνται άμεσα ή έμμεσα από την εκτέλεση του έργου.

Άρθρο .....

Διαδικασία επιβολής φόρων και εισφορών

[Άρθρο 242 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Με το άρθρο 36 του Ν. 2218/1994, τα Ταμεία γεωργίας, κτηνοτροφίας και δασών καταργήθηκαν αυτοδικαίως. Σύμφωνα με την παράγραφο 2, του άρθρου αυτού «οι αρμοδιότητες των ταμείων αυτών περιέρχονται μετά την κατάργησή τους, στην αρμόδια κατά τόπο νομαρχιακή αυτοδιοίκηση». Πλέον τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης (άρθρο 53 του Ν. 2218/1994 (ΦΕΚ 90 Α'), ως τροποποιήθηκε από το άρθρο 190 του Ν. 3852/2010) είναι αρμόδια για τη διαχείριση των χρηματοδοτήσεων και εποπτεύονται από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης

1. Οι υπό τα στοιχ. α', β', γ' και δ' του άρθρου 241 φόροι επιβάλλονται, μετά από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης, με διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών, οι οποίοι δικαιούνται να τροποποιούν, εν μέρει ή εν όλω, ή και να απορρίπτουν την πρόταση του διοικητικού συμβουλίου.

2. Οι προτάσεις των διοικητικών συμβουλίων των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης σχετικά με την επιβολή των ανωτέρω φόρων κοινοποιούνται από αυτά στους οικείους

δήμους, από τους οποίους τοιχοκολλούνται στο δημοτικό κατάστημα, προκειμένου να λάβουν γνώση τους οι μέλλοντες να υποχρεωθούν στην καταβολή τους, οι οποίοι και δικαιούνται εντός εικοσαημέρου από την τοιχοκόλληση αυτή να υποβάλλουν διά του οικείου δήμου τις ενστάσεις ή παρατηρήσεις τους προς το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, για να εξετασθούν πριν την έκδοση του σχετικού διατάγματος.

3. Η υπό στοιχ. σ' του άρθρου 241 προσωπική εργασία επιβάλλεται με πράξης του οικείου Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από γνώμη του διοικητικού συμβουλίου του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης και απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου. Αν οι υπόχρεοι δεν προσέρχονται προς εργασία εντός του τασσομένου χρόνου, το αντίτιμό της, καθοριζόμενο από το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης, εισπράττεται από τους υπόχρεους διοικητικά, κατά τις διατάξεις για την είσπραξη δημοσίων εσόδων.

Άρθρο ...

Διαδικασία κατάργησης φόρων και εισφορών

[Άρθρο 243 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Οι ως άνω φόροι, εισφορές και προσωπική εργασία δύνανται να καταργηθούν ή τροποποιηθούν, με τον τρόπο που επιβλήθηκαν, εφ' όσον εκλείψει ο λόγος επιβολής τους και δεν απαιτείται η διατήρησή τους είτε για τη συντήρηση των έργων είτε για την εξυπηρέτηση τυχόν οικονομικών υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί από το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης για την εκτέλεση των έργων.

Άρθρο .....

Είσπραξη φόρων και εισφορών

[Άρθρο 244 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Από την ισχύ των διαταγμάτων που προβλέπονται στο άρθρο 226 παρ. 2, με τα οποία ανατίθεται στα Ταμεία Γεωργίας και Κτηνοτροφίας (ΤΓΚ) και Δασών των νομών η εκτέλεση των έργων που προβλέπονται στα άρθρα 226-233, όλοι οι φόροι και οι εισφορές του άρθρου 241 εισπράττονται από τα αρμόδια για την είσπραξή τους όργανα για λογαριασμό του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου, στο οποίο αποδίδονται απ' ευθείας υπ' ευθύνην των ενεργούντων την είσπραξη.

Σε περίπτωση άρνησης των υποχρέων σε καταβολή, οι κατά το άρθρο τούτο φόροι βεβαιώνονται και εισπράττονται διοικητικά κατά τις διατάξεις για την είσπραξη δημοσίων εσόδων.

Άρθρο .....

Σύναψη δανείων

[Άρθρο 245 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Με το άρθρο 36 του Ν. 2218/1994, τα Ταμεία γεωργίας, κτηνοτροφίας και δασών καταργήθηκαν αυτοδικαίως. Σύμφωνα με την παράγραφο 2, του άρθρου αυτού «οι

αρμοδιότητες των ταμείων αυτών περιέρχονται μετά την κατάργησή τους, στην αρμόδια κατά τόπο νομαρχιακή αυτοδιοίκηση». Πλέον τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης (άρθρο 53 του Ν. 2218/1994 (ΦΕΚ 90 Α'), ως τροποποιήθηκε από το άρθρο 190 του Ν. 3852/2010) είναι αρμόδια για τη διαχείριση των χρηματοδοτήσεων και εποπτεύονται από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

Σύμφωνα με την Εισηγητική Έκθεση (σελ. 4) του Ν. 2218/94, "αποτελεί καθοριστικής σημασίας καινοτομία η ίδρυση του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης, ως νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, το οποίο θα διαχειρίζεται όλο το περιφερειακό πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων με διατάκτη του περιφερειάρχη, θα μπορεί να εξασφαλίζει πρόσθετους πόρους για την συγχρηματοδότηση των έργων (με δάνεια, δικαιώματα, τέλη και εισφορές)...».

Για την εκτέλεση των έργων που προβλέπονται στα **άρθρα 226-233**, επιτρέπεται στα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης να συνομολογούν, με εκχώρηση των από τον παρόντα Κώδικα προβλεπομένων πόρων τους, με ή χωρίς την εγγύηση του Δημοσίου, δάνεια απλά ή τοκοχρεωλυτικά, βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα, κατά τους εκάστοτε οριζόμενους όρους από το Διοικητικό Συμβούλιο του οικείου Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης.

Η σχετική με τη συνομολόγηση των δανείων αυτών απόφαση απαιτείται να εγκριθεί από το διοικητικό συμβούλιο του οικείου Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης με δ/γμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών.

Για τη σύναψη δανείων προς εκτέλεση έργων δασικών μεταφορικών εγκαταστάσεων ή άλλων έργων ή προμηθειών, δύναται να παρέχεται η εγγύηση του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου. Τούτο, σε περίπτωση που παραστεί ανάγκη εκπλήρωσης αναληφθεισών υποχρεώσεων από τον ως άνω λόγο, δύναται να χρησιμοποιήσει τους κατά τα **άρθρα 240-245** πόρους, οι οποίοι αντιστοιχούν σε κάθε Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης σε ένα ποσό που καθορίζεται με ειδική απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου.

Άρθρο .....

Είσπραξη των πόρων

[Άρθρο 246 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Η είσπραξη των κατά τα **άρθρα 240-245** πόρων διενεργείται κατά τις διατάξεις για την είσπραξη των πόρων του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου.

Με δ/γμα το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών, δύναται να καθορισθούν οι λεπτομέρειες της είσπραξης των ως άνω πόρων και της κατάθεσής τους με τους άλλους στο πιστωτικό ίδρυμα το οποίο χορήγησε το κατά το προηγούμενο άρθρο δάνειο. Η απόδοση των εσόδων που πραγματοποιούνται από τα δημόσια Ταμεία βαρύνει τις χρήσεις κατά τις οποίες διενεργήθηκαν οι εισπράξεις.

Άρθρο .....**Πληρωμή εξόδων**

[Άρθρο 247 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

-Η πληρωμή των εξόδων γίνεται βάσει ειδικών ενταλμάτων για καθέναν από τους ειδικούς προϋπολογισμούς, ισχυουσών κατά τα λοιπά ως προς την εκκαθάριση, πληρωμή κ.λπ. των γενικών διατάξεων περί Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης.

Άρθρο .....**Πρόσληψη υπαλληλικού και εργατοτεχνικού προσωπικού**

[Άρθρο 248 & Άρθρο 249 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Συνένωση του άρθρου 248 του Ν. Δ. 86/1969 και του άρθρου 249 του Ν. Δ. 86/1969 υπό τον τίτλο «Πρόσληψη υπαλληλικού και εργατοτεχνικού προσωπικού». Αναρίθμηση του άρθρου.

Σχόλιο 2: Για τα σχετικά ζητήματα προσλήψεως και μισθοδοσίας του απαραίτητου εργατοτεχνικού προσωπικού, γίνεται παραπομπή στο άρθρο 13 του από 20/22.7.1937 Β.Δ. (ΦΕΚ 274'), το οποίο έχει καταργηθεί. Λόγω εκσυγχρονισμού συστήματος προσλήψεων, προτείνεται η παραπομπή στις διατάξεις του Ν. 2190/1994.

1. Για την εκτέλεση των πάσης φύσεως διοικητικών, λογιστικών και διαχειριστικών εργασιών, που αναφέρονται στην εκτέλεση των έργων που προβλέπονται στα **άρθρα 226-233**, δύναται να προσλαμβάνεται από τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης το εκάστοτε αναγκαίο ημερομίσθιο προσωπικό. Τα σχετικά με τη μισθοδοσία, τον τρόπο προσλήψεως, τη διάρκεια της υπηρεσίας καθώς και τα του αριθμού του ημερομίσθιου προσωπικού ορίζονται κατά τις διατάξεις του ν. 2190/1994, μετά από προηγούμενη έγκριση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

2. Μετά από έγκριση των απαιτούμενων πιστώσεων από το διοικητικό συμβούλιο του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου, εφ' όσον αυτές επιβαρύνουν τον δασικό προϋπολογισμό του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου, επιτρέπεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η ημερομίσθια πρόσληψη εργατοτεχνικού προσωπικού, όπως μηχανοδηγών, εφαρμοστών, θερμαστών, ηλεκτροτεχνιτών, εμπειροτεχνών, επιστατών, οδηγών αυτοκινήτων κ.λπ. για τις ανάγκες της κρατικής εκμετάλλευσης των δασών καθώς και των έργων, για τα οποία προβλέπουν τα **άρθρα 226-233**, να γίνεται και με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου χρονικής διάρκειας από έξι μηνών μέχρι δύο κατ' ανώτατο όριο ετών.

Η σύμβαση αυτή δύναται να ανανεωθεί για ισόχρονο διάστημα με νέα απόφαση στην οποία αναγράφεται ο όρος ότι η υπηρεσία δύναται να χρησιμοποιήσει και σε άλλη περιφέρεια τον προσλαμβανόμενο.

Άρθρο .....**Δαπάνες κατασκηνώσεων**

[Άρθρο 250 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Από τις διατιθέμενες πιστώσεις για τα έργα για τα οποία προβλέπει το **άρθρο 222** καταβάλλονται αντίστοιχα και οι μικροδαπάνες κατασκηνώσεως για τις ανάγκες των υπαίθριων εργασιών στα ορεινά και μακριά από τα κέντρα, κατά τα εκάστοτε καθοριζόμενα με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
2. Από τους πόρους των ειδικών προϋπολογισμών δασών κάθε Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης, δύναται να καταβάλλονται και οι δαπάνες κατασκευής πρόχειρων κλιβάνων αρτοποιίας και παραπηγμάτων, για την ίδρυση σε απομακρυσμένους τόπους πρατηρίων τροφίμων και χρήσιμων ειδών για τους εργάτες και το λοιπό προσωπικό της υπηρεσίας. Τα ως άνω κατασκευαζόμενα ενοικιάζονται σε ιδιώτες κατόπιν δημοπρασίας. Τα άλευρα και λοιπά είδη δύναται να μεταφέρονται με κρατικά επιτόπια μεταφορικά μέσα δωρεάν, εφ’ όσον επιστρέφουν κενά, οι δε επιτόπιες δασικές και αστυνομικές αρχές ελέγχουν την καλή ποιότητα καθώς και τις τιμές πώλησης, με ρητή σχετική μνεία στους όρους της σχετικής διακήρυξης και στο συμφωνητικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΔΑΣΩΣΕΙΣ - ΑΝΑΔΑΣΩΣΕΙΣ

Άρθρο ...

Έννοιες δάσωσης και αναδάσωσης

[Άρθρο 37 του Ν. 998/1979]

1. Ως αναδάσωση νοείται η αναδημιουργία της δασικής βλάστησης η οποία έχει καθ' οιονδήποτε τρόπο καταστραφεί ή σημαντικά αραιωθεί ή με άλλο τρόπο υποβαθμισθεί, είτε με φύτευση ή σπορά είτε με διευκόλυνση της φυσικής αναγέννησης, για τη δημιουργία δάσους ή δασικής έκτασης.
2. Στην έννοια της αναδάσωσης περιλαμβάνεται και η για πρώτη φορά δάσωση, με σπορά ή φύτευση δασικών φυτών, ασκεπών εκτάσεων οι οποίες δεν έχουν ούτε είχαν στο παρελθόν τον χαρακτήρα δάσους ή δασικής έκτασης.

Άρθρο ...

Υποχρεώσεις δήμων για αναδάσωση καμένων δασών

[Άρθρο 209 & Άρθρο 184 παρ.3 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Συνένωση του άρθρου 209 και 184 παρ.3 του Ν.Δ. 86/1969. Η παράγραφος 3 παρατίθεται παρεπόμενα του άρθρου 209 και προστίθεται σε αυτή η απαραίτητη φράση διευκρίνησης του άρθρου 184 με σκοπό τη νοηματική σαφήνεια.

1. Δήμοι, στην περιφέρεια των οποίων καταστράφηκαν από πυρκαγιά δημόσια ή κοινοτικά δάση, υποχρεούνται να αναγράφουν κατ' έτος και επί μία δεκαετία από την πυρκαγιά στον προϋπολογισμό τους πίστωση για την υποβοήθηση με τεχνικά αναδασωτικά έργα της επανίδρυσης του καμένου δάσους.
2. Τα αναδασωτικά αυτά έργα υποδεικνύονται και εκτελούνται με μέριμνα της Δασικής Αρχής.
3. Στους δήμους, για την εκτέλεση ή εποπτεία από αυτούς έργων αναδασώσεων, δύναται ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας να διαθέτει δημόσιους δασικούς υπαλλήλους, εφ' όσον οι δήμοι καταβάλλουν τις νόμιμες αποδοχές τους. Οι διατιθέμενοι εξακολουθούν να διατηρούν τα δικαιώματα προαγωγής και συντάξεως της παρ. 1 του άρθρου 184 του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο .....

Δαπάνες αναδασώσεων

[Άρθρο 200 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Αναδασώσεις που εκτελούνται με πρόταση της Δασικής Αρχής ή των φιλοδασικών Επιτροπών, η ίδρυση και συντήρηση δασικών φυτωρίων και σπορείων ή πειραματικών δασικών σταθμών που συντηρούνται και χρησιμοποιούνται από τη Δασική Αρχή καθώς και

η αμοιβή των φυλάκων αναδασώσεων ενεργούνται με δαπάνη του Δημοσίου η οποία καταβάλλεται από τον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου.

2. Οι δαπάνες τεχνητής ή φυσικής αναδάσωσης, όπως και της οροθεσίας, περιφράξεως, φυλάξεως και εν γένει προστασίας των κηρυχθεισών αναδασωτέων εκτάσεων, ως επίσης και οι δαπάνες απαλλοτριώσεως των τυχόν εντός των αναδασωτέων εκτάσεων περιλαμβανομένων ιδιοκτητών, βαρύνουν εκείνον που ζήτησε την κήρυξη του εδάφους ως αναδασωτέου ή τους ιδιοκτήτες που ανέλαβαν την υποχρέωση της αναδάσωσης.

Άρθρο ...

Δαπάνες των δήμων κλπ. για την αναδάσωση

[Άρθρο 201 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Το παρόν άρθρο κατά την ΕΠΠΕ έχει περιπέσει σε αχρησία, όμως δεν έχει καταργηθεί, ρητώς ή σιωπηρώς. Προτείνεται η επικαιροποίηση ή κατάργηση της διάταξης κατόπιν νομοθετικής πρωτοβουλίας. Το ζήτημα τελεί υπό την κρίση της ΚΕΚ.

1. Οι δήμοι, οι μονές, τα φιλανθρωπικά ιδρύματα ή άλλα νομικά πρόσωπα υποχρεούνται να αναγράφουν στους προϋπολογισμούς τους πιστώσεις όχι κατώτερες του 5% των δασικών εισοδημάτων τους για δαπάνες αναδάσωσης ή απαλλοτρίωσης εδαφών που ανήκουν στην περιφέρειά τους. Τα νομικά αυτά πρόσωπα υποχρεούνται να αναγράφουν ετησίως στον προϋπολογισμό τους πίστωση, η οποία καθορίζεται από την αρχή που ενέκρινε προϋπολογισμό, ανάλογα με τους πόρους τους, για την εκτέλεση αναδασώσεων στην περιοχή τους. Η απόφαση αυτή δύναται να μεταρρυθμισθεί από τον Υπουργό, στην αρμοδιότητα του οποίου ανήκει η εποπτεία του νομικού προσώπου.

2. Τα ποσά που αναγράφονται κατά την προηγούμενη παράγραφο διατίθενται, είτε για την απ' ευθείας εκτέλεση των έργων από τα ως άνω νομικά πρόσωπα είτε ως εισφορά στο Δημόσιο που τα εκτελεί.

Άρθρο .....

Φιλοδασικά Σωματεία

[Άρθρο 203 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου γίνεται αναφορά στον Α.Ν. 1247 της 19/28.5.1938. Με το νομοθέτημα αυτό κυρώθηκε το καταστατικό της Φιλοδασικής Ενώσεως Αθηνών, το οποίο μετέπειτα τροποποιήθηκε διαδοχικά με τις υπ' αριθμ. 726/09.02.1972, 1993/22.06.1977, 2125/21.06.1979 και 833/2003 αποφάσεις του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις κατά την εκάστοτε τροποποίηση.

1. Για την προστασία του πρασίνου και τη φυσική και τεχνητή αναδάσωση λόφων και βουνών γύρω από τις πόλεις, κωμοπόλεις και χωριά, για σκοπούς κυρίως αισθητικούς, ιδιαίτερα για τη δημιουργία πάρκων, καιώς και για τον διά φυσικής αναδάσωσης εξωραϊσμό αρχαιολογικών, ιστορικών ή ιερών χώρων δύναται να συνιστώνται φιλοδασικά σωματεία.

2. Πόροι των φιλοδασικών σωματείων δύναται να είναι οι συνδρομές, δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες και επιχορηγήσεις του Κράτους, των δήμων ή άλλων νομικών προσώπων, καθώς και εξευρισκόμενοι άλλοι πόροι, τόκοι κεφαλαίων και δάνεια.

3. Το καταστατικό της Φιλοδασικής Ενώσεως Αθηνών, το οποίο κυρώθηκε από τον α.ν. 1247 της 19/28.5.1938 (περί κυρώσεως του Καταστατικού της "Φιλοδασικής Ενώσεως" κ.λπ.), διέπεται από τον αναγκαστικό αυτόν νόμο.

Άρθρο ....

Φιλοδασικά Επιτροπές

[Άρθρο 204 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Το παρόν άρθρο απαλείφεται ως ρητώς καταργηθέν. Με το άρθρο 4 παρ. 1 και 2 του Ν.Δ. 4352/1964, καταργήθηκαν όλα τα γνωμοδοτικής και αποφασιστικής αρμοδιότητας συμβούλια και επιτροπές όλων των δημοσίων υπηρεσιών. Παρά το γεγονός ότι η διάταξη αυτή καταργήθηκε, επανήλθε εκ νέου σε ισχύ με το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν. 1232/1982. Η ΚΥΑ που εξεδόθη κατ'εξουσιοδότηση του νόμου αυτού καταργήθηκε το κατά τις διατάξεις του άρθρου 204 του Ν. Δ. 89/1969 συνεστημένο συλλογικό όργανο «Φιλοδασική Επιτροπή». Παρά την κατάργηση της εξουσιοδοτικής διάταξης αυτής, εφόσον δεν προβλέπεται ρητά από το νεότερο τυπικό νομοθέτη, η κατάργηση της ΚΥΑ 272961/26.4.1982 εξακολουθεί να ισχύει και η κατάργηση των Φιλοδασικών Επιτροπών του άρθρου 204 του Δασικού Κώδικα και γι αυτό απαλείφεται.

Άρθρο ....

Μεταβίβαση περιουσίας και αρχείων επιτροπών αναδάσωσης

[Άρθρο 159 του Ν. 4173/1929]

Σχόλιο: Το παρόν άρθρο απαλείφεται καθώς συνδέεται στενά με την ύπαρξη των φιλοδασικών επιτροπών, οι οποίες όμως έχουν πάψει να υφίστανται καθώς έχουν ρητώς καταργηθεί με την ΚΥΑ 272961/26.4.1982, όπως αναλύθηκε στο σχόλιο του άρθρου 204 του Ν.Δ. 86/1969.

Άρθρο ...

Λεπτομέρειες αναδάσωσης

[Άρθρο 205 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Με διατάγματα ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες του καθορισμού και της οροθεσίας των αναδασωτέων εκτάσεων, η παραχώρηση των δημοσίων εκτάσεων προς αναδάσωση, ο καθορισμός και η πληρωμή των δαπανών για την αναδάσωση, η εκτέλεση των αναδασώσεων, η φύλαξη και προστασία των υπό αναδάσωση δημοσίων ή μη εκτάσεων, τα καθήκοντα και η μισθοδοσία των φυλάκων καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια των διατάξεων για την αναδάσωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΔΑΣΙΚΟ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Άρθρο .....

Ορισμοί

[Άρθρο 2 π.δ. 17/2003]

Για τους σκοπούς του παρόντος Κεφαλαίου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί ή/και κατατάξεις:

α) Δασικό πολλαπλασιαστικό υλικό:

Το πολλαπλασιαστικό υλικό των ειδών δένδρων και των τεχνητών υβριδίων τους, τα οποία είναι σημαντικά για δασοκομικούς σκοπούς στο σύνολο ή μέρος της Κοινότητας και συγκεκριμένα εκείνα που αναφέρονται στο παράρτημα Ι του άρθρου .....

β) Πολλαπλασιαστικό υλικό σημαίνει τα ακόλουθα:

i) μονάδα σπόρου:

κώννοι, ταξικαρπίες, καρποί και σπόροι που προορίζονται για την παραγωγή μητρικού υλικού.

ii) μέρος φυτών:

μοσχεύματα βλαστού, μοσχεύματα φύλλων και μοσχεύματα ριζών, έκφυτα ή έμβρυα για μικροπολλαπλασιασμό, οφθαλμοί, καταβολάδες, ρίζες, εμβόλια, παραφυάδες και άλλα μέρη φυτού που προορίζονται για την παραγωγή μητρικού υλικού.

iii) μητρικό υλικό:

φυτά που έχουν παραχθεί από μονάδες σπόρου, από μέρη φυτών ή από φυτά με φυσική αναγέννηση.

γ) Βασικό υλικό σημαίνει τα ακόλουθα:

i) πηγή σπόρου:

τα δένδρα στην περιοχή όπου συλλέγονται οι σπόροι.

ii) δασοσυστάδα:

συγκεκριμένος πληθυσμός δένδρων με επαρκώς ομοιογενή σύνθεση.

iii) αγρός σποροπαραγωγής:

φυτεία επιλεγμένων κλώνων ή οικογενειών η οποία είναι απομονωμένη ή της οποίας η διαχείριση ασκείται κατά τρόπον ώστε να αποφεύγεται ή να περιορίζεται η επικονίαση από εξωτερικές πηγές, και η οποία εξασφαλίζει τη συχνή, άφθονη και εύκολη συγκομιδή σπόρων.

iv) γονικά φυτά οικογένειας:

δένδρα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή απογόνων με ελεγχόμενη ή ελεύθερη επικονίαση ενός γνωστού γονικού φυτού που χρησιμοποιείται ως θηλυκό, με τη γύρη ενός γονικού φυτού (αμφιθαλής) ή ορισμένων γνωστών ή άγνωστων γονικών φυτών (ετεροθαλής).

v) κλώνος:

ομάδα ατόμων κλώνων (ramets) που προέρχονται από τον ίδιο πρόδρομο (ortet) με αγενή πολλαπλασιασμό, για παράδειγμα με μοσχεύματα, μικροπολλαπλασιασμό, εμβολιασμό, καταβολάδες ή διαίρεση

vi) μείγμα κλώνων:

μείγμα γνωστών κλώνων σε καθορισμένες αναλογίες.

δ) Αυτόχθων και ιθαγενής:

i) αυτόχθων συστάδα ή πηγή σπόρου:

η αυτόχθων συστάδα ή πηγή σπόρου ανανεώνεται κανονικά συνεχώς με φυσική αναγέννηση. Η συστάδα ή πηγή σπόρου μπορεί να ανανεώνεται τεχνητά με πολλαπλασιαστικό υλικό που συλλέγεται από την ίδια συστάδα ή πηγή σπόρου ή από γειτονικές αυτόχθονες συστάδες ή πηγές σπόρου

ii) ιθαγενής συστάδα ή πηγή σπόρου:

η ιθαγενής συστάδα ή πηγή σπόρου είναι μία αυτόχθων συστάδα ή πηγή σπόρου ή μια συστάδα ή πηγή σπόρου που έχει δημιουργηθεί τεχνητά από σπόρο του οποίου η καταγωγή ευρίσκεται στην ίδια περιφέρεια προέλευσης.

ε) Καταγωγή:

Για την αυτόχθονα συστάδα ή πηγή σπόρου, η καταγωγή είναι ο τόπος στον οποίο φύονται τα δένδρα. Για τη μη αυτόχθονα συστάδα ή πηγή σπόρου, η καταγωγή είναι ο τόπος από τον οποίο είχαν αρχικά εισαχθεί οι σπόροι ή τα φυτά. Η καταγωγή της συστάδας ή της πηγής σπόρου μπορεί να είναι άγνωστη.

στ) Προέλευση:

Ο τόπος όπου φύονται οι δασοσυστάδες.

ζ) Περιφέρεια προέλευσης:

Για ένα είδος ή υποείδος, η περιφέρεια προέλευσης είναι η περιοχή ή ομάδα περιοχών στις οποίες επικρατούν επαρκώς ομοιόμορφες οικολογικές συνθήκες και στις οποίες απαντούν δασοσυστάδες ή πηγές σπόρου με παρεμφερή φαινοτυπικά ή γενετικά χαρακτηριστικά, λαμβανομένων υπόψη των υψομετρικών ορίων ανάλογα με την περίπτωση.

η) Παραγωγή:

Η παραγωγή περιλαμβάνει όλα τα στάδια από τη δημιουργία της μονάδας σπόρου, τη μετατροπή από μονάδα σπόρου σε σπόρο και την καλλιέργεια του μητρικού υλικού από σπόρους και μέρη φυτών.

θ) Εμπορία:

Η έκθεση προς πώληση, η προσφορά προς πώληση, η πώληση ή η παράδοση σε τρίτο, συμπεριλαμβανομένης της παράδοσης με σύμβαση παροχής υπηρεσιών.

ι) Προμηθευτής:

Οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ασχολείται επαγγελματικά με την εμπορία ή την εισαγωγή δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού.

ια) Επίσημοι φορείς: Η Διεύθυνση Δασικών Έργων και Υποδομών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, τα Δασαρχεία, οι Δ/νσεις Δασών, το «Ινστιτούτο Μεσογειακών Οικοσυστημάτων και Τεχνολογίας Δασικών Προϊόντων» εδρεύον στην Αθήνα και το «Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών» εδρεύον στη Θεσσαλονίκη. Η αρμόδια αρχή γνωστοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τους αρμόδιους φορείς.

ιβ) Το δασικό πολλαπλασιαστικό υλικό υποδιαιρείται στις εξής κατηγορίες:

i) «γνωστής πηγής»

πολλαπλασιαστικό υλικό προερχόμενο από βασικό υλικό το οποίο μπορεί να είναι είτε πηγή σπόρου είτε δασοσυστάδα που βρίσκεται σε μια συγκεκριμένη περιφέρεια προέλευσης και το οποίο πληροί τις απαιτήσεις του Παραρτήματος II του άρθρου .....

ii) «επιλεγμένο»

πολλαπλασιαστικό υλικό προερχόμενο από βασικό υλικό το οποίο συνίσταται σε δασοσυστάδα η οποία ευρίσκεται σε μια συγκεκριμένη περιφέρεια προέλευσης, και το οποίο έχει επιλεγεί με φαινοτυπικά κριτήρια στο επίπεδο του πληθυσμού και πληροί τις απαιτήσεις του παραρτήματος III του άρθρου .....

iii) «χαρακτηρισμένο»

πολλαπλασιαστικό υλικό προερχόμενο από βασικό υλικό το οποίο συνίσταται σε αγρό σποροπαραγωγής γονικά φυτά οικογενειών κλώνους ή μίγματα κλώνων, και το οποίο έχει επιλεγεί φαινοτυπικά σε ατομικό επίπεδο και πληροί τις απαιτήσεις του παραρτήματος IV του άρθρου ..... Η διεξαγωγή ή ολοκλήρωση δοκιμών δεν είναι απαραίτητη.

iv) «δοκιμασμένο»

πολλαπλασιαστικό υλικό προερχόμενο από βασικό υλικό, το οποίο συνίσταται σε δασοσυστάδες, αγρούς σποροπαραγωγής, γονικά φυτά οικογενειών, κλώνους ή μίγματα κλώνων. Η ανωτερότητα του πολλαπλασιαστικού υλικού πρέπει να έχει αποδειχθεί με συγκριτικές δοκιμές ή με εκτίμηση της ανωτερότητας του πολλαπλασιαστικού υλικού που υπολογίζεται από τη γενετική αξιολόγηση των στοιχείων του βασικού υλικού. Το υλικό πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις του παραρτήματος V του άρθρου .....

Άρθρο ..... Εξαιρέσεις

[Άρθρο 3π.δ. 17/2003]

1. Τα μέτρα του Κεφαλαίου αυτού δεν εφαρμόζονται στο δασικό πολλαπλασιαστικό υλικό με τη μορφή μητρικού υλικού ή μερών φυτών το οποίο αποδεδειγμένως δεν προορίζεται για δασοκομικούς σκοπούς.

Στις περιπτώσεις αυτές, το υλικό συνοδεύεται από ετικέτα ή άλλο έγγραφο που απαιτείται δυνάμει άλλων διατάξεων οι οποίες ισχύουν για τον προτεινόμενο σκοπό. Ελλείψει τέτοιων διατάξεων, στην περίπτωση που ο προμηθευτής ασχολείται με υλικό που προορίζεται για δασικούς σκοπούς και με υλικό το οποίο αναφέρεται ότι προορίζεται για σκοπούς άλλους πλην των δασικών, το τελευταίο αυτό υλικό συνοδεύεται από ετικέτα ή άλλο έγγραφο στην οποία αναγράφεται «για μη δασική χρήση».

2. Οι διατάξεις του Κεφαλαίου αυτού δεν εφαρμόζονται στο δασικό πολλαπλασιαστικό υλικό που αποδεδειγμένως προορίζεται για εξαγωγή ή επανεξαγωγή σε τρίτες χώρες.

Άρθρο ..... Χρήση βασικού υλικού

[Άρθρο 4π.δ. 17/2003]

1. Για την παραγωγή του δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού που προορίζεται για εμπορία χρησιμοποιείται μόνο εγκεκριμένο βασικό υλικό.

2. Το βασικό υλικό μπορεί να εγκρίνεται μόνο: α) από την Δ/νση Δασικών Έργων και Υποδομών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας εάν πληροί τις απαιτήσεις των παραρτημάτων II, III, IV, ή V του άρθρου ..... ανάλογα με την περίπτωση.

β) με αναφορά σε μια μονάδα γνωστή ως η «μονάδα έγκρισης». Κάθε μονάδα έγκρισης αναγνωρίζεται με ένα και μόνο αριθμό μητρώου.

3. α) Η έγκριση ανακαλείται σε περίπτωση που παύουν να πληρούνται οι απαιτήσεις του παρόντος

β) Μετά την έγκριση, το βασικό υλικό που προορίζεται για την παραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού των κατηγοριών «επιλεγμένο», «χαρακτηρισμένο» και «δοκιμασμένο», ελέγχεται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

4. Για να διατηρηθούν οι φυτικοί γενετικοί πόροι που χρησιμοποιούνται στη δασοκομία επιτρέπεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας απόκλιση από τις απαιτήσεις της παραγράφου 2α, β και των παραρτημάτων Ι ΙΙ, ΙΙΙ, ΙV και V του άρθρου ..... εφόσον έχουν προηγουμένως καθοριστεί ειδικές προϋποθέσεις με τη διαδικασία του άρθρου 26 παρ, 3 της οδηγίας 1999/105/Ε.Κ5. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί για χρονικό διάστημα μέχρι δέκα (10) ετών να εγκριθεί στο σύνολο ή μέρος του ελληνικού χώρου, βασικό υλικό για την παραγωγή δοκιμασμένου πολλαπλασιαστικού υλικού όταν, από τα προσωρινά, αποτελέσματα της γενετικής αξιολόγησης ή των συγκριτικών δοκιμών που αναφέρονται στο παράρτημα V του άρθρου ..... συνάγεται ότι το βασικό υλικό θα πληροί στο τέλος των δοκιμών τις απαιτήσεις του παρόντος όσον αφορά την έγκριση.

Άρθρο .....

Προϋποθέσεις χρήσης βασικού υλικού

[Άρθρο 5π.δ. 17/2003]

1. Σχετικά με το δασικό πολλαπλασιαστικό υλικό που προέρχεται από εγκεκριμένο βασικό υλικό, ισχύουν τα εξής:

α) το υλικό των ειδών του παραρτήματος Ι του άρθρου ..... διατίθεται στο εμπόριο μόνον εάν υπάγεται στις κατηγορίες «γνωστής πηγής», «επιλεγμένο», «χαρακτηρισμένο», ή «δοκιμασμένο» και πληροί τις απαιτήσεις των παραρτημάτων ΙΙ, ΙΙΙ, ΙV, V του άρθρου ..... αντίστοιχα,

β) το υλικό των τεχνητών υβριδίων του παραρτήματος Ι, διατίθεται στο εμπόριο μόνον εάν υπάγεται στις κατηγορίες «επιλεγμένο» και «χαρακτηρισμένο» και πληροί τις απαιτήσεις των παραρτημάτων ΙΙΙ, ΙV και V του άρθρου ..... αντίστοιχα,

γ) το υλικό των ειδών και των τεχνητών υβριδίων του παραρτήματος Ι του άρθρου ....., τα οποία έχουν παραχθεί με αγενή πολλαπλασιασμό, διατίθεται στο εμπόριο μόνον εάν έχει ταξινομηθεί στις κατηγορίες «επιλεγμένο», «χαρακτηρισμένο» ή «δοκιμασμένο» και πληροί τις απαιτήσεις των παραρτημάτων ΙΙΙ, ΙV και V του άρθρου ..... αντίστοιχα. Το πολλαπλασιαστικό υλικό της κατηγορίας «επιλεγμένο» μπορεί να διατίθεται στο εμπόριο μόνο εάν έχει πολλαπλασιαστεί μαζικά από σπόρους,

δ) το υλικό των ειδών και των τεχνητών υβριδίων του παραρτήματος Ι του άρθρου ....., το οποίο αποτελείται πλήρως ή εν μέρει από γενετικώς τροποποιημένους οργανισμούς, διατίθεται στο εμπόριο μόνον εάν έχει ταξινομηθεί στην κατηγορία «δοκιμασμένο» και πληροί τις απαιτήσεις του παραρτήματος V του άρθρου .....

2. Οι κατηγορίες στις οποίες μπορεί να υπάγεται προκειμένου να διατεθεί στην αγορά το πολλαπλασιαστικό υλικό που προέρχεται από τους διαφορετικούς τύπους βασικού υλικού καθορίζονται στον πίνακα του παραρτήματος VI του άρθρου .....

3. Το δασικό πολλαπλασιαστικό υλικό των ειδών και των τεχνητών υβριδίων του παραρτήματος I του άρθρου ..... διατίθεται στην αγορά μόνον εάν πληροί τις σχετικές απαιτήσεις του παραρτήματος VII του άρθρου ..... Τα μέρη φυτών και το μητρικό υλικό επιτρέπεται να διατίθενται στην αγορά μόνο εάν πληρούν τις απαιτήσεις των επικρατέστερων διεθνών προτύπων, μετά την έγκρισή τους σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 26 παράγραφος 3 της οδηγίας 1999/105/Ε.Κ.

4. Οι προμηθευτές δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού που είναι ήδη εγγεγραμμένοι σε μητρώα δυνάμει του Π.Δ. 332/95 (ΦΕΚ Α' 178) θεωρούνται εγγεγραμμένοι και για τους σκοπούς του παρόντος, εφόσον πληρούν τις απαιτήσεις αυτού.

5. Παρά τις διατάξεις της παραγράφου 1, η Δ/ση Δασικών Έργων και Υποδομών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να επιτρέπει στους προμηθευτές να διατεθούν στην αγορά κατάλληλες ποσότητες κατόπιν άδειας της σύμφωνα με τους όρους και τη διαδικασία του άρθρου 26 παρ. 3 της οδηγίας 1999/105/Ε.Κ.

Οι ποσότητες αυτές αναφέρονται:

- α) για δασικό πολλαπλασιαστικό υλικό που προορίζεται για δοκιμές, επιστημονικούς σκοπούς, εργασίες επιλογής ή τη διατήρηση γενετικού υλικού, και
- β) για μονάδες σπόρων που αποδεδειγμένα δεν προορίζονται για δασοκομικούς σκοπούς.

6. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, όταν το πολλαπλασιαστικό υλικό προέρχεται από βασικό υλικό που δεν πληροί όλες τις απαιτήσεις της αντίστοιχης κατηγορίας που αναφέρεται στην παράγραφο 1, επιτρέπεται η εμπορία αυτού του υλικού υπό όρους που θεσπίζονται με τη διαδικασία του άρθρου 26 παρ. 3 της οδηγίας 1999/105/Ε.Κ.

Άρθρο .....

Περιορισμός έγκρισης βασικού υλικού

[Άρθρο 6π.δ. 17/2003]

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να περιορίζεται η έγκριση βασικού υλικού που προορίζεται για την παραγωγή δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού της κατηγορίας «γνωστής πηγής».

Άρθρο .....

Περιοχές προέλευσης

[Άρθρο 7π.δ. 17/2003]

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας

1. Οριοθετούνται οι περιοχές προέλευσης για το βασικό υλικό που προορίζεται για την παραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού των κατηγοριών «γνωστής πηγής» και «επιλεγμένα».

2. Καταρτίζονται και δημοσιεύονται χάρτες στους οποίους οριοθετούνται οι περιοχές προέλευσης. Οι χάρτες αποστέλλονται στην Επιτροπή και στα άλλα κράτη μέλη.

Άρθρο .....**Εθνικό Μητρώο**

[Άρθρο 8π.δ. 17/2003]

1. Καθιερώνεται Εθνικό Μητρώο του βασικού υλικού των διαφόρων ειδών που εγκρίνονται στην επικράτεια. Στο Εθνικό Μητρώο καταχωρούνται πλήρεις λεπτομέρειες για κάθε μονάδα έγκρισης μαζί με τον μοναδικό αριθμό μητρώου της.

2. Η αρμόδια Κεντρική Δασική Υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας καταρτίζει και τηρεί το Εθνικό Μητρώο με την μορφή Εθνικού Καταλόγου και διατίθεται, εφ’ όσον ζητηθεί, στην Επιτροπή και τα λοιπά κράτη μέλη. Ο Εθνικός Κατάλογος έχει κοινή μορφή για κάθε μονάδα έγκρισης. Για τις κατηγορίες «γνωστής Πηγής» και «επιλεγμένο», γίνεται συνοπτική περιγραφή βάσει των περιφερειών προέλευσης. Ο κατάλογος περιέχει τα εξής στοιχεία:

- α) βοτανική ονομασία,
- β) κατηγορία,
- γ) σκοπός,
- δ) τύπος βασικού υλικού,
- ε) αριθμός μητρώου ή ανάλογα με την περίπτωση, συνοπτική παρουσίαση, ή κωδικός ταυτότητας για την περιφέρεια προέλευσης,
- στ) τοποθεσία: σύντομος τίτλος και κατά περίπτωση, οποιοδήποτε από τα ακόλουθα στοιχεία:
  - i) για την κατηγορία «γνωστής πηγής»: περιφέρεια προέλευσης και πεδίο γεωγραφικών συντεταγμένων,
  - ii) για την κατηγορία «επιλεγμένο»: περιφέρεια προέλευσης και γεωγραφική θέση όπως προσδιορίζεται από το γεωγραφικό πλάτος και μήκος ή το πεδίο γεωγραφικών συντεταγμένων,
  - iii) για την κατηγορία «χαρακτηρισμένο»: η ή οι ακριβείς γεωγραφικές θέσεις όπου διατηρείται το βασικό υλικό,
  - iv) για την κατηγορία «δοκιμασμένο»: η ή οι ακριβείς γεωγραφικές θέσεις όπου διατηρείται το βασικό υλικό,
- ζ) υψόμετρο ή πεδίο τιμών υψομέτρου
- η) περιοχή: η έκταση της ή των πηγών σπόρου, της ή των δασοσυστάδων ή του ή των αγρών σποροπαραγωγής,
- θ) καταγωγή: αναφέρεται αν το βασικό υλικό είναι αυτόχθον/ιθαγενές, μη αυτόχθον/μη ιθαγενές ή αν η καταγωγή είναι άγνωστη. Για το μη αυτόχθον/μη ιθαγενές βασικό υλικό, πρέπει να δηλώνεται η καταγωγή εφόσον είναι γνωστή,
- ι) για το υλικό της κατηγορίας «δοκιμασμένο» πρέπει να αναφέρεται εάν το υλικό αυτό είναι γενετικώς τροποποιημένο.

Άρθρο .....**Διαδικασία συλλογής και παραγωγής πολλαπλασιαστικού υλικού**

[Άρθρο 9π.δ. 17/2003]

1. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που προτίθεται να συλλέξει σπόρους ή καρπούς ή να παραγάγει μοσχεύματα, για εμπορία των δασοπονικών ειδών που αναφέρονται στο

παράρτημα I του άρθρου ..... υποχρεούται να ζητήσει την άδεια συλλογής από την Δ/νση Δασών, ή το Δασαρχείο. Η άδεια εκδίδεται σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία της απόληψης δασικών προϊόντων που περιλαμβάνονται στον πίνακα διατίμησης σύμφωνα με τα άρθρα 160 παρ. 2, 161 και 312 του Ν.Δ. 86/1969 και του άρθρου 9 του Ν. 998/1979 του παρόντος Κώδικα

2. Μετά τη συγκομιδή, το πολλαπλασιαστικό υλικό υπόκειται σε έλεγχο από την αρμόδια δασική αρχή η οποία, εφόσον το υλικό πληροί τις προϋποθέσεις του διατάγματος αυτού, εκδίδει γενικό πιστοποιητικό με μοναδικό αριθμό μητρώου και συντάσσει πιστοποιητικό ταυτότητας σύμφωνα με το υπόδειγμα του παραρτήματος VIII του άρθρου ..... του παρόντος.

3. Σε περίπτωση συγκέντρωσης κώνων η αρμόδια δασική αρχή συντάσσει πρωτόκολλο εξέλεξης σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του παρόντος Κώδικα και μετά την εκκόκκιση το πιστοποιητικό της προηγούμενης παραγράφου.

4. Σε περίπτωση που προβλέπεται μεταγενέστερος αγενής πολλαπλασιασμός σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγρ. 2, εκδίδεται νέο γενικό πιστοποιητικό.

5. Για τα μείγματα που δημιουργούνται σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 3 σημεία α), β), γ), ή ε), προσδιορίζονται οι αριθμοί μητρώου των συστατικών του μείγματος.

Άρθρο .....

Αναγνώριση υλικού

[Άρθρο 10π.δ. 17/2003]

1. Σε όλα τα στάδια της παραγωγής, το πολλαπλασιαστικό υλικό διατηρείται χωριστά, ανάλογα με την συγκεκριμένη μονάδα έγκρισης. Κάθε παρτίδα πολλαπλασιαστικού υλικού αναγνωρίζεται ως εξής:

- (α) κωδικός και αριθμός του γενικού πιστοποιητικού
- β) βοτανική ονομασία
- γ) κατηγορία
- δ) σκοπός
- ε) τύπος του βασικού υλικού
- στ) αριθμός μητρώου ή κωδικός ταυτότητας της περιφέρειας προέλευσης
- ζ) περιφέρεια προέλευσης για το πολλαπλασιαστικό υλικό των κατηγοριών «γνωστής πηγής» και «επιλεγμένο» ή άλλο πολλαπλασιαστικό υλικό, ανάλογα με την περίπτωση
- η) ανάλογα με την περίπτωση, εάν η καταγωγή του υλικού είναι αυτόχθων ή ιθαγενής, μη αυτόχθων ή μη ιθαγενής, ή αν η καταγωγή είναι άγνωστη
- θ) στην περίπτωση των μονάδων σπόρου, το έτος ωρίμανσης
- ι) ηλικία και τύπος του μητρικού φυτικού φυταρίων ή μοσχευμάτων, ανεξαρτήτως αν προορίζονται για εντομή, μεταφύτευση ή για τοποθέτηση σε εμπορευματοκιβώτια
- ια) εάν είναι γενετικώς τροποποιημένο

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της Παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και του άρθρου 5 παράγραφος 1, σημείο γ) δύναται, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, να προβλέπεται μεταγενέστερος αγενής πολλαπλασιασμός από μία και μόνο μονάδα έγκρισης στις κατηγορίες «επιλεγμένο», «χαρακτηρισμένο» και «δοκιμασμένο». Στις περιπτώσεις αυτές, το υλικό διατηρείται χωριστά και αναγνωρίζεται ως τέτοιο.

3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 1, δύναται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας να προβλέπεται:

α) σε μία και μόνη περιφέρεια προέλευσης, η ανάμιξη πολλαπλασιαστικού υλικού που προέρχεται από δύο ή περισσότερες μονάδες έγκρισης εντός της κατηγορίας «γνωστής πηγής» ή της κατηγορίας «επιλεγμένο».

β) όταν πραγματοποιείται ανάμιξη πολλαπλασιαστικού υλικού σε μία και μόνο περιφέρεια προέλευσης, από πηγές σπόρου και δασοσυστάδες της κατηγορίας «γνωστής πηγής», ότι η νέα συνδυασμένη παρτίδα πιστοποιείται ως «πολλαπλασιαστικό υλικό που προέρχεται από πηγή σπόρου».

γ) όταν πραγματοποιείται ανάμιξη πολλαπλασιαστικού υλικού που προέρχεται από μη αυτόχθον ή μη ιθαγενές βασικό υλικό με πολλαπλασιαστικό υλικό που προέρχεται από βασικό υλικό άγνωστης καταγωγής, ότι η νέα συνδυασμένη παρτίδα πιστοποιείται ως «άγνωστης καταγωγής».

δ) όταν πραγματοποιείται ανάμιξη σύμφωνα με τα σημεία α), β) ή γ), ότι ο κωδικός ταυτότητας για την περιφέρεια προέλευσης μπορεί να υποκαθιστά τον αριθμό μητρώου που προβλέπεται στην παράγραφο 1, σημείο στ).

ε) η ανάμιξη πολλαπλασιαστικού υλικού που προέρχεται από μία και μόνο μονάδα έγκρισης από διαφορετικά έτη ωρίμανσης.

στ) όταν πραγματοποιείται ανάμιξη σύμφωνα με το σημείο ε), ότι πρέπει να καταγράφονται τα έτη ωρίμανσης και οι αναλογίες του υλικού από κάθε έτος..

Άρθρο .....

Διάθεση υλικού

[Άρθρο 11π.δ. 17/2003]

1. Το πολλαπλασιαστικό υλικό μπορεί να διατίθεται στην αγορά μόνον σε παρτίδες που είναι σύμφωνες με το **άρθρο 10** και συνοδεύονται από ετικέτα ή άλλο έγγραφο του προμηθευτή («ετικέτα ή έγγραφο του προμηθευτή») στο οποίο, πέραν των πληροφοριών που προβλέπονται στο **άρθρο 10**, περιέχονται και οι ακόλουθες ενδείξεις:

α) ο ή οι αριθμοί του γενικού πιστοποιητικού που εκδίδεται σύμφωνα με το **άρθρο 9** ή αναφορά στο άλλο έγγραφο που χορηγείται σύμφωνα με το **άρθρο 9** παρ. 5.

β) το όνομα του προμηθευτή.

γ) η παρεχόμενη ποσότητα.

δ) οι λέξεις «προσωρινή έγκριση» για το πολλαπλασιαστικό υλικό της κατηγορίας «δοκιμασμένο» του οποίου το βασικό υλικό έχει εγκριθεί δυνάμει του **άρθρου 3** παρ. 5.

ε) εάν το υλικό προέρχεται από αγενή πολλαπλασιασμό.

2. Όσον αφορά τους σπόρους, η ετικέτα ή το έγγραφο του προμηθευτή που αναφέρεται στην παράγραφο 1 πρέπει να περιέχει και τις ακόλουθες πληροφορίες οι οποίες αξιολογούνται, στο μέτρο του δυνατού, με διεθνώς αποδεκτές τεχνικές:

α) καθαρότητα: το ποσοστό ανά βάρος καθαρού σπόρου, άλλου σπόρου και αδρανών υλικών του προϊόντος που διατίθεται στην αγορά ως παρτίδα σπόρου.

β) το ποσοστό βλαστικής ικανότητας του καθαρού σπόρου, ή όταν η αξιολόγησή του είναι αδύνατη ή ανέφικτη, το ποσοστό βιωσιμότητας που υπολογίζεται βάσει ειδικής μεθόδου.

γ) το βάρος 1000 καθαρών σπόρων.

δ) αριθμός σπόρων που βλασταίνουν ανά χιλιόγραμμα του προϊόντος που διατίθεται στην αγορά ως σπόρος ή, όταν η αξιολόγησή του αριθμού αυτού είναι αδύνατη ή ανέφικτη, ο αριθμός βιώσιμων σπόρων ανά χιλιόγραμμα.

3. Για να εξασφαλίζεται η ταχεία διαθεσιμότητα των σπόρων της τρέχουσας εσοδείας, παρά το γεγονός ότι δεν έχει ολοκληρωθεί η δοκιμή βλάστησης που προβλέπεται στην παράγραφο 2 σημείο β), δύναται να επιτραπεί με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας η εμπορία μέχρι τον πρώτο αγοραστή. Η τήρηση των όρων της παραγράφου 2 σημεία β) και δ), δηλώνεται από τον προμηθευτή το συντομότερο δυνατόν.

4. Για μικρές ποσότητες σπόρων, όπως αυτές καθορίζονται στο παράρτημα ΙΧ του άρθρου....., δεν ισχύουν οι απαιτήσεις της παραγράφου 2 σημεία β) και δ). Οι σχετικές ποσότητες και προϋποθέσεις μπορούν να καθορίζονται με τη διαδικασία του άρθρου 26 παρ. 2 της οδηγίας 1999/105/Ε.Κ.

5. Όσον αφορά τα *Populus spp.*, τα μέρη φυτών μπορούν να διατίθενται στο εμπόριο μόνον όταν στην ετικέτα ή το έγγραφο του προμηθευτή αναφέρεται ο αριθμός ταξινόμησης Ε.Κ. σύμφωνα με το παράρτημα VII του άρθρου....., μέρος Γ, παράγραφος 2, σημείο β)

6. Εάν για οποιαδήποτε κατηγορία του δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού χρησιμοποιείται έγχρωμη ετικέτα ή έγχρωμο έγγραφο, το χρώμα της ετικέτας ή του εγγράφου του προμηθευτή πρέπει να είναι κίτρινο για το πολλαπλασιαστικό υλικό «γνωστής πηγής», πράσινο για το «επιλεγμένο» πολλαπλασιαστικό υλικό, ρόδινο για το «χαρακτηρισμένο» πολλαπλασιαστικό υλικό και κυανό για το «δοκιμασμένο» πολλαπλασιαστικό υλικό.

7. Στην περίπτωση δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού που προέρχεται από βασικό υλικό που αποτελείται από γενετικώς τροποποιημένους οργανισμούς, κάθε επίσημη ή ανεπίσημη ετικέτα ή έγγραφο σχετικό με την παρτίδα πρέπει να αναφέρεται σαφώς στο γεγονός αυτό.

Άρθρο .....

Διάθεση μονάδων σπόρου

[Άρθρο 12π.δ. 17/2003]

Οι μονάδες σπόρου μπορούν να διατίθενται στο εμπόριο μόνο σε σφραγισμένες συσκευασίες. Το σύστημα σφράγισης είναι τέτοιο, ώστε να αχρηστεύεται όταν ανοίγεται το δέμα.

Άρθρο .....

Έλεγχος

[Άρθρο 13π.δ. 17/2003]

1. Η Δ/νση Δασικών Έργων και Υποδομών, οι Δ/νσεις Δασών και τα Δασαρχεία διενεργούν επίσημο έλεγχο ώστε να εξασφαλίζεται ότι, το δασικό πολλαπλασιαστικό υλικό από επιμέρους μονάδες έγκρισης ή παρτίδες παραμένει αναγνωρίσιμο καθ' όλη τη διαδικασία από τη συλλογή μέχρι την παράδοση στο τελικό χρήστη. Οι επίσημες επιθεωρήσεις των καταχωρημένων προμηθευτών πρέπει να διενεργούνται τακτικά.

2. Οι επίσημοι φορείς συνεργάζονται σε διοικητικό επίπεδο προκειμένου να λάβουν τις αναγκαίες πληροφορίες για την εξασφάλιση της ορθής εφαρμογής του Κεφαλαίου αυτού

ιδίως όταν το δασικό πολλαπλασιαστικό υλικό διακινείται από την Ελλάδα σε άλλο κράτος και αντιστρόφως.

3. Οι προμηθευτές παρέχουν στους επίσημους φορείς στοιχεία με λεπτομέρειες όλων των φορτίων που έχουν στην κατοχή τους και διαθέτουν στο εμπόριο.

4. Κατά τη διάρκεια επιτόπιων ελέγχων πραγματοποιωμένων της Επιτροπής, παρέχεται σε αυτούς κάθε βοήθεια για την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Άρθρο .....

Διάθεση στην αγορά

[Άρθρο 14π.δ. 17/2003]

-1. Το πολλαπλασιαστικό υλικό που διατίθεται στην αγορά σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος δεν υπόκειται σε εμπορικούς περιορισμούς ως προς τα χαρακτηριστικά του, τις απαιτήσεις εξέτασης και επιθεώρησης, την επισήμανση και την σφράγιση, άλλους από εκείνους που προβλέπονται στο παρόν

2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν αδείας χορηγούμενης με τη διαδικασία του άρθρου 17 παρ. 2 της οδηγίας 1999/105/Ε.Κ, δύναται να απαγορευθεί στο σύνολο ή σε μέρος της χώρας η εμπορία ορισμένου πολλαπλασιαστικού υλικού στον τελικό χρήστη για σπορά ή φύτευση.

3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 σε περίπτωση που εφαρμόζεται το **άρθρο 6** όσον αφορά το δασικό πολλαπλασιαστικό υλικό της κατηγορίας «γνωστής πηγής», δύναται να απαγορευθεί η εμπορία του υλικού αυτού στο τελικό χρήστη.

Άρθρο .....

Εφοδιασμός

[Άρθρο 15π.δ. 17/2003]

-Για την αντιμετώπιση προσωρινών δυσχερειών εφοδιασμού του τελικού χρήστη με δασικό πολλαπλασιαστικό υλικό που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του παρόντος, οι οποίες διαπιστώνονται στη χώρα και δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν από αποστολές από τα άλλα κράτη επιτρέπεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατόπιν αδείας χορηγούμενης με τη διαδικασία του άρθρου 18 παρ. 1 της οδηγίας 1999/105/Ε.Κ., η εμπορία, για δεδομένη περίοδο, δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού ενός ή περισσότερων ειδών το οποίο ικανοποιεί λιγότερο αυστηρές απαιτήσεις. Στην περίπτωση αυτή, οι ετικέτες ή τα έγγραφα του προμηθευτή που απαιτούνται δυνάμει του **άρθρου 11** αναφέρουν ότι πρόκειται για πολλαπλασιαστικό υλικό που πληροί λιγότερο αυστηρές απαιτήσεις.

Άρθρο .....

Τήρηση διατάξεων

[Άρθρο 16 π.δ. 17/2003]

Σχόλιο: Η αναφορά στο π.δ. 332/1995 το οποίο καταργήθηκε από την έναρξη ισχύος του π.δ. 365/2002 (Α' 307), σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ.1 περ.α' αυτού αντικαθίσταται.

Το δασικό πολλαπλασιαστικό υλικό πρέπει ανάλογα με την περίπτωση να τηρεί τις σχετικές διατάξεις του Π.Δ. 365/2002.

Άρθρο .....

Μονάδες

[Άρθρο 17 π.δ. 17/2003]

Σχόλιο: Η αναφορά στο π.δ. 332/1995 το οποίο καταργήθηκε από την έναρξη ισχύος του π.δ. 365/2002 (Α' 307), σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ.1 περ. α' αυτού αντικαθίσταται. Προσαρμογή στις τρέχουσες διοικητικές δομές.

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου οι Διευθύνσεις Δασών άνευ Δασαρχείων και τα Δασαρχεία ασκούν: α) τον έλεγχο εμπορίας, β) την ποιότητα, και την πιστοποίηση ως προς τον καθορισμό των ιδιαιτέρων χαρακτηριστικών, και γ) των φυτοϋγειονομικών μέτρων προστασίας σύμφωνα με το Π.Δ. 365/2002 (ΦΕΚ 307 Α), του πολλαπλασιαστικού υλικού. Για το σκοπό αυτό συνεργάζονται με το «Ινστιτούτο Μεσογειακών Οικοσυστημάτων και Τεχνολογίας Δασικών Προϊόντων» εδρεύον στην Αθήνα και «Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών» εδρεύον στη Θεσσαλονίκη ή άλλο φυτοπαθολογικό ίδρυμα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

2. Συνιστώνται στα Δασαρχεία ή στις Διευθύνσεις Δασών άνευ Δασαρχείων μονάδες επιπέδου Γραφείου με τίτλο «Γραφείο ελέγχου εμπορίας και ποιότητας του δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού», και με αρμοδιότητες σχετικές με την τήρηση των διατάξεων του παρόντος .

3. Συνιστάται στο τμήμα Δασικών Φυτωρίων, Δασικών Γενετικών Πόρων και Αναδασώσεων της Διεύθυνσης Δασικών Έργων και Υποδομών Κέντρο Επεξεργασίας Ελέγχου και Πιστοποίησης Δασικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού του Υπουργείου Γεωργίας Περιβάλλοντος και Ενέργειας με έδρα την Αμυγδαλέζα Αττικής και περιφέρεια δικαιοδοσίας ολόκληρη τη χώρα και με αρμοδιότητες: α) Συλλογής, παραλαβής, εισαγωγής, εκκόκκισης, ταξινόμησης, αποθήκευσης, συντήρησης και διακίνησης του δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού καθώς και ελέγχου της ποιότητας και πιστοποίησης αυτού. β) Αντιμετώπισης των οικονομικών, λογιστικών και διαχειριστικών θεμάτων. Του Γραφείου προΐσταται υπάλληλος του κλάδου ΠΕ2 Δασολογικού και, ελλείψει αυτού, υπάλληλος του κλάδου ΤΕ2 Τεχνολογίας Δασοπονίας.

Άρθρο .....

Διάθεση αποθεμάτων

[Άρθρο 20π.δ. 17/2003]

Επιτρέπεται να διατεθούν στην αγορά, μέχρι εξαντλήσεώς τους, τα αποθέματα δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού που έχουν σωρευθεί πριν από την 1ην Ιανουαρίου 2003.

Άρθρο .....**Σχέσεις προς κείμενες διατάξεις**

[Άρθρο 21 π.δ. 17/2003]

Σχόλιο 1: Τροποποίηση τίτλου ώστε να ανταποκρίνεται πληρέστερα στο περιεχόμενο.

Σχόλιο 2: Προτείνεται συγχώνευση των παρ. 1 και 2.

1. Από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του π.δ. 17/2003 καταργήθηκε το π.δ. 135/1987 (ΦΕΚ 74/Α΄/87) και όπου γίνεται αναφορά σε αυτό νοείται ότι γίνεται αναφορά στις αντίστοιχες διατάξεις του π.δ. 17/2003.

Άρθρο .....**Παραρτήματα**

[Άρθρο 18π.δ. 17/2003]

Προτείνεται όλα τα παραρτήματα να ενσωματωθούν στο τέλος του κώδικα σε τμήμα διακριτό με τον τίτλο «Παραρτήματα» και να υπάρξει ειδική πρόβλεψη στα αρχικά άρθρα του κώδικα ώστε να τροποποιούνται με π.δ. Η πρόταση αυτή τελεί υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ

Τα παρακάτω παραρτήματα I, II, III, IV, VI, VII, VIII και IX τα οποία προσαρτώνται στον παρόντα κώδικα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτού και έχουν ως εξής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι**ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΔΩΝ ΔΕΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΤΩΝ ΥΒΡΙΔΙΩΝ**

AbiesalbaMill
 AbiescephalonícaLoud
 AbiesgrandisLindl
 AbiespinsapoBoiss
 AcerplatanooidesL.
 Acer pseudoplatanusL.
 AlnusglutinosaGaertn.
 AlnusincanaMoench.
 BetulapendulaRoth
 BetulapubescensEhrh.
 CarpinusbetulusL.
 Castanea sativaMill.
 CedrusatlanticaCarr.
 CedruslibaniA.Richard
 Fagussylvatica L.
 FraxinusangustifoliaVahl.
 FraxinusexcelsiorL.

Larix decidua Mill
Larix x eurolepis Henry
Larix kaempferi Carr
Larix sibirica Ledeb
Picea abies Karst.
Picea sitchensis Carr.
Pinus brutia Ten.
Pinus canariensis C. Smith
Pinus cembra L.
Pinus contorta Loud.
Pinus halepensis Mill.
Pinus leucodermis Antoine
Pinus nigra Arnold
Pinus pinaster Ait.
Pinus pinea L.
Pinus radiata D. Don
Pinus sylvestris L.
Populus Spp. κατεχνητά υβρίδια
 μεταξύ τωνειδών
Prunus avium L.
Pseudotsugamenzies li Franco
Quercus cerris L.
Quercus ilex L.
Quercus petraea Liebl.
Quercus pubescens Willd
Quercus robur L.
Quercus rubra L.
Quercus suber L.
Robinia pseudoacacia L.
Tilia cordata Mill.
Tilia platyphyllos Scop.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΕΙΣ

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΠΟΥ ΠΡΟΟΡΙΖΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΠΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΩΣ «ΓΝΩΣΤΗΣ ΠΗΓΗΣ».

1. Το βασικό υλικό είναι μονάδα ή δασοσυστάδα που βρίσκεται σε μια και μόνο περιφέρεια προέλευσης. Η Δ/νση Δασικών Έργων και Υποδομών έχει τη διακριτική ευχέρεια να αποφασίζει, για κάθε περίπτωση χωριστά, εάν πρέπει να πραγματοποιηθεί επίσημος έλεγχος εκτός εάν απαιτείται η διεξαγωγή επίσημου ελέγχου που το υλικό προορίζεται για ειδικό δασοκομικό σκοπό.

2. Η πηγή σπόρου ή η δασοσυστάδα πρέπει να ανταποκρίνεται στα ακόλουθα κριτήρια:

- α) Περιφέρεια προέλευσης
  - β) η τοποθεσία
  - γ) το υψόμετρο ή η γεωγραφική συντεταγμένη του ή των σημείων όπου συλλέχθηκε το πολλαπλασιαστικό υλικό
  - δ) εάν είναι αυτόχθον ή μη αυτόχθον ή άγνωστης καταγωγής
  - ε) εάν είναι ιθαγενές ή μη ιθαγενές ή άγνωστης καταγωγής.
- Στην περίπτωση που το βασικό υλικό είναι μη αυτόχθον ή μη ιθαγενές θα πρέπει να αναφέρεται η καταγωγή εφόσον είναι γνωστή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΠΟΥ ΠΡΟΟΡΙΖΕΤΑΙ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΠΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΩΣ «ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΟ».

Γενικά: Η δασοσυστάδα κρίνεται σε σχέση με το δηλωμένο ειδικό σκοπό για τον οποίο προορίζεται το πολλαπλασιαστικό υλικό και πρέπει να δίνεται σημασία στις απαιτήσεις των σημείων 1 - 10, ανάλογα με τον ειδικό σκοπό.

1. Καταγωγή: Πρέπει να προσδιορίζεται είτε με ιστορικές μαρτυρίες είτε με άλλα μέσα εάν η δασοσυστάδα είναι αυτόχθον/ιθαγενής, μη αυτόχθον/μη ιθαγενής ή άγνωστης καταγωγής και για το μη αυτόχθον/μη ιθαγενές βασικό υλικό πρέπει να αναφέρεται η καταγωγή εφόσον είναι γνωστή.
2. Απομόνωση: Οι δασοσυστάδες πρέπει να βρίσκονται σε επαρκή απόσταση από υποβαθμισμένες συστάδες των ίδιων ειδών ή από συστάδες συγγενικού είδους ή ποικιλίας που μπορεί να διαμορφώσουν υβρίδια με τα εν λόγω είδη. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στην απαίτηση αυτή όταν οι δασοσυστάδες που περιβάλλουν αυτόχθονες/ιθαγενείς δασοσυστάδες είναι μη αυτόχθονες/μη ιθαγενείς ή άγνωστης καταγωγής.
3. Πυκνότητα του πληθυσμού: Οι δασοσυστάδες πρέπει να αποτελούνται από μία ή περισσότερες ομάδες δένδρων ορθά κατανεμημένων και σε επαρκή αριθμό ώστε να εξασφαλίζεται η ικανοποιητική αναμεταξύ τους επικοινωνία. Για να αποφευχθούν οι ανεπιθύμητες επιπτώσεις της ενδοδιασταύρωσης οι επιλεγμένες δασοσυστάδες πρέπει να αποτελούνται από επαρκή αριθμό και πυκνότητα δένδρων στη δεδομένη περιοχή.
4. Ηλικία και ανάπτυξη: Οι δασοσυστάδες πρέπει να αποτελούνται από δένδρα των οποίων η ηλικία ή το στάδιο ανάπτυξης επιτρέπουν να εκτιμώνται σαφώς τα κριτήρια επιλογής.
5. Ομοιομορφία: Οι συστάδες πρέπει να παρουσιάζουν κανονικό βαθμό ατομικής απόκλισης των μορφολογικών γνωρισμάτων. Εφόσον είναι αναγκαίο, πρέπει να απομακρύνονται τα μειονεκτούντα δένδρα.
6. Προσαρμοστικότητα: Η προσαρμογή στις οικολογικές συνθήκες που επικρατούν στην περιφέρεια προέλευσης πρέπει να είναι προφανής.
7. Υγεία και ανθεκτικότητα: Τα δένδρα των δασοσυστάδων πρέπει γενικά να μην έχουν προσβληθεί από επιβλαβείς οργανισμούς και να είναι ανθεκτικά στις δυσμενείς κλιματικές και τοπικές συνθήκες πλην των βλαβών από τη ρύπανση εκεί όπου φύονται.
8. Όγκος παραγωγής: Για την έγκριση των επιλεγμένων δασοσυστάδων, ο όγκος παραγωγής ξύλου πρέπει κανονικά να υπερβαίνει το μέσο αποδεκτό όριο σε παρεμφερείς οικολογικές συνθήκες και συνθήκες διαχείρισης.

9. Ποιότητα του ξύλου: Η ποιότητα της ξυλείας λαμβάνεται υπόψη και σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να αποτελεί ουσιώδες κριτήριο.

10. Μορφολογία ή τρόπος ανάπτυξης: Τα δένδρα των δασοσυστάδων πρέπει να εμφανίζουν ιδιαίτερα καλά μορφολογικά χαρακτηριστικά ιδίως ευθύγραμμο και ομοιόμορφο κυκλικό κορμό, ορθή διακλάδωση, μικρό μέγεθος των κλάδων και ορθό φυσικό κλάδεμα. Επιπλέον η αναλογία των διακλαδωμένων δένδρων και εκείνων που παρουσιάζουν σπειροειδή διεύθυνση πρέπει να είναι χαμηλή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΕΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΠΟΥ ΠΡΟΟΡΙΖΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΠΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΩΣ «ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΕΝΟ»

1. Αγροί σποροπαραγωγής

α) Ο τύπος, ο στόχος, ο σχεδιασμός των διασταυρώσεων και η διάταξη στον αγρό, τα συστατικά, η απομόνωση, η τοποθεσία και οποιαδήποτε αλλαγή αυτών εγκρίνονται και καταχωρούνται από την Δ/νση Δασικών Έργων και Υποδομών.

β) Οι κλώνοι ή οικογένειες που απαρτίζουν τον σπόρο πρέπει να επιλέγονται για τα εξαιρετικά γνωρίσματά τους και πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη σημασία στις απαιτήσεις των σημείων 4, 6, 7, 8, 9 και 10 του Παραρτήματος III.

γ) Οι κλώνοι ή οι οικογένειες που απαρτίζουν τον σπόρο φυτεύονται ή έχουν φυτευθεί σύμφωνα με το σχέδιο που έχει εγκρίνει η Δ/νση Δασικών Έργων και Υποδομών και το οποίο έχει καταρτισθεί κατά τρόπο που να μπορεί να αναγνωρίζεται το κάθε συστατικό.

δ) Η αραίωση που διεξάγεται στον αγρό σποροπαραγωγής πρέπει να περιγράφεται μαζί με τα χρησιμοποιούμενα κριτήρια επιλογής για την αραίωση και να καταχωρείται από την Δ/νση Δασικών Έργων και Υποδομών.

ε) Η διαχείριση των αγρών σποροπαραγωγής και η συγκομιδή των σπόρων πραγματοποιούνται κατά τρόπο ώστε να επιτυγχάνονται οι επιδιωκόμενοι στόχοι. Στην περίπτωση που ο αγρός σποροπαραγωγής προορίζεται για την παραγωγή τεχνητού υβριδίου, πρέπει να καθορίζεται με δοκιμή επαλήθευσης το ποσοστό των υβριδίων του πολλαπλασιαστικού υλικού.

2. Γονικά φυτά οικογένειας (ών)

α) Τα γονικά φυτά επιλέγονται για τα εξαιρετικά γνωρίσματά τους και δίνεται ιδιαίτερη σημασία στις απαιτήσεις των σημείων 4, 6, 7, 8, 9, και 10 του Παραρτήματος III ή επιλέγονται για τη συνδυαστική τους ικανότητα.

β) Ο στόχος, ο σχεδιασμός των διασταυρώσεων και το σύστημα επικονίασης τα συστατικά, η απομόνωση και η τοποθεσία και οποιαδήποτε σημαντική αλλαγή αυτών πρέπει να εγκρίνονται και να καταχωρούνται από την Δ/νση Δασικών Έργων και Υποδομών.

γ) Η ταυτότητα ο αριθμός και η αναλογία των γονικών φυτών του μίγματος πρέπει να εγκρίνονται και να καταχωρούνται από την Δ/νση Δασικών Έργων και Υποδομών.

δ) Στην περίπτωση γονικών φυτών που προορίζονται για την παραγωγή τεχνητού υβριδίου το ποσοστό των υβριδίων του πολλαπλασιαστικού υλικού πρέπει να προσδιορίζεται με δοκιμή επαλήθευσης.

3. Κλώνοι

α) Οι κλώνοι πρέπει να αναγνωρίζονται από χαρακτηριστικά γνωρίσματα που έχουν εγκριθεί από την Δ/νση Δασικών Έργων και Υποδομών.

β) Η αξία των κλώνων βασίζεται στην εμπειρία ή αποδεικνύεται με επαρκώς μακροχρόνιο πειραματισμό.

γ) Οι πρόδρομοι (ortets) που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των κλώνων επιλέγονται για τα εξαιρετικά τους γνωρίσματα και πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη σημασία στις απαιτήσεις των σημείων 4, 6, 7, 8, 9 και 10 του Παραρτήματος III.

δ) Η Δ/νση Δασικών Έργων και Υποδομών περιορίζει την έγκριση όσον αφορά το μέγιστο αριθμό των ετών ή στο μέγιστο αριθμό των παραγόμενων ατόμων κλώνων (ramets).

4. Μίγματα κλώνων

α) Τα μίγματα κλώνων πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις των σημείων 3α), 3β), 3γ).

β) Η ταυτότητα ο αριθμός και η αναλογία των κλώνων που απαρτίζουν το μίγμα η μέθοδος επιλογής και το αρχικό υλικό πρέπει να εγκρίνονται και να καταχωρούνται από την Δ/νση Δασικών Έργων και Υποδομών. Κάθε μίγμα πρέπει να περιλαμβάνει επαρκή γενετική ποικιλότητα.

γ) Η Δ/νση Δασικών Έργων και Υποδομών περιορίζει την έγκριση όσον αφορά το μέγιστο αριθμό των ετών ή στο μέγιστο αριθμό των παραγόμενων ατόμων κλώνων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V**ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΕΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΠΟΥ ΠΡΟΟΡΙΖΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΠΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΩΣ «ΔΟΚΙΜΑΣΜΕΝΟ»**

1. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΔΟΚΙΜΕΣ

α) Γενικά

Το βασικό υλικό πρέπει να ικανοποιεί τις κατάλληλες απαιτήσεις των **Παραρτημάτων III ή IV.**

Οι δοκιμές που διεξάγονται για την έγκριση του βασικού υλικού προετοιμάζονται, σχεδιάζονται, διεξάγονται και τα αποτελέσματά τους ερμηνεύονται σύμφωνα με διεθνώς αναγνωρισμένες διαδικασίες. Για τις συγκριτικές δοκιμές το ελεγχόμενο πολλαπλασιαστικό υλικό πρέπει να συγκρίνεται με ένα ή κατά προτίμηση με πολλά εγκεκριμένα ή προεπιλεγμένα πρότυπα.

β) Γνωρίσματα που πρέπει να εξετάζονται:

i) Οι δοκιμές αποσκοπούν στην αξιολόγηση συγκεκριμένων γνωρισμάτων, τα οποία πρέπει να αναφέρονται για κάθε δοκιμή.

ii) Σημασία πρέπει να δίνεται στην προσαρμοστικότητα, την ανάπτυξη, και τους σημαντικούς βιοτικούς και αβιοτικούς παράγοντες. Επιπλέον, άλλα γνωρίσματα που θεωρούνται σημαντικά για τον επιδιωκόμενο ειδικό σκοπό πρέπει να αξιολογούνται σε σχέση με τις οικολογικές συνθήκες της περιφέρειας στην οποία διεξάγεται η δοκιμή.

γ) Τεκμηρίωση

Τα μητρώα πρέπει να περιγράφουν τις τοπικές συνθήκες των δοκιμών, συμπεριλαμβανομένης της τοποθεσίας, του κλίματος, του εδάφους, της προηγούμενης χρήσης, της εγκατάστασης, της διαχείρισης και των ζημιών που οφείλονται σε

βιοτικούς/αβιοτικούς παράγοντες, και να διατίθενται στη Δ/νση Δασικών Έργων και Υποδομών. Η ηλικία του υλικού και τα αποτελέσματα κατά την αξιολόγηση πρέπει να καταχωρούνται από τη Δ/νση Δασικών Έργων και Υποδομών.

δ) Προετοιμασία των δοκιμών

i) Κάθε δείγμα πολλαπλασιαστικού υλικού φύτεται, φυτεύεται και η διαχείρισή του διεκπεραιώνεται με πανομοιότυπο τρόπο στο βαθμό που το επιτρέπουν οι τύποι του φυτικού υλικού.

ii) Για κάθε δοκιμή εφαρμόζεται έγκυρος στατιστικός σχεδιασμός με επαρκή αριθμό δένδρων προκειμένου να μπορούν να αξιολογούνται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε εξεταζόμενου συστατικού.

ε) Ανάλυση και επικύρωση των αποτελεσμάτων

i) Τα δεδομένα από τις δοκιμές πρέπει να αναλύονται με διεθνώς αναγνωρισμένες στατιστικές μεθόδους όπως και τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται για κάθε εξεταζόμενο γνώρισμα

ii) Η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για τη δοκιμή και τα απορρέοντα λεπτομερή αποτελέσματα τίθενται στη διάθεση όλων των ενδιαφερόμενων.

iii) Πρέπει επίσης να δηλώνεται η προτεινόμενη περιφέρεια πιθανής προσαρμογής στη χώρα όπου διεξάγεται η δοκιμή όπως και τα χαρακτηριστικά που μπορεί να περιορίσουν τη χρησιμότητά της

iv) Εάν κατά τις δοκιμές αποδεικνύεται ότι το πολλαπλασιαστικό υλικό δεν κατέχει τουλάχιστον τα χαρακτηριστικά του βασικού υλικού ή ανθεκτικότητας του βασικού υλικού σε επιβλαβείς οργανισμούς οικονομικής σημασίας τότε αυτό το πολλαπλασιαστικό υλικό πρέπει να αποκλείεται.

2. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΥΣΤΑΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ.

α) Τα συστατικά του ακόλουθου βασικού υλικού μπορούν να αξιολογούνται από γενετική άποψη: αγροί σποροπαραγωγής, γονικά φυτά οικογένειας, κλώνοι και μείγματα κλώνων

β) Τεκμηρίωση

Η ακόλουθη πρόσθετη τεκμηρίωση απαιτείται για την έγκριση του βασικού υλικού:

i) η ταυτότητα, η καταγωγή και η γενεαλογία των αξιολογούμενων συστατικών

ii) ο σχεδιασμός των διασταυρώσεων βάσει του οποίου παράχθηκε το πολλαπλασιαστικό υλικό που χρησιμοποιείται στη δοκιμή αξιολόγησης

γ) Διαδικασίες της δοκιμής

Πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες απαιτήσεις:

i) η γενετική αξία κάθε συστατικού πρέπει να εκτιμάται με δοκιμή αξιολόγησης σε δύο ή περισσότερες θέσεις, από τις οποίες τουλάχιστον η μία πρέπει να είναι αντιπροσωπευτική της προτεινόμενης χρήσης του πολλαπλασιαστικού υλικού

ii) η εκτιμώμενη ανωτερότητα του πολλαπλασιαστικού υλικού που πρόκειται να διατεθεί στην αγορά υπολογίζεται με βάση αυτές τις γενετικές αξίες και τον ειδικό σχεδιασμό των διασταυρώσεων

iii) οι δοκιμές αξιολόγησης και οι γενετικοί υπολογισμοί πρέπει να εγκρίνονται από τον επίσημο φορέα

δ) Ερμηνεία

i) η εκτιμώμενη ανωτερότητα του πολλαπλασιαστικού υλικού υπολογίζεται σε σχέση με ένα πληθυσμό αναφοράς για ένα γνώρισμα ή σειρά γνωρισμάτων

ii) πρέπει να δηλώνεται εάν η εκτιμώμενη γενετική αξία του πολλαπλασιαστικού υλικού είναι κατώτερη από εκείνη του πληθυσμού αναφοράς για οποιοδήποτε σημαντικό γνώρισμα.

3. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΔΟΚΙΜΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

α) Δειγματοληψία του πολλαπλασιαστικού υλικού

i) το δείγμα του πολλαπλασιαστικού υλικού για τη συγκριτική δοκιμή πρέπει να είναι πράγματι αντιπροσωπευτικό του πολλαπλασιαστικού υλικού που προέρχεται από το προς έγκριση βασικό υλικό

ii) το πολλαπλασιαστικό υλικό για τη συγκριτική δοκιμή που έχει παραχθεί με εγγενή πολλαπλασιασμό πρέπει:

να έχει συλλεγεί σε χρονιά καλής άνθησης και καλής παραγωγής καρπών/σπόρων είναι δυνατόν να χρησιμοποιείται η τεχνητή επικονίαση.

να έχει συλλεγεί με μεθόδους που εξασφαλίζουν την αντιπροσωπευτικότητα των δειγμάτων.

β) Πρότυπο υλικό

i) η αποδοτικότητα του πρότυπου υλικού που χρησιμοποιείται για συγκριτικούς σκοπούς στις δοκιμές πρέπει κατά το δυνατό να είναι γνωστό για επαρκώς μακρόχρονη περίοδο στην περιοχή στην οποία πρόκειται να διεξαχθεί η δοκιμή. Το πρότυπο υλικό αντιπροσωπεύει, κατά κανόνα, υλικό που έχει αποδειχθεί χρήσιμο για τη δασοκομία πριν αρχίσει η δοκιμή και σε οικολογικές συνθήκες στις οποίες προτείνεται να πιστοποιηθεί το υλικό. Το πρότυπο υλικό πρέπει να προέρχεται κατά το δυνατό από δασοσυστάδες που επιλέγονται σύμφωνα με τα κριτήρια του παραρτήματος III ή από βασικό υλικό που έχει επίσημα εγκριθεί για την παραγωγή δοκιμασμένου υλικού.

ii) για τις συγκριτικές δοκιμές των τεχνητών υβριδίων, πρέπει κατά το δυνατό να συμπεριλαμβάνονται στο πρότυπο υλικό τα δύο γονικά είδη

iii) εφόσον είναι δυνατό, χρησιμοποιούνται πολλά πρότυπα υλικά. Όταν είναι αναγκαίο και αιτιολογημένο, τα πρότυπα υλικά μπορούν να αντικαθίστανται από το πλέον κατάλληλο του ελεγχόμενου υλικού ή από το μέσο όρο των συστατικών της δοκιμής

iv) τα ίδια πρότυπα υλικά χρησιμοποιούνται σε όλες τις δοκιμές σε όσο το δυνατόν ευρύτερη κλίμακα τοπικών συνθηκών.

γ) Ερμηνεία

i) η στατιστικώς σημαντική ανωτερότητα σε σύγκριση με το πρότυπο υλικό πρέπει να αποδεικνύεται για τουλάχιστον ένα σημαντικό γνώρισμα

ii) πρέπει να αναφέρεται εάν υπάρχουν γνωρίσματα οικονομικής ή περιβαλλοντικής σημασίας που έχουν σημαντικά κατώτερα αποτελέσματα σε σχέση με το πρότυπο υλικό και οι επιπτώσεις τους πρέπει να αντισταθμίζονται από ευνοϊκά γνωρίσματα.

4. ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΕΓΚΡΙΣΗ

Η προκαταρκτική αξιολόγηση των αρχικών δοκιμών αποτελεί τη βάση για την προσωρινή έγκριση. Οι ισχυρισμοί για την ανωτερότητα που βασίζονται σε πρόωρη αξιολόγηση πρέπει να επανεξετάζονται σε μέγιστο δέκα ετών.

5. ΑΡΧΙΚΕΣ ΔΟΚΙΜΕΣ

Οι δοκιμές στο φυτώριο, στο θερμοκήπιο και στο εργαστήριο μπορούν να γίνονται αποδεκτές από την Δ/νση Δασικών Έργων και Υποδομών για τη χορήγηση προσωρινής έγκρισης ή τελικής έγκρισης, εφόσον μπορεί να αποδεικνύεται ότι υπάρχει στενή σχέση

μεταξύ των μετρημένων διακριτικών στοιχείων και των γνωρισμάτων που θα αξιολογηθούν κανονικά σε δοκιμές στο επίπεδο του δάσους.

Άλλα γνωρίσματα που θα ελέγχονται πρέπει να ικανοποιούν τις απαιτήσεις της παραγράφου 3.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΥ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΕΤΑΙ
ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ ΒΑΣΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Τύπος βασικού υλικού	Κατηγορία δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού (Χρώμα της ετικέτας εφόσον χρησιμοποιείται έγχρωμη ετικέτα ή άλλο έγγραφο)			
	Γνωστής πηγής (κίτρινο)	Επιλεγμένο (πράσινο)	Χαρακτηρισμένο (ρόδινο)	Δοκιμασμένο (κυανό)
Πηγή σπόρου	x			
Δασοσυστάδα	x	x		x
Αγρός σπορ/γής			x	x
Γονικά φυτά οικογένειας (ων)			x	x
Κλώνος			x	x
Μίγμα κλώνων			x	x

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII

ΜΕΡΟΣ Α

Απαιτήσεις που πρέπει να πληρούν οι παρτίδες καρπών και σπόρων για τα είδη που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι

1. Οι παρτίδες καρπών και σπόρων των ειδών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι, μπορούν να διατίθενται στην αγορά μόνο εάν η παρτίδα καρπών ή σπόρων εξασφαλίζει ελάχιστο επίπεδο καθαρότητας 99 % για το είδος.
2. Παρά τις διατάξεις της παραγράφου 1, στην περίπτωση συγγενικών ειδών του παραρτήματος Ι, εκτός των τεχνητών υβριδίων, η καθαρότητα της παρτίδας καρπών ή σπόρων πρέπει να αναφέρεται εάν δεν είναι τουλάχιστον 99%.

ΜΕΡΟΣ Β

Απαιτήσεις που πρέπει να πληρούν τα μέρη φυτών των ειδών και των τεχνητών υβριδίων που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι

Τα μέρη φυτών των ειδών και των τεχνητών υβριδίων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι, πρέπει να είναι ικανοποιητικής και εμπορεύσιμης ποιότητας. Η ικανοποιητική και εμπορεύσιμη ποιότητα καθορίζεται με αναφορά στα γενικά χαρακτηριστικά, την υγιεινή κατάσταση και το κατάλληλο μέγεθος. Για το *Populus* spp. είναι δυνατόν να αναφέρεται ότι πληρούνται πρόσθετες απαιτήσεις που προβλέπονται στο Μέρος Γ.

ΜΕΡΟΣ Γ

Απαιτήσεις όσον αφορά τα εξωτερικά ποιοτικά πρότυπα για το *Populus* spp. που πολλαπλασιάζεται με μοσχεύματα βλαστού ή παραφυάδες

1. Μοσχεύματα βλαστού

α) Τα μοσχεύματα βλαστού δεν θεωρούνται ικανοποιητικής και εμπορεύσιμης ποιότητας όταν:

- i) το ξύλο τους είναι πλέον των δύο ετών
  - ii) έχουν λιγότερους από δύο καλώς αναπτυγμένους οφθαλμούς
  - iii) είναι προσβεβλημένα από νεκρώσεις ή παρουσιάζουν βλάβες που προκαλούνται από επιβλαβείς οργανισμούς
  - iv) εμφανίζουν σημάδια αποξήρανσης, υπερθέρμανσης, σήψης ή μαρασμού,
- β) Ελάχιστες διατάξεις για τα μοσχεύματα βλαστού.

ελάχιστο μήκος: 20 cm,

ελάχιστη διάμετρος στο λεπτό άκρο:

κατηγορία EE 1: 8 mm κατηγορία EE 2: 10 mm.

2. Παραφυάδες

α) Οι παραφυάδες δεν θεωρούνται ικανοποιητικής και εμπορεύσιμης ποιότητας όταν:

το ξύλο τους είναι πλέον των τριών ετών,

έχουν λιγότερους από πέντε καλώς αναπτυγμένους οφθαλμούς,

είναι προσβεβλημένα από νεκρώσεις ή παρουσιάζουν βλάβες που προκαλούνται από επιβλαβείς οργανισμούς,

παρουσιάζουν σημάδια αποξήρανσης, υπερθέρμανσης, σήψης ή μαρασμού,

παρουσιάζουν τραύματα αλλά από εκείνα που οφείλονται στο κλάδεμα,

έχουν πολλούς βλαστούς,

παρουσιάζουν υπερβολική κύρτωση του βλαστού.

β) Κατηγορίες μεγέθους για τις παραφυάδες

Κατηγορία	Ελάχιστη διάμετρος (mm) στη μέση της παραφυάδας	Ελάχιστο ύψος (m)
Μη μεσογειακές περιφέρειες		
N1	6	1.5
N2	15	3.00
Μεσογειακές περιφέρειες		
S1	25	3.00
S2	30	4.00

ΜΕΡΟΣ Δ

Απαιτήσεις που πρέπει να πληρούνται από το μητρικό υλικό των ειδών και των τεχνητών υβριδίων του παραρτήματος Ι.

Το μητρικό υλικό πρέπει να είναι ικανοποιητικής εμπορεύσιμης ποιότητας. Η ικανοποιητική εμπορεύσιμη ποιότητα καθορίζεται βάσει των γενικών χαρακτηριστικών, της υγείας, της ζωτικότητας και της φυσιολογικής ποιότητας.

ΜΕΡΟΣ Ε

Απαιτήσεις τις οποίες πρέπει να πληροί το μητρικό υλικό που προορίζεται για εμπορία προς τον τελικό χρήστη σε περιοχές με μεσογειακό κλίμα

1. Το μητρικό υλικό δεν θεωρείται ότι είναι ικανοποιητικής εμπορεύσιμης ποιότητας εάν παρουσιάζει κάποιο από τα εξής ελαττώματα:

- α) τραύματα εκτός από τις τομές κλαδέματος ή τα τραύματα που οφείλονται στον τραυματισμό κατά την ανύψωση,
- β) έλλειψη οφθαλμών με δυνατότητα να σχηματίσουν κυριαρχούντα βλαστό,
- γ) πολλαπλούς μίσχους.
- δ) παραμορφωμένο ριζικό σύστημα,
- ε) σημεία ξήρανσης, υπερθέρμανσης, μούχλας, αποσύνθεσης ή άλλων επικίνδυνων οργανισμών,
- στ) τα φυτά δεν είναι καλώς ισορροπημένα,

2. Μέγεθος φυτών

Είδος	Ανώτατη ηλικία (έτη)	Ελάχιστο ύψος (cm)	Ανώτατο ύψος (cm)	Ελάχιστη διάμετρος λαιμού (mm)
Pinus halepensis	1	8	25	2
	2	12	40	3
Pinus leucodermis	1	8	25	2
	2	10	35	3
Pinus nigra	1	8	15	2
	2	10	20	3
Pinus pinaster	1	7	30	2
	2	15	45	3
Pinus pinea	1	10	30	3
	2	15	40	4
Quercus ilex	1	8	30	2
	2	15	50	3
Quercus suber	1	13	60	3

3. Μέγεθος εμπορευματοκιβωτίου, εφόσον χρησιμοποιείται

Είδος	Ελάχιστος όγκος του εμπορευματοκιβωτίου (cm ³)
Pinus pinaster	120
Άλλα είδη	200

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII

ΜΕΡΟΣ Α

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΠΗΓΕΣ ΣΠΟΡΟΥ ΚΑΙ ΔΑΣΟΣΥΣΤΑΔΕΣ

(Το πιστοποιητικό πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις ακόλουθες πληροφορίες και να έχει την ίδια μορφή)

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 1989/105/ΕΚ

ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ:	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΑΡΙΘ. ΕΕ-(ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ)(ΑΡΙΘ)
----------------------	--

Πιστοποιείται ότι το δασικό πολλαπλασιαστικό υλικό που περιγράφεται κατωτέρω έχει παραχθεί:

σύμφωνα με την οδηγία της ΕΕ ☐

ισχύουν μεταβατικές ρυθμίσεις ☐

1. Βοτανική ονομασία: .....

2. Φύση του πολλαπλασιαστικού υλικού:

Μονόδα σπόρου ☐

Μέρη φυτών ☐

Μητρικό υλικό ☐

4. Τύπος βασικού υλικού:

Πηγή σπόρου ☐

Δασοσυστάδα ☐

3. Κατηγορία πολλαπλασιαστικού υλικού:

Γνωστής πηγής ☐

Επιλεγμένο ☐

Δοκιμασμένο ☐

5. Σκοπός: .....

6. Αριθμός μητρώου ή καταχωρημένη ταυτότητα του βασικού υλικού στο εθνικό μητρώο: .....

/ Μήμα: .....

7. Αυτόχθον ☐   Μη αυτόχθον ☐   Άγνωστο ☐

Ιθαγενές ☐   Μη ιθαγενές ☐

8. Καταγωγή του βασικού υλικού (για το μη αυτόχθον/μη ιθαγενές υλικό, επόσον είναι γνωστή): .....

9. Χώρα και περιφέρεια προέλευσης του βασικού υλικού: .....

Προέλευση (σύντομος τίτλος, ανάλογα με την περίπτωση): .....

10. Υψόμετρο ή πεδίο τιμών υψόμετρου της τοποθεσίας του βασικού υλικού: .....

11. Έτος ωρίμανσης των σπόρων: .....

12. Ποσότητα πολλαπλασιαστικού υλικού: .....

13. Το υλικό που καλύπτεται από το παρόν πιστοποιητικό είναι αποτέλεσμα υποδιαίρεσης μεγαλύτερης παρτίδας που καλύπτεται από προηγούμενο πιστοποιητικό ΕΕ; Ναι ☐ Όχι ☐

Αριθμός προηγούμενου πιστοποιητικού ..... Ποσότητα της αρχικής παρτίδας .....

14. Χρόνος παραμονής στο φυτώριο: .....

15. Έχει πραγματοποιηθεί μεταγενέστερος αγενής πολλαπλασιασμός του υλικού που προέρχεται από σπόρο; Ναι ☐ Όχι ☐

Μέθοδος πολλαπλασιασμού ..... Αριθμός των κύκλων πολλαπλασιασμού .....

16. Άλλες σχετικές πληροφορίες: .....

17. Όνομα και διεύθυνση του προμηθευτή

Όνομα και διεύθυνση του επίσημου φορέα:

Σφραγίδα του επίσημου φορέα:

Ημερομηνία:

Όνομα του υπευθύνου:

Υπογραφή:

ΜΕΡΟΣ Β
ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΛΙΓΟΥΣ ΣΠΟΡΟ-
ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ Ή ΓΟΝΙΚΑ ΦΥΤΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ
 (Το πιστοποιητικό πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις ακόλουθες πληροφορίες και να έχει την ίδια μορφή)
 ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 1989/105/ΕΚ

ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ:	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΑΡΙΘ. ΕΕ/ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ(ΑΡΙΘ) .....
----------------------------	--

Πιστοποιείται ότι το δασικό πολλαπλασιαστικό υλικό που παραγράφεται κατωτέρω έχει παραχθεί:

σύμφωνα με την οδηγία της ΕΕ ☐
 ισχύουν μεταβατικές ρυθμίσεις ☐

1. α) Θεσπική ονομασία: .....

β) Ονομασία βασικού υλικού (όπως αναφέρεται στον κατάλογο): .....

2. Φύση του πολλαπλασιαστικού υλικού:

Μονάδα σπόρου ☐
 Μέρη φυτών ☐
 Μητρικό υλικό ☐

4. Τύπος βασικού υλικού:

Αγρός απορροπαγωγής ☐
 Γονικά φυτά οικογένειας ☐

3. Κατηγορία πολλαπλασιαστικού υλικού:

Επιλεγμένο ☐
 Δοκιμασμένο ☐

5. Σκοπός: .....

6. Αριθμός μητρώου ή καταχωρημένη ταυτότητα του βασικού υλικού στο εθνικό μητρώο: .....

7. (ανάλογα με την περίπτωση) Αυτόχθον ☐ Μη αυτόχθον ☐ Άγνωστο ☐
 Ιθαγενής ☐ Μη ιθαγενής ☐

8. Καταγωγή του βασικού υλικού (για τα μη αυτόχθον/μη ιθαγενής υλικά, εφόσον είναι γνωστή): .....

9. Χώρα και περιφέρεια προέλευσης του βασικού υλικού: .....

Προέλευση (σύνημος τίτλος): .....

10. Ο σπόρος προέρχεται από:

ελεύθερη επικονίαση ☐
 πρόσθετη επικονίαση ☐
 ελεγχόμενη επικονίαση ☐

11. Έτος ωρίμανσης των σπόρων: .....

12. Ποσότητα πολλαπλασιαστικού υλικού: .....

13. Το υλικό που καλύπτεται από το παρόν πιστοποιητικό είναι αποτέλεσμα υποδιάρθρωσης μεγαλύτερης παρτίδας που καλύπτεται από προηγούμενο πιστοποιητικό ΕΕ: Ναι ☐ Όχι ☐

Αριθμός προηγούμενου πιστοποιητικού: ..... Ποσότητα της αρχικής παρτίδας: .....

15. Αριθμός αντιπροσωπευτικών συστατικών:

Οικογένειας .....
 Κλώνι: .....

14. Χρόνος παραμονής στο φυτώριο: .....

16. Υψόμετρο ή πεδίο τιμών υψομέτρου της τοποθεσίας του βασικού υλικού: .....

17. Έχει πραγματοποιηθεί γενετική τροποποίηση κατά την παραγωγή του βασικού υλικού: Ναι ☐ Όχι ☐

18. Για το πολλαπλασιαστικό υλικό που προέρχεται από γονικά φυτά οικογένειας:

Σχισμός των διασπαιρώσεων ..... Ποσοστά σύνδεση των συστατικών που απαρτίζουν την οικογένεια: .....

19. Έχει πραγματοποιηθεί μεταγενέστερος αγενής πολλαπλασιασμός του υλικού που προέρχεται από σπόρο: Ναι ☐ Όχι ☐

Μέθοδος πολλαπλασιασμού: ..... Αριθμός των κύκλων του πολλαπλασιασμού: .....

20. Άλλες σχετικές πληροφορίες: .....

21. Όνομα και διεύθυνση του προμηθευτή: .....

Όνομα και διεύθυνση του επίσημου φορέα:

Σφραγίδα του επίσημου φορέα:

Ημερομηνία: .....

Όνομα του υπευθύνου:

Υπογραφή: .....

ΜΕΡΟΣ Γ
ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΛΥΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΚΛΩΝΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΙΓΜΑΤΑ ΚΛΩΝΩΝ

(Το πιστοποιητικό πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις ακόλουθες πληροφορίες και να έχει την ίδια μορφή)

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 1999/105/ΕΚ

ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ:	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΑΡΙΘ. ΕΕ:(ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ)/(ΑΡΙΘ)
----------------------	---

Πιστοποιείται ότι το βασικό πολλαπλασιαστικό υλικό που περιγράφεται κατωτέρω έχει παραχθεί:

σύμφωνα με την οδηγία της ΕΕ ☐
ισχύουν μεταβατικές ρυθμίσεις ☐

1. α) Βοτανική ονομασία: .....
β) Ονομασία του κλώνου ή του μείγματος κλώνων: .....

2. Φύση του πολλαπλασιαστικού υλικού:

Μέρη φυτών ☐
Μητρικό υλικό ☐

4. Τύπος βασικού υλικού:

Κλώνοι ☐
Μείγμα κλώνων ☐

3. Κατηγορία πολλαπλασιαστικού υλικού:

Επιλεγμένο ☐
Δοκιμασμένο ☐

5. Σκοπός: .....

6. Αριθμός μητρώου ή καταχωρημένη ταυτότητα του βασικού υλικού στο εθνικό μητρώο: .....

7. (Ανάλογα με την περίπτωση)

Αυτόχθον ☐	Μη αυτόχθον ☐	Άγνωστο ☐
Ιθαγενές ☐	Μη ιθαγενές ☐	

8. Καταγωγή του βασικού υλικού (για το μη αυτόχθον/μη ιθαγενές υλικό, εφόσον είναι γνωστή): .....

9. Χώρα και περιφέρεια προέλευσης του βασικού υλικού: .....

Προέλευση (σύνομοι τίτλοι): .....

10. Έχει πραγματοποιηθεί γενετική τροποποίηση κατά την παραγωγή του βασικού υλικού: Ναι ☐   Όχι ☐

11. α) Μέθοδος πολλαπλασιασμού: .....
β) Αριθμός πολλαπλασιαστικών κυκλών: .....

12. Ποσότητα πολλαπλασιαστικού υλικού: .....

13. Το υλικό που καλύπτεται από το παρόν πιστοποιητικό είναι αποτέλεσμα υποδιαίρεσης μεγαλύτερης παρτίδας που καλύπτεται από προηγούμενο πιστοποιητικό ΕΕ: Ναι ☐   Όχι ☐

Αριθμός προηγούμενου πιστοποιητικού ..... Ποσότητα της αρχικής παρτίδας: .....

14. Χρόνος παραμονής στο φυτώριο: .....

15. Για τα μείγματα κλώνων:

Αριθμός κλώνων του μείγματος: ..... Ποσοστά σύνθεσης των συστατικών που απαρτίζουν τον κλώνο: .....

16. Άλλες πληροφορίες: .....

17. Όνομα και διεύθυνση του προμηθευτή

Όνομα και διεύθυνση του επίσημου φορέα:

Σφραγίδα του επίσημου φορέα:

Ημερομηνία:

Όνομα του υπευθύνου:

Υπογραφή:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ

Μικρές ποσότητες σπόρων κατά είδος

Κωνοφόραποσότητες

AbiesalbaMill1200g

AbiescephalonicaLoud1800g

Abies grandis Lindl 500g
Abies pinsapo Boiss 1600g
Cedrus atlantica Carr. 2000g
Cedrus libani A. Richard 2000g
Larix decidua Mill 170g
Larix x eurolepis Henry 160g
Larix kaempferi Carr 100g
Larix sibirica Ledeb 100g
Picea abies Karst. 200g
Picea _sitchensis Carr. 60g
Pinus brutia Ten. 500g
Pinus canariensis C. Smith 300g
Pinus cembra Linne 7000g
Pinus contorta Loud. 90g
Pinus halepensis Mill. 500g
Pinus leucodermis Antoine 600g
Pinus nigra Arnold 500g

Κωνοφόρα ποσότητες
Pinus pinaster Ait. 1200g
Pinus pinea L. 10000g
Pinus radiata D. Don 800g
Pinus sylvestris L. 200g
Pseudotsuga menziesii Franco 300g

Πλατύφυλλα ποσότητες
Acer platanoides L. 3500g
Acer pseudoplatanus L. 3000g
Alnus glutinosa Gaertn. 40g
Alnus incana Moench. 20g
Betula pendula Roth 50g
Betula pubescens Ehrh. 50g
Carpinus betulus L. 2500g
Castanea sativa Mill. 45.000g
Fagus sylvatica L. 6000g
Fraxinus angustifolia Vahl. 2000g
Fraxinus excelsior L. 2000g
Prunus avium L. 4500g
Quercus spp. 40.000g
Robinia pseudoacacia L. 500g
Tilia cordata Mill. 900g
Tilia platyphyllos Scop. 2500g

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄
ΔΑΣΙΚΑ ΦΥΤΩΡΙΑ

Άρθρο .....

Ίδρυση Δασικών φυτωρίων

[Άρθρο 51 ν.δ. 86 της 10/18.01.1969 «Δασικός Κώδιξ», άρθρο 52 παρ. 20 εδ. 1 ν. 4280/2014]

1. Επιτρέπεται η ίδρυση δασικών φυτωρίων για παραγωγή και διάθεση των αποθεμάτων, αντί τιμήματος, δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού για δασοπονικούς σκοπούς από τις Δασικές Αρχές, καθώς και η ίδρυση δασικών φυτωρίων για παραγωγή και εμπορία δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού για δασοπονικούς και μη σκοπούς από φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου κατόπιν άδειας της Διεύθυνσης Δασικών Έργων και Υποδομών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας .
2. Για τους σκοπούς της παρούσας διάταξης, ως δασικό πολλαπλασιαστικό υλικό νοούνται όλα τα δασικά είδη και τα υβρίδια αυτών.
3. Οι παραβάτες των διατάξεων του παρόντος άρθρου τιμωρούνται με τις ποινές που προβλέπονται στο άρθρο 458 του Ποινικού Κώδικα.
4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζονται οι λεπτομέρειες σχετικά με την έκδοση των άδειων ίδρυσης, λειτουργίας, διάθεσης και εμπορίας των δασικών φυτωρίων, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, την εποπτεία, τον έλεγχο και την παρακολούθηση της λειτουργίας των φυτωρίων, την έκδοση παραβόλου υπέρ του Πράσινου Ταμείου για την έκδοση της άδειας ίδρυσης αυτών, την εγγραφή σε ειδικό Μητρώο, την εισαγωγή από, εξαγωγή ή επανεξαγωγή σε Τρίτες χώρες, τον έλεγχο και την πιστοποίηση του δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού, το φυτοϋγειονομικό έλεγχο, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.
5. Φυτώρια που λειτουργούν νόμιμα πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4280/2014 συνεχίζουν τη λειτουργία τους για μία διετία από την έκδοση της υπουργικής απόφασης που προβλέπεται στην παρ. 4 ~~του άρθρου 51 του ν.δ. 86/1969, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 1 του άρθρου 45,~~ εντός της οποίας οφείλουν να λάβουν την προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 του ως άνω ~~άρθρου 51 του ν.δ. 86/1969,~~ άδεια.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΔΑΣΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΔΑΣΟΠΟΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

Άρθρο .....

Δασοπονικές μελέτες

[Άρθρο 63 του Ν.Δ. 86/1969]

1. Η διαχείριση δημοσίων ή μη δασών η οποία οργανώνει τη δασοπονία για την πληρέστερη επίτευξη των σκοπών της, και ιδιαίτερα για την εξασφάλιση της διατήρησης και συντήρησης των δασών και την εγγύηση διηνεκούς απόληψης καρπώσεων, ενεργείται βάσει:

- α) Δασοπονικών ή δασικών διαχειριστικών σχεδίων μόνιμων ή προσωρινών.
- β) Δασοπονικών ή δασικών διαχειριστικών εκθέσεων.
- γ) Πινάκων υλοτομίας και
- δ) Δασικών αστυνομικών διατάξεων.

Δικαιώματα κάρπωσης που ασκούνται με βάση εγκεκριμένες διαχειριστικές μελέτες ή πίνακες υλοτομίας από κτηνοτρόφους στις δασικού χαρακτήρα εκτάσεις που διατέθηκαν σε αυτούς για την αποκατάστασή τους με τις διατάξεις της αγροτικής νομοθεσίας διατηρούνται μέχρι τη λήξη ισχύος των διαχειριστικών μελετών ή των πινάκων υλοτομίας και μόνο.

2. Με διάταγμα καθορίζονται οι λεπτομέρειες του παρόντος άρθρου όπως και τα της διαχείρισης των δασών εν γένει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΔΑΣΟΠΟΝΙΚΑ - ΔΑΣΙΚΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Άρθρο .....

Δασοπονικά σχέδια και εκθέσεις

[Άρθρο 64 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Αναπροσαρμογή των διοικητικών δομών. Η έννοια της περιφέρειας κρίνεται ορθό να αντικατασταθεί από αυτή της αποκεντρωμένης διοίκησης. Σύμφωνα και με την Υ.Α. 5468/2527/08-03-2011 (ΦΕΚ Β΄ 362) η έγκριση, αναθεώρηση ή τροποποίηση των προσωρινών ή μόνιμων δασοπονικών σχεδίων, εκθέσεων και πινάκων υλοτομίας δημοσίων δασών για ποσότητες μεγαλύτερες των 300 κ.μ. (άρθρο 64 ν.δ. 86/69 κλπ), αποτελεί αρμοδιότητα του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

1. Τα δασοπονικά σχέδια και οι εκθέσεις εγκρίνονται, αναθεωρούνται ή τροποποιούνται από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από σύμφωνη γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών και ισχύουν, τα μόνιμα δασοπονικά σχέδια για περίοδο δέκα (10) ετών και τα προσωρινά δασοπονικά σχέδια και εκθέσεις για περίοδο πέντε (5) έως δέκα (10) ετών.
2. Τα μόνιμα δασοπονικά σχέδια δύνανται να αναθεωρηθούν ή τροποποιηθούν εντός του χρόνου ισχύος τους, μόνο αν έλαβαν χώρα εξαιρετικά και απρόβλεπτα γεγονότα (θεομηνία, πυρκαγιά και αποξήρανση, μερική ή ολική) τα οποία επιβεβαιώνονται με σχετική έκθεση του αρμοδίου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας
3. Τα προσωρινά δασοπονικά σχέδια και οι εκθέσεις δύνανται:
  - α) Να τροποποιηθούν κατά τον χρόνο ισχύος τους, όταν από την πρόοδο της εφαρμογής τους αποδειχθεί έμπρακτα και βεβαιωθεί με σχετική έκθεση του αρμοδίου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας ότι δεν δύναται να εφαρμοστούν χωρίς σοβαρή βλάβη του δάσους καθώς και αν πιστοποιηθεί προφανής παραδρομή κατά την έγκρισή τους και
  - β) Να αναθεωρηθούν με σύνταξη οριστικών δασοπονικών σχεδίων και για άλλους αποχρώντες λόγους, που καθορίζονται με σχετικό διάταγμα μετά την παρέλευση πενταετίας από την εφαρμογή τους.

Άρθρο .....

Διαχειριστικά Σχέδια

[Άρθρο 3, 4 & 5 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο 1 : Συνένωση του άρθρου 3 του Π.Δ. 19/1928 με τα άρθρα 4 και 5 του ιδίου ΠΔ, προκειμένου να υπάρχει μια ενιαία ρύθμιση ως προς τη σύνταξη και την έκδοση των διαχειριστικών σχεδίων. Για το λόγο αυτό, οι διατάξεις αναριθμούνται.

Η διεύθυνση των δασών αντικαθίσταται υπό τη σημερινή δομή του υπουργείου σύμφωνα και με το Π.Δ. 100/2014.

Σχόλιο 2: Προτείνεται η έκδοση Υπουργικής Απόφασης, που θα περιλαμβάνει επικαιροποιημένες προδιαγραφές εκπόνησης διαχειριστικών σχεδίων με βάση τους Κανόνες της σύγχρονης Δασολογικής Επιστήμης, εναρμονισμένα με τις ανάλογες απαιτήσεις των Οδηγιών της ΕΕ. Για το λόγο αυτό προστίθεται εδάφιο στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου σύμφωνα και με το σχετικό σχόλιο που έγινε στο πλαίσιο της διαβούλευσης των Προτάσεων βελτίωσης.

1. Η συνολική ρύθμιση της διαχείρισης των δασών, δημόσιων ή ιδιωτικών, ενεργείται με διαχειριστικά σχέδια, τακτικά ή προσωρινά.

Τακτικά διαχειριστικά σχέδια συντάσσονται για δάση των οποίων έχει διενεργηθεί η οριοθέτηση και τακτική καταμέτρηση.

Προσωρινά διαχειριστικά σχέδια συντάσσονται για δάση μη οριοθετημένα, αλλά για τα οποία υπάρχουν χάρτες επαρκούς ακρίβειας, με κλίμακα τουλάχιστον 1:20.000, που δύνανται να χρησιμοποιηθούν ως βάσεις διάκρισης των συστάδων.

2. Μέχρι τη σύνταξη τακτικών ή προσωρινών διαχειριστικών σχεδίων η διαχείριση των δασών ενεργείται βάσει σύντομων μελετών ή εκθέσεων διαχείρισης που στηρίζονται σε γενικούς χάρτες μικρής κλίμακας ή αυτοσχέδιων που συντάσσονται με πρόχειρες τοπογραφικές μεθόδους ή και με οπτική εκτίμηση και με κατά προσέγγιση εκτίμηση της ξυλώδους μάζας των συστάδων και της προσάυξής τους.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζεται το πλαίσιο προδιαγραφών εκπόνησης διαχειριστικών σχεδίων σύμφωνα με τις αρχές που διέπουν τη σύγχρονη Δασολογική Επιστήμη και το κανονιστικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Σύντομες μελέτες ή διαχειριστικές εκθέσεις συντάσσονται και για την οριστική διαχείριση των δασών στις εξής περιπτώσεις:

α) Για μεμονωμένα δάση έκτασης μικρότερης των 1.000 στρεμμάτων, τα οποία δεν δύνανται λόγω της θέσης αυτής να αποτελέσουν τμήμα ευρύτερου δασικού συμπλέγματος.

β) Για δάση τα οποία, λόγω της θέσης και της ποιότητας ή του προστατευτικού χαρακτήρα τους, αποδίδουν ασημαντα εισοδήματα που δεν δικαιολογούν την καταβολή της απαιτούμενης δαπάνης για τη σύνταξη τακτικού διαχειριστικού σχεδίου, και

γ) Για δασώδεις εκτάσεις, των οποίων την κυριότερη κάρπωση αποτελεί η βοσκή.

4. Η σύνταξη τακτικών ή πρόχειρων διαχειριστικών σχεδίων ή μελετών διαχείρισης, που αναφέρονται σε ολόκληρα Δασαρχεία, υπάγεται στην αρμοδιότητα του τεχνικού τμήματος της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης, Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος και ενεργείται από το τεχνικό προσωπικό του Τμήματος αυτού, το οποίο οργανώνεται σε συνεργείο και ενισχύεται σε περίπτωση ανάγκης και με δασολόγους που ανήκουν στην τοπική δασική υπηρεσία με απόσπαση, με τη σύμπραξη και του αρμόδιου δασάρχη.

5. Την ανωτέρω εποπτεία των συνεργείων που ασχολούνται με τη σύνταξη διαχειριστικών μελετών ασκεί ο Τμηματάρχης του τεχνικού τμήματος της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης, Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος.

6. Για τη σύνταξη εκθέσεων πρόχειρης διαχείρισης μεμονωμένων δασών αρμόδιος είναι ο δασολόγος δασάρχης της περιφέρειας, στην οποία υπάγεται το δάσος ή άλλος δασάρχης ο οποίος ορίζεται με διαταγή του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

7. Οι λεπτομέρειες της εκτέλεσης των διαχειριστικών σχεδίων και οι εφαρμοστέες για τη σύνταξή τους μέθοδοι καθώς και τα μέρη, από τα οποία αποτελούνται τα διαχειριστικά σχέδια και οι εκθέσεις διαχείρισης, καθορίζονται με οδηγίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας που εκδίδονται βάσει γνωμοδότησης του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών.

Μέχρι την έκδοση των οδηγιών αυτών ισχύουν οδηγίες που έχουν εκδοθεί μέχρι τη σύνταξη του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο .....

Πρόγραμμα διαχειριστικής εργασίας

[Άρθρο 6 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Προκειμένου να τεθεί δημόσιο δάσος ή δασικό σύμπλεγμα ή και ολόκληρη η περιφέρεια Δασαρχείου σε τεχνική διαχείριση, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου δασών, καταρτίζει πρόγραμμα της διαχειριστικής εργασίας που πρόκειται να εκτελεστεί, το οποίο καθορίζει αν πρέπει συνταχθεί τακτικό ή προσωρινό διαχειριστικό σχέδιο ή απλώς προσωρινή μελέτη διαχείρισης καθώς και τις λεπτομέρειες της εργασίας που πρόκειται να εκτελεστεί.

Άρθρο ...

Εκθέσεις προσωρινής διαχείρισης μεμονωμένων δασών

[Άρθρο 8 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο: Αναπροσαρμογή των διοικητικών δομών. Ο επιθεωρητής των δασών αντικαθίσταται ως Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του Π.Δ. 142/2010.

Οι εκθέσεις προσωρινής διαχείρισης μεμονωμένων δασών που συντάσσονται από τους Δασάρχες υποβάλλονται από αυτούς εις τριπλούν στον αρμόδιο Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο οποίος κατόπιν ελέγχου τις υποβάλλει στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μαζί με τις παρατηρήσεις του γι' αυτές προς έγκριση.

Ένα αντίγραφο της διαχειριστικής έκθεσης, αρμόδια εγκεκριμένης ή τροποποιημένης, στέλνεται στον αρμόδιο Δασάρχη.

Οι διαχειριστικές εκθέσεις για ιδιωτικά δάση συντάσσονται κατά ιδιοκτησία ή συνιδιοκτησία ή, προκειμένου για δάση κατατμημένα σε μικρές ιδιοκτησίες, για το σύνολο του δάσους.

Εκθέσεις που συντάσσονται από ιδιώτες δασολόγους για ιδιωτικά δάση υποβάλλονται εις τριπλούν στον αρμόδιο Δασάρχη ο οποίος, μετά από επιτόπια επαλήθευση της έκθεσης, την υποβάλλει για έγκριση, μαζί με σχετική έκθεσή του, προς το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο .....**Περίοδος ισχύος διαχειριστικών σχεδίων**

[Άρθρο 9 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Η περίοδος ισχύος των διαχειριστικών σχεδίων είναι δεκαετής.

Μελέτες προσωρινής διαχείρισης δασών ολόκληρων Δασαρχείων ή δασικών συμπλεγμάτων, οι οποίες καταρτίζονται από ειδικά συνεργεία, ισχύουν επίσης για μία δεκαετία.

Εκθέσεις διαχείρισης μεμονωμένων δασών, δημόσιων ή ιδιωτικών, δύνανται να ισχύουν από μία πενταετία μέχρι δεκαετία.

Άρθρο ...**Τακτικό βιβλίο διαχείρισης**

[Άρθρο 10 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Με την έναρξη εφαρμογής κάθε διαχειριστικού σχεδίου δάσους ή μελέτης προσωρινής διαχείρισης των δασών ολόκληρου Δασαρχείου ή δασικού συμπλέγματος, τηρείται στο γραφείο του Δασαρχείου τακτικό βιβλίο διαχείρισης των δασών που τίθενται υπό τεχνική διαχείριση, στο οποίο φαίνονται όλες οι αποληφθείσες καρπώσεις κατ’ έτος σε καθένα από τα δασικά τμήματα και τις συστάδες που έχουν περιληφθεί στο διαχειριστικό σχέδιο, τυχόν καλλιέργειες, οι δαπάνες και πρόσδοδοι ως έχουν και σε σχέση με τις προϋπολογισθείσες. Επίσης τηρείται βιβλίο χρονικών, στο οποίο σημειώνονται όλα όσα λαμβάνουν χώρα.

Άρθρο .....**Αναθεώρηση διαχειριστικών σχεδίων και μελετών**

[Άρθρο 12 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο: Αναπροσαρμογή των διοικητικών δομών. Η διεύθυνση των δασών στην πρώτη παράγραφο αντικαθίσταται υπό τη σημερινή δομή του υπουργείου σύμφωνα και με το Π.Δ. 100/2014.

1. Η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης, Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος έχει την υποχρέωση να επαγρυπνεί, ώστε πριν τη λήξη της περιόδου εφαρμογής των διαχειριστικών σχεδίων και μελετών εν γένει να γίνεται αναθεώρησή τους και να καταρτίζεται νέα διαχειριστική μελέτη για την επόμενη διαχειριστική περίοδο.

2. Αν για οποιονδήποτε λόγο και μετά τη λήξη της ισχύος των διαχειριστικών σχεδίων και μελετών δεν έγινε αναθεώρησή τους, οι ετήσιες καρπώσεις των δασών, στα οποία αναφέρονται, ρυθμίζονται για περίοδο η οποία δεν δύναται να υπερβεί τη διετία, από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σύμφωνα με τα στοιχεία των μελετών αυτών, το οποίο δικαιούται μετά από γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών να διατάξει συντηρητικότερη εκμετάλλευση του δάσους.

Άρθρο ...**Προγράμματα εκμετάλλευσης**

[Άρθρο 15 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

1. Για τη συντηρητική και ορθολογική διαχείριση των δασών εν γένει, δημόσιων ή ιδιωτικών, για τα οποία δεν έχουν συνταχθεί σχέδια ή εκθέσεις διαχείρισης, ο Προϊστάμενος κάθε Δασαρχείου οφείλει να συντάξει πρόγραμμα εκμετάλλευσής του για μία τουλάχιστον πενταετία, που να αναφέρεται σε κάθε τέτοιο δάσος του Δασαρχείου του και των υπαγόμενων σε αυτό Δασονομείων και που να παρουσιάζει ξεχωριστά κάθε δάσος, την κατά την εκτίμησή του έκτασή τους, το ξυλώδες κεφάλαιό τους, τα είδη των δέντρων από τα οποία αποτελούνται καθώς και τα δασικά προϊόντα τα οποία μπορούν να απολειφθούν από καθένα από αυτά.
2. Το πρόγραμμα αυτό συντάσσεται ξεχωριστά για δημόσια ή υπό τη διαχείριση του Δημοσίου δάση και ξεχωριστά για τα ιδιωτικά ή υπό τη διαχείριση ιδιωτών ή νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου δάση και, αφού συμπεριλάβει κατ' αύξοντα αριθμό καθένα από αυτά, υποβάλλεται με αιτιολογημένη έκθεση γι' αυτά στην οποία αναγράφεται ξεχωριστά η κατάσταση κάθε δάσους και κατά τον αύξοντα αριθμό τον οποίο φέρει στο πρόγραμμα εκμετάλλευσης, στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας από τον αρμόδιο Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών, ο οποίος διατυπώνει τις παρατηρήσεις του γι' αυτό και, αφού εγκριθεί ή τροποποιηθεί μετά από γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου δασών, τίθεται σε εφαρμογή.
3. Κατά τη διάρκεια της ισχύος του, το πρόγραμμα εκμετάλλευσης δύναται να τροποποιηθεί μόνο για τη σύνταξη μόνιμου ή προσωρινού διαχειριστικού σχεδίου ή έκθεσης διαχείρισης.

Άρθρο .....**Απόληψη λήμματος**

[Άρθρο 20 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σε δάση των οποίων η εκμετάλλευση είναι αειφόρος, δεν δύναται να αποληφθεί κατ' έτος περισσότερο από ένα προϊόν, ενώ σε εκείνα των οποίων η εκμετάλλευση είναι περιοδική, για κάθε περίοδο περισσότερο προϊόν από εκείνο που καθορίζεται στο σχετικό διαχειριστικό πρόγραμμα εκμετάλλευσης δασών του Δασαρχείου.

Σε όσες περιπτώσεις η ισχύς του πίνακα υλοτομίας έχει καθοριστεί για περίοδο μεγαλύτερη του έτους, σε κάθε έτος δεν μπορεί να γίνει απόληψη ποσού μεγαλύτερου από εκείνο που αναλογεί στο έτος αυτό.

Μόνο σε περίπτωση που με τις καρπώσεις που συντελέστηκαν σε κάθε ένα από τα έτη της περιόδου αυτής δεν καλύφθηκε το ετήσιο λήμμα, ο Δασάρχης με αίτηση του ιδιοκτήτη ή του νόμιμου δικαιοδόχου του μπορεί να εκδώσει άδειες για την υπόλοιπη ποσότητα λήμματος κατά το επόμενο έτος της περιόδου ισχύος του πίνακα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΠΙΝΑΚΕΣ ΥΛΟΤΟΜΙΑΣ

Άρθρο .....

Πίνακες υλοτομίας

[Άρθρο 17 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928, Άρθρο 65 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο : Συγχώνευση των άρθρων καθώς φέρουν το ίδιο περιεχόμενο

1. Οι πίνακες υλοτομίας καταρτίζονται και εγκρίνονται για περίοδο ενός (1) μέχρι πέντε (5) ετών, εφ’ όσον καταρτίζονται σύμφωνα με δασοπονικό σχέδιο ή έκθεση, διαφορετικά ισχύουν για περίοδο ενός έτους.
2. Η απόληψη καρπώσεων από τα δάση στο σύνολό τους, δημόσια και ιδιωτικά, ενεργείται εφ’ όσον δεν υπάρχουν εκθέσεις διαχείρισης κ.λπ. και σύμφωνα με πίνακες υλοτομίας, οι οποίοι ισχύουν για περίοδο ενός (1) μέχρι πέντε (5) δασικών ετών και υποβάλλονται, το αργότερο μέχρι 15 Απριλίου του προηγούμενου έτους, στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας στη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης, Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος.

Άρθρο ...

Πίνακες υλοτομίας δημοσίων και υπό τη διαχείριση του Δημοσίου δασών

[Άρθρο 18 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Οι πίνακες υλοτομίας των δημοσίων και υπό τη διαχείριση του Δημοσίου δασών, στα οποία υπάγονται και εκείνα στα οποία υπάρχουν τυχόν δουλείες τρίτων, συντάσσονται από τον οικείο Δασάρχη ή σύμφωνα με εγκεκριμένα διαχειριστικά σχέδια, εκθέσεις ή το πρόγραμμα εκμετάλλευσης δασών του Δασαρχείου που υπάγεται σε αυτόν και υποβάλλονται στον οικείο Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για θεώρηση και από εκείνον στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για έγκριση.

Αντίγραφα των εγκριθέντων πινάκων υλοτομίας δημοσίων δασών δημοσιεύονται στην πινακίδα δημοσίευσης του γραφείου του αρμόδιου Δασαρχείου και Δασονομείου, ενώ απόσπασμά τους για κάθε δάσος κοινοποιείται στον Δήμαρχο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το δάσος.

Περίληψη των προς εμπορία καρπώσεων που εγκρίθηκαν με τους πίνακες υλοτομίας δημοσίων δασών δημοσιεύεται, μόλις συντελεστεί η έγκρισή τους, στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο ...

Πίνακες υλοτομίας ιδιωτικών ή υπό τη διαχείριση ιδιωτών ή νομικών προσώπων δασών

[Άρθρο 19 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Οι πίνακες υλοτομίας των ιδιωτικών και συνιδιόκτητων ή υπό τη διαχείριση ιδιωτών ή νομικών προσώπων δασών συντάσσονται κατά ιδιοκτησίες ή συνιδιοκτησίες ή,

προκειμένου για δάση κατατμημένα σε μικρές ιδιοκτησίες, για ολόκληρο το δάσος, από τους οικείους δασοκτήμονες ή τους νόμιμους δικαιοδόχους τους και υποβάλλονται εις τριπλούν στον οικείο Δασάρχη, ο οποίος, αφού τους θεωρήσει ή τροποποιήσει σύμφωνα με τα εγκεκριμένα διαχειριστικά σχέδια, τις εκθέσεις, το πρόγραμμα εκμετάλλευσης ή και κατά την κρίση του, εφ’ όσον δεν υπάρχουν αυτά, τους υποβάλλει στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, δικαιούμενος να προτείνει ακόμα και την απόρριψή τους.

Οι πίνακες αυτοί τίθενται σε εφαρμογή μετά από γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών και εφ’ όσον έχουν εγκριθεί ή όπως διαμορφώνονται μετά από τυχόν τροποποίησή τους.

Δεν υφίσταται υποχρέωση υποβολής ιδιαίτερων πινάκων για δάση για τα οποία έχουν συνταχθεί διαχειριστικές εκθέσεις, εφ’ όσον σε αυτές έχει προσαρτηθεί και εγκριθεί πίνακας υλοτομιών προσεχούς περιόδου, οπότε ο πίνακας αυτός ισχύει για την πρώτη πενταετία εφαρμογής της έκθεσης.

Δύο αντίγραφα των εγκριθέντων πινάκων υλοτομίας επιστρέφονται στον αρμόδιο Δασάρχη, ο οποίος κοινοποιεί το ένα από αυτά σε εκείνον που υπέβαλε τους πίνακες, κοινοποιώντας αντίγραφο και στο αρμόδιο Δασονομείο, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται το δάσος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΥΛΟΤΟΜΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΣΩΝ - ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ

Άρθρο .....

Διαχειριστικές αστυνομικές διατάξεις

[Άρθρο 22 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Δευτερεύουσες καρπώσεις που διενεργούνται σε δημόσια και μη δημόσια δάση, οι οποίες δεν προβλέπονται από τα ισχύοντα μόνιμα ή προσωρινά διαχειριστικά σχέδια, εκθέσεις διαχείρισης, προγράμματα εκμετάλλευσης και πίνακες υλοτομίας και ιδιαίτερα τέτοιες καρπώσεις που αφορούν δασικά προϊόντα τα οποία συλλέγονται ή υλοτομούνται χωρίς έγκριση της δασικής αρχής ή κατά τις υποδείξεις της, όπως τα καυσόξυλα, άνθη κ.πλ. που συλλέγονται ή υλοτομούνται ατελώς από χωρικούς, ρυθμίζονται σύμφωνα με τις γενικές αρχές για τη διαχείριση δασών του άρθρου 61 κ.λπ. του παρόντος Κώδικα, τις αστυνομικές διατάξεις του οικείου Δασάρχη ή Δασονόμου, ο οποίος δικαιούται και να τις απαγορεύσει απόλυτα ή να περιορίσει τις καρπώσεις αυτές κατά τόπο, ποσό, τρόπο και χρόνο.

Άρθρο .....

Δασικές αστυνομικές διατάξεις

[Άρθρο 66 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Τα χορτολιβάδια ως έννοια δεν αναφέρονται στην ισχύουσα δασική νομοθεσία. Αντιθέτως χρησιμοποιείται πλέον η έννοια «χορτολιβαδικές εκτάσεις» οι οποίες προσδιορίζονται ειδικότερα στο άρθρο 5 του ΠΔ 32/2016.

Ομοίως η έννοια των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων δεν συναντάται πλέον στη δασική νομοθεσία. Η πιο συγγενής έννοια είναι εκείνη των δασικών εκτάσεων. Από την διατύπωση και το πνεύμα της διάταξης προτείνεται όπως η έννοια των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων αντικατασταθεί με εκείνη των «δασικών εκτάσεων».

1. Δασικές αστυνομικές διατάξεις των Δασαρχών, οι οποίες εκδίδονται με έγκριση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από γνώμη του Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσία, δύνανται για δασοπονικούς, προστατευτικούς, τουριστικούς, αισθητικούς και εν γένει κοινής ωφέλειας λόγους να ρυθμίσουν ή περιορίσουν μέχρι την πλήρη απαγόρευση, ως προς τον χώρο, τον χρόνο, τον τρόπο και τα ξυλευόμενα χωριά, κωμοπόλεις και πόλεις, κάθε υλοτομία, συλλογή ή κατασκευή δασικών προϊόντων χωρίς άδεια κατά τις διατάξεις των άρθρων 177 και 178 καθώς και την υλοτομία, κλάδευση ή εκρίζωση κάθε δένδρου, θάμνου, φρύγανου και χόρτου, που φύονται σε γεωργικά ή δενδροκομικά καλλιεργούμενες εκτάσεις, χορτολιβαδικές εκτάσεις, δασικές εκτάσεις και δάση δημόσια ή μη.

Οι ως άνω υλοτομίες και κλαδεύσεις δύνανται να αφορούν και δέντρα δενδροστοιχιών, δημοσίων ή μη.

2. Κατά τον ίδιο ως άνω τρόπο δύνανται να εκδοθούν δασικές αστυνομικές διατάξεις με τις οποίες να απαγορευθεί η ρητίνευση για ορισμένο ή αόριστο χρονικό διάστημα σε

προστατευτικά δάση, πάρκα, δάση γύρω από ιστορικούς και εθνικούς χώρους, λουτροπόλεις, σε δάση εκατέρωθεν δημοσίων οδών, ιδίως σε εκείνα που παρουσιάζουν μεγάλη τουριστική κίνηση, μέχρι βάθους πενήντα (50) το πολύ μέτρων από το άκρο των οδών τους ή σε δάση στα οποία έχει διενεργηθεί έντονη ρητίνευση ή εν γένει για δασοκομικούς ή διαχειριστικούς λόγους.

3. Με διατάγματα καθορίζονται οι απαιτούμενες αστυνομικές διατάξεις για τον Κανονισμό της υλοτομίας, συλλογής ή κατασκευής δασικών προϊόντων και κάθε κάρπωσης δάσους, για τις προθεσμίες και λοιπές λεπτομέρειες που αναφέρονται στους πίνακες υλοτομίας, τα πρωτόκολλα εγκατάστασης των υλοτόμων στο δάσος, τους όρους της συγγραφής των υποχρεώσεων των εργολάβων υλοτομίας σε δημόσια δάση, τα πρωτόκολλα ελέγχου δασικών προϊόντων καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια εν γένει.

4. Οι δασικές αστυνομικές διατάξεις ισχύουν μόνο μετά την με επιμέλεια του Δασάρχη δημοσίευσή τους με τοιχοκόλληση στο δημοτικό κατάστημα των οικείων πόλεων, κωμοπόλεων και χωριών.

Ο αρμόδιος Δασάρχης μεριμνά για την ευρύτερη δυνατή δημοσιότητά τους, είτε στον Τύπο, είτε με άλλο πρόσφορο τρόπο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΔΑΣΙΚΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟ ΕΤΟΣ

Άρθρο ..... Δασικό διαχειριστικό έτος

[Άρθρο 16 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928, Άρθρο 68 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Από άποψη διαχείρισης, το δασικό έτος αρχίζει, για τα δημόσια και ιδιωτικά δάση, την 1η Οκτωβρίου κάθε έτους και λήγει την 30ή Σεπτεμβρίου του επομένου έτους.

Η έναρξη και λήξη του δασικού διαχειριστικού έτους για δημόσια και μη δημόσια δάση καθορίζεται για όλη την επικράτεια ή για τις περιφέρειές της με διάταγμα.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟ
ΟΡΕΙΝΗ ΥΔΡΟΝΟΜΙΑ

Άρθρο .....

Φορέας εκτέλεσης έργων

[Άρθρο 224 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Με το παρόν άρθρο ρυθμίζονται τα δασοτεχνικά έργα διευθετήσεως χειμάρρων και αποκαταστάσεως ορεινών εδαφών των λεκανών απορροής. Το ζήτημα αυτό αποτελεί πλέον αρμοδιότητα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και συγκεκριμένα σύμφωνα με το Π.Δ. 100/2014 της Διεύθυνσης Δασικών

Έργων και Υποδομών που αποτελεί τμήμα της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αгроπεριβάλλοντος, αρμοδιότητα της οποίας αποτελεί η κατάρτιση τεχνικών προδιαγραφών εκπόνησης των μελετών ορεινών υδρονομικών έργων και εκτέλεσης των τεχνικών έργων και φυτοκομικών εργασιών για την προστασία των ορεινών εδαφών. Για το λόγο αυτό, συνίσταται η αντικατάσταση της αναφοράς στη Γενική Διεύθυνση Δασών με τη εν λόγω Διεύθυνση.

Σχόλιο 2: Σύμφωνα με το περιεχόμενο της διάταξης ο συντονισμός των έργων αυτών λαμβάνει χώρα ύστερα από του κεντρικού γνωμοδοτικού συμβουλίου εγγειοβελτιωτικών έργων το οποίο όμως ανήκει σήμερα στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Π.Δ. 107/2014 αρμόδιο τμήμα για την εξέταση, σε συνεργασία με αρμόδια Υπουργεία, Περιφέρειες, προγραμμάτων μελέτης και κατασκευής εγγειοβελτιωτικών έργων αποτελεί το Τμήμα Σχεδιασμού Εγγειοβελτιωτικών

Έργων και Αξιοποίησης Εδαφοϋδατικών Πόρων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Τίθεται ζήτημα κατακερματισμού των αρμοδιοτήτων που αφορούν στα έργα δασοτεχνικής διευθέτησης χειμάρρων και αποκατάστασης των ορεινών εδαφών που σχετίζονται άμεσα με πεδινά εγγειοβελτιωτικά έργα και προτείνεται η αναδιοργάνωση των αρμοδιοτήτων.

Σχόλιο 3: Όσον αφορά τα άρθρα 8 - 11 του ν.δ. 3881/1958, καθόσον το άρθρο 8 καταργήθηκε με το Νομοθετικό Διάταγμα 1277/1972 «Περί τροποποίησης και συμπληρώσεως του Ν.Δ. 3881/1958 - Περί Έργων Εγγείων Βελτιώσεων», αυτό διαγράφεται από το περιεχόμενο της διάταξης και προτείνεται η συμπερίληψη αναφοράς του Ν.Δ. 1277/1972 στην παρούσα διάταξη καθώς αφορά στη χρηματοδότηση των έργων, ρυθμιστικό πεδίο του καταργηθέντος άρθρου 8.

1. Τα δασοτεχνικά έργα διευθέτησης χειμάρρων και αποκατάστασης ορεινών εδαφών των λεκανών απορροής εκτελούνται ανεξαρτήτως τάξης από το Κράτος. Μέρος της δαπάνης αυτών, δύναται να βαρύνει τις προστατευόμενες με την εκτέλεση των έργων ιδιοκτησίες στην πεδινή περιοχή που επηρεάζεται από τον χείμαρρο. Τη συντήρηση των κατά την παρούσα παράγραφο έργων αναλαμβάνουν οι αρμόδιες δασικές αρχές που τα εκτελούν ή, όποτε κρίνεται από αυτές σκόπιμο, οι οργανισμοί εγγείων βελτιώσεων.

2. Η ταξινόμηση των έργων δασοτεχνικής διευθέτησης χειμάρρων και αποκατάστασης των ορεινών εδαφών που έχουν άμεση σχέση με εκτελούμενα μείζονος σημασίας πεδινά εγγειοβελτιωτικά έργα, ο γενικός προγραμματισμός, η ένταξη των έργων στο σύνολό τους και ο συντονισμός τους ενεργούνται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και

Ενέργειας μετά από γνώμη του κεντρικού γνωμοδοτικού συμβουλίου εγγειοβελτιωτικών έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

3. Οι προκαταρκτικές μελέτες των ανωτέρω έργων εγκρίνονται από το κεντρικό γνωμοδοτικό συμβούλιο εγγείων βελτιώσεων με πρόταση της Διεύθυνσης Δασικών Έργων και Υποδομών, η οποία είναι αρμόδια για την περαιτέρω εκπόνηση των μελετών εκτέλεσης, την έγκρισή τους, τον ειδικό προγραμματισμό και εκτέλεση των έργων στον χώρο, κατά τις διατάξεις που τη διέπουν, από πιστώσεις του προγράμματός της, είτε από αυτές που διατίθενται από την υπηρεσία εγγείων βελτιώσεων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με δυνατότητα εφαρμογής εν προκειμένω και των διατάξεων των άρθρων 9 - 11 του ν.δ.3881/1958 και του Ν.Δ. 1277/1972, όπως αυτές εκάστοτε ισχύουν.

4. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας που εκδίδεται κατόπιν πρότασης της Διεύθυνσης Διαχείρισης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος, μετά από γνώμη του κεντρικού γνωμοδοτικού συμβουλίου εγγείων βελτιώσεων, δύναται να ανατίθεται στην υπηρεσία εγγείων βελτιώσεων η προμελέτη, μελέτη και εκτέλεση των έργων του παρόντος άρθρου, με οποιεσδήποτε πιστώσεις, με απόσπαση στην περίπτωση αυτή του αναγκαίου ειδικού δασικού προσωπικού σε αυτή.

Άρθρο .....

Ειδικά μέτρα για τις λεκάνες χειμάρρων Μακεδονίας

[Άρθρο 225 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας που εκδίδονται μετά από γνώμη του αρμοδίου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσία και που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δύναται να κηρύσσονται υπό προστασία λεκάνες απορροής των χειμάρρων των πεδιάδων Μακεδονίας.

2. Εντός των υπό προστασία περιοχών δύναται να απαγορεύονται οι εκχερσώσεις επικλινών εδαφών, να επιβάλλονται ειδικά μέτρα κλιμάκωσης (πεζούλια) ή περιορισμού κατ' έκταση και είδος της καλλιέργειας με εκχέρσωση, να περιορίζονται οι πάσης φύσεως καρπώσεις των δημοσίων ή μη δασών, δασικών εκτάσεων και οποιωνδήποτε ψιλών βοσκών και να ρυθμίζεται κατά τόπο και χρόνο και μέχρι πλήρη απαγόρευση η βοσκή ορισμένου είδους ή κάθε ζώου, η χρήση του ύδατος φυσικών πηγών και ρείθρων, η αλλαγή της κοίτης των χειμάρρων καθώς και η ανέγερση οποιωνδήποτε δασικών εγκαταστάσεων. Στις με αυτό τον τρόπο κηρυχθείσες υπό προστασία περιοχές, οι οποίες θεωρούνται ως αναδασωτέες, έχουν εφαρμογή, όσον αφορά την έκδοση των δασικών αστυνομικών διατάξεων, τη φύλαξη και αστυνόμευση, τη βεβαίωση των παραβάσεων, όπως και τις επιβαλλόμενες ποινές και αποζημιώσεις, οι αντίστοιχες διατάξεις του παρόντος κώδικα.

3. Με διάταγμα δύναται οι διατάξεις των ανωτέρω παραγράφων 1 και 2 να επεκταθούν στις λεκάνες απορροής χειμάρρων και άλλων διαμερισμάτων της χώρας, όταν αυτές τίθενται, επί τη βάσει εγκεκριμένης μελέτης, υπό δασοτεχνική διευθέτηση.

ΤΜΗΜΑ ΕΚΤΟ

ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ

Άρθρο .....

Προσήμανση υλοτομητέων δένδρων

[Άρθρο 84 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας, Άρθρο 32 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928, Άρθρο 139 του Ν. 4173/1929]

Σχόλιο 1: Λαμβάνει χώρα η συνένωση και συγχώνευση των ως άνω διατάξεων, οι οποίες ισχύουν παραλλήλως και αφορούν στο αντικείμενο της προσήμανσης υλοτομητέων δένδρων υπό τον αυτό τίτλο. Για λόγους σαφήνειας γίνεται αναρίθμηση του άρθρου και αναδιανομή της σειράς των διατάξεων. Για λόγους εκσυγχρονισμού, λαμβάνει χώρα η διαγραφή κάποιων εδαφίων.

Σχόλιο 2: Επίσης απαλείφονται οι διατάξεις σχετικά με το από 14 Ιουλ. 1927 Δ/τος περί καθιέρωσης νέου συστήματος βεβαιώσεως της δασικής φορολογίας κλπ", καθώς ο δασικός φόρος έχει καταργηθεί με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003.

Σχόλιο 3: Αναπροσαρμογή των διοικητικών δομών.

Σχόλιο 4: Όσον αφορά την πλέον διαμορφούμενη παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου, λαμβάνουν χώρα οι απαραίτητες προσθήκες και διαγραφές με σκοπό τη νοηματική συνάφεια.

1. Στα σπερμοφυούς διαχειριστικής μορφής δημόσια και μη δάση όπως και τα διφυούς μορφής, προκειμένου περί του ανωτέρω ορόφου τους η υλοτομία ενεργείται κατόπιν προσήμανσης των υλοτομητέων δένδρων. Ο καθαρισμός όμως και η αραίωση νεαρών συστάδων σπερμοφυούς ή διφυούς δάσους ενεργείται χωρίς προσήμανση, αλλ' υπό την επίβλεψη και τις οδηγίες δασικού οργάνου.
2. Η προσήμανση των υλοτομητέων δένδρων ενεργείται σε κάθε περίπτωση με ειδική δασική σφύρα που φέρει εντός κύκλου το γράμμα Υ ή με σφύρα από εκείνες που χρησιμοποιούνται για τη σφράγιση της για το εμπόριο ξυλείας. Η αποτύπωση της σφραγίδας αυτής γίνεται όχι στον φλοιό, αλλά σε επαρκώς βαθιά εντομή του σομφού του ξύλου που γίνεται με τον πέλεκυ πολύ εμφανώς και σε σημείον του προσημαινόμενου κορμού δίπλα στη ρίζα και κάτω από την τομή, με τρόπο ώστε να διακρίνεται ευκρινώς επί του επαναλειφθησόμενου πρέμνου.
3. Ο όγκος των προσημαινόμενων προς υλοτομία δέντρων εξευρίσκεται, αν είναι δυνατόν, με ακρίβεια, με την καταμέτρηση της στηθιαίας διαμέτρου κάθε προς υλοτομία δέντρου, του ύψους του και με τη λήψη του κατάλληλου μορφοδείκτη.
4. Εκείνος που πρόκειται να ενεργήσει την υλοτομία, υλοτόμος ή ενοικιαστής, ο οποίος παρίσταται κατά τη σφράγιση των υλοτομητέων κορμών, έχει το δικαίωμα να απαιτήσει η προσήμανση να ενεργηθεί όσον γίνεται ευκρινέστερα και αρτιότερα. Η κατά την υλοτομία, ή μετά από αυτή βεβαίωση της ύπαρξης στα δάση πρέμνων που δεν φέρουν αυτή τη σφραγίδα συνεπάγεται για τα άλλα την ποινικήν δίωξη του υλοτόμου και την κατάσχεση των δασικών προϊόντων που παρήχθησαν από απροσήμαντα υλοτομηθέντα δέντρα.
5. Η προσήμανση των υλοτομητέων κορμών πρέπει να γίνεται κατά τις ειδικές διατάξεις των εκθέσεων διαχείρισης, πινάκων υλοτομίας κλπ. Την ευθύνη γι' αυτό υπέχει ο ανώτερος ή επί ισοβάθμων ο αρχαιότερος των ενεργούντων την προσήμανση υπαλλήλων.

6. Για την εξαγωγή καυσοξύλων και ξυλανθράκων εκ των υψηλών δασών, προσημαίνονται σποραδικώς μόνον υπερήλικα δέντρα, των οποίων η ξυλεία δεν είναι τεχνικώς χρησιμοποιήσιμη.

7. Πάντως προκειμένου περί οποιασδήποτε υλοτομίας οποιουδήποτε υψηλού ή του ανωτέρω ορόφου σύνθετου δάσους, προσημαίνονται, εκτός εάν διατάξει διαφορετικά το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή ορίζεται διαφορετικά στην εφαρμοζόμενη διαχειριστική έκθεση, δέντρα με στηθαία διάμετρο μεγαλύτερη των 0,35, ενώ ο προσημαίνων υπάλληλος δύναται να προσημάνει και δέντρα μικρότερης διαμέτρου αλλά υπό δική του ευθύνη και υπό τον όρο σε ιδιαίτερο πρωτόκολλον ή έκθεση να αναφέρει αμέσως, ή εμμέσως ιεραρχικώς, στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας τους λόγους που έπεισαν τον υπάλληλο περί της ανάγκης τέτοιας προσήμανσης.

8. Κατά την ενέργεια των προσημάνσεων συντάσσεται πρακτικό στο οποίο επισυνάπτεται πίνακας παχυμέτρησης, στον οποίο αναγράφονται όλα τα προσημανθέντα δέντρα κατά διαβαθμίσεις πάχους καθώς και η μάζα των δένδρων κάθε διαβάθμισης πάχους, η οποία υπολογίζεται επί τη βάσει μαζοπινάκων ή μορφαρίθμων, καθώς και η συνολική μάζα των προσημανθέντων δένδρων. Το πρακτικό προσήμανσης καθώς και ο πίνακας παχυμέτρησης των προσημανθέντων δέντρων υπογράφεται από τον ενεργούντα την προσήμανση και τα συμπράττοντα δασικά όργανα.

9. Για την πρόσληψη εργατών και την καταβολή των δαπανών εν γένει της προσήμανσης των εγκεκριμένων μεγάλων υλοτομιών σε δημόσια δάση επιτρέπεται προκαταβολή έναντι απόδοσης λογαριασμού επ' ονόματι των οικείων δασαρχών, η οποία καταβάλλεται από τον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου.

Τη δαπάνη αυτή υποχρεούται να καταβάλει ο αναδειχθείς ενοικιαστής της υλοτομίας με την εγκατάστασή του στο δάσος και εισπράττεται υπέρ του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου. Σε περίπτωση άρνησης του ενοικιαστή να καταβάλει τα έξοδα της προσήμανσης, αυτά βεβαιώνονται και εισπράττονται διοικητικώς και άνευ δικαστικής μεσολάβησης κατά τις διατάξεις περί είσπραξης των δημοσίων εσόδων. Για τα ιδιωτικά κατεχόμενα ή αμφισβητούμενα δάση τη δαπάνη της προσήμανσης καταβάλλει ο διακάτοχος ή ο ενοικιαστής του δάσους.

10. Διά Προεδρικού Δ/τος με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται λεπτομερέστερα τα της προσήμανσης εν γένει στα δάση οι προς τούτο απαιτούμενες δαπάνες καθώς και η επίπτωση αυτών. Μέχρι την έκδοση του Δ/τος ισχύουν οι παρ. 3 και 9 του παρόντος άρθρου και οι παρ. 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 140 (του Ν. 4173/1929) του παρόντος κώδικα.

Άρθρο .....

Χρόνος ενεργείας των προσημάνσεων

[Άρθρο 140 του Ν. 4173/1929]

Σχόλιο : Ο δασικός φόρος που προβλέπεται στα άρθρα 160-182 του Δασικού Κώδικα καταργήθηκε με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Παρά το γεγονός ότι η κατάργηση του δασικού φόρου ισχύει για τα άρθρα 160-182 του Ν.Δ. 86/1969, κρίνεται ορθό να γίνει απάλειψη οποιασδήποτε αναφοράς στο δασικό φόρο, ακόμη και για διατάξεις που δεν αναφέρονται ρητώς στο άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003.

1. Η προσήμανση των υλοτομητέων δέντρων στα υψηλής μορφής δάση καθώς και στον ανώτερο όροφον των σύνθετης μορφής δημοσίων δασών ενεργείται από 1ης Μαΐου και λήγει ανυπερθέτως δέκα ημέρας πριν την πρώτη Κυριακή των δημοπρασιών προς διάθεση του αποκλειστικού δικαιώματος δασικών προϊόντων. Στα ιδιωτικά δάση η προσήμανση ενεργείται καθ' όλο το διαχειριστικό έτος. Επίσης καθ' όλο το έτος ενεργείται και η προσήμανση των υλοτομητέων δένδρων για παραγωγή ξυλείας ατομικών αναγκών καθώς για' επαγγελματικές ή άλλες ανάγκες όπως και σε περιπτώσεις στις οποίες αυτή δεν διατίθεται με δημοπρασία.
2. Για την προσήμανση των υλοτομητέων εκ δημοσίων δασών δέντρων συντάσσεται από τη δημόσια δασική αρχή λεπτομερής πίνακας που αναφέρει τον αύξοντα αριθμό των προσημανθέντων δένδρων, ο οποίος σημειώνεται κατά την ενέργεια της προσήμανσης και επί του δέντρου, την στηθαία διάμετρο, το ύψος και τον όγκο κάθε δέντρου χωριστά και τέλος τον συνολικό αριθμό των προσημανθέντων δέντρων και τον συνολικό όγκο τους.
3. Επίσης το δελτίο προσήμανσης αναφέρει προς τους άλλους και το όνομα του δημοσίου δάσους, τις προς υλοτομία δασικές θέσεις, το είδος του προσημανθέντος δέντρου και την ποιοτική και υγιεινή εν γένει κατάσταση αυτού.
4. Η προσήμανση των υλοτομητέων για ατομικές ανάγκες δέντρων εκ δημοσίων δασών ενεργείται το πολύ εντός δέκα ημερών από την έκδοση της απόδειξης καταβολής μισθώματος από τον αρμόδιο δασοφύλακα.

Άρθρο .....

Άδειες υλοτομίας

[Άρθρο 85 του Ν.Δ. 86/1969]

Σχόλιο: Το φαινόμενο της διπλής φορολόγησης καταστρατηγεί την αρχή της φορολογικής ισότητας στο βαθμό που η επιβολή στο ίδιο αντικείμενο διπλής ή πολλαπλής φορολογίας δημιουργεί φορολογικές ανισότητες, αφού άτομα της ίδιας φοροδοτικής ικανότητας υπόκεινται σε διαφορετική φορολογική μεταχείριση, χωρίς να υπάρχει σαφής δικαιολογητικός λόγος για αυτό. Η αποφυγή της διπλής φορολόγησης ήταν και ο δικαιολογητικός λόγος της κατάργησης του φόρου στα δασικά προϊόντα, με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003, όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση της Βουλής (σελ.15). Για το λόγο αυτό, λαμβάνει χώρα διαγραφή των αναφορών των σχετικών με το δασικό φόρο. Επίσης λαμβάνει χώρα διαγραφή των αναφορών ως προς τα ιδιωτικά δάση («..δημοσίων ή μη..»), εκτός της παραγράφου 1, καθώς με τη διαγραφή αυτή θα καταργούνταν η άδεια υλοτομίας για τα μη δημόσια δάση.

1. Κανείς υλοτόμος δεν δύναται να υλοτομήσει, κατασκευάσει ή συλλέξει δασικά προϊόντα εκ δημοσίων ή μη δασών, προς εμπορία ή ατομικές ανάγκες, εάν δεν εφοδιασθεί προηγουμένως με άδεια υλοτομίας. Η άδεια αυτή εκδίδεται, προκειμένου περί δημοσίου δάσους, κατόπιν καταβολής μισθώματος. Άδεια υλοτομίας εκδίδεται ατελώς στις προβλεπόμενες από το **άρθρο 176** περιπτώσεις. Κατ' εξαίρεση των ως άνω διατάξεων δεν απαιτείται άδεια υλοτομίας στις προβλεπόμενες από τα **άρθρα 177 και 178** περιπτώσεις.

2. Η άδεια υλοτομίας εκδίδεται επί τη βάσει εγκεκριμένων δασοπονικών σχεδίων ή εκθέσεων, πινάκων υλοτομίας και ειδικών εγκριτικών διαταγών, όπως λεπτομερέστερα καθορίζεται δια διατάγματος.

3. Κατά την έκδοση των αδειών υλοτομίας εκ δημοσίων δασών δικαιούται ο υπέρ ου η άδεια να καταβάλει μέχρι 30% τουλάχιστον του αντιστοίχου μισθώματος, ενώ το υπόλοιπο ποσό καταβάλλεται κατά την εξέλεξη των αδειών.

4. Οι άδειες υλοτομίας, σε όσες περιπτώσεις αναδεικνύονται δασικοί συνεταιρισμοί εργασίας ως μισθωτές δημοσίων δασών, δύνανται να εκδίδονται με την προσαγωγή εγγυητικής επιστολής αναγνωρισμένης Τράπεζας για ποσό ίσο προς το εκάστοτε καταβλητέο μίσθωμα μετά των συμπαραομαρτούντων πρόσθετων ποσοστών υπέρ τρίτων προσώπων δημοσίου δικαίου.

Στην περίπτωση αυτή το μίσθωμα μετά των πρόσθετων ως άνω ποσοστών καταβάλλεται κατά την εξέλεξη των δασικών προϊόντων που ορίζονται από τι άδειες υλοτομίας και το πολύ εντός τεσσάρων μηνών από την έκδοση της άδειας υλοτομίας, εάν στο μεταξύ δεν ενεργηθεί εξέλεξη.

5. Οι άδειες υλοτομίας εκ δημοσίων δασών, εφ' όσον είναι μερικές και δεν αφορούν σε ολόκληρο το καταβληθησόμενο μίσθωμα για το ποσό και είδος δασικών προϊόντων που θα παραχθεί ετησίως ή περιοδικώς από το κάθε δάσος, ισχύουν μόνο για το αντιπροσωπευόμενο από αυτές ποσό δασικών προϊόντων.

Μόλις το ποσό αυτό παραχθεί, μεταφερθεί στον τόπο της εξέλεξης και καταμετρηθεί, με τη σύνταξη γι' αυτό του πρωτοκόλλου εξέλεξης ή με τη θεώρηση και έλεγχο των αδειών αυτών στις περιπτώσεις που δεν συντάσσεται πρωτόκολλο εξέλεξης, παύουν αυτοδικαίως να ισχύουν για υλοτομία στο δάσος και χρησιμεύουν μετά του αποκόμματος πρωτοκόλλου εξέλεξης στον υλοτόμο ως δικαιολογητικό της μεταφοράς εκ του τόπου της εξέλεξης στον τόπο της πρώτης αποθήκευσης των δασικών προϊόντων.

6. Άδειες υλοτομίας εκ δημοσίων δασών που εκδόθηκαν με καταβολή ολόκληρου του αντιστοιχούντος μισθώματος δεν υπόκεινται μετά την έκδοσή τους σε καμία αναπροσαρμογή ή αυξομείωση του μισθώματος για τα σε αυτές αναγραφόμενα ποσά δασικών προϊόντων.

7. Σε άδειες υλοτομίας εκ δημοσίων δασών κατά την έκδοση των οποίων καταβλήθηκε ποσοστό μόνο του μισθώματος χωρεί αναπροσαρμογή ή αυξομείωση κατά την εξέλεξη, μόνο για το οφειλόμενο ακόμη ποσό.

Άρθρο .....

Άδειες απολήψεως δασικών προϊόντων

[Άρθρο 86 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Καθώς στο παρόν άρθρο η εξουσιοδότηση είναι ατελής, λαμβάνουν χώρα οι απαραίτητες προσθήκες.

Προκειμένου περί μη δημοσίων δασών, για τη διενέργεια υλοτομίας, πέραν των άλλων, απαιτείται και έγγραφη άδεια του δασοκτήμονα ή, εφ' όσον αυτός δεν βρίσκεται στη διακατοχή, του διακατόχου. Η άδεια αυτή πρέπει να είναι απαλλαγμένη από κάθε αίρεση ή όρο, πλην εκείνων που επιβάλλονται εκ των δασικών νόμων και της δασικής αρχής, και σε

καμία περίπτωση δεν υπόκειται σε ανάκληση εκ μέρους εκείνου που τη χορήγησε. Όμως η άδεια αποβάλλει κάθε ισχύ για τον εφεξής χρόνο, εάν παραιτηθεί αυτής ρητώς ο υπέρ ου εξεδόθη ή εάν τελεσίδικη ή προσωρινώς εκτελεστή δικαστική απόφαση, που εκδίδεται επί διαφοράς μεταξύ του εκδόντος και του υπέρ ου η άδεια σχετικώς προς το εκχωρηθέν δια της άδειας δικαίωμα υλοτομίας, επιφέρει αυτό το αποτέλεσμα. Δια προεδρικού διατάγματος με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζεται ο τύπος κατά τον οποίο πρέπει να είναι συντεταγμένη η κατά τας διατάξεις της παρούσας παραγράφου άδεια του δασοκτήμονα.

Άρθρο .....

Εγκατάσταση υλοτόμων

[Άρθρο 87 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας , Άρθρο 33 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο 1: Λαμβάνει χώρα η συνένωση και συγχώνευση των ως άνω διατάξεων, οι οποίες ισχύουν παραλλήλως και αφορούν στο αντικείμενο της εγκατάστασης υλοτόμων. Για λόγους σαφήνειας γίνεται αναρίθμηση του άρθρου, αναδιανομή της σειράς των διατάξεων καθώς λαμβάνουν χώρα και οι απαραίτητες διαγραφές.

Σχόλιο 2: Καθώς στο παρόν άρθρο η εξουσιοδότηση είναι ατελής, λαμβάνουν χώρα οι απαραίτητες προσθήκες.

Σχόλιο 3: Όσον αφορά την πλέον διαμορφούμενη παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, λαμβάνουν χώρα οι απαραίτητες προσθήκες και διαγραφές με σκοπό τη νοηματική συνάφεια.

1. Απαγορεύεται η υλοτομία, η συλλογή ή κατασκευή δασικών προϊόντων στα δημόσια ή τα υπό του Δημοσίου διακατεχόμενα δάση άνευ προηγούμενης έγκρισης και εγκατάστασης δια πρωτοκόλλου των ενοικιαστών υλοτόμων στα μίσθια δάση από την αρμόδια δασική αρχή, ενώ στα ιδιωτικά, μοναστηριακά, κοινοτικά, αγαθοεργών ιδρυμάτων και λοιπά μη ανήκοντα στο Δημόσιο ή διακατεχόμενα από αυτό δάση, άνευ προηγούμενης έγκρισης και εγκατάστασης των υλοτόμων από την ίδια αρχή και επιπλέον έγγραφης άδειας του ιδιοκτήτη, ή, εφ' όσον αυτός δεν βρίσκεται στη διακατοχή, του διακατόχου.
2. Οι υλοτόμοι ή οι ενοικιαστές της απόληψης δασικών προϊόντων εγκαθίστανται στον τόπον της υλοτομίας αυτοπροσώπως, αν είναι δυνατό από τον αρμόδιο δασάρχη, δασονόμο ή τον αρμόδιο υλωρό, κατά προτίμηση αρχιφύλακα δασών.
3. Η εγκατάσταση της υλοτομίας γίνεται εντός των ορίων των δασικών θέσεων του πίνακα υλοτομίας στο πυκνότερο και ωριμότερο προς υλοτομία μέρος αυτών, και στη συνέχεια προς την κατά το παρελθόν γενόμενη τυχόν στην ίδια θέση υλοτομία, ώστε έτσι να τελεστεί συνέχεια υλοτομιών στο δάσος προς όφελος της διαχείρισης και αναγέννησης ή ανανέωσής του, εκτός αν έγινε κακώς η προγενέστερη υλοτομία και επιβάλλεται αλλαγή της αφετηρίας ή της κατεύθυνσής της, οπότε γίνεται μνεία γι' αυτά στο σχετικό πρωτόκολλο εγκατάστασης, στις περιστάσεις που αυτό συντάσσεται.
4. Ο τρόπος σύνταξης του πρωτοκόλλου εγκατάστασης, το περιεχόμενο, ο χρόνος ισχύος και κάθε σχετική λεπτομέρεια καθορίζονται δια προεδρικού διατάγματος με πρόταση του

Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μέχρι την έκδοση του οποίου ισχύουν οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 131 του ν. 4173/1929 του παρόντος κώδικα.

Άρθρο .....

Πρωτόκολλο εγκατάστασης υλοτόμων

[Άρθρο 34 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928, Άρθρο 131 του Ν 4173/1929]

Σχόλιο: Λαμβάνει χώρα η συνένωση και συγχώνευση των ως άνω διατάξεων, οι οποίες ισχύουν παραλλήλως και αφορούν στο αντικείμενο του πρωτοκόλλου εγκατάστασης υλοτόμων. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 34 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928, διαγράφεται καθώς είναι ίδιες με αυτές του άρθρου 131 του Ν 4173/1929.

1. Για την εγκατάσταση των υλοτόμων στα υλοτομούμενα δάση, δημόσια ή ιδιωτικά, συντάσσεται από την αρμόδια δασική αρχή πρωτόκολλο εγκατάστασης, το οποίο υπογράφεται και από τους εγκαθιστάμενους ενοικιαστές υλοτόμους και περιλαμβάνει το όνομα του δάσους, την προς υλοτομία δασική θέση, το είδος των υλοτομουμένων δέντρων, τον αριθμό τους και τον όγκο, προκειμένου περί υλοτομίας ξυλείας, το είδος και ποσό προκειμένου περί των άλλων δασικών προϊόντων, όπως ξυλανθράκων, καυσοξύλων κλπ., τον τρόπο της υλοτομίας και εν γένει κάθε απαραίτητο στοιχείο κατά τα λεπτομερέστερα καθοριζόμενα δια Δ/τος.

Άρθρο .....

Υποχρεώσεις υλοτόμων

[Άρθρο 89 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Οι δασοκτήμονες, οι εκμεταλλευτές των δασών υλοτόμοι και γενικώς οι ενεργούντες υλοτομίες στα δάση οφείλουν κατά τη διενέργεια αυτών να τηρούν απαρεγκλίτως τους όρους του πρωτοκόλλου εγκατάστασης, όπως και όλες τις διατάξεις των πινάκων υλοτομίας, των δασοπονικών σχεδίων ή εκθέσεων και των εγκριτικών διαταγών, ως προς τη μέθοδο και τον τρόπο υλοτομίας, το ποσό και το είδος του δασικού προϊόντος του καθοριζομένου ως ετησίου ή περιοδικού λήμματος και εν γένει τις διατάξεις των δασικών νόμων και διαταγμάτων περί υλοτομίας και μεταφοράς δασικών προϊόντων.

Άρθρο .....

Τρόπος υλοτομίας, συλλογής και κατασκευής δασικών προϊόντων

[Άρθρο 23 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Οποιαδήποτε υλοτομία ξυλείας, συλλογή ή κατασκευή άλλων δασικών προϊόντων ενεργείται σύμφωνα με τους όρους της έκθεσης εγκατάστασης και τις οδηγίες και υποδείξεις της δασικής αρχής και με τον τρόπο που ορίζουν οι πίνακες υλοτομίας που την προβλέπουν, η έκθεση διαχείρισης, το μόνιμο ή προσωρινό διαχειριστικό σχέδιο και το πρόγραμμα εκμετάλλευσης. Η υλοτομία πρέπει κατά κανόνα να ενεργείται σύμφωνα με

τις αρχές της δασοκομίας και δασοτεχνίας και έτσι ώστε να εξασφαλίζεται αλλά και να διευκολύνεται προπαντός η φυσική αναγέννηση και ανανέωση του δάσους, ενώ η τεχνητή αναδάσωση λαμβάνεται υπ' όψιν μόνον σε όλως εξαιρετικές περιστάσεις.

Άρθρο .....

Αποκοπή στελέχους δέντρων

[Άρθρο 29 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Στα πρεμνοφυή, χθαμαλά και θαμνώδη δάση κατά την υλοτομία γίνεται χρήσις πελέκεων, πριονιών και κλαδευτήρων για τα λεπτότερα στελέχη και κατά τρόπο ώστε για την αποκοπή του στελέχους να επιτυγχάνεται μία ενιαία επίπεδη και λεία εντομή και όχι ακανόνιστη ή με δύο κόψεις.

Άρθρο .....

Φυσική και τεχνική αναγέννηση – ανανέωση δασών

[Άρθρο 24 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Γενικά η φυσική και τεχνική αναγέννηση και ανανέωση των δασών της διαχειριστικής μορφής του υψηλού, σύνθετου και πρεμνοφυούς δάσους, και διενεργείται κυρίως κατά τον εξής τρόπο.

Α`. Στα υψηλά δάση

Η αναγέννηση των δασών αυτών επιδιώκεται, αναλόγως τους είδους των συνιστώντων αυτό δένδρων, της μίξης, της ηλικίας και των κλιματολογικών και εδαφολογικών συνθηκών, δια των ιδιαιζουσών προς τη μορφή του υψηλού δάσους μεθόδων υλοτομίας, ήτοι της κατ' επιλογήν, της σκιερής, της κατά λόχμες, της κατά ζώνες και σε εξαιρετικές περιστάσεις και της εκ του συστάδην υλοτομίας.

Β`. Στα πρεμνοφυή δάση

Στα δάση αυτά η ανανέωση των συστάδων επιδιώκεται κυρίως δια της εκ του συστάδην υλοτομίας, και σπανιότατα, όπου οι τοπικές συνθήκες το επιβάλλουν, και δια της σποράδην ή κατά λόχμες υλοτομίας.

Γ`. Στα σύνθετα δάση

Η ανανέωση και αναγέννηση των δασών αυτών επιδιώκεται για τον ανώτερο όροφο δια των μεθόδων υλοτομίας που προσαρμόζονται για δάση της διαχειριστικής μορφής του υψηλού δάσους και για τον υπώροφο, δια των μεθόδων υλοτομίας που προσαρμόζονται για δάση πρεμνοφυούς μορφής.

Ειδικώς η υλοτομία στα δάση των τριών διαχειριστικών μορφών διενεργείται κατά τις στο κατωτέρω άρθρο λεπτομερέστερα αναφερόμενες μεθόδους υλοτομίας.

Άρθρο .....**Υλοτομία υψηλών ανομηλίκων δασών**

[Άρθρο 25 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο: Αναρίθμηση εδαφίων.

1. Η υλοτομία ξυλείας εντός των υψηλών ανομηλίκων δασών γίνεται κατ' επιλογή και κατόπιν προσήμανσης των υλοτομητέων δένδρων, απαγορευμένης εν πάση περιπτώσει της εκ του συστάδην υλοτομίας.
2. Η προσήμανση ενεργείται για τις προς εμπορία υλοτομίες αυτοπροσώπως από τον δασάρχη, αν είναι επιστήμων δασολόγος, και απουσία τέτοιου από το δασονόμο ή αρχιφύλακα δασών. Για τις υλοτομίας που αφορούν ατομικές ανάγκες των κατοίκων, η προσήμανση γίνεται και από τον δασονόμο ή αρχιφύλακα δασών ή αρμόδιο δασοφύλακα. Προσημαίνονται κατά την περίπτωση του παρόντος άρθρου, κατά προτίμηση οι ξηροί ή έχοντες υποστεί βλάβη κορμοί, εφ' όσον δύνανται ν' αποδώσουν χρήσιμη ξυλεία και δεν είναι κατά το πλείστον σαπισμένοι, και οι πολυέλαιοι και μετά τα ώριμα προς υλοτομία δέντρα, ήτοι τα δένδρα των οποίων η καθ' ύψος και ιδίως κατά πάχος προσαύξηση έχει μειωθεί αισθητώς και η κόμη παρουσιάζει καταφανή σημεία παρακμής, και των οποίων επομένως η περαιτέρω παραμονή στο δάσος είναι οικονομικώς ασύμφορη στον ιδιοκτήτη.
3. Από τα μεσήλικα δέντρα επιτρέπεται η προσήμανση μόνο εκείνων που βρίσκονται σε πολύ πυκνές συστάδες, εντός των οποίων αυτά πλεονάζουν κατ' αναλογία των δένδρων των άλλων ηλικιών και στις οποίες ως εκ της υπερβολικής πυκνότητας παρακωλύεται η ανάπτυξη των αποτελούντων αυτές δέντρων, ενώ προσημαίνονται κατά προτίμηση τα στρεβλά, αυτά που έχουν υποστεί βλάβη, τα ανά δύο συμπεφυκόμενα ή τα υπολειπόμενα κατά την ανάπτυξη των κορμών τους, αυτά των οποίων η κόμη είτε περιπλέχθηκε σε άλλα γηραιότερα και υγιή δέντρα και δεν αυξάνεται πλέον, είτε παρακωλύει την ανάπτυξη των υγιέστερων, ευθυκορμότερων και χρησιμότερων γειτονικών δένδρων.

Άρθρο .....**Υλοτομία υψηλών ομηλίκων δασών**

[Άρθρο 26 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο : Αναρίθμηση εδαφίων

1. Η απόληψη ξυλείας εντός των υψηλών ομηλίκων δασών ή των εχόντων όψη ομηλίκου δάσους ανομηλίκων δέντρων λαμβάνει χώρα κατά τις εξής δύο περιπτώσεις.
Α'. Επί ενδιαμέσων καρπώσεων, ήτοι καθορισμού ή δενδραραιώσεως πυκνών και νεαρών συστάδων.
Η αραίωση ή ο καθορισμός λίαν πυκνών νεαρών ή μέσης ηλικίας συστάδων διενεργείται με υλοτομία των ξηρών ή καταπιεζομένων και τεινόντων προς αποξήρανση, των μη υγιών ή στρεβλών δέντρων και των υπολειπομένων κατά την ανάπτυξη και εν γένει των ανηκόντων στις ασθενέστερες κλάσεις κορμών, προς επιτυχία κανονικής πυκνότητας και
Β'. Επί τελικών καρπώσεων ώριμων συστάδων.

Οι τελικές υλοτομίες των ώριμων συστάδων, που αποβλέπουν δηλαδή στη βαθμιαία απόληψη της ξυλώδους μάζας και αναγέννηση ολοκλήρων τμημάτων του δάσους, διενεργούνται με υλοτομία των δέντρων, των οποίων η προσαύξηση της μάζας, ή, επί των δασών εκ πεύκης, η σε ρητίνη παραγωγή μειώθηκε αισθητώς και των οποίων κατ' ακολουθία η περαιτέρω διατήρηση αποβαίνει οικονομικώς ασύμφορη στον ιδιοκτήτη. Η πρόοδος της υλοτομίας αυτής πρέπει να παρακολουθεί την πρόοδο της φυσικής αναγέννησης των συστάδων, ενώ απαγορεύεται η αποψίλωση του εδάφους από τα ώριμα δένδρα πριν καλυφθεί εξ ολοκλήρου το υπ' αυτό έδαφος του δάσους δια νεοφύτων.

Στη δεύτερη αυτή περίπτωση η υλοτομία επιτρέπεται μόνο κατόπιν ειδικής έγκρισης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

2. Σε κάθε όμως περίπτωση, και επί των ομηλίκων ή κατά προσέγγιση ομηλίκων δασών, επιτρέπεται η υλοτομία μόνο κατόπιν προσήμανσης των υλοτομητέων δέντρων, εκτός εάν πρόκειται περί καθορισμού ή αραίωσης νεαρών συστάδων υψηλού δάσους, οπότε η υλοτομία ενεργείται άνευ προσήμανσης, αλλ' υπό την επίβλεψη και τις οδηγίες ειδικού δασικού οργάνου.

Άρθρο ...

Υλοτομία δέντρων στα υψηλά δάση

[Άρθρο 27 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο: Διαγράφονται οι σχετικές με τον δασικό φόρο αναφορές εν όψει του άρθρου 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Ωστόσο γενννάται ζήτημα ως προς τις προβλεπόμενες από τον νόμο λοιπές έννομες συνέπειες της καταργηθείσας καταβολής φόρου (εν προκειμένω ως προς τις υποχρεώσεις των υλοτόμων στα ιδιωτικά δάση). Το ζήτημα τίθεται υπό την κρίση της ΚΕΚ.

Η υλοτομία των δέντρων στα υψηλά δάση γίνεται κατά προτίμηση και εφ' όσον είναι δυνατόν με πρίονι σε συνδυασμό προς χρήση του πελέκεως, όχι όμως μόνο δια του πελέκεως, και το πάνω από την επιφάνεια του εδάφους ύψος της τομής των δένδρων πρέπει να είναι ανάλογο προς τη διάμετρο του υλοτομούμενου κορμού, ποτέ όμως δεν επιτρέπεται να είναι ανώτερο των 0.50 του μέτρου, ενώ σε περίπτωση παράβασης του υλοτόμου επί δημοσίων δασών αυτός υπόκειται σε πληρωμή του αναλογούντος μισθώματος για τη μάζα του εναπολειπομένου καθ' υπέρβαση τμήματος του πρέμνου.

Επί επικλινούς εδάφους η κατάρριψη των δέντρων πρέπει να γίνεται ανοδικά και εν πάση περιπτώσει προς κατεύθυνση και κατά τρόπον που δεν προκαλεί ζημιές στα λοιπά δέντρα του δάσους.

Πριν την κατάρριψη των δένδρων αφαιρούνται εξ αυτών δια πελέκεως ή πρίονος τόσοι κλώνοι, ώστε με την πτώση αυτών να μην προξενείται βλάβη στα παρακείμενα ή υποκείμενα δέντρα ή τα νεόφυτα.

Οι κορμοί των υλοτομούμενων δέντρων τεμαχίζονται επί τόπου δια πρίονος πριν τη μεταφοράς και η μεταφορά ενεργείται, αν είναι δυνατόν, δια συρτών ή ξυλοδρόμων που κατασκευάζονται εκ των ιδίων τεμαχίων των κορμών, ή και με οποιοδήποτε άλλο τρόπο που επίσης δεν επιφέρει επίσης βλάβη στα εναπολειπόμενα δέντρα του δάσους.

Προκειμένου περί δημοσίων δασών, οι υλοτόμοι ή ενοικιαστές οφείλουν να κατεργάζονται ολόκληρη τη χρήσιμη μάζα των υλοτομούμενων δέντρων, διαφορετικά υπόκεινται στην καταβολή του αναλογούντος μισθώματος των εγκαταλειπομένων χρήσιμων υπολειμμάτων.

Άρθρο .....

Υλοτομία πρεμνοφυών δασών

[Άρθρο 28 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο 1: Αρίθμηση των παραγράφων υπό τις αρχές της νοηματικής αυτοτέλειας με σκοπό να εξασφαλιστεί η σαφήνεια κατά την παραπομπή στις διατάξεις.

Σχόλιο 2: Διαγράφονται οι σχετικές με τον δασικό φόρο αναφορές εν όψει του άρθρου 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Ωστόσο γενννάται ζήτημα ως προς τις προβλεπόμενες από τον νόμο λοιπές ένομες συνέπειες της καταργηθείσας καταβολής φόρου (εν προκειμένω ως προς διάφορα ζητήματα υλοτομίας εκ μηδημοσίων δασών). Το ζήτημα τίθεται υπό την κρίση της ΚΕΚ.

1. Στα πνεμοφυή χθαμαλά ή και θαμνώδη δάση της ορεινής Θεσσαλίας και της Μακεδονίας η υλοτομία ενεργείται εκ του συστάδην, υπό την προϋπόθεση πάντοτε της πραγματικής απαγόρευσης της βοσκής επί της έτσι υλοτομούμενης έκτασης, και επί συνεχούς έκτασης που αποτελεί συνέχεια της υλοτομηθείσας κατά το παρελθόν επιφάνειας και κατά τη διεύθυνση της προσδιορισμένης φοράς των υλοτομιών, εκτός αν άλλως ορίζουν ειδικώς οι πίνακες υλοτομίας ή διατάξει τούτο το Υπουργείον Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή πρόκειται περί δάσους προστατευτικού, οπότε η υλοτομία ενεργείται κατά τις διατάξεις του άρθρου 31 του παρόντος κώδικα. Εν πάση όμως περιπτώσει η εκρίζωση απαγορεύεται αυστηρώς, εκτός αν πρόκειται περί εκριζώσεως θάμνων εκ δασικών εκτάσεων που χαρακτηρίζονται ως βοσκότοποι.

2. Για τη λοιπή Επικράτεια επιτρέπεται επί των πρεμνοφυών δασών η εκ του συστάδην υλοτομία, μόνο κατόπιν ειδικής έγκρισης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, εφ' όσον δύναται να εξασφαλιστεί η φυσική δια πρεμνοβλαστημάτων ανανέωση του δάσους μετά την υλοτομία δια της πραγματικής απαγόρευσης της βοσκής. Διαφορετικά η υλοτομία ενεργείται κατά μικρά τμήματα μη υπερβαίνοντα τα 40 τετραγωνικά μέτρα ή και κατά στενές λωρίδες ή και με σποραδική υλοτομία των σαπισμένων, υπερηλίκων ή στρεβλών ή που έχουν υποστεί βλάβη και ακατάλληλων προς παραγωγή χρήσιμης ξυλείας μερών της θαμνώδους συστάδας.

Στην προκειμένη περίπτωση η εγκατάσταση του υλοτόμου στον τόπο της υλοτομίας γίνεται με καθορισμό και υπόδειξη της προς υλοτομία προορισμένης έκτασης και με ρητή αναγραφή στο πρωτόκολλο εγκατάστασης των όρων κατά τους οποίους θα ενεργηθεί η υλοτομία.

3. Εν πάση περιπτώσει μετά την εκ του συστάδην υλοτομία εντός πρεμνοφυών δασών, ο Δασάρχης οφείλει να εκδώσει αστυνομική διάταξη απαγορεύουσα τη βοσκή τουλάχιστον των αιγών εντός της υλοτομηθείσας έκτασης επί μία δεκαετία.

4. Το εκ της υλοτομίας των πρεμνοφυών δασών προκύπτον ξυλώδες υλικό διαχωρίζεται με προσοχή σε κατηγορίες. Το λοιπό μέρος διατίθεται προς συλλογή καυσόξυλων, κατασκευή

ανθράκων κλπ., κατά τις διατάξεις του πίνακα υλοτομίας κλπ., ενώ το μέρος που δύναται να χρησιμοποιεί στην παραγωγή χρήσιμης ξυλείας τίθεται κατά μέρος και υπόκειται στη σχετική κατεργασία, αν ο υλοτόμος έχει εις χείρας του αποδείξεις καταβολής μισθώματος για χρήσιμη ξυλεία. Ειδικότερα προκειμένου περί Δημοσίων δασών, παραλαμβάνεται η επί τη βάσει δελτίου προμέτρησης, που συντάσσεται από το αρμόδιο δασικό όργανο, προκύπτουσα χρήσιμη ξυλεία από τον ενοικιαστή της υλοτομίας επί καταβολή μισθώματος που ορίζεται από το Υπουργείο. Αν η υλοτομία αυτή ενεργείται εντός δάσους ευρισκομένου υπό την διαχείριση φυσικών ή νομικών προσώπων, εάν η υλοτομία ενεργείται από ενοικιαστή, παραλαμβάνεται από αυτόν, εάν υπάρχει συγκατάθεση του ιδιοκτήτη ή διακατόχου, και στις δύο όμως περιπτώσεις το ποσό της έτσι επιλεγόμενης ξυλείας εκπίπτει από το ποσόν του εγκεκριμένου λήμματος, εάν μάλιστα αυτό τούτο έχει καθοριστεί κατά ποσό και όχι κατ'έκταση.

5. Αν προκειμένου περί τέτοιας υλοτομίας εντός πρεμνοφυούς δάσους ή και, εντός άλλων, άλλης μορφής δασών, προβλέπεται υπό των σχετικών πινάκων υλοτομίας η παραγωγή χρήσιμης ξυλείας και συγχρόνως ανθρακοποιία ή συλλογή καυσόξυλων εκ του άχρηστου προς παραγωγή χρήσιμης ξυλείας υλικού ή εκ των υπολειμμάτων της υλοτομίας της χρήσιμης ξυλείας, οι αποδείξεις υλοτομίας πρέπει να εκδίδονται σε αυτή την περίπτωση για ξυλεία αφ' ενός και για άνθρακες ή καυσόξυλα αφ' ετέρου, κατά τέτοια αναλογία, ώστε η ανθρακοποιία ή η συλλογή των καυσόξυλων να παρακολουθεί την υλοτομία της χρήσιμης ξυλείας.

6. Εάν κατά την υλοτομία πρεμνοφυούς δάσους το ξυλώδες υλικό είναι καθ' ολοκληρίαν ακατάλληλο προς παραγωγή χρήσιμης ξυλείας, απαγορεύεται η προς ανθρακοποιία ή συλλογή καυσόξυλων χρησιμοποίηση μόνο των κλάδων των φυομένων χονδρών δέντρων, και ο υλοτόμος ή ενοικιαστής υποχρεούται να χρησιμοποιεί ολόκληρο τον κορμό των δέντρων αυτών, τεμαχίζοντάς τον δια του πελέκεως ή και δυναμίτιδας οσοδήποτε χονδρός και αν είναι αυτός, διαφορετικά καταλογίζεται με το αναλογούν μίσθωμα του δημοσίου, εκτός αν τα δέντρα αυτά, κουφαλερά και σαπισμένα, είναι ακατάλληλα προς παραγωγή καυσόξυλων όπως και ξυλανθράκων.

Άρθρο ...

Υλοτομία σύνθετων δασών

[Άρθρο 30 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Προκειμένου περί εγκατάστασης υλοτόμων και υλοτομίας σε σύνθετα δάση, εφαρμόζεται για το υψηλό ή πρεμνοφυές μέρος αυτών, ό,τι καθορίζεται για την υλοτομία σε υψηλά ή πρεμνοφυή δάση στον παρόντα κώδικα.

Άρθρο .....**Υλοτομία προστατευτικών δασών**

[Άρθρο 31 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο: Αρίθμηση των παραγράφων υπό τις αρχές της νοηματικής αυτοτέλειας με σκοπό να εξασφαλιστεί η σαφήνεια κατά την παραπομπή στις διατάξεις.

1. Εντός των προστατευτικών δασών οποιασδήποτε μορφής απαγορεύονται υλοτομίες που διασπούν τη συνοχή των συστάδων και απογυμνώνουν το έδαφος.
2. Επιτρέπεται σε αυτά, εάν είναι υψηλά, μόνο η σποράδην υλοτομία κατόπιν προσήμανσης, ενώ εάν είναι χθαμαλά, η κατά μικρά τμήματα μη υπερβαίνοντα τα 40 τετραγωνικά μέτρα ή κατά στενές λωρίδες παράλληλες προς τις ισοϋψείς καμπύλες του εδάφους.
3. Ως προστατευτικά χαρακτηρίζονται:
  - α. Τα επί κατωφερειών δάση που προστατεύουν το ίδιο το έδαφός τους.
  - β. Τα δάση που χρησιμεύουν για τη προστασία του εδάφους των υποκειμένων αυτών τόπων κατά των καταπτώσεων χιόνος, χωμάτων ή λίθων ή κατά της παράσυρσης του χώματος επί των ορέων και των κλιτύων. Επίσης τα δάση που αποτελούν την ανώτερη ζώνη της δασικής βλάστησης επί των ορέων.
  - γ. Τα δάση που χρησιμεύουν για τη συγκράτηση του εδάφους κατά των πλημμυρών ή των υψηλών χειμάρρων και ποταμών και επίσης τα χρησιμεύοντα για την προστασία των παραλίων κατά των υποθαλάσσιων διαβρώσεων και αμμοχωσιών, ενώ ως τέτοια χαρακτηρίζονται όλες οι δασικές συστάδες και τα τμήματα που κείνται επί των οχθών ή δίπλα στις όχθες της θάλασσας ή των ποταμών και ρευμάτων επί ζώνης πλάτους 50 μέτρων και
  - δ. Τα προστατευτικά πηγών, ρευμάτων, οδών, σιδηροδρόμων ή κατοικημένων τόπων και τα παρακείμενα τοπίων ιστορικής αξίας, ιδρυμάτων ή μνημείων της αρχαίας ή σύγχρονης τέχνης και λουτροπόλεων ή ασκληπιείων.
4. Επί των δασών αυτών, προς εξασφάλιση της διατήρησης και αναδάσωσης τους, δύναται ο αρμόδιος δασάρχης να εκδώσει, κατά τα ισχύοντα, αστυνομική διάταξη απαγόρευσης κάθε ξύλευσης, καλλιέργειας και βοσκής εν όλω ή εν μέρει.

Άρθρο .....**Υλοτομία καταρριφθέντων ή εκριζωθέντων δένδρων**

[Άρθρο 35 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

1. Δένδρα καταρριφθέντα ή εκριζωθέντα από τον άνεμο ή το χιόνι ή αποξηραθέντα για οποιοδήποτε λόγο, τα οποία δύναται ν' αποδώσουν χρήσιμη ξυλεία πρέπει να συμπεριλαμβάνονται και υφίστανται κατεργασία κατά προτίμηση στις ενεργούμενες υλοτομίες στη θέση όπου βρίσκονται, εμπορεύσιμης η προορισμένης για ατομικές ανάγκες των κατοίκων ξυλείας, με μνεία για αυτό που γίνεται στο πρωτόκολλο εγκατάστασης των υλοτομιών αυτών, και τότε μόνο επιτρέπεται η υλοτομία και κατεργασία και άλλων ισταμένων δέντρων, προς συμπλήρωση του υλοτομητέου ποσού, εννοείται κατόπιν

προσήμενσης, όταν η μάζα των πεσμένων ή ξηρών δένδρων δεν αρκεί να καλύψει το ορισθέν προς υλοτομία ποσό.

2. Την ευθύνη για την τυχόν εγκατάλειψη στο δάσος τέτοιων δέντρων αχρησιμοποίητων φέρει ο ενεργήσας την εγκατάσταση των υλοτομιών αυτών υπάλληλος.

3. Εάν όμως τέτοια πεσμένα ή ξηρά δένδρα βρίσκονται εντός δάσους ενώ καμία κανονική υλοτομία δεν ενεργείται ή πρόκειται να ενεργηθεί, ο δασικός υπάλληλος που τα συναντά κατά την περιοδεία του στο δάσος οφείλει να συντάξει δελτίο καταμέτρησης αυτών και να το αποστείλει προς τον δασάρχη. Αυτός, εάν το δελτίο περιέρχεται εις χείρας του κατά το τέλος του διαχειριστικού έτους, εγγράφει τη δασική θέση στην οποία βρίσκονται τα δέντρα στους πίνακες υλοτομίας της προσεχούς δασικής περιόδου για ανάλογο ποσό υλοτομίας, ενώ εάν αυτό συμβαίνει πιο πριν, τότε ενεργεί τα δέοντα προς διάθεση του αποκλειστικού δικαιώματος της απόληψης αυτών δια δημοπρασίας κατόπιν πάντοτε έγκρισης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και της αρμόδιας αρχής, αν πρόκειται περί δάσους κοινοτικού, μοναστηριακού, αγαθοεργού ιδρύματος κλπ. Όταν πρόκειται περί δάσους που βρίσκεται στην κυριότητα ή διακατοχή ιδιώτη, απλώς αυτός ειδοποιείται.

Άρθρο ...

Υλοτομία μη δημοσίων δασών, των οποίων αμφισβητείται η διακατοχή

[Άρθρο 88 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Απόλειψη του άρθρου καθώς αναφέρεται στην Επιτροπή γνωμοδοτήσεως επί αμφισβητήσεων διακατοχής και δουλειών μη δημοσίων δασών". Η εν λόγω επιτροπή και οι σχετικές με αυτή διατάξεις καταργήθηκαν από το άρθρο 6 παρ. 12 της ΥΑ 272961/1982 (Β' 215).

Άρθρο ...

Υλοτομία στα ιδιόκτητα δάση του δημοσίου

[Άρθρο 5 του Β.Δ. της 17(29)Νοεμ./1 Δεκ.1836]

Σχόλιο 1: Ο δασικός φόρος που προβλέπεται στα άρθρα 160-182 του Δασικού Κώδικα καταργήθηκε με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Παρά το γεγονός ότι η κατάργηση του δασικού φόρου ισχύει για τα άρθρα 160-182 του Ν.Δ. 86/1969, κρίνεται ορθό να γίνει απόλειψη οποιασδήποτε αναφοράς στο δασικό φόρο, ακόμη και για διατάξεις που δεν αναφέρονται ρητώς στο άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Για το λόγο αυτό διαγράφεται η φράση «αφού αφαιρεθή όμως ο επ' αυτών κανονισμένος παρά του νόμου φόρος».

Σχόλιο 2: Διαγραφή της φράσης «φέροντος σφραγίδα το βασιλικόν στέμμα».

Το δημόσιο έχει το δικαίωμα να υλοτομεί στα ιδιόκτητα δάση προς χρήση του ναυτικού, του οπλοστασίου, ή άλλων δημοσίων αναγκών πληρώνοντας προς τον ιδιοκτήτη την τιμή της εκκοπείσας ξυλικής κατά την τρέχουσα τιμή.

Όλα τα εκκοπτόμενα από το δημόσιο δέντρα δεν πρέπει παρά ταύτα να υπερβαίνουν το ένα έκτο του ποσού των δέντρων που προσδιορίστηκαν ή θα προσδιοριστούν για εκκοπή

Τα δένδρα αυτά επιλέγονται κατά τους δασονομικούς κανόνες και σημαδεύονται με σφύρα ως προσδιορισμένα για εκκοπή για δημόσια χρήση.

Άρθρο .....

Συλλογή και υλοτομία καυσόξυλων

[Άρθρο 37 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο 1: Το Π.Δ. της 14 Ιουλ./1 Αυγ. 1927 περί καθιερώσεως νέου συστήματος κλπ. βεβαιώσεως και εισπράξεως της δασικής φορολογίας και τροποποιήσεως του δασικού Κώδικος, καταργήθηκε από το άρθρο 251 του Ν.Δ της 11 Μαΐου 1929 και για το λόγο αυτό απαλείφεται η παραπομπή. Ο ορισμός για τα καυσόξυλα εμπεριέχεται στο άρθρο 167 του Ν.Δ. 86/1969 και γι αυτό προστίθεται και η ανάλογη φράση. Περαιτέρω η «απόληψις καυσόξυλων», αποτελεί περιεχόμενο του άρθρου 168 του Ν.Δ. 86/1969 και προτείνεται η παραπομπή σε αυτό.

Σχόλιο 2: Η διάταξη του άρθρ. 12 παρ. 2 του από 13 Νοεμ. 1927 Δ/τος όριζε ότι «Εις δάση, εις α δεν ισχύουσι διαχειριστικά σχέδια ή εκθέσεις τας διατεθειμένας δασικάς θέσεις δια τους ως άνω σκοπούς, ορίζει ο αρμόδιος Δασάρχης δι` εκδόσεως αστυνομικής διαχειριστικής διατάξεως, προσηκόντως δημοσιευομένης». Το εν λόγω διάταγμα έχει καταργηθεί αλλά εν προκειμένω δε χρήζει παραπομπή σε άλλη διάταξη καθώς το περιεχόμενο του καταργηθέντος άρθρου περιγράφεται σαφώς.

Σχόλιο 3: Η αναφορά του άρθρου 101 του δασικού κώδικα στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, αφορά στο Ν. 3077/1924 «Περί δασικού κώδικος», που καταργήθηκε με το άρθρο 251 του από 11^{ης} Μαΐου 1929 Ν.Δ. «Περί δασικού κώδικος». Το άρθρο 101 (Κανονισμός των καρπώσεων δασικών προϊόντων απολαμβανόμενων ατελώς και άνευ αδείας) αφορούσε στη δυνατότητα της δασικής αρχής μέσω αστυνομικής διατάξεως να απαγορεύει ή να κανονίζει με συγκεκριμένο τρόπο ή χρόνο τη συλλογή καύσιμου ύλης ή και άλλων δασικών προϊόντων «απολαμβανόμενων ατελώς και άνευ αδείας» σε ορισμένα δάση ή δασικές θέσεις της δικαιοδοσίας της, εφόσον το υπαγορεύουν δασοκομικοί ή διαχειριστικοί λόγοι. Καθόσον αφορά στο περιεχόμενο του εν λόγω άρθρου, κρίνεται ορθή η απάλειψή του.

1. Τα καυσόξυλα που χαρακτηρίζονται από το άρθρο 167 του παρόντος κώδικα ως καύσιμη ύλη, λόγω προέλευσης και τρόπου απόληψής τους εκ των δασών, διακρίνονται πρώτον απολαμβανόμενα δια συλλογής εκ δέντρων ξηρών, πεσμένων, σκολιών κλπ. ή ακόμη και εκ δένδρων πεσμένων, στρεβλών κλπ., αλλά που παραμένουν σε χλωρή κατάσταση και δεύτερον σε καυσόξυλα απολαμβανόμενα εκ των δασών, με υλοτομία όρθιων και χλωρών δέντρων.

2. Κατά τις περιπτώσεις του άρθρου 168 του παρόντος κώδικα και κατά τον προβλεπόμενο από την πρώτη περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου τρόπο απόληψης επιτρέπεται συλλογή καυσόξυλων σε όλα τα δάση όπου υπάρχουν τέτοια που πληρούν τους όρους του άρθρ. 168 του παρόντος κώδικα και σε κάθε εποχή, αλλά πάντως μόνον εκ δασικών θέσεων που καθορίζονται από τα εκάστοτε ισχύοντα διαχειριστικά σχέδια ή μελέτες ή εκθέσεις διαχείρισης κλπ. Στην περίπτωση που τέτοιες θέσεις δεν έχουν καθαρισθεί από τα ως άνω διαχειριστικά σχέδια κλπ. ή δεν υπάρχουν τέτοια εγκεκριμένα σχέδια,

καθορίζονται από τον αρμόδιο δασάρχη, με τη έκδοση αστυνομικής ρυθμιστικής διάταξης, που δημοσιεύεται προσηκόντως.

3. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και για χωριά στην περιφέρεια των οποίων υπάρχουν δάση στα οποία σπανίζουν ξύλα δυνάμενα κατά τον χαρακτηρισμό του άρθρου 167 του παρόντος κώδικα να χρησιμεύσουν ως καυσόξυλα, και ως εκ τούτου δεν δύνανται να καλυφθούν οι ανάγκες των κατοίκων των χωριών αυτών, κατόπιν έγκρισης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να επιτραπεί η κατά το άρθρο 168 του παρόντος κώδικα απόληψη καυσόξυλων, ακόμη και δι' υλοτομίας χλωρών και όρθιων δένδρων, ακατάλληλων όμως προς παραγωγή χρήσιμης στις τέχνες ξυλείας και κυρίως δι' αραιώσεως νεαρών πυκνών συστάδων, κυρίως εκ βραχύκορμων πλατύφυλλων θάμνων (κομάρων, πρίνων, σχίνων, φιλυκίων κλπ.). Η υλοτομία των καυσόξυλων πρέπει να γίνεται κυρίως σε δάση χθαμαλά και θέσεις καθοριζόμενες από το εκάστοτε ισχύον διαχειριστικό σχέδιο ή μελέτη ή έκθεση διαχείρισης κλπ. και υπό τις οδηγίες του οικείου δασοφύλακα, ο οποίος ευθύνεται για την καλή και κατά τους κανόνες της δασοκομίας εκτέλεση της αραιώσεως του δάσους. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν διαχειριστικά σχέδια, μελέτες ή εκθέσεις διαχείρισης κλπ. ή και, όταν υπάρχουν, δεν προβλέπουν υλοτομητέες για καυσόξυλα δασικές θέσεις, αυτές καθορίζονται από τον αρμόδιο δασάρχη, με την έκδοση διαχειριστικής αστυνομικής δασικής διάταξης που δημοσιεύεται αρμοδίως.

Για τον ίδιο σκοπό δύνανται να υλοτομηθούν προς παραγωγή καυσόξυλων κατόπιν προσήμανσης και άνευ βλάβης του δάσους ακόμη και εξ υψηλού ή σύνθετου δάσους και όρθια χλωρά και υπερήλικα δέντρα, των οποίων ο κορμός είναι κοίλος και άχρηστος προς παραγωγή χρήσιμης στις τέχνες ξυλείας.

4. Η εντός υψηλών, μέσων ή χθαμαλών (θαμνωδών) δασών με εκρίζωση διενεργουμένη συλλογή ή υλοτομία καυσόξυλων πάσης φύσεως απαγορεύεται απολύτως, και ο παραβάτης υπόκειται σε ποινική δίωξη για φθορά δάσους, εκτός αν πρόκειται περί συλλογής καυσόξυλων εκ δασικών εκτάσεων που χαρακτηρίζονται ως βοσκότοποι, οπότε επιτρέπεται και η συλλογή των θάμνων με εκρίζωση.

Όποτε οι περίοικοι των δασών προβαίνουν σε λαθραίες υλοτομίες ή άλλες βλάβες των δασών προς δημιουργία καυσόξυλων που δεν πληρούν τους όρους του άρθρου 167 του παρόντος κώδικα ή ενεργείται με οποιοδήποτε άλλο τρόπο υπέρμετρη εκ των δασών υλοτομία ή συλλογή και μεταφορά καυσόξυλων, ο δασάρχης δύναται με` απαγορευτική διάταξη ν` απαγορεύσει την εκ των δασών αυτών υλοτομία ή συλλογή καυσόξυλων, όπως επίσης δύναται να επιτρέψει μεν την υλοτομία ή συλλογή και μεταφορά καυσόξυλων, έστω και προς εμπορία εντός της περιφέρειας του Δασαρχείου, αλλά με αστυνομική διάταξη ν` απαγορεύσει την εξαγωγή αυτών προς εμπορία εκτός του όλου ή μέρους της περιφέρειας της δικαιοδοσίας του.

Ο Δασάρχης οφείλει επίσης με αστυνομική διάταξη ν` απαγορεύσει την υλοτομία και συλλογή καυσόξυλων εκ δασικών θέσεων κειμένων κοντά στους συνοικισμούς και που έχουν υποστεί επικίνδυνη αραίωση από υπέρμετρη συλλογή ή υλοτομία καυσόξυλων και να υποχρεώσει τους πολίτες να συλλέγουν ή υλοτομούν τα αναγκαία για τις ατομικές τους ανάγκες καυσόξυλα σε μάλλον απομακρυσμένες των συνοικισμών δασικές θέσεις που είναι καταλληλότερες προς τούτο.

5. Δια των εκάστοτε συντασσόμενων διαχειριστικών σχεδίων, μελετών, εκθέσεων διαχείρισης κλπ. ο συντάκτης τους δασολόγος, Δασάρχης ή Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, οφείλει να έχει υπ`

όψιν του και τις σε καυσόξυλα ανάγκες των προς το δάσος παρακειμένων κατοίκων των χωριών και να διαχωρίζει τις κατάλληλες προς συλλογή ή υλοτομία καυσόξυλων δασικές θέσεις του δάσους και επί τη βάσει της παραγωγικότητας αυτού να καθορίζει το ετησίως εκ τούτων προς εξαγωγή ποσό καυσόξυλων, και μόνο μετά την ικανοποίηση των αναγκών του περίοικου πληθυσμού σε καυσόξυλα να ρυθμίζει και την περαιτέρω προς εμπορία κάρπωση του δάσους, σύμφωνα προς το πνεύμα της διάταξης του άρθρ. 61 παρ. 1 του παρόντος κώδικα.

Άρθρο .....

Μεταφορά καυσόξυλων και απαγορεύσεις

[Άρθρο 38 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Απαγορεύεται η μεταφορά ως καυσόξυλων ξυλείας χρήσιμης στις τέχνες, και θεωρείται χρήσιμη ξυλεία αυτή που προέρχεται εξ υλοτομίας υγιών ή και καμένων δένδρων και αποτελείται από ίσια και υγιή τεμάχια μήκους 0.70 του μέτρου και άνω και διαμέτρου για τη μαλακή ξυλεία πλέον των 0.15, ενώ για τη σκληρή, η οποία χρησιμοποιείται σε αμαξοπηγεία ή άλλα εργοστάσια, διαμέτρου πλέον των 0.08. Η επιλογή της ως άνω χρήσιμης ξυλείας ενεργείται από τις αρμόδιες τοπικές δασικές αρχές κατά την εξέλεξη. Τέτοια ξυλεία, όταν μεταφέρεται ως καυσόξυλα προς τα κέντρα της κατανάλωσης, υπόκειται σε κατάσχεση και αυτός που τη ο μεταφέρει διώκεται ποινικώς.

Άρθρο .....

Ρητίνευση δασών

[Άρθρο 102 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Καθώς στο παρόν άρθρο η εξουσιοδότηση είναι ατελής, λαμβάνουν χώρα οι απαραίτητες προσθήκες.

Τα της ρητίνευσης των δασών, δημοσίων ή μη, ήτοι τα του χρόνου και τρόπου ρητίνευσης, τα της ενοικίασης του αποκλειστικού δικαιώματος της ρητίνευσης δημοσίων δασών, τα της μεταφοράς της ρητίνης, τα του ελέγχου ρητίνευσης και καταλογισμού των παρανόμως ρητινευόντων καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια ρυθμίζονται διά προεδρικού διατάγματος με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο ...

Δάση ρητίνευσης, χρόνος και τρόπος ρητίνευσης

[Άρθρο 1 του Β.Δ. 439 της 12.6/11.7.1968]

Σχόλιο : Ο Α.Ν. 2204/1940 "περί δασικής φορολογίας", κωδικοποιήθηκε από το Ν.Δ. 86/69. Συγκεκριμένα, τα εδάφια ε' και στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 12, του Α.Ν. 2204/1940 κωδικοποιήθηκαν ως περιπτώσεις ε) και στ) του άρθρου 177 του Ν.Δ. 86/69 και για το λόγο αυτό προστίθεται και η ανάλογη αναφορά.

1. Η ρητίνευση επιτρέπεται σε δάση και δέντρα της χαλεπίου, της τραχείας και της θαλάσσιας πεύκης (PINUS HALEPENSIS, PINUS BRUTIA, PINUS MARITIMA). Με ειδική απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από πρόταση του δασάρχη και του αρμοδίου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας, δύναται να επιτρέπεται η ρητίνευση και σε δάση μαύρης πεύκης (PINUS NIGRA), εφ' όσον χρησιμοποιείται η μέθοδος ρητίνευσης με εκφλοίωση, με την χρήση χημικών ερεθιστικών ουσιών, (ως του θειικού οξέος κλπ.), κατά τα στην παρ. 4 του παρόντος άρθρου οριζόμενα, και κυρίως στα εντός 10ετίας τελικά ή αραιωτικά υλοτομητέα δένδρα.

2. Ως ρητινευτικό έτος ορίζεται το δασικό διαχειριστικό έτος, ενώ η ρητίνευση αρχίζει από της 1ης Μαρτίου και λήγει την 30η Νοεμβρίου κάθε έτους. οι προπαρασκευαστικές της ρητίνευσης εργασίες, όχι όμως το χτύπημα ή η αποφλοίωση των πεύκων, επιτρέπονται από 1ης Φεβρουαρίου κάθε έτους.

3. Η ρητίνευση επιτρέπεται σε δέντρα των οποίων η έμφλοιος στηθαία (δηλαδή σε ύψος 1,30 του μ. από του εδάφους) περίμετρος είναι 0,80 του μ. και άνω. Εξαιρετικώς, όπου τα δέντρα λόγω αντίξων συνθηκών δασικού τόπου δεν αυξάνονται κατά πάχος επαρκώς, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από πρόταση του δασάρχη και του αρμοδίου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας, δύναται να επιτρέπεται η ρητίνευση και σε δέντρα με μικρότερη της ανωτέρω στηθαία περίμετρο, πάντως όμως όχι μικρότερη των 0,60 μ.

4. Η ρητίνευση ενεργείται με διάνοιξη μετώπου με εντομής ή εκφλοίωση με χρήση χημικών ερεθιστικών ουσιών, όπως θειικού οξέος, κλπ. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας με απόφασή του καθορίζει το είδος και τη χρήση των χημικών ερεθιστικών αυτών ουσιών. Σε κάθε δέντρο διανοίγεται μόνον ένα μέτωπο.

Η ρητίνευση με διάνοιξη δύο συγχρόνως εντομών ή εκφλοιώσεων επιτρέπεται κατόπιν γενικής ή ειδικής έγκρισης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από πρόταση του αρμόδιου Δασάρχη και του αρμοδίου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας, μόνον σε πεύκα στηθαίας εμφλίου περιμέτρου 1,00 μ. και άνω.

5. Το πλάτος του μετώπου ρητίνευσης δεν δύναται να υπερβεί τα 0,08 μ. σε δέντρα στηθαίας εμφλίου περιμέτρου 0,60 έως 0,80 μ., τα 0,10 μ. σε δέντρα στηθαίας εμφλίου περιμέτρου 0,80 έως 1,20 μ. και τα 0,14 μ. σε δέντρα στηθαίας περιμέτρου μεγαλύτερης του 1,20 μ. Επί διανοιγόμενων κατά την προηγούμενη παράγραφο δύο μετώπων το πλάτος καθενός είναι μέχρι 0,08 μ.

6. Το μέτωπο ρητίνευσης διανοίγεται για πρώτη φορά δίπλα στη βάση του δέντρου. Διάνοιξη νέου μετώπου επιτρέπεται εφ' όσον δεν είναι δυνατόν να προχωρήσει καθ' ύψος το εν λειτουργία μέτωπο στο κάτω από τους κλώνους μέρος του κορμού, είτε λόγω διαμόρφωσης του κορμού είτε λόγω τοπικής βλάβης του. Η διάνοιξη του νέου μετώπου γίνεται επί της εκ διαμέτρου αντίθετης προς το διανοιγμένο παλαιό μέτωπο πλευράς του δέντρου και, αν αυτό δεν καθίσταται δυνατόν, σε τέτοια απόσταση, ώστε μεταξύ των δύο μετώπων να αφήνεται λωρίδα πλάτους τουλάχιστον 0,07 μ. Το τρίτο, τέταρτο και περαιτέρω μέτωπο, όπως και το διανοιγόμενο είτε στο μέρος του κορμού πάνω από τον χαμηλότερο κλώνο του δέντρου είτε επί των κλώνων του, διανοίγονται αναλόγως με διατήρηση πλάτους φλοιού μεταξύ των μετώπων όχι μικρότερου των 0,07 μ.

7. Σε δέντρα που θα υλοτομηθούν δια τελικής ή αραιωτικής υλοτομίας εντός 10ετίας, βάσει δασοπονικής μελέτης και κατόπιν προσήμανσης, δύναται να επιτρέπεται με` απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από πρόταση του αρμοδίου Δασάρχη και του αρμοδίου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας, η ρητίνευση (θανάσιμη) με περισσότερα των δύο μετώπων και μέχρι τεσσάρων σταυροειδώς, πλάτους για το καθένα όχι μεγαλύτερου των 0,08 μ. αναλόγως της περιμέτρου του δέντρου, αφήνοντας μεταξύ τους λωρίδα φλοιού πλάτους τουλάχιστον 0,07 μ. Παρόμοια δια περισσότερων μετώπων ρητίνευση επιτρέπεται σε δέντρα φυόμενα εντός καλλιεργούμενων εκτάσεων, για τα οποία έχει εφαρμογή το άρθρο 177 (Ν.Δ. 86/69) παρ. 1 εδ. ε` και στ` του παρόντος κώδικα.
8. Το ύψος του μετώπου ρητίνευσης εντός του αυτού έτους δεν δύναται να υπερβεί τα 0,35 μ. και το βάθος, προκειμένου περί εντομής, τα 0,015 μ.
9. Η συλλογή της ρητίνης γίνεται εντός κατάλληλων δοχείων από γαλβανισμένη λαμαρίνα ή σκληρό αλουμίνιο ή πήλινα ή πλαστικά, τα οποία τοποθετούνται κατάλληλα δίπλα στη βάση του μετώπου και μετακινούνται κατ` έτος ή το πολύ ανά διετία. Επίσης για τη μετακίνηση της εκρέουσας ρητίνης στα δοχεία συλλογής χρησιμοποιούνται μεταλλικοί οδηγοί.
10. Απαγορεύεται η επί του κορμού των δέντρων κατασκευή υποτομής (γούβας) προς συλλογή της εκρέουσας ρητίνης, όπως και η κατασκευή οδηγού αύλακα (κοντίτας) προς διοχέτευσή της από ένα μέτωπο ρητίνευσης σε άλλο μέτωπο.
11. Δασοπονικές μελέτες (διαχειριστικά σχέδια ή εκθέσεις ή δασικές διαχειριστικές διατάξεις), εγκρινόμενες κατά τις διατάξεις που τις διέπουν, δύναται να καθορίζουν τις λεπτομέρειες ενέργειας της ρητίνευσης κατά τις κρατούσες ειδικές συνθήκες δασικού τόπου.

Άρθρο ...

Ενοικίαση του δικαιώματος ρητίνευσης των δημοσίων δασών

[Άρθρο 2 του Β.Δ. 439 της 12.6/11.7.1968]

1. Στα δημόσια ή υπό τη διαχείριση του δημοσίου δάση στα οποία η ρητίνευση δεν αποτελεί αναγνωρισμένο δικαίωμα τρίτων, το δικαίωμα της ρητίνευσης διατίθεται κατ` αποκοπή δια δημοπρασίας και για χρονικό διάστημα μέχρι το πολύ 5 ετών.
2. Η δημοπρασία, η οποία προκηρύσσεται αρμοδίως και διενεργείται κατά τις περί διεξαγωγής των δημοπρασιών λοιπές δασικές διατάξεις, αρχίζει το πρώτο δεκαήμερο του μηνός Νοεμβρίου και λήγει ανυπερθέτως την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου, εκτός αν, για λόγους εξαιρετικούς, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, θεωρήσει επιβεβλημένη την επανάληψη, οπότε δύναται η δημοπρασία να επαναλαμβάνεται και καθ` όλο τον μήνα Φεβρουάριο.
3. Το ετήσιο μίσθωμα της ρητίνευσης δημοσίων δασών καταβάλλεται σε τρεις τριμηνιαίες ίσες δόσεις και εντός του πρώτου 15ημέρου κάθε 3μηνίας, αρχής γενομένης από 1ης Μαΐου.

Άρθρο .....**Μεταφορά ρητίνης**

[Άρθρο 3 του Β.Δ. 439 της 12.6/11.7.1968]

Σχόλιο: Τα άρθρα 219 και 228 του Ν. 4173/1929 "περί δασικού κώδικος" καταργήθηκαν με την παράγραφο 3 του άρθρου 317, Ν.Δ. 86/1969 (Δασικού Κώδικος). Θα πρέπει να γίνει παραπομπή στις διατάξεις 268 και 279 του Ν.Δ. 86/1969 που κωδικοποίησαν τις ανωτέρω διατάξεις.

1. Απαγορεύεται η περαιτέρω μεταφορά ρητίνης εκ δημοσίου δάσους και δη εκ του οριζόμενου από την τοπική δασική αρχή τόπου συγκέντρωσης, όπως και της βιομηχανοποίησης αυτής, προ της καταβολής του μισθώματος του δημοσίου, ενώ αυτή ενεργείται επί τη βάσει άδειας της αρμόδιας δασικής αρχής που εκδίδεται μετά την προσαγωγή του σχετικού διπλότυπου καταβολής της ληξιπρόθεσμης δόσης του μισθώματος ή και πιστοποίησης μεταφοράς που εκδίδεται βάσει της άνω άδειας.
2. Ρητίνη μεταφερομένη εκ δημοσίου δάσους άνευ της κατά την προηγούμενη παράγραφο άδειας ή πιστοποίησης της δασικής αρχής κατάσχεται και ο μεταφέρων τιμωρείται κατά τις διατάξεις των άρθρων 268 και 279 (Ν.Δ. 86/1969) του παρόντος κώδικα.

Άρθρο ...**Έλεγχος ρητίνευσης και καταλογισμοί**

[Άρθρο 4 του Β.Δ. 439 της 12.6/11.7.1968]

1. Τα αρμόδια δασικά όργανα υποχρεούνται να παρακολουθούν τη ρητίνευση των δημοσίων και μη δημοσίων δασών της περιφέρειάς τους. Εάν τα αρμόδια δασικά όργανα είναι βέβαια ότι η ρητίνευση διενεργείται παρά τα ισχύοντα ή προς ζημία του δάσους, αναφέρουν επειγόντως στον δασάρχη που δύναται να διατάζει την αναστολή της ρητίνευσης ή την κανονική εξακολούθηση αυτής.
2. Ρητίνη παρανόμως συλλεγείσα κατάσχεται και οι υπαίτιοι ταυτόχρονα μηνύονται (ιδιοκτήτες, ενοικιαστές, αντιπρόσωποί τους ή ρητινευτές) ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων. Προκειμένου περί δασών δημοσίων ή διαχειριζόμενων ως τέτοιων τα αρμόδια δασικά όργανα υποβάλλουν έκθεση περί των παραβάσεων που έγιναν στην προϊστάμενη τοπική δασική αρχή, η οποία προβαίνει στις ενέργειες για τη σύνταξη πρωτοκόλλου των ζημιών που προξενήθηκαν και των κατά τα παρακάτω οριζόμενα καταβλητέων αποζημιώσεων. Το πρωτόκολλο αυτό κοινοποιείται έναντι απόδειξης στους ενδιαφερόμενους, οι οποίοι δικαιούνται εντός μηνός από την κοινοποίηση να υποβάλουν ένσταση κατά του καταλογισμού.
3. Η ένσταση αυτή υποβάλλεται στον αρμόδιο Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο οποίος δύναται να διορίσει τριμελή δευτεροβάθμια επιτροπή, αποτελούμενη εκ δημοσίων υπαλλήλων. Αύτη προβαίνει σε νέα επιτόπια εξέταση των ζημιών που

προξενήθηκαν και στη σύνταξη λεπτομερούς πρωτοκόλλου καταλογισμού, το οποίο υποβάλλεται από την αρμόδια δασική αρχή στον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

4. Ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από γνώμη του οικείου τεχνικού συμβουλίου δασών αποδέχεται ή τροποποιεί το ως άνω καταρτισθέν πρωτόκολλο καταλογισμού και κοινοποιεί την απόφασή του σε εκείνου που υπέβαλαν την ένσταση.

Άρθρο ...

Αποζημίωση λόγω παράνομης ρητίνευσης σε δημόσια δάση

[Άρθρο 5 του Β.Δ. 439 της 12.6/11.7.1968]

Σχόλιο : Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

1. Οι ενοικιαστές της ρητίνευσης δημοσίων δασών καθώς και οι άνευ δημοπρασίας συλλέγοντες από αυτά ρητίνη ή οι μισθωτές των δασών αυτών, από την ημέρας της εγκατάστασής τους στο δάσος ευθύνονται αλληλέγγυα για την επανόρθωση κάθε ζημίας του δημοσίου που προήλθε από παράνομη ρητίνευση και διαπράχθηκε στο δάσος από τους ίδιους ή αντιπροσώπους τους ή από τους εργάτες τους.
  2. Η αποζημίωση της προηγούμενης παραγράφου ορίζεται ως ακολούθως κατά πεύκη.
    - α) Είκοσι (20) δρχ. για τη ρητίνευση δέντρων με στηθαία περίμετρο μικρότερη των 0,80 μ. ή της τυχόν από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατά το άρθρο 1 του παρόντος καθορισμένης.
    - β) Τριάκοντα (30) δρχ. για κατασκευή υποτομής (γούβας) επί του κορμού των πευκοδέντρων ή διάνοιξη περισσότερων του ενός μετώπου επί του ίδιου δέντρου, εκτός των περιπτώσεων στις οποίες κατά το άρθρο 1 του παρόντος επιτρέπεται η διάνοιξη περισσότερων μετώπων και
    - γ) Είκοσι (20) δρχ. για τη διάνοιξη μετώπων πλάτους ή μήκους ή βάθους μεγαλύτερων των καθοριζόμενων από το άρθρο 1 του παρόντος ή για την κατασκευή οδηγού αύλακα (κόντιτα).
- Οι κατά τα ανωτέρω αποζημιώσεις βεβαιώνονται και εισπράττονται κατά τις περί εισπραξης δημοσίων εσόδων διατάξεις.
- Οι σε βάρος των ανωτέρω καταλογισμός των παραπάνω αποζημιώσεων δεν αποκλείει την ποινική δίωξή τους για παράβαση των σχετικών διατάξεων του παρόντος. Στα παρανόμως ρητινευθέντα δέντρα δύναται ο δασάρχης να απαγορεύει επί ορισμένο χρόνο την περαιτέρω ρητίνευση, ενώ ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να τροποποιήσει ή άρει την απαγόρευση αυτή.

Άρθρο ...

Αποζημίωση λόγω παράνομης ρητίνευσης σε μη δημόσια δάση

[Άρθρο 6 του Β.Δ. 439 της 12.6/11.7.1968]

1. Οι καρπωτές ρητίνευσης μη δημοσίων δασών είναι υπεύθυνοι για την επανόρθωση κάθε ζημίας του ιδιοκτήτη που προήλθε από παράνομη ρητίνευση ή άλλη δασική παράβαση, είτε διαπράχθηκε από τους ίδιους είτε από τους αντιπροσώπους τους είτε από τους εργάτες τους.
2. Η αποζημίωση των ιδιοκτητών των κατά την προηγούμενη παράγραφο μη δημοσίων δασών για την παράνομη ρητίνευση ή άλλη ζημία του δάσους που έγινε από τους καρπωτές τους καθορίζεται από τους ίδιους και κατόπιν σχετικής συμφωνίας μεταξύ καρπωτή και δασοκτήμονα δύνανται να εφαρμοστούν για τον καθορισμό των οικείων αποζημιώσεων οι περί δημοσίων δασών διατάξεις του προηγούμενου άρθρου, χωρίς να αποκλείεται, σε περίπτωση ασυμφωνίας, η προσφυγή στα αρμόδια δικαστήρια.

Άρθρο ...**Διατάξεις περί απαγόρευσης της ρητίνευσης**

[Άρθρο 7 του Β.Δ. 439 της 12.6/11.7.1968]

1. Σε δάση προστατευτικά ή σε δάση στα οποία διενεργήθηκε έντονης ρητίνευση ή εν γένει για δασοκομικούς ή διαχειριστικούς λόγους, δύναται ν' απαγορευθεί η ρητίνευση για αόριστο ή ορισμένο χρονικό διάστημα δια δασικής αστυνομικής διάταξης που εκδίδεται από τον αρμόδιο δασάρχη μετά από πρόταση των τοπικών δασικών αρχών και απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
2. Με τον ίδιο ως άνω τρόπο δύνανται να εκδοθούν απαγορευτικές διατάξεις ρητίνευσης σε πάρκα, άλση, δάση γύρω από χώρους ιστορικούς, εθνικούς, λουτροπόλεις ή σε δάση εκατέρωθεν των δημοσίων οδών, κυρίως εκείνων που παρουσιάζουν μεγάλη τουριστική κίνηση μέχρι βάθους 50 το πολύ μέτρων εκατέρωθεν των πλευρών των οδών αυτών.

Άρθρο ...**Εκμίσθωση του δικαιώματος ρητίνευσης δημοσίων δασών**

[Άρθρο 8 του Β.Δ. 439 της 12.6/11.7.1968]

Σχόλιο 1: Παρά το γεγονός ότι το άρθρο 3 του Α.Ν. 1627/1939 «περί δασικών συνεταιρισμών» είναι σε ισχύ, η παραπομπή σε αυτό αφορά το σκέλος της εκμίσθωσης δημοσίων δασών, εδάφιο το οποίο έχει κωδικοποιηθεί από το άρθρο 134 του Ν.Δ. 86/1969 και γι αυτό προστίθεται η ανάλογη παραπομπή.

Σχόλιο 2: Το άρθρο 6 παρ. 1 του Α.Ν. 826/1937 «περί εκμεταλλεύσεως δημοσίων δασών απ' ευθείας υπό του Κράτους ή δια πολυετούς ενοικιάσεως ή συμβάσεως», αφορούσε την παράταση χρόνου μισθώσεως σε δημόσια δάση. Για το λόγο αυτό κρίνεται ορθή η παραπομπή στο άρθρο 125 του Ν.Δ. 86/1969.

Σχόλιο 3: Το άρθρο 85 του Ν. 4173/1929 "περί δασικού κώδικος" καταργήθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 317, Ν.Δ. 86/1969. Θα πρέπει να γίνει παραπομπή στο άρθρο 132 του Ν.Δ. 86/1969 που αφορά στο περιεχόμενο της ως άνω διάταξης.

1. Η προς δασικούς συνεταιρισμούς εκμίσθωση δημοσίων δασών προς ρητίνευση κατά τις διατάξεις του άρθρου 134 (Ν.Δ. 86/1969), όπως και η παροχή παράτασης μισθώσεων κατά το άρθρο 125 (Ν.Δ. 86/1969), από την έναρξη ισχύος του Β.Δ. 439 της 12.6/11.7.1968 γίνεται υπό των όρο διενέργειας της ρητίνευσης με εκφλοίωση με χρήση χημικών ερεθιστικών ουσιών όπως θεικού οξέος κλπ. κατά τα στην παρ. 4 του άρθρου 1 οριζόμενα.
2. Η διάταξη του άρθρου 132 (Ν.Δ.86/1969) του παρόντος κώδικα εφαρμόζεται και για τη ρητίνευση δημοσίων δασών των οποίων δεν κατέστη δυνατή η επί ενα έτος ρητινοκαλλιέργεια υπό τον όρο της διενέργειάς της με εκφλοίωση με χρήση χημικών ερεθιστικών ουσιών όπως θεικού οξέος κλπ. κατά τα στην παρ. 4 του άρθρου 1 οριζόμενα.

Άρθρο ... Ποινικές διατάξεις

[Άρθρο 9 του Β.Δ. 439 της 12.6/11.7.1968]

Σχόλιο 1: Ο Ν. 4173/1929 "περί δασικού κώδικος" καταργήθηκε με το άρθρο 317, παρ.3 του Ν.Δ. 86/1969 (Δασικός Κώδικας). Καθόσον, η παράγραφος 2 αφορά εν συνόλω στις κατηργημένες ποινικές διατάξεις των άρθρων 219 και 228 του Ν. 4173/1929, κρίνεται ορθή η απάλειψη στο σύνολώ της διότι στερείται πεδίου εφαρμογής. Εξάλλου, οι παραβάσεις των περί ρητινοσυλλογής διατάξεων τιμωρούνται απευθείας από το άρθρο 279 του Ν.Δ. 86/1969. διάταξη η οποία ισχύει αυτοτελώς.

Σχόλιο 2: Λόγω των ανωτέρω, διαγραφή της αρίθμησης.

Απαγορεύεται η φθορά των δοχείων συλλογής ρητίνης και κυρίως των πήλινων καθώς και των λοιπών συναφών εργαλείων και μέσων.

Άρθρο ..... Ασβεστοποιία

[Άρθρο 39 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο 1: Αναρίθμηση του άρθρου και τροποποίηση των διοικητικών δομών.

Σχόλιο 2: Το Π.Δ. της 14 Ιουλ./1 Αυγ. 1927 περί καθιερώσεως νέου συστήματος κλπ. βεβαιώσεως και εισπράξεως της δασικής φορολογίας και τροποποίησεως του δασικού Κώδικος, καταργήθηκε από το άρθρο 251 του Ν.Δ της 11 Μαΐου 1929 και για το λόγο αυτό απαλείφεται η εν λόγω παραπομπή.

Το άρθρο 22 αφορούσε στην ατέλεια καυσίμου ύλης και για το λόγο αυτό, κρίνεται ορθό να γίνει παραπομπή στο άρθρο 176 του Ν.Δ. 86/1969.

Το άρθρο 13, παρ.3 αφορούσε στη δυνατότητα χρήσης της καύσιμου ύλης σε εργοστάσια, ασβεστοκαμίνους, συστηματικά κεραμοποιεία κλπ, κατόπιν έγκρισης του Υπουργού

Γεωργίας. Στο άρθρο 177 του Ν.Δ. 86/1969, δίνεται αυτή η ίδια δυνατότητα υπό την έγκριση όμως του νομάρχου μετά γνώμην του αρμοδίου δασάρχου και περιφερειακού διευθυντού δασών. Για το λόγο αυτό, κρίνεται ορθό να γίνει παραπομπή στο άρθρο 177 του Ν.Δ. 86/1969.

Σχόλιο 3: Ο δασικός φόρος που προβλέπεται στα άρθρα 160-182 του Δασικού Κώδικα καταργήθηκε με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Παρά το γεγονός ότι η κατάργηση του δασικού φόρου ισχύει για τα άρθρα 160-182 του Ν.Δ. 86/1969, κρίνεται ορθό να γίνει απάλειψη οποιασδήποτε αναφοράς στο δασικό φόρο, ακόμη και για διατάξεις που δεν αναφέρονται ρητώς στο άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003.

1. Η ασβεστοποιία ενεργείται διά θάμνων και μόνο δια του πάνω από τη γη τμήματός τους, ενώ η εκρίζωση απαγορεύεται, ή και διά φρυγάνων. Αν οι θάμνοι βρίσκονται κάτω από άλλα υψίκορμα δέντρα, επιτρέπεται η εκκοπή τους εκ του συστάδην, όπου οι συστάδες των υψίκορμων δέντρων είναι πυκνές. Εάν οι θάμνοι βρίσκονται επί κεκλιμένων κλιτύων και αποτελούν την μόνη υπάρχουσα βλάστηση επί του εδάφους και επομένως χρησιμεύουν για την προστασία του εδάφους, η εκκοπή τους επιτρέπεται μόνο σποραδικώς, ενώ απαγορεύεται η εκκοπή τους σε συνεχή έκταση που υπερβαίνει τα 40 τετραγωνικά μέτρα, εκτός εάν πράγματι δεν βόσκονται τα θαμνώδη αυτά δάση, οπότε, κατόπιν έγκρισης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να επιτραπεί η εκ του συστάδην υλοτομία προς ασβεστοποιία.

2. Η σποραδική υλοτομία για την ασβεστοποιία εντός των θαμνωδών δασών ενεργείται διά της κοπής των μάλλον άχρηστων θάμνων ή κλάδων τους, ενώ αφήνονται άθικτοι οι πολυτιμότεροι και για ξυλεία ή άνθρακες κατάλληλοι θάμνοι ή κλάδοι τους. Απαγορεύεται προς καύση ασβεστοκαμίνων και κραμοκαμίνων η χρήση ξυλείας χρήσιμης στις τέχνες.

3. Η χρήση καυσόξυλων προς ασβεστοποιία επιτρέπεται κατόπιν ειδικής έγκρισης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας μόνον σε χωριά στην περιφέρεια των οποίων δεν υπάρχουν υλοτομήσιμοι θάμνοι και φρύγανα ή υπάρχουν σε δάση γηραιοί σαπισμένοι και άχρηστοι κορμοί, των οποίων η προς εμπορία χρησιμοποίηση ως καυσόξυλων είναι οικονομικά ασύμφορη στον ιδιοκτήτη, λόγω της μεγάλης απόστασης της θέσεως από τα κέντρα της κατανάλωσης.

4. Για την ασβεστοποιία δύναται να επιτραπεί κατόπιν έγκρισης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και μετά από σύμφωνη γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών, η χρησιμοποίηση και καύσιμης ύλης από αυτή που συλλέγεται από τους χωρικούς κατά την διάταξη του άρθρου 176 (Ν.Δ. 86/1969), σε αυτή όμως την περίπτωση, για τη χρησιμοποιούμενη καύσιμη ύλη, πλην του μισθώματος επί της ασβέστου, καταβάλλεται μίσθωμα και για τη χρησιμοποιούμενη καύσιμη ύλη, κατά το άρθρο 177 (Ν.Δ. 86/1969) του παρόντος κώδικα.

Η ασβεστοποιία στις απαγορευμένες δασικές εκτάσεις επιτρέπεται μόνο κατόπιν έγκρισης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από γνωμοδότηση του αρμοδίου δασάρχη.

4. Η θέση της καμίνου, η χωρητικότητά της, εάν αυτή έχει ήδη προγενεστέρως κατασκευαστεί, όπως και η θέση της υλοτομίας και συλλογής της καύσιμης ύλης,

προσδιορίζεται από την αρμόδια τοπική δασική αρχή σύμφωνα με τις γενικές οδηγίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο ...

Συλλογή πευκοφλοιού, χρυσόξυλου κλπ.

[Άρθρο 40 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο: Αρίθμηση των εδαφίων υπό τις αρχές της νοηματικής αυτοτέλειας με σκοπό να εξασφαλιστεί η σαφήνεια κατά την παραπομπή στις διατάξεις.

1. Η συλλογή πευκοφλοιού επιτρέπεται μόνο από πεσμένα δέντρα και από υπολείμματα υλοτομιών. Η συλλογή δαδίου και η κατασκευή κατράμης επιτρέπεται μόνο από πεσμένα και άχρηστα στις τέχνες δέντρων.
2. Η συλλογή χρυσόξυλου επιτρέπεται μόνο με αποκοπή του πάνω από τη γη τμήματος, ενώ απαγορεύεται αυστηρά η εκρίζωση.
3. Η συλλογή πρινοφλοιού με εκρίζωση πρίνων καθώς και η υλοτομία ή εκρίζωση αγριελιάων για σκοπούς άλλους πλνν της μεταφύτευσης απαγορεύεται, και ο του παραβάτης υπόκειται σε ποινική δίωξη για φθορά δάσους, εκτός αν πρόκειται περί αραίωσης αγριελιάων που εμβολιάζονται επί τόπου.

Άρθρο ...

Υπεύθυνοι για τις ζημιές από την υλοτομία στα δημόσια δάση και αποζημίωση αυτών

[Άρθρα 43, 44, 45 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο 1: Λαμβάνει χώρα συγχώνευση των ως άνω άρθρων και αναρίθμηση των εδαφίων.

Σχόλιο 2: Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

Σχόλιο 3: Καθόσον η Επιτροπή ενστάσεων και καταλογισμού για ζημιές από τις υλοτομίες και οι σχετικές με αυτή διατάξεις καταργήθηκαν από την παρ. 14 του άρθρου 6 της 272961/26-26 Απρ.1982 (ΦΕΚ Β` 215). Καθόσον δεν ανέλαβε κάποια άλλη επιτροπή τις αρμοδιότητες αυτές, κρίνεται ορθή η διαγραφή της φράσης «...του αναλογούντος ποσού καθοριζόμενου παρά της κατά το παρόν Δ/μα επιτροπής..».

Σχόλιο 4: Ο δασικός φόρος που προβλέπεται στα άρθρα 160-182 του Δασικού Κώδικα καταργήθηκε με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Παρά το γεγονός ότι η κατάργηση του δασικού φόρου ισχύει για τα άρθρα 160-182 του Ν.Δ. 86/1969, κρίνεται ορθό να γίνει απάλειψη οποιασδήποτε αναφοράς στο δασικό φόρο, ακόμη και για διατάξεις που δεν αναφέρονται ρητώς στο άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Για το λόγο αυτό, η αναφορά στο «δικαίωμα» κατά την κοπή δένδρων (παρ.3) απαλείφεται.

1. Οι ενοικιαστές από την εγκατάστασή τους από τη οικεία δασική αρχή στο μίσθιο δάσος μέχρι τη λήξη της μίσθωσης καθώς και οι εκμεταλλευτές ή καρπωτές των άνευ

δημοπρασίας δημοσίων δασών, στις περιπτώσεις που αυτό επιτρέπεται από τις κείμενες διατάξεις, είναι υπεύθυνοι προς επανόρθωση κάθε ζημίας του Δημοσίου που προήλθε από παράβαση των διατάξεων των περί δασών νόμων και του παρόντος κώδικα, η οποία διαπράχθηκε από τους ίδιους ή από των αντιπροσώπους ή τους εργάτες τους στο μίσθιο ή υλοτομούμενο δάσος και στα παρακείμενα μέχρι απόσταση μίας ώρας από τα άκρα αυτού, ή και που διαπράχθηκε από τρίτους, εάν εντός μίας εβδομάδας, ενώ έλαβαν γνώση, δεν την αναφέρουν στην οικεία δασική αρχή.

2. Αποζημίωση του Δημοσίου για τις από τον ενοικιαστή, εκμεταλλευτή ή καρπωτή προκληθείσες στο ενοικιασθέν ή υλοτομούμενο δάσος ζημιές επιβάλλεται:

α) Προκειμένου περί υψηλών δασών:

αα. Για την υλοτομία απροσήμενων δέντρων.

αβ. Για υλοτομία δέντρων που δεν έχουν την ορισθείσα διάμετρο ή υλοτομία ενεργηθείσα σε άλλες από τις ορισθείσες θέσεις, εφ' όσον είχε επιτραπεί η άνευ προσήμανσης υλοτομία.

αγ. Για άλλες οποιασδήποτε φύσης ζημιές που προκλήθηκαν στο δάσος εξ υπαιτιότητας του ενοικιαστή (όπως εκκοπή δένδρων σε ύψος άνω των 0,50 μ. από το έδαφος, καταστροφή νεόφυτων ή νεαρών δέντρων κλπ.).

β) Προκειμένου περί χθαμαλών δασών:

βα. Για υλοτομία εκ του συστάδην, εφ' όσον είχε επιτραπεί κατ' επιλογήν υλοτομία,

ββ. Για υλοτομία σε θέσεις άλλες από τις ορισθείσες.

βγ. Για άλλες οποιασδήποτε φύσης ζημιές που προκλήθηκαν εξ υπαιτιότητας του ενοικιαστή.

γ) Προκειμένου περί σύνθετων δασών, για τις ζημιές που προξενούνται στον άνω όροφο από τη διενέργεια των υλοτομιών, η αποζημίωση του δημοσίου καθορίζεται όπως στα υψηλά δάση, ενώ για εκείνες που προξενούνται στον υπώροφο, όπως στα χθαμαλά δάση.

3. Η αποζημίωση του δημοσίου ορίζεται:

α) Προκειμένου περί υψηλών δασών.

αα. Για υλοτομία απροσήμενων δέντρων, ή που δεν έχουν την από τη διακήρυξη απαιτούμενη διάμετρο, σε πεντακόσιες δραχμές για κάθε δέντρο.

αβ. Για εκκοπή δέντρων σε ύψος μεγαλύτερο των πενήκοντα εκατοστών από το έδαφος, έστω και αν το προς το έδαφος μέρος του κορμού είναι άχρηστο, στο αντίστοιχο μίσθωμα του δημοσίου.

αγ. Για υλοτομία σε άλλη από την ορισθείσα θέση σε πενήντα δραχμές για κάθε δέντρο και προσθέτως σε εκατό δραχμές ανά στρέμμα.

αδ. Για καταστροφή νεόφυτων ή νεαρών ή βλάβη κλάδων μεγάλων δένδρων που οφείλεται σε υπαιτιότητα του υλοτομούντος ή των εργατών του σε δραχμή μία μέχρι πενήντα για κάθε δέντρο.

β) Προκειμένου περί χθαμαλών δασών σε δραχμές τετρακόσιες ανά στρέμμα.

βα. Για υλοτομία εκ του συστάδην εφ' όσον είχε επιτραπεί υλοτομία κατ' επιλογήν.

ββ. Για υλοτομία σε άλλη από την καθορισθείσα θέση και

βγ. Εφ' όσον έχει επιτραπεί υλοτομία εκ του συστάδην και κατά τη διενέργεια της υλοτομίας αφέθησαν τμήματα συστάδων ανυπολόγητα ή διενηργήθηκε ακανόνιστη και παρά τους όρους της έκθεσης διαχείρισης, του πίνακα υλοτομίας, της έκθεσης εγκατάστασης και τους όρους της διακήρυξης υλοτομίας.

4. Οι δια του παρόντος άρθρου προβλεπόμενες αποζημιώσεις αναπροσαρμόστηκαν στο 50πλάσιον με το Β.Δ. 12/20 Οκτ. 1946 περί αναπροσαρμογής χρηματικής αποζημιώσεως του Δημοσίου δια προξενουμένας ζημίας κατά την εκμετάλλευση των δασών. Οι αποζημιώσεις αυτές αναπροσαρμόστηκαν εκ νέου δια του Β.Δ. 9/30 Νοεμ. 1955 και ορίστηκαν σε 0,30 των καθοριζόμενων στο ανωτέρω άρθρο ποσών.

Άρθρο ...

Επιθεώρηση των δημοσίων δασών για την εξακρίβωση των εκ της υλοτομίας ζημιών

[Άρθρα 46, 47 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο 1: Αναρίθμηση του άρθρου.

Σχόλιο 2: Η Επιτροπή ενστάσεων καταργήθηκε από την παρ. 14 του άρθρου 6 της Υ.Α. 272961/26 Απρ. 1982 (ΦΕΚ Β` 215), επομένως κρίνεται ορθή η διαγραφή των σχετικών με αυτή εδαφίων. Η εν λόγω διαγραφή καθιστά ανεφάρμοστη την ουσιαστική ρύθμιση της διάταξης. Το ζήτημα χρήζει επίλυσης από την Κ.Ε.Κ.

1. Το ταχύτερο και το πολύ εντός δέκα ημερών από τη λήξη της κατά τους όρους της διακήρυξης καθορισθείσας πρώτης περιόδου της υλοτομίας, ο αρμόδιος Δασάρχης με` ακόμη έναν δασικό υπάλληλο, με τη δυνατότητα και του Προϊστάμενου της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης να μετέχει αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν διαταγής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μεταβαίνει στο ενοικιασθέν ή υλοτομούμενο δάσος και, με παρουσία του ενοικιαστή, εκμεταλλευτή ή καρπωτή υλοτόμου, ο οποίος καλείται για τον λόγο αυτό, προβαίνει αφ` ενός στην εξέλεξη των υλοτομηθέντων ή κατασκευασθέντων δασικών προϊόντων και αφ` ετέρου στη λεπτομερή εξακρίβωση των ζημιών που τυχόν προκλήθηκαν στο δάσος. Για τον υπολογισμό αυτών λαμβάνει υπ` όψιν τους όρους της διακήρυξης, το πρωτόκολλο εγκατάστασης και τις τυχόν εκθέσεις περί γενομένων ζημιών των δασικών υπαλλήλων, οι οποίοι, όσο διαρκεί η περίοδος της υλοτομίας, αντιλήφθηκαν συγκεκριμένες ζημίες, και κατόπιν προβαίνει στη σύνταξη λεπτομερούς και δικαιολογημένου πρωτοκόλλου καταλογισμού που υπογράφεται από τον ίδιο, τον συμπράττοντος μαζί του, του άλλου δασικού υπαλλήλου και του ενοικιαστού ή υλοτόμου. Εάν παρίσταται ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, συντάσσει αυτός το πρωτόκολλο, το οποίο υπογράφεται και από τους λοιπούς δασικούς και τον ενοικιαστή ή υλοτόμο.

2. Εάν δεν εξακριβώθηκε καμία ζημία, ο δασάρχης επιτρέπει τη συνέχιση της υλοτομίας και υποβάλλει το συνταχθέν πρωτόκολλο στο Υπουργείο.

3. Εάν όμως ο ενοικιαστής καταλογίστηκε, ο δασάρχης επιβάλλει συντηρητική κατάσχεση επί ποσού δασικών προϊόντων που αντιστοιχεί προς το καταλογισθέν ποσόν και κοινοποιεί αμέσως το πρωτόκολλο στον ενοικιαστή, εκμεταλλευτή ή καρπωτή του δάσους υλοτόμο. Εάν αυτός αποδεχθεί και καταβάλει το επιβληθέν λόγω καταλογισμού ποσό, δικαιούται την εξακολούθηση της υλοτομίας.

**Άρθρο .....
Αντιρροήσεις κατά του πρωτοκόλλου καταλογισμού**

[Άρθρο 48 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο: Η Επιτροπή ενστάσεων καταργήθηκε από την παρ. 14 του άρθρου 6 της Υ.Α. 272961/26 Απρ. 1982 (ΦΕΚ Β` 215), επομένως κρίνεται ορθή η διαγραφή των σχετικών με αυτή εδαφίων. Η εν λόγω διαγραφή καθιστά ανεφάρμοστη την ουσιαστική ρύθμιση της διάταξης. Το ζήτημα χρήζει επίλυσης από την Κ.Ε.Κ.

Άρθρο .....**Διαδικασία εξακρίβωσης ζημιών μετά την κάρπωση**

[Άρθρο 49 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Η διαδικασία της εξακρίβωσης των ζημιών που προκλήθηκαν και κατά τις μεταγενέστερες της κάρπωσης του δάσους χρονικές περιόδους είναι όμοια προς εκείνη για της ζημιές κατά την κάρπωση του δάσους.

Άρθρο ...**Υπεύθυνοι για τις ζημιές από την υλοτομία στα ιδιωτικά δάση και αποζημίωση των ιδιοκτητών**

[Άρθρα 50, 51 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928]

Σχόλιο: Συνένωση των ως άνω άρθρων και αρίθμηση των εδαφίων.

1. Οι εκμεταλλευτές ή καρπωτές των ιδιωτικών δασών υλοτόμοι, από την εγκατάστασή τους από τη αρμόδια δασική αρχή στα προς υλοτόμηση δάση, είναι υπεύθυνοι προς επανόρθωση κάθε ζημίας του ιδιοκτήτη και του Δημοσίου που προέρχεται από παράβαση του παρόντος κώδικα που διαπράχθηκε από τους ίδιους ή από τους εργάτες τους στα ενοικιασθέντα από αυτούς δάση.
2. Η αποζημίωση των ιδιοκτητών για τις προκληθείσες από τους ενοικιαστές των δασών σε αυτά ζημιές καθορίζεται υπό τους ίδιους, ενώ για τη τυχόν προκληθείσα στο Δημόσια ζημία από την εγκατάλειψη υψηλών πρέμνων, ή ακατέργαστων χρήσιμων υπολειμμάτων εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 45 παρ. 2 και 58 του παρόντος κώδικα . Όσον αφορά την υλοτομία σε άλλες θέσεις από τις καθορισθείσες στον πίνακα υλοτομίας κλπ. εφαρμόζονται οι περί παράνομης υλοτομίας διατάξεις.

Άρθρο .....**Διατήρησης υφιστάμενων δικαιωμάτων**

[Άρθρο 56 του Ν.Δ. 86/1969]

1. Τα δικαιώματα συλλογής ρητίνης, συλλογής βαλανιδοκάρπου, βοσκής, ξυλεύσεως κλπ., όσα απεκτήθηκαν επί δημοσίων δασών ή δασικών εκτάσεων δια της έκπαιλαι ασκήσεώς των παραμένουν σεβαστά, δεν δύνανται όμως επ' ουδενί λόγω να παρεμποδίσουν την εκμετάλλευσιν των δασών τούτων υπό του Δημοσίου, ούτε την λήψιν υπ' αυτού των αναγκαίων προστατευτικών μέτρων προς αναγέννησιν των δασών μετά την υλοτομίαν.
2. Εις τας περιφέρειας, εις τας οποίας η ρητινευσις ενεργείται ως δικαίωμα, κατά τα εν τη προηγουμένη παραγράφω οριζόμενα, υπό των κατοίκων, αλλά τα δικαίωμα της ρητινοσυλλογής εκμισθούται υπό του Δημοσίου, αναγνωρίζεται υπέρ των κατοίκων δικαίωμα ρητινεύσεως άνευ υποχρεώσεως καταβολής μισθώματος.
3. Τα επί δημοσίων δασών, παραχωρηθέντα μετά το έτος 1922 δυνάμει παραχωρητηρίων εις φυσικά πρόσωπα, υφιστάμενα προ της παραχωρήσεως τούτων δικαιώματα ρητινοσυλλογής, συλλογής βαλανιδοκάρπου, βοσκής, ξυλεύσεως κλπ., θεωρούνται ως μη καταργηθέντα δια της υπό του Κράτους γενομένης παραχωρήσεως, των κατοίκων δυναμένων να ασκούν ελευθέρως τα δικαιώματα ταύτα.
4. Δικαιώματα εκχερσώσεως και ξυλεύσεως, τα οποία εκέκτηντο ως εκ των υφισταμένων σχέσεων αποκατασταθέντες ακτήμονες καλλιεργηταί επί μη απαλλοτριωθεισών ή μη διανεμηθεισών δασικών εκτάσεων του άρθρου 1 παράγρ. 1-3, περιλαμβανομένων εις απαλλοτριωθέντα κτήματα δυνάμει του Αγροτικού Κώδικος περί αποκαταστάσεως ακτημόνων καλλιεργητών, διατηρούνται ως και πρότερον υπέρ αυτών.

Άρθρο .....**Τεχνητές δασικές φυτείες**

[Άρθρο 11 του Ν 3208/2003]

Οι υπαγόμενες στην περίπτωση α' της παραγράφου 6 του άρθρου 3 του Ν. 998/1979 ιδιωτικές γεωργικές εκτάσεις, στις οποίες υπάρχουν ή δημιουργούνται Τεχνητές δασικές φυτείες, δεν προσλαμβάνουν εκ του λόγου αυτού το δασικό χαρακτήρα. Με την επιφύλαξη των όσων ορίζονται στους σχετικούς κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι ιδιοκτήτες αυτών των εκτάσεων διαχειρίζονται τις δασικές φυτείες ελεύθερα, χωρίς περιορισμούς ως προς το χρόνο και το είδος της υλοτομίας και τη μετέπειτα χρήση του αγρού.

Για την υλοτομία των εν λόγω φυτειών και τη διακίνηση και εμπορία των παραγόμενων προϊόντων, εκδίδεται ατελώς από την αρμόδια δασική υπηρεσία σχετική άδεια κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 176 του Δασικού Κώδικα.

ΤΜΗΜΑ ΕΒΔΟΜΟ

ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΑΤΕΛΕΙΕΣ

Άρθρο .....

Μίσθωμα δημοσίων δασών και πίνακας διατίμησης

[Άρθρο 160 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Τα χορτολιβάδια ως έννοια δεν αναφέρονται στην ισχύουσα δασική νομοθεσία. Αντιθέτως χρησιμοποιείται πλέον η έννοια «χορτολιβαδικές εκτάσεις» οι οποίες προσδιορίζονται ειδικότερα στο άρθρο 5 του πδ 32/2016.

Σχόλιο 2: Αναπροσαρμογή των διοικητικών δομών. Σύμφωνα με το άρθρο 12 του Π.Δ. 100/2014, στη Γενική Γραμματεία του Υπουργείου υπάγεται πλέον η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος.

Σχόλιο 3: Το φαινόμενο της διπλής φορολόγησης καταστρατηγεί την αρχή της φορολογικής ισότητας στο βαθμό που η επιβολή στο ίδιο αντικείμενο διπλής ή πολλαπλής φορολογίας δημιουργεί φορολογικές ανισότητες, αφού άτομα της ίδιας φοροδοτικής ικανότητας υπόκεινται σε διαφορετική φορολογική μεταχείριση, χωρίς να υπάρχει σαφής δικαιολογητικός λόγος για αυτό. Η αποφυγή της διπλής φορολόγησης ήταν και ο δικαιολογητικός λόγος της κατάργησης του φόρου στα δασικά προϊόντα, με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003, όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση της Βουλής (σελ.15) (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α' 2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ' η' του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Για το λόγο αυτό, στην παράγραφο 1 γίνεται απάλειψη της αναφοράς στο δασικό φόρο για τα μη δημόσια κτήματα. Το άρθρο μετονομάζεται με σκοπό την αντιστοίχιση με το περιεχόμενό του.

1. Για τα παραγόμενα δασικά προϊόντα από καρπώσεις δασών και δέντρων σε κτήματα και μη πεδινές χορτολιβαδικές εκτάσεις καταβάλλεται μίσθωμα όταν πρόκειται για δημόσια δάση, δέντρα και κτήματα.

2. Το κατά την προηγούμενη παράγραφο μίσθωμα, εφ' όσον κατά τις κείμενες διατάξεις δεν καθορίζεται με διαφορετικό τρόπο, καθορίζεται για κάθε δασικό διαχειριστικό έτος με πίνακα διατίμησης ο οποίος καταρτίζεται από τη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης των δασικών προϊόντων στους τόπους παραγωγής και κυρώνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που λαμβάνεται μετά από γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Για τον καθορισμό του μισθώματος ρητίνης η οποία παράγεται σε ολόκληρη τη ρητινευτική περίοδο κάθε ημερολογιακού έτους, λαμβάνεται ως βάση η τιμή της ρητίνης η αναγραφόμενη στον πίνακα διατίμησης που ισχύει κατά την έναρξη της ρητινευτικής περιόδου του ιδίου έτους.

Άρθρο .....**Καθορισμός μισθώματος**

[Άρθρο 161 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Το φαινόμενο της διπλής φορολόγησης καταστρατηγεί την αρχή της φορολογικής ισότητας στο βαθμό που η επιβολή στο ίδιο αντικείμενο διπλής ή πολλαπλής φορολογίας δημιουργεί φορολογικές ανισότητες, αφού άτομα της ίδιας φοροδοτικής ικανότητας υπόκεινται σε διαφορετική φορολογική μεταχείριση, χωρίς να υπάρχει σαφής δικαιολογητικός λόγος για αυτό. Η αποφυγή της διπλής φορολόγησης ήταν και ο δικαιολογητικός λόγος της κατάργησης του φόρου στα δασικά προϊόντα, με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003, όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση της Βουλής (σελ.15) (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α'2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ' η' του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Γι το λόγο αυτό, γίνεται απάλειψη των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος άρθρου. Περαιτέρω, το άρθρο μετονομάζεται με σκοπό την αντιστοίχιση με το περιεχόμενό του και διαγράφεται η αρίθμηση.

Το μίσθωμα του πίνακα διατίμησης καθορίζεται βάσει των κατά τα προηγούμενα δύο δασοπονικά έτη επιτευχθέντων μισθωμάτων στην οικεία περιφέρεια.

Άρθρο .....**Φορολογήσιμος δασική πρόσοδος ιδιωτικών, μοναστηριακών, κοινοτικών κλπ μη δημοσίων δασών**

[Άρθρο 71 του Π.Δ. 19/1928]

Σχόλιο: Το παρόν άρθρο διαγράφεται καθώς ρυθμίζει μόνον το ζήτημα του δασικού φόρου, ο οποίος καταργήθηκε (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α'2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ' η' του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Άρθρο .....**Φορολογικός συντελεστής**

[Άρθρο 72 του Π.Δ. 19/1928]

Σχόλιο: Το παρόν άρθρο διαγράφεται καθώς ρυθμίζει μόνον το ζήτημα του δασικού φόρου, ο οποίος καταργήθηκε (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α'2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ' η' του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις

την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

**Άρθρο .....
Υπολογισμός της ακαθαρίστου δασικής προσόδου**

[Άρθρο 73 του Π.Δ. 19/1928]

Σχόλιο: Το παρόν άρθρο διαγράφεται καθώς ρυθμίζει μόνον το ζήτημα του δασικού φόρου, ο οποίος καταργήθηκε (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α' 2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ' η' του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

**Άρθρο .....
Καταβολή μισθώματος**

[Άρθρο 162 του Ν.Δ. 86/1969]

Σχόλιο: Το φαινόμενο της διπλής φορολόγησης καταστρατηγεί την αρχή της φορολογικής ισότητας στο βαθμό που η επιβολή στο ίδιο αντικείμενο διπλής ή πολλαπλής φορολογίας δημιουργεί φορολογικές ανισότητες, αφού άτομα της ίδιας φοροδοτικής ικανότητας υπόκεινται σε διαφορετική φορολογική μεταχείριση, χωρίς να υπάρχει σαφής δικαιολογητικός λόγος για αυτό. Η αποφυγή της διπλής φορολόγησης ήταν και ο δικαιολογητικός λόγος της κατάργησης του φόρου στα δασικά προϊόντα, με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003, όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση της Βουλής (σελ.15) (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α' 2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ' η' του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Για το λόγο αυτό απαλείφεται στην παράγραφο 1 η αναφορά στο δημόσιο δασικό φόρο. Επίσης, διαγράφεται ολόκληρη η παράγραφος 2 καθώς αναφέρεται εξ' ολοκλήρου στο δασικό φόρο. Διαγραφή της αρίθμησης και μετονομασίας του άρθρου.

Το μίσθωμα καταβάλλεται από τον λήπτη της αδείας υλοτομίας βάσει διπλότυπου είσπραξης το οποίο προσκομίζεται στη δασική αρχή που εκδίδει την άδεια υλοτομίας. Η άδεια αυτή χρησιμεύει ως δικαιολογητικό της ενεργούμενης υλοτομίας. Για τη μεταφορά ως δικαιολογητικό απαιτείται το πρωτόκολλο εξελέγχεως και πιστοποίησης μεταφοράς.

Άρθρο ...**Καταβολή του δικαιώματος**

[Άρθρο 74 του Π.Δ. 19/1928]

Σχόλιο: Το παρόν άρθρο διαγράφεται καθώς ρυθμίζει μόνον το ζήτημα του δασικού φόρου, ο οποίος καταργήθηκε (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α'2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ' η' του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Άρθρο ...**Τρόπος και χρόνος καταβολής του δικαιώματος**

[Άρθρο 75 του Π.Δ. 19/1928]

Σχόλιο: Το παρόν άρθρο διαγράφεται καθώς ρυθμίζει μόνον το ζήτημα του δασικού φόρου, ο οποίος καταργήθηκε (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α'2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ' η' του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Άρθρο ...**Καταβολή μισθώματος της κάρπωσης των δημοσίων δασών**

[Άρθρο 76 του Π.Δ. 19/1928]

Σχόλιο: Στο παρόν άρθρο γίνεται αναφορά στο άρθρο 4 του Δ/τος "περί καθιέρωσης νέου συστήματος βεβαιώσεως της δασικής φορολογίας" της 14 Ιουλ. 1927 το ρυθμιστικό πεδίο του οποίου αφορούσε στην καταβολή μισθώματος. Το διάταγμα της 14ης Ιουλ./1 Αυγ. 1927 (ΦΕΚ 161), καταργήθηκε από το άρθρο 251 του Ν.Δ/τος της 11 Μαΐου 1929 Περί Δασικού Κώδικος (ΦΕΚ 176). Διαγραφή της αναφοράς χωρίς παραπομπή καθώς το περιεχόμενο της καταργηθείσας διάταξης περιγράφεται από το παρόν άρθρο.

1. Για τα απολαμβανόμενα από δημόσια δάση δασικά προϊόντα το μίσθωμα των δασικών προϊόντων του με δημοπρασία διατιθέμενου ετήσιου ή περιοδικού λήμματος των αειφόρων ή περιοδικώς εκμεταλλευομένων δασών, καταβάλλεται σε ίσες ή άνισες μηνιαίες δόσεις, κατόπιν σημειώματος της αρμόδιας δασικής Αρχής και βάσει του προσκομιζόμενου στο Δασαρχείο ή Δασονομείο διπλότυπου είσπραξης, εκδίδεται από αυτά απόδειξη καταβολής του μισθώματος, από αριθμημένο διπλότυπο βιβλίο, η οποία, μαζί με το αντίγραφο του πρωτοκόλλου εγκατάστασης, χρησιμεύει ως δικαιολογητικό της υλοτομίας που διενεργήθηκε στο μίσθιο δάσος υλοτομίας, καθώς και της μεταφοράς του βάσει αυτής υλοτομηθέντος, συλλεγέντος και κατασκευασθέντος είδους και ποσού δασικών προϊόντων στον από τον πίνακα υλοτομίας ή την αρμόδια δασική αρχή καθορισθέντα τόπο καταμέτρησης και εξελέγξως.

2. Για τα δασικά προϊόντα που δεν διατίθενται με δημοπρασία το μίσθωμα καταβάλλεται εφ’ άπαξ μεν, αν το ποσό των δασικών προϊόντων είναι μικρό και πρόκειται να υλοτομηθεί ολόκληρο αμέσως, σε περισσότερες δε της μιας δόσεις, ήτοι μηνιαίες ή τριμηνιαίες ίσες ή άνισες τέτοιες δόσεις, εάν το ποσό είναι μεγάλο και πρόκειται να πραγματοποιηθεί τμηματικά, κατά την έκδοση των αποδείξεων καταβολής του μισθώματος, οι οποίες εκδίδονται κατά τον αναφερόμενο στην παρ. 1 τρόπο και χρησιμεύουν επίσης ως δικαιολογητικό της υλοτομίας και μεταφοράς των δι’ αυτών υλοτομηθέντων ή κατασκευασθέντων ή συλλεγόντων δασικών προϊόντων.

Άρθρο .....

Παράταση καταβολής του μισθώματος

[Άρθρο 77 του Π.Δ. 19/1928]

Σχόλιο: Στο παρόν άρθρο γίνεται αναφορά στο άρθρο 1 του Δ/τος "περί καθιέρωσης νέου συστήματος βεβαιώσεως της δασικής φορολογίας" της 14 Ιουλ. 1927 το ρυθμιστικό πεδίο του οποίου αφορούσε στην καταβολή μισθώματος. Το διάταγμα της 14ης Ιουλ./1 Αυγ. 1927 (ΦΕΚ 161), καταργήθηκε από το άρθρο 251 του Ν.Δ/τος της 11 Μαΐου 1929 Περί Δασικού Κώδικος (ΦΕΚ 176). Αντικατάσταση της αναφοράς με τις διατάξεις του εν ισχύ δασικού κώδικα.

1. Εάν, σύμφωνα με το άρθρο 125 (ν.δ. 86/1969) του παρόντος Κώδικα, παραταθεί ο χρόνος της ενοικίασης του αποκλειστικού δικαιώματος κάρπωσης δημοσίων δασών, δύναται με την έγκριση του Υπουργείου να παραταθεί και ο χρόνος καταβολής της τυχόν καθυστερούμενης τελευταίας μηνιαίας ή τριμηνιαίας δόσης του μισθώματος, για χρονικό διάστημα ίσο προς τον χορηγηθέντα χρόνο παράτασης και η τυχόν κατά τη λήξη του αρχικού χρόνου της ενοικίασης καθυστερούμενη τελευταία δόση του μισθώματος εξακολουθεί να καταβάλλεται σύμφωνα προς τον παρόντα Κώδικα, κατά μηνιαίες ή τριμηνιαίες ίσες ή άνισες δόσεις.

2. Εάν όμως παρέλθει και ο χρόνος της παράτασης της ενοικίασης του αποκλειστικού δικαιώματος κάρπωσης δημοσίων δασών και ο ενοικιαστής δεν πραγματοποιήσει τυχόν ολόκληρο το ενοικιασθέν ποσόν, για το μη αποληφθέν ποσό δασικών προϊόντων, αμέσως μόλις λήξει ο χρόνος της παράτασης, εισπράττεται διοικητικά το αντίστοιχο προς το ποσό αυτό μίσθωμα, κατά τις διατάξεις για την είσπραξη δημοσίων εσόδων.

Άρθρο .....

Καταβολή μισθώματος ατομικών αναγκών

[Άρθρο 78 του Π.Δ. 19/1928]

Σχόλιο 1: Κατάργηση του άρθρου 31 του Ν.Δ/τος «Περί καθιέρωσης νέου συστήματος βεβαιώσεως της δασικής φορολογίας» της 14 Ιουλ. 1927 από το άρθρο 251 του Ν.Δ/τος της 11 Μαΐου 1929 Περί Δασικού Κώδικος (ΦΕΚ 176) και κατά συνέπεια διαγραφή της αναφοράς του.

Σχόλιο 2: Ο δασικός φόρος που προβλέπεται στα άρθρα 160-182 του Δασικού Κώδικα καταργήθηκε με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Παρά το γεγονός ότι η κατάργηση του δασικού φόρου ισχύει για τα άρθρα 160-182 του Ν.Δ. 86/1969, κρίνεται ορθό να γίνει απάλειψη οποιασδήποτε αναφοράς στο δασικό φόρο, ακόμη και για διατάξεις που δεν αναφέρονται ρητώς στο άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Για το λόγο αυτό λαμβάνει χώρα διαγραφή του εδαφίου διότι αφορά στον τρόπο καταβολής του δικαιώματος της υλοτομούμενης ξυλείας ατομικών αναγκών από τα ιδιωτικά δάση. Διαγραφή της αρίθμησης.

Το μίσθωμα της ξυλείας που υλοτομείται για ατομικές ανάγκες των κατοίκων χωριών ή συνοικισμών και από δημόσια δάση δύναται να καταβληθεί και κατά δέντρο αντί κυβικού. Κατά τον ίδιο τρόπο καταβάλλεται και το δικαίωμα της ξυλείας ατομικών αναγκών που υλοτομείται από ιδιωτικά δάση.

Άρθρο ...

Χρόνος έκδοσης των αποδείξεων

[Άρθρο 79 του Π.Δ. 19/1928]

Σχόλιο: Το φαινόμενο της διπλής φορολόγησης καταστρατηγεί την αρχή της φορολογικής ισότητας στο βαθμό που η επιβολή στο ίδιο αντικείμενο διπλής ή πολλαπλής φορολογίας δημιουργεί φορολογικές ανισότητες, αφού άτομα της ίδιας φοροδοτικής ικανότητας υπόκεινται σε διαφορετική φορολογική μεταχείριση, χωρίς να υπάρχει σαφής δικαιολογητικός λόγος για αυτό. Η αποφυγή της διπλής φορολόγησης ήταν και ο δικαιολογητικός λόγος της κατάργησης του φόρου στα δασικά προϊόντα, με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003, όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση της Βουλής (σελ.15) (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α'2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ' η' του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Για το λόγο αυτό απαλείφεται στην παράγραφο 1 το εδάφιο σχετικά με τη φορολογία προκειμένου περί ιδιωτικών δασών και οι αναφορές στο δικαίωμα στην παράγραφο 2.

Στην παράγραφο 2 του παρόντος, από το νόημα της διατάξεως προκύπτει παράλειψη της αναφοράς στο μίσθωμα. Γίνεται η αντίστοιχη προσθήκη.

1. Οι μηνιαίες και τριμηνιαίες αποδείξεις εκδίδονται το αργότερο στο τέλος του δεύτερου δεκαήμερου κάθε μήνα ή τριμήνου. Προκειμένου όμως για δημόσια δάση, η πρώτη μηνιαία απόδειξη καταβολής του μισθώματος εκδίδεται το αργότερο το πρώτο δεκαήμερο του δεύτερου μήνα του διαχειριστικού έτους, η δε πρώτη τριμηνιαία τέτοια απόδειξη το αργότερο το πρώτο δεκαήμερο της δεύτερης τριμηνίας του διαχειριστικού έτους.
2. Αν το μίσθωμα καταβάλλεται σε μηνιαίες ίσες ή άνισες δόσεις, ο υλοτόμος οφείλει και αν ακόμη έχει στα χέρια του απραγματοποίητη απόδειξη του προηγούμενου μήνα, για τη διενέργεια υλοτομίας στο δάσος κατά τον επόμενο μήνα να εφοδιασθεί με απόδειξη του τρέχοντος μηνός.

Σε περίπτωση που το μίσθωμα καταβάλλεται ανά τρίμηνο, αυτός οφείλει επίσης για κάθε επόμενη τριμηνία να εφοδιάζεται με την οικεία τριμηνιαία απόδειξη με τρόπον ώστε για κάθε μήνα, αν η δόση του δικαιώματος είναι μηνιαία, να υπάρχει αντίστοιχη μηνιαία απόδειξη και για κάθε τριμηνία, αν η δόση είναι τριμηνιαία, η αντίστοιχη τριμηνιαία απόδειξη.

Άρθρο ...

Μη έγκαιρη καταβολή των δόσεων του μισθώματος

[Άρθρο 80 του Π.Δ. 19/1928]

Σχόλιο: Το φαινόμενο της διπλής φορολόγησης καταστρατηγεί την αρχή της φορολογικής ισότητας στο βαθμό που η επιβολή στο ίδιο αντικείμενο διπλής ή πολλαπλής φορολογίας δημιουργεί φορολογικές ανισότητες, αφού άτομα της ίδιας φοροδοτικής ικανότητας υπόκεινται σε διαφορετική φορολογική μεταχείριση, χωρίς να υπάρχει σαφής δικαιολογητικός λόγος για αυτό. Η αποφυγή της διπλής φορολόγησης ήταν και ο δικαιολογητικός λόγος της κατάργησης του φόρου στα δασικά προϊόντα, με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003, όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση της Βουλής (σελ.15) (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α΄2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ΄ η΄ του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Για το λόγο αυτό απαλείφεται στην παράγραφο 3 το εδάφιο σχετικά με τη καταβολή δικαιώματος προκειμένου περί μη δημοσίων δασών και η παράγραφος αναδιατυπώνεται έτσι ώστε να υπάρχει νοηματική συνάφεια σχετικά με την καταβολή του μισθώματος.

1. Αν οι συμφωνηθείσες μηνιαίες ή τριμηνιαίες ίσες ή άνισες δόσεις του μισθώματος καρπώσεως των δημοσίων δασών που διατίθενται με δημοπρασία δεν καταβάλλονται από τον ενοικιαστή στην τακτική από το μισθωτήριο συμβόλαιο προθεσμία, ήτοι κάθε μήνα ή τριμηνία, εισπράττονται και βεβαιώνονται διοικητικά, κατά τις διατάξεις για την είσπραξη δημοσίων εσόδων και όπως λεπτομερέστερα καθορίζεται με εγκύκλιες διαταγές.

2. Σε περίπτωση που συμφωνηθεί οι δόσεις του μισθώματος να καταβάλλονται κατά μήνα ή τριμηνία, αλλ΄ άνισα, δύνανται τα κατά μήνα ή τριμηνία ποσά των δόσεων που θα καταβληθούν, να καθορισθούν, για μεν τους μήνες κατά τους οποίους για διάφορους λόγους (χειμώνας κ.λπ.) δεν γίνεται εργασία (υλοτομία) μικρότερα και για τους μήνες που γίνεται περισσότερη εργασία μεγαλύτερη .

Επειδή όμως κατά τις τυχόν στο μεταξύ μερικές καταμετρήσεις που λαμβάνουν χώρα είναι δυνατόν να προκύψει πλεόνασμα δασικών προϊόντων και γι΄ αυτό να καταβληθεί συνεπώς το αντίστοιχο μίσθωμα, πρέπει, για να μην επέλθει διατάραξη στα τυχόν καθορισθέντα από το μισθωτήριο συμβόλαιο ποσά των άνισων μηνιαίων ή τριμηνιαίων δόσεων, το ποσό της τελευταίας δόσεως, δηλαδή της 12ης, εάν το μίσθωμα καταβάλλεται κατά μηνιαίες δόσεις ή της τετάρτης, εάν τούτο καταβάλλεται κατά τριμηνιαίας δόσεις, να μην καθορισθεί εκ των προτέρων επακριβώς, αλλά απλώς ν΄ αναγραφεί στο μισθωτήριο συμβόλαιο " το υπολειπόμενο ποσό του μισθώματος θα καταβληθεί μετά την καταβολή όλων των

προγενέστερων δόσεων". Εννοείται ότι δύναται να καθορισθεί εκ των προτέρων και το προς καταβολή ποσό της τελευταίας δόσης, αλλά σε αυτή την περίπτωση, το μισθώμα των πλεονασμάτων, το οποίο εισπράχθηκε κατά τις τυχόν εκάστοτε μερικές καταμετρήσεις, πρέπει να συμψηφισθεί μαζί με το ποσό των προγενέστερων δόσεων και επομένως να εκπέσει από το ποσό της τελευταίας δόσης και να καταβληθεί κατά την τελευταία δόση μόνο το τυχόν ακόμη προς καταβολή υπολειπόμενο ποσό του μισθώματος.

3. Η ως άνω παράγραφος δεν δύναται να έχει εφαρμογή για τις δόσεις του μισθώματος των δημοσίων δασών τα οποία είναι τυγχάνουν εκμετάλλευσης χωρίς δημοπρασία καθώς περιττεύει ο εκ των προτέρων καθορισμός των άνισων δόσεων, κανονίζονται δε τα ποσά τους κατά την κατά μήνα ή τριμηνία λήψη των αποδείξεων καταβολής του δικαιώματος, από τον ίδιο τον δασοκτήμονα ή τον ενοικιαστή του κατά βούληση.

Άρθρο .....

Ισχύς αποδείξεων καταβολής μισθώματος

[Άρθρο 81 του Π.Δ. 19/1928]

Σχόλιο 1: Το φαινόμενο της διπλής φορολόγησης καταστρατηγεί την αρχή της φορολογικής ισότητας στο βαθμό που η επιβολή στο ίδιο αντικείμενο διπλής ή πολλαπλής φορολογίας δημιουργεί φορολογικές ανισότητες, αφού άτομα της ίδιας φοροδοτικής ικανότητας υπόκεινται σε διαφορετική φορολογική μεταχείριση, χωρίς να υπάρχει σαφής δικαιολογητικός λόγος για αυτό. Η αποφυγή της διπλής φορολόγησης ήταν και ο δικαιολογητικός λόγος της κατάργησης του φόρου στα δασικά προϊόντα, με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003, όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση της Βουλής (σελ.15) (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α'2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ' η' του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Για το λόγο αυτό στις παραγράφους 1 και 2 απαλείφεται ο όρος «δικαιώματος» που αφορά στο δασικό φόρο (δικαίωμα). Μετονομασία άρθρου.

Σχόλιο 2: Στο παρόν άρθρο γίνεται αναφορά στο άρθρο 31 παρ.1 του Δ/τος "περί καθιέρωσης νέου συστήματος βεβαιώσεως της δασικής φορολογίας" της 14 Ιουλ. 1927 το ρυθμιστικό πεδίο του οποίου αφορούσε στην καταβολή μισθώματος. Το διάταγμα της 14ης Ιουλ./1 Αυγ. 1927 (ΦΕΚ 161), καταργήθηκε από το άρθρο 251 του Ν.Δ/τος της 11 Μαΐου 1929 Περί Δασικού Κώδικος (ΦΕΚ 176). Διαγραφή της αναφοράς χωρίς παραπομπή καθώς το περιεχόμενο της καταργηθείσας διάταξης περιγράφεται από το παρόν άρθρο.

1. Οι αποδείξεις μερικής καταβολής μισθώματος ισχύουν για το ποσό δασικών προϊόντων που αναγράφουν. Εφ' όσον πραγματοποιηθεί το ποσό δασικών προϊόντων που διαλαμβάνουν, μεταφερθεί στον τόπο εξελέγξεως και καταμετρηθεί το είδος δασικών προϊόντων που αφορούν, συντάσσεται σχετικό, μερικό ή τελικό, δελτίο καταμέτρησης ή γίνεται θεώρηση και έλεγχος των δασικών προϊόντων σε όσες περιπτώσεις δεν συντάσσεται δελτίο καταμέτρησης, οπότε παύει αυτοδίκαια και η ισχύς των αποδείξεων αυτών για υλοτομία στα δάση ή δασικά κτήματα και χρησιμεύουν, μόνες ή μαζί με το απόκομμα

μερικού ή ολικού δελτίου καταμέτρησης, ως δικαιολογητικό της μεταφοράς των δασικών προϊόντων από τον τόπο εξελέγχεως στον τόπον πρώτης αποθήκευσης.

2. Εντός του ίδιου μήνα και όπου παρίσταται ανάγκη δύνανται να εκδοθούν και περισσότερες της μιας αποδείξεις καταβολής μισθώματος, πάντως όμως όχι περισσότερες των δύο.

Άρθρο ...

Μετατροπή δασικών προϊόντων από ενός είδους σε άλλο

[Άρθρο 82 του Π.Δ. 19/1928]

Σχόλιο: Διαγράφονται οι σχετικές με τον δασικό φόρο αναφορές εν όψει του άρθρου 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Ωστόσο γενννάται ζήτημα ως προς τις προβλεπόμενες από τον νόμο λοιπές έννομες συνέπειες της καταργηθείσας καταβολής. Το ζήτημα τίθεται υπό την κρίση της ΚΕΚ.

Η μετατροπή δασικών προϊόντων που έχουν νόμιμα αποληφθεί από ένα είδος σε άλλα επιτρέπεται, μετά από την καταβολή της τυχόν υπάρχουσας διαφοράς μισθώματος μεταξύ του αρχικώς αποληφθέντος προϊόντος και εκείνου που προήλθε από τη μετατροπή.

Άρθρο .....

Στρεμματικός δασικός φόρος

[Άρθρο 180 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Το παρόν άρθρο διαγράφεται καθώς ρυθμίζει μόνον το ζήτημα του δασικού φόρου, ο οποίος καταργήθηκε (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α'2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ' η' του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Άρθρο .....

Σιδηροδρομικά κόμιστρα

[Άρθρο 181 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο : Το φαινόμενο της διπλής φορολόγησης καταστρατηγεί την αρχή της φορολογικής ισότητας στο βαθμό που η επιβολή στο ίδιο αντικείμενο διπλής ή πολλαπλής φορολογίας δημιουργεί φορολογικές ανισότητες, αφού άτομα της ίδιας φοροδοτικής ικανότητας υπόκεινται σε διαφορετική φορολογική μεταχείριση, χωρίς να υπάρχει σαφής δικαιολογητικός λόγος για αυτό. Η αποφυγή της διπλής φορολόγησης ήταν και ο δικαιολογητικός λόγος της κατάργησης του φόρου στα δασικά προϊόντα, με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003, όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση της Βουλής (σελ.15) (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α'2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ' η' του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Για το λόγο αυτό απαλείφεται η παράγραφος 2 που αφορά σε προστατευτικό δασμό. Απαλειφή αρίθμησης της παραγράφου 1. Μετονομασία άρθρου.

Για λόγους δασικής πολιτικής, τόνωσης και ενίσχυσης της εγχώριας δασικής παραγωγής καθώς και διευκόλυνσης της εκμετάλλευσης των απομακρυσμένων από τα κέντρα κατανάλωσης δασών, με υπόδειξη του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και μετά από απόφαση του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, δύνανται να ελαττωθούν αναλόγως τα εκάστοτε ισχύοντα σιδηροδρομικά κόμιστρα μεταφοράς δασικών προϊόντων εγχώριας προέλευσης και ιδίως εκείνα που αφορούν καύσιμη ύλη (ξυλάνθρακες και καυσόξυλα).

Άρθρο .....

Δάση αμφισβητούμενης κυριότητας

[Άρθρο 163 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Το φαινόμενο της διπλής φορολόγησης καταστρατηγεί την αρχή της φορολογικής ισότητας στο βαθμό που η επιβολή στο ίδιο αντικείμενο διπλής ή πολλαπλής φορολογίας δημιουργεί φορολογικές ανισότητες, αφού άτομα της ίδιας φοροδοτικής ικανότητας υπόκεινται σε διαφορετική φορολογική μεταχείριση, χωρίς να υπάρχει σαφής δικαιολογητικός λόγος για αυτό. Η αποφυγή της διπλής φορολόγησης ήταν και ο δικαιολογητικός λόγος της κατάργησης του φόρου στα δασικά προϊόντα, με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003, όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση της Βουλής (σελ.15) (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α΄2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ΄ η΄ του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Για το λόγο αυτό απαλείφεται το εδάφιο που αφορά στο δημόσιο δασικό φόρο.

Για την υλοτομία ή κάρπωση δασικών προϊόντων σε δάση αμφισβητούμενης κυριότητας, σε περίπτωση που το δάσος τελεί υπό την κατοχή του Δημοσίου, καταβάλλεται μίσθωμα κατά τις κείμενες διατάξεις για την υλοτομία ή απόληψη δασικών προϊόντων από δημόσια δάση.

Άρθρο ...

Μίσθωμα σε καμένα δάση

[Άρθρο 164 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Η έννοια των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων δεν συναντάται πλέον στη δασική νομοθεσία. Η πιο συγγενής έννοια είναι εκείνη των δασικών εκτάσεων. Από την διατύπωση και το πνεύμα της διάταξης προτείνεται όπως η έννοια των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων αντικατασταθεί με εκείνη των «δασικών εκτάσεων».

Σχόλιο 2: Το φαινόμενο της διπλής φορολόγησης καταστρατηγεί την αρχή της φορολογικής ισότητας στο βαθμό που η επιβολή στο ίδιο αντικείμενο διπλής ή πολλαπλής φορολογίας δημιουργεί φορολογικές ανισότητες, αφού άτομα της ίδιας φοροδοτικής ικανότητας υπόκεινται σε διαφορετική φορολογική μεταχείριση, χωρίς να υπάρχει σαφής δικαιολογητικός λόγος για αυτό. Η αποφυγή της διπλής φορολόγησης ήταν και ο δικαιολογητικός λόγος της κατάργησης του φόρου στα δασικά προϊόντα, με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003, όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση της Βουλής (σελ.15) (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α΄2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ΄ η΄ του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Για το λόγο αυτό αναδιατυπώνονται οι παράγραφοι 1, 2 και 3 στα σημεία που αφορούν στο δημόσιο δασικό φόρο, ενώ η παράγραφος 4 παραμένει ως έχει.

1. Για δασικά προϊόντα από δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις που κάηκαν, στα οποία τρίτος ασκεί αναγνωρισμένο δικαίωμα δουλείας, το μίσθωμα που καταβάλλεται από αυτόν είναι διπλάσιο από το αναγραφόμενο στον πίνακα διατίμησης.

2. Εάν ο ασκών το αναγνωρισμένο δικαίωμα δουλείας επί δημοσίου δάσους εφάρμοσε πριν την πυρκαγιά όλα τα προληπτικά αντιπυρικά μέτρα που του είχε υποδείξει η δασική αρχή, όπως διάνοιξη αντιπυρικών λωρίδων, αραιώσεις, κηπεύσεις, θαμνεύσεις, φρυγανεύσεις κ.λπ., δύναται με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από γνώμη του αρμόδιου Δασάρχη και του Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας να μειώνεται το ως άνω διπλάσιο μίσθωμα μέχρι στις απλές τιμές που καθορίζονται στον πίνακα διατίμησης.

3. Από το μίσθωμα της παρ. 1 του παρόντος άρθρου το απλό μίσθωμα εισάγεται στον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου και διατίθεται για την εκτέλεση από την αρμόδια δασική αρχή προληπτικών αντιπυρικών μέτρων, αναδασώσεων ή δασικών οδών στα οικεία δημόσια δασικά συμπλέγματα.

4. Η κάρπωση δημοσίων δασών ή δασικών εκτάσεων που κάηκαν, με σκοπό την εμπορία, διενεργείται κατά τις αντιστοίχους διατάξεις περί καρπώσεως δημοσίων δασών είτε μετά από δημοπρασία είτε χωρίς δημοπρασία, με την καταβολή όμως στη δεύτερη περίπτωση τουλάχιστον απλού μισθώματος, δυναμένου να αυξηθεί με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης μέχρι το διπλάσιο του καθοριζόμενου από τον ισχύοντα πίνακα διατίμησης.

Χρηματική πρόσοδος που υπερβαίνει το απλό μίσθωμα και δημιουργήθηκε με ή χωρίς δημοπρασία εισάγεται στον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου και διατίθεται για την εκτέλεση από τη δασική αρχή προληπτικών αντιπυρικών μέτρων, αναδασώσεων ή δασικών οδών στα οικεία δημόσια δασικά συμπλέγματα.

Άρθρο .....

Προϊόντα εκποιομένων δασών

[Άρθρο 170 του Ν.Δ. 86/1969]

Σχόλιο : Το φαινόμενο της διπλής φορολόγησης καταστρατηγεί την αρχή της φορολογικής ισότητας στο βαθμό που η επιβολή στο ίδιο αντικείμενο διπλής ή πολλαπλής φορολογίας δημιουργεί φορολογικές ανισότητες, αφού άτομα της ίδιας φοροδοτικής ικανότητας υπόκεινται σε διαφορετική φορολογική μεταχείριση, χωρίς να υπάρχει σαφής δικαιολογητικός λόγος για αυτό. Η αποφυγή της διπλής φορολόγησης ήταν και ο δικαιολογητικός λόγος της κατάργησης του φόρου στα δασικά προϊόντα, με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003, όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση της Βουλής (σελ.15) (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α' 2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ' η' του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Για το λόγο αυτό διαγράφονται στα σχετικά εδάφια στις παραγράφους 1 και 2.

1. Η απόληψη δασικών προϊόντων από εκποιούμενα δάση ενεργείται κατά τις διατάξεις για την εκμετάλλευση δημοσίων δασών.
2. Το ήμισυ του τιμήματος εκτάσεων που παραχωρήθηκαν για δενδροκομική εκμετάλλευση παρακατατίθεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και αποδίδεται στον ιδιοκτήτη, εάν εντός 5 ετών από την παραχώρηση επιτευχθεί εξημέρωση των άγριων δένδρων ή ευδοκιμήσουν τα φυτευθέντα, τουλάχιστον κατά 4/5 του συνόλου των προς εμβολιασμό ή φύτευση δένδρων, υπολογιζόμενων κατά τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 24. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αυτή, το ως άνω ποσό εισάγεται ως δημόσιο έσοδο στο Δημόσιο Ταμείο.
3. Για την εφαρμογή των οριζόμενων στην προηγούμενη παράγραφο αρμόδια αρχή είναι ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αρμόδιος δε να βεβαιώσει την πραγματοποίηση ή μη της εξημέρωσης ή της ευδοκίμησης της φύτευσης είναι ο οικείος δασάρχης.
4. Εάν, κατά τη λήξη της κατ' άρθρο 24 προθεσμίας των 3 ή 4 ετών ο αγοραστής κηρυχθεί έκπτωτος κάθε δικαιώματος από τα οριζόμενα στο άρθρο αυτό, διατάσσεται ταυτόχρονα η εισαγωγή στο Δημόσιο Ταμείο, ως δημοσίου εσόδου, του ποσού της παρ. 2.

Άρθρο ...

Προϊόντα παραχωρούμενων για αποκατάσταση γεωργών κ.λπ. δασικών εκτάσεων

[Άρθρο 171 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Σύμφωνα με το άρθρο 317 περ. 19 του Ν.Δ. 86/1969, «ο α.ν. 857/1937 "περί παραχωρήσεως δημοσίων και κοινοτικών δασικών περιοχών διά σκοπούς γεωργικούς και δενδροκομικής εκμεταλλεύσεως" (Φ.Ε.Κ. 367/1937), εξαιρέσει των μη υπό του παρόντος

κώδικος θιγομένων, ως αναγομένων εις μη κωδικοποιηθείσαν υπ` αυτού ύλην, διατάξεων των άρθρων 19 – 24».

Οι διατάξεις των παρ. 2, 3 και 4 του προηγούμενου άρθρου σχετικά με την απόδοση του ημίσεως του τιμήματος έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τις εκτάσεις που διατίθενται κατ' άρθρο 20 του αν 857/1937 για την αποκατάσταση ακτημόνων, επί των οποίων, όπως και επί των εκτάσεων που διατίθενται κατ' άρθρο 18 παρ. 2 περ. β' και γ' του παρόντος Κώδικα, η απόληψη δασικών προϊόντων ενεργείται ατελώς.

Άρθρο ..... Προϊόντα ανταλλαξιμών δασών

[Άρθρο 172 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Το παρόν άρθρο διαγράφεται καθώς ρυθμίζει μόνον το ζήτημα του δασικού φόρου, ο οποίος καταργήθηκε (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α' 2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ' η' του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Άρθρο ..... Μίσθωμα βαλανιδίων και κερατίων

[Άρθρο 165 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Το φαινόμενο της διπλής φορολόγησης καταστρατηγεί την αρχή της φορολογικής ισότητας στο βαθμό που η επιβολή στο ίδιο αντικείμενο διπλής ή πολλαπλής φορολογίας δημιουργεί φορολογικές ανισότητες, αφού άτομα της ίδιας φοροδοτικής ικανότητας υπόκεινται σε διαφορετική φορολογική μεταχείριση, χωρίς να υπάρχει σαφής δικαιολογητικός λόγος για αυτό. Η αποφυγή της διπλής φορολόγησης ήταν και ο δικαιολογητικός λόγος της κατάργησης του φόρου στα δασικά προϊόντα, με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003, όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση της Βουλής (σελ.15) (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α' 2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ' η' του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Για το λόγο αυτό απαλείφεται η παράγραφος 1 καθώς αφορά στο δασικό φόρο, ενώ η παράγραφος 2 αναδιατυπώνεται αναλόγως. Διαγραφή αρίθμησης και μετονομασία του άρθρου.

Για τα βαλανίδια και κεράτια που συλλέγονται από τα δημόσια δάση εισπράττεται μίσθωμα μετά την ενοικίασή τους κατά τις ισχύουσες περί ρητίνης διατάξεις, εκτός αν η συλλογή αυτή είναι κεκτημένο δικαίωμα δουλείας τρίτων, οπότε το μίσθωμα που καθορίζεται κατά

τον πίνακα διατίμησης εισπράττεται με την έκδοση άδειας υλοτομίας, για την οποία δεν συντάσσεται πρωτόκολλο εξελέγχεως.

Άρθρο .....

Φορολογία προϊόντων εκχερσώσεως

[Άρθρο 166 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Το παρόν άρθρο διαγράφεται καθώς ρυθμίζει μόνον το ζήτημα του δασικού φόρου, ο οποίος καταργήθηκε (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α' 2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ' η' του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Άρθρο .....

Καυσόξυλα

[Άρθρο 167 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Αναδιατύπωση του παρόντος με απαλοιφή του όρου «φορολογικώς».

Κάθε ξυλώδης όγκος σε ξηρή ή χλωρή κατάσταση, ο οποίος, λόγω ποιότητας ή διαστάσεων ή είδους ή οικονομικών τοπικών ή γενικών συνθηκών, δεν δύναται να χρησιμοποιηθεί ως ξυλεία, χαρακτηρίζεται ως καυσόξυλα.

Κλαδίσκοι (κλαριά) από λεπτό κλώνο ή κορμό, θάμνοι χωρίς κορμό και φρύγανα χαρακτηρίζονται και δασοπονικώς ως θάμνοι ή κλαδίσκοι.

Άρθρο .....

Ξυλεία λιγνιτωρυχείων

[Άρθρο 169 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Το παρόν άρθρο διαγράφεται καθώς ρυθμίζει μόνον το ζήτημα του δασικού φόρου, ο οποίος καταργήθηκε (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α' 2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ' η' του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Άρθρο ...

Υλοτομίες ατελείς και με ελαττωμένο μίσθωμα

[Άρθρο 168 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο : Το φαινόμενο της διπλής φορολόγησης καταστρατηγεί την αρχή της φορολογικής ισότητας στο βαθμό που η επιβολή στο ίδιο αντικείμενο διπλής ή πολλαπλής φορολογίας

δημιουργεί φορολογικές ανισότητες, αφού άτομα της ίδιας φοροδοτικής ικανότητας υπόκεινται σε διαφορετική φορολογική μεταχείριση, χωρίς να υπάρχει σαφής δικαιολογητικός λόγος για αυτό. Η αποφυγή της διπλής φορολόγησης ήταν και ο δικαιολογητικός λόγος της κατάργησης του φόρου στα δασικά προϊόντα, με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003, όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση της Βουλής (σελ.15) (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α΄2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ΄ η΄ του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Εν προκειμένω, αναδιατυπώνονται οι παράγραφοι 3, 4, ενώ απαλείφονται οι παράγραφοι 5 και 6. Μετονομασία του άρθρου.

1. Οι κάτοικοι χωριών, κωμοπόλεων ή πόλεων πραγματικού πληθυσμού κάτω των 10.000 δικαιούνται μετά τη λήψη αδείας υλοτομίας να υλοτομούν σε δημόσια δάση στην περιφέρεια των ως άνω χωριών, κωμοπόλεων ή πόλεων, οικοδομήσιμη ξυλεία ή καυσόξυλα και θάμνους για ασβεστοποιία για την ανέγερση ή επισκευή των κατοικιών τους ή αποθηκών στην περιφέρεια του χωριού, της κωμόπολης ή πόλης, καταβάλλοντας το ήμισυ του μισθώματος που καθορίζεται στον πίνακα διατίμησης.

Για τον ίδιο ως άνω σκοπό και με τους ίδιους ως άνω όρους και οι κάτοικοι γειτονικών χωριών δικαιούνται να υλοτομούν τα ίδια ως άνω προϊόντα από τα ως άνω δάση, αν η παραγωγική δυναμικότητα των εν λόγω δασών επαρκεί, εφ΄ όσον στην περιφέρειά τους δεν υπάρχει δάσος ή το υπάρχον είναι ακατάλληλο, και στις δύο περιπτώσεις όχι από υπαιτιότητά τους.

2. Σε χωριά, κωμοπόλεις ή πόλεις πραγματικού πληθυσμού κάτω των 10.000, στην περιφέρεια των οποίων δεν υπάρχουν δάση για την ικανοποίηση των αναγκών σε καυσόξυλα ή θάμνους, επιτρέπεται ατελώς η χωρίς δημοπρασία απόληψη καυσόξυλων ή θάμνων για τις οικιακές αυτές ανάγκες από γειτονικά δάση στην περιφέρεια του δασαρχείου, εφ΄ όσον τα δάση αυτά επαρκούν για τις ανάγκες του χωριού ή συνοικισμού, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκονται.

3. Η κατά τις παρ. 1 και 2 υλοτομία δύναται να διενεργηθεί και σε μη δημόσια δάση, για την οικοδομήσιμη ξυλεία και τα καυσόξυλα ή θάμνους που προορίζονται για ασβεστοποιία ή θέρμανση, μόνο κατόπιν εγκρίσεως του οικείου δασοκτήμονα.

4. Η διάνοιξη αντιπυρικών λωρίδων, η φρυγάνευση, θάμνευση και εκπρέμνωση του υπωρόφου διφυών δασών από αείφυλλα πλατύφυλλα καθώς και οι καλλιεργητικές αραιωτικές υλοτομίες των δασοσυστάδων δύνανται να επιτραπούν σε δημόσια ή μη δάση, με μειωμένο μίσθωμα ή και ατελώς, από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνώμη του αρμόδιου Δασάρχη, του αρμοδίου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας και του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών, εφ΄ όσον διαφορετικά είναι οικονομικά ασύμφορες.

Άρθρο .....**Ατέλεια ημέρων κερατίων και καστώνων**

[Άρθρο 173 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Η συλλογή και μεταφορά ημερων κερατίων καθώς και ημερων ή άγριων καστώνων, που προέρχονται από δημόσια ή μη δάση ή κτήματα και προορίζονται είτε για ατομικές ανάγκες των συλλεγόντων είτε για εμπορία, είναι ατελής.

Άρθρο .....**Ατέλεια προϊόντων εκχέρσωσης**

[Άρθρο 174 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου διαγράφεται καθώς ρυθμίζει μόνον το ζήτημα του δασικού φόρου, ο οποίος καταργήθηκε (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α'2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ' η' του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Η εκχέρσωση δασών, για τα οποία προβλέπει το άρθρο 166 παρ. 2, επιτρέπεται ατελώς κατά τα οριζόμενα στην ως άνω διάταξη, εφ' όσον τα προϊόντα που προκύπτουν από την εκχέρσωση διατίθενται για την κάλυψη ατομικών αναγκών εκείνων που τη διενεργούν.

Άρθρο .....**Ατέλεια ρητίνης**

[Άρθρο 175 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Διαγράφονται οι σχετικές με τον δασικό φόρο αναφορές εν όψει του άρθρου 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003. Ωστόσο, η ρύθμιση του παρόντος άρθρου έχει ακραιφνώς φορολογικό χαρακτήρα, επομένως προτείνεται να διαγραφεί ως άνευ αντικειμένου. Το ζήτημα χρήζει οριστικής επίλυσης από την ΚΕΚ.

Άρθρο ...**Ατελείς άδειες**

[Άρθρο 176 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Υλοτομούνται, συλλέγονται ή κατασκευάζονται κατόπιν ατελούς αδείας:

α) Ξυλεία υλοτομούμενη από τους κατοίκους χωριών ή κωμοπόλεων πραγματικού πληθυσμού κάτω των 3.500 από δάση της περιφέρειάς τους ή παρακείμενα, με έγγραφη έγκριση του δασοκτήμονα, εφ' όσον το δάσος δεν είναι δημόσιο και εφ' όσον

χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για την ανέγερση ή επισκευή ιδίων οικιών ή αποθηκών, εντός της περιφέρειας του χωριού ή της κωμόπολης, εφ’ όσον οι κάτοικοι είναι άποροι και η απορία τους βεβαιώνεται νόμιμα.

β) Ξυλεία, καυσόξυλα ή θάμνοι προς ασβεστοποίηση, χρησιμοποιούμενα αποκλειστικά είτε για την ανέγερση και επισκευή οικιών και αποθηκών κατοίκων χωριών, οι οποίοι επλήγησαν από πυρκαγιά, σεισμό, πλημμύρα, καθίζηση του εδάφους ή άλλο τυχαίο δυστύχημα είτε για την επισκευή πλοίων που επλήγησαν από ναυάγιο.

γ) Ξυλεία, καυσόξυλα ή θάμνοι για ασβεστοποίηση, χρησιμοποιούμενα για την ανέγερση ή επισκευή εκκλησιών, σχολείων, αγαθοεργών ιδρυμάτων και κοινωφελών εν γένει έργων, εφ’ όσον γίνονται με αυτεπιστασία ή και εργολαβία, όταν ο όρος της ατέλειας περιλαμβάνεται στις υποχρεώσεις του εργολάβου, όπως και για την κατασκευή θρανίων, πινάκων και λοιπών οργάνων αναγκαίων για τη λειτουργία σχολείων.

δ) Ξυλεία, καυσόξυλα ή θάμνοι για ασβεστοποίηση από ιδιωτικά ή δημοτικά ή κοινοτικά δάση για ίδιες ανάγκες των δασοκτημόνων ή μελών των οικείων δήμων.

ε) Καυσόξυλα προοριζόμενα για ανάγκες λαϊκών συσσιτίων, παιδικής διατροφής εν γένει και των δημόσιων ορφανοτροφείων.

2. Οι καταδικασθέντες για παραβάσεις διατάξεων περί πυρκαγιάς δασών δεν δύνανται να υλοτομήσουν ατελώς οικοδομήσιμη ξυλεία για τις ανάγκες τους επί πέντε (5) μεν έτη από την καταδίκη, αν καταδικάσθηκαν για πλημμέλημα, επί τρία (3) δε έτη, εφ’ όσον πρόκειται για αρμοδίως κληθέντες που αναιτιολόγητα δεν μετέβησαν προς κατάσβεση πυρκαγιάς.

Άρθρο ...

Ατελείς και χωρίς άδεια υλοτομίες

[Άρθρο 177 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

-Σχόλιο : Το φαινόμενο της διπλής φορολόγησης καταστρατηγεί την αρχή της φορολογικής ισότητας στο βαθμό που η επιβολή στο ίδιο αντικείμενο διπλής ή πολλαπλής φορολογίας δημιουργεί φορολογικές ανισότητες, αφού άτομα της ίδιας φοροδοτικής ικανότητας υπόκεινται σε διαφορετική φορολογική μεταχείριση, χωρίς να υπάρχει σαφής δικαιολογητικός λόγος για αυτό. Η αποφυγή της διπλής φορολόγησης ήταν και ο δικαιολογητικός λόγος της κατάργησης του φόρου στα δασικά προϊόντα, με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003, όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση της Βουλής (σελ.15) (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α΄2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ’ η’ του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Για το λόγο αυτό απαλείφονται οι σχετικές αναφορές στην παράγραφο 1 του παρόντος.

1. Ατελώς και χωρίς άδεια υλοτομούνται, συλλέγονται ή κατασκευάζονται:

α) Τα καυσόξυλα και οι θάμνοι, όταν προορίζονται για οικιακή χρήση του υλοτομούντος και μεταφέρονται με οποιοδήποτε μέσο εντός του δασαρχείου.

β) Τα καυσόξυλα και οι θάμνοι, όταν μεταφέρονται με οποιοδήποτε μέσο θαλάσσια ή από την ξηρά, μέχρι του ποσού των τριών φορτίων ή πεντακοσίων κιλών ημερησίως και κατ’

άτομο εντός της περιφέρειας του δασαρχείου στο οποίο συνελέγησαν ή με την έγκριση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από γνώμη του αρμόδιου δασάρχη και του αρμόδιου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας και στην περιφέρεια συνορεύοντος δασαρχείου και πωλούνται από τους ίδιους τους συλλέκτες για οικιακή χρήση των κατοίκων ή σε υπαίθρια κεραμοποιεία, πλινθοποιεία, αγγειοπλαστεία, ελαιοτριβεία, τυροκομεία, αρτοκλιβάνους, άμβυκες, εγκαταστάσεις απόσταξης φυτικών ουσιών για την παραγωγή αιθέριων ελαίων, σησαμελαιοτριβεία, στραγαλοποιεία, βυρσοδεψεία και λοιπές όμοιας φύσεως εγκαταστάσεις. Για τη χρήση όμως αυτών των καυσόξυλων ή θάμνων σε εργοστάσια, ασβεστοκαμίνους, συστηματικά κεραμοποιεία, πλινθοποιεία, αλωνιστικές μηχανές, ατμόπλοια για θέρμανση των ατμολεβήτων και για εμπορία, συγκέντρωση, εντελώς εξαιρετικά και μόνον όταν στα δάση των γύρω χωριών υπάρχουν πλεονάσματα καυσόξυλων που καλύπτουν τις ανάγκες των κατοίκων, δύναται η χρήση αυτή να επιτραπεί από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από γνώμη του αρμόδιου δασάρχη και του αρμοδίου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας, με καταβολή μισθώματος που ορίζεται από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

γ) Γεωργικά εργαλεία εν γένει (ιδία άροτρα, διχάλες, στυλιάρια), υπορθώματα αμπέλων, βέργες περιελίξεως κηπουρικών φυτών, ξυλεία για κατασκευή κλιμάκων συλλογής ελαιοκάρπου, για περίφραξη ποιμνιοστασιών και καταφυγίων ζώων, κήπων, αμπέλων ή αγρών, δρομάρια και ράβδοι για αποξήρανση καπνού, πάσσαλοι διευθέτησης χειμάρρων ή προστασίας γεωργικών κτημάτων, πλαγινά εξαρτήματα βοαμαξών και οβελίοι για τις εορτές του Πάσχα, εφ’ όσον χρησιμοποιούνται για τις ίδιες ανάγκες των υλοτομούντων.

δ) Σχινόφυλλο, κηκίδια, άνθη φιλύρας, λιγόβεργες και ξηροί κώνοι πεύκης. Τα προϊόντα όμως αυτά, όπως και το σχινάλευρο, μεταφερόμενα από την ξηρά ή τη θάλασσα εκτός του δασαρχείου, στην περιφέρεια του οποίου συνελέγησαν, υποβάλλονται σε πληρωμή μισθώματος.

ε) Οποιαδήποτε δέντρα φύονται σε κήπους, αυλές, ελαιώνες και αμπέλια.

στ) Τα δέντρα που φύονται σε εκτάσεις καλλιεργούμενες γεωργικά ή δενδροκομικά, είτε οπωροφόρα ή καρποφόρα είτε τεχνητά φυτευθέντα, είτε αυτοφυή μονωμένα μέχρι πέντε κατά στρέμμα, καθώς και οι τεχνητές ή αυτοφυείς δασικές λωρίδες στα όρια των καλλιεργειών πλάτους μέχρι δέκα (10) μέτρων. Τα αυτοφυή όμως αυτά δέντρα, εφ’ όσον διατίθενται για εμπορία, υλοτομούνται μετά από έγκριση της δασικής αρχής.

2. Οι υλοτομίες της προηγούμενης παραγράφου δύνανται να ρυθμισθούν ή περιορισθούν μέχρι την πλήρη απαγόρευσή τους κατά χώρο, χρόνο και τρόπο, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 66 του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο ...

Τοπικές ατέλειες

[Άρθρο 178 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Η έννοια των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων δεν συναντάται πλέον στη δασική νομοθεσία. Η πιο συγγενής έννοια είναι εκείνη των δασικών εκτάσεων. Από την διατύπωση και το πνεύμα της διάταξης προτείνεται όπως η έννοια των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων αντικατασταθεί με εκείνη των «δασικών εκτάσεων».

Ομοίως, τα χορτολιβάδια ως έννοια δεν αναφέρονται στην ισχύουσα δασική νομοθεσία. Αντιθέτως χρησιμοποιείται πλέον η έννοια «χορτολιβαδικές εκτάσεις» οι οποίες προσδιορίζονται ειδικότερα στο άρθρο 5 του πδ 32/2016.

Σχόλιο 2: Το φαινόμενο της διπλής φορολόγησης καταστρατηγεί την αρχή της φορολογικής ισότητας στο βαθμό που η επιβολή στο ίδιο αντικείμενο διπλής ή πολλαπλής φορολογίας δημιουργεί φορολογικές ανισότητες, αφού άτομα της ίδιας φοροδοτικής ικανότητας υπόκεινται σε διαφορετική φορολογική μεταχείριση, χωρίς να υπάρχει σαφής δικαιολογητικός λόγος για αυτό. Η αποφυγή της διπλής φορολόγησης ήταν και ο δικαιολογητικός λόγος της κατάργησης του φόρου στα δασικά προϊόντα, με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003, όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση της Βουλής (σελ.15) (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α΄2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ΄ η΄ του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Για το λόγο αυτό απαλείφονται οι σχετικές του δασικού φόρου αναφορές στις παραγράφους 1 και 3 του παρόντος.

1. Ατελώς και χωρίς άδεια υλοτομούνται, συλλέγονται ή κατασκευάζονται:

α) Η ξυλεία, οι ξυλάνθρακες και τα προς αβεστοποιία καυσόξυλα ή θάμνοι, εφ’ όσον η απόληψή τους συντελείται στις επαρχίες Γυθείου και Οίτυλου από αναγνωρισμένα μη δημόσια δάση, δασικές εκτάσεις και δένδρα (δασικά ή μη) και προορίζονται για διες ανάγκες ή και επιτόπια κατανάλωση.

β) Τα δασικά προϊόντα των οποίων η απόληψη και μεταφορά συντελείται στα Επτάνησα, εκτός αν πρόκειται για υλοτομίες δάσους ή δασικής εκτάσεως, οπότε δεν καταβάλλεται μίσθωμα, απαιτείται όμως ατελής άδεια της δασικής αρχής.

Δασικά προϊόντα όμως μεταφερόμενα από τη θάλασσα εκτός της Επτανήσου υποβάλλονται σε καταβολή του μισθώματος που αναγράφεται στον πίνακα διατίμησης με έκδοση άδειας υλοτομίας από τη δασική αρχή.

2. Όσον αφορά τις αστυνομικές δασικές διατάξεις που μπορούν να εκδοθούν για τις υλοτομίες της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 66 του παρόντος Κώδικα.

3. Τα δάση εκτός της Χερσονήσου του Αγίου Όρους Άθως, οι δασικές εκτάσεις και τα μη πεδινά χορτολιβάδα των μονών του Αγίου Όρους υπάγονται στις διατάξεις υπό τις οποίες τελούν και τα λοιπά αγαθοεργά ιδρύματα της Επικρατείας.

Άρθρο .....

Γενικές ατέλειες

[Άρθρο 179 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Η έννοια των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων δεν συναντάται πλέον στη δασική νομοθεσία. Η πιο συγγενής έννοια είναι εκείνη των δασικών εκτάσεων. Από την διατύπωση και το πνεύμα της διάταξης προτείνεται όπως η έννοια των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων αντικατασταθεί με εκείνη των «δασικών εκτάσεων».

Σχόλιο 2: Το φαινόμενο της διπλής φορολόγησης καταστρατηγεί την αρχή της φορολογικής ισότητας στο βαθμό που η επιβολή στο ίδιο αντικείμενο διπλής ή πολλαπλής φορολογίας δημιουργεί φορολογικές ανισότητες, αφού άτομα της ίδιας φοροδοτικής ικανότητας υπόκεινται σε διαφορετική φορολογική μεταχείριση, χωρίς να υπάρχει σαφής δικαιολογητικός λόγος για αυτό. Η αποφυγή της διπλής φορολόγησης ήταν και ο δικαιολογητικός λόγος της κατάργησης του φόρου στα δασικά προϊόντα, με το άρθρο 21 παρ. 7 του ν. 3208/2003, όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση της Βουλής (σελ.15) (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α΄2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ΄ η΄ του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Αναδιατύπωση της παραγράφου 1 και διαγραφή των αναφορών στο δημόσιο δασικό φόρο.

1. Σε κάθε περίπτωση που απαιτείται η λήψη αδείας κατά τις κείμενες διατάξεις, χορηγείται ατελώς άδεια υλοτομίας σε εκείνον που ανέπτυξε οποιοδήποτε δάσος σε δικό του έδαφος για κάθε δασικό προϊόν που προέρχεται από το κατ’ αυτόν τον τρόπο δασωθέν έδαφος για χρονικό διάστημα ίσο προς τον περίτροπο χρόνο, όπως καθορίζεται από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από γνώμη του αρμόδιου δασάρχη και του αρμοδίου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας.

2. Η εκρίζωση αγριελιών με σκοπό τη μεταφύτευση και τον εμβολιασμό τους ενεργείται μεν ατελώς και χωρίς άδεια της δασικής αρχής, εφ’ όσον πρόκειται για μη δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις, σε κάθε δε περίπτωση μετά από έγκριση του οικείου δασοκτήμονα και ατελή άδεια της δασικής αρχής, εφ’ όσον πρόκειται για δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις.

Δασικά προϊόντα, παραγόμενα ως προϊόν βιομηχανικών εργοστασίων με μηχανική επεξεργασία ή χημική απόσταξη καυσόξυλων, απαλλάσσονται από την πληρωμή μισθώματος.

Για τη λειτουργία όμως τέτοιων εργοστασίων τα καυσόξυλα που χρησιμοποιούνται με οποιονδήποτε τρόπο πρέπει να προέρχονται από υλοτομία που διενεργήθηκε βάσει σχετικής νομίμου αδείας.

Απαγορεύεται η εντός εργοστασίων μετατροπή νόμιμα αποληφθέντων δασικών προϊόντων σε άλλα τέτοια χωρίς καταβολή της τυχόν διαφοράς μεταξύ μισθώματος του αρχικώς αποληφθέντος δασικού προϊόντος και του από μετατροπή προερχόμενου.

Άρθρο .....

Ατελής άδεια υλοτομίας για κατασκευή σηροτροφείου κ.λπ.

[Άρθρο 10 του Ν. 6279/1934]

Παρέχεται ατελής άδεια υλοτομίας ξυλείας για την κατασκευή σηροτροφείου, σηροτροφικού υλικού, στάσεων, τελάρων και κλάδων εκτροφής, από τα πλησιέστερα δάση, εκτός εάν είναι προστατευτικά.

Άρθρο .....

~~Ειδικά Φορολογικά απαλλαγεί~~

[Άρθρο 182 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Το παρόν άρθρο διαγράφεται καθώς ρυθμίζει μόνον το ζήτημα του δασικού φόρου, ο οποίος καταργήθηκε (με το άρθρο 17 του Ν. 4296/2014 (ΦΕΚ Α' 2014), αντικαταστάθηκε το άρθρο 53 παρ. 1 εδ' η' του Ν. 4280/2014, εξαιρώντας από τις καταργηθείσες διατάξεις την παρ. 7 του άρθρου 21 του ν. 3208/2003, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να ισχύει η κατάργηση του δασικού φόρου).

Άρθρο .....

Διάθεση Εσόδων

[Άρθρο 6 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Τα έσοδα από τα δάση που περιέρχονται κατά τις διατάξεις του παρόντος κώδικα ή περιήλθαν κατά τις προϊσχύουσες σχετικές διατάξεις στην κυριότητα των δήμων, χωριών ή συνοικισμών διατίθενται κατά σειρά προτίμησης:
  - α) Για έξοδα φύλαξης, συντήρησης, οροθέτησης και καλής διαχείρισης των δασών αυτών.
  - β) Για έξοδα δασικής εκπαίδευσης και ανέγερση σχολικών κτιρίων.
  - γ) Για έργα οδοποιίας ή υδραυλικά.
2. Διάταγμα που εκδίδεται κατόπιν πρότασης των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εσωτερικών καθορίζει τον τρόπο της εποπτείας της κατά τα ανωτέρω διάθεσης των εσόδων από τα δάση αυτά.

ΤΜΗΜΑ ΟΓΔΟΟ

ΔΑΣΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο .....

Ορισμός - σκοπός - διαβάθμιση - δραστηριότητες

[Άρθρο 1 του Ν. 4423/2016]

1. Η Δασική Συνεταιριστική Οργάνωση, στο εξής ΔΑ.Σ.Ο., είναι αυτόνομη ένωση προσώπων, η οποία συγκροτείται εθελοντικά και επιδιώκει την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη των μελών της, με ισότιμη συνεργασία και αμοιβαία βοήθεια. Οι ΔΑ.Σ.Ο. είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και έχουν εμπορική ιδιότητα. Οι ΔΑ.Σ.Ο. δεν υποχρεούνται να εγγράφονται στα Εμπορικά Επιμελητήρια της χώρας.
2. Οι ΔΑ.Σ.Ο. διακρίνονται σε πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες. Πρωτοβάθμιες ΔΑ.Σ.Ο. είναι οι Δασικοί Συνεταιρισμοί Εργασίας, στο εξής ΔΑ.Σ.Ε. και δευτεροβάθμιες οι Ενώσεις Δασικών Συνεταιρισμών Εργασίας, στο εξής Ε.ΔΑ.Σ.Ε..
3. Οι ΔΑ.Σ.Ε. δραστηριοποιούνται στις δασικές εργασίες και στη διακίνηση, εμπορία, επεξεργασία και μεταποίηση δασικών προϊόντων. Δασικές εργασίες κατά την έννοια του παρόντος κώδικα είναι οι υλοτομικές εργασίες και οι εργασίες συγκομιδής, οι εργασίες ρητινοσυλλογής και συλλογής εν γένει δευτερευουσών καρπώσεων από τα δάση, οι φυτεύσεις δασικών ειδών, οι κλαδεύσεις, αραιώσεις και οι καθαρισμοί δασών, η κατασκευή κορμοδεμάτων και κλαδοπλεγμάτων για την προστασία και συντήρηση του δασικού εδάφους, εργασίες για την προστασία και ανάπτυξη της βλάστησης και της αναγέννησης, εργασίες πρόληψης δασικών πυρκαγιών, καθώς και κάθε άλλη δραστηριότητα για την εξυπηρέτηση των σκοπών της δασοπονίας. Οι ΔΑ.Σ.Ε. δραστηριοποιούνται στις ανωτέρω δασικές εργασίες εφόσον πληρούν τις σχετικές προϋποθέσεις που τάσσονται από ειδικές διατάξεις.
4. Οι Ε.ΔΑ.Σ.Ε. συνδράμουν με κάθε πρόσφορο μέσο τα μέλη τους -δασικούς συνεταιρισμούς εργασίας- και δραστηριοποιούνται στη διακίνηση, εμπορία, επεξεργασία και μεταποίηση δασικών προϊόντων των μελών τους.
5. Με απόφαση των Ε.ΔΑ.Σ.Ε. δύναται να συσταθεί η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, στο εξής ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.Σ.Ο.. Η ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.Σ.Ο. είναι το ανώτατο ιδεολογικό και συντονιστικό όργανο των ΔΑ.Σ.Ο. και έχει ως σκοπό το συντονισμό και την ενίσχυση της συνεταιριστικής δράσης των μελών της και την ανάληψη δραστηριοτήτων, που προάγουν τα συμφέροντα αυτών σε πανελλαδική κλίμακα. Η ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.Σ.Ο. δεν αποτελεί βαθμό Δασικής Συνεταιριστικής Οργάνωσης.
6. Για τα θέματα που δεν ρυθμίζονται από τον κώδικα αυτό εφαρμόζονται συμπληρωματικά οι διατάξεις του αστικού και εμπορικού δικαίου.
7. Για την εκπλήρωση των σκοπών τους οι ΔΑ.Σ.Ο. μπορούν να συμπράττουν με άλλες ΔΑ.Σ.Ο., με καταναλωτικούς ή άλλους συνεταιρισμούς, νομικά πρόσωπα του δημόσιου τομέα, με κοινωφελείς οργανισμούς, συνεταιριστικές οργανώσεις άλλων χωρών και με επιχειρήσεις οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΔΑΣΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άρθρο .....

Έδρα - περιφέρεια - επωνυμία

[Άρθρο 2 του Ν. 4423/2016]

1. Έδρα του ΔΑ.Σ.Ε. είναι ο δήμος ή η δημοτική ή η τοπική κοινότητα όπου είναι εγκατεστημένη η διοίκησή του.
2. Η περιφέρεια του ΔΑ.Σ.Ε. ορίζεται από το καταστατικό του.
3. Η επωνυμία του ΔΑ.Σ.Ε. περιλαμβάνει υποχρεωτικά την ιδιότητά του ως δασικού καθώς και την έδρα του.
Η επωνυμία πρέπει να διακρίνεται από την επωνυμία άλλου ΔΑ.Σ.Ε. που έχει την ίδια έδρα ή περιφέρεια και τον ίδιο σκοπό.
Η επωνυμία χρησιμοποιείται υποχρεωτικά στις συναλλαγές και τις νομικές πράξεις του ΔΑ.Σ.Ε..
4. Τα έντυπα του ΔΑ.Σ.Ε. αναφέρουν την επωνυμία, την έδρα, τον αριθμό φορολογικού μητρώου και τον κωδικό αριθμό καταχώρισης στο Μητρώο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών (ΜΗ.ΔΑ.Σ.Ο.) της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ.) του **άρθρου 23**.

Άρθρο .....

Όροι σύστασης - έγκριση - καταχώριση καταστατικού

[Άρθρο 3 του Ν. 4423/2016]

1. Για τη σύσταση ΔΑ.Σ.Ε. απαιτείται η σύνταξη καταστατικού και η υπογραφή του από είκοσι ένα (21) τουλάχιστον πρόσωπα που συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις του **άρθρου 5**, καθώς και η έγκρισή του από το Ειρηνοδικείο της έδρας του συνεταιρισμού.
2. Για την καταχώριση του καταστατικού κατατίθεται από το προσωρινό διοικητικό συμβούλιο του Δ.Α.Σ.Ε. αίτηση στο Ειρηνοδικείο. Ο ειρηνοδίκης με πράξη του εντός τριάντα (30) ημερών από την κατάθεση της αίτησης διατάσσει ή αρνείται την καταχώριση του καταστατικού κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Ο ειρηνοδίκης αρνείται την καταχώριση όταν λείπουν τα απαραίτητα στοιχεία του καταστατικού, που προβλέπονται στο **άρθρο 4**, ή αυτό περιέχει διατάξεις αντίθετες προς τον κώδικα. Αν αρνηθεί την καταχώριση, με την ίδια πράξη καλεί το προσωρινό διοικητικό συμβούλιο και του υποδεικνύει τις απαραίτητες διορθώσεις. Κατά της αρνητικής πράξης του ειρηνοδίκη και εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την έκδοσή της, όποιος έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ασκήσει ανακοπή, η οποία εισάγεται στο Ειρηνοδικείο της έδρας του Δ.Α.Σ.Ε. και δικάζεται με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Εάν με την απόφαση γίνει δεκτή η αίτηση, καταχωρίζεται το καταστατικό στο Ειδικό Δημόσιο Βιβλίο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων του **άρθρου 45** που τηρείται στο Ειρηνοδικείο, με μνεία του αριθμού της σχετικής απόφασης. Με την καταχώριση αυτή, ο Δ.Α.Σ.Ε. αποκτά νομική προσωπικότητα και εμπορική ιδιότητα. Κυρωμένο αντίγραφο της εγκριτικής απόφασης του Ειρηνοδικείου και του καταστατικού αποστέλλει η Γραμματεία του Ειρηνοδικείου στη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας εντός ενός (1) μηνός από την καταχώριση της απόφασης. Η ίδια διαδικασία τηρείται και για την τροποποίηση του καταστατικού.

Άρθρο .....**Τύπος - περιεχόμενο καταστατικού**

[Άρθρο 4 του Ν. 4423/2016]

1. Το καταστατικό του ΔΑ.Σ.Ε. καταρτίζεται με ιδιωτικό έγγραφο, που χρονολογείται και υπογράφεται από τα ιδρυτικά του μέλη.
2. Το καταστατικό για να είναι έγκυρο περιέχει υποχρεωτικά:
  - α) Το ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο, τη μόνιμη κατοικία και τον αριθμό ταυτότητας που προβλέπεται στην περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 5 των ιδρυτικών μελών.
  - β) Την επωνυμία, έδρα και περιφέρεια του συνεταιρισμού.
  - γ) Το σκοπό και τις δραστηριότητες του συνεταιρισμού.
  - δ) Τους όρους και τη διαδικασία εγγραφής, αποχώρησης και διαγραφής των μελών, καθώς και τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα αυτών. Επίσης τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των δοκίμων μελών.
  - ε) Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας, τον τρόπο καταβολής της και τη διαδικασία απόδοσής της σε περίπτωση αποχώρησης.
  - στ) Την έκταση ευθύνης των μελών.
  - ζ) Τους όρους σύγκλισης και λειτουργίας και τις αρμοδιότητες των οργάνων διοίκησης (Γενική Συνέλευση, Διοικητικό Συμβούλιο, Εποπτικό Συμβούλιο).
  - η) Τον καθορισμό των ελαχίστων ποσοστών επί των πλεονασμάτων χρήσης για το σχηματισμό αποθεματικών.
  - θ) Τη χρονική διάρκεια του συνεταιρισμού.
  - ι) Τον ορισμό προσωρινής διοίκησης για την τήρηση των νόμιμων διαδικασιών έγκρισης του καταστατικού και το χρόνο σύγκλισης της πρώτης γενικής συνέλευσης για την ανάδειξη των οργάνων διοίκησης.
  - ια) Τη διαδικασία διάλυσης και εκκαθάρισης του συνεταιρισμού.
  - ιβ) Θέματα σχετικά με την κοινή χρήση περιουσιακών στοιχείων των μελών.
  - ιγ) Κάθε άλλο θέμα που ο παρών κώδικας ορίζει ότι υποχρεωτικά ρυθμίζεται στο καταστατικό.
3. Το καταστατικό μπορεί επίσης να ρυθμίζει και άλλα θέματα, τα οποία άπτονται της φύσης και της λειτουργίας του συνεταιρισμού και δεν ρυθμίζονται στον παρόντα κώδικα, υπό την προϋπόθεση ότι οι σχετικές προβλέψεις του δεν αντίκεινται σε διατάξεις αναγκαστικού δικαίου.

Άρθρο .....**Μέλη**

[Άρθρο 5 του Ν. 4423/2016]

1. Μέλη ΔΑ.Σ.Ε. μπορεί να γίνουν μόνο φυσικά πρόσωπα τα οποία έχουν πλήρη ικανότητα για δικαιοπραξία και έχουν αποκτήσει την ιδιότητα του δασεργάτη σύμφωνα με την παράγραφο 2, η δε μόνιμη κατοικία τους βρίσκεται εντός της περιφέρειας του ΔΑ.Σ.Ε., όπως ορίζεται από το οικείο καταστατικό. Ως δασεργάτης νοείται το φυσικό πρόσωπο που δραστηριοποιείται αυτοπροσώπως στις δασικές εργασίες του άρθρου 1.
2. Για τις ανάγκες του παρόντος κώδικα η ιδιότητα του δασεργάτη:
  - α) Για τα φυσικά πρόσωπα που ήδη απασχολούνται στις δασικές εργασίες (υφιστάμενοι δασεργάτες που επιθυμούν να γίνουν μέλη ΔΑ.Σ.Ε.) αποδεικνύεται από τα σχετικά με τις

δασικές εργασίες ένσημα του ΙΚΑ και βεβαιώνεται από επιτροπή που συστήνεται για το σκοπό αυτόν στην οικεία Διεύθυνση Δασών του Νομού.

β) Για τα φυσικά πρόσωπα που δεν έχουν απασχοληθεί σε δασικές εργασίες (νεοεισερχόμενοι δασεργάτες οι οποίοι επιθυμούν να γίνουν μέλη ΔΑ.Σ.Ε.) αποκτάται μετά από θεωρητική εκπαίδευση στη Διεύθυνση Δασών και πρακτική με ευθύνη δασικού συνεταιρισμού εργασίας -σε εκπλήρωση σχετικής υποχρέωσής του- στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η μόνιμη κατοικία του υποψηφίου. Βεβαιώνεται ομοίως από την επιτροπή της περίπτωσης α' της παραγράφου 2.

Οι εκπαιδευόμενοι γίνονται δόκιμα μέλη του συνεταιρισμού που τους εκπαιδεύει κατά το χρόνο εκπαίδευσής τους και μετά την ολοκλήρωση αυτής με την απόκτηση της ιδιότητας του δασεργάτη γίνονται τακτικά μέλη του συνεταιρισμού εφόσον το επιθυμούν. Το Καταστατικό του συνεταιρισμού καθορίζει υποχρεωτικά τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των δοκίμων μελών.

γ) Αποδεικνύεται με ταυτότητα που εκδίδεται στο όνομα του δασεργάτη από την οικεία Διεύθυνση Δασών και την οποία φέρει υποχρεωτικά κατά την εκτέλεση των δασικών εργασιών.

3. Κάθε δασεργάτης έχει δικαίωμα να είναι μέλος σε έναν μόνο ΔΑ.Σ.Ε..

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας εξειδικεύονται οι όροι και προϋποθέσεις, απόκτησης, διατήρησης και απώλειας της ιδιότητας δασεργάτη - μέλους ΔΑ.Σ.Ε. των παραγράφων 2α' και β' και ορίζεται η διάρκεια της προβλεπόμενης στην περίπτωση β' της ως άνω παραγράφου εκπαίδευσης, το περιεχόμενό της, καθώς και η σχετική διαδικασία για τις περιπτώσεις αυτές. Επίσης καθορίζονται ο τύπος και οι λεπτομέρειες έκδοσης της ταυτότητας της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2, της συγκρότησης και λειτουργίας της επιτροπής της περίπτωσης α' της παραγράφου 2, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου.

Άρθρο ..... Κωλύματα

[Άρθρο 6 του Ν. 4423/2016]

1. Δεν μπορεί να γίνει μέλος ΔΑ.Σ.Ε. όποιος:

α) Είναι έμπορος ξυλείας ο ίδιος ή η/ο σύζυγος αυτού ή συγγενής του α' βαθμού.

β) Έχει υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση.

γ) Έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για κακούργημα ή εκ δόλου πλημμέλημα, σε βάρος της παρουσίας Δασικής Συνεταιριστικής Οργάνωσης ή του Δημοσίου.

δ) Έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για κακούργημα ή εκ δόλου πλημμέλημα για παραβάσεις της δασικής νομοθεσίας.

ε) Έχει συμπληρώσει το 67ο έτος της ηλικίας του.

2. Για τις περιπτώσεις γ' και δ' της παραγράφου 1, η απαγόρευση ισχύει μέχρι τη διαγραφή της ποινής από το ποινικό μητρώο σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

3. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει και άλλες προϋποθέσεις ή κωλύματα για μη συμμετοχή στο ΔΑ.Σ.Ε., αρκεί να μη δυσχεραίνεται υπέρμετρα η ελεύθερη εγγραφή μελών.

Άρθρο .....**Απόκτηση ιδιότητας μέλους**

[Άρθρο 7 του Ν. 4423/2016]

1. Τα ιδρυτικά μέλη αποκτούν την ιδιότητα του τακτικού μέλους του ΔΑ.Σ.Ε. από την καταχώριση του Καταστατικού σύμφωνα με το **άρθρο 3** και υποχρεούνται να καταβάλλουν χωρίς καθυστέρηση τη συνεταιριστική τους μερίδα όπως ορίζει το **άρθρο 11**.
2. Η εγγραφή νέων μελών είναι υποχρεωτική εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του κώδικα και του καταστατικού και τηρείται η σχετική διαδικασία. Η αίτηση για την εγγραφή μέλους υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΔΑ.Σ.Ε..
3. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει αιτιολογημένα για την αποδοχή ή όχι της αίτησης εγγραφής φυσικού προσώπου ως μέλους του συνεταιρισμού, εντός προθεσμίας που ορίζεται στο Καταστατικό.
4. Αν η αίτηση απορριφθεί ή αν το Διοικητικό Συμβούλιο δεν αποφασίσει εντός της παραπάνω προθεσμίας, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να προσφύγει εγγράφως στην πρώτη τακτική ή έκτακτη γενική συνέλευση, η οποία αποφασίζει οριστικά.
5. Αν η Γενική Συνέλευση απορρίψει την αίτηση εγγραφής, ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να προσφύγει στο αρμόδιο Μονομελές Πρωτοδικείο μέσα σε τριάντα (30) μέρες από την κοινοποίηση της απορριπτικής απόφασης.
Η ίδια διαδικασία εφαρμόζεται αν η Γενική Συνέλευση αρνηθεί να αποφασίσει. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής αρχίζει από τη λήξη των εργασιών της συνέλευσης.
6. Η ιδιότητα του μέλους του συνεταιρισμού αποκτάται από την ημερομηνία της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου ή της Γενικής Συνέλευσης που δέχεται την αίτηση ή από την τελεσιδικία της δικαστικής απόφασης που διατάσσει την εγγραφή, εφόσον ο ενδιαφερόμενος έχει καταβάλλει τη συνεταιριστική μερίδα, σύμφωνα με το **άρθρο 11**.
7. Το Δ.Σ. υποχρεούται να ενημερώνει για κάθε μεταβολή των μελών του, εντός προθεσμίας δεκαπέντε ημερών (15) ημερών, την εποπτεύουσα αρχή του **άρθρου 24**, καθώς και τη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που τηρεί το Μητρώο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών.

Άρθρο .....**Υποχρεώσεις και δικαιώματα μελών**

[Άρθρο 8 του Ν. 4423/2016]

1. Κάθε μέλος του συνεταιρισμού υποχρεούται:
  - α) Να καταβάλλει τη συνεταιριστική μερίδα. Μέλος που καθυστερεί έστω και μία δόση της συνεταιριστικής μερίδας δεν έχει δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση και δικαίωμα εκλέγεσθαι.
  - β) Να τηρεί τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του συνεταιρισμού.
2. Κάθε μέλος του ΔΑ.Σ.Ε. δικαιούται:
  - α) Να εκλέγει και να εκλέγεται στο Διοικητικό και το Εποπτικό Συμβούλιο, καθώς και ως αντιπρόσωπος σε Ε.ΔΑ.Σ.Ε..
  - β) Να ζητεί πληροφορίες σχετικά με την πορεία των υποθέσεων του συνεταιρισμού. Το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει εγγράφως και άμεσα τις σχετικές πληροφορίες.
  - γ) Να συμμετέχει στη Γενική Συνέλευση και να λαμβάνει αντίγραφο των πρακτικών αυτής, καθώς και αντίγραφο του ισολογισμού και του λογαριασμού «Αποτελέσματα Χρήσης».

δ) Να λαμβάνει γνώση του περιεχομένου των ατομικών του λογαριασμών και των αποφάσεων των οργάνων διοίκησης του συνεταιρισμού, σύμφωνα με τους όρους του Καταστατικού.

ε) Να συμμετέχει στο καθαρό πλεόνασμα της διαχειριστικής χρήσης και στο προϊόν της εκκαθάρισης.

Άρθρο .....

Αποχώρηση - θάνατος μέλους

[Άρθρο 9 του Ν. 4423/2016]

1. Το μέλος μπορεί να αποχωρήσει από το συνεταιρισμό δηλώνοντας εγγράφως τη θέλησή του, τουλάχιστον έξι (6) μήνες πριν από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου.

Η δήλωση αποχώρησης είναι ελεύθερα ανακλητή, κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής περιόδου μέσα στην οποία υποβλήθηκε και ισχύει για το τέλος αυτής.

2. Το μέλος που αποχωρεί αναλαμβάνει την ονομαστική αξία της συνεταιριστικής του μερίδας ή του τιμήματός της, που έχει ήδη καταβάλει, με ανάλογη μείωσή της, σε περίπτωση ζημιών του συνεταιρισμού.

Το Καταστατικό καθορίζει τη διαδικασία απόδοσης της συνεταιριστικής μερίδας.

3. Αν το μέλος που ζήτησε να αποχωρήσει είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή του Εποπτικού Συμβουλίου ή αντιπρόσωπος του συνεταιρισμού σε Δευτεροβάθμιες ΔΑ.Σ.Ε., εκπίπτει αυτοδίκαια από το αξίωμά του από την ημέρα που δήλωσε ότι αποχωρεί. Η ανάκληση της δήλωσης αποχώρησης δεν επιφέρει αναβίωση του αξιώματός του.

4. Αν η Γενική Συνέλευση του συνεταιρισμού αποφασίσει τη μεταβολή των ειδικότερων δραστηριοτήτων του ή τη συγχώνευσή του με άλλον ή άλλους συνεταιρισμούς, τα μέλη που διαφωνούν μπορούν να αποχωρούν από το συνεταιρισμό και χωρίς την τήρηση της προθεσμίας της παραγράφου 1.

Στην περίπτωση αυτή η δήλωση για την αποχώρηση υποβάλλεται εγγράφως στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη λήψη της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης, μπορεί δε αυτή να ανακληθεί μέσα σε ένα (1) μήνα από τότε που υποβλήθηκε.

Η αποχώρηση επέρχεται από τη δημοσίευση της εγκριτικής δικαστικής απόφασης της τροποποίησης του Καταστατικού ή με την πραγματοποίηση της συγχώνευσης.

5. Σε περίπτωση θανάτου μέλους του συνεταιρισμού, το μέλος που απεβίωσε διαγράφεται αυτοδίκαια. Σε περίπτωση που κατά τη λήξη της διαχειριστικής χρήσης σύμφωνα με το **άρθρο 28** διαπιστωθεί ζημία, αναγόμενη στο χρόνο θανάτου, τότε η αξία της αποδιδόμενης στους κληρονόμους συνεταιρικής μερίδας μειώνεται ανάλογα.

Άρθρο .....

Διαγραφή μέλους

[Άρθρο 10 του Ν. 4423/2016]

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο, με αιτιολογημένη απόφασή του, υποχρεούται να διαγράφει το μέλος του Συνεταιρισμού όταν δεν έχει πλέον τις προϋποθέσεις εγγραφής του, όπως ορίζονται στο **άρθρο 5**, καθώς και όταν επήλθε στο πρόσωπό του τουλάχιστον ένα από τα κωλύματα εγγραφής της παραγράφου 1 του **άρθρου 6**.

2. Η Γενική Συνέλευση του συνεταιρισμού αποφασίζει αιτιολογημένα για τη διαγραφή μέλους το οποίο:

α) έβλαψε ή βλάπτει με πρόθεση τα συμφέροντα του συνεταιρισμού,

β) παραλείπει αδικαιολόγητα να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του προς το συνεταιρισμό, όπως αυτές ορίζονται στο Καταστατικό και τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας,

- γ) δεν συμμετέχει στις δραστηριότητες του συνεταιρισμού για ορισμένη περίοδο που ορίζεται στο Καταστατικό του και η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δύο διαχειριστικών χρήσεων,
- δ) δεν πληροί τις προϋποθέσεις ή επήλθε στο πρόσωπό του ένα από τα κωλύματα που το Καταστατικό ορίζει σύμφωνα με την παράγραφο 2 του **άρθρου 6**.
3. Το Διοικητικό Συμβούλιο, πριν την απόφασή του περί διαγραφής μέλους, τάσσει σε αυτό δεκαήμερη προθεσμία για παροχή εξηγήσεων και άρση του λόγου διαγραφής, αν συντρέχει τέτοια περίπτωση.
4. Τη διαγραφή στη Γενική Συνέλευση εισηγείται το Διοικητικό Συμβούλιο. Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει μετά από προηγούμενη ακρόαση του μέλους που πρόκειται να διαγραφεί καλουμένου τούτου προ δέκα (10) ημερών για παροχή εξηγήσεων και άρση του λόγου διαγραφής, αν συντρέχει τέτοια περίπτωση.
5. Η απώλεια της ιδιότητας του μέλους επέρχεται εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης ή του Διοικητικού Συμβουλίου.
6. Κατά των παραπάνω αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και της Γενικής Συνέλευσης επιτρέπεται προσφυγή του διαγραφέντος στο Μονομελές Πρωτοδικείο εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης.
7. Το Καταστατικό ορίζει τους όρους και το χρόνο απόδοσης των συνεταιριστικών μερίδων σε περίπτωση διαγραφής μέλους.

Άρθρο .....

Συνεταιριστική μερίδα

[Άρθρο 11 του Ν. 4423/2016]

1. Συνεταιριστική μερίδα είναι το ελάχιστο χρηματικό ποσό με το οποίο κάθε μέλος συμμετέχει στο κεφάλαιο του συνεταιρισμού και εκφράζει το σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από τη συμμετοχή. Κάθε μέλος συμμετέχει στον συνεταιρισμό υποχρεωτικά με μία μόνο συνεταιριστική μερίδα και έχει μία ψήφο στη Γενική Συνέλευση.
2. Το Καταστατικό προβλέπει το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας και το χρόνο καταβολής της. Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας δεν μπορεί να είναι μικρότερο των διακοσίων (200) ευρώ και ο χρόνος καταβολής δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος των τριών (3) ετών.
3. Η συνεταιριστική μερίδα είναι ονομαστική, αμεταβίβαστη, αδιαίρετη και ίση για όλους τους συνεταίρους.
4. Η αύξηση ή η μείωση της αξίας της συνεταιριστικής μερίδας γίνεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης, για τη λήψη της οποίας απαιτείται η αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των **άρθρων 17** παράγραφος 3 **και 18** παράγραφος 2 και σε ύψος όχι μικρότερο από το προβλεπόμενο στην παράγραφο 2.

Άρθρο .....

Ευθύνη του μέλους για υποχρεώσεις του συνεταιρισμού

[Άρθρο 12 του Ν. 4423/2016]

1. Για τις υποχρεώσεις του ΔΑ.Σ.Ε. προς τρίτους τα μέλη ευθύνονται επικουρικά και περιορισμένα, μέχρι το τριπλάσιο του ύψους της συνεταιριστικής τους μερίδας και ισομερώς. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει υψηλότερο όριο ευθύνης των μελών ή να προβλέπει τη δυνατότητα θέσπισης υψηλότερου ορίου, με απόφαση της Γ.Σ. των μελών, που λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των **άρθρων 17** παράγραφος 3 **και 18** παράγραφος 2.

2. Η προσωπική ευθύνη των μελών απέναντι στους δανειστές του συνεταιρισμού γεννάται μόνον εφόσον οι δανειστές δεν ικανοποιηθούν από τα περιουσιακά στοιχεία του συνεταιρισμού ή των εγγυητών.

3. Η ευθύνη του μέλους παύει μετά την παρέλευση ενός (1) έτους από την ημερομηνία που περατώθηκε η εκκαθάριση του συνεταιρισμού, στην περίπτωση της πτώχευσης ή λύσης του, εκτός αν μέσα στο έτος έχει ασκηθεί αγωγή εναντίον του.

4. Δεν απαγγέλλεται προσωπική κράτηση κατά των μελών και των μελών των οργάνων του συνεταιρισμού για χρέη του συνεταιρισμού προς τρίτους και το Δημόσιο, καθώς και για υποχρεώσεις μεταξύ μελών και συνεταιρισμού.

Άρθρο .....

Ευθύνη των μελών προς τρίτους

[Άρθρο 13 του Ν. 4423/2016]

1. Οι δανειστές μέλους ΔΑ.Σ.Ε. για οφειλές του μέλους προς αυτούς, δεν έχουν δικαίωμα επί της κινητής ή ακίνητης περιουσίας του συνεταιρισμού, επί των πλεονασμάτων χρήσεων και των συνεταιριστικών μερίδων.

2. Δεν υπόκεινται σε κατάσχεση ή λήψη ασφαλιστικών μέτρων για οφειλές των μελών προς τρίτους τα περιουσιακά στοιχεία των μελών που έχουν παραχωρηθεί κατά χρήση στο συνεταιρισμό, καθώς και το αντάλλαγμα που καταβάλλεται σε αυτούς για τη χρήση αυτών.

Άρθρο .....

Όργανα του Δασικού Συνεταιρισμού Εργασίας

[Άρθρο 14 του Ν. 4423/2016]

Όργανα του ΔΑ.Σ.Ε. είναι:

- α) Η Γενική Συνέλευση.
- β) Το Διοικητικό Συμβούλιο.
- γ) Το Εποπτικό Συμβούλιο.

Άρθρο .....

Γενική Συνέλευση - αρμοδιότητες

[Άρθρο 15 του Ν. 4423/2016]

1. Η Γενική Συνέλευση αποτελεί το ανώτατο όργανο του ΔΑ.Σ.Ε. και απαρτίζεται από όλα τα εγγεγραμμένα μέλη του που έχουν εκπληρώσει όλες τις οικονομικές τους υποχρεώσεις προς το συνεταιρισμό σύμφωνα με το Καταστατικό.

Στη Γενική Συνέλευση κάθε μέλος έχει μία ψήφο. Τα μέλη μετέχουν και ψηφίζουν στη Γενική Συνέλευση αυτοπροσώπως.

2. Στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης ανήκουν:

- α) Η τροποποίηση του Καταστατικού.
- β) Η συγχώνευση, η παράταση της διάρκειας και η διάλυση του συνεταιρισμού.
- γ) Η ψήφιση και η τροποποίηση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του συνεταιρισμού.
- δ) Η συμμετοχή του συνεταιρισμού σε Ε.ΔΑ.Σ.Ε. και η αποχώρησή του από αυτές.
- ε) Η εκλογή, ανάκληση, αντικατάσταση και απαλλαγή από την ευθύνη των μελών του Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου, καθώς και των αντιπροσώπων σε Ε.ΔΑ.Σ.Ε..

- στ) Η έγκριση του απολογισμού πεπραγμένων, του ισολογισμού και του Λογαριασμού «Αποτελέσματα Χρήσης» και ο καθορισμός του τρόπου διάθεσης των πλεονασμάτων της χρήσης ή της επιβάρυνσης των μελών για τυχόν ζημιές.
- ζ) Η αύξηση της συνεταιριστικής ευθύνης των μελών της παραγράφου 1 του άρθρου 12.
- η) Η μεταβολή του ύψους της συνεταιριστικής μερίδας.
- θ) Η επιβολή ειδικής εισφοράς στα μέλη του συνεταιρισμού για την εκπλήρωση συγκεκριμένων σκοπών, που πρέπει απαραίτητα να αναφέρονται στο Καταστατικό.
- ι) Η έγκριση του προγράμματος δράσης και ανάπτυξης του συνεταιρισμού για τα επόμενα έτη, τα οποία ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση, και ο αντίστοιχος προϋπολογισμός.
- ια) Η έγκριση του ετήσιου προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων.
- ιβ) Η απόφαση για την αγορά, ανέγερση, υποθήκευση, ανταλλαγή και πώληση ακινήτων ή την ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμό και μίσθωση μονάδων επεξεργασίας και μεταποίησης δασικών προϊόντων, καθώς και η έγκριση για τη σύναψη δανείων για τους σκοπούς αυτούς.
- ιγ) Ο καθορισμός του ανωτάτου ποσού και των όρων για τα δάνεια που μπορεί να συνάψει ο συνεταιρισμός ή να χορηγήσει στα μέλη του.
- ιδ) Κάθε άλλο θέμα που προβλέπεται στο Καταστατικό και στον παρόντα Κώδικα.

Άρθρο .....

Γενική Συνέλευση - σύγκληση - ημερήσια διάταξη

[Άρθρο 16 του Ν. 4423/2016]

1. Η Γενική Συνέλευση συγκαλείται από το Διοικητικό Συμβούλιο σε τακτική σύνοδο μία φορά το χρόνο και συνεδριάζει στην έδρα του συνεταιρισμού μέσα σε τέσσερις (4) μήνες από τη λήξη της χρήσης.
Η διαδικασία σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης και διεύθυνσης των εργασιών της, ορίζεται από το Καταστατικό.
2. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να συγκαλεί έκτακτη Γενική Συνέλευση για λόγους που προβλέπονται στον κώδικα ή το Καταστατικό ή όταν αυτό επιβάλλεται από το συμφέρον του συνεταιρισμού.
3. Το ένα πέμπτο (1/5) των μελών του συνεταιρισμού μπορεί να ζητήσει από το Διοικητικό Συμβούλιο τη σύγκληση έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, αναφέροντας υποχρεωτικά στην αίτησή του τα προς συζήτηση θέματα.
Αν το Διοικητικό Συμβούλιο δεν συγκαλέσει τη Γενική Συνέλευση μέσα σε είκοσι (20) μέρες από την υποβολή της αίτησης, τα παραπάνω μέλη έχουν δικαίωμα σύγκλησής της.
4. Το ίδιο ποσοστό μελών της παραγράφου 3 μπορεί να ζητήσει, κατά τους όρους του Καταστατικού, την εγγραφή θεμάτων στην ημερήσια διάταξή της. Η εγγραφή των θεμάτων αυτών και η ενημέρωση των μελών πριν τη Γενική Συνέλευση είναι υποχρεωτική. Επίσης η Γενική Συνέλευση, με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, μπορεί να εισαγάγει θέματα προς συζήτηση στην ημερήσια διάταξη.

Άρθρο .....

Γενική Συνέλευση - απαρτία

[Άρθρο 17 του Ν. 4423/2016]

1. Η Γενική Συνέλευση συνεδριάζει νόμιμα, εφόσον κατά την έναρξη της συνεδρίασης είναι παρόντα τα μισά τουλάχιστον μέλη (απαρτία).

2. Αν κατά την έναρξη της συνεδρίασης διαπιστωθεί έλλειψη απαρτίας, η Γενική Συνέλευση συνέρχεται, χωρίς νέα πρόσκληση, στον ίδιο τόπο, την ίδια ημέρα και ώρα της επόμενης εβδομάδας και με τα ίδια θέματα ημερήσιας διάταξης. Στην επαναληπτική συνεδρίαση υπάρχει απαρτία ανεξαρτήτως του αριθμού των παρόντων μελών.

3. Κατ’ εξαίρεση, αν πρόκειται για θέματα ημερήσιας διάταξης που αφορούν στην:

- α) διεύρυνση των δραστηριοτήτων του συνεταιρισμού,
  - β) συγχώνευση του συνεταιρισμού,
  - γ) παράταση της διάρκειας ή διάλυση του συνεταιρισμού,
  - δ) τροποποίηση του Καταστατικού,
  - ε) εκποίηση ή δωρεά ακινήτων του συνεταιρισμού,
  - στ) ανάκληση του Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου ή μελών αυτού και αντιπροσώπων σε Ε.ΔΑ.Σ.Ε.,
  - ζ) επιβάρυνση των μελών για την κάλυψη τυχόν ζημιών ή επιβολή ειδικής εισφοράς,
  - η) μεταφορά κονδυλίων από ένα λογαριασμό σε άλλον μέσα στα πλαίσια του προϋπολογισμού που εγκρίθηκε,
  - θ) για κάθε άλλο θέμα, όπου ο κώδικας απαιτεί αυξημένη πλειοψηφία, η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει νόμιμα εφόσον στην έναρξη της συνεδρίασης είναι παρόντα τα δύο τρίτα (2/3) τουλάχιστον των μελών. Αν διαπιστωθεί έλλειψη απαρτίας η Γενική Συνέλευση συνέρχεται σε επαναληπτική συνεδρίαση σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 2. Στην περίπτωση αυτή βρίσκεται σε απαρτία, εφόσον είναι παρόντα κατά την έναρξη της συνεδρίασης τα μισά (1/2) τουλάχιστον μέλη.
4. Το Καταστατικό μπορεί να ορίζει και άλλα συγκεκριμένα θέματα ημερήσιας διάταξης για τα οποία απαιτείται η ενισχυμένη απαρτία η οποία προβλέπεται στην παράγραφο 3.

Άρθρο .....

Γενική Συνέλευση - αποφάσεις

[Άρθρο 18 του Ν. 4423/2016]

1. Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει για τα θέματα της ημερήσιας διάταξης με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από τον κώδικα ή το Καταστατικό. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης είναι υποχρεωτικές για όλα τα μέλη του συνεταιρισμού, έστω και αν διαφωνούν ή είναι απόντα.

2. Κατ’ εξαίρεση, για τα θέματα της ημερήσιας διάταξης της παραγράφου 3 του άρθρου 17, η Γενική Συνέλευση αποφασίζει με την αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των παρόντων μελών του συνεταιρισμού.

Το Καταστατικό μπορεί να ορίζει και άλλα θέματα στα οποία, για τη λήψη απόφασης απαιτείται η πλειοψηφία που προβλέπεται στην παρούσα παράγραφο.

3. Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει με μυστική ψηφοφορία για τα θέματα που αφορούν:

- α) Αρχαιρεσίες.
- β) Παροχή εμπιστοσύνης ή απαλλαγή από την ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
- γ) Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των μελών.

4. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν έχουν δικαίωμα ψήφου σε θέματα παροχής εμπιστοσύνης στο πρόσωπό τους ή απαλλαγής τους από ευθύνη στο συνεταιρισμό.

Άρθρο .....**Προσβολή αποφάσεων Γενικών Συνελεύσεων**

[Άρθρο 19 του Ν. 4423/2016]

1. Απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που έχει ληφθεί κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος κώδικα ή του καταστατικού είναι ακυρώσιμη.
2. Η ακυρότητα αποφάσεων κηρύσσεται από το αρμόδιο δικαστήριο, μετά από αγωγή μέλους ή τρίτου που έχει έννομο συμφέρον. Η αγωγή ασκείται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) από τη λήψη της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης και κοινοποιείται στον συνεταιρισμό και την εποπτεύουσα αρχή αυτού.
3. Η άσκηση της αγωγής της παραγράφου 2 δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης. Αναστολή εκτέλεσης μπορεί να διαταχθεί από το Μονομελές Πρωτοδικείο, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, ύστερα από αίτηση του ενάγοντος.

Άρθρο .....**Διοικητικό Συμβούλιο**

[Άρθρο 20 του Ν. 4423/2016]

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση.
Ο αριθμός των μελών του ορίζεται από το Καταστατικό και είναι πάντοτε περιττός. Τα μέλη δεν μπορεί να είναι λιγότερα από πέντε (5).
Η διάρκεια της θητείας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τριετής. Οι σύμβουλοι είναι επανεκλέξιμοι και ανακαλούνται ελευθέρως από τη Γενική Συνέλευση.
2. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκπροσωπεί το συνεταιρισμό δικαστικά και εξώδικα σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού και αποφασίζει για όλα τα θέματα που αφορούν τη διοίκηση και διαχείριση των υποθέσεων του συνεταιρισμού μέσα στο πλαίσιο του κώδικα, του Καταστατικού και των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης. Οι αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου, η σύνθεση και τα καθήκοντα των μελών αυτού καθορίζονται στο Καταστατικό. Το Δ.Σ. μπορεί να μεταβιβάζει την άσκηση αρμοδιοτήτων του σε ένα από τα μέλη του Δ.Σ..
3. Το Δ.Σ. συνεδριάζει υποχρεωτικά τουλάχιστον μία (1) φορά το μήνα και συγκαλείται υποχρεωτικά σε έκτακτη συνεδρίαση όταν αυτό ζητηθεί από την πλειοψηφία των μελών του. Το Δ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία όταν τα παρόντα μέλη αυτού είναι περισσότερα από τα απόντα και αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.
4. Μέλος του Δ.Σ. δεν μπορεί να ψηφίζει στις συνεδριάσεις του για θέματα που αφορούν στον ίδιο, στη σύζυγο ή στα τέκνα του.
5. Τα μέλη του Δ.Σ. ευθύνονται για κάθε ζημιά που προκάλεσαν, με υπαιτιότητά τους, στο συνεταιρισμό κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.
6. Αν ο Πρόεδρος ή μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι αντίδικοι του συνεταιρισμού, το συνεταιρισμό εκπροσωπεί το ειδικά εξουσιοδοτημένο μέλος του, εκτός εάν η Γενική Συνέλευση διορίσει ειδικούς εκπροσώπους.
7. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν δικαιούνται μισθό ή αμοιβή για τις υπηρεσίες που προσφέρουν. Δικαιούνται έξοδα κίνησης και παράστασης αποκλειστικά και μόνο για τους σκοπούς που ορίζονται στο Καταστατικό. Το ύψος των εξόδων κίνησης και παράστασης καθορίζεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, ύστερα από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο .....

Αρχαιρείσιες

[Άρθρο 21 του Ν. 4423/2016]

1. Οι εκλογές στους Δασικούς Συνεταιρισμούς Εργασίας για την ανάδειξη των μελών του Διοικητικού και του Εποπτικού Συμβουλίου, καθώς και των αντιπροσώπων για την Ε.ΔΑ.Σ.Ε. διενεργούνται ταυτόχρονα από τριμελή εφορευτική επιτροπή η οποία εκλέγεται από τη γενική συνέλευση. Της εφορευτικής επιτροπής προεδρεύει δικαστικός λειτουργός, ο οποίος διορίζεται από τον Πρόεδρο Πρωτοδικών της έδρας του συνεταιρισμού. Σε περίπτωση αδυναμίας διορισμού δικαστικού λειτουργού, η οποία βεβαιώνεται με έγγραφο του οικείου Προέδρου Πρωτοδικών, διορίζεται δικηγόρος, ύστερα από πρόταση του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου κατόπιν αιτήματος του συνεταιρισμού.

Κατ’ εξαίρεση οι εκλογές για την ανάδειξη αντιπροσώπων για την Ε.ΔΑ.Σ.Ε. όταν διενεργούνται για πρώτη φορά μπορούν να γίνουν ανεξάρτητα, η δε θητεία των αντιπροσώπων που θα εκλεγούν περιορίζεται μέχρι τη λήξη της θητείας των μελών του Διοικητικού και του Εποπτικού Συμβουλίου.

2. Δικαίωμα να εκλέγουν και να εκλέγονται έχουν τα μέλη του συνεταιρισμού που έχουν εκπληρώσει τις οικονομικές τους υποχρεώσεις προς το συνεταιρισμό σύμφωνα με το Καταστατικό.

3. Οι εκλογές διενεργούνται με μυστική ψηφοφορία και με τρία (3) ενιαία ψηφοδέλτια, ένα για κάθε όργανο διοίκησης και ένα για τους αντιπροσώπους στην Ε.ΔΑ.Σ.Ε.. Στα ενιαία ψηφοδέλτια αναγράφονται τα ονοματεπώνυμα των υποψηφίων με αλφαβητική σειρά.

4. Ο αριθμός των σταυρών προτίμησης δεν μπορεί να ορίζεται από το καταστατικό μεγαλύτερος του μισού ($1/2$) του όλου αριθμού των μελών του εκλεγόμενου οργάνου, καθώς και του όλου αριθμού των εκλεγόμενων αντιπροσώπων στην ανώτερου βαθμού συνεταιριστική οργάνωση. Αν προκύπτει κλάσμα ισχύει ο αμέσως κατώτερος ακέραιος αριθμός. Ψηφοδέλτια με μεγαλύτερο αριθμό σταυρών προτίμησης ή χωρίς σταυρό είναι άκυρα.

5. Εκλέγονται όσοι συγκέντρωσαν τις περισσότερες ψήφους και σε περίπτωση ισοψηφίας γίνεται κλήρωση. Όσοι δεν εκλέγονται θεωρούνται επιλαχόντες κατά τη σειρά των ψήφων που έλαβαν. Οι επιλαχόντες καταλαμβάνουν θέσεις τακτικών μελών που κενώνονται μέχρι τη λήξη της θητείας τους.

6. Το Καταστατικό ορίζει τις διαδικασίες εκλογής της εφορευτικής επιτροπής, της υποβολής υποψηφιοτήτων, διεξαγωγής των εκλογών, καθώς και κάθε συναφές θέμα.

7. Το Διοικητικό Συμβούλιο στην πρώτη μετά την εκλογή του συνεδρίαση συγκροτείται σε σώμα σύμφωνα με το Καταστατικό. Αν στο Καταστατικό δεν υπάρχει σχετική πρόβλεψη, η ανακατανομή των αξιωμάτων μπορεί να γίνει εφόσον αποφασισθεί από τα $2/3$ του συνόλου των μελών του. Όταν προκύπτει κλάσμα ισχύει ο αμέσως επόμενος ακέραιος αριθμός.

8. Αν για οποιονδήποτε λόγο κενωθεί θέση ή θέσεις μελών του Διοικητικού Συμβουλίου πριν τη λήξη της θητείας του και δεν υπάρχουν επιλαχόντα μέλη, το Διοικητικό Συμβούλιο συμπληρώνεται από μέλη του συνεταιρισμού που ορίζονται με απόφαση του Εποπτικού Συμβουλίου, εφόσον ο αριθμός των μελών που λείπουν είναι μικρότερος του μισού του συνολικού αριθμού των μελών του Δ.Σ.. Τα μέλη που ορίζονται με την παραπάνω διαδικασία διατηρούν την ιδιότητά τους αυτή μέχρι τη σύγκληση της πρώτης τακτικής ή έκτακτης Γενικής Συνέλευσης η οποία επικυρώνει την εκλογή τους ή εκλέγει νέα μέλη. Τα μέλη που εκλέγονται συνεχίζουν τη θητεία των παλιών μελών.

Αν ο αριθμός των θέσεων Δ.Σ. που κενώνεται είναι μεγαλύτερος του μισού του συνολικού αριθμού των μελών του, το Εποπτικό Συμβούλιο συγκαλεί τη Γενική Συνέλευση για εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

9. Η ως άνω διαδικασία της παραγράφου 8 ισχύει και για τη συμπλήρωση των θέσεων που κενώνονται στο Εποπτικό Συμβούλιο με τη διαφορά ότι στην μεν περίπτωση του εδαφίου α' της παραγράφου 8 τα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου που λείπουν συμπληρώνονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, στη δε περίπτωση του εδαφίου β' της ως άνω παραγράφου τη Γενική Συνέλευση για διενέργεια αρχαιρεσιών συγκαλεί το Διοικητικό Συμβούλιο.

10. Δεν μπορεί να θέσει υποψηφιότητα και να εκλεγεί ως μέλος Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου όποιος καταδικάστηκε με τελεσίδικη απόφαση σε οποιαδήποτε ποινή για: κλοπή, απάτη, υπεξαίρεση (κοινή ή στην υπηρεσία), εκβίαση, πλαστογραφία, ψευδορκία, απιστία, δωροδοκία, παράβαση καθήκοντος, υφαρπαγή ψευδούς βεβαίωσης, υπεξαγωγή εγγράφου, λαθρεμπορία και εμπορία ναρκωτικών, μέχρι τη διαγραφή της ποινής του από το ποινικό μητρώο κατά την κείμενη νομοθεσία. Για το λόγο αυτόν, η υποβολή υποψηφιότητας συνοδεύεται απαραίτητως από πιστοποιητικό ποινικού μητρώου γενικής χρήσης, άλλως είναι απαράδεκτη και πρέπει να απορριφθεί από την εφορευτική επιτροπή.

11. Εάν κατά τη διάρκεια της θητείας των οργάνων διοίκησης διαπιστωθεί για μέλος τους οποιοδήποτε από τα παραπάνω κωλύματα, το μέλος αυτό εκπίπτει από μέλος του οργάνου, με αιτιολογημένη απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, η οποία συγκαλείται προς τούτο από το Διοικητικό Συμβούλιο. Κατά της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης επιτρέπεται προσφυγή του μέλους στο Μονομελές Πρωτοδικείο εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης. Η απώλεια της ιδιότητας του μέλους επέρχεται τριάντα (30) ημέρες από την ημέρα που κοινοποιείται η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, εφαρμόζονται δε οι διατάξεις των παραγράφων 5, 8 και 9.

Άρθρο .....

Εποπτικό Συμβούλιο

[Άρθρο 22 του Ν. 4423/2016]

1. Η εποπτεία και ο έλεγχος της διοίκησης και της διαχείρισης των υποθέσεων των Δασικών Συνεταιρισμών Εργασίας ασκείται από το Εποπτικό Συμβούλιο.

2. Ο αριθμός των μελών του ορίζεται στο Καταστατικό και είναι πάντοτε περιττός. Τα μέλη δεν μπορεί να είναι λιγότερα από τρία (3), ένα εκ των οποίων εκλέγεται ως πρόεδρος. Το Εποπτικό Συμβούλιο συνεδριάζει μία φορά τουλάχιστον στους δύο (2) μήνες.

3. Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορεί να είναι ταυτόχρονα και μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου.

4. Έργο του Εποπτικού Συμβουλίου είναι:

α) Ο έλεγχος της τήρησης του κώδικα, του Καταστατικού και των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης.

β) Η διενέργεια του διαχειριστικού και λογιστικού ελέγχου του ΔΑ.Σ.Ε. και γενικά η παρακολούθηση της οικονομικής του κατάστασης.

γ) Η εξακρίβωση της βασιμότητας των καταγγελιών και αναφορών των μελών του συνεταιρισμού ή τρίτων που έχουν υποστεί ζημία από τις αποφάσεις και ενέργειες του Δ.Σ. και τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης, με βάση την προβλεπόμενη στο καταστατικό διαδικασία.

δ) Η εισήγηση σχετικά με τα ανωτέρω α', β', γ' ζητήματα στο Δ.Σ. και τη Γ.Σ..

5. Για τη διευκόλυνση του έργου του το Εποπτικό Συμβούλιο λαμβάνει γνώση των βιβλίων, εγγράφων και αποφάσεων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου στοιχείου και πληροφορίας για την πορεία των υποθέσεων του ΔΑ.Σ.Ε..

6. Το Εποπτικό Συμβούλιο συντάσσει για κάθε διαχειριστική περίοδο αναλυτική έκθεση περί των δραστηριοτήτων του συνεταιρισμού, την οποία υποχρεούται να δημοσιοποιήσει

δέκα (10) ημέρες πριν από τη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης. Την Έκθεση αυτή υποβάλλει ταυτοχρόνως με τη δημοσιοποίησή της στην εποπτεύουσα αρχή του άρθρου 24. 7. Κατά τα λοιπά, όσον αφορά τα θέματα της εκλογής των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου, της διάρκειας της θητείας αυτών, της απαρτίας και πλειοψηφίας του Συμβουλίου και της ευθύνης των μελών του, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 20 παράγραφοι 1, 4 και 6 αντίστοιχα.

Άρθρο .....

Μητρώα Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων

[Άρθρο 23 του Ν. 4423/2016]

1. Για την ενάσκηση της κρατικής αρμοδιότητας και εποπτείας επί των Δ.Α.Σ.Ο. τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή:

Α) «Κεντρικό Μητρώο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών», στη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ.), στο οποίο καταχωρίζονται οι Δασικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις (ΔΑ.Σ.Ε. και Ε.ΔΑ.Σ.Ε.). Στο Κεντρικό Μητρώο εγγράφεται και η ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.Σ.Ο..

Β) «Περιφερειακό Μητρώο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών», στη Διεύθυνση Δασών του Νομού, στο οποίο καταχωρίζονται οι πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες Δασικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, των οποίων η έδρα υπάγεται στην περιοχή ευθύνης της.

2. Στα ως άνω μητρώα εγγράφονται και οι υφιστάμενοι αναγκαστικοί δασικοί συνεταιρισμοί του άρθρου 46.

3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εγγραφής στα Μητρώα Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών, οι προϋποθέσεις παραμονής σε αυτά, οι λόγοι διαγραφής από αυτά, τα αναγκαία στοιχεία καταχώρισης, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την τήρησή τους. Επίσης, οι σχέσεις κεντρικού και περιφερειακού μητρώου και οι υποχρεώσεις των αρμόδιων υπηρεσιών.

Άρθρο .....

Εποπτεία Δασικών Συνεταιρισμών Εργασίας

[Άρθρο 24 του Ν. 4423/2016]

1. Οι ΔΑ.Σ.Ε. υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

2. Η Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας:

α) τηρεί το κεντρικό Μητρώο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών σε ηλεκτρονική μορφή και εκδίδει τον κωδικό αριθμό καταχώρισης αυτών του άρθρου 2.

β) συνεργάζεται με τις Δασικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις και τις εποπτεύουσες αρχές αυτών για την εφαρμογή του παρόντος κώδικα, παρέχει διευκρινίσεις και εκδίδει οδηγίες εφαρμογής του.

3. Εποπτεύουσα αρχή των Δασικών Συνεταιρισμών Εργασίας είναι η Διεύθυνση Δασών του Νομού η οποία:

α) τηρεί το περιφερειακό μητρώο των Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών της περιοχής ευθύνης της σε ηλεκτρονική μορφή, χορηγεί πιστοποιητικά για την ύπαρξη ή όχι ορισμένης εγγραφής στο μητρώο και συνεργάζεται με τη Γενική

Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος για την ταυτόχρονη ενημέρωση του κεντρικού και περιφερειακού μητρώου,

β) συγκροτεί την επιτροπή του **άρθρου 5** και εκδίδει την απόφαση απόκτησης της ταυτότητας του δασεργάτη του ιδίου άρθρου,

γ) υποβοηθά το έργο και τη λειτουργία των ΔΑ.Σ.Ε. της περιοχής ευθύνης της, παρέχοντας σε αυτούς διευκρινήσεις για την εφαρμογή του παρόντος κώδικα,

δ) ελέγχει, πριν την ανάθεση των πάσης φύσεως δασικών εργασιών στους συνεταιρισμούς σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, βάσει των δικαιολογητικών και εγγράφων του σχετικού φακέλου που υποβάλλουν υποχρεωτικά οι συνεταιρισμοί:

1) τη λειτουργία σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κώδικα και του Καταστατικού αυτών,

2) τη δυναμικότητά τους σε μέλη, μηχανικά μέσα, οχήματα και ζώα, καθώς και την οικονομική τους επάρκεια, ιδίως για την έκδοση εγγυητικών επιστολών.

Αν αποδειχθεί ότι τα στοιχεία ή μέρος των στοιχείων του φακέλου που υπέβαλε κάποιος συνεταιρισμός είναι αναληθή, τότε ο συγκεκριμένος συνεταιρισμός αποκλείεται από την ανάθεση εργασιών για ένα έτος.

4. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται τα δικαιολογητικά, έγγραφα και λοιπά στοιχεία που υποβάλλουν οι συνεταιρισμοί σύμφωνα με την περίπτωση δ' της παραγράφου 3. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζεται η μίσθωση μηχανικών μέσων, μηχανημάτων και ζώων από τους ΔΑ.Σ.Ε..

Άρθρο .....

Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας

[Άρθρο 25 του Ν. 4423/2016]

1. Η εσωτερική λειτουργία του ΔΑ.Σ.Ε. ρυθμίζεται από τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας, ο οποίος εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση μετά από εισήγηση του Δ.Σ.. Η έγκριση αυτή αποτελεί προϋπόθεση νόμιμης λειτουργίας του συνεταιρισμού κατά τον παρόντα κώδικα.

2. Η Γενική Συνέλευση για την ψήφιση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας συνέρχεται υποχρεωτικά μέσα στον πρώτο χρόνο από την έγκριση του Καταστατικού ή την τροποποίησή του κατά τον παρόντα κώδικα από το αρμόδιο Ειρηνοδικείο. Η συνέλευση αποφασίζει με τη διαδικασία και ενισχυμένη απαρτία της παραγράφου 3 του **άρθρου 17**, καθώς και με την ενισχυμένη πλειοψηφία της παραγράφου 2 του **άρθρου 18**.

3. Ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας καθορίζει υποχρεωτικά:

α) Τους όρους λειτουργίας του συνεταιρισμού για την εκπλήρωση των σκοπών του.

β) Τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών για την έγκαιρη και ορθή εκτέλεση των δασικών εργασιών που αναλαμβάνει ο συνεταιρισμός.

γ) Τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών για τη χρήση των εγκαταστάσεων, των μέσων, των μηχανημάτων και των υπηρεσιών του συνεταιρισμού.

δ) Τις κυρώσεις για την αθέτηση των υποχρεώσεων των μελών και τη διαδικασία επιβολής τους.

ε) Τα θέματα της τήρησης των λογαριασμών μεταξύ συνεταιρισμού και μελών, ως και μεταξύ συνεταιρισμού και της Ένωσης Δασικών Συνεταιρισμών Εργασίας, αν ο συνεταιρισμός είναι μέλος Ένωσης, καθώς και τα δικαιολογητικά που τηρεί ο συνεταιρισμός για τις συναλλαγές που διενεργεί.

στ) Την υποχρέωση του συνεταιρισμού - σε περίπτωση πώλησης των προϊόντων που παράγει, μετά από παραχώρηση σε αυτόν της εκμετάλλευσης δημοσίων δασών κατ' εφαρμογή του **άρθρου 136Α του Δασικού Κώδικα (Ν.δ. 86/1969, Α' 7)** να τα διαθέτει μέσω

δημοπρασιών, καθώς και τις λεπτομέρειες διεξαγωγής αυτών. Οι δημοπρασίες διενεργούνται από τριμελή επιτροπή, που εκλέγεται κατ’ έτος από τη Γενική Συνέλευση του συνεταιρισμού, στην οποία και υποβάλλει λεπτομερή αναφορά για τις ενέργειές της και τα αποτελέσματα αυτών. Εφόσον η δημοπρασία διάθεσης ματαιωθεί δύο φορές λόγω μη προσέλευσης πλειοδοτών, πιστοποιούμενου τούτου από το οικείο πρακτικό της ως άνω Επιτροπής ή διενεργηθεί δύο φορές και οι προσφερθείσες τιμές κρίνονται ασύμφορες, είναι δυνατή η διάθεση των προϊόντων σε τρίτους με ιδιαίτερη συμφωνία μεταξύ αυτών και του συνεταιρισμού.

4. Το Καταστατικό μπορεί να ορίζει και άλλα θέματα τα οποία θα καθορίζονται υποχρεωτικά στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας.

Άρθρο .....

Είσπραξη απαιτήσεων από τα μέλη

[Άρθρο 26 του Ν. 4423/2016]

1. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου πιστοποιούνται οι οφειλές των μελών προς το συνεταιρισμό.
2. Το μέλος δικαιούται να ασκήσει ένσταση κατά της απόφασης, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της σε αυτό. Επί της ενστάσεως αποφασίζει η πρώτη μετά την άσκηση της τακτική ή έκτακτη Γενική Συνέλευση.
3. Αν η ένσταση της προηγούμενης παραγράφου δεν ασκηθεί ή απορριφθεί, μπορεί να ζητηθεί η έκδοση διαταγής πληρωμής κατά τους όρους του ΚΠολΔ. Αν η ένσταση γίνει δεκτή, το Διοικητικό Συμβούλιο δικαιούται να προσβάλλει την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης σύμφωνα με το **άρθρο 19**.

Άρθρο .....

Τηρούμενα βιβλία

[Άρθρο 27 του Ν. 4423/2016]

Οι ΔΑ.Σ.Ε. τηρούν υποχρεωτικά τα παρακάτω βιβλία, θεωρημένα από το Ειρηνοδικείο της έδρας τους:

- α) Βιβλίο μητρώου μελών.
- β) Βιβλίο πρακτικών Γενικών Συνελεύσεων.
- γ) Βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων Διοικητικού Συμβουλίου.
- δ) Βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων Εποπτικού Συμβουλίου.
- ε) Βιβλίο απογραφής περιουσιακών στοιχείων (ακινήτων, κινητών, ζωικού κεφαλαίου).
- στ) Βιβλίο ισολογισμού.
- ζ) Βιβλίο ημερησίων εργασιών και καταγραφής εργαζομένων δασεργατών ανά συστάδα, το οποίο πρέπει να επιδεικνύεται κατά τους σχετικούς ελέγχους της οικείας δασικής υπηρεσίας.
- η) Βιβλίο ατυχημάτων.
- θ) Βιβλίο πρακτικών της Επιτροπής Δημοπρασιών.
- ι) Κάθε άλλο βιβλίο που προβλέπεται από το Καταστατικό και τη φορολογική νομοθεσία.

Άρθρο .....**Διαχειριστική χρήση**

[Άρθρο 28 του Ν. 4423/2016]

1. Η διαχειριστική χρήση του ΔΑ.Σ.Ε. είναι ετήσια και λήγει την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους.
2. Κατά τη λήξη της χρήσης κλείνονται τα βιβλία του συνεταιρισμού, ενεργείται η απογραφή της περιουσίας του και καταρτίζεται ο ισολογισμός και ο λογαριασμός «Αποτελέσματα χρήσης» με την υποχρεωτική συνδρομή και υπογραφή λογιστή, με τον οποίο συνεργάζεται ο συνεταιρισμός.
3. Με τη λήξη της χρήσης το Διοικητικό Συμβούλιο συντάσσει Απολογισμό Πεπραγμένων για τη δραστηριότητά του κατά την υπόψη χρήση και Πρόγραμμα Δράσης και Ανάπτυξης του συνεταιρισμού για την επόμενη χρήση, το οποίο συνοδεύεται υποχρεωτικά από προϋπολογισμό δαπανών.
4. Το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να καταθέσει στο Εποπτικό Συμβούλιο, ένα (1) μήνα πριν από τη Γενική Συνέλευση, τα στοιχεία της παραγράφου 2, καθώς και τον Απολογισμό Πεπραγμένων, προκειμένου το Εποπτικό Συμβούλιο να συντάξει την κατά το **άρθρο 22** παράγραφος 7 αναλυτική και για κάθε δραστηριότητα κατατοπιστική έκθεσή του.
5. Το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται στην πρώτη μετά το τέλος της χρήσης τακτική Γενική Συνέλευση να υποβάλλει για έγκριση τον Απολογισμό Πεπραγμένων, το Πρόγραμμα Δράσης και Ανάπτυξης, τον ισολογισμό και λογαριασμό «Αποτελέσματα χρήσης». Πριν από την ψηφοφορία η Γενική Συνέλευση λαμβάνει γνώση της σχετικής έκθεσης του Εποπτικού Συμβουλίου.
6. Η μη έγκριση του ισολογισμού από τη Γενική Συνέλευση ισοδυναμεί με υποβολή και υπερψήφιση πρότασης μομφής κατά του Διοικητικού Συμβουλίου, επιφέρει την παραίτησή του και την προκήρυξη και διενέργεια εκλογών για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου εντός διμήνου από την ημέρα της Γενικής Συνέλευσης. Η Γενική Συνέλευση στην ίδια συνεδρίαση ορίζει την ημερομηνία των εκλογών και εκλέγει προσωρινό Διοικητικό Συμβούλιο με αποκλειστική αρμοδιότητα τη διενέργεια των εκλογών και την εξυπηρέτηση των πάγιων και ανελαστικών υποχρεώσεων του συνεταιρισμού.
7. Αν δεν εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση ο απολογισμός πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου, η Γενική Συνέλευση αποφασίζει για την ανάκληση όλου ή μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου. Εφόσον ανακληθεί το σύνολο του Διοικητικού Συμβουλίου ή η πλειοψηφία των μελών του, ακολουθείται η διαδικασία της παραγράφου 6 για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου. Αν ανακληθεί η μειοψηφία των μελών του, αυτά αντικαθίστανται από τους επιλαχόντες και σε περίπτωση έλλειψης επιλαχόντων η ίδια Γενική Συνέλευση εκλέγει τα νέα μέλη η θητεία των οποίων διαρκεί μέχρι τη λήξη της θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου.
8. Ο ισολογισμός και ο Λογαριασμός «Αποτελέσματα Χρήσης», ο Απολογισμός Πεπραγμένων και το Πρόγραμμα Δράσης και Ανάπτυξης του ΔΑ.Σ.Ε. μετά την ψήφισή τους από τη Γενική Συνέλευση και εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών υποβάλλονται με ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου στην εποπτεύουσα αρχή και την οικεία Ε.ΔΑ.Σ.Ε. και φυλάσσονται σε ειδικό φάκελο που τηρούν οι ανωτέρω για κάθε συνεταιρισμό.

Άρθρο .....**Διαχειριστικό υπόλοιπο - αποθεματικά**

[Άρθρο 29 του Ν. 4423/2016]

1. Το καθαρό πλεόνασμα της διαχειριστικής χρήσης προκύπτει όταν από τα ακαθάριστα έσοδα του ΔΑ.Σ.Ε. αφαιρεθούν οι κάθε είδους δαπάνες, ζημιές και αποσβέσεις.

2. Ποσοστό τουλάχιστον δέκα τοις εκατό (10%) από το καθαρό πλεόνασμα της διαχειριστικής χρήσης περιέρχεται σε λογαριασμό τακτικού αποθεματικού, μέχρις ότου το συνολικό ποσό φθάσει στο ύψος τουλάχιστον της συνολικής αξίας των συνεταιριστικών μερίδων, οπότε η κράτηση παύει να είναι υποχρεωτική. Η κράτηση αυτή επαναφέρεται όταν το τακτικό αποθεματικό υστερήσει έναντι του συνολικού ποσού των συνεταιριστικών μερίδων. Το Καταστατικό μπορεί να προβλέπει μεγαλύτερο ύψος αποθεματικού και ποσοστού κράτησης.

3. Στο τακτικό αποθεματικό περιέρχονται ακόμα:

α) Τα πρόστιμα που προβλέπονται από το καταστατικό και τα ποσά που προέρχονται από ποινικές ρήτρες.

β) Τα έσοδα που περιέρχονται στη συνεταιριστική οργάνωση από χαριστική αιτία, εκτός εάν υπάρχει ειδικός όρος.

Το τακτικό αποθεματικό χρησιμοποιείται για την αντικατάσταση και συντήρηση του παγίου κεφαλαίου, για την ανάπτυξη του συνεταιρισμού και ως κεφάλαιο κίνησης.

4. Μετά την αφαίρεση του ποσοστού για τη δημιουργία του τακτικού αποθεματικού η Γενική Συνέλευση μπορεί να αποφασίσει με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 17 παράγραφος 3 και 18 παράγραφος 2 την κράτηση ποσοστού από το καθαρό πλεόνασμα της διαχειριστικής χρήσης για τη δημιουργία έκτακτου αποθεματικού.

Το έκτακτο αποθεματικό χρησιμοποιείται για την κάλυψη των κάθε είδους ζημιών του συνεταιρισμού. Οι ζημιές στα περιουσιακά στοιχεία των μελών καλύπτονται μόνο, όταν η χρήση τους έχει παραχωρηθεί στο συνεταιρισμό.

5. Το απομένον υπόλοιπο του καθαρού πλεονάσματος της διαχειριστικής χρήσης διανέμεται στα μέλη σύμφωνα με το Καταστατικό. Η Γενική Συνέλευση μπορεί να αποφασίσει με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 17 παράγραφος 3 και 18 παράγραφος 2, να μην διανεμηθεί μέρος ή και όλο το απομένον καθαρό πλεόνασμα της διαχειριστικής χρήσης στα μέλη του συνεταιρισμού, αλλά να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών.

Άρθρο .....

Έκτακτη εισφορά

[Άρθρο 30 του Ν. 4423/2016]

1. Αν ο ΔΑ.Σ.Ε. αδυνατεί να πληρώσει τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του ή αν κατά τη σύνταξη του ισολογισμού διαπιστωθεί ότι το παθητικό υπερβαίνει το ενεργητικό κατά το ένα τρίτο (1/3) του συνολικού ποσού της ευθύνης όλων των μελών ή αν υποβληθεί αίτηση κήρυξης σε πτώχευση του ΔΑ.Σ.Ε. από πιστωτή που έχει έννομο συμφέρον ή από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΔΑ.Σ.Ε., το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλέσει αμέσως τη Γενική Συνέλευση με θέμα την επιβολή έκτακτης εισφοράς στα μέλη.

2. Στη Γενική Συνέλευση υποβάλλεται ισολογισμός και έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για την περιουσιακή κατάσταση του ΔΑ.Σ.Ε. και την προτεινόμενη έκτακτη εισφορά.

3. Η έκτακτη εισφορά επιβάλλεται στα μέλη αν το αποφασίσει η Γενική Συνέλευση με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 17 παράγραφος 3 και 18 παράγραφος 2. Η έκτακτη εισφορά πρέπει να είναι μέσα στα όρια της περιορισμένης ευθύνης των μελών που προβλέπεται στο άρθρο 12. Η εισφορά αυτή βαρύνει και τα μέλη που αποχώρησαν για οποιονδήποτε λόγο μέσα στο προηγούμενο της Γενικής Συνέλευσης διαχειριστικό έτος.

4. Η εισφορά καταβάλλεται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη λήψη της απόφασης στη Γενική Συνέλευση.

Άρθρο .....

Συγχώνευση - διαδικασία

[Άρθρο 31 του Ν. 4423/2016]

1. Δύο ή περισσότεροι ΔΑ.Σ.Ε. μπορεί να συγχωνευθούν. Η συγχώνευση πραγματοποιείται είτε με την ίδρυση νέου ΔΑ.Σ.Ε., είτε με την απορρόφηση ενός ή περισσότερων ΔΑ.Σ.Ε. από άλλον.

2. Για τη συγχώνευση απαιτούνται διαδοχικά:

α) Απόφαση των Γενικών Συνελεύσεων των υπό συγχώνευση συνεταιρισμών, η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στα **άρθρα 17 και 18**.

β) Απογραφή και αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων συνεταιρισμών, η οποία γίνεται στην τρέχουσα αξία των εκτιμώμενων στοιχείων από επιτροπή στην οποία συμμετέχουν ένας (1) εκπρόσωπος από κάθε συγχωνευόμενο συνεταιρισμό και ένας (1) εκπρόσωπος της εποπτεύουσας αρχής. Για την απογραφή και αποτίμηση η παραπάνω επιτροπή συντάσσει έκθεση.

γ) Έγγραφο κατάρτιση σχεδίου πράξης συγχώνευσης, το οποίο περιέχει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

αα) την επωνυμία, την έδρα των ΔΑ.Σ.Ε. που συμμετέχουν στη συγχώνευση, τον αριθμό καταχώρισης των καταστατικών τους και των τροποποιήσεων αυτών στο Ειδικό Δημόσιο Βιβλίο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων που τηρείται στο Ειρηνοδικείο, τον κωδικό αριθμό καταχώρισης στο Μητρώο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών (ΜΗ.ΔΑ.Σ.Ο.) της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς και τη μορφή της συγχώνευσης που θα επέλθει, ββ) την ακριβή καταγραφή και περιγραφή των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων ΔΑ.Σ.Ε., σύμφωνα με την έκθεση της επιτροπής του ανωτέρω στοιχείου β', γγ) την ημερομηνία από την οποία οι πράξεις των συγχωνευόμενων ΔΑ.Σ.Ε. θεωρούνται λογιστικά τελούμενες για λογαριασμό του νέου ΔΑ.Σ.Ε., και δδ) εφόσον πρόκειται για συγχώνευση με σύσταση νέου ΔΑ.Σ.Ε., το καταστατικό αυτού, που πρέπει να περιλαμβάνει όσα στοιχεία αναφέρονται στο **άρθρο 4** παράγραφος 2, ενώ, αν η συγχώνευση γίνεται με απορρόφηση, τις αλλαγές οι οποίες ενδεχομένως θα επέλθουν λόγω της συγχώνευσης στο καταστατικό του απορροφώντος ΔΑ.Σ.Ε..

δ) Απόφαση κοινής Γενικής Συνέλευσης των υπό συγχώνευση ΔΑ.Σ.Ε., με την οποία: αα) εγκρίνεται το σχέδιο πράξης συγχώνευσης, ββ) αν υπάρχει ανισότητα συνεταιριστικών μερίδων μεταξύ των υπό συγχώνευση ΔΑ.Σ.Ε., καθορίζεται το ύψος της νέας συνεταιριστικής μερίδας, ο τρόπος καταβολής της διαφοράς για τα μέλη που έχουν μερίδες μικρότερες από τη νέα και διευθέτησης της διαφοράς για τα μέλη που έχουν μεγαλύτερες, γγ) εξουσιοδοτούνται οι νόμιμοι εκπρόσωποι των υπό συγχώνευση ΔΑ.Σ.Ε. για την υπογραφή της ανωτέρω πράξης, και δδ) εφόσον πρόκειται για συγχώνευση με σύσταση νέου συνεταιρισμού, εκλέγεται το προσωρινό Διοικητικό Συμβούλιο αυτού.

ε) Δημοσίευση του σχεδίου πράξης συγχώνευσης που εγκρίθηκε σύμφωνα με το στοιχείο δ' σε μία εφημερίδα ευρείας κυκλοφορίας της περιφερειακής ενότητας, στην οποία υπάγεται η έδρα των συγχωνευόμενων ΔΑ.Σ.Ε., καθώς και στους διαδικτυακούς τους τόπους, εφόσον διαθέτουν, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία λήψης της ως άνω απόφασης της Γενικής Συνέλευσης.

στ) Υπογραφή της πράξης συγχώνευσης από τους νομίμους εκπροσώπους των συγχωνευόμενων ΔΑ.Σ.Ε..

ζ) Έγκριση της πράξης συγχώνευσης, σύμφωνα με το **άρθρο 3**, η οποία παρέχεται, αφού υποβληθούν στο αρμόδιο δικαστήριο όλα τα έγγραφα που αναφέρονται στα στοιχεία α'

έως στ', και εξακριβωθεί από το δικαστήριο αυτό η τήρηση των αντιστοίχων διατυπώσεων, καθώς και η νομιμότητα κάθε σχετικής πράξης και

η) Καταχώριση της πράξης συγχώνευσης στο οικείο βιβλίο και αποστολή αυτής, καθώς και της σχετικής απόφασης του Ειρηνοδικείου στην αρμόδια αρχή, σύμφωνα με το [άρθρο 3](#). Από τις ενέργειες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση των ανωτέρω διατυπώσεων αα) εκείνες που αφορούν τις διατυπώσεις οι οποίες ορίζονται στα στοιχεία β', γ', δ' και ε' γίνονται με επιμέλεια των Διοικητικών Συμβουλίων των υπό συγχώνευση ΔΑ.Σ.Ε., και ββ) εκείνες που αφορούν τη διατύπωση που ορίζεται στο στοιχείο ζ' γίνονται με επιμέλεια, αν μὲν πρόκειται για συγχώνευση με σύσταση νέου ΔΑ.Σ.Ε., του προσωρινού Διοικητικού Συμβουλίου αυτού, το οποίο εκλέχθηκε σύμφωνα με το στοιχείο δ', περίπτωση γγ', ενώ, αν πρόκειται για συγχώνευση με απορρόφηση, του Διοικητικού Συμβουλίου του απορροφώντος ΔΑ.Σ.Ε..

3. Η συγχώνευση συντελείται από την καταχώριση της σχετικής πράξης στο οικείο βιβλίο του [άρθρου 3](#), σύμφωνα με το στοιχείο η' της προηγούμενης παραγράφου. Από την ημερομηνία της καταχώρισης αυτής, επέρχονται αυτοδίκαια, ταυτόχρονα και χωρίς καμία άλλη διατύπωση τόσο για τους συγχωνευόμενους ΔΑ.Σ.Ε. όσο και έναντι των τρίτων τα ακόλουθα αποτελέσματα:

α) Αν πρόκειται για συγχώνευση με ίδρυση νέου ΔΑ.Σ.Ε., ο νέος αυτός ΔΑ.Σ.Ε. υποκαθίσταται στο σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συγχωνευόμενων ΔΑ.Σ.Ε., οι συγχωνευόμενοι ΔΑ.Σ.Ε. παύουν να υφίστανται, τα μέλη αυτών, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του [άρθρου 5](#), γίνονται μέλη του νέου ΔΑ.Σ.Ε., με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το καταστατικό του, συγκαλούνται δε από το προσωρινό Διοικητικό Συμβούλιο αυτού σε γενική συνέλευση για την εκλογή των οργάνων του μέσα σε ένα (1) μήνα από την παραπάνω καταχώριση, και οι δίκες με διάδικο οποιονδήποτε από τους συγχωνευόμενους ΔΑ.Σ.Ε. συνεχίζονται από τον νέο ΔΑ.Σ.Ε. χωρίς καμία περαιτέρω διατύπωση.

β) Αν πρόκειται για συγχώνευση με απορρόφηση, ο απορροφών ΔΑ.Σ.Ε. υποκαθίσταται στο σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του ή των απορροφώμενων, οι απορροφώμενοι ΔΑ.Σ.Ε. παύουν να υφίστανται, τα μέλη αυτών, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του [άρθρου 5](#), γίνονται μέλη του απορροφώντος και οι δίκες με διάδικο οποιονδήποτε από τους απορροφώμενους ΔΑ.Σ.Ε. συνεχίζονται από τον απορροφώντα χωρίς καμία περαιτέρω διατύπωση.

4. Η υποκατάσταση των πρώτων εδαφίων των στοιχείων α' και β' της προηγούμενης παραγράφου εκτείνεται και στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από άδεια ή παραχώρηση δημόσιας αρχής και εξομοιώνεται με καθολική διαδοχή. Οι προβλεπόμενες από την ισχύουσα νομοθεσία ιδιαίτερες διατυπώσεις για τη μεταβίβαση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων, ισχύουν και στην περίπτωση συγχώνευσης.

5. Αν πρόκειται για συγχώνευση με σύσταση νέου ΔΑ.Σ.Ε., ο νέος αυτός ΔΑ.Σ.Ε. εγγράφεται στο Μητρώο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών και λαμβάνει τον κωδικό αριθμό καταχώρισης αυτού, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην υπουργική απόφαση της παραγράφου 2 του [άρθρου 23](#). Στην περίπτωση αυτή, οι ΔΑ.Σ.Ε. που συγχωνεύτηκαν διαγράφονται από το Μητρώο και τίθενται στο αρχείο. Το ίδιο συμβαίνει και με τους ΔΑ.Σ.Ε. που απορροφήθηκαν, αν πρόκειται για συγχώνευση με απορρόφηση. Μέλη ΔΑ.Σ.Ε. που πληρούν τις προϋποθέσεις του [άρθρου 5](#) και δεν επιθυμούν τη συγχώνευση, μπορούν να αποχωρήσουν σύμφωνα με τους όρους του Καταστατικού του υπό συγχώνευση ΔΑ.Σ.Ε., του οποίου είναι μέλη.

6. Οι συνεταιριστικές μερίδες των ΔΑ.Σ.Ε. που συγχωνεύτηκαν, μετά την αφαίρεση της αξίας των μερίδων των μελών που αποχώρησαν, αποτελούν το κεφάλαιο του νέου ΔΑ.Σ.Ε., αν πρόκειται για συγχώνευση με σύσταση τέτοιου νέου συνεταιρισμού, ή το κεφάλαιο του απορροφώντος ΔΑ.Σ.Ε., αν πρόκειται για συγχώνευση με απορρόφηση.

Άρθρο .....**Πτώχευση - Διαδικασία**

[Άρθρο 32 του Ν. 4423/2016]

1. Αν υποβληθεί αίτηση κήρυξης του ΔΑ.Σ.Ε. σε πτώχευση από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτού ή αν έχει κατατεθεί αίτηση για την κήρυξή του σε πτώχευση από πιστωτή, το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλεί αμέσως τη Γενική Συνέλευση με θέμα την επιβολή έκτακτης εισφοράς, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο **άρθρο 30**, προκειμένου να αποφευχθεί η κήρυξη της πτώχευσης.
2. Μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεση της αίτησης πτώχευσης της προηγούμενης παραγράφου, αν αυτή έχει υποβληθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο, ή από την επίδοση αυτής στο ΔΑ.Σ.Ε., αν η αίτηση πτώχευσης έχει υποβληθεί από πιστωτή, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να δηλώσει στο πτωχευτικό δικαστήριο, αν συνεχίζει ή όχι τις πληρωμές.
3. Το πτωχευτικό δικαστήριο προσδιορίζει δικάσιμο για την εκδίκαση της αίτησης μετά την πάροδο της προθεσμίας της προηγούμενης παραγράφου και αν διαπιστώσει ότι εξακολουθεί η κατάσταση παύσης των πληρωμών λόγω αποτυχίας της διαδικασίας του **άρθρου 30**, κηρύσσει το συνεταιρισμό σε πτώχευση.
4. Από την κήρυξή του σε πτώχευση, ο ΔΑ.Σ.Ε. λύεται. Η πτώχευση του συνεταιρισμού δεν συνεπάγεται την πτώχευση των μελών του.
5. Αν επιτευχθεί πτωχευτικός συμβιβασμός, αυτός επικυρώνεται από το πτωχευτικό δικαστήριο, οπότε ο ΔΑ.Σ.Ε. αναβιώνει και συνεχίζει τις εργασίες του. Η απόφασης επικύρωσης του πτωχευτικού συμβιβασμού υποβάλλεται από τον ίδιο στο αρμόδιο Ειρηνοδικείο για την καταχώρισή της στο βιβλίο Δασικών Συνεταιρισμών που τηρείται εκεί, καθώς και στη Διεύθυνση Δασών του Νομού, για την καταχώρισή της στο Περιφερειακό Μητρώο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών.
6. Κατά τα λοιπά, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του Πτωχευτικού Κώδικα.

Άρθρο .....**Λύση**

[Άρθρο 33 του Ν. 4423/2016]

1. Ο ΔΑ.Σ.Ε. λύεται:
  - α) Αυτοδίκαια, στις εξής περιπτώσεις:
    - αα) αν τα μέλη του μειωθούν κάτω του ελάχιστου απαιτούμενου αριθμού των μελών και εφόσον εντός δύο (2) ετών από τη μείωση δεν συμπληρωθεί ο ως άνω απαιτούμενος ελάχιστος αριθμός των μελών του,
    - ββ) αν έληξε ο χρόνος διάρκειάς του, που ορίζεται στο Καταστατικό και δεν αποφασίστηκε η παράτασή του από τη Γενική Συνέλευση,
    - γγ) αν αποφασίσει τη λύση η Γενική Συνέλευση με την εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία των **άρθρων 17** παράγραφος 3 **και 18** παράγραφος 2,
    - δδ) αν κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης, εκτός αν ακολουθήσει πτωχευτικός συμβιβασμός.
  - β) Με απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου της έδρας του ΔΑ.Σ.Ε. που εκδίδεται κατά την εκουσία δικαιοδοσία μετά από αίτηση του Διοικητικού ή Εποπτικού Συμβουλίου, ή των 2/3 του συνολικού αριθμού των μελών του ή της εποπτεύουσας αρχής, στις εξής περιπτώσεις:

αα) αν η λειτουργία του ΔΑ.Σ.Ε. έχει αποβεί παράνομη,
 ββ) αν ο ΔΑ.Σ.Ε. αδρανεί για δύο (2) τουλάχιστον διαχειριστικές χρήσεις ή αν από τη μείωση της δραστηριότητάς του για μεγάλο χρονικό διάστημα, συνάγεται εγκατάλειψη του σκοπού του,

γγ) αν ο ΔΑ.Σ.Ε. αδυνατεί να εκλέξει διοίκηση ή να διορίσει προσωρινή για χρονικό διάστημα ενός έτους.

2. Η λύση του συνεταιρισμού επέρχεται:

α) Στην περίπτωση αα' του στοιχείου α' της προηγούμενης παραγράφου, μόλις συμπληρωθεί ένα (1) έτος από τότε που τα μέλη του μειώθηκαν κάτω των είκοσι πέντε (25) και εφόσον εντός του έτους αυτού δεν συμπληρώθηκε ο ως άνω απαιτούμενος ελάχιστος αριθμός των είκοσι πέντε (25) μελών.

β) Στην περίπτωση ββ' του στοιχείου α' της προηγούμενης παραγράφου, από τη λήξη του χρόνου διάρκειάς του.

γ) Στην περίπτωση γγ' του στοιχείου α' της προηγούμενης παραγράφου, από την ημερομηνία που η Γενική Συνέλευση έλαβε την απόφασή της ή σε περίπτωση προσβολής της, σύμφωνα με το **άρθρο 19**, από την ημερομηνία που δημοσιεύθηκε η τελεσίδικη απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου.

δ) Στην περίπτωση δδ' του στοιχείου α' της προηγούμενης παραγράφου, από την ημερομηνία της τελεσιδικίας της δικαστικής απόφασης που κήρυξε τον ΔΑ.Σ.Ε. σε κατάσταση πτώχευσης.

ε) Στις περιπτώσεις αα', ββ' και γγ' του στοιχείου β' της προηγούμενης παραγράφου, από την τελεσιδικία της δικαστικής απόφασης που κήρυξε τη λύση του ΔΑ.Σ.Ε..

3. Η λύση του συνεταιρισμού γνωστοποιείται από τον Πρόεδρο του Εποπτικού Συμβουλίου στην Ε.ΔΑ.Σ.Ε., την εποπτεύουσα αρχή και τη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υ.Π.ΕΝ. και καταχωρίζεται στο ειδικό δημόσιο βιβλίο των Δασικών Συνεταιρισμών του Ειρηνοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο συνεταιρισμός

Άρθρο .....

Εκκαθάριση

[Άρθρο 34 του Ν. 4423/2016]

1. Τη λύση του ΔΑ.Σ.Ε. ακολουθεί η εκκαθάριση, η οποία διενεργείται σύμφωνα με τις αμέσως επόμενες διατάξεις, με εξαίρεση την περίπτωση της πτώχευσης.

2. Η εκκαθάριση διενεργείται από το Εποπτικό Συμβούλιο. Η Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού ή το αρμόδιο δικαστήριο κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας μετά από αίτηση παντός έχοντος έννομο συμφέρον, μπορούν με απόφασή τους να ορίσουν άλλους εκκαθαριστές. Λόγους αντικατάστασης των εκκαθαριστών αποτελούν ιδίως ο θάνατος, η παραίτηση, η αδράνεια ή η μόνιμη αδυναμία των εκκαθαριστών να ασκήσουν τα καθήκοντά τους.

3. Το νομικό πρόσωπο του ΔΑ.Σ.Ε. εξακολουθεί να υφίσταται μέχρι τη λήξη της εκκαθάρισης και για τις ανάγκες αυτής. Το Εποπτικό Συμβούλιο παραμένει το ίδιο, έστω και αν στο μεταξύ λήξει η θητεία του.

Άρθρο .....

Ενέργειες εκκαθαριστών

[Άρθρο 35 του Ν. 4423/2016]

1. Οι εκκαθαριστές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.
2. Με την έναρξη της εκκαθάρισης οι εκκαθαριστές προβαίνουν σε απογραφή της περιουσίας του συνεταιρισμού και συντάσσεται ο ισολογισμός με την υποχρεωτική συνδρομή και υπογραφή λογιστή. Ο ισολογισμός υποβάλλεται στην εποπτεύουσα αρχή και στην Ε.ΔΑ.Σ.Ε. της οποίας ο συνεταιρισμός είναι μέλος. Αν η εκκαθάριση παρατείνεται, ο ισολογισμός συντάσσεται στο τέλος κάθε χρόνου. Ο τελικός ισολογισμός καταρτίζεται στο τέλος της εκκαθάρισης.
3. Οι εκκαθαριστές φροντίζουν χωρίς καθυστέρηση για τη διεκπεραίωση των εκκρεμών υποθέσεων και τη ρύθμιση των εκκρεμών λογαριασμών του συνεταιρισμού. Γνωστοποιούν τη διάλυση του συνεταιρισμού σε μία ημερήσια ή περιοδικού τύπου εφημερίδα, η οποία εκδίδεται στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση της έδρας του και καλούν τους πιστωτές να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους.
4. Η περιουσία του ΔΑ.Σ.Ε. σε περίπτωση λύσης ρευστοποιείται μέσω δημοπρασίας. Από το προϊόν της εκκαθάρισης εξοφλούνται τα ληξιπρόθεσμα χρέη του συνεταιρισμού προς τρίτους κατά τη σειρά που ορίζει ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας. Τα ποσά των επίδικων και μη ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων κατατίθενται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.
5. Αν στην περιουσία του ΔΑ.Σ.Ε. περιλαμβάνονται ακίνητα, μέλος ή πιστωτής αυτού μπορεί να ζητήσει από το Ειρηνοδικείο της έδρας του συνεταιρισμού, το οποίο δικάζει κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας, να καθορίσει την κατώτερη τιμή πώλησης αυτών. Η απόφαση του Ειρηνοδικείου δεσμεύει τους εκκαθαριστές και δεν υπόκειται σε τακτικά ή έκτακτα ένδικα μέσα. Αν για ένα (1) έτος μετά την έκδοση της απόφασης του Ειρηνοδικείου δεν καταστεί δυνατή η εκποίηση ακινήτων του ΔΑ.Σ.Ε., τότε παύει να ισχύει η δέσμευση της παρούσας παραγράφου. Το υπόλοιπο του ενεργητικού που απομένει μετά την κάλυψη των απαιτήσεων των τρίτων και την απόδοση των συνεταιριστικών μερίδων διανέμεται στα μέλη.
6. Οι λογαριασμοί της εκκαθάρισης και ο τελικός ισολογισμός εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση. Αν η σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης είναι αδύνατη ή δεν εγκριθούν οι λογαριασμοί της εκκαθάρισης, αυτοί κατατίθενται από τους εκκαθαριστές στο Ειρηνοδικείο και ζητείται απ’ αυτό η έγκρισή τους από τους εκκαθαριστές ή μέλη που εκπροσωπούν το 1/3 του αριθμού των μελών. Η εκκαθάριση τελειώνει με την καταχώριση της εγκριτικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης στο ειδικό δημόσιο βιβλίο των Δασικών Συνεταιρισμών του Ειρηνοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο συνεταιρισμός ή, στην περίπτωση αδυναμίας σύγκλησης Γενικής Συνέλευσης, με την κατάθεση του τελικού ισολογισμού στο Ειρηνοδικείο. Αντίγραφο της εγκριτικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης αποστέλλεται στην Εποπτεύουσα Αρχή.
7. Τα βιβλία και τα αρχεία του ΔΑ.Σ.Ε. που λύθηκε παραδίδονται στην οικία Διεύθυνση Δασών του Νομού, φυλάσσονται για δέκα (10) έτη και είναι προσιτά στους ενδιαφερόμενους, με εξαίρεση τα βιβλία και στοιχεία που τηρούνται με βάση τη φορολογική νομοθεσία, τα οποία διατηρούνται στον εκάστοτε οριζόμενο από τις σχετικές φορολογικές διατάξεις χρόνο παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για επιβολή φόρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’ ΕΝΩΣΕΙΣ ΔΑΣΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άρθρο .....

Ενώσεις Δασικών Συνεταιρισμών Εργασίας (Ε.ΔΑ.Σ.Ε.) - Σύσταση

[Άρθρο 36 του Ν. 4423/2016]

1. Πέντε (5) ή περισσότεροι ΔΑ.Σ.Ε. που έχουν την έδρα τους στην ίδια Περιφερειακή Ενότητα μπορεί να συνιστούν την Ένωση Δασικών Συνεταιρισμών Εργασίας της Περιφερειακής Ενότητας (Ε.ΔΑ.Σ.Ε.). Σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα συνιστάται μόνο μία Ε.ΔΑ.Σ.Ε.. Αν οι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών ΔΑ.Σ.Ε. που έχουν την έδρα τους στην ίδια Περιφερειακή Ενότητα είναι λιγότεροι του αριθμού πέντε (5) επιτρέπεται κατ’ εξαίρεση:
  - α) η σύσταση Ε.ΔΑ.Σ.Ε. με μικρότερο αριθμό μελών, τα οποία όμως δεν είναι δυνατόν να είναι λιγότερα από τρία (3) ή
  - β) να γίνουν οι ΔΑ.Σ.Ε. της συγκεκριμένης Περιφερειακής Ενότητας μέλη Ε.ΔΑ.Σ.Ε. όμορης Περιφερειακής Ενότητας.
2. Η Ε.ΔΑ.Σ.Ε. είναι δασική συνεταιριστική οργάνωση δευτέρου βαθμού. Έδρα της Ε.ΔΑ.Σ.Ε. είναι η έδρα της οικείας Περιφερειακής Ενότητας. Για τα έντυπα της Ένωσης ισχύουν όσα ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 2 για τους ΔΑ.Σ.Ε..
3. Για τη σύσταση Ε.ΔΑ.Σ.Ε. απαιτείται απόφαση των Γενικών Συνελεύσεων όλων των ΔΑ.Σ.Ε. που σκοπεύουν να συστήσουν την Ε.ΔΑ.Σ.Ε., η σύνταξη Καταστατικού και η υπογραφή του από τους εκπροσώπους των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών, καθώς και η έγκρισή του από το Ειρηνοδικείο της έδρας της Ε.ΔΑ.Σ.Ε., καθώς και η καταχώριση στο οικείο βιβλίο, σύμφωνα με το άρθρο 3, που εφαρμόζεται ανάλογα.
4. Τα μέλη της Ε.ΔΑ.Σ.Ε. που έχασαν για οποιοδήποτε λόγο τις προϋποθέσεις νόμιμης λειτουργίας και διαγράφηκαν από το Μητρώο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών χάνουν αυτοδίκαια την ιδιότητα του μέλους της Ένωσης και διαγράφονται από το Μητρώο μελών της.

Άρθρο .....

Ενώσεις Δασικών Συνεταιρισμών Εργασίας - Σκοπός - Δραστηριότητες - Καταστατικό - Εποπτεία

[Άρθρο 37 του Ν. 4423/2016]

1. Σκοπός της Ε.ΔΑ.Σ.Ε. είναι ο συντονισμός και η ενίσχυση του έργου των ΔΑ.Σ.Ε. που είναι μέλη της.
2. Η Ε.ΔΑ.Σ.Ε. για την εκπλήρωση του σκοπού της μπορεί να αναπτύσσει τις ακόλουθες δραστηριότητες:
  - α) Παρέχει στα μέλη της κάθε συνδρομή και φροντίζει για τον εφοδιασμό τους με μέσα και υλικά, που είναι απαραίτητα στις δασικές εργασίες, στον πρωτογενή ή δευτερογενή τομέα.
  - β) Φροντίζει, για λογαριασμό των μελών της, για τη διαφήμιση, διακίνηση και εμπορία, μέσω δημοπρασίας, των δασικών προϊόντων τους, εφαρμοζομένου ως προς τη διενέργεια της δημοπρασίας, αναλόγως του εδαφίου στ’ της παραγράφου 3 του άρθρου 25.
  - γ) Ιδρύει και διευθύνει μονάδες επεξεργασίας και μεταποίησης των προϊόντων των μελών της, μόνο όταν για τη λειτουργία τους απαιτείται η συνεργασία δύο ή περισσότερων μελών της Ένωσης.

δ) Φροντίζει για την εκπαίδευση και επιμόρφωση των μελών της με κύκλους σεμιναρίων ή με κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο.

3. Η Ε.ΔΑ.Σ.Ε. δεν μπορεί να αναλαμβάνει για λογαριασμό της ή για λογαριασμό των μελών της δασικές εργασίες. Στις δασικές εργασίες δραστηριοποιούνται αποκλειστικά οι πρωτοβάθμιοι δασικοί συνεταιρισμοί εργασίας.

4. Κατά τα λοιπά, για τα θέματα του περιεχομένου και του τύπου του Καταστατικού εφαρμόζεται αναλόγως το **άρθρο 4**.

Άρθρο .....

Όργανα της Ε.ΔΑ.Σ.Ε.

[Άρθρο 38 του Ν. 4423/2016]

1. Όργανα της Ε.ΔΑ.Σ.Ε. είναι:

α) Η Γενική Συνέλευση

β) Το Διοικητικό Συμβούλιο

γ) Το Εποπτικό Συμβούλιο

2. Η Γενική Συνέλευση απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των ΔΑ.Σ.Ε. που είναι μέλη της, οι οποίοι εκλέγονται σύμφωνα με τις διατάξεις του **άρθρου 21**.

3. Ο αντιπρόσωπος κάθε ΔΑ.Σ.Ε. που είναι μέλος της Ε.ΔΑ.Σ.Ε. εκπροσωπεί το ΔΑ.Σ.Ε. στη Γενική Συνέλευση της Ε.ΔΑ.Σ.Ε., δεσμευόμενος, κατά την ενάσκηση των παραπάνω καθηκόντων του, από τις σχετικές αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων του οικείου ΔΑ.Σ.Ε..

4. Κάθε ΔΑ.Σ.Ε. αντιπροσωπεύεται στην Ένωση ανάλογα με τον αριθμό των μελών του. Για κάθε δέκα (10) μέλη ΔΑ.Σ.Ε. εκλέγεται από αυτόν ένας αντιπρόσωπος. Αν με την αναλογία αυτή προκύπτει υπόλοιπο μελών ίσο ή μεγαλύτερο από πέντε (5) τότε εκλέγεται ένας επιπλέον αντιπρόσωπος.

5. Κάθε αντιπρόσωπος έχει μία ψήφο. Στη Γενική Συνέλευση μπορούν να συμμετέχουν οι Πρόεδροι των πρωτοβάθμιων ΔΑ.Σ.Ε. μελών της Ε.ΔΑ.Σ.Ε. χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Οι αντιπρόσωποι των ΔΑ.Σ.Ε. που δεν έχουν εκπληρώσει τις οικονομικές τους υποχρεώσεις προς την Ε.ΔΑ.Σ.Ε., σύμφωνα με το Καταστατικό της, δεν έχουν δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση και δεν υπολογίζονται στην απαρτία αυτής. Επίσης, δεν μπορούν να εκλεγούν μέλη του Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου της Ε.ΔΑ.Σ.Ε..

6. Η θητεία των αντιπροσώπων είναι τριετής. Σε κάθε περίπτωση όμως λήγει πάντοτε με τη λήξη της θητείας του Δ.Σ. του ΔΑ.Σ.Ε..

7. Η ιδιότητα του αντιπροσώπου αποβάλλεται όταν ο αντιπρόσωπος παύει να είναι μέλος του ΔΑ.Σ.Ε. ή ανακληθεί με απόφαση της οικείας Γενικής Συνέλευσης. Με την απώλεια της ιδιότητας του αντιπροσώπου, αυτός παύει αυτοδίκαια και να ασκεί τα καθήκοντά του αν έχει εκλεγεί μέλος του Διοικητικού ή Εποπτικού Συμβουλίου της Ένωσης.

8. Οι μερίδες κάθε ΔΑ.Σ.Ε. στην Ε.ΔΑ.Σ.Ε. ορίζονται από το Καταστατικό της ανάλογα με τον αριθμό των φυσικών προσώπων - μελών του ΔΑ.Σ.Ε.. Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας δεν μπορεί να είναι μικρότερο των 750 ευρώ.

9. Το Διοικητικό και Εποπτικό Συμβούλιο της Ένωσης εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση των αντιπροσώπων της με το σύστημα και τη διαδικασία του **άρθρου 21**.

10. Ο αριθμός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και Εποπτικού Συμβουλίου ορίζεται στο Καταστατικό της Ένωσης και είναι πάντοτε περιττός. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τουλάχιστον πέντε (5), ενώ του Εποπτικού Συμβουλίου τουλάχιστον τρία (3). Κατ' εξαίρεση για την περίπτωση α' της παραγράφου 1 του **άρθρου 36** μπορεί τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου να είναι τουλάχιστον τρία (3).

11. Για τα θέματα που αφορούν στα μέλη, στις σχέσεις μελών με την Ε.ΔΑ.Σ.Ε., στη Γενική Συνέλευση και στις αρχαιρεσίες, τα όργανα διοίκησης της Ένωσης και δεν ρυθμίζονται από τα άρθρα 36, 37 και 38, εφαρμόζονται ανάλογα οι αντίστοιχες διατάξεις του παρόντος κώδικα, οι οποίες διέπουν τους ΔΑ.Σ.Ε..

Άρθρο .....

Πανελλήνια Συνομοσπονδία Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.Σ.Ο.)

[Άρθρο 39 του Ν. 4423/2016]

1. Επτά (7) ή περισσότερες Ε.ΔΑ.Σ.Ε., οι οποίες προέρχονται υποχρεωτικά από τουλάχιστον τρεις διαφορετικές Περιφέρειες, μπορεί να συνιστούν την Πανελλήνια Συνομοσπονδία Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.Σ.Ο.).
2. Η ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.Σ.Ο. είναι εθελοντική συντονιστική οργάνωση των ΔΑ.Σ.Ο. και δεν έχει εμπορική ιδιότητα. Σε όλη τη χώρα συνιστάται μόνο μία ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.Σ.Ο. με περιφέρεια ολόκληρη την επικράτεια και με έδρα το δήμο που ορίζεται στο Καταστατικό της.
3. Για τη σύσταση της ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.Σ.Ο. απαιτείται απόφαση των Γενικών Συνελεύσεων όλων των Ε.ΔΑ.Σ.Ε. που σκοπεύουν να συστήσουν την ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.Σ.Ο., η σύνταξη Καταστατικού και η υπογραφή του από τους εκπροσώπους των Ε.ΔΑ.Σ.Ε., οι οποίοι εξουσιοδοτούνται για το σκοπό αυτόν με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των ιδρυτικών μελών της, καθώς και η έγκρισή του από το Ειρηνοδικείο της έδρας της ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.Σ.Ο., σύμφωνα με το άρθρο 3 που εφαρμόζεται ανάλογα.
4. Σκοπός της ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.Σ.Ο. είναι ο συντονισμός και η ενίσχυση του έργου των Ε.ΔΑ.Σ.Ε. που είναι μέλη της. Για το σκοπό αυτό η ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.Σ.Ο.:
  - α) Εκπροσωπεί τα μέλη της στο εσωτερικό και το εξωτερικό και επιμελείται για την τήρηση των συνεταιριστικών αρχών και την ανάπτυξη της συνεταιριστικής ιδέας.
  - β) Ασκει κάθε δραστηριότητα, που προάγει τα συμφέροντα των ΔΑ.Σ.Ο.. Δεν αναλαμβάνει η ίδια δασικές εργασίες, ούτε πράξεις διακίνησης μεταποίησης ή εμπορίας δασικών προϊόντων των μελών της.
  - γ) Για την εξυπηρέτηση των μελών της αναλαμβάνει την εκπόνηση μελετών, εργασιών, ερευνών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
  - δ) Συντονίζει τις ενέργειες, που αφορούν τις ΔΑ.Σ.Ο. και ενισχύει το έργο των μελών τους.
  - ε) Ενημερώνει τα μέλη της σε θέματα αγοράς, τιμών μεταποίησης, προμήθειας υλικών και μέσων.
5. Η Γενική Συνέλευση της ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.Σ.Ο. απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των Ε.ΔΑ.Σ.Ε., που μετέχουν σε αυτήν, οι οποίοι εκλέγονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του παρόντος. Σε κάθε τρεις (3) αντιπροσώπους ενώσεων, που εκλέγονται σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 38, αναλογεί ένας (1) αντιπρόσωπος στη Γενική Συνέλευση της ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.Σ.Ο.. Θέματα σχετικά με το χρόνο σύγκλησης, τη συγκρότηση, λειτουργία και τις αρμοδιότητες της γενικής συνέλευσης και του διοικητικού συμβουλίου της ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.Σ.Ο. ρυθμίζονται από το Καταστατικό της. Τα άρθρα 20 και 21 εφαρμόζονται αναλόγως.
6. Για την εκλογή των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου της ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.Σ.Ο. εφαρμόζεται ανάλογα το άρθρο 21.
7. Η ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.Σ.Ο. υποχρεούται να τηρεί μητρώο των μελών της, στο οποίο φυλάσσονται τα καταστατικά και κάθε άλλο στοιχείο σχετικό με τα μέλη της.
8. Η ετήσια εισφορά των μελών της ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.Σ.Ο. προς αυτήν, καθώς και κάθε αύξηση ή μείωση του ύψους της καθορίζεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που λαμβάνεται με τη συνήθη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 18 και 19 αντίστοιχα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο ..... Κυρώσεις

[Άρθρο 40 του Ν. 4423/2016]

1. Τιμωρούνται με φυλάκιση τριών (3) μηνών έως ενός (1) έτους, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και οι υπάλληλοι δασικών συνεταιριστικών οργανώσεων αν:

α) Εν γνώσει τους παρέχουν στη γενική συνέλευση ή σε εκείνον που ασκεί την εποπτεία ή διενεργεί το διαχειριστικό έλεγχο ψευδή στοιχεία ή αρνούνται ή αποκρύπτουν αληθή στοιχεία ή γεγονότα ή περιστατικά που αφορούν στην οικονομική κατάσταση των δασικών συνεταιριστικών οργανώσεων.

β) Εν γνώσει τους προβαίνουν σε ψευδείς ή εικονικές εγγραφές στα βιβλία των δασικών συνεταιριστικών οργανώσεων ή συντάσσουν ψευδείς ή εικονικούς ισολογισμούς αυτών.

γ) Αρνούνται να παραδώσουν ή αποκρύπτουν από εκείνον που ασκεί την εποπτεία ή διενεργεί το διαχειριστικό έλεγχο τα τηρούμενα στοιχεία ή βιβλία ή παρεμποδίζουν με οποιονδήποτε τρόπο την άσκηση του ελέγχου ή της εποπτείας.

2. Τιμωρούνται με φυλάκιση τριών (3) μηνών έως ενός (1) έτους, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, τα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου ή εκείνοι που διενεργούν διαχειριστικό έλεγχο αν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους παρέχουν εν γνώσει τους ψευδή στοιχεία ή αποκρύπτουν ή αρνούνται αληθή γεγονότα ή περιστατικά, που αφορούν στη διαχείριση ή στην οικονομική κατάσταση των δασικών συνεταιριστικών οργανώσεων και περιήλθαν σε γνώση τους από την εποπτεία ή τον έλεγχο που διενήργησαν σε αυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΣΧΕΣΕΙΣ ΔΑΣΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ - ΚΡΑΤΟΥΣ

Άρθρο ..... Δικαίωμα πρόσβασης

[Άρθρο 41 του Ν. 4423/2016]

Δικαίωμα στα κίνητρα και τις παροχές των άρθρων 42 και 43 έχουν μόνο οι Δασικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις (ΔΑ.Σ.Ε., Ε.ΔΑ.Σ.Ε.), που έχουν καταχωρηθεί στο Μητρώο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς και η ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.Σ.Ο..

Άρθρο ..... Αναπτυξιακά κίνητρα

[Άρθρο 42 του Ν. 4423/2016]

1. Οι ΔΑ.Σ.Ε. και οι Ε.ΔΑ.Σ.Ε., πέραν των άλλων πόρων που δικαιούνται να λαμβάνουν σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, μπορούν να ενισχύονται από τον Ειδικό

Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας προκειμένου να προωθούν, βάσει σχετικών προγραμμάτων, τις ακόλουθες δραστηριότητες:

α) Τον εφοδιασμό των πρωτοβάθμιων δασικών συνεταιριστικών οργανώσεων με μέσα (μηχανικό εξοπλισμό, ζώα μεταφοράς και έλξης δασικών προϊόντων και λοιπά μέσα) και υλικά παραγωγής και της συντήρησης αυτών, τα οποία είναι απαραίτητα στις δασικές εργασίες, στον πρωτογενή ή δευτερογενή τομέα.

β) Τη διαφήμιση, διακίνηση και εμπορία των δασικών προϊόντων.

γ) Την ίδρυση και διεύθυνση μονάδων επεξεργασίας και μεταποίησης των προϊόντων αυτών.

δ) Την επιμόρφωση των μελών τους με κύκλους σεμιναρίων ή με την ίδρυση και λειτουργία κέντρων επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης σε θέματα συνεργατισμού ή με κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο.

Η ΠΑ.ΣΥ.ΔΑ.Σ.Ο. μπορούν ομοίως να ενισχύονται για όσες εκ των ως άνω δραστηριοτήτων σχετίζονται με την υλοποίηση του σκοπού τους.

Οι ΔΑ.Σ.Ε. μπορούν να ενισχύονται για τις δραστηριότητές τους που συμβάλλουν στην προστασία των δασών από πυρκαγιές.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών μπορεί να καθορίζονται κίνητρα για τη συγχώνευση, καθώς και την ανάπτυξη των ΔΑ.Σ.Ο. και να ορίζεται η σχετική διαδικασία, τα απαραίτητα δικαιολογητικά και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

3. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας και κάθε άλλου συναρμόδιου Υπουργού καθορίζονται τα κριτήρια χορήγησης, τα απαραίτητα δικαιολογητικά και η σχετική διαδικασία για την απόκτηση αδειών κυκλοφορίας φορτηγών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσεως (Φ.Ι.Χ.) της κατηγορίας «αγροτικές», για τα οχήματα των ΔΑ.Σ.Ο. και των φυσικών προσώπων - μελών των ΔΑ.Σ.Ε. που χρησιμοποιούνται στις δραστηριότητές τους.

Άρθρο .....

Φορολογικές απαλλαγές

[Άρθρο 43 του Ν. 4423/2016]

1. Τα καταστατικά των ΔΑ.Σ.Ο. δεν υπόκεινται σε επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου ή υπέρ τρίτου.

2. Διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, που παρέχουν διευκολύνσεις ή απαλλαγές από φόρους, τέλη χαρτοσήμου ή άλλα υπέρ του Δημοσίου τέλη, εισφορές ή δικαιώματα υπέρ οποιουδήποτε τρίτου για τη συγχώνευση επιχειρήσεων εφαρμόζονται ανάλογα και στους ΔΑ.Σ.Ε., που συγχωνεύονται, εφόσον αυτοί πληρούν τις προβλεπόμενες από τις αντίστοιχες διατάξεις προϋποθέσεις.

3. Οι εισφορές των μελών προς τις ΔΑ.Σ.Ο. δεν υπόκεινται σε φόρο ή σε τέλος χαρτοσήμου ή οποιαδήποτε άλλη επιβάρυνση υπέρ τρίτου.

4. Ειδικά, για απαλλαγές από το Φ.Π.Α., έχουν εφαρμογή οι σχετικές διατάξεις του Ν. 2859/2000 (Α' 248).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ’ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο .....

Προσωπικό Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων Υγιεινή και Ασφάλεια

[Άρθρο 44 του Ν. 4423/2016]

1. Οι ΔΑ.Σ.Ο. μπορούν να απασχολούν επιστημονικό, διοικητικό ή άλλο προσωπικό για τις ανάγκες λειτουργίας τους. Οι σχέσεις εργασίας του προσωπικού των ΔΑ.Σ.Ο. διέπονται από τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας. Το ανωτέρω προσωπικό δεν μπορεί να απασχολείται σε δασικές εργασίες, οι οποίες εκτελούνται μόνο από τους δασεργάτες μέλη του συνεταιρισμού.
2. Οι εργαζόμενοι που συνδέονται με τους συγχωνευόμενους σύμφωνα με το άρθρο 30 ΔΑ.Σ.Ε. με σχέση εξαρτημένης εργασίας μεταφέρονται αυτοδίκαια με την ίδια σχέση εργασίας στο νέο συνεταιρισμό που προέκυψε από τη συγχώνευση, αν έγινε συγχώνευση με σύσταση νέου συνεταιρισμού, ή στον απορροφώντα συνεταιρισμό, αν έγινε συγχώνευση με απορρόφηση μέχρι τη λήξη της σύμβασής τους. Σε κάθε περίπτωση, εφαρμόζεται το Π.δ. 178/2002 (Α’ 162).
3. Τα μέτρα υγιεινής, ασφάλειας και προστασίας της υγείας, που πρέπει να λαμβάνονται κατά τις δασικές εργασίες ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 73 του Ν. 3850/2010 (Α’ 84).

Άρθρο .....

Ειδικό Δημόσιο Βιβλίο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων στο Ειρηνοδικείο

[Άρθρο 45 του Ν. 4423/2016]

1. Το Ειδικό Δημόσιο Βιβλίο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων τηρείται στο Ειρηνοδικείο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 3.
2. Καθένας μπορεί να λαμβάνει γνώση των εγγραφών του βιβλίου Μητρώου και να παίρνει επικυρωμένα αντίγραφα ή αποσπάσματα από αυτό.
3. Η Γραμματεία του Ειρηνοδικείου χορηγεί πιστοποιητικά για την ύπαρξη ή όχι ορισμένης εγγραφής.

Άρθρο .....

Αναγκαστικοί Δασικοί Συνεταιρισμοί

[Άρθρο 46 του Ν. 4423/2016]

1. Η σύσταση νέων αναγκαστικών δασικών συνεταιρισμών κατά τις διατάξεις του Α.Ν. 1627/1939 (Α’ 64) απαγορεύεται.
2. Ο ως άνω Α.Ν. 1627/1939 ισχύει περιορισμένα μόνο για τους υφισταμένους αναγκαστικούς δασικούς συνεταιρισμούς, κατά την έναρξη ισχύος του νόμου 4423/2016
3. Όπου στον Α.Ν. 1627/1939 γίνεται παραπομπή στην ισχύουσα νομοθεσία που αφορά τους δασικούς συνεταιρισμούς, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 47 του Ν. 2169/1993 (Α’ 149) και των νόμων 2810/2000 (Α’ 61) και 4015/2011 (Α’ 210), ως ίσχυαν μέχρι την 26.4.2016. Η κατάργηση των ως άνω διατάξεων με το άρθρο 50 του Ν. 4384/2016 (Α’ 78), δεν ισχύει για τους υφιστάμενους αναγκαστικούς δασικούς συνεταιρισμούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο .....

Μεταβατικές διατάξεις

[Άρθρο 47 του Ν. 4423/2016]

1. Οι ΔΑ.Σ.Ε., που λειτουργούν κατά την έναρξη ισχύος του νόμου 4423/2016, υποχρεούνται εντός προθεσμίας δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος του, με δυνατότητα παράτασης μέχρι ένα (1) ακόμη έτος, χορηγούμενη με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατ’ εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του παρόντος κώδικα, να μεριμνήσουν:

α) για τη βεβαίωση της ιδιότητας του δασεργάτη ως προς τα μέλη τους που πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος κώδικα, καθώς και για τη διαγραφή όσων μελών στερούνται των προϋποθέσεων αυτών,

β) για τη συμπλήρωση του αριθμού των μελών τους ή για τη συγχώνευσή τους με άλλον δασικό συνεταιρισμό εργασίας, εφόσον τα μέλη τους - κατά την έναρξη ισχύος του νόμου 4423/2016 ή μετά τη διαγραφή όσων δεν πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις - είναι λιγότερα από είκοσι πέντε (25). Αν η συμπλήρωση αυτή δεν επέλθει μέσα στην παραπάνω προθεσμία, λύνονται αυτοδίκαια,

γ) για την προσαρμογή των καταστατικών τους στις διατάξεις του παρόντος κώδικα με απόφαση της γενικής συνέλευσης των μελών τους που λαμβάνεται με την απαρτία και πλειοψηφία της παραγράφου 1 των άρθρων 17 και 18, αντιστοίχως, και αντίστοιχη τροποποίηση του καταστατικού, που εγκρίνεται από το αρμόδιο δικαστήριο, ΔΑ.Σ.Ε. που δεν προσάρμοσαν το καταστατικό τους, κατά τα ως άνω, εντός της προθεσμίας της παραγράφου 1 λύνονται με απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου, μετά από αίτηση παντός έχοντος έννομο συμφέρον,

δ) για την εγγραφή τους, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις της υπουργικής απόφασης της παρ. 2 του άρθρου 23, στο κεντρικό και περιφερειακό Μητρώο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών του άρθρου 23. Μέχρι τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας της παραγράφου 1 οι υφιστάμενοι κατά την έναρξη ισχύος του νόμου 4423/2016 ΔΑ.Σ.Ε. μπορούν να αναλαμβάνουν δασικές εργασίες ανεξαρτήτως της εγγραφής τους ή μη στο Μητρώο.

2. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου των υφισταμένων κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού ΔΑ.Σ.Ε. μεριμνούν για την προσαρμογή του καταστατικού του, εντός της προθεσμίας της παραγράφου 1 και τη διενέργεια εκλογών για την ανάδειξη των μελών του νέου Διοικητικού και του Εποπτικού Συμβουλίου σύμφωνα με το άρθρο 21.

Η θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου των υφισταμένων κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού ΔΑ.Σ.Ε. παρατείνεται μέχρι τη διενέργεια εκλογών για την ανάδειξη των μελών του νέου Διοικητικού και του Εποπτικού Συμβουλίου, κατά τα ως άνω.

Αν για οποιοδήποτε λόγο κενωθεί θέση ή θέσεις μελών του Διοικητικού Συμβουλίου πριν από τη λήξη της παρατεταμένης θητείας τους -κατά τα ως άνω- και δεν υπάρχουν επιλαχόντα μέλη, το Διοικητικό Συμβούλιο, με απόφαση των λοιπών μελών του, συμπληρώνει τις κενές θέσεις με μέλη του συνεταιρισμού, εφόσον ο αριθμός των μελών που λείπουν είναι μικρότερος του μισού του συνολικού αριθμού των μελών του Δ.Σ.. Αν ο αριθμός των θέσεων του Δ.Σ. που κενώνεται είναι μεγαλύτερος του μισού του συνολικού αριθμού των μελών του διενεργούνται αρχαιρεσίες σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος καταστατικού.

3. Εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας της παραγράφου 1 με δυνατότητα παράτασης για τρεις (3) ακόμη μήνες, χορηγούμενη με απόφαση του Υπουργού

Περιβάλλοντος και Ενέργειας, οι υφιστάμενες κατά την έναρξη ισχύος του νόμου 4423/2016 Ε.ΔΑ.Σ.Ε. μεριμνούν:

α) για τη διαγραφή από το Μητρώο τους, κατ’ ανάλογη εφαρμογή της παραγράφου 4 του άρθρου 35, όσων μελών τους δεν εγγεγράφησαν στο Μητρώο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην περίπτωση δ’ της παραγράφου 1,

β) για τη συμπλήρωση του αριθμού των μελών τους, εφόσον αυτά - κατά την έναρξη ισχύος του νόμου 4423/2016 ή μετά τη διαγραφή όσων δεν πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις, κατ’ εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου - είναι λιγότερα από τα προβλεπόμενα από τον παρόντα Κώδικα. Αν η συμπλήρωση αυτή δεν επέλθει μέσα στην παραπάνω προθεσμία, λύνονται αυτοδίκαια. Αν η προβλεπόμενη από την παράγραφο 4 του άρθρου 32, που εφαρμόζεται αναλόγως, γνωστοποίηση της διάλυσης στην εποπτεύουσα αρχή και στη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας διενεργείται από τον πρόεδρο του απερχόμενου Διοικητικού Συμβουλίου,

γ) για την προσαρμογή του καταστατικού τους στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα,

δ) για την εγγραφή τους, μετά από αίτησή τους, στο Μητρώο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών του άρθρου 23. Κατά τα λοιπά, ως προς τα θέματα της προσαρμογής του Καταστατικού, της εγγραφής στο Μητρώο και της παράταξης της θητείας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου εφαρμόζονται και για τις υφιστάμενες κατά την έναρξη ισχύος του νόμου 4423/2016 Ενώσεις αναλόγως οι διατάξεις των περιπτώσεων γ’ και δ’ της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2, αντίστοιχα.

4. ΔΑ.Σ.Ε., οι οποίοι μετέχουν σε Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών του άρθρου 26 του Ν. 2810/2000 με λοιπά μέλη αγροτικούς συνεταιρισμούς, απασχολούμενους σε οποιοδήποτε κλάδο ή δραστηριότητα της αγροτικής οικονομίας και οι οποίες Ενώσεις υφίστανται κατά την έναρξη ισχύος του νόμου 4423/2016, είτε επειδή δεν μετατράπηκαν σε Αγροτικό Συνεταιρισμό, είτε επειδή δεν τέθηκαν σε αναγκαστική εκκαθάριση, κατ’ εφαρμογή του άρθρου 19 του Ν. 4015/2011, διαγράφονται αυτοδίκαια από την αντίστοιχη Ένωση.

Άρθρο .....

Δασικοί συνεταιρισμοί προστασίας

[Άρθρο 22 του Ν. 998/1979]

Σχόλιο 1: Λόγω κατάργησης του θεσμού της κοινότητας από το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α’87/7.6.2010), λαμβάνει χώρα διαγραφή των σχετικών αναφορών.

1. Αν σε περιοχή η οποία έχει χαρακτηριστεί επικίνδυνη κατά το άρθρο 25 του παρόντος Κώδικα περιλαμβάνονται ιδιωτικά δάση ή δασικές εκτάσεις ή διακατεχόμενα δημόσια δάση ή δασικές εκτάσεις, οι ιδιοκτήτες αυτοτελών τμημάτων ή ιδανικών μεριδίων ή οι διακάτοχοί τους ενώνονται υποχρεωτικά σε ένα ή περισσότερους αναγκαστικούς δασικούς συνεταιρισμούς προστασίας των ως άνω δασών ή δασικών εκτάσεων. Ομοίως σε τέτοιους αναγκαστικούς συνεταιρισμούς ενώνονται υποχρεωτικά οι ιδιοκτήτες ιδιωτικών δασών ή δασικών εκτάσεων που βρίσκονται σε περιοχή χαρακτηρισθείσα οικιστική, κατά το άρθρο 49 του παρόντος Κώδικα.

2. Σκοπός των ως άνω αναγκαστικών συνεταιρισμών είναι ή από κοινού υπό των συνεταιρισμένων δασοκτημόνων ή διακατόχων: α) Εκτέλεση των κατά το άρθρο 16

προστατευτικών έργων, β) πραγματοποίηση των κατά τον παρόντα Κώδικα επιβαλλόμενων αναδασώσεων, γ) άσκηση της δέουσας επιτήρησης και τήρησης της αναγκαίας καθαριότητας και δ) αντιμετώπιση των συναφών προς τη διατήρηση, βελτίωση και ανάπτυξη της εντός των ιδιοκτησιών τους δασικής βλάστησης προβλημάτων.

3. Οι αναγκαστικοί δασικοί συνεταιρισμοί προστασίας συνιστώνται, εφ’ όσον οι ενωμένοι σε αυτούς ιδιοκτήτες ή διακάτοχοι είναι περισσότεροι από επτά (7) και τα δάση ή δασικές εκτάσεις που υπάγονται στην από κοινού προστασία κείνται εντός της περιφέρειας του ίδιου δήμου ή εντός των περιφερειών περισσότερων δήμων που συνορεύουν μεταξύ τους. Αν στην ίδια ως άνω περιφέρεια υφίσταται και λειτουργεί αναγκαστικός συνεταιρισμός δασοκτημόνων για την προαγωγή της δασοπονίας τους, αυτός αποκτά και τον χαρακτήρα του δασικού συνεταιρισμού προστασίας κατά τα ανωτέρω.

4. Η σύσταση των ως άνω αναγκαστικών δασικών συνεταιρισμών ενεργείται με απόφαση του οικείου Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης η οποία καθορίζει την ονομασία, την έδρα και την περιοχή του συνεταιρισμού. Οι κατ’ αυτό τον τρόπο συνιστώμενοι αναγκαστικοί δασικοί συνεταιρισμοί είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, στερούμενα εμπορικής ιδιότητας.

5. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι και η διαδικασία για τη σύσταση, συγχώνευση και διάλυση των ως άνω αναγκαστικών δασικών συνεταιρισμών, ο τρόπος διοίκησής τους, το ύψος και ο τρόπος καταβολής των εισφορών των μελών, η εκλογή των οργάνων τους, η εσωτερική οργάνωση και λειτουργία τους, η συμπαράσταση, βοήθεια και εποπτεία τους από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο τρόπος οικονομικής διαχείρισης και της άσκησης διαχειριστικού ελέγχου καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια που αφορά τη λειτουργία των εν λόγω δασικών συνεταιρισμών και την πραγμάτωση των σκοπών τους.

6. Ιδιοκτήτες δασών ή δασικών εκτάσεων και διακάτοχοι δημόσιων δασών ή ιδιωτικών εκτάσεων που δεν περιλαμβάνονται στις επικίνδυνες περιοχές δύνανται να συνιστούν ή να μετέχουν εκούσια σε δασικούς συνεταιρισμούς προστασίας.

Άρθρο .....

Δασικοί συνεταιρισμοί παραγωγής

[Άρθρο 1 του Α.Ν. 1627/1939: Περί δασικών συνεταιρισμών]

1. Οι δασικοί συνεταιρισμοί παραγωγής διακρίνονται σε συνεταιρισμούς δασοκτημόνων και σε συνεταιρισμούς εργασίας ή δασικών εργατών.

2. Οι συνεταιρισμοί δασοκτημόνων έχουν σκοπό την άσκηση και βελτίωση της δασοπονίας και διακρίνονται:

α) Σε συνεταιρισμούς ιδιοκτησίας ή από κοινού συνεταιρικής εκμετάλλευσης δασών, εφ’ όσον πρόκειται για εξ αδιαιρέτου κυρίου ή νομείς του ίδιου δάσους και

β) Σε συνεταιρισμούς πλήρους ή περιορισμένης εκμετάλλευσης, εφόσον πρόκειται για από κοινού συνεταιρική εκμετάλλευση γειτονικών δασοτεμαχίων που ανήκουν σε ξεχωριστούς κυρίου ή νομείς.

Στην τελευταία αυτή περίπτωση ο συνεταιρισμός αφορά την πλήρη ή περιορισμένη εκμετάλλευση του δασικού συγκροτήματος που αποτελείται από τα δασοτεμάχια αυτά.

3. Οι συνεταιρισμοί εργασίας, οι οποίοι αποτελούνται από πάσης φύσεως δασικούς εργάτες, όπως υλοτόμους τεχνικού ή καύσιμου ξύλου, ρητινοσυλλέκτες, ανθρακείς, ασβεστοποιούς, συλλέκτες βαλανιδιών, μεταφορείς με ζώα, βοσκούς κ.λπ., έχουν σκοπό την εξασφάλιση επαρκούς εργασίας στα μέλη τους ή την ικανοποίηση των ατομικών αναγκών τους με τη μίσθωση ή ανάληψη των καρπώσεων ενός δάσους.

4. Οι συνεταιρισμοί πλήρους ή περιορισμένης εκμετάλλευσης είναι είτε αμιγώς παραγωγικοί είτε μικτοί παραγωγικοί και άλλης φύσεως, όπως πιστωτικοί πώλησης, προμήθειας κ.λπ.

Άρθρο .....

Συνεταιρισμοί δασοκτημόνων

[Άρθρο 2 του Α.Ν. 1627/1939: Περί δασικών συνεταιρισμών]

Σχόλιο 1: Έλαβε χώρα αναρίθμηση της παραγράφου 7 λόγω κατάργησης των παραγράφων 4, 5 και 6.

Σχόλιο 2: Ζήτημα τίθεται για την προσαρμογή της μονάδας μέτρησης εκτάσεων των 100 κλασματικών δικαιών, σε τετραγωνικά μέτρα ή στρέμματα, καθώς αυτά αντιπροσωπεύουν ιδιαίτερα δικαιώματα και νομικές σχέσεις (νομή για βοσκή ή ξύλευση) που συνδέουν την παραγωγή του συγκεκριμένου δάσους με τους περιοίκους. Το ζήτημα τελεί υπό την κρίση της Κ.Ε.Κ.

Σχόλιο 3: Καθώς πλέον από την κοινοτική και τη σύγχρονη ελληνική νομοθεσία, οι γεωργικοί συνεταιρισμοί αναφέρονται ως αγροτικοί, λαμβάνει χώρα αντικατάσταση του όρου στην παράγραφο 1 του παρόντος.

Σχόλιο 4: Η Εθνική Συνομοσπονδία Συνεταιρισμών Ελλάδος (ΕΣΣΕ), ιδρύθηκε με τον Α.Ν. 1138/1938. Με το άρθρο 2 του Ν.Δ. 21/1941, η ΕΣΣΕ, μετονομάστηκε σε Πανελλήνια Συνομοσπονδία Γεωργικών Συνεταιρισμών και επανήλθε ως τριτοβάθμια συνεταιριστική οργάνωση.

1. Κύριοι η νομείς γειτονικών δασοτεμαχίων είτε κλασματικών δικαιωμάτων κάρπωσης σε αυτά δύνανται για την προαγωγή της δασοπονίας τους να συστήσουν δασικό συνεταιρισμό πλήρους ή περιορισμένης εκμετάλλευσης, εφόσον ο αριθμός τους υπερβαίνει τους επτά (7).

2. Κύριοι ή νομείς αδιαίρετου δάσους έκτασης μεγαλύτερης των εκατό (100) κλασματικών δικαιωμάτων κάρπωσης δάσους ίσης τουλάχιστον έκτασης, εφόσον είναι περισσότεροι από επτά (7), συνιστούν εφεξής αναγκαστικό συνεταιρισμό είτε ιδιοκτησίας, δηλαδή κυριότητας ή νομής, είτε κάρπωσης δασικών κλασματικών δικαιωμάτων.

Η σύσταση του αναγκαστικού συνεταιρισμού γίνεται με απόφαση του Προέδρου του ανώτατου συμβουλίου αγροτικών συνεταιρισμών η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη του οικείου δασάρχη που διαβιβάζεται, αφού εγκριθεί από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

3. Κύριοι η νομείς γειτονικών δασοτεμαχίων συνολικής έκτασης τουλάχιστον εκατό (100) εκταρίων είτε κλασματικών δικαιωμάτων κάρπωσης δασοτεμαχίων της ίδιας έκτασης, δύνανται με απόφαση του Προέδρου του ανωτάτου συμβουλίου αγροτικών συνεταιρισμών μετά από γνώμη του οικείου δασάρχη, η οποία διαβιβάζεται αφού εγκριθεί από το

Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, να συγκροτηθούν σε αναγκαστικό συνεταιρισμό πλήρους ή περιορισμένης εκμετάλλευσης, εφ’ όσον το ζητήσουν οι μισοί από τους κυρίους, νομείς ή καρπωτές των οικείων δασοτεμαχίων και εφ’ όσον οι αιτούντες είναι συγχρόνως κύριοι, νομείς ή καρπωτές της μισής τουλάχιστον επιφάνειας του δασικού αυτού συγκροτήματος.

4. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από γνώμη της Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ), καθορίζεται η σύσταση, λειτουργία, έγκριση και τροποποίηση των καταστατικών και κάθε λεπτομέρεια που αφορά τους αναγκαστικούς ή προαιρετικούς δασικούς συνεταιρισμούς, πλήρους ή περιορισμένης εκμετάλλευσης των παρ. 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου και να καθορισθεί η ρύθμιση κάποιων από αυτούς με Ειδικούς Κανονισμούς της Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ).

Άρθρο .....

Συνεταιρισμοί εργασίας

[Άρθρο 3 του Α.Ν. 1627/1939: Περί δασικών συνεταιρισμών]

Σχόλιο 1: Καθώς πλέον από την κοινοτική και τη σύγχρονη ελληνική νομοθεσία, οι γεωργικοί συνεταιρισμοί αναφέρονται ως αγροτικοί, λαμβάνει χώρα αντικατάσταση του όρου στην παράγραφο 1 του παρόντος.

Σχόλιο 2: Έλαβε χώρα αρίθμηση της παραγράφου 2 λόγω κατάργησης ορισμένων παραγράφων.

Σχόλιο 3: Η Εθνική Συνομοσπονδία Συνεταιρισμών Ελλάδος (ΕΣΣΕ), ιδρύθηκε με τον Α.Ν. 1138/1938. Με το άρθρο 2 του Ν.Δ. 21/1941, η ΕΣΣΕ, μετονομάστηκε σε Πανελλήνια Συνομοσπονδία Γεωργικών Συνεταιρισμών και επανήλθε ως τριτοβάθμια συνεταιριστική οργάνωση

1. Οι κατά την παρ. 3 του άρθρου 1 του παρόντος Κώδικα δασικοί συνεταιρισμοί εργασίας συνιστώνται κατά τις κείμενες διατάξεις για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, δύνανται δε να είναι περιορισμένης ή μη ευθύνης.

Επιτρέπεται κατ’ εξαίρεση, με απόφαση του Προέδρου της Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ), που λαμβάνεται μετά από γνώμη του αρμόδιου δασάρχη και διαβιβάζεται αφού εγκριθεί από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η σύσταση αναγκαστικών συνεταιρισμών καυσοξύλευσης από κανονική υλοτομία στους οποίους εγγράφονται αναγκαστικά ως μέλη οι συλλέκτες ή υλοτόμοι ατελώς καυσόξυλα από δάση της περιφέρειας του χωριού ή κωμόπολης ή πόλης, των οποίων είναι κάτοικοι ή και από δάση άλλου χωριού ή κωμόπολης είτε για δικές τους ανάγκες είτε και για εμπορία.

2. Σε δάση των οποίων περισσότερη από τη μισή έκταση κατανέμεται σε συνιδιοκτησίες μικρότερες από τα αναφερόμενα στο προηγούμενο εδάφιο όρια, κάθε μέλος του Συνεταιρισμού δικαιούται ψήφου, εφόσον το εξ αδιαιρέτου μερίδιο κυριότητας, νομής ή κλασματικού δικαιώματος αυτού επί του όλου δάσους αντιστοιχεί σε εμβαδόν εκατόν εξήντα (160) στρεμμάτων.

3. Οι ως άνω δασικοί συνεταιρισμοί εργασίας δύνανται, μετά από σύμφωνη πρόταση του Δημοτικού Συμβουλίου, να αναδεικνύονται για ένα έτος μισθωτές χωρίς δημοπρασία, των καρπώσεων από τα κοινοτικά δάση του δήμου του οποίου όλα τα μέλη του Συν/σμού είναι κάτοικοι, με απόφαση του οικείου Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης και έγκριση του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (μετά από σύμφωνη γνώμη Επιτροπής που απαρτίζεται από τους εντός της έδρας του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης αρμόδιο Προϊστάμενο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Προϊστάμενο της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας και αρμόδιο επόπτη Αγροτικών Συνεταιρισμών). Ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης δύνανται (βάσει γνωμοδότησης της ίδιας Επιτροπής) να αυξήσει το μίσθωμα.

Άρθρο .....

Τελικές διατάξεις

[Άρθρο 8 του Α.Ν. 1627/1939]

Σχόλιο: Μετά τη θέση σε ισχύ του Ν. 4423/2016 «Δασικές συνεταιριστικές οργανώσεις και άλλες διατάξεις» (Α» 182), η ισχύς του Ν. 1627/1939 είναι περιορισμένη και μόνο για τους υφιστάμενους αναγκαστικούς συνεταιρισμούς, καθώς η σύσταση νέων αναγκαστικών συνεταιρισμών, κατά τις διατάξεις του Α.Ν. 1627/1939 απαγορεύεται (άρθρο 46 Ν. 4423/2016).

1. Ως προς τα τεχνικά ζητήματα οι δασικοί συνεταιρισμοί εργασίας και δασοκτημόνων τελούν υπό την εποπτεία των αρμόδιων δασαρχών.
2. Οι πάσης φύσεως δασικοί συνεταιρισμοί, για τους οποίους προβλέπει ο παρών Κώδικας, δύνανται να ιδρυθούν και κατά τις διατάξεις της κείμενης περί συνεταιρισμών νομοθεσίας, εφόσον το ζητήσει το σύνολο των συνεταιρισμών.
3. Η ίδρυση συνεταιρισμών του παρόντος Κώδικα, η άσκηση εποπτείας σε αυτούς και γενικά η λειτουργία τους διέπονται υπό την κείμενη νομοθεσία για τους συνεταιρισμούς.

ΤΜΗΜΑ ΕΝΑΤΟ

ΒΟΣΚΗ - ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

Άρθρο .....

Βοσκήσιμες γαίες - Ορισμός

[Άρθρο 1 του Ν. 4351/2015]

Για τις ανάγκες του παρόντος κώδικα, βοσκήσιμες γαίες καλούνται οι εκτάσεις που μπορεί να χρησιμοποιηθούν για βόσκηση ζώων (βοσκότοποι) στις οποίες αναπτύσσεται βλάστηση αυτοφυής ή μη, ποώδης, φρυγανική ή ξυλώδης με θαμνώδη ή αραιά δενδρώδη μορφή ή και μικτή και οι οποίες μπορεί να εκτείνονται και σε υδάτινα παραλίμνια ή παραποτάμια οικοσυστήματα, όπου αναπτύσσεται υδροχαρής βλάστηση. Ο χαρακτήρας και ο προορισμός των βοσκήσιμων γαίων δεν μεταβάλλεται λόγω της χρήσης τους για τη διατροφή των αγροτικών ζώων, η δε διαχείριση και η προστασία τους διέπεται από τις σχετικές για κάθε κατηγορία έκτασης διατάξεις της αγροτικής, δασικής και περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

Άρθρο .....

Εθνική Γεωγραφική Πληροφοριακή Βάση Δεδομένων

[Άρθρο 2 του Ν. 4351/2015]

1. Στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), συνιστάται Εθνική Γεωγραφική Πληροφοριακή Βάση Δεδομένων (ΕΓΠΒΔ), με την ονομασία «Βοσκήσιμες Γαίες της Ελλάδας».

2. Η ΕΓΠΒΔ «Βοσκήσιμες Γαίες της Ελλάδας» έχει ως σκοπό την καταγραφή των βοσκήσιμων γαίων της χώρας, για τις ανάγκες εφαρμογής ενωσιακών και εθνικών προγραμμάτων που σχετίζονται με τη χρήση αυτών, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κώδικα και δεν επηρεάζει την αποτύπωση, προστασία και διαχείριση των σχετικών εκτάσεων, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Η ΕΓΠΒΔ «Βοσκήσιμες Γαίες της Ελλάδας» χρησιμοποιεί ως πηγή δεδομένων τα χαρτογραφικά δεδομένα της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων (LPIS-GIS) του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ) ή άλλες πηγές συμβατές με το σύστημα αυτό, καθώς επίσης και τα γεωχωρικά δεδομένα που προκύπτουν από τα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης.

Στην ΕΓΠΒΔ «Βοσκήσιμες Γαίες της Ελλάδας» καταγράφονται τα δικαιώματα χρήσης της βοσκής, σύμφωνα με το άρθρο 6.

3. Αρμόδιες για τη δημιουργία, οργάνωση, τήρηση και ενημέρωση της ΕΓΠΒΔ «Βοσκήσιμες Γαίες της Ελλάδας» ορίζονται οι Διευθύνσεις Διατροφής Ζώων, Ζωοτροφών και Βοσκοτόπων και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, οι οποίες για το σκοπό αυτόν επεξεργάζονται και διαχειρίζονται τα δεδομένα σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις Διαχείρισης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος και Δασικών Έργων και Υποδομών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

4. Συνιστάται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων επιτροπή με τίτλο «Γνωμοδοτική Επιτροπή Βοσκήσιμων Γαιών», έργο της οποίας είναι η παροχή γνώμης στον Υπουργό για κάθε θέμα που αφορά τη βόσκηση και την ΕΓΠΒΔ «Βοσκήσιμες Γαίες της Ελλάδας».

5. Η ΕΓΠΒΔ «Βοσκήσιμες Γαίες της Ελλάδας» εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και αναθεωρείται με όμοια απόφαση, έπειτα από γνώμη της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Βοσκήσιμων Γαιών.

Άρθρο .....

Διαχειριστικά σχέδια βόσκησης

[Άρθρο 3 του Ν. 4351/2015]

1. Η χρήση της βοσκής εντός βοσκήσιμων γαιών που προστατεύονται από τη δασική νομοθεσία επιτρέπεται, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος κώδικα, εφόσον δεν επηρεάζεται αρνητικά η φυσική ισορροπία και αειφορία, καθώς και οι παραγωγικές, προστατευτικές, υδρονομικές, αισθητικές και λοιπές λειτουργίες των οικοσυστημάτων που συγκροτεί η φυόμενη στις βοσκήσιμες γαίες βλάστηση.

2. Η βοσκή εντός των βοσκήσιμων γαιών ασκείται επί τη βάση διαχειριστικού σχεδίου βόσκησης της περιοχής. Με τα διαχειριστικά σχέδια ρυθμίζονται οι όροι χρήσης των εν λόγω εκτάσεων για βόσκηση, σύμφωνα με τις υφιστάμενες και τις προκύπτουσες, συμβατές με τη δασική νομοθεσία και τη βοσκή παράλληλες χρήσεις και τη βοσκοϊκανότητα της κάθε περιοχής και διασφαλίζεται η αειφόρος διαχείριση και απρόσκοπτη αξιοποίηση των βοσκήσιμων γαιών για τις ανάγκες βόσκησης των ποιμνίων. Συμβατές χρήσεις με τη δασική νομοθεσία είναι αυτές που προβλέπονται στο **ΣΤ Κεφάλαιο του ν. 998/1979** παρόντος κώδικα, όπως ισχύει ενώ με τη βοσκή είναι οι χρήσεις εκείνες οι οποίες δεν παρεμποδίζουν την προσβασιμότητα των ποιμνίων και δεν υποβαθμίζουν τη συνολική βοσκοϊκανότητα της βοσκήσιμης γαίας ως ενιαίας οντότητας, όπως αυτή έχει υπολογισθεί στα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης. Για λόγους ενιαίας διαχείρισης της βοσκής, στα διαχειριστικά σχέδια συμπεριλαμβάνονται και οι εκτάσεις του **άρθρου 10 του ν. 3208/2003** όπως ισχύει, εφόσον οι ιδιοκτήτες τους το επιθυμούν και δηλώνουν την επιθυμία τους εγγράφως. Δύνανται επίσης, να περιλαμβάνονται και εκτάσεις που εμπίπτουν στις διατάξεις της αγροτικής νομοθεσίας και βόσκονται από αγροτικά ζώα. Ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, αναθέτει την εκπόνηση διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης στις Περιφέρειες της Χώρας με προγραμματική σύμβαση η οποία συνάπτεται με την οικεία Περιφέρεια. Τα διαχειριστικά σχέδια που εκπονούν οι Περιφέρειες, εγκρίνονται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από γνώμη της αρμόδιας Δασικής Αρχής και της αρμόδιας Διεύθυνσης της Περιφέρειας.

3. Για τις βοσκήσιμες γαίες που περιλαμβάνονται εντός προστατευόμενων περιοχών, εκτιμάται η βοσκοϊκανότητα και τα μέτρα βελτίωσης, διαχείρισης και οργάνωσης της άσκησης της βόσκησης αποφασίζονται κατά τρόπο που αποτρέπεται η υποβάθμιση των αντικειμένων προστασίας της περιοχής. Στις περιπτώσεις που οι εκτάσεις αυτές περιλαμβάνονται εντός των ορίων ευθύνης φορέων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών ο οικείος φορέας διαχείρισης γνωμοδοτεί προς τον υπεύθυνο για την εκπόνηση

της μελέτης φορέα επί του διαχειριστικού σχεδίου. Για τις υπόλοιπες περιοχές γνώμη εκφράζουν οι αρμόδιες κατά περίπτωση αρχές.

4. Η διάρκεια ισχύος των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης ορίζεται σε επτά (7) έτη μετά την έγκρισή τους. Μετά την παρέλευση της επταετίας τα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης αναθεωρούνται και εγκρίνονται εκ νέου. Στην περίπτωση εκδήλωσης φυσικής καταστροφής ή άλλης αιτίας, τα σχέδια αναθεωρούνται και εγκρίνονται εντός χρονικού διαστήματος ενός (1) έτους από τη διαπίστωση αυτής από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

5. Εντός των βοσκήσιμων γαιών επιτρέπονται εγκαταστάσεις ζώων σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του ν. 4056/2012 (Α'52), καθώς και ποτίστρες ζώων, μικρές ομβροδεξαμενές και επεμβάσεις που δεν αλλοιώνουν τη φυσιολογία του τοπίου και οι οποίες προβλέπονται από τα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης για την εξυπηρέτηση των κτηνοτρόφων, της λειτουργίας των βοσκήσιμων γαιών και την ευζωία των ζώων.

6. Με τα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης καθορίζονται και οι θερινές βοσκήσιμες γαίες τις οποίες χρησιμοποιεί, ο κάθε νόμιμα μετακινούμενος κτηνοτρόφος, σύμφωνα με το ισχύον υγειονομικό καθεστώς εκτροφής των ποιμνίων.

Άρθρο .....

Προθεσμία εκπόνησης διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης

[Άρθρο 4 του Ν. 4351/2015]

1. Μέχρι 31.1.2019 εκπονούνται, υποβάλλονται και εγκρίνονται τα διαχειριστικά σχέδια των βοσκήσιμων γαιών της Χώρας που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 3. Μετά την προθεσμία αυτή δεν επιτρέπεται η ενεργοποίηση δικαιωμάτων ενίσχυσης για την εν λόγω έκταση, χωρίς την ύπαρξη και εφαρμογή εγκεκριμένου διαχειριστικού σχεδίου βόσκησης.

2. Κατ' εξαίρεση, μπορεί μετά τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας της παραγράφου 1 να υπαχθούν σε καθεστώς βόσκησης και περιοχές που δεν χρησιμοποιούνταν για βόσκηση, μετά από αίτημα των οικείων Ο.Τ.Α. Α' και Β' βαθμού και των οικείων κτηνοτροφικών οργανώσεων, υπό την προϋπόθεση της εκπόνησης και έγκρισης διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης για τις περιοχές αυτές.

Άρθρο .....

Δαπάνη διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης

[Άρθρο 5 του Ν. 4351/2015]

Η δαπάνη για την εκπόνηση και την εφαρμογή των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης για τις βοσκήσιμες γαίες της χώρας, καλύπτεται από τα έσοδα που θα προκύψουν κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1 του άρθρου 6 και της παραγράφου 2 του άρθρου 7, καθώς και από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 και πόρους του Ταμείου Γεωργίας Κτηνοτροφίας.

Άρθρο .....

Δικαιώματα χρήσης βοσκής

[Άρθρο 6 του Ν. 4351/2015]

Σχόλιο: Τα χορτολιβάδια ως έννοια δεν αναφέρονται στην ισχύουσα δασική νομοθεσία. Αντιθέτως χρησιμοποιείται πλέον η έννοια «χορτολιβαδικές εκτάσεις» οι οποίες προσδιορίζονται ειδικότερα στο άρθρο 5 του πδ 32/2016.

1. Το δικαίωμα βοσκής σε βοσκήσιμες γαίες, μεταξύ των οποίων δημόσια δάση, δασικές εκτάσεις και μη πεδινές χορτολιβαδικές εκτάσεις των παραγράφων 1, 2, 3 και 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 (Α'289) παρόντος κώδικα, όπως ισχύουν, στα οποία η βοσκή δεν έχει απαγορευθεί ή ρυθμιστεί βάσει των κείμενων διατάξεων της δασικής και περιβαλλοντικής νομοθεσίας, παραχωρείται στις οικείες Περιφέρειες, στις οποίες περιέρχονται και οι πρόσδοδοι από την εκμίσθωση αυτών. Τα δικαιώματα χρήσης της βοσκής επί των βοσκήσιμων γαιών, στις οποίες επιτρέπεται η βόσκηση, σύμφωνα με τα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης που έχουν εγκριθεί, κατανέμονται από τις οικείες Περιφερειακές Ενότητες στους κτηνοτρόφους, με προτεραιότητα εκείνων που έχουν την έδρα της εκμετάλλευσής τους στην περιοχή και εκείνων που εκτρέφουν αυτόχθονες απειλούμενες με εξαφάνιση φυλές αγροτικών ζώων. Για το σκοπό αυτόν με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων συνιστάται επιτροπή κατανομής των δικαιωμάτων χρήσης της βοσκής εντός της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, τα μέλη της οποίας ορίζονται με απόφαση του Περιφερειάρχη. Στους κτηνοτρόφους που κάνουν χρήση ιδιωτικής βοσκήσιμης γαίας, ιδιόκτητη ή ενοικιαζόμενη από ιδιώτες ή Ν.Π.Ι.Δ., κατανέμεται επιπλέον έκταση μόνο για το μέρος του ζωικού κεφαλαίου που δεν καλύπτεται από τις ιδιωτικές εκτάσεις που δηλώνουν. Σε περίπτωση μεταβολής του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των ιδιόκτητων βοσκήσιμων γαιών, για οποιαδήποτε αιτία, ο κτηνοτρόφος έχει την υποχρέωση να δηλώνει και αποδεικνύει τις αντίστοιχες μεταβολές. Σε αντίθετη περίπτωση χάνει τα δικαιώματά του. Η νομή ή κατοχή των βοσκήσιμων γαιών αποδεικνύεται με τα δικαιολογητικά της υπουργικής απόφασης της περίπτωσης β' του άρθρου 11. Τα δικαιολογητικά αυτά κατατίθενται άπαξ.

2. Τα δικαιώματα χρήσης της βοσκής παραχωρούνται στους κτηνοτρόφους για χρονικό διάστημα αντίστοιχο με την υλοποίηση των στόχων των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο από τρία (3) έτη, με την υπογραφή σχετικής σύμβασης μίσθωσης. Σε περίπτωση που σε τμήματα ή και σε ολόκληρη τη βοσκήσιμη γαία απαγορευτεί η βόσκηση ή οι γαίες αυτές χαρακτηρισθούν αναδασωτές, στα πλαίσια της δασικής νομοθεσίας, η ως άνω επιτροπή της οικείας Περιφερειακής Ενότητας προβαίνει σε ανάλογες ανακατατάξεις των δικαιωμάτων βόσκησης.

3. Τα δικαιώματα χρήσης της βοσκής περιέρχονται ή μεταβιβάζονται σε άλλον κτηνοτρόφο σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής ή πώλησης της εκμετάλλευσης. Σε περίπτωση παύσης της εκμετάλλευσης για δύο συνεχόμενα έτη, τα δικαιώματα δεν μεταβιβάζονται και παραμένουν ως εθνικό απόθεμα.

4. Για την κατανομή των δικαιωμάτων χρήσης λαμβάνονται υπόψη τα δικαιώματα των αποκατασταθέντων κτηνοτρόφων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 24 του ν. 4061/2012.

Άρθρο .....**Μίσθωμα δικαιώματος χρήσης βοσκής**

[Άρθρο 7 του Ν. 4351/2015]

1. Για τα δικαιώματα χρήσης της βοσκής, σύμφωνα με το **άρθρο 6**, καταβάλλεται από τους κτηνοτρόφους μίσθωμα, το ύψος του οποίου καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
2. Το ανωτέρω μίσθωμα των δημόσιων γαιών κατατίθεται υπέρ της Περιφέρειας, στα διοικητικά όρια της οποίας ασκείται η βόσκηση και σε σχετικό λογαριασμό της, με την υποχρέωση διάθεσής του για την εκπόνηση και την εφαρμογή των διαχειριστικών σχεδίων, τη συντήρηση και την κατασκευή έργων υποδομής των βοσκήσιμων γαιών, σύμφωνα με το διαχειριστικό σχέδιο βόσκησης.
3. Δεν οφείλουν την καταβολή μισθώματος οι ιδιοκτήτες για τη δική τους βοσκήσιμη γαία και οι αποκατεστημένοι κτηνοτρόφοι για τη βοσκήσιμη γαία στην οποία έγινε η αποκατάστασή τους.

Άρθρο .....**Αποτύπωση βοσκήσιμων γαιών – Εξαιρέσεις**

[Άρθρο 8 του Ν. 4351/2015]

1. Με τις αποφάσεις έγκρισης του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του **άρθρου 3**, γίνεται και η αποτύπωση των αντίστοιχων βοσκήσιμων γαιών.
2. Δεν αποτυπώνονται ως βοσκήσιμες γαίες, εκτάσεις που:
  - α) έχουν γενικότερες δεσμεύσεις ή έχουν παραχωρηθεί για άλλους σκοπούς στο πλαίσιο της ισχύουσας δασικής νομοθεσίας,
  - β) είχαν τη μορφή δάσους ή δασικής έκτασης και καταστράφηκαν από πυρκαγιά ή αποψιλώθηκαν με άλλον τρόπο και έχουν κηρυχθεί αναδασωτέες, με την επιφύλαξη των **άρθρων 105 και 107 του ν.δ. 86/1969** παρόντος κώδικα,
  - γ) περιλαμβάνονται σε προγράμματα αναδάσωσης των δασικών υπηρεσιών,
  - δ) υπάγονται σε κάποια από τις περιπτώσεις της παρ. 2 του **άρθρου 38 του ν. 998/1979 (Α' 289)** παρόντος κώδικα, όπως ισχύει,
  - ε) προβλέπονται στις περιπτώσεις β' έως και ε' της παρ. 1 του **άρθρου 69 του ν.δ. 86/1969** παρόντος κώδικα,
  - στ) βρίσκονται σε πυρήνες Εθνικών Δρυμών και διατηρητέων μνημείων της φύσης.
3. Στην απόφαση έγκρισης των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης και αποτύπωσης των βοσκήσιμων γαιών, αναφέρεται αν με τον καθορισμό, την αποτύπωση και την ορθολογική αξιοποίηση των συγκεκριμένων εκτάσεων εξυπηρετείται σκοπός δημοσίου συμφέροντος, μέσω της ενίσχυσης και προστασίας της κτηνοτροφίας ως σημαντικού κλάδου της εθνικής οικονομίας και αν παρίσταται ανάγκη χρησιμοποίησης των συγκεκριμένων εκτάσεων, μεταξύ των οποίων και τμημάτων δάσους ή δασικής έκτασης ή υδάτινων παραλίμνιων ή παραποτάμιων οικοσυστημάτων, για την εξυπηρέτηση του σκοπού αυτού.

Άρθρο .....**Επιτροπές παρακολούθησης και εφαρμογής διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης**

[Άρθρο 9 του Ν. 4351/2015]

Σε κάθε Περιφέρεια συνιστώνται μία ή περισσότερες επιτροπές με έργο την παρακολούθηση των διαδικασιών εκπόνησης και εφαρμογής των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης, στις οποίες συμμετέχουν απαραίτητα:

- α) υπάλληλοι της Περιφέρειας ή των οικείων Περιφερειακών Ενοτήτων,
- β) υπάλληλοι της οικείας δασικής υπηρεσίας,
- γ) υπάλληλοι της οικείας αποκεντρωμένης υπηρεσίας του ΟΠΕΚΕΠΕ, οι οποίοι προτείνονται από τον Οργανισμό,
- δ) εκπρόσωπος της οικείας κτηνοτροφικής οργάνωσης,
- ε) εκπρόσωπος του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας,
- στ) εκπρόσωπος της τοπικής αυτοδιοίκησης. Τα μέλη των εν λόγω επιτροπών ορίζονται με απόφαση του Περιφερειάρχη.

Άρθρο .....**Βοσκήσιμες γαίες Ο.Τ.Α.**

[Άρθρο 10 του Ν. 4351/2015]

Οι βοσκήσιμες γαίες που βρίσκονται στην περιφέρεια Ο.Τ.Α. Α' βαθμού και των οποίων την κυριότητα, νομή, κατοχή ή χρήση έχουν οι συγκεκριμένοι Ο.Τ.Α., διατίθενται κατά προτεραιότητα για τις ανάγκες των κτηνοτρόφων, φυσικών ή νομικών προσώπων, που έχουν την έδρα της εκμετάλλευσής τους στο δήμο αυτόν και σε μετακινούμενους κτηνοτρόφους οι οποίοι αποδεδειγμένα κάνουν χρήση των εν λόγω βοσκήσιμων γαιών. Εφόσον ικανοποιούνται οι παραπάνω ανάγκες και αποδεδειγμένα βάσει του διαχειριστικού σχεδίου βόσκησης, υπάρχει περίσσειμα βοσκήσιμης γης σε κάποια ή κάποιες Τοπικές/Δημοτικές Κοινότητες, αυτή διατίθεται σε κτηνοτρόφους άλλων όμορων περιοχών.

Άρθρο .....**Εξουσιοδοτικές διατάξεις**

[Άρθρο 11 του Ν. 4351/2015]

1. Με αποφάσεις του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται: α) Ειδικά θέματα, τεχνικές λεπτομέρειες, διαδικαστικά θέματα και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 2. β) Οι διαδικασίες, τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, οι όροι και οι προϋποθέσεις για την κατανομή των βοσκήσιμων γαιών στους κτηνοτρόφους της χώρας για τις ανάγκες εφαρμογής ενωσιακών και εθνικών προγραμμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 6 και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. γ) Θέματα που αφορούν τη σύμβαση μίσθωσης, οι όροι, οι κυρώσεις και τα αρμόδια όργανα επιβολής τους που αφορούν το δικαίωμα χρήσης της βοσκής, καθώς και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή των άρθρων 6 και 7. δ) Η σύνθεση,

οι αρμοδιότητες, η θητεία των μελών και κάθε θέμα σχετικό με το έργο και τον τρόπο λειτουργίας των επιτροπών του άρθρου 6. Ο αριθμός των επιτροπών ανά περιφέρεια, η σύνθεση, οι αρμοδιότητες, η θητεία των μελών και κάθε θέμα σχετικό με το έργο και τον τρόπο λειτουργίας των επιτροπών του άρθρου 9. ε) Η σύνθεση, οι αρμοδιότητες, η θητεία και κάθε θέμα σχετικό με τον τρόπο λειτουργίας της γνωμοδοτικής επιτροπής του άρθρου 2. στ) Νέες συνθέσεις για τα συλλογικά όργανα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, πλην των υπηρεσιακών και πειθαρχικών συμβουλίων, σύμφωνα με τις νέες οργανικές μονάδες του π.δ. 107/2014 (Α'174). Όλες οι αποφάσεις ορισμού μελών των συλλογικών οργάνων εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την έκδοση των αντίστοιχων αποφάσεων με τη νέα σύνθεση. ζ) Τα θέματα σχετικά με τις προϋποθέσεις, απαιτήσεις και τις διαδικασίες έλεγχου της διακίνησης των αγροτικών προϊόντων φυτικής προέλευσης. Με τις ίδιες αποφάσεις καθορίζονται οι όροι, οι απαιτήσεις και οι προϋποθέσεις λειτουργίας κάθε χώρου που χρησιμοποιείται για τη συγκέντρωση, παραλαβή, αποθήκευση, συντήρηση και διακίνηση των προϊόντων αυτών, η επιβολή κυρώσεων σε περιπτώσεις μη συμμορφώσεων, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

2. Με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίζονται οι προδιαγραφές, το περιεχόμενο και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης και οι διαδικασίες παρακολούθησης της ορθής εφαρμογής τους.

Άρθρο .....

Διαχείριση των βοσκοτόπων

[Άρθρο 2 του Ν. 1734/1987]

Σχόλιο 1: Το άρθρο 1 του Ν. 1734/1987 έχει καταργηθεί από το άρθρο 37 παρ.1 του Ν. 4061/2012 (ΦΕΚ Α 66) και ακολούθως διαγράφεται η εν λόγω αναφορά. Ωστόσο, ερωτάται εάν είναι δυνατόν να γίνει παραπομπή στο αντίστοιχο άρθρο του Ν. 4351/2015 (Ορισμός βοσκοτόπου). Το ζήτημα χρήζει οριστικής επίλυσης από την Κ.Ε.Κ.

Σχόλιο 2: Στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου ορίζεται ότι κατά τη διάρκεια ισχύς της απόφασης οριοθέτησης του βοσκοτόπου, η έκταση δε διαχειρίζεται ως δάσος ή δασική έκταση. Η κήρυξη βοσκοτόπων κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 του Ν. 1734/1987 (Οριοθέτηση των βοσκοτόπων) είχε ως αποτέλεσμα την εξαίρεση των περιοχών με δασικό χαρακτήρα που περιλαμβάνονται στα καθοριζόμενα όρια βοσκοτόπου από το προστατευτικό καθεστώς που διέπει τα δάση και τις δασικές εκτάσεις. Η μεταβολή αυτή του προορισμού δασικών εκτάσεων σε βοσκοτόπους, χωρίς να καθορίζονται οι προϋποθέσεις που θα επέτρεπαν τον δικαστικό έλεγχο της κατ' εξαίρεση μεταβολής προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, κρίθηκε ως αντισυνταγματική (Σ.τ.Ε. 370/1997, Σ.Τ.Ε. 664/1990).

Για το λόγο αυτό, κρίνεται ορθή η διαγραφή του πρώτου εδαφίου της πρώτης παραγράφου και η αναφορά στο όρο «οριοθετημένου» στην τρίτη παράγραφο.

Σχόλιο 3: Το άρθρο 1 του Ν. 4351/2015 (Α' 164) ταυτίζει την έννοια της βοσκήσιμης γαίας με εκείνη του βοσκοτόπου. Τίθεται το ζήτημα της διατήρησης στις διατάξεις του ν. 1734/1987 της πρωτότυπης ορολογίας (βοσκότοπος) ή της αντικατάστασής της (βοσκήσιμη γαία). Το ζήτημα χρήζει οριστικής επίλυσης από την Κ.Ε.Κ.

1. Ως προς τα εμπράγματα δικαιώματα του δημοσίου, την προστασία και την υλοτομία των δασικών, εν γένει εκτάσεων που περιλαμβάνονται στο βοσκότοπο εφαρμόζονται οι διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

Στις περιπτώσεις που η βλάστηση του βοσκοτόπου καταστραφεί μερικά ή ολικά από πυρκαϊά ή άλλη αιτία, η ρύθμιση της βοσκής γίνεται μετά από συνεκτίμηση των στοιχείων της μελέτης διαχείρισης .

2. Η διαχείριση όλων των βοσκοτόπων (πεδινών, ημιορεινών, ορεινών), ανεξάρτητα από το ιδιοκτησιακό τους καθεστώς, ενεργείται σε ενιαία βάση και υπάγεται στη μέριμνα του κράτους, η οποία ασκείται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

3. Για την αναγνώριση δικαιώματος κυριότητας σε δάση, δασικές και χορτολιβαδικές εκτάσεις, που περιέχονται σε βοσκότοπο, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 8 (του ν. 998/1979) του παρόντος κώδικα.

Άρθρο ..... Οριοθέτηση των βοσκοτόπων

[Άρθρο 3 του Ν. 1734/1987]

Σχόλιο: Η κήρυξη βοσκοτόπων κατ’ εφαρμογή του άρθρου 3 του Ν. 1734/1987 (Οριοθέτηση των βοσκοτόπων) είχε ως αποτέλεσμα την εξαίρεση των περιοχών με δασικό χαρακτήρα που περιλαμβάνονται στα καθοριζόμενα όρια βοσκοτόπου από το προστατευτικό καθεστώς που διέπει τα δάση και τις δασικές εκτάσεις. Η μεταβολή αυτή του προορισμού δασικών εκτάσεων σε βοσκότοπους, χωρίς να καθορίζονται οι προϋποθέσεις που θα επέτρεπαν τον δικαστικό έλεγχο της κατ’ εξαίρεση μεταβολής προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, κρίθηκε ως αντισυνταγματική (Σ.τ.Ε. 370/1997, Σ.τ.Ε. 664/1990). Έκτοτε, η διάταξη περιέπεσε σε αχρησία, διότι δε λειτούργησαν ποτέ οι επιτροπές οριοθέτησης βοσκοτόπων κατ’ εφαρμογή της διάταξης αυτής (Σ.τ.Ε. 1908/2007). Κατ’ ακολουθία προτείνεται η πλήρης απόσυρση της διάταξης, ως σιωπηρώς καταργηθείσας.

Άρθρο ..... Διαχειριστικές μελέτες, προγράμματα αξιοποίησης, εκτέλεση έργων

[Άρθρο 4 παρ.1 έως 4 του Ν. 1734/1987]

Σχόλιο 1: Αναπροσαρμογή των διοικητικών δομών. Η διεύθυνση γεωργίας των πρώην νομαρχιών, συνίσταται πλέον στη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ΠΕ.

Σχόλιο 2: Το άρθρο 1 του Ν. 1734/1987, έχει καταργηθεί από το άρθρο 37 παρ.1 του Ν. 4061/2012 και ακολούθως διαγράφεται η εν λόγω αναφορά. Ωστόσο, ερωτάται εάν είναι δυνατόν να γίνει παραπομπή στο αντίστοιχο άρθρο του Ν. 4351/2015 (Βοσκήσιμες γαίες - Ορισμός). Το ζήτημα χρήζει οριστικής επίλυσης από την Κ.Ε.Κ.

Σχόλιο 3: Η κήρυξη βοσκοτόπων κατ’ εφαρμογή του άρθρου 3 του Ν. 1734/1987 κρίθηκε ως αντισυνταγματική (Σ.τ.Ε. 370/1997, Σ.τ.Ε. 664/1990). Με το παρόν άρθρο προβλέπεται η σύνταξη μελέτης διαχείρισης για κάθε βοσκότοπο, μετά την οριοθέτησή του. Ερωτάται αν ως βοσκότοπος νοείται εν προκειμένω κάθε έκταση που πληροί τα αναγκαία μορφολογικά χαρακτηριστικά ή μόνον η έκταση που έχει αναγνωρισθεί διοικητικά ως τέτοιος (οριοθέτηση

άρθρου 3 του ν. 4351/2015). Επιπροσθέτως, ερωτάται εάν η κριθείσα ως αντισυνταγματική διαδικασία του άρθρου 3 συνιστά απαραίτητη προϋπόθεση της κατάρτισης της διαχειριστικής μελέτης. Αν ναι, κρίνεται ορθή η απάλειψη του άρθρου λόγω αντισυνταγματικότητας, ενώ, στην αντίθετη περίπτωση, προκύπτει ζήτημα αλληλοεπικάλυψης του παρόντος άρθρου με το άρθρο 3 του ν. 4351/2015. Περαιτέρω ερωτάται αν πρέπει να εναρμονιστεί το παρόν άρθρο, αφού δεν καταργείται, με το άρθρο 3 του ν. 4351/2015, μεταξύ άλλων και ως προς τους όρους «διαχειριστική μελέτη» και «διαχειριστικό σχέδιο». Τα ζητήματα αυτά χρήζουν επίλυσης από την Κ.Ε.Κ.

1. Μετά την οριοθέτηση των βοσκοτόπων συντάσσεται μελέτη διαχείρισης για κάθε βοσκότοπο.
2. Την εκπόνηση της μελέτης αυτής αναθέτει ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης στη διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής, ή στη διεύθυνση δασών, της περιφερειακής ενότητας ανάλογα αν πρόκειται για πεδινό ή ορεινό βοσκότοπο. Σε περίπτωση αδυναμίας των παραπάνω διευθύνσεων να εκπονήσουν τη μελέτη, ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με απόφασή του που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση των διευθύνσεων αυτών, μπορεί να αναθέτει την εκπόνησή της στους οικείους δήμους ή σε αγροτικούς συνεταιρισμούς ή σε ιδιώτες γεωτεχνικούς ή τεχνικά γραφεία που διαθέτουν σχετική άδεια κατά τη διαδικασία και σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις περί αναθέσεως μελετών. Με την ίδια απόφαση ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης αναθέτει την επίβλεψη των μελετών αυτών στη διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ή τη διεύθυνση δασών της περιφερειακής ενότητας. Για τους βοσκότοπους που εκτείνονται στην περιφέρεια περισσότερων περιφερειακών ενοτήτων ή εκπόνηση ή επίβλεψη, σύμφωνα με τις παραπάνω διακρίσεις της μελέτης, ανήκει, από κοινού στις οριζόμενες κατά το πρώτο εδάφιο διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ή δασών των οικείων περιφερειακών ενοτήτων. Στην περίπτωση αυτή, για την ανάθεση της μελέτης σε αγροτικούς συνεταιρισμούς, ιδιώτες, γεωτεχνικούς ή τεχνικά γραφεία απαιτείται κοινή απόφαση των οικείων Συντονιστών Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση των διευθύνσεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής και δασών κάθε περιφερειακής ενότητας. Οι προδιαγραφές για την εκπόνηση των διαχειριστικών μελετών καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
3. Η μελέτη διαχείρισης εντάσσεται στο πρόγραμμα αξιοποίησης του βοσκότοπου, το οποίο συντάσσεται κάθε χρόνο από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και εγκρίνεται με απόφαση του οικείου Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης ύστερα από γνώμη του περιφερειακού συμβουλίου. Για τους βοσκότοπους που εκτείνονται στην περιφέρεια περισσότερων περιφερειακών ενοτήτων, το πρόγραμμα αξιοποίησης εκπονείται από κοινού από τις οριζόμενες κατά το προηγούμενο εδάφιο υπηρεσίες των περιφερειακών ενοτήτων αυτών και εγκρίνεται με κοινή απόφαση των οικείων Συντονιστών Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από γνώμη του συμβουλίου κάθε περιφερειακής ενότητας.
4. Την εκτέλεση των κάθε είδους έργων βελτίωσης και συντήρησης των βοσκοτόπων, εκτός από τον αγροτικό συνεταιρισμό, μπορεί να αναλαμβάνει η διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ή η διεύθυνση δασών, καθώς και οι οργανισμοί τοπικής

αυτοδιοίκησης και ιδιώτες ιδιοκτήτες βοσκότοπων, με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή με κοινή απόφαση των οικείων Συντονιστών Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αν πρόκειται για βοσκότοπο που εκτείνεται στην περιφέρεια περισσότερων περιφερειακών ενοτήτων. Στην περίπτωση αυτή, την εκτέλεση των έργων εποπτεύει η υπηρεσία που συντάσσει τη μελέτη ή ανέλαβε την επίβλεψή της σύμφωνα με την παρ. 2.

Άρθρο .....

Δικαίωμα χρήσης και δικαίωμα βοσκής

[Άρθρο 5 πλην των παρ. 8 και 9 του Ν. 1734/1987]

Σχόλιο 1: Αναπροσαρμογή των διοικητικών δομών. Η διεύθυνση γεωργίας των πρώην νομαρχιών, συνίσταται πλέον στη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ΠΕ.

Σχόλιο 2: Οι διατάξεις του Α.Ν. 376/1936 (αναφορά στην παράγραφο 11 του παρόντος) διατηρήθηκαν σε ισχύ με το άρθρο 31 παρ.2 του Ν. 1892/1990 (Α' 101), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 114 παρ.4γ του Ν. 3978/2011 (ΦΕΚ Α 137). Περαιτέρω, το άρθρο 34 παρ.1 του Ν. 2971/2001, ορίζει ότι: «1. Δεν θίγονται από τον παρόντα νόμο οι διατάξεις του Α.Ν. 376/1936 (ΦΕΚ 546 Α').»

Σχόλιο 3: Οι διατάξεις του Α.Ν. 1400/1938 «Δημόσια κτήματα εντός απηγορευμένων ζωνών Ν. Οχυρών», διατηρείται εν ισχύ (παράγραφος 12 του παρόντος).

Σχόλιο 4: Η διάταξη του άρθρου 4 του ν. 1406/1983, διατηρείται εν ισχύ (παράγραφος 12 του παρόντος).

Σχόλιο 5: Η οριοθέτηση βοσκοτόπων του άρθρου 3 του Ν. 1734/1987, έχει κριθεί ως αντισυνταγματική (ΣτΕ 370/1997, 664/1990), συνεπώς διαγράφονται οι σχετικές αναφορές.

Σχόλιο 6:. Τίθεται ζήτημα αλληλοεπικάλυψης του παρόντος άρθρου με το άρθρο 6 του ν. 4351/2015. Καθόσον το παρόν άρθρο δεν καταργείται ρητώς, ερωτάται αν πρέπει να εναρμονιστεί με το άρθρο 6 του ν. 4351/2015, μεταξύ άλλων και ως προς τους όρους «διαχειριστική μελέτη» και «διαχειριστικό σχέδιο». Το ζήτημα αυτό χρήζει επίλυσης από την Κ.Ε.Κ.

1. Τους βοσκότοπους του παρόντος κώδικα δικαιούνται να χρησιμοποιούν κτηνοτρόφοι που κατοικούν στο δήμο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο βοσκότοπος, κτηνοτρόφοι - μέλη του αγροτικού συνεταιρισμού που εδρεύει στον παραπάνω δήμο καθώς και άλλοι κάτοικοι του δήμου που διατηρούν ζώα. Το δικαίωμα αυτό έχουν και κτηνοτρόφοι, κάτοικοι άλλων δήμων, οι οποίοι κατά παράδοση χρησιμοποιούν το βοσκότοπο. Αν υπάρχει περίσσεια βοσκοϊκανότητας, το βοσκότοπο μπορούν να χρησιμοποιούν και κτηνοτρόφοι ή συνεταιρισμοί άλλων περιοχών. Επίσης στον-βοσκότοπο είναι ελεύθερη η τοποθέτηση μελισσοσμηνών.

2. Τα πρόσωπα που θα χρησιμοποιούν το βοσκότοπο, ο αριθμός των ζωϊκών μονάδων, η περίοδος βοσκής και ο χρόνος χρήσης του βοσκότοπου καθορίζονται, σύμφωνα με τη μελέτη διαχείρισης, με απόφαση του αρμόδιου Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή των αρμόδιων Συντονιστών Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αν πρόκειται για βοσκότοπους που εκτείνονται στην περιφέρεια περισσότερων, ύστερα από αίτηση ενδιαφερομένων. Η

απόφαση αυτή εκδίδεται πριν αρχίσει η κτηνοτροφική περίοδος. Κατά τον καθορισμό των δικαιούχων, προτιμούνται τα μέλη των Συνεταιρισμών Αποκατάστασης Ακτημόνων Μικρών Κτηνοτρόφων (Σ.Α.Α.Μ.Κ.) για τους βοσκότοπους στους οποίους έχουν αποκατασταθεί και οι ιδιοκτήτες για τους ιδιωτικούς τους βοσκότοπους. Στις λοιπές περιπτώσεις προτιμούνται οι κτηνοτρόφοι, μέλη των τοπικών αγροτικών συνεταιρισμών.

Μέχρι να συνταχθεί η μελέτη διαχείρισης η παραπάνω απόφαση του νομάρχη ως προς τον αριθμό των ζωϊκών μονάδων και το χρόνο χρήσης του βοσκότοπου, εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της δ/σης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής.

3. Τα πρόσωπα που χρησιμοποιούν τους βοσκότοπους καταβάλλουν δικαίωμα βοσκής που ορίζεται κατά ζωϊκή μονάδα, με τη απόφαση της προηγούμενης παραγράφου. Δεν οφείλουν το δικαίωμα αυτό οι ιδιοκτήτες για το δικό τους βοσκότοπο καθώς και οι κτηνοτρόφοι για το βοσκότοπο στον οποίο έγινε η αποκατάστασή τους. Το δικαίωμα βοσκής βεβαιώνεται και εισπράττεται από τον οικείο δήμο σύμφωνα με τις διατάξεις περί εσόδων των δήμων και αποδίδεται στους δικαιούχους, ανάλογα με την έκταση που διαθέτει ο καθένας.

Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου συντάσσεται πίνακας δικαιούχων. Δικαιούχοι θεωρούνται οι φερόμενοι ως κύριοι, νομείς ή κάτοχοι βοσκότοπου. Ο πίνακας αναρτάται στο δημοτικό κατάστημα για ένα μήνα. Ενστάσεις κατά του πίνακα υποβάλλονται μέσα σε ένα μήνα από την ανάρτηση και εκδικάζονται από το δημοτικό συμβούλιο, το οποίο και οριστικοποιεί τον πίνακα. Ο πίνακας δεν αποτελεί στοιχείο για τη θεμελίωση ή απόδειξη εμπραγμάτων δικαιωμάτων. Το δικαίωμα βοσκής για τις εκτάσεις του Δημοσίου περιέρχεται στο δήμο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκονται οι εκτάσεις αυτές.

Αν ο βοσκότοπος εκτείνεται στα διοικητικά όρια περισσοτέρων δήμων, το συνολικό ποσό που πρέπει να καταβάλει κάθε υπόχρεος, καθώς και το ποσό που αναλογεί σε κάθε δήμο για βεβαίωση και είσπραξη καθορίζεται με πράξη της Δ/σης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής. Αν ο βοσκότοπος εκτείνεται σε περισσότερες περιφερειακές ενότητες, ο προηγούμενος καθορισμός γίνεται με κοινή απόφαση των οικείων Συντονιστών Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Αν ο δικαιούχος είναι άγνωστος ή άγνωστης διαμονής, το δικαίωμα βοσκής κατατίθεται υπέρ αυτού στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Αν ο υπόχρεος δεν καταβάλει το δικαίωμα βοσκής επί δύο συνεχή έτη, εκπίπτει αυτοδικαίως από το δικαίωμα χρήσης του βοσκότοπου. Η έκπτωση διαπιστώνεται με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με την οποία διατάσσεται η αποβολή του υπόχρεου από το βοσκότοπο και στη θέση του εγγράφεται άλλος δικαιούχος κατά τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου.

4. Από τα δικαιώματα βοσκής ποσοστό έως 40%, που καθορίζεται ειδικότερα με την παραπάνω απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, διατίθεται κάθε χρόνο και αποδίδεται στον αγροτικό συνεταιρισμό για την εκτέλεση του προγράμματος διαχείρισης, βελτίωσης και συντήρησης των βοσκότοπων. Το ποσοστό αυτό δεν παρακρατείται από το δικαίωμα βοσκής, που καταβάλλεται για τη χρήση βοσκότοπων, που ανήκουν σε ιδιώτες.

5. Κατά τη διάρκεια του καθορισμένου κατά την παρ. 2 του χρόνου κτήσης του βοσκότοπου, στο δικαίωμα του αρχικού δικαιούχου υπεισέρχονται οι καθολικοί ή ειδικοί διάδοχοί του, εφ' όσον διατηρούν το ποίμνιο. Αν δε συντρέχει η τελευταία αυτή προϋπόθεση, επέρχεται

απόσβεση του δικαιώματος του αρχικού δικαιούχου και στη θέση του εγγράφονται άλλοι, κατά τη διαδικασία της παρ. 2.

6. Ο δικαιούχος που παύει να διατηρεί το ποίμνιό του εκπίπτει από το δικαίωμα χρήσης του βοσκότοπου. Η έκπτωση διαπιστώνεται με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με την οποία διατάσσεται η αποβολή του έκπτωτου από το βοσκότοπο και εγγράφεται στη θέση του άλλος δικαιούχος, κατά τη διαδικασία της παρ. 2. Αν το ποίμνιο μειωθεί, περιορίζεται ανάλογα το δικαίωμα χρήσης με όμοια απόφαση.

7. Όσοι χρησιμοποιούν τους βοσκότοπους σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του άρθρου έχουν υποχρέωση να τηρούν χωρίς παρέκκλιση τις προδιαγραφές της μελέτης διαχείρισης και τις σχετικές αποφάσεις του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ιδίως ως προς τον επιτρεπόμενο αριθμό των εισαγομένων ζώων και το χρόνο βόσκησης των τμημάτων του βοσκότοπου .

8. Για τους βοσκότοπους που είναι μισθωμένοι κατά το χρονό έκδοσης της απόφασης που καθορίζει τους δικαιούχους χρήσης, οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται μετά τη λήξη της κτηνοτροφικής περιόδου.

9. Σε εδαφικές εκτάσεις που το καθεστώς τους ρυθμίζεται από τους α.ν. 376/1936 και 1400/1938 η βόσκηση επιτρέπεται μόνο ύστερα από άδεια της αρμόδιας στρατιωτικής αρχής.

10. Οι διοικητικές διαφορές ουσίας, που αναφύονται κατά την εφαρμογή του παρόντος κώδικα, υπάγονται στη δικαιοδοσία των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και εκδικάζονται από το τριμελές διοικητικό πρωτοδικείο. Η διάταξη του άρθρου 4 του ν. 1406/1983 εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή.

Άρθρο .....

Αλλαγή χρήσης βοσκότοπου

[Άρθρο 6 πλην της παρ. 3 του Ν. 1734/1987]

Σχόλιο 1: Το άρθρο 15 ν. 1734/1987 καταργήθηκε με το άρθρο 37 παρ. 1ιθ του ν. 4061/2012 (ΦΕΚ Α' 66/22.3.2012). Για το λόγο αυτό λαμβάνουν χώρα οι σχετικές διαγραφές και η αναμόρφωση της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

Σχόλιο 2: Η οριοθέτηση βοσκοτόπων του άρθρου 3 του Ν. 1734/1987, έχει κριθεί ως αντισυνταγματική (ΣτΕ 370/1997, 664/1990), συνεπώς διαγράφονται οι σχετικές αναφορές.

Σχόλιο 3: Το παρόν άρθρο αφορά στη μεταβολή χρήσης βοσκοτόπου, αντικείμενο που δεν περιλαμβάνεται στο ν. 4351/2015. Καθόσον το παρόν άρθρο δεν καταργείται ρητώς από το άρθρο 20 του ν. 4351/2015, τίθεται ζήτημα εάν θα πρέπει να εναρμονιστεί με τις διατάξεις του ν. 4351/2015. Το ζήτημα αυτό χρήζει της οριστικής επίλυσής του από την Κ.Ε.Κ.

1. Οι βοσκότοποι διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος κώδικα και χρησιμοποιούνται κυρίως για τους σκοπούς της κτηνοτροφίας, χωρίς να παραβλάπτονται οι υδρολογικές, προστατευτικές, αισθητικές και άλλες λειτουργίες των εκτάσεων αυτών.

2. Η αλλαγή χρήσης βοσκοτόπων επιτρέπεται μόνο για τους σκοπούς που προβλέπονται στο άρθρο 57 (του ν. 998/1979) του παρόντος κώδικα και σύμφωνα με τους όρους τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία του ίδιου άρθρου.

Άρθρο .....

Αγροτεμάχια μέσα σε βοσκότοπους

[Άρθρο 7 του Ν. 1734/1987]

Σχόλιο 1: Αναπροσαρμογή των διοικητικών δομών. Η διεύθυνση γεωργίας των πρώην νομαρχιών, συνίσταται πλέον στη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ΠΕ.

Σχόλιο 2: Το Β. Δ/γμα της 29.10/6.12.49) καταργήθηκε με το άρθρο 37 παρ.1, περ. ζ του Ν. 4061/2012 (ΦΕΚ Α 66) «Διαχείριση και προστασία ακινήτων Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων – Ρύθμιση εμπραγμάτων δικαιωμάτων και λοιπές διατάξεις». Το άρθρο 242 αφορούσε στην απαλλοτριώση και ανταλλαγή μικροϊδιοκτησιών. Καθόσον τα ζητήματα των απαλλοτριώσεων ρυθμίζονται πλέον από το Ν. 4061/2012, κρίνεται ορθή η διαγραφή του εν λόγω εδαφίου.

Σχόλιο 3: Η οριοθέτηση βοσκοτόπων του άρθρου 3 του Ν. 1734/1987, έχει κριθεί ως αντισυνταγματική (ΣτΕ 370/1997, 664/1990), συνεπώς διαγράφονται οι σχετικές αναφορές. Εν προκειμένω η διαγραφή καθιστά ανεφάρμοστη τη ρύθμιση της παρ. 2 στο σύνολό της (προθεσμία εξαρτώμενη από την οριοθέτηση του άρθρου 3). Το ζήτημα χρήζει επίλυσης από την Κ.Ε.Κ.

Σχόλιο 4: Το παρόν άρθρο δεν καταργείται ρητώς συνεπώς ερωτάται αν πρέπει να εναρμονιστεί με τις διατάξεις του ν. 4351/2015. Ωστόσο, οι ρυθμίσεις του αναφέρονται στις επιτροπές του άρθρου 3 που, λόγω αντισυνταγματικότητας, δεν λειτούργησαν (ιδ. Σ.τ.Ε. 1908/2007). Το ζήτημα χρήζει οριστικής επίλυσης από την Κ.Ε.Κ.

1. Αγροί, που βρίσκονται μέσα σε βοσκότοπους και δεν καλλιεργούνται ή καλλιεργούνται με δενδρώσεις ή ετήσιες καλλιέργειες, εφ' όσον η Επιτροπή του άρθρου 3 εκτιμά ότι εμποδίζουν τη διαχείριση του βοσκότοπου, παραδίδονται υποχρεωτικά σε κτηνοτροφική χρήση, εκτός αν είναι περιφραγμένοι κατά τρόπο που να εξασφαλίζεται η καλλιέργεια του αγρού.

2. Αγροί της προηγούμενης παραγράφου μπορούν να ανταλλάγουν με δημόσιες γεωργικές εκτάσεις, ύστερα από αίτηση του ιδιοκτήτη, που πρέπει να υποβληθεί στη διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής σε αποκλειστική προθεσμία (6) μηνών από την οριοθέτηση του βοσκότοπου.

Σε περίπτωση που οι εντός του βοσκότοπου αγροί είναι πολυπληθείς, η επιτροπή του άρθρου 3 ερευνά τη δυνατότητα διαχωρισμού ανάλογης δημόσιας έκτασης στις παρυφές του βοσκότοπου με σκοπό την ανταλλαγή των αγρών. Για την ανταλλαγή αποφασίζει ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης ύστερα από εισήγηση της επιτροπής του άρθρου 3, η οποία εκτιμά και την αξία των ανταλλασσομένων εκτάσεων.

Κατά της παραπάνω απόφασης και μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός μήνα από τη δημοσίευσή της, ο ιδιοκτήτης του αγρού μπορεί να ασκήσει αγωγή στο μονομελές πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο αγρός, που δικάζεται κατά τη διαδικασία των άρθρων 648 έως 661 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Αν δεν επιδιωχθεί ή κριθεί ότι δεν είναι δυνατή η ανταλλαγή, στους ιδιοκτήτες των παραπάνω αγρών, καταβάλλεται το δικαίωμα βοσκής που προβλέπεται στο άρθρο 5.

Άρθρο .....**Χρηματοδότηση έργων βελτίωσης**

[Άρθρο 8 του Ν. 1734/1987]

Σχόλιο 1: Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του ν. 3697/2008 «Ενίσχυση της διαφάνειας του Κρατικού Προϋπολογισμού, έλεγχος των δημοσίων δαπανών, μέτρα φορολογικής δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 194 Α') καταργούνται όλοι οι ειδικοί λογαριασμοί που λειτουργούν σε Υπουργεία, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ν.π.δ.δ.) και τον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα και όλοι οι υφιστάμενοι ανενεργοί ειδικοί λογαριασμοί.

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, τηρούσε στην Αγροτική Τράπεζα τον ειδικό λογαριασμό «Δημόσιο Κεφάλαιο Δημοσίων Επενδύσεων για χορηγήσεις Δανείων», ο οποίος σύμφωνα με το υπ'αριθμ. 2076/27-7-2011 έγγραφο του Υπουργείου, έκλεισε λόγω κατάργησής του από των ως άνω Νόμο. Για το λόγο αυτό κρίνεται ορθή η διαγραφή της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

Σχόλιο 2: Αναρίθμηση του άρθρου λόγω του προηγούμενου σχολίου.

Σχόλιο 3: Τίθεται ζήτημα αλληλοεπικάλυψης του παρόντος άρθρου με το άρθρο 5 του ν. 4351/2015. Καθόσον το παρόν άρθρο δεν καταργείται ρητώς, ερωτάται αν πρέπει να εναρμονιστεί με το άρθρο 5 του ν. 4351/2015, μεταξύ άλλων και ως προς τους όρους «διαχειριστική μελέτη» και «διαχειριστικό σχέδιο». Το ζήτημα αυτό χρήζει επίλυσης από την Κ.Ε.Κ.

1. Η δαπάνη για την εκπόνηση της μελέτης διαχείρισης του βοσκότοπου καλύπτεται από τις πιστώσεις του προγράμματος δημόσιων επενδύσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
2. Όλοι οι δικαιούχοι χρήσης του βοσκότοπου έχουν δικαίωμα να χρησιμοποιούν τα έργα που έχουν εκτελεστεί για τη βελτίωσή του σύμφωνα με τη μελέτη διαχείρισης.
3. Οι δαπάνες για την αποκατάσταση καταστροφής των έργων βελτίωσης που προξενήθηκε υπαιτίως από τους κτηνοτρόφους κατά τη χρήση του βοσκότοπου καταλογίζονται σε βάρος τους με απόφαση του οικείου Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και εισπράττονται ως δημόσιο έσοδο.

Άρθρο .....**Παραχώρηση σε κτηνοτροφίες για οίκηση και σταυλικές εγκαταστάσεις**

[Άρθρο 9 του Ν. 1734/1987]

Σχόλιο 1: Η οριοθέτηση των βοσκοτόπων κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 του Ν. 1734/1987, έχει κριθεί ως αντισυνταγματική (ΣτΕ 370/1997, 664/1990). Για το λόγο αυτό διαγράφονται οι σχετικές αναφορές με την οριοθέτηση στην παράγραφο 1 και 2 του παρόντος άρθρου.

Σχόλιο 2: Τίθεται ζήτημα αλληλοεπικάλυψης του παρόντος άρθρου με το άρθρο 3 παρ. 5 του ν. 4351/2015. Καθόσον το παρόν άρθρο δεν καταργείται ρητώς, ερωτάται αν πρέπει να εναρμονιστεί με το άρθρο 3 παρ. 5 του ν. 4351/2015, μεταξύ άλλων και ως προς τους όρους

«διαχειριστική μελέτη» και «διαχειριστικό σχέδιο». Το ζήτημα αυτό χρήζει επίλυσης από την Κ.Ε.Κ.

1. Σε βοσκότοπους και εφ' όσον προβλέπεται από τη σχετική μελέτη, η δημιουργία σταυλικών εγκαταστάσεων για τη στέγαση των ποιμνίων που εκτρέφονται στο βοσκότοπο και η εγκατάσταση λυομένων ή μονίμων οικημάτων που θα λειτουργούν ως ξενώνες για την εξυπηρέτηση των κτηνοτρόφων θα γίνεται σε δημόσιες ή δημοτικές εκτάσεις με δαπάνη του Δημοσίου.

Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίζεται ο κανονισμός λειτουργίας των παραπάνω κτιριακών εγκαταστάσεων, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των χρηστών τους και κάθε άλλη αναγκαία για τη λειτουργία και συντήρηση των εγκαταστάσεων λεπτομέρεια.

2. Για το σχεδιασμό της διαχείρισης στους βοσκότοπους της νησιωτικής Ελλάδας, η μελέτη λαμβάνοντας υπόψη τις αναπτυξιακές ιδιαιτερότητες των νησιών, διερευνά τη δυνατότητα θέσπισης ειδικών κινήτρων για την παραγωγή ζωοτροφών, την κατασκευή περιφράξεων και τη μεταποίηση προϊόντων φυτικής παραγωγής, προτείνοντας συγχρόνως τα αναγκαία μέτρα.

Άρθρο .....

Ρύθμιση ζητημάτων σχετικών με αποκατάσταση κτηνοτρόφων και με άλλες παραχωρήσεις

[Άρθρο 10 του Ν. 1734/1987]

Σχόλιο 1: Αναπροσαρμογή των διοικητικών δομών. Η διεύθυνση γεωργίας των πρώην νομαρχιών, συνίσταται πλέον στη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ΠΕ.

Σχόλιο 2: Διαγραφή αρίθμησης.

Σχόλιο 3: Καθόσον το παρόν άρθρο δεν καταργείται ρητώς από το άρθρο 20 του ν. 4351/2015, τίθεται ζήτημα συμβατότητας με τις διατάξεις του ν. 4351/2015 καθώς και της εναρμόνισης των όρων «διαχειριστική μελέτη» και «διαχειριστικό σχέδιο». Το ζήτημα αυτό χρήζει επίλυσης από την Κ.Ε.Κ.

Σε εκτάσεις, στις οποίες έχει γίνει κτηνοτροφική αποκατάσταση και έως ότου εκπονηθεί γι'αυτές μελέτη διαχείρισης σύμφωνα με το άρθρ.4, επιτρέπεται η βόσκηση και μεγάλων ζώων (βοοειδών) ύστερα από έγκριση της δ/νσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής. Στην έγκριση αυτή θα προσδιορίζεται εφ'όσον είναι απαραίτητο και συγκεκριμένος χώρος βόσκησης.

Άρθρο .....**Βοσκή στα δάση συνεπεία υλοτομιών, εκτέλεσης υδρονομικών έργων κλπ.**

[Άρθρο 104 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Τα χορτολιβάδια ως έννοια δεν αναφέρονται στην ισχύουσα δασική νομοθεσία. Αντιθέτως χρησιμοποιείται πλέον η έννοια «χορτολιβαδικές εκτάσεις» οι οποίες προσδιορίζονται ειδικότερα στο άρθρο 5 του πδ 32/2016.

Σχόλιο 2: Η έννοια των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων δεν συναντάται πλέον στη δασική νομοθεσία. Η πιο συγγενής έννοια είναι εκείνη των δασικών εκτάσεων. Από την διατύπωση και το πνεύμα της διάταξης προτείνεται η αντικατάσταση της έννοιας των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων με εκείνη των «δασικών εκτάσεων».

Σχόλιο 3: Τίθεται θέμα συμβατότητας του παρόντος άρθρου με το άρθρο 6 παρ. 1 και το άρθρο 8 του ν. 4351/2015, ζήτημα που χρήζει οριστικής επίλυσης από την Κ.Ε.Κ.

1. Σε δημόσια ή μη δάση, δασικές εκτάσεις ή ορεινούς βοσκότοπους και μη πεδινές χορτολιβαδικές εκτάσεις ή σες μέρη αυτών ευρισκόμενα, ιδίως μεά από ενέργεια υλοτομίας σε κατάσταση φυσικής ή τεχνητής αναγέννησης, δύναται προς βελτίωση της δασοπονίας και λιβαδοπονίας αυτών να καθορισθεί διά δασικής αστυνομικής διατάξεως ο αριθμός συνολικώς και κατ' οικογένεια και το είδος των μικρών και μεγάλων ζώων των δυναμένων να βόσκουν ολικώς ή μερικώς ή να απαγορευθή η βοσκή ορισμένου ή και κάθε είδους ζώου.
2. Δι' αστυνομικής δασικής διατάξεως δύναται να απαγορεύεται κατά τα ανωτέρω η βοσκή:
  - α) Σε δάση, δασικές ή χορτολιβαδικές εκτάσεις, που έχουν αρχαιολογική ή ιστορική σπουδαιότητα, ή προοριζόμενα για φυσικήν προστασία ή εκτροφή θηραμάτων ή σπανίων ζώων και πτηνών.
  - β) Για λόγους υγιεινής, αισθητικής ή εξωραϊσμού σε δάση πέριξ πόλεων, λουτροπόλεων, χωριών, συνοικισμών καθώς και πέριξ εκκλησιών, νοσοκομειακών εν γένει εγκαταστάσεων ή εγκαταστάσεων κοινωφελών οργανισμών.
  - γ) Σε περιοχές εκτελουμένων έργων αποξήρανσης γαιών όπου ενεργήθησαν ή ενεργούνται αναδασώσεις.

Άρθρο .....**Βοσκή σε αναδασωτέες εκτάσεις**

[Άρθρο 105 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Με δασική αστυνομική διάταξη βοσκής που εκδίδεται αυτεπάγγελα από το δασάρχη απαγορεύεται η βοσκή παντός ζώου σε έκταση που κηρύχθηκε αναδασωτέα.
2. Εντός των κατλά τα ανωτέρω απαγορευμένων στην βοσκή εκτάσεων επιτρέπεται στα όργανα της δασοφυλακής και αστυνομίας να προβαίνουν στον φόνο ή την σύλληψη των παρανόμως βοσκόντων ζώων, εφαρμοζομένων, όσον αφορά την σύλληψη, την πληρωμή συλλήπτρων και την παροχή βοήθειας κατά την σύλληψη των διατάξεων του άρθρου 278.
3. Δι' αποφάσεως του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης που εκδίδεται κατόπιν πρότασης του αρμοδίου δασάρχη, δύναται να αρθεί η απαγόρευση της βοσκής ή να

περιορισθεί, είτε ως προς την απαγόρευση της βοσκής μόνο των αιγών είτε ως προς την απηγορευμένη έκταση.

Άρθρο .....

Βοσκή σε καμένα δάση

[Άρθρο 107 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Τα χορτολιβάδια ως έννοια δεν αναφέρονται στην ισχύουσα δασική νομοθεσία. Αντιθέτως χρησιμοποιείται πλέον η έννοια «χορτολιβαδικές εκτάσεις» οι οποίες προσδιορίζονται ειδικότερα στο άρθρο 5 του πδ 32/2016.

Σχόλιο 2: Η έννοια των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων δεν συναντάται πλέον στη δασική νομοθεσία. Η πιο συγγενής έννοια είναι εκείνη των δασικών εκτάσεων. Από την διατύπωση και το πνεύμα της διάταξης προτείνεται η αντικατάσταση της έννοιας των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων με εκείνη των «δασικών εκτάσεων».

1. Στις κηρυγμένες αναδασωτέες εκτάσεις λόγω πυρκαγιάς που υπέρκεινται χωριών ή συνοικισμών ή βρίσκονται εντός λεκανών σχηματισμού χειμάρρων, απαγορεύεται η βοσκή, των μεν προβάτων και των μεγάλων ζώων το λιγότερο επί πενταετία, των δε αιγών το λιγότερο επί επταετία από την ημέρα της πυρκαγιάς.
2. Στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου και σε άλλες αναδασωτέες λόγω πυρκαγιάς εκτάσεις, εφόσον επήλθε πλήρης αναγέννηση μετά την πυρκαγιά, δύναται να ρυθμίζεται ο χρόνος της απαγόρευσης της βοσκής των κτηνοτροφικών ζώων αναλόγως των σταθμολογικών συνθηκών του οικοσυστήματος, με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από εισήγηση του αρμοδίου Δασάρχη και σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην οποία θα βεβαιώνεται ότι δια της βοσκής αυτών δεν κινδυνεύει η επελθούσα αναγέννηση των δασικών οικοσυστημάτων και η ομαλή αποκατάστασή τους.
3. Προκειμένου περί καμένων δασικών εκτάσεων που δεν είναι προστατευτικές κατά την παρ. 1 εδάφ. β' του παρόντος άρθρου καθώς και χορτολιβαδικών εκτάσεων, εφ' όσον θίγονται γενικότεροι δασοπονικοί σκοποί και η πυρκαγιά οφείλεται σε εμπρησμό, δύναται με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που εκδίδεται μετά από πρόταση των αρμοδίων δασάρχη και Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας, να απαγορεύεται η βοσκή για χρόνο μέχρι αυτό που ορίζεται στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου.
4. Η κατά τις προηγούμενες παραγράφους δασική αστυνομική διάταξη βοσκής εκδίδεται αυτεπαγγέλτως από τον δασάρχη, κατόπιν αυτοψίας αυτού, και εκτίμησης της προξηνηθείσας από την πυρκαγιά ζημιάς.

Άρθρο .....**Βοσκή εντός δασών διατιθεμένων προς γεωργική ή δενδροκομική καλλιέργεια**

[Άρθρο 108 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Τα χορτολιβάδια ως έννοια δεν αναφέρονται στην ισχύουσα δασική νομοθεσία. Αντιθέτως χρησιμοποιείται πλέον η έννοια «χορτολιβαδικές εκτάσεις» οι οποίες προσδιορίζονται ειδικότερα στο άρθρο 5 του πδ 32/2016.

Σχόλιο 2: Η έννοια των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων δεν συναντάται πλέον στη δασική νομοθεσία. Η πιο συγγενής έννοια είναι εκείνη των δασικών εκτάσεων. Από την διατύπωση και το πνεύμα της διάταξης προτείνεται η αντικατάσταση της έννοιας των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων με εκείνη των «δασικών εκτάσεων».

Προκειμένου περί δημοσίων, δημοτικών δασών, δασικών εκτάσεων ή μη πεδινών χορτολιβαδικών εκτάσεων που διατέθηκαν προς εκχέρωση για σκοπούς δενδροκομικούς ή γεωργικούς, δύο τουλάχιστον μήνες πριν την ανακοινωθείσα στον δασάρχη έναρξη των εργασιών της δενδροκομικής ή γεωργικής βελτίωσης, απαγορεύεται δι' αστυνομικής δασικής διάταξης που εκδίδεται αυτεπαγγέλτως από τον δασάρχη η βοσκή των αιγών και των μεγάλων ζώων εντός των υπό δενδροκομική και γεωργική βελτίωσιν ως άνω εκτάσεων.

Άρθρο .....**Βοσκή εντός αγρών κλπ. κειμένων εντός δασών**

[Άρθρο 109 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

-Σχόλιο 1: Τα χορτολιβάδια ως έννοια δεν αναφέρονται στην ισχύουσα δασική νομοθεσία. Αντιθέτως χρησιμοποιείται πλέον η έννοια «χορτολιβαδικές εκτάσεις» οι οποίες προσδιορίζονται ειδικότερα στο άρθρο 5 του πδ 32/2016.

Σχόλιο 2: Η έννοια των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων δεν συναντάται πλέον στη δασική νομοθεσία. Η πιο συγγενής έννοια είναι εκείνη των δασικών εκτάσεων. Από την διατύπωση και το πνεύμα της διάταξης προτείνεται η αντικατάσταση της έννοιας των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων με εκείνη των «δασικών εκτάσεων».

1. Οι ιδιοκτήτες αγρών και υπό δενδροκομική εκμετάλλευση κτημάτων, κειμένων εντός απαγορευμένων κατά τις διατάξεις του παρόντος κώδικα στη βοσκήν δασών, δασικών εκτάσεων και μη πεδινών χορτολιβαδικών εκτάσεων και οι με οποιοδήποτε τρόπο δικαιούμενοι να εισάγουν εντός αυτών προς βόσκησιν τα ζώα τους, δύνανται να οδηγήσουν διά των οικείων δρόμων και εισαγάγουν στους εν λόγω αγρούς και δενδροκομικές εκμεταλλεύσεις προς βόσκησιν τόσο τα κατοικίδια κτηνοτροφικά ζώα του, σύμφωνα με τις διατάξεις του **άρθρου 111**, όσο και τα ζώα τους προς χρήση φόρτου και έλξης.

2. Εισαγωγή περισσότερων των όσων ορίζει η προηγούμενη παράγραφος, αιγών μεν απαγορεύεται, προβάτων δε, βοοειδών ή ίππων επιτρέπεται από δρόμους ή διαβάσεις πλάτους όχι μεγαλύτερου των 30 μέτρων, και αριθμού ίσου το πολύ, προβάτων μεν προς το ενα πέμπτο, βοοειδών δε προς το ενα δέκατο των στρεμμάτων των προς βόσκησιν αγρών ή δενδροκομικών εκμεταλλεύσεων.

3. Ο αριθμός των εισαγωγών και επιστροφών προβάτων, βοοειδών και ίππων, κατά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου στους προς βόσκηση αγρούς και δενδροκομικές εκμεταλλεύσεις για κάθε κτηνοτροφική περίοδο δύναται να καθορισθεί σε πρώτο βαθμό από τον αρμόδιο Προϊστάμενο της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας μετά από πρόταση του δασάρχη και σε δεύτερο βαθμό από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Άρθρο .....

Διαδικασία έκδοσης, τροποποίησης και ανανέωσης δασικών αστυνομικών διατάξεων βοσκής

[Άρθρο 113 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο : Με το άρθρο 1 του Ν. 4351/2015 (Α' 164) εισάγεται ο όρος «βοσκήσιμες εκτάσεις», αντί του μέχρι τώρα χρησιμοποιούμενου όρου «βοσκότοποι». Για το λόγο αυτό γίνονται οι σχετικές αντικαταστάσεις των όρων.

1. Ο δασάρχης, προ της κοινοποίησης των κατά τον παρόντα κώδικα δασικών αστυνομικών διατάξεων βοσκής, αποστέλλει προς το αρμόδιο δημοτικό συμβούλιο αντίγραφον του σχεδίου της προς έκδοση δασικής αστυνομικής διατάξεως, ώστε αυτή να κοινοποιηθεί, και επιμελείται της κοινοποίησης αυτού στους κατοίκους του ενδιαφερομένου συνοικισμού, χωριού, κωμόπολης ή πόλης. Η κοινοποίηση αυτή γίνεται διά τοιχοκολλήσεως στους συνήθεις τόπους δημοσιεύσεων των οικείων συνοικισμών, χωριών κλπ. Εφ' όσον καμία αντίρρηση δεν διατυπώθηκε εκ μέρους των ενδιαφερομένων ή καμία απάντηση δεν δόθηκε εντός τριών εβδομάδων, ο δασάρχης προβαίνει στη δημοσίευση της δασικής αστυνομικής διατάξεως βοσκής, άλλως υποβάλλει το σχέδιό της με την απάντηση του δημοτικού συμβουλίου στο αρμόδιο Προϊστάμενο της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας, ο οποίος και αποφασίζει περί της έκδοσης ή μη της απαγορευτικής διατάξεως ή της τροποποίησης του αρχικού σχεδίου αυτής.

2. Εφόσον η δασοπονική μελέτη ή μελέτη δασοτεχνικής διευθέτησης χειμάρρων ή βελτίωσης βοσκότοπων προβλέπει περιορισμούς ως προς την βοσκήν κατά χώρον, χρόνον, είδος ζώων κλπ., ο συντάκτης αυτής ή, προκειμένου περί μη δημοσίων δασών, ο επαληθευτής, πριν την υποβάλει προς έγκριση, γνωστοποιεί προς τα αρμόδια δημοτικά συμβούλια τις επί των περιορισμών της βοσκής προδιαγραφόμενες προτάσεις και αναμένει επί τρεις εβδομάδας τις απόψεις του δημοτικού συμβουλίου και στη συνέχεια συνυποβάλλει την τυχόν αποσταλείσα απάντησιν μετά των σχετικών παρατηρήσεων του στην προς έγκριση αρμόδια αρχή.

3. Κάθε φορά που εγκεκριμένο δασοπονικό σχέδιο, διαχειριστική έκθεση ή πίνακας υλοτομίας ή σχέδιο δασοτεχνικής διευθέτησης χειμάρρων ή μελέτη διαχείρισης και βελτίωσης βοσκότοπων καθορίζει περιορισμό ή απαγόρευση βοσκής εντός των εκτάσεων της **παρ. 1 του άρθρου 104**, οι σχετικές δασικές αστυνομικές διατάξεις βοσκής εκδίδονται αμελλητί από τον αρμόδιο δασάρχη, κατ' εφαρμογή των ως άνω σχεδίων και μελετών, μόλις ξεκινήσει το έργο. Αμελλητί επίσης εκδίδονται από τον αρμόδιο δασάρχη αι δασικές αστυνομικές διατάξεις βοσκής που εκδίδονται συνεπεία πυρκαγιάς κατ' εφαρμογή του **άρθρου 107**.

4. Προκειμένου περί δασικών αστυνομικών διατάξεων βοσκής που στηρίζονται επί εγκεκριμένων μελετών, καμία τροποποίηση δεν επιτρέπεται χωρίς προγενέστερη τροποποίηση της μελέτης από την αρχή που την ενέκρινε.

5. Τροποποιήσεις ή ανανεώσεις των κατά τον παρόντα κώδικα λοιπών δασικών διατάξεων βοσκής αποφασίζονται, κατόπιν πρότασης του αρμοδίου δασάρχη, από τον αρμόδιο Προϊστάμενο της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας, εφ' όσον έχουν εκδοθεί απ' ευθείας από τον δασάρχη, ή από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, και κατόπιν προτάσεως του δασάρχη και γνωμοδοτήσεως του αρμοδίου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας, εφ' όσον έχουν εκδοθεί με δική του έγκριση.

Άρθρο .....

Χρονικά και τοπικά όρια ισχύος δασικών αστυνομικών διατάξεων

[Άρθρο 114 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Οι δασικές αστυνομικές διατάξεις βοσκής ισχύουν για τον σε αυτές οριζόμενο χρόνο και μόνο μετά την με επιμέλεια του δασάρχη δημοσίευσή τους κατά τα στην **παρ. 4 του άρθρου 66** οριζόμενα στους συνοικισμούς, χωριά, κωμοπόλεις ή πόλεις, εντός της περιφέρειας των οποίων κείνται οι εκτάσεις στις οποίες περιορίζεται ή απαγορεύεται η βοσκή.

2. Η ισχύς των δασικών αστυνομικών διατάξεων άρχεται από της μετά την δημοσίευσή τους προσεχούς κτηνοτροφικής περιόδου, και δη της μεν χειμερινής από της 26ης Οκτωβρίου, της δε θερινής από της 23ης Απριλίου κάθε έτους, οπωσδήποτε δε μετά την πάροδο διμήνου από την δημοσίευσή τους, εκτός εάν πρόκειται περί των περιπτώσεων έκδοσης αστυνομικών διατάξεων κατόπιν πυρκαγιάς που ισχυουν στην περίπτωση αυτή από τη χρονολογία της δημοσίευσής τους.

3. Τα τοπικά όρια της ισχύος των δασικών αστυνομικών διατάξεων βοσκής ορίζονται όσο είναι δυνατόν σαφή, όχι μόνον στο κείμενό τους, αλλά και επί του εδάφους. Ως όρια επί του εδάφους λαμβάνονται, εφ' όσον είναι δυνατό, σταθερές και ευδιάκριτες γραμμές, όπως κορυφογραμμή, ράχη, ρεματιά, δρόμος, διαχειριστική ή αντιτυρική λωρίδα κλπ. Συνάμα λαμβάνεται κατά το δυνατόν πρόνοια για τη διασάφηση των ορίων αυτών επί του εδάφους δι' αναρτήσεως απλών λευκών πινακίδων, χρωματισμού των δένδρων, πασσάλων κλπ. ή δι' άλλων επιτοπίως καταλλήλων σημάνσεων.

Άρθρο .....

Απαγόρευση εγκατάστασης ποιμνιοστασίων εντός πόλεων

[Άρθρο 106 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Απαγορεύεται η εγκατάσταση ποιμνιοστασίων ή ποιμνίων εντός πόλεων και μέχρι απόσταση χιλίων μέτρων από των τελευταίων οικοδομικών γραμμών άνευ αδείας του αρμοδίου δασάρχη, ο οποίος δύναται να επιτρέπει την εγκατάσταση αυτή μόνο για ποίμνια που διατηρούνται και με πρόσθετες τροφές εντός σταύλων ή σε χορτολιβαδικές εκτάσεις επαρκούς επιφάνειας για τη διατροφή τους. Οι παραβάτες των ανωτέρω διατάξεων υπόκεινται στις ποινές του **άρθρου 279**.

Άρθρο .....**Απαγόρευση αιγοβοσκής σε δάση ελάτης**

[Άρθρο 110 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

Σχόλιο 2: Η διεύθυνση γεωργίας των πρώην νομαρχιών, συνίσταται πλέον στη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ΠΕ.

1. Η βοσκή των αιγών μέσα σε δάση, δημόσια ή όχι, είτε αμιγή ελάτης είτε μικτά με λαρικοειδή πεύκη ή οξυά στα οποία το ποσοστό μίξης της ελάτης υπερβαίνει το 0,5 απαγορεύεται επ' αόριστο με αστυνομική διάταξη του δασάρχη, που ορίζει την απαγορευμένη έκταση και τα όριά της, καθώς και τις τυχόν ελεύθερες μέσα σ' αυτή ζώνες διέλευσης προς ποτισμό των αιγοποιμνίων.
2. Με όμοια αστυνομική διάταξη του δασάρχη απαγορεύεται η εγκατάσταση, διατήρηση και βοσκή αιγών σε όλα τα δάση και δασικές εκτάσεις, δημόσια ή μη, της Περιφερειακής Ενότητας Αττικής πλην των κειμένων στις νησιωτικές περιοχές του νομού αυτού. Το μέτρο αυτό μπορεί να εφαρμόζεται και σε άλλες περιοχές της Χώρας, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
3. Στους παραβάτες των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου επιβάλλεται, εκτός από τις προβλεπόμενες από την κείμενη δασική νομοθεσία ποινές, από μεν τον αρμόδιο Προϊστάμενο της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας πρόστιμο πενήντα έως πεντακοσίων χιλιάδων δραχμών, από δε τον οικείο διευθυντή Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής στέρησης κάθε μορφής οικονομικής ενίσχυσης ή επιδότησης.

Άρθρο .....**Κλαδονομή**

[Άρθρο 112 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Απαγορεύεται η κλαδονομή (κλάρισμα), σε δημόσια ή μη δάση φυλλοβόλων δρυών, οξυάς, καστανιάς και κωνοφόρων προς διατροφή κτηνοτροφικών ζώων, ενώ ο αρμόδιος δασάρχης δύναται να εκδώσει αστυνομική διάταξη κλαδονομής που καθορίζει λεπτομερώς, κατά χώρο και χρόνον, τα κατά την απαγόρευση.
2. Εξαιρετικώς δύναται να επιτραπεί ατελώς η κλαδονομή στα τα δάση της προηγούμενης παραγράφου και σε περιοχές στις οποίες έκπαλαι αυτή ασκείτο, μόνο εφόσον πρόκειται περί υπέργηρων φυλλοβόλων δένδρων, που ήδη έχουν υποστεί κλαδονομή και που φύονται εντός δασικών συστάδων, κατόπιν προσήμανσης ή υπόδειξης από το αρμόδιο δασικό όργανο.
3. Η κλαδονομή φυλλοβόλων δένδρων που φύονται αγρών ή γεωργικών κτημάτων επιτρέπεται στους κυρίους ή νομείς των κτημάτων τούτων ατελώς και άνευ αδείας της δασικής αρχής.

4. Σε κυρίους ή νομείς δασυλλίων, έκτασης όχι μεγαλύτερης των 15 στρεμμάτων, τα οποία παρεμβάλλονται μεταξύ γεωργικών ή δενδροκομικώς καλλιεργουμένων εκτάσεων, που βρίσκονται εντός καθαρώς γεωργικών περιοχών, επιτρέπεται ατελώς η κλαδονομή του ανωρόφου των δασυλλίων αυτών, εφ' όσον υπάρχει επαρκής υπώροφος προστατευτικός του εδάφους.

5. Ο δασάρχης δύναται δι' αστυνομικής δασικής διατάξεως να απαγορεύσει σε βοσκούς να φέρουν εντός δασών πελέκεις ή καταλλήλα για κλαδονομή μαχαίρια, άνευ αδείας αυτού ή του αρμοδίου δασονόμου.

Άρθρο .....

Ενίσχυση αιγοτρώφων διά παραχώρησης δασικών εκτάσεων και παροχής ατελώς ξυλείας

[Άρθρο 115 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Διαγράφεται η παραπομπή στο άρθρο 202 του Β. Δ της 29.10/6.12.49, το οποίο καταργήθηκε με το άρθρο 37 παρ.1, περ. ζ του Ν. 4061/2012 (ΦΕΚ Α 66) τα ζητήματα των απαλλοτριώσεων ρυθμίζονται πλέον από το ν. 4061/2012, ενώ η διαχείριση των λατομείων από το ν. 1428/1984. Τίθεται ζήτημα σχετικά με το δικαίωμα των αιγοτρώφων προς αποκατάσταση στη περίπτωση απαλλοτρίωσης. Το ζήτημα αυτό χρήζει οριστικής επίλυσης από την Κ.Ε.Κ.

Σχόλιο 2: Η έννοια των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων δεν συναντάται πλέον στη δασική νομοθεσία. Η πιο συγγενής έννοια είναι εκείνη των δασικών εκτάσεων. Από την διατύπωση και το πνεύμα της διάταξης προτείνεται η αντικατάσταση της έννοιας των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων με εκείνη των «δασικών εκτάσεων».

1. Σε κάθε αιγοτρώφο, κάτοχο σαράντα έως διακοσίων αιγών, ο οποίος, λόγω απαγορεύσεως της βοσκής σε δημόσια ή μη δάση, προβαίνει στην διά σφαγής εκποίηση του ποιμνίου του, παραχωρούνται δωρεάν, εφ' όσον υπάρχουν εντός διετίας από της διά σφαγής εκποίησης των αιγών, μέχρι 15 στρεμμάτων μονίμως γεωργικώς καλλιεργήσιμων ή μέχρι 30 στρεμμάτων μονίμως δενδροκομικώς εκμεταλλεύσιμων ή αναλόγων στρεμμάτων μίας από τις παρπάνω κατηγορίες δημοσίου εδάφους, δασικού ή μη, που βρίσκεται στην περιφέρειαν του δήμου όπου κείται η απαγορευθείσα στην αιγοβοσκήν έκταση ή και αλλού, κατά προτίμηση εντός της αυτής περιφερειακής ενότητας, εφ' όσον δεν καθίσταται δυνατή η διάθεση καταλλήλων εδαφών εντός του δήμου, όπου το απαγορευθέν για τη βοσκή δάσος. Οι εκ των αιγοτρώφων που θεν αποκαθίστανται κατά τας διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, δικαιούνται, σε περίπτωση απαλλοτριώσεως κτημάτων, αποκατάσταση προτιμώμενοι των περιοίκων της ίδια περιφέρειας.

2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο παραχώρησις ενεργείται κατά τις διατάξεις των άρθρων 14, 16, 17, 20, 22, 23, 24 και 26.

3. Οι κατά την παρ. 1 του άρθρου τούτου δικαιούμενοι σε παραχώρηση προς αυτούς δημοσίου εδάφους προς γεωργική ή δενδροκομική εκμετάλλευσιν, δικαιούνται ακόμη, επί μία πενταετία από της διά σφαγής εκποίησης των αιγών των, σε ατελή απόληψη εκ των δασών της περιφέρειας του δήμου όπου είναι κάτοικοι της αναγκαίας γι' αυτούς

οικοδομήσιμης ξυλείας προς επισκευή ή ανέγερση των οικιών και αποθηκών τους που βρίσκονται στην περιφέρεια του ίδιου δήμου.

4. Οι επιθυμούντες να τύχουν των πλεονεκτημάτων του παρόντος άρθρου, δέον να υποβάλουν εντός τριών μηνών από τη δημοσίευση των δασικών αστυνομικών διατάξεων, περί απαγορεύσεως της βοσκής δήλωση προς τις αρμόδιες δασικές αρχές περί του αριθμού των αιγών του ποιμνίου τους. Οι αρμόδιοι δασάρχες υποχρεούνται να βεβαιώσουν το περιεχόμενο των ως άνω δηλώσεων και να καταρτίσουν κατά δήμο καταλόγους των δικαιουμένων να τύχουν των πλεονεκτημάτων του παρόντος άρθρου. Για την κατά την παρ. 1 του παρόντος άρθρου παραχώρηση δασικών εκτάσεων απαιτείται ακόμη βεβαίωση της οικείας δασικής αρχής περί της σφαγής των αιγών του αιτούντος την παραχώρηση.

Άρθρο .....

Ενίσχυση αιγοκτηνοτρόφων μέσω επιδοτήσεως

[Άρθρο 116 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο : Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

1. Σε αιγοτρόφους που λόγω απαγορεύσεως της αιγοβοσκής σε δημόσια ή μη δάση προβαίνουν στην διά σφαγής εκποίηση του αιγοποιμνίου τους, εφ' όσον δεν έτυχαν των ευεργετημάτων της παρ. 1 του άρθρου 115, παρέχεται με σκοπό αναπροσαρμογής της οικονομίας τους υπό μορφή επιδοτήσεως χρηματική ενίσχυση τουλάχιστον δραχμών εκατό κατά κεφαλή αιγός δι' αποφάσεως του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που εκδίδεται κατόπιν εισήγησης των αρμοδίων δασάρχη και Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας σε βάρος των πιστώσεων που διατίθενται για έργα αναπτύξεως της δασοπονίας. Το ανωτέρω κατά κεφαλή αιγός ποσό δύναται να αυξηθεί διά κοινής απόφασης των υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν στις περιφέρειες των χωρίων ή δήμων όπου προβλέπεται από εγκεκριμένες δασοπονικές μελέτες ή σχέδια δασοτεχνικής διευθετήσεως χειμάρρων ή μελέτη διαχείρισης και βελτίωσης βοσκοτόπων ή μελέτη αναδασώσεων, η απαγόρευση της βοσκής των αιγών ολοσχερώς ή μέχρις ορισμένου αριθμού και εφαρμόζεται διά δασικών αστυνομικών διατάξεων που εκδίδονται επί τη βάσει των μελετών αυτών.

3. Οι επιδοτούμενοι αιγοτρόφοι οφείλουν να παραιτηθούν οριστικώς του αιγοτροφικού επαγγέλματος αναλαμβάνοντας την υποχρέωση αυτή με υπεύθυνη δήλωσή τους, ενώ απαγορεύεται σε αυτούς και τα μέλη των οικογενειών τους η δημιουργία νέου αιγοποιμνίου. Ως μέλη οικογενείας νοούνται η σύζυγος, τα ανήλικα τέκνα, οι συννοικούντες ανήλικοι αδελφοί, ως και οι συννοικούντες γονείς. Σε περίπτωση αθέτησης, ασχέτως της ποινικής τους δίωξης, υποχρεούνται οι ίδιοι στην επιστροφή του καταβληθέντος σε αυτούς χρηματικού ποσού, το οποίο, αν αρνηθούν, εισπράττεται διοικητικώς, κατά τις περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων διατάξεις.

4. Ταυτόχρονα με την εφαρμογή του μέτρου επιδοτήσεως σε κάποια περιφέρεια, κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, ενεργείται απογραφή των ντόπιων αιγοποιμνίων επί τη βάση της οποίας εκδίδεται από τον αρμόδιο δασάρχη αστυνομική διάταξη που καθορίζει τον αριθμό των κατεχομένων από κάθε αιγοτρόφο αιγών και απαγορεύει απολύτως και από οποιονδήποτε τη δημιουργία νέου αιγοποιμνίου καθώς και την αύξηση του υφισταμένου κατά την απογραφή αριθμού αιγών.
5. Διώκονται ποινικώς και τιμωρούνται κατά τις περί ψευδούς δηλώσεως διατάξεις του ποινικού κώδικα οι αιγοτρόφοι οι οποίοι υποβάλλουν ψευδείς ή ανακριβείς δηλώσεις, όπως και οι κρεοπώλες που παρέχουν στους αιγοτρόφους του παρόντος άρθρου ψευδείς ή ανακριβείς δηλώσεις ή τιμολόγια. Ομοίως διώκονται ποινικώς και τιμωρούνται διά των ποινών του άρθρου 276 οι αιγοτρόφοι, οι οποίοι, αν και αποκαταστάθηκαν ή επιδοτήθηκαν, προβαίνουν σε δημιουργία νέου αιγοποιμνίου, όπως και οι μετά την απογραφή δημιουργούντες αιγοποιμνιο ή αυξάνοντες τον αριθμό των αιγών των υφισταμένων αιγοποιμνίων. Τα ως άνω παρανόμως δημιουργούμενα αιγοποιμνία κατάσχονται και δημεύονται.
6. Διά Δ/τος που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, δύναται αι διατάξεις του άρθρου 115 και των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου να εφαρμόζονται και για άλλα είδη ποιμενικών ζώων.

Άρθρο .....

Βοσκή κατοικιδίων ζώων (Μαναρολίβαδα)

[Άρθρο 111 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Τα χορτολιβάδια ως έννοια δεν αναφέρονται στην ισχύουσα δασική νομοθεσία. Αντιθέτως χρησιμοποιείται πλέον η έννοια «χορτολιβαδικές εκτάσεις» οι οποίες προσδιορίζονται ειδικότερα στο άρθρο 5 του πδ 32/2016.

Σχόλιο 2: Η έννοια των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων δεν συναντάται πλέον στη δασική νομοθεσία. Η πιο συγγενής έννοια είναι εκείνη των δασικών εκτάσεων. Από την διατύπωση και το πνεύμα της διάταξης προτείνεται η αντικατάσταση της έννοιας των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων με εκείνη των «δασικών εκτάσεων».

1. Για τη βόσκηση των κατοικιδίων ζώων, ιδίως αιγών και αγελάδων των κατοίκων των συνοικισμών, χωρίων ή κωμοπόλεων εν γένει, δύναται δι' αποφάσεως του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης να καθορισθεί επί δημοσίων ή μη δασών, δασικών και χορτολιβαδικών εκτάσεων, επί των οποίων υπάρχουν δουλείες βοσκής των ζώων αυτών, κατάλληλη για τον σκοπό αυτό και κοντά στους συνοικισμούς, χωρία ή κωμοπόλεις που θα εξυπηρετηθούν κείμενη χορτολιβαδική έκτασης κατοικιδίων ζώων, ονομαζόμενο κοινώς μαναρολίβαδον, στο οποίο ρυθμίζεται, περιορίζεται ή απαγορεύεται πλήρως η υλοτομία, δύναται να δημιουργηθεί είτε φυσικώς είτε και με προηγούμενη τεχνητή αναδάσωση τέτοια πυκνότητα και σύνθεση τόσο δασικής ξυλώδους όσο και χορτολιβαδικής συστάδας, ώστε οι συστάδες αυτές να καταστούν όσο είναι δυνατόν περισσότερο εξυπηρετικές του επιδιωκόμενου χορτολιβαδικού σκοπού.

2. Ο αριθμός των δυναμένων να βόσκουν σε κάθε ως άνω χορτολιβαδική έκταση κατοικιδίων ζώων, εφ' όσον δεν έχει καθορισθεί δι' αποφάσεως του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης για κάθε συνοικισμό, χωρίο ή κωμόπολη, ορίζεται διά δασικής αστυνομικής διατάξεως του οικείου δασάρχη που εγκρίνεται από τον αρμόδιο τον αρμόδιο Προϊστάμενο της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας. Ο αριθμός αυτός σε καμία περίπτωση δεν δύναται να υπερβεί κατά οικογένεια τις δύο αίγες για τις συνήθεις περιπτώσεις, τις τρεις για τις ορεινές και τις πέντε για τις πολύ ορεινές περιοχές.

3. Σε ορεινές περιοχές όπου η ίδρυση χορτολιβαδικής έκτασης κατοικιδίων ζώων αποβαίνει αδύνατη, εάν δεν συμπεριληφθούν σε αυτό και συστάδες ελάτης, μαύρης πεύκης, οξυάς ή φυλλοβόλου δρυός, είναι δυνατό δι' αποφάσεως του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που εκδίδεται μετά από γνώμη του δασάρχη και του αρμοδίου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας να συμπεριληφθούν τέτοιες στη χορτολιβαδική έκταση, με τη λήψη ιδιαιτερής προνοίας για τη συντήρησ και κατά το δυνατόν αύξηση των περιληφθεισών ξυλωδών ως άνω συστάδων.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’
ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΑ ΔΑΣΗΆρθρο .....
Προστατευτικά Δάση

[Άρθρο 69 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Η παραγράφος 1 του άρθρου 30 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α) έχει τροποποιηθεί και αντικαταστάθηκε με το περιεχόμενο του άρθρου 21 του ν. 4014/2011 ΦΕΚ Α 209/21.9.2011 όπως ορίζει το άρθρο 31 παρ. 9 του νόμου αυτού (ν. 4014/2011). Για το λόγο αυτό προστίθεται διευκρινιστική φράση στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.

1. Προστατευτικά δάση και γαίες εν γένει, καλλιεργήσιμες ή μη, των οποίων η καθολική διαχείριση υπόκειται σε ειδικούς περιορισμούς χάριν του δημοσίου συμφέροντος είναι:

α) Τα επί κατωφερειών φυόμενα δάση, δασικές εκτάσεις και βοσκότοποι που προστατεύουν το ίδιο τους το έδαφος.

β) Τα χρησιμεύοντα για την προστασία του εδάφους των υποκείμενων τόπων κατά των καταπτώσεων χιόνος, χωμάτων ή λίθων ή κατά της παρασύρσης του χώματος στα όρη και τις κλιτύες καθώς και εκείνα που αποτελούν την ανώτερη ζώνη της δασικής βλάστησης στα όρη.

γ) Τα χρησιμεύοντα για τη συγκράτηση του εδάφους κατά πλημμυρών ή κατά χειμάρρων και ποταμών και επίσης τα χρησιμεύοντα για την προστασία των παραλίων από τις υποθαλάσσιες διαβρώσεις και αμμοχωσίες. Ως τέτοια χαρακτηρίζονται όλες οι δασικές συστάδες και τα τμήματα που βρίσκονται στις όχθες ή δίπλα στις όχθες της θάλασσας ή των ποταμών και ρευμάτων επί ζώνης πλάτους 50 μέτρων και

δ) Τα προστατευτικά πηγών, ρευμάτων, οδών, σιδηροδρόμων ή κατοικημένων τόπων όπως και τα παρακείμενα τοπίων ιστορικής αξίας, ιδρυμάτων ή μνημείων της αρχαίας ή σύγχρονης τέχνης και λουτροπόλεων ή ασκληπιείων.

ε) Τα περιαστικά δάση, τμήματα δασών και δασικές εκτάσεις που μπορεί δασοπονικά να αναδασωθούν.

2. Από τα δάση, τις δασικές εκτάσεις και γαίες της προηγούμενης παραγράφου, τα αναφερόμενα στις περιπτώσεις α', β', γ' και ε' αυτής χαρακτηρίζονται ως προστατευτικά, ενώ τα αναφερόμενα στην περίπτωση δ' ως απόλυτα προστατευτικά.

3. Στα δάση της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 όσοι επιχειρούν οποιαδήποτε πράξη από τις αναφερόμενες στην παρ. 1 του άρθρου 71 του Ν. 998/1979 του παρόντος κώδικα, όπως κάθε φορά ισχύει, τιμωρούνται και με τις Διοικητικές κυρώσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 30 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Άρθρο .....**Διαδικασία χαρακτηρισμού δασών ως προστατευτικών**

[Άρθρο 70 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Για την εφαρμογή των ειδικών μέτρων διαχείρισης επί των προστατευτικών δασών και δασικών εκτάσεων, προαπαιτείται χαρακτηρισμός αυτών ως προστατευτικών. Ο χαρακτηρισμός και η κατάταξη αυτών, κατά τις διακρίσεις της παρ. 2 του άρθρου 69 του παρόντος κώδικα, γίνεται με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που λαμβάνεται μετά από πρόταση της αρμόδιας δασικής αρχής, ενεργούσης αυτεπάγγελα. Ειδικά για τα δάση που εμπίπτουν στην περιοχή ευθύνης της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, ο κατά τα ανωτέρω χαρακτηρισμός και κατάταξη γίνονται με απόφαση του υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Οι παραπάνω αποφάσεις, με τις οποίες χαρακτηρίζονται τα δάση και οι δασικές εκτάσεις ως προστατευτικά και κατατάσσονται σε επί μέρους κατηγορίες, κατά τις διακρίσεις της παρ. 2 του άρθρου 69, συνοδεύονται από χάρτη και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο .....**Ειδικές διατάξεις διαχείρισης των προστατευτικών δασών**

[Άρθρο 71 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Η διαχείριση των προστατευτικών δασών και δασικών εκτάσεων των περ. α' έως δ' της παρ. 1 του άρθρου 69 γίνεται κατά τρόπο που αποκλείει την υποβάθμιση της βλάστησης και τη διάβρωση των εδαφών. Στις παραπάνω εκτάσεις η δασοπονική διαχείριση αποβλέπει στην εγκατάσταση και λειτουργία υδρονομικού δάσους, που συγκροτείται από κατάλληλα δασοπονικά είδη, κατά προτίμηση αειθαλή, και λαμβάνονται ιδιαίτερα μέτρα για τη διατήρηση και βελτίωση της βλάστησής τους.
2. Στα ως άνω προστατευτικά δάση απαγορεύονται υλοτομίες που διασπούν τη συνοχή των συστάδων και απογυμνώνουν το έδαφος. Στα δάση αυτά, αν είναι σπερμοφυή, επιτρέπεται να πραγματοποιούνται καλλιεργητικές και αναγεννητικές κατά κέντρα αναγέννησης υλοτομίας, ενώ στα πρεμνοφυή, οι δασοκομικοί χειρισμοί κατατείνουν στην αναγωγή τους σε σπερμοφυή με ταυτόχρονη εισαγωγή των ενδεδειγμένων δασοπονικών ειδών.
3. Στα προστατευτικά δάση και γαίες, για την εξασφάλιση της διατήρησης και αναδάσωσής τους, δύναται ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατόπιν πρότασης του αρμοδίου δασάρχη, να διατάξει την έκδοση κατά τα ισχύοντα αστυνομικής διάταξης απαγόρευσης κάθε ξύλευσης και γεωργικής ή δενδροκομικής καλλιέργειας.
4. Το έδαφος των δασών και των δασικών εκτάσεων των υπό στοιχεία δ' της παρ. 1 του άρθρου 69 σε οποιοδήποτε και αν ανήκει, σταθεροποιείται καθ' υπόδειξη της δασικής αρχής με τη δάσωση του εδάφους και με τη διευθέτηση των χειμάρρων και των ορμητικών ρυακιών.
5. Ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατόπιν γνώμης των αρμόδιων δασικών αρχών, δύναται σε λεκάνες απορροής χειμάρρων ή σε κλιτύς λόφων, βουνών και ορέων που εκπληρώνουν προστατευτικό σκοπό, να καθορίζει τη μορφή της εκμετάλλευσης

ιδιωτικών δασικών εκτάσεων, είτε σε δασική είτε σε δενδροκομική, με ή χωρίς κατασκευή βαθμίδων (πεζουλίων), είτε σε αροτραία είτε σε λιβαδική, είτε σε ορισμένη μικτή. Ο παραβαίνων την ως άνω καθορισθείσα μορφή εκμετάλλευσης τιμωρείται με τις ποινές του άρθρου 268.

6. Τα δάση της περ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 69, που προορίζονται για αισθητική απόλαυση και αναψυχή, υπόκεινται σε διαχείριση ως δάση πάρκα και επιτρέπεται σε αυτά η κατασκευή έργων και η εκτέλεση εργασιών που συντηρούν και εμπλουτίζουν τη βλάστηση, βελτιώνουν την αισθητική του τοπίου, εξασφαλίζουν την άνετη και ασφαλή κίνηση και εξυπηρέτηση των επισκεπτών και διευκολύνουν τη σωματική άσκηση και την πνευματική ανάταση του ανθρώπου. Η κατασκευή μόνιμων εγκαταστάσεων, απαραίτητων για τη λειτουργία των πάρκων, επιτρέπεται μόνο στο αναγκαίο μέτρο και σε εκτάσεις που δεν έχουν δασική βλάστηση, η δε συνολικά καταλαμβανόμενη από τις ανωτέρω εγκαταστάσεις έκταση δεν μπορεί να υπερβεί το πέντε τοις εκατό (5%) της συνολικής έκτασης και κατ' ανώτατο όριο τα δέκα στρέμματα. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας με αποφάσεις του εξειδικεύει το είδος των έργων και των εργασιών που επιτρέπονται ως αναγκαία για την επίτευξη των ως άνω σκοπών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΠΑΡΑΜΕΘΟΡΙΑ ΔΑΣΗ

Άρθρο .....

Άδεια στρατιωτικού διοικητού για εκχέρωση και βοσκή

[Άρθρο 73 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Προκειμένου περί εκχέρωσης δασικών εκτάσεων που βρίσκονται σε παραμεθόριες περιοχές, εκτός από τα προβλεπόμενα από τον παρόντα κώδικα, απαιτείται προσθέτως και έγγραφη άδεια του στρατιωτικού διοικητή της περιοχής που εκδίδεται κατόπιν σύμφωνης γνωμοδότησης του Γενικού Επιτελείου Στρατού. Όμοια άδεια, που εκδίδεται υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, απαιτείται για τη βόσκηση ζώων εντός οποιωνδήποτε δασικών εκτάσεων που βρίσκονται στις ίδιες περιοχές.

Άρθρο .....

Τρόπος έγκρισης καρπώσεων και μίσθωσης αυτών

[Άρθρο 74 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

1. Προκειμένου περί κάρπωσης δημοσίων ή μη δασών που βρίσκονται στις παραμεθόριες περιοχές, πριν από κάθε έγκριση προκαλείται γνωμοδότηση του οικείου σώματος στρατού ή μεραρχίας, υποχρεωτική για τον εγκρίνοντα την κάρπωση Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή αρμόδια δασική αρχή, για το εάν λόγοι ασφαλείας της Χώρας δεν κωλύουν τη διενέργεια της κάρπωσης ή δεν υπαγορεύουν την τήρηση κατά τη διενέργεια της κάρπωσης τηρηθούν ορισμένων όρων που ρητώς καθορίζονται στη γνωμοδότηση
2. Προκειμένου περί διάθεσης με δημοπρασία της κάρπωσης δημοσίου δάσους που βρίσκεται σε παραμεθόριο περιοχή, δύναται να μετέχει ως μέλος της επιτροπής ενώπιον της οποίας διεξάγονται οι δημοπρασίες και αξιωματικός που ορίζεται από το οικείο σώμα στρατού ή μεραρχία, είτε παγίως για όλες τις δημοπρασίες είτε συγκεκριμένα για δημοπρασίες που αφορούν σε ορισμένα δάση. Ο αξιωματικός αυτός έχει καθήκον να εισηγείται στην επιτροπή, διατυπώνοντας εγγράφως τις αντιρρήσεις του σε περίπτωση διαφωνίας, τον αποκλεισμό ως πλειοδοτών ατόμων επικίνδυνων για την ασφάλεια της Χώρας.
3. με αίτηση της οικείας μεραρχίας ή σώματος στρατού, η αρμοδία δασική αρχή υποχρεούται να αναστείλει κάθε εργασία που διενεργείται σε δάση που βρίσκονται σε παραμεθόριες περιοχές, εφ’ όσον παραβιάζονται οι κατά το παρόν άρθρον όροι που αποβλέπουν στην ασφάλεια της Χώρας, και να αναφέρεται σχετικώς στην προϋσταμένη αρχή της κάνοντας δεκτές τις διαταγές της.

Άρθρο .....**Υποχρεώσεις υλοτόμων**

[Άρθρο 75 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο: Στο παρόν άρθρο λαμβάνει χώρα ο εκσυγχρονισμός του αναχρονιστικού όρου του αναθρακοποιού.

1. Κανείς δεν δύναται να εργασθεί ως υλοτόμος ή ανθρακοποιός στις παραμεθόριες περιοχές, εάν δεν είναι εφοδιασμένος με ειδική άδεια που εκδίδεται από τον διοικητή στρατιωτικού τομέα στην περιοχή του οποίου πρόκειται να εργαστεί.
2. Ο διοικητής του συνοριακού τομέα στην περιοχή του οποίου ενεργούνται υλοτομίες δικαιούται να απομακρύνει πάραυτα κάθε εργάτη, υλοτόμο ή ανθρακοποιόν, παρασκευαστή ξυλανθράκων, ο οποίος αποκαλύπτεται ότι στερείται της κατά την παρ. 1 ειδικής άδειας.

Άρθρο .....**Διαχείριση δασών κειμένων στις περιοχές στρατιωτικών αμυντικών έργων**

[Άρθρο 76 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Ο α.ν. 376 της 14/18.12.1936 (περί μέτρων ασφαλείας οχυρών θέσεων) διατηρείται σε ισχύ σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 31 παρ. 2 του ν. 1892/1990 όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 114 παρ. 4γ του ν. 3978/2011.

Σχόλιο 2: Για τον α.ν. 1400 της 11/17.10.1938 (περί διαχείρισεως των εντός απαγορευμένων Ζωνών Ν. Οχυρών δημοσίων κτημάτων) δεν υπάρχει κάποια καταργητική διάταξη, επομένως παραμένει ως έχει.

Δάση που ανήκουν στο Δημόσιο ή περιήλθαν στην κυριότητά του κατόπιν απαλλοτρίωσης ή κατέχονται από αυτό υπό προσωρινή επίταξη και βρίσκονται εντός στρατιωτικών αμυντικών περιοχών και απαγορευμένων ζωνών, όπως αυτές καθορίζονται από τις σχετικές διατάξεις περί μέτρων ασφαλείας οχυρών θέσεων, τελούν υπό την αποκλειστική διαχείριση της στρατιωτικής υπηρεσίας και εφαρμόζονται σε αυτά οι σχετικές διατάξεις των α.ν. 376 της 14/18.12.1936 (περί μέτρων ασφαλείας οχυρών θέσεων), 1400 της 11/17.10.1938 (περί διαχείρισεως των εντός απαγορευμένων Ζωνών Ν. Οχυρών δημοσίων κτημάτων) και 1839 της 17/22.7.1939 (περί διαχείρισεως των εντός των απαγορευμένων Ζωνών Αμυντικών Περιοχών Δημοσίων Κτημάτων), όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΔΑΣΗ ΒΑΡΥΝΟΜΕΝΑ ΔΙΑ ΔΟΥΛΕΙΩΝ

Άρθρο .....

Διαχείριση δασών που βαρύνονται με δουλείες

[Άρθρο 67 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σε δημόσια ή μη δάση που βαρύνονται με κεκτημένα υπέρ τρίτων περιορισμένα δικαιώματα κάρπωσης ή χρήσης, όπως συλλογής ρητίνης, συλλογής βαλανιδοκάρπου, βοσκής, ξύλευσης κλπ., η άσκηση των δικαιωμάτων αυτών πρέπει να ενεργείται κατά τρόπο που δεν παρεμποδίζει την κατά τα λοιπά διαχείριση από τον δασοκτήμονα του δάσους που βαρύνεται με δουλεία προς εκμετάλλευση και τη λήψη των αναγκαίων προστατευτικών μέτρων για την αναγέννηση των δασών μετά την υλοτομία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΑΣΩΝ ΤΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Άρθρο .....

Διοίκηση και διαχείριση δασών Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

[Άρθρα 82 & 83 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Λαμβάνει χώρα συγχώνευση των ως άνω άρθρων καθώς και αρίθμηση των παραγράφων.

Σχόλιο 2: Ο Ν.6320/1934 (ΦΕΚ 356/Α΄, 17-10-1934) «Περί παραχωρήσεως της χρήσεως δημοσίων δασών εις το Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης διά σκοπούς εκπαιδευτικούς, ερευνών κ.λπ.», διατηρείται εν ισχύ.

Σχόλιο 3: Ο Ν.1881/1951 (ΦΕΚ 210/Α΄, 30-7-1951) «Περί ιδρύσεως παρά τω Πανεπιστημίω Θεσσαλονίκης Ταμείου Διοικήσεως και Διαχειρίσεως των Πανεπιστημιακών Δασών», διατηρείται εν ισχύ.

1. Η διοίκηση και διαχείριση των κατά τον νόμο 6320/1934 "περί παραχωρήσεως της χρήσεως δημοσίων δασών εις το Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης δια σκοπούς εκπαιδευτικούς, ερευνών κλπ." και του σε εκτέλεση αυτού διατάγματος της 15/28.12.34 παραχωρηθέντων κατά νομή δημοσίων δασών περιφερειών Περτουλίου - Τρικάλων και των κοινοτήτων Βραστάμων (τέως Βραστών) και Ταξιάρχου Χαλκιδικής, περί των οποίων προβλέπει και το άρθρο 42, γίνεται κατά τις διατάξεις του ως άνω νόμου όπως και του νόμου 1881 της 28/30.7.1951 (περί ιδρύσεως παρά τω Πανεπιστημίω Θεσσαλονίκης Ταμείου Διοικήσεως και Διαχειρίσεως των Πανεπιστημιακών δασών), ενώ η εκμετάλλευση αυτών γίνεται είτε δι' αυτεπιστασίας, οπότε τα προϊόντα διατίθενται δια δημοπρασίας, είτε κατόπιν δημοπρασίας συμφώνως προς ειδικές διατάξεις που ορίζονται με διάταγμα, κατά παρέκκλιση των δασικών ή άλλων νόμων.

2. Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης υποχρεούται να καταρτίσει για τα ως άνω δάση μόνιμο δασοπονικό ή δασικό διαχειριστικό σχέδιο, το οποίο υποβάλλεται στο Υπουργείο

Περιβάλλοντος και Ενέργειας και εφαρμόζεται κατόπιν έγκρισης του Υπουργού. Μέχρι τη σύνταξη και έγκριση του μόνιμου δασοπονικού σχεδίου, η διαχείριση αυτών γίνεται από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης επί τη βάσει προσωρινών δασοπονικών σχεδίων που εγκρίνονται όπως και τα μόνιμα.

Άρθρο .....

Διοίκηση και διαχείριση δασών των φιλανθρωπικών καταστημάτων Κεφαλληνίας

[Άρθρο 144 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Τα χορτολιβάδια ως έννοια δεν αναφέρονται στην ισχύουσα δασική νομοθεσία. Αντιθέτως χρησιμοποιείται πλέον η έννοια «χορτολιβαδικές εκτάσεις» οι οποίες προσδιορίζονται ειδικότερα στο άρθρο 5 του πδ 32/2016.

Ομοίως η έννοια των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων δεν συναντάται πλέον στη δασική νομοθεσία. Η πιο συγγενής έννοια είναι εκείνη των δασικών εκτάσεων. Από την διατύπωση και το πνεύμα της διάταξης προτείνεται όπως η έννοια των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων αντικατασταθεί με εκείνη των «δασικών εκτάσεων».

Σχόλιο 2: Αναπροσαρμογή των διοικητικών δομών. Σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 36 του Νόμου 2218/1994, «Τα νομαρχιακά ταμεία, τα ταμεία γεωργίας, κτηνοτροφίας και δασών και τα ταμεία προστασίας ελαιοπαραγωγής καταργούνται αυτοδικαίως, με την έναρξη της λειτουργίας της Ν.Α.». Ο τρόπος διάθεσης των εσόδων, γίνεται πλέον μέσω επιχορηγήσεων των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης του άρθρου 190 του ν. 3852/2010 (Α' 87).

Σχόλιο 3: Η αναφορά στους Νόμους 5263 της 4/10.8.1931 (περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των Νόμ. 4173/1929 "περί δασικού κώδικος " και 4687/1930 "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του Νόμ.4173 "περί δασικού κώδικος", αφορά σε παρελθοντικό προσδιορισμό («δεν ενοικιάζεται») και έτσι δεν απαλείφεται.

Σχόλιο 4: Ως τοπική διάταξη εξετάζεται η περίπτωση να ενταχθεί σε ειδικό βιβλίο με τίτλο «ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΙΔΙΚΟΥ Η' ΤΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ».

1. Τα δάση, οι δασικές και χορτολιβαδικές εκτάσεις των Φιλανθρωπικών Καταστημάτων Κεφαλληνίας που βρίσκονται στην Κεφαλληνία με τα επ' αυτών πάσης φύσεως κεφάλαια, που ονομάζονται κατωτέρω δασική περιουσία των φιλανθρωπικών καταστημάτων Κεφαλληνίας, υπάγονται στη δασοπολιτική επιτήρηση, διοίκηση και διαχείριση του Κράτους, κατά τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους.

2. Η διοίκηση και διαχείριση της κατά την προηγούμενη παράγραφο δασικής περιουσίας, όπως η κατάρτιση δασοπονικών σχεδίων ή εκθέσεων και πινάκων υλοτομίας και η εφαρμογή αυτών, ενεργείται επ' ονόματι του δασοκτήμονα από το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης της Περιφερειακής Ενότητας Κεφαλληνίας, όπως εάν επρόκειτο περί δημοσίων δασών υπό τον έλεγχο του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των υπ' αυτόν δασικών οργάνων. Στη σύνθεση του Ταμείου αυτού μετέχει ως μέλος και αντιπρόσωπος των Φιλανθρωπικών Καταστημάτων Κεφαλληνίας που ορίζεται από αυτά.

3. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο εκμετάλλευση από τον δασάρχη της δασικής περιουσίας των Φιλανθρωπικών Καταστημάτων Κεφαλληνίας περιλαμβάνει κάθε έργο

ρίψης, διαμόρφωσης, μετατόπισης ή μεταφοράς δασικών προϊόντων, αναδάσωσης, κατασκευής και συντήρησης δασικών οδών και δασικών εν γένει μεταφορικών εγκαταστάσεων, δασικών εργοστασίων και κτηρίων, την αγορά και συντήρηση μηχανών, εργαλείων και μέσων επικοινωνίας, καθώς και τις μισθώσεις ή εκμεταλλεύσεις κτηρίων ή άλλων αντικειμένων κάρπωσης.

4. Οι δημοπρασίες προς εκμίσθωση και εμπορία αντικειμένων κάρπωσης της δασικής περιουσίας των Φιλανθρωπικών Καταστημάτων Κεφαλληνίας δύνανται να ενεργούνται και να επικυρώνονται κατά τα λεπτομερέστερα καθοριζόμενα διά Δ/τος και, μέχρι την έκδοση αυτού, κατά τις διατάξεις που διέπουν τα δημόσια δάση.

5. Το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης της Περιφερειακής Ενότητας Κεφαλληνίας εισπράττει όλες τις προσόδους από τη δασική περιουσία των Φιλανθρωπικών Καταστημάτων Κεφαλληνίας όπως και τις λοιπές προσόδους από δωρεές, κληροδοτήματα παρόμοιας προέλευσης υπέρ αναδασώσεων και παρόμοιων σκοπών, ενώ με επιμέλεια του δασάρχη φροντίζει περί της εκτέλεσης των έργων βελτίωσης αναδασώσεων και εκμετάλλευσης της δασικής περιουσίας. Χρηματικές πιστώσεις που διατίθενται τυχόν από τα φιλανθρωπικά καταστήματα ή άλλα κοινωφελή νομικά πρόσωπα Κεφαλληνίας στο ως άνω Ταμείο για σκοπούς αναδασώσεων δύνανται να χρησιμοποιηθούν για αναδασώσεις και σε άλλες περιοχές της νήσου Κεφαλληνίας.

6. Το περίσσευμα των χρηματικών προσόδων από εκ την εκμετάλλευση της ως άνω δασικής περιουσίας, μετά την αφαίρεση των εξόδων:

α) Ρίψης, διαμόρφωσης, μετατόπισης και μεταφοράς των παραγόμενων δασικών προϊόντων.

β) Δασικής κτηριακής ή άλλης φύσεως βελτίωσης, κυρίως αναδάσωσης, μεταφορικών εγκαταστάσεων, ανέγερσης δασικών κτηρίων και μέσων επικοινωνίας και

γ) Των εξόδων αμοιβής των αναγκαίων δασικών οργάνων,

διαβιβάζεται στο ταμείο των Φιλανθρωπικών Καταστημάτων Κεφαλληνίας.

7. Προκειμένου περί απόληψης προϊόντων εκ των δασών των Φιλανθρωπικών Καταστημάτων Κεφαλληνίας από τους περίοικους πληθυσμούς σε όλες τις περιπτώσεις για τις οποίες και εκ των δημοσίων δασών κατά τον παρόντα κώδικα επιτρέπεται η απόληψη ατελώς, δεν απαιτείται άδεια απόληψης του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης της Περιφερειακής Ενότητας Κεφαλληνίας που διαχειρίζεται τα δάση αυτά. Επίσης δεν απαιτείται άδεια του ως άνω Ταμείου για τη βοσκή των ζώων, πλην των αιγών, περίοικων πληθυσμών, η οποία είναι ελεύθερη, εφ' όσον αστυνομική διάταξη δεν την απαγορεύει και η βοσκή επί των δασών αυτών δεν ενοικιαζόταν από τον δασοκτήμονα μέχρι την έναρξη ισχύος του Ν. 5263 της 4/10.8.1931 (περί τροποποίησης και συμπλήρωσης των Νόμ. 4173/1929 "περί δασικού κώδικος" και 4687/1930 "περί τροποποίησης και συμπλήρωσης του Νόμ. 4173 "περί δασικού κώδικος".

Άρθρο .....

Διοίκηση και διαχείριση δασών του δήμου Θάσου

[Άρθρο 145 του Ν.Δ. 86/1969 Δασικός κώδικας]

Σχόλιο 1: Τα χορτολιβάδια ως έννοια δεν αναφέρονται στην ισχύουσα δασική νομοθεσία. Αντιθέτως χρησιμοποιείται πλέον η έννοια «χορτολιβαδικές εκτάσεις» οι οποίες προσδιορίζονται ειδικότερα στο άρθρο 5 του πδ 32/2016.

Ομοίως η έννοια των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων δεν συναντάται πλέον στη δασική νομοθεσία. Η πιο συγγενής έννοια είναι εκείνη των δασικών εκτάσεων. Από την διατύπωση και το πνεύμα της διάταξης προτείνεται όπως η έννοια των μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων αντικατασταθεί με εκείνη των «δασικών εκτάσεων».

Σχόλιο 2: Ζήτημα ανεύρεσης ισχύος του Νόμου 3866 της 2/9.2.1929 (περί κυρώσεως του Ν.Δ. της 13 Νοεμ. 1927 "περί κυρώσεως του Ν.Δ. της 21ης Απρ. 1926 "περί συστάσεως συνδέσμου κοινοτήτων Θάσου). Σύμφωνα με το άρθρο 78 του ΝΔ 3033/1954 Περί των εσόδων των δήμων και κοινοτήτων, ««1. .... β) ο νόμος 3866/1929 "περί κυρώσεως του Ν.Δ. της 13 Νοεμβρίου 1927 "περί κυρώσεως του Ν.Δ. της 21 Απριλίου 1926, "περί συστάσεως συνδέσμου κοινοτήτων Θάσου"...». Ωστόσο από την έρευνα προκύπτει ότι ο Σύνδεσμος Κοινοτήτων Θάσου ονομάζεται πλέον Σύνδεσμος Δήμων και Κοινοτήτων Θάσου (ΣΔΚΘ) και διέπεται από τις διατάξεις του ΚΔΚ (άρθρα 245 επόμ.). Επομένως, κρίνεται ορθή η αντικατάσταση αναλόγως.

Σχόλιο 3: Ως τοπική διάταξη εξετάζεται η περίπτωση να ενταχθεί σε ειδικό βιβλίο με τίτλο «ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΙΔΙΚΟΥ Η΄ΤΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ».

1. Η διοίκηση και διαχείριση των δασών, δασικών εκτάσεων και μη πεδινών χορτολιβαδικών εκτάσεων, με τα πάσης φύσεως επ' αυτών κεφαλαίων που ανήκουν στις κοινότητες της νήσου Θάσου, και που ονομάζονται κατωτέρω δασική περιουσία κοινοτήτων Θάσου, ενεργείται για λογαριασμό των δασοκτημόνων κοινοτήτων από το νομικό πρόσωπο του Συνδέσμου Δήμων και Κοινοτήτων Θάσου (Σ.Δ.Κ.Θ.), όπως προβλέπεται διά του Νόμου 3463/2006 (Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων)

2. Προκειμένου περί εκτέλεσης του κατά την προηγούμενη παράγραφο επιδιωκόμενου σκοπού:

α) Στο συμβούλιο του συνδέσμου μετέχουν με ψήφο ο δασάρχης Θάσου, ο οποίος είναι και ο τεχνικός σύμβουλος και ο ειρηνοδίκης Θάσου.

β) Η διοικούσα επιτροπή του συνδέσμου είναι βμελής, αποτελούμενη εκ τριών μελών, που εκλέγονται μεταξύ των εκπροσώπων των δασοκτημόνων κοινοτήτων Θάσου στο συμβούλιο του συνδέσμου, ενός αντιπροσώπου των δασικών συνεταιρισμών Θάσου, που εκλέγεται από τους δασικούς συνεταιρισμούς, και των δασάρχη και ειρηνοδίκη Θάσου.

γ) Για τη λειτουργία των κατά τα προηγούμενα εδάφια συμβουλίου και διοικούσας επιτροπής έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρ. 245 επομ. του άνω Ν. 3463/2006 (Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων).

δ) Οι εκ της δασικής περιουσίας κοινοτήτων Θάσου πρόσοδοι του συνδέσμου αποτελούν κεφάλαιο διακριτής διαχείρισης και περιλαμβάνονται σε ειδικό παράρτημα του προϋπολογισμού του συνδέσμου.

3. Ο Σ.Δ.Κ.Θ. ως προς τη διοίκηση και διαχείριση της δασικής περιουσίας των κοινοτήτων Θάσου μεριμνά για την κατάρτιση δασοπονικών σχεδίων ή εκθέσεων και πινάκων υλοτομίας καθώς και για την εφαρμογή τους, καθορίζει τα της διάθεσης των καρπώσεων, καταρτίζει τους όρους διακήρυξης, ενεργεί τις δημοπρασίες, εγκρίνει ή ακυρώνει το αποτέλεσμά τους και γενικότερα μεριμνά για την επιμελέστερη εκμετάλλευση της περιουσίας αυτής.

4. Οι εκ της δασικής περιουσίας των κοινοτήτων πρόσοδοι, μετά την παρακράτηση από αυτές ποσοστού που καθορίζεται από τον σύνδεσμο για τη διοίκηση, διαχείριση και την

εκτέλεση, εξυπηρέτηση ή συντήρηση έργων βελτίωσης της δασικής περιουσίας, περιέρχονται κατ' αναλογία των γενομένων στα εκάστοτε δάση καρπώσεων στις δασοκτήμενες κοινότητες.

5. Ο δασάρχης Θάσου καταρτίζει τα δασοπονικά σχέδια, εκθέσεις και πίνακες υλοτομίας των κοινοτικών δασών Θάσου, όπως εάν επρόκειτο περί δημοσίων δασών και παρέχει κάθε τεχνική καθοδήγηση και συμβουλή στον σύνδεσμο δήμων και κοινοτήτων.

6. Με απόφαση του Συνδέσμου Δήμων και Κοινοτήτων Θάσου και έγκριση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης δύναται να ανατίθεται στον δασάρχη Θάσου δι' αυτεπιστασίας η εκμετάλλευση των κοινοτικών δασών και γενικά η εκτέλεση δασικών έργων, ήτοι εργασιών ρίψης, διαμόρφωσης, μετατόπισης ή μεταφοράς δασικών προϊόντων, αναδασώσεων, κατασκευής ή συντήρησης δασικών οδών και δασικών εν γένει μεταφορικών εγκαταστάσεων, δασικών εργοστασίων κατεργασίας ξυλείας, κτηρίων, η αγορά και συντήρηση μηχανών, εργαλείων και μέσων επικοινωνίας, κατ' αναλογία των αντίστοιχων διατάξεων που διέπουν τα δημόσια δάση ή κατά τα οριζόμενα με αποφάσεις ή κανονισμούς που εκδίδονται μετά από γνώμη του Συνδέσμου Δήμων και Κοινοτήτων Θάσου από τους Υπουργούς Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

7. Διά Δ/τος καθορίζονται οι λεπτομέρειες εκτέλεσης του παρόντος άρθρου.

8. Διά Δ/των που εκδίδονται κατόπιν πρότασης των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης δύναται αι διατάξεις των παρ. 1-7 του παρόντος άρθρου να επεκτείνονται και σε άλλα παρόμοια κοινοτικά δάση της Χώρας και να ρυθμίζονται αι σχετικές λεπτομέρειες.

ΤΜΗΜΑ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

ΘΗΡΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΘΗΡΑΜΑΤΑ. ΜΕΣΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΘΗΡΑΣ. ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Άρθρο .....

Θηράματα

[Άρθρο 251 ν.δ. 86/69 « Δασικός Κώδιξ» (Α΄ 7)]

Σχόλιο 1: Διαγράφεται το μέρος του άρθρου που αφορά σε πτηνά καθώς για τα πτηνά εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων .....του παρόντος.

Σχόλιο 2: Στις παρ. 1 και 2 ενσωματώνονται σχόλια της διαβούλευσης επί του παραδοτέου Π.5.1 (Προσχέδιο).

1. Η θήρα επιτρέπεται να ασκείται ως ψυχαγωγική δραστηριότητα σε όλη την Επικράτεια κατά τις διατάξεις του παρόντος κώδικα.
2. Ως θηρεύσιμα θηράματα νοούνται, με την επιφύλαξη των απαγορεύσεων για τα είδη της πανίδας που περιέχονται στο Παράρτημα IV της Οδηγίας 92/43 ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 1992 «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας», όπως κάθε φορά ισχύει, όλα τα άγρια θηλαστικά πλην των ακανθόχοιρου, νυκτερίδος, μυγαλής, ασπάλακος.

Άρθρο .....

Μέσα άσκησης θήρας

[Άρθρο 252 ν.δ. 86/1969 « Δασικός Κώδιξ»]

Σχόλιο : Διαγράφεται το μέρος του άρθρου που αφορά σε πτηνά καθώς για τα πτηνά εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων .....του παρόντος. Η αναρίθμηση των παραγράφων οφείλεται στην κατάργηση της παραγράφου 2 του άρθρου 252 του ν.δ. 86/69 (Α 7) με το άρθρο 38 παρ. 1 περ. β΄ ν. 2168/1993 (Α΄ 147).

1. Η θήρα ασκείται μόνο με σύνηθες κυνηγετικό επωμιζόμενο πυροβόλο όπλο καθώς και με τόξο και κυνηγετικό μαχαίρι, με σκύλο ή όχι. Η με πυροβόλο πολεμικό όπλο ή αεροβόλο ή άλλου είδους όπλο άσκηση της θήρας απαγορεύεται.
2. Σε κάθε περίπτωση μεταφοράς κυνηγετικού όπλου με οχήματα κάθε είδους, πλοία κ.λπ. ή εντός κατοικημένων περιοχών, το κυνηγετικό όπλο πρέπει να είναι κενό φυσιγγίων και να φέρεται υποχρεωτικά εντός θήκης, λυμένο. Τα όπλα που φυλάσσονται στις οικίες πρέπει να διατηρούνται κενά φυσιγγίων.
3. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, όταν απαγορεύεται η θήρα, δύναται να επιβάλει με απόφασή του τη σφράγιση των κυνηγετικών όπλων. Σε περίπτωση τεχνικών ή άλλων ειδικών λόγων, που ρητώς αναφέρονται στην απόφασή του, δύναται να εξαιρεί από την υποχρέωση αυτή ορισμένες περιοχές της Επικράτειας.

4. Απαγορεύεται η τοποθέτηση και η χρήση παγίδων, δηλητηρίων, δικτύων, βρόχων, ιξού, ειδικών καθρεπτών, αγκίστρων και κάθε είδους ελκυστικών φυτών ή οργάνων ή άλλων αναλόγων μέσων, που έχουν ως σκοπό τη θανάτωση, σύλληψη ή νάρκωση εν γένει άγριων θηλαστικών καθώς και η εμπορία, κατασκευή και η εισαγωγή από το εξωτερικό των οργάνων αυτών.
5. Απαγορεύεται η χρησιμοποίηση για τη θήρα ελαστικής σφενδόνης, κραχτών, ομοιωμάτων και μιμητικών φωνών των θηραμάτων.
6. Χρήση παγίδων πάσης φύσεως επιτρέπεται να γίνεται κατόπιν έγκρισης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μόνο για επιστημονικούς σκοπούς (δακτυλίωση, μελέτες, ταρίχευση).

Άρθρο .....**Εκτροφεία Θηραμάτων - Καταφύγια Θηραμάτων – Ελεγχόμενες κυνηγετικές περιοχές**

[Άρθρο 253 ν.δ. 86/1969 « Δασικός Κώδιξ»]

-Με αποφάσεις του υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δύναται, για την προστασία και διάσωση του φυσικού περιβάλλοντος της χώρας εν γένει καθώς επίσης και για τον σκοπό της διατήρησης, ανάπτυξης και εκμετάλλευσης των πληθυσμών των θηραμάτων και των λοιπών ειδών της άγριας πανίδας και των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας να ιδρύονται:

α) Εκτροφεία Θηραμάτων,

β) Καταφύγια Θηραμάτων και

γ) Ελεγχόμενες Κυνηγετικές περιοχές επί ορισμένων, σαφώς προσδιοριζόμενων με την απόφαση του υπουργού εδαφικών εκτάσεων, ενώ απαγορεύεται απολύτως η εντός αυτών θήρα ή επιτρέπεται υπό ορισμένες προϋποθέσεις, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο ..... του παρόντος κώδικα.

Άρθρο .....**Ίδρυση και Λειτουργία Εκτροφείων Θηραμάτων - Καταφυγίων Θηραμάτων – Ελεγχόμενων Κυνηγετικών Περιοχών**

[Άρθρο 254 ν.δ. 86/1969 « Δασικός Κώδιξ»]

Σχόλιο 1: Αντικαθίσταται ο Υπουργός Γεωργίας με τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας λόγω αρμοδιότητάς του και το Κεντρικό Ταμείο Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών (Κεφάλαιον Θήρας) με τον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου.

Σχόλιο 2: Η αναρίθμηση των παραγράφων οφείλεται στο ότι οι παρ. 5-8 είχαν αντικατασταθεί με την παρ.3 άρθρ.57 ν. 2637/1998 (Α 200), η οποία, όμως, καταργήθηκε με το άρθρο 22 παρ.1 ν. 3937/2011 (Α' 60)].

Σχόλιο 3: Στις παρ. 3, 7 και 11 ενσωματώνονται σχόλια της διαβούλευσης επί του παραδοτέου Π.5.1 (Προσχέδιο).

1. Με απόφαση του υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να ιδρύονται μέχρι εξήντα (60) εκτροφεία θηραμάτων, με σκοπό αναπαραγωγής και αύξησης των ενδημικών θηραμάτων ή εισαγωγής ξενικών θηραμάτων, για τον εμπλουτισμό με αυτά άλλων περιοχών. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι προς εκτέλεση σε κάθε εκτροφείο εργασίες για την εκπλήρωση του παραπάνω σκοπού. Για τη συντήρηση και λειτουργία των εκτροφείων δύναται να προσλαμβάνονται με επιλογή κατά τις κείμενες διατάξεις, ανάλογα με τις ανάγκες, μέχρι δύο φύλακες κατά εκτροφείο, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, οι οποίοι αμείβονται σε βάρος των πιστώσεων του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου. Οι φύλακες εκτροφείων εξομοιώνονται ως προς τα προσόντα, αποδοχές, δικαιώματα και καθήκοντα προς τους φύλακες θήρας.

2. Με όμοια απόφαση επιτρέπεται η ίδρυση από φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου εκτροφείων θηραμάτων επί μη δημοσίων εκτάσεων, ακόμη και δασικού χαρακτήρα, καθώς και επί δημόσιων δασικών και εποικιστικών εκτάσεων, τις οποίες το Δημόσιο μπορεί να παραχωρεί ή να εκμισθώνει στους ενδιαφερομένους, έναντι τιμήματος ή μισθώματος που καθορίζεται από την επιτροπή της παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 998/1979 παρόντος κώδικα, προς τον σκοπό της αναπαραγωγής των θηραμάτων είτε για εμπόριο (κρέατος, δέρματος, πτερών, κεράτων κλπ.) είτε προς εμπλουτισμό περιοχών με θηρεύσιμα είδη, τηρουμένων των περί δημόσιας υγείας διατάξεων .

3. Με κοινή απόφαση των υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών επιτρέπεται:

α) Η αγορά χωρίς δημοπρασία από το Δημόσιο εκτάσεων καθώς και ερημονήσων, στις οποίες διαβιούν αίγαγροι ή άλλα ευγενή θηράματα για τη δημιουργία σε αυτές εκτροφείων ή για την ίδρυση σταθμών παρακολούθησης και δακτυλίωσης αποδημητικών πτηνών.

β) Η αναγκαστική απαλλοτρίωση κτημάτων οποιασδήποτε φύσης που βρίσκονται στις εκτάσεις του άρθρου 253, για την πραγματοποίηση του σκοπού του άρθρου αυτού, ο οποίο καθορίζεται με το παρόν ως δημόσιας ωφέλειας.

4. Απαγορεύεται η παραβίαση, με σκοπό θήρας, των ορίων εκτροφείων καθώς και ο φόνος ή οποιαδήποτε βλάβη εκτρεφόμενων θηραμάτων.

5. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών μπορεί να χαρακτηρίζονται ως συνεχείς ελεγχόμενες κυνηγετικές περιοχές, εκτάσεις, ανεξαρτήτως ιδιοκτησίας, όχι μικρότερες των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) στρεμμάτων εντός του χώρου της ηπειρωτικής Ελλάδας και πεντακοσίων (500) τουλάχιστον στρεμμάτων στη νησιωτική Ελλάδα. Πριν από την έκδοση της απόφασης αυτής συντάσσεται πλήρης μελέτη των απαιτούμενων τεχνικών έργων και βελτίωσης του φυσικού περιβάλλοντος του βιότοπου. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανανέωση της άδειας λειτουργίας και την ισχύ της σχετικής απόφασης των ως άνω ελεγχόμενων κυνηγετικών περιοχών είναι η υποβολή ανά τριετία μελέτης βοσκοϊκανότητας από την οποία να προκύπτει η μη μεταβολή του φυσικού περιβάλλοντος του βιότοπου. Διοικητικές πράξεις που έχουν εκδοθεί στο παρελθόν από την αρμόδια αρχή για τις οποίες πληρούνται το τεκμήριο επιφανείας εκτάσεως κατά το προηγούμενο εδάφιο θεωρούνται νομίμως εκδοθείσες.

6. Εντός των ελεγχόμενων κυνηγετικών περιοχών επιτρέπεται η θήρα κατά παρέκκλιση των διατάξεων του παρόντος υπό όρους, προϋποθέσεις, πρόσθετα τέλη και διατυπώσεις, που καθορίζονται με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του υπουργού

Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Με το ίδιο Προεδρικό Διάταγμα καθορίζεται ο τρόπος διοίκησης, διαχείρισης, λειτουργίας, οργάνωσης, προστασίας, φύλαξης, κυκλοφορίας, οι οικονομικοί πόροι της ελεγχόμενης κυνηγετικής περιοχής, ο τρόπος διάθεσης των εσόδων της, ο αριθμός του αναγκαίου προσωπικού καθώς και κάθε εν γένει λεπτομέρεια που αφορά την άρτια λειτουργία της.

7. Τα πάσης φύσεως έσοδα που προέρχονται από τη θηραματική εκμετάλλευση των ελεγχόμενων κυνηγετικών περιοχών περιέρχονται στον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου.

8. Οι ιδιοκτήτες των εντός της ελεγχόμενης κυνηγετικής περιοχής εκτάσεων δικαιούνται μέρισμα από τα καθαρά έσοδά της, ο προσδιορισμός, η διαδικασία και ο τρόπος καταβολής του οποίου καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

9. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται με απόφασή του, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών, να χαρακτηρίζει και μη δημόσιες εκτάσεις ως κυνηγετικές περιοχές, κατόπιν αίτησης των ιδιοκτητών τους και υπό τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου. Στις εκτάσεις αυτές παρέχεται το δικαίωμα εκμετάλλευσης της θήρας στους τους ιδιοκτήτες τους, εφ' όσον αυτοί προβούν στην ίδρυση ιδιωτικών εκτροφείων εμπλουτισμού των εκτάσεων αυτών και συντάξουν, από ιδιώτες δασολόγους και με δαπάνες τους, ειδικές μελέτες ή πίνακες διαχείρισης του θηραματικού πλούτου, οι οποίες εγκρίνονται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Οι ιδιοκτήτες των εκτάσεων αυτών δικαιούνται είσπραξη δικαιώματος από τους εφοδιασμένους με άδεια θήρας κυνηγούς. Το δικαίωμα αυτό καθορίζεται με την ίδια απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

10. Στις ιδιότητες εκτάσεις εντός των ελεγχόμενων κυνηγετικών περιοχών, με τη συναίνεση των ιδιοκτητών, δύναται να ενεργούνται φυτεύσεις και άλλες συναφείς εργασίες που αποβλέπουν στη βελτίωση του βιότοπου και του περιβάλλοντος εν γένει με δαπάνες της Ελεγχόμενης Κυνηγετικής Περιοχής, οι οποίες ρυθμίζονται με Προεδρικό Διάταγμα.

11. Το αναγκαίο προσωπικό για τη διοίκηση, λειτουργία, διαχείριση και φύλαξη της Ελεγχόμενης Κυνηγετικής Περιοχής δύναται να τοποθετείται μεταξύ του μόνιμου προσωπικού (δασολόγων, δασικών, διοικητικών) από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή με πρόσληψη μέχρι τριών (3) δασολογικών, τεσσάρων (4) δασοκόμων, πέντε (5) υπαλλήλων λογιστών και διοικητικών και ενός (1) φύλακα θήρας ανά 10.000 στρέμματα κυνηγετικής περιοχής, με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.

Οι αποδοχές εν γένει του εκτάκτου προσωπικού βαρύνουν τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου

12. Απαγορεύεται η άσκηση θήρας εντός των ελεγχόμενων κυνηγετικών περιοχών κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος και των βάσει αυτού Προεδρικών Διαταγμάτων.

Άρθρο .....

Κυνηγετικοί σκύλοι

[Άρθρο 255 ν.δ. 86/1969 « Δασικός Κώδιξ» & άρθρο 5 παρ. 4, 5 και 6 ν. 4039/2012]

Σχόλιο 1: Η αναρίθμηση της παραγράφου 1 οφείλεται στο ότι οι 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 και 9, καταργήθηκαν από την περίπτωση δ' του άρθρου 15 του ν.3170/2003 (Α' 191).

Σχόλιο 2: Οι παράγραφοι 2 και 3 είναι οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 5 του ν. 4039/2012 (Α 15).

Σχόλιο 3: Η παρ. 4 του άρθρου 5 του ν. 4039/2012 (Α 15) κωδικοποιείται μόνο κατά το σκέλος που αφορά σε κυνηγετικούς σκύλους και κυνήγι.

1. Επιτρέπεται καθ' όλο το έτος η εκγύμναση κυνηγετικών σκύλων, που συνοδεύονται από κυνηγούς ή κυναγωγούς, χωρίς να φέρουν κυνηγετικό όπλο, σε περιορισμένες εκτάσεις, που καθορίζονται από την οικεία Δασική Αρχή. Επίσης, επιτρέπεται η διεξαγωγή Αγώνων Κυνηγετικών Ικανοτήτων Σκύλων δεικτών και ιχνηλατών, με όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Ο ιδιοκτήτης κυνηγετικού σκύλου κατά τη διάρκεια του κυνηγιού ή την οποιαδήποτε μετακίνηση του μαζί με το σκύλο του για το σκοπό αυτόν έχει την υποχρέωση να φέρει μαζί του ενημερωμένο το βιβλιάριο υγείας ή το διαβατήριο του σκύλου του. Οι υποχρεώσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του ν. 4039/2012 (Α 15) δεν ισχύουν για τους κυνηγετικούς σκύλους-κατά τη διάρκεια του κυνηγιού.

3. Αφαιρείται η άδεια κυνηγιού από κυνηγό, του οποίου ο σκύλος, που χρησιμοποιείται στο κυνήγι, δεν έχει σημειωθεί σύμφωνα με την περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4039/2012» (Α 15) και δεν έχει εγγραφεί χειρόγραφα ή με την ετικέτα ταυτοποίησης, ο αριθμός της σήμανσης στο βιβλιάριο υγείας ή στο διαβατήριο του ζώου συντροφιάς, μέχρι να σημειωθεί το συγκεκριμένο ζώο. Τα μέσα μεταφοράς που χρησιμοποιούνται στην περίπτωση αυτή πρέπει να είναι κατάλληλα με επαρκή χώρο, φωτισμό και αερισμό και να ικανοποιούν τις φυσιολογικές ανάγκες του ζώου.

4. Πέραν των περιοχών που καθορίζονται με τη διαδικασία της παραγράφου 1 σε ελεγχόμενες κυνηγετικές περιοχές επιτρέπεται να καθορίζονται περιορισμένοι χώροι εκγύμνασης σκύλων, καθώς και να διεξάγονται αγώνες κυνηγετικών ικανοτήτων σκύλων δεικτών με όρους και προϋποθέσεις, που καθορίζονται και στις δύο περιπτώσεις με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΘΗΡΑΣ-ΧΡΟΝΟΣ ΘΗΡΑΣ -ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΘΗΡΑΜΑΤΩΝ

Άρθρο .....

Απαγορευμένοι στη θήρα χώροι

[Άρθρο 256 ν.δ. 86/1969 « Δασικός Κώδιξ»]

Σχόλιο 1: Η παρ. 4 του κωδικοποιητέου άρθρου 256 ν.δ. 86/1969 προτείνεται να καταργηθεί καθώς καλύπτεται από το άρθρο..... του παρόντος κώδικα, στο οποίο κωδικοποιείται κατωτέρω το αρ. 8 της ΚΥΑ 37338/2010 με τίτλο «απαγορευμένα μέσα/τρόποι θήρας».

Σχόλιο 2: Η παρ. 5 αναριθμείται σε παρ. 4 λόγω καταργήσεως της παρ. 4.

1. Απαγορεύεται η θήρα εντός των πόλεων, κωμοπόλεων, χωριών ή συνοικισμών εν γένει και σε ακτίνα 250 μέτρων από την παρυφής αυτών ή σε ακτίνα 100 μέτρων από μεμονωμένες οικίες. Κατά παρέκκλιση δύναται ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από πρόταση της δασικής αρχής και σύμφωνη γνώμη της οικείας αστυνομικής αρχής, να επιτρέπει τη θήρα των επιβλαβών θηραμάτων και στους ανωτέρω χώρους.
2. Απαγορεύεται η θήρα χωρίς τη συγκατάθεση του ιδιοκτήτη, νομέα ή μισθωτή:
  - α) Εντός των αμπελώνων από την έναρξη της περιόδου της θήρας ως τη λήξη του τρύγου.
  - β) Εντός των αθέριστων λειμώνων.
  - γ). Εντός καλλιεργούμενων εκτάσεων ή οπωρώνων από την ανθοφορία μέχρι και τη συγκομιδή των καρπών.
  - δ). Εντός περιφραγμένων με συνεχές αδιαπέραστο και ανυπέρβλητο από άνθρωπο φράχτη κάθε είδους, ύψους τουλάχιστον ενάμιση (1,50) μέτρου, ιδιόκτητων εκτάσεων.
3. Απαγορεύεται η θήρα εντός του πυρήνα εθνικών δρυμών.
4. Απαγορεύεται η τοποθέτηση απαγορευτικών της θήρας πινακίδων χωρίς προηγούμενη έγγραφη έγκριση της οικείας Δασικής Αρχής.

Άρθρο .....

Σκοπευτήρια - Αμοιβές δίωξης επιβλαβών θηραμάτων

[Άρθρο 257 ν.δ. 86/1969 « Δασικός Κώδιξ»]

Σχόλιο 1: Τροποποιείται ο τίτλος του άρθρου προκειμένου ν’ ανταποκρίνεται πληρέστερα στο περιεχόμενό του.

Σχόλιο 2: Η παρ. 2 καταργείται ως αναφερόμενη στην ύλη που αφορά σε πτηνά καθώς για τα πτηνά εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων .....του παρόντος

Σχόλιο 3: Προτείνεται η απάλειψη της παρ. 3 λόγω σιωπηρής κατάργησης δυνάμει του άρθρου 32 παρ. 1 του ν. 1650/86. Η τελική κρίση ανήκει κατά νόμον στην ΚΕΚ

Σχόλιο 4: Οι παρ. 4 και 5 συνεπεία των ανωτέρω επαναριθμούνται σε 2 και 3.

1. Στα πρώην βασιλικά δασοκτήματα και πανεπιστημιακά δάση επιτρέπεται η άσκηση της θήρας κατά τις διατάξεις του παρόντος κώδικα, κατόπιν ειδικής άδειας της αρμόδιας Δασικής Αρχής ή των πανεπιστημιακών αρχών.
2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν πρότασης της κυνηγετικής συνομοσπονδίας και σύμφωνης γνώμης του δασάρχη, επιτρέπεται η ίδρυση κυνηγετικών σκοπευτηρίων από τις κυνηγετικές οργανώσεις με σκοπό την εξάσκηση των κυνηγών και τη διενέργεια αθλητικών σκοπευτικών αγώνων καθώς και ο καθορισμός περιοχής εκγύμνασης κυνηγετικών σκύλων. Η θέση και η εν γένει λειτουργία τους καθορίζονται με την ίδια απόφαση.
3. Οι αμοιβές για την καταπολέμηση επιβλαβών θηραμάτων, ο τρόπος παράδοσης και παραλαβής των τεκμηρίων, η άμεση πληρωμή της αμοιβής, η οποία καταβάλλεται με την

παράδοση του τεκμηρίου, όπως και κάθε άλλη λεπτομέρεια ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο .....

Χρόνος Θήρας

[Άρθρο 261 ν.δ. 86/1969 « Δασικός Κώδιξ»]

Σχόλιο 1 : Τα εδ. β και γ της παρ.2 και οι παρ. 3, 6 και 7 καταργούνται καθώς αφορούν θέματα ρυθμιζόμενα από τα άρθρα ..... του παρόντος. Οι λοιπές παράγραφοι αναριθμούνται αναλόγως]

Σχόλιο 2 : Στην παρ. 3 ενσωματώνεται σχόλιο της διαβούλευσης επί του παραδοτέου Π.5.1 (Προσχέδιο).

1. Το κυνηγετικό έτος αρχίζει από 1 Αυγούστου και λήγει 31 Ιουλίου του επομένου έτους.
2. Η κυνηγετική περίοδος κατά την οποία επιτρέπεται γενικά η θήρα αρχίζει:
  - α) για τον λαγώ, από 15ης Σεπτεμβρίου και λήγει την 10η Ιανουαρίου.
  - β) για τα λοιπά θηράματα, από 15ης Σεπτεμβρίου και λήγει την 10η Μαρτίου.
3. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ανάπτυξης και Τουρισμού δύναται με απόφασή του, κατόπιν πρότασης της δασικής αρχής ή της κυνηγετικής συνομοσπονδίας, να περιορίζει τη διάρκεια της κυνηγετικής περιόδου ή τις εντός αυτής ημέρες θήρας, σε όλη την επικράτεια ή σε περιφέρειές της.
4. Επιτρέπεται η θήρα μόνον κατά τη διάρκεια της ημέρας, ήτοι μισή ώρα πριν την ανατολή και μέχρι μισή ώρα μετά τη δύση του ήλιου.

Άρθρο .....

Γενικές απαγορεύσεις θήρας

[Άρθρο 258 ν.δ. 86/1969 « Δασικός Κώδιξ»]

Σχόλιο 1: Η παρ. 1 α καταργείται λόγω του ότι αφορά σε πτηνά καθώς για τα πτηνά εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων .....του παρόντος.

Σχόλιο 2: Οι παρ. 1 β, γ και δ αναριθμούνται σε α, β και γ λόγω κατάργησης της παρ. α. Τα δύο τελευταία είδη της παρ. 1γ είναι πτηνά και άρα υπάγονται στην ύλη των άρθρων .....του παρόντος, το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 καταργείται λόγω έλλειψης αντικειμένου καθώς αφορά αποφάσεις του Υπουργού που δεν μπορούν να εκδοθούν μετά την 1/8/1971.

Σχόλιο 3: Οι αναφορές σε πτηνά διαγράφονται καθώς για τα πτηνά εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων .....του παρόντος. η αναρίθμηση των εδαφίων της παρ. 3 οφείλεται στην κατάργηση του εδαφίου α]

Σχόλιο 4: Στην παρ. 2 ενσωματώνεται σχόλιο της διαβούλευσης επί του παραδοτέου Π.5.1 (Προσχέδιο).

1. Απαγορεύεται:

α) Η άσκηση της θήρας από μηχανοκίνητα μέσα και η μεταφορά με αυτά κυνηγετικών όπλων που δεν είναι λυμένα ή εντός θήκης καθώς και με πάσης φύσεως προβολείς και ελκυστικά φώτα.

β) Οι οδηγοί των μηχανοκινήτων μέσων με τα οποία τρίτοι άσκησαν παράνομη θήρα ευθύνονται ως συναυτουργοί, όπως και εκείνοι που παραχώρησαν τη χρήση αυτών, εφ’ όσον τελούσαν σε γνώση. Η άσκηση της θήρας από τους ιδιοκτήτες του τροχοφόρου κατά τον παραπάνω τρόπον θεωρείται ως επιβαρυντική περίπτωση.

γ) Η θήρα ελάφου, δορκάδος, αιγάγρου (αγριοκάτσικου) και αγριόγιδου.

2. Απαγορεύεται επίσης:

α) Η θήρα ωφελίμων θηλαστικών, τα οποία καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

β) Η αγοραπωλησία και η μεταφορά προς πώληση κάθε είδους θηράματος κατά τη διάρκεια της απαγόρευσης της θήρας.

γ. Η αγοραπωλησία καθ’ όλο το έτος του λαγού, πλην των κατόπιν άδειας της Δασικής Αρχής διατιθέμενων πλεονασμάτων των εκτροφείων καθώς και θηραμάτων από τις ελεγχόμενες κυνηγετικές περιοχές.

δ) Η αγοραπωλησία κάθε θηράματος, εφ’ όσον διαπιστωθεί ότι η θανάτωσή του έγινε με απαγορευμένα μέσα.

ε) Η μεταφορά, η έκθεση σε κοινή θέα και ο με οποιονδήποτε τρόπο βασανισμός συλληφθέντων θηραμάτων.

στ) Η θήρα από τον κυνηγό πλέον του ενός λαγού για κάθε ημερήσια έξοδό του. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται με απόφασή του να τροποποιήσει τον αριθμό αυτό σε όλη την Επικράτεια ή σε περιφέρειές της, όπως επίσης να περιορίζει τον αριθμό προς θήρα και άλλων θηραμάτων.

3. Επίσης απαγορεύεται:

α. Η θήρα με ενέδρα κοντά στις πηγές (καρτέρι) ή με παρακολούθηση των ιχνών στο χιόνι, όπως και η χρησιμοποίηση βοηθού που φέρει όπλο χωρίς άδεια θήρας.

β) Η μεταφορά ζωντανού θηράματος καθ’ όλο το έτος και η διατήρηση σε αιχμαλωσία κάθε θηράματος, η οποία επιτρέπεται μόνο με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε δημόσιες και δημοτικές αρχές ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όπως και σε κυνηγετικές οργανώσεις, για τον εμπλουτισμό ζωολογικών κήπων και πάρκων των πόλεων. Επιτρέπεται η κατόπιν ειδικής άδειας του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας σύλληψη και μεταφορά θηράματος για επιστημονικούς λόγους.

γ) Η χωρίς άδεια της δασικής ή αστυνομικής αρχής μεταφορά κυνηγετικών όπλων σε υπαίθριους τόπους κατά την περίοδο απαγόρευσης της θήρας, ενώ κατά τον χρόνο της κυνηγετικής περιόδου χωρίς άδεια θήρας.

δ) Η διάβαση με κυνηγετικό όπλο από εκτάσεις απαγορευμένες για τη θήρα, εκτός εάν το όπλο είναι λυμένο.

ε) Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται ν’ απαγορεύει τη θήρα κάθε θηράματος σε περίπτωση χιονόπτωσης μεγάλης διάρκειας και έντασης σε όλη τη χώρα ή σε μεμονωμένες περιοχές.

στ) Η θήρα σε ομάδες που περιλαμβάνουν περισσότερους από έξι κυνηγούς, εκτός της ομαδικής θήρας αγριόχοιρων και επιβλαβών ζώων, ήτοι λύκου, αλώπεκος (αλεπούς) και θωός (τσακαλιού), η οποία πρέπει να διενεργείται κατόπιν άδειας του δασάρχη υπό την

επίβλεψη δασικού οργάνου ή του κυνηγετικού συλλόγου. Η με οποιοδήποτε μεταφορικό μέσο μεταφορά μεγαλύτερου αριθμού κυνηγών, εφ’ όσον κατά τη διάρκεια αυτής δεν ενεργείται θήρα, δεν θεωρείται ως παράβαση, όπως επίσης και όταν περισσότεροι από έξι (6) κυνηγοί βρίσκονται σε τέτοια απόσταση, ώστε να υφίσταται η απαιτούμενη ζώνη ασφαλείας για τα Θηράματα. Η ζώνη αυτή καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

4. Κατόπιν άδειας του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας επιτρέπονται ο φόνος και η ταρίχευση μη θηρεύσιμων θηραμάτων, για τον εμπλουτισμό συλλογών μουσείων και των εργαστηρίων ζωολογίας των πανεπιστημίων καθώς και για διδακτικούς σκοπούς εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

5. Οι δασικές αρχές δύνανται να εκδίδουν απαγορευτικές διατάξεις θήρας μόνο κατόπιν αποφάσεων του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως για τη ρύθμιση θεμάτων που αφορούν την προστασία, διοίκηση και διαχείριση του θηραματικού πλούτου και της άσκησης της θήρας εν γένει.

6. α. Απαγορεύεται χωρίς άδεια η εξαγωγή, εισαγωγή, επανεξαγωγή, επανεισαγωγή, διαμετακόμιση, πώληση, αγορά, διαφήμιση, μίσθωση, εμπορική εκμετάλλευση, ο αντιπραγματισμός και γενικά η κατοχή, διάθεση, φύλαξη, έκθεση, μεταφορά, αποστολή και διακίνηση :

αα) των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας και των δειγμάτων αυτών ζώντων ή νεκρών επεξεργασμένων ή μη,

ββ) των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας και των δειγμάτων αυτών που γεννήθηκαν και εκτράφηκαν /εκτρέφονται σε αιχμαλωσία ή έχουν παραχθεί τεχνητά, επεξεργασμένων ή μη, καθώς και των ειδών ή δειγμάτων που αποτελούν μέρος προσωπικών ή οικιακών αντικειμένων, και

γγ) των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας κα άγριας πανίδας και των δειγμάτων αυτών επεξεργασμένων ή μη, που χρησιμοποιούνται για δάνεια ή ανταλλαγές για μη εμπορικούς σκοπούς μεταξύ αναγνωρισμένων επιστημόνων και επιστημονικών - ερευνητικών ιδρυμάτων.

β. Με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα είδη της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας της προηγούμενης περίπτωσης, οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης της άδειας και ο τύπος αυτής, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης α’.

γ. Για τη χορήγηση της άδειας της περίπτωσης α’ απαιτείται η καταβολή τελών, τα οποία αποτελούν έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού. Το χρηματικό ύψος των τελών αυτών καθορίζεται και αναπροσαρμόζεται κάθε φορά με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

δ. Οι εισαγωγείς και εξαγωγείς, ως και οι ενώσεις αυτών, καθώς και οι επιχειρήσεις διάθεσης στην αγορά και διακίνησης των ειδών της περίπτωσης β’ εγγράφονται σε ειδικό μητρώο για τη χορήγηση της ανωτέρω άδειας. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι προϋποθέσεις εγγραφής στο εν λόγω μητρώο, καθώς και άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσης περίπτωσης.

ε. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συνιστάται στη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας

Δασών και Αгроπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας Επιστημονική Επιτροπή Εμπορίας Ειδών Αυτοφυούς Χλωρίδας και Άγριας Πανίδας. Μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής ορίζονται ειδικοί επιστήμονες, εξειδικευμένοι σε θέματα διαχείρισης και προστασίας ειδών της άγριας φύσης. Η Επιστημονική Επιτροπή γνωμοδοτεί για θέματα σχετικά με την προστασία και εμπορία των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας που προβλέπονται από τη Σύμβαση και τους σχετικούς με αυτή Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Επιστημονική Επιτροπή εκπροσωπεί τη Χώρα στις αντίστοιχες Επιτροπές ή Αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Γραμματείας της Διεθνούς Σύμβασης. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται η οργάνωση και η λειτουργία της Επιστημονικής Επιτροπής, η θητεία των μελών, η γραμματειακή εξυπηρέτηση και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη συγκρότηση και λειτουργία της.

Οι λειτουργικές δαπάνες της Επιστημονικής Επιτροπής και οι αμοιβές των μελών της καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας και βαρύνουν πιστώσεις του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου

στ) Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα κριτήρια και η διαδικασία αναγνώρισης και εποπτείας των νομικών προσώπων που υποδέχονται, φυλάσσουν και περιθάλπουν είδη της άγριας πανίδας ως «κέντρα περίθαλψης ειδών της άγριας πανίδας», καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας περίπτωσης.

Τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα αναγνωρίζονται ως «κέντρα περίθαλψης ειδών της άγριας πανίδας» εφόσον η λειτουργία τους δεν αντίκειται στις ισχύουσες περί δημόσιας υγείας διατάξεις.

Άρθρο .....

Ειδικά μέτρα προστασίας θηραμάτων

[Άρθρο 259 παρ. 1, 2, 3 και 5 ν.δ. 86/1969 « Δασικός Κώδικς»]

Σχόλιο : Η παρ. 1 του κωδικοποιούμενου άρθρου περιέχει ρύθμιση που οφորά τη θήρα των πτηνών, η οποία όμως πλέον διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων .....του παρόντος, επομένως προτείνεται η απάλειψη της διάταξης αυτής η οποία κατέστη ανεφάρμοστη από την έναρξη ισχύος της κ.υ.α. υπ’ αριθμ. 414985/1985 . Η τελική κρίση περί της προτεινόμενης απάλειψης ανήκει κατά νόμο στην Κ.Ε.Κ.. Η παρ 4 κωδικοποιείται από κοινού με το άρθρο 6 ΚΥΑ Αριθμ. Η.Π. 37338/1807/Ε.103/2010 λόγω περιεχομένου.

1. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται:

α) Να διατάσσει επ’ αμοιβή ή μη την με οποιοδήποτε μέσο δίωξη ορισμένων θηραμάτων και λοιπών ζώων και καταστροφή των φωλιών τους, που είναι επιζήμια για τη γεωργική, κτηνοτροφική, δασική, αλιευτική και θηραματική οικονομία.

β) Να απαγορεύει τον φόνο θηράματος, όταν απειλείται με πλήρη αφανισμό.

2. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται ν’ απαγορεύει την εκχέρωση εκτάσεων, καθώς και την υλοτομία ή αποκλάδωση μεμονωμένων δέντρων ή συστάδων ή δενδροστοιχιών, των οποίων η διατήρηση επιβάλλεται για την καταφυγή, προστασία και αναπαραγωγή (κατασκευή φωλιών) ζώων που είναι σπάνια ή τείνουν να εξαφανιστούν,

όπως και τη βοσκή κάθε ζώου σε πάρκα, εκτροφεία και σε νησίδες για την προστασία και τον μη εκφυλισμό των εκεί διαβιούντων σπάνιων θηραμάτων.

3. Η χρήση γεωργικών φαρμάκων (εντομοκτόνων - ζιζανιοκτόνων) σε γεωργικές εκτάσεις επιτρέπεται με την καθοδήγηση της διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Περιφερειακών Ενοτήτων και σε τέτοια ποσότητα, ώστε να είναι ακίνδυνη για τα Θηράματα. Η χρήση αυτών εντός των δασών ή δασικών εκτάσεων θα γίνεται κατόπιν συνεννόησης με τη δασική αρχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄ ΘΗΡΑ ΠΤΗΝΩΝ

Άρθρο .....

Γενικές Διατάξεις -Ορισμοί

[Άρθρα 1 και 2 ΚΥΑ Αριθμ. Η.Π. 37338/1807/Ε.103/2010

[όπως τροποποιήθηκε από την ΥΑ Η.Π. 8353/276/Ε103/17-2-2012 (Β 415 23.2.2012)] και
άρθρο 2 παρ. 1α κ.υ.α. υπ' αριθ. 414985/1985]

Σχόλιο 1: Τροποποίηση του τίτλου σε «Γενικές Διατάξεις - Ορισμοί» καθώς αυτό είναι το άρθρο που αναφέρεται στη σχέση αυτού του κεφαλαίου με το προηγούμενο και συμπεριλαμβάνει τους ορισμούς. Οι παράγραφοι αναριθμούνται λόγω της ενοποίησης των άρθρων 1 και 2 της ΚΥΑ 37338 κλπ.

Σχόλιο 2: Οι διατάξεις των ανωτέρω ΚΥΑ κρίνονται, κατά τη γνώμη της ΕΠΠΕ, ως απολύτως απαραίτητες για την ολοκλήρωση της κωδικοποίησης του παρόντος Κεφαλαίου. Ωστόσο, η συμπερίληψη στις κωδικοποιητέες διατάξεις των διατάξεων που αφορούν τη θήρα των πτηνών και τις αρμοδιότητες των δασικών αρχών θέτει σημαντικά ζητήματα νομοτεχνικής φύσεως για τα οποία έχουν διατυπωθεί από τον ανάδοχο προβληματισμοί και επιφυλάξεις (διατάξεις περιβαλλοντικού και όχι αμιγώς δασικού ενδιαφέροντος, διατάξεις εν μέρει εσωτερικού δικαίου κανονιστικού χαρακτήρα) ως προς για την κωδικοποίηση των διατάξεων αυτών, τελούν δε αυτά λόγω της σοβαρότητας και ιδιαιτερότητάς τους υπό την αίρεση της οριστικής τους επίλυσης από την ΚΕΚ

Σχόλιο 3: Στο σημείο αυτό γίνεται μνεία ότι στην ίδια κατεύθυνση κινείται και το σχετικό σχόλιο της διαβούλευσης επί των Προτάσεων βελτίωσης, το οποίο επισημαίνει και υιοθετεί τους προβληματισμούς και επιφυλάξεις του αναδόχου επί του θέματος. (Βλ. σελ. 24 Έκθεσης διαβούλευσης αναρτημένης στον οικείο ιστότοπο).

1. Με το παρόν Κεφάλαιο αποσκοπείται η συμμόρφωση με την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου 2ας Απριλίου 1979 "περί της διατήρησης των αγρίων πτηνών" (Ειδική έκδοση της Επίσημης Εφημερίδας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ΕΕL 15 σελ. 202), όπως κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2009/147/ΕΚ, ώστε, με τον καθορισμό των αναγκαίων μέτρων και διαδικασιών και τη θέσπιση κανόνων εκμετάλλευσης να καθίσταται αποτελεσματική η προστασία, διατήρηση και ο έλεγχος όλων των ειδών της άγριας ορνιθοπανίδας που αναφέρονται στην παράγραφο 3 και η προσαρμογή των πληθυσμών των ειδών αυτών σε ένα επίπεδο που να ανταποκρίνεται ιδιαίτερα στις οικολογικές, επιστημονικές και πολιτιστικές απαιτήσεις, λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη τις οικονομικές και ψυχαγωγικές απαιτήσεις.
2. Τα μέτρα που λαμβάνονται κατ'εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου, δεν μπορεί να οδηγήσουν σε υποβάθμιση της σημερινής κατάστασης σε ότι αφορά τη διατήρηση όλων των ειδών ορνιθοπανίδας στα οποία αυτές εφαρμόζονται .
3. Για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου) οι όροι "διατήρηση", "οικότοπος (ενδιαίτημα)", "κατάσταση της διατήρησης ενός φυσικού οικοτόπου (ενδιαίτηματος)", "οικότοπος (ενδιαίτημα) ενός είδους", "κατάσταση διατήρησης ενός είδους", "ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης" και "τόπος" ορίζονται αντίστοιχα στις

παραγράφους α, β, ε, στ, θ και ι του άρθρου 2 της υπ αριθ. 33318/3028/1998 ΚΥΑ (ΦΕΚ Β 1289/1998).

3. 1. Ο όρος «Βέλτιστες Διαθέσιμες Τεχνικές», ορίζεται στο Παράρτημα Ι (παρ. 6) του άρθρου 16 της υπ` αριθμ. 11014/703/2003 κοινής υπουργικής απόφασης (Β` 332).

2. Επιπλέον οι ακόλουθοι όροι έχουν την εξής έννοια:

α) Πτερωτά θηράματα: τα πτηνά της άγριας ορνιθοπανίδας που ζουν ελεύθερα στο φυσικό τους περιβάλλον καθώς και όσα από αυτά εκτρέφονται τεχνητά με σκοπό τη θήρα ή την οικονομική εκμετάλλευσή τους.

β) "υγρότοπος": όπως ορίζεται στο άρθρο 1 παρ.1 του ΝΔ 191/74 (Α` 350), με το οποίο κυρώθηκε η Διεθνής Σύμβαση Ραμσάρ.

γ) "ορνιθοπανίδα": το σύνολο των ειδών πτηνών που ζουν σε άγρια κατάσταση σε όλη την επικράτεια ή σε μέρος αυτής.

δ) "είδη χαρακτηρισμού": είναι τα είδη της άγριας ορνιθοπανίδας που αναφέρονται στο παράρτημα Ι του άρθρου 14 καθώς και τα αποδημητικά που δεν περιλαμβάνονται στο εν λόγω παράρτημα των οποίων η διέλευση από τη χώρα μας είναι τακτική, τα οποία σε συνδυασμό με τα κριτήρια χαρακτηρισμού των ΖΕΠ που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Α, χρησιμοποιούνται ως δείκτες τεκμηρίωσης του ορισμού μιας περιοχής ως ΖΕΠ.

ε) "θηρεύσιμα είδη": τα είδη που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙ/1 του άρθρου ..... , όσα περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙ/2 του άρθρου 14 της παρούσας και σημειώνονται για την Ελλάδα με την ένδειξη +, καθώς και όσα από αυτά εκτρέφονται τεχνητά με σκοπό τη θήρα ή την οικονομική εκμετάλλευσή τους.

στ) "μη θηρεύσιμα είδη": τα είδη που δεν περιλαμβάνονται στα Παραρτήματα ΙΙ/1 και ΙΙ/2 του άρθρου 14 της παρούσας απόφασης.

ζ) «Αποικιακά είδη»: τα είδη της ορνιθοπανίδας που φωλιάζουν σε μεγάλες ομάδες όπου η μια φωλιά βρίσκεται πολύ κοντά στην άλλη και σε μέρη όπου δεν υπάρχει -ή σχεδόν δεν υπάρχει- άλλος πόρος πλην του χώρου φωλιάσματος.

η) «χωροκρατικά είδη»: τα είδη της ορνιθοπανίδας που δεν είναι αποικιακά.

θ) «κρίσιμα ενδιαιτήματα είδους (critical habitats)»: τα ενδιαιτήματα/οικότοποι που καλύπτουν τις πλέον βασικές ανάγκες του βιολογικού κύκλου των ειδών χαρακτηρισμού και περιλαμβάνουν:

ι α) για τα αναπαραγόμενα είδη τις θέσεις φωλιάσματος, τις περιοχές τροφοληψίας, τις περιοχές καταφυγίου και πιθανά εναλλακτικές θέσεις διανυκτέρευσης,

ι β) για τα μεταναστευτικά/διαχειμάζοντα είδη κυρίως τις περιοχές τροφοληψίας, καταφυγίου και διανυκτέρευσης, καθώς και τόπους που λόγω της γεωγραφικής τους θέσης και της ευρύτερης γεωμορφολογίας, λειτουργούν ως στενωποί, από όπου διέρχονται υποχρεωτικά τα μεταναστευτικά σμήνη.

ι γ «Πυρήνας κατανομής (core area)»: το κεντρικό και πιο σημαντικό για τη διατήρηση, τμήμα της επικράτειας ενός χωροκρατικού είδους, όπου λαμβάνει χώρα το μεγαλύτερο μέρος (>50%) των ημερήσιων και εποχιακών δραστηριοτήτων και μετακινήσεων του ετησίως.

ι δ «Επιθυμητή Τιμή Αναφοράς είδους (Favourable Reference Values for a species)»: ο πληθυσμός του είδους στη συγκεκριμένη βιογεωγραφική περιοχή ή χώρα, που θεωρείται ο ελάχιστος απαραίτητος για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης διατήρησης του είδους σε Ικανοποιητική Κατάσταση Διατήρησης».

Άρθρο.....**Πεδίο Εφαρμογής**

[Άρθρο 11 κ.υ.α. υπ' αριθ. 414985/1985]

Σχόλιο : Ο πρωτότυπος τίτλος του άρθρου είναι «καταργούμενες διατάξεις». Όμως εν προκειμένω κρίνεται ότι είναι προτιμητέο να αλλάξει ο τίτλος σε «Πεδίο Εφαρμογής».

1. Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου εφαρμόζονται σε όλα τα είδη της ορνιθοπανίδας της ελληνικής επικράτειας που ζουν σε άγρια/φυσική κατάσταση, καθώς και στα αυγά, στις φωλιές και στους οικότοπους/ενδιαιτήματά τους
2. Οι διατάξεις των άρθρων 251, 252, 254, 256, 257, 258, εκτός της παρ. 3 περίπτ. η 259, 261 και 264 του ν.δ. 86/1969 του παρόντος Κώδικα δεν εφαρμόζονται στη θήρα των πτηνών. Για τη θήρα των πτηνών εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου.

Άρθρο .....**Χρόνος θήρας και περιορισμοί**

[Άρθρο 5 κ.υ.α. υπ' αριθ. 414985/1985]

1. Η θήρα των θηρεύσιμων ειδών αγρίων πτηνών επιτρέπεται κατά το χρονικό διάστημα που αρχίζει το νωρίτερο την 20η Αυγούστου εκάστου έτους και τελειώνει το αργότερο το τέλος Φεβρουαρίου του επομένου έτους.
2. Η θήρα των ειδών της προηγούμενης παραγράφου επιτρέπεται να ασκείται μισή ώρα πριν την ανατολή μέχρι και μισή ώρα μετά τη δύση του ήλιου.
3. Στο πλαίσιο της παρ. 1 του παρόντος άρθρου και του άρθρου 2, με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ειδικότερα σε ό,τι αφορά τα πτηνά που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II/1 και στο Παράρτημα II/2 του άρθρου .... του παρόντος και σημειώνονται με την ένδειξη + και τα οποία αποτελούν αντικείμενο θηρευτικών πράξεων με βάση τις αρχές που προκύπτουν από το κείμενο του εγγράφου κατευθύνσεων για τη θήρα, "Οδηγία για τα πτηνά", Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Αύγουστος 2004 όπως αυτό εκάστοτε συμπληρώνεται ή τροποποιείται καθώς και τα πρόσφατα διαθέσιμα βιογεωγραφικά και πληθυσμιακά τεχνικά δεδομένα, καθορίζονται:
  - α) η διάρκεια της κυνηγετικής περιόδου κατά είδος σε όλη την επικράτεια ή μέρος αυτής,
  - β) ο επιτρεπόμενος χρόνος άσκησης της θήρας εντός της ημέρας,
  - γ) ο μέγιστος αριθμός ημερήσιας κάρπωσης ορισμένων θηρεύσιμων ειδών.
4. Ομοίως με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή του εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου, μπορεί να επιβάλλονται ιδιαίτερες και πρόσθετες περιοριστικές ρυθμίσεις, σε ολόκληρη την επικράτεια ή σε τμήματα αυτής, ύστερα από πρόταση της αρμόδιας Δασικής Αρχής ή της Κυνηγετικής Συνομοσπονδίας Ελλάδος, σε περίπτωση που επικρατούν παρατεταμένες χρονικά, δυσμενείς για τα πτηνά, καιρικές συνθήκες και εφόσον διαπιστώνεται αιτιολογημένος κίνδυνος μείωσης ορισμένων ειδών των αγρίων πτηνών λόγω αυτών των καιρικών συνθηκών.
5. Οι αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας που αφορούν τις ανωτέρω ρυθμίσεις θήρας διαβιβάζονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Άρθρο .....
Περιοχές Θήρας

[Άρθρο 6 κ.υ.α. υπ’ αριθ. 414985/1985]

1. Η θήρα επιτρέπεται σε ολόκληρη την Επικράτεια, εκτός από τις ακόλουθες περιοχές για τις οποίες ισχύουν ειδικές ρυθμίσεις ή απαγορεύσεις θήρας:
  - α) Τους πυρήνες των Εθνικών Δρυμών, τα μόνιμα καταφύγια θηραμάτων, τις ελεγχόμενες κυνηγετικές περιοχές, τα κυνηγετικά πάρκα, τα εκτροφεία θηραμάτων σε ζώνη πλάτους 500 μέτρων κατά μήκος της χερσαίας μεθοριακής γραμμής και τις περιοχές όπου ισχύουν απαγορεύσεις θήρας ορισμένου χρόνου.
  - β) Τις πόλεις, κωμοπόλεις, χωριά ή οικισμούς και σε ακτίνα 250 μέτρων από τη τελευταία κατοικία ου και γύρω από μεμονωμένες αγροικίες και νόμιμες οργανωμένες εγκαταστάσεις κατασκήνωσης (κάμπινγκ) σε ακτίνα 150 μέτρων.
2. Απαγορεύεται η θήρα χωρίς τη συγκατάθεση του ιδιοκτήτη, νομέα ή μισθωτή:
  - α) Στους αμπελώνες από την έναρξη της περιόδου της θήρας μέχρι τη λήξη του τρυγητού.
  - β) Στους αθέριστους λειμώνες.
  - γ) Στις καλλιεργημένες εκτάσεις και τους σπρωώνες, εφόσον η άσκηση της θήρας μέσα σ’ αυτά βλάπτει τη καλλιέργεια και
  - δ) Στις περιφραγμένες εκτάσεις.

Άρθρο .....
Ειδικές ρυθμίσεις για τη θήρα

[Άρθρο 5Δ ΚΥΑ Αριθμ. Η.Π. 37338/1807/Ε.103/2010

[όπως τροποποιήθηκε από την ΥΑ Η.Π. 8353/276/Ε103/17-2-2012 (Β 415 23.2.2012)]

Για την άσκηση της θήρας των θηρεύσιμων ειδών της ορνιθοπανίδας, εντός των ΖΕΠ, εκτός των σχετικών προβλέψεων της κείμενης νομοθεσίας και ειδικότερα της υπ’ αριθμ. 87578/703/6.3.2007 (Β` 581) κοινής υπουργικής απόφασης, καθορίζονται επιπλέον οι ακόλουθες απαιτήσεις:

1. Με απόφαση του Υπουργού ΠΕΝ, είναι δυνατόν για ορισμένα θηρεύσιμα είδη, να καθορίζεται αργότερα η έναρξη ή/και νωρίτερα η λήξη της κυνηγετικής περιόδου. Η απόφαση αυτή θα πρέπει να βασίζεται σε πρόσφατα επιστημονικά και τεχνικά δεδομένα που προσιδιάζουν σε κάθε ειδική περίπτωση και αποδεικνύουν ότι τυχόν κλιμάκωση των ημερομηνιών λήξης της θήρας δεν εμποδίζει την προστασία των ειδών χαρακτηρισμού που ενδέχεται να επηρεάζει η ανωτέρω κλιμάκωση.
2. Η ημερομηνία έναρξης και λήξης της θήρας των αποδημητικών πτηνών και των υδροβίων θηραμάτων καθορίζεται βάσει μεθόδου σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όπως εμπεριέχονται στα (α) Έγγραφο κατευθύνσεων για τη θήρα βάσει της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ «Οδηγία για τα Πτηνά» -Guidance document on hunting under Council Directive 79/409/EEC on the conservation of wild birds «The Birds Directive» και (β) Βασικές έννοιες του άρθρου 7(4) της οδηγίας 79/409/ ΕΟΚ -Key Concepts of Article 7(4) of Directive 79/409/EEC «Period of Reproduction and Prenuptial Migration of Annex II Bird Species in the 27 EU Member States», όπως ισχύουν και η οποία εγγυάται την προστασία των ειδών αυτών ενόσω διαρκεί η μετανάστευση τους και η περίοδος φωλεοποίησης.

3. Από την περίοδο θήρας 2012-2013 και εντεύθεν απαγορεύεται:

α) Η θήρα του είδους ασπρομέτωπη χήνα (*Anser albifrons*) στα ενδιαιτήματα του είδους νανόχηνα (*Anser erythorus*), δηλαδή στις ΖΕΠ των υγροτόπων Κερκίνης, Κορώνειας - Βόλβης, Δέλτα Νέστου, Λίμνης Ισμαρίδας, Λίμνης Βιστονίδας - Πόρτο Λάγος και Δέλτα Έβρου. Η απαγόρευση επανεξετάζεται κάθε τρία χρόνια.

β) Η θήρα του είδους πετροπέρδικα (*Alectoris graeca*) στις ΖΕΠ, που περιλαμβάνεται στα είδη χαρακτηρισμού, για περίοδο δύο (2) ετών, χρονικό διάστημα κατά το οποίο θα εκτιμηθούν οι πληθυσμοί του συγκεκριμένου είδους.

γ) Η θήρα πτηνών από πάσης φύσεως υπερυψωμένες ή μη εγκαταστάσεις κατασκευασμένες από επεξεργασμένα δομικά υλικά.

δ) Η διεξαγωγή πάσης φύσεως αγώνων κυνηγετικών σκυλιών.

4. Ο Υπουργός ΠΕΝ μετά από εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας και γνώμη της Επιτροπής «ΦΥΣΗ 2000», μπορεί να λαμβάνει πρόσθετες περιοριστικές της θήρας ρυθμίσεις εντός ΖΕΠ, σε περίπτωση δυσμενών ή ακραίων καιρικών συνθηκών ή πυρκαγιάς ή σε περίπτωση κατά την οποία διαπιστώνεται βάσει των διαθέσιμων επιστημονικών στοιχείων μείωση του πληθυσμού ενός ή περισσότερων ειδών.

Άρθρο .....

Ειδικές ρυθμίσεις σχετικές με την δασοπονία

[Άρθρο 55Τ ΚΥΑ Αριθμ. Η.Π. 37338/1807/Ε.103/2010

όπως τροποποιήθηκε από την ΥΑ Η.Π. 8353/276/Ε103/17-2-2012 (Β 415 23.2.2012)]

1. Η Κεντρική Δασική Υπηρεσία του ΥΠΕΝ οφείλει μέσα σε ένα (1) χρόνο από την έναρξη ισχύος της απόφασης Η.Π. 8353/276/Ε103/17-2-2012 (ΦΕΚ Β 415 23.2.2012), να εκδόσει οδηγίες για την άσκηση της δασοπονίας εντός των ΖΕΠ. Οι οδηγίες περιλαμβάνουν τις μεθόδους καταγραφής και αποτύπωσης των ορνιθολογικών δεδομένων για την περιοχή μελέτης και τις κύριες κατευθύνσεις προσαρμογής της δασικής διαχείρισης για τη διατήρηση των προστατευόμενων ειδών, και ιδίως των ειδών χαρακτηρισμού των ΖΕΠ.

2. Η δασοπονία ασκείται μέσω δασοπονικών διαχειριστικών μελετών, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Οι δασοπονικές διαχειριστικές μελέτες εκπονούνται με βάση τις οδηγίες της παραγράφου 1 και εγκρίνονται από τις κατά τόπο αρμόδιες Περιφερειακές δασικές υπηρεσίες.

3. Μέχρι την έκδοση των οδηγιών που προβλέπονται στην παράγραφο 1, οι αρμόδιες Περιφερειακές δασικές υπηρεσίες, κατά την εφαρμογή των υφισταμένων δασικών διαχειριστικών σχεδίων, μεριμνούν: α) για τη ρύθμιση των αποψιλωτικών υλοτομιών με τρόπο ώστε τα παρακρατήματα να είναι σε λόχμες ή ομάδες, εκτός από τα μεμονωμένα διάσπαρτα δένδρα καθώς και για τη διατήρηση τμημάτων των συστάδων ανυλοτόμητων, για τη διασφάλιση των διαδρόμων επικοινωνίας των ειδών και τη συνέχεια του δασικού τοπίου, λαμβάνοντας υπόψη το φυσικό ανάγλυφο (μισγάγγειες, ρέματα, κ.λπ.). β) σε κάθε περίπτωση κατά την πραγματοποίηση υλοτομικών εργασιών δεν επιτρέπεται η υλοτόμηση δέντρων με φωλιές. γ) για τη διατήρηση τουλάχιστον του 10% της συστάδας από ώριμα και υπερώριμα δένδρα, άτομα στρεβλά, κακόμορφα, κουφαλερά, διχαλωτά, νεκρά ιστάμενα και κατακείμενα. δ) για τη διατήρηση και την υποβοήθηση με δασοκομικούς χειρισμούς καρποφόρων δένδρων και θάμνων, αρωματικών, καλλωπιστικών και φαρμακευτικών

δασικών ειδών, ε) για την απαγόρευση υλοτομιών σε παρόχθια βλάστηση μέχρι 20 μέτρα από την όχθη και εντός ρεμάτων. στ) για τη διατήρηση όλων των υφιστάμενων διάκενων που δεν έχουν προκύψει από βίαιες αιτίες (π.χ. πυρκαγιές, παράνομη υλοτόμηση). ζ) για την προώθηση της αναγωγής πρεμνοφυών δασών σε σπερμοφυή μορφή.

Άρθρο .....

Μέτρα κατά της χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων

[Άρθρο 5Ζ ΚΥΑ Αριθμ. Η.Π. 37338/1807/Ε.103/2010
όπως τροποποιήθηκε από την ΥΑ Η.Π. 8353/276/Ε103/17-2-2012 (Β 415 23.2.2012)]

1. Οι κατά τόπο αρμόδιες Περιφερειακές δασικές υπηρεσίες μεριμνούν με ενημερωτικές εκστρατείες και με τακτικούς επιτόπιους ελέγχους για τον εντοπισμό της χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων ιδίως σε ΖΕΠ με είδη χαρακτηρισμού μεγάλα αρπακτικά πτηνά, δηλαδή τα είδη όρνιο (*Gyps fulvus*), ασπροπάρης (*Neophron percnopterus*), μαυρόγυπας (*Aegypius monachus*), γυπαετός (*Gypaetus barbatus*), χρυσαετός (*Aquila chrysaetos*) και τσίφτης (*Milvus migrans*).
2. Οι ανωτέρω υπηρεσίες μεριμνούν για την προώθηση νομίμων μεθόδων ελέγχου σαρκοφάγων θηλαστικών σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας σχετικά με την θανάτωση ατόμων, για την τοποθέτηση περιφράξεων και λοιπών σχετικών εγκαταστάσεων καθώς και για την προώθηση της φύλαξης παραγωγικών ζώων με ελληνικούς ποιμενικούς σκύλους.

Άρθρο .....

Σχέδια φύλαξης και ενημέρωσης για τις ΖΕΠ

[Άρθρο 5Η ΚΥΑ Αριθμ. Η.Π. 37338/1807/Ε.103/2010
όπως τροποποιήθηκε από την ΥΑ Η.Π. 8353/276/Ε103/17-2-2012 (Β 415 23.2.2012)]

Οι δασικές υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων είναι αρμόδιες για την φύλαξη των αντίστοιχων ΖΕΠ. Οι εν λόγω υπηρεσίες, μέσα σε ένα (1) έτος από την έναρξη ισχύος της απόφασης Η.Π. 8353/276/Ε103/17-2-2012 (ΦΕΚ Β 415 23.2.2012), εκπονούν Σχέδια Φύλαξης και μέσα σε δύο (2) έτη Σχέδια Ενημέρωσης για τις ΖΕΠ, που βρίσκονται μέσα στα διοικητικά τους όρια. Τα εν λόγω σχέδια εγκρίνονται από τους Συντονιστές των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και περιλαμβάνουν κυρίως: α) Επόπτευση και φύλαξη για την εφαρμογή των υφιστάμενων απαγορεύσεων και περιορισμών σε οχλούσες δραστηριότητες, όπως η θήρα, η αλιεία, η υλοτομία, η εκπαίδευση σκύλων, δράσεις αναψυχής, πλησίον αποικιών ή φωλιών προστατευόμενων ειδών. β) Μέτρα προστασίας αποικιών ή φωλιών προστατευόμενων ειδών με τοποθέτηση ενημερωτικής σήμανσης ή και περίφραξης. γ) Μέτρα προστασίας βραχονησίδων και νησίδων με έκδοση ενημερωτικού υλικού και ειδική σήμανση, ώστε να αποτρέπεται η προσέγγιση και αποβίβαση σε αυτές, από οποιονδήποτε και με οποιονδήποτε τρόπο, κατά την περίοδο αναπαραγωγής των ειδών χαρακτηρισμού. δ) Τρόπους ενημέρωσης του κοινού και επιμόρφωσης των αρμοδίων υπαλλήλων των

εμπλεκόμενων υπηρεσιών για την άσκηση και τον έλεγχο δραστηριοτήτων εντός των ΖΕΠ. ε) Τρόπους διαρκούς ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων, όπως οι κυνηγοί, οι αλιείς, οι γεωργοί και οι κτηνοτρόφοι, οι οποίοι αναπτύσσουν συστηματικές δραστηριότητες εντός των ΖΕΠ, ώστε να αποτρέπεται η χωρίς πρόθεση θανάτωση ή όχληση προστατευόμενων ειδών όπως από δηλητηριασμένα δολώματα, παγίδευση σε αλιευτικά εργαλεία ή εξαιτίας σύγχυσης προστατευόμενων με θηρεύσιμα είδη. στ) Διαδικασία συγκρότησης τοπικού συντονιστικού οργάνου με εκπροσώπηση των αρμοδίων υπηρεσιών Περιβάλλοντος και Δασών των οικείων Περιφερειών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στα διοικητικά όρια των οποίων περιλαμβάνονται οι ΖΕΠ, καθώς και των αρμοδίων αστυνομικών - λιμενικών αρχών και των οικείων Φορέων Διαχείρισης. Το συντονιστικό όργανο διασφαλίζει τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων των αρχών για την εφαρμογή των μέτρων προστασίας των ΖΕΠ, που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση.

Άρθρο .....

Γενικά μέτρα προστασίας-Απαγορεύσεις

[Άρθρο 6 ΚΥΑ Αριθμ. Η.Π. 37338/1807/Ε.103/2010

[όπως τροποποιήθηκε από την ΥΑ Η.Π. 8353/276/Ε103/17-2-2012 (Β 415 23.2.2012)] και

Άρθρο 259 παρ. 4 ν.δ. 86/1969 « Δασικός Κώδιξ»].

1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 7 και 9, για όλα τα είδη της ορνιθοπανίδας που αναφέρονται στο άρθρο 1 (παρ.2), λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα προστασίας σύμφωνα με τις προβλέψεις του παρόντος κεφαλαίου. Για τα είδη αυτά απαγορεύεται:

- α) ο από πρόθεση φόνος ή σύλληψη τους με οιονδήποτε τρόπο,
- β) η από πρόθεση αφαίρεση και η ολική ή μερική καταστροφή των φωλιών και των αυγών τους,
- γ) η συλλογή των αυγών τους από το φυσικό περιβάλλον και η κατοχή τους έστω και κενών,
- δ) η κατοχή, η διατήρηση σε αιχμαλωσία, η έκθεση σε κοινή θέα και η ταρίχευση των ειδών των οποίων απαγορεύεται η θήρα και η σύλληψη, καθώς και η έκθεση σε κοινή θέα νεκρών πτηνών,
- ε) η σκόπιμη ενόχληση τους, συμπεριλαμβανομένης της φωτογράφισης, κινηματογράφησης και βιντεοσκόπησης τους, ιδίως κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξατήσεως των νεοσσών, όταν η δραστηριότητα αυτή έχει σημαντικές αρνητικές συνέπειες σε σχέση με τους αντικειμενικούς σκοπούς της παρούσας.

2.1. Για όλα τα είδη της ορνιθοπανίδας που αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 1 απαγορεύεται η εμπορική εκμετάλλευση, αγοραπωλησία, εισαγωγή, εξαγωγή, επανεξαγωγή, η εντός ή εκτός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας μεταφορά προς πώληση και η κατοχή προς πώληση ζώντων ή νεκρών αγρίων πτηνών καθώς και οιοδήποτε μέρους ή προϊόντος που προέρχεται από άγριο πτηνό και που αναγνωρίζεται εύκολα.

2.2. Οι ανωτέρω αναφερόμενες δραστηριότητες επιτρέπονται για τα είδη που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II του άρθρου 14 μόνο εφόσον, αποδεδειγμένα, τα εν λόγω πτηνά προέρχονται από τεχνητή εκτροφή, από τις Ελεγχόμενες Κυνηγετικές Περιοχές, όπως ορίζονται στο Π.Δ 453/77 ή έχουν θηρευθεί στο εξωτερικό και έχουν τηρηθεί οι νόμιμες διαδικασίες απόκτησης τους.

3. Με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 11 του παρόντος κώδικα στις περιπτώσεις παράνομης διακίνησης ζωντανών αγρίων πτηνών τα πτηνά αυτά κατάσχονται και παραδίδονται σε κατάλληλα Κέντρα Περιήλασης, με σκοπό την απελευθέρωση τους στο φυσικό περιβάλλον. Ομοίως κατάσχονται, όσα άγρια πτηνά αποτελούν αντικείμενο παράνομης θήρας, τα δε δημευθέντα δείγματα, εφόσον ανήκουν σε είδη του Παραρτήματος Ι του άρθρου 14, παραδίδονται σε, κατά προτεραιότητα, κρατικά Μουσεία Φυσικής Ιστορίας προς εμπλουτισμό των συλλογών τους.
4. Οι κάτοχοι ή οι φορείς συλλογών με ταριχευμένα πτηνά που ανήκουν σε μη θηρεύσιμα είδη υποχρεούνται μέσα σε διάστημα δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας, να υποβάλλουν στις κατά τόπο αρμόδιες Δασικές Αρχές, πλήρη κατάλογο των δειγμάτων που κατέχουν.
5. Όσοι τυχόν ανευρίσκουν νεκρά πτηνά της άγριας ορνιθοπανίδας πρέπει να τα παραδίδουν στις Δασικές ή Αστυνομικές Αρχές, ή τουλάχιστον να ενημερώνουν τις εν λόγω αρχές, για την περισυλλογή τους.
6. Απαγορεύεται η εισαγωγή οιασδήποτε είδους αγρίου πτηνού που δεν ανήκει στην ελληνική ορνιθοπανίδα, με σκοπό την απελευθέρωση του στο φυσικό περιβάλλον, καθώς και η απελευθέρωση στο φυσικό περιβάλλον ειδών πτηνών από μια γεωγραφική περιοχή της Ελλάδος σε άλλη, εφ' όσον αυτή βρίσκεται εκτός των ορίων της φυσικής κατανομής των συγκεκριμένων ειδών, έτσι όπως αυτή έχει κατά περίπτωση και με την πάροδο του χρόνου διαμορφωθεί.
7. Το Υπουργείο ΠΕΝ λαμβάνει μέτρα για την ενθάρρυνση των αναγκαίων ερευνών, μελετών και εργασιών που αποσκοπούν στην προστασία, διαχείριση και εκμετάλλευση των πληθυσμών των ειδών πτηνών που αναφέρονται στο άρθρο 1, ιδιαίτερα στις έρευνες, μελέτες και εργασίες για τα θέματα που ενδεικτικά αναφέρονται στο Παράρτημα IV του άρθρου 14 του παρόντος κώδικα
8. Δι' αποφάσεως των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, δύναται να λαμβάνονται τα ενδεδειγμένα μέτρα προστασίας των αποδημητικών πτηνών, για την μη πρόσκρουσή τους επί των φάρων.

Άρθρο .....

Θηρευτική δραστηριότητα

[Άρθρο 7 ΚΥΑ Αριθμ. Η.Π. 37338/1807/Ε.103/2010

[όπως τροποποιήθηκε από την ΥΑ Η.Π. 8353/276/Ε103/17-2-2012 (Β 415 23.2.2012)]

1. Τα θηρεύσιμα είδη, όπως ορίζονται στην παράγραφο 2 (εδ. δ) του άρθρου 2, μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο θηρευτικών πράξεων, ανάλογα με το επίπεδο του πληθυσμού τους, τη γεωγραφική κατανομή και το ρυθμό της αναπαραγωγής τους.
2. Η θήρα επιτρέπεται αποκλειστικά ως ψυχαγωγική δραστηριότητα, υπόκειται δε στις ακόλουθες απαιτήσεις:
  - α) η Θηρευτική δραστηριότητα δεν πρέπει να υπονομεύει τα μέτρα διατήρησης των θηρεύσιμων ειδών, που αναλαμβάνονται στη ζώνη εξάπλωσης τους.
  - β) η Θηρευτική δραστηριότητα που ασκείται κατ' εφαρμογή των σχετικών διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας, πρέπει να είναι συμβατή με τις αρχές της αειφορικής διαχείρισης

των ειδών των πτηνών που αφορά, συμπεριλαμβανομένου του οικολογικά ισορροπημένου ελέγχου των ειδών αυτών.

γ) η θηρευτική δραστηριότητα πρέπει να είναι συμβατή με τον πληθυσμό των θηρεύσιμων ειδών της ορνιθοπανίδας που ζουν στην ελληνική επικράτεια και ιδιαίτερα των αποδημητικών, σύμφωνα με τους στόχους του **άρθρου 1**.

δ) Η θηρευτική δραστηριότητα πρέπει να ασκείται στα πλαίσια ενός καθεστώτος προστασίας κατά την διάρκεια των περιόδων κατά τις οποίες η επιβίωση των άγριων πτηνών δεν απειλείται ιδιαίτερα. Ως εκ τούτου τα είδη στα οποία εφαρμόζεται η θηρευτική νομοθεσία, απαγορεύεται να θηρεύονται κατά την περίοδο φωλεοποίησης, κατά τις διάφορες φάσεις της αναπαραγωγής και εξαρτήσεως, καθώς και, προκειμένου για αποδημητικά είδη, κατά την περίοδο αναπαραγωγής και κατά την επιστροφή τους στον τόπο φωλεοποίησης.

3. Οι κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται σε εφαρμογή των **άρθρων 8,9 και 10 της παρούσας** καθώς και οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας που καθορίζουν το χρόνο άσκησης της θήρας, πρέπει να διασφαλίζουν την προστασία των μη θηρεύσιμων ειδών καθώς και τον πληθυσμό των λοιπών θηρεύσιμων ειδών της άγριας ορνιθοπανίδας τα οποία βρίσκονται εκτός κυνηγετικής περιόδου και ιδιαίτερα των αποδημητικών ειδών κατά την περίοδο της αποδημίας και επιστροφής στους τόπους φωλεοποίησης.

Άρθρο .....

Απαγορευμένα μέσα/τρόποι θήρας

[Άρθρο 8 ΚΥΑ Αριθμ. Η.Π. 37338/1807/Ε.103/2010

[όπως τροποποιήθηκε από την ΥΑ Η.Π. 8353/276/Ε103/17-2-2012 (Β 415 23.2.2012)]

1. Για την άσκηση της θήρας, τη σύλληψη ή τη θανάτωση πτηνών, απαγορεύεται η χρήση οιασδήποτε μέσου, εγκαταστάσεως ή μεθόδου μαζικής ή μη επιλεκτικής συλλήψεως ή θανατώσεως ή που μπορεί να προκαλέσει τοπικά την εξαφάνιση ενός είδους, ιδιαίτερα εκείνων των μέσων, εγκαταστάσεων ή μεθόδων που αναφέρονται στο **Παράρτημα III (περιπτ.1) του άρθρου 14**.

2. Για τα μέσα της προηγούμενης παραγράφου, απαγορεύεται η κατοχή, η εμπορία και η εκ του εξωτερικού εισαγωγή, εκτός εάν πρόκειται αποκλειστικά για επιστημονικούς σκοπούς, οπότε στην περίπτωση αυτή απαιτείται ειδική άδεια από τον Υπουργό ΠΕΝ μετά από εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας του ΥΠΕΝ

3. Ομοίως απαγορεύεται:

α) η χρήση ή η καταδίωξη με τα μεταφορικά μέσα και υπό τους όρους που περιλαμβάνονται στο **Παράρτημα III, (περιπτ. 2) του άρθρου 14**. .... Συνυπεύθυνοι θεωρούνται και οι οδηγοί ή χειριστές των μέσων αυτών,

β) η θήρα πτηνών όταν αυτά στέκονται σε ηλεκτρικούς ή τηλεφωνικούς στύλους, πυλώνες, κεραίες, καλώδια καθώς και σε αντίστοιχες αυτών εγκαταστάσεις και έργα, για να μην να προκληθεί βλάβη σε αυτά,

γ) η θήρα της Μπεκάτσας (*Scolopax rusticola*) στο καρτέρι το πρωί και το βράδυ.

4. Από τις 23-2-2015 απαγορεύεται η χρησιμοποίηση σκαγιών μολύβδου για την θήρα πτηνών σε πάσης φύσεως υγροτοπικά οικοσυστήματα.

Άρθρο ..... Παρεκκλίσεις

[Άρθρο 9 ΚΥΑ Αριθμ. Η.Π. 37338/1807/Ε.103/2010

[όπως τροποποιήθηκε από την ΥΑ Η.Π. 8353/276/Ε103/17-2-2012 (Β 415 23.2.2012)]

1. Είναι δυνατόν να μην εφαρμόζονται για όλα τα είδη της ορνιθοπανίδας που αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 1 οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου (άρθρα 6, 7 και 8), με τον όρο ότι διασφαλίζεται ο έλεγχος του πληθυσμού των ειδών αυτών και εφόσον εκτιμάται ότι δεν υπάρχουν άλλες ικανοποιητικές λύσεις για τους ακόλουθους λόγους:

α.1) όταν δημιουργούνται κίνδυνοι για τη δημόσια υγεία και ασφάλεια καθώς και για την ασφάλεια της αεροπλοΐας,

α.2) όταν προκαλούνται σοβαρές ζημιές στη γεωργική, κτηνοτροφική, δασική, θηραματική, αλιευτική και υδατική οικονομία και

α.3) όταν τίθεται σε κίνδυνο η αυτοφυής χλωρίδα ή η άγρια πανίδα.

β) όταν η σύλληψη από το φυσικό τους περιβάλλον ειδών γίνεται αποκλειστικά για λόγους επιστημονικής έρευνας, εκπαίδευσης, αναπληθυσμού ή αναπαραγωγής, για σκοπούς εμπλουτισμού πληθυσμών και επανεισαγωγής στο περιβάλλον.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού ΠΕΝ, που εκδίδονται μετά από εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου ΠΕΝ, καθορίζονται κυρίως:

α) τα είδη για τα οποία ισχύουν οι ανωτέρω παρεκκλίσεις,

β) τα επιτρεπόμενα μέσα, εγκαταστάσεις ή μέθοδοι σύλληψης ή θανάτωσης, κατοχής και διακίνησης των ανωτέρω ειδών,

γ) οι συνθήκες κινδύνου, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 (εδ α) του παρόντος άρθρου και σε κάθε περίπτωση οι περιοχές και τα χρονικά διαστήματα που μπορούν να εφαρμοσθούν οι ανωτέρω παρεκκλίσεις,

δ) η διενέργεια των απαιτούμενων ελέγχων,

ε) κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

3. Η αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου ΠΕΝ καταρτίζει κάθε χρόνο έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου και την αποστέλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Άρθρο ..... Παραρτήματα

[Άρθρο 14 ΚΥΑ Αριθμ. Η.Π. 37338/1807/Ε.103/2010

[όπως τροποποιήθηκε από την ΥΑ Η.Π. 8353/276/Ε103/17-2-2012 (Β 415 23.2.2012)]

Σχόλιο: Προτείνεται όλα τα παραρτήματα να ενσωματωθούν στο τέλος του κώδικα σε τμήμα διακριτό με τον τίτλο «Παραρτήματα» και να υπάρξει ειδική πρόβλεψη στα αρχικά άρθρα του κώδικα ώστε να τροποποιούνται με π.δ. Η πρόταση αυτή τελεί υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος κώδικα τα Παραρτήματα που ακολουθούν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

GAVIIFORMES

Gaviidae

1. <i>Gavia stellata</i>	Κηλιδοβούτι
2. <i>Gavia arctica</i>	Λαμπροβούτι
3. <i>Gavia immer</i>	Παγοβούτι

PODICIPEDIFORMES

Podicipedidae

4. <i>Podiceps auritus</i>	Χειμωνοβουτηχτάρι

PROCELLARIIFORMES

Procellariidae

5. <i>Pterodroma madeira</i>	Πτεροδρόμος της Μαδέρας
6. <i>Pterodroma feae</i>	Πτεροδρόμος του Φέα
7. <i>Bulweria bulwerii</i>	Θαλασσοδρόμος του Μπουλέρ
8. <i>Calonectris diomedea</i>	Αρτεμης
9. <i>Puffinus puffinus mauretanicus</i> (<i>Puffinus mauretanicus</i>)	Μύχος των Βαλεαρίδων
10. <i>Puffinus yelkouan</i>	Μύχος
11. <i>Puffinus assimilis</i>	Μικρό μυχός

Hydrobatidae

12. <i>Pelagodroma marina</i>	Πελαγοδρόμος
13. <i>Hydrobates pelagicus</i>	Υδροβάτης
14. <i>Oceanodroma leucorhoa</i>	Ωκεανοδρόμος του Ατλαντικού
15. <i>Oceanodroma castro</i>	Ωκεανοδρόμος της Μαδέρας

PELECANIFORMES

Pelecanidae

16. <i>Pelecanus onocrotalus</i>	Ροδοπελεκάνος
17. <i>Pelecanus crispus</i>	Αργυροπελεκάνος

Phalacrocoracidae

18. <i>Phalacrocorax aristotelis desmarestii</i>	Θαλασσοκόρακας
19. <i>Phalacrocorax pygmeus</i>	Λαγγόνα

CICONIFORMES

Ardeidae

20. <i>Botaurus stellaris</i>	Ήταυρος
21. <i>Ixobrychus minutus</i>	Μικροτσικνιάς
22. <i>Nycticorax nycticorax</i>	Νυχτοκόρακας
23. <i>Ardeola ralloides</i>	Κρυπτοτσικνιάς
24. <i>Egretta garzetta</i>	Λευκοτσικνιάς
25. <i>Egretta alba</i> (<i>Ardea alba</i>)	Αργυροτσικνιάς

26. *Ardea purpurea* Πορφυροτσικνιάς

Ciconiidae

27. *Ciconia nigra* Μαύρος Πελαργός

28. *Ciconia ciconia* Λευκός Πελαργός

Threskiornithidae

29. *Plegadis falcinellus* Χαλκόκοτα

30. *Platalea leucorodia* Χουλιανομύτα

PHOENICOPTERIFORMES

Pheonicopteridae

31. *Phoenicopus ruber (roseus)* Φοινικόπτερο

ANSERIFORMES

Anatidae

32. *Cygnus bewickii* Νανόκυκνος

(*Cygnus columbianus bewickii*)

33. *Cygnus cygnus* Αγριόκυκνος

34. *Anser albifrons flavirostris* Ασπρομετωπόχηννα
(φυλή Γροιλανδίας)

35. *Anser erythropus* Νανόχηννα

36. *Branta leucopsis* Ασπρομαγουλόχηννα

37. *Branta ruficollis* Κοκκινόχηννα

38. *Tadorna ferruginea* Καστανόπαπια

39. *Marmaronetta angustirostris* Στικτόπαπια

40. *Aythya nyroca* Βαλτόπαπια

41. *Polysticta stelleri* Παγόπαπια

42. *Mergus albellus* Νανοπρίστης

(*Mergellus albellus*)

43. *Oxyura leucocephala* Κεφαλούδι

FALCONIFORMES

Pandionidae

44. *Pandion haliaetus* Ψαραετός

Accipitridae

45. *Pernis apivorus* Σφηκιάρης

46. *Elanus caeruleus* Ελανος

47. *Milvus migrans* Τσίφτης

48. *Milvus milvus* Ψαλιδιάρης

49. *Haliaeetus albicilla* Θαλασσαετός

50. *Gypaetus barbatus* Γυπαετός

51. *Neophron percnopterus* Ασπροπάρης

52. *Gyps fulvus* Ορνιο

53. Aegypius monachus	Μαυρόγυπας
54. Circaetus gallicus	Φιδαιτός
55. Circus aeruginosus	Καλαμόκιρκος
56. Circus cyaneus	Χειμωνόκιρκος
57. Circus macrourus	Στεπόκιρκος
58. Circus pygargus	Λιβαδόκιρκος
59. Accipiter gentilis arrigonii	Διπλοσάινο (φυλή Κορσικής - Σαρδηνίας)
60. Accipiter nisus granti	Ξεφτέρι (φυλή των Καναρίων)
61. Accipiter brevipes	Σαίι
62. Buteo rufinus	Αετογερακίνα
63. Aquila pomarina	Κραυγαετός
64. Aquila clanga	Στικταετός
65. Aquila heliaca	Βασιλαετός
66. Aquila adalberti	Ισπανικός Βασιλαετός
67. Aquila chrysaetos	Χρυσαιετός
68. Hieraaetus pennatus	Γερακαετός
69. Hieraaetus fasciatus	Σπιζαιετός

Falconidae

70. Falco naumanni	Κιρκινέζι
71. Falco vespertinus	Μαυροκιρκινέζο
72. Falco columbarius	Νανογέρακας
73. Falco eleonora	Μαυροπετρίτης
74. Falco biarmicus	Χρυσογέρακο
75. Falco cherrug	Στεπογέρακο
76. Falco rusticolus	Ασπρογέρακο
77. Falco peregrinus	Πετρίτης

GALLIFORMES

Tetraonidae

78. Bonasa bonasia	Δασόκοτα
79. Lagopus mutus pyrenaicus	Βουνολαγόποδας (φυλή των Πυρηναίων)
80. Lagopus mutus helveticus	Βουνολαγόποδας (φυλή των Άλπεων)
81. Tetrao tetrix tetrix	Λυροπετεινός (Ηπειρωτική φυλή)
82. Tetrao urogallus	Αγριόκουρκος

Phasianidae

83. Alectoris graeca	Πετροπέρδικα
84. Alectoris barbara	Βραχοπέρδικα

85. *Perdix perdix italica* Καμπίσια Πέρδικα
(φυλή της Ιταλίας)
86. *Perdix perdix hispaniensis* Καμπίσια Πέρδικα
(φυλή της Ισπανίας)
- GRUIFORMES
- Turnicidae
87. *Turnix sylvatica* Μεσογειακός Ψευτόρτυγας
- Gruidae
88. *Grus grus* Γερανός
- Rallidae
89. *Porzana porzana* Στικτοπουλάδα
90. *Porzana parva* Μικροπουλάδα
91. *Porzana pusilla* Νανοπουλάδα
92. *Crex crex* Ορτυκομένα
93. *Porphyrio porphyrio* Σουλτανοπουλάδα
94. *Fulica cristata* Λειροφαλαρίδα
- Otididae
95. *Tetrax tetrax* Χαμωτίδα
96. *Chlamydotis undulata* Χλαμωτίδα
97. *Otis tarda* Μεγάλη Ωτίδα
- CHARADRIIFORMES
- Recurvirostridae
98. *Himantopus himantopus* Καλαμοκανάς
99. *Recurvirostra avosetta* Αβοκέτα
- Burhinidae
100. *Burhinus oedicnemus* Πετροτουρλίδα
- Glareolidae
101. *Cursorius cursor* Αμμοδρόμος
102. *Glareola pratincola* Νεροχελίδονο
- Charadriidae
103. *Charadrius alexandrinus* Θαλασσοσφυριχτής
104. *Charadrius morinellus* Βουνοσφυριχτής
(*Eudromias morinellus*)
105. *Pluvialis apricaria* Βροχοπούλι
106. *Hoplopterus spinosus* Αγκαθοκαλημάννα
- Scolopacidae
107. *Calidris alpina schinzii* Λασποσκαλίδρα

108. <i>Philomachus pugnax</i>	Μαχητής
109. <i>Gallinago media</i>	Διπλομπεκάτινο
110. <i>Limosa lapponica</i>	Θαλασσολιμόζα
111. <i>Numenius tenuirostris</i>	Λεπτομύτα
112. <i>Tringa glareola</i>	Λασπότρυγγας
113. <i>Xenus cinereus</i> (<i>Tringa cinerea</i>)	Ρωσότρυγγας
114. <i>Phalaropus lobatus</i>	Ερυθρόλαιμος Φαλαρόποδας

Laridae

115. <i>Lams melanocephalus</i>	Μαυροκέφαλος Γλάρος
116. <i>Lams genei</i>	Λεπτόραμφος Γλάρος
117. <i>Lams audouinii</i>	Αιγαιόγλαρος
118. <i>Lams minutus</i>	Νανόγλαρος

Sternidae

119. <i>Gelochelidon nilotica</i> (<i>Sterna nilotica</i>)	Γελογλάρωνο
120. <i>Sterna caspia</i>	Καρατζάς
121. <i>Sterna sandvicensis</i>	Χειμωνογλάρωνο
122. <i>Sterna dougalii</i>	Ροδογλάρωνο
123. <i>Sterna hirundo</i>	Ποταμογλάρωνο
124. <i>Sterna paradisaea</i>	Χιονογλάρωνο
125. <i>Sterna albifrons</i>	Νανογλάρωνο
126. <i>Chlidonias hybridus</i>	Μουστακογλάρωνο
127. <i>Chlidonias niger</i>	Μαυρογλάρωνο

Alcidae

128. <i>Uria aalge ibericus</i>	Λεπτόραμφος Κέπφος (φυλή της Ιβηρικής)
---------------------------------	---

PTEROCLIFORMES

Pteroclididae

129. <i>Pterocles orientalis</i>	Μαυροπεριστερόκοτα
130. <i>Pterocles alchata</i>	Βελονούρη Περιστερόκοτα

COLUMBIFORMES

Colimbidae

131. <i>Columba palumbus azorica</i>	Φάσσα (φυλή των Αζορών)
132. <i>Columba trocaz</i>	Περιστέρι της Μαδέρας
133. <i>Columba bollii</i>	Περιστέρι των Καναρίων
134. <i>Columba junoniae</i>	Δαφνοπερίστερο

STRIGIFORMES

Strigidae

135. <i>Bubo bubo</i>	Μπούφος
-----------------------	---------

136. Nyctea scandiaca	Χιονόγλαυκα
137. Surniaulula	Γερακόγλαυκα
138. Glaucidium passerinum	Σπουργιτόγλαυκα
139. Strix nebulosa	Γιγάντιος Χουχουριστής
140. Strix uralensis	Χουχουριστής των Ουραλίων
141. Asio flammeus	Βαλτόμπουφος
142. Aegolius funereus	Αιγωλός

CAPRIMULGIFORMES

Caprimulgidae

143. Caprimulgus europaeus	Γιδοβύζι
----------------------------	----------

APODIFORMES

Apodidae

144. Apus caffer	Λευκόπυγη Σταχτάρα
------------------	--------------------

CORACIIFORMES

Alcenididae

145. Alcedo atthis	Αλκυόνη
--------------------	---------

Coraciidae

146. Coracias garrulus	Χαλκοκουρούνα
------------------------	---------------

PICIFORMES

Picidae

147. Picus canus	Σταχτής Δρυοκολάπτης
148. Dryocopus martius	Μαύρος Δρυοκολάπτης
149. Dendrocopos major canariensis	Πευκοδρυοκολάπτης (φυλή των Καναρίων)
150. Dendrocopos major thanneri	Πευκοδρυοκολάπτης (φυλή του Τάννερ)
151. Dendrocopos syriacus	Βαλκανικός Δρυοκολάπτης
152. Dendrocopos medius	Μεσαίος Δρυοκολάπτης
153. Dendrocopos leucotos	Λευκωνώτης Δρυοκολάπτης
154. Picoides tridactylus	Τριδάκτυλος Δρυοκολάπτης

PASSERIFORMES

Alaudidae

155. Chersophilus duponti	Χερσόφιλος
156. Melanocorypha calandra	Γαλιάντρα
157. Calandrella brachydactyla	Μικρογαλιάντρα
158. Galerida theklae	Ερημοκατσουλιέρης
159. Lullula arborea	Δενδροσταρήθρα

Motacillidae

160. *Anthus campestris* Ωχροκελάδα

Troglotidae

161. *Troglodytes troglodytes fridariensis* Τρυποφράκτης
(φυλή της Νήσου Φαίρ)

Muscicapidae (Turdinae)

162. *Luscinia svecica* Γαλαζολαίμης
163. *Saxicola dacotiae* Καστανολαίμης των Καναρίων
164. *Oenanthe leucura* Μαυροπετρόκλης
165. *Oenanthe cypriaca* Πετρόκλης της Κύπρου
166. *Oenanthe pleschanka* Παρδαλοπετρόκλης

Muscicapidae (Sylviinae)

167. *Acrocephalus melanopogon* Ψαθοποταμίδα
168. *Acrocephalus paludicola* Νεροποταμίδα
169. *Hippolais olivetorum* Λιοστριτίδα
170. *Sylvia sarda* Μολυβοτσιροβάκος
171. *Sylvia undata* Ρεικοτσιροβάκος
172. *Sylvia melanothorax* Τσιροβάκος της Κύπρου
173. *Sylvia rueppelli* Αιγαιοτσιροβάκος
174. *Sylvia nisoria* Γερακοτσιροβάκος

Muscicapidae (Muscicapinae)

175. *Ficedula parva* Νανομυγοχάφτης
176. *Ficedula semitorquata* Δρυομυγοχάφτης
177. *Ficedula albicollis* Κρικομυγοχάφτης

Paridae

178. *Parus ater Cypriotes* Ελατοπαπαδίτσα
(φυλή της Κύπρου)

Sittidae

179. *Sitta krueperi* Τουρκοτσοπανάκος
180. *Sitta whiteheadi* Τσοπανάκος της Κορσικής

Certhiidae

181. *Certhia brachydactyla dorotheae* Καμποδενδροβάτης της Κύπρου

Laniidae

182. *Lanius collurio* Αετομάχος
183. *Lanius minor* Σταχτοκεφαλός
184. *Lanius nubicus* Παρδαλοκεφαλός

Corvidae

185. *Pyrrhonorax pyrrhonorax* Κοκκινολιακούδα

Fringillidae (Fringillinae)

186. *Fringilla coelebs ombriosa* Σπίνος (Φυλή των Καναρίων)
 187. *Fringilla teydea* Γαλάζιος Σπίνος

Fringillidae (Carduelinae)

188. *Loxia scotica* Σταυρομύτης
 189. *Bucanetes githagineus* Ερημοπούρρουλας
 190. *Pyrrhula murina* Πύρρουλας των Αζορών
 (*Pyrrhula pyrrhula murina*)

Emberizidae (Emberizinae)

191. *Emberiza cineracea* Σμυρνοσίχλονο
 192. *Emberiza hortulana* Βλαχοσίχλονο
 193. *Emberiza caesia* Φρυγανοσίχλονο

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II/1**Θηρεύσιμα είδη αγρίων πτηνών στο έδαφος των Κρατών-Μελών**

ANSERIFORMES

ΧΗΝΟΜΟΡΦΑ

1. <i>Anser fabalis</i>	Χωραφόχηννα
2. <i>Anser anser</i>	Σταχτόχηννα
3. <i>Branta canadensis</i>	Καναδόχηννα
4. <i>Anas penelope</i>	Σφυριχτάρι
5. <i>Anas strepera</i>	Φλυαρόπαπια
6. <i>Anas crecca</i>	Κιρκίρι
7. <i>Anas platyrhynchos</i>	Πρασινοκέφαλη
8. <i>Anas acuta</i>	Σουβλόπαπια
9. <i>Anas querquedula</i>	Σαρσέλα
10. <i>Anas clypeata</i>	Χουλιάρας
11. <i>Aythya ferina</i>	Κυνηγόπαπια
12. <i>Aythya fuligula</i>	Τσικνόπαπια

GALLIFORMES

ΟΡΝΙΘΟΜΟΡΦΑ

13. <i>Lagopus lagopus scoticus</i> <i>ethibernicus</i>	Χιονόκοτα
14. <i>Lagopus mutus</i>	Βουνοχιονόκοτα
15. <i>Alectoris graeca</i>	Πετροπέρδικα
16. <i>Alectoris rufa</i>	Κοκκινοπέρδικα
17. <i>Alectoris chukar</i>	Νησιώτικη Πέρδικα
18. <i>Perdix perdix</i>	Καμποπέρδικα
19. <i>Phasianus colchicus</i>	Φασιανός

GRUIFORMES

ΓΕΡΑΝΟΜΟΡΦΑ

20. Fulica atra	Φαλαρίδα
CHARADRIIFORMES	ΧΑΡΑΔΡΙΟΜΟΡΦΑ
21. Lymnocyrtus minimus	Κουφό μπεκατσίνα
22. Gallinago gallinago	Μπεκατσίνι
23. Scolopax rusticola	Μπεκάτσα
COLUMBIFORMES	ΠΕΡΙΣΤΕΡΟΜΟΡΦΑ
24. Columba livia	Αγριοπερίστερο
25. Columba palumbus	Φάσσα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II/2

Θηρευσιμα είδη αγρίων πτηνών στην Ελλάδα (όσα σημειώνονται με +)

ANSERIFORMES	ΧΗΝΟΜΟΡΦΑ
25. Cygnus olor	Βουβόκυκνος
26. Anser brachyrhynchus	Βραχύραμφη Χήνα
27. Anser albifrons	Ασπρο μέτωπη Χήνα +
28. Branta bernicla	Δακτυλιδόχρηνα
29. Nettarufina	Φερεντίνι
30. Aythya marila	Σταχτόπαπια +
31. Somateria mollissima	Πουπουλόπαπια
32. Clangula hyemalis	Χιονόπαπια
33. Melanitta nigra	Μαυρόπαπια
34. Melanitta fusca	Βελουδόπαπια
35. Bucephala clangula	Βουκεφάλια +
36. Mergus serrator	Θαλασσοπρίστης
37. Mergus merganser	Χηνοπρίστης
GALLIFORMES	ΟΡΝΙΘΟΜΟΡΦΑ
38. Bonasa bonasia	Δασόκοτα
39. Lagopus lagopus lagopus	Λαγόποδας
40. Tetrao tetrix	Λυροπετεινός
41. Tetrao urogallus	Αγριόκουρκος
42. Alectoris barbara	Βραχοπέρδικα
43. Alectoris chukar	Νησιώτικη Πέρδικα +
44. Francolinus francolinus	Φρανγκολίνος
45. Coturnix coturnix	Ορτύκι +
46. Meleagris gallopavo	Γάλος
GRUIFORMES	ΓΕΡΑΝΟΜΟΡΦΑ
47. Rallus aquaticus	Νεροκοτσέλα
48. Gallinula chloropus	Νερόκοτα +

CHARADRIIFORMES	ΧΑΡΑΔΡΙΟΜΟΡΦΑ
49. Haematopus ostralegus	Στρειδοφάγος
50. Pluvialis apricaria	Βροχοπούλι +
51. Pluvialis squatarola	Αργυροπούλι
52. Vanellus vanellus	Καλή μάνα +
53. Calidris canutus	Κοκκινοσκαλίδρα
54. Philomachus pugnax	Μαχητής
55. Limosalimosa	Λιμόζα
56. Limosa lapponica	Θαλασσολιμόζα
57. Numenius phaeopus	Σιγλίγυρος
58. Numenius arquata	Τουρλίδα
59. Tringa erythropus	Μαυρότρυγας
60. Tringa totanus	Κοκκινοσκέλης
61. Tringa nebularia	Πρασινοςκέλης
62. Larus ridibundus	Καστανοκέφαλος Γλάρος
63. Larus canus	Θυελλόγλαρος
64. Larus fuscus	Μελανόγλαρος
65. Larus argentatus	Ασημόγλαρος του Βορρά
66. Larus cacchianus	Ασημόγλαρος της Κασπίας
67. Larus marinus	Γιγαντόγλαρος

COLUMBIFORMES	ΠΕΡΙΣΤΕΡΟΜΟΡΦΑ
69. Columba oenas	Φασσοπερίστερο +
70. Streptopelia decaocto	Δεκαοχτούρα
71. Streptopelia turtur	Τρυγόνι +

PASSERIFORMES	ΣΤΡΟΥΘΙΟΜΟΡΦΑ
72. Alauda arvensis	Σιταρήθρα +
73. Turdus merula	Κότσυφας +
74. Turdus pilaris	Κεδρότσιχλα +
75. Turdus philomelos	Τσίχλα +
76. Turdus iliacus	Κοκκινότσιχλα +
77. Turdus viscivorus	Γερακότσιχλα +
78. Sturnus vulgaris	Ψαρόνι +
79. Garrulus glandarius	Κίσσα
80. Pica pica	Καρακάξα +
81. Corvus monedula	Κάργια +
82. Corvus frugilegus	Χαβαρόνι
83. Corvus corone	Κουρούνα +

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

(Αντιστοιχεί στο Παράρτημα IV της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ όπως κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2009/147/ΕΚ)

Απαγορευμένα μέσα, τρόποι και μέθοδοι για την άσκηση της θήρας

1)α. Ελαστική σφεντόνα, δίχτυα, παγίδες κάθε τύπου, βρόγχοι από οποιοδήποτε υλικό, ξόβερρες (ιξός), άγκιστρα, ομοιώματα, ζωντανά πτηνά τυφλωμένα ή ακρωτηριασμένα ή νεκρά πτηνά που χρησιμοποιούνται σαν κράχτες, ηλεκτρονικές συσκευές προσέλκυσης των πτηνών, ηχοπαραγωγές συσκευές με μιμητικές φωνές πουλιών.

β. Τεχνητές φωτεινές πηγές, προβολείς, καθρέπτες, μηχανισμοί που φωτίζουν το στόχο, μηχανισμοί σκοπεύσεως που περιλαμβάνουν μετατροπέα εικόνας ή ηλεκτρονικό ενισχυτή εικόνας για νυχτερινή σκόπευση.

γ. Εκρηκτικά.

δ. Δηλητηριώδη ή ηρεμιστικά δολώματα.

ε. Ημιαυτόματα ή αυτόματα όπλα των οποίων ο γεμιστήρας μπορεί να χωρέσει περισσότερα από δύο φυσίγγια.

2)α. Μηχανοκίνητα πλωτά σε λίμνες, ποταμούς, ελώδεις εκτάσεις και λιμνοθάλασσες καθώς και σε θαλάσσιες περιοχές σε ακτίνα 300 μέτρων από τις ακτές.

β. Μηχανοκίνητα πλωτά μέσα στην ανοιχτή θάλασσα, τα οποία μπορούν να αναπτύξουν ταχύτητα μεγαλύτερη από 18 χλμ./ώρα.

γ. Οποιασδήποτε κατηγορίας χερσαίο μηχανοκίνητο μέσο, από το οποίο δύναται να ασκηθεί θήρα, σύλληψη ή θανάτωση πτηνών ή μεταφορά με αυτά κυνηγετικών όπλων που δεν είναι λυμένα ή μέσα στη κλειστή θήκη τους καθώς και η χρήση των προβολέων τους για εντοπισμό ή ακινητοποίηση πτηνών.

δ. Αεροσκάφη και πάσης φύσεως μέσα πτήσεως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

(Αντιστοιχεί στο Παράρτημα V της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ όπως κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2009/147/ΕΚ)

Θέματα προτεραιότητας για την μελέτη και προστασία των ειδών της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της.

α) Κατάρτιση εθνικού καταλόγου με τα είδη που απειλούνται με αφανισμό ή κινδυνεύουν ιδιαίτερα, λαμβάνοντας υπόψη τη γεωγραφική ζώνη εξάπλωσης τους.

β) Απογραφή και οικολογική περιγραφή των ζωνών που έχουν ιδιαίτερη σημασία για τα αποδημητικά είδη στη διάρκεια της μετανάστευσης, της διαχείμασης και της φωλεοποίησής τους.

γ) Απογραφή των δεδομένων σχετικά με το επίπεδο πληθυσμού των αποδημητικών πτηνών χρησιμοποιώντας αποτελέσματα δακτυλίωσης.

δ) Προσδιορισμός της επίδρασης των τρόπων απόληψης πάνω στο επίπεδο των πληθυσμών.

ε) Τελειοποίηση και ανάπτυξη οικολογικών μεθόδων για την πρόληψη των βλαβών που προκαλούνται από τα πτηνά.

στ) Προσδιορισμός του ρόλου ορισμένων ειδών ως δεικτών ρύπανσης.

ζ) Μελέτη των επιβλαβών αποτελεσμάτων της χημικής ρύπανσης πάνω στο επίπεδο του πληθυσμού των ειδών πτηνών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Κριτήρια χαρακτηρισμού
περιοχών ΖΕΠ στην Ελλάδα

α/α Κριτήρια

1 Η περιοχή υποστηρίζει σε τακτική βάση σημαντικούς πληθυσμούς παγκοσμίως απειλούμενων ειδών, οποιαδήποτε εποχή του έτους. 2 Η περιοχή υποστηρίζει σε τακτική βάση $\geq 1\%$ του διερχόμενου από τη μεταναστευτική οδό πληθυσμού ή του συνολικού πληθυσμού στην Ε.Ε., είδους του Παραρτήματος Ι της παρούσας, οποιαδήποτε εποχή του έτους.

3 Η περιοχή υποστηρίζει σε τακτική βάση $\geq 1\%$ του διερχόμενου από τη μεταναστευτική οδό πληθυσμού ενός αποδημητικού είδους που δεν περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι της παρούσας, οποιαδήποτε εποχή του έτους.

4 Η περιοχή υποστηρίζει σε τακτική βάση τουλάχιστον 20.000 άτομα μεταναστευτικών υδρόβιων πτηνών ή 10.000 ζευγάρια από αποδημητικά θαλασσοπούλια, που ανήκουν σε ένα ή περισσότερα είδη. 5 Η περιοχή θεωρείται ως "σημαντικό μεταναστευτικό πέρασμα", επειδή τουλάχιστον 5.000 πελαργοί (Ciconiidae) ή 3.000 άτομα από μεταναστευτικά αρπακτικά (Accipitriformes και Falconiformes) ή γερανούς (Gruidae) ή τουλάχιστον 500.000 στρουθιόμορφα (Passeriformes) εκ των ειδών χαρακτηρισμού, διέρχονται τακτικά κατά την εαρινή ή φθινοπωρινή μετανάστευση.

6 Η περιοχή είναι μία από τις πέντε σημαντικότερες για το είδος ή υποείδος χαρακτηρισμού του Παραρτήματος Ι της παρούσας, στη γεωγραφική περιφέρεια (ακολουθείται η κατηγοριοποίηση α) Βόρεια Ελλάδα, β) Δυτική, Κεντρική και Νότια Ελλάδα, και γ) νησιωτική Ελλάδα) υποστηρίζοντας σημαντικούς πληθυσμούς του ($\geq 1\%$ του εθνικού πληθυσμού για είδη του Παραρτήματος Ι ή $\geq 0,1\%$ του βιογεωγραφικού πληθυσμού για τα μεταναστευτικά είδη του ίδιου Παραρτήματος της παρούσας).

(1) Η τακτική παρουσία κάποιου άμεσα απειλούμενου με εξαφάνιση ή κινδυνεύοντος σε παγκόσμιο επίπεδο είδους σε μία περιοχή, μπορεί να αποτελέσει επαρκή λόγο για τον χαρακτηρισμό της ως ΖΕΠ. Τα πληθυσμιακά όρια που χρησιμοποιούνται για κάθε είδος προκειμένου να καθοριστεί ποιος είναι ο "σημαντικός πληθυσμός", εξαρτώνται από το

μέγεθος του παγκόσμιου πληθυσμού του, το σωματικό μέγεθος του είδους αλλά και από το εάν αναπαράγεται σε αποικίες ή έχει ευρεία διασπορά με βάση την ισχύουσα διεθνή μεθοδολογία.

(2) Ο προσδιορισμός του "διερχόμενου από τη μεταναστευτική οδό πληθυσμού" (flyway population) για τα υδρόβια και παρυδάτια μεταναστευτικά είδη, γίνεται με βάση την διεθνή ισχύουσα μεθοδολογία για τα είδη αυτά. Καλύπτονται και οι υγρότοποι διεθνούς σημασίας (όπως αυτοί αναγνωρίζονται με βάση το κριτήριο 6 της Σύμβασης Ραμσάρ) που φιλοξενούν είδη του Παραρτήματος Ι της παρούσας.

(3) Καλύπτονται και οι υγρότοποι διεθνούς σημασίας (όπως αυτοί αναγνωρίζονται με βάση το κριτήριο 6 της Σύμβασης Ραμσάρ) που φιλοξενούν μεταναστευτικά είδη. Ο προσδιορισμός του όρου "μεταναστευτική οδός" γίνεται με τον τρόπο που περιγράφηκε στο κριτήριο 2.

(4) Με το κριτήριο αυτό αναγνωρίζονται οι διεθνούς σημασίας υγρότοποι για τους οποίους ισχύει το κριτήριο 5 της Σύμβασης Ραμσάρ. Για τον ορισμό των υδρόβιων ειδών υιοθετείται η προσέγγιση της Σύμβασης Ραμσάρ, σύμφωνα με την οποία ως υδρόβια είδη θεωρούνται "όλα τα είδη πτηνών που εξαρτώνται οικολογικά από τους υγροτόπους".

(5) Με το συγκεκριμένο κριτήριο αναγνωρίζονται περιοχές συνάθροισης διερχόμενων μεταναστευτικών ειδών και σημαντικοί σταθμοί μετανάστευσης και θέσεις κουρνιάσματος που χρησιμοποιούνται από μεγάλους αριθμούς διερχόμενων μεταναστευτικών ειδών.

(6) Επιδιώκεται η κάλυψη της υποχρέωσης για διασφάλιση της συνεκτικότητας του δικτύου των ΖΕΠ. Σε ορισμένες περιπτώσεις δεν θα είναι δυνατή η αναγνώριση πέντε περιοχών σε μια γεωγραφική περιφέρεια για κάποιο είδος. Σε ορισμένες άλλες, εξαιρετικές, περιπτώσεις (π.χ. για είδη με περιορισμένη παγκόσμια κατανομή, σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού των οποίων βρίσκεται στη χώρα μας, το ανώτερο όριο των πέντε περιοχών ανά περιφέρεια μπορεί να αυξηθεί. Εξαιρούνται περιοχές μη τακτικής παρουσίας ή με πολύ μικρούς πληθυσμούς. Εξαιρούνται επίσης περιοχές που υποστηρίζουν αποδεδειγμένα μη βιώσιμους πληθυσμούς. Η κατηγοριοποίηση των γεωγραφικών περιφερειών ακολουθεί την κατάταξη κατά NUTS.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β**Κατάλογος των Ζωνών Ειδικής Προστασίας**

α/α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)	Γ. ΜΗΚΟΣ			Γ. ΠΛΑΤΟΣ		
					Μοί- ρες	Λε- πτά		Μοί- ρες	Λε- πτά
1	GR1110002	ΔΑΣΟΣ ΔΑΔΙΑΣ - SOUFLI	41111,58	E	26	10	N	41	6
2	GR1110005	DELTA EVROU	12557,92	E	26	4	N	40	45
3	GR1110008	ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΙΟ ΔΑΣΟΣ VOREIOU EVROU ΚΑΙ ARDA	25931,73	E	26	23	N	41	37
4	GR1110009	ΝΟΤΙΟ ΔΑΣΙΚΟ SYMPLEGMA EVROU	29275,36	E	25	56	N	40	57
5	GR1110010	ΟΡΕΙΝΟΣ ΕΥΡΟΣ - ΚΟΙΛΑΔΑ ΔΕΡΕΙΟΥ	48907,49	E	26	2	N	41	12
6	GR1110011	ΚΟΙΛΑΔΑ ΕΡΥΘΡΟΠΟΤΑΜΟΥ: ΑΣΒΕΣΤΑΔΕΣ, ΚΟΥΦΟΛΟΥΝΟ, ΒΡΥΣΙΚΑ	9587,12	E	26	21	N	41	22
7	GR1110012	ΣΑΜΟΘΡΑΚΙ: ΟΡΟΣ FENGARI ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ	21021,87	E	25	34	N	40	26
8	GR1120004	ΣΤΕΝΑ ΝΕΣΤΟΥ	8752,99	E	24	43	N	41	7
9	GR1130010	LIMNES VISTONIS, ISMARIS - LIMNOTHALASSES PORTO LAGOS, ALYKI PTELEA, XIROLIMNI, KARATZA	18217,14	E	25	6	N	41	3
10	GR1130011	ΚΟΙΛΑΔΑ ΦΙΛΙΟΥΡΙ	37565,9	E	25	48	N	41	13
11	GR1130012	ΚΟΙΛΑΔΑ ΚΟΜΠΑΤΟΥ	16600,86	E	25	10	N	41	14
12	GR1140008	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΡΟΔΟΠΗ ΚΑΙ ΚΟΙΛΑΔΑ ΝΕΣΤΟΥ	105948,3	E	24	24	N	41	21
13	GR1140009	ΟΡΟΣ ΦΑΛΑΚΡΟ	25484,44	E	24	5	N	41	16
14	GR1150001	DELTA ΝΕΣΤΟΥ ΚΑΙ LIMNOTHALASSES KERAMOTIS ΚΑΙ NISOS THASOPOULA	14624,76	E	24	48	N	40	52
15	GR1150011	ΟΡΟΣ ΠΑΓΓΑΙΟ ΚΑΙ ΝΟΤΙΕΣ ΥΠΟΡΕΙΕΣ ΤΟΥ	24384	E	24	41	N	40	42
16	GR1150012	THASOS (ΟΡΟΣ ΥΨΑΡΙΟ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ) ΚΑΙ NISIDES KOINYRA, XIRONISI	17592,29	E	24	6	N	40	54
17	GR1220005	LIMNOTHALASSA ANGELOCHORIOU	377,2	E	22	49	N	40	28
18	GR1220009	LIMNES KORONEIAS - VOLVIS, ΣΤΕΝΑ RENTINAS ΚΑΙ EVRYTERI PERIOCHI	161631,33	E	22	10	N	41	5

19	GR1220010	DELTA AXIOU - LOUDIA - ALLAKMONA - ALYKI KITROUS	29647,09	E	22	42	N	40	31
20	GR1220011	LIMNOTHALASSA EPANOMIS	689,4	E	22	54	N	40	23
21	GR1230003	LIMNI DOIRANI	2126,12	E	22	48	N	41	13
22	GR1230004	LIMNI PIKROLIMNI - XILOKERATEA	2012,31	E	22	49	N	40	49
23	GR1230005	PERIOCHI ELOUS ARTZAN	1717,78	E	22	39	N	40	59
24	GR1230006	PERIOCHI ANTHOPYTOU	3309,58	E	22	43	N	40	50
25	GR1240006	LIMNI KAI PRAGMA AGRA	1385,76	E	21	56	N	40	48
26	GR1240007	ORI TZENA KAI PINOVO	20066,86	E	23	42	N	41	11
27	GR1240008	OROS VORAS	79463,65	E	23	33	N	40	24
28	GR1240009	OROS PAIKO, STENA APSALOU KAI MOGLENITSAS	91968,03	E	24	12	N	40	19
29	GR1250001	OROS OLYMPOS	19139,59	E	22	23	N	40	5
30	GR1260002	EKVOLES POTAMOU STRYMONA	1297,1	E	23	51	N	40	47
31	GR1260008	TECHNITI LIMNI KERKINIS - OROS KROUSIA	27712,64	E	23	5	N	41	10
32	GR1260009	KOILADA TIMIOU PRODOMOU- MENOKION	29650,86	E	23	22	N	40	38
33	GR1260010	OROS BELES	25310,84	E	23	7	N	41	17
34	GR1270004	LIMNOTHALASSA AGIOU MAMA	633,15	E	23	20	N	40	14
35	GR1270012	OROS CHOLOMONTAS	26413,93	E	21	50	N	40	54
36	GR1270013	YGROTOPOI NEAS FOKIAS	439,58	E	23	19	N	40	6
37	GR1270014	CHERSONISOS SITHONIAS	23451,17	E	23	52	N	40	5
38	GR1310002	VALIA KALNTA KAI TECHNITI LIMNI AOCU	14660,48	E	21	20	N	39	10
39	GR1310004	ORI ORLIAKAS KAI TSOURGIAKAS	10230,54	E	21	15	N	39	57
40	GR1320002	KORYFES OROUS GRAMMOS	34357,03	E	20	50	N	40	21
41	GR1320003	LIMNI ORESTIAS (KASTORIAS)	3833,35	E	21	17	N	40	31
42	GR1330002	ORI VOREIOU VOURINOY KAI MELLIA	17855,79	E	21	39	N	40	11
43	GR1340001	ETHNIKOS DRYMOS PRESPON	26613,06	E	21	4	N	40	46
44	GR1340003	ORI VARNOUNTA	6076,62	E	21	12	N	40	50
45	GR1340007	LIMNI PETRON	6696,16	E	21	42	N	40	44
46	GR1340008	LIMNES CHEIMADITIDA KAI ZAZARI	5193,17	E	21	7	N	39	52

47	GR1420005	ΑΙΣΘΗΤΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΚΟΙΛΑΔΑΣ ΤΕΜΠΟΝ	1335,87	E	22	34	N	39	52
48	GR1420006	ΟΡΟΣ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙ	37126,92	E	22	40	N	39	54
49	GR1420007	ΟΡΟΣ ΟΣΣΑ	24125,98	E	22	41	N	39	49
50	GR1420008	ΚΑΤΟ ΟΛΥΜΠΟΣ, ΟΡΟΣ ΟΟΔΑΜΑΝΙ ΚΑΙ ΚΟΙΛΑΔΑ ΡΟΔΙΑΣ	24572,05	E	22	28	N	39	47
51	GR1420009	ΣΤΕΝΑ ΚΑΛΑΜΑΚΟΥ ΚΑΙ ΟΡΙ ΖΑΡΚΟΥ	4169,49	E	22	11	N	39	37
52	GR1420011	ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΕΣΣΑΛΙΚΟΥ ΚΑΜΠΟΥ	95596,12	E	22	25	N	39	26
53	GR1420012	ΠΕΡΙΟΧΗ ΦΑΡΣΑΛΩΝ	4928,54	E	22	22	N	39	16
54	GR1420013	ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΥΡΝΑΒΟΥ	9476,99	E	22	18	N	39	42
55	GR1420014	ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ	7369,38	E	22	50	N	39	36
56	GR1420015	ΔΕΛΤΑ ΠΙΝΕΙΟΥ	3359,16	E	22	8	N	39	50
57	GR1430005	ΝΙΣΙΑ ΚΥΡΑ ΠΑΝΑΓΙΑ, ΠΙΠΕΡΙ, ΠΣΑΘΟΥΡΑ ΚΑΙ ΓΥΡΟ ΝΙΣΙΔΕΣ ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΝΙΣΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ, ΛΕΧΟΙΣΑ, ΓΑΙΔΟΥΡΟΝΙΣΙΑ	12967,39	E	24	4	N	39	20
58	GR1430006	ΟΡΟΣ ΟΘΡΥΣ, ΒΟΥΝΑ ΓΚΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΦΑΡΑΝΓΙ ΠΑΛΑΙΟΚΕΡΑΣΙΑΣ	31079,47	E	22	39	N	39	4
59	GR1430007	ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΑΜΙΕΦΤΙΡΩΝ ΠΡΟΙΝ ΛΙΜΝΙΣ ΚΑΡΛΑΣ	12416,33	E	22	48	N	39	26
60	GR1430008	ΟΡΟΣ ΠΙΛΙΟ	36193,78	E	23	4	N	39	26
61	GR1440005	ΑΝΤΙΧΑΣΙΑ ΟΡΙ ΚΑΙ ΜΕΤΕΟΡΑ	72047,1	E	21	33	N	40	36
62	GR1440006	ΚΟΡΥΦΕΣ ΟΡΟΥΣ ΚΟΖΙΑΚΑ	19726,47	E	21	34	N	39	29
63	GR2110004	ΑΜΥΡΑΚΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ, ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΑΤΑΦΟΥΡΚΟ ΚΑΙ ΚΟΡΑΚΟΝΙΣΙΑ	23010,75	E	20	56	N	39	2
64	GR2110006	ΚΟΙΛΑΔΑ ΑΧΕΛΟΟΥ ΚΑΙ ΟΡΙ ΒΑΛΤΟΥ	46737,83	E	21	9	N	39	29
65	GR2120005	ΥΠΟΓΡΟΤΟΠΟΣ ΕΚΒΟΛΩΝ ΚΑΛΑΜΑ ΚΑΙ ΝΙΣΟΣ ΠΡΑΣΟΥΔΙ	8541,93	E	20	11	N	39	34
66	GR2120006	ΕΛΙ ΚΑΛΟΔΙΚΙ, ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ, ΚΑΡΤΕΡΙ ΚΑΙ ΛΙΜΝΙ ΠΡΟΝΤΑΝΙ	1807,98	E	20	26	N	39	19
67	GR2120007	ΣΤΕΝΑ ΠΑΡΑΚΑΛΑΜΟΥ	3482,75	E	20	21	N	39	33
68	GR2120008	ΟΡΙ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ, ΣΤΕΝΑ ΚΑΛΑΜΑ ΚΑΙ ΣΤΕΝΑ ΑΧΕΡΟΝΤΑ	11691,56	E	20	35	N	39	23

69	GR2120009	ORI TSAMANTA, FILIAION, FARMAKOVOUNI, MEGALI RACHI	19854,15	E	20	22	N	39	41
70	GR2130002	KORYFES OROUS SMOLIKAS	19975,72	E	20	54	N	40	4
71	GR2130005	LIMNI IOANNINON	2690,13	E	20	53	N	39	39
72	GR2130007	OROS LAKMOS (PERISTERI)	20123,52	E	21	7	N	39	39
73	GR2130009	OROS TYMFI (GKAMILA)	27416,44	E	20	47	N	39	57
74	GR2130010	OROS DOUSKON, ORAIOKASTRO, DASOS MEROPIS, KOILADA GORMOU, LIMNI DELVINAKIOU	17409,73	E	20	29	N	39	54
75	GR2130011	KENTRIKO ZAGORI KAI ANATOLIKO TMIMA OROUS MITSIKELI	53407,84	E	21	44	N	39	45
76	GR2130012	EVRYTERI PERIOCHI POLIS IOANNINON	22459,67	E	20	49	N	39	48
77	GR2130013	EVRYTERI PERIOCHI ATHAMANIKON OREON	65236,53	E	20	50	N	39	36
78	GR2210001	DYTIKES KAI VOREIOANATOLIKES AKTES ZAKYNTHOU	21419,24	E	20	43	N	37	42
79	GR2210004	NISIDES STAMFANI KAI ARFYIA (STROFADES)	136,01	E	21	0	N	37	14
80	GR2220006	KEFALONIA: AINOS, AGIA DYNATI KAI KALON OROS	20715,15	E	19	32	N	39	45
81	GR2230001	LIMNOTHALASSA ANTINIOTI (KERKYRA)	187,95	E	19	51	N	39	48
82	GR2230003	ALYKI LEFKIMMIS (KERKYRA)	242,97	E	20	4	N	39	27
83	GR2230007	LIMNOTHALASSA KORISSION (KERKYRA) KAI NISOS LAGOUDIA	1050,98	E	19	54	N	39	26
84	GR2230008	DIAPONTIA NISIA (OTTHONOI, EREIKOUSA, MATHRAKI KAI VRACHONISIDES)	10146,26	E	20	36	N	38	10
85	GR2240001	LIMNOTHALASSES STENON LEFKADIAS (PALIONIS - AVLIMON) KAI ALYKES LEFKADIAS	2143,4	E	20	43	N	38	48
86	GR2310011	OROS TSEREKAS (AKARNANIKA)	5096,43	E	20	55	N	38	44
87	GR2310013	LIMNI LYSIMACHEIA	2274,63	E	21	21	N	38	33
88	GR2310014	LIMNI VOULKARIA	3272,7	E	20	50	N	38	51

89	GR2310015	DELTA ACHELOOU, LIMNOTHALASSA MESOLONGIΟΥ - ΑΙΤΟΛΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΚΚΟΛΕΣ ΕΒΙΝΟΥ, ΝΙΣΟΙ ΕΧΙΝΑΔΕΣ, ΝΙΣΟΣ ΠΕΤΑΛΑΣ, ΔΥΤΙΚΟΣ ΑΡΑΚΥΝΘΟΣ ΚΑΙ ΣΤΕΝΑ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ	44185,62	E	21	15	N	38	19
90	GR2310016	LIMNI AMVRAKIA	1904,43	E	21	10	N	38	45
91	GR2320006	ALYKI AIGIOY	31,98	E	22	6	N	38	15
92	GR2320010	ORI BARMPIAS, KLOKOS, FARANGI SELINOUNTA	15705,36	E	22	0	N	38	8
93	GR2320011	YGROTOPOI KALOGRIAS-LAMIAS ΚΑΙ DASOS STROFYLIAS	6566,21	E	22	11	N	37	59
94	GR2320012	OROS ERYMANTHOS	38983,48	E	21	50	N	37	56
95	GR2320013	OROS CHELMOS (ARGANIA) - FARANGI VOURAIKOU ΚΑΙ PERIOCHI KALAVRYTON	32169,19	E	21	22	N	38	5
96	GR2330002	OROPEDIO FOLOS	9741,96	E	21	41	N	37	47
97	GR2330009	LIMNOTHALASSA KOTTYCHI - ALYKI LECHAINON	2337,83	E	21	18	N	38	0
98	GR2410002	OROS PARNASSOS	34384	E	24	30	N	37	56
99	GR2420006	SKYROS: OROS KOGHYLAS	4088,91	E	24	37	N	38	49
100	GR2420007	MEGALO ΚΑΙ ΜΙΚΡΟ LIVARI - DELTA XERIA	1040,84	E	23	7	N	39	0
101	GR2420008	LIMNI DYSTOS	2636,11	E	24	6	N	38	20
102	GR2420009	NISIDES SKYROU	466,74	E	24	21	N	38	50
103	GR2420010	OROS KANTILI	6243,38	E	22	22	N	38	52
104	GR2420011	ORI KENTRIKOS EVVOIAS, PARAKTIA ZONI ΚΑΙ NISIDES	39308,13	E	22	7	N	38	39
105	GR2420012	OROS OCHI, PARAKTIA ZONI ΚΑΙ NISIDES	33385,47	E	22	21	N	38	24
106	GR2430002	ORI AGRAFA	39061,6	E	22	32	N	38	32
107	GR2440005	KATO ROUS ΚΑΙ ΕΚΚΟΛΕΣ SPERICHEIOY POTAMOU	10969,51	E	23	25	N	38	42
108	GR2440007	ETHNIKOS DRYMOS OTIS - KOILADA ASOPOY	13088,4	E	22	20	N	38	49
109	GR2450007	KORYFES OROUS GRIONA, CHARADRA REKA, LAZOREMA ΚΑΙ VATHIA LARCA	10399,14	E	22	16	N	38	38
110	GR2450008	OROS VARDOUSIA	24789,15	E	23	50	N	38	37
111	GR2450009	EVRYTERI PERIOCHI GALAXEIDIOY	12157,27	E	21	37	N	39	10

112	GR2510004	ORI ARTEMISIO KAI LYRKEIO	11477,38	E	22	27	N	37	56
113	GR2530002	LIMNI STYMFALIA	1308,91	E	22	27	N	37	51
114	GR2530006	OROS ZIREIA (KYLLINI)	20479,08	E	22	27	N	37	36
115	GR2540006	YGROTOPOI EKVOLOU ENROTA	2172,76	E	22	41	N	36	48
116	GR2540007	ORI ANATOLIKIS LAKONIAS	37566,61	E	22	57	N	36	54
117	GR2540008	NOTIA MANI	31659,31	E	22	26	N	36	34
118	GR2550008	LIMNOTHALASSA GIALOVAS KAI NISOS SFAKTIRIA	1010,23	E	21	40	N	36	57
119	GR2550009	OROS TAYGETOS - LAGKADA TRYPIIS	48785,87	E	22	19	N	36	58
120	GR3000001	OROS PARNITHA	14902,43	E	23	43	N	38	10
121	GR3000011	NISIDES MYRTOOU PELAGIOUS: FALKONERA, VELOPOULA, ANANES	293,19	E	23	27	N	36	54
122	GR3000012	NISOS ANTIKYTHIRA KAI NISIDES PRASONISI, LAGOUVARDIOS, FLAKOULITHRA KAI NISIDES THYMONIES	2009,73	E	23	18	N	35	52
123	GR3000013	KYTHIRA KAI GYRO NISIDES: PRASONISI, DRAGONERA, ANTIDRAGONERA, AVGO, KAPELLO, KOUFO KAI FIDONISI	5392,46	E	23	3	N	36	16
124	GR3000014	PERIOCHI LEGRENON - NISIDA PATRIKLOU	2107,13	E	23	58	N	37	41
125	GR3000015	OROS YMITTOS	8319,47	E	24	0	N	38	8
126	GR3000016	YGROTOPOS SCHINIA	2079,16	E	23	48	N	37	54
127	GR4110006	LIMNOS: LIMNES CHORTAROLIMNI KAI ALYKI, KOLPOS MOUDROU, ELOS DIAPORI KAI CHERSONISOS FAKOS	16292,81	E	25	17	N	39	54
128	GR4110007	LESVOS: PARAKTIOI YGROTOPOI KOLPOU KALLONIS	3513,05	E	26	29	N	39	4
129	GR4110008	NISIDES KAI VRACHONISIDES LIMNOU: NISOS SERGITSI KAI NISIDES DIAVATES, KOMPIO, KASTRIA, TIGANI, KARKALAS, PRASONISI	125,25	E	25	8	N	40	1

130	GR4110009	NISIDES LESVOU (SYMPLEGMA, TOMARONISION, KYDONAS, AGIOS GEORGIOS, GLARONISI, KLP)	103,15	E	26	26	N	39	18
131	GR4110010	NOTIODYTIKI CHERSONISOS, APOLITHOMENO DASOS LESVOU	28819,44	E	25	59	N	39	10
132	GR4110011	OROS OLYMPOS LESVOU	14787,89	E	26	19	N	39	5
133	GR4110012	VOREIA LESVOS	9347,95	E	26	16	N	39	20
134	GR4110013	LESVOS: KOLPOS GERAS, ELI NTIFI KAI CHARAMIDA	5104,87	E	25	1	N	39	31
135	GR4110014	NISOS AGIOS EFSTRATIOS KAI THALASSIA ZONI	11299,12	E	26	13	N	39	8
136	GR4120005	NISOS IKARIA (NOTIODYTIKO TMIMA)	7404,62	E	26	2	N	37	33
137	GR4120006	NISOS FOURNOI KAI NISIDES THYMAINA, ALATSONISI, THYMAINAKI, STRONGYLO, PLAKA, MAKRONISI, MIKROS KAI MEGALOS ANTHROPOFAGOS, AGIOS MINAS	4587,16	E	26	30	N	37	32
138	GR4120007	SAMOS: ALYKI PSILIS AMMOU	42,88	E	27	0	N	37	42
139	GR4120008	SAMOS: OROS KERKIS	9136,84	E	26	0	N	38	7
140	GR4130002	NISIA ANTIPSARA KAI NISIDES DASKALIO, MASTROGIORGI, PRASONISI, KATO NISI, MESIAKO, KOUTSOULIA	469,76	E	25	30	N	38	32
141	GR4130003	VOREIA CHIOS	32568,76	E	26	38	N	37	44
142	GR4130004	NISIDA VENETIKO	2,88	E	25	59	N	38	31
143	GR4210003	VOREIA KARPATHOS KAI SARIA KAI PARAKTIA THALASSIA ZONI	11297,98	E	27	12	N	35	48
144	GR4210014	NISIDES PATMOU: PETROKARAVO, ANYDROS	61,97	E	26	29	N	37	24
145	GR4210015	NISOS AGIATHONISIOU KAI NISIDES: PITTA, KATSAGANI, NERONISI, STRONGYLI	1419,2	E	26	57	N	37	27

146	GR4210016	NISOS LEIPSOI (ΔΥΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ) ΚΑΙ NISIDES: FRAGKOS, MAKRONISI, PILAFI, KAPARI, KALAPODIA, MEGALO ASPRONISI, MAKRY ASPRONISI, KOULOURA, NOTIA ASPRA, SARAKINA, PIATO, PSOMOS, STAVRI, LIRA, ARETHOUSA, MANOLI	870,27	E	26	43	N	37	18
147	GR4210017	VOREIOΔYTIKO TMIMA ARKION KAI NISIDES: AGRELOUSA, STRONGYLI, SPALATHI, SMINERO, TSOUKA, TSOUKAKI, PSATHONISI, KALOVOLOS, MAKRONISI, AVAPTISTOS, KOMAROS	458,48	E	26	43	N	37	23
148	GR4210018	NISIDES LEROU: PIGANOUSA, MEGALO GLARONISI, MIKRO GLARONISI, LERIKO	62,11	E	26	54	N	37	6
149	GR4210019	NISIDES KALYMNOU: EPANO, NERA, SARI, TELENDOS	528,26	E	26	54	N	37	0
150	GR4210020	NISOI KINAROS KAI LEVITHA KAI NISIDES LIADIA, PLAKA, GLAROS, MAVRA	1456,97	E	26	27	N	37	0
151	GR4210021	ANATOLIKO TMIMA ASTYPALAIAS KAI NISIDES KOUNOYPOI, FTENO, CHONDROPOULO, KOUTSOMYTIS, MONI, AGIA KYRIAKI, TIGANI, CHONDRI, LIGNO, FOKIONISIA, KATSAGRELI, PONTIKOUSSA, OFIDOUSSA, KTENIA	1499,07	E	26	25	N	36	37
152	GR4210022	NISOS SYRNA KAI NISIDES MEGALOS ADELFOΣ, MIKROS ADELFOΣ, KATSIKAS, MESONISI, PLAKIDA, STEFANIA, NAVAGIO	941,84	E	26	40	N	36	20

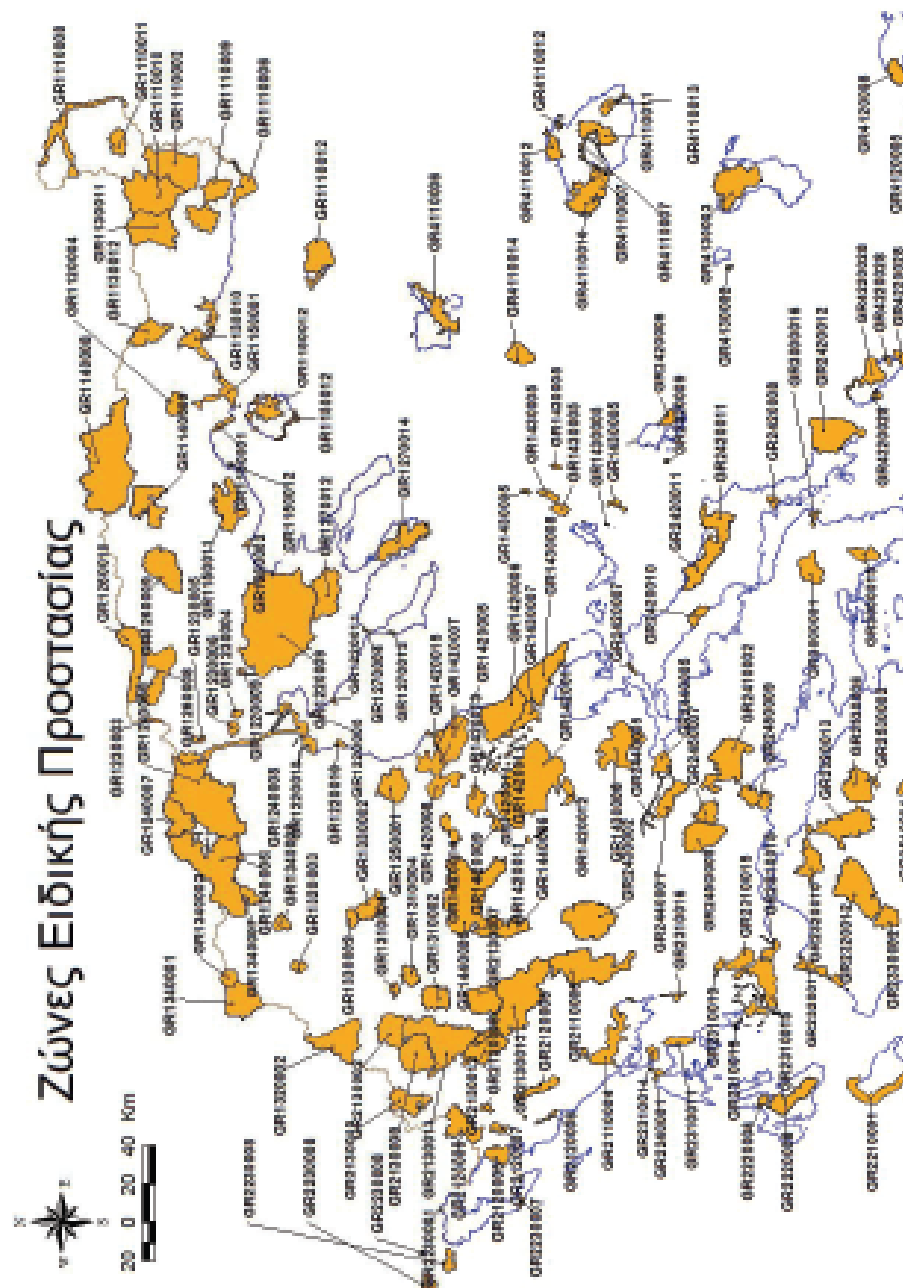
153	GR4210023	NISIDES KARPATHIOU PELAGOUS: MEGALO SOFRANO, SOCHAS, MIKRO SOFRANO, AVGO, DIVOUNIA, CHAMILI, ASTAKIDONISIA	351,32	E	26	23	N	36	4
154	GR4210024	NISOS TILOS KAI NISIDES: ANTITILIS, PELEKOUSA, GAIDOURONISI, GIAKOUMIS, AGIOS ANDREAS, PRASOUDA, NISI	6334,71	E	27	22	N	36	25
155	GR4210025	ANATOLIKO TMIMA NISOU SYMIS KAI NISIDES KOULOUNDIROS, SEBILJI, TROUMPETO, MARMARAS, KARAVALONISI, MEGALONISI, GIALESINO, OXEIA, CHONDROS, PLATY, NIMOS	2303,1	E	27	51	N	36	33
156	GR4210026	NISOS CHALKI KAI NISIDES: KOLOFONA, PANO PRASOUDA, TRAGOUSA, STRONGYLI, AGIOS THEODOROS, MAELONISI, ALIMIA, KREVVATI, NISAKI	3622,88	E	27	34	N	36	13
157	GR4210027	KOS: LIMNI PSALIDI - ALYKI	435,59	E	27	10	N	36	52
158	GR4210028	NISOS KASOS KAI SYMPLEGMA KASONISION	5971,16	E	26	55	N	35	22
159	GR4210029	ANATOLIKI RODOS: PROFITIS ILIAS - EPTA PIGES - ERVOU LOUTANI - KATERGO, REMA GADOURA - CHERSONISOS LINDOU - NISIDES PENTANISA KAI TETRAPOLIS, LOFOS PSALIDI	13441,91	E	28	2	N	36	15
160	GR4210030	DYTIKI RODOS: ORI ATTAVYROS & AKRAMYTIS, TECHNITI LIMNI APOLAKKAS KAI NISIDES GEORGIOU, STRONGYLI, CHTENIES & KARAVOLAS	13103,17	E	27	47	N	36	8
161	GR4210031	NOTIO AKRO RODOU, PRASONISI, YGIOTOPOS LIVADI KATTAVIAS	2923,39	E	27	46	N	35	53
162	GR4210032	NISOS NISYROS KAI NISIDES	4730,82	E	24	54	N	37	28

163	GR4220004	FOLEGANDROS ANATOLIKI MECHRI DYTIKI SIKINO KAI THALASSIA ZONI	7011,23	E	24	59	N	36	36
164	GR4220021	NISOS IRAKLEIA, NISOI MAKARES, MIKROS KAI MEGALOS AVELAS, NISIDA VENETIKO IRAKLEIAS	1986,44	E	25	26	N	36	50
165	GR4220022	NISOI CHRISTIANA	148,79	E	25	12	N	36	15
166	GR4220023	ANAFI: ANATOLIKO KAI VOREIO TMIMA KAI GYRO NISIDES	584,62	E	25	9	N	37	37
167	GR4220024	NISOS AMORGOS (VOREIOANATOLIKO TMIMA) KAI NISIDES: PSALIDA, GRAMVOUSSA, NIKOURIA, MIKRO KAI MEGALO VOKASTRO, KRAMONISI, PETALIDI	3038,36	E	26	1	N	36	54
168	GR4220025	NISIDES PAROU KAI NOTIA,ANTIPAROS	2414,31	E	25	0	N	36	57
169	GR4220026	NAXOS: ORI ANATHEMATISTRA, KORONOS, MAVROVOUNI, ZAS, VIGLATOURI	11948,81	E	25	30	N	37	1
170	GR4220027	NISIDES MYKONOU (RINEIA, CHTAPODIA, TRAGONISI)	1598,41	E	25	13	N	37	22
171	GR4220028	ANDROS: KENTRIKO KAI NOTIO TMIMA, GYRO NISIDES KAI PARAKTIA THALASSIA ZONI	22036,8	E	27	10	N	36	35
172	GR4220029	SERIFOS: PARAKTIA ZONI KAI NISIDES SERIFOPOULA, PIPERI KAI VOUS	5330,89	E	24	30	N	37	6
173	GR4220030	DYTIKI MILOS, ANTIMILOS, POLYAIOS KAI NISIDES	9253,52	E	24	23	N	36	39
174	GR4220031	VOREIOANATOLIKI TINOS KAI NISIDES	5055,95	E	25	50	N	36	21
175	GR4220032	VOREIA SYROS KAI NISIDES	2906	E	24	50	N	37	52
176	GR4220033	NISOS GYAROS KAI THALASSIA ZONI	25114,31						
177	GR4310003	NISOS DIA	1188,02	E	25	12	N	36	27
178	GR4310009	KROUSONAS - VROMONERO IDIS	7877,02	E	24	55	N	36	11
179	GR4310010	OROS GIOUCHTAS	411,94	E	25	8	N	36	13
180	GR4310011	KORYFI KOURA (DYTIKI KRITI)	1993,16	E	25	23	N	36	4

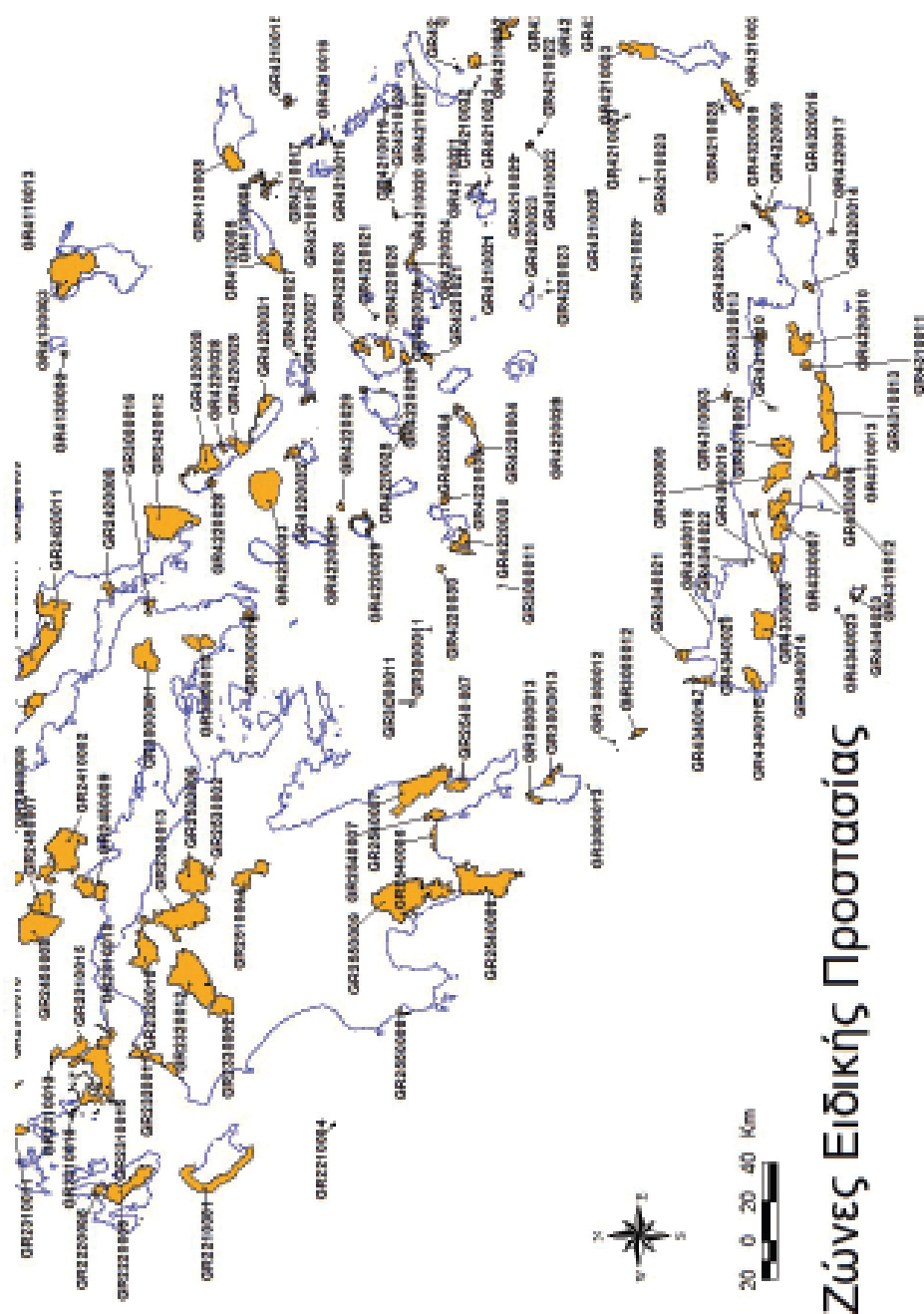
181	GR4310012	EKVOLI GEROPOTAMOU MESARAS	684,52	E	24	45	N	35	2
182	GR4310013	ASTEROUSIA ORI (KOFINAS)	28648,47	E	25	7	N	34	58
183	GR4320009	VOREIOANATOLIKO AKRO KRITIS	3760,36	E	26	14	N	35	15
184	GR4320010	LAZAROS KORYFI - MADARA DIKTIS	13157,93	E	25	32	N	35	3
185	GR4320011	DIONYSADES NISOI	532,22	E	26	10	N	35	20
186	GR4320013	FARANGI SELINARI - VRACHASI	2313,5	E	25	33	N	35	16
187	GR4320014	NOTIODYTIKI THRYPTI (KOUFOTO)	1617,29	E	25	49	N	35	3
188	GR4320016	ORI ZAKROU	3914	E	26	13	N	35	3
189	GR4320017	NISOS KOUFONISI, GYRO NISIDES KAI NISIDES KAVALLOI	480,16	E	26	8	N	34	56
190	GR4330006	SOROS - AGKATHI - KEDROS	8128,93	E	24	35	N	35	12
191	GR4330007	KOURTALIOTIKO FARANGI, FARANGI PREVELI	7595,21	E	24	28	N	35	11
192	GR4330008	PRASSANO FARANGI	1121,5	E	24	32	N	35	19
193	GR4330009	OROS PSILOREITIS (NOTIODYTIKO TMIMA)	10632,24	E	24	44	N	35	9
194	GR4340014	ETHNIKOS DRYMOS SAMARIAS - FARANGI TRYPTIS - PSILAFI - KOUSTOGERAKO	13979,76	E	23	54	N	35	16
195	GR4340016	METERIZIA AGIOS DIKAIOS - TSOUNARA - VITSILIA LEFKON OREON	6875,01	E	23	36	N	35	19
196	GR4340017	CHERSONISOS GRAMVOUSSAS KAI NISIDES IMERI KAI AGRIA GRAMVOUSSA, PONTIKONISI	2839,56	E	23	35	N	35	32
197	GR4340018	NISIDA AGIOI THEODOROI	81,52	E	23	55	N	35	32
198	GR4340019	FARANGI KALLIKRATIS - ARGOULIANO FARANGI - OROPEIDIO MANIKA	4232,53	E	24	15	N	35	13
199	GR4340020	LIMNI AGIAS (CHANIA)	66,71	E	23	56	N	35	28
200	GR4340021	CHERSONISOS RODOPOU	2920,24	E	23	44	N	35	39
201	GR4340022	LIMNI KOURNA KAI EKVOLI ALMYROU	199,7	E	24	16	N	35	19
202	GR4340023	NOTIODYTIKI GAVDOS KAI GAVDOPOULA	1563,73	E	24	5	N	34	49

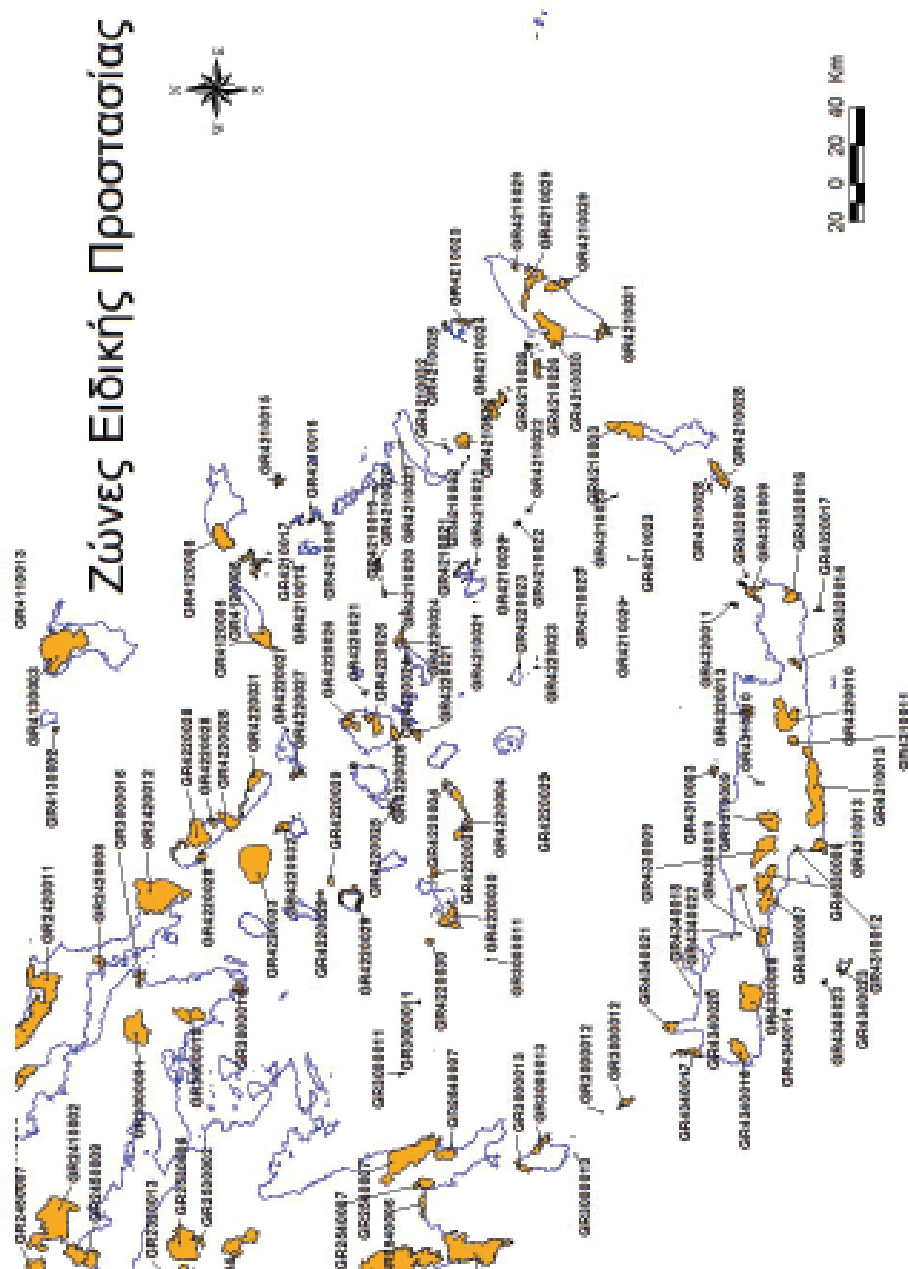
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

Ενδεικτικοί χάρτες των ΖΕΠ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ-ΑΔΕΙΕΣ ΘΗΡΑΣ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ

Άρθρο .....

Κυνηγετικές περιφέρειες

[Άρθρο 260 ν.δ. 86/1969 « Δασικός Κώδιξ»]

Όλη η Επικράτεια διαιρείται στις εξής κυνηγετικές περιφέρειες:

- α) Της Κρήτης και Δωδεκανήσου με τα νησιά τους με έδρα τα Χανιά.
- β) Των νήσων Αρχιπελάγους, με έδρα την Μυτιλήνην.
- γ) Της Πελοποννήσου με τα νησιά Ύδρας, Σπετσών, Ζακύνθου, Πόρου, Κυθήρων και Αντικυθήρων, Κεφαλληνίας, Ιθάκης και των λοιπών μικρότερων της περιφέρειάς τους, με έδρα την Πάτρα
- δ) Της Στερεάς Ελλάδας με τα νησιά Εύβοιας Λευκάδας, Σκύρου, Αίγινας, Κυκλάδων, Σαλαμίνας, Κυθήρων, Ύδρας, Σπετσών και Πόρου καθώς και των μικρότερων της περιφέρειάς τους, με έδρα την Αθήνα.
- ε) Της Ηπείρου με τα νησιά Κερκύρας και Παξών, με έδρα τα Ιωάννινα.
- στ) Της Βόρειας Ελλάδας (Μακεδονία - Θράκη) με τα νησιά Θάσου και Σαμοθράκης, με έδρα τη Θεσσαλονίκη.
- ζ. Της Θεσσαλίας με τα των νησιά των Σποράδων με έδρα τη Λάρισα.

Άρθρο .....

Αδειες θήρας

[Άρθρο 262 ν.δ. 86/1969 « Δασικός Κώδιξ»]

Σχόλιο 1: Η παρ. 2 καταργείται καθώς έχει κριθεί ως αντισυνταγματική από τη νομολογία του Σ.τ.Ε (Σ.τ.Ε 875/2013, 838/2008, 3942/2001), κι αυτό διότι προσβάλλει το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι (άρθρο 12 Σ). Οι λοιπές παράγραφοι αναριθμούνται αναλόγως.

Σχόλιο 2: Το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών αντικαθίσταται από το αρμόδιο Υπουργείο Οικονομικών. Αντικαθίσταται ο Υπουργός Γεωργίας με τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας λόγω αρμοδιότητάς του και το Κεντρικό Ταμείο Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών (Κεφάλαιον Θήρας) με το Ταμείο Γεωργίας και Κτηνοτροφίας του άρθρου 12 του ν. 3889/2010.

Σχόλιο 3: Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

1. Η θήρα επιτρέπεται μόνο στον κάτοχο άδειας θήρας, η οποία εκδίδεται στον τόπο της μόνιμης κατοικίας του από την αρμόδια δασική αρχή.
2. Η άδεια θήρας είναι προσωπική και αμεταβίβαστη, ισχύει για την κυνηγετική περίοδο και περιφέρεια για την οποία εκδόθηκε και διακρίνεται:
  - α) σε τοπική, η οποία ισχύει για την περιφερειακή ενότητα,

β) σε περιφερειακή, η οποία ισχύει για μία από τις κυνηγετικές περιφέρειες του άρθρου 260 του δασικού παρόντος Κώδικα.

γ) σε γενική, η οποία ισχύει για όλη την Επικράτεια και

δ) σε γενική υπηκόων ξένων κρατών, η οποία ισχύει για όλη την Επικράτεια.

Η άδεια θήρας εκδίδεται με την υποβολή γραμματίου ή τριπλοτύπου είσπραξης του αρμόδιου δημόσιου ταμείου, υπέρ του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου, εκ

αα) δραχμών εκατόν είκοσι πέντε (125) για την τοπική άδεια,

ββ) τριακοσίων (300) , για την περιφερειακή,

γγ) εξακοσίων (600) , για τη γενική,

δδ) πεντακοσίων (500) , για τη γενική άδεια υπηκόων ξένων κρατών, για την άσκηση θήρας μέχρι δεκαπέντε ημερών,

εε) χιλίων πεντακοσίων (1500) , για τη γενική υπηκόων ξένων κρατών, για την άσκηση θήρας μέχρι δύο μηνών και στστ) τριών χιλιάδων (3000) , για τη γενική υπηκόων ξένων κρατών, για την άσκηση θήρας κατά την διάρκεια ολόκληρης της κυνηγετικής περιόδου. Οι ομογενείς υπήκοοι ξένων κρατών ή οι διαμένοντες στην Ελλάδα πέραν της δεκαπενταετίας καταβάλλουν για την έκδοση άδειας τα ως άνω για τους ημεδαπούς καθοριζόμενα ποσά.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορούν να αυξομειώνονται τα ανωτέρω ποσά. Για τους κυνηγούς που αποκτούν την άδεια θήρας απευθείας από τις δασικές αρχές, τα ανωτέρω ποσά προσαυξάνονται κατά ποσοστό ενενήντα τοις εκατό (90%) επί του ποσού που καθορίζεται εκάστοτε από την υπουργική απόφαση που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 266 του ν.δ. 86/1969 παρόντος Κώδικα ως εισφορά υπέρ του Ταμείου Γεωργίας και Κτηνοτροφίας και διατίθενται για φιλοθηραματικούς σκοπούς.

3. Για την έκδοση της κατά τα ανωτέρω άδειας θήρας απαιτείται ακόμη γραμμάτιο ή τριπλότυπο είσπραξης του αρμόδιου ταμείου υπέρ του Ταμείου Γεωργίας και Κτηνοτροφίας εκ δραχμών εξήντα (60) για τοπικές και περιφερειακές άδειες και δραχμών εκατόν (100) για γενικές άδειες, προς εξασφάλιση λογαριασμού πληρωμής των φυλάκων θήρας του άρθρου 267. Η έκδοση των αδειών θήρας αρχεται από 1 Αυγούστου κάθε έτους.

4. Τα στις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος άρθρου αναφερόμενα ποσά δύναται να αυξάνονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

5. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζονται ο τύπος, η μορφή και τα στοιχεία που πρέπει να περιέχει η άδεια θήρας, η διαδικασία έκδοσής της, τόσο για τους Έλληνες πολίτες όσο και για υπηκόους ξένων κρατών, καθώς και τα απαιτούμενα προσόντα υγείας, κυνηγετικής ικανότητας και κυνηγετικών γνώσεων για αυτούς που ζητούν για πρώτη φορά την έκδοση άδειας θήρας.

6. Για την έκδοση αδειών θήρας κατοίκων των απαγορευμένων ζωνών της παραμεθόριας περιοχής, απαιτείται ειδική έγκριση της αρμόδιας στρατιωτικής αρχής, με απλό έγγραφο.

7. Οι δημόσιοι, πολιτικοί και στρατιωτικοί υπάλληλοι, κάτοχοι άδειας θήρας, αν μετατεθούν, δύνανται να θηρεύουν στην περιφέρεια της θέσης στην οποία τοποθετούνται με την ίδια άδεια, η οποία θεωρείται από τη δασική αρχή.

Άρθρο .....**Θήρα από δασικούς υπαλλήλους**

[Άρθρο 263 ν.δ. 86/1969 « Δασικός Κώδιξ»]

Οι μόνιμοι δημόσιοι δασικοί υπάλληλοι δύνανται να θηρεύουν, όπου και όταν επιτρέπεται η θήρα, δυνάμει ατελούς άδειας που εκδίδεται από τη δασική αρχή.

Άρθρο .....**Απαγορεύσεις χορήγησης αδειών θήρας**

[Άρθρο 264 ν.δ. 86/1969 « Δασικός Κώδιξ»]

Σχόλιο 1: Οι αρμοδιότητες του Νομάρχη έχουν περιέλθει στο Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Τα Υπουργεία Εθνικής Αμύνης και Δημοσίας Τάξεως είναι πλέον Εθνικής Άμυνας και Προστασίας του Πολίτη.

Σχόλιο 2: Η παρ. 3 παρουσιάζει το εξής πρόβλημα:

Η ενηλικίωση είναι πλέον στο 18^ο έτος. Δεν υπάρχει επιμελητής ατόμου 18-21 ετών, καθώς αυτός είναι πλέον ενήλικος. Αν ο νομοθέτης επιθυμεί τη διατήρηση του 21^{ου} έτους ως όριο χορήγησης άδειας θήρας πρέπει να αναφέρει ποιο συγκεκριμένο πρόσωπο (π.χ. γονείς) πρέπει να προσκομίσει την υπεύθυνη δήλωση για τις ηλικίες 18-21 ή να καταργήσει αυτή τη δυνατότητα. Προτείνεται η δυνατότητα χορήγησης άδειας στα 18 έτη που ταυτίζονται με την ηλικία ενηλικίωσης κατά τον Αστικό Κώδικα (άρθρο 127). Το ζήτημα πιθανόν να απαιτεί νομοθέτηση και να εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης.

1. Άδεια θήρας δεν χορηγείται σε όσους καταδικάστηκαν:

- α) Για κακούργημα σε οποιαδήποτε ποινή ή για πλημμέλημα για το οποίο επιβλήθηκε η στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων.
- β) Για ζωοκλοπή, ζωοκτονία, παράνομη οπλοφορία, παράνομη κατοχή όπλου και παράβαση των διατάξεων περί θήρας.
- γ) Για εμπρησμό, ανθρωποκτονία εξ αμελείας και φθορά ξένης ιδιοκτησίας, εφ' όσον η τέλεση των αδικημάτων αυτών συνδέεται με την άσκηση της θήρας και με την προστασία των δασών.

Για εκείνους που καταδικάστηκαν για παράβαση των διατάξεων περί θήρας δύνανται να εγκριθεί η χορήγηση άδειας θήρας από τον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατόπιν γνώμης της αρμόδιας Δασικής Αρχής, μετά πάροδο δύο (2) ετών από την έκτιση της ποινής, ενώ για εκείνους που καταδικάστηκαν σε βαθμό πλημμελήματος για παραβάσεις των παραγράφων α, β, και γ του παρόντος δύνανται να εγκριθεί η χορήγηση άδειας θήρας από τον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατόπιν γνώμης της αρμόδιας Δασικής Αρχής, μετά πάροδο πέντε (5) ετών από την έκτιση της ποινής.

2. Η μετά την έναρξη της κυνηγετικής περιόδου καταδίκη για παράβαση των διατάξεων του παρόντος συνεπάγεται την ακύρωση της άδειας θήρας, η οποία κατάσχεται από τα αρμόδια για την τήρηση των διατάξεων του παρόντος δημόσια όργανα, χωρίς επιστροφή των καταβληθέντων για την έκδοση χρηματικών ποσών.

3. Δεν χορηγείται άδεια θήρας σε όσους δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας των.
4. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με πρόταση του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, δύναται ν` απαγορεύει τη χορήγηση άδειας θήρας σε ορισμένες περιφέρειες, εφ` όσον λόγοι ασφαλείας το επιβάλλουν.
5. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από πρόταση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, δύναται ν` απαγορεύει τη χορήγηση άδειας θήρας σε άτομα που χαρακτηρίζονται ως επικίνδυνα για την ασφάλεια εν γένει ή ν` ανακαλεί τυχόν χορηγηθείσες αδειάς, χωρίς επιστροφή των καταβληθέντων για την έκδοσή τους χρηματικών ποσών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

Άρθρο .....

Κυνηγετικές οργανώσεις

[Άρθρο 266 ν.δ. 86/1969 « Δασικός Κώδιξ»]

Σχόλιο 1: Παρ 1: Τα επαρχεία καταργήθηκαν με το ν. 3852/2010. Γεωγραφικά οι νομαρχίες αντικαταστάθηκαν από τις Περιφερειακές Ενότητες. Παρ. 4: Η έννοια του «Νομοδασαρχείου» δεν υφίσταται πλέον. Παρ. 4 (στ): Οι Επαρχίες καταργήθηκαν από το Σχέδιο Καποδίστριας το 1997. Προτείνεται η αντικατάστασή της συγκεκριμένης αναφοράς με «έδρα Δήμου». Το ζήτημα πιθανόν να απαιτεί νομοθέτηση και να εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης.

Σχόλιο 2: Η Παρ. 4 (ι) α εδάφιο έχει κριθεί αντισυνταγματική δυνάμει της ΣΤΕ 875/2013 (Ολ.) 838/2008, 3942/2001 και προτείνεται η διαγραφή της.

Το β εδάφιο αναδιατυπώθηκε ανάλογα.

Παρ. 9: Η παρ. 9 εδ. 1 καταργείται κατά το μέρος που αναφέρεται ότι δεν επιτρέπεται να είναι μέλη διοικητικών συμβουλίων κυνηγετικών οργανώσεων οι μη κρινόμενοι ως νομιμόφρονες υπό της οικείας αστυνομικής αρχής καθώς ο προβλέπων τις δηλώσεις νομιμοφροσύνης ν. 516/1948 έχει καταργηθεί από το ν.δ. 64/1974. Στη συνέχεια όμως το εδάφιο 1 στο σύνολό του αναδιατυπώνεται.

Σχόλιο 3: Αντικαθίσταται ο Υπουργός Γεωργίας με τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας λόγω αρμοδιότητάς του.

1. Για τη σύσταση κυνηγετικού συλλόγου απαιτείται η τήρηση των περί σωματείων κειμένων διατάξεων, ενώ η επωνυμία του πρέπει να είναι «Κυνηγετικός Σύλλογος», στο οποίο προστίθεται η ονομασία της έδρας δασαρχείου ή Περιφερειακής Ενότητας.
2. Σκοπός των οργανώσεων είναι αφ' ενός η οργάνωση των κυνηγών και η φιλάθλη κυνηγετική κατάρτιση και προαγωγή τους για την αναγκαία πειθαρχία προς εφαρμογή του παρόντος κώδικα και, αφ' ετέρου, η συμβολή αυτών στην προσπάθεια της Πολιτείας για τη διατήρηση, ανάπτυξη και προστασία του θηραματικού πλούτου της Χώρας. Οι κυνηγετικές οργανώσεις οφείλουν να βοηθούν τις δασικές αρχές σε κάθε ζήτημα που ενδιαφέρει τη θήρα και το θήραμα και να παρέχουν σε αυτές κάθε αναγκαία πληροφορία και συνδρομή.
3. Οι κυνηγετικές οργανώσεις υπάγονται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το οποίο ορίζεται ως ανώτερη εποπτική αρχή.
4. Σε κάθε περιφέρεια Διεύθυνσης Δασών χωρίς Δασαρχείο δύναται να αναγνωρισθούν από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως συνεργαζόμενοι κυνηγετικοί σύλλογοι:
  - α) Μέχρι δύο (2) Κυνηγετικοί Σύλλογοι επί συνολικού αριθμού κυνηγών - μελών αυτών, από 500 έως 1000.
  - β) Μέχρι τρεις (3) Κυνηγετικοί Σύλλογοι επί συνολικού αριθμού κυνηγών - μελών αυτών από 1001 έως 2000.
  - γ) Μέχρι τέσσερις (4) Κυνηγετικοί Σύλλογοι επί συνολικού αριθμού κυνηγών μελών - αυτών από 2001 έως 3000.

δ) Μέχρι πέντε (5) Κυνηγετικοί Σύλλογοι επί συνολικού αριθμού κυνηγών - μελών αυτών, από 3001 και άνω.

ε) Στην περιφέρεια Αττικής, λόγω του μεγάλου αριθμού των κυνηγών, δύναται να αναγνωρισθούν έως δεκαπέντε (15) Κυνηγετικοί Σύλλογοι. Οι έδρες και οι περιφέρειες κάθε Κυνηγετικού Συλλόγου της περιφέρειας Αττικής ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

στ) Στην έδρα κάθε Δήμου, ανεξαρτήτως απόστασης και αριθμού μελών κυνηγών.

ζ) Σε κάθε μία από τις παραπάνω κατονομαζόμενες Δασικές Αρχές, πλην της περιφέρειας Αττικής, δεν επιτρέπεται να αναγνωριστούν ως συνεργαζόμενοι Κυνηγετικοί Σύλλογοι περισσότεροι του ενός, ανεξαρτήτως του αριθμού κυνηγών.

η) Απαγορεύεται η αναγνώριση στην ίδια πόλη, κωμόπολη ή χωριό περισσότερων του ενός Κυνηγετικών Συλλόγων. Ομοίως απαγορεύεται η αναγνώριση περισσότερων Κυνηγετικών Συλλόγων σε απόσταση μικρότερη των είκοσι πέντε (25) χιλιομέτρων από την έδρα του Δασαρχείου, εκτός εάν, στην τελευταία περίπτωση, ο αριθμός των κυνηγών υπερβαίνει τους τριακοσίους (300). Εξαιρούνται οι νησιωτικές περιοχές της χώρας.

θ) Η έδρα και η περιφέρεια κάθε Κυνηγετικού Συλλόγου που αναγνωρίζεται κατά τα ανωτέρω καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας βάσει του αριθμού των κυνηγών, της χιλιομετρικής απόστασης από την έδρα της Δασικής Αρχής, των συγκοινωνιακών συνθηκών καθώς και σε έδρες Δασονομείων ή Δασικών Τμημάτων.

ι) Σε περίπτωση μετοίκησης εγγεγραμμένου σε σύλλογο κυνηγού, επιτρέπεται η μεταγραφή του στον οικείο κυνηγετικό σύλλογο.

5. Σε κάθε κυνηγετική περιφέρεια ιδρύεται μία κυνηγετική ομοσπονδία, στην υπάγονται υποχρεωτικά όλοι οι κυνηγετικοί σύλλογοι της περιφέρειας, με έδρα αυτήν της κυνηγετικής περιφέρειας.

6. Ιδρύεται με έδρα την Αθήνα Κυνηγετική Συνομοσπονδία, στην οποία υποχρεωτικά υπάγονται όλες οι Κυνηγετικές Ομοσπονδίες. Οι Πρόεδροι των Ομοσπονδιών αυτοδικαίως μετέχουν ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής, το οποίο είναι δωδεκαμελές και συμπληρώνεται ως προς τα λοιπά μέλη σύμφωνα με τα οριζόμενα στο καταστατικό της.

7. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζονται οι λεπτομέρειες της λειτουργίας των κυνηγετικών συλλόγων, των ομοσπονδιών και της συνομοσπονδίας, των διοικητικών συμβουλίων, της σύνθεσης αυτών, των προσόντων και ιδιοτήτων των μελών τους, της θητείας τους, των καταστατικών τους, της περιουσίας τους, της προσωρινής διοίκησής τους και κάθε συναφούς λεπτομέρειας που σκοπεύει στην καλύτερη εξυπηρέτηση της θήρας. Επίσης, με την ίδια απόφαση ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια αναγνώρισης των κυνηγετικών συλλόγων καθώς και τα της συγχώνευσής τους.

8. Κατά τα λοιπά, ως προς τις κυνηγετικές οργανώσεις ισχύουν οι διατάξεις περί σωματείων του Αστικού Κώδικα καθώς και οι διατηρηθείσες μετά την ισχύ του διατάξεις του ν. 281 της 21/25.6.1914 (περί Σωματείων) δυνάμει του άρθρου 22 του εισαγωγικού α.ν. 2783 της 30/30.1.1941 (Εισαγωγικός Νόμος του Αστικού Κώδικα), εφ' όσον δεν αντίκεινται στις σχετικές διατάξεις του παρόντος .

9. Δεν επιτρέπεται να είναι μέλη των κυνηγετικών συλλόγων:

α) Όσοι στερούνται του δικαιώματος λήψης άδειας θήρας κατά τις διατάξεις του παρόντος.

β) Οι αλλοδαποί, εξαιρουμένων των ομογενών ξένης υπηκοότητας που διαμένουν μονίμως στην ημεδαπή.

Άρθρο .....
Φύλακες θήρας

[Άρθρο 267 ν.δ. 86/1969 « Δασικός Κώδιξ» και άρθρο 19 ν. 3170/2003 «Ζώα συντροφιάς, αδέσποτα ζώα συντροφιάς και άλλες διατάξεις»]

Σχόλιο 1: Παρ. 1 : επικαιροποίηση της αρμοδιότητας περί θήρας. Τελευταίο εδάφιο παρ.1: είναι η διάταξη έκτασης εφαρμογής του Κώδικα.

Σχόλιο 2: Αντικαθίσταται ο Υπουργός Γεωργίας με τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας λόγω αρμοδιότητάς του και το Κεντρικό Ταμείο Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών (Κεφάλαιον Θήρας) με το Ταμείο Γεωργίας και Κτηνοτροφίας του άρθρου 12 του ν. 3889/2010.

Σχόλιο 3: Η παρ. 5 είναι το άρθρο 19 ν. 3170/2003 «Ζώα συντροφιάς, αδέσποτα ζώα συντροφιάς και άλλες διατάξεις» (Α΄ 191/29.7.2003).

1. Η εφαρμογή και τήρηση των περί θήρας διατάξεων ανατίθεται στη δασική αρχή και ανήκει στην αρμοδιότητα της με το άρθρο 23 του π.δ. 100/2014 «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» (ΦΕΚ Α 167), σε συνδυασμό με το π.δ. 70/2015 (ΦΕΚ Α 114), συσταθείσας Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ασκείται δε από τα δασικά όργανα και τους προβλεπόμενους από το παρόν φύλακες θήρας, ενώ διατηρούνται σε ισχύ οι διατάξεις του παρόντος ως προς τα καθήκοντα των δασικών οργάνων για τη θηροφυλακή. Οι φύλακες θήρας υποχρεούνται ταυτόχρονα με την ενάσκηση των καθηκόντων τους, εντός των εκτάσεων του άρθρου 1 του παρόντος κώδικα, να καταγγέλλουν κάθε παραβάτη των περί των δασών διατάξεων, εξομοιούμενοι ως προς την επιτέλεση των καθηκόντων των προς τους δασοφύλακες.

2. Με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, προσλαμβάνονται μέχρι τριακόσιοι (300) φύλακες θήρας με μηνιαία αντιμισθία και σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, αμειβόμενοι σε βάρος του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται τα καθήκοντα και οι περιορισμοί, τα προσόντα, η πρόσθετη εκπαίδευσή τους, η ηλικία, η έδρα και η κατανομή του παραπάνω αριθμού στη Χώρα, χωρίς να ισχύουν για τους προσλαμβανόμενους φύλακες θήρας οι περί εντοπιότητας διατάξεις του υπαλληλικού κώδικα, καθώς επίσης ο τρόπος της πρόσληψης, το ύψος της αντιμισθίας, τα επιδόματα ευδόκιμης υπηρεσίας, τα οδοιπορικά τους έξοδα, η ανανέωση της σύμβασης και η αναπροσαρμογή των αποδοχών των καθώς και η απόλυση και ο πειθαρχικός έλεγχός τους, η στολή, η υπόδηση, ο οπλισμός και κάθε συναφής λεπτομέρεια για την εκτέλεση της υπηρεσίας τους.

3. Κυνηγετικές οργανώσεις ή ιδιοκτήτες μη δημοσίων εκτάσεων δύνανται με δαπάνες τους να προσλαμβάνουν ιδιωτικούς φύλακες θήρας. Αυτοί αναγνωρίζονται, μετά από πρόταση της αρμόδιας δασικής αρχής, από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως φύλακες θήρας και εξομοιώνονται σε ό,τι αφορά τα καθήκοντα και δικαιώματά τους με τους φύλακες θήρας της παρ. 1 του παρόντος άρθρου πλην της αντιμισθίας. Η έδρα και η περιφέρεια φύλαξης ορίζεται στην απόφαση αναγνώρισης, μετά από σύμφωνη πρόταση της κυνηγετικής οργάνωσης ή του ιδιοκτήτη. Οι αναγνωριζόμενοι ως ιδιωτικοί φύλακες

θήρας θεωρούνται, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, υπάλληλοι κατά την έννοια του άρθρου 13 περίπτωση α' του Ποινικού Κώδικα, δυνάμενοι να προβαίνουν σε όλες τις προανακριτικές πράξεις για τις παραβάσεις των περί θήρας διατάξεων, όπως ορίζει το άρθρο 289 του δασικού παρόντος Κώδικα. Στις σχετικές δίκες μπορούν να παρίστανται, χωρίς προδικασία και ανεξαρτήτως περιουσιακής ζημίας ως πολιτικώς ενάγουσες και οι Κυνηγετικές Οργανώσεις. Οι Κυνηγετικές Ομοσπονδίες καταρτίζουν προγράμματα κίνησης των θηροφυλάκων, τα οποία κοινοποιούν στις οικείες δασικές αρχές, υποχρεούνται δε να παρακολουθούν την υλοποίησή τους παρέχοντας κάθε αιτούμενη πληροφορία και αρωγή προς τις ανωτέρω δασικές αρχές. Οι προσλαμβανόμενοι από τις κυνηγετικές οργανώσεις φύλακες θήρας πρέπει να είναι κατ' ελάχιστο κατηγορίας ΔΕ και ηλικίας μέχρι και 35 ετών. Όσοι υπηρετούσαν κατά τη δημοσίευση του Ν. 4178/2013 συνεχίζουν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, ανεξαρτήτως τίτλου σπουδών, και οι προανακριτικές πράξεις που τελέστηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού αναγνωρίζονται ως νομίμως τελεσθείσες.

4. Οι κυνηγετικοί σύλλογοι δύνανται με ειδική εισφορά των μελών τους, κατόπιν έγκρισης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, να προμηθεύονται μεταφορικά μέσα για την αποτελεσματική δίωξη της λαθροθηρίας, τα οποία διατίθενται στους φύλακες θήρας της περιφέρειάς τους. Οι δαπάνες κίνησης και συντήρησης αυτών βαρύνουν τους οικείους κυνηγετικούς συλλόγους.

5. Οι συνδρομές που εισπράχθηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 3170/2003 από την Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος για τους ιδιωτικούς φύλακες θήρας που προσλήφθηκαν από τις Κυνηγετικές Ομοσπονδίες αναγνωρίζονται ως νομίμως διατεθείσες από την Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος προς τις Κυνηγετικές Ομοσπονδίες για την κάλυψη δαπανών μισθοδοσίας, εξόδων κίνησης, εξοπλισμού και λοιπών σχετικών δαπανών που αφορούν τους ιδιωτικούς φύλακες θήρας που προσλήφθηκαν από τις Κυνηγετικές Ομοσπονδίες.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ
ΔΑΣΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ
ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο .....

Διάκριση δασικής ιδιοκτησίας

[Άρθρο 9 παρ. 1 ν.3208/2003]

Σχόλιο: Διαγράφεται η φράση «εν γένει» λόγω κατάργησης της έννοιας των «εν γένει» δασικών εκτάσεων από τον ν. 4280/2014.

Ωστόσο, ο γενικός χαρακτήρας της διάταξης επιβάλλει, κατά την αληθή έννοιά της, τη συμπερίληψη του συνόλου των υπαγομένων στη δασική νομοθεσία εκτάσεων, όπως προτείνεται με την παρακάτω αναδιατύπωση.

Περαιτέρω όμως, εν όψει του άρθρου 3 παρ. 5α και 5β του ν. 4280/2014, που υπάγει στη δασική νομοθεσία ορισμένες εκτάσεις μόνον εφ’ όσον αυτές είναι δημόσιες, η παραπάνω αναδιατύπωση παρουσιάζει νομοτεχνικό πρόβλημα, αφού εσφαλμένα υπάγει και τις παραπάνω εξ ορισμού δημόσιες εκτάσεις (α. 3 παρ. 5α-5β) στη διάκριση δημοσίων-ιδιωτικών. Για τον λόγο αυτό προτείνεται η παρακάτω αναδιατύπωση, στην οποία προστίθεται το μορφολογικό κριτήριο.

Εν όψει των ανωτέρω, ερωτάται η Κ.Ε.Κ. ποια από τις παρακάτω διατυπώσεις κρίνεται ως προτιμητέα.

Τα δάση και οι δασικές εκτάσεις διακρίνονται από άποψη ιδιοκτησίας σε δημόσια και ιδιωτικά.

Αναδιατύπωση 1:

Τα δάση, οι δασικές εκτάσεις και οι λοιπές υπαγόμενες στο **άρθρο 3** του παρόντος κώδικα εκτάσεις διακρίνονται από άποψη ιδιοκτησίας σε δημόσιες και ιδιωτικές.

Αναδιατύπωση 2:

Τα δάση, οι δασικές εκτάσεις και οι λοιπές εκτάσεις που έχουν τη μορφή των υπαγομένων στο **άρθρο 3** του παρόντος κώδικα εκτάσεων διακρίνονται από άποψη ιδιοκτησίας σε δημόσιες και ιδιωτικές.

Άρθρο .....

Αποτελεσματισμός και οροθέτηση δημοσίων δασών

[Άρθρο 73 ν. 998/1979]

1. Σε όσες περιοχές δεν υφίσταται Κτηματολόγιο ή δεν έχει διενεργηθεί κτηματογράφηση των δημοσίων και ιδιωτικών δασών και δασικών εκτάσεων, επιτρέπεται να προβαίνει το

Δημόσιο στον αποτερματισμό και την οροθέτηση των δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων, σε σχέση προς ιδιωτικά δάση ή δασικές εκτάσεις ή άλλα ιδιωτικά ακίνητα (εξωτερικός αποτερματισμός) ή προς ακίνητα, τα οποία ανήκουν στο Δημόσιο και δεν έχουν χαρακτήρα δάσους ή δασικής έκτασης (εσωτερικός αποτερματισμός). Ο αποτερματισμός και η οροθέτηση διενεργούνται από Επιτροπή, η οποία αποτελείται από τον δασάρχη, έναν εκπρόσωπο του οικείου δήμου, τον οποίον ορίζει ο δήμαρχος, και έναν τεχνικό υπάλληλο της Περιφερειακής ενότητας, ο οποίος ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με την παρουσία και των ιδιοκτητών ή συνιδιοκτητών των όμορων δασών ή άλλων ακινήτων καθώς και κάθε άλλου ενδιαφερομένου, με σύνταξη σχετικού πρωτοκόλλου αποτερματισμού και οροθέτησης.

Ομοίως επιτρέπεται η προσωρινή οροθέτηση των δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων σε σχέση προς τα δάση και τις δασικές εκτάσεις των οποίων η διαχείριση γίνεται ως διακατεχομένων τα οποία τυγχάνουν διαχειρίσεως ως διακατεχόμενα, με σύνταξη πρωτοκόλλου προσωρινής οροθέτησης από την Επιτροπή. Η οροθέτηση αυτή ουδόλως επηρεάζει τα δικαιώματα κυριότητας του Δημοσίου στις εκτάσεις αυτές.

2. Το πρωτόκολλο κοινοποιείται από τον δασάρχη, με σχετική απόδειξη, στους ενδιαφερομένους, οι οποίοι δικαιούνται εντός μηνός από την κοινοποίηση να υποβάλουν ενστάσεις κατά του συντελεσθέντος αποτερματισμού και οροθέτησης. Οι ενστάσεις αυτές εκδικάζονται από την Επιτροπή του άρθρου 10 παρ. 3, η οποία αποφαινεται οριστικά σχετικά με τον αποτερματισμό και την τοποθέτηση των οροσήμων.

Κατ’ εξαίρεση, για την περίπτωση αυτή, στην Επιτροπή προεδρεύει, αντί του Προέδρου Πρωτοδικών, ο Ειρηνοδίκης της περιοχής. Τυχόν αμφισβήτηση των ορίων δημοσίου δάσους ή δασικής εκτάσεως, τα οποία αποτερματίσθηκαν ή οροθετήθηκαν κατά τα ανωτέρω, υπάγεται στην αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου, το οποίο αποφαινεται επί αγωγής, η οποία ασκείται από οποιονδήποτε από τους ενδιαφερομένους, εντός έτους από τον οριστικό αποτερματισμό. Το Πρωτοδικείο δικάζει με τα στοιχεία που διαθέτει, βάσει κάθε αποδεικτικού στοιχείου, η δε απόφασή του υπόκειται μόνο σε έφεση.

3. Η δαπάνη του αποτερματισμού και της οροθέτησης, εκτός από τα διακατεχόμενα, βαρύνει κατά το ήμισυ το Δημόσιο και κατά το άλλο ήμισυ τους όμορους ιδιοκτήτες, ανάλογα με το ανάπτυγμα των ορίων κάθε γειτονικής ιδιοκτησίας. Σχετικά με τη δαπάνη, η οποία αναλογεί σε καθένα, συντάσσεται ειδική πράξη της Επιτροπής της παρ. 1. Στην περίπτωση άρνησης όμορου ιδιοκτήτη να καταβάλει τη δαπάνη που τον βαρύνει, αυτή εισπράττεται διοικητικά σύμφωνα με τις διατάξεις για την είσπραξη δημοσίων εσόδων.

4. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθορίζονται οι διαδικασίες και οι ειδικότεροι όροι του αποτερματισμού και της οροθέτησης των δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων, τα σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού της δαπάνης καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

5. Από την έναρξη ισχύος του ν. 998/1979, κτήματα, τα οποία παραχωρήθηκαν ως δάσος σε κοινότητες πριν το έτος 1940, ανήκουν κατά κυριότητα στους μέχρι τότε κατόχους τους, μέχρι έκταση τριάντα (30) στρεμμάτων ανά κάτοχο.

Ως συνοριακό καθεστώς μεταξύ των ιδιωτικών κτημάτων αναγνωρίζεται εκείνο, το οποίο καθιέρωσαν συχνές και επανειλημμένες διαχειριστικές πράξεις μέσα από μακρά και αδιάκοπη άσκηση. Εκτάσεις που καλλιεργούνταν δενδροκομικά κατ’ αυτόν τον τρόπο πριν το 1940 και βρίσκονται μέσα σε δημόσιο δάσος ή δασική έκταση, παραχωρούνται κατά κυριότητα στους κατόχους τους μέχρι έκταση τριάντα (30) στρεμμάτων ανά κάτοχο.

Άρθρο .....

[Άρθρο 21 παρ. 16 ν.3208/2003]

Σχόλιο 1 : Διάταξη τοπικού χαρακτήρα.**Σχόλιο 2:** προτείνονται τρεις εναλλακτικές επιλογές: **α)** Λόγω του τοπικού χαρακτήρα της, η συγκεκριμένη διάταξη προτείνεται να μην κωδικοποιηθεί, αλλά να εξακολουθήσει να ισχύει παράλληλα (εφ’ όσον υιοθετηθεί η λύση αυτή γενικότερα για τις παρόμοιου χαρακτήρα διατάξεις), άλλως, **β)** προτείνεται ως τελευταία παράγραφος στο προηγούμενο άρθρο ή **γ)** να παραμείνει ως παρατίθεται, δηλαδή ως αυτοτελής ειδική διάταξη.

Οι αποφάσεις των Επιτροπών του Οριστικού Αποτερματισμού που διενεργήθηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 του Ν. 6320/1934 (ΦΕΚ 356 Α') στο δημόσιο δάσος Ταξιάρχη Χαλκιδικής, που παραχωρήθηκε κατά νομή, με τις διατάξεις του άρθρου 1 του παραπάνω νόμου και του από 15.12.1934 προεδρικού διατάγματος (ΦΕΚ 448 Α') στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, διατηρούν την ισχύ τους ως προς τη μορφή των εκτάσεων που αποτερματίστηκαν ως αγροτικές. Όσες από τις εν λόγω εκτάσεις έχουν δασωθεί φυσικά υπάγονται ως προς τη διαχείρισή τους στις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 12 του παρόντος.

Άρθρο .....**Πεδίο εφαρμογής ιδιοκτησιακών ρυθμίσεων**

[Άρθρο 21 παρ. 13 ν.3208/2003]

Στις ιδιοκτησιακές ρυθμίσεις των άρθρων 12, 13, 14, 15 και 16 του ν. 3208/2003 του παρόντος κώδικα δεν υπάγονται οι εκτάσεις που είναι καταγεγραμμένες στα βιβλία δημόσιων κτημάτων του Υπουργείου Οικονομικών ως δημόσια κτήματα.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΔΑΣΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΣΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Άρθρο .....

Τεκμήριο κυριότητας Δημοσίου στα δάση κατά το β.δ. της 17.11/1.12 του 1836

[Άρθρο 3 τελευταίο εδάφιο β.δ. 17(29)Νοεμ/1 Δεκ. 1836]

Σχόλιο : Ερωτάται αν οι διατάξεις του β.δ. 17(29)Νοεμ/1 Δεκ. 1836 δέον να κριθούν ως κωδικοποιητέες ή να παραμείνουν εκτός κωδικοποίησης, ισχύουσες παραλλήλως. Εάν κριθεί ότι τυγχάνουν κωδικοποιητέες, προτείνεται η ενσωμάτωσή τους κατά τον τρόπο που παρατίθεται. Το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

Με το άρθρο 3 του β.δ. της 17.11/1.12 του 1836 θεσπίστηκε τεκμήριο κυριότητας επί των δασών υπέρ του Δημοσίου με την εξής διατύπωση:

«Παρελθούσης της προθεσμίας [του άρθρου 3 του β.δ. 17(29)Νοεμ/1 Δεκ. 1836 (Α΄ 69)], θεωρούνται όλα τα δάση, περί των οποίων δεν παρουσιασθώσιν οι κατά την άνω διάταξη απαιτούμενοι τίτλοι, ως αδιαφιλονίκητα Εθνικά, και θέλουν διατίθεσθαι ως τοιαύτα».

Άρθρο .....

Τεκμήριο κυριότητας Δημοσίου στα λιβάδια κατά το β.δ. της 3/15.12 του 1833

[Άρθρο 1 β.δ. 3/15 Δεκεμβρίου 1833]

Σχόλιο : Ερωτάται αν οι διατάξεις του β.δ. 3/15 Δεκεμβρίου 1833 δέον να κριθούν ως κωδικοποιητέες ή να παραμείνουν εκτός κωδικοποίησης, ισχύουσες παραλλήλως. Εάν κριθεί ότι τυγχάνουν κωδικοποιητέες, προτείνεται η ενσωμάτωσή τους κατά τον τρόπο που παρατίθεται. Το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

Με το άρθρο 1 του β.δ. της 3/15 Δεκεμβρίου 1833 θεσπίστηκε τεκμήριο κυριότητας επί των λιβαδιών υπέρ του Δημοσίου με την εξής διατύπωση:

«Όλα τα λειβάδια διά την επικαρπίαν των οποίων δεν έχει τίς να παρουσιάσει έγγραφον (ταπί) εκδοθέν επί Τουρκικής εξουσίας, θεωρούνται ως δημόσια και η νομή αυτών μένει ως και μέχρι τούδε εις το Δημόσιο».

Άρθρο ...

Βάρος απόδειξης δικαιωμάτων σε δάση

[Άρθρο 62 ν.998/1979]

Σε κάθε είδους αμφισβητήσεις ή διενέξεις ή δίκες μεταξύ του Δημοσίου, είτε ως ενάγοντος είτε ως εναγομένου είτε ως αιτούντος είτε ως καθ’ ου η αίτηση, και φυσικού ή νομικού προσώπου, το οποίο προβάλλει ή αξιώνει οποιοδήποτε δικαίωμα, εμπράγματο ή μη, επί των δασών και των δασικών εκτάσεων, το ως άνω φυσικό ή νομικό πρόσωπο οφείλει να αποδείξει την ύπαρξη του δικαιώματός του.

Κατ’ εξαίρεση η διάταξη αυτή δεν ισχύει στις περιφέρειες των Πρωτοδικείων των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης, των Νομών Λέσβου, Σάμου, Χίου και Κυκλάδων, των νήσων Κυθήρων, Αντικυθήρων καθώς και της περιοχής της Μάνης, όπως αυτή ορίζεται από διοικητικά όρια των Καλλικρατικών Δήμων Ανατολικής και Δυτικής Μάνης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΔΑΣΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Άρθρο .....

Ιδιωτικά δάση κατά το β.δ. της 17.11/1.12 του 1836

[Άρθρο 1 β.δ. 17(29)Νοεμ/1 Δεκ. 1836 & Άρθρο 2 β.δ. 17(29)Νοεμ/1 Δεκ. 1836]

Σχόλιο : Ερωτάται αν οι διατάξεις του β.δ. 17(29)Νοεμ/1 Δεκ. 1836 δέον να κριθούν ως κωδικοποιητέες ή να παραμείνουν εκτός κωδικοποίησης, ισχύουσες παραλλήλως. Εάν κριθεί ότι τυγχάνουν κωδικοποιητέες, προτείνεται η ενσωμάτωσή τους κατά τον τρόπο που παρατίθεται. Το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

Με τα άρθρα 1 και 2 του β.δ. της 17.11/1.12 του 1836 θεσπίστηκαν οι κανόνες αναγνώρισης ιδιωτικών εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί των δασών της τότε Ελληνικής Επικράτειας με την εξής διατύπωση:

«1. Ιδιωτικά δάση, μεταξύ των δασών του βασιλείου, θεωρούνται μόνον εκείνα όσα δι’ εγγράφων, εκδεδομένων κατά τους νομίμους τύπους από τας αρμοδίας Τουρκικής Αρχάς, αποδειχθώσιν, ότι υπήρχον και πριν της αρχής του υπέρ ανεξαρτησίας αγώνος, ιδιοκτησίαι πλήρεις ιδιωτών. Προσέτι ως δάση ιδιωτικά θέλουν θεωρείσθαι αναμφισβητήτως και τα κείμενα εις όσα ιδιωτικά χωρία (Τζεφλίκια) δεν αναφέρουν μεν τα νόμιμα έγγραφα ονομαστί τα εμπεριεχόμενα εις αυτά δάση, προϋποτιθεμένου ότι κείνται αληθώς εντός των ακριβώς αποδειχθέντων ορίων του αρμοδίου ιδιωτικού κτήματος (Τζεφλικίου), επομένως σχηματίζουν αναγκαίον και φυσικόν συστατικόν μέρος αυτού. Αν δε εκ περιστάσεως τα έγγραφα ταύτα εχάθησαν από την αρχήν του υπέρ ανεξαρτησίας πολέμου, τότε συγχωρούνται όλα τα προς απόδειξιν ένδικα μέσα όσα χορηγεί ο νόμος».

«2. Αξιώσεις δήμων και Μοναστηρίων περί της ιδιοκτησίας δάσους, θεμελιούμεναι μόνον εις πολυχρόνιον και αδιάλειπτον δικαίωμα ελευθέρας ξυλεύσεως, προερχόμενον από την ανέκαθεν αμελημένην διοίκησιν των δασών και επομένως μη στηριζόμεναι εις νόμιμα έγγραφα, χαρακτηρίζοντα ρητώς την ιδιοκτησίαν του δάσους, δεν εμπορούν να αναγνωρισθώσιν, ούτε εμπορούν τα διΐσχυριζόμενα αυτά δικαιώματα να γένωσι παραδεκτά ως τίτλος ιδιοκτησίας, μάλιστα θεωρούνται τα δάση αυτά αναντιρρήτως ως δημόσια. Αλλ’ εάν υπήρχον έγγραφα αποδεικνύοντα τω όντι την ιδιοκτησίαν ενός τοιούτου δάσους, και εχάθησαν εκ περιστάσεως, τότε εμπορεί να φέρη εν τω μέσω την περί τούτου απόδειξιν ο απαιτών αυτό δήμος, ή το Μοναστήριον, αλλά μόνον κατά το άρθρ.390 της Πολ. Δικονομίας».

Άρθρο .....**Προϋποθέσεις αναγνώρισης ιδιωτικών δασών κατά το β.δ. της 17.11/1.12 του 1836**

[Άρθρο 3 β.δ. 17(29) Νοεμ/1 Δεκ. 1836]

Σχόλιο: Ερωτάται αν οι διατάξεις του β.δ. 17(29)Νοεμ/1 Δεκ. 1836 δέον να κριθούν ως κωδικοποιητέες ή να παραμείνουν εκτός κωδικοποίησης, ισχύουσες παραλλήλως. Εάν κριθεί ότι τυγχάνουν κωδικοποιητέες, προτείνεται η ενσωμάτωσή τους κατά τον τρόπο που παρατίθεται. Το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

Η κατά το προηγούμενο άρθρο αναγνώριση ιδιωτικών δασών ισχύει μόνο εφ’ όσον έγινε κατ’ εφαρμογή της διαδικασίας που προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 3 του β.δ. της 17.11/1.12 του 1836, η οποία έχει επί λέξει ως εξής:

«Εντός ενός έτους από την ημέραν της δημοσίευσως του παρόντος νόμου οφείλουν οι ιδιοκτήται των υπό το άρθρο 1 και 2 δασών να παρουσιάσωσιν εις την Ημετέραν επί των Οικονομικών Γραμματείαν, ή απ'ευθείας, ή διά των αρμοδίων υπαλλήλων, τους νομίμους τίτλους της ιδιοκτησίας των. Η Γραμματεία ήθελε θέλει εξετάσει αυτούς, θέλει τους αναγνωρίσει, ή απορρίψει, και εις την πρώτην περίπτωσιν θέλει επισήμως δώσει την κατοχήν εις τους ιδιοκτήτας, εις δε την δευτέραν, θέλει τας ελλειπούσας νομίμων αποδείξεων αξιώσεις αυτών, ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων εις την περίστασιν ταύτην όμως, μέχρι της τελειωτικής δικαστικής αποφάσεως περί της ιδιοκτησίας, μένει η κατοχή του διαφιλονικουμένου δάσους αναφαίρετος, εις ον ευρίσκεται».

Άρθρο .....**Πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του β.δ. της 17.11/1.12 του 1836]**

Σχόλιο 1: Εισάγεται νέο άρθρο, το οποίο οριοθετεί το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του β.δ. του 1836, σύμφωνα με την παγία νομολογία της πολιτικής και διοικητικής δικαιοσύνης (Σ.τ.Ε. 920/1937, Σ.τ.Ε. 1104/1938, Α.Π. 1100/2014, Εφ. Λαρ. 403/2015 Πολ. Πρωτ. Θεσσαλονίκης 22966/2011)

Σχόλιο 2: Ερωτάται αν κρίνεται σκόπιμη/επιτρεπτή η προσθήκη του άρθρου αυτού (στην περίπτωση που οι διατάξεις του β.δ. 17(29)Νοεμ/1 Δεκ. 1836 κριθούν ως κωδικοποιητέες). Το ζήτημα τίθεται υπό την τελική κρίση της Κ.Ε.Κ.

Οι διατάξεις των άρθρων ..... του β.δ. 1836 του παρόντος κώδικα δεν έχουν εφαρμογή στα δάση των «Νέων Χωρών».

Άρθρο .....

Μη προβολή δικαιωμάτων από το Δημόσιο

[Άρθρο 10 ν.3208/2003]

1. Το Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας σε δάση, δασικές εκτάσεις και στις εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου που:

Ι. Αναγνωρίστηκαν ως ιδιωτικά:

α) Με τη διαδικασία του νόμου από 17/29 Νοεμβρίου 1836 «Περί ιδιωτικών δασών» (ΦΕΚ 69/1.12.1836).

β) Με τις διατάξεις του Ν. ΑΧΝ'/14.1.1888 «Περί διακρίσεως και οροθεσίας των δασών» (ΦΕΚ 20 /21.1.1888), όπως τροποποιήθηκε με το Ν. ΒΛΠΖ'/12.7.1903 (ΦΕΚ 160 Α') και τα β.δ. 11.12.1889 και 19.7.1904, εφόσον συντάχθηκαν πρωτόκολλα αποτερματισμού.

γ) Με αμετάκλητες αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων, στις οποίες διάδικος, αρχικός ή κατά παρέμβαση, ήταν το Ελληνικό Δημόσιο.

δ) Με αποφάσεις του Υπουργού Γεωργίας, που εκδόθηκαν μετά από γνωμοδοτήσεις των Συμβουλίων επί ιδιοκτησιακών θεμάτων, κατά τις διατάξεις του Ν. 853/1917 «Περί οργανισμού Υπουργείου Γεωργίας» (ΦΕΚ 133 Α'), του Α.Ν. 1747/1939 «περί συστάσεως παρά τω Υπουργείω Γεωργίας Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δασών» (ΦΕΚ 208 Α'), των άρθρων 9 έως 13 του Ν.Δ. 86/1969, με τις οποίες κωδικοποιήθηκαν οι διατάξεις των δασικών κωδίκων του Ν. 3077/1924 «περί δασικού κώδικος» και Ν. 4173/1929 «περί κυρώσεως και τροποποιήσεως του από 11 Μαΐου 1929 Ν.Δ. «περί δασικού κώδικος» (ΦΕΚ 205 Α') και τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 998/1979, καθώς και με αποφάσεις των Γενικών Διοικητών και του Επιτρόπου Διοίκησης του Ν.Δ. 1150/1942, με τις οποίες κρίθηκαν ιδιοκτησιακές υποθέσεις.

ε) Με αποφάσεις του Διοικητικού Δικαστηρίου του Υπουργείου Γεωργίας του Ν. 2201/1920 «περί συστάσεως Διοικητικού Δικαστηρίου» (ΦΕΚ 133 Α') και του Ν.Δ. 21 Σεπτεμβρίου 1926 (ΦΕΚ 328 Α').

στ) Με αποφάσεις του Υπουργού Γεωργίας κατά τις διατάξεις του άρθρου 29 του Ν.Δ. 841/1941 «περί λήψεως εκτάκτων μέτρων δια την εκμετάλλευσιν και διαχείρισιν των δασών, λόγω των εκ του πολέμου δημιουργηθεισών συνθηκών» (ΦΕΚ 445 Α'), των άρθρων 42 και 49 του Ν.Δ. 2501/1953 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως ενίων διατάξεων των περί δασών νόμων» (ΦΕΚ 200 Α') και των άρθρων 3 έως 8 του Δασικού Κώδικα (Ν.Δ. 86/1969).

ζ) Με τις διατάξεις του διατάγματος 2468/1917 και του Ν. 1072/1917 (ΦΕΚ 305/1917) της Προσωρινής Κυβέρνησης.

η) Με αποφάσεις νομαρχών κατά τις διατάξεις του άρθρου 67 του Ν. 998/1979, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 του Ν. 1734/1987.

θ) Με τις διατάξεις του ν. 248/1976, σε ό,τι αφορά:

α) τις δασικές εκτάσεις που με τον ανωτέρω νόμο κρίθηκε ότι δεν ανήκουν στο Δημόσιο,

β) τις εκτάσεις που εμφανίζονται στον προσωρινό κτηματικό χάρτη του ν. 248/1976 ως μη δασικές, καθώς και εκείνες που κρίθηκε με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις, κατά τη διαδικασία των άρθρων 12 επ. του ν. 248/1976, ότι δεν αποτελούν δάσος ή δασική έκταση και αν ακόμη απέκτησαν μεταγενεστέρως δασικό χαρακτήρα, εφόσον έχουν εκδοθεί για τις εκτάσεις αυτές ή για τμήματα τους μέχρι τις 31.3.2011 από τις αρμόδιες δασικές αρχές

διοικητικές πράξεις, βεβαιωτικές του διαπιστωθέντος, κατ’ εφαρμογή του ν. 248/1976, μη δασικού χαρακτήρα αυτών,

ι) Με τις διατάξεις του Αγροτικού Κώδικα.

κ) Με τις διατάξεις του άρθρου 29 του ν.δ. 2185/1952 «περί αναγκαστικής απαλλοτριώσεως κτημάτων προς αποκατάστασιν ακτημόνων καλλιεργητών και κτηνοτρόφων» (Α’ 217) και του άρθρου 26 του ν. 2040/1992, σε ό,τι αφορά τις δασικές εκτάσεις της παραγράφου 2, τις εκτάσεις της περίπτωσης α’ της παραγράφου 5 και τις υπεράνω των δασών ή δασικών εκτάσεων ασκεπείς κορυφές ή αλπικές ζώνες των ορέων της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει.

λ) Με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3147/ 2003.

μ) Σύμφωνα με τις καταχωρήσεις στα κτηματολογικά βιβλία του Κτηματολογίου Ρόδου και Κω - Λέρου

II. Παραχωρήθηκαν κατά κυριότητα:

α) Με τις διατάξεις των νόμων ΤΣΤΕ’/16.10.1856 (ΦΕΚ 79/24.10.1856) και ΥΛΑ’/25.3.1871 (ΦΕΚ 25/16.6.1871) και των μετέπειτα εκδοθέντων νόμων, με τους οποίους εκποιήθηκαν ή παραχωρήθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών ή την Αεροπορική Άμυνα δημόσια κτήματα, ανεξαρτήτως του χρόνου εκποίησης ή παραχώρησης και της μορφής των κτημάτων.

β) Με τις διατάξεις των προΐσχυσάντων δασικών κωδίκων των νόμων 2636/1924, 3077/1924, 3542/1928 (ΦΕΚ 91 Α’), των άρθρων 62, 63, 63α και 180 έως 199 του Ν. 4173/1929, του Α.Ν. 857/1937 «περί παραχωρήσεως δημοσίων και κοινοτικών δασικών εκτάσεων δια σκοπούς γεωργικούς και δενδροκομικής εκμεταλλεύσεως» (ΦΕΚ 367 Α’) και των άρθρων 14 έως 34 του Ν.Δ. 86/1969.

γ) Με τις διατάξεις του άρθρου 51 του Ν. 4108/1929 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων τινών της νομοθεσίας περί δήμων και κοινοτήτων», όπως αυτό ερμηνεύτηκε με το Ν. 6271/25.8.1934 «περί αυθεντικής ερμηνείας του εδαφίου 1 του άρθρου 51 του Ν. 4108/1929 και συμπληρώσεως του άρθρου τούτου» και Ν. 3194/20-22.4.1955 και παραδόθηκαν με πρωτόκολλο από την Επιτροπή του άρθρου 1 του διατάγματος από 13/15.2.1930.

δ) Με το Ν.Δ. από 17/18.10.1923 «περί παραχωρήσεως κυριότητας δασών ρητινευομένων υπό ιδιωτών» (ΦΕΚ 297 Α’), το Ν.Δ. 1/13.12.1923 (ΦΕΚ 360 Α’), το άρθρο 53 του Ν.Δ. 2501/1953, σύμφωνα με τους όρους και περιορισμούς των διατάξεων του άρθρου 8 του διατάγματος αυτού.

ε) Με τις διατάξεις του Ν. 998/1979, του Ν. 1734/1987, καθώς και άλλων διατάξεων της δασικής νομοθεσίας.

III. Περιήλθαν κατά κυριότητα :

α) Στους υπερθεματιστές, μετά από κατακυρωτικές εκθέσεις δημόσιων αναγκαστικών πλειστηριασμών, συμπεριλαμβανομένων και των κατά τις διατάξεις του Ν.Δ. 356/1974 (ΦΕΚ 90 Α’) διενεργουμένων, εφόσον δεν ασκήθηκε εμπρόθεσμα διεκδικητική αγωγή κατά το άρθρο 1020 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και του άρθρου 33 παράγραφος 3 του Ν. 1473/1984 (ΦΕΚ 127 Α’) ή ανακοπή κατά το άρθρο 74 του Ν.Δ. 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.).

β) Σε τρίτους, βάσει συμβιβαστικών πράξεων με το Ελληνικό Δημόσιο, κατά τη διαδικασία του άρθρου 39 του ν. 1884/1990, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 14 του ν. 2227/1994 (Α’ 129), καθώς και των διατάξεων του β.δ. 6/1961, εφόσον αντικείμενο της

συμβιβαστικής πράξης έχει αποτελέσει η κυριότητα της έκτασης και όχι οποιοδήποτε άλλο δικαίωμα τρίτων σε αυτήν.

γ) Από διαχωρισμό υπέρ των Ταμείων Εφένδρων Πολεμιστών Κρήτης και των Μονών βάσει του ν. 3345/ 1925.

δ) Σε τρίτους από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Ε.Τ.Ε.), ως διαχειρίστριας ανταλλαξίμων κτημάτων, βάσει της από 5.5.1925 συμβάσεως μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Ε.Τ.Ε., με την προϋπόθεση ότι τα κτήματα αυτά είχαν παραδοθεί στην Ε.Τ.Ε. με πρωτόκολλο παραδόσεως και παραλαβής και κατά τη διάρκεια ισχύος της συμβάσεως δεν υπήρχε διεκδίκηση από κάποια δημόσια υπηρεσία εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών και για τις πωλήσεις που έγιναν από την Ε.Τ.Ε. μετά την 29.10.1937, προκειμένου δε περί παραμεθορίων περιοχών, είχε χορηγηθεί ειδική έγγραφη άδεια του Γενικού Επιτελείου Στρατού.

ε) Στην εγχώρια περιουσία των Νήσων Κυθήρων και Αντικυθήρων κατά τις διατάξεις του άρθρου 84 του Ν. 1416/1984 (ΦΕΚ 18 Α’).

στ) Με τις διατάξεις των άρθρων 13 και 18 του παρόντος νόμου.

ζ) Κατόπιν αδείας του Υπουργού Γεωργίας κατ’ εφαρμογή του άρθρου 2 του από 3.9.1924 νομοθετικού διατάγματος που κυρώθηκε με το άρθρο μόνο του ν. 3250/1924 (Α’ 324), εφόσον η άδεια μεταβίβασης δεν ανακλήθηκε ούτε ακυρώθηκε με δικαστική απόφαση.

2. Αποτελούν οριστικούς τίτλους κυριότητας, για τις εκτάσεις που παραχωρήθηκαν με αυτά, τα διατάγματα που εκδόθηκαν δυνάμει:

α) του από 2.7.1926 Ν.Δ (ΦΕΚ 223 Α’) «Περί εξημερώσεως αγρίων δένδρων»,

β) του Ν. 3542/ 1928 (ΦΕΚ 91 Α’) και

γ) των άρθρων 192 και 193 του Ν. 4173/1929.

Το Δημόσιο δεν φέρει καμία ευθύνη για τυχόν διεκδίκηση τρίτων επί των ανωτέρω εκτάσεων. Οι παραπάνω οριστικοί τίτλοι δεν ανακαλούνται, ακόμη και στην περίπτωση που οι παραχωρηθείσες εκτάσεις έπαψαν να εξυπηρετούν το σκοπό για τον οποίο παραχωρήθηκαν.

3. Παραχωρητήρια εκδοθέντα από το Υπουργείο της Οικονομίας της Προσωρινής Διοίκησης της Ελλάδος κατά τα έτη 1822 έως 1833, εφόσον δεν ανακλήθηκαν, θεωρούνται έγκυρα και ισχυρά, ανεξάρτητα εάν εκδόθηκαν ή όχι ανανεωτικοί τίτλοι από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Ωσαύτως θεωρούνται έγκυρα και ισχυρά τα παραχωρητήρια που εκδόθηκαν κατ’ εφαρμογή:

α) Του Ν. 26 Μαΐου 1835 (ΦΕΚ 2) και του διατάγματος 13/25 Νοεμβρίου 1836 (ΦΕΚ 67).

β) Του διατάγματος 21 Απριλίου 10 Μαΐου 1836 (ΦΕΚ 20).

γ) Του Ν. 1/13 Ιανουαρίου 1838 (ΦΕΚ 1).

δ) Του Ν. ΤΠΖ’/24.3.1871 (ΦΕΚ 29).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’ ΣΥΝΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Άρθρο .....

Συγκυριότητα του Δημοσίου κατά το 1/5

[Άρθρο 34 ν.δ. 86/1969]

Το δικαίωμα συγκυριότητας του Δημοσίου κατά το 1/5 δεν υφίσταται:

- α) Σε μη δημόσια δάση συνολικής έκτασης κατ’ ιδιοκτησία μέχρι πέντε (5) στρέμματα, τα οποία παρεμβάλλονται σε γεωργικά ή δενδροκομικά καλλιεργούμενες εκτάσεις. Στην περίπτωση αυτή το δικαίωμα του Δημοσίου στο 1/5 θεωρείται ότι δεν υφίσταται από την ισχύ του νδ 841/29.11-22.12.1941 (περί λήψεως εκτάκτων μέτρων δια την εκμετάλλευσιν και διαχείρισιν των δασών λόγω των εκ του πολέμου δημιουργηθεισών συνθηκών).
- β) Σε δάση των Νέων Χωρών, τα οποία αναγνωρίζονται ως ιδιοκτησία του νομικού προσώπου δήμου ή κοινότητας ή έχουν μεταβιβασθεί σε αυτό με δικαιοπραξία εν ζωή ή αιτία θανάτου, από άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, υπέρ των οποίων είχε γίνει η αναγνώριση.
- γ) Στα δάση των Ιερών Μονών του Αγίου Όρους, τα οποία βρίσκονται στην περιφέρεια της τέως Γενικής Διοικήσεως Μακεδονίας, από την ισχύ του ν. 1804/5-19.9.1944 (περί επεκτάσεως του άρθρου 7 του ν. 6242 και επί των εν Μακεδονία δασών του Αγίου Όρους).

Άρθρο .....

Παραχώρηση δικαιώματος συγκυριότητας του Δημοσίου

[Άρθρο 63 ν.998/1979]

1. Υφιστάμενο ιδανικό μερίδιο του Δημοσίου σε δάση ή δασικές εκτάσεις μπορεί, εφ’ όσον είναι μικρότερο του 50%, να παραχωρείται προς τους συγκυρίους (φυσικά ή νομικά πρόσωπα), κατόπιν αιτήσεώς τους, προτιμώμενων πάντοτε των συγκυριών δασικών συνεταιρισμών ή Οργανισμών τοπικής Αυτοδιοίκησης. Δεν επιτρέπεται τέτοια παραχώρηση, αν κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης συντρέχει ή εντός μηνός από την υποβολή της ανακύψει περίπτωση απαλλοτρίωσης του υπολοίπου ιδανικού μεριδίου κατ’ εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 43 του παρόντος ή άλλης ειδικής διάταξης που προβλέπει την απαλλοτρίωση και του υπολοίπου.
2. Η παραχώρηση διενεργείται με απόφαση του οικείου Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία αποτελεί νόμιμο τίτλο προς μεταγραφή έναντι καταβολής του τιμήματος του μεριδίου που παραχωρείται. Το τίμημα ορίζεται από την Επιτροπή του άρθρου 10 παρ. 3 κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 6, η δε εξόφλησή του μπορεί να προβλέπεται και σε ισόποσες εξαμηνιαίες άτοκες δόσεις, μέχρι έξι (6) το πολύ. Στην τελευταία αυτή περίπτωση η μεταβίβαση του μεριδίου συντελείται από την εμπρόθεσμη καταβολή της τελευταίας δόσης του τιμήματος.
3. Σε περίπτωση ματαίωσης της παραχώρησης του ανωτέρω μεριδίου ή αν αυτό αποτελείται από το 50% και πάνω του εν λόγω δάσους ή δασικής έκτασης και δεν συντρέχει περίπτωση απαλλοτρίωσης του υπολοίπου κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 1, διενεργείται

αυτούσια διανομή, με αποχωρισμό τμήματος του επίκοινου ίσου σε αξία προς το ιδανικό μερίδιο του Δημοσίου, το δε υπόλοιπο παραμένει στην πλήρη κυριότητα του ή των συγκυρίων (φυσικών ή νομικών προσώπων). Αν υπάρχουν περισσότεροι συγκύριοι, η μεταξύ τους συγκυριότητα στο υπόλοιπο διατηρείται με ανάλογη προσαύξηση του ιδανικού μεριδίου καθενός επί τούτου. Εφ’ όσον οι συγκύριοι συναινούν, η διανομή γίνεται μετά από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής του άρθρου 10 παρ. 3, με συμβολαιογραφική πράξη, η οποία υπογράφεται από τους συγκυρίους και μεταγράφεται νόμιμα, του Δημοσίου νόμιμα εκπροσωπούμενου από τον οικείο Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή από εξουσιοδοτημένο από αυτόν πρόσωπο. Εφ’ όσον οι συγκύριοι δεν συναινούν ή δεν αποδέχονται τη γνωμοδότηση της Επιτροπής του άρθρου 10 παρ. 3 ως προς τη θέση ή τα όρια του τμήματος που αποχωρίζεται ή δεν προσέλθουν να υπογράψουν την πράξη διανομής εντός μηνός από τη σχετική πρόσκληση, το Δημόσιο δικαιούται να επιδιώξει τη διανομή δικαστικά.

4. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο διανομή διενεργείται υποχρεωτικά και στις περιπτώσεις που το μερίδιο του Δημοσίου είναι μικρότερο του 50%, πρόκειται όμως για δάσος ή δασική έκταση συνεχόμενη με δημόσιο δάσος ή δασική έκταση με σκοπό τον αποχωρισμό αναλόγου προς το προαναφερόμενο μερίδιο τμήματος και την προσθήκη του στο συνεχόμενο δημόσιο δάσος ή τη δασική έκταση. Αν όμως η διανομή δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την προσθήκη του αποχωριζόμενου τμήματος σε παρακείμενο δημόσιο δάσος ή δασική έκταση, το δε αποχωριζόμενο τμήμα ή τμήματα παρακειμένων ιδιοκτησιών δεν υπερβαίνουν τα εκατό (100) στρέμματα, επιτρέπεται να πωληθεί το μερίδιο του Δημοσίου κατά τα οριζόμενα στην παρ. 2 ή να επιδιώξει το Δημόσιο δικαστικά την πώληση του επίκοινου και τη διανομή του εκπλειστηριάσματος.

5. Τα σχετικά με τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων, τον έλεγχο των τίτλων και τη διενέργεια των παραχωρήσεων ή τη διενέργεια εκούσιας διανομής, την έκδοση των παραχωρητηρίων, τον τρόπο εξόφλησης του τιμήματος καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΔΙΑΚΑΤΕΧΟΜΕΝΑ ΔΑΣΗ

Άρθρο .....

Διακατεχόμενα δημόσια δάση

[Άρθρο 13 παρ. 1 έως 9 ν. 3208/2003 & Άρθρο 25 παρ. 6 ν. 3889/2010]

Σχόλιο 1: Διαγράφεται η φράση «εν γένει» λόγω κατάργησης της έννοιας των «εν γένει» δασικών εκτάσεων από τον ν. 4280/2014.

Σχόλιο 2: Αν και μεταβατική διάταξη της οποίας ο χρόνος εφαρμογής έχει παρέλθει, ερωτάται εάν η διάταξη αυτή πρέπει να παραμείνει ως παράκειται αναδιατυπωμένη, λόγω του πρόσφατου χρόνου της και των τυχόν εκκρεμών υποθέσεων που εξαρτώνται από την εφαρμογή της. Το ζήτημα τελεί υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

1. Τα δικαιώματα διακατοχής επί δημόσιων δασών και δημόσιων δασικών εκτάσεων, που έχουν αναγνωριστεί υπέρ τρίτων με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις ή πράξεις αρμόδιων διοικητικών οργάνων ως διακατεχόμενα, καθώς και όσα έτυχαν κατά το παρελθόν διαχειρίσεως ως διακατεχόμενα εκ μέρους των διακατόχων με διαχειριστική έκθεση ή πίνακα υλοτομίας που εγκρίθηκαν από την αρμόδια δασική αρχή, θεωρούμενα ως ιδιόρρυθμες εμπράγματα σχέσεις, μπορεί να καταργούνται υπέρ του Δημοσίου για λόγους δασικής πολιτικής, ή προστασίας αρχαιολογικών χώρων ή μνημείων, αντί αποζημίωσης. Η καταβαλλόμενη αποζημίωση ορίζεται στο ήμισυ (1/2) της αξίας του δασοκτήματος, η οποία αξία υπολογίζεται αποκλειστικά με βάση τη διάταξη της **παραγράφου 1 του άρθρου 6 του Ν. 998/1979**, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οικιστικές ή άλλες χρήσεις ξένες προς τον κατά φύση προορισμό του δάσους ή της δασικής έκτασης.

2. Η προηγούμενη ρύθμιση γίνεται κατά περίπτωση με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία εκδίδεται με πρόταση της αρμόδιας δασικής υπηρεσίας. Στην απόφαση, που μεταγράφεται νομίμως με επιμέλεια του οικείου Δασάρχη, αναφέρονται τα όρια και το εμβαδόν του διακατεχόμενου δασοκτήματος, η αξία του, το συνολικό ύψος της αποζημίωσης, ο τρόπος καταβολής αυτής, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο για τον ακριβή προσδιορισμό του δασοκτήματος στοιχείο.

3. Μετά από συνεννόηση με την κεντρική δασική υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας περί των διαθέσιμων για το σκοπό αυτόν πιστώσεων, ο οικείος Δασάρχης καταρτίζει την πρότασή του, που υποβάλλεται ιεραρχικά και συνοδεύεται:

α. Με δασοπονικό χάρτη, στον οποίο σημειώνονται επακριβώς τα όρια και το εμβαδόν του διακατεχόμενου δασοκτήματος, τα όμορα ακίνητα, τα δασοπονικά είδη κατά διαχειριστικές κλάσεις, το οδικό δίκτυο και κάθε άλλο αναγκαίο στοιχείο για τον ακριβή προσδιορισμό του δασοκτήματος.

β. Με έκθεση στην οποία αναλύονται οι λόγοι δημόσιου συμφέροντος που καθιστούν αναγκαία, στα πλαίσια της ασκούμενης δασικής πολιτικής, την κατάργηση των δικαιωμάτων διακατοχής και περιγράφεται η εν γένει δασοπονική κατάσταση του δασοκτήματος και η αξία του, εκτιμώμενη εκ των ξυλαποδοτικών και λοιπών στοιχείων της **παραγράφου 1 του άρθρου 6 του Ν. 998/1979**, κατά τους κανόνες της δασικής εκτιμητικής.

Με μέριμνα της Διεύθυνσης Δασών της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η έκθεση του οικείου Δασάρχη επιδίδεται, κατά τις διατάξεις των άρθρων 122 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, στον νομιμοποιούμενο στα καταργούμενα δικαιώματα δικαιούχο, ο οποίος μπορεί, ως προς την αξία του δασοκτήματος, να προσφύγει στα πολιτικά δικαστήρια, κατά τις διατάξεις του Ν. 2882/2001 (ΦΕΚ17 Α') σε αποκλειστική προθεσμία έξι (6) μηνών από την κατά τα ανωτέρω επίδοση. Η διάταξη της **παραγράφου 1 του άρθρου 6 του Ν. 998/1979** λαμβάνεται υπόψη και συνεκτιμάται από τα εν λόγω δικαστήρια για τον καθορισμό της αξίας του δασοκτήματος. Όταν η αξία του δασοκτήματος καταστεί οριστική, είτε με την απόφαση του δικαστηρίου, είτε με τη δήλωση αποδοχής της εκτιμηθείσας αξίας εκ μέρους του διακατόχου, είτε τέλος με την πάροδο άπρακτης της ανωτέρω προθεσμίας, η σχετική πρόταση υποβάλλεται από το Συντονιστή τη οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην κεντρική δασική υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, για την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 2 και την καταβολή της σχετικής αποζημίωσης στον δικαιούχο.

4. Μετά από αίτηση των ενδιαφερόμενων διακατόχων, το Δημόσιο δύναται να προβαίνει απευθείας σε εξαγορά των δικαιωμάτων διακατοχής που υφίστανται κατά την παράγραφο 1, καταβάλλοντας στους δικαιούχους τίμημα ίσο προς την αποζημίωση της παραγράφου 1. Η αίτηση υποβάλλεται στην οικεία Δασική αρχή, στην περιοχή ευθύνης της οποίας ευρίσκεται το εν λόγω δασόκτημα. Μετά την υποβολή της αίτησης και εντός ευλόγου χρόνου, η Δασική αρχή προβαίνει στον υπολογισμό της αξίας του δασοκτήματος και γνωστοποιεί στον αιτούντα το προκύπτον αντίτιμο της εξαγοράς, ο οποίος, προκειμένου να προχωρήσει η διαδικασία, υποχρεούται εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από της γνωστοποίησής να υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση ότι αποδέχεται πλήρως και ανεπιφύλακτα το, κατά τα ανωτέρω υπολογιζόμενο, ποσό της αποζημίωσης.

5. Μέχρι την πλήρη καταβολή της αποζημίωσης, ο διακάτοχος εξακολουθεί να απολαμβάνει των δικαιωμάτων διακατοχής.

6. Οι κατά την παράγραφο 1 διακάτοχοι μπορούν να ζητήσουν τη μεταβίβαση σε αυτούς από το Δημόσιο των διακατεχόμενων δασών και δασικών εκτάσεων, αντί τιμήματος, που ορίζεται στο ήμισυ (1/2) της συνολικής αξίας του διακατεχομένου δασοκτήματος, υπολογιζόμενο κατά την παράγραφο 1. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται στην οικεία δασική αρχή η οποία συντάσσει έκθεση στην οποία εκτιμά την αξία του δασοκτήματος και το αναλογούν τίμημα και εφόσον κρίνει ότι δεν συντρέχει λόγος κατάργησης των δικαιωμάτων διακατοχής κατά την παράγραφο 1, εισηγείται αρμοδίως τη μεταβίβαση από το Δημόσιο στους αιτούντες διακατόχους. Μετά την έγκριση της εισήγησης από την κεντρική δασική υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και την καταβολή του τιμήματος, εκδίδεται η κοινή μεταβιβαστική απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία επέχουσα θέση τίτλου κυριότητας μεταγράφεται νόμιμα.

7. Τα δικαιώματα διακατοχής δασοκτημάτων που διακατέχονται από την ολότητα των κατοίκων δήμου ή κοινότητας περιέρχονται από την ισχύ του παρόντος νόμου και χωρίς άλλη διαδικασία ή διατύπωση στον οικείο δήμο .

8. Δάση και δασικές εκτάσεις που διακατέχονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 και τα οποία είχαν κατατμηθεί νομίμως, μετά από άδεια του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και περιέλθει για νόμιμη αιτία, με τίτλους ιδιοκτησίας που έχουν νομίμως μεταγραφεί στους διακατόχους, μπορεί να μεταβιβασθούν σε αυτούς και στους καθολικούς

ή ειδικούς διαδόχους τους κατά ανάλογη εφαρμογή της παραγράφου 6. Οι μεταβιβαζόμενες κατά τον τρόπο αυτόν δασικές ιδιοκτησίες θεωρούνται αυτοτελείς.

9. Η διαχείριση των δασών και δασικών εκτάσεων που αναφέρονται στις παραγράφους 6 και 8 διενεργείται κατά τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

10. Η ισχύς των παραγράφων 1, 4 και 5 του παρόντος άρθρου ανεστάλη το χρονικό διάστημα από 14/10/2010, ημερομηνία δημοσίευσης του Ν. 3889/2010 έως 14/10/2011). Η αναστολή αφορούσε και εκκρεμείς διαδικασίες σε όποιο στάδιο και αν βρίσκονταν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΔΑΣΩΜΕΝΟΙ ΑΓΡΟΙ

Άρθρο .....

Άγροί που άλλαξαν μορφή

[Άρθρο 67 ν. 998/1979 & Άρθρο 52 παρ. 15 ν.4280/2014]

1α. Εκτάσεις που εμφανίζονται στις αεροφωτογραφίες του 1945 ή, εφ’ όσον αυτές δεν είναι ευκρινείς, του 1960, με αγροτική μορφή, που δασώθηκαν μεταγενέστερα, επί των οποίων το Δημόσιο δεν θεμελιώνει δικαιώματα κυριότητας βάσει τίτλου, αναγνωρίζονται ως ιδιωτικές με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από εισήγηση του αρμόδιου δασάρχη ή του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Δασών, αν δεν υφίσταται Δασαρχείο στην Περιφερειακή Ενότητα, εφ’ όσον ο ιδιώτης προσκομίσει τίτλους ιδιοκτησίας, οι οποίοι ανάγονται πριν από την 23η Φεβρουαρίου 1946 και έχουν μεταγραφεί.

Πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής, που έχουν εκδοθεί για τις ανωτέρω εκτάσεις, ανακαλούνται ακόμη και αν τελεσιδίκησαν δικαστικά.

β. Όσες από τις εκτάσεις της περ. α’ έχουν σήμερα μορφή δασικής έκτασης και στερούνται των παραπάνω τίτλων, μπορούν να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για γεωργική και δενδροκομική εκμετάλλευση μετά από άδεια του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και εισήγηση του οικείου δασάρχη ή του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Δασών, εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο στην Περιφερειακή ενότητα, χορηγούμενης της αδείας βάσει αιτήσεως του προσώπου που προβάλλει δικαιώματα κυριότητας επί των εκτάσεων αυτών, δυνάμει τίτλου ιδιοκτησίας μεταγενέστερου μεν της 23ης Φεβρουαρίου 1946, όχι όμως νεότερου των δέκα (10) ετών μέχρι την ημέρα δημοσίευσης του ν. 4280/2014. Στην περίπτωση που η συγκεκριμένη έκταση έχει κηρυχθεί αναδασωτέα, η πράξη αναδάσωσης ανακαλείται.

Σε περίπτωση προσκόμισης από τρίτο των τίτλων της παρ. 1α’ ή τυχόν οριστικής επίλυσης του ιδιοκτησιακού με αμετάκλητη δικαστική απόφαση για τη συγκεκριμένη έκταση, ανακαλείται η σχετική άδεια του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης (αζημίως) για το Δημόσιο.

2. Εάν οι εκτάσεις της περ. α’ εντάσσονται στην **παρ. 1 του άρθρου 3** του παρόντος, διατηρούν τη μορφή τους και η διαχείρισή τους γίνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Εάν αντιθέτως αυτές εντάσσονται στην **παρ. 2**, τότε δεν υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

3. Ο ειδικότερος χαρακτηρισμός της έκτασης ως δάσους ή δασικής, προκειμένης της εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου αυτού, διενεργείται, εάν μεν υπάρχει κυρωμένος δασικός χάρτης από την Επιτροπή Δασολογίου Περιφερειακής Ενότητας της παρ. 5 του άρθρου 26 του ν. 3889/2010, διαφορετικά με πράξη χαρακτηρισμού κατά τη διαδικασία του **άρθρου 14**, η οποία εκδίδεται ακόμη και στην περίπτωση που η συγκεκριμένη έκταση έχει κηρυχθεί αναδασωτέα ή έχει χαρακτηριστεί μη τελεσίδικη κατά τη διαδικασία του **άρθρου 14**, ως δασικού χαρακτήρα.

Ο κατά τα ανωτέρω χαρακτηρισμός διενεργείται μετά από εξέταση από τον δασάρχη ή σε περίπτωση που δεν υφίσταται δασαρχείο, του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Δασών της περιφερειακής ενότητας των τίτλων ιδιοκτησίας του ενδιαφερομένου και των σχετικών

πιστοποιητικών μεταγραφής και τοπογραφικού διαγράμματος που συνυποβλήθηκαν από αυτόν.

Αν η έκταση χαρακτηριστεί ως μη υπαγόμενη στην παρ. 1 του άρθρου 3, η σχετική πράξη αναδάσωσης ανακαλείται.

4. Στις διατάξεις των παρ. 2 και 3 υπάγονται και εκτάσεις που εμφανίζονται στις αεροφωτογραφίες του 1945 ή εφ’ όσον αυτές δεν είναι ευκρινείς, του 1960, με αγροτική μορφή που δασώθηκαν μεταγενέστερα και των οποίων το ιδιοκτησιακό καθεστώς είναι λυμένο έναντι του Δημοσίου με βάση το άρθρο 10 του ν. 3208/2003.

Ο δασάρχης και οι Επιτροπές του άρθρου 14 του παρόντος νόμου, στην περίπτωση που κρίνουν, με βάση αεροφωτογραφίες του έτους 1945, ότι μία έκταση δεν έχει δασικό χαρακτήρα κατά το παραπάνω έτος, αλλ’ έχουν αμφιβολίες για την αγροτική ή άλλη μη δασική μορφή της έκτασης κατά το ίδιο ως άνω έτος, εφ’ όσον δεν προκύπτει με ευκρίνεια η μορφή αυτή από τις ανωτέρω αεροφωτογραφίες, λαμβάνουν υπ’ όψη τους ως πραγματικά γεγονότα και αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις του άρθρου 10 παρ. 1 υποπαρ. Ι περ. γ’ του ν. 3208/2003, για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

Εκκρεμείς υποθέσεις ενώπιον του δασάρχη και των Επιτροπών του άρθρου 14 του παρόντος νόμου εξετάζονται, εφ’ όσον υποβληθεί σχετικό αίτημα από τον ενδιαφερόμενο.

5. Στις διατάξεις του παρόντος άρθρου, υπάγονται και οι εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του ν. 3208/2003, υποθέσεις του άρθρου 12 του ν. 3208/2003.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΣΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Άρθρο .....

Κοινοτικά δάση– Μπαλταλίκ. Προϋποθέσεις αναγνώρισης

[Άρθρο 3 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

1. Στα δάση των Νέων Χωρών και της Θεσσαλίας, συμπεριλαμβανομένων της Επαρχίας Δομοκού και του Νομού Άρτας, τα οποία πριν την προσάρτησή τους τελούσαν από πολύ παλαιά υπό την νομή του συνόλου των κατοίκων χωριών ή συνοικισμών, που υφίσταντο κατά τη δημοσίευση του ν. 4173 της 15/19.6.1929 "Περί κυρώσεως και τροποποιήσεως του από 11 Μαΐου 1929 νδ/τος “περί δασικού κώδικος» και χρησιμοποιούνται ή ετύγχαναν εκμεταλλεύσεως από αυτούς και για οποία τα αποδεικτικά εξουσίασης ή ιδιοκτησίας έγγραφα είτε δεν σώζονται είτε δεν δύνανται κατά τις διατάξεις της νομοθεσίας, υπό την ισχύ της οποίας εξεδόθησαν, να αποτελέσουν πλήρη απόδειξη της ύπαρξης δασικής ιδιοκτησίας, λόγω χαρακτηρισμού της σχετικής δασικής έκτασης ως αγρού, βοσκής κ.λπ., μπορούν να αναγνωρισθούν ως ιδιοκτησία του συνόλου των κατοίκων των χωριών ή των συνοικισμών, ενώ εκείνοι που σύμφωνα με τα ανωτέρω τα χρησιμοποίησαν ή τα καρπώθηκαν, αναγνωρίζονται και ως νομικά πρόσωπα. Η διάταξη αυτή ισχύει και για δάση, των οποίων τα αποδεικτικά έγγραφα έχουν εκδοθεί εικονικά στο όνομα φυσικών προσώπων ή και χωριών ή συνοικισμών που τα καρπώθηκαν.
2. Κατά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου κρίνονται και τα δάση της Θεσσαλίας, συμπεριλαμβανομένων της Επαρχίας Δομοκού και του Νομού Άρτας, τα οποία διακατείχαν κατά τη δημοσίευση του ν. 4173/1929 κοινότητες, χωριά ή συνοικισμοί, βάσει αποδεικτικών εγγράφων που είχαν εκδοθεί πριν την προσάρτηση των ως άνω Χωρών στην Ελλάδα.
3. Η ιδιοκτησία, η οποία αναγνωρίσθηκε ή αναγνωρίζεται σύμφωνα με τα ανωτέρω, καθώς και εκείνη που αναγνωρίσθηκε κατά το άρθρο 63 του ν. 4173/1929, δεν μπορεί να μεταβιβασθεί, υποθηκευθεί ή κατασχεθεί ούτε υπόκειται στους περιορισμούς του **άρθρου 34**.
4. Οι παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται σε δάση τα οποία ανήκουν σε κυρίους εκτάσεων που έχουν ανταλλαγή.

Άρθρο .....

Κοινοτικά δάση – Μπαλταλίκ. Διαδικασία αναγνώρισης

[Άρθρο 4 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

Σχόλιο : το άρθρο 9 του ν.δ. 86/1969 καταργήθηκε από τον ν. 998/1979 και η σχετική διαδικασία των Σ.Ι.Δ. προβλέπεται πλέον από το άρθρο 8 ν. 998/1979, το οποίο και τίθεται σε αντικατάσταση του καταργηθέντος άρθρου.

1. Η κατά το **άρθρο 3** αναγνώριση δικαιωμάτων χωρεί πάντοτε με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από γνώμη του Συμβουλίου Ιδιοκτησίας Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το οποίο κρίνει βάσει κάθε αποδεικτικού μέσου σύμφωνα με τη διαδικασία του **άρθρου 8 του ν. 998/1979**.
2. Η σχετική αίτηση με τα αποδεικτικά υποβάλλεται στον αρμόδιο δασάρχη, ο οποίος προβαίνει στην απαιτούμενη έρευνα και υποβάλλει το πόρισμα στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
5. Τυχόν δίκες μεταξύ Δημοσίου και κοινοτήτων, χωριών ή συνοικισμών, με αντικείμενο τη νομή ή κυριότητα δασών **του άρθρου 3**, δεν καθιστούν αναρμόδιο το Συμβούλιο Ιδιοκτησίας Δημοσίων Δασών να επιληφθεί της εκδίκασης των αιτήσεων της ανωτέρω παρ. 2.

Άρθρο .....**Κοινοτικά δάση – Μπαλταλίκ. Συνέπειες αναγνώρισης**

[Άρθρο 5 παρ. 2 ν.δ. 86/1969]

Αναγνώριση δάσους ως μη δημοσίου ή μπαλταλικού, η οποία έγινε ή θα γίνει κατά το παρόν και προηγούμενο άρθρο, λύει αυτοδίκαια τη μίσθωσή του, από τότε που θα διαταχθεί διοικητικά η αποβολή του μισθωτή, ο οποίος δικαιούται αποζημίωση μόνον για τις δαπάνες που αναφέρονται στη συντελεσθείσα εκμετάλλευση, εφ’ όσον δεν έλαβε το προϊόν της. Η διάταξη **του άρθρου 98 του π.δ. της 19-30.11.1928**, διατηρείται σε ισχύ.

Άρθρο .....**Κοινοτικά δάση – Μπαλταλίκ. Ειδικές ρυθμίσεις**

[Άρθρο 16 ν. 3208/2003]

Σχόλιο 1: Διαγράφεται η φράση «εν γένει» λόγω κατάργησης της έννοιας των «εν γένει» δασικών εκτάσεων από τον ν. 4280/2014.

Σχόλιο 2: οι παρακείμενες διαγραφόμενες περιπτώσεις καταργήθηκαν με την παρ. 1.ιθ του άρθρου 37 Ν. 4061/2012.

1. Δικαστικές αποφάσεις, με τις οποίες αναγνωρίζονται εμπράγματα δικαιώματα τρίτων σε δάση και δασικές εκτάσεις, που αναγνωρίστηκαν ή παραχωρήθηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 3208/2003 σε δήμους ή κοινότητες κατά κυριότητα ή κατά νομή ισχύουν και έναντι του Δημοσίου, έστω και αν το Δημόσιο δεν συμμετείχε σε κανένα από τα στάδια των σχετικών δικών.
2. Η αλλαγή της χρήσης των δασών και δασικών εκτάσεων του **άρθρου 3 του Δασικού Κώδικα** είναι δυνατή κατά τη διάταξη **της παραγράφου 5 του άρθρου 13 του Ν. 1734/1987**. Οι δήμοι έχουν δικαίωμα, κατά παρέκκλιση των διατάξεων της **παραγράφου 3 του άρθρου 3 του Δασικού Κώδικα**, να παραχωρούν εμπράγματα ασφάλειες ή δικαιώματα επί των εκτάσεων αυτών, εφόσον πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για τους σκοπούς που προβλέπονται **στο σημείο Β’ της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του Ν. 1734/1987**.
3. Η παράγραφος 8 του άρθρου 43 του Ν. 1337/1983 (ΦΕΚ 33 Α’), όπως ισχύει, έχει εφαρμογή και στις εκτάσεις του **άρθρου 3 του Δασικού Κώδικα**. Στις περιπτώσεις αυτές οι

πράξεις έγκρισης των ρυμοτομικών σχεδίων εκδίδονται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο .....

Εκτάσεις Ανταλλάξιμης Περιουσίας

[Άρθρο 19 παρ. 20 ν. 3208/2003]

Στις εκτάσεις των αγροκτημάτων που προήλθαν από διαχωρισμό με απόφαση της αρμόδιας Επιτροπής Διαχείρισης Ανταλλάξιμης Περιουσίας και οι οποίες εμφανίζονται στον κτηματολογικό πίνακα του οικείου αγροκτήματος, όπως αυτός διαμορφώθηκε με την παραπάνω απόφαση, υπέρ των ιδιωτών, το Δημόσιο δεν προβάλλει οποιαδήποτε δικαιώματα.

Άρθρο .....

Αυτοτελή δασύλλια

[Άρθρο 7 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

1. Αυτοτελή δασύλλια με έκταση όχι μεγαλύτερη των πενήντα (50) στρεμμάτων, τα οποία περιλαμβάνονται μεταξύ εκτάσεων που καλλιεργούνται γεωργικά ή δενδροκομικά και βρίσκονται σε καθαρά αγροτικές περιοχές, οι οποίες δεν γειτνιάζουν με δημόσια δάση, μπορούν να αναγνωρισθούν, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ως ιδιοκτησία των κατόχων τους, εφ’ όσον βεβαιώνεται με αιτιολογημένες εκθέσεις του αρμόδιου δασάρχη και του αρμόδιου Προϊσταμένου της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας ότι τελούν επί τριακονταετία υπό την ανεπίληπτη νομή και κατοχή αυτών και των δικαιωπαρόχων τους. Το Δημόσιο δεν υπέχει καμία ευθύνη για εκνίκηση ή οποιαδήποτε άλλη αιτία.
2. Ειδικά για τις Νέες Χώρες, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να αναγνωρίσει τέτοια δασύλλια ως ιδιόκτητα, περιορίζοντας την έκτασή τους μέχρι εκατό (100) στρέμματα, εφ’ όσον από τα Τουρκικά κτηματολογικά βιβλία αποδεικνύεται ότι εκείνοι οι οποίοι τα διεκδικούν ή οι προκάτοχοί τους ήταν ιδιοκτήτες ή νομείς πριν το έτος 1912.
3. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να παραπέμπει για γνωμοδότηση στο Συμβούλιο Ιδιοκτησίας Δασών περιπτώσεις διεκδικήσεων των προηγούμενων παραγράφων.

Άρθρο .....

Καστανοτεμάχια

[Άρθρο 52 παρ. 13 ν. 4280/2014]

Σχόλιο: Αν και η παρούσα μεταβατική διάταξη ορίζει προθεσμία ενός έτους από την ισχύ του ν. 4280/2014, η οποία ήδη παρήλθε, η έλλειψη εμπρόθεσμης εκτέλεσης εκ μέρους της διοίκησης των εξ αυτής νομίμων καθηκόντων της δεν αίρει τα εξ αυτής απορρέοντα δικαιώματα των ενδιαφερομένων περί της μεταβίβασης των επίμαχων εκτάσεων. Συνεπώς,

η διάταξη παραμένει ισχυρή μέχρι την ολοκλήρωση των μεταβιβάσεων που πληρούν τα ουσιαστικά κριτήριά της με απαλοιφή της ανωτέρω προθεσμίας του ενός έτους από την ισχύ του ν. 4280/2014.

Στην ίδια κατεύθυνση κινείται και σχετικό σχόλιο για το ότι η προθεσμία του πρώτου εδαφίου δεν έχει εκπνεύσει και γι’ αυτόν τον λόγο το εν λόγω εδάφιο πρέπει να συμπεριληφθεί στην κωδικοποίηση έχει υποβληθεί στο πλαίσιο της Δημόσιας Διαβούλευσης επί του Παραδοτέου Π.4.1 (α) «Προτάσεις Ρυθμιστικού Πλαισίου στο πλαίσιο της καλής νομοθέτησης-Προτάσεις βελτίωσης». Το σχόλιο αυτό έχει γίνει δεκτό σύμφωνα με το Παραδοτέο Π.4.3. «Έκθεση Απολογισμού Διαβούλευσης» (σελ. 17).

Αποφάσεις που εκδόθηκαν με τις διατάξεις των άρθρων 66 του ν. 998/1979 και 16 του ν. 1734/1987 (Α’ 189) εξακολουθούν να ισχύουν με τους όρους και τις προϋποθέσεις έκδοσής τους. Καστανοτεμάχια που παραχωρήθηκαν προσωρινά με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και δεν ολοκληρώθηκε η διαδικασία οριστικής παραχώρησής τους επειδή δεν πραγματοποιήθηκε εξ ολοκλήρου ο σκοπός της παραχώρησης, καταβλήθηκε όμως εν όλω ή εν μέρει το τίμημα, παραχωρούνται με οριστικό τίτλο στους νόμιμους δικαιούχους ή στους καθολικούς ή ειδικούς διαδόχους τους με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, υπό τον όρο ότι θα διατηρηθεί η μορφή του καστανεώνα και θα συνεχιστεί η δενδροκομική εκμετάλλευση, με εξημέρωση των καστανόδενδρων και ότι θα καταβληθεί το υπόλοιπο του τιμήματος, εφόσον υφίσταται τέτοια εκκρεμότητα.

Άρθρο .....

Τοπικά δάση

[Άρθρο 65 ν. 998/1979, Άρθρο 13 παρ. 10 ν. 3208/2003, Άρθρο 15 ν. 3208/2003 , Άρθρο 52 παρ. 17 ν. 4280/2014 & Άρθρο 19 παρ. 10 ν. 3208/2003]

1. Κατατμήσεις σε δάση και δασικές εκτάσεις του άρθρου 1 του νδ 86/1969 «Περί δασικού κώδικος», οι οποίες επήλθαν κατά τους αναδασμούς, που έγιναν κατά τις διατάξεις του α.ν. 821/1948 «Περί αναδιανομής αγροτικών κτημάτων», το οποίο κυρώθηκε με το ν.δ. 1110/1949», στις κτηματικές περιοχές Μαντουδίου, Τσούκας, Καλυβίων - Σπαθαρίου, Σπαθαρίου, Αγίας Άννης, Κεράμειας, Μονοκαρυάς, Άνω Πισσώνος, Κάτω Πισσώνος, Στράφων, Γαλατσώνος, Στροφυλίας καθώς και στις κτηματικές περιοχές της τοπικής κοινότητας Μετοχίου της εδαφικής περιφέρειας Κηρέως και του αγροκτήματος Γερακιούς, τοπικής κοινότητας του Δήμου Ιστιαίας - Αιδηψού του Νομού Ευβοίας, θεωρούνται ότι έγιναν νόμιμα από την περάτωση των αναδασμών αυτών. Δεν υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας οι εκτάσεις, οι οποίες περιλήφθηκαν στους υποχρεωτικούς αναδασμούς, των οποίων η διενέργεια αποφασίστηκε με τις με αριθ. 3333, 3334, 3335, 3336 και 3337 της 5η Μαρτίου 1997 αποφάσεις του Νομάρχη Φθιώτιδας (Β’ 244) και αφορούν τις περιοχές των Κοινοτήτων Ζηλευτού, Στύρφακας, Λιανοκλαδίου, Αμουρίου και Λυγαριάς του Νομού Φθιώτιδας. Τα δασοτεμάχια, τα οποία διαμορφώθηκαν με τον αναδασμό, θεωρούνται ότι αποτελούν διακεκριμένα διακριτά τμήματα, τα οποία τελούν υπό ενιαία δασική διαχείριση κατά τις σχετικές με τη διαχείριση μη δημοσίων δασών διατάξεις.

2. Η αναγνώριση δικαιωμάτων κυριότητας σε δάση και δασικές εκτάσεις των ανωτέρω περιοχών, η οποία γίνεται κατά τη διαδικασία της νομοθεσίας για τον αναδασμό, υπέρ εγγεγραμμένων ως δικαιούχων στους κτηματολογικούς πίνακες αναδασμού, θεωρείται ότι υποκαθιστά την αναγνώριση ιδιοκτησίας που συντελείται κατά τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

3. Η υπ’ αριθ. 30039/46 άδεια διανομής του συνιδιόκτητου δάσους της περιοχής Αχλαδιού Ευβοίας, η οποία έχει χορηγηθεί από το Υπουργείο Γεωργίας κατά τη διαδικασία του άρθρου 216 του ν. 4173/1929, θεωρείται ότι αναγνωρίζει διακεκριμένα διακριτά δικαιώματα κυριότητας στα δασοτεμάχια που έχουν διανεμηθεί.

4. Όλοι οι περιορισμοί, οι οποίοι προβλέπονται από τις σχετικές με τα μη δημόσια δάση διατάξεις της δασικής νομοθεσίας ισχύουν και για τα ανωτέρω δασοτεμάχια.

5. Το δάσος Παγώντος καθώς και τα υπόλοιπα δάση, τα οποία κατέχονται από τους Αναγκαστικούς Συνεταιρισμούς Διαχείρισης Αδιαίρετων Δασών του Νομού Ευβοίας, που συνεστήθησαν και λειτουργούν κατά τις διατάξεις του ν. 1627/1939 (Α’ 64) και του β.δ. της 15.6.1940 (Α’ 190), ανήκουν κατά πλήρες δικαίωμα κυριότητας στους παραπάνω Συνεταιρισμούς, εφ’ όσον υπάρχουν τίτλοι ιδιοκτησίας πριν από το έτος 1885. Τα εν λόγω δάση διαχειρίζονται οι Συνεταιρισμοί σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

6. Τα δάση και οι δασικές εκτάσεις των περιοχών των τέως δήμων Σολυγείας του νομού Κορινθίας, Ειδυλλίας του νομού Αττικής, της νήσου Σαλαμίνας του νομού Αττικής καθώς και της νήσου Σκύρου του νομού Ευβοίας, τα οποία υπέκειντο σε διαχείριση ως ιδιωτικά σύμφωνα με τις 102746/1889/1318/6.6.1890, 96855/1.11.1894, 56419/23.6.1909 και 70534/30.11.1894 αντίστοιχες διαταγές του Υπουργείου Οικονομικών, αναγνωρίζονται ως ιδιωτικά.

Ομοίως αναγνωρίζονται ως ιδιωτικές οι εκτάσεις των **περ. α’ και β’ της παρ. 5 του άρθρου 3** του παρόντος νόμου, όπως ισχύει, των ανωτέρω περιοχών. Στις ανωτέρω εκτάσεις δεν περιλαμβάνονται, ως ανήκοντα στο Δημόσιο:

α) Το ελατοδάσος Κιθαιρώνα με τις αναδασωθείσες κλιτύες του, της περιοχής Ειδυλλίας.

β) Τα δάση και οι δασικές εκτάσεις της διαλυμένης Μονής του Αγίου Νικολάου και της περιοχής «Κολώνας» της νήσου Σαλαμίνας.

Κάθε διαδικασία διοικητικής αναγνώρισης της ιδιοκτησίας των δασών και των δασικών εκτάσεων του πρώτου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου και των **περ. α’ και β’ της παρ. 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979** που προβλέπονται στο δεύτερο της προηγούμενης παραγράφου, καθώς και οι σχετικές με την ιδιοκτησία εκκρεμείς δίκες σε αντιδικία με το Δημόσιο καταργούνται. Πρωτόκολλα Διοικητικής Αποβολής που εκδόθηκαν μέχρι την έναρξη της ισχύος του νόμου 4280/2014 και αναφέρονται στις παραπάνω εκτάσεις ανακαλούνται από τότε που εκδόθηκαν.

7. Το Δημόσιο δεν προβάλλει δικαιώματα κυριότητας, νομής και κατοχής επί έκτασης 723.795 τ.μ. κείμενης στην κτηματική περιφέρεια του Δήμου Ελευθέρου Βενιζέλου Κυδωνίας (τέως Δήμου Μουρνιών) Χανίων και στις ειδικότερες θέσεις «Καμίνια, Σώπατα, Πύργος, Χάλαρα, Καρακοφωλέ, Σπηλιά και Κονταρίδα», που έχει δηλωθεί και αποτυπωθεί στους προσωρινούς κτηματολογικούς πίνακες του Ο.Κ.Χ.Ε. Δήμου Μουρνιών, με αριθμό Κ.Α.Ε.Κ. 50 089 1701098 και περιήλθε στον Οργανισμό Διοίκησης και Διαχείρισης Μοναστηριακής Περιουσίας Νομού Χανίων (Ο.Δ.Δ.Μ.Π.Ν. Χανίων) με το αριθ. 61/27.6.1938 πρακτικό του εν λόγω Οργανισμού, σε εφαρμογή του από 8.7.1930 Π. Δ. (ΦΕΚ 233α Α’) και του από 24/31 Οκτωβρίου 1935 Α.Ν. (ΦΕΚ 508 Α’) που έχει μεταγραφεί νόμιμα, προς το

σκοπό παραχώρησής της στο Σύλλογο Πολυτέκνων Νομού Χανίων για τη στέγαση των μελών του.

Άρθρο .....

Δάση οικοδομικών συνεταιρισμών

[Άρθρο 75 παρ. 12 ν.998/1979]

Δασικές εκτάσεις που αγοράστηκαν μέχρι το τέλος του έτους 1969 με οριστικά συμβόλαια από οικοδομικούς συνεταιρισμούς και εντάχθηκαν στο σχέδιο πόλης μέχρι το τέλος του έτους 1970 διά Β.Δ/των που εκδόθηκαν με πρόταση των Υπουργών Δημοσίων Έργων και Γεωργίας και μεταβιβάστηκαν, εν όλω ή εν μέρει, με οριστικά συμβόλαια στα μέλη τους, θεωρούνται ότι δεν ανήκουν στο Δημόσιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΝΟΜΗ ΕΠΙ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ

Άρθρο ...

Νομή στα δάση

[Άρθρο 58 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

Σχόλιο : απάλειψη της φράσης «εν γένει» και προσαρμογή στις τρέχουσες κατηγορίες της δασικής νομοθεσίας για την νοηματική ενότητα των παραγράφων.

1. Στις αδέσποτες και δημόσιες εκτάσεις, οι οποίες υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος Κώδικα, θεωρείται νομέας το Δημόσιο, έστω και αν δεν διενήργησε καμία πράξη νομής σε αυτές.
2. Κανένας δεν δύναται να αποκτήσει δικαίωμα νομής με εκχέρωση, υλοτομία, σπορά ή οποιαδήποτε άλλη πράξη σε δημόσιες, δημοτικές, κοινοτικές, μοναστηριακές ή ανήκουσες σε ιδρύματα εκτάσεις, οι οποίες ανήκουν σε ιδρύματα και υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος Κώδικα.
3. Στις εκτάσεις, οι οποίες υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος Κώδικα, νομή τρίτου θεωρείται ότι ασκείται μόνο με υλοτομία ή εκμετάλλευσή τους ως ιδιωτικών εκτάσεων, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις και βάσει των προβλεπομένων αδειών της δασικής αρχής.
4. Μόνη η άσκηση βοσκής στις δημόσιες εκτάσεις, οι οποίες υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος Κώδικα, δεν δύναται ποτέ να θεωρηθεί ως πράξη νομής ή οιονεί νομής δουλείας βοσκής.
5. Μόνη η ύπαρξη οποιουδήποτε τίτλου δεν δύναται να θεωρηθεί ως διακατοχική πράξη.

Άρθρο ...

Δάση που κατελήφθησαν αυθαίρετα κατά την εμπόλεμη περίοδο

[Άρθρο 59 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

1. Δάση, δασικές εκτάσεις ή δασικά εδάφη, κατά την έννοια του άρθρου 1 του νδ 86/1969, τα οποία κατελήφθησαν αυθαίρετα ή εκχερσώθηκαν κατά τη διάρκεια της από της 28ης

Οκτωβρίου 1940 εμπόλεμης κατάστασης, θεωρούνται ότι ουδέποτε έπαυσαν να ανήκουν ως προς τη νομή τους στον αρχικό ιδιοκτήτη (Δημόσιο, ιδιώτη ή νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου).

2. Εκείνοι οι οποίοι διενήργησαν οποιασδήποτε φύσεως διακατοχικές πράξεις ή προέβησαν αυθαίρετα σε οποιεσδήποτε ενέργειες στις ως άνω εκτάσεις, καθώς και κάθε τρίτος, ο οποίος έλκει τυχόν δικαιώματα από αυτούς, θεωρείται ότι ουδέποτε διενήργησαν τις πράξεις αυτές, από τις οποίες δεν επέρχεται καμία συνέπεια υπέρ εκείνου που τις διενήργησε, ο οποίος θεωρείται κατ’ αμάχητο τεκμήριο και ως άμεσα διοικητικά αποβληθείς.

3. Κάθε δαπάνη εκχέρσωσης, καλλιέργειας, ανέγερσης κτισμάτων κ.λπ., η οποία κατεβλήθη από τα ως άνω πρόσωπα παραμένει προς όφελος του ιδιοκτήτη του ακινήτου, ο οποίος δεν οφείλει καμία αποζημίωση.

Άρθρο .....

Παραχώρηση νομής σε δήμους

[Άρθρο 41 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδικς»]

1. Δάση ή τμήματα δασών με έκταση όχι μεγαλύτερη από δύο χιλιάδες (2.000) στρέμματα, τα οποία βρίσκονται πάνω από πόλεις, χωριά ή συνοικισμούς και έχουν χαρακτήρα προστατευτικό των υποκείμενων πόλεων, χωριών ή συνοικισμών, παραχωρούνται ως προς τη νομή τους, με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στα νομικά πρόσωπα των οικείων δήμων, εφ’ όσον αυτά αναλαμβάνουν τη μέριμνα της προστασίας και κανονικής εκμετάλλευσής τους, το δε Δημόσιο διατηρεί την ψιλή κυριότητα αυτών των δασών.

2. Επιτροπή, η οποία ορίζεται από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και αποτελείται από τρεις (3) δημόσιους υπαλλήλους, μεταξύ των οποίων απαραίτητα ο αρμόδιος δασάρχης, καθορίζει, με σχετική πράξη της, τα δάση της προηγούμενης παραγράφου. Κατά της πράξεως της Επιτροπής αυτής επιτρέπεται στον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και στους ενδιαφερόμενους δήμους ένσταση, η οποία κρίνεται από δευτεροβάθμια Επιτροπή, η οποία επίσης ορίζεται από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και αποτελείται από τρεις (3) δημόσιους υπαλλήλους, μεταξύ των οποίων απαραίτητα ένας δασικός υπάλληλος ανώτερος όμως σε βαθμό από τα μέλη της πρωτοβάθμιας Επιτροπής. Με την ένσταση, εξαιρουμένης εκείνης που ασκείται από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, συνυποβάλλεται γραμμάτιο παρακαταθήκης των εξόδων μετάβασης της Επιτροπής.

3. Τα έσοδα από τα δάση αυτά διατίθενται σύμφωνα με το **άρθρο 6**.

Άρθρο .....

Παραχώρηση νομής στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

[Άρθρο 42 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδικς»]

Σχόλιο : Διάταξη τοπικού/ειδικού ενδιαφέροντος Τίθεται προς την ΚΕΚ το ερώτημα της συγκέντρωσης των διατάξεων ειδικού/τοπικού ενδιαφέροντος σε διακριτό κεφάλαιο του Σχεδίου Κώδικα.

1. Τα κατά τον ν. 6320 της 10/17.10.1934 (περί παραχωρήσεως της χρήσεως δημοσίων δασών εις το Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης διά σκοπούς εκπαιδευτικούς, ερευνών κ.λπ.) και το σε εκτέλεσή του εκδοθέν πδ 15/28.12.1934 (περί παραχωρήσεως κατά Νομήν εις το Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης Δημοσίων δασών διά σκοπούς εκπαιδευτικούς και ερευνών) παραχωρηθέντα ως προς τη νομή τους στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης:

α) Δημόσια δάση της περιφέρειας Περτουλίου έκτασης 30.000 περίπου στρεμμάτων και β) Τμήμα δημοσίων δασών της περιφέρειας των Κοινοτήτων Βραστάμων (τέως Βραστών) και Ταξιάρχη της Επαρχίας Χαλκιδικής, ίσης περίπου έκτασης, με τα δημόσια νομήματα που βρίσκονται σε αυτά, προς τον σκοπό πρακτικής εκπαίδευσης των φοιτητών της Δασολογίας, διεξαγωγής δασικών ερευνών και μελετών καθώς και υποδειγματικής διοίκησης και διαχείρισής τους, διέπονται, καθολικά ως προς τη διοίκηση και διαχείρισή τους, από τις διατάξεις άρθρου 82.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΤΗΣ ΔΑΣΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ

Άρθρο .....

Κατάτμηση δασικής ιδιοκτησίας

[Άρθρο 60 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

1. Απαγορεύεται η κατάτμηση της δασικής ιδιοκτησίας είτε με διανομή μεταξύ των εξ αδιαιρέτου συνιδιοκτητών ή διακατόχων είτε με πώληση ή οποιαδήποτε άλλη πράξη, χωρίς προηγούμενη άδεια του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με ποινή απόλυτης ακυρότητας της σχετικής δικαιοπραξίας. Η άδεια του Υπουργού συνάπτεται στη σχετική συμβολαιογραφική πράξη, στην οποία γίνεται μνεία της. Η διάταξη αυτή ισχύει αναλόγως και για τα δημόσια δάση, στα οποία τρίτοι ασκούν περιορισμένα δικαιώματα δουλείας καθώς και ρητινοσυλλογής, βοσκής κ.λπ.
2. Στην περίπτωση κατάτμησης μοναστηριακών δασών και δασικών εκτάσεων, εκτός από την άδεια που απαιτείται κατά την προηγούμενη παράγραφο, έχουν εφαρμογή και τα οριζόμενα στο άρθρο 148.
3. Η μεταβίβαση αυτοτελών ιδιωτικών δασοτεμαχίων που δεν συνορεύουν μεταξύ τους καθώς και η μεταβίβαση ιδανικού εξ αδιαιρέτου μεριδίου ιδιωτικού δάσους ή δασικής έκτασης, δεν συνιστούν κατάτμηση. Δρόμοι, αντιπυρικές ζώνες και άλλα τεχνικά έργα που κατασκευάζονται σε δάση και δασικές εκτάσεις καθώς και αναγκαστικές απαλλοτριώσεις που κηρύσσονται νόμιμα δεν συνιστούν κατάτμηση τους.
4. Η άδεια κατάτμησης για την υλοποίηση επιτρεπτής κατά τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας επέμβασης σε δάσος ή δασική έκταση χορηγείται από το όργανο που εγκρίνει την επέμβαση.

Άρθρο .....

Δικαίωμα προτίμησης του Δημοσίου

[Άρθρο 72 (πλην παρ. 6) ν.998/1979

Άρθρο 21 παρ. 12 ν. 3208/2003]

-Σχόλιο 1: Εν όψει της κατάργησης των νομαρχιακών συμβουλίων δασών με το άρθρο 33 παρ. 2 του ν. 4280/2014, ερωτάται ποια πρέπει να είναι η διατύπωση της διάταξης. Κρίνεται ότι λόγω έλλειψης πρόβλεψης νέου αρμοδίου οργάνου, η διαδικασία των παρ. 2. και 3 τυγχάνει ανεφάρμοστη. Το ζήτημα τελεί υπό την οριστική κρίση της Κ.Ε.Κ.

Σχόλιο 2: Η παρ. 6 κωδικοποιείται αυτοτελώς στο πλαίσιο της ενότητας των κυρώσεων.

1. Σε ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις μεγαλύτερα των πενήντα (50) στρεμμάτων, τα οποία οι ιδιοκτήτες τους επιθυμούν να μεταβιβάσουν σε τρίτους με πώληση, το Δημόσιο αποκτά δικαίωμα προτίμησης με τους ίδιους όρους για την αγορά τους.

Το δικαίωμα αυτό υφίσταται και ως προς ιδανικά μερίδια των ιδιωτικών δασών ή δασικών εκτάσεων, τα οποία πωλούνται ως τέτοια. Το δικαίωμα προτίμησης δεν δύναται να ασκηθεί σε ιδιωτικά δάση ή δασικές εκτάσεις, τα οποία υπήχθησαν σε οικιστική περιοχή ή αποτέλεσαν τέτοια περιοχή ή σε ιδιωτικά δάση ή δασικές εκτάσεις που ανήκουν σε οικοδομικούς συνεταιρισμούς για την παραχώρηση των επί μέρους δασοτεμαχίων στα μέλη τους, εκτός αν συντρέχει περίπτωση άσκησης του κατά τις διατάξεις της πολεοδομικής νομοθεσίας.

2. Κάθε ιδιοκτήτης δάσους ή δασικής έκτασης, ο οποίος προτίθεται να το ή την πωλήσει σε οποιονδήποτε τρίτο υποχρεούται να γνωστοποιήσει την πρόθεσή του αυτή προς τον οικείο δασάρχη με έγγραφη δήλωσή του, η οποία περιέχει συνοπτική περιγραφή του προς πώληση δάσους ή δασικής έκτασης με σχετική μνεία των τίτλων κτήσης του ή της απόφασης αναγνώρισης της ιδιοκτησίας του, των στοιχείων του υποψήφιου αγοραστή και του τιμήματος στο οποίο συμφωνήθηκε να πραγματοποιηθεί η πώληση. Ο δασάρχης διαβιβάζει χωρίς καθυστέρηση τη δήλωση προς το **Νομαρχιακό Συμβούλιο Δασών**, το οποίο, αφού διαπιστώσει την ύπαρξη τίτλων ή αποφάσεων αναγνωριστικών της κυριότητας και διατυπώσει κρίση περί του ευλόγου του τιμήματος που ζητείται, αποφαινεται σχετικά με το αν ενδείκνυται ή μη η άσκηση του δικαιώματος προτίμησης στη συγκεκριμένη περίπτωση. Αν οι προσκομιζόμενοι τίτλοι ή τα στοιχεία που αποδεικνύουν την κυριότητα κρίνονται μη επαρκή ή δεν αναφέρονται στο προς πώληση ακίνητο, το **Νομαρχιακό Συμβούλιο Δασών** παραπέμπει το θέμα της αναγνώρισης της κυριότητας στο οικείο Συμβούλιο Ιδιοκτησίας Δασών, το οποίο επιλαμβάνεται και αποφαινεται σχετικά με αυτό κατ’ απόλυτη προτίμηση. Η παραπομπή αυτή γνωστοποιείται σε εκείνον που υπέβαλε τη δήλωση ή στον αντίκλητό του. Αφού εκδοθεί θετική γνωμοδότηση του τελευταίου αυτού Συμβουλίου και γίνει αποδεκτή από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ακολουθούνται όσα ορίζονται στην επόμενη παράγραφο.

3. Εφ’ όσον το **Νομαρχιακό Συμβούλιο** αποφανθεί υπέρ της αγοράς του δάσους ή της δασικής έκτασης στην τιμή προσφοράς, ο δηλών καλείται με έγγραφη πρόσκληση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία επιδίδεται σε αυτόν ή στον οριζόμενο στη δήλωση αντίκλητο, να προσέλθει, το αργότερο εντός μηνός από την υποβολή της δήλωσής του, ενώπιον συμβολαιογράφου σε καθορισμένη στην πρόσκληση ημέρα και ώρα για την υπογραφή του πωλητηρίου συμβολαίου με την καταβολή σε αυτόν του δηλωθέντος τιμήματος. Η κατά τα ανωτέρω οριζόμενη ημέρα υπογραφής του συμβολαίου δεν μπορεί να απέχει περισσότερο από δέκα (10) ημέρες από τη λήξη της μηνιαίας προθεσμίας που ελήφθη υπόψη. Η ως άνω προθεσμία παρεκτείνεται κατά τρεις (3) ακόμη μήνες, σε περίπτωση παραπομπής του θέματος της αναγνώρισης της ιδιοκτησίας στο Συμβούλιο Ιδιοκτησίας Δασών, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο.

4. Αν το Δημόσιο δεν ασκήσει το δικαίωμα προτίμησης ή παρέλθουν οι προθεσμίες του ενός ή τεσσάρων μηνών, κατά τα προβλεπόμενα στις προηγούμενες παραγράφους, ο δηλών δικαιούται να προχωρήσει ελεύθερα στη σύναψη της σύμβασης πώλησης του δάσους ή της δασικής έκτασης προς τον υποψήφιο αγοραστή που γνωστοποιήθηκε ή και προς άλλον αντί του τιμήματος που δηλώθηκε ή μεγαλύτερου. Την ευχέρεια αυτή αποκτά ο ιδιοκτήτης του δάσους ή της δασικής έκτασης για δύο (2) έτη από τότε που περιέρχεται σε αυτόν η αρνητική απάντηση στην κατά την παρ. 2 δήλωσή του.

5. Κάθε μεταβίβαση κυριότητας ιδιωτικού δάσους ή δασικής έκτασης, η οποία διενεργείται με αιτία την πώληση, χωρίς προηγούμενη τήρηση των διατάξεων του παρόντος άρθρου ή η

μεταβίβαση με τίμημα μικρότερο από εκείνο που περιλαμβάνεται στην κατά την παρ. 2 του παρόντος άρθρου δήλωση υπόκεινται σε ακύρωση, η οποία κηρύσσεται με απόφαση του κατά τόπον αρμόδιου Πρωτοδικείου μετά από αγωγή του Δημοσίου, η οποία μπορεί να ασκηθεί εντός διετίας από τη μεταβίβαση αυτή. Σε κάθε περίπτωση πώλησης δάσους ή δασικής έκτασης ο συντάκτης του συμβολαίου υποχρεούται να ερευνήσει την τήρηση των διατάξεων του παρόντος άρθρου και να προβεί σε σχετική μνεία στο συμβόλαιο καθώς και να διαβιβάσει αντίγραφο του χωρίς καθυστέρηση στον οικείο δασάρχη.

6. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθορίζονται οι λεπτομέρειες της διαδικασίας για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου και ειδικότερα ο τύπος της δήλωσης που υποβάλλεται από τον πωλητή καθώς και της πρόσκλησης προς αυτόν, τα σχετικά με τον έλεγχο των τίτλων και την παραπομπή του θέματος της αναγνώρισης της ιδιοκτησίας στο οικείο Συμβούλιο Ιδιοκτησίας Δασών, σε περίπτωση που δεν υπάρχουν αδιαμφισβήτητοι τίτλοι, τα σχετικά με τον τρόπο καταβολής του τιμήματος σε βάρος του προϋπολογισμού του οικείου Πράσινου Ταμείου όπως και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

7. Για την εφαρμογή της διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 3 του πδ 137/1981 (Α' 41) ως αδιαμφισβήτητοι τίτλοι κυριότητας νοούνται οι τίτλοι του άρθρου 10.

Άρθρο ...

Μεταβίβαση καμένων δασών

[Άρθρο 35 (πλην παρ. 4) ν.998/1979]

Σχόλιο 1: αναδιατυπώνεται εν μέρει η παρ. 1, διότι η αρχική διατύπωση δημιουργεί νομοτεχνική ασάφεια ως προς τον προσδιορισμό της αληθούς έννοιάς της. Ερωτάται η Κ.Ε.Κ. περί της εν λόγω αναδιατύπωσης

Σχόλιο 2: διαπιστώνεται αντίφαση μεταξύ της παρ. 1 και της παρ. 2 Ερωτάται αν η αναμόρφωση της διάταξης της παρ.2, όπως κατωτέρω παρατίθεται, κατά τρόπο ώστε να καταστεί δυνατή η απρόσκοπτη εφαρμογή της διάταξης της παρ. 1 εναπόκειται στη νομοθετική πρωτοβουλία. Το ζήτημα τρελεί υπό την κρίση της Κ.Ε.Κ.

1. Ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις ή μέρη αυτών που καταστράφηκαν ή καταστρέφονται, από 11 Ιουνίου 1975 και εφ' εξής από πυρκαγιά, δεν μπορούν να μεταβιβασθούν με κατάκτηση, ούτε κατ' ιδανικά μερίδια, με δικαιοπραξία εν ζωή για τριάντα (30) έτη από την ως άνω καταστροφή τους.
2. Στις δικαιοπραξίες εν ζωή για τη μεταβίβαση ιδιωτικού δάσους ή δασικής έκτασης, ολόκληρων, μέρους αυτών ή ιδανικού μεριδίου, προσαρτάται πιστοποιητικό της αρμόδιας δασικής αρχής ότι το μεταβιβαζόμενο δεν καταστράφηκε από πυρκαγιά κατά την τελευταία τριακονταετία πριν από την ημερομηνία της αίτησης έκδοσης του πιστοποιητικού, διαφορετικά η δικαιοπραξία είναι άκυρη.
3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στα προσύμφωνα μεταβίβασης ιδιωτικών δασών και δασικών εκτάσεων.

Άρθρο .....**Μεταβιβάσεις μοναστηριακών δασών**

[Άρθρο 148 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδικς»]

Σχόλιο 1: Διαγράφεται διότι η συγκεκριμένη μορφής έκταση τότε δασικά εδάφη ιδιωτικού χαρακτήρα κείνται πλέον εκτός πεδίου εφαρμογής της δασικής νομοθεσίας.

Σχόλιο 2: Ο ΟΔΕΠ καταργήθηκε με τον ν. 1811/1988 (Α' 231) και οι διοικητικές του αρμοδιότητες αναλήφθηκαν από την ΕΚΥΟ σύμφωνα με τον Κανονισμό 100/1998 (Α' 261).

Σχόλιο 3: Προσαρμογή στις τρέχουσες διοικητικές δομές.

Σχόλιο 4: Η "Επιτροπή εξευρέσεως πραγματικής αξίας των για εκποίηση μοναστηριακών δασών και δασικών εκτάσεων" και οι σχετικές με αυτή διατάξεις, καταργήθηκαν από την παρ. 15 άρθρ. 6 της υ.α. 272961/1982 (Β' 215), συνεπώς ερωτάται πώς πρέπει να διαμορφωθεί η διατύπωση των παρακείμενων διατάξεων. Προτείνεται η εφαρμογή της γενικής ρύθμισης του άρθρου 6. ν. 998/1979 με ταυτόχρονη κατάργηση των παρακειμένων σχετικών παρ. 5 και 6 και την τροποποίηση της παρ. 8. Το ζήτημα τελεί υπό την κρίση της Κ.Ε.Κ.

1. Εκτάσεις μονών, οι οποίες κηρύχθηκαν αναδασωτέες, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 191 παρ. 4 του νδ 86/1969, καθώς και δάση και δασικές εκτάσεις των μονών, οι οποίες έχουν υπαχθεί στη διατηρητέα ή την προς ρευστοποίηση περιουσία τους, δυνάμει των κατά το άρθρο 8 του ν. 4684 της 9/10.5.1930 (περί διοικήσεως και διαχειρίσεως της Εκκλησιαστικής περιουσίας και περί συγχωνεύσεως των μικρών Μονών) εκδοθέντων διαταγμάτων, εκποιούνται μόνο μετά από απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη πενταμελούς επιτροπής, η οποία απαρτίζεται από τους αρμόδιους Προϊσταμένους της περιφερειακής δασικής υπηρεσίας, αντιπρόσωπο του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, αντιπρόσωπο της Διευθύνσεως Δημοσίων Κτημάτων και αντιπρόσωπο της Εκκλησιαστικής Κεντρικής Υπηρεσίας Οικονομικών (ΕΚΥΟ).

2. Αν πρόκειται να εκποιηθούν οι ως άνω εκτάσεις, το Δημόσιο προτιμάται με τους ίδιους όρους ως αγοραστής, δηλώνοντας στον διοικούντα την ΕΚΥΟ ή τη μονή τη βούλησή του αυτή, εντός μηνός από την κοινοποίηση της έγκρισης, υπό τον παρόντα όρο, των πρακτικών δημοπρασίας, τόσο στον τελευταίο πλειοδότη, όσο και στο Δημόσιο.

3. Μοναστηριακά δάση και δασικές εκτάσεις της ρευστοποιητέας περιουσίας των ιερών μονών, η οποία υπάγεται στη διαχείριση της ΕΚΥΟ, δύνανται να εκποιηθούν ή όλα ή κατά τμήματα με δημοπρασία, με απόφαση του Κεντρικού Συμβουλίου της ΕΚΥΟ, χωρίς τις διατυπώσεις και τους περιορισμούς των προηγούμενων παραγράφων, εφ' όσον αυτά είναι εντελώς απρόσοδα ή η αποδιδομένη στην ΕΚΥΟ καθαρή ετήσια πρόσοδος από αυτά, κατά την τελευταία τετραετία, από τα πάσης φύσεως δασικά προϊόντα και χορτονομή είναι κατώτερη της προσόδου, την οποία θα είχε η ΕΚΥΟ από την πραγματική αξία του δάσους τοκίζόμενες σε ευρώ προς 4% ετησίως.

4. Το Δημόσιο μπορεί να ασκεί το δικαίωμα προτίμησης της παρ. 2 για την αγορά των δασών αυτών στην κατά την επόμενη παράγραφο καθοριζόμενη πραγματική αξία, εντός τριμήνου το πολύ από την πρόσκληση γι' αυτό από την ΕΚΥΟ του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το οποίο υποχρεούται για τη διατήρηση του δικαιώματος

αυτής της αγοράς να καταβάλει την αξία εντός εξαμήνου ανατρεπτικής προθεσμίας από την εμπρόθεσμη δήλωση.

5. Η εξεύρεση της πραγματικής αξίας των δασών σε ευρώ γίνεται από Επιτροπή, η οποία συγκροτείται για κάθε περιφέρεια Πρωτοδικείου, με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, από τον στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας Προϊστάμενο της κεντρικής δασικής υπηρεσίας ή τον νόμιμο αναπληρωτή του, έναν δασολόγο ιδιώτη οριζόμενο από την ΕΚΥΟ και τον αρχαιότερο των Προέδρων του Πρωτοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η εκποιητέα έκταση, ο οποίος αναπληρώνεται από νεότερο Πρόεδρο ή από Πρωτοδίκη, που ορίζονται και οι δύο σύμφωνα με τον νόμο.

6. Η περί της αξίας του δάσους γνωμάτευση της Επιτροπής λαμβάνεται κατά πλειοψηφία και είναι υποχρεωτική. Εάν σχετικά με την αξία εκδηλωθούν τρεις διαφορετικές γνώμες για τον καθορισμό της, λαμβάνεται ο μέσος όρος των τριών ποσών. Η δαπάνη οδοιπορικών εξόδων και η αμοιβή των μελών της Επιτροπής βαρύνει την ΕΚΥΟ. Ως αμοιβή κάθε μέλους από εκείνα που έχουν υπαλληλική ιδιότητα ορίζεται ημερήσια αποζημίωση ίση προς το διπλάσιο του βασικού μισθού του.

7. Το Κεντρικό Συμβούλιο της ΕΚΥΟ με αιτιολογημένες αποφάσεις του καθορίζει κάθε φορά τα μοναστηριακά δάση, τα οποία θεωρεί απρόσοδα ή ελαττωμένης προσόδου κατά την έννοια της ανωτέρω παρ. 3, ορίζοντας την κατά την κρίση του αξία καθενός, κατά στρέμμα ή κατά τμήματα ή συνολικά. Αντίγραφα των πρακτικών του Κεντρικού Συμβουλίου με τα σχετικά στοιχεία υποβάλλονται από την ΕΚΥΟ στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, το οποίο επιλαμβάνεται της κατάρτισης των Επιτροπών για την έκδοση των σχετικών γνωματεύσεων.

8. Εάν δεν έχει ορισθεί αρμόδιο για την εκτίμηση της αξίας όργανο ή αν αυτό δεν εκδώσει τη γνωμάτευσή του εντός τεσσάρων μηνών από την υποβολή προς το Υπουργείο του ως άνω πρακτικού του Κεντρικού Συμβουλίου της ΕΚΥΟ, η εκποίηση που γίνεται από την ΕΚΥΟ θεωρείται οριστική και μη αμφισβητήσιμη.

9. Θεωρούνται έγκυρες εκποιήσεις δασών και δασικών εκτάσεων, οι οποίες συντελέστηκαν μέχρι τη δημοσίευση του α.ν. 1368 της 2-10.9.1938 (περί συμπληρώσεως των περί διοικήσεως και διαχειρίσεως της Εκκλησιαστικής περιουσίας και της των Μονών και άλλων τινών συναφών ισχυουσών διατάξεων), για τα οποία έχουν υπογραφεί σχετικά συμβόλαια ή κοινοποιήθηκαν προς τους τελευταίους πλειοδότες εγκριτικές αποφάσεις της ΕΚΥΟ και για τις οποίες δεν εφαρμόσθηκε η διάταξη της παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο .....

Μεταβιβάσεις δασών παραμεθορίων, παράκτιων και νησιωτικών περιοχών

[Άρθρο 77 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

Σχόλιο : ο Α.Ν. 1366 της 2/7.9.1938 καταργήθηκε με το άρθρο 31 Ν. 1892/1990 (ΦΕΚ Α' 101).Κρίνεται ορθή η παραπομπή στον ν. 1892/1990. Ερωτάται επομένως αν η διάταξη πρέπει να αναμορφωθεί όπως παρατίθεται. Το ζήτημα τελεί υπό την κρίση της Κ.Ε.Κ.

Οι δικαιοπραξίες σε δάση που βρίσκονται σε παραμεθόριες περιοχές, νήσους ή νησίδες ή παράκτιες περιοχές, όπως αυτές ορίζονται από τις σχετικές με την απαγόρευση δικαιοπραγιών σε παραμεθόριες, παράκτιες κλπ. περιοχές διατάξεις, διέπονται από τις διατάξεις του ν. 1892/1990, όπως αυτός εκάστοτε ισχύει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ/ΕΞΑΓΟΡΑ/ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ

Άρθρο .....

Εξαγορά και απαλλοτρίωση

[Άρθρο 49 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

1. Ιδιωτικά δάση, στα οποία απαγορεύθηκαν επ’ αόριστο χρόνο ορισμένες ή όλες οι καρπώσεις, μπορούν να αγορασθούν από το Δημόσιο ή να απαλλοτριωθούν αναγκαστικά από αυτό.
2. Για λόγους δασικής πολιτικής, το Δημόσιο μπορεί να αγοράζει ιδιωτικά δάση. Το τίμημα και οι λοιποί όροι της αγοράς καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
3. Στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας αναγράφεται ετησίως για τον σκοπό της προηγούμενης παραγράφου πίστωση, η οποία μπορεί να χρησιμεύσει και προς εξυπηρέτηση δανείου, το οποίο συνάπτεται με σύμβαση που κυρώνεται με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών, για την αγορά ιδιωτικών δασών.

Άρθρο .....

Ανταλλαγή και απαλλοτρίωση

[Άρθρο 50 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

1. Το Δημόσιο μπορεί να προβεί στην απαλλοτρίωση ιδιωτικών εκτάσεων παρακείμενων ή περιεχόμενων σε δάση που έχουν υποβληθεί σε τεχνική διαχείριση, εφ’ όσον αυτό προβλέπεται από εγκεκριμένο διαχειριστικό σχέδιο ή διαχειριστική έκθεση του δάσους. Το ποσό της αποζημίωσης καθορίζεται κατά τις κείμενες διατάξεις για την απαλλοτρίωση ιδιωτικών κτημάτων.
2. Με τις διατυπώσεις της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να επιτραπεί και η ανταλλαγή ιδιωτικών αγρών ή άλλων κτημάτων, που βρίσκονται σε δάση, με δημόσιες δασικές εκτάσεις που βρίσκονται κοντά σε συνοικισμούς, μακριά πάντως από πόλεις, εφ’ όσον για κάποιο λόγο δεν είναι χρήσιμοι στο Δημόσιο, σύμφωνα με όσα καθορίζονται λεπτομερέστερα με διάταγμα.
3. Για λόγους γεωργικής και δασικής πολιτικής για την ανάπτυξη της γεωργίας και της δασοπονίας, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να αποφασίζει την ανταλλαγή δημόσιων εκτάσεων, δασικών ή μη, μη χρήσιμων στο Δημόσιο, με αξιόλογες δασικές ή μη εκτάσεις, που ανήκουν σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή οργανισμούς. Η απόφαση σχετικά με την ανταλλαγή, τους όρους της και τις συναφείς λεπτομέρειες εκδίδεται κάθε φορά μετά από προηγούμενη εκτίμηση των προς ανταλλαγή εκτάσεων και πρόταση τριμελούς Επιτροπής, η οποία συγκροτείται με πράξη του προαναφερόμενου Υπουργού, από δύο (2) ανώτερους υπαλλήλους του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και τον Οικονομικό Έφορο της περιφέρειας της δημόσιας έκτασης που ανταλλάσσεται.

4. Σε περιπτώσεις που σε δασικά οικοσυστήματα υφίστανται γεωργικές ή άλλες εδαφοπονικές δραστηριότητες που διασπούν τη συνοχή τους και δημιουργούν κινδύνους για την υπόστασή τους, είναι επιτρεπτή η ανταλλαγή των μη δασικών αυτών εκτάσεων με άλλες, ισάξιες εκτάσεις της παρ. 7 του άρθρου 3 του ν. 998/1979. Η απόφαση για την ανταλλαγή εκδίδεται από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από προηγούμενη εκτίμηση των προς ανταλλαγή εκτάσεων και πρόταση τριμελούς Επιτροπής, που αποτελείται από τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Γεωργίας της οικείας Περιφερειακής ενότητας, τον οικείο δασάρχη και τον προϊστάμενο της οικείας Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας (ΔΟΥ), οι οποίοι ορίζονται κάθε φορά με απόφαση του ως άνω Συντονιστή.

Άρθρο .....

Απαλλοτριώσεις σχετικές με τις δασικές οδούς

[Άρθρο 52 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

Τα κατά το άρθρο 226 έργα κατασκευής και συντήρησης δασικών οδών και γενικά μεταφορικών εγκαταστάσεων, δασικών εργοστασίων κτηρίων και μέσων επικοινωνίας είναι δημόσιας ωφέλειας και τα κτήματα που είναι αναγκαία για την κατασκευή, συντήρηση, βελτίωση και επέκτασή τους, τη λήψη υλικών κ.λπ. απαλλοτριώνονται αναγκαστικά, οι δε σχετικές αποζημιώσεις βαρύνουν τον ειδικό για το έργο προϋπολογισμό.

Άρθρο .....

Απαλλοτριώσεις σε εθνικούς δρυμούς και διατηρητέα μνημεία της φύσης

[Άρθρο 54 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

1. Εδαφικές εκτάσεις οποιασδήποτε μορφής και χρήσης καθώς και εμπράγματα δικαιώματα σε αυτές, στον κατά τις διατάξεις του άρθρου 79 καθοριζόμενο πυρήνα των εθνικών δρυμών και σε εκτάσεις που έχουν κηρυχθεί διατηρητέα μνημεία της φύσης, απαλλοτριώνονται αναγκαστικά υπέρ του Δημοσίου, για λόγους δημόσιας ωφέλειας, η οποία συνίσταται στην εκπλήρωση των σκοπών του άρθρου 79, η δε απαλλοτρίωση κηρύσσεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού.

2. Οι κατά την προηγούμενη παράγραφο απαλλοτριώσεις μπορούν να επιβληθούν εντός της περιφερειακής ζώνης των εθνικών δρυμών, η οποία καθορίζεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 79.

3. Οι κατά τας διατάξεις του παρόντος απαλλοτριωτέες εκτάσεις καθορίζονται από Επιτροπή που αποτελείται από έναν Προϊστάμενο Διεύθυνσης της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας ή Δασάρχη, τον Διευθυντή Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Περιφερειακών Ενοτήτων και τον Οικονομικό Έφορο της περιοχής, στην οποία βρίσκονται οι εκτάσεις αυτές.

Άρθρο .....**Απαλλοτριώσεις σε προστατευτικά δάση**

[Άρθρο 72 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδικς»]

Σχόλιο : ο παλαιός τίτλος κάνει λόγο για «μη δημόσια» προστατευτικά δάση. Ωστόσο, το περιεχόμενο της διάταξης δεν αναφέρει πουθενά τον όρο αυτό, ο οποίος εξ’ άλλου, προκειμένου περί απαλλοτρίωσης, είναι μάλλον πλεοναστικός και συνεπώς περιττός. Για τους λόγους αυτούς ο όρος αυτός έχει παραλειφθεί στον νέο τίτλο.

1. Οι ιδιοκτήτες προστατευτικών δασών και γαιών δεν μπορούν να υποχρεούνται στη λήψη οποιουδήποτε δασοπονικού ή δασοπολιτικού μέτρου το οποίο συνεπάγεται δαπάνες χωρίς τη συγκατάθεσή τους.
2. Εάν η τυχόν εκτέλεση των ως άνω μέτρων φαίνεται απαραίτητη για την προστασία των προστατευτικών δασών και γαιών και οι ιδιοκτήτες τους δεν συγκατατίθενται να τα εκτελέσουν, για δικό τους λογαριασμό, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας δικαιούται να απαλλοτριώσει τα δάση και τις γαίες αυτές, κατά τις διατάξεις για τις απαλλοτριώσεις.

Άρθρο .....**Απαλλοτριώσεις σε αναδασωτέες εκτάσεις**

[Άρθρο 43 ν. 998/1979]

1. Η κήρυξη ιδιωτικής έκτασης ως αναδασωτέας συνιστά λόγο απαλλοτρίωσής της για την πραγματοποίηση της αναδάσωσης, η οποία θεωρείται δημόσια ωφέλεια, υπό τις παρακάτω προϋποθέσεις:
2. Ο ιδιοκτήτης έκτασης, η οποία δεν έχει ήδη χαρακτήρα δάσους ή δασικής εκτάσεως, εφ’ όσον δεν επιθυμεί να διατηρήσει την κυριότητά της μετά την κήρυξή της ως αναδασωτέας και να προβεί στην πραγματοποίηση της αναδάσωσης κατά τα οριζόμενα στο προηγούμενο άρθρο, μπορεί να δηλώσει εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης ότι δέχεται να πωλήσει την ως άνω έκταση προς το Δημόσιο, οπότε και προσκαλείται να προσκομίσει τους τίτλους του. Σχετικά με την αναγνώρισή αυτών αποφαινεται το οικείο Συμβούλιο Ιδιοκτησίας Δασών, ενώ σχετικά με το τίμημα, αντί του οποίου δέον να γίνει η αγορά, αποφαινεται η κατά το **άρθρο 10 παρ. 3** Επιτροπή κατά τα οριζόμενα στο **άρθρο 6**. Μετά τον έλεγχο των τίτλων και τον καθορισμό της τιμής πώλησης ο ιδιοκτήτης που αναγνωρίσθηκε προσκαλείται στη σύναψη του πωλητηρίου συμβολαίου, το οποίο συνάπτεται με τον οικείο Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή τον εξουσιοδοτημένο από αυτόν. Η δαπάνη για την αγορά βαρύνει τον προϋπολογισμό του Πράσινου Ταμείου.
3. Αν ο ιδιοκτήτης αρνηθεί την πώληση με ρητή δήλωσή του ή με τη μη προσέλευσή του προς υπογραφή της σύμβασης ή δεν προβαίνει στις κατά το προηγούμενο άρθρο εργασίες αναδάσωσης ή τις παραμελεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του έτους, η Διοίκηση δικαιούται να προβεί στην υπέρ του Δημοσίου και με δικές του δαπάνες απαλλοτρίωσή της, για την πραγματοποίηση της αναδάσωσης. Η απαλλοτρίωση κηρύσσεται υπέρ του Δημοσίου και με δαπάνες του Πράσινου Ταμείου, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία εκδίδεται υποχρεωτικά εντός

εξαμήνου από την εκδήλωση της άρνησης του ιδιοκτήτη να προβεί στην πώληση ή από την πάροδο της ως άνω ετήσιας χρονικής περιόδου, κατά την οποία αυτός αμέλησε τις εργασίες της αναδάσωσης. Επιτρέπεται επίσης, εντός εξαμήνης προθεσμίας από την κήρυξη της έκτασης ως αναδασωτέας, η απαλλοτρίωση της ιδιωτικής αυτής έκτασης και στην περίπτωση ακόμη που ο ιδιοκτήτης δέχθηκε να ενεργήσει και εκτελεί τις εργασίες αναδάσωσης, εφ' όσον αυτή περιβάλλεται κατά το μεγαλύτερο μέρος της από δημόσιο δάσος ή δημόσια δασική έκταση και κρίνεται ότι η ύπαρξή της δυσχεραίνει τη διαχείριση και εκμετάλλευση του δημοσίου δάσους ή δασικής εκτάσεως. Την κήρυξη της απαλλοτρίωσης δύναται να ζητήσει σε κάθε περίπτωση και ο ιδιοκτήτης της αναδασωτέας έκτασης, οπότε αυτή είναι υποχρεωτική για το Δημόσιο, το οποίο ευθύνεται, σε περίπτωση παράλειψης έκδοσης της σχετικής πράξης εντός τριμήνου από την αίτηση, και για κάθε ζημία του ιδιοκτήτη από την παράλειψη.

4. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση ιδιωτικού δάσους ή δασικής έκτασης που καταστράφηκε από πυρκαγιά είναι πάντοτε δυνατή για το Δημόσιο μετά την κήρυξη αυτής ή όλης της περιοχής στην οποία βρίσκεται, ως αναδασωτέας, ιδίως δε όταν οι συνθήκες εκδήλωσης και η έκταση της πυρκαγιάς, οι ανάγκες εκτέλεσης σε όλη την περιοχή δασικών έργων μείζονος σημασίας, η φύλαξη της περιοχής και η προστασία της από ενδεχόμενη χρησιμοποίηση τμημάτων της για άλλους σκοπούς ή η ανάγκη της ταχύτερης δυνατής και ενιαίας σε όλη την περιοχή επανεγκατάστασης της δασικής βλάστησης επιβάλλουν την ανάληψη του έργου της αναδάσωσης και τη συντήρηση του δάσους ή της δασικής έκτασης από το Δημόσιο. Στην περίπτωση αυτή η αναγκαστική απαλλοτρίωση κηρύσσεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός έτους από τη δημοσίευση της κατά το **άρθρο 41 παρ. 1** απόφασης του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, βάσει ειδικά αιτιολογημένης έκθεσης της δασικής υπηρεσίας.

5. Η δαπάνη για την πραγματοποίηση των κατά τις προηγούμενες παραγράφους αναγκαστικών απαλλοτριώσεων βαρύνει τον προϋπολογισμό του Πράσινου Ταμείου.

Άρθρο .....

Ειδικές διατάξεις

[Άρθρο 55 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ» & Άρθρο 45 παρ. 13 ν. 998/1979]

-1. Στις αναγκαστικές απαλλοτριώσεις των **άρθρων 49, 50, 52, 54 ν.δ. 86/1969** εφαρμόζονται, κατά τα λοιπά, οι εκάστοτε ισχύουσες σχετικές διατάξεις.

2. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση των ιδιωτικών εκτάσεων που προστατεύονται από το **άρθρο 3** του παρόντος Κώδικα υπέρ του Δημοσίου για σκοπό δημόσιας ωφέλειας ενεργείται, εφ' όσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις **των άρθρων 47 επ.**

3. Οι κατά το άρθρο 18 παρ. 2 εδάφ. Α', Β' και Γ' του ν. 2185/1952 ήδη συντελεσθείσες απαλλοτριώσεις διατηρούν το κύρος τους, η δε πραγματοποίηση του σκοπού που επιδιώκεται με αυτές είναι πάντοτε ελεύθερη και δεν κωλύεται από τις διατάξεις του παρόντος.

4. Συμβόλαια ανταλλαγής, τα οποία καταρτίσθηκαν και υπογράφηκαν μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και ιδιωτών μετά τη δημοσίευση του νδ 86/1969 "περί Δασικού Κώδικος" και πριν τη θέση του σε ισχύ και με τα οποία ανταλλάχθηκαν ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις με δασικές ή μη εκτάσεις του Δημοσίου, είναι έγκυρα όπως και οι σε αυτά

περιεχόμενες συμβάσεις ανταλλαγής, εφ’ όσον καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του νδ 86/1969.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ

Άρθρο .....

[Άρθρο 5 παρ. 1 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

Το Δημόσιο δεν υπέχει καμία ευθύνη αποζημίωσης εκείνων οι οποίοι αναγνωρίστηκαν ή θα αναγνωρισθούν ως ιδιοκτήτες εκτάσεων που υπάγονται στο **άρθρο 3** του παρόντος Κώδικα, ~~οι οποίες~~ οπουδήποτε και αν βρίσκονται στο Κράτος, είτε η αναγνώριση έγινε από το τώως Διοικητικό Δικαστήριο είτε από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 9 του νδ 86/1969, αμάχητα τεκμαιρομένης της νόμιμης και δίκαιης για το Δημόσιο διαχείρισης και κάρπωσης των εκτάσεων που υπάγονται στο **άρθρο 3** του παρόντος Κώδικα κατά τον μέχρι την αναγνώριση χρόνο. Το ίδιο ισχύει και για την αναγνώριση έκτασης υπαγόμενης στο **άρθρο 3** του παρόντος Κώδικα ως μπαλταλικού βάσει του άρθρου 63 του ν. 4173/1929.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΔΑΣΩΝ

Άρθρο .....

Συμβούλια ιδιοκτησίας δασών

[Άρθρο 8 παρ. 8 ν. 998/1979]

Σχόλιο : οι λοιπές πλην της παρ. 8 διατάξεις του άρθρου 8 ν. 998/1979 ενσωματώνονται στην ενότητα της Διοίκησης.

Η κατά το **άρθρο 8 του ν. 998/1979** διαδικασία καθώς και η τυχόν αρνητική γνωμοδότηση των συμβουλίων ή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δεν παρακωλύει τους ενδιαφερόμενους να επιδιώξουν την αναγνώριση των δικαιωμάτων που προβάλλονται από αυτούς ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων. Με την έκδοση θετικής απόφασης για την αναγνώριση της κυριότητας ή άλλου εμπράγματος δικαιώματος σε δάσος ή δασική έκταση στο όνομα εκείνου που υπέβαλε τη σχετική αίτηση ή εκείνων που φέρονται ως δικαιοπάροχοι του, δεν παρακωλύεται η ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων επιδίωξη από τρίτο της αναγνώρισης των ίδιων εμπράγματων δικαιωμάτων στο προαναφερόμενο δάσος ή δασική έκταση. Πάντως το Δημόσιο δεν φέρει καμία ευθύνη, είτε έναντι εκείνου που υπέβαλε την κατά την **παρ. 3 του άρθρου 8 του ν. 998/1979** αίτηση λόγω της κατοχής ή διαχείρισης δάσους ή δασικής έκτασης για τον χρόνο μέχρι την αναγνώριση των ιδιωτικών δικαιωμάτων, είτε έναντι τρίτου, ο οποίος τυχόν αναγνωριστεί ως αληθής δικαιούχος με τελεσίδικη δικαστική απόφαση.

ΒΙΒΛΙΟ ΤΡΙΤΟ
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο ...

Αρμοδιότητα δασικής αρχής

[Άρθρο 5 παρ. 1, 2 & 3ν. 998/1979]

Σχόλιο 1: Αντικατάσταση του Υπουργού Γεωργίας από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας λόγω μεταφοράς των σχετικών αρμοδιοτήτων με το π.δ. 189/2009 (Α΄ 221).

Σχόλιο 2: Αντικατάσταση του όρου «δασική υπηρεσία» από τον όρο «δασική αρχή», κατά την έννοια που δίδεται στην ενότητα των ορισμών.]

Σχόλιο 3: Στην παρ. 1 προστίθεται στις αρμοδιότητες της δασικής αρχής και η προστασία του αγροτικού περιβάλλοντος. Η προσθήκη είναι συνεπής σύμφωνα με όσα προβλέπονται για τις αρμοδιότητες της Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας. Συγκεκριμένα στο άρθρο 23 παρ. 1 περ. γ του π.δ. 100/2014 (Α΄ 167) «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» αναφέρεται ότι στους στρατηγικούς σκοπούς της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος ανήκει και η προστασία του αγροτικού περιβάλλοντος και της δημόσιας αγροτικής περιουσίας, ενώ επίσης σύμφωνα με το άρθρο 25 στους επιχειρησιακούς στόχους της Διεύθυνσης Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος ανήκει και η εκπόνηση, η υλοποίηση και η παρακολούθηση μέτρων προστασίας των δασικών οικοσυστημάτων και του αγροτικού περιβάλλοντος από κάθε κίνδυνο. Σχετικό σχόλιο υποβλήθηκε και στο πλαίσιο της Διαβούλευσης επί του Παραδοτέου Π.5.1, το οποίο έχει γίνει δεκτό.

1. Η προστασία των δασών, των δασικών εκτάσεων και του αγροτικού περιβάλλοντος καθώς και η λήψη των ειδικότερων μέτρων που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, ανήκει στην αρμοδιότητα της δασικής αρχής, η οποία ενεργεί κατά τις οικείες σχετικές διατάξεις.

2. Η μέριμνα για την ανάπτυξη, βελτίωση, αναδάσωση και προστασία των πάρκων, αλσών και των εντός των πόλεων ή οικιστικών περιοχών δενδροστοιχιών ανήκει στους οικείους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοικήσεως ή στους οικιστικούς φορείς που έχουν αναλάβει τη δημιουργία τους βάσει σχετικής πολεοδομικής μελέτης ή σε ίδια νομικά πρόσωπα βάσει ειδικών διατάξεων. Η ως άνω μέριμνα για δάση ή δασικές εκτάσεις ή πάρκα, άλση και δενδροστοιχίες εντός αρχαιολογικών χώρων ανήκει στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. Οι ως άνω υπηρεσίες και οργανισμοί δύνανται πάντως να ζητούν την συνδρομή της δασικής αρχής, εφόσον συντρέχει περίπτωση. Η δασική αρχή συνεργάζεται με τις λοιπές δημόσιες υπηρεσίες και τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοικήσεως ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, εφόσον πρόκειται για λήψη μέτρων προστασίας, η πραγματοποίηση των οποίων περιλαμβάνεται και στην αρμοδιότητα των υπηρεσιών ή των νομικών προσώπων αυτών. Η εκτέλεση κάθε είδους έργων στα πάρκα

και άλση ενεργείται μετά από σχετική μελέτη, που εγκρίνεται από την αρμόδια δασική αρχή και με την εποπτεία της. Της έγκρισης αυτής προηγείται θετική γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, όπου αυτή απαιτείται για λόγους προστασίας αρχαιοτήτων.

3. Οι αρμοδιότητες άλλων δημοσίων υπηρεσιών ή υπηρεσιών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και οι δραστηριότητες δημοσίων ή ιδιωτικών επιχειρήσεων, δεν δύνανται να ασκούνται με τρόπο που θίγει τα δάση και τις δασικές εκτάσεις που βρίσκονται υπό τη διαχείριση ή επίβλεψη του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, πέραν των ορίων που τίθενται με τις διατάξεις του παρόντος κώδικα ή των αποφάσεων της δασικής αρχής ή του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο

Φορέας δασοπροστασίας

[Άρθρο 37 & 38 παρ. 6 ν. 1845/1989]

Σχόλιο 1: Το άρθρο 37 του ν. 1845/1989 κωδικοποιείται με τις παρ. 1-6. Το άρθρο 38 παρ. 6 του ν. 1845/1989 κωδικοποιείται με την παρ. 7.

Σχόλιο 2: Η παράγραφος 3 του άρθρου 37 του ν. 1845/1989 διαγράφεται διότι τα σχετικά θέματα ρυθμίζονται πλέον αποκλειστικά από τον Οργανισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

1. Στο πλαίσιο οργάνωσης των δασικών υπηρεσιών συνιστάται ειδικός «ΦΟΡΕΑΣ ΔΑΣΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ», η κύρια αποστολή του οποίου είναι η εξασφάλιση της δασικής προστασίας, όπως αυτή προσδιορίζεται στο άρθρο..... του παρόντος κώδικα.

2. Ο Φορέας Δασοπροστασίας απαρτίζεται από τις επόμενες οργανικές μονάδες των δασικών υπηρεσιών:

α) Την οργανική μονάδα της Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας που είναι αρμόδια για θέματα δασοπροστασίας β) Τις οργανικές μονάδες των Περιφερειακών Δασικών Υπηρεσιών που είναι αρμόδιες για θέματα δασοπροστασίας .

γ) Τον Σταθμό Δασοπροστασίας.

δ) Το Συντονιστικό Κέντρο Δασοπροστασίας που υπάγεται στην Κεντρική Δασική Υπηρεσία και

ε) Τον σταθμό αεροπυρόσβεσης που λειτουργεί στα αεροδρόμια και υπάγεται στο Συντονιστικό Κέντρο Πυρκαγιών.

3. Σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση συνιστάται οργανική μονάδα αρμόδια για θέματα δασοπροστασίας . Οι αρμοδιότητες, η διάρθρωση, ο εξοπλισμός, το ωράριο λειτουργίας και η στελέχωση των παραπάνω τμημάτων και των υπηρεσιών των παρ. 5 και 6 καθώς και η αναγκαία αναδιάρθρωση της ως άνω οργανικής μονάδας , σε τρόπον ώστε να ανταποκρίνεται πληρέστερα στους τομείς πρόληψης και καταστολής των κινδύνων που απειλούν τα δάση, καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

4. Στην Κεντρική Δασική Υπηρεσία συνιστάται Συντονιστικό Κέντρο Δασοπροστασίας και στα αεροδρόμια Ελευσίνας, Τατοΐου, Λέσβου, Κεφαλονιάς, Θεσσαλονίκης, Ανδραβίδας, Νάξου, Κέρκυρας, Καλαμάτας, Κρήτης, Ρόδου, Σάμου και Χίου, που χρησιμοποιούνται ως μόνιμες ή εποχιακές βάσεις των πυροσβεστικών αεροσκαφών και ελικοπτέρων συνιστώνται σταθμοί αεροπυρόσβεσης υπαγόμενοι ως προς μεν τη διοικητική τους εξυπηρέτηση στις αντίστοιχες Περιφερειακές Δασικές Υπηρεσίες , ως προς δε τη λειτουργία τους στο Συντονιστικό Κέντρο Πυρκαγιών. Η έδρα, ο χρόνος και το ωράριο λειτουργίας, οι αρμοδιότητες, η διάρθρωση, ο εξοπλισμός και η στελέχωση του Συντονιστικού Κέντρου και των σταθμών αεροπυρόσβεσης καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

5. Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας , μετά από εισηγήσεις των αρμόδιων Περιφερειακών Δασικών Υπηρεσιών και της Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας , είναι δυνατή η σύσταση και λειτουργία τμημάτων δασοπροστασίας σε δασαρχεία, εφ’ όσον κρίνεται ότι η έκταση, οι γεωγραφικές ιδιομορφίες και οι κίνδυνοι των δασών από πυρκαγιές και άλλες αιτίες επιβάλουν τη σύστασή τους. Οι αρμοδιότητες, η διάρθρωση, ο εξοπλισμός και η στελέχωση αυτών των τμημάτων καθώς και ο επαναπροσδιορισμός των αρμοδιοτήτων των Περιφερειακών Δασικών Υπηρεσιών , ώστε να αποκτήσουν συντονιστικό ρόλο, καθορίζονται με το ίδιο προεδρικό διάταγμα της σύστασής τους.

6. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας , που λαμβάνεται μετά από πρόταση της οικείας Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας και της Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι δυνατή η σύσταση και λειτουργία καθώς και η κατάργηση σταθμών δασοπροστασίας στα δασονομεία. Τα δασονομεία και δασοφυλακεία δύναται, κατά τρόπο που εξυπηρετεί και εξασφαλίζει τη δασοπροστασία, να συγχωνεύονται και ανακατανέμονται, ώστε οι περιοχές ευθύνης τους να καλύπτουν την εδαφική επιφάνεια που αποτελεί αντικείμενο δασοπροστασίας. Όπου κρίνεται αρμοδίως ότι δεν συντρέχει λόγος δημιουργίας σταθμών δασοπροστασίας, τα δασονομεία και δασοφυλακεία που προβλέπονται από τον ισχύοντα Οργανισμό της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης , παραμένουν και λειτουργούν όπως έχουν. Η ανακατανομή ή συγχώνευση, η περιοχή ευθύνης των δασονομείων, στα οποία συστήνεται σταθμός δασοπροστασίας καθώς και των υπαγομένων σε αυτά δασοφυλακείων καθορίζονται με την απόφαση σύστασής τους.

7. Για την υποβοήθηση του έργου της προστασίας των δασών και των δασικών εκτάσεων, συνιστώνται, με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης , σε κάθε δήμο ιδιαίτερου δασικού ενδιαφέροντος, επιτροπές δασικής προστασίας. Στις επιτροπές αυτές που προεδρεύονται από τον οικείο δήμαρχο , συμμετέχουν μέλη του δημοτικού συμβουλίου, εκπρόσωποι συνεταιριστικών και συνδικαλιστικών οργανώσεων των αγροτών, οριζόμενοι από αυτές, εκπρόσωποι άλλων φορέων και δασικός υπάλληλος της υπεύθυνης για τη δασοπροστασία δασικής μονάδας της περιοχής. Έργο της επιτροπής είναι η υποβοήθηση των δασικών υπηρεσιών στον σχεδιασμό και την εφαρμογή των προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων αντιμετώπισης των κινδύνων που απειλούν τα δάση και το δασικό περιβάλλον και η συνεργασία της στην ενεργοποίηση των πολιτών για την αντιμετώπιση των κινδύνων. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζονται τα της σύστασης και λειτουργίας των παραπάνω επιτροπών, ο τρόπος ενεργοποίησης των πολιτών καθώς και

κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη συνεργασία τους με τις δασικές υπηρεσίες και τη συμμετοχή τους στην κατάρτιση και εκτέλεση των προγραμμάτων δασικής προστασίας. Στα μέλη των επιτροπών δεν καταβάλλεται αποζημίωση. Ομοίως για την υποβοήθηση του έργου της προστασίας και ιδιαίτερα της πρόληψης πυρκαγιών των δασών και δασικών εκτάσεων, μπορεί ο δασάρχης σε ορισμένες δραστηριότητες της υπηρεσίας να εντάσσει και υπηρεσίες εθελοντών πολιτών που ανήκουν σε οργανωμένους ομίλους ή συλλόγους ή επιτροπές. Τα πρόσωπα αυτά δεν δικαιούνται αποζημίωσης.

Άρθρο ...

Μονάδες κατασβέσεως δασοπυρκαϊών

[Άρθρο 26 ν. 998/1979]

Σχόλιο: Με το άρθρο 6 του ν. 2612/1998 οι αρμοδιότητες του Δασάρχη, που προβλέπονται στα άρθρα 23 έως 37, εκτός του άρθρου 35, του ν. 998/1979, μεταφέρονται στον Διοικητή της οικείας Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. Ως εκ τούτου, η διάταξη απαλείφεται. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης απόλειψης ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Άρθρο ...

Μονάδες κατασβέσεως δασοπυρκαϊών από αέρος

[Άρθρο 27 ν. 998/1979]

Σχόλιο: Με το άρθρο 6 του ν. 2612/1998 οι αρμοδιότητες του Δασάρχη, που προβλέπονται στα άρθρα 23 έως 37, εκτός του άρθρου 35, του ν. 998/1979, μεταφέρονται στον Διοικητή της οικείας Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. Ως εκ τούτου, η διάταξη απαλείφεται. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης απόλειψης ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Άρθρο ...

Αρμοδιότητες δια την καταστολήν πυρκαϊών

[Άρθρο 28 ν. 998/1979]

Σχόλιο: Με το άρθρο 6 του ν. 2612/1998 οι αρμοδιότητες του Δασάρχη, που προβλέπονται στα άρθρα 23 έως 37, εκτός του άρθρου 35, του ν. 998/1979, μεταφέρονται στον Διοικητή της οικείας Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. Ως εκ τούτου, η διάταξη απαλείφεται. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης απόλειψης ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Άρθρο ...

Προστασία μη δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων

[Άρθρο 36 παρ. 3 περ. α' ν. 1845/1989]

Η φύλαξη, επιτήρηση και γενικότερα η προστασία των μη δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων ασκείται από το Κράτος μέσω της δασικής αρχής. Από την ημέρα εφαρμογής του ν. 1845/1989 (Α' 102) παύει να υφίσταται η κατά τις διατάξεις του άρθρου 183 του νδ 86/1969 υποχρέωση πρόσληψης δασοφύλακα που έχουν οι ιδιοκτήμονες καθώς και οι νομείς ή διακάτοχοι δασών και δασικών εκτάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΑΣΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Άρθρο

Αρμοδιότητες και διάρθρωση

Σχόλιο 1: Το άρθρο αυτό δεν αποτελεί υφιστάμενη διάταξη, ωστόσο κρίνεται σκόπιμο να συμπεριληφθεί ως εισαγωγικό άρθρο του Κεφαλαίου Β΄ «Κεντρική Δασική Υπηρεσία» για λόγους νοηματικής πληρότητας του Κεφαλαίου, καθώς αποτυπώνει τη σημερινή νομική και πραγματική κατάσταση: ότι δηλαδή τα ζητήματα των αρμοδιοτήτων, της κατανομής άσκησης αυτών και της διάρθρωσης της Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας πλέον καθορίζονται αποκλειστικά από τον εκάστοτε Οργανισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (π.δ. 100/2014, ΦΕΚ Α΄ 167).

Σχόλιο 2: πολλές διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, ιδίως οι παλαιότερες χρονολογικά, είναι πλέον αναντίστοιχες προς την τρέχουσα διοικητική δομή της χώρας και τις αρμοδιότητες τόσο της κρατικής διοίκησης, κεντρικής και αποκεντρωμένης, όσο και της αυτοδιοίκησης. Για τον λόγο αυτό υιοθετείται ο όρος «Κεντρική Δασική Υπηρεσία» για τις αρμοδιότητες σε θέματα δασικού ενδιαφέροντος που σήμερα ασκούνται από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. (ο σχετικός ορισμός δίδεται στην ενότητα των ορισμών).

Η διάρθρωση της Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας, οι ασκούμενες αρμοδιότητες, η κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των υπηρεσιακών μονάδων, οι οργανικές θέσεις ανά Διεύθυνση, κατά κατηγορίες, κλάδους και ειδικότητες καθορίζονται από τον εκάστοτε ισχύοντα Οργανισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο....

Πρόληψη δασικών πυρκαγιών

[Άρθρο 1παρ. 2 ν. 2612/1998 & Άρθρο 7 (παρ. 1-3) ν. 2612/1998]

Σχόλιο 1: Αντικατάσταση του Υπουργού Γεωργίας από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας λόγω μεταφοράς των σχετικών αρμοδιοτήτων με το π.δ. 189/2009 (Α΄ 221).

Σχόλιο 2: Αντικαθίσταται η αναφορά στη ΓΓ Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος με την αναφορά στην Κεντρική Δασική Υπηρεσία, ο ορισμός της οποίας δίδεται στην ενότητα των ορισμών.

Σχόλιο 3: Προσαρμογή του Υπουργού Δημόσιας Τάξης στην τρέχουσα διοικητική δομή: με το π.δ. 24/2015 (Α΄ 20) συστήθηκε Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης μεταξύ άλλων και από τις υπηρεσίες του πρώην Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη.

1. Στην αρμοδιότητα της Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας ανήκει η πρόληψη των δασικών πυρκαγιών, εκτός από την έκδοση σχετικών πυροσβεστικών κανονισμών και διατάξεων, την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών σε θέματα πυροπροστασίας του δάσους, την οργάνωση περιπόλων, όπου και όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο, την επιτήρηση των δασών με επίγεια και εναέρια μέσα, την κατανομή των πυροσβεστικών δυνάμεων, τη συνεργασία με άλλες αρχές και φορείς, τη φύλαξη της περιοχής, όπου εξεργάγη πυρκαγιά για τυχόν αναζωπυρώσεις, τα οποία ανήκουν στην αρμοδιότητα του Πυροσβεστικού Σώματος. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του για την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών, δύναται, με σκοπό την ανάπτυξη του φιλοδασικού πνεύματος, να προβαίνει στις ενέργειες που περιγράφονται στο άρθρο 21 του ν. 998/1979 (Α' 289) του παρόντος Κώδικα. Σε ό,τι αφορά τον σχεδιασμό έργων, που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών, λαμβάνεται και η γνώμη του οικείου Διοικητή της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.
2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και των κατά περίπτωση συναρμόδιων υπουργών ρυθμίζονται θέματα συνεργασίας του Πυροσβεστικού Σώματος με τις Ένοπλες Δυνάμεις, την Ελληνική Αστυνομία, τη Δασική Αρχή, τους ΟΤΑ, τις υγειονομικές υπηρεσίες και άλλους φορείς και πρόσωπα που παρέχουν τις υπηρεσίες τους για την πρόληψη και καταστολή των δασικών πυρκαγιών.
3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τον επιχειρησιακό σχεδιασμό αντιμετώπισης των δασικών πυρκαγιών.
4. Εξουσιοδοτικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για τα θέματα πρόληψης που αναφέρονται στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου και της καταστολής των πυρκαγιών στις δασικές και αγροτικές εκτάσεις, που περιέχουν άλλες ρυθμίσεις εκτός αυτών που αναφέρονται στο εν λόγω άρθρο, εξακολουθούν να ισχύουν. Όπου στις εν λόγω διατάξεις προβλέπεται ως αρμόδιος για την πρόταση ή την έκδοση των κανονιστικών πράξεων ο Υπουργός Γεωργίας, νοείται ο Υπουργός Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

Άρθρο...**Συνεργασία Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας και Πυροσβεστικού Σώματος**

[Άρθρο 100 παρ. 2 ν. 4249/2014]

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης καθορίζονται οι διαδικασίες και ο τρόπος συνεργασίας, σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, μεταξύ Πυροσβεστικού Σώματος και Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας που αφορούν: α) στις δράσεις πρόληψης και προστασίας των δασικών εκτάσεων από δασικές πυρκαγιές και στην εκπόνηση σχεδίων που υποστηρίζουν αυτές, β) στην παροχή υποστήριξης και στη διασφάλιση άμεσης συνδρομής στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους από την οικεία Δασική Αρχή προς το Πυροσβεστικό Σώμα κατά την αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών.

Άρθρο ...**Ειδικός Λογαριασμός Πράσινου Ταμείου**

[Άρθρο 76 ν. 998/1979]

1. Όλα τα προβλεπόμενα από τον ν. 998/1979 έσοδα ή εισπράξεις του Δημοσίου από πωλήσεις, παραχωρήσεις, επιβολή χρηματικής εισφοράς ή από αποζημίωση για χρήση ή φθορά δημοσίων δασών ή δασικών εκτάσεων καθώς και τα τέλη για την αναγνώριση ιδιωτικών δασών ή δασικών εκτάσεων από τα Συμβούλια Ιδιοκτησίας Δασών περιέρχονται σε ειδικό λογαριασμό του Πράσινου Ταμείου και διατίθενται υποχρεωτικά και αποκλειστικά για την πραγματοποίηση αγοράς ιδιωτικών δασών ή δασικών εκτάσεων ή την αναγκαστική απαλλοτρίωση αυτών ή άλλων εκτάσεων με σκοπό την αναδάσωση ή την εξαγορά ιδιωτικών δικαιωμάτων κατά τις διατάξεις του παρόντος κώδικα. Επίσης από τον λογαριασμό μπορούν να χρηματοδοτούνται κατόπιν απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας επείγοντα προγράμματα αναδασώσεων σε περιοχές του άρθρου 25 του παρόντος κώδικα ή προμήθειες τεχνικών μέσων προς αντιμετώπιση δασοπυρκαγιών στις περιοχές αυτές.

2. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται η διαδικασία είσπραξης και απόδοσης των χρηματικών ποσών της προηγούμενης παραγράφου, οι λεπτομέρειες τήρησης του ειδικού λογαριασμού, καθώς και ο τρόπος χρηματοδότησης των ανωτέρω σκοπών.

Άρθρο ...

Χρηματοδότηση δασοπονίας από το Πράσινο Ταμείο

[Άρθρο 8 ν. 3208/2003]

1. Τα έργα και οι εργασίες ανάπτυξης, εκμετάλλευσης και προστασίας του δασικού και θηραματικού πλούτου της χώρας χρηματοδοτούνται από τον τακτικό προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων και των εσόδων του Πράσινου Ταμείου, χωρίς να αποκλείονται άλλες μορφές χρηματοδότησης.
2. Στον προϋπολογισμό του πρώην Κ.Τ.Γ.Κ. και Δασών, ο φορέας 120 "Δάση Θήρα" μετονομάζεται σε "Ειδικό Φορέα Δασών").
3. Πόροι του Ειδικού Φορέα Δασών είναι:
  - α. Ετήσια επιχορήγηση από τον τακτικό προϋπολογισμό, που εγγράφεται στον Ειδικό Φορέα Δασών του προϋπολογισμού του Πράσινου Ταμείου.
  - β. Τα έσοδα από την πώληση προϊόντων, την αποζημίωση εργασιών, την εκποίηση υλικών, που προβλέπονται από το άρθρο 6 παρ. 1 του β.δ. 284/1961 και καταβάλλονται υπέρ του Πράσινου Ταμείου.
  - γ. Τα μισθώματα από φόρους δασικών προϊόντων γενικά.
  - δ. Τα έσοδα από μισθώματα από φόρους ρητίνης.
  - ε. Τα γραμμάτια ή διπλότυπα εισπράξεως για την έκδοση άδειας κυνηγιού, που προβλέπονται από το άρθρο 8 του Α.Ν.1926/1939.
  - στ. Οι αποζημιώσεις δασικών αδικημάτων.
  - ζ. Τα έσοδα από στρεμματικό δασικό φόρο, που προβλέπονται από το άρθρο 15 του Α.Ν. 2204/1940 και το άρθρο 36 του Ν.Δ. 2501/1953.

η. Τα έσοδα από τις μισθώσεις ή παραχωρήσεις δημόσιων δασικών εκτάσεων, που προβλέπονται από το άρθρο 220 του ν.4173/1929, το άρθρο 7 του ν. 482/1943 και το άρθρο 2 παρ. 4 του ν. 2941/2001.

θ. Τα έσοδα από την αξία δημευόμενων δασικών προϊόντων, οργάνων, σκευών, μεταφορικών μέσων κ.λπ., που προβλέπονται από το άρθρο 220 του ν. 4173/1929, το άρθρο 3 του ν. 482/1943 και το άρθρο 44 του Ν.Δ. 2501/1953.

ι. Τα έσοδα από το τίμημα εκποιηθέντων δημευθέντων γεωργικών προϊόντων, που προβλέπονται από το άρθρο 220 του ν. 4173/1929.

ια. Τα πρόστιμα, που προβλέπονται από το άρθρο 12 του Α.Ν. 1460/1938.

ιβ. Τα πρόστιμα ιδιωτικών δασοφυλάκων, που προβλέπονται από το άρθρο 12 του Α.Ν. 959/1945.

ιγ. Τα έσοδα από καταλογισμούς, που προβλέπονται από τα άρθρα 43-45 του Π.Δ. 19.11.1928.

ιδ. Το ειδικό τέλος κατάθεσης αίτησης αναγνώρισης δικαιωμάτων επί δάσους ή δασικής έκτασης από το Συμβούλιο Ιδιοκτησίας Δασών, που προβλέπεται από το ν. 998/1979.

ιε. Τα τέλη της περίπτωσης γ' της παρ. 6 του άρθρου 258 και τα πρόστιμα και τα εκπλειστηριάσματα του άρθρου 288α του Ν.Δ. 86/1969 (Α'7), όπως προστέθηκαν με την περίπτωση β' της παρ. 5 και την παρ. 8 του άρθρου 57 του ν. 2637/1998,

ιστ. Τα τέλη, τα δικαιώματα και το ειδικό τέλος της παρ. 6 του άρθρου 27 του ν. 2664/1998 (Α' 275), όπως αυτά καθορίστηκαν με την υπ' αριθμ. 112399/11681 2.12.1999 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας (Β' 2279).

ιζ. Έσοδα του Πράσινου Ταμείου που προέρχονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένων και των ταμειακών υπολοίπων παρελθόντων ετών, καθώς και τα έσοδα από δάνεια, μετοχές, τίτλους, εκποιήσεις,

ιη. Χρηματικά ποσά που προέρχονται από τις από τα ποινικά δικαστήρια επιβαλλόμενες χρηματικές ποινές και πρόστιμα στους παραβάτες των διατάξεων της δασικής νομοθεσίας, καθώς και τα εκπλειστηριάσματα από την εκποίηση των κατασχόμενων τεκμηρίων.

ιθ. Διεθνής βοήθεια, δωρεές, κληρονομίες, κληροδοτήματα, επιχορηγήσεις.

κ. Έσοδα από κάθε άλλη πηγή.

4. Στα τριπλότυπα είσπραξης και στις πάσης φύσεως καταθέσεις υπέρ του Πράσινου Ταμείου ως έσοδα αυτού ή ως έσοδα υπέρ του Ειδικού Φορέα Δασών θα τίθεται υποχρεωτικά η ένδειξη "Ειδικός Φορέας Δασών".

5. Οι πόροι της παρ. 2 διατίθενται αποκλειστικά για την ανάπτυξη, προστασία και διαχείριση του δασικού και θηραματικού πλούτου και γενικότερα της άγριας πανίδας και αυτοφυούς χλωρίδας, απαγορευμένης της διάθεσης των πόρων αυτών για άλλους σκοπούς. Ειδικότερα οι πόροι του Ειδικού Φορέα Δασών διατίθενται για:

α) Τη διαχείριση των δημόσιων δασών.

β) Τη διενέργεια αναδασώσεων και την ανόρθωση υποβαθμισμένων δασών, τα δασικά φυτώρια, τη σποροσυλλογή, τη λειτουργία του εργαστηρίου και της κεντρικής αποθήκης δασικών σπόρων, καθώς και τη βελτίωση των υποδομών τους.

γ) Την αντιδιαβρωτική και αντιχειμαρρική προστασία των δασικών εδαφών.

δ) Τη διάνοιξη, βελτίωση και συντήρηση του δασικού οδικού δικτύου.

ε) Τη βελτίωση των ορεινών βοσκοτόπων.

στ) Την ίδρυση χώρων αναψυχής και την εκτέλεση έργων εξωραϊσμού δασικών τοπίων.

ζ) την προστασία και ανάδειξη των εθνικών δρυμών, των αισθητικών δασών και των μνημείων της φύσης.

η) Την ίδρυση και λειτουργία εκτροφείων και καταφυγίων άγριας ζωής και ελεγχόμενων κυνηγετικών περιοχών.

θ) Την αγορά ή απαλλοτρίωση δασών και εκτάσεων που βρίσκονται εντός δασών,

ι) Τη χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων δασοπονικού εν γένει ενδιαφέροντος, καθώς και προγραμμάτων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης δασικών υπαλλήλων, την καταβολή εισφορών της χώρας για τη συμμετοχή της σε διεθνείς οργανισμούς και την προμήθεια σχετικών με την εν γένει δασοπονία βιβλίων και περιοδικών.

ια) Τη διοργάνωση ημερίδων και συνεδρίων και την έκδοση εντύπων σχετικών με τη δασοπονία, την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών, το περιβάλλον και την άγρια ζωή.

ιβ) Την κάλυψη των εξόδων μεταφοράς, υποδοχής, περίθαλψης, διατροφής, επαναπατρισμού και επανεξαγωγής των ειδών της άγριας πανίδας, καθώς και των κατασχεθέντων ειδών αυτής και της αυτοφυούς χλωρίδας.

ιγ) Την κατάρτιση, ανάρτηση, τις διορθώσεις και συμπληρώσεις των δασικών χαρτών, την εξέταση των αντιρρήσεων από τις Επιτροπές Εξέτασης Αντιρρήσεων (ΕΠ.Ε.Α.) και την υποστήριξη του έργου τους, την κατάρτιση Δασολογίου και τη χρηματοδότηση της προμήθειας του αναγκαίου εξοπλισμού.

ιδ) Την υποστήριξη του αντικειμένου της δασοπροστασίας, όπως αυτό προσδιορίζεται στο άρθρο 36 του ν.1845/1989 (Α' 102) και στο άρθρο 58 του ν. 2637/1998.

ιε) Τη χρηματοδότηση ίδρυσης κρατικών δασικών βιομηχανιών, καθώς και μηχανολογικών υποδομών των ήδη ευρισκομένων σε λειτουργία.

6. Για τη χρηματοδότηση έργων, εργασιών και δραστηριοτήτων, που εξυπηρετούν τους σκοπούς του Ειδικού Φορέα Δασών, απαιτείται η ύπαρξη προγράμματος, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 10 του ν. 2503/1997, που διαβιβάζεται στις οικείες Περιφερειακές Δασικές Υπηρεσίες, θεωρείται από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και υποβάλλεται για έγκριση από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο οποίος καθορίζει με τη σχετική απόφαση την ιεράρχηση των έργων και εργασιών από πλευράς σπουδαιότητας και επείγοντος. Με βάση τα προγράμματα αυτά, τον προϋπολογισμό του Ειδικού Φορέα Δασών και τη γενική αναπτυξιακή πολιτική του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το Διοικητικό Συμβούλιο του Πράσινου Ταμείου, ύστερα από εισήγηση της Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας, επιχορηγεί, με απόφασή του, τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης του άρθρου 53 του ν. 2218/1994 (Α' 90). Τα ποσά των επιχορηγήσεων κατατίθενται σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό με τίτλο "Ειδικός Φορέας Δασών) και διατίθενται αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση των εν λόγω προγραμμάτων. Τυχόν αδιάθετα υπόλοιπα μεταφέρονται στην επόμενη χρήση και διατίθενται για τους ίδιους σκοπούς. Από τη συνολική ετήσια επιχορήγηση δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί ποσό μεγαλύτερο του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) για κάλυψη των εν γένει λειτουργικών δαπανών των δασικών υπηρεσιών που εκτελούν το πρόγραμμα, ενώ ποσό μέχρι δύο τοις εκατό (2%) και ανώτατο όριο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως πόρος του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 55 του ν. 2218/1994.

7. Η χρηματοδότηση των υπηρεσιών της Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας για έργα, εργασίες και δραστηριότητες που εξυπηρετούν τους σκοπούς του Ειδικού Φορέα Δασών, γίνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Πράσινου Ταμείου, που εκδίδεται ύστερα από

εισήγηση της Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας. Από τη χρηματοδότηση καλύπτονται και οι κάθε είδους δαπάνες της Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας και του προσωπικού της που σχετίζονται με την υλοποίηση των έργων, εργασιών και δραστηριοτήτων του προηγούμενου εδαφίου.

8. Στους φορείς του σημείου Β` του άρθρου 1 του Β.Δ. 284/1961 (Α΄ 82), που επιχορηγούνται από το Πράσινο Ταμείο, υπάγονται όλα τα εποπτευόμενα από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου.

Άρθρο .....

Ειδικός Φορέας Δασών

[Άρθρο 12 ν. 3889/2010]

Σχόλιο 1. Ανασύσταση Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με το π.δ. 70/2015 (Α΄114).

Σχόλιο 2. Με το π.δ. 24/2015 (ΦΕΚ Α΄ 20) συστήθηκε Υπουργείο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας (μεταξύ άλλων) και από τις υπηρεσίες του πρώην Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, το οποίο εν συνεχεία με το π.δ. 70/2015 (Α΄ 114) μετονομάστηκε σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

1. Από την έναρξη ισχύος του ν. 3889/2010 (Α΄ 182), ο λογαριασμός «Ειδικός Φορέας Δασών (Φορέας 120)» του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Κεντρικό Ταμείο Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών» που προβλέπεται στο άρθρο 12 του ν. 574/1937 (Α΄ 110), όπως τροποποιήθηκε με το ν. 389/1943 (Α΄ 233) και το β.δ. 284/1961 (Α΄ 82), μεταφέρεται στο Πράσινο Ταμείο για την εξυπηρέτηση των σκοπών του Πράσινου Ταμείου, όπως αυτοί εξειδικεύονται στο **άρθρο 8 του ν. 3208/2003**.

2. Από την έναρξη ισχύος του ν. 3889/2010 (Α΄ 182) το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Κεντρικό Ταμείο Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών», που εποπτεύεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μετονομάζεται σε «Ταμείο Γεωργίας και Κτηνοτροφίας». Πόροι του Ταμείου αυτού είναι μόνο τα έσοδα από τις γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες (Φορέας Γεωργίας 110). Από την έναρξη ισχύος του ν. 3889/2010 (Α΄ 182), όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρεται το Κεντρικό Ταμείο Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών νοείται το «Ταμείο Γεωργίας και Κτηνοτροφίας».

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ρυθμίζεται κάθε θέμα που αφορά την κινητή και ακίνητη περιουσία του νομικού προσώπου, όπως η απογραφή και καταγραφή της κινητής και ακίνητης περιουσίας και ο επιμερισμός και η απόδοση της στο Πράσινο Ταμείο, στο Ταμείο Γεωργίας και Κτηνοτροφίας, στην Κεντρική Δασική Υπηρεσία και στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας. Η απόφαση αυτή συνιστά τίτλο μεταγραφής και καταχωρίζεται στο οικείο υποθηκοφυλακείο ή κτηματολογικό γραφείο.

4. Δαπάνες από πιστώσεις του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου οικονομικού έτους 2011, που θα προκύψουν από τα δασικά έργα και εργασίες που ανατέθηκαν και εκτελέστηκαν από τις Δασικές Υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων στα πλαίσια υλοποίησης σχετικών αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου του Πράσινου Ταμείου εντός του 2011, καταβάλλονται κατά παρέκκλιση του άρθρου 49 του ν. 3986/2011 (Α' 152) από τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης του άρθρου 190 του ν. 3852/2010 (Α' 87) μέχρι την 30ή Ιουνίου 2012 με τη διαδικασία της επιχορήγησής τους από το Πράσινο Ταμείο, ύστερα από εισήγηση της Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Τυχόν αδιάθετα υπόλοιπα που θα προκύψουν μετά την οικονομική τακτοποίηση και εξόφληση των ανωτέρω δαπανών θα κατατεθούν στον «ΕΔ - Υπουργείο Εσωτερικών - Ειδικός Λογαριασμός Αδιάθετων Ποσών των μεταφερόμενων Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης» σε εφαρμογή της κυα 33803/25.7.2011 των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών «Άνοιγμα Λογαριασμού Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης» (Β' 1710). Ο έλεγχος της νομιμότητας και κανονικότητας, η εκκαθάριση, η εντολή πληρωμής και η πληρωμή των δαπανών πραγματοποιούνται επίσης από τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης.

Άρθρο .....

Κέντρο Επεξεργασίας, Ελέγχου και Πιστοποίησης Δασικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού

[Άρθρο 119Α ν.δ. 86/1969]

Σχόλιο: Προσαρμογή σε τρέχουσες διοικητικές δομές Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

1. Η Κεντρική Αποθήκη Δασικών Σπόρων που υπάγεται στην Κεντρική Δασική Υπηρεσία μετονομάζεται σε Κέντρο Επεξεργασίας, Ελέγχου και Πιστοποίησης Δασικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού και δύναται να διαθέτει αντί τιμήματος δασικούς σπόρους, μοσχεύματα, δευτερεύοντα προϊόντα εκκόκκισης (κώνους κ.ά.) προς τρίτους από τα αποθέματά της.
2. Τα έσοδα από τη διάθεση αυτών των προϊόντων κατατίθενται υπέρ του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου και διατίθενται αποκλειστικά για την ανάπτυξη και προστασία των δασών.
3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται οι δικαιούχοι, οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι τιμές διάθεσης των δασικών σπόρων, μοσχευμάτων, δευτερευόντων προϊόντων εκκόκκισης (κώνους κ.ά.).

Άρθρο .....

Σύσταση υπηρεσιών και θέσεων

[Άρθρο 20 παρ. 1 και 2 ν. 3208/2003]

Σχόλιο: Η διάταξη προτείνεται να απαλειφθεί ως σιωπηρώς καταργηθείσα, καθώς τα ζητήματα της σύστασης υπηρεσιών, των αρμοδιοτήτων τους και των οργανικών θέσεων

ρυθμίζονται πλέον κατά τρόπο διαφορετικό από τον Οργανισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και τους Οργανισμούς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως της διάταξης ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΔΑΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Άρθρο ...

Αρμοδιότητες και διάρθρωση

[Άρθρο 283 παρ. 3 ν. 3852/2010

Άρθρο 315 νδ 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

Σχόλιο 1 : Οι παρ. 1 & 2 του άρθρου αυτού δεν κωδικοποιούν υφιστάμενες διατάξεις, πλην όμως κρίνεται σκόπιμο να συμπεριληφθούν ως εισαγωγικές διατάξεις του Κεφαλαίου Γ’ «Περιφερειακές Δασικές Υπηρεσίες» για λόγους νοηματικής σαφήνειας και πληρότητας του Κεφαλαίου, καθώς αποτυπώνουν τη σημερινή νομική και πραγματική κατάσταση: ότι δηλαδή τα ζητήματα των αρμοδιοτήτων, της κατανομής αυτών και της διάρθρωσης των Περιφερειακών Δασικών Υπηρεσιών καθορίζονται αποκλειστικά από τους Οργανισμούς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων (π.δ/τα 135, 136, 138, 139, 141, 142, και 143/2010).

Σημειώνεται ότι δεν κρίνεται σκόπιμο στο πλαίσιο της κωδικοποίησης να συμπεριληφθούν οι σχετικές διατάξεις του ν. 3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης), που ορίζουν τις αρμοδιότητες που ασκούνται από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, αν και έχουν συμπεριληφθεί στη συλλογή νομοθεσίας, καθώς και του ν. 2503/1997, που ορίζουν τις δασικές αρμοδιότητες που ασκούσαν από τις παλαιές Κρατικές περιφέρειες, και σήμερα συνεχίζουν να ασκούνται από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις. Τούτο καθώς οι διατάξεις αυτές εντάσσονται συστηματικά σε νομοθετήματα (Πρόγραμμα Καλλικράτης, Περιφέρειες) αρμοδιότητας άλλου Υπουργείου, τυχόν δε απόσπασή τους από αυτά θα πλήξει την εσωτερική συνοχή και πληρότητα των σχετικών νομοθετημάτων.

Τέλος, σημειώνεται ότι οι αρμοδιότητες που ασκούνται από τις Επιθεωρήσεις Δασών, τα δασαρχεία και τα δασονομεία συμπεριλαμβάνονται σε εκείνες που καθορίζονται με τα άρθρα 6 και 7 του ν. 2503/1997.

Σχόλιο 2: πολλές διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, ιδίως οι παλαιότερες χρονολογικά, είναι πλέον αναντίστοιχες προς την τρέχουσα διοικητική δομή της χώρας και τις αρμοδιότητες τόσο της κρατικής διοίκησης, κεντρικής και αποκεντρωμένης, όσο και της αυτοδιοίκησης. Για τον λόγο αυτό υιοθετείται ο όρος «Περιφερειακές Δασικές Υπηρεσίες» για τις αρμοδιότητες σε θέματα δασικού ενδιαφέροντος που σήμερα ασκούνται από τις υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της χώρας (ο σχετικός ορισμός δίδεται στην ενότητα των ορισμών). Ειδικότερα για την περίπτωση κωδικοποιούμενων διατάξεων που περιλαμβάνουν αναφορές στις παλαιές Διευθύνσεις Δασών και συνακόλουθα στους Διευθυντές Δασών, είτε σε επίπεδο νομού είτε σε επίπεδο Περιφέρειας (Περιφερειακοί Διευθυντές Δασών), υιοθετείται καταρχήν ο όρος «Περιφερειακή Δασική Υπηρεσία», η δε κατανομή των επί μέρους αρμοδιοτήτων μεταξύ των Διευθύνσεων και των Τμημάτων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων γίνεται σύμφωνα με τους οικείους εγκεκριμένους Οργανισμούς τους. Αντίστοιχα οι αναφορές στους Δ/ντές Δασών αντικαθίστανται με την αναφορά σε «Προϊσταμένους Περιφερειακών Δασικών Υπηρεσιών», προκειμένου να γίνει προσαρμογή σε τρέχουσες διοικητικές δομές και ορολογίες. Κατ’εξαίρεση διατηρούνται οι αναφορές σε συγκεκριμένες Διευθύνσεις των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων (Δ/νση Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών ή Δ/νση Δασών, Δασαρχεία ή Δασάρχες), στην περίπτωση νεότερων κωδικοποιούμενων διατάξεων, που είναι ήδη προσαρμοσμένες

στις τρέχουσες διοικητικές δομές, ιδίως δε σε περιπτώσεις που συντρέχει ανάγκη διάκρισης των αρμοδιοτήτων που ασκούνται από εκάστη Διεύθυνση (όπως στην περίπτωση των πρόσφατων διατάξεων για τους χαρακτηρισμούς και τις επιτρεπτές επεμβάσεις).

1. Οι Περιφερειακές Δασικές Υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων ασκούν τις αρμοδιότητες που έχουν καθορισθεί με το άρθρο 280 του ν. 3852/2010 (Α' 87), καθώς και τις αρμοδιότητες που έχουν καθορισθεί με τα άρθρα 6 και 7 του ν. 2503/1997 (Α' 107).
2. Η διάρθρωση των Περιφερειακών Δασικών Υπηρεσιών, η κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των υπηρεσιακών μονάδων, οι οργανικές θέσεις ανά Διεύθυνση, κατά κατηγορίες, κλάδους, ειδικότητες καθορίζονται από τον εκάστοτε ισχύοντα Οργανισμό κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
3. Λοιπές αρμοδιότητες πρώην Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, όπως είχαν ορισθεί και ασκούνταν με διατάξεις τυπικών νόμων και κανονιστικών πράξεων και οι οποίες δεν έχουν απονεμηθεί στις περιφέρειες με το άρθρο 186 του ν. 3852/2010 (Α' 87) ούτε έχουν μεταβιβασθεί στις αποκεντρωμένες Διοικήσεις και στους δήμους ασκούνται, μετά την εγκατάσταση των οικείων αιρετών οργάνων, από την περιφέρεια, με εξαίρεση θέματα διαχείρισης και προστασίας των δασών καθώς και θέματα χωροταξίας και περιβάλλοντος, η άσκηση των οποίων περιέρχεται στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση.
- 4.α. Δεν θίγονται από τον παρόντα Κώδικας αρμοδιότητες που έχουν μεταβιβασθεί στους νομάρχες με τον ν. 3200 της 13/23.4.1955 (περί διοικητικής αποκεντρώσεως) και των σε εκτέλεσή του διαταγμάτων.
- Β. Οι διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 3200/1955 έχουν εφαρμογή και στις αρμοδιότητες οργάνων εν γένει της Διοικήσεως κατά τον χρόνο ισχύος του ν.δ. 86/1969 (Α' 7).

Άρθρο .....

Αρμοδιότητα διοίκησης και διαχείρισης δασών και δασικών εκτάσεων

[Άρθρο 1 ν. 4173/1929]

Η διοίκηση, διαχείριση και φύλαξη των δημοσίων και η εποπτεία και επιτήρηση της διαχείρισης και εκμετάλλευσης των μη δημοσίων δασών και εν γένει η εφαρμογή των περί δασών νόμων και διαταγμάτων, ανατίθεται στις κάτωθι υπηρεσίες και στους υπηρετούντες σε αυτές υπαλλήλους, που υπάγονται στη δικαιοδοσία των οικείων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων:

- 1) Στις υπηρεσίες που ασκούν καθήκοντα Επιθεωρήσεων Δασών.
- 2) Στα Δασαρχεία.
- 3) Στα Δασονομεία.

Άρθρο .....

Επιθεωρητές δασών

[Άρθρο 2 ν. 4173/1929]

Σχόλιο: Η παρούσα διάταξη θεωρείται σιωπηρώς καταργηθείσα, καθώς οι αρμοδιότητες των Επιθεωρητών Δασών ασκούνται πλέον από το Τμήμα Επιθεώρησης της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών εκάστης Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Επιθεωρητές δασών

[Άρθρο 3ν. 4173/1929]

Σχόλιο: Η παρούσα διάταξη θεωρείται σιωπηρώς καταργηθείσα, καθώς οι αρμοδιότητες των Επιθεωρητών Δασών ασκούνται πλέον από το Τμήμα Επιθεώρησης της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών εκάστης Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Άρθρο ....

Υπηρεσία Δασικών Επιθεωρήσεων

[Άρθρο 4 ν. 4173/1929]

Σχόλιο : Η παρούσα διάταξη θεωρείται σιωπηρώς καταργηθείσα, καθώς οι αρμοδιότητες των Επιθεωρητών Δασών ασκούνται πλέον από το Τμήμα Επιθεώρησης της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών εκάστης Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Άρθρο....

Προσωπικό Δασικών Επιθεωρήσεων

[Άρθρο 5 ν. 4173/1929]

Σχόλιο : Η παρούσα διάταξη θεωρείται σιωπηρώς καταργηθείσα, καθώς οι αρμοδιότητες των Επιθεωρητών Δασών ασκούνται πλέον από το Τμήμα Επιθεώρησης της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών εκάστης Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Άρθρο .....

Δασαρχεία

[Άρθρο 6ν. 4173/1929]

1. Σε κάθε Δασαρχείο προΐσταται τακτικός δασολόγος δασάρχης τάξεως αντίστοιχης προς αυτήν του δασαρχείου, ή σε περίπτωση ελλείψεως, της αμέσως κατώτερης Σε κάθε δασαρχείο δύναται να συνυπηρετεί δόκιμος δασάρχης, ο οποίος αναπληρώνει τον τακτικό σε περίπτωση ελλείψεως, κωλύματος ή απουσίας.
2. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, τον δασάρχη αναπληροί ο αρχαιότερος από τους υπηρετούντες στο δασαρχείο δασονόμος.

3. Την τοποθέτηση και μεταστάθμευση των δασικών οργάνων εξωτερικής υπηρεσίας στις περιφέρειες των Δασαρχείων ενεργεί ο αρμόδιος δασάρχης, κατόπιν εγκρίσεως και του αρμοδίου Επιθεωρητού δασών. Η τοποθέτηση και έγκριση της μεταστάθμευσης των δασικών οργάνων εξωτερικής υπηρεσίας στην περιφέρεια του δασαρχείου και δασονομείου ανήκει ήδη στην αρμοδιότητα του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης κατόπιν προτάσεως του οικείου Δασάρχη και του οικείου Επιθεωρητή δασών.

Άρθρο.....
Διάρθρωση Δασαρχείων
 [Άρθρο 7 ν. 4173/1929]

Σχόλιο: Η διάταξη προτείνεται να απαλειφθεί, καθώς τα ζητήματα διάρθρωσης εκάστου Δασαρχείου ρυθμίζονται πλέον αποκλειστικά από τους Οργανισμούς των οικείων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και, ως εκ τούτου θεωρείται ως σιωπηρώς καταργηθείσα. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως της διάταξης ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Άρθρο.....
Προσωπικό Δασαρχείων
 [Άρθρο 8 ν. 4173/1929]

Σχόλιο: Η διάταξη προτείνεται να απαλειφθεί, καθώς τα ζητήματα διάρθρωσης εκάστου Δασαρχείου ρυθμίζονται πλέον αποκλειστικά από τους Οργανισμούς των οικείων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και, ως εκ τούτου θεωρείται ως σιωπηρώς καταργηθείσα. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως της διάταξης ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Άρθρο.....
Δασονομεία
 [Άρθρο 9ν. 4173/1929]

Σχόλιο: Η διάταξη προτείνεται να απαλειφθεί, καθώς τα ζητήματα της υπηρεσιακής κατάστασης του προσωπικού των Δασονομείων ρυθμίζονται πλέον αποκλειστικά από τον Δημοσιοϋπαλληλικό Κώδικα και, ως εκ τούτου, η διάταξη θεωρείται ως σιωπηρώς καταργηθείσα. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως της διάταξης ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Άρθρο.....
Διάρθρωση και προσωπικό δασονομείων
 [Άρθρο 10 ν. 4173/1929]

Σχόλιο: Η διάταξη πρέπει να απαλειφθεί, καθώς τα ζητήματα συγκρότησης των υπηρεσιών των Δασονομείων ρυθμίζονται πλέον αποκλειστικά από τους Οργανισμούς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και, ως εκ τούτου, η διάταξη πρέπει να θεωρηθεί σιωπηρώς καταργηθείσα. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως της διάταξης ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Άρθρο .....

Άσκηση αρμοδιοτήτων αγροφυλακής

[Άρθρο 21 ν. 3938/2011 & Άρθρο 19 ν. 4058/2012]

Σχόλιο: Τα εδάφια με κόκκινη γραμμοσκίαση προτείνεται να μην περιληφθούν στην κωδικοποίηση, καθώς αφορούν υπηρεσιακά ζητήματα για τη μεταφορά του προσωπικού της πρώην Ελληνικής Αγροφυλακής, που αφενός εκφεύγουν του πεδίου της δασικής νομοθεσίας και αφετέρου έχει ήδη παρέλθει ο χρόνος εφαρμογής τους. Η τελική κρίση ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Από τη δημοσίευση του ν. 3938/2011 (Α' 61) οι αρμοδιότητες των παρ. 1 και 2γ' του άρθρου 3 του ν. 3585/2007 (Α' 148) μεταφέρονται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και ασκούνται από τις Περιφερειακές Δασικές Υπηρεσίες . Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται ο τρόπος και τα επί μέρους θέματα μεταφοράς των αρμοδιοτήτων στις δασικές υπηρεσίες και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τα αντικείμενα αυτά.

2. Τα προβλεπόμενα από το άρθρο 47 του ν. 3585/2007 (Α' 148) καθήκοντα ειδικού ανακριτικού υπαλλήλου καθώς και τα προβλεπόμενα από το άρθρο 293 του π.δ/τος 86/1969 (Α' 7), ασκούνται από τη δημοσίευση του ν. 3938/2011 (Α' 61) από το προσωπικό των Περιφερειακών Δασικών Υπηρεσιών μετά από απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που ορίζει ποιο από το προσωπικό των Περιφερειακών Δασικών Υπηρεσιών τα ασκεί σύμφωνα με τα τυπικά του προσόντα.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας , Οικονομικών και Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης μεταφέρονται οι προβλεπόμενες από τον εκτελούμενο, μέχρι τη δημοσίευση του ν. 3938/2011 (Α' 61) , προϋπολογισμό του Ειδικού Φορέα «Ελληνική Αγροφυλακή» πιστώσεις για το προσωπικό, τις προμήθειες και λοιπές δαπάνες για τη λειτουργία των Υπηρεσιών της Ελληνικής Αγροφυλακής στον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΕΦ 31-130) και, κατ' αντιστοιχία, στους προϋπολογισμούς των οικείων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των οικείων φορέων, στους οποίους μετατάσσεται το προσωπικό της Ελληνικής Αγροφυλακής.

4. Κάθε μορφής υλικό και εξοπλισμός της Ελληνικής Αγροφυλακής περιέρχονται στις οικείες Διευθύνσεις Δασών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων. Ο τρόπος διάθεσης και κατανομής τους γίνεται με απόφαση του Γενικού Διευθυντή Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η ακίνητη περιουσία της Αγροφυλακής περιέρχεται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής γίνεται ατελώς η μεταγραφή στα οικεία υποθηκοφυλακεία. Ο υλικοτεχνικός εξοπλισμός του καταργούμενου Αρχηγείου

Ελληνικής Αγροφυλακής περιέρχεται στην Ειδική Γραμματεία Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Τα αρχεία των υπηρεσιών της Αγροφυλακής που δεν αφορούν το προσωπικό ή τις μεταφερόμενες αρμοδιότητες παραμένουν στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη. Ο οπλισμός περιέρχεται στα οικεία Αστυνομικά Τμήματα.

5. Για τα αδικήματα που διώκονται κατ’ έγκληση και φέρεται ότι διαπράχθηκαν από αστυνομικό, λιμενικό ή πυροσβεστικό υπάλληλο ή από δασικούς υπαλλήλους της παρ. 1 του άρθρου 39 του ν. 1845/1989 (Α’ 102) ή από υπαλλήλους των κλάδων ΥΕ Δασοφυλάκων και ΔΕ Γεωτεχνικών Δασοφυλάκων, που μετατάχθηκαν στις Δασικές Υπηρεσίες από την Ελληνική Αγροφυλακή, κατ’ εφαρμογή του άρθρου 21 του ν. 3938/2011, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και εξ αιτίας αυτών δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 275, 409-413 και 417-429 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Άρθρο ... Δασικές αρμοδιότητες Δήμων

Σχόλιο: Το άρθρο αυτό δεν κωδικοποιεί υφιστάμενες διατάξεις, αλλά αποτελεί νέα ρύθμιση που παραπέμπει στις σχετικές διατάξεις του ν. 3463/2006 και του ν. 3852/2010, με τις οποίες ορίζονται σχετικές με δασικά θέματα αρμοδιότητες των Δήμων. Η μεθοδολογική αυτή επιλογή γίνεται για τους εξής λόγους: α) οι διατάξεις αυτές εντάσσονται συστηματικά στην ύλη άλλων, ενιαίων από πλευράς συνοχής και λειτουργίας, νομοθετημάτων (Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας, Πρόγραμμα Καλλικράτης) και δεν μπορούν να αποσπαστούν από αυτά, β) τα σχετικά νομοθετήματα ανήκουν στην αρμοδιότητα άλλου Υπουργείου, εν προκειμένω δε του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

1. Οι Δήμοι ασκούν τις αρμοδιότητες που έχουν καθορισθεί με:
  - α. τις υποπερ. 13 και 14 της περ. α της παρ. Ι του άρθρου 75 του ν. 3463/2006 (Α' 114)
  - β. τις υποπερ. 5 και 21 της περ. β της παρ. Ι του άρθρου 75 του ν. 3463/2006 (Α' 114)
  - γ. την περ. ζ της παρ. Ι του άρθρου 75 του ν. 3463/2006 (Α' 114)
  - δ. την υποπερ. 4 της περ. η της παρ. Ι του άρθρου 75 του ν. 3463/2006 (Α' 114)
2. Οι ορεινοί - μειονεκτικοί δήμοι, κατά την έννοια του άρθρου 209 παρ. 1 ν. 3852/2010, ασκούν την αρμοδιότητα της περ. στ της παρ. 2 του άρθρου 209 του ν. 3852/2010 (Α' 87).

Άρθρο ..... Δασικές αρμοδιότητες Περιφερειών

Σχόλιο: Το άρθρο αυτό δεν κωδικοποιεί υφιστάμενες διατάξεις, αλλά αποτελεί νέα ρύθμιση που παραπέμπει στις σχετικές διατάξεις του ν. 3852/2010, με τις οποίες ορίζονται σχετικές με δασικά θέματα αρμοδιότητες των Περιφερειών. Η μεθοδολογική αυτή επιλογή γίνεται για τους εξής λόγους: α) οι διατάξεις αυτές εντάσσονται συστηματικά στην ύλη άλλων, ενιαίων από πλευράς συνοχής και λειτουργίας, νομοθετημάτων (Πρόγραμμα Καλλικράτης) και δεν μπορούν να αποσπαστούν από αυτά, β) τα σχετικά νομοθετήματα ανήκουν στην αρμοδιότητα άλλου Υπουργείου, εν προκειμένω δε του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

Οι Περιφέρειες ασκούν τις αρμοδιότητες που έχουν καθορισθεί με τις υποπερ. 9, 10 και 11 της περ. Θ της παρ. ΙΙ του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 (Α' 87).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ - ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

Άρθρο ...

Συμβούλια Ιδιοκτησίας Δασών

[Άρθρο 8 ν. 998/1979

Άρθρο 3 παρ. 5 περ. δ ν. 998/1979]

Σχόλιο 1: Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

Σχόλιο 2: Η παρ. 8 του άρθρου 8 του ν. 998/1979 απαλείφεται, προκειμένου να συμπεριληφθεί στην ενότητα της Ιδιοκτησίας.

Σχόλιο 3: Με την παρ. 8 κωδικοποιείται η διάταξη του άρθρου 3 παρ. 5 περ. δ του ν. 998/1979, με την οποία υπάγονται προσωρινά στην αρμοδιότητα των Συμβουλίων Ιδιοκτησίας Δασών και οι διαδικασίες αναγνώρισης κυριότητας και άλλων εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί εκτάσεων του άρθρου 3 παρ. 5 του ν. 998/1979, ήτοι επί χορτολιβαδικών εκτάσεων.

1. Για τη διοικητική αναγνώριση εκ μέρους του Δημοσίου της κυριότητας ή άλλων εμπραγμάτων δικαιωμάτων ιδιωτών ή νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου σε δάση και δασικές εκτάσεις, συνιστώνται τέσσερα (4) Συμβούλια Ιδιοκτησίας Δασών, τα οποία εδρεύουν, αντίστοιχα, στην Αθήνα, στον Πειραιά, στη Θεσσαλονίκη και στην Πάτρα. Η τοπική αρμοδιότητα καθενός από τα ως άνω Συμβούλια εκτείνεται:

- α) του πρώτου, στην περιφέρεια των Εφετείων Αθηνών, Λαρίσης και Ναυπλίου,
- β) του δευτέρου, στην περιφέρεια των Εφετείων Πειραιώς, Κυκλάδων, Κρήτης και Δωδεκανήσου,
- γ) του τρίτου, στην περιφέρεια των Εφετείων Θεσσαλονίκης και Θράκης και
- δ) του τετάρτου, στην περιφέρεια των Εφετείων Πατρών, Ιωαννίνων και Κερκύρας.

2. Κάθε Συμβούλιο Ιδιοκτησίας Δασών αποτελείται από:

- α) Τον Προϊστάμενο του Εφετείου της έδρας του Συμβουλίου Πρόεδρο Εφετών, ο οποίος αναπληρούται από τον νόμιμο αναπληρωτή του, ως Πρόεδρο.

Ως Πρόεδρος του Συμβουλίου Ιδιοκτησίας Δασών Αθηνών ορίζεται ένας από τους Προέδρους Εφετών, που υπηρετούν στο Εφετείο Αθηνών, ο οποίος αναπληρούται από άλλον Πρόεδρο Εφετών,

- β) δύο Εφέτες,

- γ) έναν Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και

- δ) τον Επιθεωρητή Δασών της έδρας του Συμβουλίου, ο οποίος αναπληρούται από τον νόμιμο αναπληρωτή του.

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Ιδιοκτησίας Δασών Αθηνών καθώς και τα μέλη υπό στοιχ. β΄ των ως άνω συμβουλίων ορίζονται, με τους αναπληρωτές τους, με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με διετή θητεία, η οποία δύναται να ανανεώνεται. Το μέλος υπό στοιχ. γ΄

ορίζεται, με τον αναπληρωτή του, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με όμοια θητεία.

Τα αναπληρωματικά μέλη αναπληρούν τα τακτικά σε περίπτωση ελλείψεως, απουσίας ή κωλύματος.

Τα Συμβούλια Ιδιοκτησίας Δασών συνεδριάζουν παρουσία όλων των μελών τους.

3. Τα Συμβούλια Ιδιοκτησίας Δασών επιλαμβάνονται της αναγνώρισης της κυριότητας ή άλλου εμπραγμάτου δικαιώματος, κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου ιδιώτη ή νομικού προσώπου, κρίνουν δε βάσει των στοιχείων που προσκομίζονται από τα πρόσωπα αυτά ή τηρούνται στη δασική υπηρεσία και μπορούν να ζητήσουν και την αποστολή κάθε χρήσιμου εγγράφου ή άλλου στοιχείου από άλλες δημόσιες υπηρεσίες ή να διατάξουν τη διενέργεια ειδικής έρευνας ή πραγματογνωμοσύνης με σκοπό τη διαμόρφωση ασφαλούς κρίσεως σχετικά με τα προβαλλόμενα ιδιωτικά δικαιώματα.

Περισσότερες αιτήσεις, οι οποίες αφορούν το ίδιο δάσος ή την ίδια δασική έκταση ή συνεχόμενα τμήματά τους, εξετάζονται από κοινού.

Τα ως άνω Συμβούλια, κατόπιν αναγνώσεως της εισηγήσεως του ορισθέντος εισηγητού, γνωμοδοτούν αιτιολογημένα για κάθε υπόθεση. Η κρίση των Συμβουλίων σχηματίζεται με ελεύθερη εκτίμηση των ως άνω αποδεικτικών στοιχείων.

Γνωμοδότηση που απορρίπτει αίτηση ιδιώτη ή νομικού προσώπου είναι δεσμευτική για τον Υπουργό, ο οποίος δεν δύναται να προβεί με απόφασή του σε αναγνώριση οποιουδήποτε δικαιώματος εκείνου που άσκησε την αίτηση.

Εφ’ όσον το Συμβούλιο θέλει να αποφανθεί υπέρ της αναγνώρισεως ιδιωτικών δικαιωμάτων σε δάσος ή δασική έκταση, ο Υπουργός δύναται είτε να αποδεχθεί τη γνωμοδότησή είτε να απορρίψει την αίτηση του ενδιαφερομένου με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή του είτε να προσφύγει στο Αναθεωρητικό Συμβούλιο Ιδιοκτησίας Δασών κατά τα κατωτέρω οριζόμενα.

4. Συνιστάται στην Αθήνα Αναθεωρητικό Συμβούλιο Ιδιοκτησίας Δασών, αποτελούμενο από:

α) έναν Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου,

β) ένα Σύμβουλο της Επικρατείας,

γ) έναν Αρεοπαγίτη,

δ) ένα Νομικό Σύμβουλο του Κράτους και

ε) τον Γενικό Διευθυντή της Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας, ο οποίος αναπληρούται από τον νόμιμο αναπληρωτή του.

Τα προερχόμενα από δικαστικούς λειτουργούς μέλη και ο Νομικός Σύμβουλος του Κράτους, με τους αναπληρωτές τους, ορίζονται όπως προβλέπεται ως άνω στην παρ. 2 του παρόντος άρθρου. Ως αναπληρωτής του Προέδρου του Συμβουλίου ορίζεται άλλος Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου. Το Αναθεωρητικό Συμβούλιο συνεδριάζει με την παρουσία όλων των μελών του και επιλαμβάνεται υποθέσεων, επί των οποίων εκδόθηκε γνωμοδότηση ενός από τα Συμβούλια Ιδιοκτησίας Δασών είτε κατόπιν προσφυγής του ενδιαφερομένου ιδιώτη ή νομικού προσώπου εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από της κοινοποιήσεως στα πρόσωπα αυτά απορριπτικής αποφάσεως, εφ’ όσον ο Υπουργός δεν αποδέχθηκε τη θετική γνωμοδότηση του συμβουλίου ή εφ’ όσον η αρνητική γνωμοδότηση του εν λόγω συμβουλίου ελήφθη με ψήφους τρεις κατά δύο, είτε κατόπιν παραπομπής από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε περίπτωση εκδόσεως θετικής γνωμοδότησης του πρωτοβάθμιου Συμβουλίου.

Οι αρνητικές γνωμοδοτήσεις του Αναθεωρητικού Συμβουλίου καθώς και οι παμφηφεί λαμβανόμενες θετικές γνωμοδοτήσεις του είναι δεσμευτικές για τον Υπουργό, ο οποίος υποχρεούται να εκδώσει απόφαση ιδίου περιεχομένου.

Ο Υπουργός, με αιτιολογημένη απόφασή του, δύναται να μην αποδεχθεί τις λοιπές θετικές γνωμοδοτήσεις του ως άνω Συμβουλίου.

5. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται, σε κάθε περίπτωση, να παραπέμψει αυτεπάγγελτα στο οικείο Συμβούλιο Ιδιοκτησίας Δασών την έρευνα και κρίση σχετικά με την ύπαρξη ή μη ιδιωτικών δικαιωμάτων σε δάσος ή δασική έκταση. Κατά την ανωτέρω παραπομπή προσκαλούνται εκείνοι, οι οποίοι διεκδικούν ή προβάλλουν δικαίωμα κυριότητας στο δάσος ή στη δασική έκταση, για την οποία πρόκειται, να υποβάλουν, εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από την πρόσκλησή τους, τα στοιχεία που αποδεικνύουν το δικαίωμα που διεκδικούν. Εάν παρέλθει άπρακτη η κατά τα ανωτέρω ταχθείσα προθεσμία, το Συμβούλιο Ιδιοκτησίας Δασών γνωμοδοτεί βάσει των στοιχείων που υπάρχουν στην υπηρεσία, ο δε Υπουργός αποφαινεται βάσει της γνωμοδοτήσεως ταύτης.

6. Για τη συζήτηση αιτήσεως, η οποία έχει ασκηθεί από ιδιώτη ή νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, με σκοπό την αναγνώριση δικαιωμάτων σε δάσος ή δασική έκταση από Συμβούλιο Ιδιοκτησίας Δασών, καταβάλλεται ειδικό τέλος υπέρ του Ειδικού Φορέα δασών του Πράσινου Ταμείου, το οποίο κλιμακώνεται ως ακολούθως:

- α) εκ δραχμών δύο χιλιάδων (2.000) για δάση ή δασικές εκτάσεις μέχρι είκοσι (20) στρέμματα,
- β) εκ δραχμών πέντε χιλιάδων (5.000) για δάση ή δασικές εκτάσεις μέχρι πενήντα (50) στρέμματα,
- γ) εκ δραχμών δέκα χιλιάδων (10.000) για δάση ή δασικές εκτάσεις μέχρι εκατό (100) στρέμματα,
- δ) εκ δραχμών είκοσι χιλιάδων (20.000) για δάση ή δασικές εκτάσεις μέχρι τριακόσια (300) στρέμματα,
- ε) εκ δραχμών πενήντα χιλιάδων (50.000) για δάση ή δασικές εκτάσεις μέχρι χίλια (1.000) στρέμματα και
- στ) εκ δραχμών εκατόν χιλιάδων (100.000) για δάση ή δασικές εκτάσεις εμβαδού μεγαλύτερου των χιλίων (1.000) στρεμμάτων.

Σε περίπτωση μη καταβολής του ως άνω τέλους μέχρι την πρώτη συζήτηση της υποθέσεως ενώπιον των κατά την παρ. 1 Συμβουλίων, η αίτηση απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Αιτήσεις αναγνώρισης που υποβάλλονται από δήμους ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου δεν υπόκεινται στην καταβολή των ως άνω τελών.

7. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθορίζονται ειδικότερα τα σχετικά με τη συγκρότηση και εσωτερική οργάνωση των κατά το παρόν άρθρον Συμβουλίων, τη λειτουργία και την ενώπιόν τους διαδικασία για την κρίση των υποθέσεων και την έκδοση των γνωμοδοτήσεών τους, περιλαμβανομένης και της εκπροσωπήσεως ή αυτοπροσώπου παραστάσεως των ενδιαφερομένων, τη συλλογή του αποδεικτικού υλικού και την εξέταση μαρτύρων, την κοινοποίηση των γνωμοδοτήσεων στους ενδιαφερομένους και τις δημόσιες αρχές, την άσκηση της προσφυγής ενώπιον του Αναθεωρητικού Συμβουλίου και την έκδοση και κοινοποίηση των υπουργικών αποφάσεων καθώς και την εκτέλεσή τους.

Με όμοιο διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύνανται να αναπροσαρμόζονται τα ειδικά τέλη της προηγούμενης παραγράφου υπέρ του Ειδικού Φορέα δασών του Πράσινου Ταμείου.

8. Η αναγνώριση της κυριότητας ή άλλων εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί των εκτάσεων της παρ. 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 υπάγεται στην αρμοδιότητα των προβλεπομένων στο άρθρο 8 του ν. 998/1979 Συμβουλίων και των πολιτικών δικαστηρίων. Οι υποθέσεις που προσάγονται στα Συμβούλια κρίνονται κατά τις διατάξεις του α.ν. 1539/1938 (Α'488). Ειδικά η αναγνώριση της κυριότητας ή άλλων εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί των ανωτέρω εκτάσεων που κείνται στις περιοχές του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 62 του ν. 998/1979 διενεργείται κατά την ανωτέρω διαδικασία επί τη βάσει τίτλων ιδιοκτησίας, οι οποίοι ανάγονται σε ημερομηνία πριν από την 23η Φεβρουαρίου 1946 και έχουν μεταγραφεί έστω και μεταγενέστερα.

9. Μέχρι τη συγκρότηση των Συμβουλίων Ιδιοκτησίας Δασών της παρ. 1 του παρόντος άρθρου λειτουργεί το ήδη υφιστάμενο στην Κεντρική Δασική Υπηρεσία Συμβούλιο Ιδιοκτησίας Δημοσίων Δασών. Αμέσως μετά τη συγκρότηση καθενός από τα ανωτέρω Συμβούλια όλες οι μετά την ημερομηνία της συγκρότησης καθενός εκκρεμείς αιτήσεις προς γνωμοδότηση στο ΣΙΔΔ αποστέλλονται στο κατά περιφέρεια αρμόδιο ΣΙΔ, αναλόγως του τόπου, στον οποίο κείται η δασική έκταση, στην οποία αναφέρεται το αιτούμενο από τον αιτούντα δικαίωμα κυριότητας ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα.

10. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, είναι δυνατόν να ιδρυθούν τρία (3) ακόμα Συμβούλια Ιδιοκτησίας Δασών, οπότε θα καθορίζεται και η έδρα και η περιφέρεια καθενός από τα ιδρυόμενα Συμβούλια.

Άρθρο .....

Τεχνικό Συμβούλιο Δασών

[Άρθρο 9ν. 998/1979

Άρθρο 52 ν.δ. 2501/1953]

-Σχόλιο : Στο παρόν άρθρο έχει συμπεριληφθεί και η προσθήκη που έγινε με το άρθρο 52 του ν.δ. 2501/1953 (Α' 200) για τη συμμετοχή στο τεχνικό συμβούλιο και ενός εκπροσώπου των δασοκτημόνων. Ωστόσο, η διάταξη αυτή έχει παραμείνει επί μακρόν ανενεργή και πρέπει να θεωρείται, πλέον, σιωπηρώς καταργηθείσα. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως της διάταξης ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

1. Στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας λειτουργεί Τεχνικό Συμβούλιο Δασών ως γνωμοδοτικό όργανο για θέματα διαχείρισης δασών, εκτέλεσης δασικών έργων και θρηυτικής οικονομίας.

2. Το Τεχνικό Συμβούλιο Δασών ασκεί τις εξής αρμοδιότητες:

α) Γνωμοδοτεί για την έγκριση ή τροποποίηση:

αα) δασοπονικών μελετών που αναφέρονται στη διαχείριση δασών και την εκτέλεση κάθε είδους έργων και εργασιών και υπόκεινται στην έγκριση του Υπουργού Γεωργίας,

ββ) γενικών προγραμμάτων κάθε είδους δασικών έργων και εργασιών που αναφέρονται σε περιοχές μεγαλύτερες του νομού καθώς και των εθνικής κλίμακας, ετήσιων ή πολυετών, εν γένει προγραμμάτων,

γγ) σχετικά με την έγκριση του πίνακα διατίμησης δασικών προϊόντων και του πίνακα αμοιβών επιβλαβών θηραμάτων καθώς και σχετικά με τον χρόνο άσκησης ή περιορισμού της θήρας,

δδ) σχετικά με τη μείωση του φόρου δασικών προϊόντων στις περιπτώσεις διάνοιξης δασικών οδών εντός ιδιωτικών δασών ή δασικών εκτάσεων και

εε) για κάθε άλλο θέμα, το οποίο παραπέμπεται σε αυτό σύμφωνα με ειδική διάταξη του παρόντος Κώδικα ή άλλου νόμου ή σχετικά με το οποίο ζητείται η γνώμη του από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

β) Γνωμοδοτεί:

αα) για θέματα κανονισμών, τεχνικών προδιαγραφών και διαγραμμάτων όλων των συντασσομένων δασοπονικών μελετών και μελετών δασοτεχνικών έργων και για την έγκριση γενικής φύσεως μελετών,

ββ) για θέματα διαδικασιών εκτέλεσης έργων, όπως σχεδίων αναλύσεως τιμών, γενικών και συγγραφών υποχρεώσεων

γγ) για γενικότερα θέματα προγραμματισμού στη δασοπονία και την έγκριση των ετήσιων και πολυετών προγραμμάτων της και

δδ) επί των ερωτημάτων που υποβάλλονται από τις Τεχνικές Επιτροπές Εξέτασης Αντιρρήσεων για την επίλυση τεχνικών ζητημάτων μείζονος σημασίας κατά τη διαδικασία της κύρωσης δασικών χαρτών και

γ) Αποφασίζει:

αα) στις περιπτώσεις αναπομπής υποθέσεως κατόπιν εκδόσεως ακυρωτικής δικαστικής αποφάσεως, που αφορά την κύρωση δασικού χάρτη και

ββ) για τον ειδικότερο χαρακτήρα, κατά τις παρ. 1, 2, 3, 4 και 5 του ν. 998/1979, των περιοχών που αποτυπώνονται σε δασικό χάρτη μέχρι την κατάρτιση και τήρηση Δασολογίου.

3. Το Τεχνικό Συμβούλιο Δασών συγκροτείται από:

α) Ένα μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με βαθμό τουλάχιστον Παρέδρου, που υπηρετεί στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ως Πρόεδρο, με τον νόμιμο αναπληρωτή του,

β) τους Προϊσταμένους τριών Διευθύνσεων της Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας με τους νόμιμους αναπληρωτές τους και

γ) έναν ειδικό επιστήμονα ερευνητή, του κλάδου ΠΕ2 Δασολογικού, του Ινστιτούτου Δασικής Έρευνας του ΕΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ», με τον αναπληρωτή του.

Στο Τεχνικό Συμβούλιο Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στα αντίστοιχα των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων μετέχει, ως τακτικό μέλος με δικαίωμα ψήφου και εκπρόσωπος των δασοκτημόνων, ο οποίος ορίζεται κατ' έτος από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή τον αρμόδιο Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αφού προταθεί από τρεις δασοκτήμονες προερχομένους από τον τοπικό Σύνδεσμο Δασοκτημόνων που εδρεύει στην έδρα του Συμβουλίου.

Τα παραπάνω μέλη με τους αναπληρωτές τους ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

4. Τον Νομικό Σύμβουλο του Κράτους, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, αναπληρώνει ο αρχαιότερος Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, οπότε του Συμβουλίου προεδρεύει ο Γενικός Διευθυντής Δασών.

Τον Γενικό Διευθυντή, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, αναπληρώνει ο Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής, τους Προϊσταμένους Διευθύνσεων οι αμέσως νεότεροί τους και τον Καθηγητή άλλος καθηγητής του ιδίου Τμήματος και Σχολής, αμφοτέρων οριζομένων με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατόπιν προτάσεως του οικείου συλλόγου Καθηγητών.

Χρέη εισηγητών ασκούν οι καθ’ ύλην αρμόδιοι Προϊστάμενοι Διευθύνσεων ή Τμημάτων της Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας, ενώ χρέη Γραμματέα ασκεί υπάλληλος της Γενικής Διεύθυνσης Δασών με βαθμό τουλάχιστον 5ο.

Το Συμβούλιο συνεδριάζει έγκυρα με την παρουσία τεσσάρων (4) από τα μέλη του. Για την ύπαρξη πλειοψηφούσας γνώμης απαιτείται πάντως η ψήφος τριών (3) από τα μέλη του Συμβουλίου.

5. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Αποκέντρωσης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται ειδικότερα τα σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών. Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος λειτουργεί ήδη υφιστάμενο Συμβούλιο.

Άρθρο .....

Τεχνικές Επιτροπές Εξέτασης Αντιρρήσεων

[Άρθρο 10 ν.998/1979 , Άρθρο 52 παρ. 2&3 ν. 4280/2014]

Σχόλιο : Οι διατάξεις των παρ. 2 και 3 του ν. 4280/2014 ενσωματώνονται κωδικοποιούμενες ως παρ. 7 και 8 του κωδικοποιητικού άρθρου.

1. Με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, συγκροτούνται σε κάθε περιφερειακή ενότητα, μία ή περισσότερες Τεχνικές Επιτροπές Εξέτασης Αντιρρήσεων επί των πράξεων χαρακτηρισμού που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 998/1979.

Οι Επιτροπές γνωμοδοτούν και για κάθε άλλο θέμα που παραπέμπεται σε αυτές σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

2. Οι Επιτροπές που συγκροτούνται σύμφωνα με την παρ. 1 αποτελούνται από: α) έναν δασολόγο της οικείας Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας με υπηρεσιακή θητεία τουλάχιστον 15 ετών ή δασολόγο που υπηρετεί σε περιφερειακή ενότητα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης διάφορο εκείνου, σε έκταση του οποίου αναφέρεται η κρινομένη πράξη χαρακτηρισμού, με υπηρεσιακή θητεία τουλάχιστον 15 ετών, ως πρόεδρο, β) έναν δασολόγο ή δασοπόνο της Διεύθυνσης Δασών όμορης περιφερειακής ενότητας ή ομόρου Δασαρχείου με αυτόν που εξέδωσε την πράξη χαρακτηρισμού, γ) έναν γεωπόνο της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή Περιφέρειας, δ) έναν τοπογράφο μηχανικό ή πολιτικό μηχανικό ή υπομηχανικό της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή Περιφέρειας, ως μέλη, με τους νόμιμους αναπληρωτές τους. Χρέη γραμματέα ανατίθενται σε υπάλληλο της Διεύθυνσης Δασών οικείας της περιφερειακής ενότητας, προτεινόμενο από τον προϊστάμενο αυτής, με τον νόμιμο αναπληρωτή του. Οι Επιτροπές συνεδριάζουν στην έδρα

τη Διεύθυνση Δασών της περιφερειακής ενότητας, σε έκταση της οποίας αναφέρεται η πράξη χαρακτηρισμού, εκτός εάν καθορίζεται διαφορετικός τόπος συνεδρίασης με την απόφαση συγκρότησης.

3. Στα μέλη και στους γραμματείς των Επιτροπών της παρ. 1 δεν καταβάλλεται αποζημίωση για τη συμμετοχή τους σε αυτές. Για τις αποφάσεις των Επιτροπών Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων που εκδόθηκαν υπό την ισχύ του άρθρου 10 του ν. 998/1979, όπως ίσχυε πριν από την αντικατάστασή του με το άρθρο 24 του ν. 4351/2015 (Α' 164), καταβάλλεται στα μέλη και τους γραμματείς των οικείων Επιτροπών αποζημίωση, το ύψος της οποίας, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο στοιχείο, καθορίζεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

4. Υποθέσεις που κατά την έναρξη ισχύος παρόντος, όπως ίσχυε πριν από την αντικατάστασή του με το άρθρο 24 του ν. 4351/2015 (Α' 164), εκκρεμούν ενώπιον των Επιτροπών Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων του άρθρου 10 του ν. 998/1979 είτε λόγω αναπομπής τους με δικαστική απόφαση είτε για οποιονδήποτε άλλο λόγο, εξετάζονται από τις Επιτροπές της παρ. 1 του παρόντος, κατά τη διαδικασία που ορίζεται στις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 998/1979. Ομοίως εξετάζονται από τις Επιτροπές αυτές και οι υποθέσεις, για τις οποίες εκδίδονται δικαστικές αποφάσεις ακυρωτικές πράξεων των ανωτέρω Επιτροπών Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων για μη νόμιμη συγκρότησή τους λόγω συμμετοχής δικαστικού λειτουργού.

5. Σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης των υποθέσεων που εκκρεμούσαν ενώπιον των προβλεπομένων από τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 998/1979, όπως ίσχυε πριν από την αντικατάστασή της από την παρ. 2 του άρθρου 33 του ν. 4280/2014, Δευτεροβάθμιων Επιτροπών Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων, εντός του οριζομένου στο άρθρο ..... του παρόντος κώδικα (στην παρ. 2 του άρθρου 52 του ν. 4280/2014) εξαμήνου για οποιονδήποτε λόγο, οι υποθέσεις αυτές μεταβιβάζονται και εξετάζονται από τις Τεχνικές Επιτροπές Εξέτασης Αντιρρήσεων της παρ. 1 του παρόντος άρθρου.

6. Όπου στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας αναφέρονται οι Επιτροπές Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων νοούνται οι Τεχνικές Επιτροπές Εξέτασης Αντιρρήσεων.

7. Υποθέσεις χαρακτηρισμού εκτάσεων του άρθρου 14 του ν. 998/1979 που εκκρεμούν κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4280/2014 ενώπιον των προβλεπομένων από τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 998/1979, όπως ίσχυε πριν από την αντικατάστασή της από την παρ. 2 του άρθρου 33 του ν. 4280/2014 (Α' 159), Δευτεροβάθμιων Επιτροπών Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων ολοκληρώνονται από τις Δευτεροβάθμιες Επιτροπές εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του ν. 4280/2014 σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14, του παρόντος κώδικα. Προϋπόθεση για την εξέταση των αντιρρήσεων που εκκρεμούν ενώπιον των Δευτεροβάθμιων Επιτροπών είναι η καταβολή υπέρ του Πράσινου Ταμείου του παραβόλου της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 998/1979. Η προθεσμία για την άσκηση αιτήσεων ακυρώσεως κατά της τεκμαιρομένης απόρριψης από τις Δευτεροβάθμιες Επιτροπές Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων των κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4280/2014 εκκρεμών ενώπιόν τους αιτήσεων χαρακτηρισμού εκτάσεων του άρθρου 14 του ν. 998/1979, άρχεται από την ημερομηνία ισχύος του ν. 4280/2014 (Α' 159). Αιτήσεις ακυρώσεως που έχουν τυχόν ασκηθεί μέχρι την ανωτέρω προθεσμία, θεωρούνται νομίμως ασκηθείσες. Οι διατάξεις περί αποζημίωσης της παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 998/1979 εφαρμόζονται αναλόγως και για τα μέλη των Δευτεροβάθμιων Επιτροπών.

8.Πράξεις χαρακτηρισμού του δασάρχη, που κοινοποιήθηκαν ήδη στον αιτούντα πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4280/2014 (Α' 159), πρέπει επιμελεία παντός ενδιαφερομένου να υποβληθούν στη διαδικασία κοινοποιήσεων και δημοσιεύσεως της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 998/1979, όπως αντικαθίσταται από το άρθρο 34 του ν. 4280/2014 (Α' 159).

Άρθρο .....

Επιτροπές και ομάδες εργασίας

[Άρθρο 19 παρ. 3 και 4 ν. 3208/2003]

1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που λαμβάνεται μετά από εισήγηση της Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας, συγκροτούνται ομάδες εργασίας από ειδικούς επιστήμονες του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και εκπροσώπους και των ενδιαφερόμενων φορέων, για την κατάρτιση των Ελληνικών Προτύπων για το ξύλο και τα λοιπά δασικά προϊόντα πρωτογενούς παραγωγής, καθώς και τα προϊόντα πρώτης επεξεργασίας αυτών. Τα εν λόγω Πρότυπα εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται η διαδικασία και προσδιορίζονται οι προϋποθέσεις για την καθιέρωση σήματος και τη χορήγηση πιστοποιητικού ποιότητας. Η αμοιβή των μελών των ομάδων εργασίας καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατά τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να συγκροτούνται Επιτροπές ή ομάδες εργασίας για τη μελέτη και εισήγηση θεμάτων δασικής πολιτικής. Στις εν λόγω Επιτροπές και ομάδες εργασίας συμμετέχουν δημόσιοι υπάλληλοι ή ιδιώτες, που έχουν σχετικές γνώσεις, εξειδίκευση και εμπειρία. Η αμοιβή των μελών των ομάδων εργασίας καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατά τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΔΑΣΙΚΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο ...

Καθήκοντα και αρμοδιότητες δασικών υπαλλήλων

[Άρθρο 311 ν.δ. 86/1969]

Σχόλιο : Η διάταξη αυτή έχει παραμείνει επί μακρόν ανενεργή και είναι αμφίβολο αν καταλείπεται πλέον πεδίο εφαρμογής της, επομένως προτείνεται να καταργηθεί. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Με προεδρικά διατάγματα καθορίζονται:

- α) Οι διατάξεις περί ευθύνης, καθηκόντων και αρμοδιότητας εν γένει των δασικών υπαλλήλων.
- β) Η ενδυμασία των δασικών υπαλλήλων με στολή και τα σχετικά με αυτή.
- γ) Τα σχετικά με τη χορήγηση από το Δημόσιο στους δασικούς υπαλλήλους οπλισμού, ίππων ή ημιόνων.
- δ) Τα έξοδα θέρμανσης των γραφείων των εξωτερικών δασικών υπηρεσιών.
- ε) Η δικαιοδοσία και αρμοδιότητα των τοπικών δασικών αρχών, οι μεταξύ τους σχέσεις καθώς και οι σχέσεις τους με τις αστυνομικές και λοιπές αρχές της περιφέρειάς τους.
- στ) Οι περιπτώσεις συνευθύνης μεταξύ δασαρχών και δασικών οργάνων που υπάγονται υπηρεσιακά σε αυτούς.
- ζ) Τα σχετικά με την έκδοση αδειών υλοτομίας από δασικά όργανα.

Άρθρο ...

Αρμοδιότητες δασοπροστασίας

[Άρθρο 38 παρ. 1 & 5 ν. 1845/1989]

1. Η κατά το άρθρο 36 του ν. 1845/1989 (Α΄ 102) του παρόντος κώδικα δασική προστασία ασκείται, στο πλαίσιο των οικείων διατάξεων, από όλους γενικά τους δασικούς υπαλλήλους που τοποθετούνται και υπηρετούν στις δασικές υπηρεσίες, εξαιρουμένης της περίπτωσης η` της παρ. 1 του άρθρου 36 του παρόντος κώδικα, όπου ο έλεγχος ασκείται από δασικούς υπαλλήλους των κλάδων δασολογικού, δασοπονικού και δασοφυλάκων.
2. Οι υπάλληλοι δασοπροστασίας του κλάδου ΥΕ7, που απορρέουν από τις διατάξεις του άρθρου 39 του ν. 1845/1989 του παρόντος κώδικα, πέραν των καθηκόντων που απορρέουν από τις διατάξεις του παρόντος κώδικα και του κανονισμού δασοπροστασίας, είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν την εργασία τους στην εκτέλεση έργων δασικής προστασίας σύμφωνα με το ετήσιο πρόγραμμα της υπηρεσίας στην οποία υπάγονται.

Άρθρο ...**Απαγόρευση σύνταξης δασοπονικών μελετών**

[Άρθρο 143 παρ. 6 ν.δ. 86/1969]

Δασολόγοι δημόσιοι υπάλληλοι απαγορεύεται να συντάσσουν δασοπονικές μελέτες μη δημοσίων δασών, με εξαίρεση τα δάση των φιλανθρωπικών καταστημάτων Κεφαλληνίας, των κοινοτήτων Θάσου και της ανταλλάξιμης περιουσίας.

Άρθρο .....**~~Πρόσληψη ιδιωτικών δασολόγων και δασοφυλάκων~~**

[Άρθρο 183 ν.δ. 86/1969]

Σχόλιο: Η διάταξη έχει καταργηθεί σιωπηρώς, καθώς με την κωδικοποιούμενη διάταξη του άρθρου 36 παρ. 3 εδ. α` και β` του Ν. 1845/1989 παύει η υποχρέωση πρόσληψης δασοφύλακα από ιδιώτες δασοκτήμονες. Ως εκ τούτου θα πρέπει να καταργηθεί και ρητώς.

Άρθρο .....**Διάθεση δημόσιου δασικού προσωπικού σε ιδιωτικά δάση**

[Άρθρο 184 ν.δ. 86/1969]

1. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να διαθέτει στους δασοκτήμονες μη δημοσίων δασών πάσης εκτάσεως, οι οποίοι προσφέρονται να καταβάλλουν τις νόμιμες απολαυτές δημοσίων δασικών υπαλλήλων, δημοσίους δασικούς υπαλλήλους, από του 10ου βαθμού του δασικού κλάδου Β` κατηγορίας και άνω, οι οποίοι δεν υπάγονται στις περί εντοπιότητας διατάξεις του υπαλληλικού κώδικα, και των οποίων ο χρόνος της ως άνω υπηρεσίας λογίζεται ως χρόνος προαγωγής και ως συντάξιμος χρόνος, με σκοπό τη διοίκηση, διαχείριση και αστυνόμευση των παραπάνω δασών. Οι υπάλληλοι που διατίθενται κατά τα προηγούμενα εδάφια δεν απαλλάσσονται από τις καθορισμένες για τους δημοσίους υπαλλήλους κρατήσεις και διατηρούν τα αντίστοιχα δικαιώματα του δημοσίου υπαλλήλου.

2. Τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο έχουν εφαρμογή και για το Βασιλικό Κτήμα Τατοΐου.

3. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να διαθέτει στους δήμους, για την εκτέλεση ή εποπτεία έργων αναδασώσεων από αυτούς, δημοσίους δασικούς υπαλλήλους, εφόσον οι δήμοι καταβάλλουν τις νόμιμες αποδοχές τους. Οι υπάλληλοι που διατίθενται εξακολουθούν να διατηρούν τα δικαιώματα προαγωγής και σύνταξης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1.

4. Δασοκτήμονες της παρ. 1 του άρθρου 146 του παρόντος κώδικα, οι οποίοι έχουν δάση που κείνται σε κοντινή απόσταση μεταξύ τους συνολικής επφάνειας μεγαλύτερης από 6.000 εκτάρια, υποχρεούνται μετά την έκδοση των διαταγμάτων της παραγράφου αυτής, να καταβάλλουν ετησίως στο δημόσιο ταμείο της Περιφέρειάς τους ολόκληρο τον ετήσιο

μισθό ενός δασάρχη στον 6^ο βαθμό, ο οποίος κατανέμεται μεταξύ των δασοκτημόνων ανάλογα προς την τιμή και την έκταση των δασών εκάστου εξ αυτών και ο οποίος εισπράττεται, σε περίπτωση άρνησης, κατά τις διατάξεις περί είσπραξης δημοσίων εσόδων. Ο αριθμός των δασαρχών αυξάνεται εκάστοτε κατά τόσους δασάρχες, όσος ο αριθμός εκείνων, των οποίων ο νόμιμος μισθός καταβάλλεται σύμφωνα με τις ως άνω υποχρεώσεις.

5. Στην περίπτωση υποδειγματικώς διαχειριζομένων μη δημοσίων δασών, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να χορηγεί στους κατά την παρ. 1. προσλαμβανομένους δημοσίους υπαλλήλους μέχρι το 30% των αποδοχών τους, των υπολοίπων καταβαλλομένων από τον οικείο δασοκτήμονα.

6. Στους δασικούς συνεταιρισμούς, πλήρους ή περιορισμένης εκμετάλλευσης, μπορεί με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία εκδίδεται κατόπιν αίτησης ή γνώμης της πανελλήνιας συνομοσπονδίας ενώσεων γεωργικών συνεταιρισμών, να διατίθενται δημόσιοι υπάλληλοι. Οι αποδοχές των ανωτέρω υπαλλήλων, για όσο χρόνο διαρκεί η διάθεση, τα έξοδα κινήσεως καθώς και η ημερήσια αποζημίωση για την εκτός έδρας εκτέλεση υπηρεσίας καταβάλλονται από το δημόσιο ταμείο εις βάρος των συνεταιρισμών στους οποίους διατίθενται, σύμφωνα με λεπτομέρειες που καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο .....

Δασικό προσωπικό Πανεπιστημιακών Δασών Θεσσαλονίκης

[Άρθρο 185 ν.δ. 86/1969]

Για το δασικό προσωπικό των πανεπιστημιακών δασών Θεσσαλονίκης ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 4 του ν. 6320/1934, των άρθρων 8 και 11 του ν. 1881/51 και της υπ' αριθμ. 94141/ π.ε. 4.6.57 αποφάσεως Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων

Άρθρο .....

Δασικό προσωπικό δημοτικής δασοπονίας

[Άρθρο 186 ν.δ. 86/1969]

Σχόλιο: το αναφερόμενο άρθρο 152 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα αφορά τον ΔΚΚ που ίσχυε το έτος 1969, ενώ σήμερα ισχύει ο ο νέος Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006). Για τον λόγο αυτό απαλείφεται η ειδική αναφορά στο άρθρο 152 του (κατηργημένου) ΔΚΚ και γίνεται γενική αναφορά στις περί συνεργασίας Δήμων διατάξεις του (σε ισχύ) ΔΚΚ.

Η ίδρυση κοινής δασοπονικής υπηρεσίας και η πρόσληψη του αναγκαίου δασικού κλπ. προσωπικού από δύο ή περισσότερους δήμους, με σκοπό την επιστημονική διαχείριση, εκμετάλλευση και αξιοποίηση των δασών αυτών, μπορεί να γίνεται κατά τις περί συνεργασίας δήμων διατάξεις του δημοτικού και κοινοτικού κώδικα.

Άρθρο .....**Έκτακτοι δασοφύλακες-Επόπτες πρασίνου**

[Άρθρο 187 ν.δ. 86/1969]

1. Με αίτηση δήμων και άλλων νομικών φιλοδασικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή φυσικών προσώπων μπορούν να διορισθούν έκτακτοι δασοφύλακες με σκοπό τη φύλαξη δημοσίων δασών, αμειβόμενοι από αυτούς που τους προτείνουν, προς τους οποίους συνδέονται με σχέση ιδιωτικού δικαίου.
2. Μέλη φιλοδασικών επιτροπών και ενώσεων προσκοπικών, κυνηγετικών, τουριστικών και φυσιολατρικών εν γένει σωματείων μπορούν να διορισθούν ως άμισθοι επόπτες του πρασίνου, οι οποίοι θεωρούνται, για τις παραβάσεις σχετικές με τα δάση, ως ανακριτικοί υπάλληλοι. Η ιδιότητα του άμισθου επόπτη πρασίνου δεν αποτελεί ασυμβίβαστο με άλλην δημόσια ή δημοτική θέση.
3. Με διάταγμα καθορίζονται τα προσόντα διορισμού, ο τρόπος διορισμού, η μισθοδοσία και ο τρόπος καταβολής της, η βαθμολογική και μισθολογική εξέλιξη, τα δικαιώματα και καθήκοντα, ο πειθαρχικός έλεγχος, το όριο ηλικίας, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια που διέπει τους σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους του άρθρου αυτού έκτακτους δασοφύλακες και επόπτες πρασίνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄**ΑΝΑΚΡΙΤΙΚΑ - ΕΛΕΓΚΤΙΚΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ****Άρθρο ...****Καθήκοντα δημοσίου κατηγόρου**

[Άρθρο 293 ν.δ. 86/1969]

1. Οι δασάρχες ασκούν στην περιφέρειά τους καθήκοντα δημοσίου κατηγόρου για παραβάσεις σχετικές με δασικά θέματα ή θέματα θήρας, οι οποίες έχουν χαρακτήρα πταισμάτων.
2. Τον δασάρχη, ως δημόσιο κατήγορο, σε περίπτωση απουσίας του ή κωλύματός του, αναπληρώνει δασικός υπάλληλος του Β/2 δασικού κλάδου από τον 10ο έως και τον 4ο και αν ο αναπληρωτής του κωλύεται τον αναπληρώνει ο δημόσιος κατήγορος που υπηρετεί στο αρμόδιο Πταισματοδικείο.

Άρθρο .....**Παράσταση του Δημοσίου ως πολιτικώς ενάγοντος**

[Άρθρο 294 ν.δ. 86/1969]

1. Το Δημόσιο μπορεί να παραστεί άνευ προδικασίας ως πολιτικώς ενάγων και να προσκομίσει κάθε αποδεικτικό μέσο διά του δασάρχη ή οποιουδήποτε δασικού οργάνου ή

δημοσίου υπαλλήλου, εφόσον δοθεί εντολή υπό τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

2. Οι αξιώσεις του Δημοσίου προς αποζημίωση μπορούν επίσης να διατυπωθούν στη σχετική με το αδίκημα έκθεση των δασικών οργάνων, ενώ το δικαστήριο, ακόμη και αν δεν παραστεί κατά τη συζήτηση αντιπρόσωπος του δημοσίου, μπορεί είτε να αποφανθεί και περί αυτών είτε να τις παραπέμψει σε χωριστή συζήτηση ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων.

3. Στις περιπτώσεις των αδικημάτων του άρθρου 287 παρ. 22 και 23 του παρόντος κώδικα μπορεί να παρίστανται ως πολιτικώς ενάγοντες και οι φορείς του άρθρου 258 παράγραφος 6 περίπτωση στ' του παρόντος κώδικα, ανεξάρτητα αν έχουν υποστεί περιουσιακή ζημία.

Άρθρο .....

Εξέταση δασικών οργάνων

[Άρθρο 292 ν.δ. 86/1969]

-Κατ' εξαίρεση των διατάξεων του άρθρου 211 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, τα δασικά όργανα οποιοδήποτε βαθμού, για τα αδικήματα τα σχετικά με τα δάση, δύνανται να εξετάζονται και στο ακροατήριο ως μάρτυρες σε υπόθεση, στην οποία εκτέλεσαν καθήκοντα ανακριτή ή γραμματέα.

Στο ακροατήριο αναγιγνώσκονται οι ένορκες καταθέσεις τους, οι οποίες ελήφθησαν κατά την προδικασία, σε περίπτωση που είναι δυσχερής η αυτοπρόσωπη εμφάνισή τους.

Άρθρο .....

Ανακριτικά καθήκοντα δασικών υπαλλήλων

[Άρθρο 290 ν.δ. 86/1969 & Άρθρο 291 ν.δ. 86/1969]

Σχόλιο : Το άρθρο 290 του ν.δ. 86/1969 κωδικοποιείται ως παρ. 1 και το άρθρο 291 ως παρ. 2.

1. Οι δασικοί υπάλληλοι και τα όργανα της δασικής υπηρεσίας εν γένει θεωρούνται, για τις παραβάσεις τις σχετικές με τα δάση, ως υπαγόμενοι, υπό την ιδιότητά τους αυτή, στην αρμοδιότητα του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών.

2. Εκτός από τα όργανα της δασικής υπηρεσίας και κάθε άλλος αξιωματικός διοικητικής μονάδας σε παραμεθόριο περιοχή ασκεί καθήκοντα ανακριτικού υπαλλήλου όσον αφορά τα αδικήματα που προβλέπονται στο άρθρο 282 του νδ 86/1969.

Τα σχετικά με τον χαρακτηρισμό των δασικών υπαλλήλων ως ανακριτικών, όπως καθορίζονται από την προηγούμενη παράγραφο, ισχύουν και στην περίπτωση αυτή.

Άρθρο ...**Καθήκοντα ανακριτικών υπαλλήλων σε περίπτωση παράνομης θήρας**

[Άρθρο 289ν.δ. 86/1969]

1. Οι δασικοί και δημοτικοί υπάλληλοι και τα όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας υποχρεούνται να καταγγέλλουν κάθε παραβάτη των διατάξεων που αφορούν τη θήρα.
  2. Οι υπάλληλοι και τα όργανα της παρ. 1 και οι φύλακες θήρας δικαιούνται να ερευνούν κάθε κυνηγετικό σάκο καθώς και τα μηχανοκίνητα μέσα, έχοντας δικαιώματα και καθήκοντα ανακριτικών υπαλλήλων, ακόμα δε και να προβαίνουν σε σωματική έρευνα κατά τους ορισμούς του άρθρου 257 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.
- Τα ανωτέρω πρόσωπα, σε κάθε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του παρόντος Κώδικα υποχρεούνται, σε κάθε περίοδο του έτους, να κατάσχουν την άδεια θήρας, τα όπλα και όλα τα χρησιμοποιηθέντα μέσα για την άσκηση παράνομης θήρας καθώς επίσης και τα θηράματα, σε οποιαδήποτε κατάσταση και αν αυτά βρίσκονται, εφαρμοζομένων των διατάξεων του άρθρου 288 του παρόντος κώδικα.

Άρθρο .....**Καθήκον δασικής προστασίας**

[Άρθρο 38 παρ. 2, 3, 4 & 8 ν. 1845/1989]

Σχόλιο : Διευκρινίζεται ότι παρ. 9, 10 και 11 του άρθρου 38 του ν. 1845/1989 κωδικοποιούνται στην ενότητα των κυρώσεων.

1. Στο πλαίσιο άσκησης της δασικής προστασίας, οι δασικοί υπάλληλοι της παρ. 1 του άρθρου 39 του ν. 1845/1989 (Α' 102) καθώς και οι υπάλληλοι των κλάδων ΥΕ Δασοφυλάκων και ΔΕ Γεωτεχνικών Δασοφυλάκων που μετατάχθηκαν από την Ελληνική Αγροφυλακή κατ' εφαρμογή του άρθρου 21 του ν. 3938/2011 (Α' 61), υποχρεούνται να συντάσσουν και υποβάλλουν αρμοδίως πρωτόκολλα μηνύσεως για κάθε παράβαση των δασικών νόμων, να προβαίνουν στην κατάσχεση των δασικών προϊόντων, όλων γενικά των υπό καθεστώς προστασίας υπαγομένων ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας και των δειγμάτων αυτών ζώντων ή νεκρών, επεξεργασμένων ή μη που συγκομίζονται ή μεταφέρονται ή συλλέγονται ή συλλαμβάνονται ή διακινούνται ή διατίθενται στην αγορά ή κατέχονται παράνομα, στην κατάσχεση των κατά παράβαση των περί θήρας και ορεινής αλιείας διατάξεων αποκτωμένων θηραμάτων και αλιευμάτων, στην κατάσχεση των μέσων που χρησιμοποιήθηκαν για την τέλεση των παράνομων πράξεων και τη σύλληψη, μεταγωγή και παράδοση όσων παρανομούν στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή. Οι δαπάνες μεταγωγής και τροφοδοσίας καθώς και κάθε άλλη αναγκαία δαπάνη που πραγματοποιείται μέχρι την παράδοση των συλλαμβανομένων από τις δασικές αρχές, για τα παραπάνω αδικήματα, στην οικεία αστυνομική αρχή βαρύνουν το Δημόσιο και οι σχετικές πιστώσεις εγγράφονται στον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας . Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζεται η

κατ’ άτομο ημερήσια δαπάνη τροφοδοσίας των κατά τα ανωτέρω συλλαμβανομένων ατόμων.

2. Οι δασικοί υπάλληλοι, πέραν των προβλεπομένων στις διατάξεις του άρθρου 290 του νδ 86/1969 του παρόντος κώδικα, μπορούν, ως ειδικοί προανακριτικοί υπάλληλοι, να ενεργούν προανάκριση και να ορίζουν εμπειρογνώμονες για τα εγκλήματα που υπάγονται στην ανακριτική αρμοδιότητά τους και χωρίς προηγούμενη παραγγελία του Εισαγγελέα τηρώντας πάντοτε τους όρους του άρθρου 243 παρ. 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

3. Τα όργανα των Σωμάτων Ασφαλείας, οι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς και κάθε πολίτης έχουν υποχρέωση, εφ’ όσον κληθούν από τους δασικούς υπαλλήλους, να συνδράμουν στην αντιμετώπιση δασικών παραβάσεων και να ενεργούν σύμφωνα με τις οδηγίες των τελευταίων. Διατάξεις νόμων και διαταγμάτων, από τις οποίες απορρέουν υποχρεώσεις των ανωτέρω ή και άλλων φορέων συνδρομής στο έργο της δασοπροστασίας, δεν θίγονται από τον παρόντα κώδικα .

4. Σε δίκες κατά των δασικών υπαλλήλων, που διώκονται γιατί ενήργησαν για το συμφέρον της Υπηρεσίας, παρίσταται για την υπεράσπισή τους, ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων και μετά από έγκριση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας εκπρόσωπος των νομικών υπηρεσιών της διοίκησης ή διορίζονται δικηγόρος με αμοιβή που βαρύνει πιστώσεις του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Οι δασικοί υπάλληλοι δεν εξετάζονται και δεν διώκονται για γνώμη που διατύπωσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Εξαιρούνται των ανωτέρω η περίπτωση δόλου και η παραβίαση του απορρήτου των πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Άρθρο .....

Έλεγχος και επιθεώρηση

[Άρθρο 41 παρ. 2-4 και παρ. 5 εδ. γ’ ν. 1845/1989]

Σχόλιο: Στο άρθρο αυτό κωδικοποιούνται ειδικότερες αρμοδιότητες των ασκούντων καθήκοντα Επιθεωρητών Δασών, οι οποίες πλέον ασκούνται (σύμφωνα με τους εγκεκριμένους οργανισμούς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της χώρας) από το Τμήμα Επιθεώρησης της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών εκάστης Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Ο προϊστάμενος της ως άνω Δ/νσης ασκεί καθήκοντα Επιθεωρητή. Για τον λόγο αυτό προτείνεται να απαλειφθεί το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 41 του ν. 1845/1989 περί επιδόματος ευθύνης, καθώς δεν υφίσταται πλέον πεδίο εφαρμογής αυτού, αφού καθήκοντα Επιθεωρητή Δασών ασκούν Προϊστάμενοι Δ/νσης.

Σημείωση: Για λόγους πληρότητας παρατίθεται και το ιστορικό των κωδικοποιούμενων διατάξεων.

Η διάρθρωση και οργάνωση της δασικής διοίκησης άρχεται από την ίδρυση του ελληνικού κράτους. Η πρώτη πιο συστηματική προσπάθεια οργάνωσης της δασικής διοίκησης έγινε με το ν. 3277/1924 «Περί δασικού κώδικος» (Α’ 113), με τον οποίο η διοίκηση και διαχείριση των δασών ανατέθηκε στις Επιθεωρήσεις Δασών, τα Δασαρχεία και τα Δασονομεία, οι οποίες υπάγονταν στο Υπουργείο Γεωργίας. Στο πλαίσιο αυτό οι Επιθεωρήσεις Δασών

θεωρούνταν ανώτερη τοπική αρχή, στις διαταγές της οποίας υπάγονται τα Δασαρχεία και τα Δασονομεία. Η διάρθρωση αυτή διατηρήθηκε και μετά την ισχύ του ν. 4173/1929 (άρθρο 2).

Ακολούθησαν διάφορα συστήματα διάρθρωσης της δασικής διοίκησης. Σημειώνεται ότι με το από 6.2.1955 Β.Δ. ιδρύθηκαν στη Γεν. Δ/νση δασών του Υπ. Γεωργίας 3 νέες υπηρεσιακές μονάδες: οι Επιθεωρήσεις κρατικής εκμετάλλευσης δασών, δασικών τεχνικών έργων και αναδασώσεων, οι οποίες στη συνέχεια καταργήθηκαν ή αντικαταστάθηκαν. Ακολούθησαν και άλλες προσπάθειες αναδιάρθρωσης της δασικής διοίκησης (β.δ. 13-9/2-11-1959, β.δ. 4/1961, β.δ. 810/1066), καθώς και τοπ.δ. 433/1977, με το οποίο οι επιθεωρήσεις προβλέπονταν ως διανομαρχιακές υπηρεσίες.

Με το π.δ. 1213/1981 αναδιοργανώθηκαν εκ νέου οι δασικές υπηρεσίες της χώρας και συστήθηκαν 7 Περιφερειακές Επιθεωρήσεις Δασών, υπαγόμενες ακόμη τότε στο Υπ. Γεωργίας.

Με το άρθρο 41 του ν. 1845/1989 ορίστηκε ότι στις Περιφέρειες της χώρας ιδρύονται Επιθεωρήσεις Δασών, υπαγόμενες στο Υπ. Γεωργίας και ρυθμίστηκαν τα καθήκοντα των Επιθεωρητών Δασών.

Με το ν. 2503/1997 οι δασικές υπηρεσίες αναδιοργανώθηκαν σε περιφερειακό επίπεδο: η κεντρική δασική υπηρεσία έμεινε στο Υπουργείο Γεωργίας, ενώ οι περιφερειακές υπηρεσίες υπήχθησαν στις περιφέρειες της χώρας, από τον Οργανισμό των οποίων προέκυψαν οι Δ/νσεις Δασών και οι Επιθεωρήσεις Δασών σε επίπεδο περιφέρειας, οι Δ/νσεις Δασών σε επίπεδο νομών, τα Δασαρχεία, Δασονομεία και Δασοφυλακεία.

Σημειώνεται ότι στο άρθρο 6 παρ. 8 του ν. 2503/1997 ορίζεται ότι «οι αρμοδιότητες και η υπηρεσιακή κατάσταση των Επιθεωρητών προσδιορίζονται από το άρθρο 41 του ν. 1845/1989».

Με το ν. 3852/2010 οι περιφερειακές υπηρεσίες υπήχθησαν στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας, από τον Οργανισμό των οποίων προέκυψαν οι Δ/νσεις Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών σε επίπεδο Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ενώ οι Δ/νσεις Δασών σε επίπεδο νομών (περιφερειακών ενοτήτων), τα Δασαρχεία, Δασονομεία και Δασοφυλακεία παρέμειναν ως είχαν.

Από τον συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 280 του ν. 3852/2010, στο οποίο ορίζεται ότι οι Αποκεντρωμένες Αρμοδιότητες ασκούν τις αρμοδιότητες που ορίζονται στο άρθρο αυτό, οι οποίες είναι πρόσθετες όσων αναφέρονταν στο ν. 2503/1997, και των διατάξεων του άρθρου 6 παρ. 8 του ν. 2503/1997, στο οποίο ορίζεται ότι οι αρμοδιότητες των Επιθεωρητών προσδιορίζονται από το άρθρο 41 του ν. 1845/1989, προκύπτει ότι η μόνη σήμερα ισχύουσα και, συνεπώς, κωδικοποιητέα διάταξη νόμου σχετικά με τα καθήκοντα των Επιθεωρητών Δασών είναι η διάταξη του άρθρου 41 του ν. 1845/1989.

1. Έργο του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών, ο οποίος ασκεί καθήκοντα Επιθεωρητή Δασών, είναι η εποπτεία και ο έλεγχος των δασικών υπηρεσιών της οικείας διοικητικής περιφέρειας του, ο έλεγχος των έργων και του προσωπικού που υπηρετεί σ' αυτές καθώς και η διαπίστωση της εφαρμογής και τήρησης των διατάξεων και κανονισμών διαχείρισης και προστασίας του δάσους και της εν γένει δασικής νομοθεσίας.

Για την εκπλήρωση του έργου του, ο κατά τα ανωτέρω ασκών καθήκοντα Επιθεωρητή Δασών δικαιούται να εξετάσει κάθε στοιχείο που κρίνει απαραίτητο για τη διαμόρφωση γνώμης. Η γνώμη του επιθεωρητή διατυπώνεται σε "Ετήσια «Έκθεση Ελέγχου και Επιθεώρησης» και υποβάλλεται στον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κοινοποιούμενη απαραίτητα και στην Κεντρική Δασική Υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Στην έκθεση γίνεται ευρεία και αναλυτική αναφορά στη νομιμότητα των εκδιδόμενων από την ελεγχόμενη υπηρεσία πράξεων, στην τήρηση και ενημέρωση των προβλεπόμενων βιβλίων, στην τήρηση των κανόνων της επιστήμης και της τεχνικής κατά τη διαχείριση των δασών η και μελέτη και εκτέλεση των έργων στην αποτελεσματικότητα των μέτρων προστασίας της πανίδας και χλωρίδας, στην τήρηση των δασικών απαγορευτικών διατάξεων και στην έγκαιρη διεκπεραίωση αλληλογραφίας και εξυπηρέτηση των πολιτών. Η έκθεση συμπληρώνεται με την περιγραφή του προβλεπόμενου και υπηρετούντος προσωπικού, την εκτίμηση του επιθεωρητή για την αύξηση ή μείωση των οργανικών θέσεων και την αξιολόγηση του προσωπικού από άποψη επιστημονικής και τεχνικής πληρότητας διοικητικών προσόντων, ήθους και εν γένει υπαλληλικής δεοντολογίας.

2. Σε περίπτωση που διαπιστωθούν από τον έλεγχο και την επιθεώρηση πειθαρχικές ή ποινικές ευθύνες για υπαλλήλους της ελεγχόμενης υπηρεσίας, ο επιθεωρητής είναι υποχρεωμένος να διενεργήσει ένορκη διοικητική εξέταση και να την υποβάλει στον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης οικείο κοινοποιούμενη και στην Κεντρική Δασική Υπηρεσία. Ένορκη διοικητική εξέταση δικαιούται ο επιθεωρητής να ενεργήσει και όταν υφίστανται στην υπηρεσία του σχετικές καταγγελίες ή όταν διαταχθεί από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Οι κατά τα ανωτέρω ασκούντες καθήκοντα Επιθεωρητή Δασών είναι ανακριτικοί υπάλληλοι κατά το **άρθρο 290 του ν.δ. 86/1969 του παρόντος Κώδικα** και για τις παραπάνω παραβάσεις μπορούν να ενεργούν ανάκριση χωρίς παραγγελία του εισαγγελέα, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

3. Ο κατά τα ανωτέρω ασκών καθήκοντα Επιθεωρητή Δασών, κινούμενος εκτός έδρας, υπάγεται ως προς την έγκριση των κινήσεων και τον έλεγχο των οδοιπορικών του στον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

4. Από την ισχύ του ν. 1845/1989 (Α' 102) οι Διευθύνσεις Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών παύουν να ασκούν τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από **το άρθρο 17 εδάφια β' και γ' του π.δ/τος 1213/1981.γ)** το συντονισμό των απαραίτητων ενεργειών για την ίδρυση και λειτουργία των κατασκηνώσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ - ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Άρθρο ...

Δασικοί υπάλληλοι

[Άρθρο 39 ν. 1845/1989]

Σχόλιο 1: Σχετικά με την παρ. 1 σημειώνονται τα εξής: ο Οργανισμός του ΥΠΕΝ προβλέπει την κατανομή του προσωπικού σε διαφορετικές κατηγορίες και κλάδους, ομοίως δε και

στους Οργανισμούς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων. Σημειώνεται μάλιστα ότι στους Οργανισμούς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων καθορίζονται αυτοτελώς και οι προσωποπαγείς θέσεις μόνιμου προσωπικού, που κατά κανόνα είναι αυτοί που μετατάχθηκαν.

Αντίθετα, στην κωδικοποιούμενη διάταξη ορίζεται ότι ως δασικοί υπάλληλοι θεωρούνται δασικοί υπάλληλοι συγκεκριμένων κλάδων και κατηγοριών.

Οι Οργανισμοί και η κωδικοποιούμενη ρύθμιση δεν ρυθμίζουν ακριβώς το ίδιο αντικείμενο, καθώς οι μεν οργανισμοί προβαίνουν σε κατανομή του προσωπικού τους κατά κλάδους και κατηγορίες, η δε ρύθμιση αναφέρεται σε κλάδους και κατηγορίες (κάποιες εξ αυτών ενδεχομένως ανάγονται σε προηγούμενη κατάταξη των κλάδων και ειδικοτήτων του Δημοσίου), των οποίων οι κάτοχοι θεωρούνται δασικοί υπάλληλοι.

Για να απαλειφθεί η διάταξη, πρέπει είτε να έχει σιωπηρώς καταργηθεί από μεταγενέστερη που ρυθμίζει με διαφορετικό τρόπο το ίδιο ζήτημα, είτε να έχει περιπέσει σε αχρησία. Ωστόσο, δεν προκύπτει με σαφήνεια ότι οι Οργανισμοί ΥΠΕΝ και Αποκεντρωμένων Διοικήσεων ρυθμίζουν το ίδιο ζήτημα με την κωδικοποιούμενη διάταξη, ώστε να τίθεται ζήτημα ασφαλούς κατάργησής της, ενώ επίσης το γεγονός ότι το άρθρο 39 του ν. 1845/1989 συμπληρώθηκε πρόσφατα με την προσθήκη νέων κατηγοριών και κλάδων τόσο με το ν. 4280/2014 όσο και με το ν. 4325/2015 (Α’ 47), συνηγορεί στο ότι η διάταξη δεν έχει περιπέσει σε αχρησία.

Κατά συνέπεια προτείνεται να διατηρηθεί η διάταξη και να γίνουν περαιτέρω συζητήσεις καταρχήν με την Υπηρεσία, καθώς και να υποβληθεί σχετικό ερώτημα στην ΚΕΚ.

Σχόλιο 2: Η παράγραφος 3, στην οποία ορίζονταν οι θέσεις ανά κλάδο των δασικών υπαλλήλων, προτείνεται να καταργηθεί δεδομένου ότι οι οργανικές θέσεις ανά κλάδο ρυθμίζονται πλέον αποκλειστικά από τους οργανισμούς του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Κεντρική Δασική Υπηρεσία) και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της χώρας (περιφερειακές δασικές υπηρεσίες).

Σχόλιο 3: Οι παρ. 5, 6 και 7 προτείνεται να μην ενταχθούν στον παρόντα κώδικα, διότι έχει παρέλθει ο χρόνος εφαρμογής τους.

1. Ως δασικοί υπάλληλοι νοούνται οι υπάλληλοι των επομένων κατηγοριών και κλάδων:
  - α. Κατηγορία ΠΕ, κλάδος ΠΕ2 δασολογικός.
  - β. Κατηγορία ΤΕ, κλάδος ΤΕ2 τεχνολόγων - δασοπονίας - θηραματοπονίας.
  - γ. Κατηγορία ΔΕ, κλάδος ΔΕ 15 δασοθηροφυλάκων.
  - δ. Κατηγορία ΥΕ, κλάδος ΥΕ7 υπαλλήλων δασοπροστασίας.
  - ε. Κατηγορία ΔΕ, προσωρινός κλάδος ΔΕ 19, τεχνικός χειριστών μέσων δασοπυρόσβεσης.
  - στ. Κατηγορία ΥΕ, προσωρινός κλάδος ΥΕ9, χειριστών μέσων δασοπυρόσβεσης.
  - ζ. Κατηγορία ΔΕ, κλάδος ΔΕ9 τεχνικών χειριστών μηχανημάτων.
  - η. Κατηγορία ΔΕ, κλάδος ΔΕ6 τεχνικών δομικών έργων.
  - θ. Κλάδος ΠΕ Διοικητικών και ΤΕ Τεχνολόγων Γεωπονίας - Δασοπονίας (Γεωπονίας), που μετατάχθηκαν στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις ή στην Κεντρική Δασική Υπηρεσία από την Ελληνική Αγροφυλακή του άρθρου 21 του ν. 3938/2011 (Α’ 61).
  - ι. κλάδος ΔΕ Τεχνικών - Οδηγών και ΔΕ Οδηγών.
  - ια. Κλάδος ΠΕ και ΤΕ Πολιτικών Μηχανικών, καθώς και ΠΕ και ΤΕ Τοπογράφων

ιβ. Κλάδος ΔΕ Τεχνικών Σχεδιαστών Έργων Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων
 ιγ. Κλάδος ΤΕ Τεχνολόγων Γεωπονίας Φυτικής Παραγωγής (ΦΠ).

2. Τα προσόντα διορισμού για τον κλάδο ΥΕ7 υπαλλήλων δασοπροστασίας καθορίζονται ως κατωτέρω:

Απολυτήριος τίτλος υποχρεωτικής εκπαίδευσης και δίπλωμα οδήγησης αυτοκινήτου και αποφοιτήριο της Σχολής Υπαλλήλων Δασοπροστασίας.

3. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται με απόφασή του να προσλαμβάνει για το χρονικό διάστημα από 1 Μαΐου μέχρι 31 Οκτωβρίου το απαιτούμενο εργατοτεχνικό προσωπικό για την εξυπηρέτηση των επίγειων και εναέριων πυροσβεστικών μέσων των πυροφυλακείων και εγκαταστάσεων και την εκτέλεση του προγράμματος αντιπυρικής προστασίας, καθορίζοντας ειδικά προσόντα λόγω των ιδιαιτεροτήτων της απασχόλησης κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν. 1735/1987.

Άρθρο ...

Διακρίσεις δασικού προσωπικού

[Άρθρο 11 ν. 4173/1929]

Σχόλιο: Η διάταξη προτείνεται να απαλειφθεί ως σιωπηρώς καταργηθείσα, καθώς τα θέματα της διάκρισης του δασικού προσωπικού ρυθμίζονται πλέον από τον Οργανισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και τους Οργανισμούς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως της διάταξης ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Άρθρο ...

Ανώτερο δασικό προσωπικό. Γενικές διατάξεις

[Άρθρο 12 ν. 4173/1929]

Σχόλιο: Η διάταξη προτείνεται να απαλειφθεί ως σιωπηρώς καταργηθείσα, καθώς τα ζητήματα της διάκρισης του προσωπικού σε κατηγορίες ρυθμίζονται πλέον από τον Οργανισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και τους Οργανισμούς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως της διάταξης ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Άρθρο ...

Γενικοί επιθεωρητές

[Άρθρο 13 παρ. 1,3 & 4 ν. 4173/1929]

Σχόλιο: Η διάταξη πρέπει να απαλειφθεί ως σιωπηρώς καταργηθείσα, καθώς τα ζητήματα της άσκησης καθηκόντων και της ένταξης στην υπηρεσιακή ιεραρχία των Επιθεωρητών Δασών ρυθμίζονται πλέον αποκλειστικά από τους Οργανισμούς των Αποκεντρωμένων

Διοικήσεων.Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως της διάταξης ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

~~Άρθρο ...~~

~~Μέσο δασικό προσωπικό~~

[Άρθρο 16 ν. 4173/1929]

Σχόλιο: Η διάταξη πρέπει να απαλειφθεί ως σιωπηρώς καταργηθείσα, καθώς τα ζητήματα της διάκρισης του δασικού προσωπικού σε κατηγορίες ρυθμίζονται πλέον αποκλειστικά από τον Οργανισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και τους Οργανισμούς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως της διάταξης ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

~~Άρθρο ...~~

~~Κατώτερο δασικό προσωπικό~~

[Άρθρο 17 ν. 4173/1929]

Σχόλιο: Η διάταξη πρέπει να απαλειφθεί και να θεωρηθεί ως σιωπηρώς καταργηθείσα, καθώς τα ζητήματα της διάκρισης του προσωπικού σε κατηγορίες ρυθμίζονται πλέον αποκλειστικά από τον Οργανισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και τους Οργανισμούς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως της διάταξης ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

~~Άρθρο ...~~

~~Αριθμός δασικών υπαλλήλων~~

[Άρθρο 21 ν. 4173/1929]

Σχόλιο: Η διάταξη προτείνεται να απαλειφθεί ως σιωπηρώς καταργηθείσα, καθώς ο αριθμός των οργανικών θέσεων δασικών υπαλλήλων ρυθμίζεται πλέον στον Οργανισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στους Οργανισμούς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως της διάταξης ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

~~Άρθρο ...~~

~~Διαβάθμιση δασικών υπαλλήλων~~

[Άρθρο 22 ν. 4173/1929]

Σχόλιο: Η διάταξη προτείνεται να απαλειφθεί ως σιωπηρώς καταργηθείσα, καθώς τα ζητήματα της βαθμολογικής και μισθολογικής διαβάθμισης των δασικών υπαλλήλων ρυθμίζονται πλέον αποκλειστικά από τους οικείους Οργανισμούς (ΥΠΕΝ και

Αποκεντρωμένων Διοικήσεων) και τη νομοθεσία περί ενιαίου μισθολογίου. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως της διάταξης ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Άρθρο ...
Επιθεωρήσεις δασών

[Άρθρο 41 παρ. 1 και παρ. 5 εδ.α' & β' ν. 1845/1989]

Σχόλιο: Η διάταξη προτείνεται να απαλειφθεί ως σιωπηρώς καταργηθείσα, καθώς τα υπηρεσιακά ζητήματα των επιθεωρητών δασών και της οργάνωσης εν γένει των επιθεωρήσεων δασών ρυθμίζονται πλέον αποκλειστικά από τους Οργανισμούς των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως της διάταξης ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Άρθρο ...
Προαγωγή μέσου και κατώτερου δασικού προσωπικού

[Άρθρο 18 παρ. 1 ν. 4173/1929]

Σχόλιο: Η διάταξη προτείνεται να απαλειφθεί ως σιωπηρώς καταργηθείσα, καθώς τα ζητήματα των προαγωγών του δασικού προσωπικού ρυθμίζονται πλέον αποκλειστικά από τον δημοσιοϋπαλληλικό κώδικα. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως της διάταξης ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Άρθρο ...
Μεταθέσεις – Ασυμβίβαστα

[Άρθρο 30 παρ. 1, 2 και 4 ν. 4173/1929]

Σχόλιο: Η διάταξη προτείνεται να απαλειφθεί ως σιωπηρώς καταργηθείσα, καθώς τα ζητήματα των μεταθέσεων και των ασυμβιβάστων ρυθμίζονται στο πλαίσιο του δημοσιοϋπαλληλικού κώδικα. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως της διάταξης ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Άρθρο ...
Υποχρεωτική υπηρεσία

[Άρθρο 31 ν. 4173/1929]

Σχόλιο: Η διάταξη προτείνεται να απαλειφθεί ως σιωπηρώς καταργηθείσα, καθώς τα σχετικά ζητήματα ρυθμίζονται στο πλαίσιο του δημοσιοϋπαλληλικού κώδικα. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως της διάταξης ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

**Άρθρο .....
Δασάρχες**

[Άρθρο 14 παρ. 1, 4, 5 και 6 ν. 4173/1929]

1. Δόκιμος δασάρχης διορίζεται κάτοχος πτυχίου τμήματος δασολογίας του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ή του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης ή ισότιμου τμήματος δασολογίας σχολής της αλλοδαπής, εφ’ όσον διαθέτει υγεία και αρτιμέλεια, ο οποίος προάγεται σε δασάρχη γ’ τάξεως μετά τριετή πραγματική και ευδόκιμο υπηρεσία σε δασαρχεία.
2. Προκειμένου να προαχθεί τακτικός Δασάρχης από βαθμό σε βαθμό της αυτής κατηγορίας, απαιτείται τριετής τουλάχιστον ευδόκιμος υπηρεσία στον ίδιο βαθμό και σύμφωνη γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου, ως προς την εκλογή των ικανοτέρων. Για την προαγωγή όμως από βαθμό σε βαθμό διαφορετικής κατηγορίας, απαιτείται τετραετής ευδόκιμος υπηρεσία στον ίδιο βαθμό και απόφαση του ιδίου ως άνω συμβουλίου.
3. Οι προαγωγές είναι απολύτως δυνητικές και ενεργούνται εφ’ όσον υπάρχουν κενές θέσεις.

**Άρθρο ...
Δασοφύλακες**

[Άρθρο 36 παρ. 3 περ. β ν. 1845/1989]

Οι κατά τη δημοσίευση του ν. 1845/1989 (Α’ 102) δασοφύλακες, που διορίστηκαν βάσει των διατάξεων του άρθρου 183 παρ. 2 του νδ 86/1969 του άρθρου 10 του αν 959/1946 ή άλλων διατάξεων, σε δάση και δασικές εκτάσεις που δεν ανήκουν στο Δημόσιο, εξακολουθούν να διέπονται, ως προς την άσκηση των καθηκόντων τους και τις εργασιακές τους σχέσεις, από τις ισχύουσες πριν από τη δημοσίευση του ν. 1845/1989 διατάξεις.

**Άρθρο .....
~~Ένταξη υπαλλήλων στον κλάδο Δασοφυλάκων~~**

[Άρθρο 19 παρ. 6 ν. 3208/2003]

Σχόλιο: Η διάταξη προτείνεται να καταργηθεί ρητώς, καθώς έχει ήδη εκπνεύσει ο χρόνος εφαρμογής της.

**Άρθρο .....
Πειθαρχικές - Ποινικές κυρώσεις**

[Άρθρο 98 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ» & Άρθρο 273 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

Σχόλιο : Με τις παρ. 1, 2 και 3 κωδικοποιείται το άρθρο 98 του ν.δ. 86/1969 και με τις παρ. 4, 5 και 6 κωδικοποιείται το άρθρο 273 του ν.δ. 86/1969.

1. Δασικοί υπάλληλοι οι οποίοι δεν παρακολουθούν ενδελεχώς τις υλοτομίες που πραγματοποιούνται ή τις διενεργούμενες μεταφορές δασικών προϊόντων στα δάση της περιφέρειάς τους, εφ’ όσον αυτό πιστοποιηθεί με σχετική έκθεση του προϊσταμένου της αρμόδιας Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας, προκειμένου περί του δασάρχη ή με σχετική έκθεση του δασάρχη ή του προϊσταμένου της αρμόδιας Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας, προκειμένου περί δασονόμων και δασοφυλάκων, τιμωρούνται πειθαρχικά με ποινή προστίμου μέχρι και οριστικής παύσεως.
2. Δασικοί υπάλληλοι εν γένει οι οποίοι συντάσσουν με πρόθεση πρωτόκολλα μηνύσεως εναντίον υλοτόμων, υλοτομούντων στις περιπτώσεις ατέλειας του παρόντος ατελώς μεν αλλά νομίμως, τιμωρούνται ποινικά κατά τη διάταξη του άρθρου 229 του Ποινικού Κώδικα, με κάθε επιφύλαξη και όσον αφορά την άσκηση και πειθαρχικής δίωξης.
3. Δασικοί υπάλληλοι αρμόδιοι για τον έλεγχο δασικών προϊόντων καθώς και όσοι εκδίδουν άδειες υλοτομίας ευθύνονται ατομικά και εις ολόκληρον με τους υλοτόμους για την πλημμελή βεβαίωση των δικαιωμάτων του Δημοσίου, τον δε καταλογισμό για την πλημμελή βεβαίωση των δικαιωμάτων του Δημοσίου διενεργεί σε βάρος των υλοτόμων που αφορούν τα δασικά προϊόντα, ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης με τον αρμόδιο προϊστάμενο της αρμόδιας Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας. Τα κατά τα ανωτέρω καταλογιζόμενα ποσά εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ρυθμίζουν τη διαδικασία είσπραξης δημοσίων εσόδων.
4. Δασικός υπάλληλος, ο οποίος κατά παράβαση των σχετικών διατάξεων του παρόντος Κώδικα, των οικείων διαταγμάτων και των εκδιδόμενων οδηγιών, συντάσσουντας ή εκδίδοντας άδειες υλοτομίας, πρωτόκολλα εξελέγξεως ή πιστοποιήσεις καθώς και τελωνειακός υπάλληλος, ο οποίος θεωρεί διασάφηση μεταφοράς δασικών προϊόντων, που δεν συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δασικά έγγραφα ή καθ’ υπέρβαση του ποσού που αναγράφεται σε αυτά, τιμωρείται με πρόστιμο και εάν ενήργησε δόλιαμε φυλάκιση ενός μηνός μέχρι ενός έτους, ασχέτως προς επιβληθείσα τυχόν πειθαρχική ποινή.
5. Τα όργανα της δασοφυλακής, της αστυνομίας, της τελωνειακής αρχής ή οι οικονομικοί και σιδηροδρομικοί υπάλληλοι, αν, καίτοι έλαβαν γνώση παραβάσεως των διατάξεων του παρόντος, δεν προβούν αμέσως σε μήνυση της παραβάσεως, τιμωρούνται ως συνεργοί της πράξης.
6. Δασικά εν γένει όργανα ή αστυνομικά όργανα τα οποία εκ προθέσεως ή βαριάς αμέλειας συλλαμβάνουν ζώα που βόσκουν σε μη απαγορευμένη έκταση, τιμωρούνται με χρηματικής ποινή ή φυλάκιση μέχρι τριών (3) μηνών ή και δι’ αμφοτέρων των ποινών τούτων, επιφυλασσομένων και των οριζόμενων εν τω άρθρω 585 του Κώδικος Ποινικής Δικονομίας.

Άρθρο .....

Ποινές κατά των δημοσίων και λοιπών υπαλλήλων

[Άρθρο 275 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδικς»]

1. Κάθε δημόσιος, δημοτικός ή κοινοτικός υπάλληλος ο οποίος λαμβάνει γνώση οποιουδήποτε δασικού αδικήματος, το οποίο διαπράττεται στην περιφέρειά του, υποχρεούται, επί ποινή φυλάκισης μέχρι τριών (3) μηνών και χρηματική ποινή, ανεξάρτητα από την πειθαρχική δίωξή του, να λαμβάνει χωρίς καθυστέρηση κάθε μέτρο το οποίο ενδείκνυται για την καταστολή του διαπραττόμενου αδικήματος και να ειδοποιεί

συγχρόνως τον Προϊστάμενο του αρμόδιου δασαρχείου ή τον Προϊστάμενο του πλησιεστέρου αστυνομικού τμήματος ή σταθμού ή το πλησιέστερο δασικό όργανο.

2. Οι αστυνομικές αρχές υποχρεούνται να παρέχουν πρόθυμα κάθε συνδρομή η οποία ζητείται από τα δασικά όργανα και να επιλαμβάνονται της διώξεως των δασικών αδικημάτων, που διαπράττονται στην περιφέρειά τους, εφ’ όσον δεν επελήφθησαν αυτής τα αρμόδια δασικά όργανα, τα οποία τιμωρούνται σε αντίθετη περίπτωση κατά τας διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου.

3. Σιδηροδρομικοί υπάλληλοι, οδηγοί αυτοκινήτων και κάθε είδους μεταφορικών μέσων οι οποίοι δεν εξυπηρετούν κατά προτίμηση δασικούς υπαλλήλους και όργανα της δασικής υπηρεσίας στη μετακίνησή τους προς εκτέλεση υπηρεσίας τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι τριών μηνών ή χρηματική ποινή ή και με τις δύο ποινές.

Άρθρο .....

Κώλυμα εκμετάλλευσης δασών από τέως δασικούς υπαλλήλους

[Άρθρο 310 ν.δ. 86/1969]

Σχόλιο : Η διάταξη έχει περιπέσει σε αδράνεια, συνεπώς προτείνεται η κατάργησή της. Το ζήτημα τελεί υπό την κρίση της ΚΕΚ.

Δασικοί υπάλληλοι οι οποίοι παραιτούνται ή απολύονται από την υπηρεσία δεν μπορούν να αναλάβουν την εκμετάλλευση δασών στην περιφέρεια στην οποία διετέλεσαν δημόσιοι υπάλληλοι, εφ’ όσον δεν παρήλθε διετία τουλάχιστον από την παραίτηση ή απόλυσή τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ

Άρθρο ...
Ενοίκηση σε δασικά κτήρια

[Άρθρο 305ν.δ. 86/1969 & Άρθρο 306 ν.δ. 86/1969]

Σχόλιο : Αντικατάσταση του ΚΤΓΚ και Δασών από το Πράσινο Ταμείο (Ειδικός Φορέας Δασών) λόγω άρθρου 12 ν. 3889/2010.

1. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται με σχετική απόφασή του να καταστήσει υποχρεωτική την ενοίκηση των δασικών υπαλλήλων σε δημόσια δασικά κτήρια ή και προσωρινά μισθωμένα κτήρια εντός ή εκτός της έδρας της υπηρεσίας των υπαλλήλων αυτών.

Για την ενοίκηση αυτή καταβάλλεται από τον υπάλληλο αποζημίωση χρήσεως, η οποία καθορίζεται από τοπική επιτροπή που αποτελείται από τον οικείο Ειρηνοδίκη και τον οικονομικό Έφορο, τους οποίους αναπληρώνουν σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας, οι νόμιμοι αναπληρωτές τους.

Η ως άνω αποζημίωση, η οποία αποτελεί έσοδο του Ειδικού Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου, δεν επιτρέπεται να είναι μεγαλύτερη από το ήμισυ του ελεύθερου μισθώματος.

2. Φύλακες και δασικοί υπάλληλοι οι οποίοι ενοικούν υποχρεωτικά σε δημόσια δασικά κτήρια ή αποθήκες, ανεγερθέντα ή ανεγειρόμενα για τον σκοπό αυτό εντός ή πλησίον δασών, αναδασωτέων εκτάσεων και δασικών φυτωρίων, δεν υποχρεούνται σε καταβολή ενοικίου προς το Δημόσιο.

3. Σε δασοφύλακες που επιδεικνύουν ικανότητα και προθυμία για την εκτέλεση των καθηκόντων τους και ενοικούν σε δασοφυλακεία στα δασών ή σε οικήματα κοντά δασικά συμπλέγματα, δύναται να επιτραπεί η γεωργική καλλιέργεια γυμνής δημόσιας δασικής εκτάσεως, η οποία βρίσκεται εντός του δάσους και είναι κατάλληλη για την παραγωγή γεωργικών, κηπουρικών κ.λπ. προϊόντων, για την κάλυψη των δικών τους αναγκών. Η έκταση για τέτοια καλλιέργεια δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει τα δέκα (10) στρέμματα, σε αυτή δε δεν γεννάται κανένα δικαίωμα από την αιτία αυτή υπέρ του καλλιεργητή δασοφύλακα, στον οποίο σε περίπτωση παραμελήσεως των καθηκόντων του απαγορεύεται η συνέχιση της καλλιέργειας.

4. Σε περίπτωση μετάθεσης δασοφύλακα στον οποίο έχει επιτραπεί κατά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου η καλλιέργεια δασικής εκτάσεως, δύναται υπό τις ίδιες προϋποθέσεις να επιτραπεί η συνέχιση της καλλιέργειας στον τοποθετούμενο δασοφύλακα στην κατά τα ως άνω κενούμενη θέση.

Άρθρο ...**Παροχές στους συμμετέχοντες σε κατάσβεση πυρκαγιών**

[Άρθρο 7 παρ. 3 ν. 1697/1987]

Σχόλιο: Με το άρθρο 12 του ν. 3889/2010 το Κεντρικό Ταμείο Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών, που εποπτεύεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, μετονομάστηκε σε Ταμείο Γεωργίας και Κτηνοτροφίας και διατήρησε μόνο τους πόρους από τις γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες. Ακολούθως ο Ειδικός Φορέας Δασών μεταφέρθηκε στο Πράσινο Ταμείο.

Στους συμμετέχοντες σε κατάσβεση πυρκαϊών υπαλλήλους και ιδιώτες παρέχεται δωρεάν τροφή, η δαπάνη της οποίας βαρύνει τον προϋπολογισμό του Πράσινου Ταμείου . Με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης συγκροτείται τριμελής επιτροπή για την προμήθεια της απαραίτητης ποσότητας και του είδους των τροφίμων με απ’ ευθείας συμφωνία και κατά παρέκκλιση των διατάξεων του δημοσίου λογιστικού.

Άρθρο ...**Προκαταβολή οδοιπορικών**

[Άρθρο 307 ν.δ. 86/1969 & Άρθρο 314 ν.δ. 86/1969]

Σχόλιο : Γίνεται προσαρμογή στις τρέχουσες διοικητικές δομές.

1. Επιτρέπεται η χορήγηση στις Περιφερειακές Δασικές Υπηρεσίες πάγιας προκαταβολής για την πληρωμή στο δασικό προσωπικό της δικαιοδοσίας τους κανονισμένων οδοιπορικών εξόδων και ημερήσιων αποζημιώσεων. Το ποσό της ως άνω προκαταβολής, ο τρόπος της λογιστικής τακτοποιήσεώς της και κάθε σχετική λεπτομέρεια κανονίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

2. Οι αιτούμενοι την αποστολή δασικών υπαλλήλων προς επιθεώρηση, αυτοψία ή εξέταση δασικής υποθέσεως, για την οποία υπάρχει σχετική έκθεση και αναφορά άλλου δασικού υπαλλήλου, προκαταβάλλουν με τη μορφή παρακαταθήκης σε δημόσιο ταμείο χρηματικό ποσό ικανό να καλύψει τις δαπάνες για οδοιπορικά έξοδα και αποζημιώσεις του υπαλλήλου.

Το ποσό τούτο επιστρέφεται στον αιτούντα, εφ’ όσον η νέα έκθεση ή αναφορά συμφωνεί προς τους ισχυρισμούς του, διαφορετικά καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου Ταμείου ποσό ίσο με τα οδοιπορικά έξοδα και τις αποζημιώσεις, τις οποίες δικαιούται ο αποσταλείς δασικός υπάλληλος, το δε τυχόν υπόλοιπο επιστρέφεται στον δικαιούχο, ο οποίος δεν δικαιούται πλέον να ζητήσει την αποστολή άλλου υπαλλήλου.

Άρθρο ...**Οπλισμός δασικών υπαλλήλων και οργάνων**

[Άρθρο 308 ν.δ. 86/1969]

1. Οι δημόσιοι δασικοί υπάλληλοι και τα όργανα της δασικής υπηρεσίας δικαιούνται να φέρουν κυνηγετικό όπλο ή πιστόλι ή και τα δύο.
2. Οι υπάλληλοι και τα όργανα της δασικής υπηρεσίας δύνανται στις ακόλουθες μόνο περιπτώσεις να κάνουν χρήση των όπλων χωρίς καμία ευθύνη για τις υπηρεσίες:
  - α) Όταν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή εξ αφορμής της υπηρεσίας τους ενεργείται κατ’ αυτών επίθεση με όπλα ή αντικείμενα δυνάμενα να επιφέρουν σωματική βλάβη.
  - β) Όταν κάποιος συλληφθεί να διενεργεί παράνομη υλοτομία ή μεταφορά δασικών προϊόντων και παρά την προσταγή του υπαλλήλου ή οργάνου να την παύσει και προέλθει ενώπιόν του, κινηθεί κατ’ αυτών.
  - γ) Όταν σε δάσος ή δασική περιοχή βρεθούν προ ενόπλων, οι οποίοι, παρά την προσταγή τους να παραδώσουν ή απορρίψουν τα όπλα τους και να προσέλθουν ενώπιόν τους, κινηθούν κατ’ αυτών.
  - δ) Όταν βρεθούν προ ομαδικών συγκεντρώσεων λαθροϋλοτόμων δασικών προϊόντων, οι οποίοι έχουν και απειλητικές διαθέσεις κατά των υπαλλήλων και οργάνων αυτών.
Στην περίπτωση αυτή προηγείται τριπλή πρόσκληση εν ονόματι του νόμου προς διάλυση και αποχώρηση και χρήση εκφοβιστικής βολής.
  - ε) Όταν διενεργείται παράνομη βοσκή σε απαγορευμένη έκταση και εγκαταλείπεται το ποίμνιο από τον ποιμένα. Στην περίπτωση αυτή η χρήση των όπλων γίνεται εναντίον του ποιμνίου.
  - στ) Όταν κάποιος καταληφθεί να θηρεύει παράνομα ή να μεταβαίνει προς θήρα ή να επιστρέφει από αυτή και παρά την προσταγή του υπαλλήλου ή οργάνου αρνηθεί να προσέλθει και να παραδώσει το όπλο του.
  - ζ) Στις περιπτώσεις που και οι στρατιωτικοί και οι άνδρες της Ελληνικής Αστυνομίας ενεργούν με αυτούς από κοινού.

Άρθρο ...**Προτίμηση δασικών υπαλλήλων σε μεταφορικά μέσα**

[Άρθρο 309 ν.δ. 86/1969]

Οι υπάλληλοι και τα όργανα της δασικής υπηρεσίας που κινούνται προς εκτέλεση υπηρεσίας δικαιούνται προτιμήσεως στους σιδηροδρόμους, τα αυτοκίνητα και κάθε είδους άλλα μεταφορικά μέσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'**ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ – ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ – ΔΑΣΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ**

[Άρθρο 296 ν.δ. 86/1969]

Άρθρο 297 ν.δ. 86/1969

Άρθρο 298 ν.δ. 86/1969

Άρθρο 299 ν.δ. 86/1969

Άρθρο 300 ν.δ. 86/1969

Άρθρο 301 ν.δ. 86/1969

Άρθρο 302 ν.δ. 86/1969]

Σχόλιο 1: Προτείνεται η απόσυρση των παρατιθέμενων διατάξεων λόγω σιωπηρής κατάργησής τους, καθώς τα ρυθμιζόμενα θέματα ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας στο πλαίσιο της νομοθεσίας για την τριτοβάθμια, δευτεροβάθμια και μεταλυκειακή εκπαίδευση. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Σχόλιο 2: ειδικώς για τα άρθρο 299 έως 302 του ν.δ. 86/1969, οι διατάξεις αυτές προτείνεται να απαλειφθούν διότι έχουν περιπέσει σε αχρησία εφόσον ουδέποτε ιδρύθηκαν μέσες δασικές σχολές, άλλως διότι έχουν καταργηθεί σιωπηρώς, καθώς, όπως προεκτέθηκε, τα ζητήματα της εκπαίδευσης και μετεκπαίδευσης του πάσης φύσεως υπαλληλικού προσωπικού αντιμετωπίζονται κεντρικά μέσω των προγραμμάτων που οργανώνει το αρμόδιο προς τούτο Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης. Καμία, δε, αρμοδιότητα για θέματα εκπαίδευσης ή μετεκπαίδευσης του πάσης φύσεως δασικού προσωπικού δεν έχει διατηρηθεί υπέρ του Υπουργού Περιβάλλοντος από τον Οργανισμό του Υπουργείου.

Άρθρο ...**Εκπαίδευση ανώτερου δασικού προσωπικού**

[Άρθρο 37 ν.δ.ν. 4173/1929]

Σχόλιο: Προτείνεται η απόσυρση της διάταξης λόγω σιωπηρής κατάργησής της, καθώς οι τίτλοι σπουδών του ανώτερου δασικού προσωπικού παρέχονται από τα ιδρύματα (ΑΕΙ και ΑΤΕΙ που προβλέπονται στη νομοθεσία περί τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Άρθρο ...**Ορισμός αριθμού εισακτέων**

[Άρθρο 39παρ. 4 ν.δ.ν. 4173/1929]

Σχόλιο: Προτείνεται η απόσυρση της διάταξης λόγω σιωπηρής κατάργησής της, καθώς ο αριθμός και ο τρόπος εισαγωγής σπουδαστών σε δασικές σχολές ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Άρθρο ...**Επαγγελματικές σχολές δασοθηροφυλάκων και υπαλλήλων δασοπροστασίας**

[Άρθρο 40 ν. 1845/1989]

Σχόλια: Προτείνεται η απόσυρση του άρθρου αυτού ως σιωπηρώς καταργηθέντος, καθώς τα θέματα της επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης ανήκουν πλέον στην αρμοδιότητα του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης (ΙΝΕΠ) του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης (βλ. π.δ. 57/2007, Α 59), ενώ, αντίθετα με όσα προβλέπει η επίμαχη διάταξη, ουδεμία σχετική αρμοδιότητα έχει διατηρηθεί στη Γενική Διεύθυνση Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος κατά το π.δ. 100/2014 περί Οργανισμού του ΥΠΕΝ. Σε κάθε περίπτωση, δεν υφίσταται πλέον δυνατότητα για τη χρηματοδότηση τέτοιων σχολών από τους πόρους του Πράσινου Ταμείου. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Άρθρο ...**Σύσταση και Λειτουργία Σχολών Εκπαίδευσης και Επιμόρφωσης Δασοφυλάκων**

[Άρθρο 20παρ. 8 ν. 3208/2003]

Σχόλια: Προτείνεται η απόσυρση του άρθρου αυτού ως σιωπηρώς καταργηθέντος, καθώς τα θέματα της επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης ανήκουν πλέον στην αρμοδιότητα του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης (ΙΝΕΠ) του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης (βλ. π.δ. 57/2007, Α 59), ενώ, αντίθετα με όσα προβλέπει η επίμαχη διάταξη, ουδεμία σχετική αρμοδιότητα έχει διατηρηθεί στη Γενική Διεύθυνση Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος κατά το π.δ. 100/2014 περί Οργανισμού του ΥΠΕΝ. Σε κάθε περίπτωση, δεν υφίσταται πλέον δυνατότητα για τη χρηματοδότηση τέτοιων σχολών από τους πόρους του Πράσινου Ταμείου. Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

Άρθρο .....**Διορισμός μετεκπαιδευομένων - Γεωργικοί Σύμβουλοι - Οινολόγοι - Υπάλληλοι με προϋπηρεσία στην ΚΥΔΕΠ - Εκπαίδευση Δασοφυλάκων - Θηροφυλάκων**

[Άρθρο 4 παρ. 4 ν. 1697/1987]

Σχόλιο: Προτείνεται η μη κωδικοποίηση της διάταξης λόγω του απολύτως ειδικού και περιπτωσιολογικού χαρακτήρα της. Σε κάθε περίπτωση, μετά την έγκριση των οργανισμών των Περιφερειακών Δασικών Υπηρεσιών και της Κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας, η διάταξη δεν έχει πλέον περιθώριο εφαρμογής.

Άρθρο ...**Μετεκπαίδευσις δασοφυλάκων**

[Άρθρο 303 νδ 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

Σχόλιο: Η διάταξη προτείνεται να απαλειφθεί διότι έχει περιπέσει σε αχρησία εφόσον ουδέποτε ιδρύθηκαν μέσες δασικές σχολές, άλλως διότι έχει καταργηθεί σιωπηρώς, καθώς, όπως προεκτέθηκε, τα ζητήματα της εκπαίδευσης και μετεκπαίδευσης του πάσης φύσεως υπαλληλικού προσωπικού αντιμετωπίζονται κεντρικά μέσω των προγραμμάτων που οργανώνει το αρμόδιο προς τούτο Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης. Καμία, δε, αρμοδιότητα για θέματα εκπαίδευσης ή μετεκπαίδευσης του πάσης φύσεως δασικού προσωπικού δεν έχει διατηρηθεί υπέρ του Υπουργού Περιβάλλοντος από τον Οργανισμό του Υπουργείου.

Άρθρο ...**Αετομέρεια μετεκπαιδύσεως**

[Άρθρο 304 νδ 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

Άρθρο ...**Κύρωση πράξεων Υπουργικού Συμβουλίου**

[Άρθρο 56 παρ. 12 και 13 ν.δ. 2501/1953]

Σχόλιο: Οι παρατιθέμενες διατάξεις, εν όψει του περιεχομένου τους και του χρόνου θεσπίσεώς τους, έχουν περιπέσει σε αχρησία, προτείνεται δε η κατάργησή τους. Η τελική κρίση για το ζήτημα αυτό ανήκει, πάντως, κατά νόμο στην ΚΕΚ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'**ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ & ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΔΑΣΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ****Άρθρο ...****Μισθώσεις προς εγκατάσταση Επιθεωρήσεως και Δασαρχείων**

[Άρθρο 24 παρ. 3ν. 4173/1929]

Σχόλιο: Προτείνεται η απάλειψη της διάταξης ως σιωπηρώς καταργηθείσας, καθώς τα ζητήματα των μισθώσεων για τη στέγαση υπηρεσιών του Δημοσίου ρυθμίζονται πλέον ενιαία από τον ν. 3130/2003 (Α' 76). Η τελική κρίση επί της προτεινόμενης καταργήσεως της διάταξης ανήκει κατά νόμο στην ΚΕΚ.

~~Άρθρο 21~~

~~Μεταφορά υλικού και εξοπλισμού πρώην Ελληνικής Αγροφυλακής~~

[Άρθρο 21 παρ. 9 ν. 3938/2011]

Σχόλιο: Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου αφορούν το στάδιο που ακολούθησε την υπαγωγή της Ελλ. Αγροφυλακής στην δασική υπηρεσία και δεν αποτελούν ύλη του παρόντος κώδικα. Προτείνεται να εξαιρεθούν της κωδικοποίησης. Η παρ. 8 του άρθρου 21 έχει περιληφθεί στο κεφάλαιο Γ' του παρόντος βιβλίου.

ΒΙΒΛΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΚΥΡΩΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α’

ΔΑΣΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Άρθρο .....

Απαγόρευση μεταβολής χρήσης

[Άρθρο 67 Α ν. 998/1979]

Σχόλιο : Ο ορισμός της «Δασικής Αρχής» παρατίθεται στο οικείο άρθρο των «Ορισμών» στο Βιβλίο Πρώτο του παρόντος Προσχεδίου Κώδικα.

1. Απαγορεύεται η ανέγερση οικοδομών, κτισμάτων και πάσης φύσεως εγκαταστάσεων ή κατασκευών οριστικής ή προσωρινής μορφής, καθώς και η καταπάτηση, εκχέρσωση και φύτευση μη δασικών φυτών εντός δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων ή δημόσιων εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, με την επιφύλαξη των επιτρεπτών επεμβάσεων που προβλέπονται στα άρθρα 46 έως 61 του έκτου κεφαλαίου.

2.α. Με την επιφύλαξη των προβλεπομένων στις περιπτώσεις α', β' και γ' της παραγράφου 7, ανεγερθείσες ή ανεγειρόμενες οικοδομές, κτίσματα και πάσης φύσεως εγκαταστάσεις ή κατασκευές που βρίσκονται στις εκτάσεις της παραγράφου 1 κατεδαφίζονται υποχρεωτικά, τα δε μη δασικά φυτά απομακρύνονται, μετά από απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και, σύμφωνα με τους όρους της περίπτωσης β' και των παραγράφων 3 έως 6.

β. Οι αποφάσεις κατεδάφισης - απομάκρυνσης που αφορούν σε περιοχές της παραγράφου 1, εκτελούνται από την αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με το συντονισμό, τη συνδρομή και την παρακολούθηση της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεώρησης και Κατεδάφισης Αυθαιρέτων (Ε.Υ.Ε.Κ.Α.), όπου αυτή απαιτείται.

3α. Η απόφαση περί κατεδάφισης - απομάκρυνσης εκδίδεται μετά από κλήτευση προ πέντε πλήρων ημερών, του φερόμενου ως κυρίου ή νομέα ή κατόχου ή του εργολάβου της οικοδομής του κτίσματος ή της εγκατάστασης. Η κλήτευση αυτή ενεργείται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Αν τα παραπάνω πρόσωπα είναι άγνωστα ή άγνωστης διαμονής η κλήση τοιχοκολλάται στην είσοδο του κτίσματος.

β. Κατά της απόφασης του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης περί κατεδάφισης - απομάκρυνσης επιτρέπεται αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου της τοποθεσίας του ακινήτου εντός της εξηκονθήμερης προθεσμίας του άρθρου 46 παρ. 1 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), η οποία αρχίζει από την κοινοποίηση της απόφασης στον αιτούντα ή από την τοιχοκόλλησή της στο κτίσμα. Η προθεσμία και η άσκηση της αίτησης ακυρώσεως δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Δύναται όμως ο ενδιαφερόμενος να ζητήσει από το Διοικητικό Εφετείο την αναστολή της εκτελέσεως της αποφάσεως, εφόσον έχει ασκήσει αίτηση ακύρωσης. Η

αίτηση ακύρωσης και η αίτηση αναστολής εκτέλεσης επιδίδονται μαζί με την πράξη ορισμού δικασίμου και με επιμέλεια του αιτούντος στον εκδώσαντα την απόφαση κατεδάφισης - απομάκρυνσης Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας .

γ. Το Δημόσιο υποχρεούται να καταρτίσει και να αποστείλει στο δικαστήριο τον κατά το άρθρο 23 του π.δ. 18/1989 φάκελο. Στο φάκελο αυτό περιλαμβάνεται υποχρεωτικά βεβαίωση της αρμόδιας Δασικής Αρχής περί του χαρακτήρα της έκτασης επί της οποίας έχει συντελεσθεί η παράβαση, ως δάσους, δασικής, αναδασωτέας έκτασης ή δημόσιων εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, ως και περί της καταστροφής της από πυρκαγιά, όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση. Η αίτηση ακύρωσης συζητείται υποχρεωτικά εντός εξήντα (60) ημερών από την κατάθεσή της και η οριστική απόφαση εκδίδεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη συζήτηση και σε κάθε περίπτωση εντός εβδομήντα πέντε (75) ημερών από την κατάθεση της αίτησης ακύρωσης. Η απόφαση κοινοποιείται με επιμέλεια της γραμματείας του δικαστηρίου εντός δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευσή της στους διαδίκους, στον οικείο δασάρχη και στον Υπουργό Οικονομικών. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ. 18/1989.

4. Για την κατεδάφιση συντάσσεται πρωτόκολλο, στο οποίο αναφέρονται τα ευρεθέντα στο κατεδαφιζόμενο κινητά πράγματα, καθώς και το όνομα του διοριζομένου μεσεγγυούχου. Εάν εντός έξι (6) μηνών τα κινητά δεν διεκδικηθούν, περιέρχονται στην κυριότητα του Δημοσίου.

5. Από την κλήτευση και μέχρι την κατεδάφιση ο κύριος, ο νομέας ή ο κάτοχος υποχρεούνται εις ολόκληρον έκαστος, στην καταβολή ειδικής αποζημίωσης που επιβάλλεται με πρωτόκολλα του οικείου δασάρχη, από τα οποία το πρώτο εκδίδεται και κοινοποιείται στους ανωτέρω υπόχρεους κατά τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση στο δασάρχη της δικαστικής απόφασης της παραγράφου 3. Της υποχρέωσης αυτής απαλλάσσονται οι παραπάνω, προκειμένου περί οικοδομών, κτισμάτων και πάσης φύσεως εγκαταστάσεων, που βρίσκονται εντός των εκτάσεων της παραγράφου 1, εφόσον αυτά παραδοθούν οικειοθελώς στο Δημόσιο προς κατεδάφιση με τη σύνταξη από το δασάρχη πρωτοκόλλου παράδοσης και παραλαβής. Κατά των πρωτοκόλλων επιβολής αποζημίωσης, τα οποία εκδίδονται ανά έτος μέχρι την κατεδάφιση ή την ως άνω οικειοθελή παράδοση, χωρεί αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου της τοποθεσίας του ακινήτου εντός της εξηκονθήμερης προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 46 του π.δ. 18/1989, που αρχίζει από την κοινοποίησή τους. Είναι απαράδεκτοι οι λόγοι ακυρώσεως κατά το μέρος που καλύπτονται από την απόφαση επί της αίτησης ακύρωσης κατά της πράξης του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης περί κατεδάφισης. Τα ποσοστά των αποζημιώσεων που καθίστανται οριστικά, είτε γιατί δεν ασκήθηκε αίτηση ακύρωσης είτε γιατί η ασκηθείσα απορρίφθηκε εν όλω ή εν μέρει, βεβαιώνονται στις αρμόδιες ΔΟΥ εισπράττονται κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ (ν.δ. 356/1974) και αποδίδονται ως έσοδο στον ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου. Το ύψος της αποζημίωσης ανά τετραγωνικό μέτρο κτίσματος και ανά ημέρα διατήρησης αυτού ορίζεται σε ένα ευρώ. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ. 18/1989.

6. Πρωτόκολλα επιβολής ειδικής αποζημίωσης ανακαλούνται, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, προβούν στην κατεδάφιση των αυθαίρετων κτισμάτων που ανεγέρθηκαν σε εκτάσεις της παραγράφου 1.

7α. Ειδικότερα η κατεδάφιση αυθαιρέτων κατασκευών που ανεγείρονται και η απομάκρυνση μη δασικών φυτών που φυτεύονται σε δάση και δασικές εκτάσεις μετά την κήρυξή τους ως αναδασωτέων λόγω καταστροφής τους από πυρκαγιά που έλαβε χώρα από το 2007 και εντεύθεν, χωρεί κατά τη διαδικασία των περιπτώσεων β' και γ'. Για την απόδειξη του χρόνου ανέγερσης των κτισμάτων ως και του χρόνου φύτευσης των μη δασικών φυτών, γίνεται χρήση των αεροφωτογραφιών, βάσει των οποίων κηρύσσονται αναδασωτέες οι δασικές εκτάσεις.

β. Για την κατεδάφιση, άλλως την απομάκρυνση στις περιπτώσεις της ανωτέρω παραγράφου, συντάσσονται «πρωτόκολλα κατεδάφισης - απομάκρυνσης» από τριμελείς επιτροπές που συνιστώνται και συγκροτούνται από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Οι επιτροπές αυτές είναι μη αμειβόμενες. Τα ανωτέρω πρωτόκολλα εκτελούνται παραχρήμα, ανεξάρτητα από το στάδιο στο οποίο βρίσκεται το ανεγειρόμενο κτίσμα, με μέριμνα της οικείας τριμελούς επιτροπής και με το συντονισμό, τη συνδρομή και την παρακολούθηση της Ε.Υ.Ε.Κ.Α., μη επιτρεπομένης οποιασδήποτε αιτήσεως ενώπιον της Διοίκησης ή δικαστηρίου, η οποία αποσκοπεί στην αναστολή της κατεδάφισης - απομάκρυνσης. Οι αστυνομικές αρχές οφείλουν να παράσχουν τη συνδρομή τους στην επιτροπή για την πραγματοποίηση της κατεδάφισης - απομάκρυνσης, εφόσον τους ζητηθεί. Ανάλογη υποχρέωση έχουν και οι λοιπές Κρατικές Αρχές, όπως και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου ή δεύτερου βαθμού, κυρίως με τη διάθεση μηχανικών μέσων και προσωπικού. Την επιτροπή μπορεί να συνδράμουν στο έργο της και οποιαδήποτε άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα, με τη διάθεση των κατάλληλων μηχανικών μέσων και του προσωπικού, εφόσον προσφέρονται προς τούτο και η συνδρομή τους ήθελε κριθεί αναγκαία ή χρήσιμη από την επιτροπή. Τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου τελούν υπό την εποπτεία της επιτροπής και ενεργούν, σύμφωνα με τις εντολές της.

γ. Στο πρωτόκολλο περιγράφονται συνοπτικά τα χαρακτηριστικά και οι διαστάσεις του κτίσματος, το στάδιο στο οποίο βρίσκεται, το είδος του μη δασικού φυτού και αναφέρονται, εφόσον είναι γνωστά, τα στοιχεία των προσώπων που εμπλέκονται, με οποιονδήποτε τρόπο, στην ανέγερση του κτίσματος ή στη φύτευση του μη δασικού φυτού. Το πρωτόκολλο επιδίδεται στα πρόσωπα αυτά, αν βρίσκονται στο χώρο ανέγερσης του κτίσματος - φύτευσης του μη δασικού φυτού, άλλως στην κατοικία τους, αν η διεύθυνση τους είναι γνωστή, άλλως τοιχοκολλάται στο κτήριο του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού καταστήματος. Σε κάθε περίπτωση, συντάσσεται έκθεση επίδοσης, η οποία υπογράφεται από δικαστικό επιμελητή ή το δημόσιο όργανο που το επιδίδει και αυτόν στον οποίο αφορά ή τον Γραμματέα του οικείου δήμου. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 44 και επόμενα του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

Άρθρο .....

Ποινές ανεπίτρεπτης μεταβολής χρήσης

[Άρθρο 71 ν. 998/1979]

Σχόλιο: Ο ορισμός της «Δασικής Αρχής» παρατίθεται στο οικείο άρθρο των «Ορισμών» στο Βιβλίο Πρώτο του παρόντος Προσχεδίου Κώδικα

1. Οι παραβάτες, εργολάβοι, υπεργολάβοι, κατασκευαστές, οι εντολείς τους και κάθε τρίτος που επιχειρεί, άνευ δικαιώματος ή καθ' υπέρβαση των υπό του ν. 998/ 1979 προβλεπόμενων εξαιρέσεων την ανέγερση οποιουδήποτε κτίσματος ή κατασκευάσματος εντός δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων ή δημόσιων χορτολιβαδικών και βραχωδών εκτάσεων των περιπτώσεων α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, όπως ισχύει, τιμωρούνται με κάθειρξη τουλάχιστον πέντε (5) ετών και χρηματική ποινή από 20.000 μέχρι 200.000 ευρώ.
2. Οι συμπράττοντες στην ανοικοδόμηση ή κατασκευή υπάλληλοι και εργάτες των προσώπων της προηγούμενης περίπτωσης, οι συνεργάτες αυτών και κάθε τρίτος που παρέχει άμεση ή έμμεση συνδρομή πριν ή κατά την ανέγερση του κτίσματος ή της κατασκευής τιμωρούνται, με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και με χρηματική ποινή από 2.000 μέχρι 20.000 ευρώ.
3. Όποιος εκχερσώνει παράνομα δάσος, δασική έκταση, όποιος καλλιεργεί έκταση των ανωτέρω κατηγοριών που έχει εκχερσωθεί παράνομα ή φυτεύει μη δασικά φυτά ή παραβιάζει καθ' οιονδήποτε τρόπο την κατά προορισμό χρήση δάσους, δασικής εκτάσεως, καθώς και όποιος ενεργεί επί εκχερσωθείσας παράνομα έκτασης πράξεις διακατοχής και σε κάθε περίπτωση όποιος πραγματοποιεί επέμβαση σε δάσος, δασική έκταση χωρίς την έγκριση της παραγράφου 2 ή την πράξη της παραγράφου 6 του άρθρου 45 του παρόντος νόμου τιμωρείται με τις ποινές της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Με τις ίδιες ποινές τιμωρούνται και εκείνοι κατ' εντολή ή παρότρυνση ή οποιαδήποτε υποβοήθηση των οποίων τελέσθηκαν οι παραβάσεις αυτές.
4. Κατά των παραβατών των προηγούμενων παραγράφων επιβάλλεται υποχρεωτικά δήμευση των προϊόντων των ως άνω αξιοποιήσιμων πράξεων ως και των αντικειμένων, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν ή ήταν προορισμένα για την τέλεση τους.
5. Απαγορεύεται η σύνδεση των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου οικοδομών, κτισμάτων και εγκαταστάσεων με τα δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης, τηλεπικοινωνιών και παροχής ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου. Οι παραβάτες τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και χρηματική ποινή από 3.000 μέχρι 30.000 ευρώ.
6. Το πρωτόκολλο κατεδάφισης- απομάκρυνσης κοινοποιείται εντός δύο (2) ημερών από την έκδοση του στον αρμόδιο Εισαγγελέα. Η μη τήρηση των ως άνω υποχρεώσεων αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα και δεν επηρεάζει το κύρος της διαδικασίας.
7. Ως προς την ανασταλτική δύναμη της έφεσης εφαρμόζεται το άρθρο 497 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.
8. Εκτελεστές έργων διανοίξεως οδών μη συμμορφούμενοι προς τις κατ' άρθρο 48 παρ. 1 του παρόντος νόμου υποχρεώσεις τιμωρούνται, σύμφωνα με το άρθρο 458 Π.Κ.
9. Οι μη συμμορφούμενοι με τις περί αποκατάστασης του φυσικού τοπίου και της δασικής βλάστησης υποχρεώσεις του άρθρου 52 του παρόντος ως και με τις κατ' εφαρμογή αυτού από τη Δασική Αρχή επιβαλλόμενες υποχρεώσεις τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους και με χρηματική ποινή από 2.000 μέχρι 20.000 ευρώ.
10. Με τις ποινές της προηγούμενης παραγράφου τιμωρούνται και οι μη συμμορφούμενοι με τις υποχρεώσεις του άρθρου 49 του παρόντος ως και με τις κατ' εφαρμογή αυτού από τη Δασική Αρχή επιβαλλόμενες υποχρεώσεις.

Άρθρο .....**Μεταβολή χρήσης βοσκότοπου**

[Άρθρο 6 παρ. 3 ν. 1734/1987]

Σχόλιο: Οι ουσιαστικές ρυθμίσεις του ν. 1734/1987 συντρέχουν με εκείνες του ν. 4351/2015 (164/4.12.2015). Απουσία στον ν. 4351/2015 ποινικών ρυθμίσεων, κρίνεται ότι η παρακείμενη ποινική διάταξη, εφαρμόζεται για κάθε μεταβολή κτηνοτροφικής χρήσης οριοθετημένου βοσκότοπου κατά την κείμενη νομοθεσία. Ωστόσο, ερωτάται αν η διάταξη αυτή, αποσπώμενη από το άρθρο 6 του ν. 1734/1987, πράγματι πρέπει να θεωρηθεί ότι εφαρμόζεται για κάθε τέτοια μεταβολή ή, αντιθέτως, μόνο υπό την έννοια του ν. 1734/1987. Το ζήτημα τελεί υπό την κρίση της Κ.Ε.Κ.

Όποιος αυθαίρετα μεταβάλλει, με οποιοδήποτε τρόπο, την κτηνοτροφική χρήση οριοθετημένου βοσκότοπου τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα έτος. Για την επαναφορά της προηγούμενης από τη μεταβολή κατάστασης εφαρμόζονται ανάλογα, σε κάθε περίπτωση, οι διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

Άρθρο .....**Εκχέρωση/κάρπωση παραμεθόριου δάσους**

[Άρθρο 282 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

1. Όποιος χωρίς άδεια του στρατιωτικού διοικητή της παραμεθόριας περιοχής εκχερσώνει δασική έκταση ή βόσκει ζώα τιμωρείται με φυλάκιση εξι μηνών μέχρι δύο ετών ή με χρηματική ποινή ή και με αμφότερες τις άνω ποινές.
2. Εργάτες υλοτόμοι ή ανθρακοποιοί μη εφοδιασμένοι με πιστοποιητικό ταυτότητας που εκδίδεται από τον διοικητή του στρατιωτικού τομέα στην περιοχή του οποίου πρόκειται να εργασθούν καθώς και εκείνοι που χρησιμοποιούν τέτοιους εργάτες τιμωρούνται με φυλάκιση δύο μηνών μέχρι ενός έτους ή χρηματική ποινής ή και με αμφότερες τις άνω ποινές.

Άρθρο .....**Παραβάσεις που αναφέρονται στην αντιμετώπιση πυρκαγιών**

[Άρθρο 69 ν. 998/1979]

Σχόλιο 1: Με το άρθρο 117 ν. 1892/1990 ορίζεται ότι: " Οι ποινές του άρθρ.69 του νόμ. 998/1979 μεταβάλλονται ως εξής: Στην περίπτ. της παρ.1 εδάφ.β' ορίζεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον 200.000 δραχμών. Στην περίπτωση της παρ.2 ορίζεται ποινή φυλάκισης μέχρι δύο έτη. Στην περίπτ. της παρ.4 ορίζεται ποινή φυλάκισης μέχρι τρία έτη, αν επακολούθησε πυρκαγιά σε δάσος ή δασική έκταση. Στην περίπτωση της παρ.5 ορίζεται ποινή φυλάκισης μέχρι ένα έτος ή χρηματική ποινή μέχρι 100.000 δραχμές. "

Σχόλιο 2: Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

1. Οι παραβάτες των διατάξεων του άρθρου 23 τιμωρούνται με φυλάκιση δύο μηνών μέχρι ενός έτους, εάν δε οι παραβάσεις έγιναν εντός περιοχής χαρακτηρισμένης ως επικίνδυνης κατ’ άρθρο 25 τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών. Εάν οι παραβάσεις αυτές είχαν ως επακόλουθο πυρκαγιά σε δάσος ή δασική έκταση, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον διακοσίων χιλιάδων (200.000) δραχμών.
2. Όποιος παραμελεί την υποχρέωσή του περί εποπτείας ανηλίκου νεότερου των 17 ετών ή προσώπου ακαταλόγιστου ή ελαττωμένης ικανότητας προς καταλογισμό τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών, εάν από την παραμέληση αυτή το υπό την εποπτεία αυτού πρόσωπο προκάλεσε πυρκαγιά σε δάσος ή δασική έκταση. Με την ίδια ποινή τιμωρούνται και οι απασχολούντες προσωπικό σε εργασίες που εκτελούνται εντός ή πλησίον δασών ή δασικών εκτάσεων, οι οποίοι δεν έλαβαν τα προσήκοντα μέτρα εποπτείας και οργάνωσης των εργασιών αυτών, εάν από την παραμέληση αυτή προκλήθηκε πυρκαγιά σε δάσος ή δασική έκταση.
3. Κατά των παραβατών της διατάξεως του άρθρου 23 παρ. 1 στοιχ. δ’ καθώς και εκείνων κατ’ εντολή των οποίων αυτοί ενεργούν, δύναται να διαταχθεί η δήμευση των προϊόντων των καμίνων καθώς και των εργαλείων, μηχανημάτων, πρώτων υλών και προϊόντων του εργαστηρίου ή τεχνικού συγκροτήματος. Επίσης δύναται να ανακληθεί ή άδεια λειτουργίας του κατά παράβαση αυτής λειτουργούντος εργαστηρίου ή τεχνικού συγκροτήματος.
4. Σε περίπτωση παράβασης των δια του άρθρου 24 παρ. 1 και 3 εδάφ. α’ επιβαλλομένων υποχρεώσεων, ο προϊστάμενος του οικείου τμήματος γραμμής ή μηχανοστασίου των σιδηροδρόμων τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών μηνών, εάν δε οι παραβάσεις αυτές είχαν ως επακόλουθο πυρκαγιά σε δάσος ή δασική έκταση με φυλάκιση μέχρι τρία έτη.
5. Σε περίπτωση παράβασης των δια του άρθρου 24 παρ. 3 εδάφ. β’ επιβαλλομένων υποχρεώσεων, ο αρμόδιος για την συντήρηση του σιδηροδρομικού δικτύου διευθυντής καθώς και οι διευθυντές των σιδηροδρομικών σταθμών, των σταθμών υπεραστικών λεωφορείων και σταθμών διοδίων εθνικών οδών τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης μέχρι ένα έτος ή χρηματική ποινή μέχρι εκατό χιλιάδες (100.000) δραχμές. Με την ίδια ποινή τιμωρούνται επίσης οι πρόεδροι των ΚΤΕΛ και οι ιδιοκτήτες των λεωφορείων δημοσίας και ιδιωτικής χρήσης καθώς και ο αρμόδιος διευθυντής των σιδηροδρόμων σε περίπτωση παράβασης των δια της παρ. 6 του άρθρου 24 επιβαλλομένων υποχρεώσεων.
6. Οι μη συμμορφούμενοι προς τις επιβαλλόμενες σε αυτούς δια των προβλεπομένων στα άρθρα 24 παρ. 4 και 48 παρ. 4 πράξεων του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης υποχρεώσεις τιμωρούνται σύμφωνα με το άρθρο 458 Π.Κ.
7. Οι παραβάτες της διάταξης του άρθρου 29 παρ. 1 τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους. Υπάλληλοι ή όργανα των προβλεπομένων στο παραπάνω άρθρο αρχών που δεν συμμορφώνονται προς την υποχρέωση που επιβάλλεται σε αυτούς από την παρ. 2 του αυτού άρθρου διαπράττουν παράβαση καθήκοντος, η οποία τιμωρείται με την ποινή του άρθρου 259 Π.Κ.

8. Εγγεγραμμένοι στους κατ’ άρθρο 31 παρ. 2 καταλόγους οι οποίοι αρνούνται σε περίπτωση πυρκαγιάς να συμμορφωθούν προς τις διαταγές της πυροσβεστικής αρχής τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους. Με την ίδια ποινή τιμωρούνται επίσης δήμαρχοι που δεν συντάσσουν τους κατ’ άρθρο 31 παρ. 2 προβλεπόμενους καταλόγους.
9. Οι κατ’ άρθρο 34 παρ. 1 οριζόμενοι για τη φύλαξη έκτασης στην οποία εκδηλώθηκε πυρκαγιά που απομακρύνονται αδικαιολόγητα από αυτήν τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών.
10. Οι παραβάτες των κατ’ άρθρο 36 εκδιδόμενων κανονισμών τιμωρούνται σύμφωνα με το άρθρο 458 Π.Κ., εάν δεν συντρέχει περίπτωση βαρύτερης αξιόποινης πράξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΔΑΣΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Άρθρο .....

Παραβάσεις υποχρεώσεων σχετικών προς αναδασώσεις

[Άρθρο 70 ν. 998/1979]

1. Όποιος εκχερσώνει, υλοτομεί αποψιλωτικά, καλλιεργεί ή φυτεύει μη δασικά φυτά σε έκταση δημόσια ή ιδιωτική, που κηρύχθηκε αναδασωτέα, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ για κάθε 100 τετραγωνικά μέτρα που καταστρέφονται. Η χρηματική ποινή για καταστροφή πέραν του ενός στρέμματος αναδασωτέας εκτάσεως αυξάνεται σε έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ για κάθε επιπλέον 100 τετραγωνικά μέτρα αναδασωτέας εκτάσεως που καταστρέφονται. Οι ποινές αυτές επιβάλλονται ανεξάρτητα από τις ποινές των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 71 του παρόντος για την ανοικοδόμηση αναδασωτέων εκτάσεων.

Επίσης επιβάλλεται διοικητική ποινή προστίμου με πράξη καταλογισμού του οικείου δασάρχη, η οποία εκδίδεται μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από τη γνωστοποίηση σε αυτόν της αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης που εκδίδεται σε βάρος των αναφερόμενων στο πρώτο εδάφιο προσώπων. Με μέριμνα της αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής γνωστοποιούνται οι αποφάσεις αυτές, μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευσή τους, στον οικείο δασάρχη. Το πρόστιμο ισούται με 1.467 ευρώ πολλαπλασιαζόμενα επί το συντελεστή Μ της παρ. 5 του άρθρου 16 του π.δ. 437/1981 (Α` 120) και με την έκταση που καταστρέφεται σε στρέμματα.

Το πρόστιμο εισπράττεται κατά τα ισχύοντα για την είσπραξη Δημοσίων Εσόδων και αποδίδεται στον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου, ως δαπάνη αποκατάστασης της δασικής βλάστησης που καταστράφηκε. Με την επιφύλαξη των προβλεπομένων στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 107 του ν.δ. 86/1969, όπως ισχύει, ο ιδιοκτήτης και ο κάτοχος ποιμνίου που συλλαμβάνεται με το ποίμνιο του μέσα σε αναδασωτέα έκταση ή που δεν λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να μην εισέρχονται τα ζώα μέσα σε αναδασωτέα έκταση, καθώς και αυτός που επιτρέπει τη βοσκή σε τρίτους, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή από πεντακόσια (500) μέχρι πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ.

Σε περίπτωση υποτροπής επί της ίδιας ή άλλης αναδασωτέας έκτασης οι παραπάνω ποινές κάθε παράβασης και το πρόστιμο διπλασιάζονται.

2. Όποιος βλάπτει ή καταστρέφει δασικές φυτείες, φυτώρια καθώς και πάσης φύσεως εγκαταστάσεις και εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την αναδάσωση περιοχής κηρυχθείσας ως αναδασωτέας και γενικά όποιος με οποιοδήποτε τρόπο παρεμποδίζει την αναδάσωση τέτοιας έκτασης, ειδικά με την παρακώλυση των οργάνων της δασικής υπηρεσίας ή των κατ’ εντολή αυτής εργαζομένων, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους.

3. Με απόφαση του αρμόδιου οργάνου, που σύμφωνα με το άρθρο 41 του παρόντος εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από την καταστολή της πυρκαγιάς ή τη διαπίστωση καταστροφής δάσους ή δασικής έκτασης από οποιαδήποτε αιτία, οι ανωτέρω εκτάσεις

κηρύσσονται υποχρεωτικά αναδασωτέες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις με απόφαση του αρμόδιου οργάνου, που λαμβάνεται ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του οικείου δασάρχη, η προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να παραταθεί για χρονικό διάστημα μέχρι δύο (2) μήνες ακόμη κατ' ανώτατο όριο. Παράλειψη έκδοσης από το αρμόδιο όργανο της απόφασης αναδάσωσης, εντός της ανωτέρω προθεσμίας, τιμωρείται σύμφωνα με το άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα.

Άρθρο .....

Παράνομη βοσκή

[Άρθρο 276 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδικς»]

1. Οι παραβάτες των δασικών αστυνομικών διατάξεων περί απαγόρευσης βοσκής και εκείνοι κατ' εντολή των οποίων αυτοί ενεργούν ούτοι τιμωρούνται σύμφωνα με την **παρ. 3 του άρθρου 268** του παρόντος κώδικα.
2. Θεωρούνται ως εντολείς της παράνομης βοσκής και ως τέτοιοι τιμωρούνται, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, οι ιδιοκτήτες ή διακάτοχοι των δασών και επί νομικών προσώπων ο έχων την διοίκησή τους, εκτός εάν διά συμβολαιογραφικών πράξεων περί παραχώρησης της βοσκής ή άλλων αποδεικτικών μέσων τυχόν αποδείξουν ότι είναι ανεύθυνοι για την παράνομη βοσκή.

Άρθρο .....

Σύλληψη παρανόμως βοσκόντων ζώων

[Άρθρο 277 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδικς»]

Σχόλιο 1: Επικάλυψη μεταξύ των ρυθμίσεων του παρόντος άρθρου και του άρθρου 17 του ν. 4056/2012. Σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1ζ' του ν. 4056/2012, το άρθρο 277 του Δασικού κώδικα πρέπει να θεωρηθεί ως σιωπηρώς καταργηθέν (ιδ. και ΕΓΚ. 172//2012 του ΥΠΕΚΑ). Το ζήτημα τελεί υπό την κρίση της Κ.Ε.Κ.

Σχόλιο 2: Ο ορισμός της «Δασικής Αρχής» παρατίθεται στο οικείο άρθρο των «Ορισμών» στο Βιβλίο Πρώτο του παρόντος Προσχεδίου Κώδικα

Σχόλιο 3: Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

1. Κοπάδια που βόσκουν εντός δασών ή δασικών εκτάσεων στις οποίες η βοσκή είναι απαγορευμένη με διάταξη της Δασικής Αρχής υπόκεινται σε σύλληψη εν όλω ή εν μέρει από τα δασικά ή αστυνομικά όργανα, τα οποία δικαιούνται να ζητήσουν την συνδρομή και άλλων δημοσίων υπαλλήλων ή ιδιωτών.
2. Ο πλησιέστερος αστυνομικός σταθμός ή δήμαρχος, σε περίπτωση έλλειψης ή αδυναμίας δασικού σταθμού, υποχρεούται στη φύλαξη και διατροφή των συλληφθέντων ζώων. Αυτά αποδίδονται στον ιδιοκτήτη, εάν καταβάλει ως εγγύηση δρχ. είκοσι για κάθε μικρό και δρχ. πενήντα για κάθε μεγάλο ζώο.

3. Τα καταβλητέα σύλληπτρα και έξοδα διατροφής των ζώων καθορίζονται από τον δικάζοντα το αδίκημα δικαστή, εισπράττονται στο ακροατήριο από τον γραμματέα του δικαστηρίου και αποδίδονται στον δικαιούχο έναντι απλής απόδειξης, με σημψηφισμό ή επιστροφή, σε περίπτωση αθώωσης, της καταβληθείσας εγγύησης.

4. Εάν εντός πέντε ημερών ο ιδιοκτήτης των συλληφθέντων ζώων δεν τα ζητήσει, εκποιούνται με δημοπρασία από τον δήμαρχο και τη δασική ή αστυνομική αρχή, το δε εκπλειστηρίασμα, μετά την αφαίρεση των δαπανών διατροφής και φύλαξης, οι οποίες δίνονται σε αυτόν που φύλαξε τας ζώα, παρακατατίθεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.

5. Εάν ο υπαίτιος της παράνομης βοσκής αθωωθεί με δικαστική απόφαση, επιστρέφεται στον ιδιοκτήτη των συλληφθέντων ζώων το κατά την προηγούμενη παράγραφο καταβληθέν ποσό για την απόδοση των ζώων ή το παρακατατεθέν στο Ταμείον εκπλειστηρίασμα, όχι όμως και τα καταβληθέντα έξοδα διατροφής και φύλαξης των ζώων. Εάν επακολουθήσει καταδικαστική απόφαση, διατάσσεται από το δικαστήριο με την απόφασή του η υπέρ του Δημοσίου και εκείνων που συνέλαβαν τα ζώα κατάθεση του ποσού που καταβλήθηκε για την απόδοση των ζώων ή του εκπλειστηριασματος.

Άρθρο .....

Δήμευση παρανόμως βοσκόντων ζώων

[Άρθρο 278 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδικς»]

Σχόλιο 1: Επικάλυψη μεταξύ των ρυθμίσεων του παρόντος άρθρου και του άρθρου 17 παρ. 7 του ν. 4056/2012. Σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1ζ' του ν. 4056/2012, το άρθρο 278 του Δασικού κώδικα πρέπει να θεωρηθεί ως σιωπηρώς καταργηθέν (ιδ. και ΕΓΚ. 172//2012 του ΥΠΕΚΑ). Το ζήτημα τελεί υπό την κρίση της Κ.Ε.Κ.

Σχόλιο 2: Ο ορισμός της «Δασικής Αρχής» παρατίθεται στο οικείο άρθρο των «Ορισμών» στο Βιβλίο Πρώτο του παρόντος Προσχεδίου Κώδικα.

1. Κάθε φορά που οι επ' αυτοφώρω παραβάσεις των περί απαγορεύσεων βοσκής διατάξεων εκδικάζονται αμέσως κατά την διαδικασία της εκδίκασης των επ' αυτοφώρω αδικημάτων, το δικαστήριο οφείλει, πλην της επιβολής της οριζόμενης **στο άρθρο 268** ποινής, να διατάξει και την δήμευση τουλάχιστον του ενός δεκάτου του αριθμού των παρανόμως βοσκόντων ζώων, σε κάθε περίπτωση όμως ενός ζώου.

2. Τα δημευθέντα ζώα εκποιούνται με δημοπρασία από τη Δασική Αρχή όσον το δυνατόν ταχύτερα. Εκ του ποσού του εκπλειστηριασματος αυτός που συνέλαβε τα ζώα λαμβάνει τα κατά **το άρθρ. 277** σύλληπτρα, το δε υπόλοιπο εισάγεται στο δημόσιο ταμείο. Εάν προβλέπεται ότι η διά δημοπρασίας εκποίηση είναι αδύνατη, λόγω έλλειψης πλειοδοτών ή για άλλους λόγους, τα δημευθέντα ζώα δύνανται να πωληθούν στον καταδικασθέντα άνευ δημοπρασίας, επί καταβολή της αγοραίας αξίας τους.

3. Οι επ' αυτοφώρω παραβάσεις των περί απαγόρευσης βοσκής διατάξεων, δύνανται να εκδικάζονται επί τόπου. Στην περίπτωση αυτή, πέραν των ποινών της πρώτης παραγράφου ποινών, το δικαστήριο επιβάλλει σε βάρος του καταδικασθέντος και τα έξοδα της επί τόπου μετάβασης του δικαστηρίου.

Άρθρο .....**Παραβίαση δικαιώματος χρήσης βοσκοτόπου**

[Άρθρο 5 παρ. 8 και 9 ν. 1734/1987]

Σχόλιο: Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

Ερώτημα προς την Κ.Ε.Κ.: οι ουσιαστικές ρυθμίσεις του ν. 1734/1987 συντρέχουν με εκείνες του ν. 4351/2015 (164/4.12.2015). Απουσία στον ν. 4351/2015 ποινικών ρυθμίσεων, κρίνεται ότι η παρακάτω ποινική διάταξη, εφαρμόζεται για κάθε αυθαίρετη χρήση/παρεμπόδιση χρήσης βοσκοτόπου κατά την κείμενη νομοθεσία. Ωστόσο, ερωτάται αν η διάταξη αυτή, αποσπώμενη από το άρθρο 5 του ν. 1734/1987, πράγματι πρέπει να θεωρηθεί ότι εφαρμόζεται για κάθε αυθαίρετη χρήση/παρεμπόδιση χρήσης βοσκοτόπου κατά την κείμενη νομοθεσία ή, αντιθέτως, μόνο υπό την έννοια του ν. 1734/1987. Το ζήτημα τελεί υπό την κρίση της Κ.Ε.Κ.

1. Όποιος εισάγει αυθαίρετα ζώα σε βοσκότοπο για βόσκηση ή εισάγει περισσότερα από όσα δικαιούται ή υπερβαίνει τα χρονικά όρια επιτρεπόμενης χρήσης του βοσκότοπου τιμωρείται με φυλάκιση έως τρεις (3) μήνες. Ανεξάρτητα από την ποινική δίκη ο υπαίτιος τιμωρείται και με πρόστιμο από 10.000 - 100.000 δραχμές που επιβάλλεται από το Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Περιφερειακών Ενοτήτων.
2. Εκείνος που με οποιοδήποτε τρόπο παρεμποδίζει τη χρήση του βοσκότοπου από τους δικαιούχους τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα έτος.

Άρθρο .....**Ποινικές και διοικητικές κυρώσεις θήρας**

[Άρθρο 287 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

Κρίνεται ότι το περιεχόμενο της διάταξης πρέπει να αναμορφωθεί εν όψει της ρύθμισης της Υ.Α. για τη θήρα των πτηνών. Το ζήτημα τελεί υπό την κρίση της Κ.Ε.Κ.

Σχόλιο 1: Κατά το άρθρο 48 παρ. 6 Ν.4280/2014 (Α' 159): "Στην παρ. 10 του άρθρου 287 του ν.δ. 86/1969, το ύψος της αποζημίωσης διαμορφώνεται στα πενήντα (50) μέχρι πεντακόσια (500) ευρώ

Σχόλιο 2: Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

Σχόλιο 3: Ο ορισμός της «Δασικής Αρχής» παρατίθεται στο οικείο άρθρο των «Ορισμών» στο Βιβλίο Πρώτο του παρόντος Προσχεδίου Κώδικα.

1. Όσοι παραβαίνουν τις διατάξεις των παρ. 3 και 4 του άρθρου 252, τιμωρούνται με κράτηση και στέρηση της άδειας για ένα έτος.
2. Όποιος παρά τη διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 252 χρησιμοποιεί για τη θήρα ελαστική σφενδόνη, κράχτες, ομοιώματα και μιμητικές φωνές των θηραμάτων τιμωρείται με κράτηση ή πρόστιμο.
3. Με κράτηση ή πρόστιμο ή με αμφότερες τις ποινές αυτές τιμωρούνται:
  - α) Οι παραβαίνοντες τις διατάξεις των παρ. 3 και 4 του άρθρου 258.
  - β) Οι παραβαίνοντες τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 259.
  - γ) Οι παραβαίνοντες τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 252.
4. Οι παραβαίνοντες τις διατάξεις των παρ. 1 και 3 του άρθρου 259 τιμωρούνται κατά τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 268.
5. Οι παραβαίνοντες τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 258 τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Η επιβαλλόμενη ποινή φυλάκισης λόγω παράνομης θήρας με μηχανοκίνητα μέσα ή άσκησης αυτής με προβολείς καθώς και λόγω της θήρας ελάφου, δορκάδος και αιγάγρου δεν μετατρέπεται σε χρηματική.
6. Οι από πρόθεση ή αμέλεια παραβαίνοντες τις διατάξεις του άρθρου 256 τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους ή με χρηματική ποινή.
7. Οι παραβαίνοντες τις διατάξεις των παρ. 2 και 8 του άρθρου 254 τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.
8. Με φυλάκιση μέχρι δύο ετών ή με χρηματική ποινή πενήντα (50) μέχρι πεντακόσια (500) ευρώ ή με αμφότερα τιμωρούνται:
  - α) Όποιος θηρεύει σε χρόνο που δεν εμπίπτει εντός της κυνηγετικής περιόδου.
  - β) Όποιος φονεύει χωρίς άδεια θήρας ενδημικό θήραμα.
9. Με φυλάκιση μέχρι ενός έτους ή με χρηματική ποινή ή με αμφότερα τιμωρούνται :
  - α) Οι από πρόθεση ή αμέλεια παραβαίνοντες τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 257.
  - β) Οι από πρόθεση ή αμέλεια παραβαίνοντες τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 258.
  - γ) Οι παραβαίνοντες τη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 261.
  - δ) Όσοι θηρεύουν χωρίς άδεια θήρας.
  - ε) Όσοι αρνούνται να υποστούν την κατά την παρ. 2 του άρθρου 289 έρευνα.
10. Όποιος θηρεύει κατά παράβαση των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 252 με πυροβόλο πολεμικό όπλο ή αεροβόλο ή άλλου είδους όπλο, όχι συνήθως κυνηγετικό, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο μηνών και μέχρι δύο ετών καθώς και με χρηματική ποινή.
11. Σε αυτόν που καταδικάζεται για την θανάτωση ή σύλληψη ελάφου, δορκάδος, αγριόγιδου και παντός είδους αιγάγρου (αγριοκάτσικου), επιβάλλεται με την καταδικαστική απόφαση και χρηματική αποζημίωση υπέρ του Πράσινου Ταμείου , καθοριζόμενη ως εξής: Για κάθε έλαφο, ποσό χιλίων (1.000) ευρώ, για κάθε δορκάδα, αγριόγιδο και αίγαγρο Κρήτης, ποσό πεντακοσίων (500) ευρώ. Για τα λοιπά είδη αιγάγρων ποσό τριακοσίων (300) ευρώ. Τα ως άνω ποσά δύνανται να αυξάνονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
12. Η ιδιότητα του καταδικαζομένου ως δημοσίου ή δημοτικού υπαλλήλου ή ως ανήκοντος στις ένοπλες δυνάμεις ή τα σώματα ασφαλείας ή ως μέλους διοικητικού συμβουλίου κυνηγετικής οργάνωσης, αποτελεί ιδιαίτερη επιβαρυντική περίπτωση.

13. Η καταδικαστική απόφαση σε πταισματικές ποινές είναι εφέσιμη. Η ποινή της κράτησης δεν δύναται να είναι μικρότερη των δέκα ημερών. Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 55 και 57 του Ποινικού Κώδικα.

14. Οι παραβάτες των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 252 τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών και με χρηματική ποινή ή και με μία από τις δύο ποινές σε περίπτωση αμέλειας.

15. Οι παραβάτες των περί θήρας αστυνομικών διατάξεων τιμωρούνται με κράτηση μέχρι έξι (6) μηνών και με πρόστιμο τουλάχιστον εκατό (100) ευρώ, ενώ τα μέσα με τα οποία γίνεται η παράβαση κατασχονται και δημεύονται κατά τις διατάξεις του άρθρου 288.

16. Όσοι δεν σφραγίζουν τα κυνηγετικά τους όπλα σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας της παραγράφου 4 του άρθρου 252, αλλά εκπροθέσμως και εντός 15 ημερών από τη λήξη της αναφερόμενης σε αυτή προθεσμίας, τιμωρούνται διοικητικώς με ποινή προστίμου που καθορίζεται με την ίδια απόφαση από εκατό 100 κατ' ελάχιστο μέχρι χίλια 1000 ευρώ κατ' ανώτατο όριο υπέρ του Πράσινου Ταμείου. Το πρόστιμο αυτό καταβάλλεται κατά την έκδοση της άδειας. Μετά την πάροδο των ως άνω 15 ημερών, αυτοί που παρέλειψαν την σφράγιση καθώς και αυτοί που αποσφραγίζουν τα κυνηγετικά τους όπλα τιμωρούνται με το ως άνω πρόστιμο, ακόμη και ποινικώς, ενώ στερούνται άδειας θήρας για ένα κυνηγετικό έτος, ανεξαρτήτως του αποτελέσματος της δίκης.

17. Οι παραβαίνοντες τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 80 του Ν.Δ. 86/1969 τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών και με χρηματική ποινή όχι κατώτερη των δέκα χιλιάδων δραχμών.

18. Για παραβάσεις που λαμβάνουν χώρα εντός των ελεγχόμενων κυνηγετικών περιοχών ισχύουν τα κάτωθι:

α) Με κράτηση ή πρόστιμο ή με αμφότερες τις ποινές τιμωρούνται:

αα) Η διάβαση οποιουδήποτε, κυνηγού ή μη, με όπλο, διά μέσου των κυνηγετικών περιοχών χωρίς άδεια της Δασικής Αρχής. Η διάβαση επιτρέπεται μόνον εφ' όσον τα όπλα είναι λυμένα και εντός θήκης.

ββ) Η κυκλοφορία των οχημάτων, με ταχύτητα μεγαλύτερη των ενδείξεων των ειδικών πινακίδων, η χρήση από αυτά ηχητικών οργάνων και συσκευών, εκτυφλωτικών φώτων και προβολέων.

γγ) Η κατασκήνωση παντός ατόμου χωρίς άδεια της αρμοδίας Δασικής Αρχής.

δδ) Η εισαγωγή ή διέλευσις κοπαδιών ή ζώων χωρίς άδεια των Κτηνιατρικών Αρχών καθώς και οι πτηνοτροφικές εγκαταστάσεις χωρίς άδεια των Δασικών Αρχών και χωρίς υγειονομικό έλεγχο.

εε) Η ολοκληρωτική δέσμευση της ροής των υδάτων κατά την κατασκευή αρδευτικού δικτύου ή διευθέτηση χειμάρρων ή ετέρων έργων.

β) Με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών ή με χρηματική ποινή ή με αμφότερες τις ποινές αυτές τιμωρούνται:

αα) Για θήρευση από απόσταση μεγαλύτερη των σαράντα (40) μέτρων, πλην των ευγενών θηραμάτων.

ββ) Για θήρα μη ανεπτυγμένων θηραμάτων, για σύλληψη παντός είδους θηράματος, καταστροφή ή διατάραξη φωλεών, συλλογή αβγών, μόλυνση ποτιστρών και διατάραξη της πανίδας εν γένει.

γγ) Για παράβαση της παρ. 16 του άρθρου 254.

γ) Τυχόν έτερες παραβάσεις εντός των ελεγχόμενων κυνηγετικών περιοχών τιμωρούνται κατά τις γενικές διατάξεις του παρόντος.

19. Όποιος κατέχει, εισάγει, διακινεί, διαθέτει με οποιονδήποτε τρόπο είδη του άρθρου 258 παρ. 6 περ. β` χωρίς άδεια ή με άδεια πλαστή ή που φέρει αλλοιώσεις τιμωρείται με φυλάκιση από δύο (2) μήνες έως ένα (1) έτος και σε περίπτωση υποτροπής με φυλάκιση δύο (2) ετών.

20. Όποιος αρνείται η παρακωλύει ή κωλυσιεργεί τη διενέργεια των ελέγχων από τα ελεγκτικά όργανα στα είδη του άρθρου 258 παρ. 6 περ. β` ή αρνείται την παροχή πληροφοριών ή παρέχει ψευδείς πληροφορίες τιμωρείται με φυλάκιση από έναν (1) έως έξι (6) μήνες.

21. Υπεύθυνοι κατά των οποίων ασκείται ποινική δίωξη και επιβάλλονται οι ποινές των παραγράφων 19 και 20 είναι στις προσωπικές επιχειρήσεις οι επιχειρηματίες, στις ομόρρυθμες εταιρείες οι ομόρρυθμοι εταίροι, στις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης οι διαχειριστές και στους συνεταιρισμούς και τις ανώνυμες εταιρίες ο ορισθείς υπεύθυνος ή, σε περίπτωση που δεν έχει ορισθεί υπεύθυνος, τα μέλη του οργάνου διοίκησης.

Άρθρο .....

Ποινικές και διοικητικές κυρώσεις για τη θήρα των πτηνών

[Υ.Α. Η.Π. 37338/1807/Ε.103/2010, Άρθρο 9 Υ.Α. 414985/1985]

Σχόλιο 1: Οι παραπάνω διατάξεις κρίνονται από την Ε.Π.Π.Ε. ως κωδικοποιητέες. Το ζήτημα τελεί υπό την κρίση της Κ.Ε.Κ.

Σχόλιο 2: Η κωδικοποίηση της διάταξης του άρθρου 9 της υ.α. 414985/1985 ζητήθηκε περαιτέρω σε σχετικό σχόλιο κατά τη διαδικασία της διαβούλευσης επί του παραδοτέου Π. 5.1 (προσχέδιο).

1. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, του οποίου η δραστηριότητα προκαλεί ζημία η άμεση απειλή ζημίας στα είδη της ορνιθοπανίδας και στους οικοτόπους τους, φέρει περιβαλλοντική ευθύνη η οποία διέπεται από τις διατάξεις του ΠΔ 148/09 (Α` 170).

2. Σε όσους παραβαίνουν τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ` (άρθρα 6, 7 και 8) της παρούσας απόφασης, επιβάλλονται οι ακόλουθες Κυρώσεις:

α) Διοικητικές Κυρώσεις:

α.α) πρόστιμο από 500-1.000 ευρώ, σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του άρθρου 6 (παρ. 1) και του άρθρου 8 (παρ.2).

α.β) πρόστιμο από 200-500 ευρώ, σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του άρθρου 8 (παρ. 3 και 4)

α.γ) πρόστιμο από 100-300 ευρώ, σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του άρθρου 8 (παρ. 1,3 και 4).

β.1) Ποινικές Κυρώσεις:

β.α) Οι παραβάτες του άρθρου 6 (παρ.1 και 2.1.) τιμωρούνται με φυλάκιση 20 ημερών έως 1 έτος και χρηματική ποινή

β.β) Οι παραβάτες του άρθρου 8 (παρ. 3 και 4), τιμωρούνται με φυλάκιση έως 2 μήνες και χρηματική ποινή.

β.γ) Οι παραβάτες του άρθρου 8 (παρ.1,2 και 4) τιμωρούνται με φυλάκιση έως ένα χρόνο και χρηματική ποινή.

β.2) Εκτός των ανωτέρω ποινικών κυρώσεων, επιβάλλονται αναλόγως και κατά περίπτωση τα πρόσθετα διοικητικά μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 9 του άρθρου 28 του Ν.1650/1086, όπως ισχύει.

3. Τα πρόστιμα και οι χρηματικές ποινές που προβλέπονται στα εδάφια (α) και (β) της παραγράφου 2, διπλασιάζονται όταν πρόκειται για είδη του Παραρτήματος Ι της παρούσας απόφασης.

4. Οι ως άνω Κυρώσεις επιβάλλονται από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα με τη διαδικασία που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις του παρόντος κώδικα.

5. Κατά την επιλογή και επιβολή των ανωτέρω προβλεπόμενων κυρώσεων, λαμβάνονται υπόψη κυρίως η σοβαρότητα, η συχνότητα και η υποτροπή της παράβασης.

6. Σε περίπτωση που από τη μη λήψη των μέτρων που προβλέπονται στις διατάξεις της παρούσας απόφασης επήλθε οικολογική διατάραξη ή υποβάθμιση, το ύψος του προστίμου μπορεί να ανέλθει μέχρι 500.000 ευρώ.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας κεντρικής Υπηρεσίας, μπορεί να αυξάνονται τα κατώτατα και ανώτατα όρια των διοικητικών προστίμων που προβλέπονται στο εδάφιο (α) της παραγράφου 2, με κριτήριο την μεταβολή των οικονομικών ή περιβαλλοντικών συνθηκών.

8. Η απόφαση επιβολής των κυρώσεων που προβλέπονται στις παρ. 1. έως 7 είναι αιτιολογημένη και κοινοποιείται στον παραβάτη, με την γνωστοποίηση των ενδίκων μέσων που αυτός σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, δικαιούται να ασκήσει κατά της απόφασης αυτής.

9. Τα πρόστιμα που προβλέπονται στις παρ. 1. Εως 7 , εκτός αυτών που επιβάλλονται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 1.1", αποτελούν έσοδα του "Ειδικού Φορέα Δασών" του Κ.Τ.Γ.Κ. & Δασών όπως προβλέπεται από το άρθρο 8 παρ. 3 περίπτ. ιη του Ν. 3208/03.

10. Οι Κυρώσεις που προβλέπονται στις παρ. 1.εως 7 επιβάλλονται ανεξάρτητα από την αστική ή ποινική ευθύνη του φορέα εκμετάλλευσης σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος κώδικα και ανεξάρτητα από τις κυρώσεις που προβλέπονται σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

11.Οι παραβάσεις των άρθρ. 6 παρ. 1 περιπτ. (β) 7 παρ. 2 περιπτ. (β) και παρ. 3 περιπτ. (β) και (γ) και 8 παρ. 4 τιμωρούνται με φυλάκιση δέκα ημερών ή με χρηματική ποινή από 5.000 έως 50.000 δραχμές.

12. Οι παραβάτες των άρθρ. 4, 7 παρ. 1 περιπτ. (ε) και παρ. 2 περιπτ. (α) και (γ) και οι κάτοχοι ή οδηγοί ή χειριστές των μηχανοκινήτων μέσων του άρθρ. 7 παρ.1 περιπτ. (α), (β), (γ) και (δ) με τα οποία τρίτοι άσκησαν θήρα, τιμωρούνται με φυλάκιση έως ενός έτους ή με χρηματική ποινή από 20.000 έως 100.000 δραχμές.

13.Οι θηρεύοντες τα θηράματα της περίπτ. (γ) του άρθρ. 2, καθώς και κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρ. 5 παρ. 1 και 2, 6 παρ. 1 περιπτ. (α) και 7 παρ. 3 περιπτ. (α) τιμωρούνται με φυλάκιση 3 μηνών έως 2 ετών ή με χρηματική ποινή από 50.000 έως 500.000 δραχμές.

Άρθρο .....

Κατάσχεση και δήμευση μέσω παρανόμης θήρας

[Άρθρο 288 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδικς»]

Σχόλιο 1: Ο ορισμός της «Δασικής Αρχής» παρατίθεται στο οικείο άρθρο των «Ορισμών» στο Βιβλίο Πρώτο του παρόντος Προσχεδίου Κώδικα.

Σχόλιο 2: Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

1. Τα κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος κώδικα κατεχόμενα, κατασκευαζόμενα, πωλούμενα ή χρησιμοποιούμενα παντός είδους όργανα και λοιπά μέσα με σκοπό την θήρα, σύλληψη ή θανάτωση εν γένει αγρίων ζώων, (θηλαστικών και πτερωτών), ασχέτως εποχής, κατάσχονται. Το αρμόδιο ποινικό δικαστήριο διατάσσει τη δήμευση των κατασχεθέντων και τα μεν απαγορευμένα μέσα καταστρέφονται, τα δε άλλα εκποιούνται από επιτροπή που ορίζεται από τον εισαγγελέα και αποτελείται από τον προϊστάμενο της Δασικής Αρχής, ένα δημόσιο υπάλληλο και έναν αντιπρόσωπο του κυνηγετικού συλλόγου, με δημοπρασία, ενώ το εκπλειστηρίασμα κατατίθεται υπέρ του Πράσινου Ταμείου. οι ανωτέρω διατάξεις της παρούσας παραγράφου έχουν εφαρμογή και επί καταδίκης για παράβαση της διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 252.

2. Τα προερχόμενα από παράνομη θήρα θηράματα κατάσχονται και εκποιούνται αμέσως από τον υπάλληλο που τα κατέσχε, παρουσία ετέρου δημοσίου ή δημοτικού υπαλλήλου και, εν απουσία αυτών, παρουσία δύο μαρτύρων, ενώ το πρακτικό εκποίησης δεν υπόκειται σε έγκριση άλλης ανώτερης αρχής. Το εκπλειστηρίασμα, εάν η απόφασή του δικαστηρίου είναι αθωωτική, αποδίδεται στον αθωωθέντα, άλλως κατατίθεται υπέρ του Πράσινου Ταμείου.

3. Εάν για οποιονδήποτε λόγο τα όπλα, δίκτυα, παγίδες και λοιπά μέσα παράνομης θήρας δεν έχουν κατασχεθεί και ο κάτοχος τούτων καταδικάζεται, διατάσσεται υποχρεωτικά διά της καταδικαστικής απόφασης και η δήμευση τούτων, η περαιτέρω δε τύχη τους διέπεται κατά τα οριζόμενα στην παρ. 2. Σε περίπτωση μη παράδοσης των πειστηρίων αδικαιολογήτως, ο καταδικασθείς υποχρεούται διά της καταδικαστικής απόφασης στην πληρωμή της αξίας τούτων, η οποία καθορίζεται από το δικαστήριο υπέρ του Πράσινου Ταμείου, η οποία όμως δεν πρέπει να είναι κατώτερη των διακοσίων (200) δραχμών, προκειμένου δε περί όπλων κατώτερη των δύο χιλιάδων (2.000) δραχμών και προκειμένου περί μέσων μεταφοράς κατώτερη των δύο χιλιάδων (2.000) δραχμών για τα δίκυκλα και τρίκυκλα και των είκοσι χιλιάδων (20.000) δραχμών για τα λοιπά μηχανοκίνητα μέσα.

4. Εάν ο ένοχος της παράνομης θήρας έλαβε με αδίκημα στην κατοχή του τα υποκείμενα κατά το παρόν άρθρο σε δήμευση, τότε αποδίδονται αυτά στον δικαιούχο και αντί της δήμευσης επιβάλλεται στον ένοχο χρηματική ποινή ίση προς την αξία των αποδιδόμενων στον δικαιούχο, πλέον κάθε άλλης επιβαλλομένης κατά τον παρόντα κώδικα κύρωσης.

Άρθρο .....

Διοικητικές κυρώσεις παράνομης χρήσης ειδών αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας

[Άρθρο 288Α ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

Σχόλιο 1: σύμφωνα με το το άρθρο 48 παρ.10 ν. 4280/2014 (Α 159) «Στην παρ. 1 του άρθρου 288α του ν.δ. 86/1969, το πρόστιμο διαμορφώνεται στα χίλια πεντακόσια (1.500) μέχρι τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ».

Σχόλιο 2: Ο ορισμός της «Δασικής Αρχής» παρατίθεται στο οικείο άρθρο των «Ορισμών» στο Βιβλίο Πρώτο του παρόντος Προσχεδίου Κώδικα.

1. Οι παραβάτες των διατάξεων του άρθρου 258 παράγραφος 6 περιπτώσεις α`, β`, γ`, δ` και στ` τιμωρούνται με πρόστιμο από , χίλια πεντακόσια (1.500) μέχρι τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ τα δε είδη της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας και των δειγμάτων αυτών των ζώντων ή νεκρών, επεξεργασμένων ή μη, κατάσχονται από την αρμόδια Δασική ή Τελωνειακή Αρχή και παραδίδονται στην πλησιέστερη Δασική Αρχή με μέριμνα της οποίας ή :

- α) επαναποστέλλονται ή επανεξάγονται στη Χώρα καταγωγής ή
- β) εκποιούνται ή
- γ) διατίθενται προς φύλαξη και περίθαλψη.

Όταν η κατάσχεση διενεργείται από τη Δασική Αρχή εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 288 του ν.δ. 86/1969.

2. Αν διαπιστωθεί ότι η συνοδεύουσα το είδος άδεια είναι πλαστή ή φέρει αλλοιώσεις επιβάλλονται επιπλέον και οι κυρώσεις της προηγούμενης παραγράφου.

3. Σε περίπτωση υποτροπής τα όρια του προστίμου διπλασιάζονται.

4. Για την επιμέτρηση των διοικητικών κυρώσεων του άρθρου αυτού λαμβάνεται υπόψη η σοβαρότητα της παράβασης και η περίπτωση υποτροπής.

5. Το πρόστιμο του άρθρου αυτού επιβάλλεται με απόφαση του αρμόδιου Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με τα υποβληθέντα στοιχεία ελέγχου. Για την επίδοση της απόφασης εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για τις επιδόσεις των άρθρων 56 έως 57 του Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας.

6. Κατά της απόφασης επιβολής προστίμου ο βαρυνόμενος από αυτήν έχει δικαίωμα άσκησης προσφυγής ενώπιον του τριμελούς διοικητικού πρωτοδικείου μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών, η οποία αρχίζει από την επόμενη ημέρα που του επιδόθηκε η απόφαση. Η άσκηση της προσφυγής δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης, μπορεί όμως με απόφαση του προέδρου του διοικητικού πρωτοδικείου, στο οποίο εκκρεμεί η προσφυγή, να ανασταλεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 820/1978 (ΦΕΚ 174 Α`), όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 27 του ν. 1406/1983 (ΦΕΚ 182 Α`), εν μέρει, ή στο σύνολο, η εκτέλεση της εν λόγω απόφασης, εάν εξαιτίας σφαλμάτων αυτής πιθανολογείται μερική ή ολική ευδοκίμηση της προσφυγής ή διαπιστώνεται, από συγκεκριμένα στοιχεία, αδυναμία καταβολής από τον αιτούντα.

Κατά των αποφάσεων των διοικητικών πρωτοδικείων επιτρέπεται η άσκηση των ένδικων μέσων που προβλέπονται από τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας, για την εκδίκαση των οποίων, καθώς και των προσφυγών του προηγούμενου εδαφίου, εφαρμόζονται οι διατάξεις του ίδιου Κώδικα.

7. Το χρηματικό ύψος του προστίμου του άρθρου αυτού μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

8. Τα πρόστιμα που επιβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου βεβαιώνονται ως δημόσια έσοδα και εισπράττονται κατά τον Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.) και αποτελούν έσοδο του Κρατικού Προϋπολογισμού. Για την κίνηση της διαδικασίας βεβαίωσης μεριμνά η αρμόδια Διεύθυνση Δασών της οικείας περιφερειακής ενότητας.

Άρθρο .....

Παράνομη υλοτομία και μεταφορά δασικών προϊόντων - Παράνομη κλαδονομή - Παράβαση αστυνομικών διατάξεων

[Άρθρο 268 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

Σχόλιο : Ο ορισμός της «Δασικής Αρχής» παρατίθεται στο οικείο άρθρο των «Ορισμών» στο Βιβλίο Πρώτο του παρόντος Προσχεδίου Κώδικα.

1. α) Ο οπωσδήποτε βλάπτων δάσος ή δασική έκταση ή προξενών οποιαδήποτε φθορά, β) ο υλοτομών, κατασκευάζουν ή συλλέγουν δασικά προϊόντα χωρίς άδεια υλοτομίας ή έγκριση ατελούς υλοτομίας ή εγκατάσταση από τη Δασική Αρχή, προκειμένου δε περί μη δημοσίων δασών, και χωρίς αδεία του ιδιοκτήτη ή του διακατόχου του δάσους, όπου απαιτείται τέτοια άδεια, γ) ο υλοτομών, κατασκευάζων ή συλλέγων δασικά προϊόντα δυνάμει αδείας ή έγκρισης ατελούς υλοτομίας της Δασικής Αρχής ή αδείας και του ιδιοκτήτη, προκειμένου περί μη δημοσίου δάσους, κατά τρόπο αντιβαίνοντα στις περί του τρόπου υλοτομίας, κατασκευής ή συλλογής δασικών προϊόντων διατάξεις, δ) ο μεταφέρων δασικά προϊόντα πριν την εξέλεξη ή μετά από αυτήν από τον τόπο της εξέλεξης στον τόπο της πρώτης αποθήκευσης ή από αυτόν αλλού χωρίς θεώρηση ή εξόφληση του πρωτοκόλλου εξέλεξης του δελτίου μεταφοράς δασικών προϊόντων ή της αδείας υλοτομίας, στις περιπτώσεις όπου δεν συντάσσεται πρωτόκολλο εξέλεξης, για το μεταφερόμενο ποσό, ε) ο μεταφέρων δασικά προϊόντα, πλέον των επιτρεπομένων να μεταφερθούν, σύμφωνα με τα ως άνω έγγραφα μεταφοράς, καθώς και ο κάτοχος των παρανόμως μεταφερόμενων δασικών προϊόντων, εφόσον ειδικές διατάξεις του παρόντος κώδικα δεν ορίζουν άλλως, τιμωρούνται με πρόστιμο ή κράτηση ή και με αμφότερες τις ποινές αυτές, εάν από την παράβαση δεν επήλθε καμία ζημία ή η προξενηθείσα δεν υπερβαίνει τα 300 ευρώ, στ) ο μεταφέρων δασικά προϊόντα, τα οποία έχουν υλοτομηθεί ή συλλεχθεί χωρίς τις απαιτούμενες άδειες.

2. Εάν η ζημία υπερβαίνει τα 300 ευρώ, ο παραβάτης τιμωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 381 και 382 του Ποινικού Κώδικα. Ως επιβαρυντική περίπτωση θεωρείται, εάν το δάσος είναι δημόσιο. Σε όσους αγοράζουν την παρανόμως υλοτομημένη ξυλεία για περαιτέρω εμπορία επιβάλλεται από την αρμόδια οικονομική αρχή πρόστιμο ίσο με την πενταπλάσια αξία μεταπώλησης του προϊόντος, το οποίο εισπράττεται κατά τα ισχύοντα για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων. Σε περίπτωση υποτροπής αφαιρείται η άδεια λειτουργίας της επιχείρησης για 2 μήνες.

3. Ο υπαίτιος των πράξεων των περιπτώσεων β' έως και ε' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα έτη αν η προξηνηθείσα από την τέλεση αυτών στο δάσος ζημία υπερβαίνει τα 10.000 ευρώ.
4. Οι παραβάτες των δασικών αστυνομικών διατάξεων τιμωρούνται με πρόστιμο ή κράτηση, εκτός εάν η από την παράβαση των ως άνω διατάξεων προκύψασα ζημία είναι μεγαλύτερη των 300 ευρώ, οπότε τιμωρούνται με τις ποινές της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.
5. Με τις ποινές των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου τιμωρούνται και οι παραβάτες των περί κλαδονομής διατάξεων του άρθρου 112. Η κλαδονομή εντός δημοσίων, δημοτικών ή κοινοτικών δασών θεωρείται ως επιβαρυντική αιτία.
6. Οποιαδήποτε διάταξη ρυθμίζει τα θέματα του παρόντος άρθρου κατά διάφορο τρόπο καταργείται.

Άρθρο .....

Υλοτομία δενδρυλλίων, κορυφών και κλάδων

[Άρθρο 270 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδικας»]

Σχόλιο: Ο ορισμός της «Δασικής Αρχής» παρατίθεται στο οικείο άρθρο των «Ορισμών» στο Βιβλίο Πρώτο του παρόντος Προσχεδίου Κώδικα.

1. Η υλοτομία, μεταφορά και διακίνηση δενδρυλλίων ή κορυφών ελάτης, ερυθρελάτης, ψευδοτσούγκας, πεύκης, κυπαρίσσου και άλλων δασοπονικών ειδών από δημόσια και ιδιωτικά δάση και δασικές εν γένει εκτάσεις απαγορεύεται.
2. Η υλοτομία, μεταφορά και διακίνηση κλάδων όλων των δασοπονικών ειδών για χρήση και διακόσμηση κατά την περίοδο των Χριστουγέννων, από δημόσια και ιδιωτικά δάση και δασικές εν γένει εκτάσεις, επιτρέπεται ύστερα από άδεια της αρμόδιας Δασικής Αρχής.
3. Η υλοτομία, μεταφορά και διακίνηση δενδρυλλίων και κλάδων όλων των δασοπονικών ειδών από ιδιότητα καστανοπερίβολα, καστανοτεμάχια ή άλλα αγροκτήματα που υφίστανται δενδροκομική περιποίηση, από ιδιότητους δασωμένους αγρούς του άρθρου 67 του ν. 998/1979 (ΦΕΚ 289 Α'), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 του ν. 1734/1987 (ΦΕΚ 189 Α'), και από εκτάσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 12 του ν. 3208/2003, επιτρέπεται, μετά από άδεια, που εκδίδεται ατελώς από την οικεία Δασική Αρχή, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 176.
4. Για τον έλεγχο της νόμιμης προέλευσης και διακίνησης των εν λόγω δενδρυλλίων και κλάδων, η αρμόδια δασική υπηρεσία μετά την έκδοση της άδειας προβαίνει στην κατάλληλη σήμανση των διατιθέμενων στο εμπόριο δενδρυλλίων και κλάδων.
5. Όσοι υλοτομούν, μεταφέρουν ή διακινούν δενδρύλλια ή άλλα δασικά είδη που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3 χωρίς την κατά τα ανωτέρω άδεια ή σήμανση, τιμωρούνται με τις ποινές του άρθρου 268. Τα δενδρύλλια και οι κλάδοι κατάσχονται και καταστρέφονται από το αρμόδιο δασικό όργανο, που συντάσσει έκθεση κατάσχεσης και πρωτόκολλο καταστροφής τους. Τα αντικείμενα που χρησιμοποίησαν οι παραβάτες για την τέλεση των ανωτέρω αξιόποινων πράξεων κατάσχονται και δημεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 3 έως και 8 του άρθρου 271.

6. Εφ' όσον, εντός τριών ημερών από την κατάσχεση δεν καταβληθούν τα ως άνω έξοδα και η εγγύηση, τα κατασχεθέντα μεταφορικά μέσα εκποιούνται με δημοπρασία, ενώ το εκπλειστηρίασμα, μετά την αφαίρεση των εξόδων φύλαξης και συντήρησης και την καταβολή τους στον δικαιούχο, κατατίθενται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.

7. Μετά την έκδοση της δικαστικής απόφασης το κατατεθειμένο εκπλειστηρίασμα ή η εγγύηση αποδίδονται στον ιδιοκτήτη, εάν η απόφαση είναι αθωωτική, άλλως καταπίπτουν υπέρ του Δημοσίου. Τα έξοδα φύλαξης οπωσδήποτε δεν επιστρέφονται.

Άρθρο .....

Κυρώσεις ρητινοσυλλογής

[Άρθρο 279 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

Οι παραβάσεις των εκάστοτε ισχυουσών διατάξεων περί κανονισμού της ρητινοσυλλογής των δασών, τιμωρούνται κατά τις διατάξεις του άρθρου 268, θεωρούνται δε ως επιβαρυντική περίπτωση. Κατά τις αυτές διατάξεις τιμωρούνται οι βλάπτοντες, καταστρέφοντες ή αφαιρούντες δοχεία ρητίνης, τοποθετημένα επί δημοσίων ή μη πευκοδένδρων.

Άρθρο .....

Έλεγχος διερχομένων από δάση

[Άρθρο 38 παρ. 11 ν. 1845/1989]

Οι παραβάτες της παραγράφου 8 του άρθρου ..... του παρόντος τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 11 περιπτ. ε του άρθρου 287 του ν.δ. 86/ 1969.

Άρθρο .....

Παραβάσεις διαχειριστικών μέτρων προστασίας από ασθένειες

[. Άρθρο 269 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

Τα κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 221 εισαγόμενα είδη κατάσχονται από τις δασικές ή αστυνομικές αρχές και καταστρέφονται διά πυρός επί τόπου, ενώ ο παραλήπτης τους τιμωρείται με χρηματική ποινή 500 ευρώ και με φυλάκιση μέχρι έξι μηνών. Με την αυτή ποινή τιμωρείται και ο ιδιοκτήτης των ως άνω ειδών που τα μεταφέρει σε άλλη περιφέρεια της Χώρας από εκείνη που τυχόν αρχικώς καθορίστηκε για την εισαγωγή. Τα μεταφερόμενα είδη κατάσχονται και καταστρέφονται επί τόπου, τα δε έξοδα καταστροφής βαρύνουν τον παραβάτη ιδιοκτήτη και εισπράττονται κατά τις διατάξεις περί είσπραξης δημοσίων εσόδων.

Άρθρο .....

Παραβάσεις ειδικών διαχειριστικών μέτρων προστασίας

[Άρθρο 68 Α ν. 998/1979 & Άρθρο 6 ν.3208/2003]

Σχόλιο : Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

1. Με φυλάκιση μέχρι ενός έτους τιμωρείται: α) όποιος με οποιονδήποτε τρόπο παρεμποδίζει την κατά τα άρθρα 11 και 12 φωτογράφιση ή χαρτογράφιση δασών και δασικών εκτάσεων, β) όποιος με οποιονδήποτε τρόπο βλάπτει ή καταστρέφει τα προβλεπόμενα στο άρθρο 16 προστατευτικά έργα ή με άλλον τρόπο παρακωλύει την εκτέλεσή τους, εφ' όσον δεν συντρέχει περίπτωση βαρύτερης αξιόποινης πράξης, γ) Όποιος βλάπτει, καταστρέφει ή μετακινεί τις προβλεπόμενες στο άρθρο 20 πινακίδες, δ) οι διοικούντες τους κατ' άρθρο 22 αναγκαστικούς συνεταιρισμούς που δεν εκπληρώνουν τις επιβαλλόμενες από την παρ. 2 στοιχ. α΄, β΄, γ΄ και δ΄ του εν λόγω άρθρου υποχρεώσεις.
2. Η τέλεση από αμέλεια κάποιας από τις πράξεις της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι έξι (6) μηνών.
3. Οι παραβάτες των διατάξεων της απόφασης της παρ. 7 του άρθρου 15 τιμωρούνται με πρόστιμο από πενήντα χιλιάδες (50.000) έως εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) δρχ. και με φυλάκιση από δύο (2) έως έξι (6) μήνες.
4. Κύριοι, νομείς και κάτοχοι δασικών εν γένει εκτάσεων ή άλλων ακινήτων υποχρεούνται να επιτρέπουν την είσοδο και εργασία των συνεργείων των υπηρεσιών του άρθρου 28 παράγραφος 10 του Ν. 2664/1998 μέσα στα ακίνητά τους, καθώς και την τοποθέτηση σημάτων και οροσήμων. Οι παραβάτες τιμωρούνται κατά τις διατάξεις του άρθρου 169 του Ποινικού Κώδικα.
5. Όποιος από πρόθεση μετατοπίζει, αφαιρεί, καταστρέφει ή βλάπτει τα τοποθετούμενα ορόσημα ή σήματα από τα συνεργεία των υπηρεσιών της παραγράφου 10 του άρθρου 28 του Ν. 2664/1998 τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους.

Άρθρο .....

Παραβάσεις ως προς το δασικό πολλαπλασιαστικό υλικό

[Άρθρο 19 π.δ. 17/2003]

Οι παραβάτες των διατάξεων του π.δ. 17/2003 «Δασικό πολλαπλασιαστικό υλικό, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 1999/105/Ε.Κ.» (ΦΕΚ Α΄ 14/27-1-2003) τιμωρούνται με τις ποινές που προβλέπονται στο άρθρο 458 του ποινικού κώδικα και επιβάλλεται δήμευση του πολλαπλασιαστικού υλικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ’
ΔΑΣΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Άρθρο .....

Καταπάτηση δημοσίων δασών

[Άρθρο 280 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

Σχόλιο : Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

1. Εκείνοι που επί δημοσίων δασών και εν γένει δασικών και χορτολιβαδικών εκτάσεων, που έχουν αποκτήσει λόγω θέσης, σύστασης ή έκτασης εξαιρετική σημασία, επιχειρούν καταπάτηση ή δημιουργία ανύπαρκτων δικαιωμάτων διά ψευδών ή εικονικών τίτλων ή δικών στις οποίες δεν μετέσχε το Δημόσιο ή διά σύστασης για τον σκοπό αυτό συνεταιρισμών με τρίτους ή δι' απατηλής μεταβίβασης δικαιωμάτων σε εις αγνοούντες την ανυπαρξία αυτών ή δι' εμπλοκής της υπηρεσίας σε αλληπάλληλες απασχολήσεις και ενέργειες που απολήγουν σε ακύρωση ή περιγραφή ή εξασθένηση ή αμφισβήτηση των δικαιωμάτων του Δημοσίου ή διά τρόπων που συνιστούν εξαπάτηση ή με οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο τείνουν να παραστήσουν υπό νόμιμη εμφάνιση αξιώσεις καταδήλως αθέμιτες, καθώς και με την αποδοχή μεταβίβασης δικαιωμάτων εν γνώσει της εικονικότητας και ανυπαρξίας αυτών υπέρ του δικαιοπαρόχου, αφ' ενός αποβάλλονται διοικητικώς από την τυχόν καταληφθείσα έκταση, αφ' ετέρου τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον 6 μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον 100.000 δραχμών, εφ' όσον με άλλες διατάξεις νόμου η πράξη δεν τιμωρείται αυστηρότερα.
2. Στην περίπτωση που πρωτόκολλο διοικητικής αποβολή καταστεί τελεσίδικο και επιχειρηθεί από τον αποβληθέντα ανακατάληψη της έκτασης από την οποία αποβλήθηκε, επιβάλλονται κατ' αυτού ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τεσσάρων μηνών και χρηματική ποινή μέχρι 20.000 δραχμών.
3. Επί μεταβίβασης κυριότητας ή οποιουδήποτε άλλου εμπραγμάτου δικαιώματος επί δάσους ή δασικής εκτάσεως, αιτία πώλησης, δωρεάς, προίκας ή άλλης πράξης εν ζωή, ο μεταβιβάζων υποχρεούται όπως, κατά τυχόν κατάρτιση του οριστικού συμβολαίου, προσκομίσει επί ποινή απόλυτης ακυρότητας της δικαιοπραξίας, στον συμβολαιογράφο, ο οποίος υποχρεούται να κάνει μνεία στο συμβόλαιό του, δήλωσή του συντεταγμένη κατά τα οριζόμενα στο Ν.Δ. 105/1969, στην οποία δηλώνεται ότι ουδέποτε το Δημόσιο διεκδίκησε κυριότητα ή έτερο εμπράγματο δικαίωμα του μεταβιβάζοντος επ' αυτής και, εφ' όσον ηγέρθη τέτοια διεκδίκηση ή αμφισβήτηση, να δηλώνεται ότι η κυριότητα του μεταβιβάζοντος ή έτερο εμπράγματο δικαίωμα κρίθηκε κατ' έναντι του Δημοσίου είτε με απόφαση της Διοίκησης είτε με οριστική και τελεσίδικη απόφαση των τακτικών δικαστηρίων. Σε περίπτωση υποβολής από τον μεταβιβάζοντα δήλωσης με την οποία αυτός δηλώνει σχετική διεκδίκηση ή αμφισβήτηση του Δημοσίου, ο συμβολαιογράφος υποχρεούται να απόσχει της σύνταξης του συμβολαίου. Με απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομίας, Ανάπτυξης και

Τουρισμού, είναι δυνατόν να καθοριστεί ο τύπος και το περιεχόμενο της ως άνω δήλωσης. Συμβολαιογράφος που συντάσσει μεταβιβαστικές της κυριότητας, ή ετέρου εμπραγμάτου δικαιώματος πράξεις επί δάσους ή δασικής έκτασης, άνευ τήρησης των ως άνω διατάξεων, καθώς και οι διά του υπογραφέντος συμβολαίου συμβληθέντες, τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών, επιφυλασσομένων των διατάξεων περί πειθαρχικής ευθύνης του συμβολαιογράφου.

4. Οι παραβάτες των διατάξεων του παρόντος άρθρου, εάν συλληφθούν επ' αυτοφώρω, δικάζονται κατά την καθοριζόμενη από τις διατάξεις του άρθρ. 417 και επόμενα του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Άρθρο .....

Πρωτόκολλο διοικητικής αποβολής – Διαδικασία – Ένδικα μέσα

[Άρθρο 61 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

1. Κατά του επιχειρούντος εκχέρσωση, υλοτομία, σπορά ή οποιαδήποτε άλλη διακατοχική πράξη επί δημοσίων, δημοτικών, κοινοτικών, μοναστηριακών ή ανηκόντων σε ιδρύματα δασών και εν γένει δασικών, αναδασωτέων και χορτολιβαδικών εκτάσεων, και ασχέτως του χρόνου στον οποίο οι πράξεις επιχειρήθηκαν, συντάσσεται και κοινοποιείται από τον αρμόδιο Προϊστάμενο της Περιφερειακής Δασικής ή δασάρχη πρωτόκολλο διοικητικής αποβολής. Διά του πρωτοκόλλου, προκειμένου περί δημοσίων δασών, εν γένει δασικών και χορτολιβαδικών εκτάσεων, βεβαιώνεται από τον αρμόδιο Προϊστάμενο της Περιφερειακής Δασικής Υπηρεσίας ή δασάρχη κατά του καταβάλλοντος και υπέρ του Πράσινου Ταμείου, η σε βάρος του δημοσίου τυχόν επελθούσα ζημία, το ποσό αποκατάστασής της καθώς και το ποσό της οφειλόμενης αποζημίωσης χρήσης.

Το πρωτόκολλο καθίσταται οριστικό και θεωρείται ότι ο καθ' ού το απεδέχθη, εάν εντός τριάντα ημερών από την επίδοση, η οποία δεν παρεκτείνεται λόγω αποκατάστασης, δεν ασκήσει κατ' αυτού ανακοπή.

2. Η ανακοπή κατά του πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής ασκείται κατά του Δημοσίου ή κατά των νομικών προσώπων της παρ. 1, στα οποία ανήκει η έκταση επί της οποίας επιχειρείται η παράνομη ενέργεια και απευθύνεται στο μονομελές πρωτοδικείο της τοποθεσίας του ακινήτου.

3. Για τη συζήτηση της ανακοπής αντίγραφο αυτής με κλήση κοινοποιείται προς τον οικονομικό έφορο της οικείας περιφέρειας ως εκπροσώπου του Δημοσίου, εάν πρόκειται περί έκτασης του Δημοσίου, άλλως δε προς το αναφερόμενο στο κοινοποιηθέν πρωτόκολλο ως δικαιούχο νομικό πρόσωπον, σε αμφότερες δε τις περιπτώσεις και προς τον αρμόδιο δασάρχη. Κατάθεση παραβόλου ή εγγραφή της ανακοπής στο βιβλίο διεκδικήσεων δεν απαιτείται. Το βάρος της απόδειξης υπέχει ο ανακόπτων, ενά με τα προσκομιζόμενα αποδεικτικά μέσα και οι διοικητικές εξετάσεις που ενεργούνται από τους δασάρχες, δασονόμους ή δασοκόμους.

4. Κατά της απόφασης του μονομελούς πρωτοδικείου δεν χωρεί ένδικο μέσο. Σε περίπτωση κατά την οποία, η απόφαση που εκδίδεται ακυρώνει το πρωτόκολλο, για λόγους που αφορούν την κυριότητα ή τη νομή του κτήματος, ο ανακόπτων οφείλει να ασκήσει τακτική αγωγή εντός ενενήντα ημερών από την επίδοση της αποφάσεως, άλλως το πρωτόκολλο παραμένει σε ισχύ και εκτελείται. Στην περίπτωση αυτή δεν εφαρμόζεται η

διάταξη του άρθρου 8 του α.ν. 1539/1938, που διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 52 περ. 18 Εισ. Ν.Κ.Πολ.Δ.

5. Οι προθεσμίες που τάσσονται από το παρόν άρθρο δεν παρεκτείνονται λόγω απόστασης. Για την κλήση προς το Δημόσιο τηρούνται οι ειδικές για την εμφάνιση αυτού προθεσμίες.

6. Η ανακοπή δεν αναστέλλει την εκτέλεση του πρωτοκόλλου αποβολής, δύναται όμως το μονομελές πρωτοδικείο να αναστείλει την εκτέλεση, κατόπιν αιτήσεως του ανακόπτοντος μέχρις εκδόσεως αποφάσεως επί της ανακοπής.

7. Η κατά την διαδικασία του άρθρου αυτού απόφαση δεν εμποδίζει την επιδίωξη των εκατέρωθεν δικαιωμάτων κατά την τακτική διαδικασία.

Το επί της ανακοπής δικάζον, κατά τας διατάξεις των παρ. 2 και 4 του παρόντος άρθρου Πρωτοδικείο, αποφαινεται με την ίδια απόφαση και περί της τυχόν επιβληθείσας αποζημίωσης χρήσης.

Άρθρο .....

Δικαίωμα προτίμησης του Δημοσίου

[Άρθρο 72 παρ. 6 ν.998/1979]

Οι συμβαλλόμενοι και μη συμμορφούμενοι προς τις διατάξεις του άρθρου 72 του ν. 998/1978 καθώς και του άρθρου 60 του Ν.Δ. 86/1969 διώκονται ποινικώς και τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους.

Άρθρο .....

Μεταβιβάσεις καέντων δασών

[Άρθρο 35 παρ. 4 ν.998/1979]

Σχόλιο 1: Οι αναφερόμενες χρηματικές ποινές χρήζουν προσαρμογής.

Σχόλιο 2: Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

Συμβολαιογράφος που συντάσσει πράξη μεταβίβασης της κυριότητας επί δάσους ή δασικής έκτασης καθώς και προσύμφωνο με το αυτό αντικείμενο χωρίς να τηρηθούν οι διατυπώσεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, καθώς και οι διά του συμβολαίου ή προσυμφώνου συμβαλλόμενοι και οι ενεργούντες ως πληρεξούσιοι τους τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) δραχμών, επιφυλασσομένων και των διατάξεων περί πειθαρχικής ευθύνης του συμβολαιογράφου.

Άρθρο .....

Κατάσχεση/δήμευση προϊόντων και μέσων

[Άρθρο 271 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδικς»]

Σχόλιο : Ο ορισμός της «Δασικής Αρχής» παρατίθεται στο οικείο άρθρο των «Ορισμών» στο Βιβλίο Πρώτο του παρόντος Προσχεδίου Κώδικα.

1. Κατάσχονται και δημεύονται από τα δασικά όργανα, τα αστυνομικά όργανα και από τους αναγνωριζόμενους φύλακες θήρας των Κυνηγετικών Οργανώσεων του άρθρου 267 του παρόντος, τα δασικά προϊόντα:

α) Τα υλοτομούμενα, κατασκευαζόμενα ή συλλεγόμενα άνευ άδειας υλοτομίας ή έγκρισης ατελούς υλοτομίας της Δασικής Αρχής, προκειμένου δε περί μη δημοσίων δασών και άνευ άδειας του ιδιοκτήτη ή διακατόχου του δάσους όπου απαιτείται τέτοια άδεια.

β) Τα υλοτομούμενα, κατασκευαζόμενα ή συλλεγόμενα, δυνάμει άδειας ή έγκρισης ατελούς υλοτομίας της Δασικής Αρχής ή άδειας και του ιδιοκτήτη, προκειμένου περί μη δημοσίου δάσους, κατά τρόπο αντιβαίνοντα στις περί τρόπου υλοτομίας, κατασκευής ή συλλογής δασικών προϊόντων διατάξεις.

γ) Τα μεταφερόμενα προ της εξελέγχεως πέραν του τόπου της καταμέτρησης.

δ) Τα μεταφερόμενα μετά την εξέλεξη, αλλά προ της έκδοσης της συμπληρωματικής άδειας, κατασχομένου και δημευομένου στην περίπτωση αυτή ποσού όχι μεγαλύτερου του διαπιστωθέντος πλεονάσματος.

ε) Η εκ δημοσίων δασών μεταφερόμενη ρητίνη άνευ άδειας της Δασικής Αρχής.

στ) Τα μεταφερόμενα βαλανίδια και κεράτια άνευ καταβολής του κατά το άρθρο 165 καθοριζόμενου μισθώματος».

ζ) Τα παρανόμως και άνευ δασονομικών εγγράφων μεταφερόμενα ή πωλούμενα δασικά προϊόντα.

2.α. Τα ως άνω κατασχεμένα δασικά προϊόντα, ευθύς μετά την κατάσχεση, διατίθενται άνευ δημοπρασίας, από τον προϊστάμενο του οικείου δασαρχείου είτε σε αγαθοεργά ή άλλα κοινωφελή ιδρύματα είτε σε δημόσιες υπηρεσίες, αντί τιμήματος ίσου με την αντίστοιχη αγοραία τιμή του ισχύοντος πίνακα διατιμήσεως, εκτός εάν πρόκειται για προϊόντα από μη δημόσια δάση, οπότε καταβάλλεται από αυτούς τίμημα οριζόμενο από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

β. Στην περίπτωση που από τη σχετική έκθεση κατάσχεσης, προκύπτει ότι τα ως άνω κατασχεμένα, δασικά προϊόντα αφορούν αποκλειστικά την κατηγορία των καυσόξυλων, τότε, ευθύς μετά την κατάσχεση, ο προϊστάμενος του οικείου Δασαρχείου ή της Διεύθυνσης Δασών χωρίς Δασαρχείο, δύναται άμεσα να προβεί στη διάθεση αυτών, άνευ δημοπρασίας, είτε σε αγαθοεργά ή άλλα κοινωφελή ιδρύματα είτε σε δημόσιες υπηρεσίες, για την κάλυψη των αναγκών τους σε καυσόξυλα είτε στον οικείο Δήμο, για την κάλυψη των ατομικών αναγκών ατόμων, που αποδεδειγμένα υπάγονται σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, εφόσον τα άτομα αυτά δεν συμμετείχαν σε οποιοδήποτε στάδιο και καθ' οιονδήποτε τρόπο στην προαναφερόμενη παράνομη ενέργεια (της υλοτομίας, συλλογής, μεταφοράς κ.λπ.). Η εν λόγω διάθεση γίνεται επί καταβολή τιμήματος, που αντιστοιχεί στο ήμισυ της αντίστοιχης αγοραίας τιμής του ισχύοντος πίνακα διατιμήσεως, εκτός εάν

πρόκειται περί προϊόντων από μη δημόσια δάση, οπότε καταβάλλεται τίμημα στον ιδιοκτήτη ή διακάτοχο του δάσους, εάν αυτός δεν ενέχεται στην παράνομη υλοτομία και δεν αποζημιώθηκε, με οποιονδήποτε άλλον τρόπο, για τη γενομένη στο δάσος του υλοτομία, το ύψος του οποίου καθορίζεται από τον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται οι δικαιούχοι των ατομικών αναγκών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας περίπτωσης β`.

γ. Σε περίπτωση κατά την οποία τα κατασχεμένα δασικά προϊόντα δεν διατεθούν, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις ανωτέρω περιπτώσεις α` και β`, τότε αυτά εκποιούνται, με πρόχειρη δημοπρασία, εγκρινομένη από τον αρμόδιο δασάρχη ή τον αρμόδιο Προϊστάμενο της Περιφερειακής δασικής Υπηρεσίας (σε Διευθύνσεις χωρίς Δασαρχεία) και προ της εκδόσεως της σχετικής ποινικής αποφάσεως. Στην ανωτέρω δημοπρασία, δεν δύναται να συμμετέχουν τα πρόσωπα, που σε οποιοδήποτε στάδιο και καθ' οιονδήποτε τρόπο, συμμετείχαν στην προαναφερόμενη, παράνομη ενέργεια (της υλοτομίας, συλλογής, μεταφοράς κλπ.). Σε περίπτωση άγονου ή ασύμφορου αποτελέσματος, μετά τη διενέργεια δύο (2) δημοπρασιών, εφόσον πρόκειται για καυσόξυλα, αυτά δύναται να διατεθούν για την κάλυψη των ατομικών αναγκών των κατοίκων του άρθρου 168 του παρόντος νομοθετικού διατάγματος ή στους ιδιοκτήτες ή διακατόχους με την καταβολή του 1/2 του μισθώματος. Οι δικαιούχοι των ατομικών αναγκών, το καταβλητέο τίμημα, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας .

Για τις λοιπές κατηγορίες δασικών προϊόντων έχει ανάλογη εφαρμογή το εδάφιο δ` της παρ. 1 του άρθρου 138 του παρόντος νομοθετικού διατάγματος. Το κατά τα ως άνω τίμημα ή το εκπλειστηρίασμα, προκειμένου περί προϊόντων μη δημοσίων δασών, αποδίδεται στον ιδιοκτήτη ή διακάτοχο του δάσους, εάν δεν ενέχεται στην παράνομη υλοτομία και δεν αποζημιώθηκε, με οποιονδήποτε άλλον τρόπο, για τη γενομένη στο δάσος του υλοτομία.

δ. Εάν λόγω της ποσότητας των κατασχεθέντων δασικών προϊόντων δεν υπάρχει στην ευρύτερη περιοχή της κατάσχεσης επαρκής, ασφαλής δημόσιος χώρος φύλαξης, τότε αυτά παραδίδονται επί αποδείξει προς φύλαξη στους παραβάτες ή στους ιδιοκτήτες τους, οριζόμενους ως μεσεγγυούχους και ευθυνόμενους για τη φύλαξη τους, μέχρι την κατά τα ανωτέρω διάθεση ή εκποίηση αυτών η οποία πρέπει να ολοκληρωθεί εντός δύο μηνών.

3. Ομοίως κατάσχονται και δημεύονται από τα αρμόδια όργανα της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, τα παντός είδους εργαλεία, όργανα και σκεύη, με τα οποία ο παραβάτης προβαίνει στην εκτέλεση του αδικήματος, τα μεταφορικά μέσα τα οποία χρησιμοποιούνται κατά την παράνομη υλοτομία ή μεταφορά, καθώς και η άδεια κυκλοφορίας τους και το δίπλωμα οδήγησης του οδηγού. Εάν διατίθεται στην ευρύτερη περιοχή που έγινε η κατάσχεση ασφαλής δημόσιος χώρος φύλαξης, τα κατασχεθέντα μέσα μεταφοράς οδηγούνται με συνδρομή της οικείας αστυνομικής αρχής στο χώρο αυτόν όπου παραμένουν μέχρι την επικύρωση ή μη από το αρμόδιο δικαστήριο της κατάσχεσης. Σε διαφορετική περίπτωση μετά τη σύνταξη της έκθεσης κατάσχεσης αφαιρούνται οι πινακίδες κυκλοφορίας των κατασχεθέντων μεταφορικών μέσων, τα οποία στη συνέχεια παραδίδονται επί αποδείξει προς φύλαξη στους ιδιοκτήτες τους, οριζόμενους ως μεσεγγυούχους και ευθυνόμενους για τη φύλαξη τους, μέχρι εκδόσεως της σχετικής δικαστικής απόφασης.

Το δίπλωμα οδήγησης του οδηγού, η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας των κατασχεθέντων μέσων παραδίδονται άμεσα στην οικεία αστυνομική αρχή μαζί με αντίγραφο της έκθεσης κατάσχεσης, συντασσόμενης σχετικής έκθεσης παράδοσης και παραλαβής. Τα κατασχεθέντα μέσα, η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας αποδίδονται στον ιδιοκτήτη τους, εάν το αρμόδιο δικαστήριο δεν επικυρώσει την κατάσχεση. "Άλλως τα εργαλεία, όργανα και σκεύη, με τα οποία ο παραβάτης προέβη στην εκτέλεση του αδικήματος, εκποιούνται με δημοπρασία, η οποία διενεργείται, σύμφωνα με τις διατάξεις περί εκποίησης αδέσποτων ή κατασχεθέντων δασικών προϊόντων, τα δε τροχοφόρα μεταφορικά μέσα εκποιούνται από την Διεύθυνση Τελωνειακών Διαδικασιών του Υπουργείου Οικονομικών.

4. Το ως άνω τίμημα από την εκποίηση, ως και το τίμημα της παρ. 2 του παρόντος εισάγονται στον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου και διατίθενται από αυτό ως έσοδα δασών.

5. Κατ' εξαίρεση, προκειμένου περί εργαλείων και μεταφορικών μέσων χρήσιμων στη δασική υπηρεσία, αυτά δεν εκποιούνται αλλά παραδίδονται έναντι απόδειξης από αυτόν που τα κατέσχε στον αρμόδιο δασάρχη και χρησιμοποιούνται κατά τις ανάγκες της υπηρεσίας.

6. Εξαιρετικώς δεν κατάσχονται τα φορτηγά ζώα, διά των οποίων μεταφέρονται καυσόξυλα σε συνοικισμούς ή χωριά της διαμονής των μεταφερόντων και τα οποία προορίζονται για ατομικές ανάγκες αυτών.

7. Επί κατάσχεσης των λοιπών φορτηγών ζώων, αυτά, μετά την σύνταξη της έκθεσης κατάσχεσης, παραδίδονται έναντι απόδειξης προς φύλαξη στους ιδιοκτήτες τους, οι οποίοι ορίζονται ως μεσεγγυούχει και ευθύνονται για τη διατροφή και φύλαξη αυτών μέχρι εκδόσεως της σχετικής απόφασης με την οποία θα καθορίζεται η περαιτέρω τύχη τους. Εάν δεν είναι δυνατή ή εάν είναι επικίνδυνη η παράδοση του ζώου στον ιδιοκτήτη, αυτό, κατά την ελεύθερη κρίση του οικείου δασάρχη, παραδίδεται έναντι απόδειξης σε οποιονδήποτε τρίτον αναλαμβάνει τη διατροφή και τη φύλαξή του, οπότε τα έξοδα τούτα βαρύνουν τον ιδιοκτήτη του ζώου, αν τούτο διά της δικαστικής απόφασης αποδοθεί σε αυτόν, ή το εκπλειστηρίασμα, εφ' όσον εκποιηθεί διά δημοπρασίας.

8.α. Επίσης, επιβάλλεται σε έκαστον των παραβατών και εις ολόκληρον με πράξη καταλογισμού του οικείου δασάρχη πρόστιμο ανά μονάδα μέτρησης της παρανόμως υλοτομηθείσας ή μεταφερόμενης ξυλείας ή των καυσόξυλων, ίσο με το πενταπλάσιο της αγοραίας τιμής, της προβλεπόμενης από τον πίνακα διατίμησης δασικών προϊόντων για την αντίστοιχη κατηγορία. Σε περίπτωση υποτροπής επιβάλλεται το διπλάσιο του ανωτέρω προστίμου.

β. Η διαδικασία επιβολής της διοικητικής κύρωσης της προηγούμενης παραγράφου αρχίζει με τη βεβαίωση της παράβασης από το όργανο που τη διαπιστώνει, το οποίο συντάσσει σχετική έκθεση. Η έκθεση κοινοποιείται μαζί με έγγραφη κλήτευση του δασάρχη προς τον παραβάτη να υποβάλει τις απόψεις του ενώπιον του για την αποδιδόμενη σε αυτόν παράνομη ενέργεια μέσα σε πέντε ημέρες από την κοινοποίηση της κλήτευσης. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, για πέντε ημέρες. Το πρόστιμο βεβαιώνεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., εισπράττεται κατά τα ισχύοντα για την είσπραξη δημοσίων εσόδων και αποδίδεται στον Ειδικό Φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου. Το δίπλωμα οδήγησης επιστρέφεται στον κύριο ή νόμιμο κάτοχο του μετά την παρέλευση τριμήνου από την εξόφληση του επιβληθέντος προστίμου.

γ. Κατά της απόφασης επιβολής προστίμου ο παραβάτης μπορεί να ασκήσει προσφυγή στο κατά τόπο αρμόδιο διοικητικό πρωτοδικείο, εντός της προβλεπόμενης από το άρθρο 66 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας εξηκονθήμερης προθεσμίας, που αρχίζει από την επόμενη της κοινοποίησης σε αυτόν της απόφασης. Η προσφυγή εκδικάζεται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Η προθεσμία της ανωτέρω προσφυγής και η άσκηση της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης επιβολής προστίμου. Είναι όμως δυνατόν να χορηγηθεί, κατά περίπτωση, αναστολή εκτέλεσης της ανωτέρω απόφασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 88 και 200 έως 209 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

δ. Σε περίπτωση έκδοσης αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης από το ποινικό δικαστήριο επιστρέφεται το δίπλωμα οδήγησης, το επιβληθέν πρόστιμο διαγράφεται και το καταβληθέν ποσό αυτού επιστρέφεται από τον φορέα στον οποίο αποδόθηκε. Ιδιαίτερα σε περίπτωση εντοπισμού του δράστη αλλά μη ευρέσεως των παρανόμως υλοτομηθέντων ή μεταφερθέντων δασικών προϊόντων το ανωτέρω διοικητικό πρόστιμο επιβάλλεται, μετά την έκδοση αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης του αρμοδίου ποινικού δικαστηρίου, για την ποσότητα που αναφέρεται στη μήνυση και επικυρώθηκε με την ανωτέρω απόφαση.

9. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να ορισθούν και άλλες περιπτώσεις κατασχέσεως δασικών προϊόντων.

Άρθρο .....

Απόδοση κατασχεθέντων δασικών προϊόντων

[Άρθρο 274 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»

Άρθρο 272 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ»]

1. Προκειμένου περί δασικών προϊόντων που απολήφθηκαν ή απολαμβάνονται παρανόμως καθώς και εκείνων που μεταφέρθηκαν ή μεταφέρονται άνευ δασονομικών εγγράφων, εφ' όσον δημιουργούνται βάσιμες αμφιβολίες για την επιβολή της ποινικής δίωξης του υπαιτίου, είτε λόγω του τυπικού της παράβασης είτε λόγω έλλειψης δόλου εκ μέρους του είτε λόγω αδυναμίας συμμόρφωσής του προς τον νόμο για λόγους ανεξάρτητους της θέλησής του, δεν συντάσσεται μήνυση, αλλ' επιβάλλεται συντηρητική κατάσχεση επί των τυχόν παρανόμως αποληφθέντων ή μεταφερθέντων δασικών προϊόντων, ενώ η όλη αλληλογραφία με την τυχόν παρά τα ανωτέρω συνταγείσα μήνυση υποβάλλεται από τον προϊστάμενο του δασαρχείου μαζί με σχετική πρόταση προς τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης .

2. Ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αποφαινεται αν πρέπει να ασκηθεί ποινική δίωξη του υπαιτίου ή όχι, με την απόδοση στη δεύτερη περίπτωση των τυχόν κατασχεθέντων δασικών προϊόντων σε αυτόν, έναντι καταβολής μέχρι του τετραπλού του αντιστοίχου μισθώματος ή δικαιώματος του Δημοσίου (φόρου), αναλόγως του βαθμού και του είδους της παράβασης.

3. Όταν αθωωτική απόφαση ή βούλευμα διατάσσει την απόδοση των κατασχεθέντων δασικών προϊόντων από το εκπλειστηρίασμα αυτών ή από την κατατεθειμένη εγγύηση αφαιρείται υπέρ του Δημοσίου ο φόρος ή το μίσθωμα αυτού, εφ' όσον δεν έχει καταβληθεί αφού υπολογιστεί επί τη βάσει της διατίμησης της ισχύουσας κατά τον χρόνο της

καταβολής του οφειλομένου φόρου ή μισθώματος των δασικών προϊόντων. Τα αυτά ισχύουν και για την περίπτωση κατά την οποία δεν έχουν εκποιηθεί τα προϊόντα αυτά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’
ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΟΙΝΩΝ

Άρθρο .....

[Άρθρο 295 ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδικς»]

Σχόλιο : Απαιτείται μετατροπή του νομισματικού πλαισίου από δραχμές σε ευρώ και εκσυγχρονισμός των ποσών, που όμως εκφεύγει των ορίων της κωδικοποίησης. Το ζήτημα τίθεται υπό την οριστική κρίση της ΚΕΚ.

Τα δικαστήρια που επιβάλλουν πρόστιμο ή χρηματική ποινή ορίζουν συγχρόνως ότι σε περίπτωση τυχόν αδυναμίας ή άρνησης ή εάν κατά την τελεσιδικία της απόφασης δεν καταβληθεί η καταγνωσθείσα χρηματική ποινή ή το πρόστιμο, αποτίεται από τους καταδικασθέντες κράτηση ή φυλάκιση, λογιζομένης κάθε ημέρας κράτησης ή φυλάκισης προς πενήντα μέχρι πεντακοσίας μεταλλικής δραχμής προστίμου ή χρηματικής ποινής κατά την κρίση του δικαστή. Αλλά και μετά την έναρξη της εκτέλεσης της κράτησης ή της φυλάκισης, η οποία προήλθε από την άνω μετατροπή, δύναται ο καταδικασθείς, καταβάλλοντας την κατά το μέτρο της απόφασης αναλογούσα προς τις υπολειπόμενες ημέρες κράτησης ή φυλάκισης χρηματική ποινή ή το πρόστιμο, να απολυθεί. Την απόλυση διατάσσει ο αρμόδιος εισαγγελέας, ή επί πταισμάτων ο δημόσιος κατήγορος, δι’ εγγράφου προς τον επιστάτη των φυλακών, κατόπιν προσαγωγής του διπλοτύπου καταβολής. Η κατά την άνω ενδεχόμενη μετατροπή αποτιόμενη ποινή δεν συνυπολογίζεται προς την οριστικώς τυχόν μετά του προστίμου ή της χρηματικής ποινής επιβληθείσα από το δικαστήριο κράτηση ή φυλάκιση.

Άρθρο .....

[Άρθρο 8 παρ. 2 και 3 ν. 2612/1998]

Σχόλιο: Οι μεταβατικές αυτές διατάξεις στερούνται πεδίου εφαρμογής (λόγω της εν πάση περιπτώσει παραγραφής των υπό ρύθμιση πλημμεληματικών πράξεων) και, ως εκ τούτου, απαλείφονται.

ΒΙΒΛΙΟ ΠΕΜΠΤΟ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ, ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο .....

Διατάξεις που Διατηρούνται σε ισχύ

[Άρθρο 79 παρ. 2 ν. 998/1979]

Σχόλιο : Γίνεται η απαραίτητη νομοτεχνική προσαρμογή.

Ρυθμίσεις ειδικών νόμων που αναφέρονται στη δασική ιδιοκτησία και τα δικαιώματα τρίτων επί δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων, την διαχείριση των δασών και την άσκηση της δασοπονίας, τα έσοδα και τις ατέλειες, το δασικό προσωπικό, τα δασικά έργα, τη θήρα και τον ποινικό κολασμό των δασικών αδικημάτων σχετικών με τα ανωτέρω θέματα διατηρούνται σε ισχύ, εφ’ όσον δια του παρόντος δεν θεσπίζεται ρητή παρέκκλιση από αυτά.

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο .....

[Άρθρο 19 παρ. 13 ν. 3208/2003]

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίζονται οι περιοχές τοποθέτησης μελισσοσμηνών, οι αποστάσεις τοποθέτησής τους από εθνικούς και επαρχιακούς δρόμους, κατοικημένες περιοχές και κατοικημένες οικίες, καθώς και οι κυρώσεις 3 για παράβαση των εν λόγω διατάξεων, τα όργανα επιβολής τους και η σχετική διαδικασία. Με την έναρξη ισχύος της παραπάνω απόφασης, καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 7 του Ν. 6238/1934 (ΦΕΚ 256 Α) και 22 του Ν.4856/1930 (ΦΕΚ 316 Α).

Άρθρο .....

Εξουσιοδοτήσεις

[Άρθρο 78 ν. 998/1979]

1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού της αξίας δάσους, δασικής έκτασης ή δημόσιων εκτάσεων των περιπτώσεων α` και β` της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 6 του παρόντος κώδικα.
2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας ρυθμίζονται τα θέματα σχετικά με την ίδρυση και λειτουργία του δικτυακού τύπου στον οποίο λαμβάνει χώρα η κεντρική ανάρτηση της πράξεως

χαρακτηρισμού του άρθρου 14 του παρόντος κώδικα ως και της απόφασης της Επιτροπής επί των αντιρρήσεων κατ' αυτής, με τη δημιουργία και τήρηση κεντρικού αρχείου, με τη συλλογή, ταξινόμηση, καταχώριση και επεξεργασία προς ανάρτηση της, την έκδοση κωδικού αριθμού διαδικτυακής ανάρτησης και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας , που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται ο τύπος, τα απαιτούμενα στοιχεία της αίτησης, καθώς και ο τύπος, το περιεχόμενο και τα στοιχεία της ανωτέρω πράξης χαρακτηρισμού του δασάρχη ως και της απόφασης της Επιτροπής επί των αντιρρήσεων κατ' αυτής. Με κοινή υπουργική απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται ηλεκτρονική διαδικασία υποβολής αιτήσεων και έκδοσης πράξης του δασάρχη, καθώς και αυτόματης εισαγωγής των στοιχείων στην ταυτότητα του κτιρίου κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 3843/2010.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία υπαγωγής επενδύσεων στη διάταξη της παραγράφου 8α του άρθρου 14 του παρόντος κώδικα.

5. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοση της έγκρισης επέμβασης της παραγράφου 2 και της πράξης της παραγράφου 6 του άρθρου 45 του παρόντος κώδικα.

6. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία χορήγησης της έγκρισης γεωργικής εκμετάλλευσης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, οι υποχρεώσεις του δικαιούχου και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 47 του παρόντος κώδικα.

7. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζεται ο τύπος του τίτλου κυριότητας της παραγράφου 11 του άρθρου 47 του παρόντος κώδικα.

8. Με απόφαση του Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές των εγκαταστάσεων των εκτροφείων θηραμάτων του άρθρου 47α του παρόντος κώδικα.

9. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές χάραξης, σήμανσης, διάνοιξης και συντήρησης των ορειβατικών μονοπατιών της παραγράφου 2 του άρθρου 56 του παρόντος κώδικα.

10. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται οι προδιαγραφές σύνταξης των μελετών διαχείρισης των πάρκων και αλσών της παραγράφου 2 του άρθρου 58 του παρόντος κώδικα.

11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών καθορίζονται το ανώτατο εμβαδό της παραχωρούμενης έκτασης, ο τύπος του παραχωρητηρίου, τα δικαιούχα πρόσωπα και η σειρά προτίμησης αυτών, οι υποχρεώσεις του προσώπου στο οποίο έγινε η παραχώρηση για να καλλιεργεί και να καρπούται κατά τρόπο επιμελή και συνεχή τα καστανοτεμάχια, οι όροι έκπτωσης και αποβολής σε περίπτωση εγκατάλειψης, καταστροφής ή πλημμελούς εκμετάλλευσης, το ύψος του τιμήματος και ο τρόπος καταβολής του, ο τύπος της προβλεπόμενης στην παράγραφο 2 του άρθρου 66 του παρόντος ειδικής μελέτης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 66 του παρόντος κώδικα.

12. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ρυθμίζεται η ακολουθητέα, κατά την κατεδάφιση αυθαίρετου κτίσματος, σύμφωνα με το άρθρο 67Α του παρόντος,

ροή των εργασιών μεταξύ των αρμόδιων υπηρεσιών ως και οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παραγράφου 4 του ανωτέρω άρθρου.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ύψος της προβλεπομένης στην παράγραφο 5 του ανωτέρω άρθρου αποζημίωσης και να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια εφαρμογής της παραγράφου αυτής.

13. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών καθορίζεται το ύψος του παραβόλου της παραγράφου 4 του άρθρου 14 του παρόντος κώδικα.

14. Με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, ρυθμίζονται οι λοιπές αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή των άρθρων ..... του παρόντος κώδικα.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο .....

Μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις

[Άρθρο 155 ν. 4389/2016]

1. Ως ημερομηνία έναρξης των προθεσμιών:

α) των δύο (2) μηνών για την υποβολή πρότασης από τη Διεύθυνση Δασών στη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 13 του ν. 3889/2010, ως αυτή τροποποιείται με το άρθρο 153.

β) των τεσσάρων (4) μηνών για την έκδοση της Υπουργικής απόφασης της παρ. 3 του άρθρου 13 του ν. 3889/2010, ως αυτή τροποποιείται με το άρθρο 153, , μετά την άπρακτο πάροδο της οποίας οι εργασίες εκτελούνται από την εταιρεία Ε.Κ.Χ.Α. Α.Ε. σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 13 του ν. 3889/2010, ως αυτή τροποποιείται με το άρθρο 153 ,

γ) του ενός (1) μήνα για την αποστολή του χρονοδιαγράμματος από την εταιρεία Ε.Κ.Χ.Α. Α.Ε. στη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 13 του ν. 3889/2010, ως αυτή τροποποιείται με το άρθρο 153 ,

δ) του ενός (1) μήνα για την παροχή από την εταιρεία Ε.Κ.Χ.Α. Α.Ε. παρέχει στους Ο.Τ.Α. δυνατότητα πρόσβασης, έσω διαδικτυακής εφαρμογής, στα ενιαία χαρτογραφικά υπόβαθρα που χρησιμοποιούνται στην κατάρτιση δασικών χαρτών, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου του άρθρου 23 του ν. 3889/2010, ως αυτή τροποποιείται με το άρθρο 153.

ε) του ενός (1) μήνα για την έκδοση απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με την οποία καθορίζονται τα κριτήρια προσδιορισμού της οικιστικής πύκνωσης, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 23 του ν. 3889/2010, ως αυτή τροποποιείται με το άρθρο 153 , νοείται η ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου .....

2. Η διαδικασία του άρθρου 23 του ν. 3889/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαθίσταται με το άρθρο 153 ολοκληρώνεται μέσα σε εννέα (9) μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου.....

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής:

α) οι δασικοί χάρτες ενημερώνονται ή αναμορφώνονται, αναλόγως του σταδίου στο οποίο βρίσκονται, με τις περιοχές της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 23 του ν. 3889/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαθίσταται με το άρθρο 153 του παρόντος νόμου.

β) ως προς τις περιοχές της περίπτωσης β' της παρ. 2 του ως άνω άρθρου 23, ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 24 του ν. 3889/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαθίσταται με το άρθρο 153 του παρόντος νόμου, ανεξάρτητα από το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η διαδικασία κύρωσης του δασικού χάρτη. Οι αντιρρήσεις που εκκρεμούν κατά του δασικού χάρτη και οι οποίες αφορούν εκτάσεις, που εμπίπτουν εντός των ορίων των περιοχών της ανωτέρω περίπτωσης β', τοποθετούνται σε ειδικό φάκελο, προκειμένου να τεθούν υπόψη της Επιτροπής της παραγράφου 2 του άρθρου 24 και να κριθούν από τις ΕΠ.Ε.Α. σύμφωνα με την παρ. 3 του ως άνω άρθρου 24. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις το ειδικό τέλος που έχει καταβληθεί επιστρέφεται στους δικαιούχους.

3. Ο δασικοί χάρτες των περιοχών Άστρους και Δολιανών της Περιφερειακής Ενότητας Αρκαδίας, οι οποίοι αναρτήθηκαν, κατ' εφαρμογή του άρθρου 27 του ν. 2664/1998, αφού συμπληρωθούν με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 153 του νόμου ....., θεωρούνται και αναρτώνται για την υποβολή αντιρρήσεων κατά τις διατάξεις των άρθρων 13 και 14 του ν. 3889/2010, όπως αντικαθίστανται με το άρθρο 153 του παρόντος νόμου και με την ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας κυρώνονται από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και καθίστανται οριστικοί. Μέχρι την ανάρτησή τους ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 14 ν. 998/1979.

4. Οι δασικοί χάρτες που είτε αναρτήθηκαν, είτε κυρώθηκαν μερικά ή ολικά μέχρι την ισχύ του νόμου ..... συμπληρώνονται με την προσθήκη εκτάσεων που τυχόν δασώθηκαν μετά την ανάρτηση ή την κύρωση τους καθώς και με την προσθήκη των χορτολιβαδικών και βραχωδών εκτάσεων των περ. 5α και 5β του άρθρου 3 του ν. 998/1979 όπως ισχύει. Για τις εκτάσεις που προστίθενται σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζονται οι διαδικασίες θεώρησης και ανάρτησης, υποβολής αντιρρήσεων και κύρωσης των άρθρων 13 έως και 19 του ν. 3889/2010, όπως τα άρθρα αυτά αντικαθίστανται με το άρθρο 153 του παρόντος νόμου.

5. Οι δασικοί χάρτες που θεωρήθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου ..... συμπληρώνονται με την προσθήκη εκτάσεων που τυχόν δασώθηκαν μετά τη θεώρησή τους ως και με την προσθήκη των χορτολιβαδικών και βραχωδών εκτάσεων των περιπτώσεων 5α και 5β του άρθρου 3 του ν. 998/1979 όπως ισχύει, εφαρμοζομένων για το σύνολο του δασικού χάρτη των διαδικασιών θεώρησης και ανάρτησης, υποβολής αντιρρήσεων και κύρωσης των άρθρων 13 έως και 19 του ν. 3889/2010, όπως τα άρθρα αυτά αντικαθίστανται με το άρθρο 153 του παρόντος νόμου.

6. Η ανάρτηση των κατ' εφαρμογή των παραγράφων 5 και 6 του παρόντος συμπληρωμένων δασικών χαρτών διενεργείται μέσα σε προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του νόμου ....., η δε μερική κύρωση τους μέσα σε προθεσμία πέντε (5) μηνών, αρχομένης από την ανάρτησή τους. Εάν η τήρηση της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου για την ανάρτηση δεν είναι δυνατή λόγω μη έγκαιρης συμπλήρωσης των δασικών χαρτών με τις χορτολιβαδικές και βραχώδεις εκτάσεις των περ. 5α και 5β του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως ισχύει, τότε οι χάρτες αναρτώνται εντός της ως άνω προθεσμίας χωρίς τις ανωτέρω εκτάσεις. Στην τελευταία περίπτωση η συμπλήρωση, θεώρηση, ανάρτηση και κύρωση του δασικού χάρτη ως προς τις εν λόγω εκτάσεις διενεργείται ξεχωριστά σε

επόμενο στάδιο, η ολοκλήρωση του οποίου δεν δύναται να υπερβεί τους τέσσερις (4) μήνες από την ολική κύρωση του χάρτη ως προς τις δασικού χαρακτήρα εκτάσεις.

7. Οι κυρωμένοι, κατά την έναρξη ισχύος του νόμου ..... δασικοί χάρτες, οι οποίοι δεν απαιτείται να συμπληρωθούν κατ’ εφαρμογή της παραγράφου 5 του παρόντος, παραμένουν σε ισχύ για τις εκτάσεις που εμπίπτουν στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, αναμορφούμενοι εφόσον συντρέχει περίπτωση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 20 παρ. 1 του ν. 3889/2010, όπως το άρθρο αυτό αντικαθίσταται με την το άρθρο 153 του παρόντος νόμου.

8. Για τους δασικούς χάρτες, οι οποίοι κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, έχουν κυρωθεί μερικώς, κατ’ εφαρμογή του άρθρου 17 του ν. 3889/2010, για τους οποίους δεν απαιτείται η κατά την παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου συμπλήρωση, εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στα άρθρα 18, 19 και 20 του ν. 3889/2010, όπως τα άρθρα αυτά αντικαθίστανται με το άρθρο 153 του πα- ρόντος νόμου.

9. Οι παράγραφοι 5 και 6 του άρθρου 26 του ν. 3889/2010 καταργούνται και η παράγραφος 7 αυτού αναριθμείται σε παράγραφο 5.

10. Στην εξαίρεση της παρ. 3β του άρθρου 31 του ν. 4280/2014, ως τροποποιείται με τον παρόντα –εντάσσεται και κάθε έκταση, είτε δομημένη, είτε αδόμητη, των περιοχών της παραγράφου 3α του άρθρου 31 του ν. 4280/2014, εφόσον πραγματοποιήθηκε μεταβίβαση κυριότητας αυτής με επαχθή αιτία κατά το χρονικό διάστημα από τις 8.8.2014 και έως την έναρξη ισχύος του νόμου .....

11. Με την επιφύλαξη των οριζόμενων στις διατάξεις του παρόντος άρθρου, από την έναρξη ισχύος του νόμου ..... καταργείται κάθε διάταξη που ρυθμίζει με τρόπο διαφορετικό τα θέματα που ρυθμίζονται.

Άρθρο .....

[Άρθρο 53 παρ. 3 και 4 ν. 4280/2014]

1. Από την έναρξη ισχύος του ν. 4280/2014, όπου στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας αναφέρονται οι εκτάσεις των περιπτώσεων β’ και γ’ της παρ. 6 του προϊσχύοντος άρθρου 3 του ν. 998/1979 και νυν .....του παρόντος κώδικα, νοούνται αντιστοίχως οι εκτάσεις με τη μορφή των περιπτώσεων α’ και β’ της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος κώδικα.

2. Από την έναρξη ισχύος του ν. 4280/2014, όπου στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας αναφέρεται «χορτολιβαδικά εδάφη» νοούνται αντίστοιχα οι εκτάσεις της με τη μορφή της περίπτωσης α’ της παρ. 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 του παρόντος κώδικα.

Άρθρο .....

Μεταβατικές διατάξεις

[Άρθρο 21 παρ. 2 ν. 3208/2003]

Οι εκτάσεις των περιπτώσεων α’, δ’ και ε’ της παραγράφου 6 του άρθρου ..... του παρόντος Κώδικα 3 του Ν. 998/1979,, καθώς και οι εκτάσεις που κρίθηκαν από τις

επιτροπές της παραγράφου 3 του άρθρου 10.....του παρόντος ως μη δασικές, δεν υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα, τυχόν δε αποφάσεις με τις οποίες οι εν λόγω εκτάσεις κηρύχθηκαν αναδασωτέες ή επεβλήθηκαν διοικητικές ποινές προστίμου ή ειδικής αποζημίωσης, κατά τις διατάξεις των άρθρων 29 του Ν. 2081/1992 (ΦΕΚ 154Α) και 45 του Ν. 2145/ 1993 (ΦΕΚ 88 Α), αντίστοιχα, αίρονται υποχρεωτικά, με πράξη του αρμόδιου οργάνου.

Άρθρο .....

[Άρθρο 21 παρ. 15 ν. 3208/2003 και Άρθρο 9 παρ. 2 ν. 3818/2010]

Η βεβαίωση, εκτέλεση και είσπραξη των πρωτοκόλλων που εκδόθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 114 του Ν. 1892/1990 το πρώτον έως την έναρξη ισχύος του ν. 3818/2010 αναστέλλεται μέχρι την κατάρτιση και κύρωση των προβλεπόμενων από τη διάταξη του άρθρου 27 του Ν. 2664/1998 δασικών χαρτών.

ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο .....

Καταργούμενες διατάξεις για ζητήματα γενικών διατάξεων

Από τη δημοσίευση του παρόντος κώδικα καταργούνται:

1. Η παρ. 21 του άρθρου 52 του ν. 4280/2014 (Α' 159)
2. Οι παρ. 1α και 2 του άρθρου 60 του ν. 4280/2014 (Α' 159)

Άρθρο .....

Καταργούμενες διατάξεις για ζητήματα επιτρεπτών επεμβάσεων

[Άρθρο 2 ν. 1512/1985]

Σχόλιο: Η διάταξη αυτή καταργείται ρητά, καθώς έχει ήδη κριθεί αντισυνταγματική σύμφωνα με την απόφαση ΣτΕ 1589/1999, η δε αντισυνταγματικότητα δεν δύναται να θεραπευθεί.

[άρθρο 75 παρ. 13 ν. 998/1979]

Σχόλιο: Το άρθρο 75 παρ. 13 του ν. 998/1979 προτείνεται να απαλειφθεί λόγω της πάγιας νομολογίας του ΣτΕ, σύμφωνα με την οποία η ένταξη δασικού οικοσυστήματος εντός οικιστικής περιοχής ή σχεδίου πόλεως είναι αντίθετη προς το άρθρο 24 του Συντάγματος (ΣτΕ 1589/1999). **Η τελική, κατά νόμο, κρίση ανήκει στην ΚΕΚ.**

Από τη δημοσίευση του παρόντος κώδικα καταργείται το άρθρο 2 του ν. 1512/1985 (ΦΕΚ Α' 4) και το άρθρο 75 παρ. 13 ν. 998/1979 (Α' 289).

Άρθρο .....

Καταργούμενες διατάξεις για ζητήματα παραχωρήσεων

Από τη δημοσίευση του παρόντος κώδικα καταργούνται:

1. Οι παρ. 1, 2, 3, 4 και 6 του άρθρου 64 του ν. 998/1979 (Α' 289)
2. Τα πρώτο, δεύτερο και τρίτο εδάφια της παρ. 2 και η παρ. 3 του άρθρου 17 του ν. 3208/2003
3. Τα άρθρα 1-14 του ν. 3874/1929 (Α' 7)

Άρθρο .....

Καταργούμενες διατάξεις για ζητήματα διαχείρισης

Από τη δημοσίευση του παρόντος κώδικα καταργούνται:

1. το άρθρο 10 του ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ της 15/30 Σεπτ. 1941 (Α' 323)
2. Το άρθρο 16 του ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ της 15/30 Σεπτ. 1941 (Α' 323)
3. Το άρθρο 234 του Ν.Δ. 86/1969 (Α' 7)
4. Το άρθρο 204 του Ν.Δ. 86/1969 (Α' 7)
5. Το άρθρο 159 του Ν. 4173/1929 (Α' 205)
6. Το άρθρο 88 του Ν.Δ. 86/1969 (Α' 7)
7. Το άρθρο 48 του Π.Δ. της 19/30 Νοεμ. 1928 (Α' 252)
8. Το άρθρο 71 του Π.Δ. 19/1928 (Α' 252)
9. Το άρθρο 72 του Π.Δ. 19/1928 (Α' 252)
10. Το άρθρο 73 του Π.Δ. 19/1928 (Α' 252)
11. Το άρθρο 74 του Π.Δ. 19/1928 (Α' 252)
12. Το άρθρο 75 του Π.Δ. 19/1928 (Α' 252)
13. Το άρθρο 180 του Ν.Δ. 86/1969 (Α' 7)
14. Το άρθρο 172 του Ν.Δ. 86/1969 (Α' 7)
15. Το άρθρο 166 του Ν.Δ. 86/1969 (Α' 7)
16. Το άρθρο 169 του Ν.Δ. 86/1969 (Α' 7)
17. Το άρθρο 175 του Ν.Δ. 86/1969 (Α' 7)
18. Το άρθρο 182 του Ν.Δ. 86/1969 (Α' 7)
19. Το άρθρο 3 του Ν. 1734/1987 (Α' 189)

Άρθρο .....**Καταργούμενες διατάξεις για ζητήματα θήρας**

Από τη δημοσίευση του παρόντος κώδικα καταργούνται:

1. Η παρ. 4 του άρθρου 256 του ν.δ. 86/1969 (Α' 7)
2. Οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 257 του ν.δ. 86/1969 (Α' 7)
3. Οι παρ. 1α και 3α του άρθρου 258 του ν.δ. 86/1969 (Α' 7)
4. Η παρ. 1 του άρθρου 259 του ν.δ. 86/1969 (Α' 7)
5. Οι παρ. 1 εδ. β και γ, 3, 6 και 7 του άρθρου 261 του ν.δ. 86/1969 (Α' 7)
6. Η παρ. 2 του άρθρου 262 του ν.δ. 86/1969 (Α' 7)
7. Η παρ. 4 του άρθρου 265 του ν.δ. 86/1969 (Α' 7)

Άρθρο .....**Καταργούμενες διατάξεις για ζητήματα δασικής ιδιοκτησίας**

Από τη δημοσίευση του παρόντος κώδικα καταργούνται:

1. Η παρ. 6 του άρθρου 25 του ν. 3889/2010 (Α' 182)
2. Οι παρ. 5 και 6 του άρθρου 148 του ν.δ. 86/1969 (Α' 7)

Άρθρο .....**Καταργούμενες διατάξεις για ζητήματα διοίκησης και οργάνωσης**

Από τη δημοσίευση του παρόντος κώδικα καταργούνται:

1. Η παρ. 3 του άρθρου 37 του ν. 1845/1989 (Α' 102)
2. Το άρθρο 20 παρ. 1 & 2 ν. 3208/2003 (Α' 303)
3. Το άρθρο 2 του ν. 4173/1929 (Α' 205)
4. Το άρθρο 3 του ν. 4173/1929 (Α' 205)
5. Το άρθρο 4 του ν. 4173/1929 (Α' 205)
6. Το άρθρο 5 του ν. 4173/1929 (Α' 205)
7. Η παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 4173/1929 (Α' 205)
8. Το άρθρο 7 του ν. 4173/1929 (Α' 205)
9. Το άρθρο 8 του ν. 4173/1929 (Α' 205)
10. Το άρθρο 9 του ν. 4173/1929 (Α' 205)
11. Το άρθρο 10 του ν. 4173/1929 (Α' 205)
12. Άρθρο 183 ν.δ. 86/1969 (Α' 7)
13. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 41 του ν. 1845/1989 (Α' 102)
14. Η παρ. 3 του άρθρου 39 του ν. 1845/1989 (Α' 102)
15. Το άρθρο 11 του ν. 4173/1929 (Α' 205)
16. Το άρθρο 12 του ν. 4173/1929 (Α' 205)

17. Οι παρ. 1, 3 και 4 του άρθρου 13 του ν. 4173/1929 (Α' 205)
18. Το άρθρο 16 του ν. 4173/1929 (Α' 205)
19. Το άρθρο 17 του ν. 4173/1929 (Α' 205)
20. Το άρθρο 21 του ν. 4173/1929 (Α' 205)
21. Το άρθρο 22 του ν. 4173/1929 (Α' 205)
22. Η παρ. 1 του άρθρου 41 του ν. 1845/1989 (Α' 102)
23. Τα εδάφια πρώτο και δεύτερο της παρ. 5 του άρθρου 41 του ν. 1845/1989 (Α' 102)
24. Η παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 4173/1929 (Α' 205)
25. Οι παρ. 1, 2 και 4 του άρθρου 30 του ν. 4173/1929 (Α' 205)
26. Το άρθρο 31 του ν. 4173/1929 (Α' 205)
27. Η παρ. 6 του άρθρου 14 του ν. 4173/1929 (Α' 205)
28. Άρθρο 19 παρ. 6 ν. 3208/2003 (Α' 303)
29. Το άρθρο 296 του ν.δ. 86/1969 (Α' 7)
30. Το άρθρο 297 του ν.δ. 86/1969 (Α' 7)
31. Το άρθρο 298 του ν.δ. 86/1969 (Α' 7)
32. Άρθρο 299 ν.δ. 86/1969 (Α' 7)
33. Άρθρο 300 ν.δ. 86/1969 (Α' 7)
34. Άρθρο 301 ν.δ. 86/1969 (Α' 7)
35. Άρθρο 302 ν.δ. 86/1969 (Α' 7)
36. Το άρθρο 37 του ν. 4173/1929 (Α' 205)
37. Το άρθρο 39 παρ. 4 του ν. 4173/1929 (Α' 205)
38. Το άρθρο 40 του ν. 1845/1989 (Α' 102)
39. Το άρθρο 20 παρ. 8 του ν. 3208/2003 (Α' 303)
40. Η παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 1697/1987 (Α' 57)
41. Το άρθρο 303 του ν.δ. 86/1969 (Α' 7)
42. Το άρθρο 304 του ν.δ. 86/1969 (Α' 7)
43. Οι παρ. 12 και 13 του άρθρου 56 του ν.δ. 2501/1953 (Α' 200)
44. Η παρ. 3 του άρθρου 24 του ν. 4173/1929 (Α' 205)
45. Το άρθρο 7 του ν. 998/1979 (Α' 289)

Άρθρο .....

Καταργούμενες διατάξεις για ζητήματα κυρώσεων

Από τη δημοσίευση του παρόντος κώδικα καταργούνται οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 8 του ν. 2612/1998 (Α' 112)

Άρθρο.....

Καταργούμενες λοιπές διατάξεις

Σχόλιο: οι εδώ καταργούμενες διατάξεις 312, 313, 315, 316, 318 και 319 ν.δ. 86/1969 αφορούν περιοριστικά την εφαρμογή και λειτουργία των διατάξεων του ν.δ. 86/1969, συνεπώς δεν δύναται από νομοτεχνικής άποψης να εφαρμοστούν στο σύνολο των διατάξεων του νέου κώδικα. Για τον λόγο αυτό προτείνεται η κατάργησή τους.

Από τη δημοσίευση του παρόντος κώδικα καταργούνται:

1. Το άρθρο 312 του ν.δ. 86/1969 (Α'7)
2. Το άρθρο 313 του ν.δ. 86/1969 (Α'7)
3. Το άρθρο 315 του ν.δ. 86/1969 (Α'7)
4. Το άρθρο 316 του ν.δ. 86/1969 (Α'7)
5. Το άρθρο 318 του ν.δ. 86/1969 (Α'7)
6. Το άρθρο 319 του ν.δ. 86/1969 (Α'7)
7. Το άρθρο 80 παρ. 1 του ν. 998/1979 (Α'289)

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο .....

Μεταβατική ισχύς κανονιστικών πράξεων

Σχόλιο : Προτείνεται η διατύπωση διάταξης με περιεχόμενο παρόμοιο εκείνης του άρθρου 316 του ν.δ. 86/1969, του οποίου ήδη έχει προταθεί η κατάργηση, και η συμπερίληψή της στις Τελικές διατάξεις προκειμένου να εξυπηρετηθεί ο σκοπός και να διευκολυνθεί η εφαρμογή του παρόντος Κώδικα. **Η τελική περί τούτου όμως κρίση ανήκει κατά νόμο στην Κ.Ε.Κ.**

Μέχρι την έκδοση των κανονιστικών πράξεων που προβλέπονται από τον παρόντα κώδικα, εφαρμόζονται εκείνες που είχαν εκδοθεί δυνάμει των προϊσχυουσών αντίστοιχων διατάξεων, εφ' όσον το περιεχόμενό τους δεν αντιβαίνει στις διατάξεις του παρόντος κώδικα.

Άρθρο .....

Παραπομπές σε καταργούμενες διατάξεις

Σχόλιο : Προτείνεται η διατύπωση διάταξης με περιεχόμενο παρόμοιο εκείνης του άρθρου 318 του ν.δ. 86/1969, του οποίου ήδη έχει προταθεί η κατάργηση, και η συμπερίληψή της στις Τελικές διατάξεις προκειμένου να εξυπηρετηθεί ο σκοπός και να διευκολυνθεί η εφαρμογή του παρόντος Κώδικα. **Η τελική περί τούτου όμως κρίση ανήκει κατά νόμο στην Κ.Ε.Κ.**

Παραπομπές σε διατάξεις καταργούμενες με τον παρόντα Κώδικα από την έναρξη της ισχύος του θεωρούνται ότι γίνονται στις αντίστοιχες διατάξεις του παρόντα Κώδικα.

Άρθρο .....

Γενική αρμοδιότητα για την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων

Σχόλιο : Προτείνεται η διατύπωση διάταξης με περιεχόμενο παρόμοιο εκείνης του άρθρου 312 του ν.δ. 86/1969, του οποίου ήδη έχει προταθεί η κατάργηση, και η συμπερίληψή της στις Τελικές διατάξεις προκειμένου να εξυπηρετηθεί ο σκοπός και να διευκολυνθεί η εφαρμογή του παρόντος Κώδικα. **Η τελική περί τούτου όμως κρίση ανήκει κατά νόμο στην Κ.Ε.Κ.**

Στις περιπτώσεις για τις οποίες προβλέπεται από τον παρόντα Κώδικα η έκδοση προεδρικού διατάγματος αυτό εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο .....

Επίλυση χρηματικών διαφορών

[άρθρο 77 ν. 998/1979]

Οι προβλεπόμενες σύμφωνα με τον παρόντα Κώδικα στα άρθρα (16 παρ. 4) ..... (17 παρ. 3 & 4) ..... (33 παρ. 1, 3, 4 & 5) ..... (42 παρ. 2) ..... (45 παρ. 8 & 17) ..... (47 παρ. 8 & 9) ..... (47B παρ. 2) και ..... (52 παρ. 2 & 3) πράξεις επιβολής χρηματικής εισφοράς ή καταλογισμού χρηματικής οφειλής εις βάρος οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου εκδίδονται από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή κατ' εντολήν αυτού από την οικεία Δασική Αρχή και κοινοποιούνται με επίδοση προς εκείνον, τον οποίον βαρύνει η υποχρέωση. Προκειμένου περί υπόχρεων ιδιοκτητών ιδιωτικών δασών ή δασικών εκτάσεων καθώς και διακατόχων δημοσίων δασών ή δασικών εκτάσεων, που δεν έχουν κατοικία εντός της περιφερειακής ενότητας, η κοινοποίηση είναι ισχυρή αν γίνει προς τον διορισθέντα και δηλωθέντα στη δασική υπηρεσία αντίκλητο ή προς το διαχειριστή του δάσους ή της δασικής έκτασης. Κατά της καταλογιστικής πράξης επιτρέπεται προσφυγή που ασκείται εντός μηνός από την προαναφερθείσα κοινοποίηση ενώπιον του κατά τόπο αρμόδιου διοικητικού πρωτοδικείου.